Arthur Pink

János apostol evangéliumának magyarázata

Magán célra felhasználható kézirat

Tartalomjegyzék

1. fejezet: Bevezetés _____ 5
2. fejezet: Krisztus, az örök Ige. Jn1:1-13 _____ 10
3. fejezet: Krisztus, a megtestesült Ige, Jn1:14-18 _____ 18
4. fejezet: Krisztus előfutára, Jn1:19-34 _____ 27
5. fejezet: Krisztus és első tanítványai, Jn1:35-52 _____ 34
6. fejezet: Krisztus első csodája, Jn2:1-11 _____ 42
7. fejezet: Krisztus megtisztítja a templomot, Jn2:12-25 _____ 49
8. fejezet: Krisztus és Nikodémus, Jn3:1-8 _____ 56
9. fejezet: Krisztus és Nikodémus (befejezés), Jn3:9-21 _____ 65
10. fejezet: Előfutára felmagasztalja Krisztust, Jn3:22-36 _____ 77
11. fejezet: Krisztus a sikári forrásnál, Jn4:1-6 _____ 85
12. fejezet: Krisztus a sikári forrásnál (folytatás), Jn4:7-10 _____ 94
13. fejezet: Krisztus a sikári forrásnál (folytatás), Jn4:11-19 _____ 104
14. fejezet: Krisztus a sikári forrásnál (befejezés), Jn4:20-30 _____ 111
15. fejezet: Krisztus Samáriában, Jn4:31-42 _____ 119
16. fejezet: Krisztus Galileában, Jn4:43-54 _____ 125
17. fejezet: Krisztus a Bethesda tavánál, Jn5:1-15 _____ 132
18. fejezet: Krisztus isteni mivolta: a hétszeres bizonyíték, Jn5:16-30 _____ 140
19. fejezet: Krisztus isteni mivolta: ennek háromszoros bizonyságtétele, Jn5:31-47 _____ 150
20. fejezet: Krisztus jóltartja a tömeget, Jn6:1-13 _____ 158
21. fejezet: Krisztus a tengeren jár, Jn6:14-27 _____ 169
22. fejezet: Krisztus az élet kenyere, Jn6:28-40 _____ 176
23. fejezet: Krisztus a kapernaumi zsinagógában, Jn6:41-59 _____ 186
24. fejezet: Krisztus és tanítványai, Jn6:60-71 _____ 196
25. fejezet: Krisztus és a sátorok ünnepe, Jn7:1-13 _____ 205
26. fejezet: Krisztus a templomban tanít, Jn7:14-31 _____ 213
27. fejezet: Krisztus a templomban (befejezés), Jn7:32-53 _____ 221
28. fejezet: Krisztus és a házasságtörő asszony, Jn8:1-11 _____ 230
29. fejezet: Krisztus a világ világossága, Jn8:12-32 _____ 238
30. fejezet: Krisztus a világ világossága (vége), Jn8:33-59 _____ 248
31. fejezet: Krisztus és a vak koldus, Jn9:1-7 _____ 259
32. fejezet: Krisztus és a vak koldus (folytatás), Jn9:8-23 _____ 266

33. fejezet: Krisztus és a vak koldus (befejezés), Jn9:24-21 274
34. fejezet: Krisztus az ajtó, Jn10:1-10 282
35. fejezet: Krisztus, a jó Pásztor, Jn10:11-21 291
36. fejezet: Krisztus és az Atya egy, Jn10:22-42 300
37. fejezet: Krisztus feltámasztja Lázárt, Jn11:1-10 310
38. fejezet: Krisztus feltámasztja Lázárt (folyt.), Jn11:11-27 320
39. fejezet: Krisztus feltámasztja Lázárt (befejezés), Jn11:28-44 331
40. fejezet: Krisztustól retteg a Szanhedrin, Jn11:45-57 342
41. fejezet: Krisztus megkenetik Bethániában, Jn12:1-11 351
42. fejezet: Krisztus bevonulása Jeruzsálembe, Jn12:12-20 361
43. fejezet: Krisztust a pogányok keresik, Jn12:20-36 370
44. fejezet: Krisztus szolgálatának áttekintése, Jn12:37-50 378
45. fejezet: Krisztus megmossa tanítványai lábát, Jn13:1-11 385
46. fejezet: Krisztus példája számunkra, Jn13:12-20 394
47. fejezet: Krisztus figyelmeztetései, Jn13:21-38 404
48. fejezet: Krisztus vigasztalja tanítványait, Jn14:1-11 415
49. fejezet: Krisztus vigasztalja a tanítványait (folytatás), Jn14:12-20 424
50. fejezet: Krisztus a tanítványait vigasztalja (befejezés), Jn14:21-31 433
51. fejezet: Krisztus az igazi szőlőtő, Jn15:1-6 442
52. fejezet: Krisztus az igazi szőlőtő (befejezés), Jn15:7-16 452
53. fejezet: Krisztus megerősíti tanítványait, Jn15:17-27 463
54. fejezet: Krisztust igazolja a Lélek, Jn16:1-11 471
55. fejezet: Krisztust megdicsőíti a Lélek, Jn16:12-22 480
56. fejezet: Krisztus végső vigasztalásai, Jn16:23-33 490
57. fejezet: Krisztus közbenjár, Jn17:1-5 499
58. fejezet: Krisztus közbenjár (folytatás), Jn17:6-12 509
59. fejezet: Krisztus közbenjár (folytatás), Jn17:13-19 518
60. fejezet: Krisztus közbenjár (befejezés), Jn17:20-26 527
61. fejezet: Krisztus a kertben, Jn18:1-11 535
62. fejezet: Krisztus Annás előtt, Jn18:12-27 545
63. fejezet: Krisztus Pilátus előtt, Jn18:28-40 554
64. fejezet: Krisztus Pilátus előtt (befejezés), Jn19:1-11 563
65. fejezet: Krisztust halálra ítélik, Jn19:12-24 572
66. fejezet: Krisztus leteszi az életét, Jn19:25-42 580
67. fejezet: Krisztus feltámadt a halálból, Jn20:1-10 590

68. fejezet: Krisztus megjelenik az Övéinek, Jn20:11-23 598
69. fejezet: Krisztus és Tamás, Jn20:24-31 610
70. fejezet: Krisztus a Tibériás tengernél, Jn21:1-14 618
71. fejezet: Krisztus és Péter, Jn21:15-25 626
72. fejezet: Befejezés 635

1. fejezet: Bevezetés

Célunk az, hogy ebben az előadássorozatban versről versre haladó elemzését adjuk (Deo volente) a negyedik evangéliumnak. Mielőtt azonban rátérnénk az 1. fejezet nyitó verseire, egészében lesz szükséges megvizsgálni János evangéliumát avégett, hogy megkíséreljük feltárni célját, központi témáját, valamint a másik három evangéliummal való viszonyát. Nem fogjuk az olvasó idejét arra vesztegetni, hogy elemzésekbe bocsátkozzunk: ki írta ezt az evangéliumot, vajon János írta-e, s mi a megírásának valószínű dátuma. Ezek akadémiai vizsgálatok tárgyát képezhetik, de nem szolgáltatnak táplálékot a léleknek, s nem nyújtanak semmiféle segítséget a Biblia eme részének megértéséhez, márpedig ez az a két fő dolog, amit szeretnénk elérni. Célunk, hogy oly módon nyissuk meg a Szentírást, hogy az olvasó képes legyen elmélyülni annak jelentésében, amit Isten jegyzett fel a mi oktatásunkra az Ő szent Ígéjének eme részében, s hogy tanítsuk azokat, akik a hit háznépének tagjai.

A négy evangélium a Megváltó földi életével foglalkozik, de mindegyik teljesen más szemszögből mutatja Őt be. Máté Dávid Fiaként, Izrael trónja Örököseként, a zsidók Királyaként festi le, az ő evangéliumában minden ehhez a központi témához viszonyul. Márknál Krisztust Jehova Szolgájaként, Isten tökéletes Munkásaként látjuk, s ebben a második evangéliumban minden az Ő szolgálatának jellemzőit és a módszereket, amikkel szolgált, hozza elő. Lukács a Megváltó emberi mivoltával foglalkozik, s tökéletes Emberként mutatja Őt be, szembeállítván az emberek bűnös fiaival. A negyedik evangélium úgy láttatja őt, mint a Földre jött mennyei Valakit, Isten örökkévaló Fiát, Aki testté lett és lakozott az emberek között, s elejétől a végéig ez az egyedüli uralkodó igazság, amit szem előtt tart.

Mikor a negyedik evangéliumhoz fordulunk, teljesen más talajra kerülünk, mint amilyenen az előző háromban haladtunk. Igaz, az időszak, amit lefed, ugyanaz, mint Máténál, Márknál és Lukácsnál, egyes, az „szinoptikus" evangéliumokban szereplő események itt is elénk kerülnek, s Ő, Aki a központi helyet foglalta el az első három evangélista történeteiben, ugyanaz a Valaki, Akit János is kiemelkedővé tett. Emellett azonban minden teljesen új. Ennek a negyedik evangéliumnak a nézőpontja emelkedettebb a többiénél, tartalma inkább lelki viszonyokat, semmint emberi kötődéseket állít előtérbe, s magasabb dicsőség nyilvánul meg a Megváltó páratlan Személyének érintésekor. Az első három evangéliumban Krisztust emberi kapcsolatokban látjuk, de Jánosnál ez nem így van. Ennek a negyedik evangéliumnak a célja annak megmutatása, hogy Aki a jászolban született, majd a kereszten halt meg, nagyobb dicsőséggel bírt, mint a Király, hogy Aki megalázván magát a Szolga helyét foglalta el, előzőleg „egyenlő volt Istennel", hogy Aki az Emberfiává vált, az nem volt más, mint az Atya egyszülött Fia és örökre az is marad.

A Biblia minden könyvének megvan a maga sajátos, kiemelkedő és uralkodó témája. Pont amint az emberi test minden tagjának megvannak a maga funkciói, úgy van a Biblia minden könyvének is speciális célja és küldetése. János evangéliumának témája a Megváltó istensége. Krisztus isteni mivolta ebben a könyvben olyan teljességgel van bemutatva nekünk, mint sehol máshol. Ebben a negyedik evangéliumban az Úr Jézus Istenfiúsága a kiemelkedő. Ebben a könyvben van megmutatva, hogy Akit angyalok hirdettek a betlehemi pásztoroknak, Aki 33 évig a Földön járt, Akit megfeszítettek a Golgotán, de győztesen előjött a sírból, majd negyven nap múlva eltávozott ezekről a színhelyekről nem más, mint a Dicsőség Ura. Ennek bizonysága bőséges, a bizonyítékok majdnem megszámlálhatatlanok, s az ezek felett való elmélkedésnek imádatra kell meghajtania szíveinket „a nagy Isten és a megtartó Jézus Krisztus" előtt (Tit2:13).

Itt van egy téma, ami méltó a legimádságosabb figyelmünkre. Ha a Szentlélek ilyen rendkívüli gondossággal ügyelt az Úr emberiség-látta tökéletességeinek a megőrzésére, például az angyal Máriának mondott szavaiban: „ami tőled születik, Szent", „a bűn testéhez

hasonlatossá tétetett", stb. – hasonlóképpen azt is látta a Szentírás Ihletője, hogy nincs bizonytalanság a Megváltónk Istenfiúságának érintésében. Pont amint az Ószövetség prófétái a tudtunkra adták, hogy az Eljövendő ember lesz, tökéletes ember, úgy adott a messiási jóslat pontos információt arról is, hogy Neki többnek kell lenni, mintsem csak embernek. Ézsaiáson át Isten előre jelezte: „Mert egy gyermek születik nékünk, fiú adatik nékünk, és az uralom az ő vállán lészen, és hívják nevét: csodálatosnak, tanácsosnak, erős Istennek, örökkévalóság atyjának, békesség fejedelmének!". Mikeáson keresztül azt is kijelentette: „De te, Efratának Bethleheme, bár kicsiny vagy a Júda ezrei között: belőled származik nékem, a ki uralkodó az Izráelen; a kinek származása *eleitől fogva, öröktől fogva van*". Zakariáson át ezt mondta: „Fegyver, serkenj fel az én pásztorom ellen és a férfiú ellen, a ki nékem társam! így szól a Seregeknek Ura. Verd meg a pásztort és elszélednek a juhok". A zsoltároson keresztül ezt jelentette be: „Monda az Úr *az én uramnak*: Ülj az én jobbomon, a míg ellenségeidet zsámolyul vetem a te lábaid alá". Majd ismét, mikor a második eljövetelre tekint előre: „Én fiam vagy te; én ma nemzettelek (vagy 'hoztalak elő') téged". A széleskörű hitehagyás eme napjaiban nem lehet elég erősen, vagy túl gyakran hangsúlyozni, hogy az Úr Jézus nem más, mint az áldott Szentháromság második Személye, egyképpen örökkévaló és egyenlő az Atyával és a Szentlélekkel.

Összhangban a negyedik evangélium eme speciális témájával itt látjuk Krisztus isteni dicsőségének teljes leleplezését. Itt látjuk Őt Istennel lakozni, mielőtt az idő elkezdődött volna és mielőtt bármilyen teremtmény megteremtetett volna (Jn1:1-2). Itt nevezi Őt az Ige „az Atya egyszülöttjének, aki teljes volt kegyelemmel és igazsággal" (v. ö. Jn1:14). Itt olvassuk, hogy Keresztelő János ezt mondta Róla: „ez az Isten Fia" (Jn1:34). Itt olvassuk, hogy „ezt az első jelt a galileai Kánában tevé Jézus, és megmutatá az ő dicsőségét" (Jn2:11). Itt szerepel, hogy a Megváltó ezt mondta: „Rontsátok le a templomot, és három nap alatt megépítem azt" (Jn2:19). Itt tanuljuk meg, hogy „ az Atya szereti a Fiút, és az ő kezébe adott mindent" (Jn3:35). Ebben az evangéliumban hallottuk, amint Krisztus ezt mondja: „ Mert a mint az Atya feltámasztja a halottakat és megeleveníti, úgy a Fiú is a kiket akar, megelevenít. Mert az Atya nem ítél senkit, hanem az ítéletet egészen a Fiúnak adta, hogy mindenki úgy tisztelje a Fiút, miként tisztelik az Atyát" (Jn5:21-23). Itt halljuk, amint kijelenti, hogy „Mielőtt Ábrahám lett, én vagyok" (Jn8:58). Itt állította: „Én és az Atya egy vagyunk" (Jn10:30). „Itt tesz bizonyságot róla, hogy „a ki engem látott, látta az Atyát" (Jn14:9).

Mielőtt hozzáfognánk János evangéliuma részletes tanulmányozásához, néhány szót kell mondanunk a negyedik evangélium témájával kapcsolatosan. Azonnal világosnak kell lennie, hogy ez nagyon különbözik a másik háromtól. Ott Krisztust az emberi kapcsolatokban látjuk, valamint a földi emberekkel összeköttetésben, itt pedig isteni kapcsolatban, a mennyei emberekkel összeköttetésben. Igaz, hogy a „Test" titka itt nem tárul fel – az csak abban található meg, amit Pál apostol írt le a Szentlélek indíttatására – itt inkább a családias nézet kerül előtérbe: Isten Fia együtt az Isten fiaival. Az is igaz, hogy a „mennyei elhívatás", mint olyan, sincs feltárva teljesen, mégis nyilvánvaló utalások történnek rá, amint azt a gondos tanulmányozás megmutatja. Az első három evangéliumban Krisztust a zsidókhoz kapcsolódva látjuk, amint a messiási királyságot hirdeti, de ez a hirdetés azonnal megszűnt, amint bizonyossá vált, hogy a nemzet elutasította Őt. Itt azonban, János evangéliumában ez az elvettetése a kezdetektől fogva tényként áll fenn, mert a legelső fejezetben olvassuk: „az övéi közé jöve, és az övéi nem fogadák be őt". A korlátozások melyek sok minden, az első három evangéliumban szereplő dolog vonatkozásában fennállnak, a János evangéliumában tehát nem állnak fenn. Ismét mondjuk, hogy János evangéliumában a Megváltó Isten Fiaként van bemutatva, s ebbéli minőségében csak a hívők ismerhetik. Ezen a síkon a zsidónak nincs elsőbbsége. A Krisztus iránti zsidó igény pusztán *testi* (kiindulván abból a tényből, hogy „Dávid fia" volt), míg a hívők Isten Fiához lelki egységgel viszonyulnak.

Mivel lehetnek olyan olvasóink, akiket befolyásoltak az ultra-diszpenzácionalista tanítások, helyesnek tartjuk itt felhívni a figyelmet más dolgokra, melyek segítenek eme negyedik evangélium valódi diszpenzácionalista jelentéseinek, valamint a témájának a meghatározásában. Vannak, akik nem tesznek különbséget János evangéliuma és a szinoptikus evangéliumok között, s akik ahhoz ragaszkodnak, hogy ez a negyedik evangélium teljes mértékben zsidó, a korunk hívői számára csak nagyon halvány az alkalmazhatósága. Ez azonban, meg vagyunk róla győződve, súlyos hiba. János evangéliuma a leveleihez hasonlóan *Isten családjára* vonatkozik. Ennek bizonyítására megkérjük az olvasót, hogy gondosan súlyozza az alábbi pontokat.

Először, a Jn1:11-13-ban ezt olvassuk: „Az övéi közé jöve, és az övéi nem fogadák be őt. Valakik pedig befogadák őt, hatalmat ada azoknak, hogy Isten fiaivá legyenek, azoknak, a kik az ő nevében hisznek; A kik nem vérből, sem a testnek akaratából, sem a férfiúnak indulatjából, hanem Istentől születtek”.

Ezekből a versekből három dolgot vehetünk észre. Először is, a zsidók, mint nemzet, elutasították az Atya Küldöttjét, „nem fogadák be őt”. Másodszor, egy társaság „befogadta Őt”, mindazok, „a kik az ő nevében hisznek”. Harmadszor, ezt a társaságot az Íge itt úgy írja le, mint „Isten fiait”, akik „Istentől születtek”. Semmi sincs, ami bármi módon hasonlítana erre a másik három evangéliumban. Csak itt, a negyedik evangéliumban van elénk tárva az újjászületés igazsága. S az újjászületés által lépünk be Isten családjába. Így tehát, mivel Isten családja túlnyúlik a zsidó hívőkön és felöleli az összes pogány hívőt is, nekünk is el kell fogadnunk, hogy János evangéliuma nem korlátozható a tizenkét törzsből álló népre.

Másrészt, miután kijelenti, hogy az Íge testté lett és közöttünk lakozott, „és láttuk az ő dicsőségét, mint az Atya egyszülöttjének dicsőségét (ami dicsőséget senki más, csakis a hívők látnak!), a ki teljes vala kegyelemmel és igazsággal”, s miután összefoglalja Keresztelő János Krisztus Személyéről tett bizonyságát, a Szentlélek az evangélistán keresztül így folytatja: „És az ő teljességéből vettünk mindnyájan kegyelmet is kegyelemért”. Bizonyos, hogy egyedül ez a vers is meghatározza, hogy *ki az,* aki itt meg van szólítva. A zsidó nemzet soha nem vett „az ő teljességéből” – *ez* csakis a hívőkről mondható el. A „mindnyájan” a 16. versben nem más, mint „*mindazok, akik*” befogadták őt, nekik adott hatalmat arra, hogy „*Isten fiaivá*” legyenek, amint ez a 12. versben szerepel.

Harmadszor, a János evangélium 10. fejezetében olvassuk a Megváltó alábbi szavait: „Én vagyok a jó pásztor; és ismerem az enyéimet, és engem is ismernek az enyéim, a miként ismer engem az Atya, és én is ismerem az Atyát; és életemet adom a juhokért” (14-15. versek). Rögtön ezután így folytatta: „Más juhaim is vannak nékem, a melyek nem ebből az akolból valók: azokat is elő kell hoznom, és hallgatnak majd az én szómra; és lészen egy akol és egy pásztor” (16. vers). Kik voltak ezek a „más juhok”? Mielőtt ezt megválaszolhatnánk, meg kell győződnünk róla, kik voltak a Krisztus által említett „juhok” a fejezet első tizenöt versében. Azt illetően, hogy kik voltak, csak egyetlen válasz adható: nem Izrael nemzete, akik „nem fogadák be őt”, nem, hanem az a kis csapat, akik „befogadák őt”, akik „az ő nevében hisznek”. Krisztus azonban a hívők egy jövőbeni társaságáról beszél „*más* juhaim is vannak nékem (Istenként szólva, „azokat, a melyek nincsenek, előszólítja mint meglevőket”, Rm4:17), azokat is elő kell hoznom”. Világos, hogy a „*más* juhok”, akik nem kerültek be a nyájba abban az időben, mikor a Megváltó ezeket mondta, a pogányok közül való hívők, s nekik együtt a zsidó hívőkkel kell alkotniuk „egy nyájat”, ami megegyezik egy családdal, Isten családjával.

Negyedszer, a Jn11:49-52-ben ezt olvassuk: „Egy pedig ő közülök, Kajafás, a ki főpap vala abban az esztendőben, monda nékik: Ti semmit sem tudtok. Meg sem gondoljátok, hogy jobb nékünk, hogy egy ember haljon meg a népért, és az egész nép el ne vesszen. Ezt pedig nem magától mondta: hanem mivelhogy abban az esztendőben főpap vala, jövendőt monda, hogy Jézus meg fog halni a népért; És nemcsak a népért, hanem azért is, hogy az Istennek

elszéledt gyermekeit *egybegyűjtse*”. Ez egy figyelemre méltó prófécia volt, s sokkal többet foglalt magába, mint amit Kajafás felfogott. Megismertette a Megváltó halálának isteni célját és feltárta, mi lesz a nagy áldozat végkimenetele. A judaizmus határain messze túltekintett, hatósugarába fogva a hívő bűnösöket a pogányok közül. „Isten elszéledt gyermekei” a választottak voltak valamennyi nemzetből. Az, hogy itt „Isten gyermekeinek” nevezi őket az Íge, noha még „elszéledve” látjuk őket, megadja nekünk a „más juhaim is vannak nékem” kifejezéssel párhuzamos isteni nézőpontot. Ám amire szeretnénk speciális figyelmet felhívni, az a kijelentés hogy ezeket a hívőket a pogányok közül „egybegyűjteni” készül. Nem egy „testületbe” (mert amint korábban mondtuk, a testület nem kerül bele János írásainak témájába), hanem egy családba, Isten családjába.

Ötödször, a Jn14:2-3-ban olvassuk, mit mond Krisztus a tanítványainak: „Az én Atyámnak házában sok lakóhely van; ha pedig nem volna, megmondtam volna néktek. Elmegyek, hogy helyet készítsek néktek. És ha majd elmegyek és helyet készítek néktek, ismét eljövök és magamhoz veszlek titeket; hogy a hol én vagyok, ti is ott legyetek”. S hogy ez mennyire különbözik mindattól, amit az első három evangéliumban találunk, azt aligha kell kimutatni. Bennük az utalás mindig az „Emberfiára” történik, itt azonban konkrétan a szentek mennybe ragadtatásáról olvasunk, azaz oda, ahol most Krisztus van. S ez egyértelműen nem korlátozható kizárólag csak a zsidó hívőkre.

Hatodszor, anélkül, hogy ezt a dolgot bármilyen mértékben tovább feszegetnénk, meg kell említeni, hogy a viszony, amit a Szentlélek a hívők számára tart fenn ebben az evangéliumban, teljességgel más, mint amit a másik háromban láttunk. Csak itt olvasunk „a Lélektől való születésről” (Jn3:5). Csak itt nevezi Őt az Íge „Vigasztalónak”, vagy Szószólónak, és csak itt olvassuk Róla, hogy a hívőkkel marad „mindörökké” (Jn14:16).

Hetedszer, Krisztus főpapi imája, amit a Jn17-ben olvashatunk, s ami sehol máshol nem szerepel az evangéliumokban, világosan megmutatja, hogy több, mint csak a zsidó hívők vannak itt számításba véve, s bizonyítja ennek az evangéliumnak a szélesebb hatósugarát. Itt olvassuk a Megváltó eme szavait: „Atyám, eljött az óra; dicsőítsd meg a te Fiadat, hogy a te Fiad is dicsőítsen téged; A miként te hatalmat adtál néki *minden testen*, hogy örök életet adjon mindennek, a mit néki adtál”. Ez a „minden, a mit néki adtál” felöleli Isten egész családját. Majd a 20. versben ezt mondja az Úr Jézus: „De nemcsak ő érettök könyörgök, *hanem azokért is, a kik az ő beszédökre hisznek majd én bennem*”. Ez az „ő érettök” nyilvánvalóan a zsidó hívőkre utal, míg az „azokért is” előre tekint a pogány hívőkre. Végül, az Ő szavai a 22. versben: „És én azt a dicsőséget, a melyet nékem adtál, ő nékik adtam, *hogy egyek legyenek*, a miképen mi egy vagyunk”, világosan megmutatják, hogy Isten egész családját a szeme előtt tartotta.

A fejezet lezárásaképpen fel szeretnénk készíteni az olvasót a sorozat következő darabjára. A következő fejezetben belekezdünk (Deo volente) a nyitó fejezet első részébe, s komolyan azt szeretnénk, hogy olvasóink közül sokan ezeket a verseket az imádságos tanulmányozás és elmélkedés tárgyává tegyék. A bibliatanító, aki a szorgalmas tanulmányozás helyettesítőjévé válik azok számára, akik hallgatják, nem segítség, hanem akadály. A tanár feladata az, hogy az embereket a Biblia kutatására ösztönözze önmaguk számára, serkentvén érdeklődésüket a Szent Íge iránt, s tanítván őket arra, hogy ennek miképpen lássanak neki. Ezt a végcélt szem előtt tartva az a szándékunk, hogy minden egyes fejezet végén elkészítsünk egy, a következő fejezetre vonatkozó kérdéssorozatot, hogy az olvasó saját maga tanulmányozhassa. Következzék hét kérdés arról a szakaszról, amit a következő fejezetben fogunk tárgyalni, s őszintén arra buzdítjuk az olvasót, hogy tanulmányozza a János evangélium első fejezetének első 13 versét, azokra a pontokra összpontosítva, melyeket a kérdésekben fogalmaztunk meg.

1. Miféle „kezdetről” van szó a Jn1:1-ben?

2. Miképpen tudnék jobb, mélyebb, teljesebb ismereteket szerezni Magáról Istenről? A természet tanulmányozásával? Imádkozva? A Szentírás tanulmányozásával? Vagy – hogyan?

3. Miért van itt az Úr Jézus „Ígének” nevezve? Mi a pontos értelme és jelentősége ennek a titulusnak?

4. Mi a Jn1:4 jelentése: „az élet vala az emberek világossága”?

5. A tény, hogy a Megváltót a Jn1:7 „világosságnak” nevezi, *mit* tanít nekünk?

6. Mit tanít a Jn1:12 arról, hogy mit kell tennie a bűnösnek ahhoz, hogy üdvözüljön?

7. Mi a pontos jelentése a Jn1:13 minden egyes mondatának?

Imádkozzunk és elmélkedjünk a kérdések mindegyikén, de mindenekelőtt „kutassuk az Írásokat”, hogy megtaláljuk Isten válaszait. A válaszokat ezekre a kérdésekre megtaláljuk majd a következő fejezetben, a Jn1:1-13 magyarázata során.

2. fejezet: Krisztus, az örök Íge. Jn1:1-13

Az előző fejezetben kimondtuk: „A Biblia minden könyvének megvan a maga sajátos, kiemelkedő és uralkodó témája. Pont amint az emberi test minden tagjának megvannak a maga funkciói, úgy van a Biblia minden könyvének is speciális célja és küldetése. János evangéliumának témája a Megváltó istensége. Krisztus isteni mivolta ebben a könyvben olyan teljességgel van bemutatva nekünk, mint sehol máshol. Ebben a negyedik evangéliumban az Úr Jézus Istenfiúsága a kiemelkedő. Ebben a könyvben van megmutatva, hogy Akit angyalok hirdettek a betlehemi pásztoroknak, Aki 33 évig a Földön járt, Akit megfeszítettek a Golgotán, de győztesen előjött a sírból, majd negyven nap múlva eltávozott ezekről a színhelyekről nem más, mint a Dicsőség Ura. Ennek bizonysága bőséges, a bizonyítékok majdnem megszámlálhatatlanok, s az ezek felett való elmélkedésnek imádatra kell meghajtania szíveinket „a nagy Isten és a megtartó Jézus Krisztus” előtt (Tit2:13).”

Hogy János evangéliuma *valóban* a Megváltó istenségét mutatja be, az azonnal nyilvánvaló az első fejezet nyitó szavaiból. A Szentlélek, mondhatni a bejárat elé tette a kulcsot, mert a negyedik evangélium bevezető versei az Úr Jézust az Ő isteni kapcsolataiban mutatják be és leleplezik lényegi dicsőségit. Mielőtt nekilátnánk e mély értelmű szakasz elemzésének, először a tartalmát vesszük górcső alá. A Jn1 első 13 versében az alábbiak vannak bemutatva:

1. Krisztus viszonya az idővel – „Kezdetben”, tehát örökkévaló, Jn1:1.
2. Krisztus viszonya az Istenséggel – „Istennel”, tehát Ő egy a Szentháromságból, Jn1:1.
3. Krisztus viszonya a Szentháromsággal – „Isten vala az Íge” – a Kijelentő, Jn1:1.
4. Krisztus viszonya a világegyetemmel – „Minden ő általa lett” – a Teremtő, Jn1:3.
5. Krisztus viszonya az emberekkel – Ő az ő „világosságuk”, Jn1:4-5.
6. Keresztelő János és Krisztus viszonya – Az Ő istenségének „tanúbizonysága”, Jn1:6-9.
7. A fogadtatás, ami Krisztust itt várta: Jn1:10-13.
   (a) „A világ nem ismerte meg őt”, Jn1:10.
   (b) „Az övéi (Izrael) nem fogadák be őt”, Jn1:11.
   (c) Az Istentől születettek társasága „befogadák őt”, Jn1:12-13.

„Kezdetben vala az Íge, és az Íge vala az Istennél, és Isten vala az Íge. Ez kezdetben az Istennél vala. Minden ő általa lett és nála nélkül semmi sem lett, a mi lett” (Jn1:1-3). Mennyire különbözik ez a többi evangélium nyitó verseitől! János azzal nyit, hogy Krisztus azonnal nem az Emberfiának, nem is Dávid fiának, hanem Isten Fiának mutatja be. János visszavisz minket a kezdethez, s megmutatja, hogy az Úr Jézusnak nem volt kezdete. János túllép a teremtésen és megmutatja, hogy Maga a Megváltó volt a Teremtő. Ezekben a versekben minden mondat méltó a leggondosabb és imádságosabb figyelmünkre.

„Kezdetben vala az Íge, és az Íge vala az Istennél, és Isten vala az Íge.” Itt belépünk egy, a véges elmét meghaladó birodalomba, ahol a spekuláció szentségtörő. A „kezdetben” valami olyasmi, amit képtelenek vagyunk felfogni: ez az egyike az ihlet ama számtalan suhintásának, ami meghaladja az emberi gondolkodás szintjét. „Kezdetben vala az Íge”, s mi egyformán képtelenek vagyunk e szavak végső jelentésének megragadására. Az „Íge” kifejezés: szavakkal tagoljuk a beszédünket. Isten Ígéje tehát az Önmagát hangosan kifejező Istenség. De mégis, mikor ezt kimondtuk, mennyi mindent hagytunk kimondatlanul! „és az Íge vala az Isten*nél*”, s ez megmutatja az Ő önálló személyiségét, valamint a többi Személlyel való viszonyát az áldott Szentháromságon belül. De mily szomorúan képtelenek vagyunk azok felett a kapcsolatok felett elmélkedni, amelyek az Istenség egyes Személyei között fennállnak! „És Isten vala az Íge.” Krisztus nemcsak Isten Kijelentője volt, de Ő mindig is

volt, s lesz is örökké nem más, mint Maga Isten. A mi Megváltónk nemcsak az a Valaki volt, Akin át és Aki által az Istenség halható módon fejezte ki Magát, hanem Ő Maga egyenlő volt az Atyával, és a Lélekkel. Közelítsünk most a kegyelem trónjához, és keressük ott azt a könyörületet és kegyelmet, melyre oly nagyon szükségünk van most, hogy közelebbről kezdjük el tanulmányozni ezeket a verseket.

„Istenünk és Atyánk, a Te kedves Fiad nevében kérünk, hogy a Te Szentlelked vegye most Krisztus dolgait és mutassa meg nekünk a Te kegyelmed dicsőségének magasztalására. Ámen."

„A KEZDETBEN", vagy még inkább szó szerint „kezdetben", mert a görögben nincsen névelő. Az Újszövetség utal különféle kezdetekre. Létezik a"világ kezdete" (Mt24:21), „Jézus Krisztus evangéliumának kezdete" (Mk1:1), a „nyomorúságok kezdete" (Mk13:9), a „csodák" (vagy „jelek") kezdete (Jn2:11) stb. A Jn1:1-ben szereplő „kezdet" azonban világosan megelőzi mindeme kezdeteket. A Jn1:1 „kezdete" megelőzi a „minden dolgok lételét" a Jn1:3-ban. Ez tehát *a teremtés kezdete, az idő kezdete*. A Földünk öreg, hogy mennyire, azt nem tudjuk, akár néhány millió éves is lehet. „Az Íge" azonban minden dolog előtt volt. Ő nemcsak „kezdettől" fogva volt, hanem volt már „a kezdetben".

„Kezdetben": a határozott névelő hiányának az a célja, hogy visszavigyen bennünket az elképzelhető legtávolabbi pontig. Ő már volt „kezdetben", azaz Ő Önmagában kezdet nélkül való volt, ami csak a tagadó mód annak kifejezésére, hogy Ő *örökkévaló* volt. Ezzel tökéletes összhangban találjuk, hogy az Ő imájában, ami a Jn17-ben van feljegyezve, ezt mondta: „És most te dicsőíts meg engem, Atyám, te magadnál azzal a dicsőséggel, a melylyel bírtam te nálad *a világ létele előtt*". Mivel tehát az Íge volt „kezdetben", s mivel „kezdetben" senki más, csak Isten örökkévaló, az Úr Jézus Krisztus istensége határozottan bebizonyosodott.

„Vala az Íge". Két külön szó van a görögben, ami ebben az igeversben, melyek mindegyikét a „vala" szóval fordították. Az egyik azt jelenti, „létezett", a másik, hogy „létezésre jutott" (kezdett létezni). Az utóbbit (egeneto) használja a Jn1:3, ami szó szerinti fordításban ezt jelenti: „minden dolog Rajta keresztül *kezdett létezni*, s Nélküle egyetlen dolog sem kezdett létezni, amik csak *létezni kezdtek*". Majd ismét ezt az (egeneto) szót találjuk a Jn1:6-ban, ahol ezt olvassuk: „volt (létezni kezdett) egy Istentől küldött ember, akinek neve János volt". Majd a Jn1:14-ben: „És az Íge *testté lett* (vált)". Itt, a Jn1:1-ben és Jn1:2-ben azonban „az Íge vala (ito) Istennél". Tehát az Íge nem jutott létezésre, vagyis nem kezdett el létezni, hanem „Istennel volt" az örökkévalóságtól fogva. Figyelemre méltó, hogy a Szentlélek a „ito" szót, ami azt jelzi, hogy a Fiú *személyesen létezett,* nem kevesebb, mint négyszer használja János 1 első két versében. Eltérően Keresztelő Jánostól, aki „emberé vált (egeneto)", az „Íge" volt (ito), *azaz létezett* Istennél, mielőtt az idő megkezdődött volna.

„Vala az Íge". Az utalás itt a Szentháromság második Személyére, Isten Fiára történik. De miért nevezi az Úr Jézust „az Ígének"? Mi a pontos jelentése, vagy jelentősége ennek a titulusnak? Az első igevers, ami eszünkbe ötlik, és fényt derít erre a kérdésre, a zsidókhoz írott levél nyitóverse: „Minekutána az Isten sok rendben és sokféleképen szólott hajdan az atyáknak a próféták által, ez utolsó időkben szólott nékünk Fia által". Ebből megtanuljuk, hogy Krisztus Isten végső Szóvivője. Szorosan kapcsolódik ehhez a Megváltónak a Jel1:8-ban található titulusa: „Én vagyok az Alfa és az Omega", ami azt közli, hogy Ő *Isten ábécéje,* valaki, Aki magyarázza az istenséget, Aki mindent kimond, amit Istennek ki kell mondania. Talán még világosabb a Jn1:18 bizonyságtétele: „Az Istent soha senki nem látta; az egyszülött Fiú, a ki az Atya kebelében van, az *jelentette ki* őt". A *kijelentette* azt jelenti: kimondta, v. ö. Csel15:14 és 21:19. Ezt a szót Lk24:35-ben az „elbeszélték" szóval fordították. Összerakván ezt a három igeszakaszt megtanuljuk, hogy Krisztus az Isten Szóvivője, Ő az, Aki magyarázta az istenséget, Aki kijelentette, vagy elbeszélte az Atyát.

Krisztus tehát az, aki a felfoghatatlan Istent megérthetővé tette. A Jn1:1-ben található titulusának ereje felfedezhető úgy is, hogy összevetjük a Szentírásnak adott névvel: „Isten Ígéje". Mi a Szentírás? Isten Ígéje. S mit jelent ez? Ezt: a Szentírás Isten elméjét jelenti ki, kifejezi az Ő akaratát, megismerteti tökéletességeit, s elénk tárja a szívét. Pontosan ez az, amit az Úr Jézus tett az Atyáért. De nézzük meg egy kissé részletesebben:

(a) Az „Íge" *a manifesztáció közege*. Van az elmémben egy gondolat, de mások nem ismerik annak természetét. Ám abban a pillanatban, hogy szavakba öntöm ezt a gondolatot, az megismerhetővé válik. A szavak tehát objektívvé teszik a láthatatlan gondolatokat. Pontosan ezt tette az Úr Jézus. Ígeként az Úr Jézus manifesztálta a láthatatlan Istent.

(b) Az Ígе *a kommunikáció eszköze*. A szavak segítségével adok át információt másoknak. Szavakkal fejezem ki magam, ismertetem meg az akaratomat, s adok át tudást. Krisztus tehát Ígeként, isteni Közvetítőként közli velünk Isten életét és szeretetét.

(c) Az Ígе *a kijelentés egyik módja*. A beszélő a szavaival kimutatja mind intellektuális képességeit, mind erkölcsi jellemét. Szavainkkal igazulunk meg és szavainkkal ítéltetünk el. S Krisztus, mint Ígе, Isten attribútumait és tökéletességeit jelenti ki. Micsoda *teljességgel* jelentette ki Krisztus Istent! Megmutatta hatalmát, manifesztálta bölcsességét, kimutatta szentségét, megismertette kegyelmét, s feltárta szívét. Krisztusban és sehol máshol jelentetett ki teljességgel és véglegesen Isten.

„És az Ígе vala az ISTENNÉL." A –nál, -nél (-val, -vel) rag két dolgot látszik sugallni. Először is, az Ígе Isten jelenlétében volt. Olvassuk, hogy „Énókh Isten*nel* járt", azaz Istennel élt közösségben. Létezik egy csodálatos vers a Példabeszédek 8-ban, amely fényt derít a Jn1:1 -val, -vel ragjára, s kijelenti az áldott kapcsolatot, mely az örökkévalóság óta fennáll Isten és az Ígе között. Az igeszakasz a Péld8:22-ben kezdődik, ahol a „bölcsesség" megszemélyesíttetik. Beszámol nekünk a boldog közösségről, mely fennállt Isten és az Ígе között a világ megléte előtt.. A Péld8:30-ban ezt olvassuk: „*Mellette* valék mint kézmíves, és gyönyörűsége valék mindennap, játszva ő előtte minden időben". Az említett két gondolat mellett hozzátehetjük, hogy a görög „pros" elöljárószót, amit itt a „-nál, -nél" raggal fordítottak, néha a „közel" szóval, de a leggyakrabban a –hoz,- hez, -höz raggal fordítják. Az Ígе Istenhez közel volt. Valaki kifejezésteljesen mondta: „Az itt szereplő szó a Fiú az Atyával való, lényegi egységben fennálló, mondhatni folytonos tendenciáját jelzi".

Itt tehát „az Ígе vala az Istennél" kifejezés az ő *különálló személyiségéről* beszél. Ő nem Isten*ben* volt, hanem Isten*nél* (Isten*nel*). Figyeld meg itt a Szentírás csodálatos pontosságát. Nem azt mondja, hogy „az Ígе az Atyánál volt", amiképpen várhatnánk, hanem hogy „az Ígе Istennél volt". Az „Isten" név a Szentháromság mindhárom Személye számára közös, míg az „Atya" csak az első Személy konkrét titulusa. Ha azt mondta volna, hogy „az Ígе az Atyánál volt", azzal kizárta volna a Szentlelket, de „az Istennél" szavakkal beleveszi az Ígét a mind az Atyával, mind a Szentlélekkel való örök közösségben élésbe. Vegyük észre azt is, hogy nem azt mondja: „Isten volt az Istennél", mert miközben az Istenség Személyei többes számban vannak, csak „egy Isten" van, tehát „az Ígе vala Istennél" kifejezés a legeslegpontosabb.

„És Isten vala az Ígе." Nehogy „az Ígе" jelképes kifejezése elégtelen elképzelést közvetítsen a számunkra Krisztus isteni dicsőségeiről, a Szentlélek azzal folytatja, hogy elmondja: „és az Ígе vala Istennél", ami az Ő különálló személyiségét jelentette, s utalt az Ő Istenséggel való lényegi viszonyára. S mintha ez nem lenne még elég, a Szentlélek konkrétan hozzáteszi: „és Isten vala az Ígе". Ki tudná így kifejezni Istent, megvédvén Őt, Aki Isten! Az Ígе nem Isten kisugárzása volt, hanem Maga Isten manifesztálódott. Nemcsak Isten kijelentője az Ígе, hanem Maga Isten jelentetett ki. Az Úr Jézus Krisztus abszolút istenségének hangsúlyosabb és páratlanabb kijelentését el sem lehet képzelni.

„Ez kezdetben az Istennél vala." „Ez", azaz az Ígе „vala", tehát létezéssel bírt már, s kezdett létezni „a kezdetben", azaz mielőtt az idő megkezdődött volna. „Istennél", azaz önálló

Személyiségként. Az, hogy itt megismétli: Krisztus „Istennel” volt, látszólag annak a korai gnosztikus eretnekségnek a megtagadása, mely szerint Krisztus csak *egy eszme,* vagy *ideál* volt Isten elméjé*BEN* az örökkévalóságtól fogva, majd annak rendje és módja szerint manifesztálódott az időben – szörnyű eretnekség, ami manapság újra felütötte a fejét. Nem azt mondja, hogy az Ige Istenben volt, hanem hogy örökkévalóan „Istennél” volt.

Mielőtt rátérnénk a következő versre, próbáljuk meg megtalálni a gyakorlati alkalmazását annak, ami elénk tárult, egyidejűleg válaszoljuk meg az előző fejezet végén feltett kérdések közül a másodikat: „Miképpen tudnék jobb, mélyebb, teljesebb ismereteket szerezni Magáról Istenről? A természet tanulmányozásával? Imádkozva? A Szentírás tanulmányozásával? Vagy – hogyan?” Fontosabb kérdést elképzelni sem tudnánk. Milyen fogalmat alkottál, kedves olvasó, Isten létezéséről, személyiségéről és jelleméről? Mielőtt az Úr Jézus eljött volna erre a Földre, a világ nélkülözte az igaz és élő Isten ismeretét. Ha azt mondjuk, Isten kijelentetett a természetben, az igaz, de mily keveset mond ez a jelleméről! A természet az Ő *természetes* attribútumait jelenti ki – erejét, bölcsességét, állandóságát, stb. De vajon mit mond a természet az Ő *erkölcsi* attribútumairól – igazságosságáról, szentségéről, kegyelméről, szeretetétől? A természet, mint olyan, nem ismer kegyelmet, és nem mutat könyörületet. Ha egy vak szent akaratlanul átlépi a szakadék szélét, ugyanaz a sors vár rá, mint ha egy elvetemült gyilkost vetnének abba bele. Ha megszegem a természet törvényeit, nem számít, mennyire komoly az utána következő megtérésem, nem lehet elmenekülni a büntetés elől. Az ókoriaknak a szemük előtt volt a „természet”, és mit tanultak belőle Istenről? A természet ugyanúgy el is rejti Istent, amiképpen kijelenti Őt. Adja meg a választ az az oltár, amit Pál apostol látott az ókor egyik oktatási és kulturális központjában – amire „az ismeretlen Istennek” feliratot vésték!

Csakis Krisztusban jelentetik ki Isten teljességgel. A természet többé már nem olyan, mint ahogy a Teremtő kezéből kikerült: átok alatt áll, s hogyan lehetne a tökéletlen Isten kijelentésének tökéletes eszköze? Az Úr Jézus Krisztus azonban az egyedüli Szent. Ő Isten volt, a Fiú, Aki megtestesült. S oly teljesen és tökéletesen jelentette ki Istent, hogy elmondhatta: „a ki engem látott, látta az Atyát” (Jn14:9). Itt van hát a válasz a kérdésünkre, és itt van a gyakorlati értéke annak, ami feltárul előttünk János evangéliumának eme nyitó verseiben. Ha a hívő jobb, mélyebb, teljesebb istenismeretre akar jutni, az Úr Jézus Krisztus személyiségét és munkáját kell tanulmányoznia, amiképpen azok kijelentettek a Szentírásban! Legyen az a fő elfoglaltságunk, nagy örömünk, hogy tiszteletteljesen kutassuk a mi isteni Megváltónk kiválóságait, és elmélkedjünk azok felett, amiképpen elénk tárulnak a Szentírás lapjain. Akkor és csak akkor fogunk „növekedni az Úr megismerésében” (Kol1:10). Az „Isten dicsősége ismeretének” fénye csakis „Jézus Krisztus arcán” látható „2Kor4:6).

„Minden ő általa lett és nála nélkül semmi sem lett, a mi lett” (Jn1:3). Ez megint milyen csodálatosan hozza elénk Krisztus abszolút istenségét! Itt a teremtés Neki tulajdoníttatik, márpedig senki más, csak *Isten* képes teremteni. Az ember minden dicsekvésével egyetemben sem képes életre hozni akár csak egy fűszálat is. Figyeljük meg, hogy a teremtés egésze tulajdoníttatik az Ígének – „minden ő általa lett”. Ez nem lenne igaz, ha Ő Maga is teremtmény lenne, lenne bár akár az első és legfelsőbb rendű teremtmény. De semmi kivétel sincs: „minden ő általa lett”. Ahogyan Ő minden dolgok előtt volt, tehát *örökkévaló*, úgy volt Ő minden dolgok Eredete is, tehát *mindenható*.

„Ő benne vala az élet, és az élet vala az emberek világossága” (Jn1:4). Ez logikusan következik abból, ami az előző versben szerepel. Ha Krisztus teremtett minden dolgot, akkor Neki kell lenni az élet forrásának. Ő az Életadó. Az „életet” itt a szó legtágabb értelmében értjük. A teremtményi élet Istenben található, mert „ő benne élünk, mozgunk és vagyunk”. A lelki élet, vagy örökélet, és a feltámadott élet szintén „benne” található. Ha ennek ellene vetik, hogy az „élet” helyén itt szereplő görög szó a „zoé”, s a zoé kizárólag a lelki életre vonatkozik, arra azt válaszoljuk, hogy nem mindig. Lásd Lk12:15, 16:25, Csel17:25, stb. ahol

minden esetben a „zoé” az emberi (természeti) életre vonatkozik. Így tehát a zoé magában foglal minden „életet”.

„És az élet vala az emberek világossága.” Mit értünk ez alatt? Jegyezzünk meg két dolgot: ez a kijelentés a 4. versben rögtön azután a kijelentés után következik, hogy „minden dolog Krisztus által lett”, itt tehát a teremtményekről van szó. Másodszor, az „emberekről”, mint emberekről, s nemcsak a hívőkről van szó. Az „élet” itt az Úr Jézus egyik isteni titulusa, ezért a kifejezés egyenértékű ezzel: „Isten volt az emberek világossága”. Ez arról a kapcsolatról beszél, melyet Krisztus az emberekkel, minden emberrel fenntart – Ő az ő „világosságuk”. Ezt megerősíti az, amit a 9. versben olvasunk: „Az igazi világosság eljött volt már a világba, a mely megvilágosít minden embert”. Krisztus, mint „élet”, tehát milyen értelemben „az emberek világossága”? Erre ezt válaszoljuk: amilyenben felelős (felelősségre vonható) teremtményekké teszi az embereket. Minden racionális ember erkölcsileg meg van világítva. Minden racionális ember megmutatja, „hogy a törvény cselekedete be van írva az ő szívökbe, egyetemben bizonyságot tévén arról az ő lelkiismeretök”, (Rm2:15). Ez az a „fény”, ami megvilágít minden embert, s ami a világba jőve felelős emberi lényekké alakítja őket. Az eredeti görög szó a Jn1:4-ben szereplő „fény” helyén a „phos”, s hogy ez nem korlátozódik pusztán a lelki megvilágosodásra, az teljesen nyilvánvaló a használatából a Mt6:23-ban: „Ha azért a benned lévő világosság sötétség: mekkora akkor a sötétség?!”, s lásd még Lk11:35, Csel16:29, stb.

Egyetlen olvasó se következtessen az eddig elmondottakból arra, hogy mi azok közül valók vagyunk, akik hisznek abban a bibliaellenes elméletben, miszerint minden emberben benne rejlik az isteni élet szikrája, amit csak fel kell szítani ahhoz, hogy lánggá váljon. Nem, mi határozottan tagadjuk az efféle sátáni hazugságokat. A természeti ember lelkileg „halott a vétkeiben és a bűneiben”. Mindazonáltal felelős Isten előtt, Akinek köteles lesz majd felelősen elszámolni önmagáról, mivel Isten törvényének a munkája be van írva a szívébe, lelkiismerete szintén bizonyságot tesz, s mi ebben az értelemben értjük a „világosságot” a Jn1:4-ben és a „megvilágosítást”a Jn1:9-ben.

„És a világosság a sötétségben fénylik, de a sötétség nem fogadta be azt” (Jn1:5). Ez megad nekünk még egyet Krisztus isteni titulusai közül. Az 1. versben úgy szerepel, mint „Ige”. A 3. versben mint minden dolgok Alkotója. A 4. versben „az élet”. Itt, az 5. versben pedig „a világosság”. Ezt össze kell vetnünk az 1Jn1:5-tel, ahol azt olvassuk, hogy „az Isten világosság”. A következtetés tehát cáfolhatatlan, a bizonyíték teljes és végleges, hogy az Úr Jézus nem más, mint az Isten, a Szentháromság második Személye.

Az „Englishman’s Greek New Testament” a Jn1:5 utolsó mondatát ekképpen fordítja: „és a világosság a sötétségben megjelenik, de a sötétség nem érzékelte (fogta fel) azt”. Ez a bűnbeesés hatásairól beszél nekünk. Minden ebbe a világba jött embert megvilágít az ő Teremtője, de a természeti ember figyelmen kívül hagyja ezt a fényt, visszautasítja azt, s ennek következtében sötétségbe merül. Ahelyett, hogy a természeti ember „a neki adott világosságnak megfelelően élne” (amit soha senki nem tett meg), „inkább szereti a sötétséget, mint a világosságot” (Jn3:19). Az újjá nem született ember tehát olyan, mint a vak – a sötétségben van. Ennek bizonyítéka abban a tényben rejlik, hogy „és a világosság a sötétségben megjelenik, de a sötétség nem érzékelte (fogta fel) azt”. Minden más sötétség utat enged és elhalványul a világosság előtt, de az itt szereplő „*a sötétség*” oly áthatolhatatlan és reménytelen, hogy sem észre nem vesz, sem fel nem fog. Micsoda félelmetes és ünnepélyes megvádolása ez a bukott emberi természetnek! S mennyire nyilvánvaló, hogy semmi más, csak az üdvözítő kegyelem csodája képes valakit „a sötétségből Isten csodálatos világosságára” hozni.

„Vala egy Istentől küldött ember, kinek neve János” (Jn1:6). A témaváltás itt rendkívül hirtelen. Az „Ígétől” Aki Isten, a Szentlélek most Krisztus előfutárára tér át. „Egy embernek” nevezi, hogy az ellentéttel megmutassa: Akiről ő bizonyságot tett, az több volt,

mint ember. Ezt az embert „Isten küldte”, s így van mindenki, aki hűséges tanúbizonyságot tesz Krisztus Személyéről. Ennek az embernek a neve „János” volt, ami az etimológusok tanúsága szerint azt jelenti: „Isten ajándéka”.

„ Ez jött tanúbizonyságul, hogy bizonyságot tegyen a világosságról, hogy mindenki higyjen ő általa” (Jn1:7). János azért jött, hogy tanúbizonyságot tegyen „a világosságról”. Súlyozzuk helyesen ezeket a szavakat: ünnepélyesek, patetikusak, tragikusak. Erejük talán még nyilvánvalóbbá válik, ha feltesszük a kérdést: Mikor a Nap a teljes szépségében világít, kik azok, akik nincsenek tudatában ennek a ténynek? Kinek kell megmondani, hogy világít? A vaknak! Milyen tragikus tehát azt olvasnunk, hogy Isten Jánost „tanúbizonyságot tenni küldte a világosságról”. Milyen komoly a kijelentés, miszerint az embereknek meg kellett mondani, hogy „a világosság” közöttük van! Micsoda kijelentés ez az ember bukott állapotának! A világosság a sötétségben világított, de a sötétség nem fogta azt fel. Ezért küldte hát Isten Jánost a világosságról bizonyságot tenni. Isten nem engedné meg, hogy szeretett Fia felismeretlenül és beharangozás nélkül jöjjön ide. Abban a pillanatban, hogy e világra született, Ő elküldte angyalait a betlehemi pásztorokhoz, hogy hirdessék Őt, s közvetlenül a nyilvános szolgálatának megkezdése előtt János is megjelent, arra szólítván fel Izraelt, hogy fogadják Őt be.

„Ez jött tanúbizonyságul.” Ez meghatározza a prédikátor hivatalának jellegét. Ő „tanúbizonyság”, s a tanú olyasvalaki, aki tudja, amit mond, és mondja, amit tud. Nem spekulációkkal foglalkozik, nem a saját véleményét mondja, hanem arról tesz bizonyságot, amit igaznak ismer.

„Hogy bizonyságot tegyen a világosságról.” A prédikátor céljának mindig annak kell lennie, hogy a hallgatói tőle eltekintve Másvalakire nézzenek. Ő nem önmaga bizonysága, nem is önmagáról tesz bizonyságot, hanem neki Krisztust kell „prédikálni” (1Kor1:23). Ez Isten Lelkének saját üzenete, mert Krisztus mondta Róla: „Ő engem dicsőít majd” (Jn16:14).

„Hogy mindenki higyjen ő általa.” „Hogy” azt jelenti „annak érdekében, hogy”. „Tanúbizonyságot tenni” meghatározza a prédikátor *hivatalának* jellegét. „Tanúbizonyságot tenni a világosságról” megismerteti a prédikátor témáját. „Hogy mindenki higyjen ő általa” szolgálatának *céljáról* beszél. Az emberek Isten tanúbizonyságának a bizonyságtételét véve válnak hívőkké. A „mindenki” ugyanaz, mint a Jn6:45-ben.

„Nem ő vala a világosság, hanem jött, hogy bizonyságot tegyen a világosságról” (Jn1:8). Nem, János maga nem volt „világosság”, mert a „világosság” az „élethez” hasonlóan csakis Istenben található. Istentől elkülönítve minden csak sötétség, mélységes és egyhangú. Még a hívőnek sincs világossága *önmagában*. Mit mond a Szentírás? „Mert valátok régen sötétség, most pedig világosság az Úrban” (Ef5:8). Van egy kijelentés a Jn5:35-ben, ami, ahogyan az *Amplified Version*-ban szerepel, ütközik azzal, ami itt a Jn1:8-ben elhangzik. A Jn5:35-ben Jánosról beszélve Krisztus a következőket mondja: „Ő az égő és fénylő világosság (a Károli-fordításban: szövétnek!) vala”, de az itt használt görög szó teljességgel különbözik attól, ami a Jn1:8-ban van „világosságnak” fordítva, s a *Revised Version*-ban már helyesen van fordítva: „Ő az égő és fénylő lámpa vala”. A János által itt használt szó, amit helyesen fordítottak lámpának, megmutatja a szembeötlő különbséget az előfutár, és Krisztus a „világosság” között. A lámpának nincsen saját belső fénye – azt biztosítani kell a számára! A „lámpát” valakinek hordoznia kell! A „lámpa”, amint pár órán át égett, egyszer csak kialszik.

„ Az igazi világosság eljött volt már a világba, a mely megvilágosít minden embert” (Jn1:9). Ryle püspök a János evangéliumáról szóló legkitűnőbb jegyzeteiben azt sugallta, hogy az „igazi” határozószónak itt legalább négyszeres vonatkozása van. Először is, Krisztus „az igazi világosság”, mint megvilágosító fény. Maga a Sátán is, amint olvassuk „átváltoztatja magát világosság angyalává” (2Kor11:14), de ezt csak a becsapás kedvéért teszi. Krisztus azonban minden, a világban lévő hamis világossággal szemben az igazi világosság. Másodszor, „igazi világosságként” Krisztus a *valódi* világosság. A valódi világosság

ellentétben áll a homályos és árnyékos világossággal, ami az ószövetségi ceremóniák előképein és árnyékain jutott keresztül. Harmadszor, „igazi világosságként” Krisztus a nem származtatott világosság: vannak kisebb világosságok, melyek kölcsönvettek és visszaverődők, mint például a Hold világossága a Naptól, de Krisztus „világossága” a saját Maga lényegi és nem származtatott világossága. Negyedszer, „igazi világosságként” Krisztus a szuper-eminens világosság minden közönségessel és szokásossal szemben. Egy a Nap dicsősége, más a Hold dicsősége és megint más a csillagoké, de minden más világosság elhalványul Előtte, Aki „a világosság”. Eme kilencedik vers utolsó részének most már nem kell feltartóztatnia minket, akik már eljutottunk a negyedik vers vizsgálatából származó megfontolásokig. A világosság, ami a természeténél „minden embert” megvilágosít, a gondolkodás és a lelkiismeret világossága.

„A világban volt és a világ általa lett, de a világ nem ismerte meg őt” (Jn1:10). „A világban volt” hitünk szerint az Ő megtestesülésére, és arra a harminchárom évre utal, amíg az emberek között lakozott. Ezután van megírva, hogy „és a világ általa lett”. Ez felnagyítja az Ő isteni dicsőségét, Aki megtestesült, a kiemeli a rögtön ezután következő tragédiát: „de a világ nem ismerte meg őt”.

„A világban volt”. *Ki* volt? Nem más, mint Aki megalkotta. S miképpen fogadták? A nagy Teremtő készült megjelenni, vajon nem az örömtelki várakozás vibrálása járta be a világot? Ő nem ítélni, hanem megmenteni jött. Nem dölyfös zsarnokként, hanem mint „szent, ártalmatlan, makulátlan” ember, nem hogy szolgáljanak Neki, hanem hogy Ő szolgáljon. Vajon nem fogadnak szívélyesen egy efféle Valakit? De ó jaj, „a világ nem ismerte meg őt”. Eltelvén saját terveikkel és törekvéseikkel, semmit sem gondoltak Vele. Ez kimondhatatlanul tragikus, mégis, valami még megrendítőbb következik.

„Az övéi közé jöve, és az övéi nem fogadák be őt” (Jn1:11). S hogy mennyire helyénvalóak az itt használt kifejezések, azzal kapcsolatban figyeljük meg a szép megkülönböztetést: „A világban volt”, tehát a kutatás hatósugarán belül. Ám Ábrahám magvához, mondhatni, az ajtajukon kopogtatva érkezett, de „*nem fogadák be őt*”. A világot a tudatlanság vádolja, de Izraelt a hitetlenség, igen, az Ő pozitív elutasítása. Ahelyett, hogy üdvözölték volna a mennyei Látogatót, elkergették az ajtajuk elől, sőt még a Földről is száműzték. Ki feltételezte volna, hogy a nép, melynek ősei oly sóvárogva vártak a Messiás megjelenésére hosszú korszakokon át, elveti majd Őt, mikor végre megérkezik közéjük? Mégis így történt, s ha valaki megkérdezi: hogy történhetett ez? arra azt válaszoljuk, hogy pontosan azt jósolta meg előre a saját prófétájuk, hogy nem lesz Neki sem alakja, sem ékessége a szemükben, s mikor majd meglátják, semmi szépséget nem látnak majd benne, amitől kívánatos lenne a számukra. Ó, csoda lenne, ha Ő undorral elfordulna ezektől a hálátlanoktól? Micsoda áldott alávettetés az Atya akaratának, s micsoda bámulatos szeretet a bűnösök iránt az, hogy Ő a Földön maradt azért, hogy később kereszthalált halhasson!

Ha azonban a világ „nem ismerte meg őt”, Izrael pedig „nem fogadta be őt”, vajon Isten célja meghiúsult? Egyáltalában nem, *ez nem volt lehetséges*. Az Úr tanácsa „megáll” (Péld19:21). A Fiú csodálatos alászállása nem történhetett hiába. Ezért olvassuk, hogy „valakik pedig befogadák őt, hatalmat ada azoknak, hogy Isten fiaivá legyenek, azoknak, a kik az ő nevében hisznek” (12. vers). Ez elmondja nekünk az üdvösség emberi oldalát, hogy mi követeltetik a bűnöstől. Az üdvösség a bűnöshöz Krisztus „befogadása”, azaz „az Ő nevében való hit” által jut el. Van némi különbség eközött a két dolog között, bár lényegileg egyek. A hit úgy fogadja el Krisztust, ahogyan Ő az evangélium bizonyságtételében megjelenik: ez annak az igazságnak a személyes elfogadása, amit Isten mondott az Ő Fiáról. A befogadás úgy fogadja el Krisztust, mint Isten nekünk adott, elfogadásra kínált ajándékát. S a „valakik”, nem számít, hogy zsidók, vagy pogányok, gazdagok, vagy szegények, írástudatlanok, vagy tanultak, a személyes Megváltójukként fogadják be Krisztust, s nekik adatik meg a hatalom, hogy Isten fiaivá (vagy inkább „gyermekeivé”) legyenek.

De *kik* fogadják Őt így be? Semmiképpen sem mindenki. Csak kevesek. S ez a véletlenre van bízva? Távol legyen. Amiképpen a soron következő versben olvassuk: „A kik nem vérből, sem a testnek akaratából, sem a férfiúnak indulatjából, hanem Istentől születtek” (Jn1:13). Ez megmagyarázza nekünk, hogy *miért* csak kevesek fogadják be Krisztust. Azért, mert ők születtek Istentől. Amint a 12. vers megadja a dolog emberi oldalát, úgy adja meg a 13. vers az istenit. Az isteni oldal az újjászületés: s az újjászületés „nem vérből” megy végbe, azaz mondhatni nem öröklődés kérdése, mert az újjászületés nem az erekben megy végbe. „Sem a testnek akaratából”, mert a természeti ember akarata ellenszegül Istennek, s nincs *akarata* Isten felé, míg újjá nem született. „Sem a férfiúnak indulatjából”, azaz mondhatni az újjászületés nem a barátok jó szándékú erőfeszítéseinek, sem a prédikátor meggyőző erejének a következménye, hanem „Istentől” van. Az újjászületés isteni munka. Ezt a Szentlélek végzi az Íge élőerővel a szívre történő alkalmazása által. Ami Krisztus befogadása volt az Ő szolgálatának kezdetén, az ma is ugyanaz, a világ „nem ismeri Őt”, Izrael „nem fogadja be Őt”, de egy kis csapat *igenis* befogadja, s hogy kik ezek, azt a Csel13:48 mondja el nekünk: „a kik csak örök életre választattak vala”. S itt meg kell állnunk.

A következő fejezetre való felkészülésképpen arra buzdítjuk az olvasót, hogy tanulmányozza a következő kérdéseket:

1. A Jn1:14-ben a „lakozott” szó azt jelenti „sátorozott”. Az Íge az emberek között sátorozott. Ez visszavisz minket azokhoz az időkhöz, mikor Izrael sátorozott a pusztaságban. Milyen vonatkozásban volt a szent sátor Krisztus kiábrázolása és előképe?

2. „Láttuk az ő dicsőségét” (Jn1:14). Mit ért ez alatt? Miféle „dicsőséget”? Legkevesebb háromszoros dicsőséget.

3. Milyen értelemben volt Krisztus Keresztelő János „előtt”?

4. Mi az értelme a Jn1:16-nak?

5, Miért olvassuk, hogy a törvény Mózes által adatott, de a kegyelem és az igazság Krisztus által lett?

6. Volt-e bármiféle „kegyelem és igazság”, mielőtt Jézus Krisztus eljött? Ha igen, mit jelenthet, hogy Jézus Krisztus eljövetele által lettek?

7. Hány ellentétet tudunk állítani a törvény és a kegyelem között?

3. fejezet: Krisztus, a megtestesült Íge, Jn1:14-18

Először röviden elemezzünk az előttünk levő igeszakaszt, a Jn1:14-18-at. Itt a következőket látjuk:

1. Krisztus megtestesülése	-	„És az Íge testté lett”, Jn1:14.
2. Krisztus földi tartózkodása	-	„és lakozék mi közöttünk”, Jn1:14
3. Krisztus lényegi dicsősége	-	„az Atya egyszülöttje”, Jn1:14
4. Krisztus páratlan kiválósága	-	„előttem lett”, Jn1:15
5. Krisztus isteni elégségessége	-	„az ő teljessége”, Jn1:16
6. Krisztus erkölcsi tökéletessége	-	„kegyelem és igazság”, Jn1:17
7. Krisztus csodálatos kijelentése	-	kijelentette „az Atyát”, Jn1:18.

„És az Íge testté lett és lakozék mi közöttünk” (Jn1:14). A Végtelen végessé vált. A Láthatatlan megtapinthatóvá vált. A Transzcendens küszöbön állóvá lett. Ami nagyon messze volt, nagyon közelivé lett. Ami meghaladta az emberi elme hatósugarát, most azzá vált, ami az emberi elme birodalmán belül észrevehető. Itt egy leplen keresztül láthatjuk azt, ami ha lelepleződne, megvakítana minket. „Az Íge testté lett”. Azzá vált, ami nem volt annakelőtte. Nem szűnt meg Istennek lenni, de emberré is vált.

„És az Íge testté lett.” Ezeknek a szavaknak a világos jelentése az, hogy a mi isteni Megváltónk emberi természetet öltött Magára. Valódi emberré lett, ám bűntelen, tökéletes emberré. Emberként „szent, ártatlan, szeplőtelen, a bűnösöktől elválasztott” volt (Zsid7:26). A két természet eme egyesülése Krisztus Személyében a hitünk egyik titka: „És minden versengés nélkül *nagy a kegyességnek eme titka*: Isten megjelent testben” (1Tim3:16). Ezt gondosan meg kell vizsgálnunk. „Az Íge” volt az Ő isteni titulusa, a „testté lett” pedig az Ő szent emberi mivoltáról beszél. Ő volt és most is Ő az istenember, noha isteni és emberi Benne soha nem keveredtek. Istensége, noha elrejtetett, soha nem tétetett félre. Emberi mivolta, noha bűntelen, valóságos emberi mivolt volt, mert megtestesülve „*gyarapodék* bölcsességben és testének állapotjában, és az Isten és emberek előtt való kedvességben” (Lk2:52). „Ígeként” tehát Ő Isten Fia, „testként” pedig az Emberfia.

A két természet eme egyesülése Krisztus Személyében ahhoz volt szükséges, hogy alkalmassá tegye Őt a Közbenjáró hivatalának betöltésére. Három nagy cél valósult meg az Íge megtestesülésével. Először is lehetségessé vált a Számára, hogy *meghaljon*. Másodszor, most már megérinthetik a *mi* gyengeségeink érzetei. Harmadszor, példát hagyott nekünk, hogy az *Ő* lábnyomait kövessük.

A természetnek ezt a kettősségét világosan jelezték az ószövetségi jóslatok. A próféciák az eljövendő Messiást néha emberként, néha Istenként festik le. Ő volt az asszony „magva” (1Mózes3:15), a Mózeshez hasonló próféta (5Móz18:18), Dávid egyenes ági leszármazottja (lásd 2Sám7:12), Jehova „Szolgája”, (Ézs42:1), a „fájdalmak férfia” (Ézs53:3). Ugyanakkor azonban Ő volt „az Úr csemetéje, ékes és dicsőséges” (Ézs4:2). Ő volt a „csodálatos, tanácsos, erős Isten, örökkévalóság atyja, békesség fejedelme” (Ézs9:6). Jehovaként hirtelen kellett eljönnie az Ő templomába (lásd Mal3:1). Az, Akinek Betlehemben kellett megszületnie és Izrael Királyává kellett válnia, volt az, „a kinek származása eleitől fogva, öröktől fogva van” (Mik5:2). Miképpen lehetne ezt a két prófécia-csoportot összeegyeztetni? A Jn1:14 rá a válasz. Aki Betlehemben született, az Isten és az örök Íge volt. A megtestesülés nem azt jelenti, hogy Isten emberben lakozott, hanem hogy Isten emberré vált. Azzá vált, ami nem volt korábban, de nem szűnt meg annak lenni, Aki korábban volt. A betlehemi csecsemő Immánuel volt – a velünk levő Isten.

„És az Ige testté lett”. János evangéliumának az a célja, hogy ezt speciális módon tárja elénk. Az itt leírt csodák ezt sajátságos módon szemléltetik és mutatják be. Például: borrá változtatja a vizet – de hogyan? Ő Maga nem tett mást, csak *szólta az Igét*. Parancsot adott a szolgáknak és az átalakulás végbement. Aztán, megbetegedett a nemes ember fia. Az apja Jézushoz jött, s könyörgött Neki, hogy jöjjön el hozzá, és gyógyítsa meg a fiát. Mi volt a mi Urunk válasza? „*Monda* néki Jézus: Menj el, a te fiad él” (Jn4:50), s megtörtént a csoda. Vagy: egy béna ember feküdt a Bethesda oszlopcsarnokában. Szerette volna, ha valaki beviszi a vízbe, de a várakozás során mindig valaki más lépett a vízbe előtte és gyógyult meg. Arra ment az Úr Jézus és meglátta őt. S mi történt? „Monda néki Jézus: kelj fel,” stb. A hatalom szava elhangzott, és a szenvedő megépült. Megint: fontoljuk meg Lázár esetét, amit csak János jegyzett fel. Jairus lányának feltámasztásakor Krisztus kézen fogta a kislányt, mikor pedig visszaadta az életét a naini özvegy fiának, megérintette a ravatalt. Lázár feltámasztásakor azonban nem tett mást, csak szólta az Igét: „Lázár, jöjj ki”. Mindezekben a csodákban az Igét látjuk munka közben. Aki testté lett és az emberek között lakozott, örökkévaló és mindenható volt – „a nagy Isten (az Ige) és a megtartó (megtestesült) Jézus Krisztus” (Tit2:13).

„És lakozék mi közöttünk”. Harminchárom éven át sátorozott a Földön. Ez egy rejtett utalás Izrael sátorára a pusztában. Annak a sátornak tipikus a jelentősége: előképe volt a megtestesült Isten Fiának. A sátorban majdnem minden a testté lett Igét jelképezte. Sok és változatos hasonlóság áll fenn a típus és az előkép között. Megemlítünk néhány szembetűnőbbet.

1. A „sátor” időszakos felszerelés volt. Ebben különbözött Salamon templomától, ami állandó szerkezettel rendelkezett. A sátor csak egy szövetsátor volt, múló kényelem, valami, ami alkalmas volt arra, hogy mindig továbbvigyék Izrael gyermekeinek utazása során. Ugyanez volt, mikor a mi áldott Urunk az emberek között lakozott. Tartózkodása csak rövid ideig – kevesebb, mint negyven évig – tartott. Nem volt sokáig egy helyen, hanem folytonosan úton volt – fáradhatatlanul az Ő szeretetétől hajtva.

2. A „sátor” *a pusztában való használatra készült*. Miután Izrael letelepedett Kánaánban, a sátrat felváltotta a templom. Az Egyiptomból az ígéret földjére történő vándorlásuk során azonban a sátor volt Isten kijelölt gondviselése a számukra. A pusztaság szembeötlő módon volt előképe azoknak az állapotoknak, amelyek között az örök Ige lakozott az emberekkel első eljövetele idején. A *pusztaság*, mint a sátor hona tévedhetetlenül jelezte előre a jászolbölcsőt, a názáreti ács munkapadját, a „seholt”, ahol az Emberfia lehajthatta a fejét, s a kölcsönsírt a temetéséhez. Mózes öt könyve kronológiájának figyelmes tanulmányozása azt látszik jelezni, hogy Izrael valamivel kevesebb, mint harminchárom évig használta a sátrat a pusztában!

3. *Külsőleg a „sátor” közönséges, alantas és nem vonzó megjelenésű volt*. Teljes ellentétben Salamon drága és fenséges templomával, a sátor külsőségeiben semmi tetszetős sem volt a testi szemek számára. Semmi más, csak deszkák és bőrök. Ugyanilyen volt a megtestesülés is. A mi Urunk isteni fensége elrejtőzött a test leple alatt. Ő mindenféle angyali kíséret nélkül érkezett. Izrael hitetlen szemlélője számára nem volt se alakja, se ékessége, s mikor ránéztek, felkenetlen szemeik semmit sem láttak benne, amire vágyakoztak volna.

4. A „sátor” *Isten lakhelye* volt. Ott, Izrael táborának közepén lakozott Ő. A két kerub között, a frigyláda tetején állította fel trónját. A szentek szentélyében mutatta ki az Ő jelenlétét a sekina dicsőség segítségével. S az alatt a harminchárom év alatt, amíg az Ige az emberek között lakozott, Isten a lakhelyét Palesztinába helyezte. Pontosan ahogyan a sekina a két kerub között lakozott, úgy villant ki az istenember dicsősége az átalakulás hegyén két ember - Mózes és Illés – közül. Az „és láttuk az ő dicsőségét” a sátor előképének *kifejezésmódja*.

5. A „sátor” tehát *az a hely volt, ahol Isten találkozott az emberekkel*. A „találkozás sátorának” is nevezték. Ha egy izraelita közel akart kerülni Jehovához, oda kellett mennie a sátor bejáratához. Mikor Isten utasításokat adott Mózesnek a sátor elkészítésére és berendezésére vonatkozóan, ezt mondta: „A fedelet pedig helyezd a ládára felül, a ládába pedig tedd a bizonyságot, a melyet adok néked. Ott jelenek meg néked, és szólok hozzád a fedél tetejéről.” (2Móz25:21-22). Milyen tökéletes is ez a szeretetteljes előkép! Krisztus a találkozási hely Isten és az emberek között. Senki nem mehet az Atyához, csakis Ő általa (lásd Jn14:16). Csak egyetlen Közbenjáró létezik Isten és ember között – az ember Jézus Krisztus (lásd 1Tim2:5). Ő az, Aki áthidalja a szakadékot az Istenség és az emberiség között, mert Ő egyszerre Isten is és ember is.

6. A „sátor” *Izrael táborának a középpontja volt*. A sátor közvetlen szomszédságában lakoztak a léviták, a papi törzs: „Hanem a lévitákat rendeld a bizonyság hajlékához, és minden edényéhez, és minden ahhoz valókhoz; ők hordozzák a hajlékot, és annak minden edényét, és ők szolgáljanak mellette, és a hajlék körül táborozzanak” (4Móz1:50), s a léviták köré csoportosult a tizenkét törzs – minden oldalról három, lásd 4Móz2. S azt olvassuk, hogy mikor Izrael tábora továbbment egyik helyről a másikra, „induljon a gyülekezet sátora, a léviták táborával, a táboroknak közepette” (4Móz2:17). Majd ismét: „Kiméne azért Mózes, és elmondá a népnek az Úr beszédét, és összegyűjte hetven férfiút a nép vénei közül, és állatá őket a sátor körül. Akkor leszálla az Úr felhőben, és szóla néki” (4Móz11:24-25). Milyen látványos ez! A sátor volt a nagy gyülekező-központ. Mint ilyen, csodaszép előképe az Úr Jézusnak. Ő ami nagy gyülekező-központunk. S az Ő drága ígérete, hogy „a hol ketten vagy hárman egybegyűlnek az én nevemben, ott vagyok közöttük” (Mt18:20).

7. A „sátor” volt a hely, ahol a törvényt őrizték. Az első két kőtábla, melyre Jehova felvéste a Tízparancsolatot, összetört (lásd2Móz32:19), de a második párost a frigyládába tették a biztonságos megőrzés végett (lásd 5Móz10:2-5). Csak itt, a szentek szentjében maradtak meg a törvénytáblák érintetlenül. S ez megint Krisztusról beszél nekünk! Ő volt az, Akiről megmondatott: „Ímé jövök; a könyvtekercsben írva van felőlem, hogy teljesítsem a te akaratodat; ezt kedvelem, én Istenem, a te törvényed keblem közepette van” (Zsolt40:8-9). Egész tökéletes életén át mindvégig megőrizte gondolatban, szóban és tettben az isteni Tízparancsolatot, tisztelvén és felmagasztalván Isten törvényét.

8. A „sátor” volt *a hely, ahol áldoztak*. Külső udvarában állt a rézoltár, amire az állatokat helyezték, és ahol levágták őket. Oda öntötték a vért, és ott végeztek engesztelést a bűnökért. Ugyanígy volt az Úr Jézussal is. Ő a saját Személyében teljesítette be a rézoltár és minden egyes berendezési tárgy előképét. A test, amelyben Ő a Földön lakozott, a keresztfára szegeztetett. A kereszt volt az oltár, amin Isten Bárányát levágták, s ahol az Ő drága vére kiomlott, s teljes engesztelés tétetett a bűnért.

9. A „sátor” volt *a hely, ahol a papi család étkezett*. „A mi pedig megmarad belőle, egyék meg Áron és az ő fiai, kovásztalanul egyék meg, szenthelyen, a gyülekezet sátorának pitvarában egyék meg azt… A mely pap megáldozza azt a bűnért, az egye meg azt, *szent helyen* egye meg” (3Móz6:16, 26). Milyen rendkívüli jelentőségűek ezek az írások az előképi jelentésük vonatkozásában! S mennyire Krisztusról beszélnek, mint Isten papi családjának, azaz minden hívőnek a táplálékáról (lásd 1Pt2:5). Ő az élet kenyere. Ő az, Akiből a lelkünk örömmel táplálkozik.

10. A „sátor” a dicséret helye volt. A kegyes izraeliták oda vitték áldozataikat. Oda fordultak, mikor Jehovát akarták imádni. A bejáratától hallatszott az Úr hangja. Pitvarában szolgálván látták el a papok a szent szolgálatot. S ez volt az előképpel. Most „Általa” kell Istennek a dicséret áldozatát vinnünk (lásd Zsid13:15). Benne, és egyedül Általa tisztelhetjük az Atyát. Benne van hozzáférésünk a kegyelem trónjához.

Látjuk tehát, hogy milyen teljesen és milyen tökéletesen ábrázolta ki az ókori sátor a mi Urunk Személyét, s miért mondta a Szentlélek, mikor bejelentette a megtestesülést, hogy

„És az Ígе testté lett és lakozék mi közöttünk”. Mielőtt rátérnénk a Jn1:14 következő mondatára, rá kell mutatnunk, hogy van egy sor szembeötlő ellentmondás a pusztai sátor és Salamon temploma között Krisztus előképeinek vonatkozásában.

(1) A sátor Krisztusnak az Ő első eljövetelére vonatkozó előképe volt, a templom pedig Krisztus második eljövetelére tekint előre.

(2) A sátor volt történelmileg az első, a templom csak hosszú idővel utána épült.

(3) A sátor csak időszakos építmény volt, a templom viszont állandó szerkezet.

(4) A sátrat Mózes, a próféta állította (amely hivatalt Krisztus töltötte be az első eljövetele során), a templomot pedig Salamon, a király építette (amely hivatalt Krisztus a második eljövetelekor fogja betölteni).

(5) A sátrat a pusztában használták – Krisztus megaláztatásáról beszélt. A templomot Jeruzsálemben, „a nagy Király városában” (Mt5:35) építették fel – Krisztus jövendő dicsőségéről beszél.

(6) A legszembeötlőbben szereplő számnév a sátorban az ötös volt, ami a kegyelemről beszél, s a kegyelem volt az, ami Krisztus földi szolgálatát jellemezte az Ő első eljövetelekor. A templom fő számneve azonban a tizenkettes, ami a kormányzásról beszél, mert Krisztus a második eljövetelekor a királyok Királyaként fog uralkodni és kormányozni.

(7) A sátor a külsőségeinek tekintetében nem volt vonzó, így mikor Krisztus korábban itt járt, Ő volt a „gyökér a száraz földből”, a templom azonban külső fenségében újult meg – így lesz Krisztus is, mikor hatalomban és nagy dicsőségben fog visszatérni.

„És láttuk az ő dicsőségét.” Az „és láttuk” közvetlenül az első tanítványokra vonatkozik, de mégis áldott megtapasztalás minden hívő számára napjainkban is. „Mi pedig az Úrnak dicsőségét mindnyájan fedetlen arczczal szemlélvén…” (2Kor3:18). A mindkét versben használt kifejezés ellentmondást látszik jelezni. A Jn12:41-ben ezt olvassuk: „Ezeket mondá Ésaiás, a mikor látá az ő dicsőségét; és beszéle ő felőle”, ez utalás az Ézs6-ra. Az ószövetségi ceremóniák csak eseti és múló megcsillanásai voltak Isten dicsőségének. Ezzel ellentétben azonban, akik csak „látták”, mi – a jelen korszakban élő hívők – „*szemléljük* a dicsőségét”. Konkrétabban, itt egy ellentét van Isten dicsőségének szemlélése és nem szemlélése között: a sekina dicsőség a szentek szentjében lakozott, ezért *rejtett* volt. Most azonban „szemléljük” az isteni dicsőséget.

„Szemléljük a dicsőségét.” Mit jelent ez? Ó, ki lenne alkalmas ezt megválaszolni? Maga az örökkévalóság is túl rövid lenne ennek a témának a kimerítő elemzéséhez. A mi Urunk dicsősége végtelen, mert Benne lakozik az Istenség teljessége testileg. Egyetlen téma sem lehet kedvesebb a hívő szívének. A röviden megfogalmazott „szemléljük a dicsőségét” az Ő páratlan kiválóságát, személyes tökéletességeit jelenti. Az általános osztályozás végett mondhatjuk, hogy Megváltónk „kiválóságai” négyszeresek, melyek közül mindegyik a végtelenségig osztható. Először is ott vannak *lényegi* „dicsőségei, mint Isten Fiáé, ezek az Ő isteni tökéletességei, mint például a mindenhatósága. Másodszor ott vannak az Ő *erkölcsi „*dicsőségei”, ezek az Ő emberi tökéletességei, mint például a szelídsége. Harmadszor, ott vannak az Ő *hivatali* „dicsőségei”, ezek az Ő közbenjárói tökéletességei, például az Ő papi mivolta. S negyedszer ott vannak a *szerzett* dicsőségei, ezek a jutalom az Általa elvégzettekért. Ezek közül a szövegben valószínűleg az első háromról van szó.

Először a „szemléljük a dicsőségét” az Ő *lényegi* dicsőségére, vagy isteni tökéletességeire utal. Ez nyilvánvaló a rögtön ezután következő szavakból: „mint az Atya egyszülöttjének dicsőségét”. Földi életének és szolgálatának elejétől a végéig az Úr Jézus istensége világosan megbizonyíttatott. Természetfeletti születése, személyes kiválóságai, páratlan tanítása, bámulatos csodái, halála és feltámadása mind Isten Fiaként hirdették Őt. De meg kell jegyezni, hogy a „szemléltük a dicsőségét” szavak azonnal a „lakozott” az emberek között szavak után következnek. Nem hihetünk mást, mint hogy itt egy újabb utalás van a sátorra. A sátorban, a szentek szentjében Jehova a frigyládára állította fel a trónját, s az Ő

jelenlétének bizonyítéka volt a sekina dicsőség, amit gyakran neveztek „felhőnek”. Mikor a sátor elkészült, és Jehova birtokba vette, ezt olvassuk: „És a felhő befedezé a gyülekezet sátorát, és az Úrnak dicsősége betölté a hajlékot” (2Móz40:34). Ez ugyanaz volt, mint ami Salamon templomát is betöltötte: „10. Mikor pedig kijöttek a papok a szenthelyből: köd tölté be az Úrnak házát, úgy, hogy meg sem állhattak a papok az ő szolgálatjokban a köd miatt; mert az Úr dicsősége töltötte vala be az Úrnak házát” (1Kir8:10-11). Itt a „felhő” és a „köd” világosan meghatározottak. A sekina dicsőség volt tehát az állandó jele Isten jelenlétének Izrael között. Ezért Izrael hitehagyása után, mikor az Úr elfordult tőlük, ezt olvassuk: „És felszálla az Úrnak dicsősége a város közepéből” (Ez11:23). Ezért mikor azt olvassuk, hogy „Az Ige… lakozék mi közöttünk (és láttuk az ő dicsőségét…)”, ez nem másnak volt a bizonyítéka, mint hogy Jehova ismét Izrael közepette tartózkodik. S ez egy jelentős tény, amire még soha nem láttuk, hogy felhívták volna a figyelmet, hogy mindkét alkalommal, mikor az Ige az emberek között lakozott, *a sekina dicsőség megnyilatkozott*. A születése után közvetlenül pedig ezt olvassuk: „Valának pedig pásztorok azon a vidéken, a kik künn a mezőn tanyáztak és vigyáztak éjszakán az ő nyájok mellett. És ímé az Úrnak angyala hozzájok jöve, és *az Úrnak dicsősége körülvevé őket*: és nagy félelemmel megfélemlének” (Lk2:8-9). S a világból való távozásakor ezt olvassuk: „És mikor ezeket mondotta, az ő láttokra felemelteték, és felhő fogá el őt szemeik elől” (Csel1:9) – nem „felhők”, hanem „felhő”! A „szemléljük a dicsőségét” tehát elsődlegesen az Ő isteni dicsőségére vonatkozik.

Másodszor, úgy látszik, van itt egy utalás az Ő *hivatali* dicsőségére is, ami az szent hegyen mutatkozott meg. A 2Pt1:16-ban ezt olvassuk: „Mert nem mesterkélt meséket követve ismertettük meg veletek a mi Urunk Jézus Krisztus hatalmát és eljövetelét; hanem mint a kik szemlélői voltunk az ő nagyságának”. Az utalás az átváltozásra vonatkozik, mert a következő versben így folytatja: „Mert a mikor az Atya Istentől azt a tisztességet és dicsőséget nyerte, hogy hozzá a felséges dicsőség ilyen szózata jutott: Ez az én szeretett Fiam, a kiben én gyönyörködöm”. Az itt szereplő „dicsőség” szó használata látszik összekapcsolni az átváltozás-jelenetet a Jn1:14-gyel. Ezt megerősíti a tény, hogy a hegyen „mikor ő még beszél vala, ímé, fényes felhő borítá be őket” (Mt17:5).

Harmadszor a Jn1:14-ben világos utalás történik az istenember *erkölcsi* dicsőségére, vagy tökéletességeire is, mert miután kimondta, hogy „láttuk az ő dicsőségét”, János azonnal hozzáteszi (elhagyva a zárójeleket), hogy „*teljes vala kegyelemmel és igazsággal*”. Milyen csodálatos kegyelmet látunk abban a bámulatos leereszkedésben a mennyei trónról a betlehemi bölcsőbe! Az is a végtelen leereszkedés cselekedete lett volna, ha Ő, Aki az angyali imádat tárgya volt, méltóztatott volna alászállni a Földre, hogy Királyként uralkodjon itt, de hogy gyengeségben jelenjen meg, önkéntesen vállalja a szegénységet, s hogy tehetetlen csecsemővé váljon – ez a kegyelem mindenestől túl esik a látókörünkön, s ez a páratlan szeretet meghaladja felfogóképességünket. Ó bárcsak soha ne veszítenénk el a bámulat érzését Isten Fia végtelen leereszkedését illetően!

Csodálatos lealacsonyodásában szemléljük az Ő dicsőségét. A nagyság soha nem olyan dicsőséges, mint mikor átveszi az alacsonyság helyét. Az erő soha nem annyira vonzó, mint mikor mások szolgálatába áll. A hatalom soha nem annyira győztes, mint mikor a saját kiváltságait teszi félre. A szuverenitás soha nem annyira megnyerő, mint mikor a szolgálat helyén látjuk. S hadd mondjuk tisztelettudóan: az Istenség soha nem tűnt annyira dicsőségesnek, mint mikor az anyai keblen függött! Igen, szemléljük az Ő dicsőségét – a végtelen leereszkedés dicsőségét, a páratlan kegyelem dicsőségét, a felfoghatatlan szeretet dicsőségét.

A mi Urunk *szerzett* „dicsőségeit” illetően itt most nem bocsátkozhatunk részletes fejtegetésbe. Ezek magukban foglalják a különböző, az Atya által Rá ruházott jutalmakat az Ő kezeibe letet munka sikeres befejezését követően. Ezekről a szerzett dicsőségekről beszél Ézsaiás, miután beszámolt a Megváltó önkéntes megaláztatásáról és haláláról, tudatja velünk,

mit mond az Atya Krisztusról: „Azért részt osztok néki a nagyokkal, és zsákmányt a hatalmasokkal oszt, mivelhogy életét halálra adta” (Ézs53:12). Ezekről a szerzett dicsőségekről szól a Szentlélek a Fil2-ben, ahol miután beszámolt a mi Urunknak egészen a keresztfáig tartó engedelmességéről, kijelenti: „ Annakokáért az Isten is felmagasztalá őt, és ajándékoza néki oly nevet, a mely minden név fölött való” (Fil2:9). S folytathatnánk. De micsoda kimondhatatlan áldás tudni, hogy a Jn17-ben feljegyzett főpapi imájának végén ezt mondja: „Atyám, a kiket nékem adtál, akarom, hogy a hol én vagyok, azok is én velem legyenek; hogy megláthassák *az én dicsőségemet*, a melyet nékem adtál” (24. vers)!

Mielőtt rátérnénk a következő versre, megmutatjuk, hogy szoros kapcsolat áll fenn a most vizsgált vers (Jn1:14) és a fejezet nyitóverse között. A 14. vers valóban az 1. vers magyarázata és megerősítése. Három kijelentés van, melyek mindegyikében pontosan megegyeznek, s az utóbbiak vetnek fényt az előzőekre. Először, „kezdetben vala az Íge”, s ez valami olyasmi, ami meghaladja felfogóképességünket, de az „és az Íge testté lett” visszahozza Őt a mi értelmünk korlátai közé. Másodszor, „és az Íge vala az Istennél”, amit megint képtelenek vagyunk felfogni, de aztán az Íge „lakozék mi közöttünk”, azaz közel kerülhetünk Hozzá és szemlélhetjük. Harmadszor, „és Isten vala az Íge”, s ezzel ismét a Végtelen birodalmában vagyunk, de „teljes vala kegyelemmel és igazsággal” két lényegi tény Istenről, ami a látókörünk hatótávolságán belül van. Így összeállítván az 1. és 14. verseket (a köztes verseket mintegy zárójelben olvasva hozzá), olyan kijelentést kapunk, ami hatósugarát tekintve talán a legátfogóbb, mélységét tekintve a legmélyrehatóbb, de kifejezéseit tekintve a lehető legegyszerűbb a Biblia fedőlapjai között található összes kifejezés között. Végezzük el ezt az összeállítást:

(1) „*Kezdetben* vala az Íge”

(a) „És az Íge testté lett” – az Ő emberi életének kezdetéről beszél nekünk.

(2) „És az Íge vala az Istennél”

(b) „és lakozék mi közöttünk” – az emberekkel mutatja Őt.

(3) „És Isten vala az Íge”

(c) „Teljes vala kegyelemmel és igazsággal” – elmondja, *mi* az Isten.

„János bizonyságot tett ő róla, és kiáltott, mondván: Ez vala, a kiről mondám: A ki utánam jő, előttem lett, mert előbb volt nálamnál” (Jn1:15). Keresztelő János szolgálatát és bizonyságtételét illetően többet mondunk majd a következő fejezetben, Deo volente, így erről a versről csak két nagyon rövid megjegyzést teszünk. Először is látjuk, hogy az Úr előfutára itt Krisztus páratlan kiválóságáról tesz bizonyságot. „A ki utánam jő, előttem lett”, jelenti ki, ami a görögben azt jelenti, hogy Krisztus János „előtt” bírt *létezéssel*. „Mert előbb volt nálamnál.” Történelmileg azonban Keresztelő János született hat hónappal a Megváltó előtt. Mikor tehát a Keresztelő azt mondja, hogy Krisztus „*előbb* volt”, ezzel az Ő örökkévaló létezésére utal, tehát isteni mivoltáról tesz tanúbizonyságot.

„És az ő teljességéből vettünk mindnyájan kegyelmet is kegyelemért” (Jn1:16). A „teljesség” szó újabb fogalom ebben a nagyon lényeges kifejezésben, ami az Megváltó abszolút isteni mivoltát emeli ki. Ugyanezt a szót találjuk a Kol1:19-ben, és 2:9-ben: „Mert tetszett az Atyának, hogy Ő benne lakozzék az egész teljesség… Mert Ő benne lakozik az istenségnek egész teljessége testileg”. A görög „ek” elöljárószó jelentése „-ból, -ből”. Az isteni teljességből „vettünk” (mi, a hívők). Mit „vettünk” Krisztusból? Ó, mi az, amit nem „vettünk”! Az Ő kimeríthetetlen „teljességéből” „vettünk”. Tőle „vettünk” életet (lásd Jn10:28), békességet (Jn14:27), örömöt (Jn15:11), Isten saját Ígéjét (Jn17:14), Szentlelket (Jn20:22). Hatalmas raktár van Krisztusban *mindenből*, amire a hívőnek szüksége van mind az időben, mind az örökkévalóságban.

„Kegyelmet is kegyelemért.” Ryle püspök elmondja nekünk, hogy az itt szereplő görög elöljárószót két módon lehet fordítani, s a következő gondolatokat javasolja. Először is, kaptunk „kegyelmet kegyelem *hátán*”, azaz Isten kegyei egymásra halmozódtak. Másodszor,

„kegyelmet *kegyelemért*”, azaz a régit felváltó új kegyelmet: olyan kegyelmet, mely elégséges minden visszatérő szükséglet kielégítésére.

„Mert a törvény Mózes által adatott, a kegyelem pedig és az igazság Jézus Krisztus által lett” (Jn1:17). Itt egy ellentétet állít aközött, ami Mózes által „adatott” és aközött, ami Jézus Krisztus által „lett”. A „kegyelem és igazság” ugyanis nem pusztán „adatott”, hanem „Jézus Krisztus által lett”, mégpedig a maguk teljességében, dicsőséges tökéletességükben lettek. A törvény Mózes által „adatott”, mert az nem a sajátja volt, de „a kegyelem és az igazság” nem „adatott” Krisztusnak, mert ezek az Ő lényegi tökéletességei voltak. Belenézve ebbe az ellentétbe észben kell tartanunk, hogy a nagy dolog itt az Isten megnyilvánulása: Istené, amiképpen megnyilvánult a törvényen át, és Istené, amiképpen az egyszülött Fiún keresztül vált ismertté.

Vajon a törvény nem volt „igazság”? Dehogynem, ameddig elment. Kihirdette, amit Isten joggal követelt az emberektől, tehát, amilyeneknek az embereknek lenniük kellene Isten elméje szerint. Gyakran mondják, hogy a törvény Isten elméjének írásba foglalása. De mennyire elégtelen ez a kijelentés! Vajon kijelentette a törvény Isten mibenlétét? Megmutatta minden attribútumát? Ha igen, semmi többet sem kellene megismernünk Istenről, mint amit a törvény közölt velünk.

Beszélt a törvény Isten kegyelméről? Nem igazán. A törvény szent volt, s a parancsolat szent, igaz és jó. Engedelmességet követelt, megkívánta a szigorú megcselekvését és folytonosságát mindannak, ami benne foglaltatott. S az egyetlen alternatíva a halál volt. Követeléseiben rugalmatlanul a büntetéseinek semmi részét nem engedte el. Az, aki megvetette, „irgalom *nélkül* meghalt”, és „ minden bűn és engedetlenség elvette igazságos büntetését” (Zsid10:28, lásd Zsid2:2). Efféle törvény soha nem lett volna képes megigazítani a bűnöst. Soha nem is evégből adatott.

A törvény elkerülhetetlen hatása, mikor a nem üdvözültek átvették, pontosan az, ami bekövetkezett a Sínai-hegynél azokkal, akiknek először adatott: „És mondának Mózesnek: Te beszélj velünk, és mi hallgatunk; de az Isten ne beszéljen velünk, hogy meg ne haljunk” (2Móz20:19). „Most hát miért haljunk meg? Mert megemészt e nagy tűz minket. Ha még tovább halljuk az Úrnak, a mi Istenünknek szavát, meghalunk” (5Móz5:25). Miért ez a terror? „Mert nem bírták ki, a mi parancsolva volt” (Zsid12:20). Ez a terror volt a bizonysága annak, amit a törvény kikényszerít minden bűnöstől, akikhez Isten törvényeként érkezik el: ez „a halál szolgálata… a kárhoztatás szolgálata” (2Kor3:7, 9). Ennek valóban van „dicsősége”, de ez a mennydörgés és a villámlás, a feketeség és a sötétség, a trombita hangja és az Íge szava dicsősége, ami csak rettegést okoz a vétkes lelkiismeretnek. De áldott legyen Isten, létezik „az őt meghaladó dicsőség” (2Kor3:10).

„*A kegyelem pedig és az igazság* Jézus Krisztus által lett.” „Az őt [ti. a törvényt] meghaladó dicsőség” a testté lett Íge, mint az Atya egyszülöttjének a dicsősége, Aki teljes volt kegyelemmel és igazsággal. A törvény Isten igazságát jelentette ki, de nem tette ismertté az Ő kegyelmét, bizonyságot tett igazságos mivoltáról, de nem mutatta be a kegyelmét. Isten „igazsága” volt, de nem a teljes igazság Magáról Istenről. „A bűn ismerete a törvény által vagyon”, de soha nem olvassuk, hogy „Isten ismerete a törvény által vagyon”. Nem, „a törvény pedig bejött, hogy a bűn megnövekedjék”, s „felette igen bűnös legyen a bűn”. Ez tette ismertté a bűn szörnyűséges voltát: elítélte a bűnöst, de nem jelentette ki teljességgel Istent. Megmutatta jogos bűngyűlöletét, s szent elszántságát a bűn megbüntetésére, feltárta a bűnös vétkességét és romlottságát, de amennyire képes volt megmondani mindezt neki, azzal a saját kárhozatára hagyta. „Mert a mi a törvénynek lehetetlen vala, mivelhogy erőtelen vala a test miatt, az Isten az ő Fiát elbocsátván bűn testének hasonlatosságában és a bűnért, kárhoztatá a bűnt a testben. Hogy a törvénynek igazsága beteljesüljön bennünk, kik nem test szerint járunk, hanem Lélek szerint” (Rm8:3-4).

„Kegyelem és igazság.” Ez a kettő jól és elválaszthatatlanul fonódik össze. Nem rendelkezhetünk az egyikkel a másik nélkül. Sokan vannak, akik nem szeretik a kegyelme általi üdvösséget, s vannak, akik eltűrnék a kegyelmet, ha igazság nélkül rendelkezhetnének azzal. A nazarénusok „csodálkozhattak” az Ő szájából származó *kegyelmes* szavakon, de amint szembesítette őket Krisztus az igazsággal, „beteltek haraggal” és „és vivék őt annak a hegynek szélére, a melyen az ő városuk épült, hogy onnan letaszítsák” (Lk4:29). Ugyanebben az állapotban voltak azok, akik „az eledelért” keresték őt, „a mely elvész”. Hasznot akartak húzni a kegyelméből, de mikor megmondta nekik az igazságot, egyesek „zúgolódtak”, mások „megbotránkoztak”, és „sokan visszavonulának az ő tanítványai közül és nem járnak vala többé ő vele” (Jn6:66). S napjainkban is sokan vannak ,akik bámulják a kegyelmet, ami Jézus Krisztus által lett, s hozzájárulnának, hogy általa üdvözüljenek, feltéve, ha ez az igazság behatolása nélkül menne. Ez azonban nem lehetséges. Azok, akik elvetik az igazságot, elvetik a kegyelmet is.

Van egy másik mondat a Rm5:21-ben, ami szorosan ide kapcsolódik, s valóban a „kegyelem és igazság” szavak megerősítése – „a kegyelem is uralkodjék *igazság által* az örök életre a mi Urunk Jézus Krisztus által”. A kegyelem, ami megmenti a bűnösöket, nem pusztán erkölcsi gyengeség, amit oly gyakran látunk a világi kormányoknál. De „Isten igazsága”, melyen keresztül a kegyelem uralkodik, sem pusztán az igazságszolgáltatásnak valami képmása. Nem, a kereszten Krisztus „engesztelő áldozatul (a megszegett törvény tökéletes kielégítéseképpen)” volt, „hit által, az ő vérében, hogy megmutassa az ő igazságát az előbb elkövetett bűnöknek elnézése miatt” (Rm3:25). A kegyelem nem hagyja figyelmen kívül a törvényt, sőt inkább „megerősíti a törvényt” (Rm3:31), s azért erősíti meg, elválaszthatatlanul össze van kötve „az igazsággal”, mert „igazság által” uralkodik, de nem annak kárára. Megerősíti, mert a kegyelem arról a Helyettesről beszél, Aki megtartotta a törvényt és elszenvedte a halálbüntetést mindazok helyett, akik befogadják Őt Uruknak és Megváltójuknak, s azzal erősíti meg, hogy a megváltottaknak „örömöt” hoz a törvényben.

De vajon nem volt „kegyelem és igazság” azelőtt, hogy Jézus Krisztus eljött? Bizonyos, hogy volt. Isten a „kegyelemnek és igazságnak” megfelelően bánt ősszüleinkkel mindjárt a bűneset után is – ez volt az a kegyelem, mely megkereste őket, ellátta őket ruhával, s ez volt az az igazság, mely ítéletet mondott felettük, s kiűzte őket az éden kertjéből. Isten a „kegyelemnek és igazságnak” megfelelően bánt Izraellel a húsvéti éjszakáján Egyiptomban, ez volt az a kegyelem, mely menedéket nyújtott a vér alatt, s ez volt az az igazság, mely joggal követelte az ártatlan helyettesítő halálát helyettük. Ám a „kegyelem és igazság” soha nem voltak teljességgel kijelentve, míg meg nem jelent Maga a Megváltó. Általa „lettek”: Benne személyesültek meg, magasztaltattak fel és dicsőíttettek meg.

S most figyeljünk meg néhány ellentétet a törvény és a kegyelem között:

1. A törvény az embereket a régi teremtés tagjaiként szólítja meg, a kegyelem az embereket az új teremtés tagjaivá teszi.

2. A törvény azt mutatta ki, mi volt a bűn emberében, a törvény azt mutatja meg, mi van a szeretet Istenében.

3. A törvény igazságosságot követelt az emberektől, a kegyelem igazságosságot hoz az embereknek.

4. A törvény az élő embert halálra ítéli, a kegyelem a halott embert életre kelti.

5. A törvény arról beszél, mit kell tennie az embernek Isten számára, a kegyelem arról beszél, mit tett Krisztus az emberekért.

6. A törvény bűnismeretet ad, a kegyelem elveszi a bűnt.

7. A törvény Istent hozta az emberekhez, a kegyelem az embereket viszi Istenhez.

„Az Istent soha senki nem látta; az egyszülött Fiú, a ki az Atya kebelében van, az jelentette ki őt” (Jn1:18). Ez a vers zárja le János evangéliumának bevezetését, s foglalja össze a János 1 első tizennyolc versét. Krisztus „kijelentette” – kimondta, kimutatta,

leleplezte, bemutatta az Atyát, s Aki ezt megtette, „az egyszülött Fiú, a ki az Atya kebelében van”. Az „Atya keble” beszél az Atya szeretetéhez való közelségről, a vele való személyes, bensőséges viszonyról és annak élvezetéről. S megtestesülve a Fiú nem hagyta el ennek az elválaszthatatlan egységnek a helyét. Ő nem a „Fiú, a ki az Atya kebelében volt”, hanem a „Fiú, a ki az Atya kebelében van”. Megtartotta ugyanazt a bensőséges viszonyt az Atyával, ami a megtestesülés közben teljességgel sértetlen maradt. Semmi a legkisebb mértékben sem vont el semmit az Ő személyes dicsőségéből, vagy az Atyához való közelségéből és az Atyával való egységéből, amit élvezett az örökkévalóságtól fogva. Hogyan kell hát akkor nekünk dicsérni, tisztelni és imádni az Úr Jézust!

Ám még valami el kell mondani erről az igeversről. Figyelemre méltó ellentét van benne kimutatva. A múltban Isten az Ő dicsőségének tejességében nem volt kijelentve – „Soha senki” nem látta őt. Most azonban Isten teljes mértékben kijelentetett – a Fiú „jelentette” ki Őt. Ez az ellentét talán világosabbá válik olvasóink számára, ha utalunk két ószövetségi igehelyre, s összevetjük azokat két újszövetségi igehellyel.

Az 1Kir8:12-ben ezt olvassuk: „Az Úr mondotta, hogy ő lakoznék *ködben*”. Majd megint: „*Felhő és homályosság* van körülte” (Zsolt97:2). Ezek a versek nem mondják el, micsoda Isten Önmagában, hanem azt hirdetik, hogy a törvény alatt Ő nem jelentetett ki. Mit lehet tudni egy személyről, aki „ködben” lakozik? De forduljunk az 1Pt2:9-hez: „Ti pedig választott nemzetség, királyi papság, szent nemzet, megtartásra való nép vagytok, hogy hirdessétek Annak hatalmas dolgait, a ki a *sötétségből* az ő csodálatos *világosságára* hívott el titeket”. S milyen áldott dolog ez! Majd ismét olvassuk az 1Jn1:5, 7-ben: „az Isten világosság és nincsen ő benne semmi sötétség… Ha pedig a világosságban járunk, a mint ő maga a világosságban van: közösségünk van egymással”. S mindez azért, mert az Atya teljességgel „kijelentetett” a mi bámulatos Megváltónk által.

S forduljunk a 2Móz33:18-hoz: „És mondá Mózes: Kérlek, mutasd meg nékem a te dicsőségedet”. Ezt Mózes komolyan kérte. De vajon teljesült? Olvassuk tovább: „És monda az Úr: Ímé van hely én nálam; állj a kősziklára. És mikor átmegy előtted az én dicsőségem, a kőszikla hasadékába állatlak téged, és kezemmel betakarlak téged, míg átvonulok. Azután kezemet elveszem rólad, és hátulról meglátsz engemet, *de orczámat nem láthatod*”. A jellemet nem a személy „hátulsó része”, hanem az arca mutatja! Az, hogy Mózes nem látta Jehova arcát, csak hátulról az alakját, tökéletes összhangban volt a törvény korszakával, amelyben Mózes élt. Milyen nagyon hálásaknak kell lennünk azért, hogy a törvény korszaka véget ért, s hogy mi a kegyelem korszakának teljes fényében élhetünk! Milyen mélyen hálásaknak kell lennünk, hogy nem Jehova hátát szemléljük, „mert az Isten, a ki szólt: setétségből világosság ragyogjon, ő gyújtott világosságot a mi szívünkben az Isten dicsősége ismeretének a Jézus Krisztus arczán való világoltatása végett” (2Kor4:6). Bárcsak kegyelmet kapnánk arra, hogy felmagasztaljuk és bámuljuk azt a felülmúlhatatlan kegyelmet, ami kihozott minket a sötétségből a csodálatos világosságra, mivel Isten, Akit soha senki emberfia nem látott, teljességgel „kijelentetett” a Fiú által.

Ismét néhány kérdés feltevésével fejezzük be arról az igeszakaszról, amit a következő fejezetben fogunk vizsgálni (Jn1:19-34), így az érdeklődő olvasó, aki „kutatni akarja az Írásokat”, időközben gondosan áttanulmányozhassa.

1. Miért kérdezték a zsidók Jánostól, hogy Illés-e ő? (Jn1:21)

2. Miféle „prófétára” utalnak a Jn1:21-ben?

3. Milyen gondolatokat sugall a „kiáltó szó” a Jn1:23-ban?

4. Miért kiáltott János inkább „a pusztában”, mintsem a templomban? (Jn1:23)

5.”A kit ti nem ismertek” (Jn1:26) – Mit bizonyított ez?

6. Milyen gondolatokat sugall a Megváltónak a Jn1:29-ben szereplő „Isten Báránya” neve?

7. Miért ereszkedett le a Szentlélek Krisztusra „mint egy galamb”? (Jn1:32)

4. fejezet: Krisztus előfutára, Jn1:19-34

Szokásunkat követve összegzéssel kezdjük az előttünk levő szakaszról. Ebben a következőket találjuk:

1. A zsidók kérdezősködését Jánosról és az ő válaszait, Jn1:19:26,
   (1) „Kicsoda vagy te?" Nem a Krisztus: 19-20.
   (2) „Illés vagy-é te?" Nem: 21.
   (3) „A próféta vagy-é te?" Nem: 21.
   (4) „Mit mondasz magad felől?" „Kiáltó szó": 22-23.
   (5) „Miért keresztelsz tehát?" Hogy utat készítsek Krisztusnak: 24-26.
2. János bizonyságtételét Krisztusról: Jn1:27.
3. A beszélgetés helyszíne, Jn1:28.
4. János Isten Bárányaként hirdeti Krisztust, Jn1:29.
5. János keresztelésének a célja, Jn1:30-31.
6. János beszél a Krisztusra az Ő keresztelkedése során leereszkedett Lélekről, és előre jelzi, hogy Krisztus a Lélekkel fog keresztelni, Jn1:32-33.
7. János elismeri Krisztus istenségét, Jn1:34.

Ezeknek a verseknek még az átfutása is nyilvánvalóvá teszi, hogy a leglátványosabb alak bennük Keresztelő János. Sőt, nem kell nagyon közelről tanulmányoznunk ezt a szakaszt ahhoz, hogy felfedezzük: Urunk előfutárának személyisége és bizonyságtétele itt teljesen más módon tárul elénk, mint az első három evangéliumban. Nincs célzás rá, hogy „teveszőr ruhát" viselt, hogy „bőröv volt a dereka körül", s hogy „elesége sáska és erdei méz volt". Semmi sincs feljegyezve harcos megtérésre hívásából, s abból a kijelentéséből sem, hogy „elközelített az Isten országa". Ezek a dolgok nem tartoztak a Szentlélek céljához ebben a negyedik evangéliumban. S ahelyett, hogy úgy utalna az Úr Jézusra, mint akinek „szóró lapát van az ő kezében", illetve „megtisztítja az ő szérűjét; és az ő gabonáját csűrbe takarítja, a polyvát pedig megégeti olthatatlan tűzzel" (Mt3:12), úgy mutat rá, mint „Isten Bárányára, Aki elveszi a világ bűneit". S ez a legjelentőségteljesebb és legáldottabb dolog mindazok számára, akik isteni módon taníttattak meg az Igazság Ígéjének helyes hasogatására.

Kétségtelen, hogy Keresztelő János bizonyos vonatkozásban az egyik legmarkánsabb jellem azok közül, akiket a Biblia hoz elénk. Ő ószövetségi prófécia tárgya volt (Ézs40), az ő születése Isten közvetlen és csodálatos beavatkozására történt (Lk1:7, 13). „Betelt Szent Lélekkel még az ő anyjának méhétől fogva" (Lk1:15), ő volt „az Istentől küldött ember" (Jn1:6). Azért küldetett, hogy utat készítsen az Úrnak (Mt3:3). Róla mondta az Úr: „az asszonyoktól szülöttek között nem támadott nagyobb Keresztelő Jánosnál" (Mt11:11), az utalás itt az ő, mint a Messiás előfutára *helyzeti* „nagyságára" történik. Neki adatott meg az Úr Jézus megkeresztelésének hatalmas tisztessége. Az, hogy Krisztus János „helyzeti" nagyságára utal, világos a rögtön ezután következő szavakból: „de a ki legkisebb a mennyeknek országában, nagyobb nálánál". Hellyel bírni a mennyek országában magasztosabb állapotot jelent, mint a Király hírnőkének lenni a mennyen kívül, mint János volt. Ez tekintjük kulcsnak a Jn14:28-ban megírtakhoz, ahol az Úr Jézus ezt mondja. „az én Atyám nagyobb nálamnál" – nem a személyében nagyobb, hanem a helyzetében, mert abban az időben, amikor a Megváltó kimondta ezeket a szavakat, Isten „Szolgájaként" alávetett helyzetben volt.

Igeszakaszunk a Jeruzsálemből János kikérdezésére küldött papok és a léviták arról folyó beszélgetésével kezdődik, hogy kicsoda is ő valójában: „És ez a János bizonyságtétele, a mikor a zsidók papokat és lévitákat küldöttek Jeruzsálemből, hogy megkérdezzék őt: Kicsoda

vagy te?" (Jn1:19). Semmi ehhez hasonlót sem találunk a másik három evangéliumban, de ez látványos összhangban áll a negyedik evangélium jellegével és témájával, ami inkább a lelki, semmint a törvényi kapcsolatokkal foglalkozik. A leírt incidens megmutatja a zsidók vallási vezetőinek lelki *tudatlanságát*. Ézsaiás próféciájának beteljesítésével az Úr előfutára megjelent a pusztában, de a lelki ítélőképesség hiányában a jeruzsálemi vezetők nem tudták, hogy kicsoda. Ennek megfelelően a futáraik eljöttek és megkérdezték Jánost: „Kicsoda vagy te?" Nagy tömegek özönlöttek ehhez a furcsa prédikátorhoz a pusztába, és sokan közülük megkeresztelkedtek általa. Nagy kavarodás támadt és „szívökben mind azon gondolkoztak János felől, hogy vajjon nem ő-é a Krisztus" (Lk3:15), a jeruzsálemi vallási vezetőknek pedig fel kellett erre figyelni. Ezért küldtek küldöttséget Jánoshoz, hogy kitalálják: kicsoda valójában, s megvizsgálják a személyazonosságát.

„ És megvallá és nem tagadá; és megvallá, hogy: Nem én vagyok a Krisztus" (Jn1:20). Ezek a szavak világos célzást tesznek egyrészt arra a lelkületre, mellyel a papok és a léviták Jánoshoz közeledtek, másrészt „a zsidók" céljára, akik hozzá küldték őket. Számukra a Keresztelő betolakodó volt. Ő kívül állt annak a kornak a vallási rendszerén. Nem a rabbi-képzőben tanult, nem volt tiszteletre méltó helye a templomi szolgák között, s nem tartozott sem a farizeusokhoz, sem a szadduceusokhoz, sem pedig a Heródes-pártiakhoz. Akkor meg honnan vette a tekintélyét? Ki parancsolta neki, hogy lépjen elő és szólítsa fel az embereket ekképpen: „Térjetek meg". Milyen jogon keresztelte az embereket? El tudjuk képzelni a hangszínt, amivel megkérdezték: „Kicsoda vagy te?" Kétség sem férhet hozzá, hogy meg akarták félemlíteni. Ez világosnak látszik abból a tényből, hogy „megvallá és nem tagadá". Bátran állt a saját alapján. Sem azok méltósága, akik a küldöttséget küldték, sem szigorú fenyegetéseik nem rendítették őt meg. „Megvallá és nem tagadá." Bárcsak hasonló bátorság találtatna bennünk, mikor nekünk is felteszi a kérdést: „Kicsoda vagy te?"

„És megvallá, hogy: Nem én vagyok a Krisztus." Miután szilárdan állt, most vajon a Sátán a másik szélsőséggel kísérti meg őt? Mivel nem tudta megfélemlíteni, az ellenség vajon most megpróbálja rávenni, hogy dicsekedve felnagyítsa magát? Krisztus még nem jelent meg nyilvánosan. János volt az egyetlen a nyilvánosság előtt, amint azt a Mk1:5-ben olvassuk: „És kiméne hozzá Júdeának egész tartománya és a Jeruzsálembeliek is, és megkeresztelkedének mindnyájan ő általa a Jordán vizében". Nos, mivel nagy tömegek özönlöttek hozzá, és sokan a tanítványaivá váltak (v. ö. Jn1:35), miért ne jelenthetné be, hogy ő maga a Messiás? Ő azonban azonnal elűzte ezeket a bűnös és öntelt gondolatokat, ha a Sátán efféléket keltett az elméjében, ami nagyon valószínű, mivel miért mondaná nekünk, hogy „Nem én vagyok a Krisztus"? Isten mentsem meg minket a dicsekvés gonosz lelkétől, s tartson vissza attól, hogy valaha is többnek állítsuk magunkat, mint amik vagyunk valójában – kegyelemből megtartott bűnösök.

„És kérdezék őt: Kicsoda tehát? Illés vagy-é te? És monda: Nem vagyok." (Jn1:21) Miért kellett megkérdezniük Jánost, hogy ő Illés-e? A válasz: mert volt a zsidók között egy általános várakozás abban az időben, hogy Illés ismét megjelenik majd a Földön. S hogy ez így volt, az nyilvánvaló az evangéliumok megannyi igeverséből. Például, mikor az Úr megkérdezte: „Engemet, embernek Fiát, kinek mondanak az emberek?", ők így válaszoltak: „Némelyek Keresztelő Jánosnak (akit időközben kivégeztek), mások *Illésnek*; némelyek pedig Jeremiásnak, vagy egynek a próféták közül" (Mt16:13-14). S mikor az Úr Jézus és a tanítványai lefelé jöttek az átváltozás hegyéről, Ő ezt mondta nekik: „Senkinek se mondjátok el a mit láttatok, míg fel nem támadt az embernek Fia a halálból". Ezután ezt olvassuk: „Miért mondják tehát az írástudók, hogy előbb Illésnek kell eljőnie?" (Mt17:9-10) A zsidók várakozásának voltak biblikus alapjai, mert az Ószövetség utolsó verseiben ez szerepel: „Ímé, én elküldöm néktek Illyést, a prófétát, mielőtt eljön az Úrnak nagy és félelmetes napja. És az atyák szívét a fiakhoz fordítja, a fiak szívét pedig az atyákhoz, hogy el ne jőjjek és meg ne verjem e földet átokkal" (Mal4:5-6). Ez a prófécia Illés visszatérésére vonatkozik, aki

közvetlenül Krisztus második eljövetele előtt lát majd el jellegében hasonló szolgálatot, mint Keresztelő János Krisztus első nyilvános megjelenését megelőzően.

Mikor megkérdezik: „Illés vagy-é te?", János hangsúlyosan válaszol: „Nem vagyok". Jánosnak sok közös vonása volt Thesbites Illéssel, s munkája jellegében nagyon hasonló volt Illésnek a még mindig jövőbeni munkájához, mindazonáltal nem maga Illés volt. Krisztus előtt járt „Illés lelkével" (Lk1:17), „hogy készítsen az Úrnak tökéletes népet".

János vallatói ezután ezt kérdezik: „A próféta vagy-é te?" (Jn1:21) *Miféle* „próféta"? – kérdezhetjük joggal. S a válasz az, hogy a Mózes által megjósolt „próféta". Ez a jóslat az 5Móz18:15, 18-ban szerepel: „Prófétát támaszt néked az Úr, a te Istened te közüled, a te atyádfiai közül, olyat mint én: azt hallgassátok!... Prófétát támasztok nékik az ő atyjokfiai közül, olyat mint te, és az én ígéimet adom annak szájába, és megmond nékik mindent, a mit parancsolok néki." Ez volt az ószövetségi időszakban adott sok messiási prófécia közül az egyik, ami aztán az Úr Jézus Krisztusban teljesedett be. „A próféta vagy-é te?", kérdezik Jánostól, s a válasz ismét „Nem".

„Mondának azért néki: Kicsoda vagy? Hogy megfelelhessünk azoknak, a kik minket elküldöttek: Mit mondasz magad felől?" (Jn1:22) Aprólékos kérdések voltak ezek: „Kicsoda vagy? – Mit mondasz magad felől?" János válaszolhatott volna, igazat mondván, így: „Zakariás pap fia vagyok. Az vagyok, aki születésétől fogva betöltekezett a Szentlélekkel". Vagy mondhatta volna: „Én vagyok a leglátványosabb jellem, akit Isten valaha is támasztott és Izraelbe küldött". „Mit mondasz magad felől?" Ez aztán tényleg átható kérdés volt, s mind az író, mind az olvasó megtanulhatja a leckét János válaszából, s kérheti a kegyelmet, hogy utánozhassa János szeretetre méltó mértékletességét – azt a leckét, amire nagyon nagy szükség van a laodiceai dicsekvés eme napjaiban.

„Monda: Én kiáltó szó vagyok a pusztában. Egyengessétek az Úrnak útját, a mint megmondotta Ésaiás próféta" (Jn1:23). Itt van János válasza. „Mit mondasz magad felől?" „Én kiáltó szó vagyok a pusztában", mondta. Illendő alázatosság volt ez. Az alázatosságnak nagy értéke van Isten szemében, s kiemelkedő helyet foglalt el azokban az emberekben, akiket Ő használt. Pál, az apostolok legnagyobbika „minden szentek között a legeslegkisebbnek" vallotta magát (Ef3:8). S János itt nagyon hasonló dolgot vall meg, mikor önmagáról beszél, mint „kiáltó szóról a pusztában". Olvasó, milyen választ adnál a „Mit mondasz magad felől" kérdésre? Biztos, hogy nem mondanád: „Isten élenjáró szentje vagyok, a lelkiség nagyon magasztos síkján lakozom. Olyasvalaki vagyok, akit Isten nagyon-nagyon használ". Az efféle önfelmagasztalás megmutatná, hogy nagyon keveset tanultál attól, Aki „szelíd és alázatos szívű", s olyasfajta lélekről tennél tanúbizonyságot, ami nagyon messze áll attól, hogy végtére „haszontalan szolgáknak" ismerjük el magunkat (Lk17:10).

Mikor János „kiáltó szónak" nevezte magát, pontosan azt a fogalmat használta, amit a Szentlélek hétszáz évvel korábban, mikor Ézsaiás prófétán keresztül beszélt: „Egy szó kiált: A pusztában készítsétek az Úrnak útát, ösvényt egyengessetek a kietlenben a mi Istenünknek!" (Ézs40:3) S csak abban hihetünk, hogy ezt az utalást isteni megkülönböztetéssel választotta. Az előző fejezetben, mikor az Úr Jézus megnevezéseit magyaráztuk, ezt találtuk a Jn1:7-ben: „a világosság". Felhívtuk a figyelmet, hogy Krisztus az Ő előfutárát (nyilvánvaló ellentétben Önmagával) „égő és fénylő szövétneknek" nevezte (Jn5:35). S itt is meggyőződhetünk egy másik ellentétről. Krisztus „az Ige", János csak „a kiáltó szó". Milyen gondolatokat sugall hát ez a jelképes megnevezés?

Először is, a szó már azelőtt létezik (az elmében), mielőtt a hang kimondaná. Ilyen volt a viszony Krisztus és az Ő előfutára között. Igaz, először János jelent meg nyilvánosan, mégis Krisztus létezett „Ígeként" az örökkévalóságtól fogva. Másodszor, a kiáltó szó pusztán csak eszköz, vagy médium, mellyel az Ige kifejeződik, vagy ismertté *válik*. Ilyen volt János. Az ő küldetésének tárgya és célja a bizonyságtétel volt az Ígéről. Aztán a hang csak hallatszik, de nem látszik. János nem próbálta meg mutogatni magát. Az ő munkája az volt, hogy az

emberek figyelmét felkeltse, hogy szemlélhessék „a Bárányt”. Bárcsak adna az Úr manapság minél több Jánoshoz hasonló szolgát, csak „kiáltó szókat”, *akiket hallunk, de nem látunk!* Végül hozzátehetjük, hogy az Ige fennmarad azután is, hogy a hang elhallgatott. János hangját a halál még régen elhallgattatta, de „az Ige” él örökké. Ennek megfelelően kapta tehát az, aki a Messiást bemutatta Izraelnek a „kiáltó szó” megnevezést. Milyen csodálatos mélységek tárulnak fel a Szentírásban! Mennyi minden foglaltatik egyetlen szóban! S mennyire felindít ez hosszas *elmélkedésre,* és alázatos imádkozásra!

„Kiáltó szó *a pusztában*.” Micsoda helyzetben kell lennie a Messiás előfutárának? Biztos, hogy Jeruzsálemben a helye. Miért nem a templomban kiáltott János? Azért, mert Jehova nem volt már többé a templomban. A judaizmus nem volt már több, mint üres héj: volt külső formája, de már nem volt benne élet. A farizeusoktól hajszolt paragrafusrágók nemzedékéhez jött el János, akik sem nem mutatták Ábrahám hitét, sem nem cselekedték az ő cselekedeteit. Isten nem ismerné el a zsidók önigazult formalitását a sajátjának. Így tehát „a küldött” annak a kornak a vallási rendszerein és körein kívül jelent meg. De miért prédikált János „*a pusztában*”? Mert a „*puszta*” a zsidó nemzet lelki terméketlenségét jelképezte. János csak gyászolhatta azt, ami nem volt Istené, s vele kapcsolatban minden ehhez tartotta magát: azt ette, amit a pusztában talált és prófétai öltözéke arról a hibáról tett bizonyságot, ami mindenfelé nyilvánvalóan fennállt.

„És a küldöttek a farizeusok közül valók voltak: És megkérdék őt és mondának néki: Miért keresztelsz tehát, ha te nem vagy a Krisztus, sem Illés, sem a próféta?” (Jn1:24-25) A Jeruzsálemből jött küldöttség által Jánosnak feltett eme végső kérdés megerősíti, amit a 20. verssel kapcsolatosan mondtunk. A zsidók vallási vezetői elvitatták János jogát a prédikáláshoz, s megkérdőjelezték tekintélyét a kereszteléshez. Nem kapott megbízást a Szanhedrintől, ezért „Miért keresztelsz tehát?” Úgy tűnik, János nem válaszolta meg ezt az utolsó kérdést közvetlenül, hanem helyette odafordult hozzájuk és Krisztusról kezdett el beszélni.

„Felele nékik János, mondván: Én vízzel keresztelek; de köztetek van, a kit ti nem ismertek” (Jn1:26). János továbbra is a saját talaján állt: nem tagadta, hogy vízzel keresztelt, pontosabban *vízben* keresztelt, de megpróbálta őket rávenni arra, hogy a jelképes szertartásnál fontosabb dologgal foglalják el magukat. Jánosnak ebből a válaszából sokat kell megtanulnunk. Ezek az emberek a keresztséggel kapcsolatos kérdéseket tettek fel, miközben végtelenül idegenek voltak Krisztus számára – milyen sokan vannak manapság is ilyenek! Mi haszna volt ezekkel a farizeusokkal – megbízott „papokkal és lévitákkal” beszélgetni a keresztség „*miértjéről*”, mikor még a bűneikben voltak? Nos, az Úr szolgáinak és a Krisztusért végzett személyes munkába merülteknek kell gondosan megfigyelniük azt, amiről itt olvasunk. Az emberek hajlandóak a mellékszempontokról beszélgetni, miközben a Fő szempont eldöntetlen marad! S a keresztyén munkás túl gyakran követi őket „a kaszáló mellékösvényén”. Nekünk figyelmen kívül kell hagyni minden lényegtelen vitatkozást, s szembesítenünk kell az elveszetteket Krisztus követeléseivel, valamint annak megértésével, hogy *szükséges* elfogadniuk Őt Urukként és Megváljukként.

„De köztetek van, a kit ti nem ismertek.” Mennyire leleplezte ez Izrael[1] állapotát! Mennyire kimutatta lelki tudatlanságukat! S milyen tragikusan igaz elvileg manapság is! Még ezen a keresztyénnek nevezett földön is, ahol sokan hallottak Krisztusról, mégis hány körben, igen, vallásos körökben is mondhatjuk: „köztetek van, a kit ti nem ismertek”. Ó, a természeti

[1] „Nem szabad azonban ezt a képet Izraelre korlátoznunk, mert ugyanúgy alkalmazható és helyénvaló a pogány bűnösökre is. A testi Izrael nemcsak a bukott embernek, mint olyannak volt a példája. Amit itt látunk, az nem más, mint az emberi romlottság konkrét és komoly felvázolása… normálisan Ádám egész bukott fajára vonatkoztatva. Lássa ebben minden olvasó a saját képét is, mert természetünknél fogva valamennyien ilyenek vagyunk. A kép, tudjuk, nem éppen kecsegtető. Nem, ezt a képet olyasvalaki rajzolta, aki az emberi szív legbelsőbb zugait is kutatja, s azért rajzolta, hogy megalázzon minket.” (A. W. P.) És így tovább.

ember lelki vaksága! Krisztus az Ő Lelke által láthatatlanul és ismeretlenül áll nagyon sok gyülekezet közepén.

„Ő az, a ki utánam jő, a ki előttem lett, a kinek én nem vagyok méltó, hogy saruja szíjját megoldjam” (Jn1:27). Micsoda fennkölt bizonyságtétel volt ez! János eme szavai mennyire kiemelik annak isteni dicsőségét, Aki beharangoztatott! Emlékezzünk, *kicsoda* volt ő. Keresztelő János nem volt közönséges ember. Az ószövetségi prófécia alanya, egy pap fia, aki Isten ereje közvetlen beavatkozásának hatására született, aki betöltekezvén a Szentlélekkel az anyaméhtől fogva, olyan szolgálatba kezdett, ami nagy tömegeket vonzott hozzá. Ő mégis inkább Krisztusra nézett fel, mint Aki végtelenül magasabb síkon áll hozzá képest, mint Valaki egy másik világból, mint Akinek a saruszíjait nem volt méltó megoldani. Nem találhatott elég erős kifejezést annak a különbségnek a meghatározására, ami elválasztotta őt attól, Aki „előtte lett”. Ismét mondjuk: mennyire kiemelik János eme szavai annak isteni dicsőségét, Aki beharangoztatott!

„Ezek Béthabarában lettek, a Jordánon túl, a hol János keresztel vala” (Jn1:28). Természetesen jó oka van annak, hogy a Szentlélek *miért* kegyeskedett velünk közölni, hogy folyt le ez a beszélgetés, akár képesek vagyunk felismerni a helyet, akár nem. Kétségtelen, hogy a jelentőségének kulcsa az itt lejegyzett tulajdonnevekben rejlik. Sajnos, van némi eltérés a „Béthabara” leírásában az egyes görög kéziratokban. Geseniusszal, a híres héber tudóssal egyetemben azonban erősen hajlunk rá, hogy higgyük: ez a hely azonos a Bír7:24-ben említett „Béthbarával”, melynek jelentése „az átkelés háza”, s ami a Jordánon történt átkelés emlékéül kapta ezt a nevet Józsué korában. Itt volt tehát (szemlátomást) ezen a helyen, aminek a neve „az átkelés házát” jelentette a Jordánon túlra, a halál ama *jelképe,* hogy János Krisztus előfutáraként keresztelt. Ennek a jelentését könnyen meg kell találnunk. Ezeknek a neveknek a jelentése összhangban van egyrészt azzal a vallási pozícióval, amit maga János foglalt el, másrészt a küldetésének jellegével. *Elválasztottan* a judaizmustól, azok, akik válaszoltak a megtérésre való hívására, s megkeresztelkedtek általa a bűneik megvallásával, *kiléptek* a hitehagyott zsidó rendszerből, s elfoglalták a helyüket a csekély maradék között, aki „az Úrnak készíttettek” (Lk1:17). Joggal nevezték tehát ezt a helyet, ahol János keresztelt „Béthbarának” – „az átkelés házának”.

„Másnap látá János Jézust ő hozzá menni, és monda: Ímé az Istennek ama báránya, a ki elveszi a világ bűneit!” (Jn1:29) „Ímé az Istennek báránya”: a kapcsolatot, amelyben ezek a szavak állnak, gondosan meg kell figyelnünk. A János és a jeruzsálemi delegáció találkozását követő napon történt ez a találkozás, mely nyilvánvalóan mások jelenlétében zajlott. János ugyanis így folytatja: „Ez az, a kiről én ezt mondám: Én utánam jő egy férfiú, a ki előttem lett, mert előbb volt nálamnál”, ami szóról-szóra való utalás arra, amit azoknak mondott, akik egy nappal korábban kikérdezték – lásd a 27. verset, mikor azt is kijelentette azoknak a papoknak és lévitáknak, „akiket a farizeusok küldtek” (24. vers), hogy „köztetek van, a kit ti nem ismertek”.

„Ímé az Istennek báránya.” Ennek a megnevezésnek az ereje rendkívül jelentőségteljes, mikor a körülményeinek fényében szemléljük. A farizeusok egy „prófétát” kerestek, s egy „király” után sóvárogtak, akinek meg kell szabadítania őket a római igából, de semmi vágyuk sem volt egy *Megváltó-papra*. A Jánosnak feltett kérdések elárulták azok szívének állapotát, akik feltették neki. Látszólag azt nem tudták eldönteni, hogy vajon a Keresztelő-e a rég megígért Messiás, ezért kérdezték meg tőle: „Illés vagy? A próféta vagy?” De meg kell jegyeznünk, hogy egyetlen kérdés sem hangzott el arról, hogy vajon ő-e az, aki megszabadítja őket „az eljövendő haragtól”! Természetes módon elvárhatnánk, hogy ezek a papok és léviták az *áldozatról* is kérdeznek, de nem: szemlátomást nem volt bűnérzékük! Ilyen körülmények között jelentette be Krisztus előfutára Őt „Isten Bárányaként”. Nem „Isten Ígéjeként”, vagy „Isten Krisztusaként”, hanem A BÁRÁNYKÉNT. Isten Lelke mutatta be az Úr Jézust Izraelnek abban a hivatalban és jellegben, amelyben a legnagyobb szükségük volt

Rá. Üdvözölték volna Őt a *trónon*, de először el kell fogadniuk Őt az *oltáron*. S vajon ez ma valamennyire is másként van? Krisztust, mint Illést – egy szociális reformert – eltűrnének, s Krisztus, mint etikatanító, tiszteletet keltene. De amire a világnak mindenekelőtt szüksége van, az a kereszt Krisztusa, ahol Isten Báránya Önmagát ajánlotta fel bűnért való áldozatul.

„Ímé az Isten báránya." János előtt állt az, Akinek az összes ószövetségi áldozat az előképei voltak. Rendkívül tanulságos megfigyelni azt a progresszív sorrendet, amit Isten a Szentírásnak „a Bárányra" vonatkozó tanításában követ. Először az 1Móz4-ben látjuk a bárány *előképét* az Ábel által áldozatul levágott elsőszülöttekben. Másodszor a Bárány az 1Móz22:8-ban van megprófétálva, ahol Ábrahám ezt mondja Izsáknak: „Az Isten majd gondoskodik az égő áldozatra való bárányról". Harmadszor a 2Móz12-ben látjuk a Bárány levágását és a vérének *felhasználását*. Negyedszer az Ézs53:7-ben látjuk a Bárányt *megszemélyesítve*: először itt olvasunk arról, hogy a Bárány egy ember lesz. Ötödször, a Jn1:29-ben van a Bárány *azonosítva*, ahol megtanuljuk, hogy Ő kicsoda. Hatodszor a Jel5-ben látjuk, amint a Bárányt a mennyei seregek *felmagasztalják*. Hetedszer, a Biblia utolsó fejezetében látjuk a *megdicsőült* Bárányt, amint Isten örökkévaló trónján ül, Jel22:1. Még egyszer: figyeljük meg a sorrendi fejlődést az áldozat területén. Az 1Móz4-ben az áldozat egy *egyénért* kínáltatik fel – Ábelért. A 2Móz12-ben az áldozat egy *háznép* segítségére van. A 3Móz16-ban az évenkénti engesztelés napján az áldozat hatékonysága kiterjed az egész *nemzetre*. Itt azonban, a Jn1:29-ben „Ímé az Istennek ama báránya, a ki elveszi a világ bűneit!" – a pogányok ugyanúgy felvétetnek, mint a zsidók!

„Ímé az Isten báránya." Milyen gondolatokat sugall ez a megnevezés? Ez erkölcsi tökéletességeire, az Ő *bűntelenségére* mutat rá, mert Ő volt a „hibátlan és szeplőtlen Bárány" (1Pt1:19). Beszél szelídségéről, arról, hogy önként ajánlotta Magát Istennek érettünk – Ő „viteték" (nem hajtották) bárányként „a mészárszékre" (Csel8:32). De specifikusabban és konkrétabban a mi Urunk eme megnevezése az áldozatról beszél – Ő volt „Isten Báránya, Aki elvette a világ bűneit", s ez csak a halálon keresztül volt lehetséges, mert „vérontás nélkül nincs bűnbocsánat". Csak egyetlen módon lehetett a bűnt elvenni, a halál által. A „bűn" itt a vétkességet (kárhoztatást) jelenti, a „világ" pedig a hívők világára vonatkozik, mert csak azok számára „nincs kárhoztatás" (Rm8:1), akik Krisztusban vannak. Ez tehát a hívők világa, szembeállítva „az istentelenek világával" (2Pt2:5).

„Ez az, a kiről én ezt mondám: Én utánam jő egy férfiú, a ki előttem lett, mert előbb volt nálamnál. És én nem ismertem őt; de hogy megjelentessék Izráelnek, azért jöttem én, a ki vízzel keresztelek" (Jn1:30-31). Itt harmadszor jelenti ki János, hogy Krisztus „előtte lett" – lásd a 15, 27. és 30. verseket. Ez az Ő pre-egzisztenciájának kijelentése: bizonyságtétel az örökkévalóságáról. Ezután János elmondja az ő keresztségének célját. Ez azért történt, hogy „megjelentse" Krisztust Izraelnek. Azért, hogy népet készítsen Neki. Ez a nép azzal lett Istennek készítve, hogy a bűnösök helyére álltak Isten előtt (Mk1:5), s ezért keresztelt János a Jordánban, a halál folyójában. A Jordánban megkeresztelkedve ugyanis ők elismerték, hogy *az ő jussuk a halál*. János keresztsége különbözik a keresztyén keresztségtől. A keresztyén keresztségben a hívő nem vallja meg, hogy a halál a jussa, hanem megmutatja a tényt, hogy ő már halott, meghalt a bűnnek, meghalt Krisztussal együtt (Rm6:3-4).

„És bizonyságot tőn János, mondván: Láttam a Lelket leszállani az égből, mint egy galambot; és megnyugovék ő rajta" (Jn1:32). Ez természetesen arra vonatkozik, mikor magát az Úr Jézust keresztelte meg János a Jordánban, mikor az Atya bizonyságot tett az Ő gyönyörködéséről, és mikor a Lélek galamb képében leereszkedett Rá. Ez annak a *jelemét* fejezte ki, Akire leereszkedett. A „galamb" a szeretet és a szomorúság madara: találó jelképe tehát Krisztusnak. A szeretet kifejezte a szomorúságot, a szomorúság pedig elmondta szeretetének mélységeit. Így a mennyei Galamb Krisztusról tett bizonyságot. Mikor a Szentlélek eljött a tanítványokra Pünkösd napján, azt olvassuk, hogy „megjelentek előttük kettős tüzes nyelvek és üle mindenikre azok közül" (Csel2:3). A „tűz" egyetemesen az isteni

ítéletet jelenti. Volt tehát a tanítványokban olyasvalami, amit meg kellett ítélni: a gonosz természet még mindig megmaradt bennük. De Isten Szentjében nem volt semmi, ami ítéletet követelt volna, s ezért szállt le *Rá* a Szentlélek galamb formájában!

„És én nem ismertem őt; de a ki elkülde engem, hogy vízzel kereszteljek, az mondá nékem: A kire látod a Lelket leszállani és rajta megnyugodni, az az, a ki keresztel Szent Lélekkel" (Jn1:33). A „megnyugodni" szót néha a „lakozni" szóval fordítják, s ez az egyik jellegzetes szava a negyedik evangéliumnak. A másik három evangélium mindegyike tesz említést arról, hogy az Úr Jézus felkenetett a Szentlélekkel, de csak János evangéliumában olvassuk, hogy a Szentlélek „megnyugodott" rajta. A Szentlélek nem leszállt rá, majd ismét eltávozott, mint a régi próféták esetében, hanem „lakozott" Krisztuson. Ennek a dolgok isteni oldalához van köze, és a közösségről beszél. Ugyanezzel a szóval találkozunk ismét a Jn14:10-ben: „Nem hiszed-é, hogy én az Atyában vagyok, és az Atya én bennem van? A beszédeket, a melyeket én mondok néktek, nem magamtól mondom; hanem az Atya, a ki én bennem lakik, ő cselekszi e dolgokat". S a Jn15-ben, ahol az Úr Jézus a lelki gyümölcsözés alapvető követelményéről – a Vele való közösségről – beszél, és ezt mondja: „A ki én bennem marad, én pedig ő benne, az terem sok gyümölcsöt" (Jn15:5). Az, hogy Krisztus „Lélekkel (vagy Lélekben) keresztel", újabb bizonyítéka volt az Ő isteni mivoltának.

„És én láttam, és bizonyságot tettem, hogy ez az Isten Fia" (Jn1:34). Itt ér véget Keresztelő János bizonyságtétele Krisztus személyéről. Meg kell jegyezni, hogy az előfutár hétszeres bizonyságot tett az Ő kiválóságáról, akinek az előhírnöke volt. Először bizonyságot tett a *pre-egzisztenciájáról*, 15. vers. Utána bizonyságot tett Úr mivoltáról, 23. vers. Harmadszor bizonyságot tett *felmérhetetlen felsőbbrendűségéről* – „nem vagyok méltó a saruja szíjának megoldására, 27. vers. Negyedszer bizonyságot tett áldozati munkásságáról – „íme a Bárány", 29. vers. Ötödször, bizonyságot tett erkölcsi tökéletességeiről – „láttam a Lelket, mint egy galambot, leszállni Rá és megnyugodni Rajta", 32. vers. Hatodszor, bizonyságot tett arról, hogy isteni joga van Szentlélekkel keresztelni, 33. vers. Hetedszer, bizonyságot tett az istenfiúságáról, 34. vers.

Az alábbi kérdések a következő fejezetben, nevezetesen a Jn1:35-52-ben tárgyalt igeszakaszra vonatkoznak, és az olvasók felkészítését szolgálják, mert megkérünk mindenkit, hogy imádságos szívvel és gondosan tanulmányozza ezeket:

1. Miért kérdezte Krisztus János két tanítványától, hogy „Mit kerestek?", Jn1:39
2. Mit jelentett a válaszuk: „Hol lakol?", Jn1:39
3. Milyen fontos gyakorlati igazság rejlik a Jn1:42-43-ban?
4. Milyen áldott igazságot szemléltet a „találkozék" a Jn1:44-ben?
5. Mit jelen az „a kiben hamisság nincsen" a Jn1:48-ban?
6. Krisztus melyik attribútumát szemlélteti a Jn1:49?
7. Mire utal Krisztus a Jn1:52-ben?

5. fejezet: Krisztus és első tanítványai, Jn1:35-52

Először röviden elemezzük az előttünk lévő szakaszt. A következőképpen fogjuk felosztani:

1. János Isten Bárányaként mutatja be Krisztust, Jn1:36-36.
2. Ennek a tanítványokra gyakorolt hatása, Jn1:37.
3. Krisztus kutató kérdése, a tanítványok válasza és a Krisztussal való közösségük, Jn1:38-39.
4. Ennek hatása Andrásra, Jn1:40-43.
5. Krisztus találkozik Fülöppel és felszólítja, hogy kövesse, Jn44:-45.
6. Ennek hatása Fülöpre, Jn1:46-47.
7. Krisztus és Nátánael találkozása, Jn1:48-52.

Az általunk tanulmányozandó igeszakasz központi igazsága ez: miképpen kerültek Krisztus első tanítványai üdvözítő kapcsolatba Vele? Lehetséges, hogy egyes olvasóinknak nehézségei támadtak, mikor a János 1 eme záró verseit tanulmányozták, s összehasonlították annak tartalmával, amit a Mk1:16-20-ban olvasunk: „Mikor pedig Galilea tengere mellett járt, látá Simont és Andrást, annak testvérét, a mint a tengerbe hálót vetének; mert halászok valának. És monda nékik Jézus: Kövessetek engem, és én azt mívelem, hogy embereket halászszatok. És azonnal elhagyván az ő hálóikat, követék őt. És onnan egy kevéssé elébb menve, látá Jakabot, a Zebedeus fiát és annak testvérét, Jánost, a mint a hajóban azok is a hálókat kötözgetik vala. És azonnal hívá őket. És ők atyjukat, Zebedeust a napszámosokkal a hajóban hagyva, utána menének” (v. ö. Mt4:18-22, Lk5:1-11). Sokan azon tűnődtek, hogy miképpen harmonizálják a Jn1:35-43-at, a Mk1:16-20-szal. Nem kell azonban semmit sem harmonizálni, mert nincs közöttük ellentmondás. Az igazság az, hogy Márk és János nem ugyanarról a dologról ír. Márk olyasvalamit ír le, ami később történt, mint az, amiről János ír. János ezeknek a tanítványoknak a megtéréséről számol be, miközben Márk (valamint Máté és Lukács is) a szolgálatra történő *elhívásukkal* foglalkozik – azzal a szolgálattal, ami Izrael házának elveszett juhaival volt összefüggésben. Az, hogy János kihagyja a szolgálati elhívást (amit a másik három evangélista feljegyez), ismét kiemeli ennek az evangéliumnak a speciális jellegét, mert János nem a törvény szerinti, hanem a *lelki* viszonyokkal foglalkozik, így neki tartatott fenn Krisztus eme első tanítványai megtérésének a leírása.

Nagyon érdekes és tanulságos figyelmesen megjegyezni a módon, ahogyan ezek az első tanítványok megtalálták a Megváltót. Nem ugyanazon a módon jutottak el Hozzá valamennyien, mert Isten nem köti magát egyetlen konkrét módszerhez sem – Ő ebben is ugyanolyan szuverén, mint minden másban. Jó lenne, ha ezt észben tartanánk, mert akkor sok kétely foszlana szerte, és sok szívfájdalom tűnne el. Mily sokan vannak, akik figyeltek a bizonyságtételre egyes meglepő megtérésekről, majd megrótták, és nyomorultakká tették magukat, mert az ő megtapasztalásuk ettől eltért. Hány gyülekezet van, ahol megrendezik az évenkénti kéthetes „meghosszabbított” összejöveteleket, aztán meg úgy viselkednek, mintha az év hátralevő ötven hetében nem lennének lelkek, melyeknek megtérésre lenne szükségük! Mily sokan vannak, akik azt képzelik, hogy egyetlen bűnös sem üdvözülhet máshol, mint a „bűnbocsánatot keresők padjánál”! Mindezek azonban nem mások, mint Isten korlátozásának megannyi módja, vagyis korlátozott elképzelések megalkotása az Istenről.

A megtérés négy, a jelen igeszakaszban leírt esete (négyet mondunk, mert a 35. versben említettek össze vannak kapcsolva) közül nem volt két egyforma! Az első kettő hallott egy, Krisztust „az Isten Bárányának” hirdető kijelentést, s ennek következtében azonnal felkeresték a Megváltót. Simon Pétert (a következőt) a bátyja „hozta” Krisztushoz,

aki előző nap követte és találta meg a Megváltót. Fülöpnek, a harmadiknak látszólag nem volt hívő, aki segített volna, talán nem volt teremtménytársa, aki gondoskodott volna a lelkéről. Róla ezt olvassuk: „A következő napon Galileába akart menni Jézus; és találkozék Fileppel, és monda néki: Kövess engem!” (Jn1:43) Nátánaelt pedig a frissen megtért bátyja, Fülöp kereste fel, s melegen hívta, hogy ő maga jöjjön és lássa meg Krisztust, s miközben Felé tartott, látszólag a Megváltó is közeledett, és találkozott a keresővel. Összegezve a négyet, észrevehetjük, hogy az első a prédikátor üzenetének következtében talált Krisztusra. A második és a negyedik egy hívő *személyes munkájának* következményeképpen lelte meg Krisztust. A harmadik esetben Isten nem alkalmazott emberi közreműködőt. Az a tény, hogy az első Keresztelő János szolgálata következtében jött Krisztushoz, megmutatja, hogy Isten az Íge prédikálását a legfontosabbnak tartja a bűnösök üdvözítésében. A tény, hogy Isten megbecsülte ennek a két korai megtértnek a személyes erőfeszítéseit, azt mutatja, hogy Neki tetszik előkelő helyet biztosítani a személyes munkának a lelkek megmentésének eszköztárában. A ténynek, hogy Fülöp minden emberi közreműködés nélkül üdvözült, arra kell minket tanítani, hogy Isten nem jutott az erőforrásainak végére még akkor sem, ha a prédikátorok hűtlennek bizonyulnak az elhívásukhoz, vagy mikor az egyes hívők túl fásultak ahhoz, hogy a bűnösöket felszólítsák: jöjjenek Krisztushoz.

Azt is meg kell jegyezni, hogy nemcsak ez a négy megtért talált rá különféleképpen a Megváltóra, hanem maga Krisztus is különbözőképpen bánt velük. A 35. versben említett kettő esetén volt egy kutató kérdés a Krisztus követésére vonatkozó indítékukat illetően: „Mit kerestek?” Simon Péter esetében elhangzott egy megdöbbentő kijelentés, hogy meggyőzze őt: Krisztus mindent tudott róla, ezt pedig egy kegyelmes ígéret követte a szíve megnyugtatására. Fülöp esetében nem volt más, csak egy ellentmondást nem tűrő parancs: „Kövess engem”. Nátánaelnek pedig kegyelmes szózat adatott, hogy megfossza minden előítéletétől, s biztosítsa a szívét, hogy a Megváltó kész őt befogadni. Így foglalkozott a Nagy Orvos minden egyes emberrel az egyéni sajátosságaiknak és szükségleteiknek megfelelően.

Végül figyeljük meg, miképpen emeli ki ez az igeszakasz Krisztus alkalmasságát mindenféle ember számára. Áldott dolog szemlélni itt, miképpen vonzotta magához a Megváltó az ennyire eltérő jellemű és vérmérsékletű embereket. Vannak felszínes kételkedők, akik megvetően kijelentik, hogy a keresztyénség csak bizonyos típusú embereket vonz – az elpuhultakat, az érzelgősöket és az intellektuálisan gyengéket. Efféle ellenvetést azonban könnyű megcáfolni az általános megfigyelés tényeivel. Krisztust mindenféle vérmérsékletű és elhívású férfiak és nők imádták. Azok, akik örömüket lelték az Ő nevében, mint a „minden név felett való” Névben, az élet minden területéről és az ég alatt levő minden nemzetből származtak. Királyok és királynők, államférfiak és katonák, tudósok és filozófusok, költők és zenészek, jogászok és orvosok, farmerek és halászok is voltak azok között, akik ezt kiáltották: „Méltó a Bárány”. S ezeknek a korai megtérteknek az esetében ezt az alapelvet látványosan látjuk megmutatkozni.

A 35. verssel kapcsolatban általános az egyetértés abban, hogy a meg nem nevezett tanítvány benne János, a negyedik evangélium írója. János volt az a tanítvány, aki a Mester kebelén nyugodott odaadóan és szeretettel. Ő volt „a tanítvány, akit Jézus szeretett”, ő volt látszólag az egyetlen a tizenkettőből, aki ott állt a keresztnél, mikor a Megváltó haldoklott. András látszólag számító elméjű ember volt, ahogyan manapság neveznék, gyakorlatias: amint Krisztushoz jött, azonnal találkozott a testvérével, Simonnal is, beszélt neki a jó hírről, hogy megtalálták a Messiást, majd elvitte őt Jézushoz. Ezenkívül ő volt, aki észrevette a kosarat az öt árpakenyérrel és a két kis hallal, mikor az éhes sokaságot kellett ellátni (Jn6:8-9). Simon Péter forrófejű, impulzív, bugalommal telt ember volt. Fülöp pedig kételkedő és materialista, ő volt az, akinek az Úr feltette a próbakérdést: „Honnan vegyünk kenyeret, hogy ehessenek ezek?”, amire Fülöp ezt válaszolta: „Kétszáz dénár árú kenyér nem elég ezeknek, hogy mindenikök kapjon valami *keveset*” (Jn6:5, 7). S Fülöp volt az, aki erre kérte az Urat:

„Uram, mutasd meg nékünk az Atyát, és elég nékünk” (Jn14:8). Nátánael, akiről a legkevesebbet tudunk, nyilvánvalóan elmélkedő és visszahúzódó beállítottságú volt, aki a háttérben élte az életét, de természetes nyílt volt és becsületes, benne „semmi hamisság sem volt”. Milyen gyökeresen eltérők ezek az emberek a típus és a vérmérséklet tekintetében, mégis valamennyien megtalálták Krisztusban azt, ami kielégítette a szükségleteiket és megelégítette szíveiket! Ezeket az első megtéréseket jellegzetes és szemléltető eseteknek tartjuk, ezért úgy véljük, valamennyit külön-külön és részleteiben kell tanulmányoznunk.

„Másnap ismét ott állt vala János és kettő az ő tanítványai közül” (Jn1:35). Itt a helye feltenni a kérdést: *Mi* volt a gyümölcse János küldetésének? Milyen eredmények születtek a szolgálatából? Nagyon hasonlók voltak ahhoz, ami várhatóan Isten szolgájának munkájával együtt járnak, akit manapság használ a Mestere. János hűséges bizonyságot tett Krisztusról: miképpen fogadták ezt a szolgálatot? Először is, korának vallásos vezetői elutasították Isten tanácsát (Lk7:30). Másodszor, nagy tömegeket vonzott, s mindenféle ember meglátogatta a szolgálatát (Lk3:7.15). Harmadszor, csak néhány embert érintett meg valójában az üzenete, s állt készen arra, hogy elfogadja a Messiást, mikor megjelenik. Ez majdnem mindig így volt a különféle korokon keresztül. Mikor Isten küld egy embert, hogy aktív és kiemelkedő szerepet játsszon az Ő szolgálatában, a vallásos vezetők gyanakodva figyelik, s képzelt felsőbbrendűségükben elzárkóznak tőle. Másrészt a közönséges, kíváncsi tömegek, akik mindig vágynak az újdonságra és a szenzációsra, odavonzódnak, de valójában csak keveseket érint meg lelkiismeretükben és szívükben a dolog.

„Másnap ismét ott állt vala János és kettő az ő tanítványai közül; És ránézvén Jézusra, a mint ott jár vala, monda: Ímé az Isten Báránya!” (Jn1:36.37) Az Úr előfutára még egyszer „Isten Bárányaként” hirdeti Őt (v. ö. Jn5:29). Ez arra tanít minket, hogy vannak idők, mikor Isten szolgájának ugyanazt az üzenetet kell ismételgetnie. Arról is tájékoztat minket, hogy a központi és lényegi igazság, amit Isten szolgájának sulykolnia kell, Krisztus áldozati munkája. Soha ne felejtsd el prédikátor testvér, hogy fő dolgod a Mestered bemutatása „*Isten Bárányaként*”! Jegyezd meg azt is, amint mondtuk, hogy „ott állt vala János és kettő az ő tanítványai közül; És ránézvén Jézusra, a mint ott jár vala, monda: *Ímé* az Isten Báránya”. A dőlt betűvel szedett szavak felhívják a figyelmet a legfontosabb erkölcsi alapelvre: ha „ránézünk Jézusra”, ha szemléljük „Isten Bárányát”, csendben kell állnunk, azaz minden testi tevékenységet fel kell függesztenünk, el kell érnünk a saját végünket. Ez volt az első igazság, amit Isten tanított Izraelnek miután megszabadultak Egyiptomból: mikor az egyiptomiak üldözték őket és eljutottak a Vörös-tengerhez, Isten szolgája így kiáltott: „Ne féljetek, megálljatok! és nézzétek az Úr szabadítását” (2Móz14:13).

„És hallá őt a két tanítvány” (Jn1:37). Ez a két ember János és András. Elhívásukig halászok voltak. Már csatlakoztak Keresztelő Jánoshoz, s nemcsak megkeresztelkedtek, de hőn várták a megígért Messiást és Szabadítót. Végül eljött a nap, mikor tanítójuk, akiben úgy bíztak, mint Isten prófétájában, hirtelen megállította őket séta közben, s kétségtelenül majdnem lélegzet-visszafojtott izgalommal megragadta őket, és rámutatott az ott elhaladó Valakire, és így kiáltott: „íme az Isten Báránya!” Ott volt tényleges testi formában, Akire a korok vártak. A szemük előtt volt Isten Fia, aki bűnért való áldozatként fogja kínálni magát. Ott, pont előttük állt Ő, Akiről pont ez a két ember egyike írta később: „A mi kezdettől fogva vala, a mit hallottunk, a mit szemeinkkel láttunk, a mit szemléltünk, és kezeinkkel illettünk, az életnek Ígéjéről” (1Jn1:1).

Milyen gyakran megismétlődött ez a tapasztalat – úgy értjük, megismétlődött *elviekben*. Mennyien hallottunk Krisztusról beszélni, miközben nem voltunk Vele személyes ismeretségben! Ültünk egy prédikátor lábainál, aki felnagyította az Ő kiválóságait, hallottunk férfiakat és nőket énekelni: „Téged akarlak Krisztus mindenestől, Benned mindennél többet találok”, s lenyűgöztek minket Isten szentjeinek bizonyságtételei, amikor arról a Barátjukról szólnak, aki ragaszkodóbb a testvérnél. Ahogy figyeltük, szívünk hasonló megtapasztalásra

vágyott, de addig még nem voltunk személyes ismeretségben Vele. Mikor egy napon talán Isten egyik szolgájának szolgálatára vártunk, vagy egyedül voltunk a szobánkban a Szentírás valamely részét olvasva, vagy térdelve Istenhez kiáltottunk, hogy jelentse ki nekünk a Fiát, vagy talán a napi kötelezettségeink ellátásával voltunk elfoglalva, mikor Isten hirtelen élő valóságként jelentette ki Őt, Aki addig csak egy név volt. Akkor együtt mondhattuk egy ősatyával: „Az én fülemnek hallásával hallottam felőled, most pedig szemeimmel látlak téged" (Jób42:5).

S mi a következménye egy efféle megtapasztalásnak? Ó, most felébred a lélek, és úgy érzi, valamit tennie kell. Az ilyen ember nem képes többé ülni és *hallgatni* Krisztus leírásait – fel kell kelnie, és saját magának kell Őt megkeresnie. A személyes ismeretség ezzel a különleges és isteni Személlyel most minden másnál kívánatosabb. Az ily módon felébresztett ember teljes szívéből keresi az Istent. Így volt ez János két tanítványával is. Amint meghallották mesterük szavait: „Ímé az Isten báránya!", azt olvassuk: „*követék* Jézust" (37. vers).

„Jézus pedig hátrafordulván és látván, hogy követik azok, monda nékik: Mit kerestek?" (Jn1:38-39) Egyetlen komoly lélek sem keresi, vagy követi Krisztust hiába. „Keressetek és találtok" – ez az Ő áldott ígérete. Ennek megfelelően látjuk a Megváltót megfordulni, és megkérdezni ezeket a kereső lelkeket. „Mit kerestek?", mondja nekik. Először ez a kérdés furcsának tűnik. Egyesek talán majdhogynem barátságtalan fogadtatásnak tartották, noha nem lehet az. Személyesen mi úgy tekintünk Urunk eme szavaira, mint amelyek a két ember *indítékát* próbálják meg, s megpróbálnak segíteni nekik a saját *céljaik* megértésében. Rendkívül sokféle indíték és befolyás teszi meg az embereket Krisztus külsődleges és megvallott követőivé. Azokban a napokban, melyekről a jelen igeszakasz beszámol, hamarosan „sokan" követték Krisztust, mert a tömeg özönlött utána, és sokakat magukkal sodortak. Sokan azért „követték", amit kaphattak tőle – a kenyérét és a halért, a gyengeségeik kezeléséért és a szeretteik meggyógyításáért. Egy ideig kétségtelenül sokan „követték" Őt, mivel ez népszerű és tiszteletre méltó dolog volt. Nagyon kevesen „követték" azonban azért, mert megérezték, hogy mélységes szükségük van Rá, s vonzották őket az Ő Személyiségének tökéletességei.

Ahogyan akkor volt, úgy van ma is. Krisztus arra vágyott, hogy intelligensen kövessék, vagy ne kövessék egyáltalán, azaz nem fogad el formális, vagy babonás imádatot. Ő a szívet akarja, azt a szívet, ami Őt Önmagáért keresi! Ezért tette fel a szívet fürkésző kérdést a két embernek: Mit kerestek? Az erre a kérdésre adott őszinte válasz feltárja lelki állapotunkat. Senki se feltételezze, hogy semmit sem keres. Az lehetetlenség lenne. Minden szívnek van célja. Ha a szíved nem magára Krisztusra irányul, akkor valami másra, ami nem Krisztus. „*Mit* kerestek?" Aranyat, hírnevet, gondtalanságot és kényelmet, örömöket, vagy – mit? Krisztus minél jobb ismeretét, bensőségesebb ismeretséget, közelebbi járást Vele? Mondhatod-e legalábbis valamelyes mértékben: „Mint a szarvas kivánkozik a folyóvizekre, úgy kivánkozik az én lelkem hozzád, oh Isten!" (Zsolt42:2)

Gyönyörű megfigyelni azt a választ, amit ez a két komoly lélek adott: „Mester", mondták „hol lakol?" Furcsának tűnik, hogy az Úr kérdésére adott válaszuk olyan sokakat zavarba hozott, akik elmélkedtek rajta. A legtöbb igemagyarázó teljesen eltévesztette ezeknek a szavaknak a lényegét, s nem voltak képesek semmiféle közvetlen kapcsolatot felfedezni a Megváltó kérdése és a Neki adott „Hol lakol?" válasz között. Vizsgáljunk meg minden szót külön-külön.

„Hol lakol?" Milyen megrendítő és tragikus! Micsoda kérdés ez az Isten Fiához! Mennyire kiemeli ez az Ő megaláztatását! Azt nem kellett megkérdezni, hogy Kajafás, vagy Pilátus hol laknak, mert azt mindenki tudta. De az emberek közül ki törődött azzal, vagy ki tudta volna megmondani ennek a két embernek, hogy Krisztus hol lakik?

„Hol lakol?” Ez nem pusztán az üres kíváncsiskodásból fakadó kérdés volt. Megmutatta ugyanis, hogy Vele akartak lenni. S hogy ők a közösségre vágytak, az nyilvánvalóbbá vált volna, ha a fordítók így fordították volna a kérdést: „Hol tartózkodsz?”, mert a tartózkodás mindig is utalt a közösségre.

„Hol lakol?” kérdezték, válaszképpen a „Mit kerestek?” kérdésre. Nem „valamire”, hanem „valakire” irányultak a szíveik. Nem áldást, hanem magát az Áldót keresték a lelkeik.

Kimondhatatlanul áldott dolog hallani a Megváltó válaszát a két kereső lélek által feltett kérdésre: „Monda nékik: Jőjjetek és lássátok meg” (Jn1:40). Ó, Ő ismertre a vágyaikat. Olvasott a szívükben. Észrevette, hogy a jelenlétét, a Személyét, a Vele való közösséget keresik. S az efféle vágyakozóknak Ő sohasem okoz csalódást. „Jöjjetek” hangzik kegyelmes hívása. A „Jöjjetek” szó volt az, ami meggyőzte őket arról, hogy szívesen látottak. „Jöjjetek” mondja ma is azoknak, akik munkálkodnak és súlyosan megterheltek.

„És lássátok meg”, vagy „nézzétek meg”. Ezek, úgy hisszük, további, őket megpróbáló szavak voltak. Mikor Krisztus ezt a két ember a lakóhelyére vezette, vajon elég lesz nekik egy rövid látogatást? Nem igazán. Figyeljük meg az igevers többi részét: „Elmenének és megláták, hol lakik; és nála maradának azon a napon: vala pedig körülbelül tíz óra”. Oly teljesen megnyerte bizalmukat, oly teljesen Magához vonzotta szíveiket, hogy noha ez volt az első napja a Megváltóval történt találkozásuknak, Nála maradtak. Igen „megmaradtak” Nála. Ez az Íge az, ami egyöntetűen a *lelki közösségről* beszél. Aznap Nála maradtak, mert már a tizedik órában jártak, azaz körülbelül délután 4 óra volt. Nem kételkedünk abban, hogy éjszakára is Nála maradtak, ám ez nincs konkrétan kijelentve, s vajon miért? Ó, a Szentlélek nem mondaná, hogy Vele maradtak „aznap éjjel”, mert az Ő jelenlétében *nincsen éjszaka*! S figyeljük meg azt is, hogy nincs megadva a helynek neve, ahol együtt voltak. Hol „maradtak Vele”, nem tudjuk: Ő csak egy vándor volt itt, s akik Őt követik, azoknak is vándoroknak kell lenniük. „Vele maradtak.” Mennyire áldott dolog! Az Ő tartózkodási helye lett az övék is. S így lesz minden hívő számára az egész örökkévalóságon át. Vajon nem mondta meg, hogy „ismét eljövök és magamhoz veszlek titeket; hogy a hol én vagyok, ti is ott legyetek” (Jn14:3)? „A kettő közül, a kik Jánostól ezt hallották és őt követték vala, András volt az egyik, a Simon Péter testvére. Találkozék ez először a maga testvérével, Simonnal, és monda néki: Megtaláltuk a Messiást (a mi megmagyarázva azt teszi: Krisztus)” (Jn1:41-42).

Mennyire beszél ez arról a *megelégedettségről*, amire a két tanítvány Krisztusban bukkant! Újonnan született örömüket másokkal is meg akarták osztani! András megkereste a testvérét, Simont, s ezt mondta neki: „Megtaláltuk a Krisztust”. S hogy itt azt olvassuk „találkozék ez először a maga testvérével”, azt sugallja, hogy János (aki mindig megpróbál visszahúzódni, és soha nem említi névvel önmagát) nem sokkal később ugyanezt tette a bátyjával, Jakabbal. Ez minden új hívő boldog kiváltsága – elmondani, hogy megtalálta a Megváltót. Ehhez semmiféle iskolai felkészülés nem szükséges, és nem kell keresni felhatalmazást egyetlen gyülekezettől sem. Nem mintha mi megvetnénk ezek bármelyikét, de mindössze annyit kell mondani a veszendő bűnösnek a Megváltóról, hogy szívből ismeri Őt magát. Nem azt jelenti ez, hogy András prédikátorként lépett elő, mert ahhoz a munkához tanulnia kellett, mégpedig magától Krisztustól. Azonban egy egyszerű, de mégis komoly bizonyságtételt tett a Megváltóról, Akit megtalált. Az, akit felkeresett, a saját testvére volt, s ez szemlélteti a tényt, hogy személyes felelősségünk a hozzánk legközelebb állóknál kezdődik. Tanúbizonyságot először a saját családunk körében kell tenni.

„És vezeté őt Jézushoz. Jézus pedig reá tekintvén, monda: Te Simon vagy, a Jóna fia; te Kéfásnak fogsz hivatni (a mi megmagyarázva: Kőszikla)” (Jn1:43). Itt azt látjuk, amint az Úr áldott ígéretet tesz Simonnak, melynek erejét abban kell keresni, ami ő a természeténél fogva volt. Természetes vérmérsékletét tekintve Simon tüzes és féktelen, elhamarkodott és ingatag volt. Mik lennének egy ilyen ember első gondolatai, ha először hallja Andrást? Mikor

meghallja, hogy Krisztus jelen van, s meghívást kap Hozzá, noha tudja, hogy a Mester hűséges és odaszánt szolgálókat keres, vajon nem ezt mondaná: Ez rendjén van a szilárd, megbízható András esetében, de nem való olyannak, mint én? Én csak akadály lennék Krisztus ügyének útjában, féktelen természetem és sebes nyelvem csak gátolna, nem segítene. Ha ilyen gondolatok suhantak keresztül az elméjén, amit a legtöbben valószínűsítünk, akkor az Úr eme szavainak, melyek most csengtek a fülében, meg kellett nyugtatniuk a szívét: „Jézus pedig reá tekintvén, monda: Te Simon vagy, a Jóna fia". Azaz, az Úr kimutatta, hogy ő már alaposan ismerte Simont. Majd hozzáteszi: „Te kősziklának fogsz hivatni". A „Kéfás" arám szó volt, jelentése „kőszikla". „Petrosz" görög szó, jelentése „kő". Péter az angol változata mind a Kéfásnak, mind a Petrosznak. Milyen áldott hát Urunk eme ígérete! „Te Simon vagy" (a természetes neve), vacilláló és ingatag. Igen mindent *tudok* rólad. „De Kéfásnak fogsz hivatni" (az új neve), „kősziklának", ami rögzített és stabil. Krisztus tehát megígérte, hogy gondoskodik róla. S micsoda áldott beteljesülése volt ennek az ígéretnek a Megváltó feltámadását követően!

Hisszük tehát, hogy van ennek a versnek mélyebb jelentése is, melynek szélesebb a vonatkozása, ugyanis minden hívőre vonatkozik. Ezekben a versekben, melyek a harmadik „napról" számolnak be, olyasmikkel van dolgunk, melyek szigorúan szólva a keresztyén korszakhoz tartoznak. Pétert tipikus jellemnek kell tekintenünk. Így szemlélve minden a személynevek jelentésétől függ. Simon azt jelenti „meghallgatás". Jóna fia, hitünk szerint helyesen „János fiának" van fordítva, és János azt jelenti „Isten ajándéka". Keresztyénekké Isten Ígéjének hallgatása által válunk (Rm10:17), s a lelki meghallás Isten ajándéka, és minden hívő kősziklává válik, v. ö. „Ti magatok is mint élő kövek épüljetek fel lelki házzá" (1Pt2:5).

„A következő napon Galileába akart menni Jézus; és találkozék Fileppel, és monda néki: Kövess engem!" (Jn1:44). Milyen drága dolog is ez! Milyen szeretetre méltó szemléltetése a saját kijelentésének: „Mert azért jött az embernek Fia, hogy megkeresse és megtartsa, a mi elveszett" (Lk19:10). Mennyire megmutatja nekünk, miképpen megy a jó Pásztor elveszett juha után! Amiről itt olvasunk, az ugyanúgy igaz az igazi megtérés minden egyes esetére. Akár használ az Úr emberi közreműködést, akár nem, Krisztus maga az, Aki megkeres és megtalál mindenkit, akik azután az Ő követőivé válnak. Az, hogy mi is keressük Őt, csak válaszreakció arra, hogy először Ő keres meg minket, mint ahogyan azért szeretjük Őt, mert először Ő szeretett minket.

„Filep pedig Bethsaidából, az András és Péter városából való volt. Találkozék Filep Nátánaellel, és monda néki: A ki felől írt Mózes a törvényben, és a próféták, megtaláltuk a názáreti Jézust, Józsefnek fiát" (Jn1:45-46). Itt ismét azt a hatást látjuk, amit Krisztus önkijelentése tesz az újonnan született lélekre. A fiatal hívő részesül annak Lelkéből, Akiben hitt. A Megváltó elveszettek iránti könyörülete most betölti a szívét. Van kimenetele a pusztuló iránti szeretetének. Az illető nem maradhat hallgatag, vagy közönyös. Beszélnie kell az általa megtalált Megváltóról, vagy inkább a Megváltóról, Aki megtalálta őt.

„És monda néki Nátánael: Názáretből támadhat-é valami jó?" (Jn1:47) Annak, aki lelkeket próbál meggyőzni, fel kell készülnie az ellenvetésekre. Sok bűnös búvik meg kérdések és köntörfalazás mögött. Hogyan kell hát bánnunk velük? Tanuljuk meg Fülöptől. Csak annyit mondott Nátánaelnek válaszul a kérdésére: „Jer és lásd meg". Arra hívta a testvérét, hogy jöjjön, és *tegye próbára Krisztust* önmaga kedvéért. Ez a bölcs módszer: ne forduljunk el az ellenvetések hatására, amit a beszélgetőtársunk fogalmaz meg, hanem továbbra is mondhatni tukmáljuk rá Krisztus állításait, majd bízzuk Istenre, hogy a saját alkalmas idejében megáldja a saját Ígéjét!

„Látá Jézus Nátánaelt ő hozzá menni, és monda ő felőle: Ímé egy igazán Izráelita, a kiben hamisság nincsen" (Jn1:48). Nátánael őszinte volt és nyílt. Fülöphöz intézett kérdése nem puszta kitérő, vagy képmutató köntörfalazás volt, hanem inkább a tényleges

nehézségének adott hangot. Ezt nem szabad elfelednünk, mikor a különböző lelkekkel foglalkozunk. Nem szabad arra a következtetésre jutnunk, hogy minden kérdést kötekedő lelkülettel intéznek hozzánk. Néhány embernek, sőt, talán sokaknak is *valódi* nehézségeik vannak. Fényre van szükségük, s ennek megszerzéséhez pedig Krisztushoz kell jönniük. Így egyetlen esetben sem hibázhatunk, ha Krisztust és az Ő kijelentéseit mutatjuk be minden egyes léleknek, akikkel találkozunk. Nátánael egy „igazán izraelita volt, akiben nem volt hamisság". Úgy tekintjük, hogy személyében ő a jó igehallgatóvá válás egyik jellemzőjét szemlélteti, nevezetesen hogy az Ígét „őszinte és jó szívvel fogadja".

„Monda néki Nátánael: Honnan ismersz engem? Felele Jézus és monda néki: Mielőtt hítt téged Filep, láttalak téged, a mint a fügefa alatt voltál" (Jn1:49). Mekkora bizonyságot tesz ez a jelenet Krisztus istenségéről! Bemutatta a mindentudóságát. Krisztus látta Nátánaelt, olvasott a szívében, még mielőtt eljött volna Hozzá. S kedves olvasó, Ő lát és olvas valamennyiünkben. Semmit sem lehet elrejteni az Ő mindent látó szemei elől. A képmutatás semmiféle álruhája sem képes Őt megtéveszteni.

„Felele Nátánael és monda néki: Rabbi, te vagy az Isten Fia, te vagy az Izráel Királya!" (Jn1:50) Ez volt a nyilvánvaló bizonyítéka, hogy az isteni munka végbement Nátánael lelkében. Értelmének szemei megnyíltak a Megváltó isteni dicsőségének meglátására. S azonnal megvallja őt „Isten Fiának". Lényeges, hogy ebben a negyedik evangéliumban pont hét emberrel találkozunk, akik bizonyságot tesznek Krisztus isteni mivoltáról. Először Keresztelő János (Jn1:34), másodszor Nátánael (Jn1:50), harmadszor Péter (Jn6:69), negyedszer maga az Úr (Jn10:36), ötödször Márta (Jn11:27), hatodszor Tamás (Jn20:28), hetedszer az evangélium írója (Jn20:31).

„Felele Jézus és monda néki: Hogy azt mondám néked: láttalak a fügefa alatt, hiszel? Nagyobbakat látsz majd ezeknél. És monda néki: Bizony, bizony mondom néktek: Mostantól fogva meglátjátok a megnyilt eget, és az Isten angyalait, a mint felszállnak és leszállnak az ember Fiára" (Jn51:52). Nátánaelre mély benyomást tett, amit éppen az imént vallott is meg, nevezetesen Krisztus mindentudásának megnyilvánulása. De, mondja az Úr, még ennél is nagyobb dolgokat fog látni. Igen, eljön az idő, mikor meglátja a megnyílt mennyet és a vele közvetlen kapcsolatban álló földet. Meglátja azt, amire a régmúltban Jákób álma és látomása mutatott, aminek előképe volt a földet és a mennyet összekötő létra: magát Krisztust, s Nátánael minden hívővel egyetemben meglátja majd „az Isten angyalait, a mint felszállnak és leszállnak az ember Fiára".

Már csak annyi maradt nekünk, hogy megmutassuk: János evangéliuma első fejezetének ebben az utolsó részében három látványosan tipikus képet kapunk, melyek három különböző korszakra vonatkoznak. Az első a Jn1:19-28-ban látható. A második a Jn1:29-ben kezdődik – a „másnap" – és a Jn1:34-ben ér véget. A harmadik a Jn1:35-ben kezdődik – ismét a „másnap" – és a Jn1:43-ban ér véget.

I. A Jn1:19-28-ban az Ószövetség korának tipikus képét látjuk.

1. Figyeljük meg a „papok és léviták" említését (19. vers), ami az egész lévitai üdvrendet jelképezi.
2. Vegyük észre, hogy „Jeruzsálem csak itt szerepel (19. vers), de sehol máshol.
3. Figyeljük meg, miképpen van lefestve itt Izrael lelki állapota az ószövetségi időkben a zsidók tudatlanságán és ítélőképességük hiányán át (19. vers).
4. Figyeljük meg az utalást „Illésre", és a Mózeshez hasonló „prófétára" (21. vers).
5. Figyeljük meg, hogy Jánost itt a pusztában látjuk (23. vers), ami Izrael lelki terméketlenségét jelképezi Krisztus megjelenésének idején.
6. Figyeljük meg mennyire pontosan festik le János „de köztetek van, a kit ti nem ismertek" szavai (26. vers) Izrael vakságát Jehova közöttük való jelenlétére az ószövetségi korszakon keresztül.

7. Figyeljük meg, hogy János arról tesz bizonyságot, aki „utána” jön el (27. vers): ez volt a bizonyságtétel Krisztusról az ószövetségi időkben.

II. A Jn1:29-34-ben a *messiási korszak* tipikus képét látjuk (mely magában foglalja Krisztus nyilvános földi szolgálatát is), amit itt a „másnap” szó jelképez (29. vers).

1. Figyeljük meg „látá János Jézust ő hozzá menni”: ez adja meg annak a korszaknak a történelmi kezdetét, mert „a törvény és a próféták Keresztelő Jánosig valának” (Lk16:16).
2. János Krisztust „az Isten Bárányaként” hirdeti (29. vers): azért jött, hogy áldozatul ajánlja fel Önmagát.
3. „Utánam” (30. vers), azaz Keresztelő János után, aki a saját maga személyében jelentette az ószövetségi korszak lezárását.
4. „És én nem ismertem őt” (31. vers): ez jelképezi a zsidók tudatlanságát Krisztus megjelenésekor.
5. „Hogy megjelentessék Izraelnek” (31. vers), v. ö. Mt15:24: „Nem küldettem, csak az Izráel házának elveszett juhaihoz”.
6. „A Lélek… megnyugovék ő rajta” (32. vers), de senki máson abban a korszakban.
7. „Ez az Isten Fia” (34. vers): ebben a minőségében vetette el Izrael.

III. A Jn1:35-43-ban a keresztény korszak tipikus képét látjuk, amit a „másnap ismét” szavak vezetnek be (35. vers).

1. „Másnap ismét ott állt vala János” (35. vers): János tevékenysége a végére ért, v. ö. a 39. verssel, „a tizedik óra” – Izrael felelőssége teljességre jutott (v. ö. a tízparancsolattal).
2. János itt a judaizmustól való elfordulást képviseli, amit az Úr Jézus követett (35-37. versek): figyeljük meg, Jézus „járt” ellentétbe azzal, hogy János „állt”.
3. „Isten Bárányaként” ismerték meg először a keresztyének Krisztust (36. vers).
4. „Követték Jézust” (37. vers): ez a keresztyén járás – „néktek példát hagyván, hogy az ő nyomdokait kövessétek” (1Pt2:21).
5. A keresztyének most Krisztussal lakoznak (40. vers), azaz, élvezik a Vele való közösséget, ami egyelőre el van rejtve a világ elől..
6. A keresztyénséget az egyéni hívők személyes erőfeszítései által kell terjeszteni (41-41. vers).
7. Krisztus ezt mondta Simonnak: „kősziklának fogsz neveztetni” (43. vers): ezek azok az „élő kövek”, a jelen korszak hívői, akik „lelki házzá” épülnek fel (1Pt2:5), ami „Isten hajléka a Lélek által” (Ef2:22).

Az alábbi kérdések az olvasó felkészítésére szolgálnak a következő fejezethez, ami a Jn2:1-11-gyel foglalkozik:

1. „És harmadnapon” (Jn2:2) – mi után? S miért említi, hogy melyik „nap”?
2. Miért kerül itt bemutatásra a házassági jelenet?
3. Miért annyira feltűnő Jézus „anyja”?
4. Mit jelez a két kijelentés, amit Jézus mondott az anyjának a Jn2:4-ben?
5. Mi a tipikus jelentése a „hat kővedernek” (Jn2:6)?
6. Minek a jelképe a „bor” (Jn2:10)?
7. Mi Krisztus eme első csodájának a fő tanulsága?

6. fejezet: Krisztus első csodája, Jn2:1-11

Először egy rövid és egyszerű összegzését adjuk az előttünk levő igeszakasznak:

1. A csodát kiváltó alkalom: a menyegző Kánában, 1 vers.
2. Jézus anyjának jelenléte a menyegzőn, 1. vers.
3. A Megváltót és a tanítványait meghívták, 2. vers.
4. Mária közbeavatkozása és Jézus megrovása, 3-4. versek.
5. Mária megalázkodása, 5. vers.
6. Maga a csoda, 6-8. versek.
7. A csoda hatásai, 9-11. versek.

Az előttünk levő igeszakaszt hármas szemszögből javasoljuk magyarázni: először *konkrét* jelentését, másodszor *profetikus* vonatkozását, harmadszor *gyakorlati* tanítását. Ezt a színes kép nyomtatási módszerével szemléltethetjük: először kinyomtatják a kép fekete-fehér körvonalait, majd erre rányomják az első színt, vöröset, vagy sárgát, amit a konkrét helyzet megkíván, végül az utolsót – a kéket, vagy barnát – adják a többihez, s így elkészül az összetett és tarka kép. S hogy a szemléltető hasonlat fogalmait használjuk, célunk a János evangélium 2. fejezetének első részében szemünk elé táruló isteni kép egyes színeinek és árnyalatainak külön-külön történő vizsgálata.

I. A konkrét jelentés.

Gondosan meg kell jegyezni, hogy János evangéliumának második fejezete az „és” szóval kezdődik, ami jelzi, hogy a tartalma szorosan kapcsolódik a megelőzőkhöz. Egyvalami nagyon világossá vált a Jn1-ben (a bevezetőt követően, ami a 18. versig tart), ez pedig a judaizmus csődje és a Krisztustól való elfordulása. A judaizmus csődje (ami a Szanhedrin tudatlanságában mutatkozott meg) akkor vált világossá, mikor papokat és lévitákat küldtek Jánost kikérdezni, hogy ő kicsoda (Jn1:19), S még világosabbá vált a Keresztelő megrendítő kijelentése után „köztetek van, a kit ti nem ismertek” (Jn1:26). Mindez nem más, mint tragikus megerősítése a Jn1:11-ben elhangzottaknak „Az övéi közé jöve, és az övéi nem fogadák be őt”. Olyan vakok voltak Izrael vallási vezetői, hogy sem Isten közöttük levő Krisztusát nem ismerték fel, sem az Ő előfutárát nem ismerték meg, akiről pedig az Ószövetség konkrét tanúbizonyságot tett.

A judaizmus nem volt más, mint egy halott hüvely, a szív és az élet hiányoztak belőle. Csak egy dolog volt hátra, nevezetesen a félreállítása és a „jobb reménység” elhozatala. Ennek megfelelően olvassuk a Gal4:4-ben: „Mikor pedig eljött az időnek teljessége, kibocsátotta Isten az ő Fiát”. Igen, eljött Isten idejének teljessége. Megérett az óra Krisztus megjelenésére. Az Ő szükségessége teljességgel megmutatkozott. A judaizmust félre kell állítani. Ennek konkrét képét láttuk a János 1-ben. Keresztelő János felszámolta az ószövetségi rendszert („A törvény és a próféták *Keresztelő Jánosig valának*”, Lk16:16), s a Jn1:35-37-ben látjuk, amit két tanítványa (a szám a hiteles tanúság száma) elhagyja Jánost, és követik az Úr Jézust.

Ugyanezt az alapelvet látjuk ismét az előttünk levő fejezetben. Egy lakodalmi ünnepet látunk, s a központi dolog benne a *felszolgált bor*. A jelképet nem nehéz értelmezni: a bor a Szentírásban az öröm jelképe, amint az alábbi igeversek is mutatják: „És bort, a mely megvidámítja a halandónak szívét” (Zsolt104:15), „Azonban a szőlőtő is azt mondta nékik: Elhagyjam-é mustomat, a mely isteneket és embereket vidámít” (Bír9:13). Milyen feltűnő is a kép, amivel itt a Jn2-ben találkozunk! Mennyire pontos a kép! A judaizmus még mindig létezett, mint vallási rendszer, de már nem adott vigasztalást a szívnek. Degenerálódott egy

hideg, mechanikus rutinná, ami teljesen meg volt fosztva az Istenben való örvendezéstől. Izrael elvesztette menyegzőinek örömét.

„Vala pedig ott hat kőveder elhelyezve a zsidók tisztálkodási módja szerint, melyek közül egybe-egybe két-három métréta fér vala” (6. vers). Micsoda képe ez a judaizmusnak! A hat az *ember* száma, mert a hatodik napon teremtetett az ember, s az Antikrisztusról is meg van írva: „A kinek értelme van, számlálja meg a fenevad számát; mert emberi szám: és annak száma hatszázhatvanhat” (Jel13:18). Igen, hat kőveder állt ott, nem hét, a tökéletesség száma. Mindösszesen a test maradt meg a judaizmusból, Isten már nem volt meg benne. Ahogyan később ebben az evangéliumban is olvassuk, hogy „az Úr ünnepei” (3Móz23:2) már csak „a *zsidók* lakomái” voltak (Jn2:13, stb.).

Figyeljük meg azt is, hogy a hat vödör „kőből” volt, nem ezüstből, ami a megváltásról, vagy aranyból, ami az isteni dicsőségről beszélne. Ahogyan az Ézs1:22-ben olvassuk: „Ezüstöd salakká lett”, majd ismét, a Jsir4:1-ben: „Jaj! de meghomályosodott az arany”. Nagyon lényeges tehát, hogy ezek a vödrök „kőből” voltak. S ami még figyelemre méltóbb: *üresek voltak*. Megint mondjuk: micsoda élénk képe ez Izrael akkori állapotának! Nem csoda, hogy elfogyott a bor! *Annak* biztosításához Krisztusra volt szükség. Ez a fejezet tehát azonnal Rá irányítja a figyelmet, Aki egyedül képes megadni azt, ami az Istenben való örvendezésről beszél. Így adja nekünk János újabb példáját a judaizmus hibájának és a Megváltótól való elfordulásának. Ezért kezdődik a fejezet az „és” szóval, ami ugyanannak a témának a folytatását jelzi, amiről az előző fejezetben is olvastunk.

Szigorú összhangban van az eddig elmondottakkal egy további tény: ebben a kánai menyegző jelenetben Jézus anyja előkelő helyet foglal el. Meg kell említeni, hogy itt az Ige nem a személynevén említi, mint pl. a Csel1:14-ben, hanem „Jézus anyjaként” utal rá. Következésképpen *jellegzetes* alakként kell rá tekintenünk (Jn2:1). Ebben a fejezetben Mária ugyanazt a pozíciót foglalja el, mint Keresztelő János az 1. fejezetben. Ő jelenti *Izrael nemzetét*. Mivelhogy rajta keresztül a régen megígért „mag” megérkezett, Máriát tekinthetjük itt úgy, mint akinek a személyében az egész ábrahámi törzs összpontosul.

Mi jegyez hát fel itt a Szentlélek Máriáról? Vajon ennél az alkalomnál a cselekedetei összhangban álltak azzal a jellegzetes alakkal, akinek a szerepét játszotta. Természetesen összhangban álltak. A feljegyzés rendkívül rövid, de ami elhangzik, az elég ahhoz, hogy megerősítse a magyarázatunk menetét. Jézus anyja a lelki megkülönböztetés fájdalmas hiányáról tett tanúbizonyságot. Látszólag még azt is megengedte magának, hogy *diktáljon* az Úrnak. Kétségtelenül parancsolni próbált a Megváltónak, megmondani Neki, mit cselekedjen. Másképpen nem magyarázhatnánk a választ, amit Ő ez alkalommal adott neki: „Mi közöm nékem te hozzád, oh asszony?” Ez csípős megrovás volt, s ezekkel a szavakkal megfeddte őt a hibájáért, hogy adja meg Neki azt a tiszteletet, ami Őt a dicsőség Uraként megillette.

Hisszük, hogy Mária eme szokatlan közbeavatkozásának ugyanaz a test indíték volt az oka, ami az Ő hitetlen „testvéreit” (azaz József és Mária többi gyermekét) mozgatta egy későbbi alkalommal. A Jn7:2-5-ben olvassuk: „Közel vala pedig a zsidók ünnepe, a sátoros ünnep. Mondának azért néki az ő atyjafiai: Menj el innen, és térj Júdeába, hogy a te tanítványaid is lássák a te dolgaidat, a melyeket cselekszel. Mert senki sem cselekszik titkon semmit, a ki maga ismeretessé akar lenni. Ha ilyeneket cselekszel, mutasd meg magadat a világnak. Mert az ő atyjafiai sem hivének benne”.

Mária azt akarta, hogy a Megváltó nyíltan mutassa meg a hatalmát és a dicsőségét, s ennek megfelelően a zsidó nemzet igazi képviselője volt. Izrael nem volt képes elképzelni és elviselni egy szenvedő Messiást. Ők Olyasvalakire vágytak, Aki azonnal felállítaná a királyságát már itt ezen a Földön. Azaz, Mária (akkori) tudatlanságában Krisztus küldetése valódi jellegét illetően, az ő az iránti nem időszerű vágyakozásában, hogy nyíltan kimutassa hatalmát és dicsőségét, valamint Krisztus megrovó szavaiban: „Mi közöm hozzád?”

pótlólagos bizonyítékait látjuk e kánai lakodalmi jelenet konkrét jelentésének: *ez a testi Izrael félreállítása*.

II. A profetikus vonatkozás.

Ami fel van jegyezve itt a Jn2-ben, az túltekint az Izraelben ekkor fennálló állapotokon. A Krisztus által Kánában véghezvitt csodának *profetikus* jelentősége van. Mint egyébként sok mindent, amit a Szentírásban találunk, az előttünk levő igeszakaszt is kettős szempontból kell vizsgálnunk: *közvetlen*, és *közvetett* vonatkozásaiban. Az előzőekben megpróbáltuk kiemelni azt, amit az esemény közvetlen jelentőségének vélünk, annak konkrét és képviseleti sokatmondóságában. Most röviden rátérünk távolabbi és profetikus vonatkozásának elemzésére.

„És harmadnapon": ezzel kezdődik a fejezetünk. A Szentlélek egy harmadnapi eseményt tár a szemünk elé. A harmadik nap a feltámadás napja. A harmadik napon emelkedett ki a föld a vízből, és a harmadik napon öltöztetett fel a puszta föld növényi vegetációval (1Móz1:9, 11). Van egy fontos igevers a Hós6:2-ben, amit a Jn2:1 mellé kell helyezni: „Megelevenít minket két nap mulva, a harmadik napon feltámaszt minket, hogy éljünk az ő színe előtt". Izrael majdnem kétezer éven át (két nap Isten számára, 2Pt3:8) volt király nélkül, pap nélkül, otthon nélkül. De a második „nap" a végéhez közeledett, s mikor felvirrad a harmadik, eljön a megújulásuk.

János evangéliumának ez a második fejezete a jövő profetikus előképét tárja elénk. Krisztus konkrét képét adja – a harmadik napét, ami Izrael szétszórattatásának két napját (kétezer évét) követi majd. Akkor hívja majd Izrael vissza Jézust, mert amíg azt nem mondják: „Áldott, Aki jő az Úr nevében", Ő nem tér vissza. Akkor lesz az Úr menyegzője az új Izraellel, lásd Ézs54, Hós2, stb. Akkor fogja Krisztus borrá változtatni a vizet – tölti meg Izrael szíveit örömmel. Akkor mondja majd Izrael a pogányoknak (a szolgáknak): „Valamit mond néktek, megtegyétek". Akkor fog majd Izrael korlátlan engedelmességet tanúsítani Jehova iránt, mert Ő beírja majd törvényét a szíveikbe (Jer31:33). Akkor „mutatja majd meg" Krisztus az Ő dicsőségét (Jn2:11, v. ö. Mt25:31), így tehát a legjobb bor Izrael számára eltétetik a legvégére.

Miután ha röviden is, de érintettük a csoda konkrét és profetikus jelentését, most rátérünk annak

III. Gyakorlati tanítására.

„És harmadnapon menyegző lőn a galileai Kánában; és ott volt a Jézus anyja; És Jézus is meghivaték az ő tanítványaival együtt a menyegzőbe" (1-2. versek). Krisztus itt a házassági viszonyt szenteli meg. A házasságot Isten rendelte el az Édenben és a mi leckénkben a Megváltó állandóan ráüti a jóváhagyás pecsétjét. Az ezen a menyegzőn való megjelenés majdnem Krisztus legelső nyilvános fellépése volt a szolgálatának kezdete óta. Azzal hogy megtisztelte a jelenlétével ezt az ünnepi összejövetelt, a mi Urunk megkülönböztetett figyelemben részesítette és megdicsőítette ezt a szent intézményt. Figyeljük meg, hogy Krisztust meghívták ide. Krisztus jelenléte lényeges a boldog házassághoz. Az a házasság, ahol nincs helye a mi Urunknak és Megváltónknak, nem lehet Istentől megáldott. „Akármit cselekesztek, mindent az Isten dicsőségére míveljetek" (1Kor10:31).

„És elfogyván a bor, a Jézus anyja monda néki: Nincs boruk" (Jn2:3). Mária szavai két dolgot látszanak jelezni. Először is, figyelmen kívül hagyta az Ő istenségét. Vajon nem volt tudatában annak, hogy Ő több, mint csak ember? Vajon nem tudta, hogy Ő a testben megjelent Isten? Tehát mindentudó. Tudta, hogy nincs boruk. Másodszor, úgy tűnik, mintha Mária a szülői tekintélyét próbálta volna meg gyakorolni azzal, hogy javasolta Neki: mit tegyen az adott körülmények között.

„Monda néki Jézus: Mi közöm nékem te hozzád, oh asszony?" (Jn2:4) Ez egy kihagyásos szerkezetű kifejezés, görögül szó szerint ekképpen hangzik: „Mi közünk egymáshoz?" Mi úgy tekintjük, hogy a mi Urunk kérdésének ereje ebben rejlett: Mi a közös

Bennem és benned? – v. ö. Mt8:29, ami hasonló nyelvtani szerkezet. Ez nem azt jelentette, hogy a Megváltó megneheztelt Máriára, amiért segítségül hívta, hanem egyenes közlése volt annak: neki meg kell engednie, hogy a Maga módján cselekedjen. Krisztus itt kimutatta, hogy alávetettségének korszaka Józsefnek és Máriának véget ért (Lk2:51). Nyilvános szolgálata megkezdődött, s Mária nem engedheti meg magának, hogy diktáljon Neki.

Sok olvasónk kétségtelenül csodálkozik azon, miért szólítja itt Krisztus az anyját „asszonynak". A bibliamagyarázók elmondják, hogy abban az időben, mikor a mi Urunk használta ezt a szót, az nem volt annyira nyers, vagy goromba. Ezt a megszólítást általánosan használták minden rendű és rangú asszony megszólítására, néha nagy tisztelettel és szeretettel alkalmazván. Ennek bizonyítékát látjuk a tényben, hogy Krisztus még a kereszten is „asszonynak" szólította Máriát, mikor ezt mondta neki: „Ímhol a te fiad!" (Jn19:26, lásd még Jn20:13, 15).

Hiszünk azonban abban, hogy a mi Urunk ezt a szót isteni éleslátással használta, mégpedig két okból. Először is itt felhívta a figyelmet a tényre, hogy Ő több, mint ember, hogy Ő nem kevesebb, mint Isten Fia. Ha „anyának" szólította volna, azzal az *emberi* kapcsolatokra hívta volna fel a figyelmet, de „asszonynak" szólítva kimutatta, hogy az Isten szólt hozzá. Ehhez hozzátehetjük, hogy mindkét alkalom, mikor Krisztus „asszonynak" szólította az anyját, János evangéliumában van feljegyezve, abban az evangéliumban, mely az Ő isteni mivoltát mutatja be.

Egyébként az „asszony" kifejezés használata Krisztus mindentudóságát jelzi. Prófétai előrelátással látta a borzalmas bálványimádást, ami később isteni tiszteletben részesítette őt. Tudta, hogy az eljövendő évszázadokban az emberek elnevezik őt az angyalok királynőjének, valamint Isten anyjának. Krisztus elvetette, hogy olyan kifejezést használjon, ami bármilyen vonatkozásban alátámasztaná a Mária-imádás szörnyűséges rendszerét. Krisztus itt azt tanítja, hogy Mária csak egy *asszony* – „áldott az asszonyok *között*" (Lk1:28), de nem „áldott az asszonyok *felett*".

„Nem jött még el az én órám" (Jn2:4), mivel életének legünnepélyesebb jelmondatai azokat a fázisokat jelzik, melyekkel egyre közelebb került a halálához. Ebben az evangéliumban hét utalást találunk arra a borzasztó „órára". Az elsőt a jelen igeversben találjuk. A második a Jn7:30 - „Akarják vala azért őt megfogni; de senki sem veté reá a kezét, mert nem jött még el az ő órája". A harmadik a Jn8:20 - „és senki sem fogta meg őt, mert még nem jött el az ő órája". A negyedik a Jn12:23 - „Jézus pedig felele nékik, mondván: Eljött az óra, hogy megdicsőíttessék az embernek Fia". Az ötödik a Jn12:27 - „Most az én lelkem háborog; és mit mondjak? Atyám, ments meg engem ettől az órától. De azért jutottam ez órára". A hatodik a Jn16:32 - „Ímé eljő az óra, és immár eljött, hogy szétoszoljatok kiki az övéihez, és engem egyedül hagyjatok; de nem vagyok egyedül, mert az Atya velem van". A hetedik pedig a Jn17:1 - „Ezeket beszélte Jézus; és felemelé szemeit az égre, és monda: Atyám, eljött az óra; dicsőítsd meg a te Fiadat, hogy a te Fiad is dicsőítsen téged". Ez az „óra" az Ő *megaláztatásának* órája volt. Ez volt az Ő *szenvedésének* „órája". De miért utal Krisztus erre az „órára", mikor Mária diktálni próbál Neki? Nos, a választ nem kell soká keresgélni. Ez a borzasztó „óra", amire előre nézett, az az idő volt, amikor Ő *alávettetik* az ember *akaratának*, mert akkor átadatik a bűnösök kezébe. Addig azonban ember nem parancsolhatott Neki, sőt, Ő Atyja dolgát végezte, csakis az Ő akaratát keresve.

„Mond az ő anyja a szolgáknak: Valamit mond néktek, megtegyétek" (Jn2:5). Ez gyönyörű. Mária szelíden elfogadta az Úr megrovását, elismerte a jogát, hogy úgy cselekedjék, ahogyan Neki tetszik, s az egész dolgot rábízta. Ez egy fontos, de nagyon figyelmen kívül hagyott lecke a számunkra. Mennyire hajlamosak vagyunk arra, hogy diktáljunk Istennek! Milyen gyakran hajlunk rá, hogy megmondjuk Neki, mit tegyen! Ez csak újabb bizonyítéka annak az utálatos önfejűségnek, ami addig munkálkodik a hívőben, amíg az

isteni kegyelem le nem győzi azt. A mi nyilvánvaló kötelességünk, hogy utunkat az Úrra bízzuk, s hagyjuk, hogy Ő a szerinte megfelelő időben és módon töltse be a szükségleteinket.

Most rátérünk a Krisztus által Kánában véghezvitt csoda elemzésére. Először is néhány szót a körülményeiről. Mária eme kérésében az Úr Jézus felismerte az Ő Atyjának felszólítását. A menyegző vendégeinek borral való ellátása eme egyszerű cselekedetében nagyon más dolgot tett, mint amit anyja látott. Ennek a csodának a véghezvitele döntő pillanat volt a Megváltó életmenetében. A víz borrá változtatásának cselekedete az egész életét megváltoztatta. Eddig csendes visszavonultságban élt Názáretben, most azonban nyilvános és feltűnő alakká vált. Innentől fogva jóformán enni sem volt ideje, s az Atyával való közösségre is csak akkor tudott visszavonulni, mikor mások aludtak. Miután bemutatta ezt a csodát és kimutatta dicsőségét, minden szem bámulva tekintett Rá és minden nyelv Róla beszélt. Helyről helyre tolongott utána az otromba tömeg, taszigálták, lökdösték. Ez kiprovokálta a vallási vezetők féltékenységét, kémkedtek utána, és közveszélynek tekintették. Végül oda vezetett ez, hogy notórius bűnözőként fogták el, és kereszthalálra ítélték. S mindez feltornyosult Előtte, mikor megkérték, hogy biztosítsa a szükséges bort. Ő azonban nem vonakodott. Azért jött, hogy Isten akaratát cselekedje bármi áron. Hadd mondjuk azt nagy tisztelettel, hogy amint itt állt Mária mellett, s figyelt a szavaira, a kereszt kihívásával nézett farkasszemet. Ezt természetesen előre érezte, s innen származik ünnepélyes utalása arra, hogy az Ő „órája" még nem jött el.

Másodszor, a *mód*, ahogyan a csodát tette, méltó a legkomolyabb figyelmünkre. „Vala pedig ott hat kőveder elhelyezve a zsidók tisztálkodási módja szerint, melyek közül egybe-egybe két-három métréta fér vala. Monda nékik Jézus: Töltsétek meg a vedreket vízzel. És megtölték azokat színig. És monda nékik: Most merítsetek, és vigyetek a násznagynak. És vittek." (Jn2:6-8) Krisztus volt, Aki a csodát tette, de a „szolgák" voltak azok, akik látszólag mindent cselekedtek. *Ők* töltötték meg a vödröket, ők merítettek a borból, s ők vitték a násznagyhoz. Az isteni hatalomnak nem volt látható megnyilvánulása. Krisztus nem mondott ki varázsigét, még csak nem is parancsolta meg a víznek, hogy váljon borrá. Amit a szemtanúk láthattak, az nem volt más, mint emberek munkálkodása, nem pedig Isten semmiből történő teremtése. S mindez hangosan szól hozzánk. Ez egy példázat volt működés közben. Emberi eszközök használata mellett az eredmény isteninek mutatkozott.

Ez volt Krisztus első csodája és benne megmutatta, hogy Istennek tetszik az emberi közreműködést használni kegyelme csodáinak véghezvitelekor. A csoda a bor biztosításában rejlett, s mint már megjegyeztük, a bor az Istenben való örömöt jelképezi. Tanuljuk hát meg, hogy Istennek tetszik emberi eszközöket használni ahhoz, hogy örömöt vigyen az emberek szívébe. S mi volt a Krisztus által itt felhasznált elem a bor létrehozására? A víz. S a „víz" az írott Ige egyik jelképe (lásd Ef5:26). S vajon manapság közülünk, a szolgái közül hogyan viszünk örömöt az emberek szívébe? Az Ige kiszolgáltatásával (lásd Ef5:26). S mint az Ő szolgái, „szolgálhatjuk-e" ma Krisztus ama parancsát, hogy töltsük meg a hat üres vödröt vízzel anélkül, hogy ez értelmetlennek, vagy egyenesen ostobaságnak tűnne: de az akkori szolgák engedelmessége a csoda közreműködőivé tette őket! E világ bölcseinek, akik a választásokba, vagy a szociális javítgatásba vetik a bizalmukat, haszontalannak tűnik, hogy a gonoszokhoz mindössze egy majdnem kétezer éve írott könyvvel megyünk oda. Ennek ellenére tetszett Istennek „az igehirdetés bolondsága által megtartani a hívőket" – bolondság, a világi bölcsesség szemszögéből. Menjünk hát előre az Élet vizével, fenntartás nélkül engedelmeskedve Urunk parancsainak, s Ő fel fog minket használni arra, hogy eljuttassa az isteni öröm borát a sok szomorú szívhez.

Harmadszor vegyük fontolóra ennek a csodának a *tanítását*. Benne látványos képét látjuk *a bűnös újjászületésének*. Először is a természeti ember újjászületés előtti állapotát látjuk: olyan, mint egy üres kővödör, élettelen, haszontalan. Másodszor, látjuk az emberi vallás haszontalanságát a bűnös megsegítésében. Ezek a kővödrök „a zsidók tisztálkodási

szokásainak megfelelően” voltak elhelyezve – a ceremoniális tisztálkodás céljait szolgálták: de ürességük az értéktelenségüket mutatta. Harmadszor, Krisztus parancsára megtöltötték ezeket vízzel, s a víz az írott Ige egyik jelképe. Ez az az Ige, amit az Isten felhasznál a holt lelkek új életre keltésére. Vegyük észre azt is, hogy ezeket a vödröket „színültig” töltötték, Isten mindig jó mértéket használ, Ő nem szűkmarkúan ad. Negyedszer, a vízből bor lett, „jó bor” (10. vers): ez annak az isteni örömnek a jelképe, ami annak a lelkét tölti el, aki „víztől született”. Ötödször, azt olvassuk, hogy „*Ezt* az első jelt tette Jézus.” Sőt, mi több, mindig ez „a csodák kezdete” egy újjászületett számára: az újjászületés mindig a kegyelem kezdeti munkája. Hatodszor figyeljük meg, hogy „Ezt az első jelt a galileai Kánában tevé Jézus, és *megmutatá az ő dicsőségét*”. Azaz, a halott bűnös újjászületésében „mutatkozik meg” a mi Urunk és Megváltónk „dicsősége”. Hetedszer, figyeljük meg, hogy „és hivének benne az ő tanítványai”. Egy halott ember nem képes hinni. Az újjászületett lélek első mozdulata azonban a Krisztushoz fordulás. Nem mintha a kettő közötti időintervallumot vitatnánk, hanem ahogyan az okozat okkal jár együtt, úgy a Krisztusba vetett hitet is megelőzi az újjászületés: v. ö. 2Thessz2:13, első a „Lélek szentelése”, második az „igazság hite”.

De vajon nincs Krisztus csodái eme kezdetének még mélyebb jelentősége? Vajon nem nagyon jelentős, hogy a Megváltónk által véghezvitt eme első csodában a „bor”, ami *az Ő kiontott vérének* a jelképe, ennyire főszerepet kap? A menyegző az öröm és a vidámság alkalma volt, de vajon nem ad itt nekünk Isten többet, mint célzást arra, hogy az Ő népe vidámsága végett az Ő Fia drága vérének kell először kiontatnia? Ó, ez minden általunk élvezett áldásnak, minden boldogságunknak az alapja. Itt *kezdte* meg Krisztus az Ő természetfeletti munkáit annak létrehozásával, ami az Ő áldozati haláláról beszélt.

„A mint pedig megízlelé a násznagy a borrá lett vizet, és nem tudja vala, honnét van, (de a szolgák tudták, a kik a vizet merítik vala), szólítá a násznagy a vőlegényt”(Jn2:9). Ez a zárójeles kijelentés a legáldottabb. Egy nagyon lényeges alapelvet szemléltet. A szolgák – nem a „tanítványok”, még csak nem is Mária – voltak ez alkalommal a legközelebb az Úrhoz, s ők ismerték az Ő gondolatait. Ami töprengésre késztette a násznagyot, az nem volt titok ezek előtt a szolgák előtt. Mennyire különböznek Isten útjai a miénktől! A dicsőség Ura itt úgy szerepel, mint „Szolga”. Csodálatos kegyelméből azért jött, hogy „másoknak szolgáljon, s ne Neki szolgáljanak”. Így tehát akik alázatosak a szolgálatban, s a legalantasabb szolgálatokból veszik ki a részüket, azok állnak a legközelebb hozzá. Ez a jutalmuk azért, mert hátat fordítanak a világi megtiszteltetésnek és nyereségnek. Amint az Ám3:7-ben olvassuk: „Mert semmit sem cselekszik az én Uram, az Úr, míg meg nem jelenti titkát az ő szolgáinak, (ó, vajon kiknek?) a prófétáknak”. Hasonlót olvasunk a Zsolt103:7-ben: „Megismertette az ő útait Mózessel”, s ki volt Mózes? Hadd válaszoljon a Szentírás: „Az az ember pedig, Mózes, igen szelíd vala, minden embernél inkább, a kik e föld színén vannak”. Igen, Ő „igazságban járatja az alázatosokat, és az ő útjára tanítja meg az alázatosokat” (Zsolt25:9).

Azok, akik a tekintély álláspontjára helyezkednek, (ahogyan Mária is tette itt), nem ismerik meg az Úr titkait. Azok, akik a násznagy szerepét akarják játszani, nem ismerik meg az Ő gondolatait. Azok azonban, akik megalázzák magukat és felveszik a szolga szerepét, akik alávetik magukat Krisztusnak, azok, akik osztoznak Vele az Ő tanácsvégzéseiben. S eljön a nap, amikor biztosítja majd Isten országának igazi borát, s akik a távollétében szolgálták Őt, az öröm felügyelői lesznek Alatta. Hiszen megígérte: „aki nékem szolgál, megbecsüli azt az Atya”.

„És monda néki: Minden ember a jó bort adja fel először, és mikor megittasodtak, akkor az alábbvalót: te a jó bort ekkorra tartottad” (Jn2:10). Ez az emberek útjait és Isten útjait szemlélteti. A világ (és a Sátán is) először a legjobbat adja, s a legrosszabbat a végére tartogatja. Először vannak a bűnök örömei – egy ideig – majd a bűn *zsoldja*. Istennel azonban minden fordítva van. Először kiviszi a népét a pusztába, mielőtt bevinné a megígért

örökségbe. Először a kereszt, aztán a korona. Hívő testvér a legjobb bor még előttünk van: „Az igazak ösvénye pedig olyan, mint a hajnal világossága, mely minél tovább halad, annál világosabb lesz, a teljes délig” (Péld4:18).

Még egy gondolat erről a szakaszról, aztán be kell fejeznünk. Micsoda üzenet van itt a meg nem tértéknek! A természeti embernek megvan a maga „bora”. Ez a testi boldogság, amit „a bűnök örömei” hoznak létre – a vidámság, amit ez a világ biztosít. De mennyire gyorsan elillan ez! Mennyire nem kielégítő! Előbb, vagy utóbb ez a „bor”, amit „a Föld szőlőiből” préselnek (Jel14:18), elfogy. A szerencsétlen bűnöst vehetik körül vidám társaságok, élhet anyagilag és szociálisan jó körülmények között, de mégis eljön az idő, mikor felfedezi, hogy „nincs bora”. Boldog az, aki ennek a tudatában van. Gyakran a nyomorúságunkra való ráébredés a fordulópont. Felkészít minket, hogy arra nézzünk, Aki készséggel ad „ékességet a hamu helyett, örömnek kenetét a gyász helyett, dicsőségnek palástját a csüggedt lélek helyett” (Ézs63:1). Hitetlen barátom, csak Egyvalaki képes az igazi „bort”, a „jó” bort biztosítani, mégpedig az Úr Jézus. Ő képes megelégíteni a lélek vágyakozását. Ő képes eloltani a szív szomjúságát. Ő képes azt a dalt a szádba adni, amit még az angyalok sem képesek énekelni, a megváltás énekét. Mit kell hát tenned? Milyen árat kell fizetned mindezért? Ó kedves barátom, figyelj a kegyelem örömteli hírére: „Térjetek meg, és higyjetek az evangéliumban!” (Mk1:15)

Most pedig felteszünk néhány kérdést az érdeklődő olvasó felkészítése végett a következő leckére. Tanulmányozzuk hát, és imádságos szívvel elmélkedjünk az alábbiakon:

1. Miért pont itt szerepel a templom megtisztításának története? Figyeljük meg ennek helyét a többi evangéliumban.
2. Miért nem űzte ki Krisztus a „galambárusokat”? (16. vers)
3. Mit jelzett a zsidók „jelkívánása”? (18. vers)
4. Miért mutat nekik Krisztus előre, az Ő feltámadására? (18-21. versek)
5. Vajon az Úr saját tanítványai hittek az Ő feltámadásában? Ha nem, miért? (22. vers)
6. Milyen komoly figyelmeztetést tartalmaz a 23. vers?
7. Mit bizonyít a 25. vers Krisztussal kapcsolatosan?

7. fejezet: Krisztus megtisztítja a templomot, Jn2:12-25

„Azután leméne Kapernaumba, ő és az ő anyja és a testvérei és tanítványai; és ott maradának néhány napig” (Jn2:12). Ez a vers mintegy zárójeles megjegyzésként van beiktatva a kánai menyegző és a templom megtisztításának két eseménye közé. Mint bármi mást ebben a fejezetben, ezt is kettős szempontból tanulmányozhatjuk, nevezetesen a közvetlen és közvetett vonatkozásában. Mindkét esetben az utalás Kapernaumra a kulcs, s Kapernaum itt két dolgot jelent – az isteni kegyet és az isteni ítéletet, lásd Mt11:23.

Vegyük először a közvetlen vonatkozást. Ez a vers arról beszél nekünk, hogy egy rövid ideig Izrael abban a helyzetben volt, hogy Isten különleges kegyét élvezte. Jézus anyja (amint az előző fejezetben láttuk) jelképezi Izrael nemzetét, konkrétan Izrael *kiváltságait* – ő volt ugyanis az egyik legjobban tisztelt asszony. „Testvérei” jelképezték Izrael nemzetét a hitetlenségben, ennek bizonyítékát a Jn7:5-ben találjuk. „Tanítványai” képviselik azt a csekély maradékot, akik hittek Benne, lásd Jn2:11. Velük ment le az Úr Jézus Kapernaumba, de csak „néhány napig” maradtak ott. Nem sokáig élvezhette Izrael Istennek eme különleges kegyét. Krisztus nemsokára elhagyta őket.

Ennek a tizenkettedik versnek azonban profetikus jelentősége is van. Kettős vonatkozását Kapernaum kettős jelentése sugallja. Kapernaumnak, amely az égig magasztaltatott fel, a pokolig kellett megaláztatnia. Innen származik a „leméne Kapernaumba” kifejezés ereje. Így történt ez Izrael nemzetével is. Korábban Isten csodálatos kegyét élvezték, most komoly büntetést kell kapniuk. Nekik *le* kell menni a büntetés helyére – s erről beszél Kapernaum. S milyen áldott dolog azt megemlíteni, hogy mikor Krisztus anyja, testvérei és tanítványai (akik Izrael kegyelt, de hitetlen nemzetségét, valamint a csekély hívő maradékot jelképezték) *lementek* Kapernaumba – az isteni büntetés helyére – az Úr Jézus velük ment. Ugyanígy volt ez a keresztyén korszakban is. A zsidók komoly szenvedéseket álltak ki Isten csapásai alatt, de az Úr velük volt a szétszórattatásukban – másként már réges-rég megemésztettek volna. A kijelentés, miszerint „néhány napig” voltak ott, szintén tökéletes összhangban van a profetikus jelentőségével és vonatkozásával. Izrael csak két „napot” tölt majd azon a helyen, amiről Kapernaum beszél, majd a harmadik „napon” megszabadul – lásd Hós6:2.

Adjunk most egy rövid és egyszerű összefoglalót az előttünk álló igeszakaszról: a templom megtisztításáról:

1. A megtisztítás ideje, 13. vers.
2. A megtisztítás szükségessége, 14. vers.
3. A megtisztítás módszer, 15-16. versek.
4. A megtisztítás oka, 17. vers.
5. A zsidók jelkívánása és Krisztus válasza, 18-22. versek.
6. Krisztus csodái Jeruzsálemben és a nem kielégítő eredmény, 23-24. versek.
7. Krisztusnak az emberi szívvel kapcsolatos ismerete, 25. vers.

Ezt az igeszakaszt az előzőhöz, a Jn2 első feléhez hasonlóan fogjuk tanulmányozni: először a templom megtisztításának konkrét jelentését elemezzük, majd a gyakorlati tanítását.

I. A konkrét jelentés.

Az első kérdés, amit az előző fejezet végén feltettünk, s amiről kértük az olvasót, hogy elmélkedjen felette, így szólt: „Miért pont itt szerepel a templom megtisztításának története?” A gondos tanulmányozó felfedezhette, hogy a többi evangéliumban a templom megtisztításának története közvetlenül Urunk nyilvános szolgálatának végére került, mint egyike a felemeltetése előtti utolsó cselekedeteinek. Itt azonban a Szentlélek a templom

megtisztítását majdnem Krisztus nyilvános szolgálatának kezdetére helyezi. Ez arra a következtetésre vezette a bibliamagyarázók többségét, hogy két teljesen különböző esemény és incidens történt, mi azonban nem vagyunk meggyőződve ennek érvényességéről. Személyesen nagyon hajlunk rá, hogy higgyük: ami a Mt21:12-13-ban szerepel, az ugyanaz az esemény, amit itt a Jn2-ben is szerepel, s hogy a Szentlélek jó okokból figyelmen kívül hagyta az időrendi sorrendet (ami gyakorta megtörténik az evangéliumokban). S hogy mik lehetnek ezek az okok, az alábbiakban felsoroljuk. Mielőtt azonban erre rátérnénk, először kijelentjük, miért tekintjük a templom megtisztítását itt a Jn2-baen azonosnak a Mt21:12-13-ban, valamint a Márk és a Lukács evangéliumokban leírtakkal azonosnak.

A hasonlósági pontok annyira látványosak, hogy amíg nincs megcáfolhatatlan bizonyíték rá, hogy ezek különálló események, a legtermészetesebb és legnyilvánvalóbb számunkra, ha egy és ugyanazon eseménynek tekintjük ezeket. A hasonlóság hét pontjára hívjuk most fel a figyelmet:

Először is, Máté a templom megtisztítását a húsvét hetének elejére teszi, János pedig azt mondja, hogy közel volt „a zsidók húsvétja" (Mt2:12).

Másodszor, Máté megemlíti azokat, akik „árultak és vásároltak" a templomban (Mt21:12), János pedig azt mondja, hogy az Úr a templomban találkozott az „ökrök, juhok, galambok" árusaival (Jn2:14).

Harmadszor, Máté utal a „galambárusok" jelenlétére (Mt21:12), János szintén beszél a „galambokról" (Jn2:15).

Negyedszer, Máté azt mondja, hogy az Úr „felforgatta a pénzváltók asztalait" (Jn21:12), és János is mondja, hogy „feldöntötte az asztalokat" (Jn2:15).

Ötödször, Máté megemlíti, hogy „*kiűzé mindazokat*, a kik árulnak és vásárolnak vala a templomban" (Mt21:12), János pedig kijelenti, hogy „kiűzé mindnyájokat a templomból" (Jn2:15). Figyeljük meg, hogy a görögben ugyanaz a szó szerepel a „kiűzi" helyén mind itt, mind Máténál![2]

Hatodszor, Máté kijelenti, hogy Krisztus ezt mondta: „Az én házam imádság házának mondatik. Ti pedig azt latroknak barlangjává tettétek" (Mt21:13). János feljegyzi, hogy az Úr ezt mondta: „ne tegyétek az én Atyámnak házát kalmárság házává" (Jn21:16). Kétség sem fér hozzá, hogy ezt a két kijelentést az Úr ugyanabban a vonatkozásban mondta, János azonban azt jegyzi fel, amely konkrétan az Ő Istenfiúságát fejezi ki. Krisztus mindkét esetben azt jelentette ki, hogy a templom Istené.

Hetedszer, Máté feljegyzi, miképpen töltötte Krisztus az éjszakát Bethániában, majd másnap reggel visszatért Jeruzsálembe, s a templomban volt és tanított, mikor a főpapok és a vének hozzá menvén megkérdezték: „*Micsoda* hatalommal cselekszed ezeket?" (Mt21:23). János is feljegyzi, hogy amint megtisztította Krisztus a templomot, a zsidók megkérdezték tőle: „Micsoda jelt mutatsz nékünk, hogy ezeket cselekszed?" (Jn2:18).

Ha tehát a végkövetkezetésünk helyes, miszerint a templom eme megtisztítása a mi Urunk szolgálatának vége felé történt, akkor ismét visszatér a kérdés? Miért emelte ki a Szentlélek ezt az eseményt az időrendi sorrendből, és helyezte az Úr ama csodája mellé, amikor borrá változtatta a vizet? Hisszük, hogy a választ a kérdésre nem kell sokáig keresni. Úgy gondoljuk, két oka volt annak, hogy ez az esemény a kánai menyegző jelenete mellé került. Először is pótlólagos bizonyítékot szolgáltatott a judaizmus szánalmas eltévelyedésére, másodszor befejezte Krisztus profetikus képét a millenniumban, amit a Jn2-ben látunk. Mindkét pontot kifejtjük az alábbiakban.

Az előző fejezetben kifejtettük, hogy miképpen van két dolog felváltva megemlítve János evangéliumának kezdetén: a judaizmus félreállítása és a Krisztustól való elfordulása. Ezt bizonyos mértékig kiemeltük az előző fejezetben, ahol megmutattuk, hogy a bor elfogyása

[2] Az angolban ugyanis nem: Máténál a *kikerget*, míg Jánosnál a *kiűz* szó szerepel – *a ford*.

a kánai menyegzőn és a hat üres kővödör Izrael akkori lelki állapotát jelképezték – elvesztették elődeik örömét és megfosztattak a lelki élettől.

Az előttünk levő szakaszban egy még sötétebb kép tárul a szemünk elé. Itt minden alak és jelkép elmarad és a judaizmus nyomorult állapota konkrét, és nyílt kifejezésekkel van leírva. Egészen eddig Izrael nyomorult lelkiállapota negatívumokkal volt kifejezve: a Messiás közöttük volt, de, mondta előfutára a jeruzsálemi küldöttségnek, „ti nem ismeritek Őt" (Jn1:26), majd megint, a második fejezetben „nincs boruk" (Jn2:3). Itt azonban, a Jn2 második felében a létező pozitív gonosz teljesen lelepleződik: megszentségtelenítették a templomot.

„Mert közel vala a zsidók husvétja, és felméne Jézus Jeruzsálembe" (Jn2:13). Itt van az első kulcs ahhoz, ami ezután következik. „Az *Úr* páskája" (2Móz12:11) „a *zsidók* húsvétjává" züllött le. De nem ez a konkrét dolog az, ami mellett most időznénk. Amire itt konkrétan felhívnánk a figyelmet, az az itt adott időjel. Két dolog kapcsolódik össze: a húsvét és a templom megtisztítása. Az olvasónak most rögtön eszébe jut, hogy Isten egyik konkrét követelménye a húsvét megtartásával kapcsolatosan az volt, hogy minden kovászt szigorúan el kell távolítani az Ő népének házaiból. A húsvét mozgalmas időszak volt minden zsidó család számára: minden otthont szigorúan át kellett vizsgálni, nehogy ceremoniális tisztátalanság kovász formájában találtassák benne. „Ne legyen kovász a házaitokban" – ez volt a törvény követelménye.

Nos, Izrael tisztaságának a középpontja a templom, az Atya háza volt. Izrael megdicsőült a templomban, ez volt az egyik fő dolog, ami megkülönböztette őket az összes többi nemzettől, mint Isten kegyelt népét. Melyik más népcsoport mondhatta el, hogy Jehova közöttük lakozik? S most Maga Jehova volt közöttük, megtestesülve. S micsoda látvány tárult a szeme elé! Az imádság háza a kalmárság házává vált, az imádás szent helye „latrok barlangjává" vált. Figyeljük meg itt a gyenge fénysugarat a sötétségben, valamint a dolgok valódi természetének leleplezését. Kétségtelen, hogy a templom felügyelői készek lettek volna ezt a megrovást az Isten tiszteletével mentegetni. Azt állították volna, hogy ezek a pénzváltók és jószágárusok a templom udvarában azok kényelmét szolgálták, akik eljöttek a templomban az Istent imádni. Krisztus azonban feltárja valódi indítékukat. A „rablók barlangja" azt mondja nekünk, hogy a pénz szeretete és a kapzsiság állt minden mögött.

S micsoda a „kapzsiság"? Mi az isteni jele? Forduljunk a Szentírás világosságához ezekben a kérdésekben. Figyeljük meg gondosan, mit olvasunk az 1Kor5:6-8-ban. A korinthusi hívőknek írván a Szentlélek Pál apostolon keresztül ezt mondja: „Nem jó a ti dicsekedéstek. Avagy nem tudjátok-é, hogy egy kicsiny kovász az egész tésztát megposhasztja. Tisztítsátok el azért a régi kovászt, hogy legyetek új tésztává, a minthogy kovász nélkül valók vagytok; mert hiszen a mi húsvéti bárányunk, a Krisztus, megáldoztatott érettünk. Azért ne régi kovászszal ünnepeljünk, sem rosszaságnak és gonoszságnak kovászával, hanem tisztaságnak és igazságnak kovásztalanságában". Mire akart itt utalni a „kovász" jelképével? Figyeljük meg, ami következik: „Azt írtam néktek ama levelemben, hogy paráznákkal ne társalkodjatok. De nem általában e világ paráznáival, vagy csalóival, vagy ragadozóival, vagy bálványimádóival; mert hiszen így ki kellene e világból mennetek" (9-10. versek). A kovász tehát (más egyebek mellett) a *kapzsiságra*, a *kizsarolásra*, és a *bálványimádásra* vonatkozik. Most térjünk vissza a Jn2-höz. A húsvéti ünnep küszöbön állt, mikor minden kovászt el kell távolítani Izrael lakóhelyeiről. S a templomban ott voltak a jószágárusok és a pénzváltók, akiket a kapzsiság hajtott, s akik a kizsarolást gyakorolták. Micsoda rettenetes megszentségtelenítés! Kovász van Isten templomában!

De forduljunk még egy igevers világosságához. A Kol3:5-ben ezt olvassuk: „a fösvénységet, a mi bálványimádás". Ó vajon ez nem mutatja ki Izrael dicsekvésének ürességét? A nemzet, mely monoteizmusával kérkedett önmagának – ők nem imádták a pogányok sok istenét. A zsidók azzal dicsekedtek, hogy mentesek a bálványimádástól. Mégis

a *bálványimádás* – a „kapzsiság” - volt az, amit Isten Fia az Ő Atyjának házában talált. Figyeljük meg ismét az 1Kor5:10 erejét: a kapzsiság, a kizsarolás és a bálványimádás volt az a három dolog, amit a „kovász” jelképe alatt említ. Itt van tehát az első oka annak, amiért a Szentlélek pont ide helyezte ezt az esetet az evangéliumban. Ez megdöbbentő csúcspontja mindannak, ami eddig elhangzott. Tegyük egybe ezt a három dolgot, és lássuk meg, micsoda ragyogó képet adnak ezek a judaizmusról: először, a *vak papság* (Jn1:19.26), másodszor az *örömtelen nemzet* („nincs boruk”, Jn2:3), harmadszor a *megszentségtelenített templom* (Jn2:16).

Most rátérünk

II. A gyakorlati tanítások tanulmányozására.

1. Látjuk Krisztus Atyja háza iránti szent buzgalmát. „A Szentföld különböző részeiből érkező imádók kényelmesnek találták a helyszínen megvásárolni az áldozati állatot. A kereskedők nem késlekedtek kielégíteni ezt a szükségletet, s egymással versengve kúsztak közelebb és közelebb a szent helyekhez, míg az áldozati állatok beterelésének örve alatt a külső udvarban kötöttek üzletet. Ennek a külső udvarnak a területe mintegy 56650 négyzetmétert tett ki, s vastag fallal volt elválasztva, amelyen feliratok jelezték, hogy a pogányoknak halálbüntetés terhe mellett tilos a belépés. Ezt a külső udvart körös-körül gazdagon díszített márvány kolonnád övezte, amit négy oszlopsor támasztott alá és cédrustető fedte, tágas árnyékot biztosítva a kereskedőknek.

Nemcsak jószágkereskedők és galambárusok, de pénzváltók is voltak ott, mert minden zsidónak be kellett fizetni a templom kincstárába az évenkénti fél sékel adót, s ezt csak a szent valutában lehetett befizetni. Semmiféle külföldi pénz egy idegen királynak való alávetettség jelképével sem szennyezhette be a templomot. Nemcsak azok miatt a zsidók miatt, akik a birodalom távoli részeiből jöttek fel az ünnepre volt szükség a pénzváltókra, hanem a palesztinai lakosok miatt is, mert a római érmék felváltották a sékelt a napi használat során.

A jószágkereskedők, és a pénzváltók mindig hírhedtek voltak arról, hogy mindig a jogosnál több nyereségre törekedtek az üzletkötéseik során, s elég sok tény van arról, hogy Urunknak igaza volt, mikor „rablók barlangjának” nevezte ezt a helyet. A szegényeket szégyentelenül becsapták, s Isten tiszteletét inkább elhomályosították és elszegényítették ahelyett, hogy előmozdították és gazdagították volna. Az imádónak, aki azért jött a templomba, hogy csendességet és az Istennel való közösséget találjon, át kellett nyomakodnia az üzérek eme hadán, s az állatpiac civakodásai és kiabálásai között szertefoszlott az áhítata. S jóllehet emiatt sokan panaszkodtak, senkinek sem volt mersze megfeddeni és megszüntetni ezt a kirívó szentségtörést.” (Dr. Dods) Az Úr Jézus Krisztus azonban nem szenvedhette el, hogy ilyen szégyen jöjjön az Ő Atyjának házára. Az Isten iránti buzgóság emészti Őt, és vonakodás nélkül megtisztítja a templomot azoktól, akik beszennyezték.

2. „És kötélből ostort csinálván, kiűzé mindnyájokat a templomból, az ökröket is a juhokat is; és a pénzváltók pénzét kitölté, az asztalokat pedig feldönté” (Jn2:15). Mennyire kimutatja ez Krisztus istenségét! Először azonosítja Magát a templommal, elnevezvén azt „az én Atyám házának”, kijelentvén ezzel az Istenfiúságát. Ez valami olyasmi volt, amit senki sem mert volna megtenni. Sem Mózes, sem Salamon, sem Ezsdrás soha nem nevezték a templomot „Atyjuk házának”. Ezt egyedül Krisztus tehette meg. Egyébként nézzük meg a beavatkozásának hatását. Egy ember magányosan korbácsot ragad, s az egész tömeg félve menekül előle. Ó, ez nemcsak egyetlen ember volt. Az Istentől való félelem szállta meg a tömeget.

3. Ez az esemény Krisztus ama oldalát mutatja be nekünk, amelyet majdnem egyetemesen hagynak manapság figyelmen kívül. Mi úgy gondolkodunk az Úr Jézusról, mint szelíd és könyörületes Valakiről. Ő valóban ilyen volt, és ma is ilyen. Ez azonban nem minden. Isten a világosság is úgy, ahogyan szeretet. Isten *hajthatatlanul igazságos* úgy, ahogyan végtelenül kegyelmes. Isten ugyanúgy szent, ahogyan kegyelmes. S jól tesszük, ha

erről megemlékezünk. A Szentírás kijelenti, hogy „rettenetes dolog az élő Istennek kezébe esni”, s ezt mindenki, aki Őt visszautasítja, meg fogja tapasztalni. A Szentírás beszél a „Bárány haragjáról”, s a mi leckénk ennek ünnepélyes szemléltetése. Az ellent nem álló pénzváltók és jószágkereskedők, akik rettegve menekülnek az Ő villogó szemei és felemelt keze elől arra figyelmeztetnek, hogy mi fog történni, mikor a gonoszok megállnak majd az Ő ítélőszéke előtt.

4. Ez az esemény megfeddi az imádság házának kortárs megszentségtelenítését. Ha az Úr Jézus szent haragja felizzott annak a háznak a megszentségtelenítése láttán, aminek az „imádság házának” kellett volna lennie, ha a bálványimádó kereskedés azt váltotta ki Belőle, hogy ennyire drasztikus módon tisztította meg azt, akkor mennyire kell ma ügyelnünk arra a sok díszes épületre, ami az Ő nevének szenteltetett! Mennyire tragikusan ismétli a történelem önmagát! Azok a dolgok, amiket ma tesznek nagyon sok templomban – a fagylaltosok, a bazárok, a mozgóképes show-műsorok és más szórakoztatási formák – mi mások ezek, mint az imádság eme házainak bálványimádó elüzletesítése. Nem véletlen, hogy ezek a helyek nélkülözik a lelkiséget, és nem ismerik Isten hatalmát. Az Úr nem tűri a világi dolgok és a lelkiség szentségtelen keveredését.

5. Az egyik kérdés, amit feltettünk az előző fejezet végén így szólt: „Miért nem űzte ki Krisztus a „galambárusokat”? Erre a választ az Ézs52:13-ban találjuk, ahol az Isten az Ő prófétáján keresztül kijelentette az akkor még eljövendő Messiásról: „Íme, az én szolgám körültekintően fog cselekedni”.[3] Krisztus „körültekintése” látványosan bizonyosodott be az eljárásának módszerében a templom megtisztítása során. A figyelmes olvasó észre fogja venni, hogy Ő gondos különbséget tett nemtetszésének különböző tárgyai között. Az ökröket és juhokat *kiűzte*, de ezeket ezzel nem fenyegette az elveszés veszélye. A pénzváltók pénzét *a földre szórta*, ahonnan könnyen fel lehetett szedegetni és elvinni. A galambokat pedig egyszerűen megparancsolta, hogy *vigyék el*, de nem tett velük semmit, nehogy elrepüljenek, és így a gazdáik számára elvesszenek. Azaz, a tökéletes Valaki összekombinálta a bölcsességet a buzgalommal. Mennyire másként cselekedett volna ebben a helyzetben Mózes, vagy Illés! Krisztus azonban még haragjában is körültekintően cselekszik. Krisztus megfeddte valamennyit, de mégsem sebesített meg ténylegesen senkit és semmi sem veszett el. Ó, bárcsak tanulnánk Tőle, Aki ennyire tökéletes példát hagyott ránk!

6. „Felelének azért a zsidók és mondának néki: Micsoda jelt mutatsz nékünk, hogy ezeket cselekszed?” (Jn2:18) Ez a „jelkívánás” bizonyította vakságukat és támasztotta alá azt, amit Keresztelő János mondott: „köztetek van, a kit ti nem ismertek” (Jn1:26). Ha jel adatott volna nekik, az csak megerősítette volna őket a hitetlenségükben. Emberek, akik képesek voltak úgy megszentségteleníteni Isten házát, ahogyan ők tették, emberek, akik teljesen nélkülöztek bármiféle józan észt azzal kapcsolatosan, hogy mi jár Jehovának, akik jogilag vakok voltak, s Krisztus ennek megfelelően kezeli őket: „Felele Jézus és monda nékik: Rontsátok le a templomot, és három nap alatt megépítem azt” (19. vers). Olyan nyelven beszélt hozzájuk, mely teljességgel érthetetlen volt a számukra. „Mondának azért a zsidók: Negyvenhat esztendeig épült ez a templom, és te három nap alatt megépíted azt? Ő pedig az ő testének templomáról szól vala” (Jn2:20-21). De miért kellett az Úrnak ennyire kétértelmű kifejezésekkel szólni hozzájuk? Mivel amiképpen Ő maga is mondta egy másik alkalommal: „azért szólok velök példázatokban, mert látván nem látnak, és hallván nem hallanak, sem nem értenek” (Mt13:13). A valóságban azonban a mi Urunk válasza nagyon is lényegre törő volt. Az Ő feltámadásával a halálból megadta a végső bizonyítékát annak, hogy Ő a testben megjelent Isten, s ha Isten, akkor kétségtelen joga volt az Ő nevét viselő templomot megtisztítani. Nagyon fontos összehasonlítanunk Krisztus itt található szavait a Mt21:24-27-ben, kétségtelenül ugyanezen alkalom során elmondottakkal. Mikor a tekintélyét vonták

[3] A Károli-fordítás szerint: *Ímé, jó szerencsés lesz szolgám – a ford.*

kérdőre, Máté elmondja nekünk, hogy az Ő előfutárának tanúbizonyságára hivatkozott, ami elsődlegesen a testies zsidóknak volt szánva. János azonban az Úrnak a saját feltámadására való hivatkozását említi, mivel ez mutatta ki az Ő isteni mivoltát, s bizonyító ereje volt a hit egész háznépe számára.

7. A másik kérdés, amit az előző fejezet végén tettünk fel, ez volt: „Vajon az Úr saját tanítványai hittek az Ő feltámadásában?" A válasz nem, nem hittek. A bizonyíték erre döntő. A Megváltó halála darabokra törte a reménységeiket. Ahelyett, hogy Jeruzsálemben maradtak volna a harmadik napig, buzgón várva az Ő feltámadását, visszatértek otthonaikba. Mikor Mária Magdaléna ment a tanítványokhoz azt elmondandó, hogy látta a feltámadott Krisztust, ők ezt „nem hívék" (Mk16:11). Mikor a két tanítvány visszatért Emmausból, és beszámoltak a többieknek, miképpen jelent meg neki a Megváltó és hogyan kísérte el őket, „ezeknek sem hívének" (Mk16:13). Ezeknek a szemtanúknak a beszámolói csak üres beszédnek tűntek a számukra (Lk24:11). De miképpen lehet ezt magyarázni? Hogyan adhatunk számot a tanítványok mondhatni állhatatos hitetlenségéről? Ó, de hiszen nem található meg a válasz a magvető példázatában? Nem figyelmeztet Ő arra minket, hogy a lelke nagy ellensége eljön és elkapja a kiszórt „magot"? S ez történt ezekkel a tanítványokkal. Hallották, amint a Megváltó kijelentette, hogy három nap alatt felépíti a testének templomát, de ahelyett, hogy elraktározták volna ezt a drága ígéretet a szívükben, s megvigasztalódtak volna általa, a hitetlenségükkel hagyták, hogy az ördög elragadja azt tőlük. A hitetlenségükkel, mondjuk, mert a 22. versben ezt olvassuk: „Mikor azért feltámadt a halálból, megemlékezének az ő tanítványai, hogy ezt mondta; és hivének az írásnak, és a beszédnek, a melyet Jézus mondott vala". Amíg fel nem támadt, nem „emlékeztek meg" Jézus szavairól és nem hittek benne. S mi volt az, ami lehetővé tette számukra, hogy „megemlékezzenek"? Ó, emlékezzünk csak, mit mondott nekik Krisztus a megfeszítésének előestéjén! „Ama vígasztaló pedig, a Szent Lélek, a kit az én nevemben küld az Atya, az mindenre megtanít majd titeket, *és eszetekbe juttatja mindazokat*, a miket mondottam néktek" (Jn14:26). Milyen szembeötlő és szép szemléltetése adatik ennek itt a Jn2:22-ben!

8. „A mint pedig Jeruzsálemben vala husvétkor az ünnepen, sokan hivének az ő nevében, látván az ő jeleit, a melyeket cselekszik vala. *Maga azonban Jézus nem bízza vala magát reájok*, a miatt, hogy ő ismeré mindnyájokat" (Jn2:23-24). Micsoda igevers! Mennyire bizonyítja az ember romlottságát! A bukott ember olyan teremtmény, amiben Isten nem bízik. Az Édenben Ádám megmutatta, hogy a testi emberben nem szabad bízni. A törvény is bebizonyította, hogy méltatlan az Isten bizalmára. S most ugyanezt a jellemet állítja róla maga az Úr Jézus. Amiképpen másvalaki mondta: „Az ember testi tulajdonságai fokozhatók, értelme tájékoztatható, lelkiismerete meggyőzhető, de Isten mégsem képes bízni benne" (J.E.B.) A testi ember kárhozat alatt áll. Csak az új teremtés hasznos Istennek. Az embernek „újjá kell születnie".

9. „Jézus nem bízza vala magát reájok" (24. vers) Az Úr példája számunkra figyelmeztetés. Jól tesszük, ha megemlékezünk róla: nem mind arany, ami fénylik. Nem bölcs dolog a barátság látszatában bízni rövid ismeretség után. A körültekintő ember kedves lesz mindenkivel, de csak kevesekkel bizalmas. Néhai Ryle püspöknek volt néhány gyakorlati tanácsa ebben a dologban. Egyebek mellett ezt mondta: „Tanuld meg magad nem elkapkodva mások hatalmába helyezni. Tanulj meg bölcs és boldog középutat kialakítani az egyetemes gyanakvás és aközött, hogy minden tettetőnek és képmutatónak az áldozatává válsz".

10. „Maga azonban Jézus nem bízza vala magát reájok, a miatt, hogy ő ismeré mindnyájokat, és mivelhogy nem szorult rá, hogy valaki bizonyságot tegyen az emberről; *mert magától is tudta, mi volt az emberben*" (Jn2:24-25). Itt látjuk, hogy a Megváltó tökéletesen ismerte az emberi szívet. Ezek az emberek nem tudták becsapni Isten Fiát. Ő tudta, hogy amazok csak „köves talajú" hallgatók, ezért nem szabad rájuk hagyatkozni. Ők csak intellektuálisan lettek meggyőzve. A mi Urunk ezt világosan látta. Tudta, hogy hitük

gyakorlása nem a szívükből fakadt. S ily módon olvasván a szívükben kimutatta saját mindentudóságát. A Jn2 záró szavaiban elmondottak ereje még világosabbá válik, ha összevetjük az 1Kir8:39-cel: „Te hallgasd meg a mennyekből, a te lakhelyedből és légy kegyelmes, és cselekedd azt, hogy kinek-kinek fizess az ő útai szerint, a mint megismerted az ő szívét, mert egyedül csak te ismered minden embernek szívét”.

Már csak annak bemutatása maradt vissza, hogy fennáll egy nagyon látványos ellentét-sorozat a jelen fejezet első és második részében leírtak – a kánai menyegző és a templom megtisztítása – között. 1. Az egyikben egy ünnepi összejövetel, a másikban az istenítélet képét látjuk. 2. Az előbbire meghívták az Úr Jézust, a másodikban Ő maga ragadta magához a kezdeményezést. 3. Az elsőben igénybe vett emberi közreműködést, a másodikban saját Maga cselekedett. 4. Az elsőben Ő szolgáltatta a bort, a másodikban kiürítette a templomot. 5. Az elsőben, a bor létrehozásánál dicsérték, a templom megtisztításakor felelősségre vonták. 6. Az elsőnél Krisztus a halálára (Jn2:4), míg a másodiknál a feltámadására (Jn2:19, 21) mutatott előre. 7. Az elsőben „megmutatta az Ő dicsőségét” (Jn2:11), a másodikban Atyja háza iránti „buzgóságát” (Jn2:17).

Kérjük az olvasót, imádságos szívvel tanulmányozza az alábbi kérdéseket és elmélkedjen felettük a következő leckére felkészülendő, melyben a Jn3 első részének összegzését adjuk.

1. Miért említi az Íge ily módon Nikodémust? (1. vers)
2. Miért mondja az Íge, hogy „éjjel” ment Jézushoz? (2. vers)
3. Igazolható volt-e Nikodémus következtetése? (2. vers)
4. Miért nem láthatja meg az ember „Isten országát”, míg „újjá nem születik”? (3. vers)
5. Mit mutat ki Nikodémus tudatlansága? (4. vers)
6. Mit jelent a „víztől születni”? (5. vers)
7. Milyen más módokon is hasonlít a szélfúvás a Szentléleknek az újjászületésben megnyilvánuló tevékenységéhez? (8. vers)

8. fejezet: Krisztus és Nikodémus, Jn3:1-8

Az előttünk lévő igeszakasz szokásos összegzésével kezdjük:

1. Nikodémus személye, 1. vers.
2. Nikodémus hivatalos társadalmi rangja, 1. vers.
3. Nikodémus félénksége, 2. vers.
4. Nikodémus gondolkodása, 2. vers.
5. Mit mutatott be Nikodémus tudatlansága? 4. vers.
6. Nikodémus ostobasága, 4. vers.
7. Nikodémus oktatása, 5-8. versek.

„Vala pedig a farizeusok közt egy ember, a neve Nikodémus, a zsidók főembere: Ez jöve Jézushoz éjjel, és monda néki: Mester, tudjuk, hogy Istentől jöttél tanítóul; mert senki sem teheti e jeleket, a melyeket te teszel, hanem ha az Isten van vele.” (Jn3:1-2). Nikodémus a „zsidók főembere” volt, ami minden valószínűség szerint azt jelenti, hogy tagja volt a Szanhedrinnek. Ebbéli minőségében itt jellegzetes alaknak tekinthető. Ő mutatja meg nekünk a judaizmus lelki állapotának másik fázisát. Először is, „éjjel” jött Jézushoz (2. vers), másodszor, teljességgel nélkülözte a lelki ítélőképességet (4, 10. versek), harmadszor, halott volt a vétkekben és bűnökben, ezért „újjá kellett születnie” (7. vers). Ekként a Szanhedrin – Izrael legmagasabb szintű egyházi bírósága – igazi képviselője volt. Micsoda képet ad ez nekünk megint a judaizmusról! A Szanhedrin számára *éjszaka* volt, ők a sötétségben voltak. S ahogyan a képviselőjük, Nikodémus, úgy a Szanhedrin is híján volt mindennemű lelki ítélőképességnek, és semmit sem értettek Isten dolgaiból. S ugyanígy, amiképpen Nikodémus, úgy a többi tagtársa is nélkülözték a lelki felfogóképességet. Megint mondjuk: micsoda fényt vet ez annak a kornak a judaizmusára! Eddig láttunk egy *megvakult* papságot (Jn1:21, 26), egy *örömtelen* nemzetet (Jn2:3), harmadjára egy *megszentségtelenített* templomot (Jn2:16), most pedig egy *lelkileg* halott Szanhedrin van előttünk.

„Ez jöve Jézushoz éjjel.” De *miért* éjszaka jött Nikodémus az Úr Jézus Krisztushoz? Vajon azért, mert megszégyenült volna, ha meglátják Őhozzá jönni? Vajon titokban, a sötétség leple alatt jött el Krisztushoz? Ez az általánosan elfogadott nézet, s mi is ezt hisszük helyesnek. Mi másért lenne megírva, hogy „éjjel” jött? Megerősíteni látszik a népszerű elképzelést, hogy ezután valahányszor említi az evangélium Nikodémust, mindannyiszor meg van ismételve, hogy „éjjel” jött Jézushoz. A Jn7:50-51-ben ezt olvassuk: „Monda nékik Nikodémus, a ki éjjel ment vala ő hozzá, a ki egy vala azok közül: Vajjon a mi törvényünk kárhoztatja-é az embert, ha előbb ki nem hallgatja, és nem tudja, hogy mit cselekszik?”. Azután a Jn19:39-ben meg van írva: „Eljöve pedig Nikodémus is (a ki éjszaka ment vala először Jézushoz), hozván mirhából és áloéból való kenetet, mintegy száz fontot”. Figyelemre méltóbb azonban, hogy bátor tettek is fel vannak jegyezve Nikodémusról: a Szanhedrin megfeddésekor tanúsított bátorsága, illetve elszántsága, amivel arimatriai Józsefhez társult, mikor az apostolok szertefutottak. Úgy látszik, mintha a Szentlélek azzal hangsúlyozná ki Nikodémus eme bátor cselekedeteit, hogy emlékeztet minket rá: először félénken cselekedett. Még egy dolog látszik megerősíteni a végkövetkeztetésünket, s ez pedig a személyes névmás használata, mikor Nikodémus először szólítja meg a Megváltót. „Mester”, mondja, „tudjuk, hogy Istentől jöttél tanítóul”. Mi másért beszélne többes számban, ha nem azért, mert vonakodott állást foglalni *a saját véleményének* kifejezésével? Ezért jobbnak látta meghúzódni a mások által levont következtetés mögött, ezért van a „mi”.

„Ez jöve Jézushoz éjjel, és monda néki: Mester, tudjuk, hogy Istentől jöttél tanítóul; mert senki sem teheti e jeleket, a melyeket te teszel, hanem ha az Isten van vele” (Jn3:2). Ez

igaz volt, mert Krisztus csodái radikálisan különböztek a mások által korábban, vagy később tett csodáktól. S pontosan ez a tény figyelmeztet minket arra, hogy gondosan meg kell vizsgálnunk más csodatevők bizonyítványát. Vajon a tény, hogy az ember csodát tesz, biztos bizonyítéka, hogy Istentől jött, s az Isten vele van? Egyesek számára ez a kérdés majdnem feleslegesnek tűnhet. Vannak, akik azonnal igenlően válaszolnak rá. Hogyan tehet bárki csodát, hacsak nem „az Isten van vele”? Miután ez a felszínes gondolkodás olyannyira széles körben eluralkodott, így szükségesnek éreztük ezzel a dologgal foglalkozni. S mivel manapság léteznek csodatévő férfiak és nők, akik (erről teljesen meg vagyunk győződve) *nem* „Istentől küldettek”, ezért még többet kell mondanunk erről a témáról.

Manapság a férfiak és nők előállhatnak, és a legtévesebb tanításokat taníthatják, mégis, ha bizonyítványként mutatják be a csodatevő, vagy gyógyító képességeiket, széles körben elfogadják és üdvözlik őket Isten szolgáiként. Általában azonban elfeledkeznek arról, hogy a Sátánnak is van csodatevő képessége, s a lelkek nagy félrevezetője láruházza ezt a képességét ügynökeire azért, hogy elcsábítsák az ingatagokat, s megerősítsék őket a tévelygésükben. Ne feledjük el, hogy Egyiptom varázslói bizonyos mértékig képesek voltak megismételni Mózes csodáit, s honnan máshonnan szerezhették volna csodatevő hatalmukat, mint a régi kígyótól, az ördögtől?! Ne feledkezzünk meg a Szentléleknek a 2Kor11:13-14-ben olvasható figyelmeztetéséről: „Mert az ilyenek hamis apostolok, álnok munkások, a kik a Krisztus apostolaivá változtatják át magukat. Nem is csoda; hisz maga a Sátán is átváltoztatja magát világosság angyalává”. S végül ne felejtsük el, hogy a Szentírásban meg van írva az Antikrisztusról, hogy „eljövetele a Sátán ereje által van, a hazugságnak minden hatalmával, jeleivel és csodáival” (2Thessz2.9). Igen a Sátán képes csodát tenni, s képes ezt a képességét másoknak is átadni. Így tehát az a puszta tény, hogy bizonyos tanító csodákat tesz, nem bizonyíték arra, hogy „Istentől jött”.

Mivel fennáll a veszélye, hogy a Sátán eme „álnok munkásai”, akik „Krisztus apostolaivá változtatják magukat”, ezért azt a buzdítást kapjuk, hogy „ne higyjetek minden léleknek, hanem próbáljátok meg a lelkeket, ha Istentől vannak-é; mert sok hamis próféta jött ki a világba” (1Jn4:1). S nem szabad elfelejteni, hogy az efézusi gyülekezetet azért dicsérte Krisztus, mert figyelembe vették ezt a buzdítást, és ennek következtében „megkísértették azokat, a kik apostoloknak mondják magokat, holott nem azok” (Jel2:2). „Azonban” kérdezhetjük, „hogyan tegyük próbára azokat, akik Krisztus nevében jöttek hozzánk”? A legfontosabb és legidőszerűbb kérdés. Erre a válaszunk: Nem azoknak a személyes jellemzői alapján, akik azt állítják, hogy Istentől jöttek, mert amint a 2Kor11:14-5 mondja, „maga a Sátán is átváltoztatja magát világosság angyalává. Nem nagy dolog azért, ha az ő szolgái is átváltoztatják magokat az igazság szolgáivá”. S nem is a csodatevő képességeik alapján. Akkor hát hogyan? Itt van az isteni ihletésű válasz: „A tanításra és bizonyságtételre hallgassatok! Ha nem ekként szólnak azok, a kiknek nincs hajnalok” (Ézs8:20). Isten írott Ígéjével kell őket próbára tenni. Vajon Isten állítólagos szolgája azt tanítja, ami összhangban van a Szentírással? Vajon hozzáteszi-e minden állításához, hogy „ezt mondta az Úr”? Ha nem, nem számít mennyire megnyerő a személyisége, sem az, hogy mennyire lenyűgözők a módszerei, s azok az „eredmények” sem számítanak, amiket „elér”, Isten parancsa így szól: „Ha valaki elmegy hozzátok és nem ezt a tudományt viszi, ne fogadjátok azt be házatokba, és azt ne köszöntsétek” (2Jn10). Utánozzuk a béreaiakat, amiről a Csel17:11-ben olvasunk: „bevevék az ígét teljes készséggel, naponként tudakozva az írásokat, ha úgy vannak-é ezek”.

S hogyan fogadta az Úr Nikodémust? Figyeljük meg, nem utasította el a meghallgatását. Éjszaka volt, s kétség sem fér hozzá, hogy a Megváltó egész nap munkálkodott, de mégsem keresett mentséget. Áldott legyen az Ő neve, hogy soha nincs alkalmatlan időpont a bűnös számára a Megváltó keresésére. Éjszaka volt, de Krisztus azonnal fogadta Nikodémust. Az egyik dolog, ami lenyűgözi az írót, amint az evangéliumot olvassa, az Úr Jézus áldott *hozzáférhetősége*. Nem vette Magát körül testőrökkel a kísérőiből,

akiknek az lett volna a dolga, hogy biztosítsák az Ő egyedüllétét, és megvédjék azoktól, akik ellenszenvesek lehettek. Nem, Ő könnyen hozzáférhető és áldott módon megközelíthető volt – nagyon eltérően attól, ahogyan egyes „nagy" prédikátorokat megismertünk.

S mi volt Krisztus válasza Nikodémus megszólítására? A zsidók eme „tanítója" úgy köszöntötte Őt, mint „Istentől jött tanítót", s ez az egyetlen elgondolása Isten Krisztusáról. Azonban nem mint Tanítóhoz kell a bűnösnek először Krisztushoz közelednie. A bűnösnek először újjá kell születnie, s ehhez Megváltóra van szüksége. S pontosan ezekről a dolgokról beszél a mi Urunk Nikodémusnak – lásd a 3. és 14. verseket. Mi értéke van a tanításnak olyasvalaki számára, aki „halott a bűneiben és vétkeiben", s aki még most is a szent Isten ítélete alatt áll?! A megváltott személy jó alany a tanításhoz, de a megváltatlannak prédikálásra van szüksége, mely feltárja romlottságát, bemutatja hatalmas szükségét a Megváltóra, s ezután (és csak ezután) mutatja be Őt, Akinek van hatalma üdvözíteni.

Krisztus figyelmen kívül hagyta Nikodémus megszólítását és meglepő váratlansággal így szólt: „Bizony, bizony mondom néked: ha valaki újonnan nem születik, nem láthatja az Isten országát". Ez elvezet minket az előttünk álló igerész központi igazságához – a mi Urunk tanításához az újjászületésről. Itt látjuk, amint először is az újjászületés rendkívüli fontosságáról beszél (3. vers), másodszor az újjászületés eszközéről – a „vízről" (5. vers), harmadszor az újjászületés létrehozójáról – a „Lélekről" (5. vers), negyedszer az újjászületés kényszerítő szükségességéről – az új természetről, „lélekről" (6. vers), hatodszor, az újjászületés nyilvánvalóan kötelező jellegéről (7. vers), hetedszer az újjászületés folyamatáról (8. vers). Vegyük sorra egyenként ezeket a pontokat.

1. Az újjászületés rendkívüli *fontossága*. Itt ez több módon is látható. Először is, mélységesen jelentős, hogy az újjászületés alkotta a Megváltó tanításának első témáját ebben az evangéliumban. Az első két fejezetben olvasunk sok mindenről, amiket Ő tett, de itt a János 3-ban jegyezte fel Krisztus első beszélgetését az ő apostola. Nem arra tanít ebben az evangéliumban először Krisztus, hogy miképpen kell az embernek élnie, hanem hogy miképpen *elevenednek meg* az emberek lelkileg. Az ember nem képes élni a születése előtt, s a halott ember sem képes szabályozni az életét. Egyetlen ember sem élhet Istennek tetsző életet, míg újjá nem születik. Itt tehát az újjászületés fontosságát látjuk, s a Megváltó ezzel kapcsolatos tanítása az Ő ebben az evangéliumban elhangzó tanításainak az elejére került. Azaz, az újjászületés alapvető jelentőségéről, kulcsfontosságáról tanulunk.

Másodszor, az újjászületés *fontosságát* jelentik ki azok az ünnepélyes kifejezések, melyekkel Krisztus beszélt róla, s különösen az, ahogyan az ezzel kapcsolatos tanítását bevezette. Az Úr a „bizony, bizony" kifejezéssel kezdte, melynek jelentése „úgy van, ahogyan mondom nektek, ez az igazság". Ezt a kifejezést csakis akkor használta Krisztus, mikor valami nagy horderejű dolgot akart megemlíteni. A kettős „bizony" azt jelzi, hogy valami ünnepélyes és nagy súlyú dolgot akart mondani. Tanulja meg az olvasó, hogy különleges figyelmet szenteljen a „bizony, bizony" szavak után következőknek.

Harmadszor, Krisztus itt nyilvánvalóan utalt az újjászületés rendkívüli fontosságára annak kijelentésével, hogy „ha valaki újonnan nem születik, nem láthatja az Isten országát" (3. vers). Ha tehát Isten országát nem láthatja az ember, míg újjá nem születik, akkor az újjászületésnek életbevágó fontosságú pillanatnak kell lennie Ádám minden egyes leszármazottja számára.

„Ha valaki újonnan nem születik, nem láthatja az Isten országát" (Jn3:3). Némi kétség támad az elménkben annak vonatkozásában, hogy mit is jelent itt pontosan „az Isten országa". Először is, ez a kifejezés sehol máshol nem szerepel ebben az evangéliumban, csak itt, a Jn3:3-ban, és 3:5-ben. Másodszor, ez a negyedik evangélium a lelki dolgokat tárgyalja. Emiatt úgy véljük, hogy „az Isten országának" ebben az igeversben erkölcsi értelme van. Nekünk úgy tűnik, hogy a Rm14:17 segít megértenünk ennek a kifejezésnek a jelentését, amit itt tanulmányozunk: „Mert az Isten országa nem evés, nem ivás, hanem igazság, békesség és

Szent Lélek által való öröm”. Harmadszor, Isten országát nem „láthatja” Nikodémus, csak az újjászületés által. Ezért úgy tekintjük, hogy „az Isten országa” itt a János 3-ban Isten dolgaira, azokra a lelki dolgokra utal, melyeket az újjászületettek vesznek észre és élveznek itt, ezen a Földön (v. ö. 1Kor2:10,14). A „látni” a görögben az „eidon”, aminek a jelentése „ismerni”, vagy „megismerkedni vele”. A teljes jelentése Krisztus eme Nikodémusnak mondott legelső szavainak látszólag ez: „Amíg az ember nem születik újjá, nem kerülhet ismeretségbe Isten dolgaival”. S mivel ez a helyzet, az újjászületés láthatóan alapvető fontosságú dolog.

„Monda néki Nikodémus: Mimódon születhetik az ember, ha vén? Vajjon bemehet-é az ő anyjának méhébe másodszor, és születhetik-é?” (Jn3:4) Micsoda igazolása ez annak, amit az Úr épp most mondott Nikodémusnak! Itt a bizonyítéka annak, hogy a zsidók eme főembere mindenestől híján van a lelki megkülönböztetés képességének, s teljességgel képtelen felismerni Isten dolgait. A Megváltó egyszerű kifejezésekkel fejezte ki Magát, ám Izraelnek ez a mestere mégis teljes mértékben félreértette azt, amit mondott neki. Mennyire igaz, hogy „érzéki ember pedig nem foghatja meg az Isten Lelkének dolgait: mert bolondságok néki” (1Kor2:14), s ahhoz, hogy képes legyen a lelki dolgok között különbséget tenni, az embernek újjá kell születnie. Addig azonban képtelen *meglátni* Isten dolgait.

2. Az újjászületés *eszköze*. „Felele Jézus: Bizony, bizony mondom néked: Ha valaki nem születik víztől és Lélektől, nem mehet be az Isten országába” (5. vers). Az újjászületés „víztől” van. Ez a kifejezés volt oka a teológusok közötti nagyfokú véleménykülönbségek kialakulásának. A ritualisták a kereszteléskori újjászületéssel kapcsolatos tanításuk bizonyítékaként ragadták meg, ám csak az ő esetük gyengeségét jelzi, mikor az efféle szöveges bizonyítékokra kell hivatkozniuk. De bárhogyan is legyen, jól tesszük, ha megállunk itt egy időre, és biblikus cáfolatát adjuk ennek a széles körben elterjedt eretnekségnek.

Az, hogy a keresztség[4] semmiféle értelemben sem szükséges az üdvösséghez, s nem alkotja az Isten által a bűnösre kiszabott teljesítendő feltételek egyikét, sok megfontolásból világos. Először is, ha a keresztség szükséges az üdvösséghez, akkor Keresztelő Jánost megelőzően senki sem üdvözült, mert az Ószövetség egészét átkutathatjuk, de egyetlen egy alkalommal sem fogunk találkozni a „keresztség” említésével. Isten, Aki nem változik, az üdvösségnek csak egyetlen útját szabta meg azóta, hogy Ádám és Éva bűnösökké váltak az Éden kertjében, s ha a keresztség a bűnök megbocsátásának elkerülhetetlen előfeltétele, akkor mindazok, akik Ábeltől Krisztusig haltak meg, örökre elvesztek. Ez azonban abszurdum. Az Ószövetség nyilvánvalóan mást tanít.

Másodszor, ha a keresztség szükséges az üdvösséghez, akkor mindegyik meggyőződéses hívő, aki a jelen korszakban halt meg, örökre elveszett, ha nem volt megkeresztelve. S ez becsapná a menny ajtaját a megtérő lator előtt ugyanúgy, mint a kvékerek, vagy az Üdvhadsereg tagjai előtt, akinek nagy többsége soha nem volt megkeresztelve. Ez azonban ugyanúgy elképzelhetetlen.

Harmadszor, ha a keresztség szükséges az üdvösséghez, akkor a végtelenségig figyelmen kívül kell hagynunk minden igeszakaszt Isten Ígéjében, melyek azt tanítják, hogy az üdvösség kegyelem, és nem cselekedetek által van, hogy ez ingyenes ajándék, és nem vehető meg semmivel sem, amit a bűnös cselekszik. Ha a keresztség szükséges az üdvösséghez, akkor meglehetősen furcsa, hogy Krisztus Maga soha senkit meg nem keresztelt (lásd Jn4:2), mert Ő azért jött, hogy „megváltsa a népét a bűneiből”. Ha a keresztség szükséges az üdvösséghez, akkor nagyon furcsa, hogy Pál apostol, mikor a filippibeli börtönőr nyíltan megkérdezte: „mit kell nékem cselekednem, hogy idvezüljek?”, ezt válaszolta: „Higyj az Úr Jézus Krisztusban, és idvezülsz”. Végül, ha a keresztség szükséges az üdvösséghez, akkor roppant furcsa, hogy Pál ezt írta a korinthusiaknak: „senkit sem kereszteltem meg közületek, kivéve Krispust és Gájust” (1Kor1:14).

[4] Az angolban itt természetesen a *baptism*, azaz a bemerítés szó szerepel, ami a keresztséget jelenti - *a ford.*

Ha tehát Krisztusnak a „víztől születésre” vonatkozó szavainak nincsen közük a keresztség vizeihez, akkor mit jelölnek? Mielőtt közvetlenül válaszolnánk erre a kérdésre, meg kell figyelnünk, miképpen használatos a „víz” szó az evangélium más verseiben. Krisztus ezt mondta a kútnál az asszonynak: „Valaki pedig abból a vízből iszik, a melyet én adok néki, soha örökké meg nem szomjúhozik; hanem az a víz, a melyet én adok néki, örök életre buzgó víznek kútfeje lesz ő benne” (Jn4:14). Vajon ez szó szerint vett „víz” volt? Elég bárkinek csak feltenni a kérdést a válaszhoz. Világos, hogy itt a „víz” jelképes értelemben használatos. Aztán a Jn7:37-38-ban ezt olvassuk: „Az ünnep utolsó nagy napján pedig felálla Jézus és kiálta, mondván: Ha valaki szomjúhozik, jőjjön én hozzám, és igyék. A ki hisz én bennem, a mint az írás mondotta, élő *víznek* folyamai ömlenek annak belsejéből”. Itt sem értelmezhetjük a „vizet” szó szerint, csak jelképesen. Ezek az igeszakaszok elégségesek ahhoz, hogy figyelmeztessenek: a Jn3:5-ben jelképes értelmet kell tulajdonítanunk a „víz” szónak.

Ha tehát az Úr Jézus átvitt értelemben használta a „víz” szót a Jn3:5-ben, akkor mire utalt? Erre azt válaszoljuk: az Isten Ígéjére. Mindig *ez* az Isten által használt eszköz a megújításban. Minden más igeversben, ahol az újjászületés eszköze van leírva, *mindig* az Isten Ígéje van megemlítve. A Zsolt119:50-ben ezt olvassuk: „a te beszéded *megelevenít* engem”. Aztán az 1Kor4:15-ben az apostol ezt mondja: „*mert tőlem vagytok a Krisztus Jézusban az evangyéliom által*”. Vagy: „Az ő akarata szült minket (mi? a keresztség? – nem, hanem) az igazságnak Ígéje által” (Jak1:18). S Péter is kijelenti: „Mint a kik újonnan születtetek nem romlandó magból, de romolhatatlanból, Istennek Ígéje által, a mely él és megmarad örökké” (1Pt1:23).

Az újjászületés tehát Isten Ígéje által történik, s az Ígе egyik *jelképe* a „*víz*”. Isten egészen sok jelképet használ Ígéje különféle jellemzőinek és tulajdonságainak leírására. Hasonlít a „lámpához” (Zsolt119:105), mert világít. Hasonlít a ”pörölyhöz” (Jer23:29), mert széttöri a kemény szívet. Hasonlít a „vízhez”, mert megtisztít: lásd Zsolt119:9, Jn15:3, Ef5:26. „Víztől születni” azt jelenti: újjászületni Isten megmosó és megtisztító Ígéjétől.

3. Az újjászületés *Létrehozója*. „születik víztől és Lélektől” (Jn3:5). Isten Szentlelke a Nemző, az Ígе a „mag” (1Jn3:9), amit használ. „A mi testtől született, test az; és a mi Lélektől született, lélek az” (Jn3:6). Majd ismét: „A lélek az, a mi *megelevenít*, a test nem használ semmit” (Jn6:63). Semmi sem lehet ennél világosabb. Egyetlen bűnös sem elevenedik meg az Ígétől elkülönülten. A rend, amit Isten követ az új teremtés során ugyanaz, mint amit a régi teremtés helyreállítása során fenntartott. Ennek nagyon szép szemléltetése található az 1Móz1-ben. A nyitóvers Isten eredeti teremtésére utal. A második vers ennek ez utáni állapotát írja le, miután leromboltatott. Az 1Mózes első két verse között valami szörnyű dolog történt – legvalószínűbben a Sátán bukása – és Isten gyönyörű kezemunkája tönkrement. Az 1Móz1:2 héber szövegének szó szerinti jelentése: „És a Föld sivár pusztasággá vált”. Ádám teremtése előtt hat nappal azonban Isten megkezdte a helyreállítás munkáját, s valóban szemléletes a sorrend, amit követett. Először, „sötétség vala a mélység színén” (1Móz1:2). Azután „az Isten Lelke lebeg vala (a héberben: merengett) a vizek felett”. Harmadszor: „És monda Isten: Legyen világosság” (1Móz1:3), majd negyedszer: „és lőn világosság”. A sorrend pontosan ugyanez az új teremtés során is. Először, az újjá nem született bűnös a sötétségben, a lelki halál sötétségében van. Másodszor, a Szentlélek lebeg, mereng annak a lelkiismerete és szíve fölött, Akit meg akar eleveníteni. Harmadszor, Isten Ígéje kezd el munkálkodni hatalommal. Negyedszer, ennek eredménye a „világosság” – a bűnös a sötétségből Isten csodálatos világosságára jut. A Szentlélek tehát az, Aki létrehozza az újjászületést.

4. Az újjászületés sürgető szükségszerűsége. „Ha valaki nem születik víztől és Lélektől, *nem mehet be az Isten országába*” (Jn3:5). Első születésével az ember bűnös teremtményként lép a világba, s emiatt el van idegenedve a háromszorosan Szenttől. Az újjá

nem születettekről meg van írva: „értelmökben meghomályosodtak, elidegenültek az isteni élettől a tudatlanság miatt, mely az ő szívök keménysége miatt van bennök”. Ez kimondhatatlanul komoly. Mikor Ádám és Éva elbuktak, ki lettek űzve a Paradicsomból, s mindegyik gyermekük az Édenen kívül született. Azt, hogy a bűn kizárja az embert az Isten szent jelenlétéből, lenyűgöző módon tanulhatta Izrael. Mikor Jehova leszállt a Sinai hegyre, hogy átadja Mózesnek (a közbenjárónak) a törvényt, a nép elől el volt zárva a hegy lábától és halálbüntetés terhe mellett tilos volt továbbmenniük. Mikor Jehova elkezdett a választott nép között lakozni, a lakhelyét a szentek szentjébe tette, ami el volt függönyözve, és senki sem mehetett be a főpapot eltakaró lepel mögé, de még ő is csak évente egyszer léphetett be oda az engesztelés vérével. Az ember tehát *Istentől távol áll*. Ő a maga természetes állapotában, ott van, ahol a tékozló fiú is volt – egy távoli országban, messze az atyai háztól – s ha nem születik újjá, nem léphet be Isten országába.

„Ha valaki nem születik víztől és Lélektől, nem mehet be az Isten országába.” Ez nem valami kötelező parancs, hanem egy állandó alapelv kihirdetése. A menny egy elkészített hely egy elkészített nép számára. S pont ez a dolog lényege. Egy újjá nem született ember, akinek semmiféle vonzódása sincs a lelki dolgokhoz, akit untatnak a hívők beszélgetései, aki a Bibliát unalmasnak és száraznak találja, aki idegen a kegyelem trónjánál, boldogtalan lenne a mennyben. Tegyük fel, kivesszük a vízből a halat, és aranytálcára tesszük. Tegyük fel továbbá, hogy a legszebb virágok veszik körül, s levegő telve ezek illatával. S tegyük fel még azt is, hogy a leggyönyörűbb zene jut a hal füleibe, vajon az a hal boldog és elégedett lesz? Természetesen nem. S miért nem? Mivel nincs harmóniában a környezetével, mivel képességei tekintetében híján lesz annak, hogy értékelje a környezetét. Ez történne egy újjá nem született lélekkel is a mennyben.

Ismét mondjuk, az újjászületés kényszerítő szükség, mert a természeti ember teljes mértékben híján van a lelki életnek. Ez nem azt jelenti, hogy tudatlan, és tanításra van szüksége, s azt sem, hogy gyenge, és meg kell erősíteni, sőt azt sem, hogy beteg és orvoslásra van szüksége. Az ő helyzete rosszabb, sokkal rosszabb. Ő *halott* a vétkeiben és a bűneiben. Ez nem költői beszédfigura, hanem a komoly valóság, jóllehet ezt a többség aligha veszi észre. A bűnös lelkileg élettelen, és megelevenítésre van szüksége. Ő egy lelki holttest, s arra van szüksége, hogy a halálból az életre hozzák. Ő a régi teremtés része, ami Isten átka alatt áll, s amíg nem válik új teremtménnyé Krisztusban, az örökkévalóságig ez alatt az átok alatt fog állni. Amire a természeti embernek minden másnál nagyobb szüksége van, az nem más, mint az élet, a mennyei élet, s mivel a születés az életbe lépés kapuja, ezért újjá *kell* születnie, s amíg újjá nem születik, nem léphet be Isten országába. Punktum.

5. Az újjászületés jellege. De mi az újjászületés? Pontosan ez az, ami megkülönbözteti azt az embert, aki halott a bűneiben, attól, aki a halálból az életre jutott? Ebben a dologban nagyon sok a zűrzavar és a tudatlanság. Mondd az átlagembernek, hogy újjá kell születnie, s azt fogja hinni, arra gondolsz, hogy meg kell újulnia, meg kell jobbítania az életét, új lappal kell kezdenie. A megújulás azonban csak a külsődleges életet érinti. S a baj az emberrel belül van. Tegyük fel, az órám fő rugója eltörik, mi haszna lenne annak, ha új üveget teszek rá, s addig polírozom a házát, míg meg nem látom magam benne? Egyáltalában semmi, hisz a probléma gyökere az órán belül van. Ugyanez a helyzet a bűnössel. Tegyük fel, hogy a viselkedése kifogástalan, erkölcsi jelleme foltmentes, hogy úgy képes felügyelni a nyelvét, hogy ajkaival sohasem vétkezett, de mégis, mi haszna lenne mindennek, ha mindeközben a szíve „csalárdabb mindennél, és gonosz” (ahogyan Isten mondja)? Az újjászületés tehát több mint a megjavulás.

Mások azt feltételezik, s jó néhány ezren vannak, hogy újjászületni annyi, mint *vallásossá válni*. Mondd az átlagos templomba járónak, hogy „ha valaki nem születik víztől és Lélektől, nem mehet be az Isten országába”, s ezek az ünnepélyes szavak semmiféle aggodalommal nem töltik el. Nagyon meg van könnyebbülve, mert naivul hiszi, hogy már

újjászületett. Azt mondja majd neked, hogy ő mindig is keresztyén volt, hogy gyermekkorától fogva hitt a keresztyénségben, rendszeresen járt gyülekezetbe, hogy tagja az egyháznak, s rendszeresen hozzájárul az evangélium támogatásához. Nagyon vallásos. Időről időre boldog érzelmeket tapasztal meg, azt mondja, rendszeresen imádkozik, s vasárnaponként olvassa a Bibliáját. Mi többet követelhetnénk tőle? S ily módon a Sátán sokakat álomba ringat. Ha ilyesvalaki olvassa ezeket a sorokat, álljon meg és vegye komolyan fontolóra annak a ténynek a súlyát, hogy kiemelkedően *vallásos* volt az ember, akinek a Megváltó szólt, mikor ezeket mondta neki: „ha valaki nem születik víztől és Lélektől, nem mehet be az Isten országába". Nikodémus nemcsak vallásos ember volt, hanem tanító is, de mégis neki mondta Krisztus: „Ne csodáld, hogy azt mondám *néked*: Szükség néktek újonnan születnetek".

Aztán vannak olyanok is, akik azt hiszik, hogy az újjászületés *a szív megváltozása*, s rendkívül nehéz meggyőzni őket az ellenkezőjéről. Annyi prédikátort, ortodox prédikátort hallgattak végig a szív megváltozásáról, hogy soha meg sem próbálták megvizsgálni ennek a kifejezésnek a bibliusságát, noha mégsem az. Végigkereshetjük a Bibliát a Genezistől a Jelenések könyvéig, de „a szív megváltozása" kifejezéssel egyetlen lapon sem találkozunk. A szomorú dolog az, hogy „a szív megváltozása" nemhogy nem biblikus, de egyenesen bibliaellenes, hamis, emiatt tehát a végletekig félrevezető. Abban, aki újjászületett, nincs meg a szív megváltozása, noha élete megváltozott mind külsődlegesen, mind belsőlegesen. Az, aki újjászületett, olyan dolgokat szeret, amiket egykoron gyűlölt, s ennek következtében egész viselkedésmódja radikálisan mássá lett. Mindazonáltal igaz marad, hogy régi szíve (ami „csalárdabb mindennél, és gonosz") mindvégig *változatlanul* megmarad benne.

Mi tehát az újjászületés? A válaszunk: Ez nem valaminek az eltávolítása a bűnösből, vagy valaminek a megváltoztatása a bűnösben, hanem valami közlése a bűnössel. Az újjászületés az új természet beültetése. Mikor először születtem, a szüleimtől kaptam az első természetemet, így mikor újjászületek, Istentől kapom az *Ő* természetét. Isten Lelke lelki természetet nemz bennünk, amint azt a 2Pt1:4-ben olvassuk: „igen nagy és becses ígéretekkel ajándékozott meg bennünket; hogy azok által isteni természet részeseivé legyetek".

Alapvető törvény, ami a dolgoknak magában a természetében öröklődik, hogy egyféle csak hasonlót képes létrehozni. Ez a változatlan alapelv újra és újra megjelenik az 1Móz első fejezetében. Ott olvassuk: „Hajta tehát a föld gyenge füvet, maghozó füvet *az ő neme szerint*, és gyümölcstermő fát, a melynek gyümölcsében mag van *az ő neme szerint*" (1Móz1:12). Majd megint: „És teremté Isten a nagy vízi állatokat, és mindazokat a csúszó-mászó állatokat, a melyek nyüzsögnek a vizekben *az ő nemök szerint*, és mindenféle szárnyas repdesőt *az ő neme szerint*" (1Móz1:21). Csak a hitetlen evolucionisták gyűlölködése és vaksága az, aminek folytán kijelentik, hogy a teremtmények egyik rendje képes a maga rendjétől radikálisan különböző másik rendet nemzeni. Nem, ami a zöldségtől született, az zöldség, s ami állattól született, az állat. S ami a bűnös embertől született, az bűnös gyermek. Romlott fa nem teremhet jó gyümölcsöt. Ezért „ami testtől született, test az". Nem lehet semmi más. Oktasd és műveld, ahogyan csak akarod, akkor is test marad. A víz nem képes önmaga szintje fölé emelkedni, s a keserű forrás sem képes édesvizet adni. Ami a testtől született, az test, lehet szép test, lehet vallásos test. De mégis csak „test". A gyermek mindig a szülei természetéből részesül. Ami embertől született, az emberi, ami pedig Istentől született az isteni. Ami embertől született, az bűnös, ami Istentől született, az lelki.

Itt van hát az újjászületés jellege. Ez nem a külső ember megújítása, s nem is a természeti ember oktatása, de még csak nem is az óember megtisztítása, hanem az új ember teremtése. Ez isteni nemzés (Jak1:18). Ez a Lélektől való születés (Jn3:6). Ez az új teremtéssé válás (2Kor5:17). Ez az isteni természetből való részesülés (2Pt1:4). Ez az Isten családjába való beleszületés. Minden újjászületett emberben tehát két természet van: az egyik testi, a másik lelki. Ez a két természet egymással ellentétes (Gal5:17), s ennek következtében

szüntelen háború dúl a keresztyénekben. Csak Isten kegyelme által vagyunk képesek legyőzni az ótermészetet, s csak Isten Ígéje képes táplálni az új természetet.

6. Az újjászületés *nyilvánvaló szükségessége*. „Ne csodáld, hogy azt mondám néked: Szükség néktek újonnan születnetek" (Jn3:7). Kétség sem férhet hozzá, hogy Nikodémus megdöbbent. Krisztus hangsúlyos kijelentése megrendítette. Az újjászületés életbevágó fontossága és kényszerítő szükségessége olyan dolgok voltak, melyek soha nem hatottak a lelkiismeretére, vagy soha nem ragadták meg komolyan a figyelmét. Bámulatba ejtették a Megváltó pontos kijelentései. Erre azonban nem volt szükség. Valóban, semmi oka sem volt, hogy szájtátva csodálkozásba merevedjen. „Ne csodáld", mondta Krisztus, Ez ugyanaz volt, mintha az Úr ezt mondta volna: Nikodémus, amit mondtam neked, annak nyilvánvalónak kell lennie a számodra. Ha az ember bűnös, ha a bűn miatt vak Isten dolgaira, ha semennyi vallásos megművelés sem fogja megváltoztatni az ember lényegi természetét, akkor *egyértelmű*, hogy a legnagyobb szüksége az újjászületésre van. Ne csodálkozz: ez magától értetődő igazság".

S hogy a belépés Isten országába csak az újjászületés, azaz az isteni természet megkapása által lehetséges, követi azt az alaptörvényt, ami minden más királyságban fennáll. A zene birodalmába a születéssel lehet belépni. Tegyük fel, van egy lányom, akiből szeretném, ha kiváló zenész válna. A lehető legügyesebb tanító keze alá fogom adni. Ő szorgalmasan tanulmányozza a harmónia tudományát, s órákon át kitartóan gyakorol naponta. Teljesül majd végül a vágyam? Kiváló zenész válik belőle? Nos, ez egy dologtól függ – attól, hogy vajon zenei természettel *született-e*. Zenésznek születnek, nem képeztetnek. Vagy tegyük fel, vagy egy fiam, akiből művészt szeretnék faragni. Ügyes tanító keze alá adom. Rajzórákat vesz, tanulmányozza a színezés törvényeit, művészeti galériákba jár és megfigyeli a nagy mesterek műveit. Tehetséges művésszé válik? Nos ez ismét pusztán egyetlen dologtól függ – vajon egy művész természetével és alkatával született? Művésznek születnek, nem képeztetnek. Legyen elég ez a néhány példa ennek az alapelvnek a szemléltetésére. Az embernek zenei természetének *kell lennie* ahhoz, hogy beléphessen a zene birodalmába. Az embernek művészi természetének *kell lennie* ahhoz, hogy beléphessen a művészet birodalmába. Az embernek matematikus elmével *kell rendelkeznie* ahhoz, hogy matematikus lehessen. Ebben nincs semmi, amin csodálkozni kellene: mindez magától értetődő, evidens. Hasonlóképpen, az embernek lelki természettel *kell rendelkeznie*, mielőtt beléphetne a lelki világba: az embernek Isten saját természetével *kell rendelkeznie* ahhoz, hogy beléphessen Isten országába. Ezért „ne csodáld… szükség néktek újonnan születnetek".

7. Az újjászületés *folyamata*. „A szél fú, a hová akar, és annak zúgását hallod, de nem tudod honnan jő és hová megy: így van mindenki, a ki Lélektől született" (Jn3:8). Itt egy hasonlatot látunk a szél és a Lélek között. Ez a hasonlat kettős. Először is, mindkettő *a tevékenységét illetően szuverén*, másodszor mindkettő *titokzatos a tevékenységében*. A hasonlat az „így" szóban áll össze. Az első hasonlósági pont az „a hová akar", a második a „nem tudod".

„A szél fú, a hová akar… így van mindenki, a ki Lélektől született." A szél *felelősségre nem vonható*, mondhatni szuverén a cselekedeteinek tekintetében. A szél olyan elem, mely teljes mértékben felette áll az ember irányításának. A szél nem kérdezi meg az ember jótetszését, és nem befolyásolható emberi eszközökkel. Ugyanez a helyzet a Lélekkel is. A szél fúj, ahol akar, amikor akar, s ahogyan akar. Ugyanilyen a Lélek is.

Megint mondjuk: a szél *felelősségre nem vonható*. Mikor teljes erejéből fúj, mindet elsöpör maga elől. Azok, akik megnézték egy tornádó hatását rögtön azután, hogy az elvonult, tudnak valamit a szél hatalmas erejétől. Ugyanez a helyzet a Lélekkel is. Mikor erejének teljében jön el, áttöri az ember előítéleteit, legyőzi lázadó akaratát és felülkerekedik minden ellenállásán.

Emellett a szél *rendszertelen*. Néha oly lágyan lengedez, hogy alig mozdulnak a falevelek, néha pedig úgy tombol, hogy zúgása kilométerekre elhallatszik. Ugyanez áll fenn az újjászületés dolgában is. Egyesekkel a Szentlélek oly gyengéden bánik, hogy a nézők számára ez észrevehetetlen. Másokat viszont olyan erőteljesen, oly radikálisan, oly forradalmian kezel, hogy működése sokak számára nyilvánvaló. Hatását tekintve néha a szél csak helyi, máskor meg rendkívül kiterjedt. Ugyanez a helyzet a Lélekkel is. Ma egy-két lelket vesz munkába, de holnap képes – mint pünkösdkor – tömegeknek beledöfni a szívébe. De akár kevesekkel, akár sokakkal foglalkozik, nem tanácskozik az emberrel: teszi a dolgát, amint jónak látja.

Emellett a szél *láthatatlan*. Ez a természet nagyon kevés láthatatlan dolga közül az egyik. Látjuk az esőt, a hóesést, a villámot, de nem látjuk a szelet. A hasonlat jól megáll a Lélek esetében. Az Ő Személye láthatatlan.

Emellett a szél *kifürkészhetetlen*. Van valami a szélben, ami meghiúsítja az emberi magyarázat minden erőfeszítését. Eredete, természete, tevékenysége kívül esnek az ember látókörén. Az ember nem képes megmondani, honnan jön, vagy hová megy. S ugyanez a helyzet a Szentlélek tevékenységével is. Működését titokban végzi: munkái messzemenőleg titokzatosak.

Emellett a szél *nélkülözhetetlen*. Ha a halálos nyugalom a végtelenségig folytatódna, minden növényzet elpusztulna. Nagyon gyorsan lehervadunk mi is, ha semmi szél sincsen. Még inkább így van ez a Szentlélekkel. Nélküle nem volna semmiféle lelki élet.

Végül a szél *éltető*. A szél életadó tulajdonságai minden egyes alkalommal megmutatkoznak, mikor egy orvos a betegét a hegyvidékre, vagy a tenger mellé küldi. S megint csak ugyanez a helyzet a Lélekkel. Ő az, Aki megerősíti a belső embert. Ő az, Aki erőt ad, megelevenít, képességet ad. Milyen csodálatosan teljes volt a Krisztus által itt használt hasonlat! Mennyi mindent sugall ez az egy szó: „szél”! Szolgáljanak a fentiek a Szentírás minden szava feletti hosszas elmélkedés kiemelkedő fontossága és értéke példájául.

Isten áthatolhatatlan fátylat tett az élet kezdeteire és folyamataira. Azt, hogy élünk, tudjuk, de *hogyan élünk*, azt nem tudjuk megmondani. Az élet nyilvánvaló a tudat számára és érzékelhető az érzékszervek számára, de működését tekintve mélységes titok. Ugyanez a helyzet az új élettel is, ami a Lélek által születik. A verset összefoglalandó: „a szél fúj” – ez a tény. „És annak zúgását hallod” – ez a tény bizonyítéka. „De nem tudod honnan jő, és hová megy” – ez a tény mögött meghúzódó titok. Az újjászületett tudja, hogy van új élete, s élvezi annak bizonyítékait, de hogy a Szentlélek miképpen munkálkodik a lelken, győzi le az akaratot és teremt új életet bennünk, az már Isten mélységes dolgaihoz tartozik.

Az alábbiakban következzék néhány kérdés a következő fejezetben előttünk álló igevershez. Addig minden olvasó, aki „olyan munkássá akar válni, aki szégyent nem vall”, tanulmányozza szorgalmasan az egész igeszakaszt (Jn3:9-21) önmaga számára, s fordítson különös figyelmet a kérdések által felvetettekre:[5]

1. Mit akar bizonyítani a 9. vers?
2. Milyen ünnepélyes figyelmeztetésre mutat rá a 10. vers?
3. Mi a földi dolgok és a mennyei dolgok közötti ellentét ereje a 12. versben?
4. hogyan kell értenünk a 13. verset Énók és Illés tapasztalatainak fényében?
5. Krisztus melyik isteni attribútumát erősíti meg a 13. vers?
6. Mi a kapcsolat a 14. vers és a szövegkörnyezet között?
7. Miért a „kígyót” választotta Isten a kereszten levő Krisztus előképének? (14. vers)

Tanulmányozzuk gondosan a 4Móz21 első kilenc versét.

[5] Kétségtelen, hogy az olvasó örülni fog, ha megtudja, hogy a szerző megjelentetett egy, a téma lényegét összefoglaló könyvet *Az újjászületés* címmel, ami tetszett az Úrnak, hogy sokak áldására legyen. Az ára 15 cent per darab. Rendelhető a Bible Truth Depot-tól, Swengel, PA – I.C.H.)

9. fejezet: Krisztus és Nikodémus (befejezés), Jn3:9-21

Az előttünk levő igeszakasz összegzésével kezdjük.

1. Nikodémus tompasága, 9-10. versek
2. Nikodémus hitetlensége, 11-12. versek
3. Krisztus mindenütt jelenvalósága, 13. vers
4. Krisztus halálának szükségessége, 14-15. versek
5. Isten kimondhatatlan ajándéka, 16. vers
6. Isten célja Krisztus elküldésével, 17. vers
7. A kárhoztatás alapjai, 18-21. versek

A legutolsó fejezetben részletesen foglalkoztunk Nikodémusnak Krisztussal folytatott beszélgetésével, és megpróbáltuk megállapítani a mi Urunk ekkor mondott szavainak a jelentését. Láttuk, miképpen ragaszkodott ahhoz az Úr, hogy az újjászületés *kényszerítő* szükségesség, azaz, jóllehet Nikodémus farizeus volt, a Szanhedrin tagja, mindazonáltal míg újjá nem született, nem láthatta meg Isten országát, azaz nem ismerhette meg Isten dolgait. Azt is láttuk, hogy az Úr miképpen magyarázta meg az újjászületés jellegét, mint „víztől (az Ígétől) és Lélektől valót". Láttuk, hogy az újjászületés nem az óember megjavítása, vagy továbbfejlesztése, hanem egy mindenestől új ember teremtése. Az, ami testtől születik, test, s az emberek minden ravaszsága sem képes soha mássá tenni. Ha a bűnös be akar lépni Isten országába, újjá kell születnie. Végül láttuk, miképpen hasonlította a Megváltó a Lélek újjászületéssel kapcsolatos munkálkodását a szél szuverén, de titokzatos működéséhez. A Megváltó nagyon világosan szólt, s bárki lehetetlennek vélhetné, hogy értelmes ember ne értse meg a mondanivalójának a jelentését. De figyeljük csak meg a következő verset:

„Felele Nikodémus és monda néki: Mimódon lehetnek ezek?" (Jn3:9) Mennyire kimutatja ez a természeti embert! Igaz, hogy Nikodémus tanult ember volt, s kétségtelenül példaszerű erkölcsi jellem, de Isten dolgainak a megértéséhez valami több kellett, mint csak képzettség és erkölcsösség. Isten világosan beszélt, egyszerű kifejezésekkel, mindazonáltal a természeti ember, aki nem kap segítséget, képtelen felfogni azt, amit Isten az Ő Szentírásában feljegyzett. Még mikor Isten megtestesült és emberi nyelven szólt, az emberek akkor sem értették meg Őt. Ezt látjuk újra és újra ebben az evangéliumban. Krisztus beszélt az Ő teste templomának felépítéséről, s az emberek azt hitték, hogy a Jeruzsálemben álló templomra utal. Beszélt a samaritánus nőnek az „élő vízről", s az asszony azt feltételezte, hogy Jákób kútjának vizéről beszél neki. Azt mondta a tanítványainak, hogy van Neki eledele, amit ők nem ismernek, ők azonban csak a testi eledelekre gondoltak (Jn4:32). Beszélt Önmagáról, mint élő kenyérről, ami a mennyből szállt alá, s ami „az én testem, a melyet én adok a világ életéért", a zsidók ezt válaszolták: „Mimódon adhatja ez nékünk a testét, hogy azt együk?" (Jn6-51-52) Kijelentette: „Egy kevés ideig még veletek vagyok, és majd ahhoz megyek, a ki elküldött engem. Kerestek majd engem, és nem találtok meg, és a hol én vagyok, ti nem jöhettek oda", s hallgatói ezt kérdezték: „Hová akar ez menni, hogy mi majd nem találjuk meg őt? Vajjon a görögök közé szóródottakhoz akar-é menni, és a görögöket tanítani?" (Jn7:33-35). Megint mondta: „Ismét monda azért nékik Jézus: Én elmegyek, és kerestek majd engem, és a ti bűneitekben fogtok meghalni: a hová én megyek, ti nem jöhettek oda", s a zsidók így válaszoltak: Avagy megöli-é magát, hogy azt mondja: A hová én megyek, ti nem jöhettek oda?" (Jn8:21-22). Kijelentette. „Ha ti megmaradtok az én beszédemben, bizonynyal az én tanítványaim vagytok; És megismeritek az igazságot, és az igazság szabadokká tesz titeket". S így feleltek neki: „Ábrahám magva vagyunk, és nem szolgáltunk soha senkinek: mimódon mondod te, hogy szabadokká lesztek?" (Jn8:31-33). S folytathatnák tovább az egész

evangéliumon át. Micsoda kommentárja ez az emberi intelligenciának, s micsoda bizonyítéka az ember ostobaságának és vakságának!

S Nikodémus sem volt kivétel. Lehetett tanító Izraelben, mégsem ismerte a lelki dolgok ábécéjét sem. S miért? Mi az oka a természeti ember ostobaságának? Vajon az, hogy sötétségben van? „Az istentelenek útja pedig olyan, mint a homály, nem tudják miben ütköznek meg" (Péld4:19). Az Újszövetség bizonyságtétele ugyanolyan félreértést kizáró: „Kik értelmökben meghomályosodtak, elidegenültek az isteni élettől a tudatlanság miatt, mely az ő szívök keménysége miatt van bennök" (Ef4:18). Mennyire megalázó mindez. Mennyire feltárja az emberek büszke dicsekvésének ostobaságát képzelt bölcsességükkel és tanultságukkal! A természeti ember azért van sötétségben, mert vak. Ezt azonban mégis oly ritkán emelik ki a modern szószékekről. Milyen nagyon ritkán hangsúlyozza ki a legtöbb bibliatanító a természeti ember vakságát és mélységes szükségét az isteni megvilágosításra! Tudjuk, ezek nem kellemes dolgok, s hűséges feltárásuk nem növeli azok népszerűségét, akik ezekről prédikálnak: mégis, súlyos szükség van erre a laodiceai önelégültség mostani napjaiban. Ezért, bárki, aki követni akarja a Megváltónk által ránk hagyott példát, olvassa végig egy ültő helyében a négy evangéliumot azzal az egyetlen céllal, hogy felfedezze: mekkora teret szentelt Ő a prédikációiban az ember romlottságának. Nagyon valószínű, hogy az olvasó igen-igen meg lesz lepve.

„Mimódon lehetnek ezek?" Nikodémus legalább őszinte volt. Nem szégyellte elismerni saját tudatlanságát és kérdéseket tett fel. Nagyon sokan mások is jól tennék, ha hasonlóképpen cselekednének. Túl sokan maradnak tudatlanságban amiatt az ostoba büszkeség miatt, mely méltóságán alulinak tartja a világosság keresőjének szerepébe lépni. Mégis ez az egyik elsődleges követelmény mindenki számára, akik tanulni vágynak. Ez hívőre és hitetlenre egyformán vonatkozik. Ha egy keresztény elveti, hogy megalázkodjon, ha nem hajlandó instrukciókat venni az Istentől tanítottaktól, s mindenekelőtt, ha nem hajlandó naponta Istenhez kiáltani: „Nyisd meg az én szemeimet, hogy szemléljem a te törvényednek csodálatos voltát" (Zsolt119:18), nem fog növekedni az igazság ismeretében, és nem is lesz képes rá.

„Felele Jézus és monda néki: Te Izráel tanítója vagy, és nem tudod ezeket?" (Jn3:10). Meg kell említeni, hogy a mi Urunk itt ugyanazt a szót használta Nikodémusnak a kikérdezésében, mint amit a zsidók eme tanítója használt az elején mikor megszólította Krisztust. A görögben ugyanis a „tanító" szó a 2. versben ugyanaz, mint amit itt „mesternek" fordítottak a 10. versben. [6] Rendkívül lenyűgöző megfigyelni, hogy ennek a kikérdezésnek a rövid feljegyzésében az Úr pont hét alkalommal használja a Nikodémus által alkalmazott kifejezéseket. Szedjük ezeket csokorba:

1. Nikodémus kijelentette: „*Tudjuk*", 2. vers.
   Krisztus mondta: „a mit *tudunk*, azt mondjuk", 11. vers.
2. Nikodémus mondta: „*Tanító vagy*", 2. vers.
   Krisztus mondta: „*Te tanító vagy?*", 10. vers.
3. Nikodémus mondta: „*hanem ha* az Isten *van* vele", 2. vers.
   Krisztus mondta: „*ha* valaki nem születik újjá", 3. vers.[7]
4. Nikodémus ezt kérdezte: „mimódon *születhetik az ember*", 4. vers.
   Krisztus ezt válaszolta: „Ha valaki nem *születik*", 5. vers.
5. Nikodémus ezt kérdezte: „*bemehet-é*", 4. vers.
   Krisztus ezt válaszolta: „*nem mehet be*", 5. vers.
6. Nikodémus megkérdezte: „*mimódon*" 9. vers.

[6] Az angol változatban: Izráel mestere – *a ford*.

[7] Az angol eredetiben itt a szenvedő igealak szerepel: „*ha* valaki *nincs* újjászületve" (még pontosabban „nem *van* újjászületve") – a szerző nyilvánvalóan erre utal – *a ford*.

Krisztus megkérdezte: „*mimódon*”, 12. vers.

7. Nikodémus megkérdezte: „mimódon lehetnek *ezek?*”, 9. vers.

Krisztus megkérdezte: „nem tudod *ezeket?*”, 10. vers.

Valóban elképesztő meglátni a figyelemre méltó egybeesést Nikodémus nyelvezete és a Megváltó szavai között, s bizonyos, hogy ebből egy fontos leckét kell megtanulni. Mit kell összeszednünk nekünk az először Nikodémus által használt szavak Krisztus által történt eme ismétléséből? Vajon ez nem szemléltet egy alapelvet és nem tanít egy leckét a keresztyén munkásoknak? Mondjuk ezt így: Krisztus a saját területén találkozott az emberrel, és a saját nyelvezetét tette meg a szíve megközelítéséhez vezető útnak. Mennyire egyszerű, mégis milyen fontos. Mi vajon nem zavarodunk meg gyakorta annak felismerésében, hogy miképpen közeledjünk valakihez, akinek a lelke iránt érdeklődünk? Azon tűnődünk, hol kezdjük. Nos, itt a világosság a problémára. Tedd meg a saját kijelentéseit kiindulási pontnak. Fordítsd vissza a saját szavait őellene, s ahol csak lehetséges, töltsd meg azokat mélyebb jelentéssel és magasztosabb tartalommal.

„Felele Jézus és monda néki: Te Izráel tanítója vagy, és nem tudod ezeket?” Micsoda megfeddés volt ez! Mintha ezt mondta volna az Úr: „Te tanító vagy, de mégis tanulatlan? A fény birtokosa, de mégis a sötétségben vagy? Izrael tanítója vagy, de mégis tudatlan a legelemibb lelki igazságokat illetően!” Milyen szigorú, s milyen komoly! Milyen mértékben igaz ez a szerzőre és az olvasóra? Ó, vajon nem kell valamennyiünknek lehorgasztani a fejünket a szégyen miatt? Milyen kevéssé ismerjük azt, amit ismernünk kellene! Mennyire vakok vagyunk! Olyan vakok, hogy *vezettetnünk kell* az igazságra (Jn16:13)! Vajon nem a legfájóbb szükségünk a nagy Orvos elé járulni és kérni Tőle azt a lelki „szemkenőcsöt”, amivel ha megkeni a szemeinket, látni fogunk (Jel3:18)? Isten ments, hogy a laodiceanizmus gőgössége ebben meggátoljon minket!

Mielőtt rátérnénk a következő versre, szűrjünk le még egy tanulságot a most előttünk levőből – a 10. versből. Még egy vallásos tanító is lehet tudatlan az isteni igazság vonatkozásában. Micsoda komoly figyelmeztetés ez számunkra arra vonatkozólag, hogy senki emberfiába ne vessük a bizalmunkat! Itt volt a Szanhedrin egyik tagja, aki korának legmagasabb rendű teológiai iskolájában tanult, de mégsem volt semmiféle tisztánlátása a lelki dolgokban. Sajnos nagyon sok követője is lett. A tény, hogy a prédikátor kiváló eredménnyel fejezi be valamelyik teológiai főiskolát még nem bizonyíték arra, hogy ő egyben a Szentlélek által tanított ember is. Semmiféle bizalommal sem szabad lenni az emberi tanulás iránt. Az egyetlen biztos mód a béreaiak utánzása, az alávetése mindennek az Isten Ígéjével való próbára tételnek, amit a szószékről hallunk, s igen, amit a vallásos magazinokban olvasunk, elvetvén mindent, amit a Szentírás világosan nem tanít.

„Bizony, bizony mondom néked, a mit tudunk, azt mondjuk, és a mit látunk, arról teszünk bizonyságot; és a mi bizonyságtételünket el nem fogadjátok” (Jn3:11). Amint már kimutattuk feljebb, ez Krisztus válasza volt arra, amit Nikodémus mondott a bevezetőjében. „Tudjuk, hogy Istentől jöttél tanítóul” – jelentette ki a Szanhedrin eme képviselője. Válaszképpen a mi Urunk ezt mondja: „a mit tudunk, azt mondjuk, és a mit látunk, arról teszünk bizonyságot”. A beszélgetés későbbi szakaszában Nikodémus megkérdezi: „Mimódon lehetnek ezek?” (9. vers). Amit Krisztus az újjászületésről mondott, az úgy megdöbbentette a zsidóknak ezt a főemberét, mint valami lehetetlenség. Ezért hangzik el ez a komoly és hangsúlyos kijelentés: „a mit tudunk, azt mondjuk, és a mit látunk, arról teszünk bizonyságot”. Krisztus nem foglalkozott metafizikai spekulációkkal, vagy teológiai feltételezésekkel, amikben a zsidó doktorok örömüket lelték. Ehelyett azt jelentette ki, amit isteni igazságnak ismert, s arról tett bizonyságot, ami tényleges létezéssel bírt, s látható és megfigyelhető volt. Micsoda példát mutatott a mi Urunk minden szolgájának! Isten Ígéje tanítójának nem szabad megpróbálni azt magyarázni, ami még a számára sem világos, még

kevésbé szabad az Isten dolgain spekulálnia, vagy arról beszélnie, amivel még nem kötött teológiai ismeretséget. Inkább arról kell beszélnie, amit ismer, s arról kell bizonyságot tennie, amit már látott.

„És a mi bizonyságtételünket el nem fogadjátok." Nyilvánvaló kapcsolat áll fönn e között, és az előző versben feljegyzettek között. Ott azt látjuk, amint Krisztus megdorgálja Nikodémust az isteni igazsággal kapcsolatos tudatlansága okából, itt felfedi ennek a tudatlanságnak az okát. Az ok, amiért az ember nem ismeri Isten dolgait, hogy nem fogadja el az Isten velük kapcsolatos bizonyságtételét. Életbevágóan fontos megfigyelni ezt a sorrendet. Először átvenni, aztán ismerni: először hinni abban, amit Isten mond, majd megérteni azt. Ezt az elvet szemlélteti a Zsid11:3: „hit által értjük meg". Ez az első kijelentett dolog a hitről szóló ama csodálatos fejezetben. A hit a megfigyelés gyökere. Ahogyan hiszünk Isten Ígéjében, úgy honorálja Ő a mi hitünket azzal, hogy megadja nekünk annak ismeretét, amiben hittünk. S ha nem hiszünk az Ő Ígéjében, nem lesz semmiféle ismeretünk az isteni igazságokat illetően.

„Ha a földiekről szóltam néktek és nem hisztek, mimódon hisztek, ha a mennyeiekről szólok néktek?" (Jn3:12). Ez szorosan kapcsolódik az előző vershez. Ott az Úr Jézus felfedi az embernek az Isten dolgaival kapcsolatos tudatlansága okát. Itt feltárja az ismeretben való növekedés feltételét. Isten törvénye a lelki birodalomban megfelel a természetes világban működőnek: első a fűszál, azután a cső, majd az érett kukorica a csövön. Isten nem fog kijelenteni nekünk magasabbrendű igazságokat, míg alaposan meg nem ismertük a legegyszerűbbeket. Úgy vesszük, ez a Krisztus által itt kihirdetett erkölcsi alapelv. A „földi dolgok" nyilvánvalóak, s bizonyos fokig felfoghatók, de a „mennyei dolgok" láthatatlanok és mindenestől meghaladják a felfogóképességünket, míg isteni kijelentést nem kapunk róluk. Ami a helyi, vagy közvetlen vonatkozást illeti, a „földi dolgok" alatt az újjászületést értjük, ami itt a Földön megy végbe, az Úr utalását pedig a „szélre" a Szentléleknek az újjászületés során végzett munkája szemléltetésének tekintjük. Ezek voltak azok a dolgok, amiket Nikodémusnak tudnia kellett volna az Ez36:25-27-ből. Ha tehát Nikodémus nem hitt Isten Ígéjében ezekkel a dolgokkal kapcsolatosan, mi haszna lett volna, ha Krisztus a „mennyei dolgokról" beszél neki? Tartunk egy kis szünetet, hogy magunkra vonatkoztassuk ezt a komoly alapelvet.

Miért olyan lassú a mi fejlődésünk Isten dolgaiban? Mi gátolja a mi növekedésünket az igazság megismerésében? Vajon nem az a válasz ezekre és a hasonló kérdésekre, hogy „Ha a földiekről szóltam néktek és nem hisztek, mimódon hisztek, ha a mennyeiekről szólok néktek?" A földi dolgok a földi birodalomhoz tartoznak. Ezek azok a dolgok, melyeknek a jelenlegi, a Földön zajló életünkhöz van közük. Ezek Isten parancsolatai, melyek az itt lenn folyó napi életmenetünket szabályozzák. Ha nem hiszünk ezekben, azaz, nem fogadjuk el ezeket, és nem vetjük magunkat alá ezeknek, ha nem vesszük be, és nem méltányoljuk ezeket, akkor vajon Isten jelent ki nekünk nagyobb titkokat – a „mennyei dolgokat"? Aligha, hiszen az a hitetlenségünk megjutalmazása és a gyöngyök disznók elé szórása volna.

Miért van oly kevés világosságunk a Szentírás megannyi profetikus részét illetően? Miért van az, hogy oly keveset tudunk azok állapotáról, akik most „az Úrnál vannak"? Miért vagyunk oly tudatlanok arról, hogy miképpen alakul majd elfoglaltságunk az örökkévalóság állapotában? Vajon azért, mert Isten oly keveset jelentett ki a közbenső és az örökkévaló állapotokról? Biztosan nem. Azért, mert nem vagyunk abban az állapotban, hogy világosságot kaphassunk ezekről a dolgokról. Mivel oly kevés komoly figyelmet fordítottunk a „földi dolgokra" (a földi életünkhöz tartozó dolgokról, Istennek a földi utunkat a szabályozó előírásairól), ezért Isten visszatartja tőlünk a „mennyei dolgok", a mennyei birodalomhoz tartozó jobb ismeretét. Mind az író, mind az olvasó hajoljon meg Isten előtt, és valljuk meg alázatos és bűnbánó megvallással nyomorult bukásainkat, s kérjük Tőle a szükséges kegyelmet ahhoz, hogy útjaink elfogadhatóbbá legyenek az Ő szemében. Legyen a fő

vágyunk ne a mennyei titkok világosabb megközelítése, hanem a még nagyobb engedelmesség az isteni követelményeknek. Mikor Isten Ígéjéhez fordulunk, uralkodó indítékunk az legyen, hogy megismerhessünk Isten *ránk vonatkozó* gondolatait, hogy megcselekedhessük azokat, ne pedig az, hogy a rejtett problémákban váljunk bölcsebbekké. Emlékezzünk, hogy „Az érettkorúaknak pedig kemény eledel való, mint a kiknek mivoltuknál fogva *gyakorlottak* az érzékeik (a lelki érzékszerveik) a jó és rossz között való különbségtételre” (Zsid5:14).

„És senki sem ment fel a mennybe, hanemha az, a ki a mennyből szállott alá, az embernek Fia, a ki a mennyben van” (Jn3:13). A kapcsolat eközött és az előző vers között látszólag az alábbi: a „mennyei dolgok” amikre a mi Urunk utal, addig még nem jelentettek ki világosan az embereknek. Felemelkedni a mennybe és behatolni Isten titkos tanácsvégzéseibe a végtelenségig lehetetlen volt a bukott ember számára. Csak a Fiú, Akinek természetes lakóhelye volt a menny, volt *felkészítve* a mennyei dolgok kijelentésére.

De mit értett alatta az Úr, mikor azt mondta: „*senki* sem ment fel a mennybe”? Ez a vers a kedvence sokaknak, akik hisznek a lélek alvásában, vagy az annihilációban. Vannak, akik azt állítják, hogy a halál és a feltámadás között az ember megszűnik létezni. Erre a versre hivatkoznak, s kijelentik, hogy azt tanítja: egyetlen ember, még Ábel, vagy Dávid sem jutott még be a mennybe. De meg kell jegyezni, hogy Krisztus nem azt mondta, hogy „senki nem jutott még be a mennybe”, hanem hogy „senki sem *ment fel* a mennybe”. Ez teljességgel más dolog. „Felmenni” soha senki nem ment fel és nem is fog. Ami előttünk van, az egyike a Szentírás aprólékos és precíz pontossága tízezer példájának, amin a többség azért siklik át, mert gondatlanul és kapkodva olvassa a Bibliát. Énókról meg van írva: „felvitetett, hogy ne lásson halált” (Zsid11:5). Illésről azt olvassuk, hogy „felméne… a szélvészben az égbe” (2Kir2:11).[8] A szentekről, akik a mennybe ragadtatnak Krisztus eljövetelekor, meg van írva, hogy „elragadtatnak” (1Thessz4:17). Egyedül Krisztusról olvassuk, hogy „*felemelkedett*”. Ez azonnal megjelöli az Ő egyediségét, s kimutatja hogy minden dologban „felsőbbrendűséggel” (elsőséggel) bír (Kol1:18).

De vegyük azt is észre, hogy az Úr hozzátette. „hanemha az, a ki a mennyből szállott alá, az embernek Fia, a ki a mennyben van”. A mennyben, még miközben a Földön lévő Nikodémushoz beszél is. Ez újabb bizonyítéka az Ő isteni mivoltának. Megerősíti mindenütt jelenvalóságát. Figyelemre méltó megfigyelni, hogy az Istenség minden lényegi attribútumát ez az evangélium Krisztusról állítja, s ennek speciális célja az Ő isteni tökéletességeinek felfedése. Örökkévalóságát a Jn1:1 állítja. Isteni dicsőségét a Jn1:14 említi. Mindentudását látjuk a Jn1:48-ban, majd a Jn2:24-25-ben. Páratlan bölcsességéről a Jn7:46 tesz tanúbizonyságot. Változhatatlan szeretetét a Jn13:1 jelenti ki. S így folytathatnák a végtelenségig.

„És a miképen felemelte Mózes a kígyót a pusztában, akképen kell az ember Fiának felemeltetnie” (Jn3:14). Krisztus az újjászületés kényszerítő szükségességéről beszélt Nikodémusnak. Természeténél fogva az ember halott a bűneiben és a vétkeiben, s ahhoz, hogy élete lehessen, újjá kell születnie. Az újjászületés az isteni élet, az örökélet beültetése, de ahhoz, hogy ezt az emberre ruháztathassák, az Emberfiának fel kell emeltetnie. Élet csak a halálból jöhet. Krisztus áldozati munkája az alapja a Lélek működésének és az Istentől származó örökélet ajándékának. Figyeljük meg, hogy Krisztus itt az Emberfiának felemeltetéséről beszél, mert engesztelést csak Az végezhette el, aki természetében azonos volt a vétkezővel, s Isten Fia csak mint Ember volt képes Magára venni a bűnösre kiszabott büntetést. Kétségtelen, hogy itt speciális oka volt annak, amiért Krisztus az Ő áldozati halálára „felemeltetésként” utal. A zsidók olyan Messiást vártak, Akinek fel kell emeltetnie, de teljesen más módon, mint amit az Úr itt említ. Úgy várták Őt, mint Aki Dávid trónjára fog

[8] Az angol fordítás szerint: „Felment szélvész által”, azaz szélvész ragadta fel. – *a ford.*

felemeltetni, azelőtt azonban a szégyen keresztjére is fel kell emeltetnie, s el kell tűrnie Istennek az Ő népe bűneire kiszabott ítéletét.

S hogy szemléltesse az Ő halálának jellegét, jelentését és célját, az Úr Izrael pusztai vándorlása történetének egyik jól ismert eseményére utal, amiről a 4Móz21-ben olvashatunk. Izrael az Úr ellen zúgolódott, Ő pedig tüzes kígyókat küldött a nép közé, amelyek úgy marták meg őket, hogy egyesek meghaltak, mások komoly sérüléseket szenvedtek mérgező marásaiktól. Ennek következtében megvallották, hogy vétkeztek, s Mózeshez kiáltottak enyhülésért. Ő viszont Istenhez kiáltott, s az Úr megparancsolta neki, hogy készítsen rézkígyót, tűzze póznára, s mondja a megmart izraelitáknak, hogy hittel tekintsenek fel rá, s akkor meggyógyulnak. Minden a keresztre felemelt Krisztus szemléletes előképe volt, hogy a hit rátekintésén át megmenthesse mindazokat, akik a bűn miatt halottak voltak. Ez az előkép nagyon jelentős és méltó arra, hogy a leggondosabban tanulmányozzuk.

A „kígyó" volt a legalkalmasabb figurája annak a halálos és romboló erőnek, melynek eredetéről a Szentírás arra tanít minket, hogy addig az ősi kígyóig kövessük vissza, akinek a „magvaiként" vannak kijelentve a bűnösök. A kígyóméreg, mely megrontja áldozatának egész rendszerét, s melynek halálos hatásától nem volt szabadulás, vagy menekülés azon kívül, amit Isten adott, látványosan szemlélteti a bűn rettenetes természetét és következményeit. Az Isten által adott orvosság nem volt más, mint a megsemmisített megsemmisítő bemutatása. De miért nem az egyik tényleges kígyót tűzte Mózes a póznára? Nos, az elrontotta volna az előképet: az magára a bűnösre kiszabott büntetést jelképezte volna, sőt mi több, tévesen mutatta volna be a mi bűntelen Helyettesítőnket. A választott előképben a kígyóval való hasonlóság szerepelt, nem a tényleges kígyó, hanem egy rézből készült képmása. Így az, Aki a bűnösök Megváltója, a „bűn testének hasonlatosságában" küldetett el (Rm8?3), s Isten „azt, a ki bűnt nem ismert, bűnné tette értünk, hogy mi Isten igazsága legyünk ő benne" (2Kor5:21).

De miképpen lehetett a kígyó alkalmas előképe Isten Szentjének? Ez minden közül a legeslegutolsó dolog, amiről azt feltételeznénk, hogy akármekkora helyénvalósággal lehet az Ő előképe. S valóban, a „kígyó" nem jelképezhette Őt az Ő lényegi jellege és tökéletes élete tekintetében, erre nem is lehetett alkalmas. A rézkígyó Krisztust csak mint „felemeltet" jelképezte. A felemeltetés konkrétan a keresztre mutatott rá. Ez az átok emlékeztetője és jelképe volt. Annak az ősi kígyónak a közreműködése csábította el és helyezte a Szent Isten átka alá ősszüleinket. S a kereszten, kedves olvasó, Isten megtestesült Szentje átokká lett érettünk. Nem merészelnénk ilyen kijelentést tenni, ha maga a Szentírás nem tenné ezt meg konkrétan. A Gal3:13-ban ezt olvassuk: „Krisztus váltott meg minket a törvény átkától, átokká levén érettünk". Nincsen tehát semmiféle hiba az előképben. Az előkép tökéletes volt. A „kígyó" volt az egyetlen dolog az egész természetben, ami megfelelően tudta jelképezni az értünk átokká lett, megfeszített Megváltót.

De miért „rézkígyó"? Ez ismét csak az előkép tökéletességét emeli ki. A „réz" két dologról beszél. A Szentírás szimbolizmusában a réz az isteni *ítélet* jelképe. A rézoltár ezt az igazságot szemlélteti, mert ezen vágták le az áldozati állatokat, s erre szállt le az emésztő tűz a mennyből. Emellett a 5Móz28-ban az Úr kijelentette Izraelnek, hogy ha nem fognak hallgatni az Ő szavára, s nem cselekednek az Ő parancsolatai szerint (15. vers), akkor az Ő átka fog rájuk szállni (16. vers). Az őket sújtó isteni ítélet részeként figyelmeztette őket: „Eged, a mely fejed felett van, *rézzé*… válik" (23. vers). Azután a Jelenések könyve első fejezetében, ahol Krisztus a hét gyülekezetet vizsgáló Bíróként jelenik meg, ezt olvassuk: „Lábai mint a finomított réz" (15. vers).[9] A „kígyó" tehát a bűnnel együtt járó átokról, a „réz" Istennek azt a Valakit sújtó ítéletéről beszél, Aki bűnné lett érettünk. Van azonban még egy dolog, amit a réz jelent. A réz keményebb a vasnál, ezüstnél, vagy aranynál. Ez tehát Krisztus hatalmas

[9] A Károli-fordítás szerint: *És a lábai hasonlók valának az izzó fényű érczhez – a ford.*

erejéről beszél, amivel képes volt elviselni a Rá zúduló rettenetes büntetést, mert egyszerű, noha bűntelen teremtményként az teljesen megemésztette volna.

Az elmondottakból világos, hogy mikor Isten azt mondta Mózesnek, készítsen rézkígyót, tűzze póznára, s parancsolja meg a megmart izraelitáknak: nézzenek fel rá, hogy élhessenek, akkor Ő az Ő kegyelméről beszélt. Most rámutatunk hét dologra, ami ezeknek az izraelitáknak *nem parancsoltatott meg*, hogy megtegyék.

1. Nem kaptak parancsot *valamiféle kenet*, mint a sebek gyógyításának eszközének készítésére. Kétségtelen, hogy ez sokkal ésszerűbbnek tűnt volna a számukra. Ez azonban megsemmisítette volna az előképet. Napjaink vallásos doktorai manapság buzgón találnak fel különféle lelki mosakodásokat, de ezek nem működnek orvosságként. Azok, akik efféle eszközökkel keresnek lelki enyhülést, olyanok, mint az evangéliumban említett szerencsétlen asszony: ő „sok orvostól sokat szenvedett, és minden vagyonát magára költötte, és semmit sem javult, sőt inkább még rosszabbul lett” (Mk6:26).

2. Nem kaptak parancsot arra, hogy *szolgáljanak* másoknak, akik megsebesültek avégett, hogy saját maguk megkönnyebbüljenek. Érzelmeik számára ez is sokkal gyakorlatiasabbnak és kívánatosabbnak tűnt volna, mint a póznára tekinteni, noha valójában a leghasználhatatlanabb lett volna. Mi haszna lenne valakinek beugrani a mélyvízbe egy fuldokló megmentése végett, ha az illető maga sem tud úszni egy karcsapásnyit sem? Miképpen képes egy haldokló, aki magát sem tudja megszabadítani, másokon segíteni hasonló helyzetben? Manapság mégis sokan vetik magukat a jótékonyság munkájába azzal a hiábavaló várakozással, hogy a másoknak nyújtott megkönnyebbülés ellene hat majd a bűn halálos vírusának, ami a saját lelkükben munkálkodik.

3. Nem kaptak parancsot arra, hogy *küzdjenek meg a kígyókkal*. Ha napjaink néhány modern gondolkodásúja jelen lett volna ennél az eseménynél, felszólították volna Mózest, hogy alakítsa meg a Kígyók Kipusztításának Társaságát! De mi haszna lett volna ennek azok számára, akiket már megmartak, s akik haldokoltak? Ha minden egyes megmart ezer kígyót is megölt volna, akkor is meghal. S mit érne mindez a küzdelem a bűnnel szemben! Igaz, levezetést biztosít a testi energia számára, de az összes keresztes hadjárat a mértéktelenséggel, a világiassággal és a vétkekkel szemben sem javított semmit a társadalmon, s egyetlen bűnöst sem vittek egyetlen lépéssel sem közelebb Krisztushoz.

4. Nem kaptak parancsot arra, hogy *áldozzanak a póznára tűzött kígyó előtt*. Isten nem kért semmiféle fizetséget cserébe a gyógyításért. Valóban nem. A kegyelem megszűnik kegyelemnek lenni, ha bármi árat is fizetnek azért, amit ad. De milyen gyakorta forgatják ki ebben a dologban az evangéliumot! Nemrég a szerző az emberi romlottságról prédikált, kizárólag a meg nem tértekhez szólva. Isten kegyelmét kérte, hogy a hitetlen megláthassa, milyen rettenetes az állapota és milyen kétségbeesett szüksége van Megváltóra, hogy megmentse őt az eljövendő haragtól. Amint helyet foglaltunk, felállt a pásztor, elénekelt egy oda nem illő egyházi éneket, majd felszólított minden jelenlevőt, hogy „szenteljék oda ismét magukat Istennek”. Szegény ember! Ez volt a legjobb, amit tudott. Milyen sajnálatos vakság! Más prédikátorok arra kérik a hallgatóikat, hogy „adják át a szívüket Jézusnak” – másik nyomorult kiforgatás. Isten nem kér semmit a bűnöstől, csak azt, hogy *fogadja be* Krisztust.

5. Nem kaptak parancsot arra, hogy *imádkozzanak* a kígyóhoz. Sok evangélista arra szólítja fel a hallgatóit, hogy üljenek a megtérő bűnösök padjába, vagy más vezeklési formában könyörögjenek Isten megbocsátó kegyelméért, s ha halálosan komolyak, arra a meggyőződésre jutnak, hogy Isten a sok beszédükért hallgatta meg őket. Ha ezek „a jobb életet keresők” elhiszik, amit a prédikátor mondott nekik, nevezetesen, hogy „kiimádkozták”, s most „megkapták a megbocsátást”, boldogok lesznek, s egy darabig könnyű szívvel a széles út napfényes oldalán haladnak tovább, de mindennek majdnem elkerülhetetlen következménye, hogy utolsó állapotuk rosszabb lesz az előzőnél. Ó kedves olvasó ne kövesd el azt a végzetes hibát, hogy imával helyettesíted a Krisztusba vetett hitet!

6. Nem kaptak parancsot arra, hogy *Mózesre nézzenek*. Mózesre néztek, és arra ösztönözték, hogy kiáltson Istenhez az érdekükben. Mikor Isten válaszolt, levette a szemeiket Mózesről, és megparancsolta nekik, hogy nézzenek a rézkígyóra. Mózes volt a törvényadó, s milyen sokan néznek manapság rá az üdvösség érdekében! Ők a saját, az Isten parancsolatai iránti tökéletlen engedelmességükben bíznak, hogy majd az juttatja őket be a mennybe. Más szóval, a saját cselekedeteiktől függenek. A Szentírás azonban hangsúlyosan kijelenti: „Nem az igazságnak cselekedeteiből, a melyeket mi cselekedtünk, hanem az ő irgalmasságából tartott meg minket” (Tit3:5). A törvényt Mózes adta, de *a kegyelem és az igazság* Jézus Krisztus által lett, és egyedül Krisztus képes üdvözíteni.

7. Nem kaptak parancsot arra, hogy *a sebeikre* nézzenek. Egyesek úgy vélik, többet kellene foglalkozniuk a saját gonosz szívük vizsgálatának tevékenységével azért, hogy elérjék azt a fokú megtérést, amit szükséges minősítésnek vélnek az üdvösséghez. De az üdvösséget az énre tekintve keresni ugyanannyi, mint megpróbálni a hóra tekintve meleget, vagy a sötétségbe bámulva világosságot csinálni. Elfoglalni magunkat az énnel nem jelent mást, mint felvenni azt, amit Isten már elítélt, amire már kimondatott a halálos ítélet. De megkérdezhető: „Vajon nincs szükségem arra az Isten iránt való szomorúságra, ami kimunkálja a megtérést, mielőtt hinnék Krisztusban”? Természetesen nem. Nem lehet Isten iránt való szomorúságod, míg az nem válsz istenfélővé, s nem lehetsz istenfélő, míg oda nem szántad magad Istennek, s nem engedelmeskedtél neki a Krisztusba vetett hit által. *A hit* a kezdete minden istenfélelemnek.

Felsoroltunk hét pontot azzal a céllal, hogy leleplezzünk néhányat ama fortélyok közül, melyekkel az Ellenség lelkek tömegét téveszti meg. Nagyon is félő, hogy manapság sok gyülekezetünkben gondolják őszintén, hogy ők keresztyének, de őszintén tévednek. Ha azt hiszem, hogy milliomos vagyok, az nem tesz engem azzá, s ha azt hiszem, hogy üdvözültem, miközben még nem, az nem fog engem üdvözíteni. A Gonosz nagyon örül annak, ha rá tudja venni a bűnöst, hogy Krisztuson kívül valami másra nézzen – a jócselekedetekre, a megtérésre, az érzésekre, az elhatározásokra, a keresztségre, bármire, ami nem Maga Krisztus.

Rátérvén most a negatív oldalról a pozitív oldalra, vegyünk fontolóra, jóllehet csak röviden egy-két dolgot magában az előképben. Először is, Mózes azt a parancsot kapta, hogy készítsen egy rézkígyót – *ez az Úr gondviselése volt* – és ennek lelki jelentőségét már láttuk. Másodszor, Mózes azt a parancsot is kapta, hogy tűzze a kígyót egy póznára. Azaz, az isteni orvosság *nyilvánosan* bemutattatott, hogy az egész Izrael rátekinthessen és meggyógyulhasson. Harmadszor, az Úr megígérte, hogy „ha valaki megmarattatik, és feltekint arra, életben maradjon” (4Móz21:8). Azaz, Isten itt nemcsak előképét adta azoknak az eszközöknek, melyek által az üdvösség eljut a bűnösökhöz, de megadta a módot is, mellyel a bűnös részesedést szerez abból az üdvösségből, nevezetesen: *leveszi a szemét önmagáról és a hit Isten által kijelölt tárgyára,* azaz az Úr Jézus Krisztusra néz. Mennyire áldott dolog volt ez: a rézkígyó „felemeltetett”, hogy akik túl gyengék ahhoz is, hogy odamásszanak magához a póznához, vagy talán túl messze voltak ahhoz, hogy esedezve felemeljék a hangjukat, mindazonáltal felemelhették az Isten ígéretébe vetett egyszerű hittel a szemüket, s meggyógyultak.

Ahogyan a megmart izraeliták meggyógyulhattak a hittel való rátekintéstől, úgy a bűnös és meggyógyulhat, ha hittel néz Krisztusra. Az üdvözítő hit nem valami nehéz és érdemdús munka, amit az embernek el kell végeznie, s ami jogot szerez a számára, hogy kikérje Istentől az üdvösségét. Nem a mi hitünk alapján üdvözít minket Isten, hanem a hitünk eszközei által. A hitben üdvözülünk. Olyan ez, mint azt mondani az éhező embernek: az, aki megeszi az élelmét, megszabadul az éhség kínjaitól, felfrissül és megerősödik. Az evés nem érdemszerző cselekedet, hanem a dolgok természeténél fogva az evés az éhség csillapításának nélkülözhetetlen eszköze. Azt mondani, hogy mikor az ember hisz, üdvözül, pont ugyanannyi,

mint azt mondani, hogy a vétkesek közül a legvétkesebb, s a hitványak közül a leghitványabb rendelkezésére is áll az üdvösség, ha akarja. Ám csak olyan módon kapja meg, ahogyan az eset természeténél fogva átvehető, azaz az Úr Jézus Krisztusba vetett személyes hit által, ami azt jelenti, hisz abban, amit Isten az Ő Fiáról leírt a Szentírásban. Abban a pillanatban a bűnösnek üdvössége van, ahogyan Isten mondta Mózesnek: „ha valaki megmarattatik, és feltekint arra, életben maradjon".

„Ha *valaki* megmarattatik". Nem számít, hányszor marták meg, nem számít, mennyire jutott el a méreg a végzet felé vezető úton, ha csak felnézett, „életben maradjon". Ez az evangélium rendelete: „*valaki hiszen ő benne*, el ne vesszen, hanem örök élete legyen". Nincs kivétel. A legaljasabb nyomorult a Földön, az egész emberiség leglesüllyedtebb és legmegvetettebb alakja, ki hisz Krisztusban, Általa örök üdvösséggel üdvözül. Nem a bűn, hanem a hitetlenség zárja el a bűnösnek a megváltó felé vezető útját. Lehetséges, hogy egyes izraelitáknak, akik hallották az istenileg elrendelt orvosságot, felnyílt a szemük. Lehet viszont, hogy egyesek bűnös kételyeket tápláltak azzal kapcsolatosan, hogy nyerhető-e bármiféle megkönnyebbülés a rézkígyóra való rátekintéstől. Egyesek talán a közönséges módszerek használatától reméltek enyhülést. Mindegy, ha ezek a dolgok igazak voltak rájuk nézve, de később rájöttek, hogy a mérgezés kezd eluralkodni rajtuk, s hittel felnéztek az Isten által állított mércére, ők is meggyógyultak. S olvassa bár ezeket a sorokat olyasvalaki, aki hosszú idő óta halogatja a dolgot, aki sok-sok éven át kőszívű hitetlenségben és megátalkodottságban élt, mégis, a mi Istenünk csodálatos kegyelme neki is kijelenti: „*valaki hiszen ő benne,* el ne vesszen, hanem örök élete legyen". Még mindig tart a „kellemes idő", még mindig tart „az üdvösség napja". Higgy most és üdvözülsz.

Az ember egy *nézéssel* vált bűnössé, mert az első dolog, amit Évától a bűnesettel kapcsolatosan olvasunk az, hogy „És látá az asszony, hogy jó az a fa eledelre" (1Móz3:6). Hasonlóképpen az elveszett bűnös is egy *nézéssel* menekül meg. A keresztyén élet *nézéssel* kezdődik: „Nézzetek Rám, hogy megtartassatok földnek minden határai, mert én vagyok az Isten, és nincsen több" (Ézs45:22).[10] A keresztyén élet *nézéssel* folytatódik: „kitartással fussuk meg az előttünk levő küzdő tért. *Nézvén* a hitnek fejedelmére és bevégezőjére Jézusra" (Zsid12:1-2). S a keresztyén élet végén nekünk még mindig Krisztusra kell néznünk: „Mert a mi országunk mennyekben van, honnét a megtartó Úr Jézus Krisztust is *lessük*" (Fil3:20).[11] A kezdettől a végéig egy dolog követeltetik meg: a ránézés Isten Fiára.

De talán pontosan itt a megzavarodott és reszkető bűnös el fogja sírni utolsó problémáját: „Uram, nem tudom, hogy helyesen nézek-e". Kedves barátom, Isten nem arra kér, hogy a saját nézésedre tekints, hanem arra, hogy Krisztusra. A megmart izraeliták ama nagy tömegében voltak, akik fiatal szemekkel, s voltak, akik idős szemekkel néztek a kígyóra: egyesek tisztán látták azt, mások csak homályosan. Egyesek részleteiben látták a rézkígyót, mert közel voltak a felemelt Krisztus ama előképéhez, s nagyon valószínű, hogy mások csak alig-alig látták, mert messze voltak a póznától. Az isteni feljegyzés azonban ez: „ha valaki megmarattatik, és feltekint arra, életben maradjon". Az Úr Jézus mondja: „Jőjjetek én hozzám mindnyájan, a kik megfáradtatok és megterheltettetek, és én megnyugosztlak titeket". Nem határozza meg az odajövetel módját, s még ha a szegény bűnös jön is tapogatózva, botladozva és bukdácsolva, de jön, meleg fogadtatásban részesül. Így van ez a mi szövegünkben is: „valaki hiszen" – semmi sem hangzik el a hit erejéről, vagy intelligenciájáról, mert nem a hit jellege, vagy foka üdvözít, hanem Maga Krisztus. A hit egyszerűen csak a lélek szeme, ami az Úr Jézusra néz. Tehát ne a hitedre, hanem Magára a Megváltóra alapozz!

---

[10] A Károli-fordítás szerint: „Térjetek én hozzám, hogy megtartassatok földnek minden határai, mert én vagyok az Isten, és nincsen több" – *a ford.*

[11] A Károli-fordítás szerint: „Mert a mi országunk mennyekben van, honnét a megtartó Úr Jézus Krisztust is *várjuk*". Az angolban a „várni" szó a „look for", azaz „nézni valamiért", vagy „lesni valamit". A várakozó ember valóban abba az irányba tekinget, ahonnan vár valamit – *a ford.*

„Mert úgy szerette Isten e világot, hogy az ő egyszülött Fiát adta, hogy valaki hiszen ő benne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen” (Jn3:16). Krisztus épp az imént említette a halálát és jelentette ki, hogy a kereszt kényszerítő szükségesség. Nem „az ember Fia felemeltetik”, hanem „ekképpen kell az ember Fiának felemeltetnie”. Nem volt más lehetőség. Ha Isten trónusának követelményeit kellett kielégíteni, ha az igazság követelményeinek kellett eleget tenni, ha a bűnt el kellett törölni, az csak egy bűntelen Valaki által volt lehetséges, Aki azok helyett büntettetett meg, akiknek üdvözülniük kell. Ezt Isten igazságossága követelte meg: az ember Fiának fel *kell* emeltetnie.

Krisztus keresztjében azonban több van, mint csak Isten igazságosságának bemutatása: benne van az Ő bámulatos szeretetének megjelenítése is. A 16. vers magyarázza a 14. verset, amint azt a kezdőszava is mutatja. A nagy Áldozat szeretet által adatott. Krisztus Isten szeretet-ajándéka volt. Ez azonnal megcáfolja azt a tévedést, mely egykor itt-ott elhangzott: nevezetesen hogy Krisztus azért halt meg, hogy Isten könyörületre indulhasson és üdvözíthessen embereket. Ennek pontosan az ellentettje az igaz. Krisztus azért halt meg, mert Isten szerette az embereket, s elhatározta, hogy üdvözíti azokat, akik hisznek. Krisztus halála Isten szeretetének legmagasztosabb bemutatása volt. Lehetetlen, hogy bármiféle különbözőség álljon fenn az Istenség Személyei között az emberek üdvösségének vonatkozásában. Az Istenség akarata egy, és ennek szükségszerűen így kell lennie. Az engesztelés nem az oka, hanem a következménye volt Isten szeretetének: „Az által lett nyilvánvalóvá az Isten szeretete bennünk, hogy az ő egyszülött Fiát elküldte az Isten e világra, hogy éljünk általa. Nem abban van a szeretet, hogy mi szerettük az Istent, hanem hogy ő szeretett minket, és elküldte az ő Fiát engesztelő áldozatul a mi bűneinkért” (1Jn4:9-10). Mi más forrásból származhatott volna Krisztus odaadása az emberek üdvösségére, mint a *SZERETETÉBŐL* – a tiszta, szuverén jóságból!

Isten szeretete! Milyen áldott dolog ez a hívők szívének, mert csak a hívők képesek értékelni, s ők is csak nagyon tökéletlenül. Meg kell említeni, hogy itt, a Jn3:16-ben hét dolog szerepel Isten szeretetéről. Az első: az Ő szeretetének feszültsége – „úgy szerette Isten”. Nem szereti Isten, hanem „szerette”. Az, hogy Ő most szeret bennünket, miután a gyermekeivé váltunk, bizonyos fokig meg tudjuk érteni, de hogy azelőtt is szeretett, hogy a gyermekeivé váltunk, az minden képzeletet felülmúl. De megtette. „Az Isten pedig a mi hozzánk való szerelmét abban mutatta meg, hogy mikor még bűnösök voltunk, Krisztus érettünk meghalt” (Rm5:8). Majd ismét: „örökkévaló szeretettel szerettelek téged, azért terjesztettem reád az én irgalmasságomat” (Jer31:3). Második, az Ő szeretetének nagysága – „úgy szerette Isten”. Senki sem képes meghatározni ennek az aprócska „úgy” szónak a mértékét. Az Ő bámulatos szeretetének akkor a szélessége, hosszúsága, mélysége és magassága, hogy azt senki sem képes felmérni. Harmadszor, Isten szeretetének tárgya – „úgy szerette Isten e világot”. Nem korlátozódott Palesztina szűk határain belülre, hanem kiáradt a pogányok bűnöseire is. Negyedszer, Isten szeretetének természete – „úgy szerette Isten e világot, hogy az ő egyszülött Fiát adta”. A szeretet, az igazi szeretet mindig a mások legfontosabb érdekeit keresi. A szeretet önzetlen: ad. Ötödször, Isten szeretetének áldozati jellege – „az ő egyszülött Fiát adta”. Isten nem sajnálta a Legkedvesebbjét. Önként átadta Krisztust még a kereszthalálra is. Hatodszor, Isten szeretetének célja – „hogy valaki hiszen ő benne, *el ne vesszen*”. Sokan meghaltak a pusztában a kígyók marásaitól, s Ádám fajának sok tagja fog örök halált szenvedni a tűz tavában. Isten azonban célul tűzte ki, hogy legyen egy nép, mely „nem vész el”. S hogy ki ez a nép, az megmutatkozik abban, hogy „hisznek” Isten Fiában. Hetedszer, Isten szeretetének *jótéteménye* – „hanem örök élete legyen”. Ez az, amit Isten mindenkibe beültet, akik az Övéi. Ó, az apostollal együtt kell kiáltanunk: „Lássátok *milyen nagy* szeretetet adott nékünk az Atya” (1Jn3:1). Kedves keresztyén olvasó, ha valaha is megkísértettél, hogy kételkedj Isten szeretetében, menj vissza a kereszthez, és nézd meg, miképpen adta Ő kínhalálra a saját „egyszülött Fiát”!

„Mert nem azért küldte az Isten az ő Fiát a világra, hogy kárhoztassa a világot, hanem hogy megtartassék a világ általa” (Jn3:17). Ez a vers felnagyítja Isten szeretete jótékony természetét és célját. Jellegében önzetlen – mert a szeretet „nem keresi a maga hasznát” – mindig azoknak a javára vágyik, akik felé árad. Mikor Isten ideküldte a Fiát, az nem azért történt, hogy „kárhoztassa a világot”, ahogyan várhatnánk. Minden ok meg volt arra, hogy ez a világ elítéltessék. A pogányok még rosszabb állapotban voltak, mint a zsidók. Palesztina kicsiny területén kívül az igaz és élő Isten ismerete majdnem teljesen kitöröltetett a világból. S ahol Istent nem ismerik, és nem szeretik, ott nincsen az emberek között felebaráti szeretet sem. Az összes pogány nemzet között eluralkodott a bálványimádás és az erkölcstelenség. Valakinek csak a Róma levél első fejezetének második felét kell elolvasnia, hogy bámulatba essen: miért nem seperte végig Isten a világot a pusztulás vesszőseprűjével. De nem: más céljai voltak, kegyelmes céljai. Isten azért küldte a világba az Ő Fiát, hogy a világ Általa „megtartathassék”.[12] Meg kell jegyezni, hogy a „megtartathassék” szó nem fejez ki semmiféle bizonytalanságot. Ehelyett kijelenti Istennek a Fia elküldésével kapcsolatos célját. A közbeszédben a feltételes mód bizonytalanságot fejez ki. S ez csak újabb esete az emberi szótárak figyelmen kívül hagyása és a konkordancia elolvasása rendkívüli fontosságának, hogy megláthassuk, miképpen használja az egyes szavakat a Szentlélek a Szentírásban. A „hassék” igevégződés – az ige részeként – kívánságot fejez ki. Mikor azt olvassuk, hogy Isten azért küldte a világra a Fiát, hogy a világ „megtartathassék” Általa, ez azt jelenti, „hogy a világ Rajta keresztül tartassék meg”, s egyes fordításokban így is szerepel. További példát az olvasó az 1Pt3:18-ban találhat – „hogy minket Istenhez vezérelhessen”,[13] ami megint csak nem bizonytalanságot fejez ki, hanem az elérendő célt jelöli meg. További példákat a Gal4:5-ben Tit2:14-ben, 2Pt1:4-ben, stb. stb. találhatunk.

„A ki hiszen ő benne, el nem kárhozik; a ki pedig nem hisz, immár elkárhozott, mivelhogy nem hitt az Isten egyszülött Fiának nevében” (Jn3:18). A hívő számára „nincsen immár kárhoztatás” (Rm8:1), mivel Krisztus ítéltetett el helyette – „békességünk büntetése” Őrá szabatott ki. A hitetlen azonban „immár elkárhozott”. Természeténél fogva ő a „harag gyermeke” (Ef2:3), nem pusztán a romlásé. Ebbe a világba a bűngyűlölő Isten átkával a fején lép be. Ha hallja az evangéliumot és nem fogadja be Krisztust, új és fokozott kárhoztatást hoz a fejére a hitetlenségén keresztül. Mennyire hangsúlyosan bizonyítja ez azt, hogy a bűnös *felelős* a saját hitetlenségéért!

„Ez pedig a kárhoztatás, hogy a világosság e világra jött, és az emberek inkább szerették a sötétséget, mint a világosságot; mert az ő cselekedeteik gonoszak valának” (Jn3:19). Itt van az *oka* az ember hitetlenségének: a sötétséget szereti, következésképpen utálja a világosságot. Micsoda bizonyítéka ez a romlottságának! Az emberek nemcsak sötétségben vannak, de *szeretik* is a sötétséget – előnyben részesítik a tudatlanságot, a tévelygést, a babonát az igazság világosságával szemben. S annak oka, hogy a sötétséget szeretik, és a világosságot gyűlölik az, hogy a cselekedeteik gonoszok.

„Mert minden, a ki hamisan cselekszik, gyűlöli a világosságot és nem megy a világosságra, hogy az ő cselekedetei fel ne fedessenek; A ki pedig az igazságot cselekszi, az a világosságra megy, hogy az ő cselekedetei nyilvánvalókká legyenek, hogy Isten szerint való cselekedetek.” (Jn3:20-21). Itt a végső próba. „Mert *minden, a ki* hamisan cselekszik, gyűlöli a világosságot”, s miért? – „hogy az ő cselekedetei fel ne fedessenek”. Ezért utasítják el az emberek, hogy olvassák a Szentírást. Isten Ígéje kárhoztatná őket. Másrészről „a ki pedig az igazságot cselekszi”, ami azt írja le, ami minden hívőre jellemző, „az a világosságra megy” – figyeljük meg a befejezett igealakot – újra és újra Isten Ígéjének a világosságára megy. S mi végett? Hogy megismerje Isten gondolatait, hogy abbahagyhassa a Neki nem tetsző dolgok cselekvését, s azzal foglalja el magát, ami elfogadható az Ő szemében. Vajon Krisztus eme

[12] Az angol fordítás szerint. A Károli-fordításban a szó nem feltételes módban szerepel – *a ford.*
[13] A Károli-fordítás szerint: „hogy minket Istenhez vezéreljen” – *a ford.*

utolsó szavai Nikodémushoz, nem a lelkiismeretének voltak címezve? A zsidók eme főembere „éjjel” jött Jézushoz, mintha a cselekedetei nem viselnék el a világosságot!

Azok javára, akik a következő leckére készülnek, az alábbi kérdéseket tesszük fel:

1. Mit tanít a „sok víz” a 23. versben?

2. Mivel a zsidók valódi célja azzal, hogy Jánoshoz jöttek, s elmondták neki a 26. versben feljegyzetteket?

3. Mi a 27. vers jelentése?

4. Milyen életbevágóan fontos leckét tanít a keresztyénnek a 29. vers?

5. Mi a jelentése a 33. versnek?

6. Mit jelent a 34. vers második fele?

7. Miképpen emeli ki Krisztus isteni mivoltát a 35. vers?

10. fejezet: Előfutára felmagasztalja Krisztust, Jn3:22-36

Először vegyük az előttünk álló igeszakasz rövid összegzését. Itt az alábbiakat látjuk:

1. Az Úr Jézus és tanítványai Júdeában, 22. vers.
2. János keresztel Énonban, 23-24. versek.
3. Próba János féltékenységének felkeltésére, 25-26. versek.
4. János alázatossága, 27-28. versek.
5. János öröme, 29. vers.
6. Krisztus felsőbbrendűsége, 30-35. versek.
7. A kikerülhetetlen alternatíva, 36. vers.

Újabb tipikus képet látunk az előttünk álló igeszakaszban, jóllehet a körvonalak nem annyira könnyen megkülönböztethetőek, mint néhány másikban, melyeket már láttunk.

A judaizmus lelki állapota, ahogyan fennállt a mi Urunk földi tartózkodásának idején, három megrendítő kijelentésben van feltárva. Először, a zsidók a vallásos külsőségekkel voltak elfoglalva (25. vers). Másodszor, irigykedtek Krisztus missziójának eredményeit figyelve (26. vers). Harmadszor, elutasították a Megváltó bizonyságtételét (32. vers). Mily csípősen tárja ez fel Izraelnek, mint nemzetnek az állapotát! Isten Krisztusa iránti szívtelenséggel, valamint az ő előfutára által elfoglalt pozícióval kapcsolatos tudatlansággal csakis a ritualizmus dolgaival voltak elfoglalva. Vallásosak voltak, de nem érezték a Megváltó szükségességét. Jobbnak látták a „megtisztulás" kérdései felett civakodni, mint az élet vizéért az Úr Jézushoz járulni. Ez azonban nem volt minden. Irigyek voltak a külső sikerekre, amik az Úr Jézus misszióját kísérték annak korai szakaszában. Mennyire kimutatta ez a szívük milyenségét! Még világosabb az, amit a 32. versben olvasunk róluk – Krisztus bizonyságtételét „senki sem fogadta be". A Megváltót nemcsak „lenézték", hanem „el is utasították". Ismét mondjuk, hogy a judaizmus fertelmes állapota tárul itt a szemünk elé.

„Ezután elméne Jézus az ő tanítványaival a Júdea földére; és ott időzék velök, és keresztele" (Jn3:22). Ezt a Jn4:2 fényében kell olvasnunk. A két igeverset összekapcsolva egy fontos dolgot lehet leszögezni: amit Krisztus tanítványai *az Ő nevében* tesznek, az olyan, mintha közvetlenül maga Krisztus tenné meg. Ez ugyanaz, mint amit a 2Kor5:20-ban olvasunk: „Krisztusért járván tehát követségben, mintha Isten kérne mi általunk: Krisztusért kérünk, béküljetek meg az Istennel". Ugyanez a helyzet az imával is. Mikor igazán imádkozunk az Atyához Jézus Krisztus nevében, az olyan, mintha maga Krisztus lenne a könyörgő.

„János pedig szintén keresztel vala Énonban, Sálemhez közel, mert ott sok volt a víz. És oda járulának és megkeresztelkedének" (Jn3:23). Eme helyek nevének a jelentése – mint az összes többié is a Szentírásban – rendkívül fontos. Énon azt jelenti: „a források helye", Sálem jelentése pedig „békesség". Micsoda áldott helyen volt János! Ezek a nevek éles ellentétre mutatnak „Júdea pusztájával" és „a Jordán vidékével" szemben (v. ö. Mt3:1, 5), amik a szárazságról és a halálról beszélnek. Biztos, hogy itt a legfontosabb leckét tanulhatjuk meg, ami egyben a legdrágább is. A szárazság és a halál helye volt az, ahonnan Isten munkára hívta el Krisztus előfutárát, s mivel ő ott hűséges bizonyságot tett az Úr Jézusról, számára a hely „a források" (felüdülés) és a „békesség" helyévé vált! Isten hűséges szolgája mindenkor ezt tapasztalja meg.

„János pedig szintén keresztel vala". Ennek az Ígének itt hatalmas gyakorlati jelentősége van Isten megannyi szolgája számára. Az Úr Jézus itt volt személyesen Júdeában, s a Vele levő tanítványai kereszteltek. A tömegek, akik először János prédikációját hallgatták, most elhagyták őt, és Krisztushoz gyülekeztek (26. vers). S mit tesz ekkor az Úr előfutára?

Úgy dönt, hogy munkájának vége, s hogy Istennek többé már nincs rá szüksége? Vajon elcsügged amiatt, hogy gyülekezete oly kicsiny? Otthagyja a munkáját és hosszú vakációra indul? Távol legyen! Hűségesen kitartott: „János pedig *szintén* keresztel vala". Van ennek üzenete a számunkra? Talán olyanok is olvashatják ezeket a sorokat, akik nagy tömegeknek szolgáltak. Ezek azonban többé már nincsenek. Megjelent egy másik prédikátor, és a tömegek utána özönlöttek. Most akkor mi van? Arra a következtetésre kell jutnod, hogy Isten félretett? Ettől a tapasztalattól szenvedve elcsüggedsz? Vagy ami még rosszabb, *irigy* vagy a mások munkáját kísérő nagy sikerekre? Ő Krisztus szolgatestvérei, vegyétek a szívetekre ezt az Ígét: „János pedig szintén keresztel vala". Népszerű korszakának lehet, hogy vége van, fényét elhomályosíthatta az a másik, ragyogóbb fény, a tömegek megvékonyodhattak, de mindazonáltal tovább fáradozott és hűségesen kitartott abban a munkában, amit Isten adott neki, hogy végezze! „A jótéteményben pedig meg ne restüljünk, mert a maga idejében aratunk, *ha el nem lankadunk*" (Gal6:9). János ellátta a kötelességét és végigjárta útját.

„János pedig szintén keresztel vala Énonban, Sálemhez közel, mert *ott sok volt* a víz." Ez az Újszövetség megannyi verseinek egyike, mely világosan utal a keresztelés módjára. Ha a keresztelés fröcsköléssel, vagy leöntéssel történt volna, „sok vízre" nem lett volna szükség. A tény, hogy János Énonban keresztelt, „mert ott sok volt a víz", erőteljesen sugallja, hogy a keresztség biblikus formája a bemerítés. Az azonban, aki meg akarja ismerni és cselekedni Isten akaratát, nem hagyatkozhat puszta következtetésekre, legyenek azok bármennyire erőteljesek is. Maga a „keresztelés"[14] szó (mind az angolban, mind a görögben) azt jelenti: bemártani, vagy bemeríteni. A fröcskölést és leöntést jelentő görög szavak teljességgel eltérnek a keresztelés szavától. Emellett a mi áldott Urunk saját példájának el kell döntenie minden vitát. Egyetlen előítéletektől mentes elme sem lenne képes úgy elolvasni a Mt3:16-ot, hogy ne látná azonnal: az Úr Jézus bemeríttetett. Végül a Róma 6 bizonysága is egyértelmű és döntő. Ott ezt olvassuk: „Eltemettettünk azért ő vele együtt *a keresztség által* a halálba" (4. vers).

„Vetekedés támada azért a János tanítványai és a judeaiak között a mosakodás felől" (Jn3:25). A „júdeaiak" ugyanazok, akikről a Jn1:19-ben olvasunk, akik küldöttséget küldtek a Keresztelőhöz annak kiderítésére, hogy kicsoda ő. Létezik némi eltérés az ókori görög kéziratban, valamint az ezt követő fordításban, mely így szól: „Vetekedés támada azért a János tanítványai és *egy zsidó* között a mosakodás felől". Mi azonban teljességgel meg vagyunk arról győződve, hogy mint az esetek nagy többségében, itt is az elfogadott fordítás a jobb. Világos, hogy a Jn1:19-ben szereplő „zsidók" kerülnek itt ismét a szemünk elé. Ez meglátszik abból, amit a 28. versben olvashatunk: „Ti magatok vagytok a bizonyságaim, hogy *megmondtam*: Nem vagyok én a Krisztus, hanem hogy ő előtte küldettem el". A Keresztelő emlékezteti őket a képviselőiknek az előző alkalommal tett bizonyságtételére, mert a Jn3:28 pontosan összecseng a Jn1:20-szal és 23-mal.

„És menének Jánoshoz és mondának néki: Mester! A ki veled vala a Jordánon túl, a kiről te bizonyságot tettél, ímé az keresztel, és hozzá megy mindenki" (Jn3:26). Mi volt a céljuk ezeknek a zsidóknak? Vajon nem gonosz volt az indítékuk? Vajon nem Jánost akarták iriggyé tenni? Természetesen úgy tűnik, hogy igen. Miért beszéltek volna neki Krisztus külső sikereiről, ha nem az Ő előfutárának az irigységét akarták volna felkorbácsolni? S vajon nem vesszük észre mind emögött a lelkek Ellenségét? Mindig is kedvenc eszköze volt az Úr egyik szolgáját iriggyé tenni azokra a nagyobb sikerekre, amit egy másik élvezett. De ó jaj! mily gyakran eléri ezt a gonosz célját! Csak azok vannak biztosítva az efféle támadásokkal szemben, akik nem az emberek tiszteletét, hanem egyedül Uruk dicsőségét keresik.

A fenti alapelv szembeötlő példáját látjuk Mózesnél, aki „igen szelíd vala, minden embernél inkább, a kik e föld színén vannak" (4Móz12:3). A 4Móz11:26-27-ben ezt olvassuk:

[14] Azaz „bemerítés" – *a ford*.

„Két férfiú azonban elmaradt vala a táborban; egyiknek neve Eldád, a másiknak neve Médád, és ezeken is megnyugodott vala a lélek; mert azok is az összeírottak közül valók, de nem mentek vala el a sátorhoz, és mégis prófétálának a táborban. Elfutamodék azért egy ifjú, és megjelenté Mózesnek, és monda: Eldád és Médád prófétálnak a táborban". S most figyeljük meg, mi következik: „Akkor felele Józsué, a Nún fia, Mózes szolgája, az ő választottai közül való, és monda: Uram, Mózes, tiltsd meg őket!" Még Józsua is irigykedett a mestere kedvéért. De milyen áldottan fedi meg őt Mózes: „És felele néki Mózes: Avagy érettem buzgólkodol-é? Vajha az Úrnak *minden* népe próféta volna, hogy adná az Úr az ő lelkét ő beléjök!"

Ugyanez az önzetlen lélek látható abban, aki úgy utalt önmagára, mint „minden szentek között a legeslegkisebbre" (Ef3:8). Miközben a szeretett apostol Rómában volt fogoly, sok testvér vált magabiztossá, és félelem nélkül merték szólni az Ígét. Igaz egyesek irigységből és törekvésből prédikálták Krisztust, mások viszont jóakaratból. S miképpen érzett az apostol? Vajon úgy vélte, hogy mások megpróbálnak előnyöket kovácsolni az ő távollétéből? Vajon féltékeny volt a munkálkodásukra? Nem, sőt ezt mondta: „minden módon… én ennek örülök, sőt örülni is fogok" (Fil1:14-18). S azután hall Filemon szolgálatáról a szentek felvidításában, s ezt írja neki: „sok örömünk és vígasztalásunk van a te szeretetedben, hogy a szenteknek szíveik megvídámodtak te általad, atyámfia" (Fil7). Bárcsak még több lenne található közöttünk és az Úr többi szolgája között ebből a lelkületből, mikor arról hallunk, hogy miképpen használja az Úr őket.

„Felele János és monda: Az ember semmit sem vehet, hanem ha a mennyből adatott néki" (Jn3:27). Csodaszép meglátni, miképpen viselkedett ez alkalommal János. Először is, fejet hajt Isten szuverén akarata előtt (27. vers). Másodszor, emlékezteti a kísértőit arra, hogy korábban lemondott minden más helyről azt kivéve, hogy ő az, aki Úr „előtt küldetett" (Jn1:27). Harmadszor, kijelentette, hogy Izrael Krisztusé, nem az övé. Negyedszer, azt állítja, hogy a saját öröme beteljesedett azzal, mikor látta az embereket az Úr Jézushoz fordulni (29. vers). Végül ahhoz ragaszkodik, hogy miközben Krisztusnak „növekednie kell", neki „alá kell szállnia". Áldott önmegtagadás volt ez.

„Felele János és monda: Az ember semmit sem vehet, hanem ha a mennyből adatott néki." János egyáltalán nem lepődött meg a lelki észlelés hiánya miatt a zsidókban. Isten dolgait a természeti ember nem képes észrevenni. Még mielőtt az ember egyáltalában „átvehetné" a lelki dolgokat, ezeknek először „meg kell neki adatnia a mennyből". S ajándékainak osztogatásában Isten szuverén. Mi teljesen meg vagyunk győződve arról, hogy ennek a 27. versnek a tartalma magában foglalja a kulcsot nagyon sok rejtélyeshez. Vannak egyes hívők, az Úr szerettei, akik nem látják a hívő keresztségének igazságát. Vannak mások, akik megütköznek az eleve elrendelésen. Ami számunkra oly világos lehet, mint a nap, az számukra sötétség. De nehogy felfuvalkodjunk felsőbbrendű ismereteinkkel! Emlékezzünk Pál apostol intésére: „Mert kicsoda különböztet meg téged? Mid van ugyanis, a mit nem kaptál volna? Ha pedig úgy kaptad, mit dicsekedel, mintha nem kaptad volna?" (1Kor4:7).

Másrészről viszont nincs bocsánat az Isten dolgait illető tudatlanságra. Távol legyen. Isten világosan kinyilvánította akaratát. Az Ő áldott Ígéje itt van a kezünkben. S a mi felelősségünk hinni és megérteni mindent, ami a mi okulásunkra van megírva. „Ha pedig valaki azt hiszi, hogy tud valamit, még semmit sem ismer úgy, a mint ismernie kell" (1Kor8:2). Mindazonáltal van a dolognak isteni oldala is, és ez áll előttünk a Jn3:27-ben. Mit mondott az Úr Jézus válaszul azoknak a városoknak a hitetlenségére, ahol a legnagyobb csodáit tette? „Abban az időben szólván Jézus, monda: Hálákat adok néked, Atyám, mennynek és földnek Ura, hogy elrejtetted ezeket a bölcsek és az értelmesek elől, és a kisdedeknek *megjelentetted*. Igen, Atyám, mert így volt kedves te előtted" (Mt11:25-26). Mit mondott Péternek, mikor az apostol elmondta azt az áldott bizonyságot messiási mivoltáról és istenségéről? „És felelvén Jézus, monda néki: Boldog vagy Simon, Jónának fia, mert nem test és vér jelentette ezt meg néked, hanem az én mennyei Atyám" (Mt16:17). S mi van megírva

Lídiáról? „És egy Lidia nevű, Thiatira városbeli bíborárús asszony, ki féli vala az Istent, hallgata reánk. *Ennek az Úr megnyitá szí*vét, hogy figyelmezzen azokra, a miket Pál mond vala” (Csel16:14).

Isten azonban mégsem szeszélyes. Ha nem „adatik” meg nekünk, az a mi hibánk. „Nincs nekünk”, mert „nem kérjük” (Jak4:2). Vagy „nem találunk”, mert túl lusták vagyunk ahhoz, hogy Isten drága dolgait „keressük”. Itt van az Ő drága ígérete, már amennyiben teljesítjük a hozzá kapcsolódó feltételeket: „Fiam! ha beveszed az én beszédimet, és az én parancsolatimat elrejted magadnál, Ha figyelmeztetvén a bölcsességre a te füleidet, hajtod a te elmédet az értelemre, Igen, ha a bölcseségért kiáltasz, és az értelemért a te szódat felemeled, Ha keresed azt, mint az ezüstöt, és mint a kincseket kutatod azt: Akkor megérted az Úrnak félelmét, és az Istennek ismeretére jutsz” (Péld2:1-5).

„Ti magatok vagytok a bizonyságaim, hogy megmondtam: Nem vagyok én a Krisztus, hanem hogy ő előtte küldettem el” (Jn3:28). János most az hirdeti ki, hogy mi nem volt, és mi volt. Ő nem volt más, mint hírnök Krisztus előtt. Az ő helye tehát alárendelt hely volt. De milyen áldott dolog volt ez! Ezek a zsidók megpróbálták felkorbácsolni János büszkeségét. Az Úr szolgája azonban elfoglalta az őt megillető helyet előttük. Emlékezteti őket, hogy ő csak Krisztus „előtt küldetett el”.

„A kinek jegyese van, vőlegény az; a vőlegény barátja pedig, a ki ott áll és hallja őt, örvendezve örül a vőlegény szavának. Ez az én örömem immár betelt” (Jn3:29). Az első dolog, ami megragadja itt a figyelmünket, az ennek a versnek a nyitó mondata. Ki a „menyasszony”, aki már akkor az Úr Jézus menyasszonya volt? A válasz keresésében különös figyelmet kell fordítanunk a vonatkozásra, ahol ez a kijelentés található, a *körülményekre*, melyek között elhangzott, valamint a személyre, aki kimondta. A *vonatkozást*, amiben elhangzott, a Jn3:22-23-ig visszamenve találjuk meg. Jézus tanítványai magához Jánoshoz hasonlóan kereszteltek. Ez nem keresztyén keresztség volt, mert az nem lett megalapítva a Megváltó halála és feltámadása előtt. Ez a keresztség tehát *Isten országának* keresztsége, s az abba való belépés egyik feltétele volt (v. ö. Mt3). A *körülményeket*, melyek között elhangzott, a Jn3:29-ben látjuk a Keresztelő azoknak adott válasza részeként, akik megpróbálták felkorbácsolni az ő irigységét amiatt, hogy a tömegek most Krisztushoz özönlenek. Aki pedig kimondta, az nem Pál apostol volt a pogányokhoz szólván, hanem Keresztelő János, akinek a szolgálata Izraelre *korlátozódott*, s aki itt „a vőlegény barátjának” nevezi magát.

Mikor a Keresztelő azt mondta, hogy „a kinek jegyese van, vőlegény az”, ő nem az egyházra, Krisztus Testére utalt, mert arról semmit sem tudott, s senki más sem ismerte a hármas Istent. Abban az időben Krisztus nem az egyház kialakításán munkálkodott, hanem mint „a körülmetélkedés mestere” Izraelnek mutatta meg Magát. Az, hogy a tizenkét apostol földi kapcsolatban állt Krisztussal (jóllehet természetesen a hit házanépéhez és Isten családjához is tartoztak), világosan kiderül a Megváltó szavaiból: „Jézus pedig monda nékik: Bizony mondom néktek, hogy ti, a kik követtetek engem, az újjá születéskor, a mikor az embernek Fia beül az ő dicsőségének királyi székébe, ti is beültök majd tizenkét királyi székbe, és ítélitek az Izráel tizenkét nemzetségét” (Mt19:28). Ez olyasvalami, amit Pál apostol – a pogányok apostola, akin keresztül Isten ismertté tette az egyetlen Testre vonatkozó igazságot – soha nem fog tenni.

„A kinek jegyese *van*” a hit nyelvezete volt. A társaság, aki majd a „menyasszonyt” alkotja, akkor még messze állt a teljességtől, még csak a magja volt meg, de a hit Isten Izraelre vonatkozó célját *már mint beteljesedettet* jelentette meg. Az „a kinek jegyese <u>van</u>” kizárja az egy testet, mert az nem kezdett el formálódni, csak néhány évvel később. Ha további bizonyíték szükséges az általunk eddig leírtakhoz, az azonnal megadatik a következő mondatokban: „a vőlegény barátja pedig, a ki ott áll és hallja őt, örvendezve örül a vőlegény szavának. Ez az én örömem immár betelt”. Ez kétségtelenül magára Keresztelő Jánosra vonatkozik. Ő azonban semmiféle lehetséges kapcsolatban nem állt az egyház igazságának

beharangozásával, ami Krisztus Teste. Az ő saját nyelvezete, amiképpen meg van írva a Jn1:31-ben, befejezett: „de hogy megjelentessék Izráelnek, azért jöttem én, a ki vízzel keresztelek”.

Értsük meg világosan, hogy ebben a fejezetben se tagadva, sem megerősítve nincs, hogy Krisztus Teste lesz az Ő mennyei menyasszonya. Ez nem tartozik a jelen igeszakasz terjedelmébe. Itt megpróbáltunk hű magyarázatot adni a Jn3:29-re, s a „menyasszony” itt világosan az újjászületett izraelitákra vonatkozik, akiknek társasága még nem teljes. Ennek a társaságnak az összegyűjtését *megszakította* az, hogy a zsidó nemzet egésze elutasította Krisztust, amit aztán a jelen korszak követett. Miután azonban Krisztus Teste eljut „az Isten Fiában való hitnek és az Ő megismerésének egységére, érett férfiúságra, a Krisztus teljességével ékeskedő kornak mértékére” (Ef4:13), Isten *folytatja* majd a munkáját Izraellel, s teljessé teszi a közülük kigyűjtendők társaságát.

„A vőlegény barátja pedig, a ki ott áll és hallja őt, örvendezve örül a vőlegény szavának” (29. vers). Ez nagyon áldott dolog. Figyeljük meg először is, miképpen ismétlődik itt az, amire felhívtuk a figyelmet a Jn1:35-37 tanulmányozásánál. A két tanítvány ott „állt” és hallotta, amint a mestere „beszélt” és ezt mondta: „ímé az Isten Báránya”. Az előttünk levő versben ugyanez a sorrend: „a ki ott áll és hallja”. A megállás a tevékenykedés felfüggesztését jelenti: ez az összpontosított figyelemre utal. Az itt szemléltetett alapelv rendkívül fontos. Ez az egyike azoknak, melyekre hatalmas hangsúlyt kell fektetni ebben a nyüzsgő, tolongó világban, ami csak a test energiáinak a terméke. Először „meg kell állnunk” ahhoz, hogy „meghallhassuk” Őt.

„Ez az én örömem immár betelt” (29. vers). Mennyire drága dolog ez! A szív öröme a „*Krisztussal való elfoglaltság*” gyümölcse. *Az Ő hangja* felüdíti a lelket. De ismét mondjuk, hogy a mindennél fontosabb előkészület ehhez a testi tevékenységek felfüggesztése. Az ő hangját nem hallhatjuk, ha ide-oda futkosunk a minket körülvevő félelmetes zenebona sodrában. A „jobb rész” nem Márta része – „foglalatos a szüntelen való szolgálatban” – hanem „leülni” az Úr Jézus lábaihoz, mint Mária tette, hallgatván az Ő szavát (lásd Lk10:38-42). Vegyük észre a Jn3:29-ben alkalmazott igeidőt is: „ott áll és hallja”. Ez folytonos cselekvést fejez ki, amit napról-napra újból és újból meg kell tenni, ha azt akarjuk, hogy beteljen az örömük. Vajon nem a mi hibánk a magyarázata ebben a dologban örömtelen életünknek?

„Annak növekednie kell, nékem pedig alább szállanom” (Jn3:30). Ez János szeretetre méltó alázatosságának áldott csúcspontja, mely nagyon alkalmas mindenféle csoportérzelem összezúzására, valamint bármiféle irigység csírájában történő elfojtására, ami a saját tanítványainak a szívében üthette fel a fejét. Minél inkább „alább szállok”, annál nagyobb örömömet lelem az ott állásban és ama áldott Valaki hangjának hallásában, Aki mindenestől Szeretett. S visszafelé is így van. Minél többet állok és hallom az Ő hangját, annál jobban „növekszik” előttem, s én annál „alább szállok”. Én nem foglalkozhatok egyidejűleg mindkét dologgal. „Alább szállni” a feltételezésünk szerint annyi, mint egyre kevésbé önmagunkkal elfoglaltnak lenni. Minél inkább Krisztussal vagyok elfoglalva, annál kevésbé leszek önmagammal elfoglalva. Az alázatosság nem közvetlen művelés eredménye, hanem inkább *melléktermék*. Minél jobban próbálok meg alázatos lenni, annál kevesebbet fogok elérni az alázatosságban. Ha azonban valóban Azzal foglalom el maga, Aki „szelíd és alázatos szívű” volt, ha folyamatosan az Ő dicsőségét szemlélem Isten Ígéjének a tükrében, akkor fogok elváltozni „ugyanazon ábrázatra…, dicsőségről dicsőségre, úgy mint az Úrnak Lelkétől” (2Kor3:18).

A most előttünk levő igeszakasz tartalmazza a Keresztelő végső bizonyságtételét az Úr Jézus Krisztusról. Benne a Megváltó és az Ő szolgája élesen elkülönülnek. Mesterének dicsőségeiről bizonyságot téve Keresztelő János hétszeres különbséget tett. Először, János volt az, aki semmit sem vett azon kívül, ami a mennyből adatott neki (27. vers) míg

Krisztusként Jézus volt az, Akinek az Atya „a kezébe adott mindent” (35. vers). Másodszor, Jézus volt a Krisztus, míg János volt az, aki „előtte küldetett” (28. vers). Harmadszor, Krisztus volt a „vőlegény”, míg János nem volt több, mint a vőlegény „barátja” (29. vers). Negyedszer, Krisztusnak „növekednie kell”, míg Jánosnak „alább kell szállnia” (30. vers). Ötödször, János „földről való” volt, míg Jézus „felülről jött”, és „feljebb való mindenkinél” (31. vers). Hatodszor, János csak mértékkel kapta a Lelket, de Krisztusról azt a bizonyságot tette, hogy „nem mérték szerint” adta Neki Isten a Lelket (34. vers). Hetedszer, János csak egy szolga volt, míg a Megváltó nem kevesebb, mint Isten Fia (35. vers). Micsoda áldott és teljes bizonysága volt ez a dicsőség Ura felmérhetetlen fenségének!

„A ki felülről jött, feljebb való mindenkinél. A ki a földről való, földi az és földieket szól; a ki a mennyből jött, feljebb való mindenkinél” (Jn3:31). János most bizonyságot tesz Krisztus személyéről, dicsőségéről és bizonyságáról. Nekünk úgy tűnik, hogy János itt nyomatékot ad a bizonyságtételében levő ama hét különbség egyikének, amit önmaga és Krisztus között vázolt fel. A „földi és földről valót” nem szabad „világinak és a világból valónak” érteni. János a földről való volt és a Földre tartozó dolgokról beszélt. Az Úr azonban a mennyből jött és feljebb való mindenkinél. Minden más, Istentől küldött hírnökben sok volt a földi, mint bennünk is, akik most vagyunk az Ő szolgái. Minket a véges felfogóképességünk korlátoz. A halál testei, amikben lakozunk, komoly hátrányt jelentenek. Látásunk jórészt a földi dolgokra korlátozódik. Az Úr Jézus számára azonban nem voltak efféle korlátok: Ő az Isten Fia volt a mennyből, tiszta, tökéletes, mindentudó.

„És arról tesz bizonyságot, a mit látott és hallott” (Jn3:32). A Krisztus által hozott bizonyságtétel tökéletes volt. A próféták üzenetüket a Szentlélektől kapták, s azokról a dolgokról beszéltek, melyeket „nem láttak” – lásd Mt13:17. Ezek azok a dolgok, melyekbe angyalok vágytak betekinteni, ám túl titokzatosak voltak ahhoz, hogy kipuhatolják – lásd 1Pt1:12. A mi Urunk Jézus Krisztus azonban a saját tökéletes tudásával ismeri a „mennyei dolgokat”, mert Ő mindig is az Atya keblén lakozott. Ő ismeri Isten elméjét, hisz Ő Maga az Isten.

„És az ő bizonyságtételét senki sem fogadja be” (Jn3:32). Mennyire radikálisan mások voltak Jánosnak eme szavai a zsidókétól, akik azt jelentették ki, hogy „hozzá megy mindenki”, 26. vers! Egy leckét megtanulhatunk ebből: annak a statisztikának a megbízhatatlanságát, mely a lelki eredményeket próbálja meg lajstromozni. Azok a zsidók csak a külsőségekre tekintettek, s ebből a szemszögből Krisztus ügye látszólag rendkívüli módon virágzónak tűnt. Az Úr előfutára azonban a felszín alá is nézett a valódi lelki eredményekre, s az ő ítélete ez volt: „az ő bizonyságtételét senki sem fogadja be”. Óvakodjunk tehát a statisztikáktól, mert nagymértékben attól függnek, akik összegyűjtik az adatokat. Egyesek, akik optimisták, elmondanak mindent, ami másoknak örömet okoz és bátorítja amazokat. Akik viszont komolyabbak és szigorúbban ítélnek, sok nyomasztó dolgot fognak elmondani.

„És az ő bizonyságtételét senki sem fogadja be.” Ezt nem minden korlátozás nélkül kell értelmezni, mert a következő szavak kijelentik, hogy „a ki az ő bizonyságtételét befogadja, az megpecsételte, hogy az Isten igaz”. Nyilvánvaló, hogy János úgy értette: többé-kevésbé senki sem fogadta be Krisztus bizonyságtételét. Összevetvén a Hozzá özönlő tömegekkel, összevetvén Izrael nemzetének egészével azok, akik „befogadták” Krisztus bizonyságtételét, oly kevesen voltak, hogy mintha senki sem fogadta volna az be. S vajon nem így van ez ma is? Ezen a támogatott földön tömegeknek prédikálják Krisztust, és sokan vannak, akik hallottak Róla, de ó jaj! milyen kevesen adják tanújelét annak, hogy valóban a szívükbe fogadták az Ő bizonyságtételét!

S *miért* van az, hogy az emberek nem fogadják be az Ő bizonyságát, Aki „a mennyből jött” (31. vers), Aki arról tesz bizonyságot, amit látott és hallott (32. vers), s Aki mérték nélkül kapta a Lelket (34. vers), s igen, Aki nem más, mint az Atya által szeretett Fiú (35.

vers)? Azért, mert földiek. Az üzenet túlságosan mennyei a számukra. Nincs rá gusztusuk. Csak az alulról való dolgokra van szívük. Mások túlságosan tanultak ahhoz, hogy elhiggyenek bármit, ami ennyire egyszerű: ez még mindig botránykő a zsidóknak és ostobaság a görögöknek. Ők nem fognak hinni Istennek, s miképpen is tehetnék, miközben „emberektől nyernek tisztességet”? Másoknak a nyitottság jelent akadályt. Ők már elegendően jóknak gondolják magukat. Ők farizeusiak. Ők túl előkelőknek születtek ahhoz, hogy meglássák: újjá kell születniük. Ők túl gőgösek ahhoz, hogy elfoglalják az üres kezű koldusok helyét és átvegyék Isten *ajándékát*. Krisztus bizonyságtétele elutasításának alapvető oka azonban az, hogy „az emberek inkább szerették a sötétséget, mint a világosságot; mert az ő cselekedeteik gonoszak valának” (Jn3:19). Az emberek annyira romlottak, a szíveik annyira megkeményedtek és értelmük annyira elsötétedett, hogy jobban kedvelik a sötétséget a világosságnál.

„A ki az ő bizonyságtételét befogadja, az megpecsételte, hogy az Isten igaz” (Jn3:33). „Megpecsételni” annyit jelent: tanúsítani és megerősíteni. Az Úr Jézusba vetett hittel a hívő Istennek, mint valóságnak az ismeretére jut el a hívő. Eddig egy ismeretlen Istenről hallott és beszélt, most azonban önmagától ismeri Istent, s kijelenti hitét az Ő hűségében. „A ki hisz a Fiúban, örök élete van”, s a hívő rájön, hogy Isten igaz, mert most az élet újságában él. Az Úr mondja: „Aki hiszen Ő benne, el nem kárhozik”, s a hívő tudja, hogy így is van, mert a vétke terhe lekerült a lelkiismeretéről. Azok, akik Krisztus bizonyságtételét igaznak fogadják el, befogadják azt. A lelkük benne nyugszik meg. A sajátjukká teszik. Nem engedik meg, hogy bármi miatt kételkedjenek abban, amit Ő mondott. Nem számít, megértik-e teljesen, avagy sem, nem számít, mennyire tűnik ésszerűnek, vagy ésszerűtlennek, fenntartás nélkül hisznek benne. Akár reagálnak rá az érzelmeik, akár nem, nem számít – Isten Fia mondta, s ez elegendő.

„Mert a kit az Isten küldött, az Isten beszédeit szólja; mivelhogy az Isten nem mérték szerint adja a Lelket” (Jn3:34). Az Úr Jézus Krisztust ide az Isten küldte, s Ő csak Isten szavait szólta. Ennek a ténynek a tanúbizonyságát maga az Atya adta az átváltozás hegyén. „Ez az én szerelmes Fiam, a kiben én gyönyörködöm: őt hallgassátok” (Mt17:5). S Krisztus különbözött az Isten által küldött összes többi hírnöktől – minden dologban. Övé a „felsőbbrendűség”. Mások „mérték szerint” kapták a Lelket. Ők csak Isten igazságának részleteit ismerték. Hozzájuk eljött a Lélek, majd ismét elment tőlük. Azonkívül az ajándékaik is különbözők voltak: egyiknek egyfajta, másiknak teljesen másfajta ajándékot adott a Lélek. Isten azonban nem mérték szerint adta a Lelket Krisztusnak. Az Úr Jézus ismerte Isten teljes igazságát, mert Ő maga az igazság. Rá nem úgy jött a lélek, hogy aztán el is távozott, hanem azt olvassuk, hogy Rajta „megnyugodott” (Jn1:32). Továbbá Krisztus minden isteni ajándékkal fel volt ruházva. Ellentétben Isten részleges közléseivel a prófétákon keresztül (lásd Zsid1:1) Krisztus teljesen és véglegesen birtokolta Isten elméjét. Hisszük, hogy ama szavak teljes jelentése, miszerint Krisztus „mérték nélkül” kapta a lelket olyan kijelentés, mely szigorú párhuzamban áll a Kol29-ben megírtakkal: „Mert Ő benne lakozik az istenségnek egész teljessége testileg”.

„Az Atya szereti a Fiút, és az ő kezébe adott mindent” (Jn3:35). Micsoda dicsőséges bizonyságtétel volt ez! Krisztus több volt, mint Isten hírnöke, vagy bizonyságtevője, Ő volt az Atya által szeretett „Fiú”. Sőt mi több, Ő volt az, Akinek az Atya „mindent a kezébe adott”. Mennyire kiemeli ez ismét Krisztus abszolút isteni mivoltát! Az Atya senki másnak nem adhatott a kezébe „mindent”, csak Aki Vele abszolút egyenrangú.

„A ki hisz a Fiúban, örök élete van; a ki pedig nem enged a Fiúnak, nem lát életet, hanem az Isten haragja marad rajta” (Jn3:36). Itt van az elkerülhetetlen alternatíva. Az üdvösség hit által van, a Fiúba vetett hit által. Milyen istenien egyszerű! Azoknak, akik hisznek a Fiúban, „örök életük van” már ebben a pillanatban is, jóllehet ennek teljes élvezete, valamint teljes megmutatkozása még a jövő eseménye. Azoknak, azonban, akik nem hisznek

a Fiúban, „nem látnak életet”: se be nem lépnek abba, se nem élvezik. Valóban, a bűn-gyűlölő Isten haragja „nyugszik meg” rajtuk. Már most is rajtuk van, s ha nem hisznek, örökre meg is marad rajtuk. Mennyire kimondhatatlanul ünnepélyes! Mennyire kötelessége minden olvasónak komolyan és őszintén szembenézni a kérdéssel: melyik osztályhoz tartozok én magam? Azokhoz, akik hisznek a Fiúban, vagy azokhoz, akik nem hisznek a Fiúban?

A következő kérdések már a következő fejezetre vonatkoznak:

1. Mit kell megtanulnunk abból a kijelentésből, hogy Jézus „maga nem keresztelt” (Jn4:2)?
2. Miért „hagyta el Júdeát” az Úr, mikor tudta, hogy a farizeusok irigyek voltak (Jn4:3)?
3. Milyen prófétai előjelet látunk a Jn4:3-4ben?
4. Mi volt az amiért Krisztusnak Samárián keresztül „kellett” mennie? Jn4:4
5. Mit kell megtanulnunk abból a tényből, hogy Krisztus és a samáriai asszony találkozása egy „forrás” mellett zajlott le? Jn4:6
6. Miért olvassuk, hogy ez „Jákób forrása” volt? Jn4:6
7. Mit sugall a „hat óra”? Jn4:6

11. fejezet: Krisztus a sikári forrásnál, Jn4:1-6

Az előttünk álló szakasz összegzésével kezdjük. Ebben az alábbiakat látjuk:

1. Az Úr ismerete a farizeusok irigységéről, 1. vers.
2. Az Úr tanítványai keresztelnek, 2. vers.
3. Az Úr elhagyja Júdeát és elindul Galileába, 3. vers.
4. Az isteni kegyelem kényszere, 4. vers.
5. Utazás Sikárba, 5. vers.
6. A Megváltó fáradtsága, 6. vers.
7. A Megváltó pihenése, 7. vers.

Az első három fejezethez hasonlóan ez a negyedik is felvázolja annak a szánalmas lelki korlátoltságnak egy összetevőjét, melyben Izrael az Úr földi tartózkodásának idején volt. Figyelemre méltó, mennyire teljes a nekünk felvázolt kép. Mindegyik különálló szín egy megkülönböztető jellemzőt tár elénk. Eddig már láthattuk: először a vak papságot (Jn1:19, 26), másodszor az örömtelen nemzetet (Jn2:3), harmadszor a megszentségtelenített templomot (Jn2:14), negyedszer a lelkileg halott Szanhedrint (Jn3:7), majd ötödször Krisztus személyének megvetését (Jn3:26) és a tanításának elutasítását (Jn3:32). Most láthatjuk Izrael fél-pogány szomszédaikkal szembeni szívtelen közönyösségét.

Izraelt az Isten nagyon kiváltságossá tette, s nem a legkisebb áldások egyike volt az írott kijelentés Tőle magától. De jóllehet nagyon sok világosságot kaptak, önző módon közönyösek voltak azokkal szemben, akik a sötétségben voltak. A saját földjük határain belül (mert Samária ennek részét képezte) éltek fél-pogányok, de a zsidók mégsem viseltettek szeretettel a lelkük és gondoskodással a lelki jólétük iránt. Figyeljük meg az egyikük tragikus panaszát: „a zsidók nem barátkoznak a samáriaiakkal” (Jn4:9). Isten kegyelt népének a samáriaiakkal szembeni szívtelen közönyösségét még inkább megmutatja a tanítványok meglepetése, mikor visszatérvén látták, hogy a Megváltó a samaritánus nővel beszélget (Lk4:27). Kétségtelenül megrovásképpen mondta nekik az Úr, hogy „ti nem azt mondjátok-é, hogy még négy hónap és eljő az aratás? Ímé, mondom néktek: Emeljétek fel szemeiteket, és lássátok meg a tájékokat, hogy már fehérek az aratásra” (Jn4:35). Azaz, a samaritánusok eme szívtelen elhanyagolása újabb bepillantást enged nekünk Izrael akkori állapotába.

A János 4 azonban nemcsak újabb képét festi le annak a nyomorult állapotnak, melyben a zsidók voltak, hanem ismét tartalmazza a jövő profetikus előképét is. Az előző fejezet záró verseiben láttuk, hogy Krisztus személyét lenézték (Jn3:26), és bizonyságtételét megvetették (Jn3:32). Ez csak előre vetette Krisztusnak a nemzet általi, végső elutasítását. S most ezzel csodálatos összhangban a következő dolog, amit látunk, hogy Krisztus a pogányokhoz fordul! A sorrend itt, mind mindenütt máshol, tökéletes. Ahogyan valamennyien tudjuk, pontosan ez történt Istennek a Földdel kapcsolatos korszakos kapcsolataiban. Amint véget ért a régi korszak azzal, hogy Izrael elvetette Krisztust, Isten kegyelme azonnal a pogányok felé fordult (Rm11, stb.). Tanításunkban erre először a 3. versben szereplő kijelentés utal: az Úr Jézus „elhagyá Júdeát és elméne ismét Galileába” – v. ö. Mt4:15 – „a pogányok Galileája”! A második erre utaló dolog az, hogy az Úr Jézust itt nem a zsidókkal, hanem a samáriaiakkal látjuk foglalkozni. A harmadik dolog pedig, amit a 40. versben olvasunk: „és ott marada *két napig*”. Mennyire látványos ez! Emlékezzünk a 2Pt3:8-ra: „egy nap az Úrnál olyan, mint ezer esztendő, és ezer esztendő mint egy nap”. Két „nap”, vagy 2000 év tehát az a bizonyos időtartam, ameddig az Úr távol lesz a júdeai zsidóktól. Milyen tökéletes és pontos ez a kép!

A hetedik fejezet végén felhívtuk a figyelmet az egyes szakaszok egymással való viszonya megfigyelésének fontosságára. Ezt az alapelvet nagyon sajnálatosan elhanyagolták a Bibliát tanulmányozók. Nemcsak az egyes verseket kell tanulmányoznunk szorgalmasan a szövegösszefüggésükben, de minden egyes fejezetet, mint egészet is kell tanulmányoznunk a megelőző és soron következő fejezetekkel való *viszonyában*. Ha odafigyelünk erre, gyakran látjuk majd, hogy a Szentlélek azért helyezett egymás mellé két mozzanatot – csodákat, példázatokat, beszélgetéseket, bármi is legyen a konkrét eset – hogy megmutassa a közöttük levő ellentétek, vagy ellentét-sorozatot. Ezt világosan láttuk a János 2 első és második felének esetében, ahol hétszeres ellentét figyelendő meg. Egy másik látványos példa most van a szemünk előtt. Kézzelfogható ellentét van aközött, amiről a János 3 első felében olvasunk, s a János 4 első fele között.

Amint együtt tanulmányozzuk a János 3-at és 4-et, egy sor látványos ellentét tűnik fel a szemünk előtt. Vegyük ezeket sorra. Először a János 3-ban látunk „egy farizeusok közül való embert, a *neve* Nikodémus", a János 4-ben pedig egy névtelen asszony áll előttünk. Másodszor, az előbbi „Izrael tanítója" volt, utóbbi pedig egy alacsony rangú asszony, mivel „vizet meríteni" jött. Harmadszor, az előbbi egy kegyelt zsidó, utóbbi egy lenézett samaritánus volt. Negyedszer, Nikodémus nagy hírnévnek örvendő ember volt, a Szanhedrin tagja, aki pedig Krisztussal beszélgetett a János 4-ben, az egy romlott erkölcsű asszony. Ötödször, ott Nikodémus kereste fel Krisztust, itt Krisztus keresi fel az asszonyt. Hatodszor, Nikodémus „éjjel" jött Krisztushoz, míg Krisztus délidőben beszélget az asszonnyal. Hetedszer, az önelégült farizeusnak Krisztus ezt mondta: „újjá kell születnetek", míg a pogányok eme bűnös tagjának „Isten ajándékáról" beszél. Mennyire elmulasztjuk összevetni és szembeállítani mindazt, amit a Szentlélek egymás mellé helyezett Isten csodálatos Ígéjében! Bárcsak felindítana az Úr valamennyiünket az Ő Ígéjének szorgalmasabb tanulmányozására!

„Amint azért megtudta az Úr, hogy a farizeusok meghallották, hogy Jézus több tanítványt szerez és keresztel, mint János, (Jóllehet Jézus maga nem keresztelt, hanem a tanítványai,) Elhagyá Júdeát és elméne ismét Galileába." (Jn4:1-3). Már Krisztus nyilvános szolgálatának eme korai szakaszában is elkezdték kimutatni a farizeusok a Vele való szembenállásukat. Nem nehéz azonban ezt megérteni, mert az Úr Jézus tanítása nyíltan elítélte képmutató praktikáikat. Sőt, irigységük is felgerjedt erre az új mozgalomra, aminek Őt tekintették a vezetőjének. A Keresztelő egy, a templomban szolgáló pap fia volt, s ez bizonyos fokú tekintélyt kölcsönzött neki. Itt volt azonban egy ember, akit nem tekintettek többnek egy ács fiánál, s ki volt Ő, hogy követőket toborozzon? Aztán meg Názáretből származott, s most Júdeában munkálkodott! S „Názáretből", tanították, „nem származhat próféta" (v. ö. Jn7:52). Működésbe lépett a versengés lelke, s az a jelentés kezdett elterjedni, hogy „Jézus több tanítványt szerzett és keresztelt, mint János". Mindenki tudta, hogy a tömegek kiözönlöttek az Illéshez hasonló próféta prédikálására és keresztelésére, aki a pusztában kiáltott. El kellett volna hát szenvedni, hogy ez a szerény származású Valaki elhomályosítsa a Keresztelő dicsőségét? Egyáltalán nem: ezt mindenáron meg kellett akadályozni.

„Amint azért megtudta az Úr… elhagyá Júdeát." Micsoda Íge! Semmi utalás sincs senkire, aki tájékoztatta volna Őt. Erre nem volt szükség. Ő, Aki megalázta Magát azzal, hogy végtelenül meggörnyedve felöltötte a szolga formáját, nem volt más, mint „az Úr". Ő, Akit a farizeusok lenézően a názáreti ácsnak tekintettek, nem volt más, mint Isten Krisztusa, Akiben „lakozott az Istenség teljessége testileg". „Az Úr tudta" azonnal megmutatja az Ő mindentudását. Semmit sem lehetett és semmit sem lehet elrejteni Előle.

„A farizeusok meghallották, hogy Jézus több tanítványt szerez és keresztel, mint János" (Jn4:1). Fontos észrevenni itt a két ige sorrendjét, mert ezek elmondják nekünk, hogy egyedül kik alkalmasak a keresztségre. Mikor két ige így kapcsolódik egymáshoz, az első

jelzi a cselekedetet, a második pedig azt, hogy *miképpen* vitték végbe ezt a cselekedetet. Például, tegyük fel, én ezt mondtam: „Olajat öntött rá, és felkente". Te azonban nem mondhatod: „Felkente őt és olajat öntött rá", hacsak a felkenés, és az olaj ráöntése nem két különálló cselekedet. Így tehát a tény, hogy „keresztel" ige itt a „szerez" után következik, s nem előtte, arra mutat rá, hogy ezek az emberek először tanítványok voltak, s csak ezután lettek megkeresztelve. Ez az Újszövetség megannyi igeversének egyike, mely egyöntetűen tanítja, hogy csak aki hisz Krisztusban, az válik alkalmassá a keresztségre.

„Jóllehet Jézus maga nem keresztelt, hanem a tanítványai" (Jn4:2). Ez nem más, mint egy zárójeles megjegyzés, mindazonáltal nagy jelentőségű. Jól mondta a néhai Ryle püspök: „Ez a vers azt sugallja, hogy a keresztség a keresztyénségnek nem az első és nem a fő része. Gyakorta olvassuk, hogy Krisztus prédikált és imádkozott, egyszer arról is olvasunk, hogy kiszolgáltatta az úrvacsorát, de 'keresztelni' nem keresztelt – mintha azt akarta volna nekünk megmutatni, hogy a keresztségnek semmi köze sincs az üdvösséghez".

„Elhagyá Júdeát és elméne ismét Galileába" (Jn4:2). Ez rendkívül ünnepélyes. A féltékenység és versengés lelkét táplálni annyi, mint előzni az Urat. Mikor a Megváltó kiküldte a tizenkettőt Izrael városaiba, meghagyta nekik: „valakik be nem fogadnak titeket, kimenvén abból a városból, még a port is verjétek le lábaitokról, bizonyságul ő ellenök" (Lk9:5). Majd megint, mikor a hetvenet küldte ki, azt mondta nekik: „Valamely városba pedig bementek, és titeket be nem fogadnak, annak utczáira kimenvén, ezt mondjátok: Még a port is, a mely reánk ragadt a ti várostokból, itt köztetek letöröljük" (Lk10:10-11). Mielőtt azonban ezt megtette, először példát mutatott nekik. Ha „senki emberfia" nem fogadta be az Ő bizonyságtételét Júdeában (Jn3:3), akkor máshová megy, nem marad a gyöngyeit a disznók elé szórni.

Kétségtelen, hogy az Úr Jézus prédikálása Júdeában, s főleg az a körülmény, hogy keresztelt (a tanítványai közreműködésén át), rendkívül felbosszantotta a zsidó főembereket, s valószínűleg már tettek lépéseket, hogy meggátolják a fejlődését ennek a Valakinek, Akinek a tanításai oly nyilvánvalóan ütköztek az övéikkel, s Akinek növekvő befolyása az emberek elméire a tekintélyük meggyengülésével fenyegetett. A mi Urunk tudta ezt, s mivel még nem jött el az Ő órája, s még sokat kellett tennie annak a munkának a befejezéséig, amit Atyja bízott Rá, ahelyett, hogy megvárta volna, míg kiűzik Júdeából, saját magától elhagyta azt a területet, s visszatért Galileába, ami Jeruzsálemtől távol, és Heródes irányítása alatt többé-kevésbé kívül állt a törvénykezésükön és kevéssé volt alávetve a Szanhedrin hatalmának.

„Júdeából Galileába menvén a mi Urunk legrövidebb útja Samárián keresztül vezetett, mely Palesztina ama területe volt, melyet délről Júdea, északról Galilea, nyugatról a Földközi-tenger, keletről pedig a Jordán folyó határolt. El lehetett menni Júdeából Galileába a Jordán folyó átlépésével, Péreán keresztül is, bár ez nagy kerülő volt, jóllehet egyes szigorúbb zsidók arra szoktak menni, hogy elkerüljék a találkozást a samáriaiakkal. A legrövidebb út Samárián át vezetett." (Dr. J. Brown)

Samária volt az Efráimnak és a Manassé fél törzsének Józsué korában kimért provincia (lásd Józs16 és 17, különösen Józs17:7). A tíz törzs fellázadása után ennek a területnek a lakosai általánosságban beszüntették az istentiszteletet a jeruzsálemi templomban, s követvén először Jeroboámnak, a Nébát fiának bűnös bálványimádását (lásd 1Kir12:25-33, és jegyezzük meg „Sikemet" a 25. versben), könnyedén prédájává váltak az utódai által meghonosított pogány romlásnak. Miután a tíz törzs nagy részét fogságba vitték, s területük majdnem teljesen elnéptelenedett, Asszíria királya különböző nemzeteket telepített be a tartományukba (2Kir17:24), akik keveredvén a föld csekély számú őslakosával, kialakították a vallás egyfajta furcsa zagyvalékát a judaizmus, valamint a keleti bálványimádók alapelveinek és jogszabályainak keverésével. Amint a tanult történészek elmondják nekünk, ők „az Urat is tisztelték, a magaslatokra papokat állítottak a maguk tömegéből, a kik ő érettök áldoztak a magaslatok házaiban. Így tisztelték az Urat és szolgálták az ő isteneiket is, ama

népek szokása szerint, a kik közül elhozták volt őket… Így tisztelték ezek a pogányok az Urat és szolgálták az ő bálványaikat, és így cselekedtek az ő fiaik és unokáik is, a mint az ő eleik cselekedtek, mind e mai napig" (2Kir17:32-33, 41). Magyarán, Samária őslakosai nagymértékben elpogányosodtak.

Izrael maradékának a babiloni fogságból történt visszatérése idején a samaritánusok felajánlották, hogy szövetségre lépnek a zsidókkal (Ezsdr4:1-2), de miután azok elutasították (Ezsdr4:3), ők váltak a zsidók legádázabb ellenségeivé, a templom és a főváros felépítésének legnagyobb ellenzőivé (lásd Nehémiás 4 és 6). Josephus szerint (lásd „Antiquites", XI:7, 2, XIII:9) egy későbbi időpontban Manassé, Jadduának, a főpapnak a fia elvette Szanballatnak, a samaritánusok fejének lányát, s mikor a zsidók ragaszkodtak hozzá, hogy vagy űzze el a feleségét, vagy adja fel szent hivatalát, az apósához menekült, aki kitüntető fogadtatásban részesítette. Nagy Sándor engedélyével a Gerizim hegyén templomot építettek Jehovának, melyben Manassé és leszármazottai tartották az istentiszteleteket főpapokként, az Isten által Jeruzsálemben bevezetett ceremóniákkal vetélkedve – lásd még 1Makk3:10.

A samaritánusok isteni eredetűnek fogadták el Mózes öt könyvét, s valószínűleg még egyes prófétai könyveket is, de nem fogadták el a zsidók által írott történeti könyvek tekintélyét, akiket a legádázabb ellenségeiknek tartottak. Mindezen körülmények természetes következménye az lett, hogy a zsidók és a samaritánusok gyűlölködőbb utálattal tekintettek egymásra, mint az őket körülvevő bálványimádó népek bármelyikére. Ezért mikor az ellenségei ezt mondták Krisztusnak: „Nem jól mondjuk-é mi, hogy te Samaritánus vagy?" (Jn8:48), megérthetjük a sértésben meghúzódó mérget. S emiatt hajtjuk meg csodálkozva a szíveinket is, mikor látjuk, hogy az Úr Jézus „egy samaritánusként" (Lk10:33) mutatkozik be, mikor megértjük a szégyen mélységeit, melybe leereszkedett, valamint azt, hogy mennyire lenézetté és gyűlöltté vált a mi üdvösségünk bebiztosítása végett.

„Samárián kell vala pedig általmennie" (Jn4:4). Ez a szükség erkölcsi, és nem földrajzi volt. Két út vezetett Júdeából Galileába. Az egyenesebb keresztül vezettet Samárián. A másik tekervényesebb, Péreén és Tízvároson keresztül haladt a Genezáreti-tó déli partjához. Előbbi volt a szokásos útvonal. Ám annak oka, maiért az Úrnak Samárián keresztül „kellett" menni, az isteni szükségesség volt. Az örökkévalóságban elhatároztatott, hogy Neki Samárián keresztül *kell* mennie. Isten egyes választottai ott éltek, s őket kellett megkeresni és megtalálni – v. ö. az Úr saját szavaival a Jn10:16-ból: „Más juhaim is vannak nékem, a melyek nem ebből az akolból valók: azokat is elő kell hoznom". Soha nem fogjuk kellőképpen értékelni az evangéliumot, míg vissza nem megyünk a *predesztináció* alapigazságához, ami Istent teszi meg elsőnek, s az Ő választását a miénket megelőzőnek, és ami a megfelelő időben legyőzhetetlen erővel hozza ránk az Ő kegyelmét.

A kiválasztás személyeké – a predesztináció a *dolgoké*. A világegyetem összes nagy mozgását Isten akarata szabályozza. De ha a nagyok, akkor a kicsik is, mert a nagyok a kicsiktől függenek. Előre eldöntetett, hogy a mi Urunknak Samárián kell keresztülmennie, mert *volt* ott egy kiválasztott bűnös. S ő kiválasztott bűnös volt, mert ha nem így lett volna, soha nem választotta volna Istent, vagy ismerte volna meg Jézus Krisztust. A kegyelem egész gépezete tehát mozgásba lendült egyetlen szerencsétlen bűnös irányába, hogy helyreálljon Megváltójának és Istenének. Ez az, amit a saját tapasztalatunkban is látni szeretnénk – visszanézni a világ teremtése előtti korokba és örök életünket a szövetségtől kezdve datálni. Ezt mondani:

Atyám, a Te szereteted volt, ami ismert minket
Sokkal a Föld megteremtése előtt,
Hogy ugyanez a szeretet vonzzon minket Jézushoz,
Édes késztető erejével,
S meg fog tartani minket,

Biztonságban most, és mindörökké.
(Dr. G. S. Bishop)

Nem nehéz megérteni, *miért* kellett az Úrnak Samárián keresztül menni. Voltak Samáriában olyanok, akiket az Atya Neki adott az örökkévalóságtól fogva, s őket üdvözítenie „kell". S kedves olvasó, ha te egy vagy Isten választottai közül, akkor az Úr Jézusnak *üdvözítenie kell* téged. Ha még a bűneidben vagy, az nem mindig lesz így. Évekig menekülhetsz Krisztustól, mikor azonban eljön az Ő ideje, utol fog érni téged. Rugódozhatsz bármennyire is az ösztöke ellen, s követhetsz el bármennyire súlyos bűnöket, mint az igeszakaszunkban szereplő asszony, Ő egészen biztosan utolér és legyőz. Még most is úton van!

„Megy vala azért Samáriának Sikár nevű városába, annak a teleknek szomszédjába, a melyet Jákób adott vala az ő fiának, Józsefnek. Ott vala pedig a Jákób forrása. Jézus azért, az utazástól elfáradva, azonmód leüle a forráshoz. Mintegy hat óra vala." (Jn4:5-6) Mennyire ténylegesen ember volt az Úr Jézus! Mindenben hasonlatossá vált a testvéreihez, így a fáradtság alól sem vonta ki Magát. Milyen teljességgel képes ma is együtt érezni a munkálkodóval, aki elfárad a nehéz munkában! A Megváltó számára a hosszú gyaloglás fáradtságot hozott, s a fáradtságnak pihenésre volt szüksége, s hogy megpihenjen, „azonmód leüle" a forráshoz. Szemmel láthatólag fáradtabb volt, mint a tanítványai, mert azok továbbmentek a faluba, hogy élelmet vegyenek. Ő azonban nagyobb mentális feszültség alatt volt náluknál. Az Ő fáradságáról amazok semmit sem tudtak.

„A mennyben levő Emberfiáról, miközben a földön is volt, az előző fejezetben tanulhattunk (Jn3:13). Nos, Istenként, tehát valóban mennyeiként Ő ténylegesen a földön járó ember is volt. Személyének ezt a titkát közülünk senki sem képes kipuhatolni (Mt11:27). Nem is kér erre minket senki. El kell hinnünk. 'Tökéletes Isten és tökéletes ember: gondolkodó lélek és emberi test együttlétezése' – a keresztyénség nyugati része hitvallásának hosszú időn át ez volt a nyelvezete. Nos, voltak Benne bizonyos, az emberi mivoltra jellemző tulajdonságok. Sőt, ezenkívül olyanok is, melyek a bukott emberiséggel kapcsolatosak, mint például képesség a rosszullétre, a megbetegedésre, sőt még a halálra is. Ezen utóbbiaknak Isten szent Fia természetesen nem volt még emberként sem alávetve, mégis, emberként képes volt meghalni, önként átadni az életét az Ő népéért. A betegségnek és a test romlásának azonban szentként, Akiben nem volt bűn, nem volt, *és nem is lehetett kitéve*. Másrészt, az emberiségre jellemző állapotok, például az éhség, a szomjúság és a fáradtság alól nem volt mentes. A pusztában éhes volt. A kereszten szomjas. Itt, a forrásnál fáradt. Micsoda körülmények közé jött hát önként, és micsoda engedelmességgel és szeretettel Atyja, valamint micsoda szeretettel a nyája iránt! Ő, Aki világokat alkotott, fáradt emberként üldögélt Jákób forrásánál, s ott először egyedül. Egy szó a trónról és az egész angyalsereg repült volna Neki szolgálni. Ám az a szó nem mondatott ki. Mert a kegyelem isteni célját Samáriában Sikárnál kellett kimunkálni" (C. E: Stuart)

„Jézus azért *elfáradva*." Ez kiemeli Krisztus emberi mivoltának a valóságát. Ugyanolyan valóságosan és teljesen volt ember, mint Istent. Abszolút isteni mivoltához ragaszkodva abba a veszélybe kerülünk, hogy figyelmen kívül hagyjuk emberi mivoltának valóságát. Az Úr Jézus tökéletes ember is volt. Evett és ivott, munkálkodott és aludt, imádkozott és sírt. S milyen drága gondolat van itt a keresztyén munkások számára: a Megváltó tudta, hogy mit jelent „fáradtnak" lenni – nem belefáradni a jócselekedetekbe, hanem elfáradni a jó cselekvésében. Áldott dolog azonban látni, miképpen felügyelte itt a Szentlélek Krisztus személyének a dicsőségét. Ez az igeszakasz az emberi mivoltának bemutatása mellett megmutatja nekünk isteni mindentudását is, ami ama asszony történetének teljes körű ismeretében nyilvánult meg, akivel a forrásnál beszélgetett. Ez az alapelv léptennyomon előfordul az evangéliumban. Születésekor látjuk a megaláztatását – hogy jászolba

fektetették – de látjuk isteni dicsőségét is, mert angyalok küldettek, hogy bejelentsék: megszületett „az Úr Krisztus”. Látjuk őt aludni a hajóban, elfáradván az egész napi munkától, de figyeljük meg a folytatást, amint felkel, és lecsendesíti a vihart. Látjuk Őt Lázár sírjánál, amint lelkében nyög és sír, aztán meghajlunk Előtte imádatban, amint egyetlen szavával életre kelti a halottat. Így van itt is: „az utazástól elfáradva”, azonban mégis megmutatja isteni mivoltát az asszony szíve titkainak feltárásával.

„Jézus azért, az utazástól elfáradva, azonmód leüle *a forráshoz*” (Jn4:6). Ez egy másik fontos alapelvet szemléltet, melynek felhasználása gyakorta jelent nagy segítséget valamely konkrét igehely megmagyarázásában, nevezetesen annak a helynek a figyelembe vétele, ahol a konkrét esemény zajlik. A hely jellege gyakran szolgáltatja a kulcsot az ott végbemenő eseményekről feljegyzettek megértéséhez. Például, Izrael gyermekei *Egyiptomban* voltak, mikor az Úr megszabadította őket. Egyiptom tehát azt a helyet jelképezi, ahol mi is voltunk, mikor az Úr felkeresett minket, nevezetesen *a világot*, ahol nyögtünk a felettünk uralkodó könyörtelen robotmester uralma alatt. Keresztelő János a *pusztában* prédikált, mert ez jellemezte az akkori Izrael lelki sivárságát és ürességét. Mikor az Úr Jézus kihirdette az Ő országának törvényeit, felment egy hegyre – egy emelkedett hely, mely jelképezi az Ő tekintélyének trónusát, ahonnan a beszédét tartotta. Mikor példázatait mondta, „leült a *tenger mellett*” (v. ö. Ézs17:12-13, Ezék26:3, Dán7:2, Jel17:5 a „tenger” jelképes jelentésének vonatkozásában). A Mt13 első négy példázata a keresztyénség nyilvános gyakorlására vonatkozik, ezért „nagy sokaság” füle hallatára hangzottak el, de a következő kettő csak az Úr saját népére vonatkozik, ezért azt olvassuk, hogy „Ekkor elbocsátván a sokaságot, *beméne Jézus a házba.* És az ő tanítványai hozzámenének” (Mt13:36). Mikor az Úr úgy festette le a szegény bűnöst, mint olyasvalakit, akihez szolgálni jött (az irgalmas samaritánus alakjában), úgy mutatta be, mint aki „lement Jeruzsálemből (a békesség helyéről) Jerikóba (az átok városába)”. Majd ismét, a Lk15-ben a tékozló fiút „messzi országban” látjuk „messze atyjától”, ahol azzal a moslékkal táplálkozik, amit a disznók ettek – újabb kép arról, hol is helyezkedik el a bűnös erkölcsileg.

A fenti, majdnem teljesen véletlenül választott példák megmutatják, mennyire fontos megfigyelni a *helyet*, ahol az egyes események történtek, valamint a főszereplők által elfoglalt pozíciót. Ugyanez az alapelv nyer látványos megerősítést az előttünk levő igeszakaszban is. A Megváltó és a samaritánus házasságtörő közötti találkozó Sikár városában zajlott, melynek jelentése „megvásárolt” – így volt „Isten ajándéka”, amit Ő ajánlott neki. S mivel kijelentette neki lelke mély szükségét, ezért ült a forráshoz. A forrás *Neki magának volt a jelképe,* a vize pedig azt az üdvösséget jelképezte, amit Benne található. Eme kijelentések egyik megerősítése az Ézs12:3-ban található: „S örömmel merítetek vizet a szabadító kútfejéből (a héberben: forrásából)”. Micsoda figyelemre méltó kifejezés ez! Ez a kulcsa megannyi ószövetségi igehely tipikus jelentésének. Most rátérünk néhány, a „forrást” említő ószövetségi igehelyre, s megnézzük, mennyire kimondottan és áldottan előképei ezek Neki, Aki az élet vizét adta a samáriai asszonynak.

1. A forrást a Szentírás első ízben az 1Móz16:6-7-ben és a 13-14-ben említi. „És monda Ábrám Szárainak: Ímé a te szolgálód kezedben van, azt tedd vele a mit jónak látsz. Nyomorgatja vala azért Szárai, és az elfuta ő előle. És találá őt az Úrnak angyala egy forrásnál a pusztában, annál a forrásnál, a mely a Súrba menő úton van… És nevezé Hágár az Úrnak nevét, a ki ő vele szólott vala: Te vagy a látomás Istene. Mert monda: Avagy nem e helyen láttam a látomás után? Annakokáért nevezé azt a forrást Lakhai Rói forrásának”. Figyeljük meg az alábbi pontokat: Először, a „forrás” volt a hely, ahol az Úr angyala rátalált erre a szerencsétlen kivetettre. Így Krisztus is az a „hely”, ahol Isten találkozik a bűnössel, mert „senki sem mehet az Atyához”, csak Őáltala. Másodszor, ez a forrás a pusztában volt – alkalmas jelkép *a világra*. A „pusztaság” jól lefesti a szív állapotát, melyben voltunk, mikor először találkoztunk Krisztussal! Harmadszor, a „forrás” volt a hely, ahol *Isten*

megnyilatkozott. Hágár ezért nevezte „az Ő forrásának, aki él és látott engem”. Tehát Krisztus Isten *kinyilatkoztatója* – „a ki engem látott, látta az Atyát”.

Az 1Móz21:14-19-ben ezt olvassuk: „Felkele azért Ábrahám jó reggel, és vőn kenyeret és egy tömlő vizet, és adá Hágárnak, és feltevé azt és a gyermeket annak vállára s elbocsátá. Az pedig elméne, és bujdosék a Beérseba pusztájában. Hogy elfogyott a víz a tömlőből, letevé a gyermeket egy bokor alá. És elméne s leűle által ellenébe mintegy nyillövésnyi távolságra; mert azt mondja vala: Ne lássam mikor a gyermek meghal. Leűle tehát által ellenébe, és fölemelé szavát és síra. Meghallá pedig Isten a gyermeknek szavát, és kiálta az Isten angyala az égből Hágárnak, és monda néki: Mi lelt téged Hágár? ne félj, mert az Isten meghallotta a gyermeknek szavát, ott a hol van... És megnyitá Isten az ő szemeit, és láta egy *vízforrást*”. Milyen kimondhatatlanul áldott ez a maga tipikus sokatmondóságában! Figyeljük meg a következőket: Először is, ismét egy száműzöttet látunk, akinek elfogyott a vize, mert csak egy tömlőnyi volt neki „belőle”, s mint a tékozló fiú, ő is „elkezdett szükséget látni”. Másodszor, elvetette a gyermekét, majd leült és sírva fakadt. Micsoda képe ez a szegény, magányos, kétségbeesett bűnösnek! Harmadszor, „Isten megnyitotta a szemeit”, s miért? Azért, hogy megláthassa a „forrást”, ami egész idő alatt ott volt. S vajon veled nem így történt, kedves keresztyén olvasó? Nem a te saját mentális éleslátásod volt az, ami felfedezte Őt, Akiről itt a forrás beszél. Isten volt az, Aki megnyitotta a szemeidet, hogy meglásd Őt, Aki egyedül képes kielégíteni a kétségbeejtő és mély szükségleteidet. Hisz ezt olvassuk a Példabeszédekben: „A halló fület és a látó szemet, az Úr teremtette egyaránt mindkettőt” (Péld20:12). Aztán az 1Jn5:20-ban ez áll: „De tudjuk azt is, hogy az Isten Fia eljött, és *értelmet adott nékünk* arra, hogy megismerjük az igazat”.

3. Ugyanebben a fejezetben a „forrás” más vonatkozásban is szerepel: „Vett azért Ábrahám juhokat, barmokat és adá Abiméleknek; és egymással szövetséget kötének. És külön állíta Ábrahám a nyájból hét juhot. És monda Abimélek Ábrahámnak: Mire való e hét juh, melyet külön állítál? És felele Ábrahám: Ezt a hét juhot vedd tőlem, hogy bizonyságul legyenek nékem, hogy én ástam ezt a kútat. Azért nevezék azt a helyet Beérsebának, mivelhogy ott esküdtek vala meg mind a ketten”. Itt azt látjuk, hogy a „forrás” a „szövetségkötés” helye volt (27. vers), amit „esküvel” erősítettek meg (31. vers). S mit olvasunk a Zsid7:20-22-ben? „És a mennyiben nem esküvés nélkül való, mert amazok esküvés nélkül lettek papokká, De ez esküvéssel, az által, a ki azt mondá néki: Megesküdött az Úr, és nem bánja meg, te pap vagy örökké, Melkisédek rendje szerint: Annyiban jobb szövetségnek lett kezesévé Jézus.”

4. Az 1Móz24:10-12-ben ezt olvassuk: „És vőn a szolga tíz tevét az ő urának tevéi közűl, és elindula; (mert az urának minden gazdagsága az ő kezében vala). Felkele tehát és elméne Mésopotámiába, a Nákhor városába. És megpihenteté a tevéket a városon kivűl egy kútfőnél, este felé, mikor a leányok vizet meríteni járnak. És monda: Uram! én uramnak Ábrahámnak Istene, hozd elém még ma, és légy kegyelmes az én uram Ábrahám iránt.” Nemcsak minden egyes kép tökéletes, de még a sorrendjük is az isteni cél bizonyítéka. Az általuk megnézett első néhány, a „forrással” kapcsolatos igeszakaszban a Megváltó és a bűnös találkozására találunk utalást. Ebben az utolsóban pedig a szövetség és az eskü arról a biztos alapról beszélnek, melyen örök üdvösségünk alapszik. S ettől a ponttól kezdve minden utalás a „forrásra” csakis a *hívőkre* vonatkozik. Az utolsó igeszakaszban a „kút” (forrás) az imádság helye: a hívő ama Krisztus nevében kérleli az Atyát, Akiről a „forrás” beszél.

5. Az 1Móz29:1-3-ban ezt olvassuk: „Jákób azután lábára kelvén, elméne a napkeletre lakók földére. És látá, hogy ímé egy kút van a mezőben, és hogy ott három falka juh hever vala. Mert abból a kútból itatják vala a nyájakat; de a kútnak száján nagy kő vala: Mikor pedig ott valamennyi nyáj összeverődik, elgördítik a követ a kút szájáról és megitatják a juhokat s ismét helyére teszik a követ, a kút szájára”. Ez gyönyörű. Mennyire látványos az ellentét e között és az első között, amit a 16. fejezetben láttunk! Ott, ahol a bűnös és Krisztus

szerepelnek, a forrás a *pusztában* van – a bűnös ürességének és magányosságának a képe. Itt azonban, ahol a juhok szerepelnek, a „kút” (forrás) a *mezőben* van – utalván a „füves legelőkre”, ahová a jó Pásztor vezeti az Övéit. Figyeljük meg, hogy „három falka juh hever vala” a kútnál, a helyzetük a pihenésre utal, arra a pihenésre, amit Krisztus ad az övéinek. Itt, a mezőn feküdt a három nyáj – a forrásnál. Csak *Krisztusban* találunk nyugalmat.

6. A 2Móz2:15-17-ben ezt látjuk: „A Faraó is meghallá azt a dolgot és Mózest halálra keresteti vala: de elfuta Mózes a Faraó elől és lakozék Midián földén; leűle pedig egy kútnál. Midián papjának pedig hét leánya vala, és oda menének és vizet húzának és tele merék a válúkat, hogy megitassák atyjoknak juhait. A pásztorok is oda menének és elűzék őket. Mózes pedig felkele és segítséggel lőn nékik és megitatá juhaikat.” Milyen csodálatos ez az előkép! Először is, a fáraó, Egyiptom királya jelképezi Sátánt, e világ királyát, aki a hívőt támadja és próbálja meg megsemmisíteni. Előle „futa el” Mózes. A nagy ellenség milyen gyakran rémít meg és késztet futásra minket! De milyen áldott a következő kijelentés: a fáraótól Midiánba menekülve, ahol most lakik, Mózesről először is ezt olvassuk: „leüle pedig egy kútnál”. Hála Istennek, hogy van Valaki, Akihez menekülhetünk – az Úr Jézus Krisztus, Akire a „forrás” mutatott. Ugyanehhez a forráshoz jöttek Jethro lányai is vízért. A pásztorok is odajöttek azonban és elkergették őket. Milyen sok „al-pásztor” létezik manapság, akik hitetlen tanításaikkal sokakat elűznek Krisztustól. Mindazonáltal vannak Istennek Mózesei itt és ott, „akik felkelnek, és segítségére lesznek” azoknak, akik valóban vágynak az élet vizére. Meg kell azonban jegyezni, hogy mielőtt „segíthetnénk” másoknak, először nekünk magunknak is meg kell pihennünk a forrásnál, ahogyan Mózes tette.

7. „És onnét Béérbe menének. Ez az a kút, a melynél mondotta vala az Úr Mózesnek: Gyűjtsd össze a népet, és adok nékik vizet. Akkor éneklé az Izráel ez éneket: Jőjj fel óh kút! énekeljetek néki!” (4Móz21:16-17). Micsoda Ígе! A forrás megszemélyesíttetik. Az ének tárgyává válik. Dicséretet vált ki. Nem kell ide semmiféle magyarázó. Kedves olvasó, „énekelsz” te is a „kútnak”?

8. „Jonathán pedig és Akhimás a Rógel forrásánál állanak vala, a hová méne egy leányzó, ki megmondá ezeket nékik, és ők elmenvén, megmondák Dávid királynak, mert nem akarják vala magokat megmutatni, bemenvén a városba. Meglátá mindazáltal őket egy szolga, és megmondá Absolonnak: Elmenének azért ők ketten sietséggel, és menének egy ember házába Bahurim városában, kinek tornáczában volt egy kút, *és oda szállának alá*. Az asszony pedig egy terítőt vőn és beteríté a kút száját, arra pedig darált árpát hintett; és *nem vevék észre*” (2Sám17:17-19). Itt azt látjuk, amint a „kút” menedéket és védelmet biztosít Isten népének. Figyeljük meg, hogy még „terítő” is volt a száján, így Jonathán és Akhimás benne bújtak el. Így van a hívővel is – „a ti éltetek el van rejtve együtt a Krisztussal az Istenben” (Kol3:3). Mennyire látványos az utolsó mondata az idézetnek: „és nem vevék észre”! A világ teljes tudatlanságban van a hívő Krisztusban elfoglalt helyét és részét illetően.

9. „Vizet kivánt vala pedig Dávid, és monda: Kicsoda hozna nékem vizet innom a bethlehemi kútból, mely a kapu előtt van?” (2Sám23:15). Dávidot semmi más nem elégítette ki, csak a betlehemi kútból származó víz.

10. „Igyál vizet a te kútadból, és a te forrásod közepiből folyóvizet” (Péld5:15). Micsoda áldott csúcspont ez! A „kút” a miénk, s a „folyóvizéből” való „ivásra” kapunk meghívást.

Őszintén sajnáljuk mindazokat, akik mindezt a fantázia szüleményének tartják. Biztos, hogy nekik kérniük kell Krisztustól a „szemgyógyító írt”, hogy láthassák Isten törvényének „csodálatos dolgait”. Számunkra ez a tanulmány kimondhatatlanul áldott. S micsoda jelentést ad mindez a Jn4:6-nak: „Jézus azért, az utazástól elfáradva, azonmód leüle a *forráshoz*”!

Van itt azonban még egy Ígе, amit nem szabad figyelmen kívül hagynunk, ami további erőt ad az előttünk levő kép tipikus jellegének, mivel annak az üdvösségnek a *jellegéről* beszél, ami *Krisztusban* található. „Ott vala pedig a *Jákób* forrása” (Jn4:6). Három dolgot kell

fontolóra vennünk ezzel a konkrét „forrással” kapcsolatban. Először is, ezt a „forrást” Jákób megvásárolta, pontosabban szólva azt a mezőt vette meg, ahol a forrás is volt. „Annakutána minden bántás nélkül méne Jákób Mésopotámiából jövet Sekhem városába, mely vala a Kanaán földén, és letelepedék a város előtt. És *megvevé* a mezőnek azt a részét, a hol sátorát felvonta vala, Khámornak a Sekhem atyjának fiaitól száz pénzen” (1Móz33:18-19). A *Sikár* szó a Jn4:6-ban azt jelenti: *megvásárolt*. Micsoda jól kiválasztott és alkalmas hely Krisztus számára, hogy beszéljen annak az asszonynak „Isten ajándékáról”! De ne felejtsük el soha, hogy ez az „ajándék” nekünk semmibe sem kerül, mivel Neki került mindenbe.

Másodszor, a „mezőt”, ahol ez a forrás volt, Jákób „fegyverrel és íjjal” is elvette. „És mondá Izráel Józsefnek: Ímé én meghalok, de az Isten veletek lesz és vissza visz titeket a ti atyáitok földére. Én pedig adok néked egy osztályrészt a te atyádfiainak része felett, melyet az Emoreustól vettem fegyveremmel és kézívemmel” (1Móz48:21-22), s hogy ez *ugyanaz* a mező, amire az 1Móz33 utal, az a Jn4:5-ből világos. Az utalás az 1Móz48-ban későbbi időpontra vonatkozik, mint az 1Móz33-ban. Az ammoniták megpróbálták elvenni Jákóbtól a forrását, ezért kellett a fegyverekhez folyamodni. Ez hitünk szerint a jelenlegi időszak előképe, melyben a Szentlélek (miközben a Sátán még mindig „e világ fejedelme”, és állandóan megpróbál szembeszállni és visszatartani Isten Jákóbjait a „forrástól”) az Íge „kardjával” üdvösséget hoz a lelkeknek.

Harmadszor, ezt a mezőt, melyet Jákób vett meg, majd a „fegyverével és íjával” biztosított be, *Józsefnek* adta (1Móz48:21-22). Ez József „örökségévé” vált, mert amint Jákób mondotta, adott neki „egy osztályrészt a te atyádfiainak része felett”. Ezt Rúbennek, Jákób elsőszülöttjének kellett volna adni, de az általa elkövetett súlyos bűn miatt Józsefre szállt át (lásd 1Krón5:1). Milyen csodálatosan pontos az előkép! Krisztus, a második Ember kapja az örökséget, amit az első ember eljátszott és elveszített a bűn miatt! Ezeket összetéve a következőket kapjuk: megvásárolt „forrás”, birtokolt „forrás”, élvezett „forrás”.

S itt meg kell állnunk. A következő fejezetben *Deo volente* gondosan tanulmányozzuk majd a 7-11. versekben szereplő mondatokat. Elmélkedjen a diák imádságosan az alábbiakon:

1. Mit kell abból a tényből megtanulnunk, hogy a Megváltónak kellett először szólnia? (7. vers)

2. Miért kezdte azzal, hogy inni kért az asszonytól? (7. vers)

3. Csak egy ital vízre gondolt? Ha nem, akkor mire?

4. Mi a 8. versben szereplő kijelentés ereje és jelentősége?

5. Mit bizonyít az asszony válasza? (9. vers)

6. Mi Isten ajándéka? (10. vers)

7. Miért hasonlítja Krisztus az üdvösséget az „élő vízhez”? Soroljunk fel néhány dolgot, amiket ez a kifejezés sugall.

12. fejezet: Krisztus a sikári forrásnál (folytatás), Jn4:7-10

Először egy rövid összegzéssel kezdjük az előttünk álló igeszakaszról:

1. A samáriai asszony, 7. vers.
2. A Megváltó kérdése, 7. vers.
3. A Megváltó magányossága, 8. vers.
4. Az asszony meglepődése, 9. vers.
5. Az asszony elfogultsága, 9. vers.
6. A Megváltó feddése, 10. vers.
7. A Megváltó kérése, 10. vers.

Az utolsó fejezetben kimutattuk a János 4:4 szavainak mélységes jelentőségét – „Samárián kell vala pedig általmennie". Ez a szuverén kegyelem kényszere volt. Az örökkévalóságtól fogva elrendeltetett, hogy a Megváltónak Samárián kell átmennie, Isten örökkévaló rendelete követelte ezt meg. A megtestesült Fiúnak ide kellett jönnie az Atya akaratát végrehajtandó – „Ímé itt vagyok, hogy cselekedjem a te akaratodat". S Isten akarata az volt, hogy ezek a gyűlölt samáriaiak hallják meg az ő kegyelmének evangéliumát az Ő drága Fiának ajkáról. „Samárián kell vala pedig általmennie". Voltak ott választott lelkek, akiket Neki adott az Atya, és azokat is „elő kell hoznia" (lásd Jn10:16).

„Ott vala pedig a Jákób forrása. Jézus azért, az utazástól elfáradva, azonmód leüle a forráshoz." (Jn4:6) Különösen azt figyeljük meg, hogy az Úr Jézus az asszony előtt érkezett oda. Első volt a forrásnál! „Megkeresni hagytam magamat azoktól, a kik nem is kérdeztenek; megtaláltattam magamat azokkal, a kik nem is kerestenek" (Ézs65:1) a Megváltó nyelvezete a prófétai Ígében, évszázadokkal azelőtt, hogy Ő megjelent az emberek között, s ezt a jövendölést gyakran megerősítette. Az Ő üdvössége nemcsak teljességgel *meg nem érdemelt* azok számára, akikhez eljön, de először is, *soha nem keresett* (lásd Rm3:11), s mindenki, aki az Övéi közé számláltatik, ugyanúgy elmondhatja magáról, amit az apostoloknak mondott: „Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak titeket" (Jn15:16). Mikor saját őrült, bűnös utunkat követtük, mikor a végtelenségig közömbösek voltunk a Megváltó követelései és felülmúlhatatlan kiválósága iránt, mikor egyetlen komoly gondolatunk sem volt a lelkükről, Ő, hogy az apostol sajátosan ideillő kifejezését használjuk, „megragadott" minket (Fil3:12). „Elkapott" minket, felkeltette a figyelmünket, megvilágosította elsötétedett értelmünket, hogy felfoghassuk az igazságot és üdvözülhessünk általa. Ennek gyönyörű szemléltetését látjuk itt a János 4-ben.

Igen, az Úr megelőzte az asszonyt. Ő talált meg valakit, aki nem kereste Őt. Ugyanez történt a bálványimádó Ábrahámmal (Józs24:2) Káldea földjén: a dicsőség Ura megjelent neki, mikor még Mezopotámiában volt (Csel7:2). Így történt ez a férgecske Jákóbbal, mikor a bátyja haragja elől menekült (1Móz28:10,13). Így volt ez Mózessel, mikor pásztori feladatait látta el éppen (2Móz3:1-2). Minden egyes esetben az Úr találta meg azokat, akik Őt nem keresték. Ugyanez volt Zákeussal, aki a faágak között rejtőzködött: „Zákeus, hamar szállj alá", hangzott az ellentmondást nem tűrő parancs, „mert ma nékem a te házadnál kell maradnom", mondta neki az Úr (Lk19:5). Ezt történt a társusi Saulussal, amint a Bárány követőit üldözve haladt előre az útján. Így volt Lídiával, akinek „*az Úr megnyitá szívét,* hogy figyelmezzen azokra, a miket Pál mond vala" (Csel16:14). S tegyük hozzá, így volt ez Isten dicsőségének dicséretére, de a saját kimondhatatlan szégyenünkre a szerzővel is, mikor Krisztus „megragadta" őt. Akkor ragadta meg, mikor egyáltalában nem volt tudatában mély szükségének, és egyáltalában nem vágyott semmiféle Megváltóra. Áldott legyen az Ő neve, és „szeressük őt, mert Ő előbb szeretett minket"!

De ne vonjuk azt a téves következtetést, hogy a bűnös tehát nem felelős. Nem így van. Isten erkölcsi képességet helyezett az emberbe, ami különbséget tesz jó és rossz között. Az emberek tudják, hogy bűnösök, ily módon Megváltóra van szükségük. Isten most mindenkinek mindenhol „megtérést" parancsol, s jaj annak, aki nem engedelmeskedik. Majd azt olvassuk: „Ez pedig az ő parancsolata, hogy higyjünk az ő Fiának, a Jézus Krisztusnak nevében" (1Jn3:23), s ha az emberek elutasítják, hogy „higgyenek", vérük a saját fejükre száll. Krisztus mindenkit befogad, akik Hozzá jönnek. Az evangélium örök életet hirdet mindenkinek „akik csak hisznek". A kegyelem ajtaja szélesre tárva áll. Mindazonáltal továbbra is igaz marad, hogy az emberek a világosságnál jobban szeretik a sötétséget, s olyan erős a sötétség iránti szeretetük és olyan mélyen gyökerezik a világossággal szemben táplált ellenérzésük, hogy amint az Úr is kijelenti, „Senki sem jöhet én hozzám, hanemha az Atya vonja azt, a ki elküldött engem" (Jn6:44). Itt van ismét a dolog mennyei oldala és most erre helyezzük a hangsúlyt.

„Mintegy hat óra vala. Jöve egy samáriabeli asszony vizet meríteni" (Jn4:6-7). Ez azt jelenti, hogy napfelkelte után hat óra telt el, azaz éppen délidőben vagyunk. Ekkor volt a Nap a legmagasabban és akkor sütött a legmelegebben. A keleti nap ragyogása alatt, mikor azok, akik ki voltak téve erős sugarainak, a leggyengébbek és a legszomjasabbak voltak, jött ez az asszony vizet meríteni. Az óra megfelelt az asszony lelki állapotának – fáradt, és lelkében kiszáradt. „*Hat* óra vala." Micsoda lényeges pont ebben a képben! A hatos szám mindig is a testi emberről beszél.

„Jöve egy samáriabeli asszony vizet meríteni" (7. vers). Ez nem volt véletlen. Azért választotta ezt az órát, mert azt várta, hogy senki sem lesz a forrásnál. Valójában azonban azért mert a forráshoz ebben az órában, mert Isten órája ütött, s jelezte, hogy találkoznia kell a Megváltóval. Ó, a legkisebb mozdulatainkat is az isteni gondviselés irányítja és felügyeli. Nem volt véletlen, hogy a midianiták arra mentek, mikor József bátyainak az ötlött a fejébe, hogy megölik (1Móz37:28), s az sem volt véletlen egybeesés, hogy a midianiták Egyiptomba tartottak. Nem volt véletlen, hogy a fáraó lánya a folyóra ment fürödni, s az sem, hogy „meglátta" a ládácskát, melyben a csecsemő Mózes volt „a sás között" (2Móz2:5). Nem volt véletlen, hogy mikor Márdokeus és a zsidók közvetlen életveszélybe kerültek, Ahasvérus király nem tudott aludni, s az udvari feljegyzések olvasásával foglalta el magát, melyekből hallotta, hogy Márdokeus egykoron miképpen oltalmazta meg a királyt, s ez elvezetett Isten népének megszabadulásához. Nem, ebben a világban nincsenek olyan események, melyeket ne vigyázna fel az élő, uralkodó Isten!

„Jöve egy samáriabeli asszony *vizet meríteni*." A „vízmerítés" volt az ő célja. Semmi másra nem gondolt, óvakodott, hogy nehogy meglássák. A déli Nap óráján lopakodott elő, mert egy olyan jellemű asszony, mint ő – akit a többi asszony elkerült – nem akart senkivel sem találkozni. Az asszony nem ismerte a Megváltót. Nem várta, hogy *Vele* találkozzon. Valószínűleg eszébe sem jutott, hogy aznap kell megtérnie – ez volt a legutolsó dolog, amit várhatott. Valószínűleg azt mondta magának, amit ment előre: „Senki sem lesz a forrásnál ebben az órában". Szegény, magányos lélek! De ott volt Ő! Ő, Aki rá várt, Aki „leüle a forráshoz". Ő mindent tudott róla. Tudott a mély szükségéről, s azért volt ott, hogy kielégítse. Azért volt ott, hogy legyőzze előítéleteit, legyőzze lázadó akaratát, hogy *behívja Magát* a szívébe.

„Monda néki Jézus: Adj innom!" (Jn4:7) Kapcsoljuk össze ezt a két kijelentést: „Jézus azért, az utazástól elfáradva… monda néki Jézus: Adj innom!" Ott minden azon volt, hogy Őt „fáradttá" tegye. Ő volt az, Aki a menny dicsőségének középpontja volt, most pedig a bűn és a szenvedés világában lakozott. Ő volt az, Akiben az Atya gyönyörködött, most pedig a bűnösök Önmagával szembeni ellentmondásait tűrte. Ő, páratlan kegyelméből, „az övéi közé jöve", de aljas közönyösséggel „nem fogadták be". Ő itt nem hiányzott. A hálátlanság és a lázadás, ami itt fogadta, a farizeusok féltékenysége és szembenállása, a saját tanítványainak

lelki tompasága – igen, minden együtt volt ahhoz, hogy Őt „fáradttá” tegye. De szálljon minden dicsőség az Ő pártalan nevére, Ő soha nem fáradt el a kegyelem szolgálatában. Soha nem volt Benne a könnyebbség szeretete, soha a legkisebb önzés, ehelyett semmi más, mint a szeretet töretlen szolgálata. Lehetett testileg elfáradt, a szíve mélyén elcsüggedt, de sohasem volt túl fáradt megkeresni és megmenteni ezt a bűntől beteg lelket.

„Monda *néki* Jézus.” Mennyire látványos az ellentét aközött, amit itt látunk, s aközött, amivel az előző fejezetben találkoztunk! Ott láttuk, Nikodémust, aki „éjjel” jött Krisztushoz a sötétség leple alatt, hogy megőrizhesse hírnevét. Itt látjuk, amint az Úr Jézus teljes napfényben beszél ehhez a ringyóhoz – délidőben járunk. Bizony „megüresíté Önmagát!”

„Monda néki Jézus: Adj innom!” A bemutatott kép kimondhatatlanul kedves. Krisztus ül a forrásnál, és mit látunk, mit csinál? Ott ül egyedül ezzel a szegény számkivetettel, elrendezi vele az örökkévalóság nagy kérdését. Bemutatja neki *őt magát*, és kijelenti *Önmagát*! Pontosan ezt teszi minden lélekkel, mikor Önmagához hívja őket. Elválaszt minket az őrjítő világtól, feltárja előttünk kétségbeejtő állapotunkat, majd utána megismerteti, Kinek a jelenlétében vagyunk, s rávezet, hogy kérjük Tőle azt a drága „ajándékot”, amit egyedül Ő képes belénk ültetni. Így foglalkozott itt ezzel a samaritánus házasságtörő nővel is. S ez az alkalom mennyire megmutatja a Megváltó csodálatos kegyelmét és végtelen türelmét, amit a bűnösökkel foglalkozva tanúsít! Gyengéden és türelmesen vezette ezt az asszonyt lépésről lépésre, a szívét megérintve, a lelkiismeretét kutatva, ráébresztvén lelkét mély szüksége tudatosságára. S mennyire kiemeli ez az alkalom a bűnös romlottságát is – lelki vakságát és csökönyösségét, abbéli képességének hiányát, hogy megértse a Megváltó barátságos közeledését és válaszoljon rá: igen, szívének lassúságát arra, hogy higgyen!

„Monda néki Jézus: Adj innom!” Az első dolog, amit a Megváltó tett (figyeljük meg, hogy átvette a kezdeményezést), hogy egy ital hideg vizet kért az asszonytól – fogjuk fel e világ egyik legolcsóbb ajándékának. Mennyire megalázta Magát Isten Fia! A zsidók között a megalázódás legaljának minősült még beszélgetni is a samaritánusokkal, de hálásnak lenni nekik valami jótéteményért aztán teljességgel tűrhetetlen volt. Itt azonban a dicsőség Urát vizet kérni látjuk a samaritánusok eme városából jövő egyik legromlottabbtól! Akkora volt ez a leereszkedés, hogy magát az asszonyt is csodálkozásra indította.

„Adj innom!” Ez volt a kegyelem isteni munkájának kiindulópontja, amit az asszonyban kellett elvégezni. Ennek a rövid mondatnak minden szava mélységesen fontos. Itt nem volt „neked kell”. A megváltó első, eme szegény léleknek mondott szava az „adj” volt. A *kegyelemre* irányította a nő gondolatait. „Adj”, mondta. Azonnal felhívja a bűnös figyelmét Önmagára – „adj”. De mit értett az „adj innom” alatt? Mire céloz a Megváltó? Kétség sem férhet hozzá, hogy elméje valami másra irányult, mintsem a szó szerinti vízre, bár kétségtelen, hogy szavainak elsődleges és helyi jelentősége a szó szerinti vízre utalt. Pont ahogyan az előző versben szereplő „elfáradásnak” is mélyebb jelentősége van, mint csak a testi kimerültség, úgy itt az „adj innom” is többet jelent, mint csak a szomjúságának oltását. Ez a világ száraz és szomjas föld volt a Megváltónak, s az egyetlen felfrissülés, amit itt talált, a kegyelmének kiszolgáltatása volt a szegény, szükségben levő bűnösöknek, viszonzásképpen hitet és hálát kapva tőlük. Ezt teljességgel alátámasztja a folytatás, mikor a tanítványok visszatértek és megkérték, hogy egyen, de Ő ezt mondta nekik: „Van nékem eledelem, a mit egyem, a mit ti nem tudtok” (32. vers). Mikor tehát a Megváltó ezt mondta ennek az asszonynak: „adj innom”, akkor a lélek felüdülését kereste.

„Adj innom.” De mikképpen tudott volna ő, a szegény, megvetett és megvakított bűnös „adni” Neki? Ő, sehogyan sem: neki először kérni kell Tőle. Neki magának is kapnia kellett először, mielőtt adhatott volna. Lelkileg a szegénység sújtotta, csődbement ember volt. S ez volt az, amit a Megváltó ráerőltetett annak érdekében, hogy rábírja: Őt kérje. Mikor tehát a Megváltó azt mondta: „Adj innom”, olyasmit követelt tőle, amit abban a pillanatban nem tudott teljesíteni. Más szóval, szemtől szembe állította a saját tehetetlenségével. Gyakran

mondják, hogy Isten soha nem parancsol nekünk olyasmit, aminek végrehajtására képtelenek vagyunk, de igenis megteszi, mégpedig két jó okból. Először is, hogy ráébresszen minket a saját *tehetetlenségünk* megérzésére, másodszor, hogy kérhessük Tőle azt a kegyelmet és erőt, melyre annak megtételéhez van szükségünk, ami örömteli az Ő szemében. Miért adatott a törvény – „a szent, igaz és jó" törvény? Így foglalta össze az általa szabott követelményeket: „Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből… és felebarátodat, mint önmagadat". De melyik ember tette ezt meg valaha is? Ki volt erre képes? Csak egyvalaki – az istenember. Akkor hát miért adatott a törvény? Abból a célból, hogy megmutassa az ember *tehetetlenségét*. De miért? Azért, hogy az embert Isten mindenhatóságának lábai elé vesse: „A mi embereknél lehetetlen, lehetséges az Istennél" (Lk18:27). Ez az első lecke Isten iskolájában. Ez az, amit Krisztus először tanít meg ennek a szükségben lévő asszonynak, s ezt a 10. vers minden kétséget kizáróan le is szögezi: „Ha ismernéd az Isten ajándékát, és hogy ki az, a ki ezt mondja néked: Adj innom!; te kérted volna őt". Ám az erkölcsi lehetetlenség volt az, amit Krisztus ez elé az asszony elé állított, s ez keltette fel kíváncsiságát és érdeklődését.

„Az ő tanítványai ugyanis elmentek a városba, hogy ennivalót vegyenek" (Jn4:8). Ez nem pusztán véletlen egybeesés volt, hanem az Isten gondviselése által kegyelmesen így rendeltetett dolog. Krisztus azt akarta, hogy ez a szegény lélek *egyedül* legyen Vele! János evangéliuma abban a legmagasabb aspektusban mutatja be Krisztust, amit még képesek vagyunk felfogni, nevezetesen a testben megjelent Istenként, az örök Ígeként, minden dolgok Teremtőjeként, az Atya Kijelentőjeként. S mégsincs az evangéliumok között egy sem, melyben ezt a dicsőséges Személyt annyiszor látnánk egyedül a bűnösökkel, mint itt, János evangéliumában. Bizonyos, hogy ennek isteni célja van. Látjuk Őt egyedül Nikodémussal, együtt a samáriai asszonnyal, együtt a rajtakapott házasságtörővel a János 8-ban, együtt azzal az emberrel, akinek a szemeit megnyitotta, s akit később kivetettek a zsinagógából (Jn9:35). Egyedül Istennel, ahová a bűnösnek el kell jutnia – hogy senki se legyen közöttük és senki se legyen körülöttük. Ez az egyik oka annak, amiért a szerző a négy lelkipásztori kurzus alatt soha nem használta a „gyóntatóhelyiséget", vagy a „vezeklési formát". A másik oka az volt erre, hogy semmi hozzájuk hasonlót nem talált Isten Ígéjében. Ezek emberi koholmányok. Nincs szükség papra, sem közbenjáróra. Mondjuk meg a bűnösnek, hogy húzódjon vissza és maradjon egyedül Istennel és az Ő Ígéjével.

„Az ő tanítványai ugyanis elmentek a városba, hogy ennivalót vegyenek". A „vegyenek" szó itt egy ellentétre mutat. Pontosan az adott helyen megjelenve hozza segítségként azt az „ajándékot", amire a Megváltó utalt, lásd 10. és 14. versek. Valaki más azt javasolta a szerzőnek, hogy a tanítványok cselekedete itt látványos példáját szolgáltatja a 3Jn7-ben megírtaknak, „semmit sem fogadván el a pogányoktól". Krisztus eme tanítványai nem kértek, hanem vásároltak.

„Monda azért néki a samáriai asszony: Hogy kérhetsz inni zsidó létedre én tőlem, a ki samáriai asszony vagyok?! Mert a zsidók nem barátkoznak a samáriaiakkal" (Jn4:9). A Megváltó kérése meglepte az asszonyt. Ő ismerte azt a szélsőséges ellenszenvet, amit a zsidók tápláltak a samáriaiak iránt. Bűnnek minősült bármiféle baráti kapcsolattartás azzal a néppel. Ennek az ellenszenvnek az általános tendenciáját megítélhetjük a Lightfoot püspök által a zsidó rabbiktól vett alábbi idézetekből: „Tilos a samáriaiak kenyerét enni és borát inni." „Ha valaki befogad egy samáriait a házába, és szolgál neki, azzal azt okozza, hogy a gyermekei fogságba fognak menni." „Aki a samáriaiak kenyerét eszi, olyan, mintha disznóhúst enne."

Tudatában léve ennek a szélsőséges ellenszenvnek, a samáriai asszony a megdöbbenését fejezi ki amiatt, hogy egy személy, akit öltözéke és dialektusa miatt zsidónak vélt, méltóztatik megkérni, sőt mi több, szívességet elfogadni egy samáriaitól. „Hogy kérhetsz inni zsidó létedre én tőlem, a ki samáriai asszony vagyok?!" Ó, „keveset gondolt", hogy a puritánok egyikének szavait kölcsönözzük, „annak dicsőségével, Aki előtte ült. Neki, Aki a forrásnál ült, volt egy trónja, mely magasan a kerubok feje fölött állt. Az akkor ott pihenő

karjaiban, volt a megnyugvás szentélye, ahol a megfáradt lelkek lehajthatták fejeiket és letehették gondjaikat, majd örülni kezdhettek, s töviseiket dicsőséggel ékesíthették. S abból a tűzzel perzselő szent nyelvből a mennyei tanítás patakjai áradtak, melyek megnedvesítették az egész világot, és paradicsommá változtatták a sivatagokat" (Jeremy Taylor).

„Monda azért néki a samáriai asszony: Hogy kérhetsz inni zsidó létedre én tőlem, a ki samáriai asszony vagyok?!" Az előző fejezetben megmutattuk a hétszeres ellentétet, ami Nikodémus és ennek a samáriai asszonynak az esete között áll fenn. Itt azonban egy látványos hasonlóságra hívjuk fel a figyelmet. A Nikodémus által a Megváltó kezdeti megszólítására kimondott első szó a „Hogyan (mimódon)" volt (Jn3:4), és a samáriai asszonynak a Krisztus kérésére kimondott első szava is a „Hogyan (hogy)" volt. A megváltó közeledését mindketten a kételkedő „hogyan" szóval fogadták, s noha nagyon sok mindenben eltérek egymástól, ebben a konkrét dologban egyformák voltak. A Nikodémussal folytatott beszélgetése során Krisztus „az igazságként" mutatkozik be, itt a János 4-ben „a kegyelmet" látjuk, ami Jézus Krisztus által jött el. „Igazság" a büszke farizeus vallásos előítéleteinek letörésére, „kegyelem" e samáriai házasságtörő mély szükségének kielégítésére.

„Mi telve vagyunk 'hogyanokkal'. Isten igazsága teljes fenségében és tekintélyében áll előttünk, mi pedig egy 'hogyannal' fogadjuk! Isten kegyelme teljes édességében és gyöngédségében tárul fel a szemünk előtt, s mi egy 'hogyannal' válaszolunk. Ez lehet teológiai 'hogyan', vagy racionalista 'hogyan', nem számít, a szegény szív okoskodik, ahelyett, hogy hinne az igazságban, s elfogadná Isten kegyelmét. Az *akarat* aktív, s ezért bár a lelkiismeret lehet nyugtalan, s a szív elégedetlen önmagával, mégis a hitetlen 'hogyan' tör ki az egyik, vagy a másik formában. Nikodémus azt mondja: 'Mimódon születhetik az ember, ha vén?' A samaritánus asszony pedig így szól: 'Hogy kérhetsz inni én tőlem?'" (C. H. M. akitől már néhány hasznos gondolatot kölcsönöztünk.)

S így van ez mindig. Mikor Isten Ígéje kijelenti nekünk a természet végtelen haszontalanságát, a szív, ahelyett, hogy meghajolna a szent feljegyzések előtt, istentelen okoskodásokba kezd. Amikor ugyanaz az igazság bemutatja Isten határtalan kegyelmét, és a Krisztus Jézusban levő ingyenes üdvösséget, a szív ahelyett, hogy átvenné ezt a kegyelmet és örvendezne az üdvösségnek, elkezd okoskodni, hogy miképpen lehetséges ez. Tény, hogy az emberi szív be van zárva Isten előtt – az Ő Ígéjének igazsága előtt, s az Ő szívének kegyelme előtt. A gonosz beszélhet, s a szív azonnal hitelt ad neki. Az emberek beszélhetnek, a szív mohón nyeli, amit mondanak. A Sátán hazugságai és az emberek zagyvaságai készséges fogadtatásra lelnek a bolond bűnösnél, de abban a pillanatban, hogy Isten szólal meg, legyen az bár az igazság hiteles nyelvezete, vagy a kegyelem szeretetre méltó hangsúlya, a szív minden válasza a hitetlen, racionalista, pogány „Hogyan?" lesz. Bármi és minden óvja a természeti szívet Isten igazságától és kegyelmétől! Mennyire megalázó mindez! Arra kellene ennek indítania, hogy szégyenünkben elrejtsük arcunkat! Mennyire méltányolnunk kellene az ünnepélyes szavakat az Ezékiel 16:62-63-ban! „S megismered, hogy én vagyok az Úr. Hogy megemlékezzél és pirulj, és meg ne nyissad többé szádat szégyenletedben, mikor megkegyelmezek néked mindenekben, valamit cselekedtél, azt mondja az Úr Isten."

„Monda azért néki a samáriai asszony: Hogy kérhetsz inni zsidó létedre én tőlem, a ki samáriai asszony vagyok?!" Mennyire teljesen megmutatja ez a természeti szív *vakságát* – „zsidó *létedre*". Nem tudta meglátni Annak kiválóságát, Aki szólt hozzá. Nem tudta, hogy Ő a dicsőség Ura. Nem látott Benne mást, csak egy „zsidót". Teljességgel tudatlan volt azzal a ténnyel kapcsolatosan, hogy Ő, Aki megalázván Magát, szolgai formát öltött fel, nem volt más, mint Isten Fia. S keresztyén olvasóim, így volt ez valamennyiünkkel, mielőtt a Szentlélek megelevenített bennünket. Amíg ki nem hozattunk a sötétségből Isten csodálatos világosságára, „néztünk reá, de nem vala ábrázata kívánatos". Mindaz,amit ez a szegény asszony képes volt elgondolni róla, a *régi előítélet* volt- „te zsidó vagy… és samáriai asszony". Így volt ez veled is és velem is. Mikor a bűnös először jön Isten jelenlétébe, a testi

elme lappangó gyűlölködése felkorbácsolódik, s amíg az isteni kegyelem le ne győz minket, mindaz, amire képesek vagyunk, a mellébeszélés és az ellenkezés.

„Felele Jézus és monda néki: Ha ismernéd az Isten ajándékát, és hogy ki az, a ki ezt mondja néked: Adj innom!; te kérted volna őt, és adott volna néked élő vizet" (Jn4:10). Urunkat nem lehetett félrevezetni az ő „hogyanjával". Megválaszolta Nikodémus „hogyanját", s most megválaszolja ennek a sikári asszonynak is a „hogyanját". Azzal válaszol Nikodémusnak, hogy végül Önmagára mutat, mint Akinek a rézkígyó a nagy előképe, s beszél neki Isten szeretetéről, amivel elküldte Fiát ebbe a világba. Az asszonynak is azzal válaszol, hogy „Isten *ajándékáról*" beszél neki. Gyönyörű észrevenni a lelkületet, amellyel a megváltó ennek a szegény számkivetettnek válaszol. Nem szállt vitába vele, s nem feddte meg szánalmas tudatlanságáért és ostobaságáért. Nem, az ő üdvösségét kereste, s végtelen türelemmel tűrte szívének lassúságát a hitben.

„Felele Jézus és monda néki: Ha ismernéd az Isten ajándékát, és hogy ki az, a ki ezt mondja néked: Adj innom!; te kérted volna őt, és adott volna néked élő vizet." Itt rejlik a probléma gyökere. Az ember sem a szükségéről nem tud, sem Róla, Aki segíthet azon. Az asszony nem ismerte „Isten ajándékát". A kegyelem nyelve ismeretlen nyelv volt a számára. Mint minden más bűnös a maga természetes állapotában, ez a samaritánus is azt gondolta, hogy ő az, akinek adnia kell. Az üdvösség azonban nem viszonzásképpen jut el hozzánk azért, mert adtunk valamit. Isten az Adományozó, nekünk mindössze az átvétel a feladatunk. „Ha ismernéd Isten ajándékát." Mi ez? Ez az üdvösség: az örök élet, az „élő víz", amiről Krisztus beszél ennek az igeversnek a végén.

„Ha ismernéd az Isten ajándékát, és hogy ki az, a ki ezt mondja néked: Adj innom!" Az asszony azonban nem ismerte sem Őt, sem az Ő csodálatos leereszkedését, Aki inni kért tőle. Ha ismerte volna, „ő kérte volna őt". Krisztus kész volt adni, ha az asszony felvállalta volna az átvevő szerepét, s így megtette volna Őt Adományozóvá, ahelyett, hogy az adományozó szerepét akarta volna játszani, ezzel Őt átvevővé tenni.

„Te kérted volna őt." Áldott módon igaz, hogy az egyetlen dolog a bűnös és az örök élet között egy „kérés". De a kérés az ismeretből fakad. „Ha ismernéd… te kérted volna." De ó, milyen vonakodva lép a bűnös erre a helyre! Istennek sokat kell megtennie számára és benne, mielőtt valóban készen állna „kérni". A bűnöst el kell juttatni borzasztó állapotának és az őt fenyegető szörnyű veszélynek a felismerésére: látnia kell önmagát, mint elveszettet, tönkrementet és a tüzes tóra várót. Meg kell vele láttatni kétségbeejtő szükségét a Megváltóra. Emellett Istennek meg kell neki mutatni e világ végtelen hiábavalóságát és haszontalanságát, hogy éles szomjúságot érezzen „az élet vize" iránt. A kétségbeesésbe kell őt kergetni, míg el nem kezd csodálkozni, hogy Isten vajon meg tud-e menteni egy olyan nyomorultat, mint ő. Le kell róla fosztani önös igazságának megfertőztetett rongyait, s azt kell tenni vele, hogy akarattal jöjjön Istenhez úgy, ahogyan van, üres kezű kolduskénti, aki készen áll az isteni irgalmasság átvételére. Ténylegesen Krisztus jelenlétébe kell jönnie, és személyesen kell Vele beszélni. Neki határozott kívánságot kell ébresztenie Önmaga iránt. Részben ez az, aminek meg kell lenni, mielőtt a bűnös „kérni" fog. Mielőtt kérünk, Istennek foglalkoznia kell a lelkiismeretünkkel, meg kell világosítania az értelmünket, le kell győznie lázadó akaratunkat, s meg kell nyitnia a szívet, az ajtót, ami szorosan zárva van Előtte. Mindez nem más, mint amit Krisztus tett ezzel az asszonnyal a leckénkben. Nem azért üdvözülünk, mert keresünk, minket kell megkeresni. „És hogy ki az, a ki ezt mondja néked": figyeljük meg konkrétan – itt a „ki az" és nem a „mi az" szerepel, nem jobban a tanítás, mint maga a cselekedet. Ez a személyes beszélgetés Krisztussal, amire szükség van, mert Ő az „élet" Forrása és Adományozója.

Gyakran felhívták a figyelmet a látványos ellentétre, mely a mi Urunk Nikodémussal folytatott beszélgetése és aközött figyelhető meg, ahogyan ezzel a szegény samáriai házasságtörővel foglalkozott. Az Úr nem foglalkozik a lelkekkel semmiféle mechanikus,

sztereotip módon, amitől egyébként sok keresztény munkás fél manapság. Nem: Ő mindegyikkel a szíve állapotának megfelelően foglalkozott. Krisztus nem az evangéliummal kezdte, mikor Nikodémussal volt dolga. Ehelyett azt mondta neki: „Ne csodáld, hogy azt mondám néked: Szükség néktek újonnan születnetek". Abban nincs semmi jó hír, hogy „szükséges". Ha egy embernek újjá kell születnie, mit tehet azért, hogy ez megtörténjen? Minek számít egész addigi élete? – nem számít, ha telve volt bőkezűséggel, jócselekedetekkel, és vallásos gyakorlatokkal. Ez mind semmi: új kezdetnek kell következnie. Ám nemcsak egy teljesen új életrend kötelező, az embernek „felülről kell születnie". Mit tehet hát a dologban a szegény bűnös? Semmit, abszolút semmit. Azt mondani egy embernek, hogy „újjá kell születnie" nem jelent mást, mint becsapni az ajtót minden testi követelés előtt, s pontosan ez az amit Krisztus Nikodémussal tenni akart.

De *miért* kellett becsapni az ajtót Nikodémus előtt? Azért, mert a farizeusokhoz tartozott. Annak az osztálynak a tagja volt, akik közül egyet Krisztus úgy írt le, amint a templomban áll és ezt mondja Istennek: „Isten! hálákat adok néked, hogy nem vagyok olyan, mint egyéb emberek, ragadozók, hamisak, paráznák, vagy mint ím e vámszedő is" (Lk18:11). Nikodémus nemcsak nagy tiszteletnek örvendő és erkölcsös ember volt, hanem mélyen vallásos is. S amire a legnagyobb szüksége volt, pontosan azt hallotta, mert az Úr Jézus sohasem tévedett. Nikodémus büszke volt tiszteletreméltóságára és vallásos pozíciójára. Ennek bizonyítékát látjuk abban, hogy „éjjel" jött Jézushoz – tudta, mennyit kockáztatott az eljövetelével, s attól félt, hogy veszélybe sodorja a nép közötti hírnevét ennek a názáretinek a meglátogatásával. Így tehát önelégültségét kell darabokra zúzni, és vallásos büszkeségét letörni. Annak ereje tehát, amit Urunk mondott a zsidók eme vezetőjének, ebben rejlett: „Nikodémus, minden képzettséged és jó útra térésed, erkölcsösséged és vallásosságod ellenére nem kezdtél Istennek tetsző életet élni, mert *ahhoz* újjá kell születned". S ez egyszerűen az evangélium útjának előkészítése volt, az önelégült ember felkészítése annak átvételére.

Mennyire más volt a mi Urunk beszélgetése ezzel az asszonnyal a forrásnál! Neki nem annyira az újjászületés szükségességét említi, hanem mindjárt „Isten ajándékáról" beszél. Ennek az asszonynak az esetében nem létezett félresöprendő jogi és vallásos minta. Az ő erkölcsi jelleme és vallásos pozíciója már nem léteztek. Nikodémussal azonban messze más volt a helyzet. Nagyon nyilvánvalóan úgy érezte, hogy van, amire felléphet, és amivel dicsekedhet. Neki azt kellett megtudnia, hogy mindaz, amivel magát kecsegtette, értéktelen volt Isten előtt. Még Izrael tanítójaként is a végtelenségig alkalmatlan volt rá, hogy belépjen Isten országába, s ezt semmi sem tudta neki gyorsabban megmutatni, mint az Úr „újjá kell születned" szavai.

Tégy, amit akarsz a természettel, oktasd, műveld, nemesítsd tetszésed szerint, emeld a tudomány és a filozófia templomának legfennköltebb csúcsára, hívd segítségül a jogrendszer összes díszét és szabályát, s az emberi vallás összes kellékét: tégy ünnepélyes fogadalmakat és hozz határozatokat az erkölcsi reformról, fáraszd magad a vallásos kötelezettségek monoton mókuskerekével, add át magad a virrasztásoknak, böjtöléseknek, imádkozásoknak és alamizsnálkodásoknak, s a „*holt* cselekedetek" egész sorának, végül a samáriai házasságtörő ugyanolyan közel lesz Isten országhoz, mint te, látván, hogy mind neked, mint neki „újjá kell születnetek". Sem neked, sem neki nem lesz egy pontocskátok sem, amit bemutathatnátok Istennek akár az Isten országára való jogosultság végett, akár annak élvezete végett. Mindennek elejétől a végéig kegyelemből kell származni.

Mi hát az orvosság? Az, amire Krisztus végül rámutatott Nikodémusnak: „És a miképen felemelte Mózes a kígyót a pusztában, akképen kell az ember Fiának felemeltetnie. Hogy valaki hiszen ő benne, el ne veszszen, hanem örök élete legyen" (Jn3:14-15). De kinek volt szánva ez a rézkígyó? Bármely megmart teremtmény számára, s miért? Pontosan azért, mert megmaratott. A marás volt a jogcím. A jogcím mire? Hogy ránézhessen a kígyóra. S

aztán? Aki ránézett, életben maradt. Áldott evangélium: „nézz és élj”. Igaz Nikodémus és igaz a sikári asszony számára: igaz Ádám minden egyes bűntől megmart fia és leánya számára. Nincs határ, nincs korlátozás. Isten Fia azért emeltetett fel, hogy *bárki, aki Rá néz*, egyszerű hittel, rendelkezhessen azzal, amivel Ádám az ártatlanságában soha nem rendelkezett, s amit Mózes törvénye soha nem tűzött ki célul, azaz az „örök élettel”.

Az evangélium az embereket közös alapon szólítja meg. Nikodémusnak volt erkölcsi jelleme, szociális helyzete, vallásos tisztelete, az asszonynak a forrásnál semmije sem volt. Nikodémus a szociális létra csúcsán állt, az asszony a legalján. Te aligha juthatsz magasabbra, mint „Izrael tanítója”, s aligha kerülhetsz mélyebbre, mint a samáriai házasságtörő, mégis, ami az Isten elé állást, az Ő szent jelenlétére való alkalmasságot, a mennyhez való jogosultságot illeti, mindketten egyetlen közös szinten álltak. De milyen kevesen értik meg ezt! Ami az Isten előtt állást illeti, nem volt semmi „különbség” a tanult és vallásos Nikodémus és a nyomorult sikári asszony között. Nikodémusnak ezt mondta Krisztus: „újjá kell születned”. Ez a rövid kijelentés teljesen kirántotta a talajt a lábai alól. Nem kevesebb, mint új természet követeltetett meg Nikodémustól, és az új természetnél nem több követeltetett az asszonytól. A tisztátalanság nem léphet be a mennybe, de a farizeizmus sem. Mindkettőnek újjá kell születnie. Igaz, hatalmas különbség volt erkölcsileg és szociálisan Nikodémus és az asszony között – erről beszélni sem kell. Egyetlen értelmes embernek sem kell magyarázni, hogy az erkölcsösség jobb, mint a bűnök, hogy a józanság kívánatosabb a részegségnél, s jobb tiszteletre méltó embernek lenni, mint tolvajnak. Ezek egyike sem fog azonban üdvözíteni, vagy bármivel is hozzájárulni a bűnös üdvösségéhez. Mind Nikodémus, mind a samáriai házasságtörő halottak voltak, egyikükben sem volt több lelki élet a másiknál.

„Felele Jézus és monda néki: Ha ismernéd az Isten ajándékát, és hogy ki az, a ki ezt mondja néked: Adj innom!; te kérted volna őt, és adott volna néked élő vizet.” Vannak, akik az élő víznek itt a Szentlelket tekintik, s van, amit el lehet mondani ennek a nézetnek az alátámasztására. Mi magunk azonban, noha nem szakadunk el tőle, úgy gondoljuk, az Úr szavaiban ennél több is benne foglaltatik. Hisszük, hogy az „élő víz” az üdvösségre vonatkozik, az üdvösségre a szó legszélesebb értelmében, mindennel együtt, amit csak felölel. A „víz” jelképe a legsokatmondóbb, s minden, a Szentírásban található más jelképpel együtt imádságos és hosszas elmélkedésre hív, hogy felfedezhessük teljességét és szépségét. Legalább hét gondolati vonalat sugall a „víz” – az élő víz – mint az üdvösség jelképe, amit Krisztus ad.

1. A víz Isten ajándéka. Ez olyasvalami, amit az ember dacára minden dicsért bölcsességének, teljesen képtelen előteremteni. A víz tekintetében mi teljes mértékben Istentől függünk. Ugyanez a helyzet az Ő üdvösségével is, aminek a víz itt a jelképe. 2. A víz olyasvalami, ami teljességgel nélkülözhetetlen az ember számára. Nem luxuscikk, hanem az élet alapfeltétele. Nélküle az ember nem élhet. Ugyanez a helyzet Isten üdvösségével is – nélküle az ember örökre elveszett. 3. A víz olyasvalami, amire mindennek egyformán szüksége van, nem helyi, hanem egyetemes szükséglet. Mindenkinek szüksége van a vízre. Ugyanez a helyzet Isten üdvösségével is. Nemcsak az emberiség valamely osztálya, akik gonoszabbak az embertársaiknál, hanem mindenki, aki Krisztuson kívül van, elveszett. 4. A víz olyasvalami, ami először *a mennyből száll alá*. Ez nem földi termék, hanem fentről jön. Ugyanez a helyzet az üdvösséggel is: az is „az Úré”. 5. A víz áldott adomány: lehűti a lázas homlokot, oltja a szomjat, felfrissít és megelégít. S ugyanezt teszi az üdvösség is, ami Krisztusban található. 6. A víz olyasvalami, amibe soha nem fáradunk bele. Más dolgok eltöltenek bennünket, de a vízzel nem így van. Ugyanez a helyzet Isten üdvösségével mindazok szíve számára, akik valóban megkapták. 7. *A vizet Isten furcsa és egyenetlen módon osztogatja*. Egyes helyeken bőségesen van, máshol egyáltalán nincs. Ugyanez a helyzet Isten üdvösségével is. Egyes nemzetekben, akiket meglátogatott a mennyei hajnalhasadás, sokan,

más nemzetekben viszont kevesen vannak olyanok, akik átmentek a halálból az életbe, s egyes nemzetekben egyáltalán nem látszanak ilyen emberek.

Ő „adott volna néked élő vizet”. Mennyire áldott dolog ez! Az élő víz ingyenes és nincs ára, hanem „ajándék”. Ezt az ajándékot egyedül Krisztustól kaphatjuk meg. Ez az ajándék csak úgy szerezhető meg Krisztustól, ha elkérjük Tőle. Mennyire áldott ajándék! Milyen bőkezű az Adományozó! Milyen egyszerűek a feltételek! Itt volt tehát Isten Krisztusa, amint ennek a szegény bukott asszonynak az Ő kegyelmének evangéliumát magyarázza. Itt volt Izrael Messiása, amint megnyer Magának egy megvetett samaritánust. Ez aligha az, amit kerestünk. S a váratlan miképpen találkozik velünk újra meg újra ezekben az evangéliumokban! Mennyire nagyon mások voltak a dolgok, mint amilyeneknek mi képzeltük azokat! Itt volt az Isten Fia, Aki megtestesült, beleszületett ebbe a világba, s hová képzeltük a bölcsőjét? Természetesen Jeruzsálembe, „a nagy király városába”. Ehelyett Betlehemben született, ami „kicsiny Júda ezrei között”. Igen, Betlehemben született és egy jászol volt a bölcsője – a legutolsó hely, ahol keresnénk! S mi célból jött a világra? Hogy áldozatul adja Magát a bűnökért. Kikhez mennénk, hogy erről többet is megtudjunk? Biztos, hogy a papokhoz és a lévitákhoz. De mit tudunk meg róluk ebben az evangéliumban? Ők voltak azok, akik nem ismerték azt, Aki közöttük volt (Jn1:26). Nem, ha arról akarnánk megtudni többet, Aki azért jött, hogy a nagy áldozat legyen, el kell fordulnunk a papoktól és a lévitáktól, s ki kell mennünk a „pusztába” – az általunk elképzelhető legutolsó helyre – és meg kellene hallgatnunk egy furcsa alakot, aki teveszőr ruhába öltözött, bőrövvel a dereka körül. Ő beszélne nekünk Isten Bárányáról, Aki elvette a világ bűneit. Vagy tegyük fel, az istentiszteletről akarnánk tanulni, hová vennénk utunkat? Nos, valószínűleg a templomba – az minden hely között az egyetlen, ahol Istent a leghelyesebb formában tisztelik. De kutakodásunk ismét hiábavaló lenne, mert Isten háza most nem más, mint a „latrok barlangja”. Kit kellene hát keresnünk, ha Isten dolgaiban szeretnénk tanítást kapni? Nyilvánvalóan az egyik legjobban képzett ember, aki taníthatna minket, Nikodémus lenne, „Izrael tanítója”. De ismét csalódnunk kellene.

S ha Nikodémushoz mennénk Isten dolgairól tanulni, ki gondolná közülünk, hogy pont ezeket az igazságokat mondja el a fáradt Utazó Samária egyik forrásánál egyetlen hallgatójának? Kik voltak a samaritánusok, hogy ekkora kiváltságot élveztek? Vajon nem azt várnánk, hogy ez a nagyon kiváltságos asszony, s az ennyire megtisztelt nép valamely, a korok sokaságán át Istent kereső faj leszármazottai? Nem arra a következtetésre jutnánk, hogy nekik olyan emberek leszármazottainak kell lenniük, akik hosszú évszázadokon át egyetlen folytonos és felsőbbrendű erőfeszítésnek szentelték oda magukat, nevezetesen hogy megtisztítsák gondolataikat és ceremóniáikat minden hamis és tisztátalan keveredéstől? De olvassuk csak el ismét a 2Kir17 ihletett beszámolóját a samaritánusok visszataszító eredetéről! Kétharmad részben pogányok voltak! Ó, a jelen fejezet elolvasása után nem Jeruzsálemben várnánk az istentiszteletet és Samáriában a bálványimádást? Ehelyett Jeruzsálemben találjuk a bálványimádást, és (még mielőtt befejeznénk a Jn4-et), az igazi istentiszteletet Samáriában. S mit fog mindez bizonyítani? Megmutatja, hogy e világ minden bölcsessége ostobaság Istennél. Kimutatja, mennyire képtelenek vagyunk következtetéseket levonni és gondolatokat elgondolni a lelki dolgokról. Példaként mutatja be, amit Ézsaiás más sokkal ezelőtt megmondott: „Mert nem az én gondolataim a ti gondolataitok, és nem a ti útaitok az én útaim, így szól az Úr!” (Ézs55:8) Mennyire ostobák az ember következtetései, és mennyire bölcs Isten „ostobasága”!

S itt meg kell állnunk. A következő fejezetben folytatjuk ennek a csodálatos és áldott fejezetnek a tanulmányozását. Addig elmélkedjenek az olvasók imádságosan az alábbi kérdéseken:

1. A bűnös szívének milyen konkrét jellemvonása mutatkozott meg az asszonynál a következő kijelentésben? (11. vers) – nem a vakságára, vagy az ostobaságára gondolunk.

2. Milyen lelki igazságot hangoztatott, mikor öntudatlanul azt mondta „a kút mély”? (11. vers)

3. Milyen Istent sértő alapelvet mondott ki a 12. versben?

4. Mire utalt Krisztus mikor ezt mondta: „ez a víz”? (13. vers)

5. Miképpen hozza elő a 15. vers a hívő örök biztonságát?

6. Mit értett az asszony a 15. versben mondott szavai alatt?

7. Miért mondta neki Krisztus: „Menj el, hívd a férjedet”? (16. vers)

13. fejezet: Krisztus a sikári forrásnál (folytatás), Jn4:11-19

A Megváltónak és ennek a samáriai asszonynak a beszélgetését úgy vizsgálva, mint példáját annak, ahogyan Isten kegyelmesen foglalkozik a bűnösökkel, eddig az alábbiakat láttuk: először, az Úr ragadta Magához a kezdeményezést, Ő kezdett beszélni. Másodszor, első szava volt az „Adj” – ezzel az asszony gondolatait azonnal a kegyelemre irányította, majd következő szava a „nekem”, ami arra ösztönözte az asszonyt, hogy *Vele* foglalkozzon. Harmadszor, szembesíti gyámoltalanságával azzal, hogy inni kér tőle, ami mélyebb értelemben azt jelentette, hogy hitét és bizalmát kereste, a Lelke felfrissítése végett. Negyedszer, ezzel szembekerültek az asszony előítéletei, melyek elvileg a testi elme Istennel szembeni ellenségességét szemléltették. Ötödször, Krisztus azt állította, hogy nem ismeri sem az üdvösség útját, sem az Ő saját dicsőségét. Hatodszor, az örök életre utalt a sokatmondó „élő víz” kifejezéssel. Hetedszer, biztosította az asszonyt, hogy ez az élő víz „ajándékként” kínáltatik neki azzal a feltétellel, hogy „kéri”, s így az átvevő szerepébe lép. Ez a rövid összefoglaló elvisz minket a 10. vers végéig, s innen indulunk el, először a rögtön ezután következő versek elemzésével.

1. Az asszony tudatlansága, 11. vers.
2. Az asszony szemtelensége, 12. vers.
3. A Megváltó kegyelmes ígérete, 13-14. versek.
4. Az asszony legyőzött előítélete, 15. vers.
5. A Megváltó nyila a lelkiismeret számára, 16. vers.
6. A Megváltó megmutatkozó mindentudása, 17-18. versek.
7. Az asszony ébredező felfogása, 19. vers.

Amint elolvassuk ennek az áldott történetnek az első részét, megrendít minket a dicsőség Urának áldott leereszkedése, Aki annyira megalázta Magát, hogy beszélgetni kezdett ezzel a bukott samáriai asszonnyal. Most miután a soron következő rész elemzésébe kezdünk, nem vagyunk képesek nem elámulni a Megváltó csodálatos türelmén. Felhívta ezt a nyomorult teremtményt, hogy kérjen Tőle és élő vizet ígért neki, de ahelyett, hogy azonnal megragadta volna kegyelmes ígéretét, az asszony továbbra is ellenvetésekkel hozakodott elő. Krisztus azonban nem fordult el undorral, s nem hagyta, hogy elszenvedje makacsságának és konokságának megérdemelt eredményeit, hanem eltűrte ostobaságát és isteni hosszútréssel számolta fel ellenállását, s vonta őt Magához.

„Monda néki az asszony: Uram, nincs mivel merítened, és a kút mély: hol vennéd tehát az élő vizet?” (Jn4:11). Ebben a kijelentésben négy dolog kerül a felszínre. Először, a vaksága Annak dicsősége iránt, Aki megszólította. Másodszor, az anyagi dolgokkal való elfoglaltsága. Harmadszor, összpontosítása inkább az eszközökre, mintsem a végcélra. Negyedszer, tudatlansága az „élő víz” forrását illetően. Vegyük sorra ezeket külön-külön is.

A 9. versben láttuk, hogy ez az asszony úgy utalt Krisztusra, mint egy „zsidóra”. Válaszként a Megváltó megfeddte tudatlanságát, ezt mondván: „Ha ismernéd az Isten ajándékát, és hogy ki az, a ki ezt mondja néked: Adj innom!; te kérted volna őt, és adott volna néked élő vizet” (10. vers). Igaz, az asszony korábban sohasem találkozott az Úr Jézussal, ez azonban nem jelent számára bocsánatot. Azért nem látott Benne semmi szépséget, ami kívánatos lett volna a számára, mert vak volt. S csak a hitetlenség az, ami meggátolja manapság a bűnöst abban, hogy felismerje Isten Fiát Őbenne, Aki meghalt a kereszten, s Aki egyedül mentheti őt ki a bűneiből. S a hitetlenség olyasvalami, amit nem sajnálni, hanem elítélni kell. Most azonban, mikor Krisztus úgy jelentette ki Magát, mint Aki az Isten „ajándékát” osztogatta, a samáriai asszony csak annyit válaszolt: „Uram, nincs mivel

merítened!” Szegény asszony, milyen keveset tudott még Annak isteni fenségéről, Aki azért jött, hogy megkeresse, és megmentse azt, ami elveszett. Mennyire teljes volt a vaksága! S milyen pontosan festi ő le a mi természetes állapotunkat is! Pontosan ugyanez volt a mi állapotunk is, mikor Isten az Ő végtelen kegyelmében elkezdett foglalkozni velünk – szemünk csukva volt az Ő szeretett Fiának tökéletességei előtt, „mint a ki elől orczánkat elrejtjük”.

„Uram, nincs mivel merítened.” Mennyire kimutatja ez gondolatainak irányát! Elméje a forrásokra és a vödrökre összpontosított! S ez ismét általánosan alkalmazható alapelvet szemléltet. Ezt az asszonyt még mindig olybá kell tekintenünk, mint tipikus jellemet. Lássuk meg benne a bűnös pontos ábrázolását, amint látjuk, hogy elméje az *anyagi* dolgokra koncentrálódik. Elméjét lefoglalta a világ – annak feladatai és elfoglaltságai – s ezért nem tudott felemelkedni a magasabbrendű dolgokhoz: nem volt képes megkülönböztetni, Ki szólt hozzá, és azt sem, hogy mit kínált neki. S így van ez mindenkivel, aki e világból való: az idő és az érzékek dolgai tartják őket távol Krisztus dolgaitól. A Gonosz pontosan ilyen dolgokat használ arra, hogy távol tartsa a lelket a Megváltótól. „Legyen bármi, legyen csak egy vizeskanna, nem törődik vele, amíg Krisztus ismeretének kizárásával foglalja el az elmét. Nem törődik az eszközzel, amíg el nem éri a saját végcélját, azaz az elme elvonását a lelki dolgok észlelésétől. Lehet az öröm, lehet a szórakozás, a vagyonszerzés, a hírnév, a családi elfoglaltságok, a törvényes foglalatosságok, bármi, ami meggátolja a lelket a Krisztusra történő összpontosítástól. Ez minden, amit akar. A vizesvödör is megteszi neki ugyanúgy, mint a palota, hogy ’ne lássák a Krisztus dicsőséges evangyéliomának világosságát, a ki az Isten képe’”. (J. N. Darby, akitől más gondolatokat is kölcsönöztünk, melyek a jelen magyarázatunkban mindenfelé megtestesülnek.)

Ó, kedves barátom, van-e bármi, ami ily módon távol tartott Krisztustól – az Ő nagy üdvösségének keresésétől, s attól, hogy „élő vizet” szerezz tőle? Ez a dolog lehet egészen ártatlan és ártalmatlan, sőt, önmagában még egészen dicséretes is. De még a törvényes tevékenységek, a családi elfoglaltságok is visszatarthatják a lelket a Megváltótól, s megakadályozhatnak abban, hogy átvegyük felbecsülhetetlen értékű ajándékait. A Sátán nagyon fortélyos az elme elvakítására alkalmazott eszközök használatában. Észrevetted valaha is, hogy a magvető példázatában az Úr azt mondja, hogy a dolgok, melyek „elfojtják az Ígét” nem más, mint „e világnak gondja és a gazdagságnak csalárdsága” (Mt13:22)?

Ha egy még nem üdvözült lélek olvasná ezeket a sorokat, kérünk, *lásd magad* ennek az asszonynak a helyén annyira, amennyire eddig vizsgáltuk. Gondolatai akörül a cél körül forogtak, ami a forráshoz vitte őt – kétségtelenül törvényes és szükséges cél, de olyan, ami Krisztus dolgainak kizárásával foglalta el az elméjét! Nem tudott másra gondolni, csak a forrásokra és vödrökre – képtelen volt tehát észrevenni annak az áldott Valakinek a szeretetét, kegyelmét és kedvességét, aki az ő üdvösségét kereste. S manapság hány ember van annyira elfoglalva a mindennapi betevő megkeresésével a családja számára, s hány asszony törődik oly sokat a háztartás dolgaival – törvényes és szükséges dolgokkal – de Krisztus és az Ő üdvössége *kirekesztetnek*! Ugyanez volt a helyzet ezzel a samáriai asszonnyal. Csak a testi szükségleteire gondolt: elméje a napi feladatok szokásos körforgására összpontosult. S így van ez manapság sok más emberrel is. Túlontúl elfoglaltak ahhoz, hogy időt szakítanának Isten dolgainak tanulmányozására. Ők szintén nagyon el vannak foglalva a „vizesvödreikkel”, hogy odafigyelnének Isten még mindig kicsiny hangjára.

„Uram, nincs mivel merítened.” Ezek a szavak másik alapelvet szemléltetnek, ami a külső munkáiban sok bűnös és üdvösségük között áll. Az asszony elméje inkább az *eszközökre*, semmint a végcélra összpontosított. A „merítővel” volt inkább elfoglalva, nem Krisztussal. S manapság is hányan vannak sokkal jobban elfoglalva a saját erőfeszítéseikkel és cselekedeteikkel, mint Magával a Megváltóval! S még ha szemeik nem is a saját munkáikra szegeződnek, gyakran fordulnak az evangélistához, vagy az „információs szobához”, vagy „a megtérők padjához”. S ha nem ez lenne a helyzet, akkor az ördög a saját megtérésükkel és

hitükkel foglalja el őket. Bármivel, ami távol tartja attól a szegény bűnöst, hogy *egyedül Krisztusra* nézzen.

S azt is észrevehetjük, miképpen *korlátozta* ez az asszony Krisztust az eszközök használatában. Feltételezte, hogy addig nem tud „élő vizet" adni, amíg nincs valamije, amivel „meríthet". S milyen sokan képzelik, hogy nem üdvözülhetnek, csak holmi „újjászületési összejöveteleken", vagy legalábbis a templomban. Mikor azonban tetszik Istennek, Ő minden eszköztől függetlenül cselekszik (kivéve az Ígét). Mikor teremteni akar egy világot, szól, és megvan! Mannát hullat az égből, vizet fakaszt a kősziklából, s mézet ad az oroszlán testéből!

„Monda néki az asszony: Uram, nincs mivel merítened, és a kút mély: hol vennéd tehát az élő vizet?" Továbbra is ellenkezik, s kérdéseket tesz fel. Amint az Úr megválaszolja az egyiket, máris egy másikkal hozakodik elő. Az Úr megválaszolta a „Hogyan?" kérdését, szólván Isten „ajándékáról", az „élő vízről". Most megkérdezi: „Honnét?" kellene ezt venni. Nem ismerte a Forrást, ahonnan ez az „élő víz" származik. Mindössze annyit tudott, hogy a kút mély.

„A kút mély." S mély a jelentése is ezeknek a szavaknak. A kút mély – sokkal mélyebb annál, hogy kezünkkel elérhetnénk az alját. Honnan venné hát az ember az „élő vizet"? *Hogyan* szerez „örök életet"? A törvény megtartásával? Sőt, valójában „a törvénynek cselekedeteiből egy test sem igazul meg ő előtte" (Rm3:20). Vajon a természetünknél fogva bennünk rejlő legjobb művelésével? Nem, mert „nem lakik én bennem, azaz a testemben jó" (Rm7:18). Vajon úgy, hogy annak a világosságnak megfelelően élünk, amivel rendelkezünk, s tesszük a szerintünk legjobbat? Nem mert „erőtlenek vagyunk" (Rm5:6). Hát akkor? Ó, kedves olvasó, figyelj: ez az „élő víz" nem megszerzendő fizetség, megnyerendő díj, vagy elnyerendő korona. Nem, ez ajándék, Isten ingyenes ajándéka Krisztusban. „az Isten kegyelmi ajándéka pedig örök élet a mi Urunk Krisztus Jézusban" (Rm6:23). Igen, a kút mély. A szenvedés rettentő mélységeibe kellett leereszkednie a Megváltónak, mielőtt a bűnösök hozzájuthatnának az életadó vízhez.

„Avagy nagyobb vagy-é te a mi atyánknál, Jákóbnál, a ki nékünk adta ezt a kutat, és ebből ivott ő is, a fiai is és jószága is?" (Jn4:12) Mint másvalaki mondta: „milyen keveset tudott még ebben a pillanatban arról, Akihez beszélt. A kút lehetett mély, de van valami, ami még mélyebb, a lelkének mély szüksége, ami még annál a kegyelemnél is mélyebb, ami a mennyből lehozta Őt a Földre a szükségének betöltésére. De oly keveset tudott róla, hogy megkérdezte: „Avagy nagyobb vagy-é te a mi atyánknál, Jákóbnál, a ki nékünk adta ezt a kutat?" Nem tudta, hogy Jákób Istenével beszél, - Vele, Aki Jákóbot alkotta, s adott neki mindent, amije valaha is volt. Semmit sem tudott minderről. Szemei még csukva voltak, s igazi titok volt a számára a „Hogyan?" és a „Honnan?"

Mennyi mindent megmagyaráz ez! Mikor kérdezősködő emberekkel találkozunk, akik az Isten dolgairól tesznek fel hitetlen kérdéseket, az biztos jele annak, hogy meg kell nyitni a szemeiket. A racionalista, a kritikus, a hitetlen mind vakok. Pontosan a vakságuk készteti őket arra, hogy kérdéseket tegyenek fel, nehézségeket támasszanak és kételyeket alkossanak. Nagyon okosnak tartják magukat, azonban csak a saját ostobaságukat mutatják be. A samáriai asszony esetében azonban a kérdései nem vaskos hitetlenségéből, hanem természetének vakságából és tudatlanságából fakadtak, ezért az Úr türelmesen bánt vele. Tudta, miképpen kell elhallgattatni a racionalistát, s gyakran rövid úton elküldte a bírálgató kritikust. Voltak azonban esetek, mikor csodálatos leereszkedéssel és kegyelmes türelemmel tovább várt a tudatlan kérdezősködőre nehézségei feloldása és félelmei eltávoztatása végett. S ez történt a sikári forrásnál is. Nem tudta megtéveszteni az asszony köntörfalazása, s nem fárasztotta el lassú észjárása sem. Csodálatos hosszútűréssel volt elnéző vele szemben (mint egyébként valamennyiünkkel), s nem hagyta ott, míg teljesen be ne töltötte lelkének mély szükségét azzal, hogy kijelentette Önmagát neki.

„Avagy nagyobb vagy-é te a mi atyánknál, Jákóbnál, a ki nékünk adta ezt a kutat, és ebből ivott ő is?” Itt ismét észrevehetjük a mélyebb jelentőséget annál, ami a felszínen történik. A figyelmet a kút *régi mivoltára* hívja fel, amiből Jákób és gyermekei ittak. Csodálatos a háttérben meghúzódó lelki lecke. A „kút” ugyanolyan régi, mint a bűnös ember. Az üdvösség, amiről ennek a „kútnak” a „vize” beszél, felfrissítette Ábel és Énók, Noé és Ábrahám, valamint az összes ószövetségi szent szívét. Isten csak egy utat biztosított az üdvösséghez, mióta a bűn belépett a világba. Az üdvösség mindig kegyelem által adatott a hiten keresztül, teljesen függetlenül az emberi cselekedetektől. Az evangélium nem újdonság: már „Ábrahám előtt hirdettetett” (v. ö. Gal3:8). Igen, prédikáltatott Ádámnak és Évának az Éden kertjében, mikor állatbőrökbe öltöztetve bukott ősszüleinket (1Móz3:21) Isten közölte a tényt, miszerint „vérontás nélkül nincsen bűnbocsánat”, s egy ártatlan helyettesítő halálán át befedés biztosíttatott, ami alkalmassá tette a vétkest és beszennyezettet, hogy szégyen nélkül megállhasson a háromszoros Szent jelenlétében, mivel elfogadott „ama Szerelmesben”.

„Felele Jézus és monda néki: Mindaz, a ki ebből a vízből iszik, ismét megszomjúhozik.” (Jn4:13) Az Urat nem lehetett eltántorítani. Elszánta Magát arra, hogy kijelenti Magát ennek a bűntől beteg léleknek. „Mindaz, a ki ebből a vízből iszik, ismét megszomjúhozik.” A „szomjúság” trónja az emberben túl mélyen van ahhoz, hogy e világ vizei elolthatnák. Az ember lelkének „szomjúsága” lelki, s ezért nem képesek az anyagi dolgok eloltani azt. A Föld legmélyebb kútja is felkutatható és kiszárítható, s a szükségben levő lélek mégis szomjas marad. A férfiak és nők vehetik az élvezetek bőségét, az mégsem elégíti ki őket. Körülvehetik magukat minden kényelemmel és luxussal, amit a gazdagság csak biztosíthat, s a szív még mindig üres marad. Kereshetik a világi tisztességet, s felkapaszkodhatnak a emberi hírnév legmagasabb csúcsára, az emberek tapsviharai csak fájó ürességet hagynak maguk mögött. Felfedezhetik a filozófia és a tudomány egész birodalmát, míg csak olyan bölcsekké nem válnak, mint Salamon, de mint Izrael régi királyai, ők is felfedezik majd, hogy a nap alatt csak „hiábavalóság és a lélek gyötrelme van”. E világ összes kútjával szemben van megírva: „Mindaz, a ki ebből a vízből iszik, ismét megszomjúhozik”.

Ez igaz nemcsak az anyagi a mentális és a szociális világra, de a vallás világára is. Az ember ébreszthet bennünk bizonyos vágyakat, de nem képes kielégíteni azokat. Az ember buzdíthat és győzködhet, s mi hozhatunk elhatározásokat, módosíthatjuk életünket, válhatunk nagyon vallásosakká, és mégis „megszomjazunk újra”. Az ember alkotta vallásos rendszerek nem tartalmazzák az élet vizét. Ezek csak csalódást okoznak. Semmi más, csak az „élő víz” képes kielégíteni a szomjúságunkat és megelégíteni a szíveinket, s ezt csak Krisztus képes adni.

„Mindaz, a ki ebből a vízből iszik, *ismét megszomjúhozik*.” Micsoda szörnyű illusztrációját látjuk ennek a Lukács 16-ban! Ott a Megváltó egy bíborba és patyolatba öltözött embert állít elénk, aki fényűző módon lakomázott nap, mint nap. Nagyokat húzott ennek a mulandó világnak a kútjaiból, de ismét megszomjazott. Ó, nézd meg őt, amint Isten Fia fellebbenti a sosem látottat elrejtő fátylat: nézd meg őt, amint felemeli a szemeit a pokoli kínok között, epekedve, de hiába epekedve egyetlen csepp víz után, ami lehűthetné kiszáradt nyelvét. Egyetlen csepp víz sincs a pokolban! Ott ő szomjazik, de kimondhatatlanul félelmetes dolog, hogy szomjazni fog. Félelmetesen ünnepélyes ez mindenki számára, de tökéletesen visszataszító a kényelem és a luxus gyermekei számára, akik egész idejüket azzal töltik, hogy kútról kútra járnak ebben a világban, és egyetlen komoly gondolatot sem szentelnek a kénköves tüzes tó örökkévalóságának. Ó, bárcsak tetszene Istennek néhányukat figyelmes megfontolásra késztetni, s megragadni figyelmüket, s az Úr Jézushoz, annak az élő víznek az Adójához vezetni őket, amit ha bárki iszik, többé meg nem szomjazik.

„Valaki pedig abból a vízből iszik, a melyet én adok néki, soha örökké meg nem szomjúhozik.” (Jn4:14) Itt van a lélek megelégedése. Aki *kért* és *kapott,* most meg van elégedve. Az Úr így folytatja: „hanem az a víz, a melyet én adok néki, örök életre buzgó

víznek kútfeje lesz ő benne”. A hívőben most benne van az élő víz forrása, mely mindig friss, mindig árad, mindig törekszik ősi forrása felé, hisz a víz mindig a maga szintjét keresi. De vizsgáljunk csak meg minden egyes kifejezést. „Valaki… iszik.” Mi az ivás? Egy érzett szükség kiszolgálása. Ez a kisajátítás személyes cselekedete. Ez a magamhoz vétele annak, ami előzőleg nem volt nálam. „Abból a vízből iszik, a melyet én adok neki.” Ez a „víz” az örök élet, s ezt nem veszik, vagy megnyerik, hanem „ajándékba” kapják, „az Isten kegyelmi ajándéka pedig örök élet a mi Urunk Krisztus Jézusban”. „Soha örökké meg nem szomjúhozik”: itt az Úr az adományozott ajándék teljességének megfelelően beszél, ami annak általunk történő *élvezetét* illeti, ami attól a módtól függ, mellyel a hitünk közösségben tart minket az Adományozóval. „Soha örökké meg nem szomjúhozik” kielégítő részesedést jelent. A „soha örökké meg nem szomjúhozik” bizonyítja az átvevő örök biztonságát. Ha lehetséges lenne a hívő számára, hogy elveszítse az üdvösséget gyarlósága folytán, ez a vers nem lenne igaz, mert minden elveszett lélek „szomjazik”, örökké szomjazni fog a pokolban. „hanem az a víz, a melyet én adok néki, örök életre buzgó víznek kútfeje lesz ő benne”. Ezt a „vizet”, ezt az „örök életet” már jelenleg is birtokoljuk, a kegyelme által ültettetett belénk és már benne van a hívőben.

„Valaki pedig abból a vízből iszik, a melyet én adok néki, soha örökké meg nem szomjúhozik.” Kölcsönözzük ismét az ékesen szóló puritán nyelvezetét: „E világban munkálkodunk, de nem kapunk javakat. Sokszor vetünk, de nem aratunk, nem gyűjtünk be és nem birtokolunk, vagy ha birtokolunk is, nem élvezzük, vagy ha élvezzük is, nem elégszünk meg: ez lelki fájdalommal és az aggodalom körülményeivel jár. A vagyon hatalmas kupaca nem teszi ruháinkat melegebbé, ételünket táplálóbbá, vagy italunkat jobb ízűvé. Táplálja a szemet, de soha ki nem elégíti. Mint a vízkórban szenvedő számára az ital: növeli a szomjúságot és fokozza a kínt. Isten kegyelme azonban betölti a szív barázdáit, s ahogyan nő a befogadóképesség, úgy növekszik ugyanabban a mértékben. Soha el nem szenved semmiféle ürességet, vagy elégedetlenséget, hanem végig megelégedettséget és teljességet hordoz, s a növekedés fokozatai nem lépések és közeledések a megelégedéshez, hanem a befogadóképesség növekedései. A lélek végig meg van elégedve, és nem azért kap egyre többet, mert bármiben is hiányt szenved, hanem mert egyre többet képes befogadni, egyre fogékonyabbá válván az örömre. S a megelégedés minden percében az öröm oly kiváló állapota áll fenn, hogy a világ sorscsapásai, szenvedései és üldöztetései örömökre fordulnak a túláradó összetevő tevékenysége által. Olyan ez, mint mikor egy csepp víz belehullik egy hordó borba, s elveszti a saját természetét egy nemesebb anyaggá történő átalakulás által. Ilyen vizeket kaptunk inni, mikor Isten pálcája megütötte a Kősziklát, Jézus Krisztust. Isten Lelke mindig ezek felett a vizek felett lebeg, s mikor a szövetség angyala felzavarja a medencét, bárki, aki ettől fogva beleereszkedik, egészségre és békességre, lelki örömökre és az örökkévalóság megelégedésére lel”. (Jeremy Taylor)

„Monda néki az asszony: Uram, add nékem azt a vizet, hogy meg ne szomjúhozzam, és ne jőjjek ide meríteni!” (Jn4:15) Még mindig sötét többé-kevésé. A természeti elmét természeti dolgok töltik ki. S minden ezen a közegen keresztül szemlél: be van zárva érzéseinek és eszméinek saját kis körébe, szoros kis világában él, ott találja meg örömét és elfoglaltságát, s ha magára van hagyva, ott fog élni és meghalni. Szegény asszony! A bűnösök Megváltója állt előtte, de ő nem ismerte meg Őt. A kegyelem szavait szólta hozzá, de egyelőre még nem fogta fel teljesen. Inni kért, s ő a „*Hogyan*?” kérdéssel válaszolt. Beszélt neki Isten ajándékáról, s az ő válasza a „*Honnét*?” volt. Beszélt az örökkévaló kútról, s az asszony csak azt keresi, miképpen takaríthatná meg magának a kúthoz jövetel és a merítés fáradságát.

S miközben mindaz, amit mondtunk, kétségtelenül igaz, mindazonáltal, ha közelebbről megvizsgáljuk az asszony eme legutolsó kijelentését, felfedezhetünk reményteljesebb jeleket. Szavai arról tesznek bizonyságot, hogy Krisztus nem hiába foglalkozott vele türelmesen, igen,

a fény lassan elkezdi megvilágítani elsötétedett értelmét. Most már magáévá teszi az Ő szavait, s ezt mondja: „Uram, *add nékem* azt a vizet”. A napi fáradozás könnyebbé tétele volt kétségtelenül a legfelső gondolat az elméjében, most mégis – és ezt figyeljük meg – *szándékosan* akart egy zsidó lekötelezettjévé válni ezért! Még mindig nagy volt a tudatlansága, de előítéletei elkezdtek megkopni, a szíve lassan legyőzetett. Mi a következő lépés? Nos, a *lelkiismeretének* elérése. S miképpen lehet ezt megvalósítani? A bűnről való meggyőzéssel. Az üdvösséggel kapcsolatos legelső gondolat, magának az Ígének az elsődleges jelentése a megszabadulás valamitől. Az üdvösség veszélyt is tartalmaz, s a bűnös nem fog Krisztushoz, mint az eljövendő harag elleni Menedékhez futni, amíg a bűn valódi megérzése (nem pusztán a nyomorultságé) rá nem jön. Nem lehet áldás mindaddig, amíg nincs meg a bűnről való meggyőződés és a bűn megvallása. Amíg fel nem fedezzük, hogy helyzetünk valóban kétségbeejtő, addig nem adjuk át magukat Krisztusnak – addig megpróbáljuk önmagunkat kezelni. Ebben rejlik a Megváltó következő szavainak ereje.

„Monda néki Jézus: Menj el, hívd a férjedet, és jőjj ide!” (Jn4:16) Furcsa, hogy ilyen sokan elmennek e mellett. Egy kis elmélkedés biztosan feltárja a Megváltó eme Ígéjének nemcsak az ünnepélyes, de az áldott mivoltát is. Ez főleg a helyes hangsúly megtalálásának dolga. Az Úr két dolgot parancsolt meg neki: „hívd a férjed” – ez az Íge a lelkiismeretének szólt. „És *jöjj ide*” – ez pedig a szívének. Az Általa mondottak ereje ebben rejlett: Ha valóban akarod azt az élő vizet, amelyről beszéltem neked, azt csak szegény, meggyőzött, bűnbánó bűnösként kaphatod meg. Krisztus azonban nemcsak azt mondta: „Menj”, hanem azt is hozzátette: „Gyere”. Neki nemcsak elmennie kellett a férjét hívni, hanem vissza is kellett jönnie Krisztushoz *a valódi jellemében*. Ez a „kegyelem” és az „igazság” csodálatos keveredése volt. Igazság a lelkiismeret, kegyelem a szív számára. Az igazság megkövetelte tőle, hogy lépjen elő a valódi jelleme fényében, mint önmagát megvalló bűnös. A kegyelem pedig visszahívta őt a Megváltóhoz. Joggal csodálhatjuk az Ő csodálatos útjait, Akiben „van a bölcsességnek és ismeretnek minden kincse elrejtve” (Kol2:3).

„Felele az asszony és monda: Nincs férjem. Monda néki Jézus: Jól mondád, hogy: Nincs férjem; Mert öt férjed volt, és a mostani nem férjed: ezt igazán mondtad.” (Jn4:17-18). Mennyire kimutatja ez Krisztus istenségét! Bemutatta mindentudását. Mindet tudott erről az asszonyról – ismerte a szívét, az életét, a gondolatait, Előle semmi sem maradt rejtve. Az asszony lehetett testileg teljességgel idegen a Számára, Ő mégis teljességgel ismerte. Ugyanez volt a helyzet Péterrel is: a Megváltó teljességgel ismerte Őt az első találkozásuk idején, lásd Jn1:42 és a hozzá fűzött magyarázatunkat. S ez a helyzet kedves olvasó veled is. Semmi sem rejthető el az Ő mindent látó szeme elől. Ez azonban nem okoz neked gondot, ha mindent a világosságra hoztál és megvallottál Előtte.

„Monda néki az asszony: Uram, látom, hogy te próféta vagy” (Jn4:19). A „próféta” Isten szónoka. Ez a szegény lélek most felfogta *Isten* hangját. Mélyebben szólt a lelkéhez, mint bárki emberfia. A meggyőzés isteni nyila átfúrta a lelkiismeretét, és ennek hatása látványos: „Látom”. Szemei elkezdtek megnyílni, már lát valamit. Felfedezi, hogy valami titokzatos személyiség jelenlétében van, akit Isten szónokának tart. A lelkiismeretén keresztül kezdett belépni a fény! S ez mindig is így történik. Kedves olvasó, megtapasztaltad ezt magad is? Volt már a lelkiismereted abban a Fényben, ami mindent világosságra hoz? Láttad már magad bűnösnek, tönkrementnek, elveszettnek, Krisztus-nélkülinek, pokolravalónak? Behatolt-e az Ő nyila valaha is a lelkiismeretedbe? Krisztusnak különböző nyilai vannak a tegzében. Van nyila Nikodémus számára, s van nyila ennek a házasságtörőnek is. „A ki pedig az igazságot cselekszi, az a világosságra megy, hogy az ő cselekedetei nyilvánvalókká legyenek” (Jn3:21) volt a nyíl Izrael tanítója számára. „Menj el, hívd a férjedet” volt a nyíl a samáriai asszony számára. A bűn és az igazság kérdését Isten jelenlétében kell elrendezni. Nos, ez a lényegi és mindennél fontosabb kérdés el lett-e már rendezve *a te lelked* és Isten

között? Ha igen, akkor méltányolni fogod a folytatást – ennek a csodálatos és áldott történetnek a hátralevő részét.

Van egy rendkívül fontos alapelv itt a hívő számára. A gyakoroltatott lelkiismeret megelőzi az Isten dolgaiban való intelligenciát. A lelki megvilágosodás inkább a szíven, mintsem az elmén keresztül érkezik. Azoknak, akik a leginkább buzgólkodnak azon, hogy a szent orákulumokban nagyobb megértésre jussanak, komolyan kell imádkozniuk Istenhez, hogy az Ő félelmét adja nekik, ezzel gondosabban elkerülhessék a Neki nem tetsző dolgokat. Az egyik legnagyobb szükségünk az érzékenyebb lelkiismeret. A Zsid5:11-13-ban azokról olvasunk, akik „restek a hallásra" és képtelenek felfogni Isten mélyebb dolgait. A „restség a hallásban" nem azt jelenti, hogy elbutult az elméjük, hanem inkább hogy megkérgesedett a lelkiismeretük. A Zsid5 utolsó verse azokról beszél, akik alkalmasokká váltak a mélyebb igazságok felfogására: „Az érettkorúaknak pedig kemény eledel való, mint a kiknek mivoltuknál fogva *gyakorlottak az érzékeik* a jó és rossz között való különbségtételre". Így tehát a mi tanításunkra szolgált annak meglátása, hogy a lelki dolgok felfogása ehhez a samáriai asszonyhoz az Isten jelenlétében aktív lelkiismeretén keresztül és annak következtében jutott el.

A következő leckére való felkészülés jegyében az érdeklődő olvasót arra kérjük, elmélkedjen a következő kérdéseken:

1. Mit jelen a „zsidók üdvössége"? (22. vers)
2. Mit jelent a „lélekben és igazságban imádni"? (24. vers)
3. Tanulmányozzuk gondosan azokat az ó- és újszövetségi verseket, melyek az imádatról beszélnek!
4. Mi rejlik az asszonynak a 25. versben olvasható szavaiban?
5. Mi késztette a tanítványokat arra, hogy csendben maradjanak?
6. Miben rejlik a 28. versben szereplő „azért" szó ereje?
7. Milyen alapelvet szemléltet az, hogy az asszony otthagyja a vödrét?

14. fejezet: Krisztus a sikári forrásnál (befejezés), Jn4:20-30

Az előző fejezetben a 19. vers végéig folytattuk a János 4 magyarázatát. Páratlanul érdekes követni a Megváltó beszélgetésének menetét a szegény samáriai házasságtörővel – az isteni türelmet, a végtelen kegyelmet és szívélyességet, az igazság hűséges alkalmazását az ő szívére és lelkiismeretére. Megdöbbentünk az emberi romlottság ama feltárulásától is, amit ez a példa mutat: nemcsak az asszony kicsapongó élete, hanem előítéletei, ostobasága, az anyagi dolgokkal való elfoglaltsága, halogatása – mind megannyi megmutatkozása annak, ami a természet szerint van bennünk. „Mint a vízben egyik orcza a másikat megmutatja, úgy egyik embernek szíve a másikat" (Péld27:19). Ennek a bűnösnek a Krisztussal szemben tanúsított viselkedésében a mi saját múltbeli történetünk pontos képét látjuk. S most folytassuk attól a ponttól, ahol az előző fejezet végén abbahagytuk.

Mellékelünk egy összegzést az előttünk álló igeszakaszról:

1. Az imádat helye, 20-21. versek.
2. Az Atya által keresett imádók, 22-23. versek.
3. Az elfogadható imádat jellege, 24. vers.
4. Az asszony Krisztus utáni vágyakozása, 25. vers.
5. Krisztus teljesen kijelenti Magát, 26. vers.
6. A tanítványok megdöbbenése és hallgatása, 27. vers.
7. Az üdvözített lélek hálája és buzgósága, 28-30. vers.

„A mi atyáink ezen a hegyen imádkoztak; és ti azt mondjátok, hogy Jeruzsálemben van az a hely, a hol imádkozni kell" (Jn4:20). Ez az asszony még nem született újjá, noha már nagyon közel jutott hozzá. Eljutott addig a pontig, ahol már nagyon nehéz (ha nem egyenesen lehetetlen) számunkra meghatározni, hogy az illető vajon melyik oldalon áll. Az újjászületés egy pillanatnyi cselekedet és megtapasztalás, de megelőzi egy folyamat, mely néha rövid, de általában hosszadalmasabb. Ezalatt a folyamat alatt, vagyis az átmeneti állapot idején állandósul a harc a sötétség és a világosság között, és semmi sincs nagyon világosan meghatározva. Már megjelennek a Lélek munkájának gyümölcsei, de jelen vannak azok is, melyek a test tevékenységeiből fakadnak. Mindkettőt felfedezhetjük ezen a ponton a Jn4-ben.

Az előző versben az asszony ezt mondta: „Uram, látom, hogy te próféta vagy". Ez nyilvánvalóvá tette a tényt, hogy a világosság elkezdte megvilágítani az értelmét: ez volt a lelki intelligencia hajnala. Rögtön ezután azonban felfedezzük a test munkáit: „*A mi* atyáink ezen a hegyen imádkoztak; *és ti* azt mondjátok, hogy Jeruzsálemben van az a hely, a hol imádkozni kell". Itt van az önmagát ismét megmutató testi elme ellenségeskedése. Visszatérés volt ez a régi előítéletekhez, melyek felhangzottak a beszélgetés kezdetén – lásd a 9. verset. A *hol* imádni témája volt a zsidók és a samaritánusok közötti vita fő pontja. Az Úr egy nagyon aggasztó rendszert vázolt fel. Közvetlenül beszélt az asszony lelkiismeretéhez. Meggyőzte őt a bűnről. S mikor a bűnös lelkiismerete megzavarodik, ösztönösen az attól való megszabadulást keresi. Megpróbálja elfordítani a szúró lándzsa hegyes végét azzal, hogy elméjét más dolgokkal foglalja el.

Nem sok kétség fér hozzá, hogy az asszony azért vetette itt fel az imádat témáját, hogy elfordítsa a beszélgetés menetét olyan irányba, mely sokkal kellemesebb, vagy megbízhatóbb volt a számára. „Uram, látom, hogy te próféta vagy", mondta, s ily módon örülve a lehetőségnek eltérni az olyannyira fájdalmas témától, felveti a zsidó és a samaritánusok közötti vita nagy sarokpontját, hogy meghallhassa az Ő véleményét ezzel kapcsolatosan. S ezt az asszonyt tényleg érdekelte a titokzatos Idegen baráti közeledése is, aki oly kegyelmesen, mégis oly aprólékosan beszélt hozzá, s kétségtelenül kíváncsi volt, miképpen oldaná meg Ő

az ősrégi vitát. Nem szokatlan a bűnben élő személyeknél, mikor nemcsak színlelik, de ténylegesen *érdeklődnek* és buzgólkodnak is aziránt, amit „vallásnak" neveznek. A bűnös gyakran az Isten törvényének nyílt megszegését követő bűntudat lándzsái elől az ortodoxiával és heterodoxiával kapcsolatos értekezésekben keres menedéket. Ó, „ki érthetné a tévedéseit" annak a csalafinta és kétségbeejtően gonosz valaminek, az emberi szívnek!

Az asszony kérdésében felfedezhetünk egy általános érvényű alapelvet. A lelkiismeretét Isten jelenlétében gyakorolta a bűn felett, s a rá gyakorolt hatás, mint a legtöbb megelevenedett lélek esetében, az lett, hogy elkezdett foglalkozni az „imádattal" – most a „hol kell imádni" kérdése ragadja meg a figyelmét. Valójában ez megint csak az én a tízezer megjelenési formáinak egyikében. Először a bűnös tudatában van az előítéleteinek, majd elfoglalja magát a bűneivel, ezután a saját megtéréséhez és hitéhez fordul, majd következik a „hol kell imádni" – nem mást, mint Krisztust Magát! Ugyanígy volt ezzel az asszonnyal is. Az Úr rámutatott arra. Ami visszatartotta őt attól, hogy kérje „Isten ajándékát", nevezetesen a *tudatlanságára*. Igaz, egyes dolgokkal tisztában volt. Jártas volt a zsidók és a samaritánusok közötti vitában, szerzett ismereteket a Jeruzsálem és a Garizim közötti különbségről, mindent tudott „Jákób atyáról". De volt két dolog, melyekről nem tudott semmit: az „Isten ajándékáról", és „arról, aki ezt mondta neki". Egyelőre még nem ismerte Krisztust, mint az elveszett bűnösök mindenre elégséges Megváltóját. Elméje a „hol kell imádni" problémájával volt elfoglalva.

Vajon nem így volt ez a legtöbbünkkel? Az első ébredésünket követően vajon nem foglalkoztunk behatóan a gyülekezetek és a felekezetek ütköző követeléseivel? Hol kellene imádnom? Melyik gyülekezethez csatlakozzak? Melyik egyházban kell tagnak lennem? Melyik a legbiblikusabb a különböző szekták közül? Ezek azok a kérdések, melyekkel a többség közülünk is szembekerült, s valószínűleg sokan keresték ezeknek a problémáknak a megoldását már jóval azelőtt, hogy nyugalmat találtak volna Krisztus elvégzett munkájában. Végső soron akkor az csak egy másik „menedék" volt, amelyben védelmet kerestünk a vádló hang elől, ami meggyőzött minket elveszett állapotunkról.

„A mi atyáink ezen a hegyen imádkoztak; és ti azt mondjátok, hogy Jeruzsálemben van az a hely, a hol imádkozni kell" – egyesek itt imádnak, mások ott imádnak, de hol *kellene* nekünk imádni? Egy olyan fontos kérdést, mint amilyen ez, nem a bűntudatra ébredt bűnösnek kell megvitatnia. Számára az a mindennél fontosabb, hogy a kijelentett Megváltó jelenlétében találja magát. Merengjünk ezen mélyen el, értsük meg világosan és gondosan tartsuk elménkben. „A bűntudatra ébredt bűnös soha nem válhat odaszánt szentté, míg meg nem találja boldog helyét a kijelentett Megváltó lábainál" (C. H. M.) Helyrehozhatatlan károkat okoztak a lelkeknek azzal, hogy az egyházak és a gyülekezetek dolgaival foglalták el őket a Megváltó Isten helyett. Ha a bűnös azelőtt csatlakozik egy egyházhoz, mielőtt befogadta volna Krisztust, nagyobb veszélybe kerül, mint amilyenben addig volt. Az egyház nem képes sem üdvözíteni, sem segíteni az üdvözülésben. Sokan *Krisztushoz* vezető lépcsőfokoknak tekintik az egyházakat, de gyakorta *Krisztustól* elválasztó akadályoknak[15] találják azokat. Krisztus számára nem szükségesek a lépcsőfokok. Ő megtette az egész utat a mennyből a földre, s olyan közel van hozzánk, hogy nem kellenek lépcsőfokok. Figyeljük meg, milyen szembeötlő módon jelenik ez meg az egyik ószövetségi előképben:

„Földből csinálj nékem oltárt, és azon áldozd a te égő- és hálaáldozatodat, juhaidat és ökreidet. Valamely helyen akarom, hogy az én nevemről megemlékezzetek, elmegyek tehozzád és megáldalak téged. Ha pedig kövekből csinálsz nékem oltárt, ne építsd azt faragott kőből: mert a mint faragó vasadat rávetetted, megfertőztetted azt. Lépcsőkön se menj fel az én oltáromhoz, hogy a te szemérmed fel ne fedeztessék azon." (2Móz20:24-26) Meg kell jegyezni, hogy ezek az oltárra vonatkozó utasítások rögtön a törvényadás után következnek,

[15] Az itt szereplő angol szó (stumbling-stone) *botránykövet* is jelent – *a ford.*

az ugyanis előképe volt annak, ami a törvény korszaka után következett, nevezetesen Krisztus keresztjének, ahol a nagy áldozat bemutattatott. Figyeljük meg azt is, hogy kifejezetten tilos volt kőoltárt faragott kövekből építeni. A köveket emberi eszköz nem érinthette, s emberi munka nem vehetett részt az előkészítésében. S nem volt egyetlen lépcsőfok sem Isten oltárához. Bármiféle arra irányuló kísérlet, hogy felmásszunk Istenhez, csak a mi szégyenünket tárja fel. S valóban, egyetlen lépést sem kell megtennünk felfelé, mert az Úr Jézus megtett minden lépést lefelé oda, ahol a bűnösségünket és tehetetlenségünket halmozzuk fel.

Miféle lépcsőfokot kívánt ez az asszony? Egyáltalán semmilyet, mivel Krisztus ott áll mellette, jóllehet nem ismerte Őt. S türelmesen kilakoltatta minden óvóhelyéről, melyekben menedéket keresett. Az Úr megpróbálta őt eljuttatni annak megértésére, hogy ő nagy bűnös, Ő pedig nagy Megváltó, aki csodálatos kegyelemmel azért szállt alá, hogy megmentse őt, de nemcsak a bűn vétkességétől és büntetésétől, hanem uralmától és erejétől is. Mit tehetett érte „ez a hegy", vagy az a „Jeruzsálem"? Vajon nem volt nyilvánvaló, hogy a mindenek feletti fontosságú megelőző kérdés követelte a figyelmét, nevezetesen hogy Mit fog csinálni a bűneivel? – Miképpen üdvözül majd? Miféle megkönnyebbülést tudtak kínálni az imádat helyei megterhelt szívének és vétkes lelkiismeretének? Találhatott üdvösséget a Garizim hegyén? Szerezhetett békességet a jeruzsálemi templomban? Imádhatta az Atyát lélekben és igazságban, vagy legalább a kettő egyikében? Vajon nem volt világos, hogy üdvösségre van szükséges, mielőtt bárhol imádhatna?

„Monda néki Jézus: Asszony, hidd el nékem, hogy eljő az óra, a mikor sem nem ezen a hegyen, sem nem Jeruzsálemben imádjátok az Atyát." (Jn4:21) Az Úr az imádat helyénél, sőt az elfogadható imádat természeténél végtelenül nagyobb fontosságú témára irányította a figyelmét, s biztosította őt, hogy eljött az idő, amikor az imádat helyével kapcsolatos ellentétek idejétmúltakká válnak. „Eljő az óra, a mikor sem nem ezen a hegyen, sem nem Jeruzsálemben imádjátok az Atyát." Ennek a jelentése nyilvánvalóan a következő: „Eljön az idő, mikor Istennek, az Atyának a nyilvános imádata nem kötődik majd egyetlen helyhez sem, s mikor a vita arról, hogy Garizim, vagy Jeruzsálem követelheti jobban ezt a megtiszteltetést, tárgytalanná válik".

„Ti azt imádjátok, a mit nem ismertek; mi azt imádjuk, a mit ismerünk: mert az idvesség a zsidók közül támadt" (Jn4:22) Itt látjuk, amint az „igazság" keveredik a „kegyelemmel". Krisztus nemcsak hűségesen cselekedett, hanem Ő volt és Ő „a hű és igaz bizonyság". Az Úr nagyon röviden elrendezte a vitatott dolgot: a samaritánusok tévednek, a zsidóknak van igazuk: az előbbiek tudatlanok voltak, az utóbbiak pedig jól képzettek. Krisztus azután hozzátett egy érvet ahhoz, amit épp az imént mondott: „mert az idvesség a zsidók közül támadt". Mi úgy vesszük, hogy az „üdvösség" itt a „Megváltónak", azaz a Messiásnak felel meg. Ezen a módon használta ezt a szót Simeon: „Mostan bocsátod el, Uram, a te szolgádat, a te beszéded szerint, békességben: Mert látták az én szemeim a te *üdvösségedet*" (Lk2:29-30). S ugyanígy használta a szót Keresztelő János is: „És meglátja minden test az Istennek *szabadítását*" (Lk3:6). Krisztus kijelentésének ereje tehát ez volt: a Megváltó, a Messiás a zsidók közül támadt, így Jehova igazi imádata közöttük található meg.

De megkérdezhető: Miért utalna az Úr Jézus Önmagára a személytelen „üdvösség" szóval? Ha elgondolkodunk egy pillanatra, megmutatkozik ennek helyessége. Krisztus továbbra is annak a ténynek az elfogadását kényszerítette az asszonyra, hogy ő bűnös, ezért felesleges leterhelni az elméjét az imádat helyével kapcsolatos kérdésekkel. Amire szüksége volt, az nem más, mint az üdvözülés, s ez az üdvözülés csak úgy volt lehetséges, ha megismeri az Atyának Jézus Krisztusban kijelentett Istent. Ez és csakis ez a valódi imádat alapja. Ahhoz, hogy imádhassuk az Atyát, ismernünk kell Őt, s az Ő megismerése az üdvösség, az üdvösség pedig az örök élet.

Micsoda lecke van itt minden keresztyén munkásnak a nyugtalan lelkekkel való foglalkozás módját illetően! Mikor ilyenekhez beszélünk, ne foglaljuk le őket szektákkal és pártokkal, egyházakkal és gyülekezetekkel, hitvallásokkal és megvallásokkal kapcsolatos kérdésekkel. Ez pozitív kegyetlenség lenne. Nekik üdvösségre van szükségük – Isten megismerésére, s arra, hogy higgyenek az Úr Jézus Krisztusban. Zárjuk őket össze ezzel az egy dologgal, s utasítsuk el, hogy bármi másról beszélgessünk velük, amíg be nem fogadták a Megváltót. Az egyházzal kapcsolatos kérdéseknek – tagsági viszony, szertartási szabályok, stb. – megvan a maguk helye és haszna, de ezeket kimondottan nem a bűntudatra ébredt bűnösök számára kell feltenni. Túl sokan túl ostobán nyugtalankodnak pártjaik rangjának fokozása miatt, ezért abba a halálos veszélybe kerülnek, hogy többet törődnek az emberek egyesítésével, mint azzal, hogy a nyugtalan lelkeket egyszerűen és teljes mértékben Krisztushoz vezették. Tanulmányozzuk hát a tökéletes Tanító példáját, ahogy az asszonnyal foglalkozik a sikári forrásnál.

„De eljő az óra, és az most vagyon, amikor az igazi imádók lélekben, és igazságban imádják az Atyát: mert az Atya is ilyeneket keres, az ő imádóiul." (Jn4:23) Itt van az a dolog, amit az Úr rákényszerít erre a nyugtalan lélekre. A dolgok új rendje volt előkészületben, melyben Isten nem mint Jehova (a szövetség-megtartó Isten), hanem mint „Atya" jelentetik ki, s ebben a nagy kérdés nem az lesz, hogy hol imádjuk Őt, hanem azt, hogy hogyan. Akkor a jeruzsálemi imádó nem számít majd igazi imádónak, azért, mert ott imádja az Istent, s a Garizim hegyi imádó sem számít majd hamis imádónak, azért, mert ott imádja az Istent. Az, aki lélekben és igazságban imádja az Istent, nem számít, hol, ő, és csakis ő az igazi imádó.

„Lélekben imádni" annyi, mint lelkileg imádni; „igazságban imádni" annyi, mint igaz módon imádni. Ezek nem az imádat különféle módjai, hanem ugyannak az imádatnak két aspektusa. Lelkileg imádni az ellentéte a pusztán külső rítusoknak, melyek a testhez tartoznak hozzá; ez valójában egy megvilágosított elme és egy szerető szív hűbéresküjének megadása Istennek. Igazságban imádni Őt annyi, mint az Igazságnak megfelelően imádni, annak a kijelentésnek megfelelő módon, amit Ő tett Önmagáról. Ez kétségtelenül nem színlelve, hanem őszintén hozza magával az igaz módon történő imádás erejét. Az ilyenek, és csakis az ilyenek az elfogadható imádók.

„Az Isten lélek: és a kik őt imádják, szükség, hogy lélekben és igazságban imádják." (Jn4:24) Ez a legfontosabb vers és a legfontosabb, de sajnálatosan félreértett témát tárgyal, nevezetesen az imádatot. Amit manapság „imádatnak" mondanak, annak nagy része inkább testi, mintsem lelki, valamint külső és látványos, semmint belső és áhítatos. Mire valók a díszes dekorációk a gyülekezeti házainkon? A festett üvegablakok, a drága faliszőnyegek és kellékek, valamint a költséges orgonák? Az emberek azonban azonnal válaszolnak: „Isten házának szépnek kell lennie, s Ő biztosan szereti, ha ilyenek". De miért nem őszinték ezek az akadékoskodók és miért nem mondják: „Mi így szeretjük, ezért Istennek is így kell, nem?" Itt, mind mindenütt máshol, Isten gondolatai teljességgel eltérnek az emberétől. Nézzük meg a sátrat, mely azután a minta után készült, amit Maga Jehova mutatott Mózesnek e hegyen! „Igen", mondják az emberek, „no de Salamon temploma!" Ó igen, Salamoné. De nézzük csak meg és mit találunk? Kő kövön nem maradt belőle! Ó kedves olvasó, megálltál-e valaha is, és elgondolkodtál-e azon, mit tartogat a jövő ennek a világnak és valamennyi lenyűgöző építményének? A világ, s minden, ami benne van, megég! Nemcsak a szalonok és a képkiállítások, de a fenséges katedrálisok és impozáns templomok is, melyeket hatalmas költséggel emeltek, miközben az emberiség fele a tűz tava felé igyekezett Krisztus mindennemű ismerete nélkül! Vajon eme épületek felégetéséből úgy látszik, mintha Isten nagyon sokra becsülte volna azokat? S ha az Ő népe eltűnődne ezen, vajon akkor is készek lennének oly sok pénzüket ezekbe ölni? Végső soron nem a test kívánsága, és a szemek kívánsága – a felekezeti büszkeség – áll mindezek hátterében?

„Az Isten lélek: és a kik őt imádják, szükség, hogy lélekben és igazságban imádják.” Figyeljük meg, mennyire hangsúlyos ez – SZÜKSÉG. A dolognak nincs alternatívája, nincs választási lehetőség. Három „szükség” (kell) van ebben az evangéliumban, egyformán fontosak és egyértelműek. A Jn3:7-ben ezt olvassuk: „*Szükség* néktek újonnan születnetek”. Majd a Jn3:14-ben: „*kell* az ember Fiának felemeltetnie”. S a Jn4:24-ben: „*szükség*, hogy lélekben és igazságban imádják”. Valóban meglepő megfigyelni, hogy az első ezek közül Istennek, a Léleknek a munkájára utal, mert Ő az, Aki foganatosítja az újjászületést. A második „szükség” Istenre, a Fiúra utal, mert Ő volt az, Akinek meg kellett halnia azért, hogy megtörténjen az engesztelés. A harmadik „szükség” pedig Istenre, az Atyára utal, mert Ő az imádat tárgya, az, Aki imádókat „keres”. S ez a sorrend nem változtatható meg. Csak azok, akik újjászülettek Isten, a Lélek által, s megigazultak Istennek, a Fiúnak az engesztelése által, képesek imádni Istent, az Atyát. „Az istentelenek áldozatja gyűlölséges az Úrnak” (Péld15:8).

Micsoda az imádat? Erre ezt válaszoljuk: Először is, *az új természet cselekedete,* amivel keresi a visszautat ahhoz az isteni és mennyei forráshoz, amiből származott, ahogyan a szikrák is felfelé szállnak. Az imádat az egyike a három nagy jelnek, melyek az új természet meglétének bizonyítékai: „Mert mi vagyunk a körülmetélkedés, a kik lélekben szolgálunk az Istennek, és a Krisztus Jézusban dicsekedünk, és nem a testben bizakodunk” (Fil3:3) – a görögben nincs névelő sem a „lélek”, sem a „test” előtt. A lélek az új természetre utal, ami a Lélektől született.

Másodszor, az imádat *a megváltott nép tevékenysége*. Izrael nem imádta Jehovát Egyiptomban, ott ők csak „sóhajtani”, „sírni” és „nyögni” tudtak (lásd 2Móz2:23-24). Addig nem olvassuk, míg Izrael át nem lépte a Vörös-tengert, hogy „Akkor éneklé Mózes és az Izráel fiai ezt az éneket az Úrnak, és szólának mondván: Éneklek az Úrnak” (2Móz15:1), s jegyezzük meg, hogy ez a megváltás éneke volt: a „megváltott” és „megváltás” szavak nem fordulnak elő a Szentírásban egészen eddig a fejezetig, lásd a 13. verset.

Harmadszor, az imádat *a szívből fakad*. „Ez a nép szájával közelget hozzám, és ajkával tisztel engemet; szíve pedig távol van tőlem. *Pedig hiába tisztelnek engem*” (Mt15:8-9). Az imádat az, mikor a megváltott szív Istennel foglalkozik, s a rajongásban és a hálaadásban fejezi ki magát. Olvassuk el a megváltás énekét, Izrael imádatát a 2Móz15-ben, s figyeljük meg a „Te”, „Téged” és „Ő” gyakori ismétlődését. Az imádás tehát a szív elfoglaltsága az ismert Istennel, s minden, ami vonzza a testet és annak érzékeit, elvesz az igazi imádatból.

„Az Isten lélek: és a kik őt imádják, szükség, hogy lélekben és igazságban imádják.” Ebben a dologban nincs választás. Ez a hangsúlyos „szükség” kizár mindent, ami a testből származik. Az imádat nem a szemekkel, vagy fülekkel, hanem „lélekben” történik, azaz az *új természetből* kiindulva. Minél lelkibb az imádatunk, a test számára annál kevésbé lesz formális és vonzó. Ó mennyire eltévelyedtünk ettől! A modern „imádat”(?) főleg a test számára tetszetősként lett kifejlesztve: „fényes és vonzó szolgálat” gyönyörű környezettel, érzéki muzsikával, és szórakoztató beszélgetésekkel. Micsoda szemfényvesztés és micsoda istenkáromlás! Ó bárcsak mindenki meghallaná a csípős szavakat a Zsolt89:8-ból: „Igen rettenetes Isten ő a szentek gyűlésében, és félelmetes mindazokra, a kik körülte vannak”. Mennyire másként mennének akkor a dolgok!

Vajon kórusnak kell „vezetnie” az imádatot? Milyen kórusra volt szüksége a Megváltónak és apostolainak, mikor dicséretet énekeltek a felházban azelőtt, hogy kimentek volna a Gecsemáné kertbe? (Mt26:30) Miféle kórus kellett az apostoloknak segítségül, mikor dicséreteket énekeltek Istennek a filippibeli börtönben? Ahhoz, hogy az éneklés elfogadható legyen Isten számára, a szívből kell jönnie. S *kinek* énekelnek a kórusok? Istennek, vagy az embereknek? Az éneklés vonzó mivolta helyettesítette „az igehirdetés bolondságát”. A hely, ami manapság nyilvános szolgálatain nagy részében fenn van tartva a zenének „az idők ünnepélyes jele” azok számára, akiknek van szemük a látásra. De vajon rossz dolog a zene?

Nem Isten Maga adta ezt az ajándékot? Dehogynem, de amiről most panaszkodunk, az a professzionális és látványos egyházi éneklés, az, ami testi, s az emberek fülének elbűvölésére rendeltetett. Az egyetlen zene, ami valaha is átlépi annak a templomnak a tetejét, ahol elhangzott az, amelyik az újjászületett emberektől származik, akik „kegyelemmel a szívükben énekelnek *az Úrnak*".

„Az Isten lélek: és a kik őt imádják, szükség, hogy lélekben és igazságban imádják." Nekünk „lélekben" kell imádnunk, s nem pusztán a fizikai szerveinkkel. Nem imádhatunk a magasztos architektúrát csodálva, vagy a költséges orgona zúgását, illetve a magasan képzett kórus anthemjeit hallgatva.[16] Nem imádhatunk egy képet bámulva, a tömjént szagolva, a rózsafüzér szemeit számlálgatva. Nem imádhatunk a szemünkkel, vagy a fülünkkel, az orrunkkal, vagy a kezünkkel, mert ezek mind „test", és nem „lélek". Ezenkívül a lelki imádást élesen meg kell különböztetni a *lelkiző* imádástól jóllehet manapság kevesen vannak, akik különbséget tesznek közöttük. A mai modern, úgynevezett „imádatunk" nagyon nagy része lelkiző, azaz érzelmi. A zene, amitől valaki „jól érzi magát", a megható történetek, melyek könnyeket fakasztanak, a szónok mágikus ékesszólása, amibe a hallgatók beleborzonganak, a hivatásos evangélisták és énekesek ügyes látványosságszervezése, ami segít a megfelelő „atmoszféra" létrehozásában az imádáshoz, s aminek célja a különféle érzelmek ébresztése a résztvevőkben megannyi példája annak, ami lelkiző, s egyáltalában nem lelki. Az igazi imádás, a lelki imádás illedelmes, csendes, áhítatos, az imádót Magával Istennel foglalja el, s a hatása pedig az, hogy nem ideges fejfájással hagyjuk abba (ami elkerülhetetlen reakció a lelkiző tevékenységek által létrehozott hatalmas feszültségre), hanem békés szívvel és örvendező lélekkel.

„Monda néki az asszony: Tudom, hogy Messiás jő (a ki Krisztusnak mondatik); mikor az eljő, megjelent nékünk mindent." (Jn4:25) Itt a Megváltó jutalma az asszonnyal való foglalkozás során tanúsított kegyelmes türelméért. Az Íge lassan, de biztosan elvégzi munkáját. Végül ez a szegény lélek kiűzetik minden hamis menedékből, s most már készen áll a kijelentett Megváltóra. Leszámolt a köntörfalazásával és a halogatásával. Megkérdezte: „*Hogyan?*", s Krisztus kegyelmesen válaszolt neki. „*Honnan?*", kíváncsiskodott, és kedves választ kapott. „*Hol?*", kérdezte, s ez a probléma is megoldódott. S most elfogytak a kérdései. Nagyobb magabiztossággal és meggyőződéssel beszél: „Tudom, hogy Messiás jő". Ez megfelelt ennek: „*Akarom Krisztust*".

„Monda néki Jézus: Én vagyok az, a ki veled beszélek." (Jn4:26) Hetedszerre és utoljára (ebben a beszélgetésben) szólt az Úr ehhez a lélekhez, akinek az üdvösségét kereste és megnyerte. Abban a pillanatban, hogy a samáriai asszony kifejezte Krisztus utáni vágyát, Ő válaszol: „Megkaptad. Ő beszél veled". Semmi többre nem volt szükség. A bűnösök Megváltója ott állt kijelentetten. Ez elég volt. Minden elrendeződött. „Nem a hegy, és nem a templom volt, nem Samária, vagy Jeruzsálem. Megtalálta Jézust – a Megváltót – Istent. A leleplezett bűnös és a kijelentett Megváltó szemtől szemben álltak, s minden elrendeződött egyszer, s mindenkorra. Az asszony felfedezte a csodálatos tényt, hogy az, Aki inni kért tőle, mindent tudott róla – meg tudott mondani mindent, amit valaha is tett, ám mégis az ő üdvösségéről beszélt. Mi többet akart még az asszony? Semmit." (C. H. M.)

„Eközben megjövének az ő tanítványai; és csodálkozának, hogy asszonnyal beszélt; mindazáltal egyik sem mondá: Mit keresel? vagy: Mit beszélsz vele?" (Jn4:27) Ismét felfedezhetjük Isten gondviselő törődését, ami teremtményeinek legkisebb mozdulatait is szabályozza és irányítja. Ezek a tanítványok a kút mellett ülve hagyták a Megváltót, míg elmentek a városba ennivalóért (8. vers). Ha maradtak volna, csak útban lettek volna. Az Úr egyedül akart maradni az asszonnyal. Ebbéli szándéka most beteljesedett. A kegyelem hatalmas győzelmet aratott. Újabb üszök lett kikapva a tűzből. A szegény samáriai

[16] A lat. antiphonából: kóruskompozíció anglikán istentiszteleteken, átmenet a kantáta és a motetta között – *a ford.*

házasságtörő most kikerült a bűn sötétségéből Isten csodálatos világosságára. Az asszony világosan kifejezte a Krisztus megjelenése iránti vágyát, s az Úr kijelentette Magát neki. „Eközben megjövének az ő tanítványai." Bár nekik nem volt megengedve, hogy meghallják, ami az asszony és Krisztus között elhangzott, időben tértek vissza, hogy a boldog befejezés tanúi lehessenek. Meg kellett tanulniuk egy leckét. Meg kell tanulniuk, hogy Isten üdvözítő kegyelme nem korlátozódik Izraelre, hanem elért a pogány bűnösökig is. „Csodálkozának", amikor látták a Mesterüket ezzel a megvetett samáriaival beszélgetni, de fenntartották nyugalmukat. Az isteni kényszer megragadta őket. Egyikük sem mert Tőle semmit sem kérdezni abban a pillanatban.

„Ott hagyá azért az asszony a vedrét, és elméne a városba, és monda az embereknek." (Jn4:28) Itt van az áldott csúcspont. Az alászállt Megváltó türelmes munkája elnyerte jutalmát. Eloszlott a sötétség: „az Isten dicsősége ismeretének világossága a Jézus Krisztus arcán" (v. ö. 2Kor4:6) bevilágított ennek a hívő bűnösnek a szívébe. Ez az asszony négy alkalommal utalt közvetlenül magára, s lenyűgöző megfigyelni ezek tartalmát, valamint az egymás után következő utalások sorrendjét. Először *elismeri a szomjúságát* – „Uram, add nékem azt a vizet, hogy meg ne szomjúhozzam" (15. vers). Másodszor *megvallja bűnét* – „Nincs férjem" (17. vers). Harmadszor *világosodó értelemről tesz bizonyságot* – „Látom" (19. vers). Negyedszer, *kinyilvánítja hitét* – „Tudom, hogy Messiás jő" (25. vers). Végül ott hagyja vödrét és elmegy, hogy bizonyságot tegyen Krisztusról.

„Ott hagyá azért az asszony a vedrét, és elméne a városba." Figyeljük meg gondosan az „azért" szót, ami párhuzamos az előző vers „eközben"-jével. Mindkettő arra néz vissza, ami a 26. versben olvasható: „Monda néki Jézus: Én vagyok az, a ki veled beszélek". Meg kell jegyezni, hogy az utolsó szó ebben a versben dőlt betűvel van szedve, jelezvén, hogy az eredeti görögben nincs megfelelő szó ennek helyén.[17] Ha elhagyjuk az „ő"-t amiképpen az Amplified Version változatban szerepel, értelmetlenné teszi a mondatot. Nekünk elegendő, hogy a helyes olvasat ezt adja: „Monda néki Jézus: *Én vagyok*, aki veled beszélek". Ez Jehova szent „Vagyok" titulusának kimondása volt (2Móz3.14), ünnepélyes megerősítése annak, hogy Isten szólította meg ezt a lelket. Ez párhuzamos kifejezése a Jn8:38-ban szereplőknek. Ennek a kimondhatatlan névnek a kiejtése megdöbbentő hatásokkal járt együtt (v. ö. Jn18:6). S ez megmagyarázza itt a tanítványok hallgatását, akik csodálkoztak, mikor látták, hogy Mesterük az asszonnyal beszélget, de nem tettek fel neki kérdéseket. Ez azzal magyarázható, hogy az isteni nyugalmat kényszerített rájuk. Sőt, további erőt és jelentőséget ad annak, amit a 28. versben olvasunk: „Ott hagyá azért az asszony a vedrét". A fáradt Utazó a forrásnál a testben megjelent Istenként áll előttünk.

„Ott hagyá azért az asszony a vedrét." Hát nem kedves folytatás? „Ott hagyta a vödrét", mert megtalálta „az élő víz" forrását. Szó szerint vett vízért jött a kúthoz, arra vágyott, és arra figyelt az elméje. Most azonban, hogy megszerezte az üdvösséget, többé már nem gondolt a „vödrével". Ez mindig is így van. Ha egyszer a lélek világosan észleli Krisztust, ha egyszer Őt személyes Megváltóként ismeri meg és fogadja be, elfordult mindentől, amire annakelőtte a testi elme összpontosított. Elméje most Krisztuson nyugodott meg, s többé nem gondolt a kútra, a vízre, vagy a vödörre. A Messiás dicsősége volt most a célja és a szándéka. Ettől kezdve a „nekem az élet Krisztus" volt a szándéka és célja. Most már nem hallomásból ismerte a Messiást, s azonnal elkezdte Őt másoknak hirdetni.

„Elméne a városba, és monda az embereknek: Jertek, lássatok egy embert, a ki megmonda nékem mindent, a mit cselekedtem. Nem ez-é a Krisztus?" (Jn4:28-29). Milyen csodálatos! Bűnbánatra jutott bűnösből odaszánt szentté alakult. A munka elvégeztetett –

[17] A magyartól eltérően az eredeti angol szövegben a mondat utolsó szava az „ő", mert az angol szórend szerint a mondat így hangzik: Én, aki veled beszélek, vagyok ő. Ez a megjegyzés tehát, valamint mindaz, amit a szerző rögtön ezután még vele kapcsolatban mond, értelemszerűen az angol változatra vonatkozik, de magyarul is érdekes – *a ford*.

semmit sem lehetett már hozzátenni, de elvenni belőle sem, mert Isten cselekedett (Préd3:14). Az asszony nem próbaidős volt. Nem mondta neki senki, hogy végig ki kell tartania hűségesen, hogy üdvözüljön –nyomorult emberi perverzió! Nem: ő üdvösségre jutott, egy örökkévalóságra üdvözült. Kegyelemből tartatott meg hit által, függetlenül minden saját cselekedetétől. S most, hogy üdvözült, másoknak is el akarja mondani, hogy Megtalálta az Üdvözítőt. Krisztus szeretete késztette őt erre. Most már az Ő természete volt őbenne, ezért tehát könyörületes szívvel viseltetett az elveszettek iránt.

„Keresztyén olvasó, legyen ez a mi munkánk is ettől kezdve. Legyen a fő célunk a bűnösök Jézushoz hívogatása. Ez az asszony azonnal elkezdte. Mihelyt megtalálta magának Krisztust, azonnal belépett a másoknak az Ő lábaihoz vezetése áldott munkájába. Menjünk és tegyünk mi is hasonlóképpen. Szóban és tettben – „minden módon", ahogyan az apostol mondja, – próbáljunk meg Isten Fia Személye köré gyűjteni annyi embert, amennyit csak lehetséges. Néhányunknak el kell ítélnie magát az ebben a munkában tanúsított langyosságért. Látjuk a lelkeket, amint a széles és jól kitaposott, de az örök pusztulásba vezető úton sietnek előre, s mégis, mily kevéssé indít meg minket ez a látvány! Milyen lassúak vagyunk a fülükbe kiabálásával annak az igaz, helyes evangéliumi hívogatásnak, hogy 'Jöjj!' Ó bárcsak lenne több buzgóságunk, több energiánk, több szenvedélyünk! Adja az Úr nekünk a hallhatatlan lelkek értékének, Krisztus értékességének és az örökkévalóság áhítatos ünnepélyességének olyan mély megérzését, ami rákényszerít minket az emberek lelkével való sürgősebb és hűségesebb törődésre!" (C. H. M.)

„És monda az embereknek: Jertek, lássatok egy embert, a ki megmonda nékem mindent, a mit cselekedtem. Nem ez-é a Krisztus?" A „jertek" volt a meghívás szava, amit ez az újjászületett lélek azok felé az emberek felé kiterjesztett. Ezt a szót Magának Krisztusnak az ajkairól tanulta el (16. vers). Ez az evangélium nagy szava. Ez az a szó, mely békességet hozott megszámlálhatatlanul sok szívnek. Az utolsó feljegyzett szavai ennek az asszonynak már Krisztus aktív szolgájának mutatják őt. Figyelemre méltó, hogy ez az utolsó szava az asszonynak a hetedik volt – a tökéletes szám. Krisztus hétszer szólt hozzá, nem többször, és nem kevesebbszer – beszélvén neki az Ő munkájának tökéletességéről a vele való foglalkozásban. Az asszony hatszor szólt Krisztushoz (a testi ember száma) mielőtt teljesen üdvösségre jutott volna, majd ehhez most hozzátevődik utolsó mondandója, mikor elment, hogy beszéljen azoknak Róla, Aki üdvözítette őt – ez mindösszesen hét, s ez a hetedik a bizonysága a *tökéletes munkának*, amit Krisztus végzett el benne.

Következő leckénket a Jn4:31-42-nek szenteljük. Az érdeklődő olvasót kérjük, tanulmányozza az alábbi kérdéseket:

1. Mi a 1-42. versek központi témája?

2. Mit jelenti ki a 31. vers a tanítványokról?

3. Mit értett Krisztus az alatt, mikor azt mondta, hogy Isten ellátta őt „eledellel, amit egyen"? 32, 34. versek

4. Az Atya milyen „munkáját" „fejezte be" Krisztus? 34. vers

5. Magunkra alkalmazva a 38. versben mondottakat, milyennek kell lennie ezek ránk gyakorolt valódi hatásának?

6. Mit jelent „a világ üdvözítője"? 42. vers

15. fejezet: Krisztus Samáriában, Jn4:31-42

Az előttünk álló igeszakasz szokásos összegzésével kezdjük. Benne az alábbiakat látjuk:

1. A tanítványok gondoskodása, 31. vers.
2. A tanítványok tudatlansága, 32. vers
3. A tanítványok tanítása, 34-38. vers
4. A samáriaiak megtérése, 39. vers
5. A samáriaiak kérése, 40. vers
6. További samáriaiak megtérése, 41. vers
7. A samáriaiak hitvallása, 42. vers.

A 31-38. versek egy zárójeles megjegyzést alkotnak, és arról adnak némi tájékoztatást, ami az asszonynak a forrástól történt eltávozása, valamint a samáriaiaknak az asszony bizonyságtétele hatására bekövetkezett eljövetele között történt. Feljegyzik azt a beszélgetést, ami az Úr és a tanítványai között folyt. A tanítványok, emlékszünk rá, „elmentek a városba, hogy ennivalót vegyenek", s mikor visszatértek, Mesterüket a samáriai asszonnyal beszélgetve találták. Ezen elcsodálkoztak, de senki sem vonta kérdőre Őt a dologról. Amint hallották, hogy a Megváltó kimondja a kimondhatatlan „Én vagyok"-ot (26. vers), isteni önuralom szállt rájuk. Most azonban a beszélgetés az Úr Jézus és a samáriai szajha között véget ért. A kegyelem csodálatos győzelmet aratott. A bűnös kijött a sötétségből Isten csodálatos világosságára, s ennek következtében elment, hogy elmondja másoknak a jó hírt, ami a saját maga szíve számára is oly sokat jelentett.

Miután a Megváltó egyedül maradt a tanítványaival. Ők akkor értek vissza, mikor hallhatták az asszonnyal folytatott beszélgetés záró szavait, s láthatták az asszonyra gyakorolt összhatást. Tanúi voltak annak, aminek helyesbítenie és megnagyobbítania kellett volna szűk látókörüket. Meglátták, hogy bármi indokuk is volt a múltban a zsidóknak „nem beszélgetni a samaritánusokkal", az most már többé nem áll meg. Isten Fia eljött a Földre „kegyelemmel és igazsággal teljesen", s a Vele kapcsolatos jó híreket minden népnek hirdetni kell. Ez kemény lecke volt ezeknek a zsidó tanítványoknak, de az Úr végtelen türelemmel hordozta lelki homályosságukat. A következőkben egy rendkívüli gyakorlati fontosságú részhez érünk, ami néhány nagy súlyú igazságot tartalmaz a szolgálattal kapcsolatban.

„Aközben pedig kérék őt a tanítványok, mondván: Mester, egyél!" (Jn4:31) Aznap nem sokkal korábban a tanítványok a forrásnál hagyták mesterüket, aki az utazástól fáradtan ült a kút mellett. Ennek megfelelően beszereztek némi élelmet, s visszatértek azzal Őhozzá. Ő azonban nem mutatta, hogy vágyna rá. Egy fáradt és elcsüggedt Krisztus helyett egy megújult energiával teljeset találtak. Olyan frissítőt kapott, amiről a tanítványok nem tudtak. Ezt nem érthették, és ezért kérték, hogy egyen abból, amit ők hoztak. Kérésük jóindulatú volt. A javát akarva szólították meg. Mindez azonban csak testi kedvesség volt. Az „emberi kedvesség tejét" nem szabad összekeverni a Lélek gyümölcseivel. Az érzelgősség nem lelkiség.

„Ő pedig monda nékik: Van nékem eledelem, a mit egyem, a mit ti nem tudtok." (Jn4:32) Ez aligha feddés volt, inkább a tanítás szava az ő megvilágosításuk végett. Elméik anyagi dolgokra irányultak, az Úr pedig arról beszél, ami lelki. Az „eledel" annak jelképes megnevezése volt, ami megelégít. Krisztus szíve táplálékhoz jutott. Lelke felfrissült. S hogy mi volt az, ami Őr felfrissítette, azt a következő szavaiból tudjuk meg. Ez valami olyasmit volt, amit a tanítványok „nem tudtak". Még nem fedezték fel, hogy az, Aki Isten dolgait osztogatja, egyben átvevő is. A lelki áldások osztogatásával másoknak Önmagát is megáldja. A békesség és az öröm annak a jutalomnak a részei, amit kap, mikor Isten akaratát cselekszi.

Az engedelmes szolgálónak van „eledele, amit egyen”, amiről nem tudnak azok, akik nem vesznek részt a szolgálatban. Ezek, és a szolgálat más alapelvei voltak azok, amiket most az Úr elkezdett belevésni a tanítványaiba.

„Mondának azért a tanítványok egymásnak: Hozott-é néki valaki enni?” (Jn4:33) Ez megerősítette azt, amit Krisztus az imént mondott: lehettek az Ő tanítványi, de a lelki dolgokat illetően egyelőre még nagyon tudatlanok voltak. Elméik nyilvánvalóan többet foglalkoztak az anyagi dolgokkal, mint a lelki dolgokkal. Nagyon keveset tudtak Krisztus és az Atya viszonyáról: gondolataik azonnal arra a kérdésre irányultak, hogy „Hozott-é néki valaki enni?” Néha még a jó emberek is nagyon tudatlanok, igen, még az emberek legjobbjai is, míg Isten nem tanítja őket. „Mennyire nehézkes és ostoba még a legjobb is, míg Isten le nem tépi a leplet, és meg nem világítja mind az érzékszervet, mint a tárgyat” (John Trapp, 1650). De ne mosolyogjuk meg a tanítványok nehézkességét, hanem inkább a saját lelki ostobaságunk bemutatóját és az iránti szükségünket lássuk meg bennük, hogy Isten tanítson minket.

„Monda nékik Jézus: Az én eledelem az, hogy annak akaratját cselekedjem, a ki elküldött engem, és az ő dolgát elvégezzem.” (Jn4:34) Mit értett ezalatt Krisztus? Milyen értelemben „eledel” Isten akaratának megcselekvése annak, aki ezt megteszi? S miképpen „végezte ezt el” Krisztus? A választ ezekre a kérdésekre az igeversünk környezetében kell keresni, megfigyelvén a kapcsolatát azzal ami előtte volt, és azzal ami utána következik. Először is annak a szakasznak a fő témáját kell leszögezni, aminek ez a vers a részét képezi.

Ahogyan előre haladunk az igeszakasz tanulmányozásában, egyre nyilvánvalóbbá válik, hogy a fő téma a szolgálat. Az Úr szükséges utasításokat adott a tanítványainak, s a jövőbeli munkára készítette fel őket. Azon alapelvek tömör, de mégis figyelemre méltóan teljes vázlatát tárja eléjük, melyek alátámasztanak minden Isten számára elfogadható szolgálatot. A legfontosabb és legalapvetőbb elv az Isten akaratával szembeni abszolút engedelmesség. A szolgának tennie kell mestere akaratát. Ezt Maga a tökéletes Szolga is bemutatta. Figyeljük meg, miképpen utal Istenre. Nem azt mondja itt, hogy „az én eledelem az Atya akaratának megcselekvése”, hanem azt, hogy „annak akaratját cselekedjem, *a ki elküldött engem*”. Ez megmutatja, hogy itt a szolgálatról van szó.

Most akkor mi volt Annak „akarata”, Aki Krisztust a világba küldte? Vajon nem bizonyos foglyok kiszabadítása a Gonosz kezéből és átvitelük a halálból az életbe? Ha bármi kétségünk van efelől, a Jn6:38 és 39 azonnal eltörlik: „Mert azért szállottam le a mennyből, hogy ne a magam akaratát cselekedjem, hanem annak akaratát, a ki elküldött engem. Az pedig az Atyának akarata, a ki elküldött engem, hogy a mit nékem adott, abból semmit el ne veszítsek, hanem feltámaszszam azt az utolsó napon.” Ez azonnal segít nekünk *az Atya* „munkájának” meghatározásában, ami nem keverendő össze a Fiú tulajdon munkájával, mert ez a kettő, noha szoros kapcsolatban állnak, meglehetősen különböznek egymástól. Az Atya „akarata” az volt, hogy mindenki, akiket a Fiúnak „adott”, üdvözüljenek, így az Atya „munkája” ezeknek az embereknek a kijelölése volt az üdvösségre. „Mert nem haragra rendelt minket az Isten, hanem arra, hogy üdvösséget szerezzünk a mi Urunk Jézus Krisztus által” (1Thessz5:9). Az üdvösségre történő kijelölés (lásd 2Thessz2:13) sajátságosan az Atya munkája, a kijelöltek tényleges üdvözítése pedig a Fiúé, s Isten választottainak üdvözítése során a Fiú befejezi az Atya „munkáját”. Ennek egy egyéni példáját épp most láttuk a samáriai asszony esetében, akit mások is követtek ama „sokból”, akik az asszony beszédéért hittek Krisztusban (39. vers), valamint ama „sokkal többől”, akik az Ő saját beszédei miatt hittek Benne (41. vers).

Mindez nagyon-nagyon megvilágítja a saját tiszta fényével a Jn4:4-et, s megmagyarázza nekünk a benne szereplő „kell” erejét. Az Úr nem a maga örömére utazott Samáriába, mert „nem önmagának kedveskedett” (Rm15:3). Végtelen kegyelmében Isten Fia alászállt, hogy félretegye (egy időre) a dicsőségét, és lealacsonyodott egy szolga helyére. A

szolgálatban pedig, mint minden másban is, Ő a nagy példaképünk. Megmutatja nekünk, miképpen kell szolgálni, s az első nagy alapelv, amit itt látunk, hogy a szív öröme, a lélek megelégedettsége, a szellem fenntartása – az „eledel" – Annak akarata megcselekvésében, kívánságainak végrehajtásában keresendő, Aki elküldött. Itt tehát a tökéletes Szolga mondja meg nekünk, mi az igazi szolgálat – az egyszerű és hűséges megcselekvése annak, amit Isten a számunkra jelölt ki. A mi „eledelünk" – a munkás szívének fenntartása, lelkének öröme – nem az eredményekben (a „növekedésben") keresendő, hanem Annak akarata megcselekvésében, Aki elküldött minket. Ez volt Krisztus eledele, és ennek kell lenni a mi eledelünknek is. Ez volt az első lecke, amit az Úr a tanítványainak itt a szolgálatról tanít. S ez az első dolog, amit valamennyiünknek, akik az Ő szolgái vagyunk, a szívünkre kell venni.

„Ti nem azt mondjátok-é, hogy még négy hónap és eljő az aratás? Ímé, mondom néktek: Emeljétek fel szemeiteket, és lássátok meg a tájékokat, hogy már fehérek az aratásra." (Jn4:35). Nagyon nyilvánvaló, hogy a szolgálat tárgya az, ami itt elénk kerül, s az ebben a versben szereplő alapelvet könnyű kihirdetni. Először azonban próbáljunk meg eljutni ezen szavak helyi erejéhez, és ahhoz, hogy konkrétan a tanítványok számára milyen jelentőséggel bírtak, mielőtt leegyszerűsítenénk őket egy használati elvre a magunk számára.

„Ti nem azt mondjátok-é, hogy még négy hónap és eljő az aratás? Ímé, mondom néktek: Emeljétek fel szemeiteket, és lássátok meg a tájékokat, hogy már fehérek az aratásra." Nem szükséges arra a következtetésre jutni, hogy a tanítványok egymás között azoknak a mezőknek az állapotáról beszélgettek, amelyek mellett elmentek a városba menet, mikor élelemért mentek, bár ezt is megtehették. Inkább úgy tűnik, hogy az Úr tovább tanítja a tanítványait jelképes nyelvezettel. Nem kétséges, hogy az Úr a samaritánusok lelki állapotát és a tanítványaink erről alkotott elképzelését tartotta elméjében. Valószínű, hogy azok a samáriaiak, akik odafigyeltek az immáron üdvözült asszony figyelemre méltó bizonyságára már úton voltak a forrás felé, de mégis messze jártak még. A Megváltó rájuk mutathatott, s így mondhatta tanítványainak: „Emeljétek fel szemeiteket".

„Emeljétek fel szemeiteket, és lássátok meg a tájékokat, hogy már fehérek az aratásra." Ez nyilvánvalóan megfeddés volt. A tanítványok úgy tekintettek Samáriára, mint a legvalószínűtlenebb munkaterületre, ahol rengeteget kellene vetni, aztán sokat várni, mielőtt bármiféle érett gabonát várhatnánk. S a tanítványok soha nem álmodtak arról, hogy egyszer azt mondják majd a samáriaiaknak: a Messiás a kapuik előtt áll! Vajon nem kellett volna szégyenkezve lehajtaniuk a fejüket, mikor rádöbbentek, mennyivel hűségesebb és buzgóbb volt ez az asszony náluknál? Itt van hát a másik ok, amiért Krisztusnak „Samárián kell vala pedig általmennie" – meg kellett tanítani tanítványainak egy nagyon szükséges misszionáriusi leckét.

Mi hát számunkra a szóban forgó versben foglalt alapelv alkalmazása? Bizonyosan ez: nem szabad a külső megjelenés alapján ítélnünk. Gyakran előfordul, hogy egyeseket reménytelen eseteknek tartunk, s azzal kísértetünk: haszontalan *nekik* Krisztusról beszélni. Még azt sem tudjuk, hogy az Igazság miféle magvait vetették el a szíveikben más magvetők. Soha nem tudjuk, miféle hatások munkálkodnak: gyakran a számunkra legvalószínűtlenebb eseteknek tűnők a legkészségesebbek a Megváltó meghallgatására. Nem tudjuk megmondani, hány hónap van még az aratásig!

„És a ki arat, jutalmat nyer, és az örök életre gyümölcsöt gyűjt; hogy mind a vető, mind az arató együtt örvendezzen." (Jn4:36) Ha az előző vers feddést tartalmazott, itt van a bátorítás szava. „És a ki arat, jutalmat nyer" látszólag ezt jelenti: Ez az a munka, melyben valóban benne foglaltatik egy kiváltság, mert a munkás dicsőséges jutalmat kap, mivelhogy „az örök életre gyümölcsöt gyűjt". A jutalom örök, mert nemcsak az arató munkáján keresztül üdvözültek kapnak örök életet, de emiatt az öröm is örökös lesz. „Hogy mind a vető, mind az arató együtt örvendezzen." Lehet, hogy a vető keményen munkálkodott a lelkek üdvössége érdekében, s mégsem láthatta meg soha ebben az életben azt a sikert, amit Isten adott a

fáradozásaira. Az arató viszont tanúja az egybegyűjtésnek: mindazonáltal mind a vető, mind az arató együtt fognak örvendezni azok örök üdvösségén, akik egyesített erőfeszítéseiken át gyűjtettek be a csűrbe.

„Mert ebben az a mondás igaz, hogy más a vető, más az arató” (Jn4:37) Van itt egy nagyon időszerű figyelmeztetés. „Aratni” nem minden, áldott tapasztalat, hogy „vetni” ugyanolyan fontos. A Sikárban Isten alatt begyűjtött bőséges termés a korábbi vetők munkájának eredménye volt. Ezek a samaritánusok már kaptak tájékoztatást a Messiás megjelenéséről, s ezért a tudásért Isten korábbi szolgái hűséges szolgálatainak voltak adósai. Azt, hogy az egyik vet, a másik pedig arat, példázta a megtért házasságtörő esete is. Krisztus töltötte be azt a szükséget, amit a próféták bizonyságtételei ébresztettek benne.

Milyen kegyelmes az Úr, hogy elfogadja, és a sajátjának tartja ezeknek a korábbi vetőknek a munkáját! Munkájukat látszólag kevésre értékelték. Vetették a magot, de a talaj, amibe hullott, nagyon keveset ígérő volt. Most azonban, az igazság Napjának jótékony hatása alatt elérkezett az aratás, s az Úr nem késlekedik említést tenni a tanítványoknak, az azok munkája iránti lekötelezettségükről, akik korábban tevékenykedtek. Fülöp kétségtelenül Krisztusnak eme szavaira emlékezett egy későbbi napon (lásd Csel8). S mekkora vigasztalás van ebben a napjainkban munkálkodó vető számára! Az Ő munkájának lehet, hogy látszólag semmi haszna sincs, de ha szorgalmas a helyes „mag” vetésében, tudja meg, hogy hűséges szolgálata előbb, vagy utóbb, de elnyeri jutalmát. Lehet, hogy nem fog „aratni”, de „más” igenis fog – „Azért szerelmes atyámfiai erősen álljatok, mozdíthatatlanul, buzgólkodván az Úrnak dolgában mindenkor, tudván, hogy a ti munkátok nem hiábavaló az Úrban.” (1Kor15:58)

„Én annak az aratására küldtelek titeket, a mit nem ti munkáltatok; mások munkálták, és ti a mások munkájába állottatok” (Jn4:38) Itt kétségtelenül egy történeti utalás áll, ami arra mutat vissza, amit a Máté 10 jegyez fel, amiben azt olvassuk, hogy az Úr kiküldte a tizenkettőt „prédikálni” és „betegeket gyógyítani” (7-8. versek). Ez Júdeában történt, s munkálkodásuk sikerét a Jn4:1-2 jegyzi fel – sok tanítványt szereztek és kereszteltek meg. Bárki elképzelheti a tanítványok fellelkesülését, s Krisztus itt az önteltségüket akarja visszaszorítani, mikor azt mondja: „Én annak az aratására küldtelek titeket, a mit nem ti munkáltatok; mások munkálták, és ti a mások munkájába állottatok”. Emlékezteti őket, hogy azért bővelkedtek, mert mások munkálkodtak előttük. Ez a magvetőt biztató, az aratót kijózanító Íge volt. Futólag megjegyezhetjük, hogy mikor az Úr „aratni” küld minket, olyan mezőre irányt, amit már bevetettek. Azt is meg kell jegyezni, hogy a magvető munkája fáradságosabb, mint az aratóé. Krisztus ezt mondja. „Mások *munkálkodtak,* ti pedig (az aratók) az ő (a magvetők) munkájába álltatok”. Azt a szót használta, melynek jelentése „munkálkodni a kimerülésig”, s ez valójában ugyanaz a szó, amit a fejezet elején olvasunk a Megváltóról: „Jézus azért, az utazástól elfáradva”. Luther szokta mondani: „A szolgálat nem a lusta ember elfoglaltsága”. Ó de sokszor alacsonyodik le erre a szintre!

A vetés és az aratás az evangéliumi szolgálat két külön ágazata, s a lelki megkülönböztetés (Istentől származó bölcsesség) szükséges annak meglátásához, hogy adott helyen melyikre van nagyobb szükség. „A vetés elkezdése Sikárban a lelki megkülönböztetés hiányát jelezte volna ama város lelkeinek vonatkozásában. Arra a következtetésre jutni a sikári sikerek után, hogy az egész Samária készen áll az Úr befogadására nyilvánvaló tévedés lett volna, amint a fogadtatás, amivel találkozott Samária egyik falujában, egy későbbi időpontban világosan elénk tárja. Ez nyilvánvalóan azt képes elmondani nekünk, hogy hol zajlódhat majdnem egymás mellett a vetés és az aratás. Az egyik munka az egyik helyen nem feltétele annak, aminek a másik helyen kell történnie, s az sem következik belőle, hogy az egyik helyen nagyon áldott munkásnak csak át kell menni a másik helyre, hogy úgy találja: az a mező is készen áll rá, hogy a sarlóját nekieressze.” (C. E. Stuart)

„Abból a városból pedig sokan hivének benne a Samaritánusok közül annak az asszonynak beszédéért, a ki bizonyságot tett vala, hogy: Mindent megmondott nékem, a mit cselekedtem.” (Jn4:39) Első ránézésre úgy tűnik, hogy ez a vers témát vált, de nem így van. Ez a vers, mint az utána következő kettő, a szolgálat másik alapelvét hirdeti ki és szemlélteti. Először is látjuk, hogy mennyire tetszik Istennek gyenge hírnököket használni rendkívüli végcélok eléréséhez. Gyakran használ gyenge eszközöket, hogy nyilvánvalóvá tegye a saját hatalmas erejét. Ebben, mind megannyi másban az Úr gondolkodása és útjai nagyon eltérnek a miénktől. Ő egy pásztorfiút alkalmazott Góliát leverésére. Több bölcsességgel ruházott fel egy héber rabszolgált, mint amennyivel a babiloni mágusok rendelkeztek. Nagyobb hatásúvá tette Naámán szolgáinak szavait fenséges urukra, mint a híres Elizeusét. A Megváltó anyjának kiválasztásában nem egy hercegnőt választott, hanem egy parasztlányt. A kereszt hírnökeinek kijelölésében halászokra esett a választása. S így a rendkívüli munka Sikárban is egy megtért szajhával kezdődött. „Mely igen kikutathatatlanok az ő ítéletei s kinyomozhatatlanok az ő útai!”

„Abból a városból pedig sokan hivének benne a Samaritánusok közül annak az asszonynak beszédéért, a ki bizonyságot tett vala, hogy: Mindent megmondott nékem, a mit cselekedtem.” Ennek a teljes ereje csak akkor mérhető fel, ha visszamegyünk a 28. és 29. versben mondottakhoz. Az asszony nem azt mondta: „Mi hasznom van Krisztusból? – nekem, aki jellemtelenné váltam az emberek előtt, s a lealjasodás legnagyobb mélységébe süllyedtem?” Nem, ő nem szűnt meg okoskodni, de a Fény jelenlétében átkutatott lelkiismerettel és bűne terhének eltávolítása után, szíve telve csodálkozással és hálával Iránta, aki megmentette őt, azonnal elindult, hogy szolgálja és dicsőítse Őt. Elmondta, amit tudott, bizonyságot tett arról, amit talált, de a Személlyel kapcsolatosan. Róla beszélt, Rá mutatott. „Megmondta nekem”, jelentette ki, másokat is Hozzá irányítva ezzel, Aki vele is oly áldott módon beszélt. Itt azonban nem állt meg. Nem nyugodott meg pusztán annak elmondásával a többi városlakónak, amit hallott, vagy hogy Kivel találkozott. Arra vágyott, hogy mások is találkozzanak Vele. „Gyertek”, mondta, „gyertek Hozzá magatok is”. S Isten megdicsőítette ezeket az egyszerű, de komoly szavakat. „Abból a városból pedig sokan hivének benne a Samaritánusok közül annak az asszonynak beszédéért.” Látjuk tehát a nagy *célt* a szolgálatban: Magához Krisztushoz vezetni a lelkeket.

„A mint azért oda mentek hozzá a Samaritánusok, kérék őt, hogy maradjon náluk; és ott marada két napig. És sokkal többen hivének a maga beszédéért. És azt mondják vala az asszonynak, hogy: Nem a te beszédedért hiszünk immár: mert magunk hallottuk, és tudjuk, hogy bizonnyal ez a világ idvezítője.” (Jn4:40-42) Az *Amplified Revised Version* fordításból idéztünk, mert hisszük, hogy az a helyesebb. Az *Amplified Version* szerint[18] a samaritánusok ezt mondják: „Nem a te beszédedért hiszünk immár: mert magunk hallottuk, és tudjuk, hogy bizonnyal ez a világ idvezítője, *a Krisztus*.” Az eredeti görög kéziratok többségében nem szerepel a Krisztus szó a 42. versben. Ezek a samaritánusok megtanulták az asszony szájából, hogy *kicsoda* volt Ő, „a Krisztus”, most pedig maguk is rájöttek, hogy *micsoda* volt Ő – az, Aki betölti legnagyobb szükségüket, „a Megváltó”.

A fenti versek éles ellentétbe állítják Samáriát a júdeaiak és a Jeruzsálemben lakozók hitetlenségével, és visszautasításával, ahol a Megváltó annyi nagy dolgot cselekedett és ahol várható lett volna, hogy tömegek fogadják be Őt. Itt Samáriában volt egy nép, mely a legkevésbé ígéretesnek látszott: nincs feljegyezve, hogy Krisztus itt akár csak egy csodát is tett volna. Mégis, ezek közül a lenézett samáriaiak közül sokan befogadták Őt. S nem nagyon így van ez manapság is? Azok, akikről azt gondolnánk, hogy a legérdekeltebbek Isten dolgaiban, rendszerint a legközönyösebbek, miközben akiket Isten kegyelmén kívül állóknak,

[18] És a Károli-fordítás szerint is – *a ford.*

vagy még azoknak sem szoktunk tekinteni, pontosan azok, akik eljutnak mély szükségük felismerésére, s végül a Bárány legodaszántabb követőivé válnak.

Próbáljuk most meg röviden összefoglalni a most vizsgált versek fő tanulságait. Az egész igeszakasz a szolgálatról szól, s benne a szolgálat alapelvei vannak felsorolva és szemléltetve. Először megtanuljuk a szolgálat *lényegi követelményét* a samáriai asszony példájában szemléltetve – a személyes ismeretség a Megváltóval és a Neki túlcsorduló szív. Másodszor megtanuljuk, miféle lelkülettel kell minden szolgálatot végezni – a nekünk kiosztott feladatot hűségesen kell ellátni, nem az eredményekben keresve a megelégedést, hanem annak tudatában, hogy megtettük Isten akaratát. Harmadszor látjuk a szolgálat *sürgősségét* – a mezők már fehérek az aratásra. Negyedszerre jön a *buzdítás* a szolgálatra – „örök életre gyűjt gyümölcsöt". Ötödszörre megtanuljuk a szolgálók egymástól való *kölcsönös függőségét* – „az egyik vet, a másik arat", mert ez a két dolog egymástól függ: szent partnerség áll fenn azok között, akik a lelki mezőgazdaság különböző osztályaiban munkálkodnak. Hatodszor látunk egy, a szolgálóknak szóló *figyelmeztetést*: akik az aratást végzik, nem szabad felfuvalkodniuk, hanem emlékezniük kell, hogy azok munkájába álltak be, akik korábban munkálkodtak. Végül megtanuljuk, mi az a cél, amit állandóan a szemünk előtt kell tartani, s ez nem más, mint Krisztus jelenlétébe vinni a lelkeket, hogy függetlenekké válhassanak tőlünk, megtanulván közvetlenül Belőle meríteni.

Felhívjuk a figyelmet a fenti versekben szereplő alábbi pontokra. Először, a világméretű missziónak az Úrnak a 35. versben megfogalmazott szavai értelmét kell jelentenie. Másodszor, a mai kor megkülönböztető jellegzetessége a nyilvános csodák hiánya. Nincs utalás arra, hogy Krisztus bármiféle csodát is tett volna Samáriában, sem arra, hogy manapság ilyet tenne nyilvánosan a világban. Harmadszor, a 39. és a 41. versben említett eszközök: itt azt olvassuk, hogy az asszony bizonyságtétele és az Íge miatt „hitt" sok samaritánus. Ez az egész jelenlegi korszak során így van. A hívők személyes bizonyságtétele és az Íge prédikálása az Isten által kijelölt eszközök a keresztyénség terjesztésére. Negyedszer, megfigyelhetjük a pogányok látványos kiemelkedését ebben a tipikus képben: „sokan hivének benne a Samaritánusok közül". Miközben van maradék Izraelben is „a kegyelme kiválasztásának megfelelően" (aminek előképe a Krisztust követő néhány tanítvány), mindazonáltal a jelen korban a pogány elem dominál az üdvözültek között. Ötödször, figyeljük meg, hogy Krisztus itt nem az „Emberfia", vagy „Dávid Fia", hanem „a világ üdvözítője" nevet kapja. Ez a név nem azt jelenti, hogy Krisztus az emberi faj üdvözítője, hanem ez egy általános fogalom, melyet Izraellel ellentétben használ a világon szétszórt minden pogány megnevezésére.

Azaz ismét látjuk, hogy ezt a történetet, amely a Megváltó samáriabeli tevékenységét követi végig és jegyzi fel az Általa a tanítványoknak ott adott utasításokat, a Szentlélek csodálatos képességgel használja fel egy tökéletes vázlathoz, mely bemutatja a mostani, a kegyelem korszakának fő jellemzőit. Ebben a korszakban Isten a pogányok közül gyűjt a nevének népet. Ez arra indít minket, hogy még szorgalmasabban kutassuk a Szentírás rejtett szépségeit és harmóniáit.

Néhány kérdés a következő fejezethez:

1. Miképpen emeli ki a 43. vers Krisztus tökéletességeit?

2. Miképpen „fogadták be Őt a galileaiak" (45. vers), v. ö. „nincs tisztessége a maga hazájában" (44. vers)?

3, Miért olvassuk, hogy Krisztus Kánában volt, mikor meggyógyította a királyi ember fiát? (46. vers)

4. Miért van megírva, hogy a királyi ember kapernaumi volt? (46. vers)

5. Miképpen vonatkozik ránk manapság a 48. vers?

6. Mit mond a királyi emberről az 52. versben szereplő „tegnap" szó?

16. fejezet: Krisztus Galileában, Jn4:43-54

Ami a 4. verstől a 42. vers végéig volt előttünk ebben a fejezetben, az a természeténél fogva zárójeles, mivel ezek a versek azt jegyzik fel, hogy mi történt Samáriában, ami kívül esett Krisztus reguláris, júdeai és galileai szolgálatának területén. Itt, a fejezet utolsó 12 versében ismét ismerős talajra kerülünk. Úgy látszik, annak folytatódását várhatjuk, amivel János evangéliumának első három fejezetében találkoztunk, nevezetesen történeti eseményekkel és gyakorlati tanítással, melyek mindegyikében az Úr Jézus isteni és erkölcsi dicsősége mutatkozik meg, továbbá a történet alatt felfedezhetünk rejtett, de kétségtelenül meghatározott tipikus és profetikus képeket.

Korábbi tanulmányozásaink során láttuk, hogy ennek az evangéliumnak a nyitó fejezeteiben két dolog vált nagyon szembetűnővé. Az első a judaizmus csődje, Izrael szánalmas állapota. Ennek egyes komoly képei már elénk tárultak. Másodjára láttuk, hogy a Szentlélek elvonja a figyelmünket Izraelről Krisztusra, majd a negyedik fejezet elején a harmadik alapelv is megjelent, nevezetesen a judaizmustól a pogányokhoz fordulás. Ezen kívül észrevettük, hogy az evangéliumunk eme nyitó fejezeteiben nemcsak Izrael szomorú lelki állapota van leírva abban az időben, mikor a mi Urunk itt járt a Földön, hanem a történet a jövő látványos előképeivel is ellát minket. Ugyanez a helyzet a Jn4 befejező szakaszával is.

Itt ismét megemlíti az Íge a judaizmus szánalmas állapotát Krisztus nyilvános szolgálatának napjaiban. Ezt a nagyon sok részlet emeli ki, ami nyilvánvalóbbá válik a részletes tanulmányozás során. Először is itt van magának az Úrnak a konkrét bizonyságtétele, miszerint „nincs tisztessége a maga hazájában”. Ez éles ellentétben állt azzal, amit Samáriában tapasztalt meg. Másodszor, miközben azt olvassuk, hogy noha „befogadták őt a Galileabeliek”, az nem azért történt, mert elismerték személyének dicsőségét, vagy szavainak tekintélyét és életadó értékét, hanem mert lenyűgözte őket, amit Jeruzsálemben láttak Tőle. Harmadszor ott van Krisztusnak a királyi embernek tett nyilatkozata, ami kétségtelenül a galileabelieknek is szólt: „Ha jeleket és csodákat nem láttok, nem hisztek”. Mindez a zsidók állapotának kihangsúlyozására szolgál – képtelenek voltak elismerni az Úr Jézust Isten Krisztusának, s elmulasztották megerősíteni, hogy amit Ő mondott, az volt az igazság.

Ezek a jelen igeszakasz által tanított gyakorlati leckék, melyekre ebben a fejezetben irányítjuk a figyelmünket. Mielőtt elgondolkodunk rajtuk, kezdjük a János 4 záró szakaszának összegzésével:

1. Krisztus Galileába megy, 43. vers.
2. Krisztus tragikus panasza, 44. vers.
3. Krisztust befogadják a galileabeliek, 45. vers.
4. A királyi ember kérése Krisztustól, 45-46. versek.
5. Krisztus válasza, 48-50. versek.
6. A királyi ember hazautazása, 50-53. versek.
7. Krisztus eme második csodája Galileában, 54. vers.

„Két nap mulva pedig kiméne onnét, és elméne Galileába.” (Jn4:53) Isten útjai valóban mások, mint a mieink. A Samáriában töltött napok alatt sokan hittek Krisztusban a lelkük üdvösségére. Most azonban a Megváltó elhagyja a boldog színteret és elmegy abba az országba, ahol nincs tisztessége. Mennyire nyilvánvaló, hogy nem a Maga kedvében járt! Eljött ide az Atya akaratát megcselekedni, s most látjuk, amint az Atya által kijelölt utat követi. Ez egy nagyon fontos lecke Isten minden egyes szolgájának manapság is: nem számít, mennyire sikeresek és népszerűek vagyunk az egyik helyen, el kell onnan jönnünk, ha Isten

máshol ad nekünk munkát. Minden cselekedetünket az Ő akaratának kell meghatároznia, Aki nekünk megbízást adott. A sikertelenség miatt nem szabad lemaradnunk, és a siker következtében nem szabad előre sietnünk. S a sikertelenség miatt nem szabad aggódnunk, vagy más területet keresnünk, a siker miatt pedig nem szabad leragadnunk valahol, ha Isten azt parancsolja, hogy mozduljunk. Az egyik talán ugyanolyan nagy kísértés, mint a másik, de ha továbbra is az Úr ismeretét követjük, tudni fogjuk, mikor maradjunk, és mikor menjünk tovább.

„Két nap mulva pedig kiméne onnét, és elméne Galileába." Ez a 3. és a 4. versekben mondottak folytatása és befejezése. Az Úr a tanítványaitól kísérve elhagyta Júdeát a farizeusok féltékenysége és ellenségeskedése miatt. „Elméne ismét Galileába" (3. vers). De mielőtt odáig jutott volna, „Samárián kell vala pedig általmennie" (4. vers). Tanultunk valamennyit a „kell vala" jelentéséről. Most azonban, hogy a „kell"-nek eleget tett, az Úr Jézus elindult Samáriából Galileába. A jeruzsálemi vallási vezetők megvetéssel tekintettek Galileára (lásd Jn7:41, 52). Ott voltak „az elsanyargatott juhok" (Zak11:11). Az első három evangélium részletesen tárgyalja a Megváltó galileai küldetését, János azonban csak röviden említi azt a most előttünk álló igeszakaszban.

„Mert Jézus maga tett bizonyságot arról, hogy a prófétának nincs tisztessége a maga hazájában." (Jn4:44) Utalás a Lukács 4-ben leírtakra. Názáretben, „a hol felneveltetett", bement a zsinagógába és az Ézsaiás 60-ból olvasott, kijelentvén: „Ma teljesedett be ez az Írás a ti hallástokra". Akik hallották, „elálmélkodának", és ezt kérdezték: „Avagy nem a József fia-é ez?" Teljesen vakok voltak az Ő isteni dicsőségére. Az Úr így válaszolt: „Bizonyára azt a példabeszédet mondjátok nékem: Orvos, gyógyítsd meg magadat! A miket hallottunk, hogy Kapernaumban történtek, itt a te hazádban is cselekedd meg azokat. Monda pedig: Bizony mondom néktek: Egy próféta sem kedves az ő hazájában" (Lk4:23-24). Ennek bizonyítékát rögtön ezután megadta, mikor ugyanis Krisztus ezután Isten szuverén tevékenységéről beszélt nekik Elizeussal és Illéssel kapcsolatban, ezt olvassuk: „És betelének mindnyájan haraggal a zsinagógában, mikor ezeket hallották. És felkelvén, kiűzék őt a városon kívül és vivék őt annak a hegynek szélére, a melyen az ő városuk épült, hogy onnan letaszítsák." (28-29. versek) Azaz, azok gyalázták és sértegették, akik között földi szolgálatát megelőző életét élte.

Tisztesség nélkül volt „a maga hazájában", azaz Galileában, de mégis azt látjuk, hogy oda tér vissza. Miért kell Neki oda visszatérni? A választ erre a kérdésre a Máté 4-ben találjuk meg: „Mikor pedig meghallotta Jézus, hogy János börtönbe vettetett, visszatére Galileába; És odahagyva Názáretet, elméne és lakozék a tengerparti Kapernaumban, a Zebulon és Naftali határain; Hogy beteljesedjék, a mit Ésaiás próféta mondott, így szólván: Zebulonnak földje és Naftalinak földje, a tenger felé, a Jordánon túl, a pogányok Galileája. A nép, a mely sötétségben ül vala, láta nagy világosságot, és a kik a halálnak földében és árnyékában ülnek vala, azoknak világosság támada." (12-16. versek) Ez újabb példáját adja elénk a tökéletes Szolga engedelmességének. A könyvtekercsben írva volt Róla. A prófécia nemcsak egy értesítés arról, ami lesz, hanem annak kijelentése, hogy minek kell meglennie. A prófécia teszi ismertté Isten rendeléseit. Mivel Krisztus Isten akaratát jött végrehajtani, és Isten (a prófétai Ígében kijelentett) akarata úgy határozott, hogy a sötétségben járó galileai népnek nagy világosságot kell látnia, stb., az Úr Jézus idején.

„Mert Jézus maga tett bizonyságot arról, hogy a prófétának nincs tisztessége a maga hazájában." Mennyire megmutatja ez nekünk a Megváltó szívét! Ő nem volt sztoikus, hogy ezeken a színeken áthaladva ne indult volna meg attól, amivel találkozott. Nem volt érzéketlen a Vele kapcsolatos bánásmód iránt, hanem „ő ily ellene való támadást szenvedett el a bűnösöktől" (Zsid12:3). Izrael közönyössége, hitetlensége, szembenállása megviselte, s emiatt „rút, nem emberi volt ábrázatja" (Ézs52:14). Figyeljük meg, amint a prófétaság lelkével felkiált: „Hiába fáradoztam, semmire és haszontalan költöttem el erőmet; de az Úrnál van ítéletem, és jutalmam Istenemnél" (Ézs49:4). Így mikor halljuk, hogy itt bizonyságot tesz,

„hogy a prófétának nincs tisztessége a maga hazájában”, szinte halljuk a zokogást a hangjában. Két napig megtapasztalta az aratás örömét. Lelke felfrissült. Az „eledel”, ami a lelkének adatott, nemcsak azt a tudatot tartalmazta, hogy megtette annak akaratát, Aki elküldte Őt, de annak az asszonynak a hitét és a háláját is, aki hitt Benne. Ezt követte a samaritánusok könyörgése, hogy maradjon velük, majd hogy sokan hittek Benne az Ő beszédéért. Ez az örömteli aratás azonban nagyon rövid ideig tartott. Csak két napig tartózkodott Samáriában. Most ismét Galilea felé fordul, és rossz előérzettel megy oda.

„Mert Jézus maga tett bizonyságot arról, hogy a prófétának nincs tisztessége a maga hazájában.” Az, hogy itt a „próféta” szót használja, rendkívül sokatmondó. Ezt a szót használta az asszony is, mikor a felfogóképessége elkezdett megvilágosodni (19. vers). Ott, Samáriában, *volt tisztessége*. A samaritánusok hittek puszta szavának, mert előttünk nem tett csodákat. Most azonban itt, Galileában, nagyon silány minőségű hittel találkozik. A galileaiak azért fogadták be Őt, „mivelhogy látták vala mindazt, a mit Jeruzsálemben cselekedett az ünnepen” (45. vers). Azután a királyi ember házában (53. vers) sem hittek mindaddig, amíg a szemük előtt le nem zajlott a csoda. Azaz, komoly az ellentét. Galileában nem tisztelték az Ő személyének és Ígéjének kedvéért, Samáriában viszont igen. Galileában nem tisztelték prófétaként, csak mint csodatevőt „fogadták be”. Ennek az alapelvnek gyakorta látjuk manapság is a példáit. Istennek nagyon sok szolgája van, akiket többre tartanak külföldön, mint otthonukban. Igaz a mondás, miszerint „a bizalmasság megvetést táplál”. Egy prédikátor gyakran több tiszteletet kap, és jobban elfogadják messzi területeken, mint a saját nyájában.

„Mikor azért beméne Galileába, befogadták őt a Galileabeliek, mivelhogy látták vala mindazt, a mit Jeruzsálemben cselekedett az ünnepen; mert ők is elmentek vala az ünnepre” (Jn4:45). Mennyire kiemeli ez az emberi természet ingatagságát és felszínességét! Több mint húsz évig élt az ember Jézus Krisztus Galileában. Kevés, vagy egyáltalán semmi sincs megírva azokról az évekről, melyek megelőzték nyilvános szolgálatát. Tudjuk azonban, hogy mindent jól csinált. Életmódja, útjai, magatartása, minden cselekedete éles ellentétben kellett álljon minden Őt körülvevővel. Ha földijeinek lett volna bármiféle lelki megítélési képességük, azonnal látniuk kellett volna, hogy a názáreti Jézus valóban az Isten Szentje. Ők azonban vakok voltak az Ő dicsőségére. Azt a tökéletes életet, amit csendben élt közöttük, nem vették észre. Isten megtestesült Fiaként ismeretlen és el nem ismert volt.

Most azonban megváltoztak a dolgok. Az alázatos ács elhagyta őket egy időre. Megkezdte nyilvános szolgálatát. Járt Jeruzsálemben. Ott szigorúan kijavította a templomi visszaéléseket. Ott olyan csodákat tett, hogy sokan hittek az Ő nevében (Jn2:23). Sok galileai, akik részt vettek az ünnepen, szintén a tanúi lettek csodálatos munkájának, s annak rendje és módja szerint le voltak nyűgözve. A hazaúton kétségtelenül másoknak is elmondták, minek voltak a tanúi. S most, hogy az Úr Jézus visszatér Galileába, azonnal „befogadják”. Most, hogy elterjedt a híre, a tömeg köré gyűlik. Ilyen az emberi természet. Hagyja el valaki, aki viszonylagos ismeretlenségben élt, a szülőföldjét, s váljon híressé valamely államban, vagy országban, majd térjen vissza a szülővárosába, megdöbbentő lesz, mennyien állítják majd, hogy a barátai, ha ugyan nem egyenesen a rokonai. Az emberi természet nagyon ingatag és nagyon felszínes, s mindebből a tanulság az, hogy ne vessük bizalmunkat egyetlen emberbe se, hanem annál magasabbra értékeljük (az ellentét miatt) az Ő hűségét, Akiben nincs változás.

„Ismét a galileai Kánába méne azért Jézus, a hol a vizet borrá változtatta. És volt Kapernaumban egy királyi ember, a kinek a fia beteg vala.” (Jn4:46) *Miért* kellett megtudnunk, hogy *hol* volt az Úr, mikor a királyi ember fia meggyógyításának csodáját tette? Miért van hozzátéve a Kána után, hogy „a hol a vizet borrá változtatta”? S miért mondja a fejezet utolsó verse: „Ezt ismét második jel gyanánt tevé Jézus, mikor Júdeából Galileába ment”? Azonnal nyilvánvaló, hogy ezt a két Kánában történt csodát egymás mellé kell helyeznünk. A Szentlélek jelzi, hogy valamiféle kapcsolat áll fenn közöttük, valami, ami

mindkettőben egyformán megtalálható. Követvén ezt az utalást, a két csoda közelebbi vizsgálata kimutatja a tényt, hogy közöttük egy sor látványos hasonlóság áll fenn, nevezetesen hét.

Először is, mindkettő *harmadik napi* esemény volt. A Jn2:1-ben ezt olvassuk: „És harmadnapon menyegző lőn a galileai Kánában", míg a Jn4:43-ban: „Két nap mulva pedig kiméne onnét, és elméne Galileába". Másodszor, ahogyan mikor Mária Jézushoz ment és megmondta Neki, hogy nincs boruk, Ő *megfeddte* őt (Jn2:4), úgy mikor a királyi ember kérte Jézust, hogy jöjjön el és gyógyítsa meg a beteg gyermekét, az Úr őt is *megfeddte* (Jn4:48). Harmadszor, mindkét esetben látjuk, hogy *engedelmes választ* adtak azok, akiknek az Úr parancsolt (Jn2:7 és 4:50). Negyedszer, mindkét csodánál *az Ígét látjuk munkában*, mert az Úr nem tett mást, csak szólt. Ötödször, mindkét történet említi a szolgák ismeretét (Jn2:9 és 4:51). Hatodszor, a történet folytatása mindkét esetben az lett, hogy akik tanúi voltak a csodának, hittek: az egyikben azt olvassuk, hogy „és hivének benne az ő tanítványai", (Jn2:11), a másikban pedig „és hitt ő, és az ő egész háza népe" (Jn4:53). Hetedszer, célzatos hasonlóság van *mindkét történet befejeződésének módjában*. A Jn2:11-ben ezt olvassuk: „Ezt az első jelt a galileai Kánában tevé Jézus", a Jn4:54-ben pedig: „Ezt ismét második jel gyanánt tevé Jézus, mikor Júdeából Galileába ment". Itt az újabb példája a két esemény összehasonlítása fontosságának, melyek jóllehet időben és történetben elkülönülnek egymástól, de mégis mindkettő ugyanott történt, s csak ezeket a csodákat jegyzi fel az Újszövetség, mint Kánában történteket.

„És volt Kapernaumban egy királyi ember, a kinek a fia beteg vala." A „királyi ember" kifejezés királyi hivatalnokot jelent, ő valószínűleg Heródes udvarához tartozott, s az, hogy rangos ember volt, kiderül abból a tényből, hogy szolgái voltak (51. vers). De sem a rang, sem a gazdagság nem mentesítették az emberiség közös szomorúságaitól. Naámán is nagy ember volt, de leprás (2Kir5:1). Volt hát itt egy királyi ember, akinek a fia a halál kapujában állt. A paloták lakóinak kicsivel jobb dolguk van, mint a kunyhólakóknak. A keresztyének óvakodjanak, hogy a világi gazdaságra fájjon a foguk, mert amint Ryle püspök helyesen megjegyzi: „Ezek bizonytalan vigaszok, de biztos gondok". Kétségtelen, hogy ez a királyi ember megpróbált minden orvosságot, ami pénzen megvehető volt. A pénz azonban nem mindenható. Sokan olyan képzeletbeli értékkel ruházzák fel, ami messze áll attól, amivel valóban rendelkezik. Pénzen nem vehető boldogság, s nem biztosítható be az egészség. Pontosan annyi betegség üti fel a fejét az arisztokraták között, mint a kézművesek között.

„Mikor ez meghallá, hogy Jézus Júdeából Galileába érkezett, hozzá méne." (Jn4:47) Ez az otthoni megpróbáltatás álruhába öltözött áldás volt, mert az aggódó atyát Krisztus keresésére indította, s ennek eredményeképpen hitre jutott ő is, s végül az egész háznépe is. Isten nagyon sok különböző közreműködőt használ arra, hogy az embereket fogékonnyá tegye Ígéjének átvételére és az abban való hitre. Kétségtelen, hogy ezeket a sorokat többen elolvassák majd olyanok, akik első ébredésüket arra az időre teszik, mikor a szeretettik közül valaki a halál kapujában állt – akkor gondolkodott el komolyan és látta meg a szükségét annak, hogy találkozzon Istennel. A szenvedés Isten egyik orvossága, ezért óvakodjunk a morgolódástól a megpróbáltatás idején.

„És kéré őt, hogy menjen el és gyógyítsa meg az ő fiát; mert halálán vala." (Jn4:47) Ennek a királyi embernek nyilván volt valamekkora hite a nagy Orvos képességeit illetően, ellenkező esetben egyáltalában nem kereste volna. Hitének mértéke azonban csekély volt. Valószínűleg értesült azokról a csodákról, amiket az Úr Jeruzsálemben vitt végbe, s hallván, hogy most Galileában van – csak néhány mérföldnyire – elmegy Hozzá. Hitének gyengeségét jelzi a kérése, hogy az Úr „menjen el" vele Kapernaumba. Hitte, hogy Krisztus közelről tud gyógyítani, de messziről nem; kis távolságról igen, messziről nem. Mennyien voltak, akik így korlátozták Őt! Jairus is eljön Krisztushoz és ezt mondja Neki: „Az én leánykám halálán van; *jer, vesd reá kezedet*, hogy meggyógyuljon és éljen" (Mk5:23). A vérfolyásos asszony is így

beszél: „Ha csak ruháit illethetem is, meggyógyulok” (Mk5:28). S Márta is így kiáltott: „Uram, ha itt lettél volna, nem halt volna meg a testvérem” (Jn11:21). De ne korholjuk őket, inkább a saját hitetlenségünket kárhoztassuk.

Szöges ellentétben ezzel a „királyi emberrel” állt a százados hite, aki egy beteg szolga miatt kereste az Urat, s ezt mondta: „Uram, nem vagyok méltó, hogy az én hajlékomba jőjj; hanem csak szólj egy szót, és meggyógyul az én szolgám” (Mt8:8). Nekünk úgy tűnik, ez az oka (vagy legalábbis az egyik oka) annak, hogy miért olvassuk itt a János 4-ben, hogy a királyi ember Kapernaumból jött: a kettőt össze kell kapcsolnunk és meg kell jegyeznünk az összehasonlítást és az ellentéteket közöttük. Mindketten Kapernaumban laktak, mindketten pogányok voltak, mindketten rangos emberek, s mindketten a háznépük egyik tagja betegségének következtében jöttek Krisztushoz. De a Máté 8-ban a százados egyszerűen csak Krisztus elé terjeszti a szükségét és tartózkodik attól, hogy diktáljon Neki, miközben a királyi ember felszólítja a Megváltót, hogy „menjen el” Kapernaumba. A Máté 8-ban azt látjuk, hogy az Úr felajánlotta a századosnak: elkíséri – „Elmegyek és meggyógyítom őt” (7. vers). A János 4-ben viszont az ellenkezőjét teszi. A Máté 8-ban a százados elhárítja az Úr ajánlatát, és azt mondja: „csak szólj egy szót”, miközben a királyi ember az eredeti kérés megismétlésével dacol az Úr feddésével: „Uram, jőjj, mielőtt a gyermekem meghal” (49. vers).Azaz ismét látjuk az összevetés és ellentét törvényének értékét.

„Monda azért néki Jézus: Ha jeleket és csodákat nem láttok, nem hisztek.” (Jn4:48) Ez megrovás volt. Nemcsak a királyi ember hite volt gyenge, de meg is feledkezett magáról annyira, hogy megpróbált diktálni az Úr Jézusnak és megmondani Neki, hogy mit cselekedjen. Krisztus válaszának ereje látszólag ebben áll: „Jeleket követeltek Tőlem, mielőtt teljesen a kezembe tennéd a fiad ügyét”. Ez komoly hiba, amit sok kereső lélek elkövet. Nekünk nem szabad annyira vakmerőnek lenni, hogy megmondjuk Istennek, miképpen cselekedjék, és mit tegyen. Nem szabad feltételeket megfogalmaznunk a Legmagasztosabb Úrnak. Hagynunk kell, hogy a saját útját járva munkálkodjék. „Ha jeleket és csodákat nem láttok, nem hisztek.” Mennyire kiemeli ez Krisztus mindentudását! Ismerte ennek az embernek a szívét. Volt valamekkora hite, de félt attól, hogy teljesen odaszánja magát. Az Úr tudta ezt, ezért ennek megfelelően válaszolt a könyörgőnek.

„Ha jeleket és csodákat nem láttok, nem hisztek.” Mennyire a szívhez szóló ez! Vajon nem ez a pont, ahol mi is a leggyakrabban bukunk el? Kérünk Istentől egy bizonyos dolgot, s van rá hitünk, hogy megkapjuk, de a várakozás idején Isten puszta szava nem elég nekünk – kérünk „egy jelet”. Vagy ismét: Istennek végzünk valamiféle szolgálatot, s van rá hitünk, hogy a munkálkodásunknak meglesz a gyümölcse Tőle, de míg a gyümölcs megjelenik, mi türelmetlenekké válunk és „jelre” vágyakozunk. Vajon nem így van? Igaz-e kedves olvasó, hogy „ha jeleket és csodákat nem látsz, nem hiszel”? Ó, vajon nincs-e rá okunk, hogy valamennyien így kiáltsunk: „Hiszek Uram! Légy segítségül az én hitetlenségemnek” (Mk9:24)? Szolgáló testvér, Isten kijelentette, hogy az Ő Ígéje *nem tér vissza* hozzá üresen (Ézs55:11). Ez vajon nem elég? Miért kellene „jelet” kérni? Keresztyén testvér, az Úr kijelentette, hogy ha valamit kérünk Tőle az Ő akarata szerint, meghallgat minket (1Jn5:15). Nem elég az Ő ígérete? Miért könyörgünk hát „jelért”?

„Monda néki a királyi ember: Uram, jőjj, mielőtt a gyermekem meghal.” (Jn4:49) Miközben nyilvánvaló, hogy a királyi ember még mindig lassú volt a szívében a Krisztusnak való fenntartás nélküli odaszánásra, mindazonáltal jó látni a lelkületet, amellyel az Úr feddését fogadta. Bár királyi ember volt, nem fortyant fel, mikor kijavították, helyette elszenvedte az „intőbeszédet”, és dicséretes erőszakossággal tovább könyörgött.

„Monda néki a királyi ember: Uram, jőjj, mielőtt a gyermekem meghal.” Ryle püspök hasznos megjegyzést tesz erről: „Itt egy hasznos lecke van a fiataloknak. A betegség és a halál a fiatalokat ugyanúgy eléri, mint az öregeket. A fiatalok azonban lassan tanulják meg ezt a leckét. A szülők és a gyermeke hajalmosak becsukni a szemüket a világos tények előtt, s úgy

cselekedni, mintha a fiatalok soha nem halnának meg fiatalon. Temetőinkben a sírkövek megmutatják, milyen sokan voltak, akik nem érték meg a felnőttkort. A Földön megásott legelső sír is egy fiatalember számára készült! Az első, aki meghalt, nem apa volt, hanem fiú! A bölcs ember tehát soha nem számít hosszú életre. Ez része a felkészült bölcsességnek."

Bízunk abban, hogy ezek a szavak otthonra találnak a jelen fejezetet olvasó keresztyén szülők szívében. Ennek az apának a cselekedetében, aki a fia érdekében jött Krisztushoz példát látunk, amit helyesen tesszük, ha utánozunk. Ha ti nem törődtök a gyermekeitek lelki jólétével, akkor ki fogja azt megtenni? A *ti* kötelességetek az Ígét tanítani nekik, s a ti szent előjogotok bevezetni őket az Istenhez történő imádkozásba. Ne hárítsátok át a vasárnapi iskolai tanítóra azt, ami a ti kötelességetek. Tanítsátok a kicsinyeiteknek a Szentírást a legkisebb gyermekkoruktól kezdve. Gyakoroltassátok őket az olyan igeversek megjegyzésében, mint a Zsolt9:18, Jer17:9, RM6:23, stb., mert Isten tisztességet ígért azoknak, akik Őt tisztelik. Ne csüggedjetek el, ha nem tapasztaltok semmi választ, hanem támaszkodjatok az ígéretre: „Vesd a te kenyeredet a víz színére, mert sok nap mulva megtalálod azt" (Préd11:1).

„Monda néki a királyi ember: Uram, jőjj, mielőtt a gyermekem meghal." Krisztus erre a kérésre adott válasza mennyire kimutatta Jehova Szolgájának tökéletességeit! Ez a „királyi ember", emlékezzünk rá, magas társadalmi pozícióval rendelkezett, nagyon valószínű, hogy Heródes udvarának tagja volt. Bárki emberfia számára, akit a testi megfontolások és alapelvek vezettek, ez csábító lehetőség lett volna, hogy előnyös hatást tegyen a társaságra: lehetőséget kínált volna, hogy megvesse a lábát a magas helyeken, amit egy világi ember gyorsan megragadott volna. Az Úr Jézus azonban soha nem kereste a népszerűséget, s nem volt soha a befolyásos és gazdag emberek talpnyalója. Mindig is elutasította a világi módszereket. Ő „az alázatosokhoz szabta magát" (v. ö. Rm12:16), s nem a fejedelmek és a nemesek Barátja volt, hanem a „vámszedőké és bűnösöké". Jó lenne, ha ezt Isten mindegyik szolgája a szívére venné.

„Monda néki Jézus: Menj el, a te fiad él." (Jn4:50) Az Úr soha nem fordul el az Őt igazán kereső lélektől. Lehet nagy a tudatlanság (amint az ténylegesen mindannyiunkban megvan), sok testi dolog keveredhet a kéréseinkhez, de ha a szív valóban Rá irányul, Ő mindig válaszol. Sőt mi több, Ő sokkal többet tesz, mint amennyit mi kérünk Tőle. Nemcsak meggyógyította ennek a királyi embernek a fiát, de azonnal megtette azt az Ő szavának erejével.

„Monda néki Jézus: Menj el, a te fiad él." Ez a királyi ember pogány volt, mert nem voltak „nemesek" a zsidók között, s összhangban minden egyes konkrét esettel, az Úr messziről gyógyította meg a fiát. Három, vagy talán négy esetet jegyeznek fel az evangéliumok, ahol Krisztus pogányt gyógyított, s minden egyes esetben ezt a távolból tette meg. Ennek volt oka. A zsidók szövetségi kapcsolatban álltak Istennel, s mint ilyenek, „közel" álltak Hozzá. A pogányok azonban, „Izráel társaságától idegenek, és az ígéret szövetségeitől távolvalók", „távol voltak" (Ef2:12-13), s ezt a tényt annak rendje és módja szerint elismerte a Megváltó.

„És hitt az ember a szónak, a mit Jézus mondott néki." (Jn4:50) Itt ismét az Ígét látjuk munkában (Jn1:1, 14). Ez kiemelkedően az evangéliumban leírt csodákban mutatkozik meg. Az Úr nem megy le Kapernaumba, és nem fogja kézen a beteg fiút. Ehelyett a hatalom Ígéjét szólja, és a fiú azonnal meggyógyul. „A beszédek", melyeket Ő szólt „lélek és élet" voltak. S ennek az életadásnak nagyobb távolságról az Íge által a mának is szóló üzenete van. Ha Krisztus meg tudta gyógyítani ezt a haldokló fiút, aki legalább tíz mérföld távolságra volt az Ő ajkának szavával, akkor ma is képes örök életet adni az Ígéjével, még ha messze a mennyben is van. A távolság számára nem akadály.

„És hitt az ember a szónak, a mit Jézus mondott néki, és elment." Ez nagyon áldott dolog. Megmutatja nekünk a szólt Íge hatalmát nemcsak a meggyógyult fiún, hanem az apján

is – „Azért a hit hallásból van, a hallás pedig Isten Ígéje által.” (Rm10:17) A királyi ember Isten Fia ajkáról hallotta Isten Ígéjét, s a valódi hit, az üdvözítő hit megszületett benne. Nem ellenkezik, nem tesz fel kérdéseket, hanem a hallottakba vetett fenntartás nélküli bizalommal hisz és megy útjára. Nem kellettek „jelek”, nem kellettek érzések a meggyőződés adásához. „Hitt és ment útjára.” Így jön az üdvösség a bűnöshöz. Egyszerűen csak Isten szaván fogásának dolga ez, s pecsétünk ráütése, hogy Ő igaz. Maga a tény, hogy ez Isten Ígéje, garantálja annak szavahihetőségét. Ez, azt hisszük, az egyetlen feljegyzett eset az Újszövetségben, mikor egy „királyi ember” hitt Krisztusban – „nemesek nem sokan hívattak” (v. ö. 1Kor1:26).

„A mint pedig már megy vala, elébe jövének az ő szolgái, és hírt hozának néki, mondván, hogy: A te fiad él. Megtudakozá azért tőlük az órát, a melyben megkönnyebbedett vala; és mondának néki: Tegnap hét órakor hagyta el őt a láz.” (Jn4:51-52) A „tegnap” szó egy látványos dolgot emel ki. Kána és Kapernaum viszonylag kis távolságra estek: négy óra alatt el lehetett érni egyikből a másikba. Csak egy órával múlt dél, mikor a Megváltó kijelentette, hogy a beteg fiú meggyógyult. Ilyen fenntartás nélküli hite volt a királyi embernek Krisztus szava iránt: *azon* a napon egyáltalán nem ment haza!

El tudom képzelni az apát a hazaúton, amint boldogan és örvendezve halad előre. Ha valaki megkérdezte volna az öröme okát, elmondta volna, hogy a már halán lévő gyermeke meggyógyult. S ha a kérdező megkérdezte volna, honnan tudta az apa, hogy most jól ban a gyermeke, ezt válaszolta volna: „Mivel Krisztus mondta ezt nekem – mi másra lenne még szükségem?” S kedves olvasó, mi is eltelünk békességgel és örömmel, ha Isten bizonyos Ígéjére támaszkodunk (Rm15:13). Az, hogy az atya megkérdezte a szolgákat is, nem a hitetlenség jele volt, hanem örömmel hallotta ismét, hogy mit végzett el Isten. Amint John Wesley is mondta ezzel a verssel kapcsolatban: „Minél pontosabban gondoljuk át Isten munkáit, annál jobban növekszik a hitünk”.

„Megérté azért az atya, hogy abban az órában, a melyben azt mondá néki a Jézus, hogy: a te fiad él. És hitt ő, és az ő egész háza népe.” (Jn4:53) A királyi ember hitét itt nem szabad bármi másnak tekinteni, mint ami az 50. versben tulajdoníttatik neki: ez egyszerű ismétlés, melyet azzal kapcsolatban említ az Íge, hogy a háznépe is hitt. Nagyon ritkán lehet hívő feleséget és hívő gyermekeket találni ott, ahol az apa, a családfő hitetlen. Micsoda példáját adja ez az eset Isten titokzatos munkáinak! – egy fiú eljut a halál kapujáig, hogy egy egész ház *örök életet* nyerhessen.

Tanulmányozza az olvasó az alábbi kérdéseket a következő leckére való felkészülés gyanánt:

1. Mi a „Bethesda” szó jelentése, és mi a jelentősége az öt tornácnak? (2. vers)
2. Miért van megírva, hogy a béna ember harmincnyolc évet szenvedett? (5. vers)
3. Miért kérdezett Krisztus a bénától olyat, ami a 6. versben van feljegyezve?
4. Mit jelez az ember válasza? (7. vers)
5. Milyen fontos alapelvet szemléltet a 11. vers?
6. Krisztusnak melyik erkölcsi tökéletessége látszik a 13. versben?

17. fejezet: Krisztus a Bethesda tavánál, Jn5:1-15

A szokásos összegzéssel kezdjük:

1. Jézus Jeruzsálemben, az ünnepen, 1 vers.
2. Bethesda tava és a körülötte összegyűlt betegek, 2-4. versek.
3. A béna ember, és meggyógyítása Krisztus által, 5-9. versek.
4. A meggyógyult ember és a kritikusai, 10-12. versek.
5. Az ember tudatlansága, 13. vers.
6. Krisztus utolsó szavai hozzá, 4. vers.
7. Az ember megvallja Jézust, 15. vers.

A jelen igeszakaszban elénk táruló színtér valóban szánalmas. Háttérben ott van a Bethesda tava, amely körül a bénák nagy tömegei hevernek. A nagy Orvos közeleg a szenvedők eme tömegéhez, akik nemcsak betegek, de tehetetlenek is voltak. S nem volt köztük több mozgás, mint amennyi a tó csendes vizében: *Őt* nem hiányolták, és nem ismerték fel. Az Úr megkérdezte az egyik legtehetetlenebbet, hogy akar-e meggyógyulni. De ahelyett, hogy válaszolt volna a szimpatikus Kérdezőnek, s rögtön kérte volna, hogy könyörüljön rajta, a szegény ember csak a vízre tudott gondolni, valamint arra, hogy legyen valaki, aki őt belesegíti. A Megváltó szuverén kegyelemből kimondta az életadó Ígét, s az ember azonnal és tökéletesen meggyógyult. De még most sem ismerte fel Jótevőjének isteni dicsőségét. A gyógyítás szombaton történt, s ez kiváltotta a zsidók kritikáját. Mikor megtudták, hogy Jézus volt az, Aki a csodát tette, „meg akarák őt ölni". Mindez hangosan beszél a judaizmus állapotáról, s beszámol Isten Krisztusának elvetéséről.

„Ezek után ünnepök vala a zsidóknak" (Jn5:1). Az „Ezután", vagy ahogyan lennie kell, „ezen dolgok után" ugyanolyan jellegzetes kifejezés János evangéliumában, mint az „akkor" Máténál, az „azonnal" Márknál és a „lőn pedig" Lukácsnál. Hétszer fordul elő ebben az evangéliumban, (Jn3:22, 5:1, 5:14, 6:1, 7:1, 11:11, 21:1), s kilencszer a Jelenések könyvében. „Ez bárkit annak elgondolására késztet, hogy Jézus 'a könyvtekercsben' megírt terv és időpontok szerint tevékenykedik, amiről a Jn17-ben ad számot". (M. Taylor)

„Ezek után ünnepök vala a zsidóknak, és felméne Jézus Jeruzsálembe." (Jn5:1) Semmi sem jelzi, hogy melyik ünnepről van szó. Egyesek úgy vélik, a húsvét volt, de véleményem szerint ez a legvalószínűtlenebb, mert mikor erről az ünnepről volt szó, azt János konkrétan említi név szerint. Lásd Jn2:13, 6:4, 11:55. Mások úgy vélik, ez a Purim ünnepe. Mivel azonban ez emberi találmány és nem isteni intézmény volt, nehezen tudom elképzelni, hogy az Úr Jézus felmegy Jeruzsálembe megtartani. Személy szerint sokkal valószínűbbnek tartom, hogy majdnem az összes ókori szerző nézete a helyes, miszerint ez a pünkösd ünnepe, amiről itt szó van. A pünkösd ötven nappal a húsvét után volt, s a Jn5:1-ben említett ünnep követi a Jn2:13-ban említett húsvétot. A pünkösd egyike a három nagy évenkénti ünnepnek, melyekkel kapcsolatban a törvény megkövetelte, hogy minden izraelita férfi Jeruzsálemben ünnepelje (5Móz16). Itt látjuk, amint az Úr Jézus eleget tesz az isteni törvénynek azzal, hogy felmegy Jeruzsálembe az ünnepi időszakban. Kétségtelen oka volt annak is, amiért ennek az ünnepnek a neve itt még nem szerepel, mert az, amire a pünkösd ünnepe mutatott, Urunk szolgálatának kezdeti napjaiban még nem teljesedett be, v. ö. Csel2:1.

„Van pedig Jeruzsálemben a juhpiac mellett egy tó, a melyet héberül Bethesdának neveznek. Öt tornácza van." (Jn5:2)[19] Úgy hiszem, itt a Neh3:1-ben szereplő juhok kapujára céloz. Első ránézésre a Nehémiás 3 nem látszik túl érdekes olvasmánynak, pedig nagyon sok

[19] A Károli fordításban a „juhpiac mellett" helyett a „Juhkapunál" szó szerepel. – *a ford.*

értékes dolog van benne. Leírja Jeruzsálem falainak újjáépítését abban az időben, amikor a maradék visszatért a babiloni fogságból. A helyreállítási munka különböző szakaszai különböző személyeknek és csoportoknak lettek kiadva. Ezek a szakaszok kaputól kapuig terjedtek. A szóban forgó fejezet tíz kaput említ. Az első a juhok kapuja (1. vers), az utolsó pedig a „Mipkád" kapu, ami „ítéletet" jelent, s talán Krisztus ítélőszékéről beszél. Ezután a fejezet imígyen zárul „A szeglet hágója és a juhok kapuja között pedig javítgatának az ötvösök és a kereskedők." Azaz, a kör bezárult és a végén visszajutottunk a kiindulási pontra, a juhok kapujához. Ez az a kapu, melyen keresztül az áldozati állatokat behozták a templomba – főleg a bárányokat, s innen kapta a nevét. A juhkapu tehát azonnal Krisztusra mutat, és az Ő keresztjéről beszél.

S annak fényében, amit az imént mondtunk, nagyon jelentős és áldott dolog megemlíteni, hogy a Bethesdának nevezett tó, aminek a jelentése „kegyelem", a juhok kapuja mellett volt. Csak Krisztusban talál a szegény bűnös kegyelmet, s csak az Ő áldozatán keresztül szerezhetjük meg ez a kegyelmet Benne. Micsoda példája ez annak, mennyire fontos megfigyelni minden kis szót a Szentírásban! Semmi sem jelentéktelen Isten Ígéjében. A legapróbb részletnek is megvan a jelentősége és értéke, minden név, minden földrajzi és térképészeti hivatkozás egy-egy üzenet. Újabb példája ennek megfigyelni az igevers utolsó szavait: „Öt tornáca van". A tornácok száma is lényeges. A Szentírás a számértékeket isteni céllal és pontossággal használja. Az ötös szám a *kegyelmet* és a *kegyet* jelenti. Mikor József speciális kegyben akarta részesíteni testvérét, Benjámint, azt olvassuk, hogy „Ő pedig részt juttata azoknak maga elől és a Benjámin része ötszörte nagyobb vala mindnyájok részénél" (1Móz43:34), majd megint: „Valamennyien valának, mindegyiknek ada egy-egy öltöző ruhát: Benjáminnak pedig ada háromszáz ezüst pénzt és öt öltöző ruhát" (1Móz45:22). Az ötös és a többszörösei a szent sátor minden oldalára rá voltak nyomva. Öt kenyérrel lakatta jól az Úr Jézus az éhes tömeget. Az Úr imájának ötödik mondata a „mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma". Az ötödik parancsolat volt az egyetlen, melyhez ígéret is kapcsolódott, s még tovább is sorolhatnánk. Látjuk tehát, hogy az öt tornác (oszlopcsarnok) tökéletes odaillőségét a *könyörület* tava körül, amely a *juhok* kapuja mellett helyezkedett el!

„Ezekben feküvék a betegek, vakok, sánták, aszkórosok nagy sokasága, várva a víznek megmozdulását." (Jn5:3) Micsoda képe ez az akkori idők zsidó nemzetének! Milyen pontosan írja le a szenvedők eme tömegének az állapota a judaizmus abban az időben fennálló lelki állapotát! Isten szuverén könyörületéből és csodálatos kegyelmével foglalkozott az ősatyjukkal, de a nemzet, mint olyan, ezt nem vette észre. Néhányan itt-ott elfoglalták az elveszett bűnösök helyét, és üdvözültek, de a „nagy sokaság" megmaradt nyomorúságban. Izrael, mint nép, tehetetlen volt. Volt törvényük, dicsekedtek is vele, de képtelenek voltak betartani. Nemcsak tehetetlenek voltak, de „vakok" is – vakok a saját tehetetlenségükre, vakok a nyomorult mivoltukra, vakok a kétségbeejtő szükségükre, s vakok Annak isteni és erkölcsi dicsőségére, Aki most ott állt közöttük. „Néztek reá, de nem vala ábrázata kívánatos." S egy harmadik, az állapotukat leíró szó is szerepel: „sánta": a kifejezés a nyomorékot, bénát jelenti. Izraelnek megvolt a törvénye, de képtelenek voltak Isten parancsolatainak az útját járni. A vak ember képes kitapogatni az utat maga körül, de a béna egyáltalán nem képes járni. Azután azt olvassuk, hogy ez a „nagy sokaság aszkóros (sorvadozó)". Ez kétségtelenül a béna kezűekre utal (v. ö. Mt12:10, Lk6:6). Izrael leírásaként pedig azt mondja el nekünk, hogy teljességgel képtelenek voltak Istenért munkálkodni. Micsoda szánalomra méltó kép! Először, az állapotuk általános összefoglalása – „beteg". Utána a részletes diagnózis, három minősítő szóval: „vakok" (értelmükben és szívükben), „sánták" (béna a lábuk, képtelenek járni), „aszkórosok" (a kezük, képtelenek dolgozni). Harmadszor egy szó beszél a prófétai Ígére adott válaszukról – „várnak". Várják a megígért Messiást, de egész idő alatt nincsenek a tudatában, hogy ott áll közöttük! Ki más, mint Isten Lelke tudott ennyire csodálatosan pontos képet festeni róluk mindössze néhány sorban!

Nem szabad azonban ezt a képet Izraelre korlátoznunk, mert ugyanúgy vonatkozik és illik a pogányok bűnöseire is. A testi Izrael csak egyetlen példája volt a bukott embernek, mint olyannak. Amivel itt dolgunk van, az nem más, mint az emberi romlottság félreérthetetlen és komoly lefestése fizikai kifejezésekkel, ami erkölcsileg Ádám egész bukott fajára vonatkozik. Lássa ebben minden olvasó, annak képét, hogy ő maga milyen a saját természeténél fogva. Tudom, a kép nem hízelgő. Nem, de Ő festette, Aki az emberi szív legbelsőbb zugait is kutatja, s azért festette, hogy megalázzon minket. A természeti ember beteg – „erőtelen" (Rm5:6). Ez egyetlen szóban foglalja össze Isten előtti állapotát: teljesen tehetetlen, képtelen megtenni a legcsekélyebb dolgot önmagának. Ezután következik a tehetetlenségének felnagyítása, három minősítő kifejezéssel (a teljes kijelentés száma). Először is vak. Ez megmagyarázza a hatalmas tömegek letargikus közönyösségét napjainkban – a sír szélén szórakoznak, mert nem látják az őket fenyegető félelmetes veszélyt. Boldogok, amint a széles úton sietnek lefelé, mivel képtelenek észrevenni az örök halált, ami az út végén vár rájuk. Igen, a természeti ember valóban vak. „Az istentelenek útja pedig olyan, mint a homály, nem tudják, miben ütköznek meg." (Péld4:19).

„Sánta": nyomorék, béna, járni képtelen. Milyen elkerülhetetlenül követi ez az előbbit! Hogy is járhatna valaki, aki lelkileg vak, az életre vivő keskeny úton. „Szemem bánatba ejté szívemet" (JSir3:51),[20] és a szívből „indul ki minden élet" (Péld4:23), „ha pedig a te szemed gonosz, a te tested is sötét" (Lk11:34). Sánta – nyomorék – béna, ha tehát egy ilyen embernek kell Krisztushoz jönnie, őt tényleg „vonni" kell oda (Jn6:44).

„Aszkóros" – vak szemek, béna lábak, elszáradt kezek: képtelenek látni, képtelenek járni, képtelenek munkálkodni. Micsoda látványos sorrend! Vegyük fontolóra visszafelé haladva: az ember nem képes jócselekedeteket tenni, míg nem jár Istennel, s nem kezd el Istennel járni, amíg szívének szemei meg nem nyílnak, és meg nem látja, hogy szüksége van Krisztusra. Ez az isteni rend, és soha nem változik. Először a szemeket kell megnyitni, azután a megvilágosodott értelem felkészít minket arra, hogy az elhíváshoz méltó módon menjünk bárhová, ahová csak hívatunk, s ez viszont felszerel minket az Isten számára elfogadható szolgálatra. De amíg a szemek „vakok", a lábak „sánták", és a kezek „sorvadtak" lesznek.

„Várva a víznek megmozdulását." Ezt bizonyosan nem nehéz megérteni. A tó volt az, amiben a hatalmas tömeg bízott. Várták, hogy „megmozduljon" a vize, hogy annak gyógyító hatása meggyógyíthassa őket. De hiába vártak. Az egyik béna, akit az Úr kiszemelt a tömegből, „sok idő óta" volt ott, de ennek kevés haszna volt a számára. Vajon nem így van a vallásos világ *rendeleteivel*? Milyen sokan vannak – valóban „nagy sokaság", – akik a keresztvízben, vagy a misében, vagy az utolsó kenetben bizakodnak! S nekik „sok időt" kell várniuk, amíg *lelkük* nagy szüksége ki nem lesz elégítve.

„Mert időnként angyal szálla a tóra, és felzavará a vizet: a ki tehát először lépett bele a víz felzavarása után, meggyógyult, akárminémű betegségben volt." (Jn5:4) Most visszatérünk az előttünk levő igeszakasz zsidó alkalmazásához. A tó vize a Sínai-hegynél adott törvényt jelképezi, ami „angyalok rendelésére vétetett". Azt a törvényt, ami „életet" ígért azoknak, akik mindent megtettek, amit parancsolt. De ki tartotta be a törvényt? Szerzett abból életet bárki a követelményei betartásával? Ádám bukott fajából senki. A törvény „erőtelen vala a test miatt". Egy tökéletes ember képes volt megtartani, de a bűnös nem. Akkor miért adatott a törvény? Azért, hogy meglátsszék a bűn, hogy felette igen bűnös legyen a bűn, hogy a bűnös képes legyen meglátni bűnösségét. Maguk a törvény betartására irányuló erőfeszítések, valamint azok ismételt meghiúsulásai fogják kimutatni végső tehetetlenségét. Hasonlóképpen, mikor az angyal felzavarta Bethesda tavának vizét, hogy az első belelépő meggyógyulhasson, az csak növelte a tó körül heverők szenvedéseit. Hogyan léphettek volna bele a „betegek"? Ó, sehogyan sem. Vajon akkor Isten gúnyolódott az embereken a nyomorúságukban? Egyáltalán

[20] A Károli-fordításban a „szívemet" szó helyett a „lelkemet" szó szerepel – *a ford.*

nem. Ő nem tett mást, csak utat készített a „jobb” számára (Zsid11:40). S ezt látjuk abban, ami ezután következik.

„Vala pedig ott egy ember, a ki harmincnyolcz esztendőt töltött betegségében.” (Jn5:5) Mennyire alátámasztja ez az előző igeversre adott magyarázatunkat, s micsoda szemléltetése a Szentírás minden egyes szava mély jelentőségének! Miért kellett a Szentléleknek ennyire pontosan tájékoztatnia minket annak az időtartamnak a pontos hosszáról, ameddig ez a nyomorult ember szenvedett? Mi a jelentése és az üzenete a „harmincnyolc évnek”? Vajon találgatnunk kell a választ? Nem igazán. A Szentírás önmaga legjobb magyarázója, nekünk csak türelemmel és szorgalommal kell kutatnunk a lapjain, és lelki dolgokat kell lelkiekkel összevetnünk (1Kor3:13). Harmincnyolc év volt pontosan az időszak, amennyit Izrael a pusztában töltött, miután megkapták a törvényt a Sínai-hegynél (lásd 5Móz2:14). A Bűn pusztájában történt, hogy a régi Izrael bemutatta tehetetlenségét – vakságát, sántaságát és aszkórosságát – a törvény alatt.

„Ezt a mint látta Jézus, hogy ott fekszik, és megtudta, hogy már sok idő óta úgy van; monda néki: Akarsz-é meggyógyulni?” (Jn5:6) Itt a Fény világított a sötétségben, de a sötétség nem fogadta be. Magának a Fénynek a világítása csak azt a célt szolgálta, hogy megmutassa, mekkora volt a sötétség. Ott hevert a betegek hatalmas tömege akörül a lehangoló tó körül, s ott járt a nagy Orvos, szertejárt mindenfelé azon a földön. Bethesda sűrű sötétségben van és Krisztus Maga észrevétlen halad el mellette! Tényleg „nem fogadta be a sötétség”. S manapság vajon másként van ez? Itt *vár* az emberi vallás minden fáradságos machinációjával és csalódást okozó rendeleteivel, Isten kegyelmét semmibe véve. Menjünk el Indiába annak millió templomához és a szent Gangeszhez, keressük fel Tibetet, az imamalmok földjét, forduljunk Mohamed rajongóhoz és vizsgáljuk meg őket és a szent zarándoklataikat, jöjjünk közelebb otthonunkhoz, és nézzünk a becsapott pápisták millióira, a virrasztásaikkal és böjtjeikkel, a rózsafüzéreikkel és a szenteltvizükkel, majd forduljunk a sok protestáns gyülekezetben folyó vallásos gyakorlatokhoz, és nézzük meg, van-e valami különbség az ezeket ösztönző alapelvekben. Ezek mindegyike megbukott, teljességgel megbukott a lélek mély szükségleteinek kielégítésében. Egyik sem képes eltenni az útból a bűnt. S mégis, szomorú kimondani, ezek mindegyike Isten Krisztusát szorítják ki – *Őt* nem várják, *Ő* észrevétlenül halad el mellettük.

Ilyen a bukott emberi természet. „Az egész világ a gonoszságban vesztegel” (1Jn5:19), s ha nem létezne a szuverén kegyelem, Ádám fajának minden egyes tagja örök halált halna. A kegyelem a bűnös egyetlen reménysége. Nincs semmi érdeme. Nincs semmi lelkisége. Nincs semmi ereje. Ha az üdvösség eljut hozzá, annak kegyelemből kell hozzá eljutnia, s a kegyelem ki nem érdemelt kegy a pokolravalókkal szemben. S pont amiért ez a kegyelem, Isten szuverén előjogát gyakorolja, mikor arra ruházza a kegyeit, akire Neki tetszik – „Mert Mózesnek ezt mondja: Könyörülök azon, a kin könyörülök, és kegyelmezek annak, a kinek kegyelmezek” (Rm9:15). És senki ne zúgolódjon ez ellen, és ne tételezze fel, hogy ezzel bárki rosszat tesz. Az emberek locsognak arról, hogy Isten igazságtalan, ám ha az igazságossághoz, a valódi igazságossághoz, a puszta igazságossághoz ragaszkodunk, a reménység mindenestől elvétetik mindannyiunktól. Az igazság megköveteli, hogy mindenki azt kapja, amit megérdemelt, s mi más lenne, kedves olvasó, a te jussod, vagy az én jussom az ítéleten kívül? Az örökélet ajándék, s az ajándékot sem kiérdemelni, sem megkövetelni nem lehet. Ha az üdvösség Isten ajándéka, ki merészelné megmondani Neki, hogy kikre ruházza azt? Vajon adatott üdvösség a bukott angyaloknak? Ha Isten megengedte, hogy learassák vétkeik jogos gyümölcsét, miért kellene Őt igazságtalansággal vádolni, ha az emberiségből is elveti azokat, akik jobban szeretik a sötétséget a világosságnál? Nem Isten az, Aki *elutasítja* bárki üdvösségét, aki azt őszintén keresi. Nem így van: létezik Megváltó minden bűnös számára, akik megtérnek és hisznek. De ha a megátalkodott és hitetlen tömegből Isten úgy dönt, hogy csak néhányat választ ki szuverén kegyelemből, megtéve őket ellenállhatatlan hatalma és

megkülönböztetett kegye tárgyának, akkor azzal ki tett rosszat? Vajon Istennek nincs joga úgy osztogatni könyörületességét, ahogyan neki tetszik (Mt20:15)? Természetesen van.

Isten szuverenitása nagyon szemléletesen látszik meg az előttünk levő igeszakaszban. Ott fekszik a beteg emberek „nagy sokasága": valamennyien egyformán szükségben vannak, s valamennyien egyformán képtelenek önmagukon segíteni. S ott volt a nagy Orvos, Maga a megtestesült Isten végtelen hatalommal, Akinek a rendelkezésére kimeríthetetlen erőforrások álltak. Neki ugyanolyan könnyű lett volna meggyógyítani az egész tömeget, mint egyetlen embert egészségessé tenni. *Ám Ő nem tette meg*. Bizonyos, nekünk ki nem jelentett okból elment a szenvedők „nagy sokasága" mellett, egyetlen embert szemelt ki és őt gyógyította meg. Semmi sem jelzi a történetben, hogy ez az ember bármiben más lett volna, mint a többiek. Nem olvassuk, hogy odafordult volna a Megváltóhoz, és így kiáltott volna: „Könyörülj rajtam". Ő is ugyanolyan vak volt, mint mások Annak isteni dicsőségére, Aki előtte állt. Még mikor azt kérdezte: „Akarsz-é meggyógyulni?", sem mutatott semmiféle hitet, s miután meggyógyult, sem „tudta vala", ki gyógyította meg. Lehetetlenség bármi alapot találni magában ebben az emberben, amiért Krisztus őt szemelte ki a speciális kegyre. Erre az egyetlen magyarázat Krisztusnak Magának a szuverén jótetszése. Ezt minden kétséget kizáróan megerősíti az Ő saját, ezután következő kijelentése: „Mert a mint az Atya feltámasztja a halottakat és megeleveníti, úgy a Fiú is a kiket akar, megelevenít." (21. vers)

A gyógyítás eme csodája egy példabeszéd volt működés közben. Élénk képét állítja elénk a kegyelem isteni munkájának a lelki birodalomban. Pont amint a beteg tömeg állapota Ádám bukott fajának romlottságát festi le, úgy ennek az embernek a Krisztus által történt kiszemelése és meggyógyítása is lefesti az Ő kegyelmét, Aki kiszemeli és üdvözíti a választottjait. Az eset minden egyes részlete ezt emeli ki.

„Ezt a mint látta Jézus, hogy ott fekszik, és megtudta, hogy már sok idő óta úgy van." Figyeljük meg ennek individualitását. Nem azt olvassuk, hogy őket látta – a „nagy sokaságot", – hanem *őt*. A Megváltó szemei arra néztek, akit az Atya a tömegből Neki adott a világ megalapítása előtt. Nemcsak azt olvassuk, hogy Krisztus „látta őt", hanem hozzá van téve, hogy „és megtudta, hogy már sok idő óta úgy van". Igen, mindent tudott róla, ismerte az örökkévalóságtól fogva. „Én vagyok a jó pásztor és ismerem a juhaimat" (v. ö. Jn10:11). Aztán ezt olvassuk: „monda néki". Nem az ember szólalt meg először, hanem Krisztus. Mindig az Úr kezdeményez és hív Magához. S így volt ez veled is, keresztyén olvasó, mikor a szuverén kegyelem megkeresett téged. Te is a betegek „nagy sokasága" között feküdtél, mert természetednél fogva a harag gyermeke voltál, „mint egyebek is" (Ef2:3). Igen, a bukott teremtmény teljes szánalmas nyomorúságában feküdtél ott – vakon, sántán, aszkórosan, – képtelenül arra, hogy bármit megtegyél magadnak. Ilyen állapotban voltál, mikor az Úr szuverén kegyelemből közel jött hozzád. Ó, köszönd most meg Neki, hogy nem ment el melletted, s hagyott az oly bőven kiérdemelt kárhozatban. Dicsérd Őt hangos szóval megkülönböztető kegyelméért, hogy téged szemelt ki szuverén könyörülete tárgyaként. Most azonban a Megváltó kérdésének erejét kell fontolóra vennünk.

„Monda néki: Akarsz-é meggyógyulni?" (Jn5:6) Nem furcsa, hogy ilyen kérdést tesznek fel egy szenvedőnek? Vajon nem a gyógyulás az, amire az ember mindenekfelett vágyik, ha harmincnyolc éven át volt beteg? Vajon maga a tény, hogy a tó mellett feküdt, nem volt jele annak, hogy mit szeretett volna? De akkor miért kell megkérdezni tőle: „Akarsz-é meggyógyulni?" Ó, a kérdés nem annyira értelmetlen, mint egyesek feltételezik. A nyomorultak nem mindig akarnak megkönnyebbülni. A nyomorékok néha kihasználják barátaik együttérzését és engedékenységét. Mások olyan mélyre süllyednek, hogy feladnak mindent, s várják, hogy a halál eljöjjön értük és könnyítsen rajtuk. Itt azonban ennél valami sokkal nagyobb dologról van szó.

Azért tette fel a Megváltó ezt a kérdést, hogy ráébressze ezt az embert állapotának teljes segítség nélküliségére. Az embert el kell vinni addig a pontig, ahol felismeri és elismeri

tehetetlenségét. Amíg azzal vigasztalódunk, hogy legközelebb jobban csináljuk, az annak a biztos jele, hogy még nem jutottunk el önmagunk végére. Az, aki megígéri magának, hogy jó útra tér és új lappal kezd, még nem tanulta meg, hogy „erőtelen". Addig mi sem, amíg fel nem fedezzük, hogy tehetetlenek vagyunk, és fel nem hagyunk a saját magunk igazságossága díszruhájának megszövésére irányuló nyomorult próbálkozásainkkal. Addig nem nézünk önmagunk helyett Másra, amíg meg nem tanuljuk, hogy tehetetlenek vagyunk.

Nem kétséges: az egyik ok, amiért Krisztus oly sok gyógyíthatatlan beteget választott, akiken megmutatta hatalmát az volt, hogy alkalmas alanyokon mutathassa be nekünk egyrészt azt a kijavíthatatlan rombolást, amit a bűn okozott, másrészt az ember természetes állapotának teljes tehetetlenségét. A Megváltó tehát emlékeztette az embert a gyógyulásának szükségességére. Sőt mi több, mikor a Megváltó azt kérdezte: „Akarsz-é meggyógyulni?", az megfelelt annak: „Akarod-e magad átadni úgy, ahogyan vagy, az én kezembe? Készen állsz-e rá, hogy én tegyem meg azt veled, amire te magad képtelen vagy? Akarsz-e az adósommá válni?"

„Felele néki a beteg: Uram, nincs emberem, hogy a mikor a víz felzavarodik, bevigyen engem a tóba; és mire én oda érek, más lép be előttem." (Jn5:7) Milyen szomorúan élethű. Mikor a nagy orvos megkérdezte: „Akarsz-é meggyógyulni?" a szegény szenvedő nem válaszolt azonnal: „Igen Uram, gyógyíts meg". S vajon nem így tesz a bűnös is, mikor először áll szemtől szembe Krisztussal? A beteg ember nem fogta fel, hogy Krisztus képes őt egy szóval meggyógyítani. Azt feltételezte, bele kell jutnia a vízbe. Van itt néhány gondolati vonal, de szükségtelen valamennyit végigkövetni. A szegény embernek több hite volt az eszközökben, mint az Úrban. Aztán a szeme is az „emberre", és nem az Istenre nézett: emberi segítséget keresett. Megint csak így kiáltunk: mennyire élethű! Sőt, azt hitte, neki kell valamint megtenni: „mire én oda érek". Mennyire feltárja ez a természeti ember szívét! Mennyire szánalmasak ennek a versnek a záró szavai! Micsoda szívtelen világban élünk! Az emberi természet az önzés melegágya. Krisztus az egyetlen önzetlen Barátja a társtalanoknak.

„Monda néki Jézus: Kelj fel, vedd fel a te nyoszolyádat, és járj!" (Jn5:8). Ha a Megváltó addig várt volna, amíg a bűnösben elegendő megbecsülés nem gyűlik össze az Ő személyét illetően, soha senki sem üdvözült volna. A szenvedő nem kiáltott könyörületért, s mikor Krisztus megkérdezte, hogy akar-e meggyógyulni, a hitnek semmiféle bizonyságát sem adta. Isten Fia azonban szuverén kegyelemből kimondta az életadó Ígét, ez az Íge azonban az alany emberi felelősségéhez is szólt egyben. Krisztus parancsának gondos elemzése három dolgot tesz világossá. Először, léteznie kell az Ő szavába vetett fenntartás nélküli hitnek. „Kelj fel" volt az ellentmondást nem tűrő parancs. Az Ő tekintélyét szívélyesen el kell fogadnunk, és azonnal reagálnunk kell a parancsaira. „Higgy az Úr Jézus Krisztusban és üdvözülsz" – ez több mint holmi szívélyes meghívás, ez parancs (1Jn3:23). Másodszor, „Vedd fel a te nyoszolyádat" – gyapjú ágybetét, könnyű feltekerni. A gondolata sem merült fel annak, hogy nem képes rá, és semmiféle segítséget sem kapott a visszaesést megakadályozandó. Hányan vannak, akik megteszik az első tétova lépéseket, majd visszafekszenek az ágyukba. Az utolsó állapota az ilyennek rosszabb, mint az első. Ha van Krisztus személyébe vetett hitünk, és alávetetjük magunkat az Ő tekintélyének, a bennünk levő új élet kiutat fog találni a külvilágba, és többé nem leszünk teher mások számára, hanem képesek leszünk vállainkra venni a sajt terheinket. Harmadszor, „és járj!" Nekem tetszik itt ez a szó. Olyan, mintha a Megváltó ezt mondta volna: „Képtelen voltál a vízbe lépni: nem tudtál menni, hogy meggyógyulhass, de most, hogy felépültél, *járj!*" Vannak ránk váró kötelességek, melyekről nincs korábbi tapasztalatunk, s bele kell kezdenünk abba, hogy hitben eleget tegyünk ezeknek. Abban a hitben pedig, melyben Ő parancsolja eme kötelezettségek ellátását, elegendő erőt fogunk találni a feladat végrehajtásához.

„És azonnal meggyógyula az ember, és felvevé nyoszolyáját, és jár vala. Aznap pedig szombat vala." (Jn5:9) Milyen áldott dolog! A gyógyítás azonnali és tökéletes volt. Krisztus

nem helyezi a hívő bűnöst megváltható állapotba. Ő üdvözít, tökéletes és örök üdvösséggel üdvözít abban a pillanatban, hogy hitre jutunk: „Tudom, hogy valamit Isten cselekszik, az lesz örökké, ahhoz nincs mit adni és abból nincs mit elvenni” (Préd3:14). Aligha kell mondanunk, hogy itt ismét az Ígét látjuk munkálkodás közben. A Megváltó nem tett semmit, csak szólt, s a csoda végbement. Így jelenik meg előttünk Isten Fia újra és újra ebben a negyedik evangéliumban.

„Mondának azért a zsidók a meggyógyultnak: Szombat van, nem szabad néked a nyoszolyádat hordanod!” (Jn5:10) Mennyire élethű ismét! Annak, aki átadja magát az Úrnak, várnia kell, hogy kritizálni fogják. Aki az életét Isten Ígéje alapján szabályozza, az találkozni fog az emberek szembeszegülésével. S a *vallásos* világ fog a leghevesebben szembeszállni vele. Amíg nem csatlakozunk a krédójukhoz, és nem tartjuk be az ő viselkedési szabályaikat, üldöztetés és kiközösítés lesz az osztályrészünk. Amíg nem állunk készen arra, hogy a vének hagyományainak igájába hajtsuk a fejünket, számítanunk kell összevont szemöldökeikre. Krisztus nem volt tudatlan a szombattal kapcsolatos aktuális tanítást illetően, s nagyon jól tudta, miféle következményekkel járhat, ha ez a meggyógyított ember a nyoszolyáját hordozza szombatnapon. De Ő azért jött, hogy megszabadítsa a népét azoktól a bilincsektől, amit a vallásos fanatikusok kovácsoltak. Soha nem hízelgett kora közvéleményének, s nekünk sem szabad ezt megtenni. Ezreket kell emlékeztetni az Ő népéből a Gal5:1-re: „Annakokáért a szabadságban, melyre minket Krisztus megszabadított, álljatok meg, és ne kötelezzétek meg ismét magatokat szolgaságnak igájával”. Ha Isten gyermekét a Szentírás irányítja, és tudatában van annak, hogy Ura kedvében jár, csak keveset, vagy egyáltalán semmit nem számít, mit gondolnak, vagy mondanak róla embertársai (vagy akár keresztyén testvérei). Sokkal jobb az ő nemtetszésüket kiváltani, semmint ismételten belegabalyodni a szolgaság igájába, s ezzel „*eltörölni* Isten kegyelmét” (Gal2:21).

„Felele nékik: A ki meggyógyított engem, az mondá nékem: Vedd fel a nyoszolyádat, és járj.” (Jn5:11) Ez nagyon szép példát mutat nekünk. Milyen egyszerűen fogadta a kritikát! Nem kezdett vitatkozni velük a szombattal kapcsolatos torz nézeteikről, nem vádolta őket a szenvedők iránti együttérzés hiányával, bár mindkettőt megtehette volna. Ehelyett Krisztus háta mögé bújt. Visszatért Isten Ígéjéhez. Akkor jó nekünk, ha a minket ért kritikákat az „ezt mondta az Úr” kifejezéssel fogadhatjuk.

„Megkérdék azért őt: Ki az az ember, a ki mondá néked: Vedd fel a nyoszolyádat, és járj? A meggyógyult pedig nem tudja vala, hogy ki az” (Jn5:12-13). Ez azt a tényt szemlélteti, hogy még a hívők között is sok a tudatlanság. Nem szabad túl sokat várnunk a Krisztusban csecsemőktől. Ez az ember meggyógyult, és követte Jótevője parancsait, de még nem vette észre az Ő isteni dicsőségét. A Krisztus személyét illető intelligencia követi (és nem megelőzi) az Ő munkája erényeivel való tapasztalati megismerkedést.

„Mert Jézus félre vonult, sokaság lévén azon a helyen.” (Jn5:13) Ez kiemeli a Megváltó erkölcsi tökéletességét. Bizonyítékát adja az isteni Szolga szerénységének: Ő hivalkodás nélkül szolgált. Soha nem kereste, hogy a pillanat népszerű bálványává váljon, vagy hogy a bámuló tömeg központja legyen. A népszerűség keresése helyett inkább elkerülte azt. Nem fogadott el „emberektől dicsőséget”. Krisztus eme nagyszerű kiválósága a legjobban Márk evangéliumában jelenik meg: lásd Mk1:37-38, 44, 7:17, 36, 8:26, stb.

„Ezek után találkozék vele Jézus a templomban, és monda néki: Ímé meggyógyultál; többé ne vétkezzél, hogy rosszabbul ne legyen dolgod!” (Jn4:14) Az Úr visszahúzódott az embertől. Krisztus azért vonult vissza, hogy próbára lehessen tenni. Új erő adatott neki, utána lehetőséget kapott rá, hogy használja. S a meggyógyított szenvedő nem ingadozott. Őt, Aki meggyógyította, úgy tisztelte, mint az Urat. A zsidó kritikusok nem félemlítették meg őt. Azt, hogy a kegyelem munkája teljességre jutott a lelkében ugyanúgy, mint a testében, az bizonyította, hogy felment az imádság és hálaadás házába. Azután azt olvassuk, hogy Jézus

rátalált. Ez a legáldottabb dolog. Krisztust nem a tömegben, hanem a templomban kellett megtalálni.

Miután „kegyelemmel” foglalkozott a szegény, tehetetlen szenvedővel, Krisztus most az „igazságot” alkalmazta. A „többé ne vétkezzél” íge a lelkiismeretnek szól. A kegyelem nem hagyja figyelmen kívül Isten szentségének követelményeit. „Serkenjetek fel igazán és ne vétkezzetek” (1Kor15:34) még mindig az elénk állított mérce. A „hogy rosszabbul ne legyen dolgod” emlékeztet minket rá, hogy a hívő még mindig alá van vetve Isten kormányzásának. Az „a mit vet az ember, azt aratándja is” (Gal6:7) a hívőknek, és nem a hitetleneknek szól. Ha vétkezünk, büntetést fogunk kapni. Ryle püspök rámutatott: van itt egy fontos igazság a betegágyból felkelőknek. „Többé ne vétkezzél”: a megújult egészségnek nagyobb bűngyűlölettel kell minket visszaküldenie a világba, nagyobb éberséggel az útjainkat illetően, és nagyobb elhatározással, hogy Isten dicsőségére fogunk élni.

„Elméne az az ember, és hírül adá a zsidóknak, hogy Jézus az, a ki őt meggyógyította.” (Jn5:15). Ez csodálatos teljességet ad az egész eseménynek. Itt látjuk, amint a meggyógyított a saját szájával vallja meg azt, Aki üdvözítette. Látszólag amint az Úr Jézus kijelentette Magát ennek az újjászületett léleknek, ő azonnal felkereste azokat, akik korábban kikérdezték és kritizálták, s elmondta nekik, hogy Jézus gyógyította meg őt.

Tanulmányozzuk az alábbi kérdéseket a következő leckéhez (16-31. versek):

1. Mi a Krisztus válaszában rejlő erő a 17. versben?
2. Mi Krisztus szavainak jelentése a 19. versben?
3. Miképpen emeli ki a 20. vers Krisztus istenségét?
4. Mit akar bizonyítani a 23. vers Krisztusról?
5. Miképpen alapozza meg a 24. vers a hívő örök biztonságát?
6. Miért kell az „Emberfiának” lenni a Bírónak? (28. vers)
7. Vajon a 30. vers Krisztus ember, vagy isteni mivoltáról beszél?

18. fejezet: Krisztus isteni mivolta: a hétszeres bizonyíték, Jn5:16-30

Az előttünk álló igeszakasz szokásos összegzésével kezdjük. Ez a Fiú és az Atya abszolút egyenlőségét mutatja ki:

1. A szolgálatban, 16-18. versek.
2. Az akaratban, 19. vers.
3. Az értelemben, 20. vers.
4. A szuverén jogokat illetően, 21. vers.
5. Az isteni tiszteletben, 22-23. versek.
6. Az életadásban, 24-26. vers
7. A törvénykező hatalomban és tekintélyben, 27-30. versek.

Szoros kapcsolat áll fenn az előttünk álló igeszakasz és a fejezet első tizenöt verse között: előbbi teremt alkalmat az itt következő beszélgetéshez. A fejezet természetes módon osztódik két részre: az előzőben láttuk az Úr Jézus szuverén kegyelmét és hatalmát, amint meggyógyítja a beteg embert szombatnapon, majd a zsidók kritikáját és szembenállását. Utóbbiban azt látjuk, amint az Úr saját Magát védi meg. A János 5 második része az egyik legjelentősebb szakasz ebben a negyedik evangéliumban. Ez mutatja be Isten megtestesült Fiának a dicsőségeit. Ebben olvassuk az Úr saját tanítását az Ő istenfiúságáról. Ez is két részre oszlik: az első tartalmazza az Úr hétszeres kijelentését az Ő isteni mivoltáról, a másodikban, a 41. verssel kezdődően a különböző tanúkra hivatkozik az Ő istenségével kapcsolatosan. Most az első szakaszt vesszük górcső alá. Világosítsa meg értelmünket az igazság Lelke, Akinek munkája Annak dicsőítése, Aki most nincs jelen, és tegye lehetővé a számunkra, hogy helyesen hasogassuk Isten Ígéjét!

A beteg ember meggyógyításának csodája, mely az előző szakaszban kötötte le a figyelmünket, rendelkezett néhány kiváló és sajátos jellemzővel. A szenvedő szánalmas nyomorúsága és végtelen tehetetlensége; a nagy Orvos szuverén cselekedete, amivel őt szemelte ki magának a Bethesda tava körül heverő nagy sokaságból; bármiféle arra utaló jel teljes hiánya, hogy a gyógyulását megelőzően bármit kért volna Krisztustól, vagy bármiféle hite lett volna Őbenne; a csoda megdöbbentő hirtelensége és spontán jellege; az Úr arra vonatkozó parancsa, hogy „vegye fel a nyoszolyáját” szombaton mind megannyi, a figyelmünket azonnal megragadó részletek. A meggyógyult ember templomba menetele arról tett bizonyságot, hogy a kegyelem munkája a lelkében ugyanúgy végbement, mint a testében. Az Úr kegyelme megkereste őt a templomban is, és komoly szavakkal szólt a lelkiismeretéhez, csodálatos beteljesedését adva az egész történetnek. Mindez csak annak a szörnyűségét hivatott kihangsúlyozni, ami rögtön ezután következik.

Amint a meggyógyított ember megtudta, ki az, Aki őt meggyógyította, „hírül adta a zsidóknak, hogy Jézus volt az” (15. vers). S mi volt a válaszuk? Vajon elkezdték azonnal keresni ez az áldott Valakit, Aki nem lehet más, mint a régen megígért Messiásuk? Vajon úgy tettek, mint Anna prófétaasszony, aki hálát adván az Úrnak, „szóla ő felőle mindeneknek, a kik Jeruzsálemben a váltságot várták” (Lk2:38)? Ó jaj, egészen másként történt. Ahelyett, hogy elteltek volna dicsérettel, tele voltak gyűlölettel. Ahelyett, hogy imádták volna az Istentől Küldöttet, üldözték Őt. Ahelyett, hogy Őhozzá mentek volna, hogy életük legyen, keresték, miképpen ölhetnék meg. Szörnyű csúcspontja volt ez mindannak, ami ezelőtt történt. Az első fejezetben látjuk, amint „a zsidók” tudatlanok az Úr előfutárának személyazonosságát illetően (Jn1:19), s vakok a közöttük levő isteni jelenlétre (Jn1:26). A

második fejezetben látjuk, amint „a zsidók” jelet követelnek Tőle, Aki az Ő Atyja házának tisztességét védte (Jn2:18). A harmadik fejezetben látjuk „a zsidók főemberét”, aki a vétkeiben és bűneiben halott, s újjá kell születnie (Jn3:7). Ezután látjuk „a zsidókat”, amint János tanítványaival vetekednek és civakodnak a mosakodás felől (Jn3:25). A negyedik fejezet tájékoztat minket a pogány szomszédokkal szembeni szívtelen közönyösségükről – „a zsidók nem barátkoznak a samáriaiakkal” (Jn4:9). Majd az ötödik fejezet elején olvasunk „a zsidók ünnepéről”, ennek üres szemfényvesztését azonban rögtön leleplezi az ezután következő helyszín: előbb „ünnep”, azután „a betegek, vakok, sánták, aszkórosok nagy sokasága”. S most jön a rettentő csúcspont, mikor azt olvassuk, hogy „És e miatt üldözőbe vevék a zsidók Jézust, és meg akarák őt ölni, hogy ezeket művelte szombaton.” (Jn5:16) Ezen túl nem tudtak menni ördögi vágyaik kivitelezésében, csak mikor Isten ideje eljött.

„És e miatt üldözőbe vevék a zsidók Jézust, és meg akarák őt ölni, hogy ezeket művelte szombaton.” (Jn5:16) Kimondhatatlanul komoly ez, mert világossá teszi minden szörnyűségében, hogy a testi elme ellenségeskedik az Istennel. Volt itt egy ember, aki harmincnyolc évig betegeskedett. Hosszú ideig feküdt tehetetlenül a Bethesda tava mellett, képtelen volt abba belelépni. Most hirtelen felkelt, válaszképpen Isten Fiának megelevenítő szavára. Sőt mi több, az ágyát is felvette, és járt. A gyógyítás kétségtelen volt. A rendkívüli csoda megcáfolhatatlan. S mivel képtelenek voltak cáfolni, a zsidók most az isteni Gyógyító üldözésében öntötték ki a mérgüket, és megpróbálták Őt megölni. Azért próbálták megölni, mert szombatnapon gyógyított. A szombat Ura ellen mertek vakmerően fellépni. Ő, Aki a csodát tette, nem más volt, mint Isten Fia. Őt kritizálván Maga Isten ellen zúgolódtak. Ezért mondjuk, hogy itt a testi elme Istennel szembeni ellenségességének kendőzetlen példáját látjuk, annak a testi elmének, kedves olvasó, ami a természetünknél fogva valamennyiünk elméje. Mennyire kijelenti ez a bukott teremtmény félelmetes romlottságát! Mennyire megmutatja, milyen nagy szükségünk van a Megváltóra! S mennyire kimutatja Istennek ama csodálatos kegyelmét, ami Megváltót adott ezeknek a javíthatatlan lázadóknak!

„Jézus pedig felele nékik: Az én Atyám mind ez ideig munkálkodik, én is munkálkodom.” (Jn5:17) Nem ez volt az egyetlen eset, amikor az Úr Jézust szombatnapon elvégzett gyógyításért kritizálták, s a legtanulságosabb megfigyelni (amint arra már mások is rámutattak előttünk), az Ő erre adott különböző válaszaira, ahogyan a különböző evangélisták feljegyezték. Mindegyik arról a konkrét esetről számol be (és említi az Úr azzal kapcsolatos szavait), amelyik a leginkább összhangban van evangéliumának jellegzetes céljával. A Mt12:2-3-ban látjuk, amint Krisztus Dávid példájára és a törvény tanítására hivatkozott, ami nagyon alkalmas volt a megemlítésre ebben az evangéliumban. A Mk2:24, 27-ben ezt olvassuk: „A szombat van az emberért”, azaz arra alapíttatott, hogy az ember legnagyobb javát szolgálja – ez az evangélium beszél a legteljesebben a szolgálatról. A Lk13:15-ben látjuk, amint az Úr Jézus ezt kérdezi: „Szombatnapon nem oldja-é el mindenitek az ő ökrét vagy szamarát a jászoltól, és nem viszi-é itatni?” – itt, Krisztus emberi mivoltának evangéliumában azt találjuk, hogy az emberi együttérzésre hivatkozik. A János 5-ben azonban Krisztus teljes mértékben magasztosabb alapokra helyezkedik és az Ő isteni mivoltának megfelelő választ ad.

„Jézus pedig felele nékik: Az én Atyám mind ez ideig munkálkodik, én is munkálkodom.” Itt van a hét bizonyíték közül az első, melyeket Krisztus az Ő abszolút istenségéről ad. Ahelyett, hogy Dávid példájára mutatna, vagy az emberi együttérzésre hivatkozna, Krisztus közvetlenül „az Atyával” azonosítja Magát. Azt kimondván, hogy „az én Atyám mind ez ideig munkálkodik, én is munkálkodom” az Atyával való abszolút egyenlőségét jelenti ki. Egy teremtmény számára istenkáromlás lenne – függetlenül attól, hogy milyen magas a rangja, vagy milyen nagy múltra tekint vissza, – ha az Atyával párosítaná magát. Mikor Krisztus kimondja: „az én Atyám… én is…”, abban a kijelentésben semmi félreérthető nincsen. De vegyük először fontolóra a kijelentés helyességét.

„Az én Atyám mind ez ideig munkálkodik.” Igaz, hogy a hetedik napon Isten megszűnt minden teremtő munkájától. Így olvassuk az 1Móz2:3-ban: „És megáldá Isten a hetedik napot, és megszentelé azt; mivelhogy azon szűnt vala meg minden munkájától, melyet teremtve szerzett vala Isten” . Az a hetedik nap nem arra kellett Neki, hogy kipihenje a hat napos munka fáradalmait, mert „örökkévaló Isten az Úr, a ki teremté a föld határait? nem fárad és nem lankad el” (Ézs40:28). Ő nem, de a teremtménnyel más a helyzet. A munka elfáraszt minket, s a pihenés fizikai és erkölcsi szükségszerűség. Jaj annak az embernek, vagy asszonynak, aki figyelmen kívül hagyja a könyörületes gondoskodást, ami „az ember számára” alapíttatott. Ha elvetjük, hogy heti egy napot pihenjünk, Isten rá fog minket kényszeríteni arra, hogy legalább ugyanannyi időt töltsünk el betegágyban feküdve. „Ne tévelyegjetek, Isten nem csúfoltatik meg.” Isten a kezdetben isteni példát mutatott a teremtményeinek és „áldottnak” hirdette ki a nyugalom napját. Ez az áldás mindig eljutott azokhoz, akik megőrizték és fenntartották ezt a nyugalmat. Ugyanakkor átok lett, és ma is átok az osztályrésze azoknak, akik a hét napból egyetlen napot sem pihennek. Isten nemcsak megáldotta a hetedik napot, de meg is „szentelte”, és „megszentelni” annyi, mint szent célokra elkülöníteni.

Miközben igaz, hogy Isten megszűnt minden teremtő munkáját végezni azon az első hetedik napon, soha nem szűnt meg viszont a kormányzó és a gondviselő munkáit végezni, mellyel a teremtményei szükségleteit látja el. A Nap kel és nyugszik, az apály és dagály köveik egymást, az eső esik, a szél fúj, a fű nő a heti pihenőnapon ugyanúgy, mint a többi napon. Amit nevezhetünk a szükségletek cselekedeteinek és a kegyelem cselekedeteinek – azaz az egész teremtett világ fenntartását és a teremtmények szükségleteinek napi kielégítését – azt Isten soha nem hagyja abba.

S Krisztus ezt mondja: „Az én Atyám mind ez ideig munkálkodik, én is munkálkodom”. Az évszázadokon át az Atya mindvégig munkálkodott. S munkálkodása nem korlátozódott az anyagi világra. Az emberek értelmének megvilágosításával, a lelkiismeretük meggyőzésével, az akaratuk mozgatásával is „munkálkodott mind ez ideig”. Ha tehát igaz volt, hogy Isten, az Atya lankadatlan türelemmel s könyörülettel munkálkodott, ha az Atya szombatnapon is kielégítette szűkölködő teremtményeinek szükségleteit, akkor az indíték hasonlósága alapján ennek ugyanúgy igaznak kell lenni Istenre, a Fiúra, a szombat Urára, hogy végzi a szükségesség és a könyörület munkáit a heti pihenőnapon is. Így tehát az Úr Jézus félreérthetetlenül kijelenti az Ő abszolút egyenlőségét az Atyával a szolgálatban.

„E miatt aztán még inkább meg akarák őt ölni a zsidók, mivel nem csak a szombatot rontotta meg, hanem az Istent is saját Atyjának mondotta, egyenlővé tévén magát az Istennel.” (Jn5:18). Nem volt hiba Krisztus kijelentésének erejében. Azt kimondván, hogy „az én Atyám… én is…”, azt tette, aminek kimondása a legégbekiáltóbb ízléstelenség nélkül egyetlen teremtmény számára sem volt lehetséges. Azt tette meg, amit Ábrahám, Mózes, Dávid, Dániel álmukban sem mertek megtenni. Egy szintre helyezte Magát az Atyával. Becsmérlői gyorsan észrevették, hogy „egyenlővé tette Magát az Istennel”, s igazuk volt. Más következtetés nem vonható le igazán a szavaiból. S figyeljük meg alaposan: az Úr Jézus nem vádolta őket azzal, hogy kiforgatják a szavait és félreértelmezik azok jelentését. Nem tiltakozott azért, ahogyan magyarázták a szavait. Ehelyett tovább folytatta szembesítésüket isteni állításaival, kijelentvén az igazságot egyedi Személyéről és eléjük tárván a bizonyítékokat, melyek alátámasztották állításait. S így nemcsak a szombat megsértésének vádja alól tisztázta Magát, miért meggyógyította azt a szerencsétlen szenvedőt isteni szavával szombatnapon, hanem az istenkáromlás vádja alól is, olyan kijelentést téve, melyben egy hallgatólagos következtetéssel nyilvánvalóan benne volt az Ő Istennel való egyenlőségéről szóló állítás is.

Krisztusnak az Istennel való abszolút egyenlőségéről szóló állítása csak felszította az ellenségeskedés ocsmány tüzét azokban a zsidó fanatikusokban – „még inkább meg akarák őt

ölni”. Hasonló jelenetet látunk a János 8 vége felé. Rögtön azután, amint azt olvassuk, hogy az Úr Jézus azt mondta: „mielőtt Ábrahám lett, én vagyok” (újabb formális kijelentése az Ő abszolút istenségének), ez következik: „köveket ragadának azért, hogy reá hajigálják” (58-59. versek). Azután a tizedik fejezet végén, amint kimondja, hogy „Én és az Atya egy vagyunk”, „ismét köveket ragadának azért a zsidók, hogy megkövezzék őt” (30-31. versek). Így mutatja ki az ember testi elméje az *Isten* elleni makacs gyűlöletét.

„Felele azért Jézus, és monda nékik: Bizony, bizony mondom néktek: a Fiú semmit sem tehet önmagától, hanem ha látja cselekedni az Atyát, mert a miket az cselekszik, ugyanazokat hasonlatosképen a Fiú is cselekszi.” (Jn5:19). Ez az igevers az, ami fájdalma talányt jelentett megannyi igemagyarázónak, és amit oly sokszor használnak Krisztus ellenségei, akik tagadják az Ő istenségét. Még azok közül is csúnyán elakadtak egyesek, akiket az ortodoxia bajnokainak tekinthetünk. Számukra az „a Fiú semmit sem tehet önmagától” fogyatékosságra mutatnak rá az Ő személyében. Jóváhagynak egy korlátot, majd mikor félreértették, bocsánatkérés-félére tartanak igényt. Az egyetlen megoldás, ami ezeknek a mind az írott, mind a megtestesült Ígét meggyalázó embereknek eszükbe jutott, hogy ennek a kijelentésnek Krisztus emberi mivoltára kellett vonatkoznia. De egy rövid megfontolás is megmutatja, hogy ez a következtetés célt tévesztett. A tizenkilencedik vers második felét ugyanis az első felének a fényében kell tanulmányozni és magyarázni.

Meg kell jegyezni, hogy a vers azzal kezdődik: „Felele azért Jézus, és monda nékik: Bizony, bizony mondom néktek: a Fiú semmit sem tehet önmagától, hanem ha látja cselekedni az Atyát.” De mire felelt itt Jézus? Ki volt az, akinek válaszolt? Az előző versből gyorsan kiderül. Azoknak válaszolt, akik megpróbálták Őt megölni. Az ellenségeinek válaszolt, akik feldühödtek, mert „egyenlővé tette Magát az Istennel”. Abban, ami ezután következik, ott találjuk az Úr válaszát az istenkáromlás közvetett vádjára. A 19. versben találjuk arra vonatkozó állításának második igazolását, hogy Ő és az Atya egyek. Ebből kiderül, hogy „a Fiú semmit sem tehet önmagától” szavak az Ő külön fontolóra vett isteni, és nem az emberi mivoltára vonatkoznak. Vagy pontosabban szólva ezek a szavak Isten megtestesült Fiának isteni dicsőségére vonatkoznak.

„A Fiú semmit sem tehet önmagától, hanem ha látja cselekedni az Atyát.” Vajon ez azt jelenti, hogy a képességei korlátozottak voltak? Vagy netalán a hatalma volt véges? Vajon azt jelentik azok a szavak, miszerint „önmagát megüresíté, szolgai formát vévén föl”, hogy minden vonatkozásban az emberi természet korlátaira csökkent le? Mindezekre a kérdésekre hangsúlyos és dogmatikus Nemmel válaszolunk. Ahelyett, hogy egy tökéletlenségre mutatnának rá ezek a szavak akár az Ő személyében, akár a hatalmában, helyesen értelmezve az Ő páratlan kiválóságát emelik ki. De itt is, mint mindenütt máshol, a Szentírást a Szentírással kell magyarázni, s amint tartjuk magunkat ehhez a szabályhoz, a nehézségek úgy elillannak, mint gyenge köd a napsütésben.

Látni fogjuk, hogy a 30. versben is van egy szigorúan párhuzamos kijelentés, s az ott elhangzottakat hozzátéve könnyebb megérteni a 19. versben szereplő kijelentést. „A Fiú semmit sem tehet önmagától” a 19. versből megismétlődik, mint „én semmit sem cselekedhetem magamtól” a 30. versben, s a 30. vers utolsó szavaiban az Úr megmagyarázza szavainak jelentését az ok megjelölésével: „mert nem a magam akaratát keresem, hanem annak akaratát, a ki elküldött engem, az Atyáét”. A korlátozás nem azért volt, mert valami hiba lenne az Ő személyében (a megtestesülés következtében), vagy bármiféle korlátozás állna fenn az Ő hatalmában (önkéntes, vagy kényszerített): ez pusztán az akarat kérdése volt. „A Fiú semmit sem tehet önmagától”, szó szerint „önmagából kiindulva”, azaz „semmit”, ami Tőle származik, vagy ered. Más szóval, szavainak jelentése a következő: „Én nem cselekedhetek az Atyától függetlenül.” De vajon ez a korlátozás hiányosságot jelent? Dehogyis, pont az ellentettjét. Vegyük a következő szavakat: „*Isten,* Aki *nem* hazudhat”

(Tit1:2),[21] és „*az Isten gonoszsággal nem kísérthető*” (Jak1:13). Vajon ezek hibára mutatnak rá az isteni természetben, vagy jellemben? Nem, sőt, ezek az isteni tökéletességet támasztják alá. S ugyanez a helyzet Krisztus most vizsgált szavaival is.

De vajon nem lehet, hogy Krisztus itt a közbenjárói helyzetéről beszél úgy, mint az Atyának alávetett szolgája? Nem gondoljuk, s ennek három oka van. Először is, János evangéliuma nem az, amelyik az Ő szolgai jellegét hangsúlyozza ki, ezt a Márk evangéliuma teszi meg. Ebben az evangéliumban viszont mindvégig az Ő isteni mivolta, és isteni dicsősége állnak előtérben. Így tehát ennek a versnek olyan magyarázatot kell találnunk, amely valamennyire összhangban van ezzel a ténnyel. Másodszor, az Úr itt nem a közbenjárói mivoltát, az Isten által elrendelt munkáit védte, hanem azoknak válaszolt, akik Őt istenkáromlással vádolták meg, amiért egyenlővé tette Magát az Istennel. A harmadik ok pedig az alábbiakból derül ki.

„A Fiú semmit sem tehet önmagától.” Erről megpróbáltuk megmutatni, hogy ezt jelenti: „a Fiú nem cselekedhet az Atyától függetlenül”. S miért nem? Mert *akaratban* abszolút egy volt az Atyával. Ha Ő volt Isten, a Fiú, akkor az Ő akaratának tökéletes összhangban kell állnia *Isten*, az Atya akaratával, ellenkező esetben létezne két abszolút, de ütköző akarat, ami azt jelentené: két Isten létezik, az egyik ellentmond a másiknak, vagy még világosabban szólva, ez azt állítaná, hogy létezik két *Legfőbb Lény*, ami nyilvánvaló ellentmondás már önmagában is. Pontosan azért, mert az Úr Jézus Isten Fia, van az Ő akarata a legteljesebb harmóniában az Atya akaratával. Az ember akarhat függetlenül Istentől abban a Tőle elidegenedett állapotában, amiben van. Még az angyalok is, akik nem tartották meg eredeti helyüket, sőt, a rangban mindegyikük felett álló „felkent kerub” maga is mondhatta, és mondta is, hogy „akarok” (lásd. Ézs14:13 és 14 – ötször ismétlődik). De Isten Fia ezt nem tehette meg, mert nemcsak igazán valóságos ember volt, de igazán valóságos Isten is.

Ez volt az Istenemberben az, ami minden más embertől megkülönböztette Őt. Soha nem cselekedett az Atyától függetlenül. Mindig az Atya akaratának tökéletes alávetettségében volt. Nem volt Benne olyan akarat, amit meg kellett volna törni. Az elejétől a végéig a legnyilvánvalóbb egyetértésben volt az Őt Elküldővel. Az első feljegyzett mondata megadta az alaphangját földi életének: „Avagy nem tudjátok-é, hogy nékem azokban kell foglalatosnak lennem, a melyek az én Atyámnak dolgai?” A kísértésben, mikor az ördög támadta, állhatatosan elutasította, hogy Istentől elkülönülten cselekedjen. „Az én eledelem az, hogy annak akaratját cselekedjem, a ki elküldött engem” folyton-folyvást jellemezte nagyszerű szolgálatát. S ahogy közeledett a végéhez, ugyanazt az áldott kiválóságot látjuk, mikor a Gecsemáné kertben szemléljük véres izzadságtól borított arcát, mikor szembesül a háromszorosan szörnyű pohárral, ám mégis ezt mondja: „ne úgy legyen a mint én akarom, hanem a mint te”.

„A Fiú semmit sem tehet önmagától, hanem ha látja cselekedni az Atyát.” A „látja” (blepo) szó azt jelenti: szemlélni, észlelni, megismerni. Ez szerepel a Rm7:23-ban, 11:8-ban, 1Kor13:12-ben, Zsid10:25-ben, stb. Valahányszor a Fiú használja isteni hatalmát, azt mindig annak lelkiismeretes tudatában teszi, hogy az Atya akarata az, *amit így kell* alkalmazni.

„A Fiú semmit sem tehet önmagától, hanem ha látja cselekedni az Atyát, mert a miket az cselekszik, ugyanazokat hasonlatosképen a Fiú is cselekszi.” Itt van egy állítás, amit senki más, csakis egy isteni személy (a szó legabszolútabb értelmében) tehetett ténylegesen. Mivel a Fiú nem tehet mást, csak amit az Atya tesz, úgy viszont amiket az Atya „cselekszik, ugyanazokat hasonlatosképen a Fiú is cselekszi”. Figyeljük meg a „hasonlatosképpen” szót. Nemcsak teszi, *amit* az Atya tesz, hanem úgy teszi, ahogyan az Atya teszi, azaz oly módon, ami tökéletes összhangban áll az Ő közös isteni természetükkel. De ami még látványosabb, az a mindent felölelő „amiket”. Nemcsak teszi az Ő munkáit ugyanazzal az isteni hatalommal és

[21] A Károli-fordítás szerint: *az igazmondó Isten – a ford.*

kiválósággal, amivel az Atya teszi a Magáét, de a Fiú megtesz *mindent*, „a miket az (az Atya) cselekszik”. Ez a pozitív bizonyítéka annak, hogy itt nem a közbenjárói minőségéről beszél, mint szolga, hanem a lényegi jellegéről, ami abszolút egyenlő Istennel.

Nem tudjuk megállni, hogy ne idézzük a néhai dr. John Brown legkiválóbb megjegyzéseinek némelyikét ezzel az igeverssel kapcsolatosan: „Minden az *Atyáé* – minden a Fiú által. Az Atya teremtette a világegyetemet? A Fiú is. Az Atya tartja fenn a világegyetemet? A Fiú is. Az Atya a világ Megváltója? A Fiú is. A zsidók tényleg nem tévedtek, mikor arra a következtetésre jutottak, hogy az Úr egyenlővé tette Magát Istennel. Bizonyos, hogy aki ilyen bensőséges kapcsolatban áll Istennel, az cselekszik mindent, amit Isten cselekszik, mégpedig ugyanazon a módon, ahogyan Isten cselekszik, s az ilyen ember biztosan csakis egyenlő lehet Istennel”. Ehhez mindössze egyetlen szót teszünk hozzá: a Szentírás azt is kijelenti, hogy az Atya és a Fiú akarata a jövőben is tökéletes összhangban fognak állni, mert a Biblia utolsó fejezetében azt olvassuk, hogy az Istenség trónja az új Földön „az Istennek és a Báránynak” trónja lesz (Jel22:1). Mielőtt azonban rátérnénk a következő versre, álljunk meg egy rövid pillanatra, és vonatkoztassuk az itt szereplő dolgokat önmagunkra. „A Fiú semmit sem tehet önmagától.” Mennyire megfeddi ez az önfejűséget valamennyiünkben! Ki az a szentek között, aki ténylegesen el tudná mondani: én semmit sem tehetek magamtól, az egész életem Isten rendelkezésére áll?

„Mert az Atya szereti a Fiút, és mindent megmutat néki, a miket ő maga cselekszik; és ezeknél nagyobb dolgokat is mutat majd néki, hogy ti csudálkozzatok.” (Jn5:20) Itt a testi elme megint összezavarodik. Ha Krisztus az Isten Fia, miért kell Neki „megmutatni” mindent? Mikor egy gyermeknek mutatunk meg valamit, azt azért tesszük, mert a gyermek tudatlan. Mikor „megmutatjuk” az utazónak a helyes utat, azt azért tesszük, mert nem ismeri. A menedéket ismét Krisztus közbenjárói mivoltában keresik. Ez azonban megsemmisíti ennek a versnek a szépségét, és tönkreteszi az igeszakasz egységét. Ami itt látszólag Krisztus tudásának tökéletlenségére, vagy korlátozottságára mutat rá, az valójában ismét csak az Ő páratlan kiválóságát tárja elénk.

„Mert az Atya szereti a Fiút, és mindent megmutat néki, a miket ő maga cselekszik.” A nyitó „mert” azt jelzi, hogy szoros kapcsolat áll fenn eközött és a közvetlenül ezt megelőző vers, valamint az egész szövegkörnyezet között. Ez azt tudatja, hogy ami Urunk még mindig annak bizonyítékát tárja elénk, hogy Ő „egyenlő Istennel”. Ennek az igeversnek az állítása röviden ez: az Atyának nincsenek titkai a Fiú előtt. Mivel Ő Isten Fia, az Atya szereti Őt. Azt is mondhatjuk, hogy mivel közösen birtokolják ugyanazokat a végtelen tökéletességeket, kimondhatatlan vonzalom van az Atyában a Fiú iránt, s ez a szeretet mutatkozik meg abban, hogy az Atya „mindent megmutat néki”. Nincs tartózkodás és nincs kényszer, hanem a legtökéletesebb közvetlenség áll fenn közöttük a kölcsönös egyenlőségük következtében. Ha egy teljesen idegen látogatna el hozzád, sok dolgot nem mutatnál meg neki – a családi fotóalbumot például. Egy bizalmas barát, vagy szeretett rokon esetében azonban nem lenne efféle vonakodás. Ezt a példa tudjuk, hogy nagyon szegényes, de talán segít jobban megragadni a gondolkodásnak ama vonalát, amit bemutatni igyekszünk.

De nemcsak bemutatják „az Atya szereti a Fiút” szavak a közöttük fennálló tökéletes meghittséget, hanem az „és *mindent* megmutat néki, a miket ő maga cselekszik” szavak bizonyítják Krisztus másik isteni tökéletességét, nevezetesen az Atya és a Fiú között fennálló *abszolút értelmi egyenlőségét*. Menjünk le ismét emberi szintre. Mi haszna lenne egy írástudatlan ember számára a negyedik dimenzió matematikájáról beszélgetni? Mi értéke lenne venni egy elsősosztályos gyermeket, s „megmutatni” neki egy algebrai probléma megoldását? Ki képes tehát megérteni Isten minden útját és munkáját? A puszta teremtmény nem. A bukott ember képtelen ismerni Istent. A hívő tanul, de csak fokozatosan és lassan, s csak annyira, amennyire a Szentlélek tanítja. Még az el nem bukott angyalok is csak részben ismerik Isten elméjét, – vannak dolgok, amikbe „vágyakoznak betekinteni” (1Pt1:12). Kinek

tudta volna hát megmutatni Isten elméjének teljes bölcsességét? S megint azt válaszoljuk: egyetlen csak teremtményének sem, mert a teremtmény, legyen bármilyen magas rangú, nem képes azt megragadni. A véges nem fogadhatja be a végtelent. Nem magától értetődő hát, hogy ha az Atya „*mindent*, amit cselekszik, megmutatott a Fiúnak", akkor a Fiúnak ugyanolyan elmével kell rendelkezni, mint az Atyának? hogy ők egyek, abszolút egyenlők az értelem vonatkozásában. Krisztusnak van meg a képessége, hogy megragadjon és felfogjon „mindent, amit az Atya cselekszik", Neki tehát „egyenlőnek kell lenni Istennel", mert senki más, csak Isten képes az Atya elméjét tökéletesen felmérni.

„Látszólag arról van szó, hogy az Atya és a Fiú szeretete, az Ő tökéletes megelégedettségük egymással abban a tökéletes tudásban mutatkozik meg, amivel a Fiú rendelkezik arról a periódusról, amelyben, amiért és amiképpen az általuk egyformán birtokolt isteni hatalom működésbe jön. Ennek a tudásnak a következménye, mintha ezt mondta volna a mi Urunk – 'hogy ebben az esetben (a beteg ember meggyógyításakor) isteni hatalmat használtam, miközben az én Atyám használta azt'.

Majd hozzáteszi: 'Még tovább – még rendkívülibb megnyilvánulásai ennek az Atya és a Fiú között fennálló tudás-, akarat-, és cselekedeti közösségnek következnek': 'És ezeknél nagyobb dolgokat is mutat majd néki, hogy ti csudálkozzatok'. Azaz megértjük, hogy 'a Fiú, az Ő isteni Atyja elméje, akarata és cselekedetei tökéletes ismeretének következtében még figyelemreméltóbban mutatja be azt az isteni hatalmat, mely egyenlő mértékben az Ő Atyjáé és az Övé' – olyan bemutatók lesznek ezek, melyek mindenkit ámulattal töltenek el, aki csak látja. S hogy mik lesznek ezek a bemutatók, az kiderül abból, ami ezután következik: meggyógyított egy beteg embert, de hamarosan egy halottat is feltámasztott, sőt, egy jövőbeni időpontban minden halottat fel fog támasztani, s az egész emberiség Kormányzójaként és Bírájaként fog tevékenykedni." (Dr. John Brown)

„Mert a mint az Atya feltámasztja a halottakat és megeleveníti, úgy a Fiú is a kiket akar, megelevenít." (Jn5:21) Ez a vers mutatja be Krisztus istenségének negyedik bizonyítékát. Itt az Ő Atyjával való abszolút egyenlőségét jelenti ki a szuverén jogokban. Ez további bizonyítékát adja annak is, hogy az Úr Jézus itt nem úgy beszélt, mint alárendelt szolga, hanem mint Isten Fia. Itt az isteni szuverenitásra tart igényt. A beteg ember meggyógyítása iskolapélda volt: nemcsak az Ő hatalmát mutatta be, hanem abszolút szuverenitását is. Nem gyógyította meg az egész beteg tömeget, akik a tó körül feküdtek, hanem csak egyetlen egyet szemelt ki és gyógyított meg. Ugyanígy munkálkodik, és ugyanígy cselekszik a lelki birodalomban is. Nem elevenít meg (lelkileg) minden embert, hanem csak azokat, „akiket akar". Nem eleveníti meg az arra méltókat, mert ilyen egy sincs. Nem eleveníti meg a megelevenedést keresőket, mert a bűnben halottakként senki sem keres megelevenedést, míg meg nem eleveníttetik. A Fiú, akiket akar, megelevenít: Ő mondja ezt, és ez lezárja az ügyet. Erről nem okoskodni kell, ezt el kell hinni. Megeleveníteni annyi, mint életet adni, s az életadás isteni kiváltság. Mennyire alátámasztja ez az előző versekre adott magyarázatunkat! Itt Krisztus *isteni jogai* vannak kijelentve.

„Mert a mint az Atya feltámasztja a halottakat és megeleveníti, úgy a Fiú is a kiket akar, megelevenít." Az igevers a „mert" szóval kezdődik, ami megmutatja, hogy az előzőekben elmondottak okát adja meg, vagy bizonyítékát szolgáltatja. Nézetünk szerint ez a 19. versre tekint vissza, és szemléltető példáját adja „a miket az cselekszik, ugyanazokat hasonlatosképen a Fiú is cselekszi" kijelentésnek – az Atya feltámaszt, a Fiú úgyszintén. De van itt egy közvetlen kapcsolat az ezt megelőző verssel is. Ott a beteg ember meggyógyításánál „nagyobb dolgokra" utal. Itt pedig ennek a mintadarabját látjuk – a halottak feltámasztását: a bűneikben halottak lelki megelevenítését. Ezt tehát az Ő Atyjával való abszolút egyenlőségének további bemutatása.

„Mert az Atya nem ítél senkit, hanem az ítéletet egészen a Fiúnak adta; Hogy mindenki úgy tisztelje a Fiút, miként tisztelik az Atyát. A ki nem tiszteli a Fiút, nem tiszteli az

Atyát, a ki elküldte őt." (Jn5:22-23) Ez a kijelentés, miszerint az Atya nem ítél „senkit", különösen figyelemre méltó. Az Atya az, Akit a legtermészetesebb módon várhatnánk, hogy Bíró lesz. Ő az első, Akit megsértettek. Az Ő jogait (noha nem kizárólagosan csak az Övéit) tagadták. Az Ő kormányzói jogait vették semmibe. Ő volt az, Aki ideküldte az Úr Jézust, Akit lenéztek és megvetettek. De ahelyett, hogy az Atya lenne a Bíró, „az ítéletet egészen a Fiúnak adta", s ennek oka nem más, mint „hogy mindenki úgy tisztelje a Fiút, miként tisztelik az Atyát". Így tehát fennáll, helyesebben szólva fennáll majd az Atya és a Fiú közötti abszolút egyenlőség az isteni tisztelet terén is.

„Bizony, bizony mondom néktek, hogy a ki az én beszédemet hallja és hisz annak, a ki engem elbocsátott, örök élete van; és nem megy a kárhozatra, hanem általment a halálból az életre." (Jn5:24) A mi Urunk itt is, mint a 17. versben, szoros közösségbe hozza Magát az Atyával „a ki az *én* beszédemet hallja és hisz annak, a ki engem elbocsátott". Mivel azonban már annyit időztünk az egész igeszakaszon keresztülvonuló fő gondolatnál, hogy most rátérünk más mellékes, de a legáldottabb igazságok vizsgálatára. Ez a vers az Úr népének nagy kedvence. Ezt használta Isten arra, hogy békességet és magabiztosságot vigyen sok nyugtalan lélekhez. Ez a vers úgy beszél az örök életről, mint amit már most birtokolunk – „örök élete *van*", nem *lesz*, mikor majd meghalunk, vagy mikor eljön a feltámadás reggele. Két dolog van itt megemlítve, melyek az örök élet birtoklásának bizonyítékai és eredményei, bár rendszerint úgy tekintenek rájuk, mint két feltételre. A halló fül és a hívő szív az örök élet birtoklásának következményei, nem pedig a megszerzéséhez szükséges képesítések. Aztán a hozzátett „és nem megy a kárhozatra" garantálja a jövőt – „Nincsen azért immár semmi kárhoztatásuk azoknak, a kik Krisztus Jézusban vannak" (Rm8:1). Nincs kárhoztatása a hívőnek, mert az a Helyettesítőjére zúdult. A másik ok, amiért a hívőnek nem kell a kárhozatra mennie, hogy „általment a halálból", ami a kárhozat birodalma, „az életre".

„Bizony, bizony mondom néktek, hogy eljő az idő, és az most vagyon, mikor a halottak hallják az Isten Fiának szavát, és a kik hallják, élnek." (Jn5:25) Ez ugyanazt a gondolatot folytatja, mint ami az előző versben szerepel, de hozzátesz néhány további részletet. „A halottak hallják" – micsoda paradoxon a testi elme számára! Mégis ragyogóvá válik, ha megemlékezünk arról, hogy Isten Fiának hangja az, amit hallanak. Az *Ő* hangja képes egyedül behatolni a halál birodalmába, s mivel az Ő szava életadó szó, a halottak hallják és élnek. A hallás képessége társul a Hang hatalmához, mely szól, s pontosan azért, mert a Hang életadó, meghallják a halottak, és meghallván, élnek. Itt van Krisztus isteni mivoltának hatodik bizonyítéka: a Fiú azt állítja, hogy abszolút egyenlő az Atyával az életadó hatalom vonatkozásában.

„Mert a miként az Atyának élete van önmagában, akként adta a Fiúnak is, hogy élete legyen önmagában." (Jn5:26) Ez megerősíti, amit az imént mondtunk, s behoz egy további megerősítést. „Az Atyának élete van önmagában." „Ez hozzátartozik a természetéhez. Nem kapta senkitől, ez az Ő szükségszerűen létező természetének lényegi jellemzője. Neki úgy van élete, hogy képes életet adni, elvenni, vagy helyreállítani bárkinek, akinek tetszik. Ő minden élet forrása. Égen és földön minden, ami él, Tőle kapta az életet. Nekik nincs életük önmagukban." (Dr. John Brown) Hasonlóképpen Krisztus élete sem kapott élet. „Ő benne vala az élet" (Jn1:4). Ő azért képes életet adni másoknak, mert az Atya „adta a Fiúnak is, hogy élete legyen önmagában". Az „adta" szót jelképesen kell érteni, nem szó szerint, kijelölésként, nem juttatásként, lásd a használatát az Ézs42:6-ban, 49:8-ban, 55:4-ben. Ugyanígy az „akként adta, hogy legyen" is azt jelenti: megtartani, vagy megadni. Így tehát, mivel minden teremtmény Istenben él, mozog és létezik, ezzel szemben viszont Krisztusnak „élete van *Önmagában*", ezért nem lehet puszta teremtmény, hanem „egyenlőnek kell lennie Istennel".

„És hatalmat ada néki az ítélettételre is, mivelhogy embernek fia. Ne csodálkozzatok ezen: mert eljő az óra, a melyben mindazok, a kik a koporsókban vannak, meghallják az ő

szavát, És kijőnek; a kik a jót cselekedték, az élet feltámadására; a kik pedig a gonoszt művelték, a kárhozat feltámadására." (Jn5:27-29) Ez tárja elénk Krisztus abszolút istenségének hetedik bizonyítékát. Ő egyenrangú az Atyával *a bírói tekintély és hatalom* tekintetében is.

„És hatalmat ada néki az ítélettételre is, mivelhogy embernek fia." Az „is" a 22. versre mutat vissza, ahol ezt olvastuk: „az Atya nem ítél senkit, hanem az ítéletet egészen a Fiúnak adta". Az Ítélet azért adatott a Fiúnak, hogy mindenki úgy tisztelje Őt, ahogyan az Atyát tisztelik. Itt, a 27. versben Krisztus azonban egy további okot is megjelöl: az Atya azért is átadta az ítélettétel jogát az Úr Jézusnak, „mivelhogy embernek fia". Azért, mert Isten Fia testet öltött Magára és Emberként járt a földön, lenézték és megvetették, és nem ismerték el isteni dicsőségét. Ez további okot ad arra, hogy miért helyénvaló, ha az Emberfia lesz a Bíró az utolsó nagy napon. A Lenézetté lesz a legnagyobb tisztesség és tekintély. Mindenki kénytelen lesz térdet hajtani Előtte: így fog megdicsőülni előttük, s jut érvényre megsértett joga.

Ezután következik az utalás mindazok feltámadására, akik a koporsókban fekszenek. Először azok, akik a jót cselekedték, az élet feltámadására. Ez a szentek feltámadására utal. Őket az jellemzi, hogy „a jót cselekedték". Ez az életútjukra vonatkozik, ami megmutatja a bennük levő új természetet. Az előző versekben (24, 25) olvastunk az életről, az örök életről, amit a lelki halottakba ültetett be Isten Fiának szuverén hatalma. Ez az Ő saját élete, amit beléjük ültet. A krisztusi élet belül a krisztusi cselekedetekben mutatkozik meg kívül. Ez erőteljesen és szépen mutatkozik meg abban a nyelvezetben, amit az Úr Jézus használ, mikor a népéről beszél. Pont amint az apostol a Csel10:38-ban azzal foglalja össze Krisztus földi életét, hogy „széjjeljárt jót tévén", úgy az Úr Jézus is azt mondja itt az övéiről, hogy „a jót cselekedték", azaz az Ő saját életét mutatták ki. Ők majd kijönnek az Ő megjelenésekor (1Kor15:23, 1Thessz4:16). Kijönnek „az élet feltámadására", mert teljesen és tökéletesen lépnek be annak az életnek az akadálytalan tevékenységeibe és örömeibe, ami tényleges élet.

„A kik pedig a gonoszt művelték" írja le a kárhozottak nagy tömegét. Ők is „kijönnek". Minden istentelen halott meghallja az Ő hangját és engedelmeskednek majd neki. Ők elutasították, hogy meghallgassák, amíg a kegyelem és az igazság szavait szólta, viszont akkor kénytelenek lesznek meghallgatni Őt, amint kimondja a félelmetes ítéleteket a nagy fehér trón előtt megjelentekre. Ők nem hittek Benne, mint a bűnösök Megváltójában, most akkor úgy lesz az övék, mint „a holtak Ura" (Rm14:9). Kimondhatatlanul komoly dolog ez. Számukra a reménység nyoma sem adatik. Ez nem próbaidőre szóló feltámadás, amint az Isten Ígéjének egyes modern megrontói tanítják, hanem „feltámadás a kárhozatra". Semmi más nem vár rájuk, mint pártatlan ítélet, a kárhozatuk formális és nyilvános kihirdetése, majd azután semmi más, mint az örök kínoztatás a tűzzel és kénkővel égő tóban. Amiképpen fizikai testben vétkeztek, úgy fognak fizikai testben szenvedni is. Ahelyett, hogy dicsőséges testük lenne, a bűn által elcsúfított és a gonoszság által szörnyűségessé tett testben fognak feltámadni „gyalázatra és örökkévaló útálatosságra" – a (Dán12:2) írja le őket. Képesek lesznek tűrni a „nyomorúságot és ínséget" (Rm2:9), de nem emésztik meg őket a lángok (ahogyan a három zsidók testét sem emésztették meg a lángok a babiloni tüzes kemencében), hanem örökké folytatják „a tűzzel megsózatást" (Mk9:49); a só arról a *konzerváló* elemről beszél, mely megakadályozza a romlást.

„Én semmit sem cselekedhetem magamtól; a mint hallok, úgy ítélek, és az én ítéletem igazságos; mert nem a magam akaratát keresem, hanem annak akaratát, a ki elküldött engem, az Atyáét." (Jn5:30) Az első résznek nem kell feltartóztatnia minket, mert már fontolóra vettük a tartalmát a 19. vers tanulmányozása során. A vers második fele további adalékokat tesz hozzá az ítélethez. „Az én ítéletem igazságos"- ez rettenetesen ünnepélyes. Krisztus nem kegyelemmel, hanem kérlelhetetlen igazsággal bánik velük. Igazságot fog szolgáltatni, nem

kegyelmet adni. Ez még egyszer eltöröl minden reménysugarat azok számára, akik a „kárhozatra” támadtak fel.

Két további gondolat jön a felszínre Krisztus istenségével kapcsolatosan ezekben a záró versekben. Először a tény, hogy „a kik a koporsókban vannak, meghallják” Krisztus hangját, s „kijönnek”, azt bizonyítja, hogy Ő messze több mint a legmagasztosabb teremtmény. Ki más lenne képes ismét összegyűjteni az összes szétszórt elemet, melyek romlásnak indultak, mint Isten? Másodszor, ki más képes cselekedni az utolsó ítéletben, mint Isten? Rajta kívül senki sem képes olvasni a szívekben, és senki sem rendelkezik Rajta kívül a szükséges bölcsességgel ahhoz a rendkívüli feladathoz, ami a fehér trón előtt álló hatalmas tömeg minden egyes tagjának az őt megillető ítélete kiszabása jelent. Látjuk tehát, hogy ez az igeszakasz az elejétől a végéig a Megváltó isteni mivoltát mutatja be. Tiszteljük hát Őt is úgy, ahogyan az Atyát tiszteltjük, s boruljunk le Előtte, imádván Őt.

Tanulmányozza az érdeklődő olvasó az alábbi kérdéseket a következő, a Jn5:31-47-hez kapcsolódó leckére való felkészülés végett:

1. Mennyi bizonyság van itt Krisztus istenségéről?
2. Mi a 31. vers jelentése?
3. Mi a jelentősége a 34. vers első felének, miután Krisztus már utalt „Jánosra”?
4. Milyen figyelmeztetés van a 35. vers második felében?
5. Mi a jelenősége az „azt hiszitek”-nek a 39. versben?
6. Kire utal a 43. vers második fele?
7. Mi az erkölcsi kapcsolat abban, ha valaki az emberektől nyer tisztességet, és nem hisz Krisztusban? (44. vers)

19. fejezet: Krisztus isteni mivolta: ennek háromszoros bizonyságtétele, Jn5:31-47

Az előttünk levő igeszakasz szokásos összegzésével kezdjük:

1. Krisztus bizonyságtétele nem független az Atyáétól, 31-32. versek
2. János bizonyságtétele, 33-34. versek.
3. Krisztus bizonyságtétele Jánosról, 35. vers.
4. Krisztus munkáinak bizonyságtétele, 36. vers.
5. Az Atya bizonyságtétele, 37-38. versek.
6. A Szentírás bizonyságtétele, 39. vers.
7. Krisztus bizonyságtétele a zsidók ellen, 40-47. versek.

Amint az egyik fejezetről a másikra lépünk, mindig szükséges felidéznünk ennek a negyedik evangéliumnak a jellegét és célját. Fő célja Krisztus isteni dicsőségének bemutatása. Elsődleges és hely alkalmazását tekintve kétségtelenül azért íródott, hogy megcáfolja az Úr Jézus személyével kapcsolatos eretnekségeket, melyek virágzottak az első század vége felé. Kevesebb, mint ötven évvel azután, hogy az Úr eltávozott ezekről a helyszínekről, és visszatért Atyjához a mennybe, a gnoszticizmus szörnyűséges rendszere, mely tagadta a Megváltó lényegi istenségét, széltében-hosszában elterjedt azokon a területeken, ahol az evangéliumot prédikálták. Miközben általánosan elismerték, hogy Krisztus különleges személy volt, mégis, azt hogy „egyenlő Istennel”, sokan tagadták. S ez nem is nagyon meglepő, ha meggondoljuk, mennyi minden jelentette Vele kapcsolatosan a botránkozás követ a természeti ember számára.

Külsőleg, az emberi szem számára Krisztus közönséges embernek tűnt. Parasztcsaládban született, a legalantasabb körülmények között, Egyiptomba vitték, hogy elkerülje Heródes kegyetlen rendeletét, majd később visszatért, hogy az emberi mivolta homályában növekedjen, valószínűleg évekig az ácspad mellett dolgozva – mi mutatta volna Benne, hogy Ő a dicsőség Ura? Azután megkezdte nyilvános szolgálatát, de nem olyan nagy emberként, mint amilyenhez a világ szokott, nagy pompával és hivalkodással, hanem kedvesen és szeretetreméltóan. Nem az angyalok lenyűgöző kísérete volt Vele, hanem csak néhány szegény halász. Igényeit a kor vallási vezetői elutasították, a közvélemény ellene fordult: ugyanazok, akik először a hozsannáikat ontották Rá, végül azt kiabálták „El vele, keresztre vele”. Végül szégyenben a kegyetlen fára szegezték: nem hallgatott a felszólításra, hogy szálljon le onnan és kilehelte a lelkét – ez volt az utolsó dolog, amit a világ látott Belőle.

Most pedig, i. sz. 90-ben, az eredeti tanítványai közül már majdnem mindenki halott. A tizenkét apostol közül, akik nyilvános szolgálata alatt voltak Vele, már csak János maradt. Minden oldalról jöttek a Krisztus istenségét tagadó tanítások. Valódi szükség volt tehát az Úr Jézus isteni mivoltának ihletett, hiteles, rendszerezett bemutatására. A Szentlélek tehát arra indította Jánost – őt, aki a korai tanítványok közül a legjobban ismerte Krisztust, akinél a lelkek megkülönböztetési képessége a legfejlettebb volt, aki abban a felbecsülhetetlen kegyben részesült, hogy a Mester kebelén nyugodhatott, hogy írja meg ezt a negyedik evangéliumot. Benne bőséges bizonyíték áll rendelkezésre még a legkételkedőbb meggyőzéséhez is az Úr Jézus isteni mivoltáról. Most az írott Ígéhez irányít mindenkit Isten, akik tudni szeretnék az igazságot az Ő szeretett Fiáról, mert ebben „sok tévedhetetlen bizonyítékát” találjuk a mi áldott Megváltónk istenségének. Ezek közül is a legfontosabbak János evangéliumában találhatók.

A most tanulmányozott fejezetben az Úr Jézus által tett egyik figyelemre méltó csoda feljegyzését találjuk, amely feltűnően bemutatta az Ő isteni hatalmát. Kiszemelte az egyik legreménytelenebb esetet és egyetlen szóval meggyógyította, pedig már harmincnyolc éve szenvedett a betegségében. Mivel ez a csoda szombaton történt, a zsidók üldözni kezdték az Úr Jézust. Kegyes leereszkedéssel az Úr válaszolt a kritikájukra az Atyjával való egyenlősége hétszeres bizonyítékának eléjük tárásával. Ezt mi bizonyos fokig megvizsgáltuk, s valljuk, hogy Isten a legbővebb, legvilágosabb és legteljesebb bizonyítékot szolgáltatta benne, melynek elfogadása felbecsülhetetlen áldás, elvetése viszont hatalmas veszteség.

„Ha én teszek bizonyságot magamról, az én bizonyságtételem nem igaz.” (Jn5:31) Minden igemagyarázó, akiknek utánanéztünk, az alábbi módon magyarázzák ezt a verset: A tanúbizonyság, amit Magamról elmondtam, nem igaz, míg mások is meg nem erősítik. Isten törvénye két, vagy három tanút követel meg az igazság bizonyításához. Így tehát ha bizonyságot teszek Magamról, de senki sincs, aki megerősíthetné, akkor „nem igaz”, azaz nem meggyőző mások számára. Nekünk azonban a legalázatosabban el kell határolódnunk az efféle magyarázatoktól. A pusztán emberi szónak szüksége van a megerősítésre, de nem így van ez Isten Fiával. Azt kijelenteni, vagy arra célozni, hogy az Ő bizonyságtételét mások tanúságával kell alátámasztani annak valóságtartalma megerősítése céljából, igen nagy tiszteletlenség Vele szemben. S mi egyszerre megdöbbenünk és elszomorodunk, hogy oly sok kiváló ember efféle nézetekkel hozakodik elő.

„Ha én teszek bizonyságot magamról, az én bizonyságtételem nem igaz.” A kulcs ehhez a vershez az előzőekben rejlik. Ha elválasztjuk a szövegkörnyezettől, nehéznek fogjuk találni, de vizsgáljuk az utolsó szakaszunk fényében: most, az előttünk levő igeszakasznál azt látjuk, hogy különböző megcáfolhatatlan tanúk bizonyságaival zárja, akik bizonyságot tettek az Ő állításainak igazságtartamáról. Ennek fényében tehát azzal kapcsolatosan, ami itt elhangzik, nem lehet kifogást tenni a tudatlanságra, még kevésbé a hitetlenségre hivatkozva ebben a minden másnál fontosabb dologban. Annyira ragyogó volt Krisztus dicsősége, annyira érintett volt az Atya a szövegkörnyezet fényében, hogy minden világossá válik. Ez a vers egyszerűen másik formában ismétli meg azt, amit a Megváltó mondott az előző versben: „Én semmit sem cselekedhetem magamtól”, azaz semmit sem tehetek az Atyától függetlenül. Én annyira egy vagyok Ővele, hogy az Ő akarata az én akaratom, s ami az enyém, az az Övé is. Most tehát azt jelenti ki: „Ha én teszek bizonyságot magamról, az én bizonyságtételem nem igaz.” Feltételezően beszél – „ha”. „Ha én teszek bizonyságot magamról”, azaz ha az Atyától *függetlenül* teszek bizonyságot Magamról. Ebben az esetben „az én bizonyságtételem nem igaz”. Miért? Azért, mert ez fegyelemsértés lenne. A Fiú nem tehet jobban bizonyságot Magáról az Atyától függetlenül, mint amennyire Önmagától képes munkálkodni az Atyától függetlenül.

„Más az, a ki bizonyságot tesz rólam; és tudom, hogy igaz az a bizonyságtétel, a melylyel bizonyságot tesz rólam.” (Jn5:32) Ez megmagyarázza az előző verset és megerősíti a róla adott magyarázatunkat. A „más”, akire úgy utal, mint aki „bizonyságot tesz” Róla, nem Keresztelő János, ahogyan egyesek furcsamód feltételezték, hanem Maga az Atya. Utalás, és nem folyamodás Jánosra a 33-34. versekben történik. Figyeljük meg, hogy az Úr itt nem azt mondta, hogy „Ő az, Aki bizonyságot tesz rólam”, és az Ő bizonysága igaz, hanem azt hogy „más az, a ki bizonyságot tesz rólam”. Ő nem különíti el jobban az Atyát és az Ő bizonyságtételét Önmagától, mint amennyire bizonyságot tenne Önmagáról függetlenül az Atyától. Ezt látványos módon megerősíti az, amit a János 8-ban olvasunk: „Mondának azért néki a farizeusok: Te magadról teszel bizonyságot; a te bizonyságtételed nem igaz. Felele Jézus és monda nékik: Ha magam teszek is bizonyságot magamról, az én bizonyságtételem igaz… Ti test szerint ítéltek, én nem ítélek senkit. De ha ítélek is én, az én ítéletem igaz; mert én nem egyedül vagyok, hanem én és az Atya, a ki küldött engem.” (13-16. versek)

„Ti elküldtetek Jánoshoz, és bizonyságot tett az igazságról.” (Jn5:33) Itt az Úr arra emlékezteti „a zsidókat” (16. vers), mikor küldöttséget küldtek az Ő előfutárához (lásd Jn1:19), s ő „bizonyságot tett az igazságról”. Figyeljük meg az elvont beszédformát, amelyben ez elhangzik. Krisztus nem azt mondta, hogy „bizonyságot tett Rólam”, hanem „bizonyságot tett az igazságról”. Ezt a tanúbizonyságot a Jn1:20-27 rögzíti. Először János arról tett bizonyságot, hogy nem ő a Krisztus, hanem csak a „kiáltó szó… a pusztában: egyengessétek az Úrnak útját”. Azután bizonyságot tett Annak jelenlétéről közöttük, Akit nem ismertek, s Akiről ezt mondta: „Ő az, a ki utánam jő, a ki előttem lett, a kinek én nem vagyok méltó, hogy saruja szíjját megoldjam”. Ez volt Keresztelő János bizonyságtétele ugyanazon zsidók küldöttségének.

„De én nem embertől nyerem a bizonyságtételt; hanem ezeket azért mondom, hogy ti megtartassatok.” (Jn5:34) Isten Fia továbbra is arra a magas alapra helyezkedik, amelyről mindvégig beszélt az egész beszélgetés során. A „nem embertől nyerem a bizonyságtételt” megmutatja, hogy nem Jánosra hivatkozott a saját kijelentéseinek megerősítése végett. A célja nagyon más volt: „ezeket azért mondom, hogy ti megtartassatok”. A bizonyság, amit János tett „az igazságról”, alkalmas volt üdvös hatást gyakorolni mindazokra, akik hallották. János bizonyságtétele kegyes engedmény volt, amit Isten tett Izrael szükségének. Krisztusnak Magának nem volt erre szüksége, nekik viszont igen. Isten elküldte a hírnökét az Ő Fia előtt, hogy előkészítse Számára az utat. Szolgálata arra a célra irányult, hogy felkeltse az emberek figyelmét és ráébressze őket, mennyire szükségük van Arra, Aki megjelenni készült.

„De én nem embertől nyerem a bizonyságtételt.” A „nyerem” szót a 44. vers magyarázza meg nekünk, amelyben „keres”-re változik. Azt jelenti, megragadni, utánakapni. Krisztus nem alázná meg Magát emberi bizonyságtételek idézésével. Az Ő abbéli állítása, hogy egyenlő Istennel, az emberi bizonyságtételnél biztosabb alapon nyugodott. Emlékeztette azonban ezeket a zsidókat arra, mit mondott János a képviselőiknek egy korábbi alkalom során, s hogy ez azért történt, hogy „megtartassanak”, mert az üdvösség Istennek az igazságról szóló bizonyságtételébe vetett hitből származik.

„Ő az égő és fénylő szövétnek vala, ti pedig csak egy ideig akartatok örvendezni az ő világosságában.” (Jn5:35) Ez volt a legkegyesebb Krisztustól. János hűséges bizonyságot tett Róla, Aki utána jött, most pedig Isten Fia tesz bizonyságot Jánosról. Csodálatos példája annak az ígéretnek, hogy ha mi megvalljuk Krisztust az emberek előtt, Ő is megvall minket Isten előtt. „Égő és fénylő szövétnek” – azaz „lámpa” – ahogyan az Úr nevezi őt. Égett belül, világított kívül. János világossága nem rejtetett véka alá, hanem világított „az emberek előtt”. Ó kedves olvasó, vajon rólad elmondhatja majd a Megváltó, hogy „égő és fénylő lámpa” voltál? Vajon a világosság benned „égő”, vagy csak pislákoló? Vajon a te lámpád bele „el van koppantva”, vagy csupa korom, ezért csak gyengén és sápadtan izzik? Manapság nagyon nagy szükség van a világban az égő és fénylő lámpákra. Az árnyékok gyorsan nyúlnak, a sötétség növekszik, és az éjfél órája rohamléptekkel közeledik. „Ezt pedig cselekedjétek, tudván az időt, hogy ideje már, hogy az álomból felserkenjünk; mert most közelebb van hozzánk az idvesség, mint a mikor hívőkké lettünk. Az éjszaka elmúlt, a nap pedig elközelgett; vessük el azért a sötétségnek cselekedeteit, és öltözzük fel a világosság fegyvereit.” (Rm13:11-12)

„Ti pedig csak egy ideig akartatok örvendezni az ő világosságában.” (Jn5:35) Ez példáját adja a köves talajú hallgatóknak a Magvető példázatában. Róluk mondja Krisztus: „A mely pedig a köves helyre esett, ez az, a ki hallja az ígét, és mindjárt örömmel fogadja; De nincs gyökere benne, hanem csak ideig való; mihelyt pedig nyomorgatás vagy üldözés támad az íge miatt, azonnal megbotránkozik.” (Mt13:20-21) Ilyenek voltak ezek a zsidók: „csak egy ideig” örvendeztek János világosságában. Az igazi hívők és a pusztán vallásoskodók között azonban nem az a különbség, hogyan kezdik, hanem hogy hogyan érnek véget. „De a ki mindvégig megáll, az megtartatik”: a kitartás mindvégig nem a feltétele az üdvösségnek, hanem a bizonyítéka. Így ha Krisztus azt mondja: „Ha ti megmaradtok az én beszédemben,

bizonnyal az én tanítványaim vagytok” (Jn8:31), akkor a megmaradás Krisztus beszédében annak bizonyítéka, hogy mi az Ő tanítványai vagyunk. Úgy véljük, ami ezeket a zsidókat egy időre „örvendezésre” késztette János világosságában, az az eljövendő Messiásról tett bizonyságtétele. Ez valóban jó hír volt, mert számukra szabadulást jelentett a római iga alól, valamint minden ellenségük megsemmisítését. Mikor azonban a Messiás ténylegesen megjelent, s ehelyett azzal állt elő, hogy az elveszetteket jött megkeresni, valamint megtérést és hitet követelt, az örömük hamarosan elpárolgott.

„De nékem nagyobb bizonyságom van a Jánosénál: mert azok a dolgok, a melyeket rám bízott az Atya, hogy elvégezzem azokat, azok a dolgok, a melyeket én cselekszem, tesznek bizonyságot rólam, hogy az Atya küldött engem.” (Jn5:36) Itt az első bizonyságtétel, melyre Krisztus hivatkozik isteni mivoltának bizonyítására. Az Ő „cselekedetei” kétségtelen bizonyítékát adják kilétének. Visszaadta a hallását a süketnek, a beszélőképességet a némának, a látását a vaknak, megtisztította a leprást, megszabadította az ördög foglyait, feltámasztotta a halottat. Járt a vízen, lecsendesítette a szelet, lecsillapította a tengert. Borrá változtatta a vizet, egyes-egyedül megtisztította a templomot, és jóllakatta a nagy sokaságot néhány kenyérrel és hallal. S ezeket a csodákat a saját belső hatalmával vitte véghez. Ezekre a cselekedetekre, mint az Ő istenségének bizonyítékaira hívja most fel a figyelmet. Nagyon gyakran hivatkozott a „cselekedeteire”, mint isteni bizonyságtételt tevő dolgokra: lásd Jn10:25, 38, 14:11, 15:24.

Néhai Ryle püspök hívta fel a figyelmet öt dologra az Úr csodáival kapcsolatosan. „Először is a *számuk*, nem kevés volt, hanem sok. Másodszor a *nagyságuk*, nem kis csodák voltak, hanem nagy beavatkozások a természet szokásos menetébe. Harmadszor a *nyilvánosságuk*: nem zugolyában, hanem általában nyílt napon, sok tanú, s gyakran az ellenségek előtt történtek. Negyedszer a *jellegük*: ezek majdnem mindig a szeretet, a kegyelem és a könyörület cselekedetei voltak, hasznosak és jók az emberek számára, nem pusztán az erő puszta mutogatásai. Ötödször, ezek közvetlenül az emberi érzékszervekre *irányultak*, láthatóak voltak, és kiálltak bármiféle vizsgálatot. A különbség közöttük és azok között, amelyekkel Róma dicsekszik minden szempontból látványos és perdöntő.” Ezekhez még hozzátehetünk két további jellemzőt: hatodszor, a *mesterkéletlenségük*. Nem mechanikusan voltak megrendezve, hanem a mi Urunk szolgálatának természetes menetében következtek be. Semmi nem volt előzetesen megszervezve velük kapcsolatban. Hetedszer, a *hatékonyságuk*. Ugyanolyan óriási különbség volt a Krisztus által tett gyógyító csodák, valamint a manapság oly széles körben hirdetett nyomorult utánzói csodái között, mint amekkora az Ő tanításai és azok tanításai között, akik azt állítják, hogy az Ő nevében gyógyítanak. Krisztus gyógyításai azonnaliak voltak, nem fokozatosak: teljesek és tökéletesek, nem elhibázottak és csalódást okozók.

„Azok a dolgok, a melyeket én cselekszem, tesznek bizonyságot rólam.” Mielőtt rátérnénk a következő versre, megállunk, hogy saját magunkra alkalmazzuk ezeket a szavakat. A mi cselekedeteink is tesznek bizonyságot mirólunk. Ha a mi cselekedeteink „halott cselekedetek”, fa, széna, pozdorja, amelyek majd megégnek az utolsó napon, az azt bizonyítja, hogy testiek vagyunk, a test után járunk, s az efféle bizonyságtétel megszégyeníti és megszomorítja Őt, Akinek a nevét hordozzuk. Ha azonban bővelkedünk „jócselekedetekben”, ez azt mutatja, hogy lélek után járunk, s az emberek (hívő testvéreink), látván jócselekedeteinket, dicsőíteni fogják Atyánkat, Aki a mennyben van. Milyen „bizonyságot” tesznek hát rólad, kedves olvasó, a „cselekedeteid”? S az íróéi? „Igyekezzünk jó cselekedetekkel elöljárni” (Tit3:8).

„A ki elküldött engem, maga az Atya is bizonyságot tett rólam. Sem hangját nem hallottátok soha, sem ábrázatát nem láttátok.” (Jn5:37) A mi Urunk által tett csodák nemcsak az egyetlen és nemcsak a legközvetlenebb bizonyítékai voltak az Ő isteni mivoltának. Maga az Atya tett bizonyságot. Az igemagyarázók többsége ezt Krisztus keresztségre vonatkoztatja,

mikor az Atya hangja jelentette ki: „Ez amaz én szerelmes fiam, a kiben én gyönyörködöm." Mi azonban úgy véljük, ez aligha helyes. Urunk ugyanis rögtön ezután ezt mondta: „Sem hangját nem hallottátok soha, sem ábrázatát nem láttátok". Mi ereje lenne hát annak, hogy itt Krisztus az Atya a Jordán mellett tett bizonyságára hivatkozik, ha ezek a becsmérlői nem hallották azt a hangot? Személy szerint arra gondolok, hogy Krisztus inkább azokra a bizonyságokra utal, amelyeket az Atya tett a Fiáról a prófétákon keresztül az ószövetségi időkben. Ez több jelentést látszik adni annak, ami ezután következik – az ószövetségi üdvrendet egy *láthatatlan* Istent jellemezte, Akinek sem a hangja nem hallatszott, sem az ábrázata nem látszott.

„Az ő ígéje sincs maradandóan bennetek: mert a kit ő elküldött, ti annak nem hisztek." (Jn5:38) Itt az Úr elkezdi annak komoly alkalmazását, amit ezeknek a zsidóknak a lelkiismeretéről és szívéről mondott. Figyeljük meg az ellenük felhozott borzasztó vádakat: „az ő ígéje sincs maradandóan bennetek" (38. vers), „nem akartok hozzám jőni" (40. vers), „az Istennek szeretete nincs meg bennetek" (42. vers), „nem fogadtatok be engem" (43. vers), „azt a dicsőséget, a mely az egy Istentől van, nem keresitek" (44. vers), „az ő írásainak nem hisztek" (47. vers). De figyeljük meg az alapvető vádat: „az ő ígéje sincs maradandóan bennetek". Ez megmagyarázza az összes többit. Ez volt az ok, amelynek az összes többi csak elkerülhetetlen következménye volt. Ha Isten Ígéjének nincs meg a helye az ember szívében, akkor nem jön Krisztushoz, nem fogadja be Őt, nem szereti az Istent, s nem keresi azt a dicsőséget, amely csakis Istentől származik. Csak akkor vagyunk megőrizve az Isten elleni vétkezéstől, ha az Ige a szívünkbe van rejtve.

„Tudakozzátok az írásokat, mert azt hiszitek, hogy azokban van a ti örök életetek; és ezek azok, a melyek bizonyságot tesznek rólam" (Jn5:39). Ez az utolsó bizonyság, amelyet a mi Urunk idéz, s számunkra egyben a legfontosabb. János már régen eltávozott, az Úr „szavai" többé már nincsenek az emberek szeme előtt, az Atya hangja sem hallatszik már, de a Szentírás bizonyságtétele fennmaradt. A Szentírás bizonyságot tett Krisztusról és kijelentette az Ő isteni mivoltát. Ez a bizonyságtétel volt a csúcspont. Az isteni ihletésű Szentírás volt a legfelsőbb bíróság. S micsoda fontosságot és tekintélyt tulajdonít Krisztus Neki! A Szentíráson kívül már sehová sem lehetett fellebbezni, felette nem állt magasabb tekintély, utána már nem voltak újabb bizonyságok. Áldott dolog megfigyelni a sorrendet, amelyben Krisztus a három bizonyságtételt állította, melyekre isteni mivolta bizonyítása végett hivatkozott. Elsők voltak ezek között a saját isteni cselekedetei. Második volt az Atya által a prófétákon keresztül tett bizonyság. Harmadik volt a Szentírás bizonyságtétele, amit a Szentlélek által ihletett emberek írtak. Azaz, ebben a három bizonyságban figyelemre méltó utalás történik a Szentháromság minden egyes Személyére.

„Tudakozzátok az írásokat" egyszerre volt folyamodás, és parancs. Ezt felszólító módban kell olvasni (mint az angol *Amplified Version* teszi). Ennek bizonyítéka a következő: először is a szó *használata*. A Szentírás a saját Maga magyarázója. Ha a Szentírást a Szentírással vetjük egybe, világossá válik a jelentése. A Jn7:52-ben találjuk annak a görög szónak (ereuano) egyetlen további előfordulását az egész János evangéliumban, amit itt a „tudakozni" szóval fordítottak. „Felelének és mondának néki: Vajjon te is Galileus vagy-é? *Tudakozódjál* és lásd meg, hogy Galileából nem támadt próféta." Mikor a farizeusok azt mondták Nikodémusnak, hogy „tudakozódjál és lásd meg", akkor *felszólították,* hogy kutassa a Szentírást. Azaz a szónak mindkét esetben felszólító és nem kijelentő értelme van. Egyébként, ha kijelentő értelmet adunk itt a Jn5:39-ben az igének, azzal az igevers első felét semmitmondóvá tesszük, de felszólító módban fordítva a jelentése teljes összhangba kerül azzal, ami előtte hangzott el, valamint azzal, ami rögtön ezután következik. „Mert *ti*[22] azt hiszitek, hogy azokban van a ti örök életetek." A „ti" névmás hangsúlyos. A „hiszitek" szó

[22] Az angol bibliafordításban szerepel – *a ford.*

nem azt fejezi ki, hogy a dolog kétséges, vagy pusztán emberi vélekedés volt. Inkább azt jelenti, mintha Krisztus azt mondta volna: „Hiteteknek egyik cikkelye ez: azt hiszitek (arról vagytok meggyőződve), és joggal, akkor hát tegyétek is meg. Tudakozzátok[23] a Szentírást (melyről meg vagytok győződve, hogy abban rejlik az örök élet), és rá fogtok jönni, hogy az is Rólam tesz bizonyságot". A „hinni" szó nem kételkedést fejez ki, hanem meggyőződést állít (v. ö. Mt22:42, stb.).

„Tudakozzátok az írásokat." Itt egy parancs az Úrtól. Istenségének tekintélye áll mögötte. Azt mondja, „tudakozzátok" (kutassátok), ne pusztán „olvassátok". Az itt levő görög szót a vadászattal kapcsolatosan használták, arra utalt, ahogyan a vadász becserkészte a vadat. Mikor felfedezte egy állat nyomát, minden figyelmét az előtte levő talajra irányította, szorgalmasan keresvén az egyéb nyomokat, melyek elvezethetnék a zsákmányához. Hasonló módon kell tanulmányoznunk Isten Ígéjét, aprólékosan megvizsgálva minden kifejezést, végigkövetvén annak minden egyes előfordulását, s a használatából kell kikövetkeztetni a jelentését. A nagy indíték ehhez a szorgalmas tanulmányozáshoz az, hogy a Szentírás „bizonyságot tesz" Krisztusról. Bárcsak mind az író, mind az olvasó naponta ügyelne erre a Szentírás „tudakozására" vonatkozó isteni intésre!

„És nem akartok hozzám jőni, hogy életetek legyen!" (Jn5:40) Nem a bizonyítékok hiánya, hanem az akarat romlottsága tartotta vissza ezeket a zsidókat attól, hogy Krisztushoz menjenek. S ez mind a mai napig így van. Az Úr Jézus készen áll mindenkit befogadni, akik Hozzá mennek, de a természetüknél fogva az emberek nem akaródznak, nem akarnak Hozzá menni, „hogy életük legyen". De miért? Azért, mert nem fogják fel a rájuk leselkedő félelmetes veszélyt: ha tudnák, hogy a sír szélén állnak, menekülnének az eljövendő harag elől. De miért van ez így? Mert ha észrevennék állapotukat: gonosz mivoltukat, vakságukat, keményszívűségüket, romlottságukat – rohannának a nagy Orvoshoz, hogy gyógyítsa meg őket. S mindez miért? Mivel a testi elme ellensége Istennek és Krisztus Isten.

„Dicsőséget emberektől nem nyerek." (Jn5:41) Itt az Úr ismét a méltóságát tartja fenn és ragaszkodik isteni önállóságához. A „nem nyerek" azt jelenti, mint a 34. és 44. versekben is, hogy „nem keresem" az emberektől a dicsőséget. „'Mikor megfogalmazom állításaimat, és arról panaszkodok, hogy azokat figyelmen kívül hagyjátok, az nem azért történik, mert a kegyeitekbe akarok férkőzni, s nem is azért, mert arra törekszem, hogy bárki emberfia, vagy embercsoport elfogadjon.' Neki nem volt szüksége az ő jóváhagyásukra, s nem nyerhetett tisztességet abból, ha tapsoltak neki. Az Ő célja az volt, hogy megerősítse isteni Atyja jóváhagyását az Általa adott megbízás hűséges ellátásával. Ami pedig amazokat illette, Ő nem arra vágyott, hogy tapsoljanak Neki, hanem hogy üdvözüljenek Általa. Ha sajnálkozott, éspedig nagyon sajnálta makacs hitetlenségüket és megátalkodottságukat, ez az ő kedvükért történt, nem a sajátjáért. Ilyen volt az Úr földöntúli, nem becsvágyó lelkülete, s ilyennek kell lenni minden szolgája lelkületének is." (Dr. John Brown)

„De ismerlek benneteket, hogy az Istennek szeretete nincs meg bennetek." (Jn5:42) Mennyire kimutatja ez Krisztus mindentudását! Ő, Aki a szíveket vizsgálta, ismerte ezeknek a zsidóknak az állapotát. Ők azt színlelték, hogy az igaz és élő Isten imádói. Látszólag nagyon féltették az Ő tisztességét. A legakkurátusabbaknak mutatkoztak a szombat megtartásában. Krisztust azonban nem lehetett becsapni. Ő tudta: nincs meg bennük az Isten szeretete, s ezért utasították el, hogy Hozzá jöjjenek, és életük legyen. S most is így van ez. Az ok, amiért az emberek megvetik Krisztus állításait nem az, hogy az állítások melletti bizonyítékok bármiféle híjával lennének, hanem a részükről fellépő bűnös ellenszenv miatt nem figyelnek ezekre az állításokra. Nincs meg bennük az Isten szeretete, mert ha meglenne, befogadnák és tisztelnék az Ő Fiát.

[23] Kutassátok, nézzétek meg – *a ford*.

„Én az én Atyám nevében jöttem, és nem fogadtatok be engem; ha más jőne a maga nevében, azt befogadnátok.” (Jn5:43) Kimondhatatlanul komoly dolog ez. Az, hogy Izrael elutasította Krisztust, csak előkészítette az utat ahhoz, hogy befogadják az Antikrisztust, mert Urunk a vers második részében őrá utal. Pontosan, amiképpen Éva az Isten igazságának elutasításával megnyílt a Gonosz hazugságának elfogadására, úgy az igaz Messiás elutasítása erkölcsileg Izraelt is előkészítette a hamis Messiás elfogadására, aki majd a saját nevében jön, azt tesz, ami neki tetszik, és emberektől fogja keresni a dicsőséget. Így fogja teljes mértékben leleplezni a természeti ember megromlott szívét. Mennyire megmutatja ez, mi rejlik a bukott teremtményben, s mennyire elénk tárja romlottságát!

„Mimódon hihettek ti, a kik egymástól nyertek dicsőséget, és azt a dicsőséget, a mely az egy Istentől van, nem keresitek?” (Jn5:44) A „dicsőség” elfogadást, vagy dicsőítést jelent. Miközben ezek a zsidók a fő céljuknak azt tették meg, hogy a többiek jó véleménnyel legyenek róluk, s többé-kevésbé közönyösek maradtak Isten helyeslését és jóváhagyását illetően, így nem jöttek Krisztushoz. Krisztushoz jönni annyi, mint porig alázni magunkat Előtte és az elveszett bűnösök helyére állni. S elfogadni Őt Úrnak és Megváltónak, ettől kezdve Annak a dicsőségére élni, akit az emberek lenéztek és elvetettek, azonnal elválasztaná őket a világtól, s megvetést és üldöztetést zúdítana a fejükre. De nincs középút: „a barátkozás a világgal, ellenségeskedés Istennel”. Ha azt választjuk, hogy az emberek tiszteljenek és mosolyogjanak ránk, elidegenültek maradunk Istentől.

„Az embereket manapság becsapja az ember felépítésének, a faj fejlesztésének, a jellem formálásának gondolata, valamint az önmagukhoz való ragaszkodás, mintha az embernek mindössze irányváltásra lenne szüksége. Az ember önmagában gonosz, természeténél fogva bűnös, a végtelenségig el van idegenedve Isten életétől. Mert mi másért jött volna Krisztus, mint hogy ezt megadhassa? Őt nem olyan tisztelettel kell fogadni, mint amilyennel az emberek adóznak a magas rangú tisztségviselőknek, mert azok is csak olyanok, mint nekik tiszteletet adók, de Ő mindenek felett áll, s örök élete van, amit adni akar. Neki üresség kell az Ő teljességéhez, bűnösség a szentségéhez, bűnösök az üdvözítéshez, halál az élethez, s aki megérti, hogy elveszett és tehetetlen, megkap mindent. Nem azt jelenti ez, hogy az embereknek kell megtenniük mindent a bűneik elhagyása és a megjavulás végett, valamint jámbor tisztelettel kell adóznia Jézus nevének és a vallásos rítusoknak, hozzátéve ezeket a saját jóságukhoz, hogy Isten elfogadja őket. Olyanoknak kell lenniük, mint annak a szegény embernek ennek a fejezetnek az elején, aki Krisztus adósa volt mindenben: venniük kell ahelyett, hogy adnának. Tiszteletet kapni egymástól megrontja az egész, Istenről és az Ő Krisztusáról alkotott elképzelést. Csak akkor tiszteljük Őt, mikor Általa üdvözülünk, aztán pedig, már üdvösségre jutván, a Krisztus Jézusban imádjuk az Urat és örvendezünk Neki.” (Mal. Taylor)

„Ne állítsátok, hogy én vádollak majd benneteket az Atyánál; van a ki vádol titeket, Mózes, a kiben ti reménykedtetek. Mert ha hinnétek Mózesnek, nékem is hinnétek; mert én rólam írt ő.” (Jn5:45-46) A mi Urunk azzal fejezi be, hogy tudtukra adja a zsidóknak: majd számot kell adniuk Isten ítélőszéke előtt, hogy miért utasították el Őt, s a vádlójuk az a nagy törvényadó lesz, akivel dicsekedtek, de akinek a bizonyságát elvetették. Itt a végső oka, amiért nem mentek Hozzá, hogy életük lehessen – elutasították Isten írott Ígéjét is.

„Van a ki vádol titeket, Mózes, a kiben ti reménykedtetek. Mert ha hinnétek Mózesnek, nékem is hinnétek; mert én rólam írt ő.” Mennyire komoly és mélyreható ez! Ha volt valami, amiben ezek a zsidók úgy vélték, hogy hisznek, az Mózes volt és az ő írásai. Komolyan harcoltak a törvényért: Mózes nevét majdnem minden nemzeti hősüknél jobban tisztelték. Készek lettek volna meghalni azért, amit Mózes tanított. Isten Fia azonban mégis komolyan azt jelenti ki, hogy a zsidók nem hittek Mózesnek, s ennek azt a bizonyítékát adja, hogy ha valóban hittek volna Mózes írásainak, akkor hittek volna Krisztusban is, Akiről Mózes írt. Milyen borzalmasan csalóka az emberi szív! „Van olyan út, mely helyesnek látszik

az ember előtt, és vége a halálra menő út.” (Péld14:12) Ó kedves olvasó, légy biztos abban, hogy hiszel, mégpedig üdvözítő hittel Isten Fiában.

„Ha pedig az ő írásainak nem hisztek, mimódon hisztek az én beszédeimnek?” (Jn5:47) Mennyire leleplezi ez a „bibliakritikusokat”! Ha nem hisznek Mózes írásainak, nem számít, milyenek a gyülekezetei kapcsolataik, vagy vallásos meggyőződéseik, mert ez annak biztos bizonyítéka, hogy üdvösségre nem jutott emberek – emberek, akik nem hittek Krisztusban. Az Ószövetség írásainak és Krisztus tanításainak azonos a tekintélye: mindkettő egyformán Isten Ígéje.

Tanulmányozzuk az alábbi kérdéseket a következő fejezethez:

1. Mit jelentenek az 1. vers nyitó szavai?
2. Milyen vonatkozásban ismételjük ma a 2. verset?
3. Mi a jelentősége a 4. versnek pont a tömeg jóltartása előtt?
4. Hogyan alkalmazhatjuk ma önmagunkra Krisztusnak az 5. versben szereplő kérdését?
5. Mennyiben képviselnek minket Fülöp és András? (7-9. versek)
6. Milyen lelki leckét tanít a 11. vers?

20. fejezet: Krisztus jóltartja a tömeget, Jn6:1-13

Az Úr Jézus által tett összes csoda közül az ötezer jóltartása az egyetlen, amelyet mind a négy evangélista feljegyez. Ez azonnal azt jelzi, hogy valami rendkívüli fontosságú dolognak kell benne rejlenie, ezért a legaprólékosabb tanulmányozást igényli. A Szentlélek – ha tisztelettel szólhatunk ilyen nyelvezettel – a legtárgyilagosabb kifejezésekkel írta le ezt a csodát. Semmi erőfeszítés nem történik a csoda kihangsúlyozására. Teljes mértékben hiányzik az a nyelvezet, amit egy ihletetlen toll természetes módon alkalmazott volna az olvasóra tett hatás fokozása érdekében. De mégis, a történet egyszerűsége és nagy tömörsége ellenére azonnal nyilvánvaló, hogy az éhes tömeg eme jóltartása kiemelkedő példája volt Krisztus mindenható hatalmának. Amint Ryle püspök megjegyezte, az összes csoda közül, amiket a mi Megváltónk tett, egy sem volt annyira nyilvános, és annyi tanú előtt bemutatott, mint ez. A mi Urunk itt öt kenyérrel és két kis hallal egy hatalmas tömeg testi szükségleteit tölti be. Olyan élelmet hívott létezésre, amely annakelőtte nem létezett. S hogy még egy gondolatot kölcsönözzünk Ryle püspöktől: a beteg meggyógyítása és a halott feltámasztása során valami olyan dolog módosult, vagy állíttatott helyre, amely *már* létezett, itt azonban abszolút teremtésről volt szó. A többi csoda közül csak egyetlen egy emlékeztet erre valamiképpen – a legelső, mikor a vizet borrá változtatta. Ez a két csoda önmagukban egy osztályba tartoznak, s bizonyosan lényeges, hogy az egyik az Ő drága vérére emlékeztet minket, míg a másik az ő érettünk megtöretett szent testére mutat. S hisszük, hogy ez a fő oka annak, amiért mind a négy evangélista megemlíti: Ez *Maga Krisztus ajándékának* az előképe volt. A többi csodái bemutatták hatalmát, és szemléltették munkáit, de ez az egy sajátságos módon mutatja be Krisztusnak, az élet kenyerének a személyét.

Miért ez a konkrét csoda lett tehát mindenek felett kiszemelve? Az előbbi mellett még három válasz adható, melyek ekképpen foglalhatók össze: Először, mert olyan bizonyítékokon alapuló értéke volt ennek a csodának, mely az összes többit felülmúlta. Urunk egyes csodái a magánéletben, vagy csak kis társaságban mentek végbe, mások olyan természetűek voltak, melyeknek a vizsgálata a kételkedők számára nehéz, egyes esetekben lehetetlen volt. Itt azonban egy olyan csodával van dolgunk, melyet nyíltan tett, több ezer fős tömeg szeme láttára. Másodszor, a csoda belső természete miatt. Élelemteremtés volt: valami olyasminek a létezésre hívása, amely korábban nem létezett. Harmadszor, a csoda példaképül szolgáló fontossága. Közvetlenül beszélt Krisztus személyéről. S ehhez hozzátehetünk egy negyedik választ is. A tény, hogy az éhes tömeg eme jóltartásának csodáját mind a négy evangélista feljegyezte, azt mutatja, hogy egyetemes a felhasználása. A Máté általi említése arra utal, hogy Krisztus előképét vetíti elénk, amint egy napon eljön Izrael szegényeit táplálni – v. ö. Zsolt132:15. A Márk általi említése azt tanítja, hogy mi Isten szolgáinak fő feladata – megtörni az élet Kenyerét az éhezőknek. A Lukács általi említése kijelenti Krisztus elégségességét minden ember összes szükségleteinek a betöltésére. A János általi említése elmondja, hogy Krisztus az Isten népének Tápláléka.

Mielőtt nekikezdünk magának a csodának a vizsgálatához, meg kell figyelnünk az elrendezését – a módot, ahogyan itt be van nekünk mutatva. Előtte azonban, követvén a rendes szokásunkat, az előttünk álló igeszakasz rövid összegzését adjuk.

1. Krisztust nagy tömeg követi Galileába, 1-2. versek.
2. Krisztus visszavonul egy hegyre a tanítványaival, 3. vers
3. Az idő: közvetlenül húsvét előtti, 4. vers.
4. Fülöp próbára tétele, 5-7. versek.
5. András hitetlensége, 8-9. versek.
6. A nagy sokaság jóltartása, 10-11. versek.

7. A maradék darabok összegyűjtése, 12-13. versek.

„Ezek után elméne Jézus a galileai tengeren, a Tiberiáson túl.” (Jn6:1) „Ezek után”: utalás az előző fejezetben leírtakra – a beteg ember meggyógyítására, a zsidóktól elszenvedett üldöztetésre, amiért ez szombaton történt, a zsidók elhatározottságára, hogy megölik, mert Istennel tette Magát egyenlővé, valamint az Úr hosszú válaszára. Ezek után a dolgok után az Úr elhagyta Jeruzsálemet és Júdeát, majd „elment a galileai tengeren túl”. Hasonló ez ahhoz, amit a Jn4:1-3-ban olvastunk. Isten Fia nem marad egyhelyben, és nem szórja a gyöngyeit a disznók elé. Eltávozott azoktól, akik megvetették és elutasítottál Őt. Nagyon komoly dolog ez, és figyelmeztetés minden hitetlen számára, aki ezeket a sorokat olvassa.

„És nagy sokaság követé őt, mivelhogy látják vala az ő csodatételeit, a melyeket cselekszik vala a betegeken.” (Jn6:2) Mekkorát tévedtek ezek az emberek Krisztus személyének megítélésében és méltánylásában! Csak egy csodálatos varázslót láttak Benne, Aki képes csodákat tenni, valamint ügyes orvost, aki képes a betegeket meggyógyítani. De nem vették észre, hogy Ő a bűnösök Megváltója és Izrael Messiása. Vakok voltak az Ő isteni dicsőségére. S vajon másként van ez a nagy tömegekkel manapság? Ó jaj, kevesen látnak Krisztusban többet, mint csodálatos tanítót és nagy példaképet.

„És nagy sokaság követé őt, mivelhogy látják vala az ő csodatételeit, a melyeket cselekszik vala a betegeken.” Milyen szomorúan életszerű. Még mindig az üres kíváncsiság és az izgalom szeretete miatt verődik össze a nagy tömeg. S amiről itt olvasunk, az manapság is oly sok helyen megismétlődik. Mikor egyes professzionális evangélistákat „hitgyógyítókként” hirdetnek, micsoda betegtömeg özönlik az összejöveteleikre! Mennyire keresik a fizikai gyógyulást, miközben valójában oly keveset törődnek a lelkük meggyógyulásával!

„Felméne pedig Jézus a hegyre, és leüle ott a tanítványaival.” (Jn6:3). Ez tekinthető a 2. versben olvasottak folytatásának, de hozzákapcsolható az első vershez, ebben az esetben a második verset mintegy zárójelbe téve olvassuk. Ha a 2. verset tekintjük az oknak, amiért a mi Urunk visszavonult a hegyekbe a tanítványaival, akkor ebben az az elképzelés rejlik, hogy elvonult a hitetlen világ elől. A csodák sokakat vonzottak Utána, de csak keveseket Őhozzá. Tudta, miért „követé Őt” a nagy sokaság, s komoly dolog látni, amint visszavonul a hegyek közé a tanítványaival. Nem vállal közösséget a hitetlen világgal: az Ő helye az Övéi között van. Ha a 3. verset közvetlenül az 1. után olvassuk, úgy azt látjuk, amint a Megváltó elhagyja Júdeát, belefáradva (v. ö. Mk6:31) a jeruzsálemiek hitetlenségébe és önelégültségébe. „Felment a hegyekbe, más atmoszférába, bemutatván az Atyához való felemelkedést, Akihez lelki felüdülés végett vonult vissza.” (Malachi Taylor) V. ö. a Jn6:15-öt és a Jn7:53-at a Jn8:2-vel más példák vonatkozásában, ebben az evangéliumban.

„Közel vala pedig husvét, a zsidók ünnepe.” (Jn6:4). Ez látszólag ismét azért van itt beszúrva, hogy rámutasson a judaizmus kiüresedett állapotára. A húsvét közel volt, de a közöttük levőt Isten Bárányát nem hiányolták a formális vallásos vakbuzgók. Sőt mi több, mivel „meg akarák őt ölni” (Jn5:18), visszavonult Galileába. Jó tehát, hogy a Szentlélek ismét emlékeztet rá minket: a húsvét a „zsidók ünnepévé” alacsonyodott le. Mennyire fontos ez mintegy előszóként mindahhoz, ami ezután következik! A húsvét arra az éjszakára tekint vissza, amikor Izrael gyermekei a bárányból lakomáztak, itt azonban a leszármazottaikat éhezni látjuk! Fizikai állapotuk külső megjelenése volt a lélek ürességének. Később majd meglátjuk, miképpen adja meg nekünk ez a vers az igeszakaszunk gondviselő jelentőségének egyik kulcsát.

„Mikor azért felemelé Jézus a szemeit, és látá, hogy nagy sokaság jő hozzá, monda Filepnek: Honnan vegyünk kenyeret, hogy ehessenek ezek?” (Jn6:5) Miközben a sokaság nem ismerte Krisztust, az Ő szíve gyengéd könyörületre indult irántuk. Még ha a méltatlan indíték vonzotta is ezt a tömeget Krisztus után, Ő akkor sem volt közönyös a szükségleteik iránt. „És kimenvén Jézus, láta nagy sokaságot, és megszáná őket” (Mt14:14). Ugyanígy

Márknál is (Mk6:34). Ennek a mondatnak a hiánya itt, Jánosnál, a Szentírás isteni eredete megannyi bizonyítékának egyike. Nemcsak ihletett minden szava, de a megfelelő helyén is van. Krisztus „könyörületét", bár a többi evangélista gyakran utal rá, János, aki az Ő isteni személyének fenségét és dicsőségét tárgyalja, soha nem említi. Azaz, mikor Máté beszél Krisztus könyörületéről, azzal azt mondja el, milyen közel jött a Messiás az Ő népéhez, mikor pedig Márk, az megmutatja, milyen alaposan lépett Jehova Szolgája azok szenvedésébe, akiknek szolgált. Ennek az Ígének a hiánya Jánosnál megmutatja az Ő emberfeletti nagyságát. Látjuk tehát, miképpen van minden a legjobban, és a legszebben a helyén. S milyen sokat veszítünk istentelen kapkodásunk és gondatlanságunk miatt, mikor elmulasztjuk észrevenni és értékelni az isteni Művész eme szeretetreméltó, apró ecsetvonásait! Adja az isteni kegyelem mind az olvasónak, mind az írónak, hogy tiszteletteljesebben kezelje a Szentírást, s több fáradsággal ismerkedjünk kimeríthetetlen gazdagságával. Örömmel maradnánk itt és fedeznénk fel további apró részleteket, melyek hiányoznak János beszámolójából – például a tényt, amiről Máté számol be, hogy (mielőtt a csoda megtörtént volna) esteledett, s tanítványok sürgették a Mesterüket: bocsássa el a tömeget – de talán többet érünk el, ha az olvasóra hagyjuk ezeknek a részleteknek a felfedezését.

„Mikor azért felemelé Jézus a szemeit, és látá, hogy nagy sokaság jő hozzá, monda Filepnek: Honnan vegyünk kenyeret, hogy ehessenek ezek? Ezt pedig azért mondá, hogy próbára tegye őt; mert ő maga tudta, mit akar vala cselekedni." (Jn6:5-6) A Szentírást olvasva elmulasztjuk megszerezni Belőle a legszükségesebb áldásokat, amíg nem alkalmazzuk azokat a szíveinkre és életünkre. A többivel ellentétben a Biblia élő könyv. Messze több mint pusztán csak a múlt történelme. Vegyük el belőle a helyszíneket és a mellékes részleteket, s a szent történetek élő személyeket és ma történő eseményeket írnak le. Isten nem változik, s nem változnak cselekedeteinek indítékai és alapelvei sem. Az emberi természet is ugyanaz ebben a huszadik században, mint az elsőben volt. A világ ugyanaz, az ördög ugyanaz, s a hit próbái is ugyanazok. Tekintsen hát minden keresztyén olvasó úgy Fülöpre, mintha saját maga állna a helyén. Fülöp belekerül egy próbára tevő helyzetbe. Az Úr intézte úgy, hogy ilyen körülmények közé kerüljön. Az célja az volt, hogy „kipróbálja", vagyis próbára tegye. Vonatkoztassuk ezt most önmagunkra.

Ami itt Fülöppel történt, az elvileg és lényegileg valamennyiünkkel naponta megtörténik. Próbák, vagy nem nehéz, helyzetek állnak elő, s mi állandóan szembesülünk velük. Nem véletlenül, a sors szeszélye folytán jönnek: mindegyiket az Úr keze rendezi. Ezekkel Isten a hitünket teszi próbára. Ezek „megpróbálnak" minket. Legyünk nagyon egyszerűek és gyakorlatiasak. Hirtelen jön egy számla, mit kezdünk vele? A reggeli posta hírei előre nem látott nehézségekbe taszítanak minket: miképpen kecmergünk ki belőlük? Elakad egy fog a háztartás gépezetében, ami azzal fenyeget, hogy megtöri a napi rutint: mit teszünk? Hirtelen váratlan követelést támasztanak velünk szemben: miképpen kezeljük? Nos, kedves barátaim, az efféle tapasztalatok miképpen találnak ránk? Vajon Fülöphöz és Andráshoz hasonlóan a saját forrásaink után nézünk? Vajon elménket gyötörjük valami megoldást keresve? Vagy inkább első gondolatainkkal az Úr Jézushoz fordulunk, Aki oly sokszor megsegített már a múltban? Itt, pont itt van a hitünk próbája.

Ó, kedves olvasó, vajon megtanultunk Isten elé tárni minden nehézséget, amiképpen azok felbukkannak? Kialakítottuk már azt a szokást, hogy ösztönösen Hozzá forduljunk? Micsoda a mi gyengeségünk az Ő erejéhez mérten? Micsoda a mi ürességünk az Ő óceáni teljességéhez képest? Semmi! Akkor nézünk hát rá naponta egyszerű hittel, biztos ígéretére támaszkodva: „Az én Istenem pedig be fogja tölteni minden szükségeteket" (Fil4:19). Ó, mondod, könnyű ilyen tanácsot adni, de sokkal nehezebb ezt meg is tenni. Igaz. Sőt, önmagában lehetetlen. A te szükséged és az én szükségem az, hogy hitet kérjünk, kegyelemért könyörögjünk, és a tehetetlenség olyan érzésével kiáltsunk Istenhez, hogy csak és kizárólag Krisztusra támaszkodjunk. Azaz, kérj és várj, s olyan jónak fogod Őt is találni, mint az Ígéjét.

„Miért csüggedsz el lelkem, miért nyughatatlankodol bennem? Bízzál Istenben, mert még hálát adok én néki, az én szabadítómnak és Istenemnek.” (Zsolt43:5)

A madarak csűr nélkül,
Vagy raktár nélkül tápláltatnak,
Tanuljunk meg tőlük,
Hinni a kenyerünkben.

Az Ő szentjeitől amire szükség van,
Soha nem lesz megtagadva,
Amiképpen meg van írva:
„Az Úr gondot visel”.

Mikor megjelenik a Sátán,
Hogy utunkat állja,
S eltölt minket félelemmel,
Hittel győzedelmeskedünk.

Ő nem veheti el tőlünk,
Noha sokszor megpróbálta,
A szívmelengető ígéretet:
„Az Úr gondot visel”.[24]

„Felele néki Filep: Kétszáz dénár árú kenyér nem elég ezeknek, hogy mindenikök kapjon valami keveset.” (Jn6:7) Lássuk ismét önmagunk portréját Fülöpben. Először is mit mutat ki Fülöp eme válasza? Azt, hogy a körülményekkel volt elfoglalva. A látható dolgokra nézett – a tömeg méreteire – és az efféle nézés mindig akadályt jelent a hit útjában. Készített egy gyors számítást, mennyi pénzre lenne szüksége ekkora tömeg akárcsak szerény élelmezésére, de Krisztus nélkül számolt! Válasza a hitetlenség nyelvén szólt – „Kétszáz dénár árú kenyér nem elég ezeknek, hogy mindenikök kapjon *valami keveset*”. Furcsa dolog „kevésről” beszélni a Végtelen Hatalom és Végtelen Kegyelem jelenlétében! Hitetlenségét elárulta a konkrétan megnevezett összeg is – kétszáz dénár.

A Szentírásban a számok sohasem használatosak találomra. Kétszáz a húsz tízszerese, s a Szentírásban a húsz a *hiábavaló várakozást* jelöli, mikor hiába várja valaki az Isten által kijelölt időt, vagy szabadulást. Például az 1Móz31:41-ben arról olvasunk, miképpen várt Jákób *húsz* évet, hogy birtokba vehesse feleségeit és vagyonát, ám míg be nem következett a huszonegyedik év, nem jött el az Isten által kijelölt szabadulás. A Bír4:3-ban olvassuk, hogyan várt Izrael húsz évig a Jabin igájából való megszabadulásra, de a huszonegyedik év eljöveteléig nem jött el az Isten által kijelölt szabadulás. Majd az 1Sám7:2-ben olvassuk, miképpen volt a szövetség ládája húsz éven át Kirjárth-Jeárimban, de a huszonegyedikben Isten elhozta azt onnan. Mivel tehát a húsz az elégtelenségről beszél, az Isten által kijelölt szabadulás híjáról, így a kétszáz is ugyanezt az elképzelést közvetíti erősített formában. A kétszázzal a Szentírásban mindig gonosz vonatkozásban találkozunk. Nézze meg az olvasó (de tényleg vegye sorra valamennyit) az alábbi igehelyeket: Józs7:21, Bír17:4, 1Sám30:10, 2Sám14:26, Jel9:16. Így a szám itt a Jn6:7-ben kellőképpen kifejezi Fülöp *hitetlenségét*.

Mennyire meglepő volt ez a hiba Fülöp hitében! Feltételezhetnénk, hogy miután a tanítványok tanúi voltak az Úr csodatevő erejének, eddigre már megtanulták, hogy minden teljesség Benne lakozik. Azt feltételezhetnénk, hogy hitük erős, szívük nyugodt és magabiztos

[24] Eredetiben verses formában szerepel, de itt csak a gondolatok átadására szorítkoztam – *a ford*.

volt. De – *ezt kell feltételeznünk?* Vajon a mi Istent nem tisztelő hitetlenségünk nem vizsgálna felül efféle várakozásokat? Vajon nem jöttünk már rá, mennyire gyenge a hitünk? Mennyire eltompult az értelmünk! Mennyire földi az elménk és a szívünk! Hiába keresi bennünk néha az Úr akárcsak a hit egyetlen sugarát is, mely Őt dicsőítené. Ahelyett, hogy számolnánk az Úrral, mi is, akárcsak Fülöp, a természeti erőforrásokkal vagyunk elfoglalva. Óvakodjunk tehát Fülöp hitetlenségének megítélésétől, nehogy önmagunkat is ugyanazon ítélet alatt levőknek találjuk!

Milyen gyakran gondolta az író, miután átélte az Úr kezének valamely megnyilvánulását az ő javára, hogy a jövőben majd hisz Neki, hogy az Ő múltbeli jóságának és kegyelmének emlékezete segítségével nyugodt és magabiztos marad, mikor a következő felhő elkezdi beborítani a tájat. Ó jaj! Mikor ez ténylegesen bekövetkezett, milyen szomorú csődöt mondott! Nagyon keveset tudtunk a mi áruló szívünkről, s még most is nagyon keveset tudunk. Ó, kedves olvasó, mindannyiunknak szüksége van az Úr megtartó kezére az utazás során minden egyes lépésnél ebben a világban, mely a Gonosz kezében van, s ha az a kéz egyetlen pillanatra visszavonulna, úgy elsüllyednénk, mint ólom a nagy vizekben. Ó, csak a kegyelem mentett meg minket, csak a kegyelem képes megtartani minket, s csak a kegyelemmel vagyunk képesek biztonsággal végigjárni utunkat. Semmi, semmi más, csak a szuverén Isten megkülönböztető és mindenható kegyelme!

„Monda néki egy az ő tanítványai közül, András, a Simon Péter testvére: Van itt egy gyermek, a kinek van öt árpa kenyere és két hala; de mi az ennyinek?” (Jn6:8-9) A hitetlenség fertőző. Mint előtte Fülöp, András is látszólag vak Krisztus dicsőségére. „Mi az ennyinek?” mondta a hitetlenség ugyanazon gonosz szíve, ami sokkal korábban már megkérdezte: „Avagy tudna-é Isten asztalt teríteni a pusztában?” (Zsolt78:19) S mennyire kibukkan itt a hitetlenség tehetetlensége! „Hogy mindenikök kapjon valami keveset”, mondta Fülöp; „Mi az ennyinek?” kérdezte András. Mit számított a „sok”, mikor Isten Fia volt jelen! Fülöphöz hasonlóan András is Krisztus nélkül számolt, ezért csak egy reménytelen esetet látott maga előtt. Milyen gyakorta nézünk Istenre a nehézségeinken keresztül, vagy inkább próbálunk, mert a nehézségek elrejtik Őt. De tartsuk csak Rajta a szemünket, s eltűnnek a nehézségek. De jaj! micsoda önközpontú, kételkedő, bűnös teremtmények vagyunk! Isten elhalmozhat minket kegyelmének gazdagságával – nyithat nekünk megannyi száraz utat a nehéz körülmények vizein át – kinyújtott kézzel megszabadíthat minket hat bajból, mégis, mikor eljön a hetedik, ahelyett, hogy a Jób5:19-re támaszkodnánk, olyan bizalmatlanok vagyunk, és úgy tele vagyunk kételyekkel, mintha soha nem ismertük volna Őt. Olyan törékeny és romlott teremtmények vagyunk, hogy az ebben az órában meglevő hitünk a leggyalázatosabb bizalmatlanságot képes megteremni a következőben. A tanítványok hitetlenségének eme példája a mi „okulásunkra” van feljegyezve – hogy megalázzon, és odafigyelésre késztessen. Ugyanerről a hitetlenségről tett tanúbizonyságot Izrael a pusztában, mert az emberi szív minden korban ugyanaz. Isten minden egyiptomi és vörös-tengeri csodája mintha semmi se lett volna, mikor a pusztai megpróbáltatásokkal kerültek szembe. Próbáik a „Szin pusztájában” (2Móz16:1) pontosan csak azt hozták ki a szívükből, amit ez a próba hozott ki Fülöpéből és Andráséból, s pontosan azt, amit a hasonló próba kihoz a miénkből – a vakságot és a hitetlenséget. Az emberi szív, mikor próbára tétetik, nem teremhet mást, mert nincs is benne más. Ó, micsoda hévvel kellene naponta imádkoznunk Atyánkhoz: „ne vígy minket kísértésbe [próbába]”!

„Jézus pedig monda: Ültessétek le az embereket.” (Jn6:10) Mennyire hálásaknak kell lennünk, hogy Isten az áldásait az Ő kegyelmének gazdagsága, nem pedig a mi hitünk szegénysége szerint osztogatja. Mi történt volna a sokasággal, ha Krisztus a tanítványai hitének megfelelően járt volna el? Nos, a sokaság üres hassal távozott volna! Ó, kedves olvasó, Isten áldásai eljönnek hozzánk, dacára minden méltatlanságunknak. Krisztus soha nem mond csődöt, noha bennünk nincsen más, csak csőd. Ő a karját soha egy pillanatra sem

vonja vissza, és szeretetét sem hűti le a szkepticizmusunk és a hálátlanságunk. Ennek hallása, vagy olvasása felbátoríthatja a csak vallásoskodó keresztyént, hogy tovább folytassa gondatlan, és Istent nem tisztelő útját, de nagyon másként lesz ez Isten *valódi* gyermekével. Az Úr változatlan jóságának, kimeríthetetlen kegyelmének – dacára visszacsúszásainknak – felfogása könnyekre fakasztja az Isten iránti félelemben.

„Jézus pedig monda: Ültessétek le az embereket." Milyen türelmes volt az Úr a tanítványaival! Nem feddte meg durván sem Fülöpöt, sem András. Az Úr ismeri alkatunkat, és tudja, hogy porból vagyunk. Az „ültessétek le az embereket" újabb próba volt, ezúttal az *engedelmességüké*. S alapos próba volt. Mi haszna volt az éhes sokaság leültetésének, mikor nem volt semmi, amivel meg lehetett volna őket etetni? Ó, de hát Isten szólt, Krisztus adta a parancsot, és az elég volt. Mikor Ő parancsol, a mi dolgunk az engedelmeskedés, nem pedig az okoskodás és a vitatkozás. Miért nem szabad Ádámnak és Évának enni a tudás fájáról? Egyszerűen azért, mert Isten megtiltotta nekik. Miért kell Noénak a közeledő özönvízre utaló bármiféle jel hiányában is felvállalni a bárkaépítés minden fáradságát? Egyszerűen azért, mert Isten parancsolta neki. Miért kell a keresztyénnek megkeresztelkedni? Miért kell az asszonyoknak hallgatniuk a gyülekezetekben? Egyszerűen azért, mert Isten parancsolta meg ezeket – Csel10:48, 1Kor14:34.

Valóban áldott dolog megjegyezni a tanítványok Mesterüknek adott válaszát. Hitük csődöt mondott, de engedelmességük nem. Mikor mindkettő csődöt mond, komoly okunk van kételkedni, hogy vajon van-e lelki élet az illetőben. Az ő engedelmességük azonban bizonyította keresztyénségük valódiságát. Ha a hit gyenge, az engedelmesség a legjobb módja a megerősítésének. „Ismerjük hát el", mondja a próféta, „törekedjünk megismerni az Urat." Ha nincs elég világosságod, járj aszerint a mérce szerint, amivel rendelkezel, s biztosan kapsz majd még több világosságot. Ez bizonyítja majd, hogy Isten őszinte szolgája vagy. Nos, látszólag ez az, amit a tanítványok is tettek. Hitük világossága csekély volt, de hallották Jézus szavát: „Ültessétek le az embereket". Cselekedni tudnak, ha nem is látnak. Képesek engedelmeskedni az Ő szavának, ha nem is látják, hogy az egész teljesség benne lakozik szembeszállni minden nehézséggel. Emiatt engedelmeskednek a parancsának. Az emberek leülnek, és Jézus elkezdi kiárasztani az áldásait. S így az engedelmességük cselekedetével a hitük megvilágosodik, s minden szükség betöltetik. Mindig ez az eredménye, ha a rendelkezésünkre álló világosságnak megfelelően járunk. „A kinek van, annak adatik." A világosság lehet gyenge, lehet csak egy, az elmét megvilágító fénysugár, mindazonáltal ez az, amit Isten adott neked. Ne nézd le. Ne rejtsd el. Járj annak megfelelően, és adatik több is.

„Itt megfigyelhetjük, miképpen jut el minden áldás hozzánk az engedelmesség csatornáján keresztül. Az összes szükség betöltését a Megváltó már előbb eldöntötte az elméjében, 'mert ő maga tudta, mit akar vala cselekedni' (6. vers). Ám ha ez még így is volt, akkor is ezen a közegen keresztül kellett átáramlania – olyan közvetlenül és elválaszthatatlanul kapcsolódik Isten kegyelmi céljainak kivitelezése a parancsai iránti engedelmességünkhöz. Ez a fő jellemvonása Isten egész népének. Az '*engedelmes gyerekek*' kifejezéssel vannak megkülönböztetve azoktól, akik ehhez a világhoz tartoznak. 'Engedelmeskedett' volt a fő jellemzője a mennyei Mesternek, s ez az a jel, amit a Szentlélek minden szolgájára is rátesz. Az engedelmesség és az áldás elválaszthatatlanul összekapcsolódnak Isten Ígéjében. 'Ha bárki tenni fogja az Ő akaratát, megtudja majd a tanításról, hogy az vajon Istentől van-e'. 'A ki ismeri az én parancsolataimat és megtartja azokat, az szeret engem; a ki pedig engem szeret, azt szereti az én Atyám, én is szeretem azt, és kijelentem magamat annak.'" (Dr. F. Whitefield)

„Jézus pedig monda: Ültessétek le az embereket." De miért „ültessék le"? Két válasz adható. Először, mert Isten a rend Istene. Bárki, aki tanulmányozta Isten munkáját, tudja ezt. Ugyanez a helyzet az Ő Ígéjével. Mikor az Ő népe elhagyta Egyiptomot, nem rendetlen csürheként vonultak ki, hanem ötös csoportokban – lásd 2Móz13:18 széljegyzet. Ugyanez

volt a helyzet, mikor átlépték a Jordánt és beléptek Kánaán földjére – lásd Józs1:14 széljegyzet. S itt is így volt. Márk mondja: „Letelepedének azért szakaszonként, százával és ötvenével” (Mk6:40), s még mindig így van: „Mindenek ékesen és jó renddel legyenek” (1Kor14:40). Valahányszor tehát zűrzavar támad vallási összejöveteleken – ketten, vagy még többen imádkoznak egyszerre, stb. – az annak a biztos jele, hogy nem a Szentlélek felügyeli. „Az Isten *nem* a rendetlenség Istene” (1Kor14:33).[25]

„Ültessétek le az embereket.” Másodszor, s lehet, hogy nem veszünk észre egy, a lelki életre vonatkozó fontos alapelvet ebben, nevezetesen hogy le kell ülnünk, ha táplálkozni akarunk – bűnösre és szentre egyaránt igaz. A test tevékenységeit be kell fejezni, ha az élet kenyerét akarjuk megkapni. Milyen nagy szüksége van valamennyiünknek arra, hogy kérjük Istent: tanítson meg csendben lenni és nyugodtan ülni! Forduljunk csak a Zsolt107:30-hoz, az Ézs30:15-höz, az 1Thessz4:11-hez, az 1Pt3:4-hez, és merengjünk el rajtuk. Ebben az őrült korban, amikor mindenki ide-oda rohangál, mikor a kiválóság mértéke nem az, hogy mennyire jól van valami elvégezve, hanem hogy mennyire gyorsan, mikor az Úr népét is teljességgel megfertőzte a kapkodás eme lelke, ez valóban időszerű Íge. S ne képzelje az olvasó, hogy van hatalma rá önmagától engedelmeskedni. Nekünk gyakran betegség által kell „leülni” kényszerülnünk. Figyeljük meg ugyanezt a szót a Zsolt23:2-ben: „Füves legelőkön *nyugtat* engem”.

„Nagy fű vala pedig azon a helyen.” (Jn6:10) Milyen kegyelmes a Szentlélek, hogy ezt feljegyezte! Semmi sem, legyen bármilyen apróság, vagy jelentéktelenség sem ismeretlen Isten előtt, s nem kerüli el a figyelmét. A „sok barmot” sem felejtette el Ninivében (Jón4:11). S milyen aprólékosan jegyezte fel Isten Ígéje a házat, annak elhelyezkedését, valamint az Úr egyik tanítványának nevét és foglalkozását (Csel10:5-6)! Minden előtte van a menny feljegyzéseiben. Isten szeme minden, az életünkkel kapcsolatos körülményen rajta van. Semmi sem túl kicsiség Számára, ha az szeretett gyermekét érinti. Isten azt rendelte, hogy a természet biztosítson párnát, amire ez az éhes tömeg leülhet! Márk hozzáteszi: a fű „zöld” volt (Mk6:39), ami arra emlékeztet minket, hogy Ígéjének „zöld legelőin” kell nyugodnunk, ha a lelkünket akarjuk tápláltatni.

„Leülének azért a férfiak, számszerint mintegy ötezeren.” (Jn6:10) Ez újabb gyönyörű sor a képben (v. ö. az öt kenyérrel a 9. versben), mert az ötös mindig a kegyelemről beszélő szám, s ezért volt uralkodó a szent sátorban is, ahol az Úr megmutatta kegyelmét Izrael közepette. Az öt a négy (a teremtmény) plusz egy – Isten. Ez Isten, amint hozzáadja az Ő kegyelmét az Ő keze munkájához.

„Jézus pedig vevé a kenyereket” (Jn6:11). Nem nézte le a kenyereket, mivel csak kevés volt belőlük, vagy a halakat, mert „kicsik” voltak. Mennyire elmondja ez nekünk, hogy Isten örül a kis és gyenge dolgoknak! Egy csecsemő könnyeit használta a fáraó lánya szívének megindítására. Dávid parittyájával és kavicsával verte le a nagy erejű filiszteust. A „kislány” segítségével vezette el a „nagy hatalmú” Naámánt Elizeushoz. Egy özveggyel és annak maroknyi élelmével látta el a prófétáját. Egy „kisgyermeket” használt, hogy megtanítsa a tanítványainak oly szükséges leckét az alázatosságról. Így itt is, az öt kenyérrel és a két kis hallal ellátta a nagy tömeget. S kedves olvasó, talán arra is készen áll, hogy téged használjon – legyél bár gyenge, jelentéktelen, tudatlan – de „erőssé tesz Istenek az erősségek lerontására” (v. ö. 2Kor10:4). Jegyezd azonban meg: ezeket a kenyereket és halakat csak *Krisztus kezébe kellett adni*, hogy azok hatékonnyá és elégségessé váljanak!

„Jézus pedig vevé a kenyereket.” Nem vetette meg ezeket és nem cselekedett ezektől függetlenül. Nem hozott le mannát az égből, hanem azt használta, ami kéznél volt. S biztos, hogy ez egy újabb lecke, melyet oly sokaknak kell a szívükre venni manapság. Igaz, hogy Isten nincs a rendelkezésre álló eszközökre korlátozva, hanem gyakorta felhasználja azokat.

[25] A Károli-fordítás szerint: Mert az Isten nem a visszavonásnak, hanem a békességnek Istene – *a ford*.

Mikor meggyógyította a keserű vizet Márában, fadarabokat használt (2Móz15:23-25). Ezékiás meggyógyításánál fügekoszorút alkalmazott (2Kir20:4-7). Timótheust arra biztatta Pál, hogy „élj egy kevés borral, gyomrodra és gyakori gyengélkedésedre való tekintetből” (1Tim5:23). Eme igeversek fényében óvakodjunk attól, hogy egyesek fanatikus vélekedését kövessük, akik minden orvosságot és gyógynövényt megvetnek, mikor betegek.

„És hálát adván” (Jn6:11). Krisztus mindenben tökéletes példát hagyott ránk. Itt arra tanít, hogy Istent ismerjük el minden jó dolog Adományozójának, s úgy tekintsünk Rá, mint Aki betölti teremtményeinek minden szükségét. Ez a legkevesebb, amit megtehetünk. Ebben a dologban mulasztani a legnagyobb hálátlanság.

„Adta a tanítványoknak, a tanítványok pedig a leülteknek” (Jn6:11). Itt ugyanazt a leckét tanuljuk, amit az első csoda is tanított, hogy Istennek tetszik az emberi eszközök használata kegyelem céljainak elérése érdekében, s ezzel megadja nekünk a felbecsülhetetlen megtiszteltetést és kiváltságot, amivel „Isten munkatársai” lehetünk (1Kor3:9). Krisztus a tanítványain keresztül adott enni az éhes tömegnek. Ez ugyanúgy az ő munkájuk is volt, mint Krisztusé. Krisztusé volt az előteremtés, de az elosztás a tanítványoké. Krisztus végére mehetetlen gazdagsága és az éhes tömegek között helye van a megszentelt szolgálatnak. S nem szabad ezt kizárólagosan a pásztorok és evangélisták munkájának tekinteni. Isten minden gyermekének boldog kötelessége, hogy továbbadja másoknak, amit először neki adott meg kegyelemből az Úr. Igen, ez az egyik feltétele annak, hogy mi magunk is többet kapjunk. Ez az egyik dolog, amire Pál emlékeztette a zsidókat. Kijelentette, hogy sok mondanivalója van, ám ők nehezen értik meg, mert lassúak lettek (a szó jelentése tunya) a hallásra, s járatlanok az Íge használatában. Következésképpen, ahelyett, hogy másokat tanítanának, – amint kellene, – nekik maguknak kell ismét tanulniuk (Zsid5:11-13). Ugyanez az értelme a mi Urunknak a Lk8:18-ben feljegyzett rejtélyes mondásában, miszerint „a kinek van, annak adatik; és a kinek nincs, még a mijét gondolja is hogy van, elvétetik tőle”. Az „akinek van” a hívő, aki jól használja azt, amit kapott, s ennek következtében még többet kap, az „aki pedig gondolja, hogy van neki” az a bizonyos ember, aki véka alá rejti a világosságát, tehát nem jól használja, amit kapott, ezért elvétetik tőle. Légy tehát óvatos, kedves olvasó. Ha nem Isten dicsőségére használjuk, amit Tőle kaptunk, Ő visszatarthatja a további áldásokat, és visszaveheti azt, amit nem a megfelelő módon használtunk.

„Adta a tanítványoknak, a tanítványok pedig a leülteknek.” Bárki elképzelheti a bizonytalanság és a kétség zavarodott érzéseit, amint a tizenkettő elindult a Megváltótól az éhes tömeg felé a kevés élelemmel a kosarukban. De aztán a kételynek át kellett adnia a helyet a megdöbbenésnek, majd a tiszteletteljes ámulatnak, miután kiosztván, amijük volt, visszamentek a Mesterükhöz újabb adagért, s folytatták az osztogatást, mindenkinek odaadván a kenyér- és haladagját, majd a végén több maradt, mint a kezdetben! Emlékezzünk rá, hogy Jézus Krisztus „tegnap, ma és mindörökké ugyanaz”, s hogy a teljesség egésze lakozik Benne. A Mk6:41-et megvizsgálva látjuk, hogy ott a Szentlélek a csoda *modus operandi*-ját írta le: „Ő pedig vette vala az öt kenyeret és a két halat, és az égre tekintvén, hálákat ada; és megszegé a kenyereket és adá tanítványainak, hogy tegyék azok elé; és a két halat is elosztá mindnyájok között”. A „megszegé” (megtörte) aorisztikus értelemben szerepel, egy pillanatig tartó cselekedetet jelölvén, míg az „adá” múlt időben, az átadás folytonos cselekedetét kifejezve. „Ez megmutatja, hogy a csodatevő hatalom Krisztus kezében volt, a megszegés és az adás között” (Companion Biblia).

„Adta a tanítványoknak, a tanítványok pedig a leülteknek.” Micsoda lecke van itt a keresztyén szolgáló számára! Az apostolok először megkapták a kenyeret a Mesterük kezéből, majd „adták” a tömegnek. Nem az Ő kezük sokszorozta meg a kenyereket, hanem az Övé! Ehhez hasonlóan nem az igehirdető feladata értékelni, vagy fogadni az élet kenyerét. *Ő* nem teheti azt lélekmentővé senki számára. Ez nem az ő munkája, és nem is felelős érte. Isten az, Aki a „növekedést” adja! Az sem feladata az igehirdetőnek, hogy valami újat és eredetit

teremtsen. Az Ő kötelessége *venni* a kenyeret Urának kezéből, majd adni azt a népnek. S hogy mit tesznek az élet kenyerével, az már az ő felelősségük! De emlékezzünk rá: nem adhatjuk másoknak anélkül, hogy először mi magunk is ne vennénk. Csak a teli edény csordul túl!

„Hasonlóképen a halakból is, a mennyit akarnak vala." (Jn6:11) „Drága, drága szavak! Az ellátás csak kérésre állt le. Így mikor Ábrahám járt közben az igazakért Szodomában, az Úr nem szűnt meg ígérni, amíg Ábrahám nem szűnt meg kérni. Ugyanígy volt Illés olajával, amíg volt üres edény a házban, nem szűnt meg a bőséges utánpótlás (2Kir4:6). S hasonlóképpen itt is, amíg csak egyvalaki ellátandó maradt, az ellátás csak jött és jött az Úr Jézus gazdag kincseiből. A folyam bőven áradt, míg mindenkit ki nem elégített. Ez a kegyelem. Ez az, amit az Úr Jézus tesz az Ő egész népével. Elmegy a szegény, csődbe ment bűnöshöz, és kezébe adva a menny forrásainak listáját, ezt mondja neki: „Írd rá, amit csak szeretnél!" Ma is ilyen a mi drága Urunk. Ha szűkölködünk, akkor nem Benne, hanem önmagunkban szűkölködünk. Ha szegények és gyengék vagyunk, vagy próbára tétetünk és kísértetünk, az nem azért történik, mert nem vagyunk képesek önmagukon segíteni, hanem azért, mert nem segítünk magunkon (minden a tiétek *Krisztusban*, 1Kor3:21). Nagyon kicsi a hitünk a láthatatlan és örökkévaló dolgokban. Olyan keveset veszünk Krisztus forrásaiból. Nem megyünk Hozzá a lelki szükségleteinkkel – üres edényeinkkel – és nem merítünk az Ő kegyelmének óceánnyi teljességéből.

'A mennyit akarnak vala.' Drága, drága szavak. Emlékezz rájuk kételkedő, vonakodó, minden hitért való könyörgésedben a kegyelem trónja előtt. 'A mennyit akarnak vala.' Emlékezz rájuk megpróbált és megkísértett, minden erőért való könyörgésedben a pusztai utadon. 'A mennyit akarnak vala.' Emlékezz rájuk kifosztott és sivár, akinek a szemei vörösek a sírástól, s a zöld pázsit fölé hajolsz, mely alatt nyugszik minden földi reménységed, s úgy megszakadt a szíved, hogy soha be nem gyógyul a feltámadás reggeléig – emlékezz ezekre a szavakra, mikor sérült és megüresedett lelked gyászos hangon könyörög a Megváltó fülébe segítségért és erőért. S te vétkes, aki a földig görnyedt a bűn egész életen át cipelt terhe miatt, járván a romlásra vezető széles út tekervényes ösvényeit, szántszándékkal elszakadván Istenedtől; mikor a bűntudat nyila átjárja lelkedet, s velőtrázó hangon kiáltasz kegyelemért – emlékezz ezekre a drága, drága szavakra: 'a mennyit akarnak vala'. ' a ki hozzám jő, semmiképen ki nem vetem'." (Dr. F. Whitefield)

„A mint pedig betelének" (Jn6:12). Isten nem szűkmarkúan ad. „Mikor betelének" – mennyire ellentétben áll ez Fülöp szavaival: „hogy mindenikök kapjon valami keveset"! Az egyik az isteni kegyelem kiáradása, a másik a hitetlenség korlátja volt. Krisztus a saját kimeríthetetlen forrásaiból táplálta őket, s mikor Ő táplálja népét, nem hagy betöltetlen szükséget. Krisztus, egyedül csak Ő elégít meg. Azt ígéri: „a ki hozzám jő, semmiképen meg nem éhezik, és a ki hisz bennem, meg nem szomjúhozik soha" (Jn6:35). Tudod-e kedves olvasó, mit jelent „betelni" az Ő áldott kezétől: betelni békességgel, betelni örömmel, betelni a Szentlélekkel!

„Szedjétek össze a megmaradt darabokat, hogy semmi el ne veszszen." (Jn6:12) Mindenki betelt, de még maradt is bőségesen! Milyen csodálatos és milyen áldott dolog is ez. Az egész teljesség Krisztusban lakozik, s ez a teljesség kimeríthetetlen. Megszámlálhatatlanul sok bűnös üdvözült, s telt be a lelkük, de a kegyelem gazdagsága ma ugyanúgy csorbítatlan, mint eddig bármikor. S ezt a verset más szemszögből is vizsgálhatjuk. „Szedjétek össze a megmaradt darabokat." Bőségesen volt mindenki számára, de a mi Urunk nem hagy szemetet. Mennyire megfeddi ez azt a bűnös pazarlást, amit mindenfelé látunk! A Szent itt is tökéletes példát hagyott ránk. „Szedjétek össze a megmaradt darabokat" olyan Ige, amely mindenkinek szól. A „darabok", melyekre a legjobban kell vigyáznunk, az időnk darabjai. Milyen gyakran pocsékoljuk ezeket el! „Semmi el ne vesszen"! „Szedjétek össze" – eltékozolt pillanataitokat, lusta szolgálataitokat, lomha energiáitokat, hűvös vonzalmaitokat, elhanyagolt kötelességeiteket. Szedjétek ezeket össze és használjátok az Ő dicsőségére.

„Összeszedék azért, és megtöltének tizenkét kosarat az öt árpa kenyérből való darabokkal, a melyek megmaradtak vala az evők után.” (Jn6:13) Mennyire megerősíti ez azt, amit a másoknak való továbbadásról mondtunk! A kenyerek megszaporodtak a szétosztás és megsokszorozódtak a kivonás által! Mi soha nem szegényedünk el, hanem meggazdagszunk, ha adunk másoknak. A mással jótevő ember kövéredik meg (Péld11:25). Soha nem kell azért izgulnunk, hogy nekünk nem marad elegendő a saját szükségleteinkre. Isten soha nem engedi meg, hogy a nagylelkű adakozó legyen a vesztes. A fukarság az, ami elszegényít. A tanítványoknak több maradt a végére, mint amennyi az elején volt nekik! „Megtöltének tizenkét kosarat”, azaz a tizenkét apostol szintén bőségesen kapott a saját szükségleteik betöltése végett! Ők voltak azok, akik a szolgálatukkal meggazdagították az éhes tömeget. Micsoda áldott biztatás ez Isten szolgáinak manapság!

Végezetül hadd hívjuk fel a figyelmet egy másik, csodálatosan tipikus korképre, mely bőven megtalálható ebben az evangéliumban. Az előttünk levő igeszakasz kedves képét mutatja Isten tevékenységének ebben a korszakban. Gondosan meg kell figyelni, hogy a János 6 ezekkel a szavakkal kezdődik: „Ezek után”. Ez a kifejezés mindig új sorozatra mutat – v. ö. Jn5:1, 7:1, 21:1, Jel4:1, stb. A János 4-ben két tipikus, *a pogányokat* tekintetbe vevő fejezetünk van – lásd a 15. és 16. fejezetek záró szakaszait. Ezért kezdődik a János 5 az „ezek után” kifejezéssel. A János 5 Izrael tipikus képét adja nekünk – lásd a 17. fejezetet. Most pedig, miután a 6. fejezet is az „ezek után” kifejezéssel indul, azt várhatnánk, hogy a korkép, amit először ad, ismét *a pogányokra*, és nem a zsidókra vonatkozik. Ezt megerősíti a tény, hogy a vers hátralevő része azt sugallja: Krisztus elhagyta Júdeát és még egyszer a pogányok Galileájába ment. További megerősítése ennek található abban, hogy Fülöp és András kiemelkedő szerepet kapnak az ezután következő történetben – v. ö. Jn12:20-22, amely konkrétan összekapcsolja *őket* a *pogányokkal*. Az igeszakasz hátralevő részében csodálatos képet kapunk Krisztusról, és az Ő népéről a jelen korszakban. Figyeljük meg a következő ecsetvonásokat a képben:

Először is látjuk az Urat *magas helyen*, „leülve” a népével (Jn6:3). Ez természetesen tipizálja álláspontunkat: ami ezután következik, állapotunkat mutatja be. Másodszor, látjuk áldásaink alapját: „Közel vala pedig husvét, a zsidók ünnepe.” (4. vers) A húsvét arról beszél, hogy „a mi húsvéti bárányunk, a Krisztus, megáldoztatott érettünk” (1Kor5:7). De figyeljük meg, hogy itt nemcsak „a húsvét” van megemlítve, hanem „a húsvét, az ünnep” (s figyeljük meg ennek hiányát a Jn2:13-ban!), ami csodálatos összhangban van az ezután következőkkel – tipikusan a hívők táplálkoznak Krisztusból! De az is meg van itt írva, hogy ez a „húsvét” a „zsidók ünnepe” volt. Ez párhuzamos a Jn4:22-vel – „az idvesség a zsidók közül támadt”. Ez az Íge megaláz minket, s megmutatja Izrael iránti tartozásunkat, v. ö. Rm11:18: „nem te hordozod a gyökeret, hanem a gyökér téged”. Harmadszor, Isten népe, akik ebben a korszakban „tápláltatnak”, azok, akik „Hozzá mennek” (5. vers) – Krisztushoz. Negyedszer, Krisztus vágya (5. vers) és célja (6. vers), hogy az Övéit táplálja. Ötödször, az Ő szentjei kicsinyhitű emberek (v. ö. Mt8:26), akik elbuknak a próba órájában (5-9. versek). Hatodszor, az Ő népének „le kell ülnie”, hogy „tápláltathasson”. Hetedszer, Krisztus szuverén kegyelemben szolgál az Ő népének („öt kenyér” és „ötezer” ember, 11-12. versek), és kielégítő adagot ad nekik – „beteltek” (12. vers).

Csodálatos dolog azt is megfigyelni, hogy *miután* a nagy sokaság jóllakott, „maradt” *tizenkét* tele kosár, mely az *Izrael* számára fennmaradó kegyelem bőségéről beszél. Ez jelentést ad a „közel vala pedig husvét, a zsidók ünnepe” igeszakasznak is (4. vers).

Tanulmányozzuk az alábbi kérdéseket a következő fejezetre való tekintettel:

1. Miért „vonult el” Krisztus? (15. vers)
2. Mitől „rémültek meg” a tanítványok? (19. vers)
3. Milyen lelki leckéket lehet származtatni a 17-21. versekből?

4. Miképpen van összhangban a 27. vers első fele az Ef2:8-9-cel?
5. Mit jelent az, hogy Krisztus „el van pecsételve”? (27. vers)

21. fejezet: Krisztus a tengeren jár, Jn6:14-27

Az előttünk levő igeszakasz szokásos összegzésével kezdjük:

1. A nép reakciója a kenyérszaporítás csodájára, 14-15. versek.
2. Krisztus elvonulása a hegyre, 15. vers.
3. A tanítványok a viharban, 16-19. versek.
4. Krisztus hozzájuk menetele, 20-21. versek.
5. A nép követi Krisztust Kapernaumba, 22-25. versek.
6. Krisztus leleplezi indítékukat, 26. vers.
7. Krisztus rájuk nyomja lelki szükségletüket, 27. vers.

A vizsgált igeszakasz nyitó versei annak folytatását tartalmazzák, amit a János 6 első tizenhárom verse ír le. Ott olvasunk arról, hogy az Úr csodálatos kegyelemmel szolgál az éhes sokaságnak. Ők valójában nem ismerték fel áldott Személyét, hanem csak az üres kíváncsiság és a szenzációszeretet vonzotta őket – „mivelhogy látják vala az ő csodatételeit, a melyeket cselekszik vala a betegeken" (2. vers). Isten Fia mindazonáltal a leggyöngédebb könyörülettel betöltötte szükségeiket a kenyerek és a halak segítségével. De milyen hatást gyakorolt ez rájuk?

Krisztus megmutatta isteni hatalmát. Ezt nem lehetett cáfolni. A tömeg le volt nyűgözve, mert ezt olvassuk: „Az emberek azért látva a jelt, a melyet Jézus tőn, mondának: Bizonnyal ez ama próféta, a ki eljövendő vala a világra" (Jn6:14). Az „ez ama próféta" kifejezést már láttuk a Jn1:21-ben. Utalás ez az 5Móz18:15-re, ahol Isten Mózesen keresztül kijelentette. „Prófétát támaszt néked az Úr, a te Istened te közüled, a te atyádfiai közül, olyat mint én: azt hallgassátok!" Ezek az emberek látszólag készen álltak arra, hogy elfogadják az Urat Messiásuknak. Ám mégis nagyon keveset fogtak fel és értettek meg abból, ami megillette Őt, mint „ama prófétát" – a megtestesült Isten Fiát. Ahelyett, hogy térdre hulltak volna előtte, mint elveszett bűnösök, s kegyelemért könyörögtek volna; ahelyett, hogy tiszteletteljes imádattal a lábai elé borultak volna; ahelyett, hogy elfogadták volna Őt annak az áldott Valakinek, aki méltó a szívük imádatára, „jőni akarnak és őt elragadni, hogy királylyá tegyék" (Jn6:15). Ezt pedig kétségtelenül önös céljaik érdekében tették, azt gondolván, hogy majd sikeres lázadásba vezeti őket a gyűlölt rómaiak ellen. Milyen üresek voltak hát a szavaik! Milyen kevéssé kutatták át lelkiismeretüket, vagy használták szívüket! Milyen vakok voltak még mindig a világosságra! Ha megnyitották volna szívüket, s a világosság belevilágított volna, felfedvén nyomorult mivoltukat, úgy az őket megillető helyre léptek volna, mint elveszett és szükséget szenvedő bűnösök. Manapság sincs ez másként.

Sokan vannak, akik a mi Urunkat prófétának (csodálatos Tanítónak) tekintik, de soha nem látták Benne a szükségüket, hogy menedék legyen az eljövendő harag ellen – a kárhozat ellen, amire oly alaposan rászolgáltak. Ne vezessen hát bennünket félre Krisztusnak ez a látszólagos tisztelete azok részéről, akik dicsőítik a tanításait, de megvetik az Ő keresztjét. Nem nagyobb bizonyítéka azok üdvösségének, akik manapság többre tartják Krisztust Buddhánál, vagy Mohamednél, mint amennyire ezeknek az ókori embereknek a kijelentése: „ez tényleg az a próféta, akiknek a világra kellett jönnie" bizonyította, hogy „átmentek a halálból az életbe".

„Jézus azért, a mint észrevevé, hogy jőni akarnak és őt elragadni, hogy királylyá tegyék, ismét elvonula egymaga a hegyre." (Jn6:15) Ez nagyon komoly. Krisztust nem tévesztette meg a szépen hangzó beszédük. Szavaik kétségtelenül nagyon helyeslendően és dicséretesen hangzottak, De Krisztus Isten Krisztusa volt, a szívek Olvasója. Tudta, mi rejlik a szavaik mögött. Látta az őket mozgató lelkületet. A „Jézus amint észrevevé" párhuzamos a

Jn2:24-25-tel: „Maga azonban Jézus nem bízza vala magát reájok, a miatt, hogy ő ismeré mindnyájokat, és mivelhogy nem szorult rá, hogy valaki bizonyságot tegyen az emberről; mert magától is tudta, mi volt az emberben”. A „Jézus azért, a mint észrevevé” az Ő isteni mivoltát elénk táró Íge. A 15. vers további része rendkívül jelentős és sokatmondó.

„Jézus azért, a mint észrevevé, hogy jőni akarnak és őt elragadni, hogy királylyá tegyék, ismét elvonula egymaga a hegyre.” (Jn6:15) A zsidók megvallották Őt prófétának (a szájukkal), s készek voltak arra, hogy királyukká koronázzák, de e kettő között van még egy hivatal. Krisztus nem lehetett a *királyuk*, míg először nem tevékenykedett a *papjukként,* Önmagát ajánlva áldozatként a bűnért! Ebből fakad a doktrínális jelentősége az „elvonula egymaga a hegyre” szavaknak, mert papi munkájában egyedül van – v. ö. 3Móz16:17.

Volt azonban erkölcsi és törvényi oka is, amiért Krisztus „elvonult”, mikor ezek a zsidók erővel akarták Őt királlyá tenni. Neki nem volt szüksége arra, hogy királlyá „tegyék”, mert annak született (Mt2:2), s nem is fogadta volna el a királyságot az ő kezükből. Ezt Mr. J. B. Bellet magyarázza el nagyon szépen a János evangéliumához írott kommentárjában: „Az Úr nem venné át a királyságot efféle buzgóságból. Ez nem lehet az Emberfia királyságának forrása. A ’vadállatok’ átvehetik a királyságukat a nagy tengerről fújó széltől, de Jézus nem (Dán7:2, 25). Ez az Ő fülében nem volt a csúcs-követ hozó nép kiáltása (Zak4:7), sem annak jele, hogy az Ő népe készséggel siet az Ő sereggyűjtése napján (Zsolt110:3). Ez Izrael trónjának alig jobb alapelvek szerinti felkenetését jelentené, mint ahogy Saul kenetett fel egykor. Az Ő királysága így amazok lázadó szívének gyümölcse lenne. Ez azonban nem lenne lehetséges. Emellett mielőtt az Úr elfoglalhatná a trónját a Sion hegyén, előbb fel kell mennie a magányos hegyre. Mielőtt pedig a nép beléphetne a királyságba, le kell menniük a háborgó tengerhez. S ezeket a dolgokat itt mint egy tükörben látjuk.”

Meg kell jegyezni, hogy Máté elmondja: Krisztus „felméne a hegyre, magánosan *imádkozni*” (Mt14:23), s ezt teszi Márk is (Mk6:46). Ennek az Ígének a hiánya itt Jánosnál gyönyörű összhangban áll ennek a negyedik evangéliumnak a jellegével és a témájával, s a Szentírás isteni és szó szerinti ihletettsége megszámlálhatatlanul sok bizonyítékának egy újabb darabját szolgáltatja. Ebben az evangéliumban sehol nem látjuk Krisztust imádkozni (a János 17 *közbenjárás*, mely a mennyben érettünk végzett papi szolgálatának példáját adja. Figyeljük meg különösen a 4. és 5. verseket, melyek azt jelzik, hogy az ezután következő versekben feljegyzett közbenjárás Krisztusnak az Atyához történő visszatérésének *előzetese* volt!), mert János speciális célja a Megváltó isteni dicsőségeinek bemutatása volt.

„Mikor pedig estveledék, lemenének az ő tanítványai a tengerhez, és beszállva a hajóba” (Jn6:16-17). Máté így magyarázza az okot: „És mindjárt kényszeríté Jézus az ő tanítványait, hogy szálljanak a hajóba és menjenek át előre a túlsó partra, míg ő elbocsátja a sokaságot.” (Mt14:22) Az Úr egyedül kívánt maradni, ezért megparancsolta a tanítványainak, hogy menjenek előre. Úgy látszik, a hit újabb leckéjét akarta nekik megtanítani. Ez kiderül a következőkből.

„És beszállva a hajóba, mennek vala a tengeren túl Kapernaumba. És már sötétség volt, és még nem ment vala hozzájuk Jézus.” (Jn6:17) Amit itt és a soron következő versekben olvasunk, az kétségtelenül nekünk szól. Leírja azokat az állapotokat, melyeken keresztül kell mennünk a mennyei hazánk felé vezető úton. Bár nem vagyunk e világból valók, de szükségszerűen benne tartózkodunk: abban a világban, mely a gonoszokból áll, akik olyanok, mint egy „háborgó tenger”. A világ, amelyben élünk, kedves olvasó, az a világ mely elvetette, s még mindig elveti Isten Krisztusát. Ez a világ az, mely „a gonoszságban vesztegel” (1Jn5:19), mellyel a barátkozás az Istennek való ellenségeskedés (Jak4:4). Ez az a világ, mely híján van a lelki világosságnak, az a világ, mely felett ott lebeg a halál árnyéka. Péter kijelenti, hogy ez a világ egy „sötét hely” (2Pt1:19). Azért sötét, mert nélkülözi „az Íge világosságát”.

„És már sötétség volt, és még nem ment vala hozzájuk Jézus.” Krisztus néha visszatartja arcának fényét még az Övéitől is. Jób így kiáltott: „világosságot vártam és homály jöve” (Jób30:26). De hála Istennek, az is meg van írva, hogy „Az igazakra világosság fénylik a sötétben” (Zsolt112:4). Emlékezzünk arra, hogy a sötétséget sem a Sátán teremtette, hanem Isten (Ézs45:7). S bölcs és jó oka van rá. Néha azért tartja vissza a világosságot a népétől, hogy felfedezhessék „a sötétség *kincseit*” (Ézs45:3).

„És még nem ment vala hozzájuk Jézus. És a tenger a nagy szél fúvása miatt háborog vala.” (Jn6:17-18) Ez próbára tette a tanítványok hitét és türelmét. Minél tovább vártak, annál rosszabbra fordultak a dolgok. Úgy látszott, mintha Krisztus megfeledkezett volna róluk. Úgy tűnt, mintha elfelejtett volna kegyelmes lenni. Talán még azt is mondták: ha itt volna a Mester, ez a vihar nem támadt volna. Ha velük lenne, akár csak a fejaljon aludva, az Ő jelenléte megnyugtatná őket. Ő azonban nem volt ott, hanem a sötétség vette körül őket, dühödt hullámok csapkodtak körben mindenfelé – alkalmas jelképek annak bemutatására, miképpen áll szembe a világ a hívők útján. Ez a hitük és türelmük valódi próbája volt.

S manapság is gyakran hasonlóképpen tesz próbára minket Isten. Körülményeink gyakorta sötétek, és minden ellenünk szól. Kiáltunk az Úrhoz, de „Ő nem jön”. Emlékezzünk azonban arra, hogy Isten sohasem siet. Megvárja a saját jó idejét. A *mindenhatóság* megengedheti magának, hogy várjon, ugyanis mindig bizonyos a sikerben. S mivel a mindenhatóság mellé társul a végtelen bölcsesség és szeretet, biztosak lehetünk abban, hogy Isten nemcsak mindent helyesen csinál, de a megfelelő időben is: „S azért vár az Úr, hogy könyörüljön rajtatok, és azért felséges Ő, hogy megkegyelmezzen néktek, mert az ítélet Istene az Úr; boldogok mindazok, a kik Őt szolgálják” (Ézs30:18).

Néha az Úr addig „vár”, amíg el nem jön a naplemente, mielőtt megjelenik szabadító kegyelmével és hatalmával. A sötétség egyre sűrűbbé válik, ám Ő még mindig vár. Igen, de „vár, hogy könyörülhessen”. De miért? Nem tudna könyörülni e nélkül a várakozás és fájdalmas bizonytalanság nélkül, amit az efféle várakozás rendszerint okoz nekünk? Dehogynem, de a késlekedés egyik oka az, hogy az *Ő* keze még nyilvánvalóbbá válhasson, a másik pedig az, hogy az *Ő* kezét még többre becsüljék, mikor beavatkozik. Időnként a sötétség még sűrűbbé, már majdnem elviselhetetlenné válik, és Ő még mindig vár. Mi pedig megint csak csodálkozunk: miért? Vajon nem azért, hogy minden reménységünk csődöt mondjon, minden tervünk meghiúsuljon, míg el nem érjük a saját értelmünk *végső határát*? (Zsolt107:27) S pont mikor feladtunk minden reményt, Ő váratlanul előlép, s mi ugyanúgy elképedünk, mint ezek a tanítványok itt a viharzó tengeren.

„Mikor azért huszonöt, vagy harmincz futamatnyira beevezének, megláták Jézust, a mint jár vala a tengeren” (Jn6:19). Ezeket a sorokat kétségtelenül nem kevés olyan szent is olvassa majd, akik szorult helyzetben vannak. Számotokra szintén félelmetesen sötét az éjszaka, s az ellenséges körülmények felcsapó hullámai látszólag teljesen elborítanak benneteket. Ó, megpróbált és meghajszolt, olvasd el a Jn6:17-18 áldott folytatását. Ez a vigasztalás Ígéjét tartalmazza a *számodra,* ha *hited* képes megragadni. Figyeld meg, hogy a tanítványok nem adták fel kétségbeesetten – tovább eveztek (19. vers)! S végül az Úr az ő oldalukra állt és megszabadította őket a dühöngő vihartól. Így kedves szent, legyen bármilyen az Úr által számodra kijelölt út, legyen az bármennyire nehéz és visszataszító, *csak menj rajta tovább,* s a maga jó idejében az Úr meg fog szabadítani téged. Megint mondjuk: figyeld meg, hogy a tanítványok tovább „eveztek”. Ez volt minden, amit tehettek, s ez volt minden, amit tenniük kellett. Nemsokára megjelent az Úr, s ők máris a szárazföldnél voltak. Ó, adjon Isten kitartást mind az írónak, mind az olvasónak az út során! Megkísértett és elcsüggedt testvérem, emlékezz az Ézs30:18-ra (nézd meg és véd eszedbe), s *evezz tovább*!

Van itt egy másik dolog, egy áldott igazság is, mely megtartani hivatott minket *mielőtt* eljön a szabadulás, s meg is teszi, ha a szív befogadja áldott mivoltát. Miközben a vihartól hányatott tanítványok az evezőlapátokat húzták és csak keveset, vagy egyáltalán semmit sem

haladtak előre, az Úr a hegyen volt – nem alattuk, hanem felettük – és ura volt a helyzetnek. S amint Máté elmondja nekünk, Ő „imádkozott". S a magasságban most is ezzel van elfoglalva a mi javunkra. Emlékezz arra, ó megpróbáltatott, hogy nagy Főpapunk, Aki nem olyan, hogy „ne tudna megindulni gyarlóságainkon", felül van, örökké él, és közbenjár. Imái körülvesznek téged, így nem süllyedhetsz el. Márk hozzátesz egy még drágább Ígét: „És látá őket, a mint vesződnek az evezéssel" (Mk6:48). Krisztus nem volt közömbös a pusztulásukra. Rajtuk tartotta a szemét. S noha „sötét" volt (Jn6:17), mégis látta őket. Semmiféle sötétség sem volt képes elrejteni ezeket a tanítványokat Előle. S ez is rólunk beszél. „Vesződhetünk az evezéssel" (a görög szó belefáradást jelent), érhetnek minket a barátságtalan szél és hullámok csapásai, de van Valaki, Aki nem közömbös, Aki látja és ismeri fájdalmas küszködésünket, s Aki még most is kész a mi oldalunkra állni. Fordíts el a szemed törékeny csónakodról, el a körülvevő viharról, és nézz „a hitnek fejedelmére és bevégezőjére Jézusra" (Zsid12:1).

„Mikor azért huszonöt, vagy harmincz futamatnyira beevezének, megláták Jézust, a mint jár vala a tengeren és a hajóhoz közeledik vala: és megrémülének." (Jn6:19) Ez megmutatja, milyen kicsiny hitet gyakoroltak. Máté elmondja nekünk: „És mikor látták a tanítványok, hogy ő a tengeren jára, megrémülének" (Mt14:26). Gondoljuk csak meg, „megrémülni" Jézustól! De mondhatja valaki: mivel az éjszaka sötét volt, a hullámok pedig hangosak, könnyű volt összetéveszteni a Megváltót egy kísértettel. Sőt, a látvány is teljességgel váratlan volt: korábban soha senkit nem láttak a vízen járni! Ha azonban Márk feljegyzéséhez fordulunk, rájövünk: nem a fizikai látás homályossága okozta, hogy a tanítványok egy jelenéssel tévesztették össze a Mesterüket, hanem a lelki látás tompasága. „Mert nem okultak a kenyereken, *mivelhogy a szívök meg vala keményedve*." A félelmeik vezették őket. Nem tapasztaltak meg szabadulást. Már megfeledkeztek az isteni kegyelem és hatalom ama megmutatkozásáról, melyben alig pár órája volt részük. S milyen pontosan (és tragikusan) ábrázolnak ők minket – olyan gyorsan megfeledkezünk az Úr könyörületéről és a múltban tanúsított szabadításairól, s olyan kevéssé várjuk, hogy jelenkori imáinkra valóban válaszol.

„Ő pedig monda nékik: Én vagyok, ne féljetek!" (Jn6:20) Ez gondolatban párhuzamos azzal, amit a 10. versben olvastunk. Fülöp kételkedése és András hitetlensége nem akadályozta meg az isteni kegyelem kiáradását. Így itt is, még a tanítványok szívének keménysége sem oltotta ki az Uruk irántuk érzett szeretetét. Ó milyen nagyon hálásaknak kell lennünk azért, mert „nem bűneink szerint cselekszik velünk, és nem fizet nékünk a mi álnokságaink szerint" (Zsolt103:10). Az elejétől a végéig csodálatos, felfoghatatlan, szuverén kegyelemmel bánik velünk. „Én vagyok", mondja. Tekintetüket először Önmagára irányítja. „Ne féljetek", mondta, a szívüket megnyugtatandó. S ez az Ő meg nem változtatható rendje. A mi félelmeinket csak az oszlathatja el, ha hittel Rá tekintünk, és Vele foglaljuk el a szívünket. Ha körülnézünk, elbátortalanodunk. Nézzünk magunkba, és elcsüggedünk. De nézzünk Rá, és a félelmeink szertefoszlanak.

„Be akarák azért őt venni a hajóba: és a hajó azonnal ama földnél vala, a melyre menének." (Jn6:21) Most, hogy kijelentette Magát nekik; most hogy kegyelmesen kimondta a szívet megnyugtató „ne féljetek" szavakat; most, hogy kiejtette a jól ismert „bízzatok" szót (ahogyan Máté és Márk elmondják nekünk), „be akarák azért őt venni a hajóba". Krisztus nem kényszeríti Magát erővel ránk, várja, hogy „befogadjuk". A szívünk üdvözlésére vágyik. S vajon nem azért jön olyan lassan a segítségünkre – azaz „jelenti ki Magát" (Jn14:21), mert ezt oly sokszor megtagadjuk Tőle? Milyen áldott dolog észrevenni, hogy amint a hajóba lépett, a tanítványok számára az utazás véget ért. Magunkra vonatkoztatva ennek a 21. versnek a második felének a jelentését nem szabad úgy értelmeznünk, hogy mikor Krisztus „kijelenti" Magát nekünk, megszűnnek fújni a szelek, vagy a háborgó tenger megbarátkozik velünk: távolról sem. Azt azonban jelenti, hogy a szív megtalálta a nyugalom kikötőjét: félelmeink lecsillapodnak, s nem a viharral leszünk elfoglalva, hanem annak Mesterével.

Ilyen és ehhez hasonló értékes lelki leckéket származtathatunk és vonatkoztathatunk önmagunkra ebből az igeszakaszból.

„Másnap a sokaság, a mely a tengeren túl állott vala, látva, hogy nem vala ott más hajó, csak az az egy, a melybe a Jézus tanítványai szállottak, és hogy Jézus nem ment be az ő tanítványaival a hajóba, hanem csak az ő tanítványai mentek el, de jöttek más hajók Tiberiásból közel ahhoz a helyhez, a hol a kenyeret ették, miután hálákat adott az Úr. Mikor azért látta a sokaság, hogy sem Jézus, sem a tanítványai nincsenek ott, beszállának ők is a hajókba, és elmenének Kapernaumba, keresvén Jézust." (Jn6:22-24) A tömeg, akiknek a szíve arra irányult, hogy „királyukká" tegyék a Csodatevőt, szemlátomást már korán reggel összegyűlt a céljukat megvalósítandó. De hiába keresték Jézust, nem volt sehol. Ennek meg kellett zavarnia őket. Tudták, hogy előző este csak egyetlen csónak volt a tenger innenső partján, s látták, hogy ezzel a tanítványok egyedül távoztak. Hol van hát a Mester? Nyilvánvaló, hogy Aki csodálatos módon meg tudott szaporítani öt kenyeret és két halat oly mértékben, hogy az bőséges eledelül szolgált több, mint ötezer embernek, valamiféle csodálatos módon át tudott kelni a tengeren is. Így felhasználván a Tiberiásból épp akkor érkezett csónakokat, átkeltek Kapernaumba annak reményében, hogy majd ott találják az Úr Jézust, mert tudták, hogy egy időben ez volt az Ő fő tartózkodási helye. S ebbéli várakozásukban nem is csalódtak.

„És megtalálván őt a tengeren túl, mondának néki: Mester, mikor jöttél ide? Felele nékik Jézus és monda: Bizony, bizony mondom néktek: nem azért kerestek engem, hogy jeleket láttatok, hanem azért, mert ettetek ama kenyerekből, és jóllaktatok." (Jn6:25-26) Talán semmi rossz sem volt abban a kérdésükben, hogy „Mester, mikor jöttél ide?" De ennek megválaszolása nem vált volna a hasznukra, pedig az Úr ezt tartotta szem előtt. Ezért azonnal megmutatta nekik, hogy ismeri indítékaikat, s nagyon is jól tudja, mi hozta őket ide. Külsőleg legalábbis úgy tűnt, hogy ezek az emberek készek tisztelni Őt. Követték őt keresztül a Galileai-tengeren, s ismét felkeresték. Ő azonban olvasott a szíveikben. Ismerte viselkedésük belső mozgatórugóit, s nem lehetett Őt becsapni. Itt megint Isten Fia tett bizonyságot az istenségéről. Tudta, hogy nem a lelki, hanem a mulandó áldásokat keresik. Mikor azt mondja nekik: „nem azért kerestek engem, hogy jeleket láttatok, hanem azért, mert ettetek ama kenyerekből", ennek nyilvánvaló jelentése az, hogy nem fogták fel ezeknek a jeleknek a lelki jelentőségét. Ha felfogták volna, imádattal borultak volna le Előtte. S emlékezzünk arra, hogy „Jézus Krisztus tegnap, ma és mindörökké ugyanaz". Krisztus még mindig olvas az ember szívben. Előle nem lehet elrejteni semmiféle titkot. Tudja, hogy a különböző személyek miért öltenek vallásos külsőt, mikor a céljaik ezt megkívánják – miért olyan hangosak időnként a vallásos követeléseikkel – miért állítják, hogy keresztyének. A képmutatás nagyon bűnös dolog, ám ostobasága és haszontalansága is igen nagy.

„Munkálkodjatok ne az eledelért, a mely elvész, hanem az eledelért, a mely megmarad az örök életre" (Jn6:27). A Krisztus által itt használt kifejezés viszonylagos és összehasonlító, melynek jelentése: inkább a utóbbiért munkálkodjatok, mintsem az előbbiért. A „munkálkodni" szó nagyon kifejező. Azt jelenti, hogy az embereknek halálosan komolyan kell venniük a lelki dolgokat, és nem szabad semmiféle fáradságot sem sajnálni annak megszerzéséért, amire a lelküknek rettenetesen szüksége van. Itt a szót jelképesen használja, és azt jelzi, hogy az üdvösséget tegyük az intenzív vágyakozás tárgyává. Ó, bárcsak az emberek ugyanolyan szorgalommal biztosítanák be a nagyon szükségeset, mint amekkorával a mulandó és érzéki dolgokat űzik! Az, amire Krisztus parancsolja, hogy az emberek gondolataikat és energiáikat irányítsák, nem más, mint „az eledel, amely megmarad" – jobb szó rá a „fennmarad": ennek az evangéliumnak az egyik jellegzetes szava.

Mikor a mi Urunk azt mondja: „Munkálkodjatok… az eledelért (kielégítő porcióért), a mely megmarad az örök életre", nem a cselekedetekből származó üdvösséget akarta beléjük nevelni. Ez nagyon világosan kiderül a soron következő szavaiból: „a melyet az embernek Fia

ád majd néktek", hanem arról beszélt, amire hajszolni kell a félszívűeket, valamint azokat, akik az anyagi dolgokkal vannak elfoglalva. Itt nagyon nehéz fenntartani az igazság egyensúlyát. Egyrészről oly buzgón ragaszkodunk ahhoz, hogy az üdvösség egyedül a kegyelem által adatik, hogy fellép a veszélye: elhanyagoljuk a bűnös ama felelősségét, hogy teljes szívével kell keresnie az Urat. Emellett hangoztatván a természeti ember teljes romlottságát, *halott mivoltát* vétkeiben és bűneiben, hajlamosak vagyunk elhanyagolni abbéli kötelességünket, hogy felszólítsuk: térjen meg és higgyen az evangéliumban. Krisztus eme szavai: „Munkálkodjatok… az eledelért, a mely megmarad az örök életre" (lényegüket tekintve) párhuzamosak ezekkel: „Igyekezzetek bemenni a szoros kapun" (Lk13:24), és „mindenki erőszakkal tör abba" (Lk16:16).

„Mert őt az Atya pecsételte el, az Isten." (Jn6:27) Mit jelent az, hogy Krisztust Isten, az Atya „pecsételte el"? Először is jegyezzük meg, hogy itt „Emberfiaként" van Róla szó, mint elpecsételtről. Azaz, Isten Fia volt, de megtestesülten. Két nagyon fontos gondolat kapcsolódik ehhez az „elpecsételéshez": az azonosítás, és a hitelesítés, vagy ratifikálás. A Jelenések 7-ben olvasunk arról, hogy az angyal „elpecsétel" tizenkét ezret Izrael minden törzséből. Ott ez azt jelenti, hogy jelet tesz a homlokukra, mégpedig az azonosítás szándékával: megkülönbözteti és elválasztja őket Izrael hitehagyott tömegeitől. Az Eszter 8:8-ban viszont ezt olvassuk: „Ti pedig írjatok a zsidóknak, a mint tetszik néktek a király nevében és pecsételjétek meg a király gyűrűjével; mert az írás, a mely a király nevében van írva és a királynak gyűrűjével van *megpecsételve, vissza nem vonható*." Itt a dolog egészen mást jelent. A király „pecsétje" itt a tekintélyről beszél. Az ő pecsétjét a megerősítés, vagy ratifikálás végett tették hozzá. Kétségtelenül ez a két gondolat az, amelyek társulnak Krisztus eme „elpecsételéséhez".

A történeti utalás Krisztus megkeresztelkedésének időpontjára vonatkozik – Csel10:38. Mikor az Úr Jézus csodálatos leereszkedéssel azonosult a hívő maradékkal Izraelben, elfoglalván a helyét abban, ami a halálról beszélt, az Atya azzal különítette el Őt, hogy „felkente", vagy „elpecsételte" a Szentlélekkel. Ezt kísérte az Ő hallható hangja: „Ez amaz én szerelmes fiam, a kiben én gyönyörködöm". Ez volt az, amikor Krisztust, Akinek ekkortájt kellett elkezdenie közbenjárói munkáját, az Atya nyilvánosan azonosította és megbízta. Az Atya tehát bizonyságot tett az Ő megtestesült Fiának tökéletességeiről és nyilvános tekintélyt közölt vele a Szentlélekkel való „elpecsételéssel". Krisztusnak ez, a 27. versben található kijelentése megelőzte az 52. versben található kérdést, vagy kihívást, illetve elébe ment annak: „Mimódon adhatja ez nékünk a testét, hogy azt együk"? Az elégséges válasz máris megadatott: „Mert őt az Atya pecsételte el, az Isten". S ugyanúgy megelőzte és megválaszolta a 30. versben található kérdést is: „Micsoda jelt mutatsz tehát te, hogy lássuk és higyjünk néked" ? Pontosan amiképpen a nemeseket gyakorta felhatalmazza a király, hogy eljárjanak az ő nevében a kormányzati és a diplomáciai ügyekben, s legyen megbízólevelük a király pecsétjével ellátva, mely megerősíti a tekintélyüket azok előtt, akikhez küldettek, úgy adta Krisztus is az ő mennyei tekintélyének bizonyítékát a csodáival: „A názáreti Jézust, mint kené fel őt az Isten Szent Lélekkel *és hatalommal*" (Csel10:38).

Áldott dolog tudni, hogy mi is „el vagyunk pecsételve": Ef1:13. A hívők úgy vannak „elpecsételve", mint az Istentől *elfogadottak*. De figyeljük meg gondosan, hogy *Krisztusban* vagyunk így megkülönböztetve: „*A kiben*… megpecsételtettetek az ígéretnek ama Szent Lelkével". Krisztus az Ő saját tökéletességei folytán lett „elpecsételve", mi viszont a Vele való azonosulás és egység következtében! Az „Elfogadván minket *ama Szerelmesben*" (Ef1:6)[26] ugyanezt a gondolatot közvetíti nekünk. Figyeljük meg, hogy itt nem az van megírva (amiképpen rendszerint félreértik), hogy a Szentlélek *pecsétel el* minket, hanem hogy Maga a

[26] A Károli-fordítás szerint: *a melylyel megajándékozott minket ama Szerelmesben – a ford.*

Szentlélek az Isten pecsétje rajtunk – az azonosítás megkülönböztető jeleként, mert a bűnösök nem kapják meg a Szentlelket (Júd19).

Elmélkedjen az olvasó az alábbi kérdéseken a következő fejezetre felkészülendő:

1. Mit közöl velünk a 28. vers?
2. Mi a 29. vers jelentése?
3. Mit mutatnak meg a 30-31. versek ezekkel az emberekkel kapcsolatosan?
4. Hány vonatkozásban alkalmas jelképe Krisztusnak a „kenyér”?
5. Mi a jelentése a 365. versnek? – vajon a hívő valaha is „éhes”, vagy „szomjas”?
6. Ki adatott Krisztusnak az Atya által? (37. vers)
7. Milyen vigasztaló igazságot találunk a 39. versben?

22. fejezet: Krisztus az élet kenyere, Jn6:28-40

Az alábbiakban az előttünk levő igeszakasz összegzését adjuk:

1. A törvényeskedő szív kérdése, 28. vers.
2. Az erre adott isteni válasz, 29. vers.
3. A természetes szív kételkedése, 30-31. versek.
4. Krisztus a valódi kenyér, 32-34. versek.
5. Krisztus az emberi szív Megelégítője, 35. vers.
6. Azok hitetlensége, akik láttak, 36. vers.
7. Krisztus engedelmeskedése az Atya akaratának, 37-40. versek.

Fontos és tanulságos megfigyelni a kapcsolatot a János 5 és 6 között: doktrínálisan az utóbbi az előbbi folytatása. Mind összehasonlítás, mind ellentét van abban, ahogyan ez a két fejezet bemutatja nekünk Krisztust. Mindkettőben úgy látjuk őt, mint az élet Forrását, az isteni életet, a lelki életet, az örök életet. De ha arról van szó, hogy mi a jellemző az 5. fejezetben, ott a Krisztus által *közölt (adott)* életről van szó, míg a 6. fejezetben az általunk *átvett (kapott)* üdvösségről. Nézzük meg ezt egy kissé bővebben.

A János 5 egy tipikus szemléltetéssel indul, melynek során Krisztus életet ad egy tehetetlen léleknek: egy ember, aki a harmincnyolc éve viselt betegsége miatt gyámoltalan, meggyógyul. Ezt a csodát teszi meg Krisztus annak a beszélgetésnek az alapjául, melyben bemutatta isteni dicsőségét. A 21. versben ezt olvassuk: „Mert a mint az Atya feltámasztja a halottakat és megeleveníti, úgy a Fiú is a kiket akar, megelevenít". Ugyanez a gondolatmenet folytatódik egészen a 26. vers végéig. Ott tehát Krisztus a teljes Istenség rangjában mutatja be Magát, mint az élet forrását és elosztóját, amit szuverén módon ad annak, akinek akar. Azt, akinek ezt az isteni életet megadja, szemlélteti a beteg ember esete, aki teljesen *passzív*, őt Isten Fiának a mindenható, teremtő hangja hívja életre (25. vers). Nincsen semmi a bűnös esetében, csak a halál erőtlensége, amíg a mély csendet meg nem töri az isteni Megelevenítő szava. Hangja az eddig halott lélekben hallatszik, ami többé már nem halott, mióta hallotta ezt a hangot. Semmit sem olvasunk azonban a szív fürkészéséről, a lelkiismeret bármiféle gyakorlásáról, a szükség bármiféle érzékeléséről, Krisztus szükségességének bármilyen megérzéséről. Krisztus egyszerűen, a Maga isteni elégségességében szól a lelkileg halott lelkekhez, képessé téve őket (szuverén „megelevenítéssel") a hallásra.

A János 6 Krisztust nagyon más jelleggel mutatja be, s ezzel összhangban a bűnöst is. Itt a mi Urunkat nem lényegi dicsőségében látjuk, hanem mint megtestesült Fiút. Itt mint „Emberfiát" szemléljük (27, 53. versek) mintegy a megaláztatás helyszínén, „a mennyből alászállottan" (33, 38, 51. stb. versek). Ebbéli minőségében Krisztus válik a vágyakozás Tárgyává, mint Aki képes betölteni a bűnös szükségét. A János 5-ben Krisztus volt az, aki felkereste a betegek „nagy sokaságát" (3, 6. versek), s mikor Krisztus megmutatta Magát a 38 éve beteg embernek, az nem mutatott semmiféle Iránta érzett vágyat. Úgy cselekedett, mint aki egyáltalán nem vonzódik Isten Fiához. Ezzel tökéletesen kiábrázolta a Krisztus által első ízben megelevenített halott lelket. A János 6-ban azonban nagyon látványos az ellentét. Itt a „nagy sokaság" *követte Őt* (2, 24-25. versek), Iránta érzett nyilvánvaló vágyakozással – most nem arról a méltatlan indítékról beszélünk, ami ezt a vágyat kiváltotta, hanem magáról a vágyról, mint az igazság szemléltetéséről. Ez az a bizonyos ellentét, ami jelzi a János 5 és 6 kapcsolata megfigyelésének fontosságát. Amint már legelőször is mondtuk, az utóbbi az előbbi folytatása. Ezalatt azt értjük, hogy a két fejezet tartalmának sorrendje, amennyire a tartalmuk tipikus és szemléltető, az igazság doktrínális rendjét tárják elénk. Bemutatják nekünk a két oldalt: az istenit és az emberit, s itt, mint mindenütt máshol is, az isteni az első.

A János 5-ben látjuk Krisztus megelevenítő hatalmát, amint azt az Ő szuverén előjogának megfelelően gyakorolja, a János 6-ban látjuk szemléltetve ennek a már megelevenített lélekre gyakorolt *hatásait*. Az egyikben Krisztus halott lélekhez közeledik, a másikban az egykor halott, de már megelevenedett lélek keresi Krisztust!

Az igazság eme képének kimunkálásában a János 6-ban a Szentlélek ugyanazt a sorrendet követte, mint a János 5-ben. Krisztus itt is csodát tesz azokkal, akik tipikusan festik le az éppen vizsgált doktrínális jellemeket. Ezek a bűnösök már „megelevenedtek", itt már van emberi oldala is az üdvösségnek az isteni mellett. A szemünk elé kerülő fődolog a János 6 első részében az éhes tömeg. S hogy milyen erőteljesen és pontosan szemléltetik az éppen megelevenített lélek állapotát, az nyilvánvaló. Ahogyan az isteni élet beültetésre került, belső sürgés indul meg, s megjelenik a felébredés szükségességének érzése. Ez az élet a Forrása felé fordul, ahogyan a víz is mindig a maga szintjét keresi. Ez a szemléltetés istenien alkalmas, mert alig van pár dolog, aminek jobban a tudatában lennénk, mint mikor az éhség kínjai támadnak ránk. De nem így van ez a halott emberrel, mert ő tudattalan, vagy a bénával, mert nem képes érezni. S ugyanez a helyzet lelkileg is. Aki halott a vétkeiben és a bűneiben, s béna a romlottság következtében, nem éhes Istenre. De mennyire más a helyzet azzal, akit az Isten „megelevenített"! A megelevenedés első hatása az, mikor a megelevenített öntudatra ébredt: a belső isteni élet megadja neki a képességet, hogy meglássa bűnösségét és azt, hogy szüksége van Krisztusra.

Figyeljük meg azt is, ami a János 6 második részében következik. Az igazságnak ugyanazt a vonalát követi tovább. Itt a tanítványokat sötétben, a vihar közepette látjuk, amint eveznek a Vigasztalás Helye felé. Micsoda eleven szemléltetését adja ez a frissen megelevenített és felébresztett lélek tapasztalatainak! Beszámol a fájdalmas megtapasztalásokról, amelyeken keresztülmegy, míg a Nyugalom Kikötőjébe meg nem érkezik. Még nem üdvözült igazán, még nem érti az isteni kegyelem munkálkodását önmagában. Mindössze a nagy szüksége érzésének tudatában van. S ilyenkor rendszerint a leghevesebbek a Sátán pokoli támadásai. Micsoda viharba került! A Gonosznak azonban nincs megengedve, hogy jobban erőt vehessen a lélek felett, mint amennyire a példában szereplő tanítványok esetében. Mikor eljön az Isten által kijelölt idő, Krisztus közel jön, és ezt mondja: „Én vagyok: ne félj". Ott áll nyíltan az előtt, aki kereste Őt, s akkor „be akarja venni Őt a hajóba" – örömmel átöleli hit által, s befogadja a szívébe. Ekkor a vihar véget ér, a vágyott kikötőt elérték, mert a következő dolog, amit látunk, Krisztus és a tanítványai „Kapernaumban" (a vigasztalás helyén). Így tehát az éhes tömeg jóltartásának és a viharos tengeren a tanítványok megszabadításának képeiben a legáldottabb és legcsodálatosabb szemléltetését látjuk annak, ahogy Krisztus elébe megy és kielégíti a korábban megelevenített lélek folytonos szükségleteit.

Ebből meglátjuk, hogy mindez nem más, csak előkészítése ama nagy téma feldolgozásának, ami a János 6 középső részében szerepel. Pont ahogyan a beteg ember meggyógyítása a János 5 elején bevezető volt és előkészítette az utat a rá következő beszélgetés számára, úgy van itt a János 6-ban is. Itt a fő igazság az, hogy Krisztus a megaláztatás helyén van, ahová önként és emberként lépett, „leszállván a mennyből", s így „az élet kenyereként" mutatja be Magát, mint Célt, Aki egyedül képes betölteni a megelevenített és felébresztett lélek ama szükségét, amelynek már a tudatában van.[27]

„Mondának azért néki: Mit csináljunk, hogy az Isten dolgait cselekedjük?" (Jn6:28) Ezt a kérdést látszólag olyan emberek teszik fel, akik időlegesen ugyan lenyűgözöttek és felébredtek, de még mindig a sötétségben tapogatóznak a mennybe vezető utat illetően. Talán érezték, hogy rossz utat járnak, hogy valami megkövetelteti tőlük, de olyasvalami, amit nem ismernek. Azt feltételezték, hogy valamit tenniük kell, de nem tudták, hogy mit. Ez volt a

[27] Nem gondoljuk, hogy az említett részek újraolvasása időpocsékolás lenne, mielőtt továbblépnénk.

természeti ember régi önigazsága, aki mindig is a saját dolgaival van elfoglalva. A testi elme hízeleg magának, mikor valamit tudatosan az Isten számára végez. Ebbéli cselekedeteivel ugyanis az ember jutalomra feljogosítottnak érzi magát. Azt képzeli, hogy megilleti az üdvösség, mivel kiérdemelte. Azaz, a jutalomra „nem kegyelemből, hanem tartozás fejében" számít. Az ember megpróbálja Istent az adós megalázó helyzetébe hozni. Mennyire ledegradálják a hitetlenség és a büszkeség a Mindenhatót! Mennyire megrabolják az Ő dicsőségét!

„Mit csináljunk, hogy az Isten dolgait cselekedjük?" Majdnem hihetetlen ,hogy ezek az emberek ilyen kérdést tettek fel. Csak egy pillanattal korábban mondta nekik Krisztus: „Munkálkodjatok ne az eledelért, a mely elvész, hanem az eledelért, a mely megmarad az örök életre, a melyet az embernek Fia ád majd néktek" (27. vers). A testi elme azonban, amely ellenségeskedik az Istennel, képtelen felemelkedni az ajándék gondolatához. Vagy inkább a testi szív nem akar leszállni a koldus és nincstelen szintjére, s mindent a semmiért venni. A bűnös tenni akar valamit, hogy kiérdemelhessen. Így volt ez az asszonnyal is a forrásnál: amíg az isteni kegyelem be nem fejezte a munkáját benne, nem ismerte „az Isten ajándékát" (Jn4:10). Ugyanez volt a helyzet a gazdag ifjúval is: „Jó Mester, mit cselekedjem, hogy az örökéletet elnyerhessem?" (Lk18:18). Ugyanígy volt a megdöbbent zsidókkal is pünkösd napján: „Mit cselekedjünk, atyámfiai, férfiak?", valamint a filippibeli börtönőrrel: „Uraim, mit kell nékem cselekednem, hogy idvezüljek?" S ugyanígy volt a tékozló fiú is: „tégy engem olyanná, mint a te *béreseid* közül egy" (azaz olyanná, aki megdolgozik azért, amit kap) – ez volt az ő gondolata (Lk15:19). Ó, kedves barátaim, az Isten és az ember mindenütt ugyanazok, akárhol is találunk rájuk!

„Felele Jézus és monda nékik: Az az Isten dolga, hogy higyjetek abban, a kit ő küldött." (Jn6:29) Milyen szerető, türelmes kegyelemmel válaszolt a mi Urunk! A nyelvezet áldott egyszerűségével kijelentette: az egyetlen dolog, amit Isten megkövetel a bűnösöktől, hogy higgyenek abban, Akit Ő küldött a világba a legnagyobb szükségleteiket kielégítendő. Ezt jelenti „az Isten dolga", ez az, amit Ő megkövetel. Nem a törvény cselekedeteit, nem is az áldozatot a templomi oltáron, hanem hitet Krisztusban. Krisztus az Isten által kijelölt Megváltó, s a *Belé vetett hit* az, amit Isten elfogad, s ami nélkül semmi más nem lehet Számára elfogadható. Pál úgy válaszolt a filippibeli börtönőr „Uraim, mit kell nékem cselekednem, hogy idvezüljek?" kérdésére, ahogyan előtte az Úr tette – „Higyj az Úr Jézus Krisztusban, és idvezülsz mind te, mind a te házadnépe!" (Csel16:31). De megint mondjuk: az ember inkább cselekszik, semmint hisz. S miért van ez így? Mert cinkosa a saját büszkeségének: nem ismeri el végromlását, mert az annak cáfolata, hogy ő „erőtelen" (Rm5:6), s mert az alapot szolgáltat neki, a dicsekvéshez és hencegéshez. Mindazonáltal az egyetlen „cselekedet", amit Isten elfogad, az nem más, mint az Ő Fiába vetett hit.

De talán valaki felteszi a kérdést: Lehetséges, hogy valaha is belépjek a mennybe minden jócselekedet nélkül? A válasz: nem, jó jellem nélkül nem lehet belépni a mennybe. De azoknak a jócselekedeteknek és annak a jó jellemnek hibamentesnek kell lenni. Mindegyiknek ugyanolyan szentnek kell lenni, mint Magának Istennek, vagy soha nem léphetsz az Ő jelentétébe. Ám hogyan tudok magamnak biztosítani efféle jellemet? Biztos, hogy az teljességgel lehetetlen. Nem, nem így van. De akkor hogyan? A szentségre való *törekvések* sorozatával? Nem, az megint csak cselekedet. Ne tégy semmit. Csak higgy. Fogad el az érted már elvégzett munkát – az Úr Jézus érted befejezett munkáját. Ezt kéri Tőled Isten – add fel a saját cselekedeteidet, s fogadd el az én szeretett Fiamét. De vajon kész vagy ezt megtenni? Kész vagy felhagyni a saját cselekedeteiddel, a saját igazságos mivoltoddal, s elfogadni az Övét? Ezt nem teszed meg mindaddig, míg meg nem győződsz arról, hogy a cselekedeteid hibásak, minden erőfeszítésed messze alatta marad Isten követelményeinek, hogy minden igazságodat a bűn homályosítja el, igen, olyanok, mint a „megfertéztetett ruha". Miféle ember tagadná meg a saját cselekedeteit azért, hogy más cselekedeteiben bízzon,

hacsak előbb meg nem győződne arról, hogy a saját cselekedetei haszontalanok? Miféle ember vetné a biztonsággal kapcsolatos reménységét másba, amíg meg nem győződne arról, hogy az önbizalomban nincsen semmiféle biztonság? Nos ez lehetetlen. Az ember önmagától ezt nem képes megtenni: ez Isten munkája. A Szentlélek meggyőző ereje, s csakis az, ami a bűnöst elvezeti a saját cselekedeteinek megtagadására és az Úr Jézusba vetett bizakodásra az üdvösséghez.

Ó kedves olvasó, ezt nagyon komolyan sulykoljuk beléd. Vajon Krisztus befejezett munkája az *egyetlen* kőszikla, melyre támaszkodsz az örök élet végett, vagy titkon még mindig a saját cselekedeteidben bízol az üdvösségedhez? Akkor örökre el fogsz veszni, mert az Úr szája mondja: „Aki hiszen… üdvözül". A te saját cselekedeteid, még ha olyanok is lennének, amilyeneknek te szeretnéd, hogy legyenek, soha nem lennének képesek üdvözíteni téged. Imáid, könnyeid, megszomorodásaid a bűn miatt, alamizsnálkodásaid, templomba járásaid, a szent életre való törekvéseid – mi mások ezek, mint a te saját cselekedeteid, s még ha tökéletesek is lennének, akkor sem jutnál üdvösségre. Miért? Mert meg van írva: „a törvénynek cselekedeteiből egy test sem igazul meg ő előtte". Az üdvösség nem a vallásos életvitel által kiérdemelt valami, hanem a hit által átvett ingyenes ajándék – Rm6:23.

„Mondának azért néki: Micsoda jelt mutatsz tehát te, hogy lássuk és higyjünk néked? Mit művelsz?" (Jn6:30) Mennyire megmutatja ez a hitetlenség cselekedeteit! Mennyire nehéz, sőt lehetetlen a természeti ember számára önmagától elfogadni Krisztust és az Ő befejezett munkáját „egyszerű" hittel! Valóban senki más, csak Isten Lelke képes ezt lehetővé tenni az ember számára. Az Úr azt mondta: „Higgyetek". Ők így válaszoltak: „Mutass jelet". Adj nekünk valamit, amivel láthatunk. Az embernek először vagy látnia, vagy éreznie kell, hogy hihessen. „Nem azt akarjuk mondani, hogy az üdvösség nem a Krisztusba vetett hit általi, de először valamiféle bizonyítékot akarunk. Hiszünk, ha kapunk valami bizonyítékot, aminek alapján hihetünk. Ó micsoda tökéletes képe a természeti szívnek! Elmegyek egy emberhez – olyasvalakihez, aki talán éveken át gyakorolta a vallást – és azt mondom neki: 'Van örök életed, amely benned lakozik? Tudod-e, hogy megváltott ember vagy, hogy átmentél a halálból az életbe?' A válasz: 'Nem, ebben nem vagyok biztos.' Nos, akkor nem hiszel az Úr Jézusban. Nem fogadtad el Krisztus befejezett munkáját a magadénak. Ere ezt mondja: 'Igen, én hiszek Krisztusban.' Nos, akkor emlékezz arra, mit mondott Ő: 'Aki hisz, annak örök élete van.' Nem reméli, hogy megszerzi. Nem bizonytalan vele kapcsolatosan. 'Örök élete van', mondja Isten Fia. Az ember így válaszol: 'Hát, én ezt akkor hinném el, ha jobban érezném magam. Ha látnám magamban a változás valamiféle jeleit, akkor elhinném, s olyan biztos lennék benne, mint amilyen biztos te vagy.' Így beszéltek ezek az emberek is az Úrhoz – adj valami bizonyítékot, hogy láthassunk, és hihessünk. Nem látod, hogy ekképpen az üdvösségedet a Lélek benned végzett munkájának jeleitől teszed függővé, az Úr Jézus számodra elvégzett munkája helyett? Azt mondod: hinnék, ha jobban érezném magam – ha látnék bármiféle változást. Isten azt mondja: Higgy először, s aztán majd érzel is – majd azután fogsz látni. Isten megfordítja a sorrendedet, s neked is meg kell azt fordítanod, ha valaha is meg akarsz békülni Istennel. Higgy, és akkor lesz a szívedben *indíték* a szent életre, sőt mi több, szabadon fogsz járni, békességben és örömben." (Dr. F. Whitfield)

„Mondának azért néki: Micsoda jelt mutatsz tehát te, hogy lássuk és higyjünk néked? Mit művelsz?" Ennek értelme ez: Azt kérted, fogadjunk el Téged Istentől küldöttnek. Miféle jelet mutatsz hát nekünk, hol vannak a küldetésedet szentesítő bizonyítékaid? S emlékezzünk: ezt az ötezer jóltartása napját követő reggelen kérdezték! Ez látszólag elképzelhetetlen. Csak pár órája voltak tanúi annak a csodának, amely bizonyos vonatkozásban Urunk összes csodái között a legfigyelemreméltóbb volt, s amelyből ők maguk is hasznot húztak. De mégis, a saját magunk szomorú története nem tesz elég bizonyságot arról, hogy ez menyire életszerű? Az embereket megszámlálhatatlanul sok bizonyság veszi körül Isten létezéséről: ennek bizonyítékait csak önmagukban százszámra hordozzák, s mégis milyen gyakran kérdezik:

Miféle *bizonyítéka* van nekünk Isten létezésének? Ugyanez a helyzet a hívőkkel is. Élvezzük szeretetének és hűségének megannyi jelét, újra és újra megtapasztaltuk szabadító kezét, de mégis, mikor újabb próbával kerülünk szembe – valamivel, ami teljesen felforgatja terveinket, talán valamiféle földi cél eltörlése, amit már körülfontunk szívünk vágyaival – rögtön megkérdezzük: Tényleg törődik velünk az Isten? S talán elegendően kőszívűek vagyunk ahhoz, hogy újabb „jelet" kérjünk annak bizonyságaként, hogy mit is csinál!

„A mi atyáink a mannátették a pusztában; a mint meg van írva: Mennyei kenyeret adott vala enniök." (Jn6:31) Itt becsmérlő ellentétet állítottak fel Krisztus és Mózes között. Ez a hitetlenségük további cselekedete volt. Ellenvetésük jelentése ez: Miféle bizonyítékát adod, hogy Te nagyobb vagy Mózesnél? Megpróbálták helyteleníteni a tegnap látott csodát Mózes és a manna összehasonlításával. Mintha ezt mondták volna: „Ha azt akarod, hogy higgyük: Te az Istentől küldött vagy, nagyobb cselekedeteket kell tenned. Egyszer ugyan jóllakattál kenyérrel ötezer embert, de egykor, Mózes napjaiban az atyáink negyven éven át ették a mennyei kenyeret!" Látványos, ahogyan „atyáikhoz" nyúltak vissza. Az asszony a forrásnál ugyanazt tette (lásd Jn4:12). S manapság ez vajon nem így van? Az „atyák" tapasztalatai, amiben hittek, és amit tanítottak, sokak számára még mindig a legfőbb bírói széket jelentik, amihez folyamodni lehet.

„A mi atyáink a mannát ették a pusztában; a mint meg van írva: Mennyei kenyeret adott vala enniök." Beszédük elárulta őket, ami nyilvánvaló abból, ahogyan a „manna" szót használták. Néhai Malachi Taylor megmutatta, miképpen volt ez „atyjuk, a makacsság atyja által mindig is használt név, aki állhatatosan figyelmen kívül hagyta Jehova 'kenyér' szavát, s ők is csak azért mondták most ki, mert így volt megírva. Figyelemre méltó, hogy a régiek soha semminek sem nevezték, csak 'mannának' (melynek jelentése 'Mi ez?'), mikor megvetették (4Móz21:5), és a 'hitvány eledel' névvel illették. S Jehova nevezte mannának a 4Móz11:7-ben, mikor a gyülevész tömeg vágyat érzett az egyiptomi húsosfazekak iránt. Micsoda leckék ezek számunkra a Krisztussal, ez élet kenyerével kapcsolatos gondolatainkról! A Zsolt78:24-ben, ahol Isten Izrael gonosz útjait veszi számba a pusztában, 'mannának' nevezi, de a Zsolt105:40-ben, ahol a kegyelméről értekezik, és dicséretre szólít fel, a 'kenyér' szót használja. Megint mondjuk: micsoda lecke ez nekünk!"

„Monda azért nékik Jézus: Bizony, bizony mondom néktek: nem Mózes adta néktek a mennyei kenyeret, hanem az én Atyám adja majd néktek az igazi mennyei kenyeret." (Jn6:32) Jó okkal fordulhatott volna el a mi áldott Urunk ezektől a sértegető kekeckedőktől. Jó okkal hagyta volna őket magukra. De amint valaki mondta: „A kegyelem Benne aktív volt. Az ő lelkük érdekeit a szívében hordozta" (C.E.S.) Ezért csodálatos leereszkedéssel beszél nekik az Atya „Ajándékáról", ami egyedül képes betölteni nagy szükségüket, s megelégíteni lelküket. S vajon nem foglalkozott veled is gyakorta így, kedves olvasó? Nem mondhatod te is a zsoltárossal együtt „Nem bűneink szerint cselekszik velünk, és nem fizet nékünk a mi álnokságaink szerint" (Zsolt103:10)? Ahelyett, hogy undorral elfordulna hálátlanságunktól és hitetlenségünktől, továbbra is gondoskodik rólunk és szolgál nekünk. Ó mennyire hálásaknak kell lennünk a drága ígéretért, s annak napi beteljesedéséért életünkben: „Nem hagylak el, sem el nem távozom tőled".

„Monda azért nékik Jézus: Bizony, bizony mondom néktek: nem Mózes adta néktek a mennyei kenyeret, hanem az én Atyám adja majd néktek az igazi mennyei kenyeret." A zsidók tévedése itt legyen figyelmeztetés a számunkra. Azt hitték, Mózes adta nekik a mannát. De Isten volt az, és nem Mózes. Ő csak alázatos eszköz volt. Nekik az eszközön át Istenre kellett volna nézniük. De a szem ott nyugodott meg, ahol mindig is annyira hajlamos megnyugodni – az emberi közvetítőn. Az Úr itt arra vezeti őket, hogy nézzenek az emberi eszközön túl Istenre – „nem Mózes adta néktek… hanem az én Atyám", stb. Ó, micsoda érzéki teremtmények vagyunk mi. Olyannyira a külsőségekben és a láthatóban élünk, hogy majdnem megfeledkezünk mindenről, ami azon túl van. Mindaz, amire itt rápillantunk, nem

más, mint út, melyet a szem sohasem látott, és a fül sem hallott soha. Minden mulandó ajándék és áldás, amit kapunk, nem más, mint az Atya ujja, amely a belső szentélybe hívogat. Ezt mondja nekünk: „Ha az én cselekedeteim olyan szépek, ha az én ajándékaim olyan drágák, ha az én lábnyomaim olyan dicsőségesek, milyennek kell lennem nekem magamnak?" Így kell mindig keresztülnéznünk a természeten a természet Istenére. Így kell élveznünk Isten ajándékait, hogy azok Hozzá vezessenek, s nem szabad azokból bálványokat farigcsálva kockáztatnunk, hogy elvétessenek tőlünk. A természetben és a gondviselésben minden nem más, mint „Mózes" közöttünk és Isten között. Ne legyünk hát olyanok, mint az ókori zsidók, hogy lekössük magunkat Mózessel, és elfelejtsük a „Mózesnél nagyobbat", akitől valamennyien származtak.

„Mert az az Istennek kenyere, a mely mennyből száll alá, és életet ád a világnak." (Jn6:33) Az Atya gondoskodása a haldokló világról az volt, hogy elküldte a mennyből egyszülött Fiát. S van itt még egy sokatmondó ellentét, mégpedig kettős. A manna nem volt képes meggátolni a halált – Izrael ama generációja, mely ette azt, a pusztában halt meg! Hogyan lehetett volna hát az a „valódi kenyér"? Nem, Krisztus az „igazi kenyér", mert Ő ad „életet". Emellett a manna csak Izrael számára adatott. A pusztában egyetlen más nép sem részesült belőle (például az ammoniták), mert csak Izrael táborára hullott Az igazi kenyér azonban „életet ád a világnak". A „világ" itt nem az egész emberi fajt jelenti, mert Krisztus nem „ad életet" Ádám minden egyes leszármazottjának. Nem az van itt megírva, hogy az igazi kenyér „életet *kínál*", hanem hogy „életet ad". Itt a hívők „világáról" van szó. Az Úr tehát célzatosan használja azt a szót, mely túllépett Izrael korlátain és magába foglalta a pogány választottakat is!

„Mert az az Istennek kenyere, a mely mennyből száll alá, és életet ád a világnak." Három különböző kifejezést használ a mi Urunk ebben az igeszakaszban, melyek mindegyikének kissé eltérő a jelentése: a három együttesen szolgál arra a célra, hogy kiemelje ennek a megnevezésnek az áldottságát és teljességét. A 32. versben „igazi mennyei kenyérként" beszél Önmagáról, az „igazi" azt jelenti: valóságos, hiteles, kielégítő, míg a „mennyei" beszél az égi és lelki jellegéről. A 33. versben „Isten kenyereként" beszél Önmagáról, ami azt jelenti, hogy Ő isteni, örökkévaló. Aztán a 35. versben azt mondja: „Én vagyok az életnek ama kenyere", az, Aki életet ad, s táplálja és fenntartja azt.

„Mondának azért néki: Uram, mindenkor add nékünk ezt a kenyeret!" (Jn6:34) Ez nem volt más, mint az a múló benyomás, amit az Ő szavai váltottak ki. Nagyon emlékeztet ez minket az asszony szavaira a forrás mellett: „Uram, add nékem azt a vizet, hogy meg ne szomjúhozzam, és ne jőjjek ide meríteni!" (Jn4:15), s akik felidézik az azzal az igeszakasszal kapcsolatos megjegyzéseinket, emlékeznek majd az őt mozgató indítékra. Ezeknek az embereknek a szavai csak még jobban kimutatták, mennyire elvetették Őt, mikor teljesen megértették az általa mondottak értelmét. Ezt a 36. vers perdöntően bizonyítja. „De mondám néktek, hogy noha láttatok is engem, még sem hisztek."

„Jézus pedig monda nékik: Én vagyok az életnek ama kenyere." (Jn6:35) Az Úr a kenyér alakjában helyezi Magát elénk. A jelkép gyönyörűen jelentős, s mint a Szentírásban használt összes többi is, hosszú és gondos elmélkedésre indít.

Először is, a kenyér *szükséges* élelem. Nagyon sok más élelmiszercikk többé-kevésbé luxus, de ez magához a létezésünkhöz szükséges. A kenyeret nem vagyunk képesek nélkülözni. Vannak az asztalunkon más dolgok, melyek nélkül megvagyunk, de nem ez a helyzet a kenyérrel. Tanuljuk meg jól a leckét. Krisztus nélkül elpusztulunk. Nincs lelki élet, vagy egészség Isten Kenyere nélkül.

Másodszor, a kenyér *mindenki számára alkalmas* élelmiszer. Vannak emberek, akik nem ehetnek édeset, mások képtelenek megemészteni a húst. Kenyeret azonban mindenki eszik. A fizikai test képes életben maradni egy ideig kenyér nélkül, de megbetegszik, és hamarosan sírba száll. A kenyér tehát mindenkinek jó. Királynak és kézművesnek egyformán

a tápláléka. Ugyanez a helyzet Krisztussal. Mindenki szükségletét betölti, képes megelégíteni a bűnösök összes osztályát – legyenek bár gazdagok, vagy szegények, műveltek, vagy írástudatlanok.

Harmadszor, a kenyér napi táplálék. Vannak bizonyos élelmiszerek, melyeket esetenként fogyasztunk, másokat pedig csak akkor, mikor eljön a szezonjuk. De a kenyér olyasvalami, amire életünk minden napján szükségünk van. S ugyanez a helyzet lelkileg is. Ha a keresztyén elmulasztja, hogy naponta táplálkozzon Krisztusból, ha helyettesíti őt a vallásos formulák és ceremóniák, a vallásos könyvek, a vallásos felindultság, azaz a modern keresztyénség csillogása-villogása üres hüvelyével, akkor gyenge és beteges lesz. Pontosan ez a mulasztás a felelős azért, hogy az Úr népe között oly sokan vannak a gyengék.

Negyedszer, a kenyér *kielégítő* táplálék. Mi gyorsan felhagyunk más élelmiszerek fogyasztásával, de ezzel nem. A kenyér állandó és alapvető élelmiszer, amit egész életünkben kell használnunk. S vajon a hasonlat nem állja jól meg ismét a helyét lelkileg is? Milyen gyakorta fordultunk más dolgokhoz, amelyeket azután csak üres hüvelyeknek találtunk! Az élet Kenyerén kívül semmi más nem képes megelégíteni.

Ötödször, figyeljük meg a kenyér élelmiszerré válásának *folyamatát*. Kikel – szárba szökken, kalászt érlel, majd a kalászban érett magot. Azután *levágják*, megrostálják, majd lisztté őrlik. Végezetül átmegy a sütés *tüzes* folyamatán a kemencében. Ekkor, s csakis ekkor válik alkalmassá az élet fenntartására. Krisztusban hívő testvér, ugyanezeket tapasztalta meg az élet Kenyere is. „*Összetöretett* a mi vétkeinkért”.[28] Ki volt téve Isten szent haragja heves tüzeinek, mikor a helyünkre állt az ítéletben. Ó milyen csodálatos – Isten megtiltja, hogy valaha is elveszítsük a bámulat érzését vele kapcsolatosan. Isten Szentje „átokká lett érettünk”. „Tetszett az Úrnak összetörni Őt”.[29] S ezen a módon válhatott Ő az élet kenyerévé a számunkra! Merítsünk hát az Ő végtelen teljességéből! Törekedjünk mindig egyre bensőségesebb közösségre Ővele!

„Jézus pedig monda nékik: Én vagyok az életnek ama kenyere; a ki hozzám jő, semmiképen meg nem éhezik, és a ki hisz bennem, meg nem szomjúhozik soha.” (Jn6:35) A 33. versben Krisztus beszélt az életadásról „a világnak” – a hívők világának, a megváltottak összességének. Most ez egyénről beszél – „a ki hozzám jő… a ki hisz”. Hasonló sorrendet látunk a 37. versben is, figyeljük meg, hogy a „mindent” követi az „azt” (őt). Kétségtelenül van árnyalatnyi különbség a Krisztusban „hinni” és a Hozzá „jönni” között. Krisztusban „hinni” annyi, mint átvenni Istentől az Ő Fiáról tett bizonyságát, s egyedül Benne bízni az üdvösségre. Krisztushoz „jönni” – ami valójában az előző hatása – a szív számára annyi, mint szeretetteljes meggyőződéssel Hozzá menni. A kettőt gondosan megkülönbözteti a Zsid11:6: „Hit nélkül pedig lehetetlen Istennek tetszeni; mert a ki Isten elé járul, hinnie kell, hogy ő létezik és megjutalmazza azokat, a kik őt keresik.” Tudnom kell, ki az orvos, s hinnem kell a képességeiben, mielőtt gyógyulást keresvén hozzá mennék.

De mit kell értenünk azalatt, hogy „semmiképen meg nem éhezik”, és „meg nem szomjúhozik soha”? Vajon a keresztyén soha nem „éhes”, vagy „szomjas”? Dehogynem, de akkor miképpen egyeztethető össze ez a tapasztalat a Megváltó eme pozitív kijelentésével? Ó, Ő a Benne lakozó teljesség és megelégedés szerint beszél itt, nem pedig a mi tökéletlen felfogásunk és Vele kapcsolatos ismereteink szerint. Ha megszorulunk valamiben, az önmagunkban történik, nem Őbenne. Ha „éhezünk” és „szomjazunk”, az nem azért van, mert Ő képtelen, s nem is azért, mert Ő nem akarja csillapítani az éhségünket és oltani a szomjúságunkat, hanem mert „kicsiny a hitünk” és elmulasztunk naponta meríteni az Ő teljességéből.

„De mondám néktek, hogy noha láttatok is engem, még sem hisztek.” (Jn6:36) Még a megtestesült Krisztus és az Ő bámulatos csodáinak látványa sem vezette az embereket a Belé

[28] A Károli-fordítás szerint: *megrontatott a mi vétkeinkért (Ézs53:5) – a ford.*
[29] A Károli-fordítás szerint: *És az Úr akarta őt megrontani (Ézs53:10) – a ford.*

vetett hitre. Ó, az emberi szív romlottsága! „Noha láttatok is engem, még sem hisztek.” Ez megmutatja, milyen értéktelen volt a kérésük. „Uram, mindenkor add nékünk ezt a kenyeret!” (34. vers) Ez kimondhatatlanul komoly dolog. Hittek Mózesben (Jn9:28), egy ideig örültek Keresztelő János világosságának (Jn5:35), tudták idézni a Szentírást (Jn6:31), de mégsem hittek Krisztusban! Nehéz megmondani, meddig mehet el egy ember, ám mégis hiányt szenved egy szükséges dologban. Ezek az emberek nem voltak rosszabbak, mint sokan mások, de a hitetlenségük megmutatkozott és kijelentetett, Krisztus tehát megfelelően szólítja meg őket. Ez történne kétségtelenül minden egyes esetben, ha a Krisztussal kapcsolatos saját gondolatainkra hagyatkoznánk. Légy óvatos tehát, kedves olvasó, és bizonyosodj meg róla, hogy a hited *üdvözítő* hit.

„De mondám néktek, hogy noha láttatok is engem, még sem hisztek.” Vajon tévedés volt a megtestesülés? Vajon az Ő küldetése gyümölcstelen maradt? Az lehetetlen. Istenben nem lehet hiba, bár valamennyiünkben nagyon sok hiba van az Ő céljainak megértésében. Krisztus semmiképpen sem csüggedt, vagy bátortalanodott el küldetése látszólagos sikertelensége folytán. Az Ő következő szavai ez nagyon pontosan megmutatják.

„Minden, a mit nékem ád az Atya, én hozzám jő.” (Jn6:37) Itt az Úr arról a konkrét társaságról beszél, melyet az Atya adott Neki. S nem is ez az egyetlen hely, ahol megemlíti ezt a népet. A János 17-ben többször utal rájuk. A 2. versben ezt mondja: „A miként te hatalmat adtál néki minden testen, hogy örök életet adjon *mindennek, a mit néki adtál*”. Azután a 6. versben ezt olvassuk: „Megjelentettem a te nevedet az embereknek, *a kiket e világból nékem adtál*: tiéid valának, és nékem adtad azokat”. Aztán a 9. versben kijelenti: „Én ezekért könyörgök: nem a világért könyörgök, hanem *azokért, a kiket nékem adtál*, mert a tiéid.” Lásd továbbá a 11, 12 és 24. verseket. S hogy kik azok, akiket az Atya Krisztusnak adott, arról az Ef1:4 beszél: „A szerint, a mint magának kiválasztott minket Ő benne a világ teremtetése előtt”. Azok, akik Krisztusnak adattak, az Isten választottai, ők erre a csodálatos megtiszteltetésre a világ teremtése előtt lettek kiszemelve: „a kiket szeret az Úr, hogy kezdettől fogva kiválasztott titeket Isten az üdvösségre” (2Thessz2:13). De figyeljük meg a pontos kapcsolatot az igeszakaszunkban, valahányszor csak Krisztus a választottakra utal.

A 36. versben a mi Urunk azokhoz szól, akiknek nincs szívük az Ő számára: „noha láttatok is engem, még sem hisztek”. Elbátortalanodott volna? Távol legyen. S miért nem? Ó, figyeld csak meg, hogy Isten Fia, itt Jehova alázatos Szolgájaként Önmagát buzdítja. Ezután rögtön hozzáteszi: „Minden, a mit nékem ád az Atya, én hozzám jő”. Micsoda lecke ez minden egyes pásztor számára! Itt van a nyugalom igazi kikötője Krisztus minden egyes munkásának szíve számára. Lehet, hogy a tömeg semmibe veszi az üzenetedet, s mikor látod, hogy milyen sokan vannak, akik „nem hisznek”, úgy tűnhet, hiába munkálkodsz. „Mindazáltal megáll az Istennek erős fundamentoma, melynek pecséte ez: Ismeri az Úr az övéit” (2Tim2:19). A Mindenható örökkévaló célja nem hiúsulhat meg, a Legmagasztosabb Úr akaratát nem lehet elgáncsolni. Mindenki, kivétel nélkül, akiket az Atya a világ megalapítása előtt a Fiúnak adott, „Hozzá mennek”. Maga az ördög sem állhatja útjukat. Ezért szedd össze a bátorságodat szolgáló testvér. Lehet, hogy úgy tűnik: összevissza szórod a magot, de Isten majd gondoskodik róla, hogy annak egy része az Általa előkészített talajra hulljon. Isten örök tanácsvégzése legyőzhetetlenségének a megvalósítása olyan nyugalmat, egyensúlyt, bátorságot, és kitartást ad neked, amit semmi más nem adhat. „Azért szerelmes atyámfiai erősen álljatok, mozdíthatatlanul, buzgólkodván az Úrnak dolgában mindenkor, tudván, hogy a ti munkátok nem hiábavaló az Úrban.” (1Kor15:58).

„Minden, a mit nékem ád az Atya, én hozzám jő.” Miközben ez nagyon áldott, azonban ünnepélyesen tragikus és nagyon megalázó is egyben. Mennyire megalázó az számunkra, hogy a dicsőség Urának személyében megtestesült élet és szeretet jelenlétében senki sem akarna Hozzá menni, senki sem akarna hasznot húzni az Ő küldetéséből, ha nem léteznének azok, akiket az Atya adott Neki, s akiknek odajövetelére tehát számíthat. Az ember

romlottsága olyannyira teljes, ellenséges érzülete olyan hatalmas, hogy minden egyes esetben ellenállna Krisztusnak és elutasítaná Őt, ha az Atya úgy nem határozott volna, hogy Fiának legyen valamiféle győzelmi emléke és jutalma, amiért lejött a mennyből. Jaj a mi halott mivoltunknak, hogy ekkora szeretetből ilyen sóhajtásokat váltott ki, amilyeneket Magának Krisztusnak a szavaiból hallunk ki!

„És azt, a ki hozzám jő, semmiképen ki nem vetem." (Jn6:37) Ne tévesszük szem elől a kapcsolatot (amint azt sokan teszik) e között, valamint a megelőző mondat között. Az „és azt, ki hozzám jő" kifejezést a „minden, a mit nékem ád az Atya" magyarázza. Senki sem megy Hozzá, hacsak az Atya előzőleg nem predesztinálta erre, mert „a kik csak örök életre választattak vala" hisznek (Csel13:48). Mindenki, akiket az Atya Krisztusnak adott az örökkévalóságban, Hozzá „jönnek" az időben – jönnek, mint elveszett, megváltandó bűnösök, jönnek semmit sem hozva, hogy mindent megkaphassanak.

Az utolsó mondat, a „semmiképen ki nem vetem" biztosítja örök megtartását mindazoknak, akik igazán jönnek Krisztushoz. A Megváltó ezen szavai nem azt jelzik (amiképpen sokan feltételezik), hogy megígéri: senkit nem vet el, aki ténylegesen Hozzá jön, noha ez igaz, hanem azt jelentik ki, hogy Ő soha semmilyen elképzelhető körülmények között sem vet el senkit, aki (már) odajött Hozzá. Péter Hozzá jött és üdvözült. Később esküvel tagadta meg a Mesterét. De „kivetette" őt Krisztus? Nem, sőt! S találhatunk ennél szélsőségesebb esetet? Ha Péter nem „vettetett ki", akkor soha egyetlen keresztény sem, és nem is fog. Dicsérjük az Urat!

„Mert azért szállottam le a mennyből, hogy ne a magam akaratát cselekedjem, hanem annak akaratát, a ki elküldött engem." (Jn6:38) Ez a legtanulságosabb. Jelentése a következő: Azok, akiket az Atya a Fiúnak adott – mindegyikük – Hozzá *akarnak* jönni. Ő már nem a Fiú volt az Ő lényegi dicsőségében, Aki megelevenít bárkit, akit csak akar, mint a Jn5:21-ben, hanem a megtestesült Fiú, az „Emberfia" (Jn6:27), Aki *fogadja* azokat, akiket az Atya Hozzá „von" (Jn6?44)! „Ezért legyen bárki, Ő semmiképpen ki nem veti az illetőt: ellenséget, csúfolót, zsidót, vagy pogányt, mert egyikük sem jönne, ha nem az Atya küldte volna őket" (J.N.D.). Krisztus azért volt itt, hogy az Atya akaratát cselekedje. Így biztosítja Krisztus az övéit arról, hogy végig megőriz mindenkit, akiket az Atya adott Neki.

„Mert azért szállottam le a mennyből, hogy ne a magam akaratát cselekedjem, hanem annak akaratát, a ki elküldött engem." Mennyire megnöveli az előző versben legutoljára szereplő drága szavaknak az értékét, mikor látjuk, hogy a mi Krisztushoz jövetelünk nem az ember gyengécske akaratának tulajdonítandó, hanem ez az Atyának a Megváltóhoz való vonzása hatása mindenki esetében, akiket a világ felvettetése előtt adott Neki az Atya szeretetének tanácsában! Így az Ő befogadásuk is nem pusztán Krisztusnak az elveszettek iránti könyörületén alapszik, hanem mint az Atya akaratának engedelmes Szolgája, Ő mindenkit üdvözöl, akik Hozzá vitetnek – akiket az Atya szeretetének láthatatlan vonzása visz Hozzá. Azaz, biztonságunk nem a bennünk levő, vagy a tőlünk származó valamitől függ, hanem az Atya kiválasztásán és a Fiú engedelmes szeretetén.

„Az pedig az Atyának akarata, a ki elküldött engem, hogy a mit nékem adott, abból semmit el ne veszítsek, hanem feltámaszszam azt az utolsó napon." (Jn6:39) Ez is mennyire áldott módon magyarázza a 37. vers záró szavait! *Az örök kiválasztás garantálja az örök megőrzést*. Az „utolsó nap" természetesen a keresztyén korszak utolsó napja. Akkor majd megmutatkozik, hogy Ő senkit *nem veszített el* azok közül, akiket az Atya adott neki. Akkor mondja majd: „Ímhol vagyok én és a gyermekek, a kiket az Isten nékem adott" (Zsid2:13).

„Az pedig annak az akarata, a ki elküldött engem, hogy mindaz, a ki látja a Fiút és hisz ő benne, örök élete legyen; és én feltámaszszam azt azt utolsó napon." (Jn6:40) Krisztus épp az imént beszélt az Atya tanácsvégzéséről. Feltárta a tényt, hogy az Ő szolgálatának sikere nem emberi akaraton múlik – mert amint minden esetben kiderült, az annyira romlott volt, hogy elutasította a Megváltót, – hanem az Atya vonzerején. Itt azonban, mondhatni,

szélesre tárva hagyja az ajtót bárki előtt, aki hajlandó belépni: „mindaz, a ki látja a Fiút és hisz ő benne, örök élete legyen”. Mégis tanulságos megemlíteni itt a két ige sorrendjét: „hinni” Krisztusban az eredménye az Ő „látásának”. Először tehát ki kell Őt jelentenie a Léleknek, mielőtt a bűnös befogadhatná. Így tárta fel a mi Urunk ezeknek az embereknek, hogy messze nagyobb és végtelenül fontosabb munka bízatott Rá, mintsem csak megelégíteni Izrael szegényeit fizikai kenyérrel – nem kisebb változás véghezvitele, mint mindazok feltámasztása az utolsó napon, akiket az Atya adott Neki, anélkül, hogy egyet is elveszítene közülük.

Az alábbi kérdések az olvasónak hivatottak segítséget nyújtani a következő fejezetben szereplő Jn6:41-59-hez:

1. Miben feddi meg a 44. vers a „zúgolódásukat”?
2. Milyen választ kellett volna adniuk a 44. versben elhangzottakra?
3. Kik azok a „mindnyájan” Istentől tanítottak? (45. vers)
4. Mit jelent a „meg ne haljon”? (50. vers)
5. Miféle gondolatokat sugall az „evés”? (51. vers)
6. Mi a gondolati különbség az 53. és az 56. versek között?
7. Mit jelent az „én az Atya által élek”? (57. vers)

23. fejezet: Krisztus a kapernaumi zsinagógában, Jn6:41-59

Az előttünk álló igeszakaszt az alábbiak szerint elemezhetjük:

1. A zsidók zúgolódása, 41-42. versek.
2. Krisztus feddése, 43-45. versek.
3. Krisztus dicsősége, 46. vers.
4. Krisztus, az életadó, 47-51. versek.
5. A zsidók kritikája, 52. vers.
6. Krisztus komoly válasza, 53. vers.
7. A Krisztusból való táplálkozás következményei, 54-59. vers.

A János 6 első tizenhárom verse leírja a sokaság jóltartását, majd a 14. és 15. versek bemutatják, milyen hatást tett a sokaságra a csoda. A 16. verstől a 21. vers végéig olvassuk a tanítványok jól ismert történetét a viharban, valamint hogy az Úr a tengeren járva miképpen megy hozzájuk és szabadítja meg őket. A 22-25. versekben látjuk a Krisztust Kapernaumba követő népet, s a 26-40. versekből megismerjük azt a beszélgetést, ami közöttük és az Úr között zajlott – legvalószínűbb, hogy nyílt terepen. A 41. versben törés következik be a fejezetben, s új társaságot ismerünk meg, nevezetesen a zsidókat, az 59. versből pedig kiderül, hogy a zsinagógában voltak. Ebben az evangéliumban „a zsidók" mindig is ellenséges érzülettel viseltettek a Megváltó iránt – lásd a 15. vershez fűzött megjegyzéseinket. Itt „zúgolódni" látjuk őket, amiatt, hogy az Úr azt mondta: „Én vagyok az a kenyér, a mely a mennyből szállott alá." Ez nem bizonyítja azt, hogy hallották a 33. versben feljegyzett szavait. Figyeljük meg, nem mondja a 41. versben, hogy az Úr azt „nekik" mondta: vessük össze a 29, 32, 35. versekkel! A legvalószínűbb az, hogy a 24. versben „sokaságnak" nevezetteknek mondott szavait – azokat a szavakat, melyek a következő versekben vannak feljegyezve, egészen a 40. versig – *megjelentették* a zsidóknak. Ezért a 41-59. versek Krisztusnak a zsidókkal a kapernaumi zsinagógában folytatott beszélgetését írják le, míg az előző versek a Megváltó és a galileaiak között történteket mondják el. A Szentlélek a két beszélgetést a téma hasonlósága miatt helyezte egymás mellé.

„Zúgolódának azért a zsidók ő ellene, hogy azt mondá: Én vagyok az a kenyér, a mely a mennyből szállott alá." (Jn6:41) „Jánosnál 'a zsidók' mindig elkülönülnek a tömegtől. Ők Jeruzsálem és Júdea lakosai. Talán könnyebb lenne megérteni ezt az evangéliumot, ha a 'júdeaiak' szóval fordították volna, ami a kifejezés valódi jelentése." (J.N.D.) Ezek a zsidók „zúgolódtak", s jelentős dolog, hogy itt ugyanaz a szó szerepel, mint amit a Septaguinta (a zsidó Ószövetség első pogány fordítása) használ a pusztában zúgolódó Izraelről. Az emberi szív romlottsága kevés dologban mutatkozik meg oly nyíltan és oly gyakran, mint az Isten elleni *zúgolódásban*. Ettől a bűntől csak kevesen mentesek, ha egyáltalán vannak ilyenek.

A zsidók zúgolódtak Krisztus ellen. Azért zúgolódtak ellene, mert azt mondta: „Én vagyok az a kenyér, a mely a mennyből szállott alá". Ez a mondás sértette őket. S miért késztette őket zúgolódásra? Ők természetesen teljességgel vakok voltak Krisztus isteni dicsőségére, emiatt nem értették, hogyan tehet ez a Valaki, Aki talán néhányuk szeme előtt nőtt fel József és Mária szerény házában, Názáretben, s Akit talán néhányan láttak az ácspad mellett dolgozni, olyan kijelentést, amiről gyorsan észrevették: isteni mivoltát jelenti ki. Az emberi szív büszkesége nem engedte, hogy elismerjék: adósai annak, Aki félretette dicsőségét, és szolgai formát öltött Magára. Megtagadták, hogy hálásak legyenek egy ennyire alacsony sorból származónak. Amellett sokkal önteltebbek és önelégültebbek voltak, semhogy elismerték volna, hogy bármiféle szükségük van Rá, Aki a mennyből jött le hozzájuk, még kevésbé azt, hogy Neki meg kellett halnia a kereszten a szükségeik betöltéséhez és azt, hogy

így vált a Megváltójukká. Az ő esetük, gondolták, semmi esetre sem ennyire kétségbeejtő. Az igazság az, hogy nem voltak éhesek a „mennyből jött kenyérre”. S micsoda fényt vet ez a világ mai állapotára is! Mennyire megmagyarázza ez a szokásos bánásmódot, amiben az emberek ma is részesítik a dicsőség Urát! A büszkeség, az önelégült szív romlott büszkesége felelős a hitetlenségért. Az emberek lenézik és elvetik a Megváltót, mert nem érzik, mennyire nagy szükségük van Rá. A hüvelyekkel táplálkozván, melyek csak a disznók etetésére jók, nincs étvágyuk a valódi kenyérre. S mikor Krisztus állításai ténylegesen rájuk nehezednek, még mindig „zúgolódnak”!

„És mondának: Nem ez-é Jézus, a József fia, a kinek mi ismerjük atyját és anyját? mimódon mondja hát ez, hogy: A mennyből szállottam alá?” (Jn6:42) Ez megmutatja: ezek a zsidók megértették, hogy Krisztus „Én vagyok az a kenyér, a mely a mennyből szállott alá” szavai az Ő isteni eredetét jelentik, s ebben teljesen igazuk volt. Rajta kívül senki sem tehetett volna efféle kijelentést. Krisztus eme kijelentése azt jelentette, hogy Ő már létezett személyesen a mennyben, mielőtt megjelent volna az emberek között, amiképpen előfutára is bizonyságot tett Róla: „A ki felülről jött, feljebb való mindenkinél” (Jn3:31), mivel az első ember és egész családja a földből való, de „a második ember, az Úr, mennyből való” (1Kor15:47). S ahhoz, hogy az Úr emberré lehessen, szükség volt a szűztől való születésre: egy természetfeletti Lény csak természetfeletti módon léphetett be ebbe a világba. Ezek a zsidók azonban teljességgel tudatlanok voltak Krisztus szuperemberi mivoltát illetően. Azt feltételezték, hogy Ő József és Mária természetes gyermeke. „Anyját és apját”. Mondták, „ismerjük”. De nem ismerték. Az Ő Atyját nem ismerték, nem is ismerhették, amíg az Atya ki nem jelentette Magát nekik. S ma is ez a helyzet. Egy dolog értelemmel, vallásos dogmaként elfogadni, hogy Jézus Krisztus Isten Fia, de teljesen más dolog a sajátomként ismerni Őt. Test és vér nem jelenthetik Őt ki nekem (Mt16:17).

„Felele azért Jézus és monda nékik: Ne zúgolódjatok egymás között! Senki sem jöhet én hozzám, hanemha az Atya vonja azt, a ki elküldött engem; én pedig feltámasztom azt az utolsó napon.” (Jn6:43-44) Ez az Íge nagyon komoly és pont a megfelelő helyen van, s gondosan meg kell figyelni pontos kapcsolatát. Ez az Íge azonnal leleplezte ezeknek a zsidóknak az erkölcsi állapotát, és megmagyarázta zúgolódásuk okát. Nagy gondossággal kell megvizsgálni, mint *nem* mondott Krisztus, illetve, hogy *pontosan* mit is mondott. Nem mondta, hogy „senki nem jöhet Hozzám, csak akit az Atya nekem adott”, jóllehet ez igaz. De úgy beszélt, hogy azzal az emberi felelősségükhöz szólt. Ez az Íge nem elutasító, hanem megalázó célzattal hangzott el. Nem csapta be az ajtót az orruk előtt, hanem megmutatta, egyedül mi módon lehet azon az ajtón belépni. Nem közlésnek volt szánva, miszerint nincsen a számukra lehetséges reménység, hanem inkább ama irány megmutatásának, amerre a reménység megtalálható. Ha a tarzusi Saulus azok között lett volna, akik hallották Krisztus eme szívhez szóló szavait, úgy teljes létszámban a saját esetükre és állapotukra vonatkoztatták volna azokat, de később mégis világossá vált, hogy ő a kegyelem edénye volt, akit az Atya adott a Fiúnak a világ megalapítása előtt. S nagyon lehetséges, hogy az itt jelenlevő zsidók közül néhányan, akik most zúgolódtak, azok közé is kerültek, akiket pünkösdkor az Atya a Fiúba vetett hitre vont. Az Úr gondosan kiválasztotta a nyelvezetet, s hagyott ehhez helyet. A Jn7:5 elmondja nekünk, hogy az Úr saját (test szerinti) testvérei sem hittek Benne először, később azonban mégis a tanítványaivá váltak, amint az világosan kiderül a Csel1:14-ből. Óvakodjunk tehát attól, hogy olyasmit olvassunk bele a 44. versbe, ami nincs benne.

„Senki sem jöhet én hozzám, hanemha az Atya vonja azt” (Jn6:44). Krisztus eme szavai feltárják az emberi romlottság mélységeit. Leleplezik az emberi akarat makacs konokságát. Megmagyarázzák ezeknek a zsidóknak a ”zúgolódását”. Ekképpen válaszolván a Megváltó szavainak nyilvánvaló jelentése ez: „Zúgolódásotokkal világossá teszitek, hogy nem Hozzám jöttetek, s nem is hajlotok rá, hogy Hozzám jöjjetek, s mostani önteltségetekkel nem is fogtok soha Hozzám jönni. Mielőtt Hozzám jönnétek, meg kell térnetek, és olyanokká

kell válnotok, mint amilyenek a kisgyerekek. S mielőtt ez megtörténne, isteni beavatkozás tárgyaivá kell válnotok". Valakinek csak egy futó pillantást kell vetnie a természeti ember állapotára, hogy meglássa ezt a kétségtelen igazságot. Az üdvösség a legtökéletesebben alkalmas a bűnös szükségleteinek kielégítésére, de egyáltalán nem illeszkedik a természetes hajlamaihoz. Az evangélium túlságosan lelki a testi elméje számára, túl megalázó a büszkesége számára, túl igényes lázadó akarata számára, túl magasztos megsötétedett értelme számára és túl szent a földi vágyai számára.

„Senki sem jöhet én hozzám, hanemha az Atya vonja azt." Miképpen képes valaki, aki túl nagyra tartja önmagát és vallásos teljesítményét, elismerni, hogy minden igazsága csak olyan, mint a megfertőzött ruha? Miképpen képes valaki, aki büszke az erkölcseire és vallásosságára, elveszettnek, tönkrementnek és joggal elítéltnek tekinteni magát? Miképpen képes valaki, aki oly kevés hibát lát önmagában, aki vak a tényre, hogy tetőtől talpig nincsen benne épség (Ézs1:6), komolyan keresni a nagy Orvost? Soha egyetlen ember sem rendelkezik Isten üdvösségével meg nem változott szívvel és elmével. Az ebbéli képtelenség erkölcsi. Pont amint Krisztus is mondotta: „*mi módon* szólhattok jókat, holott gonoszak vagytok?" (Mt12:34). Majd megint: „*Mimódon hihettek ti*, a kik egymástól nyertek dicsőséget" (Jn5:44), s újra: „Az igazságnak ama Lelkét: a kit a világ be nem fogadhat" (Jn14:17). A víz nem folyik fölfelé, s a természeti ember sem cselekszik megromlott természetével ellentétesen. A rossz fa nem teremhet jó gyümölcsöt, ugyanúgy lehetetlenség, hogy a sötétséget szerető szív a világosságot is szeresse.

Emberi oldalról az ember romlottsága az egyetlen dolog, ami megmagyarázza az evangélium egyetemes elutasítását. Az egyetlen elégséges válasz a kérdésekre „Miért nem fogadja el Krisztust mindenki szívesen, akiknek hirdettetik? Az emberek többsége miért nézi le és veti el Őt?" az, hogy az ember bukott teremtmény, megromlott lény, aki szereti a bűnt és gyűlői a szentséget. Ezért az egyetlen kielégítő válasz a kérdésekre: „Miért fogadja bárki is szívesen az evangéliumot? Miért nem veti el makacsul mindenki?" az, hogy azok esetében, akik hisznek, Isten az Ő természetfeletti befolyásával, az emberi romlottsággal szemben cselekedett. Más szóval őket az Atya a Fiúhoz „vonta".

A természeti ember állapota teljesen kívül áll az emberi megjavítás korlátain. Az akarat használatáról beszélni nem más, mint figyelmen kívül hagyni az akarat mögött álló ember állapotát. Az ember akarata nem kerülte el természetének általános hajótörését. Mikor az ember elbukott, az kihatással volt lényének minden egyes részére. Pont amiképpen a bűnös szíve elidegenedett Istentől és értelme megsötétedett, ugyanúgy akarata is a bűn rabszolgája lett. Azt mondani, hogy az embernek önmagában is megvan a hatalma Krisztus elutasítására, vagy elvetésére, annak a ténynek a tagadását jelenti, hogy ő a Gonosz foglya. Ez annak kijelentése, hogy legalább egy jó dolog van az emberben. S ez Isten Fia eme Ígéjének nyílt tagadása: „Senki sem jöhet én hozzám, hanemha az Atya vonja azt, a ki elküldött engem."

Az ember egyetlen reménysége rajta *kívüli*, az isteni segítségben rejlik. S erről volt szó a fentiekben, mikor azt mondtuk, hogy Krisztus eme Ígéje nem az ajtót akarta becsapni, hanem a reménység irányát akarta megmutatni. Ha igaz, hogy nem szakadhatok el önmagamtól, ha igaz, hogy egész lényem megromlott, így ellenséges Istennel, ha igaz, hogy nem áll a hatalmamban megfordítani természetem tendenciáit, akkor mit tehetek? Nos, *elismerem* tehetetlenségemet, és segítségért kiáltok. Mit kell tennie annak az embernek, aki elesik, és eltöri a csípőjét? Nem képes felállni: így tehát a nyomorúságában kell hevernie, és elpusztulnia? Nem, ha bármiféle *vágyat* érez a *megkönnyebbülésre*. Felemeli hangját, és segítségért könyörög. S ha ezek a zúgolódó zsidók elhitték volna, amit Krisztus mondott nekik a tehetetlenségükről, pontosan ezt tették volna. S ha a meg nem váltott manapság hinne Istennek, mikor azt mondja, hogy a bűnös el van veszve, ő is Szabadítóért kiáltana. Ha nem tudok Krisztushoz jönni azt kivéve, mikor az Atya „von" engem, akkor az én felelősségem könyörögni az Atyának, hogy „vonjon" engem.

De, kérdezhetjük, miben rejlik ez a"vonás"? Ez természetesen valami többre utal, mint csak az evangélium hívogatására. Az itt használt szó nagyon erőteljes, azt jelzi, hogy a megragadott objektumot erővel *kényszerítik* az engedelmességre. Ugyanez a szó szerepel a Jn18:10-ben, és a Jn21:6, 11-ben is.[30] Ha az olvasó áttanulmányozza ezeket az igeverseket, rá fog jönni, hogy sokkal többet jelent, mint puszta „vonzalmat". A *kényszerít* adná a szó valódi erejét itt, a Jn6:44-ben.

Amint azt fent említettük, az újjá nem született bűnös olyannyira megromlott, hogy meg nem változott szívvel és elmével soha nem jönne Krisztushoz. S a változás, mely abszolút szükséges, olyan, amit csak egyedül Isten képes létrehozni. Így tehát az isteni „vonás" következtében jön bárki Krisztushoz. De mi ez a „vonás"? Erre azt válaszoljuk: a Szentlélek ereje, mely legyőzi a bűnös önteltségét, s meggyőzi őt elveszett mivoltáról. Szentlélek ébreszti fel benne a szükség érzését. A Szentlélek ereje győzi le a természeti ember büszkeségét, hogy kész legyen üres kezű kolduskénti Krisztushoz jönni. A Szentlélek hozza benne létre az élet kenyere utáni éhséget.

„Meg van írva a prófétáknál: És mindnyájan Istentől tanítottak lesznek." (Jn6:45) A mi Urunk a Szentírásra való hivatkozással erősíti meg azt, amit épp most mondott. Az utalás az Ézs54:13-ra történik: „És minden fiaid az Úr tanítványai lesznek". Ez legalábbis részben a „von" jelentésének megmagyarázására szolgál. Azok vonatnak, akik „Istentől tanítottak". S kik ezek a nagy kegyben részesülők? Az Ézsaiás 54-ből vett idézet megmondja nekünk: ők Isten „fiai", az Övéi, a választottai. Gondosan figyeljük meg, miképpen idézte a mi Urunk az Ézs54:13-at. Egyszerűen azt mondta: „És mindnyájan Istentől tanítottak lesznek". Ez segít nekünk a „mindnyájan" meghatározásában más igeversekben, például a Jn12:32-ben: „És én, ha felemeltetem e földről, mindeneket magamhoz vonszok". A „minden" *nem* az egész emberiséget *jelenti*, hanem Isten gyermekeinek összességét, az Ő összes választottját.

„Valaki azért az Atyától hallott, és tanult, én hozzám jő." (Jn6:45) Ez szintén vet némi fényt az előző versben szereplő „vonásra". Azok „vonatnak", akik „hallottak" és „tanultak az Atyától". Azaz, mondhatni, akiknek Isten halló fület, és felfogásra képes szívet adott. Ez párhuzamos azzal amit az 1Kor23:24-ben olvasunk: „Mi pedig Krisztust prédikáljuk, mint megfeszítettet, a zsidóknak ugyan botránkozást, a görögöknek pedig bolondságot; Ámde magoknak a hivatalosoknak,[31] úgy zsidóknak, mint görögöknek Krisztust, Istennek hatalmát és Istennek bölcseségét". A „hivatalosok" itt az Isten hatékony és ellenállhatatlan elhívására utal. Ezt a hívást a belső füllel lehet meghallani. Ez az elhívás az isteni erőtől sugárzik, s alanyát Magához Krisztushoz vonja.

„Nem hogy az Atyát valaki látta, csak az, a ki Istentől van, az látta az Atyát." (Jn6:46) Ez nagyon fontos. Óv a hamis következtetéstől. Azért mondta ezt, hogy megóvja hallgatóit (és manapság minket is) annak feltételezésétől, hogy valamiféle közvetlen közlésre van szükség az Atyától, mielőtt a bűnös üdvözülhetne. Krisztus épp az imént állította, hogy csak azok jönnek Hozzá, az Atyától hallottak és tanultak. De ez nem azt jelenti, hogy ők hallják az Ő *hallható* hangját, vagy hogy Ő *közvetlenül* szólt hozzájuk. Csak a Megváltó volt (és van) közvetlen érintkezésben az Atyával. Mi az Atyától csak az Ő írott Ígéjén keresztül hallunk és tanulunk! Ennyit ennek a versnek az elsődleges jelentéséről, a lokális alkalmazását illetően. Azonban sokkal több is van benne annál, mint amit eddig megpróbáltunk kihozni belőle.

„Nem hogy az Atyát valaki látta, csak az, a ki Istentől van, az látta az Atyát." Mennyire megmutatja ez Krisztus dicsőségét, kiemelvén a megtestesült Fiú és a földi emberek közötti végtelen távolságot! Egyetlen ember sem látta az Atyát, csak egyvalaki, Aki beszél, s Ő is azért mert „Istentől" (és nem „az Atyától") „van". Ő az Istenség tagja, Ő Maga is az Isten

[30] A János 18:10-ben a kardra vonatkozik, itt Károli a „kirántotta" szóval fordította. A János 21-ben mindkét esetben a „kivon" szó szerepel, de mivel a hálóra vonatkozik, nyilván ahhoz is nagy erőt kellett kifejteni. – *a ford.*

[31] Az angol változatban az „elhívottak" (called) szó szerepel – *a ford*.

Maga. S mivel „látta az Atyát”, teljesen alkalmas volt arra, hogy beszéljen Vele, s kijelentse Őt – lásd Jn1:18. S ki más lenne *képes „kijelenteni”* az Atyát? Mi más módon lenne képes bevilágítani az Atya szeretetének és könyörületének világossága a szíveinkbe, mint Krisztuson, az Ő Fián keresztül és Általa?

„Bizony, bizony mondom néktek: A ki én bennem hisz, örök élete van annak.” (Jn6:47) Krisztus még mindig az igazságnak a 44. versben megkezdett vonalát folytatja. Ez a negyvenhetedik vers nem meghívás a bűnösöknek, hanem a szentekre vonatkozó doktrínális kijelentés. A 44. versben azt jelentette ki, ami isteni oldalról volt szükséges ahhoz, hogy a bűnös Krisztushoz jöjjön: az Atyának kell őt „vonnia”. A 45. versben részben azt határozta meg, mit foglal magában ez a „vonás”: hallást és tanulást az Atyától. Azután megóvva a 45. versben elhangzott szavaiból levonható hamis következtetéstől, a Megváltó most ezt mondja: „A ki én bennem hisz, örök élete van annak”. A hit nem oka annak, hogy a bűnös örök életet kap, ez inkább annak a hatása. A tény, hogy az ember hisz, bizonyítéka annak, hogy már benne van az isteni élet. Igaz, a bűnösnek hinnie kell. Ez a kötelessége. S az emberi felelősségtől kiindulva szólunk a bűnösökhöz, teljesen helyénvaló ezt mondani: „Aki hisz Krisztusban, nem hal meg, hanem örök élete van”. Mindazonáltal fennmarad a tény, hogy egyetlen újjá nem született bűnös sem hitt, és nem is fog hinni soha. Az újjá nem született bűnösnek szeretnie kell Istent, mégpedig teljes szívből kell szeretnie. Ez meg van neki parancsolva. De nem teszi, és nem is fogja tenni, amíg az isteni kegyelem nem ad neki új szívet. Így hinnie is kell, de nem fog, amíg az élet újságára (új mivoltára) meg nem eleveníttetik. Ezért mondjuk, hogy mikor valaki hisz, hívőnek találtatik, az a pozitív bizonyítéka annak, hogy már birtokolja az örök életet. „A ki én bennem hisz, örök élete van [már] annak”, v. ö. Jn3:36, 5:24, 1Jn5:1, stb.

„Én vagyok az életnek kenyere.” (Jn6:48) Ez az első Krisztus hét „Én vagyok” kijelentése közül, melyeket ebben az evangéliumban találunk, de sehol máshol. A másik hat: „Én vagyok a világ világossága” (Jn8:12), „Én vagyok az ajtó” (Jn10:9), „Én vagyok a jó pásztor” (Jn10:11), „Én vagyok a feltámadás és az élet” (Jn11:25), „Én vagyok az út, az igazság és az élet” (Jn14:6), „Én vagyok az igazi szőlőtő” (Jn15:1). Ezek mindegyike arra az emlékezetes eseményre tekint vissza, mikor Isten megjelent Mózesnek az égő csipkebokorban, megparancsolta neki, hogy menjen vissza Egyiptomba, beszéljen a népével, találkozzon a fáraóval és parancsolja meg neki, hogy engedje el Isten gyermekeit a pusztába Jehovát imádni. S Mikor Mózes megkérdezte: Mit mondjak majd, ki küldött engem? a válasz ez volt: „Így szólj az Izráel fiaihoz: A VAGYOK küldött engem ti hozzátok” (2Móz3:14) Itt, Jánosnál a „VAGYOK” hétszeres beteljesedését látjuk – Én vagyok az élet kenyere, stb. Az, hogy Krisztus ezeket a titulusokat használja, azonnal azonosítja Őt az Ószövetség Jehovájával, és egyértelműen mutatja be az Ő abszolút istenségét.

„Én vagyok az életnek kenyere.” Áldott, drága szavak ezek. „Én vagyok az, amire minden bűnösnek szüksége van, s ami nélkül bizonyosan el fog pusztulni. Én vagyok az, Aki egyes-egyedül képes megelégíteni a lelket és betölteni az újjá nem született szív sajgó hiányát. Azért vagyok az, mert amiképpen a búzát is liszté őrlik, majd alávetik a tűz hatásának, hogy emberi használatra alkalmassá tegyék, úgy jöttem le Én is a mennyből, keresztülmentem a halál szenvedésein, s most az evangélium kínál Engem mindenkinek, aki az életre éhezik.”

„A ti atyáitok a mannátették a pusztában, és meghaltak. Ez az a kenyér, a mely a mennyből szállott alá, hogy kiki egyék belőle és meg ne haljon.” (Jn6:49-50) Ez a 48. vers megerősítése. Ott azt mondta: „Én vagyok az életnek ama kenyere”, itt leírja ennek az „életnek” az egyik minőségi jellemzőjét. Az Úr ellentétet állít Önmaga, mint az élet Kenyere, valamint a manna között, amit Izrael a pusztában evett, továbbá ama hatás között, amit a manna evése gyakorolt az azt evőkre, illetve az élet kenyerét evőkre gyakorolt hatás között. Az atyák a mannát ették a pusztaságban, de meghaltak. A manna egyszerűen csak a múló szükségleteket elégítette ki. Táplálta a testeiket, de nem volt képes halhatatlanná tenni őket.

Azok viszont, akik az igazi kenyeret eszik, nem fognak meghalni. Azok, akik magukhoz veszik Krisztust, azok, akik a Belőle való táplálkozással elégítik meg a szíveiket, örökké fognak élni. Persze nem a Földön, hanem a mennyben.

„Ez az a kenyér, a mely a mennyből szállott alá, hogy kiki egyék belőle és meg ne haljon." (Jn6.50) Nyilvánvaló, hogy Krisztus itt a „meghalni" szót más értelemben mondja, mint az előző versben. Ott azt mondta, hogy akik a régiek közül ették a mannát a pusztában, „meghaltak" természetes halállal, itt a fizikai felbomlás értendő. Itt azonban azt mondja, hogy az ember ehet a kenyérből, mely a mennyből szállott alá, s „nem hal meg", azaz nem hal meg lelkileg és örökre, nem szenvedi el a második halált. Ha valaki ellenzi ezt a magyarázatot, ami különböző jelentést ad a „Meghalni" szónak két egymást követő igeversben, hadd emlékeztessük az illetőt, hogy van igevers, melyben kétszer is szerepel a „halott" szó, szintén különböző jelentéssel: „Hadd temessék el a halottak az ő halottaikat" (Lk9:60).

Ez a Szentírás sok-sok igeverse közül az egyik, mely kijelenti a hívő örök biztonságát. Az életet, amit Isten szuverén kegyelemmel ad a szegény bűnösnek, nem lehet elveszíteni, „mert megbánhatatlanok az Istennek ajándékai és az ő elhívása" (Rm11:29). Ez nem mulandó élet, mert „el van rejtve együtt a Krisztussal az Istenben" (Kol3:3). Nem olyan élet, mely véget ér, mikor eljutunk földi vándorutunk végére, mert ez „örök élet". Ó! Mit tud adni a világ nekünk ezzel összevetve? Vajon a boldogság legédesebb világi álmai magukban foglalják az örök folytonosság elemét? Valóban nem: az a bizonyos egy dolog hiányzik belőlük, aminek a hiánya beszennyezi az összes többit.

„Én vagyok amaz élő kenyér, a mely a mennyből szállott alá" (Jn6:51). Mennyire nyilvánvaló ebből, hogy Krisztus itt nem Isten titkos tanácsvégzéséből, hanem az emberi felelősségből kiindulva szól a zsidókhoz. Igaz, hogy senki sem jön Hozzá, csak akiket az Atya „von", de ez nem jelenti azt, hogy az Atya elutasítja bármely szegény bűnös „vonását", aki valóban *vágyik* Krisztusra. Igen, maga a Krisztusra való vágyakozás a bizonyítéka annak, hogy az Atya elkezdett „vonni". S milyen istenien egyszerű a módja Krisztus befogadásának: „ha valaki [nem számít, kicsoda] eszik e kenyérből, él örökké". Az „evés" képe nagyon sokatmondó, és megérdemli, hogy gondosan tanulmányozzuk.

Először is, az evés *szükséges cselekedet*, ha azt az előnyt akarom megszerezni a kenyérből, amit megadni képes, nevezetesen a testi táplálást. Nézhetek a kenyérre és bámulhatom azt, filozofálhatok a kenyérről, és elemezhetem, beszélhetek a kenyérről és dicsérhetem a tulajdonságait, tapogathatom a kenyeret és meg lehetek győződve a kiválóságáról, – de amíg nem eszem, nem fog táplálni. Ismervén az igazságot, spekulálván róla, beszélve róla, vitatkozni róla nem lesz hasznomra. Be kell azt fogadni a szívembe.

Másodszor, az evés *válasz egy érzett szükségre*. Ez a szükség az éhség, ami kétségtelenül nyilvánvaló, és élesen érezhető. S ha valaki tényleg éhes, nem tesz fel kérdéseket, nem habozik, nem köntörfalaz, hanem szívesen és örömmel eszik abból, amit elébe tesznek. Nincs ez másként lelkileg sem. Ha egyszer a bűnös ráébredt elveszett állapotára, ha egyszer valóban megértette nagy-nagy szükségét, ha egyszer tudatára jut a ténynek, hogy Krisztus nélkül örökre el fog veszni, akkor bármiféle intellektuális nehézségek zavarták őt korábban, bármennyire is húzta az időt a múltban, most nem lesz szüksége ösztökélésre, azonnal és örömmel befogadja Krisztust a sajátjaként.

Harmadszor, az evés magában foglalja *a magáévá tétel cselekedetét*. Lehet megterítve az asztal, lehetnek azon mindenféle finomságok, s jókora adagot tehetnek a tányéromra, addig azonban nem lesz az enyém az élelem, míg el nem kezdek enni. Azután az élelem, amely előzőleg rajtam kívüli volt, most belém kerül, feloldódik, és a részemmé válik, egészséget és erőt ad. Így van ez lelkileg is. Krisztust bemutathatják nekem teljes vonzerejével. Én tisztelhetem csodálatos személyiségét, bámulhatom tökéletes életét, megérinthet önzetlensége és kedvessége, megkönnyezhetem, mikor látom meghalni a durva fán, de amíg nem fogadom el a magaménak, nem üdvözülök. S Aki előbb kívül volt, azután bennem lakozik. Most teljes

igazságban fogom Őt ismerni, mint az élet kenyerét, Aki naponta adja a lelki egészségemet és erőmet.

Negyedszer, az evés *módfelett személyes cselekedet*: olyasvalami, amit senki sem tud megtenni helyettem. Nincs olyan dolog, hogy enni megbízásból. Ha nekem kell tápláltatnom, nekem magamnak kell ennem. Állni és figyelni másokat, amint esznek, nem fogja betölteni az én szükségemet. Így hát kedves olvasó, senki sem hihet Krisztusban helyetted. A prédikátor sem, a szeretteid sem. S lehet, hogy tanúja voltál másoknak, amint Krisztust vették, később hallhatod zengő bizonyságtételeiket, lenyűgözhet az életükben kimunkált kétségtelen változás, de amíg te magad nem „etted" az élet kenyerét, amíg személyesen be nem fogadtad Krisztust a magadénak, mindez semmiféle hasznodra nem vált. „Ha valaki eszik e kenyérből, él örökké." Istenien egyszerű, de mégis csodálatosan teljes az evésnek eme képe.

„És az a kenyér pedig, a melyet én adok, az én testem" (Jn6:51). Rendkívül komoly és rendkívül drága dolog ez. „Adni" a „testét" annyi, mint áldozatul kínálni Magát, önként letenni az életét. Itt tehát Krisztus nemcsak úgy mutatkozik be, mint Aki a mennyből jött, hanem mint Aki meghalni jött. S amíg nem jutunk el eddig a pontig, nem jutunk el az evangélium szívéhez sem. Ahogyan a felébresztett bűnös nézi Krisztus személyét, ahogyan olvassa itt a tökéletes életéről szóló feljegyzéseket, fel fog kiáltani: „Jaj nekem, elvesztem". Minden ecsetvonás ebben a szeretetre méltó képben, amit a Szentlélek festett nekünk ebben a negyedik evangéliumban, csak elítél engem, mert megmutatja, mennyire különbözök Isten Szentjétől. Csodálom útjait, bámulom tökéletességeit. Szeretnék olyan lenni, mint Ő. De ó jaj, egyáltalában nem vagyok olyan, mint Ő. Ha Krisztus az, Akiben az Atya örömét leli, akkor bizony bennem soha nem leli örömét, mart az Ő útjai oly távol esnek az enyéimtől, mint kelet a nyugattól. Ó, mivé váltam, micsoda nyomorult ember vagyok! Ó, kedves olvasó, mivé váltunk valamennyien, ha csak Krisztus dicsőítette itt az Atyát tökéletes Emberfiaként a rövid átmeneti tartózkodása során! Micsoda reménységünk lenne, ha fehér és ragyogó ruhájában, akkor dicsőségtől ragyogó arccal, ami a déli Napot is elhomályosítja, felemelkedett volna az Átváltozás hegyéről, s örökre itt hagyta volna a Földet? Erre csak egy választ adhatunk: a reménység ajtaja szorosan becsukódott volna Ádám bukott és bűnös fajának minden egyes tagja előtt. De áldott legyen a neve, csodálatos volt, ahogyan alászállt a menyből, csodálatos volt, ahogyan megszületett Betlehemben a szerény jászolban, csodálatos volt az a hibátlan élet, amit harminchárom évig élt az emberek között lakozván, de minden még nem volt minden, s nem volt a legcsodálatosabb. Olvasd el a János 6 eme ötvenegyedik versét ismét: „Én vagyok amaz élő kenyér, a mely a mennyből szállott alá; ha valaki eszik e kenyérből, él örökké. És az a kenyér pedig, a melyet én adok, az én testem, a melyet én adok a világ életéért." Csakis Krisztus halála az, amivel a szegény bűnösök kielégíthetik szörnyű és hatalmas szükségüket. S az Ő „teste" az, amit önkéntes és helyettesítő áldozatul adott „a világ életéért": nemcsak a zsidókért, de a pogányok között levő választott bűnösökért is. Érdemdús életét cserélte fel a mi elveszített életünkkel. Biztos, hogy ez forró dicséretre indítja a szívünket. Biztos, hogy ez meghajlásra késztet minket Előtte csodáló imádattal.

„Tusakodának azért a zsidók egymás között, mondván: Mimódon adhatja ez nékünk a testét, hogy azt együk?" (Jn6:52) „Nehéz, sőt lehetetlen megmondani, mi volt a kérdést feltevők elméinek pontos állapota. Valószínű, hogy különböző személyek esetében különböző véleményeket fejezett ki. Egyeseknél vélhetően a legnagyobb hitetlenség megvető kifejezése volt, a tett kijelentés feltételezett abszurditására alapozva. 'Ez az ember megőrült: lehet ennél nagyobb abszurditás? Akkor élünk örökké, ha élő ember testét esszük?' Mások esetében, akik úgy vélték, se Urunk szavai, sem a cselekedetei nem hasonlítottak egy őrültéhez, a kérdés valószínűleg azonos volt efféle kijelentéssel: 'Ezeknek a szavaknak mást kell jelenteniük, mint amit szó szerint jelentenek, de mi lehet ez a jelentés?'

A zsidók eme 'tusakodásai' a mi Urunk szavainak jelentését illetően 'egymás között' zajlottak. Közülük látszólag egyik se mondta el a véleményét Urunknak, Ő azonban

tökéletesen tisztában volt azzal, mi zajlik közöttük. De nem kezdi magyarázni előző kijelentéseit. Nem voltak készen efféle magyarázatokra. Csak rosszabb lett volna, ha belebonyolódnak. Ahelyett, hogy szemléltette volna a kijelentését, inkább újra elmondta. Egy szemernyit sem magyarázza azt, ami furcsának, abszurdnak, hihetetlennek, vagy értelmetlennek tűnik. Épp ellenkezőleg: még paradoxabbá és rejtélyesebbé válik, mint eddig bármikor azért, hogy kijelentése még szilárdabban belegyökerezzen az elméikbe, és még buzgóbban kérdezősködjenek: 'Mit jelenthetnek ezek a titokzatos szavak?' Azt mondja nekik, hogy nem mondott mást, mint kétségtelen igazságot és felmérhetetlenül fontosat, tűnjön az bármennyire is furcsának, érthetetlennek, hihetetlennek és abszurdnak." (Dr. John Brown)

„Monda azért nékik Jézus: Bizony, bizony mondom néktek: Ha nem eszitek az ember Fiának testét és nem iszszátok az ő vérét, nincs élet bennetek." (Jn6:53) Ez, valamint a két soron következő vers a megerősítését tartalmazza annak, amit az 51. versben mondott. Nemsokára helyettesítő és engesztelő áldozatként kínálta Magát a zsidók és pogányok helyett, az ő üdvösségük bebiztosítása végett. S ezt a helyettesítő áldozatot az embereknek magukévá kell tenniük, hittel be kell fogadniuk a szívükbe, ha üdvözülni akarnak általa. Amíg az emberek nem „eszik Krisztus testét" és „nem isszák az Ő vérét", „nincs bennük élet". Mert az, hogy az emberben nincs élet, azt jelenti, hogy továbbra is halott lelkileg, és a kárhozat, az erkölcsi mocsok és a reménytelen nyomorultság állapotában van, ahová a bűn taszította.

Figyeljük meg, hogy itt az Emberfia beszél Önmagáról. Miképpen halhatott volna meg, ha nem testesül meg? S a megtestesülés az Ő halála végett történt. Mennyire összekapcsolja ez Betlehem és a Golgota, a megtestesülés és a kereszt misztériumát! Azért jött a mennyből a Földre, hogy meghaljon: „csak egyszer jelent meg az időknek végén, hogy áldozatával eltörölje a bűnt" (Zsid9:26).

„Azt azonban látjuk, hogy Jézus, a ki egy kevés időre kisebbé tétetett az angyaloknál, a halál elszenvedéséért dicsőséggel és tisztességgel koronáztatott meg" (Zsid2:9) „Ha nem eszitek az ember Fiának testét és nem iszszátok az ő vérét, nincs élet bennetek." Először bonyolultnak tűnik ez a nyelvezet, de valójában áldottan egyszerű. Nem a halott Krisztus az, Akiből a hívőnek táplálkoznia kell, hanem Annak halálából, Aki most már él örökké. Az Ő halála az enyém, ha hittel elfogadom, s így elfogadván életté válik bennem. Az „evés" képe visszatekint, talán az 1Móz3-ra. Az ember (lelkileg) meghalt, miután „evett" (a tiltott gyümölcsből), de az evés cselekedetével (lelkileg) megelevenedik!

„A ki eszi az én testemet és iszsza az én véremet, örök élete van annak, és én feltámasztom azt az utolsó napon." (Jn6:54) Figyeljük meg az igealak változását. Az előző igeversben „ha nem eszitek", itt „aki eszi". Az előzőben aorisztikus alakban van, s egyszeri cselekedetet fejez ki, amit egyszer s mindenkorra végeznek. Utóbbiban befejezett alakban, folyamatos és jellegzetes cselekedetet jelölve. Az 53. vers határozza meg a különbségeket azok között, akik elvesztek, és akik üdvözültek. Ahhoz, hogy üdvözülhessek, „ennem" kell az Emberfiának testét, és „innom" kell az Ő vérét, azaz a magamévá kell Őt tennem a hit cselekedetével. Krisztus eme elfogadásának cselekedete egyszer, s mindenkorra szóló. Nem tudom Őt ismételten elfogadni, mert Ő soha el nem hagy engem! De elfogadván Őt a lelkem üdvösségére, most állandóan, naponta kell táplálkoznom belőle, mert Ő a lelkem tápláléka. A 2Móz12 szemlélteti ezt számunkra. Az izraelitának először használnia kellett a bárány kiontott vérét. Majd miután a vér megoltalmazta, meg kellett ennie magát a bárányt.

„A ki eszi az én testemet és iszsza az én véremet, örök élete van annak, és én feltámasztom azt az utolsó napon." Ez megerősíti az előző versre adott magyarázatunkat. Ha összevetjük a 47. verssel, akkor azonnal kiderül, hogy „enni", annyi, mint „hinni". Figyeljük meg, hogy az igealakok is egyformák a két említett versben: a 47. versben „hisz", az 54. „eszi". S figyeljük meg, hogy az örök élet eme két bizonyítéka máris azé, aki cselekszi: „A ki én bennem hisz, örök élete van annak", „A ki eszi az én testemet és iszsza az én véremet, örök élete van annak".

A János 6 eme igeverse az egyik kedvence a ritualistáknak, akik az úrvacsorára vonatkozóként értelmezik. Ez azonban természetesen tévedés, mégpedig az alábbi okok miatt: először, az úrvacsora még nem volt bevezetve, mikor Krisztus ezeket a szavakat mondta. Másodszor, Krisztus itt a hitetlenekhez szól, az úrvacsora pedig a szentek, s nem a meg nem váltott bűnösök számára foganatosíttatott. Harmadszor, az evésről és ivásról itt az üdvösség elnyerése végett van szó, az úrvacsorai evés és ivás pedig a már üdvözülteké.

„Mert az én testem bizony étel és az én vérem bizony ital." (Jn6:55) A kapcsolat eközött és az előző igevers között nyilvánvaló. Kétségtelenül azért került ide, nehogy hamis következtetéseket vonjunk le az előbbi szavakból. Krisztus a hangsúlyt az „evésre" tette. Amíg az ember nem eszi az Ő testét, addig nincs benne élet. Most azonban az Úr azt az igazságot emeli ki, hogy semmi *érdemszerző* nincs az evés cselekedetében, azaz mondhatni semmiféle titokzatos erő sincs magában a hitben. A tápláló erő a megevett *élelemben* rejlik, a hit hatékonysága pedig a *Tárgyában*.

„Mert az én testem bizony étel és az én vérem bizony ital." Itt Krisztus arra helyezi a hangsúlyt, hogy *mi az*, amit „meg kell enni". Nem pusztán akárminek a megevése táplál minket. Ha mérgező dolgot eszik az ember, belehal, ha pedig olyasmit, ami nem tápláló, éhezni fog. Nincs ez másként lelkileg se. „Sok erős hívő van a pokolban, valamint a pokol felé vezető úton, ők azok, akik egy hazugságban hittek, nem pedig az igazságban amiképpen az Jézus Krisztusban megtalálható." (Dr. J. Brown) Egyedül Krisztus az, Aki üdvözíthet: a megfeszített Krisztus, Aki most már él örökké.

„A ki eszi az én testemet és iszsza az én véremet, az én bennem lakozik és én is abban." (Jn6:56) Ebben, és a következő versben Krisztus az evés néhány áldott *hatásának* felsorolásával folytatja. Az első az, hogy a megváltott bűnös élő kapcsolatba kerül Krisztussal, s a legszorosabb *közösséget* élvezi Vele. A „lakozik" szót rendszerint a „benne van" kifejezéssel értelmezik. Ez mindig a *közösségre* vonatkozik. De figyeljük meg az ige alakját: csak aki folyamatosan „eszik" és „iszik", az él töretlen közösségben Krisztussal.

„A ki eszi az én testemet és iszsza az én véremet, az én bennem lakozik és én is abban." Ez a nyelvezet világosan sejteti, bár nem mondja ki konkrétan a tényt, hogy Krisztus fel fog támadni a halálból, mert csak feltámadva képes a hívőben lakozni, illetve a hívő Őbenne. Itt tehát a feltámadott Krisztussal azonosulnak azok, akik Belőle, mint megölöttből táplálkoznak – oly csodálatosan azonosulnak, mert a Szentírás itt először beszél a mi áldott Urunkkal való közösségről.

„A miként elküldött engem amaz élő Atya, és én az Atya által élek: akként az is, a ki engem eszik, él én általam." (Jn6:57) Mennyire nyilvánvaló ismét, hogy Krisztus itt mint Közbenjáróról beszél Önmagáról, nem pedig a lényegi mibenlétét illetően: ez nem Krisztus az Istenség dicsőségében, hanem a megtestesült Fiú, aki lejött a mennyből. Az „én az Atya által élek" azt jelenti: életét az Atyától való függőségben élte. S ez az, amihez ragaszkodott a Sátán első kísértésekor. Mikor a Gonosz azt mondta. „Ha Isten Fia vagy, parancsold meg, stb.", azzal nem Krisztus istenségét kérdőjelezte meg (ahogyan sokan feltételezik), hanem azt kérte, hogy használja ezt rosszul. A „ha" szót „mivel"-nek kell érteni, ugyanúgy, ahogyan a Jn14:2-ben, Kol3:2-ben, stb. A jelentése annak amit a Kísértő mondott, ez: Mivel Te Isten Fia vagy, gyakorold isteni kiváltságaidat, használd isteni hatalmadat, és elégítsd ki testi szükségleteidet. Ez azonban figyelmen kívül hagyta a tényt, hogy a Fiú „szolgai formát" öltött Magára, s (önként) az alávettetés helyére lépett. Így tehát a Megváltó emlékezteti a válaszában: „nemcsak kenyérrel él az ember, hanem az Istennek minden ígéjével". Mennyire gyönyörűen szemlélteti ez azt, amit itt mond Krisztus: „én az Atya által élek"! Keressük hát a kegyelmet az utolsó mondat megfigyelésével: „akként az is, a ki engem eszik, él én általam". Pont ahogyan a megtestesült Fiú a földi tartózkodása idején az Atyától való alázatos függőségben élt, úgy kell a hívőnek is most naponta a Krisztustól való alázatos *függőségben* élni az életét.

„Ez az a kenyér, a mely a mennyből szállott alá; nem úgy, a mint a ti atyáitok evék a mannát és meghalának: a ki ezt a kenyeret eszi, él örökké.” (Jn6:58) Van egy fontos dolog ebben az igeversben, ami elveszett az angol olvasó számára.[32] Krisztus itt két különféle szót használ az evésre. „A ti atyáitok evék (ephazon) a mannát”; „a ki ezt a kenyeret eszi (trogon), él örökké”. A „phago” ige azt jelenti: „enni, elfogyasztani, megenni”. A „trogo” azt jelenti: „táplálkozni”, mintsem csak az evés puszta cselekedetét. Az elsőt Krisztus akkor használta, mikor Izrael manna-evéséről beszélt a pusztában, a másodikat akkor, amikor a hívők Belőle történő táplálkozásáról szólt. Az egyik testi evés, a másik lelki: az egyik a halállal ér véget, a másik életet szolgáltat. Az izraeliták a pusztában nem láttak többet, mint objektív élelmiszert. S olyanok voltak, mint manapság sokan, akik nem láttak többet a keresztyénségből, csak annak objektív oldalát, de semmit sem ismertek a lelkiből és a tapasztalatiból! Hányan vannak, akik el vannak foglalva a vallás külsőségeivel – külső ceremóniákkal, stb. Valójában milyen kevesen *táplálkoznak* Krisztusból! Objektív módon csodálják Őt, de nem fogadják be a szívükbe.

„Ezeket mondá a zsinagógában, a mikor tanít vala Kapernaumban.” (Jn6:59) S hogy miféle hatást gyakorolt Krisztus eme beszéde azokra, akik hallották, azt a következő fejezetben fogjuk megnézni. Addig az érdeklődő olvasó gondolkodjon el az alábbi kérdéseken:

1. Konkrétan mi miatt sértődtek meg a tanítványai, 60-61. versek?
2. Mi a jelentése a 63. versnek?
3. Mi a jelentése az „azért” szónak a 65. versben?
4. Mit bizonyít ezeknek a tanítványoknak a „visszavonulása”, 66. vers?
5. Miért kérdezte meg Krisztus a tizenkettőt is, 67. vers?
6. Min alapult Péter meggyőződése a 68. versben?
7. Miért volt Júdás benne az apostolságban, 71. vers? Hány okot tudunk felsorolni?

[32] És a magyar olvasó számára is – *a ford*.

24. fejezet: Krisztus és tanítványai, Jn6:60-71

Az igeszakasz szokásos összegzésével kezdjük:

1. Sok tanítvány megsértődött Krisztus beszédétől, 60. vers.
2. Krisztus intése, 60-65. versek.
3. Sok tanítvány elhagyja Krisztust, 66. vers.
4. Krisztus kérdése a tizenkettőhöz, 67. vers.
5. Simon Péter megvallása, 68-69. versek.
6. Krisztus helyesbíti Pétert, 70. vers.
7. Az áruló: 71. vers.

Az előttük levő igeszakasz pátosszal teljes. Elvezet minket a mi Urunk galileai szolgálatának végéhez. Megmutatja ottani szolgálatának végét. Tett néhány gyönyörű csodát, s adott néhány kegyelmes tanítást. Itt változtatta a vizet borrá, itt gyógyította meg a nemesember fiát anélkül, hogy látta volna, itt tartotta jól az éhes sokaságot. Eme csodák mindegyike világosan hitelesítette isteni küldetését és bizonyította istenségét. Soha senki sem cselekedett ilyesmiket. Ezek mellett a bizonyítékok mellett a hitetlenség megbocsáthatatlan. Sőt, mind a külső tömegnek, mind a zsidóknak a zsinagógában az élet kenyereként mutatta be Magát. Ingyenesen kínálta nekik az örök életet, s komolyan figyelmeztette őket, hogy „ha nem eszitek az ember Fiának testét és nem iszszátok az ő vérét, nincs élet bennetek” (53. vers). Mit válaszoltak hát minderre?

Azt is szánalmas látni, hogy itt, Galileában sem fogadták Krisztust semmivel sem jobban, mint Júdeában, s látványosan hasonlít is az egyik a másikra. Júdeában kezdte a szolgálatát, s egy ideig az ottani sikerei emberi mércével mérve mindennek látszott, amit csak meg lehet kívánni. De nem mind arany, ami fénylik. Hamarosan világossá vált, hogy a tömegeket földi és testi jellegű indítékok mozgatták. Nagyon kevesek adtak bizonyságot bármiféle lelki szükségről. Csak nagyon kevesen, ha ugyan voltak ilyenek, értették látszólag meg küldetésének valódi célját. A feltétlen támogatás lelkülete gyakori volt, ezért olvassuk: „Amint azért megtudta az Úr, hogy a farizeusok meghallották, hogy Jézus több tanítványt szerez és keresztel, mint János… Elhagyá Júdeát és elméne ismét Galileába.” (Jn4:1, 3)

Miképpen volt hát itt, Galileában? Egyszerűen megismétlődött az, ami Júdeában történt. Az emberi természet mindenütt ugyanaz, s ezért ismétli a történelem állandóan önmagát. Itt, Galileában a tömegek követték Őt. Rövid ideig Ő volt a népszerű bálványuk. Ám mégis csak kevesek mutatták bármi jelét annak, hogy a lelkiismeretük felkavarodott a szívükben megtapasztaltaktól. Még kevesebben értették meg küldetésének valódi célját. S most, hogy kijelentette, most, hogy ráébresztette őket lelki szükségükre, megsértődtek: sokan, akik az Ő tanítványának szerepében tetszelegtek, hátat fordítottak Neki és többé már nem jártak Vele.

S hány szolgája az Úrnak tapasztalt meg hasonlókat! Beléptek valamelyik szolgálati területre, aztán egy ideig a tömeg tolongott a szolgálatukon. Egy időre népszerűek lettek azok között, akik között munkálkodtak. De aztán, ha a szolga hű volt Mesteréhez, ha hangoztatta Krisztus követelményeit, ha nem hagyott fel Isten minden szándékának kijelentésével – milyen észrevehető lett a változás! „Zúgolódás” támadt (Jn6:41), „tusakodtak” azok, akik hallották őt (Jn6:52), felhangzott a panaszkodó „Kemény beszéd ez” (60. vers), „sok” tanítvány „visszavonult” és „nem járt többé vele” (66. vers). De elég a szolgának, ha olyan, mint a Mestere. Köszönje meg Istennek, hogy csak egy kis társaság maradt, akik felismerik és méltányolják az „örök élet beszédét” (68. vers), mert ők sokkalta értékesebbek Isten

szemében, mint a „sok”, akik „visszavonultak”. Ó, kedves olvasó, ez tényleg az *élő* Ige, mely visszatükrözi az ingatag és bűnös szívet, ami ma is olyan, mint kétezer évvel ezelőtt!

„Sokan azért, a kik hallák ezeket az ő tanítványai közül, mondának: Kemény beszéd ez; ki hallgathatja őt?” (Jn6:60) A csodálatos beszéd zsinagógában, amit a népnek kívül elmondott követett, most véget ért. Itt látjuk a tanítványokra tett hatását. A „tanítvány” olyasvalakit jelent, aki tanul. Ezek a „tanítványok” gondosan meg vannak különböztetve a tizenkettőtől. Ők abból a társadalmi osztályból kerültek ki, akiket bizonyos fokig vonzott Krisztus személye, és mélyebben lenyűgözték őket a csodái. Ám hogy mennyire valódi volt ez a vonzalom, és mennyire mély benyomást tett rájuk, azt most megláthatjuk. Mikor Krisztus nem Csodatevőként, hanem Isten Kenyereként mutatkozott be, mikor arról beszélt, hogy a testét adja a világ életéért, meg azokról, akik az Ő vérét isszák, ami azt jelképezte, hogy meg fog halni, mégpedig erőszakos halállal, mikor ahhoz ragaszkodott, hogy amíg nem eszik a testét és nem isszák a vérét, nincs bennük élet, s legfőképpen, mikor bejelentette, hogy az ember annyira megromlott és annyira elidegenedett Istentől, hogy hacsak az Atya nem vonja, soha nem jön az üdvösségért Krisztushoz, akkor mindannyian megsértődtek. Ezért tehát a „Kemény beszéd ez; ki hallgathatja őt?” mondatot a beszéd egészére vonatkoztatjuk, amit Krisztus épp az imént mondott el a kapernaumi zsinagógában.

„Sokan azért, a kik hallák ezeket az ő tanítványai közül, mondának: Kemény beszéd ez; ki hallgathatja őt?” Ennek az egyszerű jelentése az, hogy ezek a tanítványok megsértődtek. Nem Krisztus nyelvezetét találták homályosnak, szinte érthetetlennek, hanem amit hallottak, az annyira összeegyeztethetetlen volt a saját nézeteikkel, hogy képtelenek voltak elfogadni. Az, hogy mik voltak a saját nézeteik, világosan kiderül a János 12-ből. Mikor Krisztus jelezte, hogy miféle halállal kell meghalnia, „Mi azt hallottuk a törvényből, hogy a Krisztus örökké megmarad: hogyan mondod hát te, hogy az ember Fiának fel kell emeltetnie?” (34. vers).

Magunkra alkalmazva a fenti verset, két dolgot kell megjegyezni. Először, hogy mikor manapság kritizálják vallásoskodó keresztyének Isten szolgáját, aki valóban az isteni igazságot adja eléjük, s panaszkodnak, hogy a tanítása „kemény beszéd”, azt mindig ugyanarra az okra kell visszavezetni, ami itt működött. Sok tanítvány még mindig elutasítja Isten Ígéjét, mikor a Lélek erejével szolgáltatják ki nekik, s teszik ezt azért, mert összeütközésbe kerül a saját nézeteikkel, és sérti atyáik hagyományait! Másodszor, jegyezzük meg, hogy ezek az emberek magukban zúgolódtak. Ez nyilvánvaló a következő versből: „Tudván pedig Jézus *ő magában*, hogy e miatt zúgolódnak az ő tanítványai”. Nem mentek Krisztushoz, és nem mondták el Neki nyíltan a problémáikat. Nem kérték meg, hogy magyarázza el szavainak jelentését. S miért? Mert valójában nem érdekelte őket *a világosság*. Ha érdekelte volna, azt Nála keresték volna. Megint mondjuk: mennyire a mai ember természete ez! Mikor az Úr hírnöke olyan üzenetet ad át, amely nincs ínyére a hallgatóságnak, ők nem elég bátrak ahhoz, hogy odamenjenek Hozzá és elmondják bánatukat, s még kevésbé közelednek Hozzá azért, hogy segítséget kapjanak. Nem, hanem mint nyomorult gyávák, a háttérbe sompolyognak, s megpróbálják elszórni a viszály magvait a hallottak kritizálásával. S Isten szolgájának nem lesz gondja azzal, hogy hová helyezze ezeket az embereket: hordhatják a tanítvány álarcát, de cselekedeteikből és beszédükből tudni fogja: ők nem hívők!

„Tudván pedig Jézus ő magában, hogy e miatt zúgolódnak az ő tanítványai, monda nékik: Titeket ez megbotránkoztat?” (Jn6:61) Mennyire komoly dolog ez! Ezek az emberek nem tudták becsapni Krisztust. Egy ideig Vele jártak (66. vers), s az Ő tanítványaiként pózolva (60. vers) elfoglalhatták a helyüket a zsinagógában (59. vers), és hallgathatták látszólagos figyelemmel és tisztelettel, miközben tanította őket. Krisztus azonban ismerte a szívüket, amit nem tudtak Előle elrejteni. S erre ma sem képesek az emberek. Krisztust nem téveszti meg napjaink összes vallásossága. Az Ő tűzláng szemei keresztülfúródnak a képmutatás minden álarcán. Tanuljuk hát meg, hogy a „kegyesség látszata” annak ereje nélkül tökéletes bolondság és teljes haszontalanság (2Tim3:5).

„Tudván pedig Jézus ő magában, hogy e miatt zúgolódnak az ő tanítványai, monda nékik: Titeket ez megbotránkoztat?” Mennyire bizonyságot tesz ez ismét az Ő isteni mivoltáról! A fejezetünk elején „prófétának” tekintették, de nagyobb volt itt, mint próféta. Később sértő ellentétet vontak Mózes és Krisztus közé, de nagyobb állt előttük Mózesnél. Sem Mózes, sem a próféták egyike nem voltak képesek az emberi szívekben olvasni. Itt volt azonban Valaki, Aki Önmagában tudta, mikor a tanítványai zúgolódtak. Azt is tudta, miért zúgolódtak. Tudta, hogy megsértődtek. Ez a Valaki tehát nyilvánvalóan nem lehet más, mint a megtestesült Isten, mert senki más, csak Maga az Úr képes a szívekben olvasni.

„Hát ha meglátjátok az embernek Fiát felszállani oda, a hol elébb vala?!” (Jn6:62) Itt van a harmadik hatalmas tény, amit ez a fejezet tár elénk Krisztussal kapcsolatosan. Az első az isteni megtestesülésre utalt: Ő volt az élet kenyere, ami „a mennyből szállott alá” (41. vers). Másodszor, meghalni készült, mégpedig erőszakos halállal, a „vérének” többszöri említése mutatta ezt meg (52, 55. és további versek). Harmadszor, vissza fog térni a mennybe, azaz arra a helyre, ahonnan alászállt. Felemeltetése szükségszerűen magába foglalja az Ő feltámadását. Így utal a fejezetünk Krisztus történetének mindegyik döntő pillanatára.

„Hát ha meglátjátok az embernek Fiát felszállani oda, a hol elébb vala?!” Isten Fia hamarosan visszatér a háborítatlan áldottság és legnagyobb dicsőségszférájába, ahonnan lejött a betlehemi jászolba azért, hogy a Golgota keresztjére menjen. De úgy tér oda vissza, mint „Emberfia”. Ez valóban csoda. Az ember, most az Atya trónján ül – az istenember. S az Ő alászállása és felemeltetése következtében a menny mindazok lakóhelye, akik eszik az Ő testét, isszák az Ő vérét, ezzel az Ő életének részeseivé válnak. Emiatt válik a Föld pusztasággá, a száműzetés helyévé, amelyen mi, a hit gyermekei, idegenekként és vándorokként megyünk keresztül. Hála Istennek, Urunk imája nemsokára választ kap: „Atyám, a kiket nékem adtál, akarom, hogy a hol én vagyok, azok is *én velem* legyenek” (Jn17:24).

„Hát ha meglátjátok az embernek Fiát felszállani oda, a hol elébb vala?!” Ez az egyike annak a néhány célzásnak, hogy az Úr Jézus korai szolgálata idején túlnézett a kereszten, s annak minden félelmetes borzalmán, a mögötte levő örömre, nyugalomra és dicsőségre. Amint az apostol mondja a Zsid12:2.-ben: „Nézvén a hitnek fejedelmére és bevégezőjére Jézusra, *a ki az előtte levő öröm* helyett, megvetve a gyalázatot, keresztet szenvedett”. Látványos megfigyelni, miképpen válik a felemelkedés tipikusan feltűnővé a János 6 elején: lásd a 3. és 15. verseket – „felméne pedig Jézus a hegyre”.

Észre kell venni: Krisztus nem jelentette ki pozitív módon, hogy ezeknek a zúgolódóknak „látniuk” kell Őt, miután felemeltetett, hanem egyszerűen csak megkérdezte tőlük, hogy megsértődnének-e ennek látványától. Úgy látszik, szándékosan hagyta nyitva az ajtót. Kétségtelen, hogy sokan váltak hívőkké az első feltámadása után. A tény, amit az 1Kor15:6 említ, hogy megjelent „több mint ötszáz atyafinak egyszerre”, bizonyítja ezt. Nagyon valószínű, hogy azok közül az emberek közül is voltak közöttük páran, akik hallották áldott tanításait a kapernaumi zsinagógában. De abban az időben, amiről a jelen igeszakasz számol be, még hitetlenek voltak, ezért továbbra is ennek megfelelően szólt hozzájuk.

„A lélek az, a mi megelevenít” (Jn6:63). Az Úr itt azt sulykolja a kritikusaira, amit először a 44. versben mondott. Hinni Benne, magunkévá tenni az Ő halálának üdvözítő értékét nem a test cselekedete volt, ehhez először az Atyának kellett „vonnia”, azaz „Lélekkel megelevenítenie”. Ahhoz, hogy élettevékenységek lehessenek, először életnek kell lennie. A Krisztusban való hit annak az isteni életnek a megnyilvánulása, ami már benne van a hívőben. A szerzőnek kétsége sincs afelől, hogy „a lélek az, a mi megelevenít” szavak a Szentlélek megelevenítő erejére utalnak. A Jn6:63 az 5:21 kiegészítése. Az előzőben a „megelevenítés” mind Istenre, az Atyára, mind Istenre, a Fiúra vonatkozott, itt pedig Istenre, a Szentlélekre vonatkozik. Így a két igeverset összekapcsolva megtanuljuk, hogy az újjászületés a Szentháromság három Személyének együttes munkája. Ugyanígy összekapcsolván az Ef1:20-

at, a Jn10:18-at és a Rm8:11-et megtanuljuk, hogy a Szentháromság minden egyes Személye aktív volt az Úr Jézus feltámasztásában.

„A lélek az, a mi megelevenít, a test nem használ semmit." (Jn6:63) Ez valóban pontos Ige, amelyet manapság nagyon kell hangsúlyozni. A test „nem használ semmit". A testnek nincs része Isten munkáiban. Az összes testi tevékenység nem ér semmit ott, ahol a halott bűnösök újjászületéséről van szó. Sem az elme által alkotott logikai érvek, sem az akaratra kényszerített hipnotikus erő, sem a megindító, érzelmes könyörgések, sem a füleket megragadó gyönyörű muzsika, vagy szívből jövő éneklés, sem a szemet vonzó érzéki kelepcék – ezek közül egyiknek sincs a legcsekélyebb haszna sem a halott bűnös ébresztgetésében. Nem a kórus, nem a prédikátor, hanem „a lélek az, a mi megelevenít". Ez nagyon nincs ínyére a természeti embernek, mivel annyira megalázó. Emiatt hagyja figyelmen kívül a modern evangelizáló kampányok domináns többsége. Manapság nem hipnotizőr szakértőkre van szükség, akik tanulmányozták, miképpen lehet létrehozni vallásos „atmoszférát", nem is vallásos showmenekre, akik az egyik pillanatban nevetésre fakasztják, a másikban megríkatják az embereket, hanem Isten Ígéjének hűséges prédikálására az Isten felé forduló szentekkel, akik alázatosan imádkoznak azért, hogy Isten küldje el az Ő megelevenítő Lelkét közéjük.

„A beszédek, a melyeket én szólok néktek, lélek és élet." (Jn6:63) Ez megerősíti a vers első felére adott magyarázatunkat. Krisztus az újjászületésről beszél, ami az egyik legnagyobb szüksége volt azoknak, akik megsértődtek a tanításától. Ők addig nem voltak képesek lelki dolgokat felismerni, amíg nem lett lelki életük, ehhez viszont az kellett, hogy Isten Lelke „megelevenítse" őket. Először elmondta nekik, Ki végezte a megelevenítést – a „Lélek", most viszont azt jelenti ki, mivel idézi elő a Lélek ezt a megelevenítést – Isten „beszédeivel". A Lélek az isteni Cselekvő, az Ige az isteni Eszköz. Isten „az igazság Ígéjével" (Jak1:18) nemz. Romolhatatlan magból születünk újjá „Istennek Ígéje által" (1Pt1:23). Az isteni természet részeseivé váltunk Isten „igen nagy és becses ígéretei" által (2Pt1:4). S itt a Jn6:63-ban Krisztus elmagyarázza, miképpen van ez: Isten beszédei „lélek és élet". Azaz, ezek lelkiek, s a Szentlélek élet adására használja ezeket. Ismét mondjuk: manapság, mint mindenkor, nagy szükségünk van Isten Ígéjének hűséges prédikálására „nem emberi bölcsességnek hitető beszédével… hanem léleknek és erőnek megmutatásával" (1Kor2:4). Kevesebb anekdotázó prédikálásra, kevesebb szónoki díszítésre, a logikára való kevesebb támaszkodásra, de magának az Ígének közvetlenebb, világosabb, félreérthetetlenebb, egyszerűbb kijelentésére és bemutatására van szükség. A bűnösök e nélkül soha nem üdvözülnek – „a test nem használ *semmit*!"

„A beszédek, a melyeket én szólok néktek, lélek és élet." Mennyire fenntartotta itt Krisztus az igazság egyensúlyát! Az „a lélek az, a mi megelevenít" beszél az isteni oldalról, Ebben az embernek nincsen része. Itt a „test" teljesen kirekesztetik. Akkor hát tegyük karba a kezeinket, s cselekedjünk úgy, mintha semmi kötelességünk se lenne? Távol legyen. Krisztus óv ettől, mikor kimondja: „a beszédek, a melyeket én szólok néktek, lélek és élet". Ez az *emberi felelősséghez* szólt. Ezek a „szavak" azért adatnak, hogy higgyünk bennük, s közvetlen felelősségünk ráütni a pecsétünket, hogy az Isten igaz. Olvassa hát a bűnös Isten Ígéjét, lássa magát abban, mint egy tükörben, kövesse a világosságot, bárhová is vezeti őt, és ha őszinte lesz, ha valóban keresi az Istent, ha vágyik az üdvösségre, a Szentlélek meg fogja őt eleveníteni az életnek ugyanazzal az Ígéjével.

„De vannak némelyek közöttetek, a kik nem hisznek." (Jn6.64). Ez további megerősítését adja az eddig elmondottaknak. Krisztus az emberi felelősséghez szólt. Ráerőltette hallgatóira: szükséges, hogy higgyenek Benne. Őt nem csapták be a külső megnyilvánulások. Pózolhattak a tanítványaiként, látszhattak Neki nagyon odaszántaknak, Ő azonban tudta, hogy „nem hisznek". A vers maradéka zárójeles megjegyzés Jánostól, (amire Isten ihlette őt) abból az időből, mikor az evangéliumot írta. „Mert eleitől fogva tudta Jézus,

kik azok, a kik nem hisznek, és ki az, a ki elárulja őt." Nagyon látványos. Ez ama rengeteg bizonyíték közül még egy, amit ez a negyedik evangélium ad arról, hogy Krisztus nem más, mint Isten Fia.

„És monda: Azért mondtam néktek, hogy senki sem jöhet én hozzám, hanemha az én Atyámtól van megadva néki." (Jn6:65) Itt megismétli, amit a 44. versben mondott. Még mindig a felelősségükhöz szól. Rájuk erőlteti erkölcsi tehetetlenségüket. Kijelenti: szükséges, hogy az isteni hatalom munkálkodjon bennük. Ez kétségtelenül nagyon megalázó volt. Bizonyítékát szolgáltatta annak, hogy „a test nem használ semmit". Elhallgattatta őket Isten előtt. Az Atyához kell fordulniuk, Tőle kell várniuk azt a vonzóerőt, amely nélkül soha nem jönnek Krisztushoz, és nem üdvözülnek. Nemcsak „nem jönnének", de *nem lennének képesek*. Krisztus nyelvezete egyértelmű. Nem „senki nem akar", hanem „senki sem jöhet én hozzám, hanemha az én Atyámtól van megadva néki". A természeti ember akaratának ehhez semmi köze. A Jn1:13 konkrétan kijelenti, hogy az újjászületés „nem a testnek akaratából" történik. Ez nagyon ellentétes lehet az elképzeléseinkkel, s nincs ínyére elménknek és szívünknek, de mindazonáltal *Isten igazsága*, s az emberek összes tagadása sem változtat rajta semmit sem.

„Ettől fogva sokan visszavonulának az ő tanítványai közül és nem járnak vala többé ő vele." (Jn6:66) Miközben az előző versek Krisztus ama szavait tartalmazzák, melyek az emberi felelősséghez szóltak, nem szabad elsiklanunk afelett a tény felett, hogy egyben kifejezték a dolgok isteni oldalát is. Az Atya a „vonását" szuverén akaratának megfelelően gyakorolta. Nem tagadja meg senkitől, aki azt őszintén keresi, de az igazság az, hogy maga a keresés, a Krisztus utáni vágyakozás is a kezdeti hatása ennek a „vonásnak". Az, hogy nem minden ember keresi Krisztust, két nézőpontból magyarázható. Emberi oldalról ennek oka: az emberek annyira megromlottak, hogy jobban szeretik a sötétséget, mint a világosságot. Isteni oldalról pedig az ok, amiért bárki keresi Krisztust, az, hogy Isten az Ő szuverén kegyelmében olyan erővel lép fel bennük, ami legyőzi a romlottság ellenállását. Isten azonban nem munkálkodik ekképpen mindenkiben. Ő nincs erre erkölcsileg kötelezve. Miért kellene arra kényszeríteni az ellenségét, hogy szeresse Őt? Miért kellene Krisztushoz „vonnia" azt, aki távol akar maradni? Az hogy ezt egyesekkel megteszi, az Ő örök tanácsvégzésének és szuverén jótetszésének köszönhető. S amikor ezzel a természeti ember szembesül, akkor megsértődik. Itt is ez történt: „ettől fogva sokan visszavonulának az ő tanítványai közül és nem járnak vala többé ő vele". Micsoda ellentéte volt ez annak, ami nap kezdetén történt! Akkor sokan keltek át a tengerem és keresték Őt, most viszont sokan hátat fordítottak Neki. Ennyire megbízhatatlan és ingatag az emberi természet.

„Ettől fogva sokan visszavonulának az ő tanítványai közül és nem járnak vala többé ő vele". Ez párhuzamos azzal, amit a Lukács 4-ben olvasunk: „És igazán mondom néktek, hogy Illés idejében sok özvegy asszony volt Izráelben, mikor az ég három esztendeig és hat hónapig be volt zárva, úgy hogy az egész tartományban nagy éhség volt. Mégis azok közül senkihez nem küldetett Illés, hanem csak Sidonnak Sareptájába az özvegy asszonyhoz. És az Elizeus próféta idejében sok bélpoklos volt Izráelben; de azok közül egy sem tisztult meg, csak a Siriából való Naámán." (25-27. versek) Itt Krisztus a názáreti zsinagógában szembesíti a hallgatóit azzal, hogy Isten a múltban miképpen tevékenykedett a legnyilvánvalóbban a saját szuverén jótetszésének megfelelően. S milyen hatást tett ez a hallgatóira. Rögtön az ez után következő versben olvassuk: „És betelének mindnyájan haraggal a zsinagógában, mikor ezeket hallották". S az emberi természet azóta se változott. Hangsúlyozzuk csak ki Isten szuverén jogait, s az emberek megtelnek „haraggal". Nemcsak a világi emberek, de a modern zsinagóga tiszteletreméltó látogatói is. Így történt ez a szóban forgó igeszakaszban is: „ettől fogva sokan visszavonulának az ő tanítványai közül". Mikortól fogva? Attól fogva, hogy Krisztus kijelentette: „senki sem jöhet én hozzám, hanemha az én Atyámtól van megadva néki". Ez túl sok volt nekik. Nem maradtak ott, hogy még többet halljanak. S figyeljük meg, hogy a távozók közül sokan „az ő tanítványai" voltak. Így hát senki se csodálkozzon

manapság azok közül, akik Isten szuverenitását hűségesen prédikálják, ha hasonló tapasztalatokban lesz része.

„Monda azért Jézus a tizenkettőnek: Vajjon ti is el akartok-é menni?” (Jn6:67) Krisztus nem vágyik vonakodó követőkre, így a „sok tanítvány” távozása után a tizenkettőhöz fordul, és megkérdezi, hogy vajon ők is el akarják-e hagyni. A népszerű tömeghez akarnak-e csatlakozni, vagy megmaradnak annál, ami kívülről bukott ügynek látszott? Válaszuk egyben bizonyság is arról, hogy a kegyelem isteni munkája vajon megkezdte-e bennük a működését.

„Vajjon ti is el akartok-é menni?” Ugyanezt a próbára tevő kérdést felteszi mindenkinek, akik Krisztus követőinek vallják magukat. Mikor látja, hogy egyeseket félrevisznek a tévtanítások különféle szelei, melyek manapság mindenfelé fújnak; mikor látja, mások visszamennek a világba, jobban szeretvén az örömöket, mint Istent; mikor nézi, amint másokat sért szolgálóinak hűséges és alapos szolgálata, felteszi a kérdést neked és nekem: „Vajjon ti is el akartok-é menni?” Ó, bárcsak lehetővé tenné az isteni kegyelem számunkra, hogy megálljunk és kitartsunk! Ó, bárcsak vonzana minket annyira az Ő Személyének szeretetreméltósága, hogy örömmel mennénk ki „tehát ő hozzá a táboron kívül (a kikeresztelkedett judaizmus táborán kívül), az ő gyalázatát hordozván” (Zsid13:13).

„Felele néki Simon Péter: Uram, kihez mehetnénk? Örök életnek beszéde van te nálad.” (Jn6:68) Áldott válasz volt ez. a Bámulatos csodák vonzottak másokat, de Krisztus tanításai eltántorították őket. Nagyon az ellenkezője történt az apostolokkal, akik esetében rendszerint Péter egyfajta szóvivői szerepet játszott. Nem a természetfeletti cselekedetek, hanem az Úr Jézus isteni szavai tartották ott őket. Péternek voltak halló fülei, ami a „sok visszavonult tanítványnak” nem volt meg. Krisztus azt mondta: „a beszédek, a melyeket én szólok néktek, lélek és élet” (63. vers), s Péter ezt elhitte és meg volt győződve róla. „Örök életnek *beszéde van* te nálad”, vallotta meg. „Krisztus szavai mélyre süllyedtek bele a lelkébe. Érezte azok erejét. Tudatában volt annak az áldásnak, amit ezekből kapott.” (C.E.S.) S mindig is ez különbözteti meg a valódi keresztyént a formális vallásoskodótól.

„És mi elhittük és megismertük, hogy te vagy a Krisztus, az élő Istennek Fia.” (Jn6:69) Figyeljük meg gondosan a sorrendet: „elhittük és megismertük”. Ez az Isten által kijelölt és változhatatlan rend a lelki dolgokkal kapcsolatosan. Ez az egyik abból az ezernyi szemléltető példából, hogy Isten gondolatai és útjai mások, radikálisan mások, mindig mások, mint a mieink. Ki hallott már a hitről a megismerés végett? Az ember először biztos akar lenni, mielőtt készen állna arra, hogy higgyen. Isten azonban megfordítja az emberi sorrendet. Lehetetlen, a végtelenségig lehetetlen biztosnak lenni az isteni igazságban, vagy annak bármely részében, amíg először nem hiszünk benne. Ugyanennek az alapelvnek egyéb szemléltetéseit is megtalálhatjuk a Szentírásban. Például, a zsoltáros azt mondta: „Elcsüggedtem, míg el nem hittem, hogy meglátom az Úr jóságát az élőknek földjén” (Zsolt27:13).[33] Ez is nagyon ellentétes az emberi filozófiával. A természeti ember ezt mondja: „hiszem, ha látom”, de a lelki ember hisz, hogy láthasson. A zsidókhoz írott levélben ezt olvassuk: „Hit által értjük meg” (Zsid11:3). Mennyien vágynak megérteni a Szentháromság titkát, vagy a kiválasztás tanítását, mielőtt hinnének benne! De megérhetnek matuzsálemi kort, akkor sem fogják megérteni sem az egyiket, sem a másikat, amíg nincs hitük abban, amit Isten ezekkel kapcsolatosan kijelentett. A hiten keresztül értjük meg az isteni igazság bármelyik részét. „Hiszünk és megismerünk.” Összefoglalva: a meggyőződés, a látás, az ismeret, a „hiszem” gyümölcsei. Isten azzal jutalmazza a hitünket, hogy meggyőződést, megértést és megismerést ad, a hitetlenek azonban a tudatlanság sötétségében maradnak a lelki dolgokat illetően.

„És mi elhittük és megismertük, hogy te vagy a Krisztus, az élő Istennek Fia.” Természetesen az, hogy Krisztus „az élő Istennek Fia”, nem a szemináriumi professzorok

[33] A Károli-fordítás szerint: *Bizony hiszem, hogy meglátom az Úr jóságát az élőknek földén! – a ford.*

kimunkált érveinek hallgatásából ered, nem is a keresztyén bizonyítékokkal foglalkozó könyvek tanulmányozásából, hanem abból, hogy elhisszük, amit Isten mondott a Fiáról a Szentírásban. Péter azért volt biztos benne, hogy Krisztus Isten Fia, mert elhitte „az örök élet beszédeit", amiket az Ő szájából hallott. Valóban látványos megfigyelni, hogy Máté evangéliumában ez a megvallás rögtön azután szerepel, miután az apostolok látták, hogy Krisztus a vízen jár és bevették Őt a hajóba (Mt14:33), mert így fog Izrael egy jövőbeli napon hitre jutni Őbenne (v. ö. Zak12:10). Itt azonban, János evangéliumában, amely Isten családjával foglalkozik, ezt a megvallást az a meggyőződés váltja ki, ami abból származik, hogy hisz a szavaiban. Mennyire szépen szemlélteti ezt a János evangélium nyitó verse és mennyire nyilvánvaló, hogy Maga Isten rendezett el mindet ezekben az evangéliumokban!

„Felele nékik Jézus: Nem én választottalak-é ki titeket, a tizenkettőt? és egy közületek ördög. Értette pedig Júdás Iskáriótest, Simon fiát, mert ez akarta őt elárulni, noha egy volt a tizenkettő közül." (Jn6:70-71). „Felele nékik Jézus." Ez volt a válasz Péter megvallására: „mi elhittük és megismertük". Krisztus megmutatta, hogy többet tud, mint a tanítványa. Ez volt az Úr Jézus ismételten megmutatkozó mindentudása. Őt nem csapta be Júdás, noha nyilvánvaló, hogy az apostolokat igen. Ennek bizonyítékát abban a tényben leljük, hogy mikor azt mondta, „egyikőtök elárul engem", akkor ahelyett, hogy azt mondták volna: „biztosan Júdásról beszélsz", inkább kérdezősködni kezdtek: „Csak nem én?" Krisztus azonban a kezdettől fogva ismerte annak jelelmét, aki majd eladja Őt az ellenségeinek. Azonban mégsem most leplezi Őt le Krisztus. Amit a 71. versben olvasunk, az nem más, mint az apostol ihletett kommentárja, amit évekkel később írt hozzá.

Az, hogy Júdás soha nem volt választott, több dologból is világos. Itt, a szövegünkben Krisztus gondosan elkülöníti őt Péter „mi elhittük" megvallásától. Ugyanígy a János 13-ban. Miután megmosta a tanítványok lábait, ami minden, a velük való közösséget akadályozó szenny eltávolítását jelképezte, kimondta „ti is tiszták vagytok", azonban gondosan hozzátette: „de nem mindnyájan" (Jn13:10). Aztán János is hozzátesz még egy magyarázó megjegyzést: „Tudta ugyanis, hogy ki árulja el őt; azért mondá: Nem vagytok mindnyájan tiszták!" (11. vers) Majd a tény, hogy Krisztus itt „ördögnek" nevezi – hat hónappal azelőtt, hogy ténylegesen elárulta – szintén pozitívan bizonyítva, hogy nem volt Isten gyermeke. A Csel1:25-öt – „eltévelyedék Júdás" – néha arra használják, hogy bizonyítsák: kiesett a kegyelemből. Az igevers első része azonban világosság teszi, hogy miből esett ki Júdás: „a szolgálatból és az apostolságból". Emiatt felmerül a kérdés: miért volt akkor Júdás egyáltalán benne az apostolságban? Az isteni választ a kérdésünkre a János 17:12 adja meg, ahol Krisztus világosan elmondja: „a veszedelem fia" azért veszett el, „hogy az Írás beteljesüljön". Ez utalás a Zsolt41:9-re és hasonló igeversekre. Mikor az a prófécia elhangzott, majdnem lehetetlennek látszott, hogy a bűnösök Barátját olyasvalaki árulja el, aki szoros kapcsolatban állt Vele. De Isten Ígéje soha nem bukhat el. Meg van írva: „Még az én jóakaróm is, a kiben bíztam, a ki kenyeremet ette, fölemelte sarkát ellenem", és a veszedelem fia azért bukott el, hogy ez az Íge beteljesedhessen. De miért rendelte így Isten? Miért kellett Júdásnak az apostolok közé soroltatnia? Titokzatos ez a dolog, mégis, sok minden világosnak látszik. Ezzel legalábbis a következő célok lettel elérve:

1. *Lehetőséget biztosított Krisztusnak, hogy megmutassa tökéletességeit*. Mikor a Fiú megtestesült, kijelentette. „Ímé itt vagyok… hogy cselekedjem óh Isten a te akaratodat" (Zsid10:7), s Istennek ez a Rá vonatkozó akarata meg volt írva „a könyv fejezetében". S abban a könyvben az volt megírva, hogy egy jó barátja emeli fel a sarkát ellene. Ez valóban fájdalmas próba volt, de mégis része volt az Isten Szolgájára vonatkozó isteni akaratnak. Miképpen cselekszik hát Ő? A Jn6:70 válaszol: akarattal „választotta" ezt a valakit apostolának, akiről pedig tudta, hogy „ördög"! Mennyire megmutatja ez Krisztus tökéletességét! Az isteni akarat teljes alávetettségében, ahogyan meg volt írva „a könyv fejezetében" cselekedett ekképpen. Még akkor, is, ha ez azt jelentette, hogy Júdás három évig

szoros kapcsolatban állt Vele (és mit jelentett ez Isten Szentjének!), így még amikor visszavonult az Őt ócsárló kritikusoktól, hogy egyedül maradhasson a tizenkettővel, akkor is volt mellette egy ördög. Ő azonban nem vonakodott. Alávetette Magát Isten akaratának, és „kiválasztotta" Őt!

2. *Mindez tárgyilagos tanúságát adta Krisztus erkölcsi tökéletességének*. Atyja, előfutára, üdvösségre jutott apostolai tettek bizonyságot az Ő tökéletességéről, de nehogy valaki azt gondolja: ezek részrehajló tanúk, Isten látta, hogy egy ellenségnek is szükséges bizonyságot tennie. Itt volt egy ember, aki „ördög" volt, s aki mind a közéletben, mind a magánéletben a legszorosabb közelségében volt Krisztus életének. Olyan ember, aki buzgón belekapaszkodott volna a legkisebb hibába, ha lehetséges lett volna ilyet találni, de akkor nem lett volna az „elárultam az ártatlan vért" (Mt27:4) és pártatlan tanú kéretlen vallomása!

3. *Ez lehetőséget adott a bűn szörnyűségességének leleplezésére*. A megváltás teljességének világosságot kell hozni azok bűnösségének teljességére, akikért az engesztelés tétetett, mert csak így tudjuk meglátni teljes mélységében, hogy micsoda szörnyűséges dologtól menekültünk meg. S mi más módon lehetne a bűn borzalmasságát jobban bemutatni, mint annak megengedésével, hogy egy ember, aki a Megváltóval való közösségben a legnagyobb földi előjogot élvezi, s maga is meggyőződhetett annak ártatlanságáról, Akinek engesztelő áldozattá kellett válnia, mindazonáltal aljas módon elárulja és az ellenségei kezére adja! Soha jobban nem lepleződött le a bűn aljassága!

4. *Ez komolyan figyelmezteti a bűnösöket*. Júdás példája megmutatja, milyen közel kerülhet egy ember Krisztushoz, s mégis elveszhet. Megmutatja nekünk, hogy Krisztus külső közelsége, az Isten dolgaival való külső kapcsolat nem elégséges. Feltárja a tényt, hogy az ember a legrendkívülibb csodák tanúja lehet, hallhatja a leglelkibb tanításokat, benne lehet a legkegyesebbek társaságában, s ennek ellenére lehet újjá nem született.

5. *Ez elmondja nekünk, hogy találhatunk képmutatókat Krisztus követői között*. Júdás természetesen képmutató volt. Ő nem becsapott lélek, hanem ízig-vérig szélhámos volt. Hívőként tetszelgett. Elhagyta a világot és követte Krisztust. Prédikátorként lépett fel és az evangéliumot hirdette (Mt10:4). Nem mutatott semmiféle sértődöttséget Krisztus tanításait hallgatva és nem követte azokat, akik hátat fordítottak és többet nem jártak Vele. Ehelyett egészen az utolsó éjszakáig megmaradt a Megváltó mellett. Még a húsvéti vacsorán is részt vett, de mégis mindvégig képmutató maradt. S ezt a képmutatást a másik tizenegy nem vette észre. A történelem pedig megismétli önmagát. Még mindig léteznek báránybőrbe bújt farkasok.

6. *Ez megmutatja, hogy várható ördög Isten szolgái között*. Így volt ez, mikor Krisztus itt járt a Földön, s így van ez ma is. A Szentírás világosan figyelmeztet a „hamis prófétákra", és a „hamis apostolokra", akik „a Sátán szolgái". S Júdás esete alapot ad ezekhez a figyelmeztetésekhez. Ki várta volna, hogy „ördögöt" talál a tizenkettő között? Ki álmodott volna arról, hogy Júdás is a Maga Krisztus által választott tizenkét apostol közé kerül? De így történt. S ez komoly figyelmeztetés arra nézve, hogy ne vessük emberbe a bizalmukat.

7. *Mindez újabb példáját adja annak, mennyire mások Isten gondolatai és útjai, mint a miénk*. Az, hogy Isten egy „ördögöt" jelöljön ki a Megváltóval való legszorosabb közösségre, hogy „a veszedelem fiát" válassza ki a tizenkettő közül egynek, lehetetlenségnek látszott. Ám mégis így történt. S amint fentebb megpróbáltuk bemutatni, Istennek bölcs okai voltak erre a kijelölésre. Szolgáljon hát mindez számunkra annak megmutatására, hogy legyenek bár Isten útjai titokzatosak, azokat mégis mindig a mindentudás vezérli!

A következő kérdések felkészítik az olvasót a következő, a Jn7:1-13-at felölelő fejezetre:

1. Milyen viszonyban áll az 1. vers az igeszakasz többi részével?
2. Mit tudunk a sátorok ünnepéről? (2. vers) Nézzük meg az ószövetségi referenciákat.

3. Ki „az Ő atyjafiai”? (3. vers)

4. Miért kérték az Ő atyjafiai a 4. versben olvashatókat?

5. Mire utalt Krisztus a 6. és a 8. versekben?

6. Az 1. és a 8. versek fényében egyáltalán miért ment Krisztus fel az ünnepre? (10. vers).

7. Mi a 10. vers utolsó mondatának a jelentése?

25. fejezet: Krisztus és a sátorok ünnepe, Jn7:1-13

Az alábbiakban az előttünk álló igeszakasz összegzését adjuk.

1. Jézus Galileában járt: 1. vers.
2. Az időpont: közvetlenül a sátorok ünnepét megelőzően: 2. vers.
3. Krisztus atyafiainak kérése: 3-5. versek.
4. Krisztusnak a kérésre adott válasza: 6-8. versek.
5. Krisztus még mindig Galileában van: 9. vers.
6. Krisztus felmegy az ünnepre: 10. vers.
7. Az emberek viselkedése Krisztussal szemben, 11-13. versek.

A János 7 új szakaszt kezd ebben a negyedik evangéliumban. A mi Urunk galileai szolgálata már véget ért, jóllehet még mindig ott maradt, mert a júdeaiak megpróbálták megölni. Küszöbön állt az évenkénti sátoros ünnep, s atyjafiai azon iparkodtak, hogy Krisztus is menjen fel Jeruzsálembe, s nyilvánosan mutassa be csodatevő erejét. Erre a kérésre a Megváltó az első ránézésre rejtélyes választ adott. Megparancsolja atyjafiainak, hogy menjenek fel az ünnepre, de kimenti Magát azon az alapon, hogy az Ő ideje még nem jött el. Továbbra is Galileában maradt. De nagyon röviddel ezután Ő is felmegy az ünnepre, mondhatni titokban. A zsidók, akik meg akarták ölni, keresték, de nem tudták megtalálni. A nép között Ő volt a vita fő tárgya, egyesek jó embernek vélték, mások hitetőnek tartották. Majd a 14. versben azt olvassuk: „Már-már az ünnep közepén azonban felméne Jézus a templomba, és tanít vala." Nagyjából ez az előttünk álló igeszakasz rövid összefoglalása.

Nem tagadható, hogy a jelen igeszakasz egy sor problémát fog jelenteni a felületes olvasó számára, s talán a szorgalmasabb tanulmányozó sem lesz képes ezek mindegyikét megoldani. A legegyszerűbb, és gyakran a leghatékonyabb módja Isten Igéje tanulmányozásának, ha egy sor kérdést teszünk fel vele kapcsolatosan. Ez pontosabb megközelítést biztosít: mentesít minket a puszta általánosítástól, s megmutatja azokat a konkrét pontokat, melyeknél Isten segítségét kell keresnünk.

Kiket ért „atyjafiai" alatt (3. vers)? – atyafiak, akik nem „hívének benne" (5. vers). Mire célzott Krisztus, mikor azt mondta: „az én időm még nem tölt be"? S egyáltalán miért ment fel az ünnepre azután, hogy azt mondta, az Ő ideje még nem érkezett el (10. vers)? Mit jelent az, hogy „nem nyilvánosan, hanem mintegy titkon" ment fel? S ha „mintegy titkon" ment fel az ünnepre, miért ment az ünnep közepe táján a templomba, és miért tanított (14. vers)? Ezek a leginkább találó és fontosabb kérdések, melyek természetes módon merülnek fel a kutató elmében.

Nyilvánvalónak kell lenni, hogy a jelen igeszakasz központi eleme maga az ünnep,[34] s ennek az ünnepnek a bibliai jelentőségében kell keresnünk a megoldást a legtöbb problémánkra. Szükséges lesz tehát tanulmányozni az ezt az ünnepet tárgyaló fő biblia részeket, s akkor jobban megértjük ezt az igeszakaszt is. Ezekkel a kezdeti megjegyzésekkel most rátérünk az igeszakaszra, s az Isten által nekünk adott világosságnak megfelelő magyarázatot igyekszünk hozzá adni.

„És ezek után Galileában jár vala Jézus" (Jn7:1). Az első három szó azt sugallja, hogy az evangélium új szakasza kezdődik itt – v. ö. A Jn6:1-gyel és az ahhoz adott magyarázatainkkal. Az „és ezek után" szavaknak valószínűleg kettős vonatkozása van. Általánosabb jelentésben Jézus egész galileai szolgálatára mutatnak vissza, amely eddigre véget ért. A János evangélium első hét fejezetének elrendezése sajátos és jelentős: furcsa

[34] Figyeljük meg, a János 7 hétszer említi az ünnepet.

váltakozását látjuk Júdeának és Galileának. A János 1 Júdeában zajlik (lásd 28. vers), de a Jn2:1-12-ben Krisztust Galileában látjuk. A Jn2:13-ban azt olvassuk, hogy „felméne Jézus Jeruzsálembe”s annak szomszédságában maradt, míg el nem jutunk a Jn4:3-ig, ahol is ez áll: „elhagyá Júdeát és elméne ismét Galileába”. Azután a Jn5:1-ben ezt olvassuk: „felméne Jézus Jeruzsálembe”, és ott is látjuk Őt egészen a fejezet végéig. Majd a Jn6:1-ből megtudjuk, hogy „ezek után elméne Jézus a galileai tengeren”. S most, a János 7-ben ,ismét Jeruzsálemben látjuk Őt.

De miért ez a furcsa és ismételt váltakozás? A Máté 4:15 fényében – „*a pogányok* Galileája”, két választ adnánk. Először is ez a negyedik evangélium speciális módon érinti Isten családját, amely mind zsidókból, mind pogányokból tevődik össze. Ezért van itt a látott hangsúly a figyelmünk ismételt ráirányítása által mind Júdeán, mind Galileán. De figyeljük meg, hogy Júdea mindig megelőzi Galileát: ez a „zsidóknak először” leckét tanítja. Másodszor, ha a fenti referenciáinkat figyelmesen tanulmányozzuk, meglátjuk, hogy a Galileával és az ott történtekkel kapcsolatos igeszakaszok mintegy zárójelesek, mivelhogy Jeruzsálem képezi az evangélium mind földrajzi, mind erkölcsi középpontját.

Az „és ezek után” visszamutat Jézus galileai küldetésének befejeződésére: Jn2:1-11, 4:43-54, 6:1-71. De tekinthetjük ezeket a szavakat úgy is, hogy szűkebben és konkrétabban vonatkoznak arra, amiről a 6. vers végén, főleg a 66. versben van szó. Így az „és ezek után” konkrétabban arra mutat, mikor sok galileai tanítványa elhagyta Krisztust azok után a csodák után, amiket láttak, és a tanítás után, amit hallottak.

„És ezek után Galileában jár vala Jézus.” Úgy tűnik, mintha az Úr vonakodott volna elhagyni Galileát, mert látszólag soha többé nem tért oda vissza. Haszontalan volt bármiféle újabb csodát tenni, s tanításait is megvetették, mindazonáltal egy kicsit mégis velük maradt. Az, hogy Jézus Galileában járt ahelyett, hogy visszavonult volna, az Ő folytatólagos nyilvános megnyilvánulásának gondolatát sugallja: vesse össze az olvasó a Jn1:36-tal, a Jn6:19-cel, a Jn10:23-mal és a Jn11:54-gyel, ahol más utalásokat találunk ebben az evangéliumban Jézus „járására”, s azok majd megerősítik a most mondottakat. S ismét mondjuk, ha a Jn7:1-et összekapcsoljuk a Jn6:66-tal (amit az „és ezek után” kifejezés sugall), az nyilvánvalóvá teszi a Megváltó csodálatos kegyelmét! Sok tanítványa visszavonult, „és *nem járnak vala* többé ő vele”. Mindazonáltal, Ő továbbra is „járt”, mégpedig „Galileában”!

„És ezek után Galileában jár vala Jézus; mert nem akar vala Júdeában járni, mivelhogy azon igyekezének a Júdeabeliek, hogy őt megöljék.” (Jn7:1) Az olvasó lapozzon vissza, és nézze meg a 15. vershez fűzött megjegyzéseinket „a zsidókról”. Tényleg súlyos dolog végigkövetni ezen a negyedik evangéliumon keresztül, ami róluk hangzik el. „A zsidók” nemcsak a galileaiaktól vannak megkülönböztetve, de a júdeai köznéptől is. Figyeljük meg, miképpen különül ez a köznép a jelen igeszakaszban „a zsidóktól”, lásd 11, 12 és 13. versek. „A zsidók” nyilvánvalóan a vezetők, mégpedig a vallási vezetők voltak. Figyeljük meg, hogy a Jn8:48-ban „a zsidók” mondják Krisztusnak: „te Samaritánus vagy, és ördög van benned”. „A zsidók” vetették ki a zsinagógából a vakon született embert, akinek a szemeit Krisztus megnyitotta (Jn9:22, 34). „A zsidók” ragadtak köveket, hogy megkövezzék Krisztust (Jn10:31). S „a zsidóktól való félelem” miatt ment arimátriai József titokban Pilátushoz elkérni a Megváltó testét (Jn19:38). S itt sincs másként: az Őt megölni szándékozó zsidók miatt nem járt Jézus Júdeában, hanem Galileában maradt. Krisztus tökéletes példát hagyott itt ránk. Cselekedeteivel arra tanít, hogy ne hívjuk ki a veszélyt, s ne tárjuk fel magunkat szükségtelenül az ellenségeink előtt. Ez még nyilvánvalóbbá válik, ha összekötjük ezt a verset a Jn11:53-54-gyel: „Ama naptól azért azon tanakodának, hogy őt megöljék. Jézus azért nem jár vala többé nyilvánosan a zsidók között, hanem elméne onnan a vidékre, a pusztához közel”, stb. Így tehát nyilvánvaló, hogy a mi Urunk megfontoltan és körültekintően járt el, hogy elkerülje az üldöztetést és a veszélyt mindaddig, amíg be nem telt az Ő ideje. Ezért tehát

a mi kötelességünk is az, hogy minden lehetséges módon és óvintézkedéssel próbáljuk védeni és óvni magunkat, és ezzel lehetőséget teremtsünk a további szolgálatra.

„Közel vala pedig a zsidók ünnepe, a sátoros ünnep.” (Jn7:2) Összevetve ezt a verset a Jn6:4-gyel meglátszik, hogy egy hathónapos időszak telt el a János 6 és a 7:1 között. A Jn6:4 azt mondja, hogy közel volt a húsvét, s a 3Móz23:5-ből megtudjuk, hogy ezt az ünnepet a zsidó év első hónapjában tartották. A 3Móz23:34 pedig elmondja nekünk, hogy a sátorok ünnepét a hetedik hónapban tartották. Mennyire nyilvánvaló, hogy János valamennyivel több volt, mint egyszerű történész! Bizonyos, hogy amit a Szentlélek ebben a negyedik evangéliumban (mint ahogyan az összes többiben is) feljegyzett, azt konkrét választási alapelvekkel és határozott céllal összhangban tette.

„Közel vala pedig a zsidók ünnepe, a sátoros ünnep.” Amint már utaltunk rá, szükséges lesz gondosan tanulmányoznunk a sátoros ünneppel kapcsolatos főbb ószövetségi igehelyeket, hogy megérthessük ennek az ünnepnek a történelmi és sajátságos jelentőségét, s ezzel jobban felkészülhessünk az előttünk álló igeszakasz részleteinek jobb megértésére.

A 3Móz23 elmondja, hogy hét ünnep volt Izrael vallási naptárában, de ezek közül háromnak egészen különleges jelentősége volt. Ezt az 5Móz16:16 alapján állítjuk, ahol Jehova ezt mondta Izraelnek: „Minden esztendőben háromszor jelenjen meg közüled minden férfiú az Úrnak, a te Istenednek színe előtt azon a helyen, a melyet kiválaszt [azaz a sátornál]; a kovásztalan kenyerek ünnepén [ami elválaszthatatlan a húsvéttól], a hetek ünnepén [azaz pünkösdkor], és a sátorok ünnepén”. Az első kettő rövid magyarázatát visszatartjuk, amíg nem vettük fontolóra a harmadikat.

A sátorok ünnepét a 3Móz23 említi először ezen a néven, mégpedig a 34-36 és 39-44-es versekben. Mivel ez az igeszakasz túl hosszú ahhoz, hogy itt egészében idézzük, ezért kérjük az olvasót, hogy gondosan tanulmányozza át, mielőtt továbblépne. Most a rövid összefoglalóját adjuk sajátos jellemzőinek. Először is, az ünnep a hetedik hónap tizenötödik napján kezdődött (34. vers). Másodszor, „szent gyülekezés” volt, melynek során Izraelnek áldoznia kellett „az Úrnak tűzáldozatot” (36. vers). Harmadszor, nyolc napig tartott (39. vers). Negyedszer, akik ünnepeltek, azoknak „szép fának gyümölcsét, pálmafa ágait, sűrű levelű fa lombját, és patak mellett való fűzgalyakat” kellett venniük (40. vers). Ötödször, örvendezniük kellett „az Úr előtt, a ti Istenetek előtt hét napig” (40. vers). Hatodszor, „sátorokban” kellett lakniuk (42. vers). Hetedszer, ennek az egésznek az volt a célja, hogy emlékeztessen rá: az Úr „sátorokban lakatta Izráel fiait, a mikor kihozta őket Egyiptom földéről” (v. ö. 43. vers). A 4Móz29:12-40-ben megtaláljuk az ehhez az ünnephez kapcsolódó rituális, vagy áldozati követelmények részletes feljegyzését.

Noha a 2Móz23 az első, ahol a Szentírás a sátorok ünnepét név szerint említi, mégis létezik egy korábbi utalás is rá, mégpedig a 2Móz23:16-ban, ahol a „takarodás ünnepe” a neve,[35] „az esztendő (mármint az ünnepek szent naptárának) végén, a mikor termésedet betakarítod a mezőről”. A sátorok ünnepe tehát a nagy Aratási Fesztivál volt, mikor az aratás Urát dicsérték minden időleges kegyelméért. Ez volt a legörömtelibb ünnepe az évnek. Ezt nem tartotta meg Izrael mindaddig, amíg be nem léptek Kánaán földjére és le nem telepedtek azon. Így a sátrakban lakozásuk a pusztai vándorlásaikról való megemlékezés volt.

Az Ószövetség csak két esetet jegyez fel, mikor Izrael egyáltalán megtartotta ezt az ünnepet a múltban, s ezek a legfontosabbak. Az elsőt az 1Kir8-ban találjuk, lásd a 8, 11, 13, 62-66-os verseket, s különösen a 2. versben „a hetedik hónap”, valamint a 66. versben „a nyolcadik nap” említését. Ez akkor történt, mikor Salamon befejezte a templom építését és felszentelte azt. Hasonlóképpen, az igazi sátorok ünnepe sem lesz addig megünnepelve, amíg a „lelki templom” építése be nem fejeződik, amit Isten most épít (Ef2:22, 1Pt2:5). A második említése a sátorok ünnepe Izrael által történő megünneplésének a Nehémiás 8:13-18-ban

[35] S hogy ez ugyanaz az ünnep, az kiderül az 5Móz16:16 és a 2Móz23:14-17 összevetéséből.

található. Erre a zsidó maradék Palesztinában történt újbóli letelepedése adott alkalmat, miután kijöttek a fogságból.

Itt csak nagyon rövid magyarázatot adhatunk az 5Móz16:16-ra. A három nagy ünnep, amit Isten megkövetelt, hogy Izrael minden férfija ünnepelje meg Jeruzsálemben a kovásztalan kenyerek ünnepe (elválaszthatatlanul kötődik a húsvéthoz), a hetek (vagy pünkösd) ünnepe, valamint a sátorok ünnepe. Az első előképi beteljesedése már végbement a kereszten. A második beteljesedése az első pünkösd idején kezdődött meg (Csel2), de megszakadt amiatt, hogy a nemzet nem tért meg (Csel3:1-21). A harmadik beteljesedése egyelőre jövőbeli esemény.

„Közel vala pedig a zsidók ünnepe, a sátoros ünnep." Valaki rámutatott, hogy a Jn5, 6 és 7-ben látványos sorrendet találunk ezen fejezetek tartalma tipikus sokatmondóságának vonatkozásában. A János 5-ben Izraelt abban az állapotban látjuk, amint megszabadult a rabszolgaságból: ezt a béna embernek az élethosszig tartó szenvedésektől való megszabadulása jelképezte. A 6. fejezetben többszöri utalás történik Izraelre *a pusztában*, mannaevés közben. Itt a János 7-ben pedig Izraelt *az (ígéret) földjén* látjuk, a sátorok ünnepét ünnepelve.

„Mondának azért néki az ő atyjafiai: Menj el innen, és térj Júdeába, hogy a te tanítványaid is lássák a te dolgaidat, a melyeket cselekszel." (Jn7:3) Ezek az „atyafiak" Jézus test szerinti testvérei, azaz ők is Mária gyermekei voltak. Teljességgel vakok voltak az Ő isteni dicsőségére, s ez nyilvánvaló abból a tényből, hogy megmondták Neki, mit cselekedjen. Vakként az Ő isteni dicsőségére híján voltak bármiféle lelki megkülönböztetésnek, s ezért volt a gondolkodásuk a testi elmének megfelelő. De mit értettek azalatt, hogy „Menj el innen, és térj Júdeába, hogy a te tanítványaid is lássák a te dolgaidat, a melyeket cselekszel"? A válasz az „is"-ben, valamint a vers elején található „azért"-ban keresendő: „Mondának *azért* néki az ő atyjafiai", stb. Az „azért" természetesen valami korábbira tekint vissza. S hogy ez pontosan micsoda, azt a János 6 záró verseiben találjuk. Annak a fejezetnek az elején olvastunk az Urunk által tett csodálatos „cselekedetről". De a 66. versben ezt olvassuk: „Ettől fogva sokan visszavonulának az ő tanítványai közül és nem járnak vala többé ő vele". Most pedig ezek a test szerinti testvérei azt mondják Neki: ne pocsékolj itt több erőfeszítést, vagy időt, hanem menj Júdeába. Nyilvánvalóan megsértődtek attól a fogadtatástól, amivel Krisztus szembesült Galileában. A munkája látszólag nagyon keveset ért, akkor hát miért ne próbálná meg Jeruzsálemben, a judaizmus főhadiszállásán! Sőt, alkalmas volt az időpont is: küszöbön állt a sátorok ünnepe, amikor is Jeruzsálem megtelik.

„Mert senki sem cselekszik titkon semmit, a ki maga ismeretessé akar lenni. Ha ilyeneket cselekszel, mutasd meg magadat a világnak." (Jn7:4) Figyeljük meg itt a „ha" szót. Nyilvánvaló, hogy van ezekben a szavakban némi alig leplezett gúny. Úgy véljük, ezek az atyafiak tényleg provokálták Krisztust, és a provokációjuk lényege ez volt: „Ha ezek a te cselekedeteid tényleges csodák, miért korlátozod magad Galilea falvaira és kisvárosaira, ahol a lakosság írástudatlan és tanulatlan? Menj a fővárosba, ahol a nép tanultabb ahhoz, hogy elbírálhasson. Menj fel az ünnepre, s ott mutasd meg erőidet, s ha kiállják a vezetők nyilvános vizsgálatát, akkor tanítványok gyűlnek majd köréd és állításaid egyszer, s mindenkorra beigazolódnak". Semmi kétség, ezek az „atyafiak" valóban remélték, hogy Ő igazolni fogja állításait, s ebben az esetben közeli rokonaiként osztoznak majd a tisztességben, amivel elhalmozzák. De mindez mennyire sértő volt a mi áldott Urunk számára! Micsoda sértéseket szenvedett el azoktól, akik vakok voltak az Ő dicsőségére!

„Ha ilyeneket cselekszel, mutasd meg magadat a világnak." Mennyire elárulták ezek a szavak a szíveiket! Ezek világi emberek voltak: ezért a világ útjait járták, a világ nyelvén beszéltek és világi logikát használtak. „Mutasd meg magadat a világnak" azt jelentette: kísérj el minket Jeruzsálembe, tégy néhány kezdeti csodát az ott összegyűlt nagy tömeg előtt, s így nemcsak a figyelem középpontjává teszed magad, de meg is győzöl mindenkit arról, hogy te

vagy a Messiás. Ó! Mennyire tudatlanok voltak Isten gondolatai és az Ő Fia küldetésének célja vonatkozásában! Ez „az élet kérkedése” (1Jn2:16), amint megmutatja magát. S mennyire látjuk ma is ugyanezt „az élet kérkedését” még azok között is, akik Annak követőinek vallják magukat, Akit a világ keresztre feszített! Vajon a modern evangélista kampányok és bibliakonferenciák módszerei – a tömegek vonzására felhasznált eszközök, az igehirdető fényképének fitogtatása, az önreklám a hangszórókból – vajon ezek nem pontosan a „mutasd meg magadat a világnak” mai kifejeződései?!

„Ha ilyeneket cselekszel, mutasd meg magadat a világnak.” Még egy megjegyzést, mégpedig exegetikait kell tennünk ehhez, mielőtt rátérnénk a következő versre. Itt egy olyan esettel állunk szemben, amikor a „világ” nem mindig az egész emberi fajt jelenti. Mikor ezek az atyafiak azt mondták Krisztusnak, hogy „menj és mutasd meg magadat a világnak”, nyilvánvaló, hogy nem ezt értették alatta: „mutasd meg magad az egész emberiségnek”. Nem, itt, mint ebben az evangéliumban oly gyakran, a „világ” pusztán csak *általános* fogalom, ami az emberek *mindenféle* osztályát jelenti.

„Mert az ő atyjafiai sem hivének benne.” (Jn7:5). Mennyire szemlélteti ez az emberi természet kétségbeejtő keménységét és romlottságát! Bármennyire szent és tökéletes is volt Krisztus, bármennyire hibátlan és fogyatékmentes volt jelleme és viselkedése, még azok sem hittek Neki, akik egy házban nőttek fel Vele! Elég baj volt, hogy a nemzet általában nem hitt Neki, de ezeknek az „övéinek” az esete (Mk3:21) még megbocsáthatatlanabb volt. Mennyire megmutatja ez Isten mindenható, újjáteremtő kegyelmének elékerülhetetlen szükségességét! S mennyire példázza ez Magának Krisztusnak a tanítását, miszerint „senki sem jöhet én hozzám, hanemha az Atya vonja azt”! S mennyire látványos megfigyelni azt, hogy az „atyjafiainak” hitetlensége egy ószövetségi prófécia beteljesedése volt: „atyámfiai előtt idegenné lettem, és *anyám fiai* előtt jövevénynyé” (Zsolt69:9).

„Monda azért nékik Jézus: Az én időm még nincs itt; a ti időtök pedig mindig készen van.” (Jn7:6) Krisztus eme szavait a közvetlen szövegkörnyezet fényében kell értelmeznünk. Testvérei ezt mondták: „Menj és mutasd meg magadat a világnak”. Ám az Ő ideje, hogy ezt megtegye, még nem jött el, sőt még mostanáig sem jött el. Akkor nem igazolta magát a dicsőségének nyílt bemutatásával. Ez az Ő megaláztatásának ideje volt. De milyen nyilvánvalóan sugallják az Ő szavai, hogy el fog jönni az idő, mikor majd nyilvánosan megmutatja fenségét és dicsőségét. Erre utalt, mikor ezt mondta: „meglátják az embernek Fiát eljőni az ég felhőiben nagy hatalommal és dicsőséggel” (Mt24:30). S mi lesz ennek a hatása a „világra”? A Jelenések 1:7 elmondja nekünk: „Ímé eljő a felhőkkel; és minden szem meglátja őt, még a kik őt által szegezték is; és siratja őt e földnek minden nemzetsége. Úgy van. Ámen.” S komolyak lesznek ennek a világnak történő megmutatkozásnak a kísérő körülményei is. Akkor majd ezt mondja: „Sőt ennek felette amaz én ellenségeimet is, kik nem akarták, hogy én ő rajtok uralkodjam, hozzátok ide, és öljétek meg előttem!” (Lk19:27), lásd még a Jelenések 19. fejezetének második felét is. Ha nyíltan megmutatta volna Magát nekik – a kereszt előtt – azzal előidézte volna az egész emberi faj pusztulását, mert nem volt még engesztelő vér, ami alatt a bűnösök menedéket találhattak! Örökké hálásaknak kell lennünk, hogy nem tette meg, amire kérték. S mi is milyen gyakran kérünk Tőle olyan dolgokat, amiket Ő isteni bölcsességéből és kegyelméből megtagad tőlünk! Mennyire igaz, hogy „azt, a mit kérnünk kell, a mint kellene, nem tudjuk” (Rm8:26)!

„Monda azért nékik Jézus: Az én időm még nincs itt; a ti időtök pedig mindig készen van.” Krisztusból hiányzott „az élet kérkedése”. Ezt megmutatta a nagy kísértés során. A világ összes királysága és azok minden dicsősége sem tudta megkísérteni Őt. Ahelyett, hogy megpróbálta volna megmutatni Magát a világnak, ahelyett, hogy Önmagát hirdette volna, ahelyett, hogy megpróbált volna figyelmet kelteni, gyakran leplet borított a cselekedeteire és megpróbált elrejtőzni: lásd Mk1:36-38, 7:17, 7:36, 8:26, stb. Miután átváltozott a szent hegyen, s dicsősége megmutatkozott a három apostol szemei előtt, megparancsolta nekik,

hogy „senkinek se beszéljék el, a mit láttak vala” (Mk9:9). Mennyire ténylegesen megfosztotta Magát a „hírnévtől”! S mennyire más volt a helyzet az atyjafiaival. „a ti időtök pedig mindig készen van”, mondta. Ők mindig is akartak és vágytak arra, hogy kivívják az emberek tapsát, s népszerűkké váljanak a világ előtt.

„Titeket nem gyűlölhet a világ, de engem gyűlöl; mert én bizonyságot teszek felőle, hogy az ő cselekedetei gonoszak.” (Jn7:7) Mennyire segít ez nekünk az előző vers utolsó mondata értelmének megállapításában! Az „a ti időtök pedig mindig készen van” azt jelenti, mint mondottuk, hogy „a ti időtök arra, hogy megmutassátok magatokat a világnak a mosolyait begyűjtendő, mindig készen áll”. De micsoda komoly okát jelöli meg ennek itt Krisztus! Azért folt ez így, mert nem kötötték össze a sorsukat azzal, Aki „útált és az emberektől megvetett” volt. S emiatt a világ nem gyűlölte őket. S miért? Azért, mert a világból voltak. Krisztust viszont gyűlölte a világ. Azért gyűlölte, mert bizonyságot tett róla (nem „ellene”!), hogy a cselekedetei gonoszok. Az Ő életének szentsége kárhoztatta amazok életének világiasságát. S pontosan itt van egy komoly és alapos próba azok számára, akik ma az Ő követőinek vallják magukat. Kedves olvasó, ha a világ barátja vagy, az valóban komoly jel és rossz ómen. A világ nem változott meg. Még mindig utálja azokat, akiknek az élete elítéli az övét. Figyelj Krisztusnak az apostolaihoz intézett szavaira: „Ha e világból volnátok, a világ szeretné azt, a mi az övé; de mivelhogy nem vagytok e világból, hanem én választottalak ki magamnak titeket e világból, azért gyűlöl titeket a világ” (Jn15:19). Itt a mi Urunk világosan kimondja, hogy a világ gyűlöli az Övéit. Ez tehát alapos próba: „gyűlöl” téged a világ?

„Ti menjetek fel erre az ünnepre: én még nem megyek fel erre az ünnepre; mert az én időm még nem tölt be. Ezeket mondván pedig nékik, marada Galileában.” (Jn7:8-9) Ezeknek a verseknek a jelentése tényleg egyszerű. Krisztus világosan minősítette Magát. Nem mondta, hogy nem fog felmenni az ünnepre: azt mondta, hogy *akkor* nem megy fel, mert az Ő felmenetelének ideje még nem jött el. Az „én időm” nem keverendő össze az „én órámmal”, amit akkor használt, mikor közelgő halálára utalt. Ezeknek a verseknek tehát az az egyszerű jelentése, hogy Krisztus nem akart felmenni az ünnepre *a testvéreivel együtt*.

„A mint pedig felmenének az ő atyjafiai, akkor ő is felméne az ünnepre.” (Jn7:10) Mennyire tragikus dolog ez! Mennyire megmutatja ezeknek az „atyafiaknak” a szívét! Otthagyták Krisztust az ünnepért! Többre tartottak egy vallási fesztivált az Isten Krisztusával való közösségnél. S milyen gyakorta vagyunk tanúi ugyanennek manapság is! Mekkora a buzgóság a vallási előadások, formák és ceremóniák iránt, s milyen kicsiny szívvel viseltetnek Maga Krisztus iránt.

„A mint pedig felmenének az ő atyjafiai, akkor ő is felméne az ünnepre, nem nyilvánosan, hanem mintegy titkon.” (Jn7:10) Ennek a versnek az első része még egy okot megjelöl, amiért nem kísérte el a testvéreit az ünnepre, s megmagyarázza a némileg homályos „mintegy titkon” szavakat is. Abban az időben, s főleg az ünnepek idején az utazás általános módja a karaván volt, az összeállás jelentős csoportokba (v. ö. Lk2:44). S mikor egy efféle csapat elérte Jeruzsálemet, azt természetes úton mindenki megtudta. Ezt a nyilvánosságot elkerülendő várt tehát Urunk addig, míg a testvérei már elindultak, majd ezután ment fel az ünnepre „nem nyilvánosan, hanem mintegy titkon”, azaz rejtve. „*A mint* pedig felmenének az ő atyjafiai, *akkor* ő is felméne az ünnepre.” A dőlt betűvel szedett szavak nem annyira időt megjelölők, hanem inkább magyarázatként szolgálnak. Az „akkor” megfelel a *miért*-nek, mint a Jn4:1, 6:12, 6:16 és más igeversekben.

„Akkor ő is felméne az ünnepre.” Ez az egyszerű mondat látványosan szemlélteti a mi Urunk tökéletességeit. S hogy megértsük, miről van itt szó, vissza kell mennünk a fejezet első verséhez, ahol ezt olvassuk: „Galileában jár vala Jézus; mert nem akar vala Júdeában járni, mivelhogy azon igyekezének a Júdeabeliek, hogy őt megöljék”. Miért kezdte a Szentlélek így ezt a fejezetet? A János 7 központi eseménye Krisztus jeruzsálemi tartózkodása a sátorok

ünnepén. Miért kell hát ezen a sajátos módon bevezetni ezt az eseményt? Ó, a Szentlélek mindig Krisztus dicsőségét tartotta szem előtt. Mivel a zsidók „azon igyekezének… hogy megöljék", Ő „Galileában jár vala". S ezzel, amint arra rámutattunk, példát adott nekünk arról, hogy szükségtelenül ne tegyük ki magunkat veszélynek. Most azonban, itt a 10. versben azt látjuk, hogy Júdeába, sőt magába Jeruzsálembe ment. Miért történt ez? Vissza kell térnünk az 5Móz16:16-hoz a válaszért. Ott ez áll: „Minden esztendőben háromszor jelenjen meg közüled minden férfiú az Úrnak, a te Istenednek színe előtt azon a helyen, a melyet kiválaszt; a kovásztalan kenyerek ünnepén, a hetek ünnepén, és a sátorok ünnepén. De üres kézzel senki se jelenjen meg az Úr előtt!" Ezért, Atyja akarata iránti tökéletes engedelmességben megy fel Jeruzsálembe, megtartani az ünnepet. A könyvtekercsben „írva volt" Felőle, s még ha azon is igyekeztek a zsidók, „hogy megöljék", Ő akkor is haladéktalanul engedelmeskedett az írott Ígének! S ezzel is példát mutatott nekünk. Egy oldalról nem szabad kihívnunk magunk ellen a veszélyt, másrészről viszont, ha Isten Ígéje nyilvánvalóan egyfajta viselkedésmódot parancsol meg nekünk, azt követnünk kell, bármilyenek is legyenek a következmények.

„A zsidók azért keresik vala őt az ünnepen, és mondának: Hol van ő? És a sokaságban nagy zúgás vala ő miatta. Némelyek azt mondják vala, hogy jó ember; mások pedig azt mondják vala: Nem, hanem a népnek hitetője. Mindamellett senki sem beszélt vala nyiltan ő felőle a zsidóktól való félelem miatt." (Jn7:11-13) Figyeljük meg, a vélemények milyen furcsa változatossága övezte Krisztust már a kezdetekben! Ennek az igeszakasznak a fényében nem kellene, hogy meglepjen minket napjaink vallásos hiedelmeinek különbözősége és eltérései. Amint a néhai Ryle püspök mondta: „Ezek csak az ókori betegség modern tünetei". Krisztus Maga jelentette ki konkrétan: „Ne gondoljátok, hogy azért jöttem, hogy békességet bocsássak e földre". Valahol csak hűségesen hirdetik Isten Ígéjét, ellenállással fognak találkozni és viszályt robbantanak ki. A hiba nem Isten Ígéjében, hanem az emberi természetben rejlik. Amint a napfény is, a mocsárra sütve maláriát hoz ki abból, de a hiba nem a napfényben van, hanem a talajban. Ugyanazok a napsugarak termékenységet adnak a termőföldnek. Így Isten igazsága is a hívő szívben terem majd lelki gyümölcsöket, de a testi elméből csak vég nélküli gáncsoskodást és istenkáromlást vált ki. Egyesek úgy vélték, Krisztus jó ember, mások csalónak tartották: elég a tanítványnak, ha olyan, mint a Mestere.

„Némelyek azt mondják vala, hogy jó ember; mások pedig azt mondják vala: Nem, hanem a népnek hitetője." (Jn7:12) „Az Úr hozhatott volna ki ebből áldást, ám ők *okoskodtak* és *vitatkoztak*. Máshol ezt kérdezi a tanítványaitól: 'Engemet, embernek Fiát, kinek mondanak az emberek?' Ezt válaszolják: 'Keresztelő Jánosnak; némelyek pedig Illésnek; némelyek pedig, hogy a régi próféták közül'. Mindez vitatkozás volt. Mikor azonban Péter így válaszolt: 'Te vagy a Krisztus, az élő Istennek Fia', Ő ezt mondta neki: 'Boldog vagy Simon, Jónának fia, mert nem test és vér jelentette ezt meg néked, hanem az én mennyei Atyám'. Ez az Ő *személyes elismerése* volt, s ahol ez van, ott nincs *vita*. Amíg az elméjükben szereplő tárgyként (témaként) vitatták Őt, addig nem vetették magukat alá Isten igazságának. Mikor az emberek elméje azzal foglalkozik, hogy mi a jó és mi a rossz, az nem egy újszülött elméje: ők ilyenkor nem elfogadnak, hanem megítélnek." (J. N. D.)

„Mindamellett senki sem beszélt vala nyiltan ő felőle a zsidóktól való félelem miatt." (Jn7:13) Micsoda komoly figyelmeztetés ez számunkra! Micsoda szörnyű dolog az ember félelme! Milyen gyakran elhallgattatta Krisztus hűséges bizonyságtevőjét! „Az emberektől való félelem tőrt vet" (Péld29:25). Ez még mindig igaz. Imádkozzunk szent bátorságért, hogy hűséggel megvallhassuk a távollevő Megváltót az Őt kivető világ előtt.

Az alábbi kérdések a következő fejezethez lehetnek az olvasó segítségére:

1. Milyen szempontból ismétlődik manapság a 15. vers?
2. Miért beszélt Krisztus a „tudományáról" tudományai helyett? (16. vers)
3. Miképpen kapcsolódik a 17. vers a szövegkörnyezethez?

4. Miképpen segít nekünk a 18. vers végrehajtani az 1Jn4:1-ben foglaltakat?
5. Mik a különbség „Mózes törvénye” (23. vers), és „Isten törvénye” között (Rm7:22, 25)?
6. Mire céloztak a beszélők a 27. vers második felében? (v. ö. 42. vers)
7. Milyen vigasztaló igazságot szemléltet a 30. vers?

26. fejezet: Krisztus a templomban tanít, Jn7:14-31

Kezdjük az előttünk levő igeszakasz rövid összegzésével:

1. Krisztus a templomban, 14. vers.
2. A zsidók csodálkozása és Krisztus válasza, 15-19. versek.
3. A nép kérdése és Krisztus válasza, 20-24. versek.
4. A jeruzsálemiek kérdezősködése, 25-27. versek.
5. Krisztus válasza, 28-29. versek.
6. A Krisztus megértésére tett hasztalan kísérlet, 30. vers.
7. A köznép viselkedése, 31. vers.

Az utolsó fejezetben a János 7 első tizenhárom versét vettük át, melyekből láttuk, hogy noha „a zsidók" (a júdeai vezetők) megpróbálták megölni (1. vers) Krisztus mégis felment a sátorok ünnepére Jeruzsálembe (10. vers). Megmutattuk, miképpen demonstrálta ez az Úr Jézus tökéletességeit, mivelhogy bemutatta, miképpen veti alá Magát és engedelmeskedik Atyja Ígéjének. A jelen fejezetünk egy fontos eseményt jegyez fel, mely az ünnep alatt történt. A Megváltó belépett a templomba, meg nem rettenvén az életére törőktől, bátran tanította az ott összegyűlteket.

„Már-már az ünnep közepén azonban felméne Jézus a templomba, és tanít vala." (Jn7:14) Ebben az evangéliumban a templom korábban kétszer volt megemlítve. A János 2-ben látjuk Krisztust, mint az Atya házának Védelmezőjét, ahogyan megtisztítja a templomot. A Jn5:14-ben olvasunk arról, mikor Krisztus a templomban találkozik a korábban meggyógyított beteggel. Itt a János 7-ben harmadszor látjuk a mi Urunkat a templomban, tanítás közben.

A Szentlélek nem látta szükségesnek részleteiben feljegyezni, mit „tanított" az Úr ezen a jelentős alkalmon, de azt sugallja, hogy a Megváltónak szokatlan súlyú beszédet kellett tartania, mert már pont a következő versből is azt tudjuk meg, hogy még ellenségei, „a zsidók" is *csodálkoztak* rajta. Szokásának megfelelően nem kételkedünk abban, hogy az alkalmat megragadván hosszan beszélt magának az ünnepnek a különféle részleteiről és összefüggéseiről. A legvalószínűbb az, hogy az ünnepet tárgyaló különböző ószövetségi írásokat kapcsolt össze, s hozott ki azokból olyan gondolatokat, melyekről a hallgatói soha nem gondolták volna, hogy benne rejlenek. Azután pedig következett az Íge alapos alkalmazása azok lelkiismeretére és szívére, akik hallgatták.

„És csodálkozának a zsidók, mondván: Mimódon tudja ez az írásokat, holott nem tanulta?!" (Jn7:15). „Ezek a szavak kétségtelenül mi Urunk nagy bibliaismeretére utalnak, valamint arra az értelmes és mesteri módra, ahogyan a népet tanította belőle sokkal nagyobb fenséggel és nemesebb eleganciával, mint amire az írástudók voltak képesek tanult műveltségükkel." (Dr. Philip Doddridge) De mennyire elárulta maga a beszédük ezeket a zsidókat! Ez a felkiáltás mennyire leleplezte szívük állapotát! Nem a lelkiismeretük volt zavart, hanem a kíváncsiságuk korbácsolódott fel. Nem Isten állításaival voltak elfoglalva, hanem az emberek iskoláival. Nem magán az értekezésen tűnődtek el, hanem az előadásmód ragadta meg a figyelmüket.

„Mimódon tudja ez az írásokat, holott nem tanulta?!" Mennyire hasonlít a manapság mindenfelé eluralkodott lélekre! Milyen sokan vannak manapság az oktatás és a vallás világában, akik azt feltételezik, hogy az ember számára lehetetlenség a Szentírás választékos értelmezése, s a hallgatóinak épülése, hacsak előzőleg nem végzett valamiféle főiskolát, vagy szemináriumot! Az oktatás olyan oltár, amely körül a bálványimádók tömege tolong. S ez kétségtelenül az egyik ok, amiért Isten átka zúdult majdnem minden főiskolánkra. Ő féltékeny

az Ő dicsőségére, s mindent, ami Vele kel versenyre, megront és elsorvaszt. Az emberi tanulás szentségtelen felértékelése, mely kiszorítja a helyéről a Szentlélektől való alázatos függőséget, talán a fő oka annak, amiért Isten jelenléte és áldása már réges-rég elhagyta keresztyén oktatási központjaink domináns többségét. S az író megítélése szerint fennáll annak a közvetlen és halálos veszélye, hogy hamarosan ugyanennek a tragédiának leszünk tanúi a bibliaiskoláinkban és bibliaintézeteinkben.

Ha a fiatalokat arra tanítjuk akár csak közvetve és hallgatólagosan is, hogy nem válhatnak és nem is szabad válniuk Isten Ígéjének rátermett szolgálóivá, amíg nem végeznek el egy tanfolyamot valamelyik bibliaintézetben, akkor minél hamarabb zárják be az efféle intézményeket, annál jobb lesz mind a számukra, mind Isten ügye számára. Ha efféle nézeteket terjesztenek széles körben, ha valamelyik bibliaiskolai tanfolyamot többre tartanak, mint a személyes várakozást Istenre, és a személyes napi bibliaolvasást, akkor Isten olyan biztosan romba fogja dönteni ezeket az iskolákat, mint ahogyan tette azt a szemináriumokkal és az egyetemekkel. Vajon nincsenek máris hiányjelek, melyek azt mutatják, hogy az „Ikábód”[36] kimondatott közülük néhányra? Az egyik alapvető bibliaiskola Angliában már bezárt néhány éve, s a tény, hogy ennek az országnak az egyik vezető egyeteme állandóan pénzügyi segítségért könyörög, döntő bizonyítéka annak, hogy most a test energiái hajtják.

„Felele nékik Jézus és monda: Az én tudományom nem az enyém, hanem azé, a ki küldött engem.” (Jn7:16) Minden fiatal, aki olvassa ezeket a sorokat, alaposan gondolja át Krisztus eme mondatát. Ha teljesen meg van róla győződve: Istentől kapta az elhívást, hogy szánja oda az életét az Úr szolgálatára, s most azon elmélkedik, miképpen készülhet fel a szolgálatra, imádságos szívvel elmélkedjen a Megváltó eme szavain. Emlékezzen rá, hogy Krisztus itt nem a lényegi dicsőségének szemszögéből szól, nem az Istenség egyik tagjaként, hanem mint a megtestesült Isten Fia, azaz Jehova Szolgája. Olvassa el a Jn8:28 záró mondatát: „a mint az Atya tanított engem, úgy szólok”. Ez nem emberi iskolákban ment végbe. Ő úgy meg tanult tanítani, hogy aztán az emberek csodálkoztak. Az értekezés, amit itt elmondott, nem az Ő saját elméjéből fakad. A tanítása attól származott, Aki elküldte Őt.

Ugyanez volt a helyzet Pál apostollal. Figyeljük meg, mit mond a galatáknak: „Tudtotokra adom pedig atyámfiai, hogy az az evangyéliom, melyet én hirdettem, nem ember szerint való; Mert én sem embertől vettem azt, sem nem tanítottak arra, hanem a Jézus Krisztus kijelentése által” (Gal1:11-12). S ezek a dolgok kedves testvéreim, a mi okulásunkra lettek feljegyezve. Senki se vegyen részt egyetlen bibliaiskola bármely tanfolyamán sem azért, hogy tudást és bepillantást szerezzen! A XIX. században az egyik, Isten által legjobban használt ember – C. H. Spurgeon – egyetlen bibliaiskolát sem végzett el! Nem azt mondjuk, hogy Isten nem használta a bibliaiskolákat arra, hogy sokaknak segítséget nyújtson, akik oda mentek, s azt sem mondjuk, hogy manapság már nem lehet olyan, amit így használ. Azt azonban állítjuk, hogy eme iskolák létezésének nincsen kényszerítő szükségessége. Neked is ugyanaz a Biblia van a kezedben, mint nekik, s ugyanaz a Szentlélek vezet el téged is minden igazságra. Istennek tetszhet emberi eszközöket használni a tanításodra és megvilágosításodra, de megadhatja neked a közvetlen tanítás sokkal nagyobb megtiszteltetését és kiváltságát is. Ezt neked kell megállapítani. Első kötelességed alázatosan és szorgalmasan ŐRÁ tekinteni, Őt várni vezetésért, keresni akaratát, s akkor bizonyos az ígéret: „Igazságban járatja az alázatosokat, és az ő útjára tanítja meg az alázatosokat” (Zsolt25:9).

„Az én tudományom nem az enyém, hanem azé, a ki küldött engem.” Ezeket a szavakat Krisztus a zsidók helyesbítése végett mondta, akik képtelenek vontak megmagyarázni az Ő ajkairól származó csodálatos szavakat. Azt állította nekik, hogy „tudományát” nem embertől tanulta, s nem is Ő Maga eszelte ki. „Az én tudományom nem az enyém, hanem azé, a ki küldött engem.” Mennyire buzgó volt Ő Atyja tisztességéért! Milyen

[36] Ennek jelentése: „Oda van Izrael dicsősége” (lásd 1Sám4:21) - *a ford*.

féltőn óvta Atyja dicsőségét! Tanuljon Isten minden szolgája ettől az áldottól, Aki „szelíd és alázatos szívű” volt. Valahányszor csak dicsér téged a nép egy-egy segítő üzenetért, ne mulassz el lemondani minden dicsőségről, és emlékezz Istenedre – azzal szégyenítvén meg a bámulóidat, hogy a „tudomány” nem a tiéd, hanem azé, Aki elküldött.

„Az én tudományom nem az enyém.” Figyeljük meg: Krisztus nem azt mondja, hogy „az én tudományaim nem az enyémek”, hanem „az én tudományom”. A „tudomány” szó „tanítást” jelent, s Isten tanítása (igazsága) egyetlen összefüggő és teljes dolog. Timótheusnak írva Pál mondja: „táplálkozván a hitnek és jó tudománynak beszédeivel” (nem tudományok – 1Tim4:6). Majd ismét mondja: „A teljes írás Istentől ihletett és hasznos a tanításra” (2Tim3:16). Ezzel látványos ellentétben, a Szentírás beszél „az emberek tanításairól” (Kol2:22), „idegen tudományokról” (Zsid13:9), és „a gonosz lelke tanításairól” (1Tim4:1). Ezeken a helyeken a szó többes számban szerepel, mert az emberek és a gonosz lelkek tanításaiban nincs egység, vagy harmónia. Ezek szerteágazóak és egymásnak ellentmondóak. Isten igazsága azonban oszthatatlan és harmonikus.

„Ha valaki cselekedni akarja az ő akaratát, megismerheti e tudományról, vajjon Istentől van-é, vagy én magamtól szólok?” (Jn7:17)[37] Ennek a versnek a fordítása hagy némi kívánnivalót maga után, ezért a Bagster Interlinear-ban található fordításhoz folyamodunk:[38] „Ha valaki cselekedni akarja az ő akaratát, tudni fogja a tanítást illetően, hogy Istentől származik-e, vagy saját magamtól szólok”. Az itt az „akarja” szóval fordított görög szó nem gyorsan elmúló hatást, vagy impulzust fejez ki, hanem mélyen gyökerező elhatározottságot. A kapcsolat eközött és a megelőző vers között az alábbi: „Amit az én számból hallottatok, azt nem én találtam ki, hanem attól származik, Aki elküldött engem. Ha tényleg meg akartok erről győződni saját magatok is, akkor munkáljatok ki őszinte elmét, és olyan szívet, amely vonakodás nélkül aláveti magát Isten igazságának”.

„Ha valaki cselekedni akarja az ő akaratát, megismerheti e tudományról, vajjon Istentől van-é, vagy én magamtól szólok?” Urunk ebben a kijelentésben egy rendkívüli gyakorlati fontosságú alapelvet fektetett le. Arról tájékoztat bennünket, miképpen képes a meggyőződés elérkezni hozzánk Isten dolgaiban. Elmondja, miképpen lehet megszerezni a lelki megkülönböztető képességet és a bizonyosságot. A lelki ismeret megszerzésének alapfeltétele az őszinte szívbéli vágyakozás arra, hogy véghezvigyük Isten kijelentett akaratát az életünkben. Valahányszor csak igaz a szív, Isten megadja az Ő igazsága megértésének képességét. Ha a szív nem őszinte, mennyiben lesz értékes Isten igazságának ismerete? Isten nem ad világosságot az Ő Ígéjéhez mindaddig, amíg valóban nem annak a világosságnak a fényében akarunk járni. Ha a vizsgálódó indítéka tiszta, akkor meggyőződésre jut arról, hogy a Szentírás tanítása „Istentől van”, s ez messze meggyőzőbb és döntőbb lesz, mint száz logikai érv.

„Ha valaki cselekedni akarja az ő akaratát, megismerheti e tudományról, vajjon Istentől van-é, vagy én magamtól szólok?” Megint mondjuk: mennyire *megfeddte* ez a világias elméjű zsidókat, és mennyire felforgatja ez sok modern kortársunk értékítéletét! Senkinek sem szabad szemináriumba, vagy bibliaiskolába menni, és egy keresztyén apologetikai kurzuson részt venni azért, hogy meggyőződjön a Biblia ihletettségéről, vagy azért, hogy megtanulja, miképpen kell a Bibliát magyarázni. A lelki intelligencia nem az értelmen, hanem a szíven keresztül érkezik: nem az érvelés erejével szerezhető meg, hanem a hit gyakorlásával. A Zsid11:3-ban ezt olvassuk: „Hit által értjük meg” (Zsid11:3), s a hit nem az iskoláztatásból, hanem hallásból, mégpedig Isten Ígéjének hallásából származik!

[37] Az angol fordítás, amiről ebben a bekezdésben szó lesz, így hangzik: „Ha bárki cselekedni *fogja* az ő akaratát, tudni fogja a tanításról, hogy Istentől van-e, vagy magamtól szólok.” A Károli-fordítás tehát ennél jobb – *a ford*.
[38] Ezt a munkát mindenkinek nagyon ajánljuk, akik az Íge tanulmányozói akarnak lenni. Ebben szerepel az eredeti görög, mellette pedig az angol szó szerinti fordítás.

Évezredekkel ezelőtt írta le Izrael egyik prófétája a Szentlélek ihletésére: „Akkor fogunk tudni, ha kitartunk AZ ÚR megismerése mellett” (Hós6:3).[39]

„A ki magától szól, a maga dicsőségét keresi; a ki pedig annak dicsőségét keresi, a ki küldte őt, igaz az, és nincs abban hamisság.” (Jn7:18) Krisztus itt a tanításának módjára és céljára hivatkozott annak bemutatása végett, hogy Ő nem csaló. Az, aki magától szól, az, akinek az üzenete önmagától származik, nem pedig Istentől. Az efféle ember a *saját* dicsőségét keresi. Azaz, magára hívja fel a figyelmet, célja a saját maga tisztelete és megnagyobbítása. Az viszont, aki az őt Elküldőnek a dicsőségét keresi, „igazi”, vagy őszinte, *azaz* igazi szolgája Istennek (v. ö. az „igazi” jelentését a Jn6:32-ben és a 15:1-ben). Ezt a szövegkörnyezet (nevezetesen a 12. és 15. versek) figyelembe vételével magyarázva, a nyilvánvaló jelentése ez: aki Isten dicsőségét keresi, az nem csaló.

„A ki magától szól, a maga dicsőségét keresi; a ki pedig annak dicsőségét keresi, a ki küldte őt, igaz az, és nincs abban hamisság.” Micsoda átható Ige ez Isten minden szolgája számára manapság! Mennyire megítéli az önfelmagasztalás lelkületét, amely, ó jaj, időről időre (attól félünk) valamennyiünkben megtalálható. A farizeusok „az emberek dicséretét” keresték, és nagyon sok követőjük volt. De mennyire más volt a helyzet Pál apostollal, aki ezt írta: „én vagyok a legkisebb az apostolok között, ki nem vagyok méltó, hogy apostolnak neveztessem” (1Kor15:9). Majd megint: „Nékem, minden szentek között a legeslegkisebbnek” (Ef3:8). S micsoda fontos Ígét tartalmaz a János 7 eme tizennyolcadik verse azok számára, akik a magukat Isten szolgáinak vallók prédikációit hallgatják! Itt van egy teszt, amellyel megállapítható, hogy a prédikátort vajon Isten hívta-e el a szolgálatra, vagy anélkül szaladt, hogy küldetett Önmagát nagyítja fel, vagy Urát? A saját dicsőségét keresi, vagy Istenét? Magáról beszél, vagy Krisztusról? Őszintén mondhatja-e az apostollal együtt: „nem magunkat prédikáljuk, hanem az Úr Jézus Krisztust” (2Kor4:5)? Mi az általános tendenciája a szolgálatának: Íme én, vagy íme az egyház, vagy íme az Isten Báránya?

„Nem Mózes adta-é néktek a törvényt? és senki sem teljesíti közületek a törvényt. Miért akartok engem megölni?” (Jn7:19) Itt aztán Krisztus teljesen rájuk borítja az asztalt. Ők azt mondták Róla, hogy tanulatlan, ám mégis azzal vádolja őket: noha van törvényük, mégsem tartják azt be. Mózes tanítványainak vallották magukat, de mégis gyilkosságot forgattak a szívükben, mivel Jézus szombaton gyógyított meg egy embert. Joggal jelentette ki, hogy Benne nincsen hamisság, s most leleplezte a bennük rejlő hamisságot, mert készen álltak megtörni a hatodik parancsolatot a Tízparancsolatból. A „Miért akartok engem megölni?” kérdés nagyon komoly. Ennek az Ígének nemcsak helyi jelentősége van. Ahol nincs szív az igazságra, ott van szív az igazság ellen. Valahol ellenségeskedés áll fenn az igazsággal szemben, ott megtalálható az igazságot hűségesen hirdetőkkel szembeni gyűlölet is. Ebben senki sem kételkedhet, aki bármilyen mértékben ismeri az elmúlt kétezer év történelmét. S egyedül Isten kegyelmének és visszatartó erejének köszönhető, hogy az Ő szolgái most nem osztoznak István és Pál, valamint a szentek ama ezreinek sorsában, akik „mindhalálig” hűségesek voltak a középkorban. S nem kell majd sokáig várni, ha a Sátán most pórázon tartó és Isten ellenségeinek szeszélyeit megzabolázó isteni korlátozás eltöröltetik. Olvassuk el a Jelenések könyvének próféciáit, s figyeljük meg a rettentő szenvedéseket, amiket még majd az istenfélő zsidóknak ki kell állniuk. Sőt, ki tudná megmondani, milyen gyorsan válik egyetemessé és általánossá az, ami most Oroszországban zajlik?[40]

„Felele a sokaság és monda: Ördög van benned. Ki akar téged megölni?” (Jn7:20) A „sokaság” nyilvánvaló a templom udvarában levő izraeliták vegyes tömegére utal. Abban az időszakban Palesztina minden részéből érkeztek Jeruzsálembe az ünnepet megtartani. Sokan közülük nem tudtak arról, hogy a júdeai vezetőknek szándékaik voltak Krisztus életével, s mikor azt mondta a zsidóknak (akikről a 15. versben van szó) „Miért akartok engem

[39] A Károli-fordítás szerint: *Ismerjük hát el, törekedjünk megismerni az Urat – a ford.*

[40] Arthur Walkington Pink 1886-1952 között élt, itt tehát szemlátomást a bolsevik terrorról van szó – *a ford.*

megölni?” (19. vers, v. ö. az 1. verssel), ezek az emberek őrültnek vélték Urunkat és ezt mondták Neki: „ördög van benned”, mert az őrültség gyakran a démoni megszállottság jele. Ez a félelmetes istenkáromlás nemcsak a Krisztus dicsősége iránti vakságukat leplezte le, de kimutatta szívük kétségbeejtő gonoszságát is. Micsoda szörnyű méltatlanságoknak és sértéseknek vetette Magát alá a mi áldott Urunk a megtestesüléssel! „Ördög van benned”: becsméreltek már így valaha is, keresztyén testvérem? Akkor emlékezz rá, hogy Uradat is szidalmazták előtted: elég a tanítványnak, ha olyan, mint a Mestere.

„Felele Jézus és monda nékik: Egy dolgot cselekvém, és mindnyájan csodáljátok.” (Jn7:21) Krisztus figyelmen kívül hagyta a „sokaság” szörnyű vádját, s továbbra is szólt „a zsidókhoz”. S ezzel áldott példát hagyott ránk. Meg kell említeni, hogy mikor azt olvassuk: „Krisztus is szenvedett érettetek, néktek példát hagyván, hogy az ő nyomdokait kövessétek”, utána rögtön ez következik: „A ki bűnt nem cselekedett, sem a szájában álnokság nem találtatott: A ki szidalmaztatván, viszont nem szidalmazott” (1Pt2:22-23). Milyen szép példáját mutatja ennek a János 7! Mikor szidalmazták, „viszont nem szidalmazott”. Nem válaszolt istenkáromló kijelentésükre. Mikor Krisztus azt mondta a zsidóknak: „Egy dolgot cselekvém, és mindnyájan csodáljátok”, arra célzott, amiről a Jn5:1-16-ban olvashatunk.

„Azért Mózes adta néktek a körülmetélkedést (nem mintha Mózestől való volna, hanem az atyáktól): és szombaton körülmetélitek az embert. Ha körülmetélhető az ember szombaton, hogy a Mózes törvénye meg ne romoljon; én rám haragusztok-é, hogy egy embert egészen meggyógyítottam szombaton?” (Jn7:22-23) A mi Urunk folytatta annak kimutatását, mennyire ésszerűtlen volt a szombatnapon Általa meggyógyított emberrel kapcsolatos kritikájuk. Emlékezteti őket, hogy körülmetélést is végeztek szombaton, akkor hát miért panaszkodnak egy szegény szenvedő szombatnapi meggyógyítása miatt? Ezzel a kijelentésével Krisztus arra tanít minket, hogy a szükségszerű és a könyörületből fakadó cselekedeteket lehet szombaton végezni. A körülmetélés szükségszerű cselekedet volt, ha Mózes törvényét be akarták tartani. Ha ugyanis az újszülött szombaton nyolcnapos, akkor is aznap kellett körülmetélni. A beteg meggyógyítása a könyörület cselekedete volt. Azaz, a szent szombaton is szabad volt cselekedni mind a szükségszerűség, mind a könyörület cselekedeteit.

Meg kell jegyezni, hogy Krisztus itt „*Mózes* törvényéhez” tartozóként utal a körülmetélésre. A Szentírás eme tanításának megértéséhez elsődlegesen fontos, hogy határozott különbséget tegyünk „Isten törvénye” és „Mózes törvénye” között. Isten törvénye a Tízparancsolatban található, amit Maga Jehova írt fel a két kőtáblára, jelezvén ezzel örök érvényüket. Ez az, amit joggal neveznek erkölcsi törvénynek, mivel a Tízparancsolat a viselkedés szabályait sorolja fel. Az erkölcsi törvénynek nincsenek korszaki korlátai, hanem örök kötelezettséget ró az emberiség minden egyes tagjára. Ez nem az üdvösség eszközeként adatott, hanem minden emberi teremtmény kötelezettségeit fejezi ki a nagy Teremtővel szemben. „Mózes törvénye” pedig olyan erkölcsi, szociális és a ceremóniákkal kapcsolatos törvényeket tartalmaz, amit Isten a Tízparancsolat után adott Mózesnek. Mózes törvénye magában foglalja a Tízparancsolatot is, amint azt Mózes 5. könyvéből megtudjuk.

Egy értelemben „Mózes törvénye” tágabb, mint „Isten törvénye”, mivel sokkal többet tartalmaz, mint a Tízparancsolat. Más értelemben viszont szűkebb, mert „Mózes törvénye” csak az izraelitákra és a pogány prozelitákra nézve kötelező, míg „Isten törvénye” egyformán vonatkozik a zsidókra és a pogányokra.[41] Krisztus nagyon is ügyel erre a megkülönböztetésre, mikor nem „Isten törvényéhez”, hanem a csak Izraelre vonatkozó „Mózes törvényéhez” tartozóként utal a körülmetélkedésre.

„Ne ítéljetek a látszat után, hanem igaz ítélettel ítéljetek!” (Jn7:24) A kapcsolat eközött és a megelőző versek között nagyon súlyos. Krisztus igazolta, hogy szombaton

[41] Lásd a szerző „The Law and the Saint” (A törvény és a szent) című könyvét, amelyben bővebben értekezik erről a témáról.

gyógyította meg a beteg embert. Felületes kritikusai számára ez a szombatnap megsértésének látszott, a valóságban azonban nem volt az. Ítéletük elkapkodott és részrehajló volt. Kerestek valamit, amit kárhoztathattak, s ebbe kapaszkodtak bele. Ítéletük azonban, amint az lenni szokott a kapkodás és előítéletek esetén, teljesen téves volt. Ezért parancsolt rájuk Urunk: „Ne ítéljetek a látszat után, hanem igaz ítélettel ítéljetek!” Arra buzdította őket, legyenek korrektek, vegyenek figyelembe minden körülményt, súlyozzanak mindent, amit Isten Ígéje mond a szombatról. A „semmi dolgot se tégy azon” parancsot nem abszolút értelemben kellett venni: más igeversek világosan módosítottak ezen. A papok szolgálata a templomban szombaton, valamint a gyermeknek a törvény követelményei szerint körülmetélése voltak erre példák. A zsidók azonban elnézték, vagy figyelmen kívül hagyták ezeket. A látszat után ítéltek. Nem értékessége szerint tekintettek az esetre, nem is a Szentírás általános menetének fényében. Ítéletük tehát azért igazságtalan, mert inkorrekt és hamis volt.

„Ne ítéljetek a látszat után, hanem igaz ítélettel ítéljetek!” Ezt az Ígét mindannyiunknak a szívünkre kell vennünk. A legtöbben ezen a ponton tévednek, mégpedig egy, vagy két irányban is. Egyesek hajlamosak túlságosan jó véleményt formálni az emberekről. Őket könnyedén becsapja a kegyesség levegője. A puszta tény, hogy valaki keresztyénnek vallja magát, nem bizonyítja, hogy valóban az. Az, hogy szilárd az erkölcsei vonatkozásában és rendszeres látogatója a vallási szolgálatoknak, nem biztos bizonyítéka szíve állapotának. Emlékezzünk: nem mind arany, ami fénylik. Másrészt viszont vannak, akik túlontúl kritikusak és durvák az ítéleteikben. „Mert nincs egy igaz ember is a földön, a ki jót cselekednék és nem vétkeznék.” (Préd7:20) Az Ádámtól örökölt romlott természet benne marad minden keresztyénben egészen a földi pályafutása végéig. Aztán Isten is több kegyelmet ad az egyik embernek, mint a másiknak. Közülünk némelyek számára valóságos a veszély, hogy testvéreink gyarlóságairól és gyengeségeiről megfeledkezve hitetlennek tekintünk keresztyén embereket. Még egy aranyrögöt is belephet a por. Nagyon valószínű, hogy mindenkinek, akik bejutnak a mennybe, nagy meglepetésekben lesz ott része. Egyesek, akiket odavártak, hiányozni fognak, de ott lesznek olyanok, akiket soha nem vártak volna oda. Keressük hát a kegyelmet, hogy ezt a mulandó világot „ne ítéljük a látszat után, hanem igaz ítélettel ítéljük!”

„Mondának azért némelyek a jeruzsálemiek közül: Nem ez-é az, a kit meg akarnak ölni? És ímé nyiltan szól, és semmit sem szólnak néki. Talán bizony megismerték a főemberek, hogy bizony ez a Krisztus?” (Jn7:25-26) Ebben a fejezetben az egyik csoport a másik után lepleződik le. A világosság fénylett és feltárta a sötétség rejtett dolgait. Először Krisztus „atyjafiai” (3-5. versek) mutatkoztak meg világi, hitetlen embereknek. Azután a „zsidók” (a júdeai vezetők) mutatták ki világiasságukat (15. vers). Majd a vegyes népség, „a nép” tárja fel szívének tartalmát (20. vers). Most pedig Jeruzsálem állandó lakosai kerülnek elénk. Az ő lelki állapotuk is sivár. A „főemberek” háta mögé bújva kimutatták, milyen kevéssé érdekli őket annak megállapítása, hogy vajon Krisztus prédikálta-e Isten igazságát, vagy sem. Tényleg „mindnyájan vétkeztek, és szűkölködnek az Isten dicsősége nélkül”. A köznép nem volt jobb, mint a főemberek, az Úr testvérei sem hittek Benne jobban, mint a zsidók, s Jeruzsálem lakosai sem voltak szívélyesebbek Vele, mint a provinciáké. Milyen nyilvánvalóvá vált tehát, hogy senki sem jön Krisztushoz, csak ha az Atya vonja őt! Ez még mindig ugyanígy van. Az egyik társadalmi osztály pont úgy ellenzi az evangéliumot, mint a másik. Az emberi természet az egész világon mindenütt egyforma. Nem más, mint Isten megkülönböztetett kegyelme teszi az egyik embert a másiktól különbözővé.

„De jól tudjuk, honnan való ez; mikor pedig eljő a Krisztus, senki sem tudja, honnan való.” (Jn7:27) A szív micsoda büszkeségéről tesznek ezek a szavak tanúbizonyságot! Ezek a jeruzsálemiek bölcsebbnek tartották magukat hiszékeny vezetőiknél. A vallási vezetők táplálhattak némi kételyt, ők azonban tudták, honnan származik Krisztus. Nyilvánvalóan

ismerték názáreti előéletét. Józsefet feltételezvén apjaként, megelégedtek azzal, hogy Ő csak egy ember: a „jól tudjuk, honnan való *ez*” világosan megmutatja gondolataik irányvonalát.

„Mikor pedig eljő a Krisztus, senki sem tudja, honnan való.” Efelett a vers felett a 42. verssel együttesen kell elmélkedni. A Mt2:4-5-ből az is világos, hogy abban az időben közismert volt: a Messiásnak először Betlehemben kell megjelennie. Akkor hát mit értettek ezek az emberek azalatt, hogy „mikor pedig eljő a Krisztus, senki sem tudja, honnan való”? Dr. Doddridge-vel együtt ezt a mondatot annak a zsidó hitnek a kifejezéseként értékeljük, hogy a Messiásnak természetfeletti módon, azaz szűztől kell megszületnie, amint azt az Ézs7:14 kijelenti.

„Kiálta azért Jézus a templomban, tanítván és mondván: Mind engem ismertek, mind azt tudjátok, honnan való vagyok; és én magamtól nem jöttem, de igaz az, a ki engem elküldött, a kit ti nem ismertek.” (Jn7:28) Az írónak úgy tűnik, hogy a mondat első részét az Úr ironikusan mondta. A jeruzsálemi lakosok közül egyesek kijelentették: „jól tudjuk, honnan való ez”. Krisztus itt felveszi a szavaikat és megcáfolja azokat. A „mind engem ismertek, mind azt tudjátok, honnan való vagyok” az ő üres kérkedésük volt, de a Megváltó ezzel folytatja: „én magamtól nem jöttem, de igaz az, a ki engem elküldött, a kit ti *nem ismertek*”. Így tehát azt sem tudták, hogy Ő Maga honnan jött. Mikor Krisztus itt azt jelentette ki az Atyáról, hogy „igaz az, a ki engem elküldött”, kétségtelenül az ószövetségi Írásokra tekintett vissza. Isten „Igaz” volt ígéretei és előrejelzései vonatkozásában, melyek közül ekkorra sok már beteljesedett, mások pedig beteljesedőben voltak. Igen, maga az, hogy elutasították az Ő Fiát, bizonyította az Atya igaz mivoltát.

„Én azonban ismerem őt, mert ő tőle vagyok, és ő küldött engem.” (Jn7:29) Azért tudta kijelenteni Krisztus az Atyát, mert ismerte Őt, mert egyedül és kizárólag a Fiú által lehet az Atyát megismerni. „Senki sem ismeri a Fiút, csak az Atya; az Atyát sem ismeri senki, csak a Fiú, és a kinek a Fiú akarja megjelenteni” (Mt11:27). Senki sem megy az Atyához, csakis Krisztus által, és senki sem ismeri az Atyát, csakis Általa.

„Akarják vala azért őt megfogni; de senki sem veté reá a kezét, mert nem jött még el az ő órája.” (Jn7:30) Ez az igevers olyan igazságot mutat be, melynek nagy vigasztalást kell jelentenie Isten népe számára, s tényleg ez a helyzet, mikor feltétlen hittel fogadjuk el. Itt Istennek az ellenségekre vetett korlátozó kezének látványos példáját látjuk. Az ő céljuk Krisztus letartóztatása volt. Megpróbálták megfogni, de senki sem vetette Rá a kezét! A vérére szomjaztak, s eldöntötték, hogy megölik, ám egy láthatatlan erő fentről mégis visszatartotta őket. Mennyire áldott dolog hát tudni, hogy minden Isten közvetlen irányítása alatt áll! Fejünknek egy hajszála sem érinthető az Ő engedélye nélkül. A démontól megszállt Saul Dávidra vethette a dárdáját, de rávetni és megölni két különböző dolog. Dánielt bevethették az oroszlánverembe, de mivel a halála napja akkor még nem jött el, az oroszlánok szája titokzatos módon bezáratott. A három zsidót bevehették a tüzes kemencébe, de mit kezdhettek a lángok azokkal, akiket Jehova védett?

„Akarják vala azért őt megfogni; de senki sem veté reá a kezét, mert nem jött még el az ő órája.” Mennyire bizonyítja ez Isten örök rendeléseinek legyőzhetetlenségét! „Nincs bölcseség, és nincs értelem, és nincs tanács az Úr ellen.” (Péld21:30) Isten elrendelte, hogy a Megváltót egy bensőséges jó barátja árulja el, és adja el harminc ezüstért. Miképpen lett volna lehetséges hát, hogy ezek az emberek ejtsék foglyul? Úgy nem voltak képesek Krisztust letartóztatni, ahogyan a Napot sem voltak képesek meggátolni abban, hogy ragyogjon. „Sok gondolat van az ember elméjében; de csak az Úrnak tanácsa áll meg.”(Péld19:21) Micsoda szemléltetését adja ennek az előttünk levő igevers!

„Senki sem veté reá a kezét, mert nem jött még el az ő órája.” Amíg a Dániel 9:24 hatvankilencedik „hete” el nem érkezett, a Messiás-fejedelem nem „vágathatott ki”. Az emberek összes gyűlölete és a Sátánnak és seregének minden ellenségessége sem voltak képesek Krisztus kijelölt halálát siettetni. Amíg be nem következett az Isten által eleve

elrendelt óra, s a megtestesült Fiú nem hajtotta Magát meg Atyja jótetszése előtt, Ő halhatatlan volt. S áldott legyen az Isten, a mi kiváltságunk is az, hogy biztosak lehetünk benne: a halál keze nem dönthet sírba minket mindaddig, amíg az eltávozásunk Isten által eleve elrendelt „órája" el nem érkezik. Az ellenség háborúzhat velünk, s megverheti a testünket, de megrövidíteni életünket ugyanúgy nem képes, mint ahogyan Jób esetében sem volt az. Félelmetes fertőző betegség sújthatja a szomszédságot, én azonban immúnis maradok azzal szemben mindaddig, amíg Isten meg nem engedi, hogy engem is sújtson. Amíg nem az az Ő akarata, hogy megbetegedjek, vagy meghaljak, nem számít, hogyan dühöng a járvány, s az sem, hogy hányan esnek áldozatául körülöttem, nekem nem árthat. „Azt mondom az Úrnak: Én oltalmam, váram, Istenem ő benne bízom!" Az Ő megerősítő hangja pedig így szól hozzám: „Nem félhetsz az éjszakai ijesztéstől, a repülő nyíltól nappal; a dögvésztől, a mely a homályban jár; a döghaláltól, a mely délben pusztít. Elesnek mellőled ezeren, és jobb kezed felől tízezeren; és hozzád nem is közelít." (Zsolt91:2, 5-7) Ha bárki úgy véli, hogy túl erőteljesen fejeztük ki magunkat, kérjük, elmélkedjen az alábbi igeverseken: „Nem rabszolga élete van-é az embernek a földön, és az ő napjai nem olyanok-é, mint a béresnek napjai?" – azaz pontosan meghatározott számúak (Jób7:1). „Nincsenek-é meghatározva napjai? Az ő hónapjainak számát te tudod; határt vetettél néki, a melyet nem hághat át… Ha meghal az ember, vajjon feltámad-é? Akkor az én *kijelölt időm*[42] minden idejében reménylenék, míglen elkövetkeznék az én elváltozásom." (Jób14:5, 14)

„Senki sem veté reá a kezét, mert nem jött még el az ő órája." Mennyire kiemeli ez a tényt, hogy Krisztus szenvedései *önkéntesek* voltak! Nem azért ment a keresztre, mert képtelen volt elkerülni, s nem is azért halt meg, mert nem tudta megakadályozni. Távol legyen. Ha úgy tetszett volna Neki, szája egyetlen szavával elsöpörte volna ezeket az embereket. Anélkül lettek megakadályozva abban, hogy megérintsék, hogy egy szót is szólt volna!

„A sokaság közül pedig sokan hivének ő benne; és azt mondják vala, hogy: A Krisztus mikor eljő, tehet-é majd több csodát azoknál, a melyeket ez tett?" (Jn7:31) Az, hogy ez üdvözítő hit volt-e, vagy sem, nehéz megmondani. Ami engem illet, nem hiszem. Inkább párhuzamosnak tekintem ezt az igeverset a Jn2:23-mal: „A mint pedig Jeruzsálemben vala husvétkor az ünnepen, sokan hivének az ő nevében, látván az ő jeleit, a melyeket cselekszik vala". S hogy ez a hitük nem volt üdvözítő hit, az nyilvánvaló abból, ami ezután következik: „Maga azonban Jézus nem bízza vala magát reájok, a miatt, hogy ő ismeré mindnyájokat". Így a 31. vers maradéka látszólag az üdvözítő hittel szemben érvel. „A Krisztus, mikor eljő" azt sugallja, hogy valójában nem tekintették az Úr Jézust a Messiásnak. Záró szavaik: „tehet-é majd több csodát azoknál, a melyeket ez tett?" pedig megmutatják micsoda lealacsonyító elképzelést alkottak Isten megtestesült Fiáról.

A következő kérdések a következő fejezetre vonatkoznak: (Jn7:32-53)

1. Mi van a 34. versben, ami tévedhetetlenül kiemeli Krisztus isteni mivoltát?
2. Mit akar a 35. vers bizonyítani?
3. Leírja a 38. vers a te lelki megtapasztalásodat? Ha nem, miért?
4. 4. Milyen komoly figyelmeztetést közvetítenek a 41-42. versek?
5. Mit akarnak megmutatni az 50-51. versek?
6. Korrektek voltak a farizeusok az 52. versben?
7. Mi van ebben az igeszakaszban, ami felnagyítja Krisztust, mint „az Ígét"?

[42] A Károli-fordításban a *kijelölt időm* helyett a *hadakozásom* szó szerepel – *a ford*.

27. fejezet: Krisztus a templomban (befejezés), Jn7:32-53

Az előttünk levő igeszakasz általános vázlata az alábbi:

1. A farizeusok megpróbálják elfogni Krisztust, 32. vers.
2. Krisztus szavai a szolgáikhoz, 33-34. versek.
3. A zsidók ámítása, 35-36. versek.
4. Krisztus szavai az ünnep utolsó napján, 37-39. versek.
5. A köznép megoszló véleménye, 40-44. versek.
6. A szolgák megvallása, 45-46. versek.
7. A farizeusok Nikodémus által megszakított konferenciája, 47-53. versek.

Az általunk most vizsgált igeszakasz azt folytatja és fejezi be, amiről az előző fejezetben volt szó. Ez még mindig a templomban mutatja a mi Urunkat, s további bizonyítékokat szolgáltat abszolút Istenségéről. S további bizonyítékokat szolgáltat az emberi szív kétségbeejtő gonoszságáról is. Megfigyelhető itt a fények és az árnyak furcsa keveredése. Először látjuk, amint a farizeusok kiküldik a szolgáikat Krisztus letartóztatására, majd látjuk, hogy ezek visszatérnek uraikhoz, és bizonyságot tesznek arról, hogy soha ember nem beszélt még úgy, mint Ő. Egyrészt halljuk, amint Krisztus áldást szolgáltat a szomjazó lelkeknek, akik Hozzá mennek és isznak, másrészt megtudjuk, hogy megosztottság volt a nép között Vele kapcsolatosan. A Szanhedrin Krisztust elítélni ült le, ám közülük az egyik, nevezetesen Nikodémus, mégis őket feddte meg.

Mielőtt részletesen megvizsgálnánk a János 7 eme kevert verseit, talán most a legjobb felhívni a figyelmet (jóllehet csak nagyon röviden) a János 5, 6, és 7-ben található igazság jelentős sorrendjére. Ezt két különböző irányból láthatjuk meg. Először Magának Krisztusnak a vonatkozásában, másodszor az Ő népének vonatkozásában. A János 5-ben azt látjuk, amint Krisztus feltárja isteni attribútumait, és lényegi tökéletességeit. A János 6-ban a megaláztatását látjuk, mint Aki lejött a mennyből, s „életét adta" a világért. Itt, a János 7-ben azonban ezt mondja: „Egy kevés ideig még veletek vagyok, és majd ahhoz megyek, a ki elküldött engem" (33. vers), s a Szentlélek ajándékáról beszél, ami az Ő megdicsőülését követte (39. vers). S az igazság ugyanilyen folytatólagos feltárulását látjuk a hívő vonatkozásában is. A János 5-ben „megelevenedettként" van előttünk (21. vers). A János 6-ben ennek eredményét látjuk: Krisztushoz megy, és üdvözül. Most a János 7-ben halljuk, hogy „élő vizek folyamai" ömlenek belőle másokhoz!

„Meghallák a farizeusok, a mint a sokaság ezeket suttogja vala felőle; és szolgákat küldének a farizeusok és a főpapok, hogy fogják meg őt." (Jn7:32) A dolgok elkezdtek gyors egymásutánban történni. Mindössze hat hónap telik el a jelen fejezet eseményei és Krisztus keresztre feszítése között. Sűrűbb és sötétebb árnyak kezdtek vetülni az útjába. Ellenségeinek szembenállása határozottabb és engesztelhetetlenebb. A vallási vezetők felbőszültek: értelmüket megkérdőjelezték (26. vers), s elkezdték elveszíteni a befolyásukat a nép közül sokak felett (31. vers). Mikor ezek a hírek eljutottak a farizeusok és a főpapok fülébe, szolgákat küldtek ki a Megváltó elfogására.

„Monda azért nékik Jézus: Egy kevés ideig még veletek vagyok, és majd ahhoz megyek, a ki elküldött engem." (Jn7:33) Ez megfelelt annak, mintha ezt mondta volna: „Az én jelenlétem a bosszúság forrása az uratok számára, de nem tart már soká". Urunk azonban nem felejtette el emlékeztetni a szolgákat arra, hogy Ő teljesen Ura a helyzetnek. Senki sem távolíthatta Őt el, amíg a munkáját be nem fejezte: „Egy kevés ideig még veletek vagyok". Igaz, hogy ez a „kevés" csak hat hónapig tartott, de amíg ez le nem telt, ott volt velük, és ezt semmiféle földi hatalom meg nem akadályozhatta: semmilyen emberi, vagy sátáni erő meg

nem rövidíthette ezt a „keveset” akár egyetlen nappal, vagy órával sem. S mikor majd ez a kevés letelik, akkor „el fog menni”. Visszatér Atyjához a mennybe. S ezt ugyanúgy képtelenek lesznek megakadályozni. Saját Magáétól teszi majd le az életét, és saját Magától fogja azt felvenni ismét.

„Monda azért nékik Jézus: Egy kevés ideig még veletek vagyok, és majd ahhoz megyek, a ki elküldött engem.” Milyen súlyosan vonatkoznak ezek a szavak a mi korunkra! Krisztus most a Szentlélek személyében van velünk jelen, de a Szentlélek nem marad örökké ebben a világban. Mikor a pogányok teljessége bemegy, a Szentlélek visszatér ahhoz, Aki elküldte. S mennyi jele van annak, hogy ez már nincs messze! Bizony, igazunk van, mikor ezt mondjuk a bűnösöknek: „*egy kevés ideig még*” lesz „veletek” a Szentlélek, aztán visszamegy „ahhoz”, Aki küldte. Ezért ne álljatok neki továbbra is ellen: „Ma, ha az ő szavát halljátok, meg ne keményítsétek a ti szíveiteket”.

„Kerestek majd engem, és nem találtok meg, és a hol én vagyok, ti nem jöhettek oda.” (Jn7:34) Ez kétségtelenül rögtön azután teljesedett be először, mikor a mi Urunk feltámadt a halálból. Mikor „néhány őr” Jeruzsálembe ment és hírül adták a főpapoknak, hogy Krisztus feltámadt és a sír üres, biztosak lehetünk benne, hogy szorgalmas kutatás indult Utána. De soha többé nem vethették Rá a szemüket – legközelebb majd a nagy fehér trón előtt fogják látni. Ahová Ő ment, oda nem mehettek utána, mert „ha valaki újonnan nem születik, nem láthatja az Isten országát”. S milyen tragikus módon kaptak Krisztus eme szavai folytonos megerősítést Izraellel kapcsolatban az évszázadok során át! Hiába keresték a zsidók a Messiásukat, hiába, mert lepel borul a szívükre, még mikor a saját Írásaikat olvassák is (2Kor3:15).

„Kerestek majd engem, és nem találtok meg, és a hol én vagyok, ti nem jöhettek oda.” (Jn7:34) Ezek a szavak a meg nem váltott pogányok számára is komoly üzenetet hordoznak. Az előző verset a saját korunkra vonatkoztatva rámutattunk, hogy az „egy kevés ideig még veletek vagyok, és majd ahhoz megyek, a ki elküldött engem” szavak miképpen teljesednek be ma Krisztus Lelkének a jelenlétével a mai világban, amely jelenlét nemsokára megszűnik. S ha egyszer megszűnik, ha Krisztus Lelke visszatér a mennybe, akkor majd hiába keresik. „*Kerestek majd engem, és nem találtok meg*” a legkomolyabb megerősítést nyeri egy hamarosan eljövendő napon. Ez nagyon világos a Péld1:24-28-ból: „Mivelhogy hívtalak titeket, és vonakodtatok, kiterjesztém az én kezemet, és senki eszébe nem vette; És elhagytátok minden én tanácsomat, és az én feddésemmel nem gondoltatok: Én is a ti nyomorúságtokon nevetek, megcsúfollak, mikor eljő az, a mitől féltek. Mikor eljő, mint a vihar, az, a mitől féltek, és a ti nyomorúságtok, mint a forgószél elközelget: mikor eljő ti reátok a nyomorgatás és a szorongatás. Akkor segítségül hívnak engem, de nem hallgatom meg: keresnek engem, de meg nem találnak.” S ez a komoly igeszakasz nem is egyedülálló: „Igyekezzetek bemenni a szoros kapun: mert sokan, mondom néktek, igyekeznek bemenni és nem mehetnek mikor már a gazda felkél és bezárja az ajtót” (Lk13:24-25). Ezeknek a komoly figyelmeztetéseknek a fényében ügyeljen minden meg nem váltott olvasó az Ézs55:6-ban foglaltakra: „Keressétek az Urat, *a míg megtalálható*, hívjátok őt segítségül, *a míg közel van*.”

„És a hol én vagyok, ti nem jöhettek oda.” Mennyire kiemeli az ismét Krisztus istenségét! Figyeljük meg, nem azt mondja, „ahol én leszek”, vagy hogy „ahol én akkor leszek, ti oda nem jöhettek”, hanem, noha még a Földön van, „a hol én vagyok, ti oda nem jöhettek”. Az előző versben kijelentette: „ahhoz megyek, a ki elküldött engem”. Ez a két kijelentés külön-külön utalnak az Ő két természetére. Az „ahol én vagyok” az Ő isteni természeténél fogva állandó jelenlétét jelöli a mennyben; az oda menetele viszont még egy jövőbeli esemény volt az Ő emberi természete számára!

„Mondának azért a zsidók magok között: Hová akar ez menni, hogy mi majd nem találjuk meg őt? Vajjon a görögök közé szóródottakhoz akar-é menni, és a görögöket tanítani?” (Jn7:35) Mennyire igaz, hogy „érzéki ember pedig nem foghatja meg az Isten

Lelkének dolgait: mert bolondságok néki; meg sem értheti, mivelhogy lelkiképen ítéltetnek meg” (1Kor2:14). Megfosztván minden lelki felfogóképességtől ezek a zsidók képtelenek voltak megérteni, hogy Krisztus az Ő visszatérésére céloz a mennybe. Mikor megkérdezték: „Vajjon a görögök közé szóródottakhoz akar-é menni?”, akkor azokra a zsidókra utaltak, aki Palesztinától távol éltek. A görög „diaszpóra” szó szétszórattatást jelent. Csak itt, valamint a Jakab 1:1-ben („az *elszórtan* levő tizenkét nemzetségnek”, szó szerint „a szétszórattásban”), és az 1Pt1:1-ben („*elszéledt* jövevényeknek”) szerepel. Aztán azt is kérdezték ezek a zsidók: „és a görögöket [akarja] tanítani?” Micsoda bizonyítéka ez annak, hogy a hitetlenség mindenre gondol, csak Istenre nem! Nem lévén Isten a gondolataikban, soha nem jutott eszükbe, hogy az Úr Jézus utalhatott mennyei Atyjára: ezért gondoltak mindjárt a szétszórtakra, és a pogányokra (görögökre). Így van ez még a keresztyénnel is, mikor a hitetlenség irányítja: az utolsó lesz Isten, Akire gondolni fog. Komoly és megalázó jellemzése ez természetes szívünk romlottságának.

„Micsoda beszéd ez, a melyet monda: Kerestek majd engem, és nem találtok meg; és a hol én vagyok, ti nem jöhettek oda?” (Jn7:36) S figyeljük meg, ezek nem írástudatlan emberek voltak, aki így töprengtek, hanem tanult, s a vallás dolgaiban képzettek. De semmiféle mennyiségű kultúra, vagy vallási oktatás sem képes lelki felfogóképességet adni az értelemnek. Az embernek Isten általi megvilágosodásra van szüksége mielőtt képes lenne felfogni Isten dolgainak jelentését és értékét. Az igazság az, hogy Krisztusban a legírástudatlanabb csecsemőnek is megvan az a képessége a lelki dolgok felfogásához, amivel egyetlen újjá nem született egyetemi végzettségű ember sem rendelkezik. Az Istentől származó legvilágosabb és legegyszerűbb Íge is messze meghaladja természetes képességeinket.

„Az ünnep utolsó nagy napján pedig felálla Jézus és kiálta, mondván: Ha valaki szomjúhozik, jőjjön én hozzám, és igyék.” (Jn7:37) A sátorok ünnepe a végéhez közeledett. Eljött az „utolsó”, vagyis a nyolcadik nap. Itt ugyanaz a szó jelöli „Az ünnep utolsó nagy napját”, mint a Jn19:31-ben a „nagy napot”. Azért nevezték így, mert ezen a napon volt az ünneplők egyetemes és ünnepélyes összegyülekezése (lásd 3Móz23:36). Ezen a nyolcadik napon, mikor a templom udvarában szokatlanul nagy tömeg tolongott, Jézus „felállt és kiáltott”. Micsoda ellentétre mutat ez rá Közötte és az Ő gyűlölői között: utóbbiak meg akarták szabadítani Tőle a világot, Ő viszont szolgálni akart a szükségben levő lelkeknek.

„Felálla Jézus és kiálta, mondván: Ha valaki szomjúhozik, jőjjön én hozzám, és igyék.” Itt van az egész evangélium egyetlen mondatba sűrítve. Három szó tűnik ki belőle különösen és érdemel megkülönböztetett figyelmet: „szomjúhozik”, „jöjjön”, „igyék”. Az első egy felismert szükségről szól. A szomjúságnak az éhséghez hasonlóan égetően a tudatában vagyunk. Ez gyötrő epekedés valami után, aminek nem vagyunk a birtokában. S a testhez hasonlóan a léleknek is van szomjúsága. A fájdalmas dolog az, hogy sokan olyasmire szomjaznak, ami nem képes csillapítani a szomjukat. Világi dolgokra szomjaznak: örömökre, pénzre, hírnévre, gondtalanságra, önmegelégítésre, s mindezek fölé írta Krisztus múlhatatlan betűkkel: „Mindaz, a ki ebből a vízből iszik, ismét megszomjúhozik”.

A szövegünkben viszont Krisztus olyasvalami utáni szomjúságra céloz, amely végtelenül nemesebb és nagyobb ennél, mert Rá irányul. Arról az intenzív vágyakozásról beszél, amit csak Isten Lelke képes létrehozni a lélekben. Ha a szegény bűnös meggyőződik a szennyességéről, és tisztulásra vágyik, ha lenyomta a tudatos bűnök szörnyű terhe, és megbocsátásra áhítozik, ha teljesen tudatában van gyengeségének és tehetetlenségének, s erőre és szabadulásra vágyakozik, ha eltelve félelemmel és bizalmatlansággal, békesség és megnyugvás után sóvárog – akkor, mondja Krisztus, „jöjjön én hozzám”. Boldog ember az, aki úgy szomjazik Krisztusra, hogy elmondhatja: „Mint a szarvas kivánkozik a folyóvizekre, úgy kivánkozik az én lelkem hozzád, oh Isten!” (Zsolt42:2)

„Jöjjön én hozzám.” A „jönni” az angol (és a magyar – *a ford.*) nyelv egyik legegyszerűbb szava. Egy tárgyhoz, vagy egy személyhez történő közeledésünket fejezi ki. Krisztushoz jönni azt jelenti hogy a szíveddel és az akaratoddal teszed azt meg, amit a lábaiddal tennél, ha testi mivoltában állna előtted és mondaná, hogy „jöjj Hozzám”. Ez a hit cselekedete. Ez azt jelzi, hogy hátat fordítottál a világnak, és elvetettél minden bizakodást az önmagaddal kapcsolatos dolgokban, s üres kézzel veted maga a megtestesült Kegyelem és Igazság lábai elé. De légy biztos abban, hogy semmi sem helyettesíti Krisztust. Ez nem az Úr asztalához jövetel, nem a keresztvízhez való jövetel, nem a paphoz, vagy szolgálóhoz való jövetel, hanem senki máshoz, mint *Magához Krisztushoz* jövetel.

„És igyék.” Sokan vannak, akik megébredt lelkiismeretről, szívbéli aggodalomról, s arról tesznek tanúbizonyságot, hogy tudatában vannak: szükségük van Krisztusra, de itt hirtelen megállnak. Krisztus azonban nemcsak azt mondta, hogy „jöjjön én hozzám”, hanem azt is, hogy „és igyék”. Egy az országon keresztülfolyó folyam semmi hasznára sem lesz a szomjúságtól haldokló népnek mindaddig, amíg nem isznak belőle. A levágott bárány vére semmi hasznára sem volt az izraelitáknak, amíg a családfő fel nem kente azt az ajtófélfára. Így Krisztus sem üdvözít senkit, aki nem fogadja Őt be hit által. Az „inni” itt egy átvitt értelmű kifejezés, melynek jelentése: Krisztust a magáévá tenni. Isten szentjei minden korban azok voltak, akik látták mély szükségüket, akik az Úrhoz mentek, s a magukévá tették a kegyelem gondviselését.

„Ha valaki szomjúhozik, jőjjön én hozzám, és igyék.” Ne feledjük, hol hangzottak el először ezek a szavak. A Beszélő nem egy fegyintézetben, hanem a templomban volt. Krisztus nem a züllöttek valamely csoportjához szólt, hanem egy vallásos tömeghez, amely éppen az Isten által elrendelt ünnepet tartotta! Micsoda példa ez minden egyes szolgája számára! Igehirdető testvér, ne végy semmit biztosra. Ne feltételezd azt, hogy mivel tiszteletre méltó emberekhez szólsz, akik pontosan betartják vallási gyakorlataikat, ezért szükségszerűen üdvözültek. Figyelj Mestered eme szavaira és hirdesd „az evangéliumot minden teremtménynek”, kulturáltnak és írástudónak, tiszteletre méltónak és züllöttnek, vallásosnak és nem vallásosnak egyaránt.

„A ki hisz én bennem, a mint az írás mondotta, élő víznek folyamai ömlenek annak belsejéből.” (Jn7:38) A mi Urunk által használt nyelvezet igazán azt sugallja, hogy valamelyik konkrét igeszakaszra gondolt. Mi az Ézs58:11-re gondolunk: „és olyan leszel, mint a megöntözött kert, és mint vízforrás, a melynek vize el nem fogy”. A mi Urunk ezt az ígéretet a jelen korszak hívőire alkalmazza. A hívő nem olyan lesz, mint egy szivacs: csak beszív, de soha ki nem ad, hanem mint a forrás, ami mindig friss és áradó. Ezelőtt kétszer használta Krisztus a „víz” jelképét, s látványos megfigyelni a sorrendet. A Jn3:5-ben azt mondta, hogy az ember „víztől és Lélektől” születik újjá: itt a víz *Istentől* származik – v. ö. a Jn3:3, „újjászületik”. A Jn4:14-ben ezt mondja: „az a víz, a melyet én adok néki, örök életre buzgó víznek kútfeje lesz ő benne”. Itt a víz *Istenig* növekszik, elérvén a Forrást, ahonnan származik. A Jn7:38-ban azonban ezt mondja: „élő víznek folyamai ömlenek annak belsejéből”. Itt a víz *Isten számára* árad, másokat megáldandó.

„A ki hisz én bennem, a mint az írás mondotta, élő víznek folyamai ömlenek annak belsejéből.” Ez a vers írja le a normális keresztyént, de mégis, hányan mondhatjuk el, hogy az igevers tartalma gyakorlati megerősítést nyer mindennapi életünkben? Hányan lennénk olyan bátrak, hogy ki mernénk jelenteni: a mi belsőnkből is „élő víznek folyamai” áradnak? Csak nagyon kevesen, ha őszinték és igazságosak lennénk. De hát akkor mi a baj? Vizsgáljuk meg a verset egy kissé figyelmesebben.

„Annak belsejéből.” Mi a „belső”? Ez az embernek ama része, mely *folytonosan epekedik*. Ez az a rész, ami a természeti ember istenét képezi az ő bukott állapotában – „kiknek Istenök az ő hasok” (Fil3:19), mondta az apostol, és azért nevezte „istennek”, mert a legtöbb gondoskodást és figyelmet ez kapja. A „belső” az embernek az a része, amely

valójában soha meg nem elégszik, hanem állandóan valami másért kiált, hogy csillapíthassa sóvárgását. A figyelemre méltó, sőt áldott dolog azonban az, hogy nemcsak maga a hívő elégszik meg, de túl is csordul attól, ami megelégíti – legbelső részeiből „elő víznek folyamai" áradnak. Ez valóban lenyűgöző gondolat. Nem pusztán „tőle" áradnak, hanem „annak belsejéből", azaz alkatunknak pontosan abból a részéből, ami a természeti emberbe soha meg nem elégszik, ám most folytonosan túlcsordul.

Most akkor hogyan elégszik meg a hívő? A válasz: Krisztushoz *jön és iszik,* ami azt jelenti, Tőle vesz, ürességét az Ő teljességéből tölti fel. De ez vajon csak *egyszeri cselekedet*? Olyasvalami, amit egyszer, s mindenkorra megteszünk? Az általános elképzelés ennek tűnik. Sokan vélik úgy, hogy a kegyelem olyasvalami, amit Isten magként beültet a lélekbe, s ott növekszik és fejlődik. Nem tagadjuk, hogy a hívő növekszik, de a hívő a *kegyelemben növekszik*, és nem a kegyelem növekszik benne! Ó, kedves keresztyén olvasó, úgy kell folytatnunk, ahogyan elkezdtük. Hol találtál megnyugvást és békességet? Krisztusban. S miképpen jutottál ezekhez? Úgy, hogy felismerted a szükségedet, Krisztushoz jöttél azt betöltendő, és Belőle merítettél. De miért állnál itt meg? Ennek napi gyakorlatnak kell lennie. S a mi hibánk az oka, ha ebben a dologban a Jn7:38 nem a mi lelki történetünket írja le.

Egy edény mindaddig nem csordul túl, amíg nincs tele, s ahhoz hogy tele legyen, meg kell tölteni! Krisztusnak a Szentírásban előttünk levő rendje soha meg nem változott. Először Hozzá kell mennem, és „innom", mielőtt az élő víz folyamai ömölhetnének a megelégített lelkemből. Amit az Úr leginkább elvár tőlünk, az a befogadó-készség, azaz a befogadás képessége, vagyis hogy vegyünk Tőle. Nekem Tőle kell vennem, mielőtt adhatnék. Az apostolok Krisztushoz mentek a kenyérért, mielőtt elkezdték azt osztani az éhes sokaságnak. Itt van minden valódi szolgálat titka. Mikor a saját „belsőm" megtelt, azaz, mikor a saját szükségben levő szívemet megelégítette Krisztus, akkor már nem lesz szükség erőfeszítésekre, hanem „élő víznek folyamai" ömlenek majd belőlem. Ó bárcsak napi rendszerességgel tanítana minket az isteni kegyelem arra, hogy először Krisztushoz menjünk, mielőtt bármit próbálunk Érte tenni!

„Ezt pedig mondja vala a Lélekről, a melyet veendők valának az ő benne hívők: mert még nem vala Szent Lélek; mivelhogy Jézus még nem dicsőítteték meg." (Jn7:39) Ez még egy okát adja miért olvassuk a 37. versben, hogy Krisztus az ünnep „utolsó", azaz nyolcadik napján szólt. A Szentírásban a nyolc mindig új kezdetre utal, s emiatt a hármas számhoz hasonlóan a nyolc is a feltámadás száma: Krisztus a nyolcadik napon támadt fel, „a szombat végén pedig, a hét első napjára virradólag" (Mt28:1). S doktrínálisan fontolóra véve Krisztus itt a feltámadást alapul véve szólt. Arra utalt, ami nem következhetett be mindaddig, amíg Ő fel nem támadt a halálból. Mikor azt mondta, „mert még nem vala Szent Lélek", János úgy értette: nyilvánosan még nem jelentetett ki a Földön. Az Ő kijelentetése Krisztus megdicsőülését követő esemény volt.

„Sokan azért a sokaság közül, a mint hallák e beszédet, ezt mondják vala: Bizonynyal ez ama Próféta." (Jn7:40) Az ebben, valamint az ezt követő tizenkét versben szereplő gondolatmenetet így foglalhatjuk össze: az emberek próbára tétetnek az igazság által, de csődöt mondanak annak befogadásában. Az első osztály, melyet itt látunk a köznép. Sokakat lenyűgöztek a kegyelmes szavak, melyek Krisztus szájából származtak. Ők ezt mondták: „Bizonynyal ez ama Próféta". A nyelvezetük megegyezett a galileiakéval, amiről a Jn6:14-ben olvastunk. De figyeljük meg, egyszerűen csak annyit mondtak: „ez ama Próféta". Nem azt olvassuk viszont, hogy elfogadták annak. A szavak olcsók, s keveset érnek, ha nem követik őket a tettek. Jelentős dolog azonban, hogy János volt az egyik evangélista, aki feljegyezte a nép eme szavait, mivel ezek összhangban álltak az ő speciális témájával. Amint a negyedik evangélium első verse sugallja, ő Isten „Ígéjeként", azaz Beszédeként, Kijelentőjeként mutatja be Krisztust. A „Próféta" Isten szóvivője!

„Némelyek mondának: Ez a Krisztus. Mások pedig mondának: Csak nem Galileából jön el a Krisztus? Nem az írás mondta-é, hogy a Dávid magvából, és Bethlehemből, ama városból jön el a Krisztus, a hol Dávid vala?” (Jn7:41-42) Itt van az újabb példája annak, hogy az Íge betűinek ismerete csődöt mondott az életük irányításában. Ezek az emberek képesek voltak úgy idézni a próféciát, hogy közben elvetették Krisztust! Mennyire hiábavaló a lelki dolog értelmi ismerete, ha nem társul mellé a kegyelem a szívben! Ezek az emberek tudták, hogy Krisztusnak hol kell megszületnie. Úgy utaltak a Szentírásra, mint akik ismerik annak tartalmát. Értelmük szemei azonban mégsem voltak megvilágosítva. Maga a Messiás állt előttük, de nem ismerték meg Őt. Micsoda komoly figyelmeztetés ez nekünk is! A Szentírás betűjének ismerete nem lenézendő, távol legyen, bárcsak az Úr egész népe ismerné ma annyira a Bibliát, mint ezek a zsidók! Mély hálát kell adni azért, ha kora gyermekkorunktól kezdve olvashatjuk és memorizálhatjuk a Szentírást. De míg a Szentírás betűjének ismerete megbecsülendő, nem szabad azt túlbecsülni. Nem elegendő, ha csak a Biblia történelmi tényeiben vagyunk járatosak, vagy ha értelemmel ragadjuk meg a keresztyénség doktrínáit. Amíg a szívünket meg nem érinti, és életünket meg nem műveli Isten Ígéje, nem vagyunk jobbak egy éhezőnél, akinek szakácskönyv van a kezében!

„Némelyek mondának: Ez a Krisztus. Mások pedig mondának: Csak nem Galileából jön el a Krisztus? Nem az írás mondta-é, hogy a Dávid magvából, és Bethlehemből, ama városból jön el a Krisztus, a hol Dávid vala?” Ezek a szavak a mi okulásunkra lettek feljegyezve. Nem szabad gyorsan átsiklanunk felettük, mintha nem tartalmaznának üzenetet számunkra. Arra kell indítaniuk, hogy komoly és alapos önvizsgálatot tartsunk. Sokan vannak ma manapság, akik mint az ókori emberek, képesek azonnal és pontosan idézni a Szentírást, de mégsem adják jelét annak, hogy újjászülettek volna. A tapasztalati ismeretség Krisztussal egy szükséges dolog. Isten igazságának szívbéli ismerete a lényeg, s ez az, amit semmiféle iskola, vagy szeminárium sem képes megadni. Ha felfedezted szíved betegségét, ha elveszett bűnösnek látod magad, s elfogadtad a magadénak a bűnösök Megváltóját, ha te magad megízlelted, hogy az Úr kegyelmes, ha most nemcsak a hallgatója, de a megcselekvője is vagy az Ígének, akkor bőséges okod van hálát adni Istennek, hogy így megvilágosított téged. Lehet, hogy egyáltalán nem tudsz se héberül, se görögül, de ha ismered Őt, Akiről tudhatod, hogy örökké él, s naponta ülsz a lábainál, hogy tanulj Tőle, akkor valami olyasmivel rendelkezel, ami még a rubinoknál is értékesebb. De légy egészen biztos ebben a dologban kedves olvasó. Nem engedheted meg magadnak, hogy bizonytalanságban maradj. Ne nyugodj meg mindaddig, amíg az isteni kegyelem által el nem tudod mondani: „egyet tudok, hogy noha vak voltam, most látok”. S ha megnyíltak a szemeid, imádkozz Istenhez naponta, hogy adja meg neked Ígéjének mind jobb *szívbéli ismeretét*.

„Hasonlás lőn azért ő miatta a sokaságban.” (Jn7:43) Mennyire beteljesítette ez az Ő előre megmondott szavait! Nagyjából a nyilvános szolgálata kezdetén (v. ö. Mt10:34-35) mondta: „Gondoljátok-é, hogy azért jöttem, hogy békességet adjak e földön? Nem, mondom néktek; sőt inkább meghasonlást. Mert mostantól fogva öten lesznek egy házban, a kik meghasonlanak, három kettő ellen, és kettő három ellen”, stb. (Lk12_51-52) Ez tehát már akkor is bebizonyosodott, s azóta sincs másként. S hogy miért, azt nem tudjuk. Isten útjai mindig különböznek a mieinktől. Lesz még majd egy „hasonlás” (megosztás) a Föld népe között, mikor majd az Úr Jézus elhagyja Atyja trónját és leereszkedik a levegőégbe, sőt, „megosztás” lesz a koporsókban levők között is. Csak a „Krisztusban meghaltak” fognak feltámadni, s az élők közül csak az üdvözültek fognak elragadtatni „a felhőkön az Úr elébe a levegőbe”. A többiek itt maradnak. Micsoda „megosztás” lesz ez! Te melyik csapatban lennél kedves olvasó, ha Krisztus ma jönne vissza?

„Hasonlás lőn azért ő miatta a sokaságban.” Ha ez volt a helyzet Krisztus földi tartózkodás idején, akkor nem szabad csodálkoznunk, ha az Őt hűségesen szolgálók az okai a „hasonlásnak” a távolléte idején. A Szentírásban ez áll: „Jaj néktek, mikor minden ember jót

mond felőletek”. Olvassuk végig az Apostolok cselekedeteit, s nézzük meg, micsoda „hasonlásokat” produkált az apostolok prédikálása. Jegyezzük meg az 1Kor11:19 komoly, de pontos szavait: „Mert szükség, hogy szakadások is legyenek köztetek, hogy a kipróbáltak nyilvánvalókká legyenek ti köztetek”. Mennyire értelmetlen hát az összes modern fecsegés a keresztyénség egységéről! Igehirdető testvér, ha hűségesen hirdeted Isten minden bölcsességét, ne csodálkozz, és ne döbbenj meg, ha miattad támad a „hasonlás”. Tekintsd intő jelnek, ha másképpen van.

„Némelyek pedig közűlök akarják vala őt megfogni, de senki sem veté reá a kezét.” (Jn7:44) Hasonlít ez ahhoz, amit a 30. versben olvastunk. Ezt János evangéliuma újra és újra megemlíti: v. ö. Jn5:16, 18, 17:1, 8:20, 10:39, stb. Isten rendelésével szemben azonban erőtlenek voltak. „Némelyek pedig közűlök *akarják* vala őt megfogni.” A görög szó azt jelenti, hogy „óhajtottak” így cselekedni. Akaratuk volt, de képességük nem. Ó, az ember dicsekedhet az akaraterejével és a „szabad akaratával”, de végül mire megy vele? Pilátus mondta: „Nem tudod-é hogy *hatalmam van* arra, hogy megfeszítselek, és *hatalmam van* arra, hogy szabadon bocsássalak?” Így dicsekedett, és valóban hitt is ebben. De mi volt a mi Urunk viszontválasza? „Semmi hatalmad sem volna rajtam, ha felülről nem adatott volna néked”. Itt is így volt: az emberek *le akarták* tartóztatni Krisztust, de nem adatott nekik ehhez felülről hatalom. Bizony, a régi prófétával együtt mi is elmondhatjuk: „Tudom Uram, hogy az embernek nincs hatalmában az ő útja, és egyetlen járókelő sem teheti, hogy irányozza a maga lépését!” (Jer10:23)

„Elmenének azért a szolgák a főpapokhoz és farizeusokhoz; és mondának azok ő nékik: Miért nem hoztátok el őt?” (Jn7:45) Jogosan kérdezhették ezt a kérdést, mert teljesen tudatlanok voltak a valódi választ illetően. Joggal kérdezhette a fáraó: miért buktam én bele a héberek megsemmisítésébe? Vagy Néró: miért nem sikerült kiirtanom az összes keresztyént? Vagy Spanyolország királya: az én „legyőzhetetlen Armadám” miért nem érte el az angol partokat és miért nem semmisítette meg az angol flottát? Vagy a császár: seregeimnek miért nem sikerült Párizst elfoglalniuk? S mindegyik esetben ez lesz a válasz: mivel Isten nem engedte meg neked! Mint más aljas emberek, a farizeusok sem számoltak Istennel. Elküldték a szolgáikat Krisztus elfogására, de akár azt a parancsot is adhatták volna neki, hogy gátolják meg a Napot a ragyogásban. A Föld és a pokol összes serege sem tudta Őt letartóztatni egyetlen pillanattal sem korábban, míg az Isten által elrendelt óra el nem érkezett. Ó, kedves olvasó, a Biblia Istene nem pusztán egy stróman. Ő a legfelsőbb rendű a tényeket tekintve ugyanúgy, mint névlegesen. Mikor cselekedni kezd, senki sem állíthatja meg, de amíg nem áll erre készen, senki sem sürgetheti. Ez utálatos gondolat az Ő ellenségei számára, de vigasztalással teljes az Ő népének. Ha te, kedves olvasó, Ellene harcolsz, tudd meg, hogy a nagy Isten nevet a teljes ostobaságodon, s lesz egy nap nem sokára, amikor majd haragjában foglalkozik veled. Ha viszont a szuverén kegyelem által a gyermeke vagy, akkor veled van, *s ha Isten veled van, kicsoda lehet ellened?* Tényleg, kicsoda?!

„Felelének a szolgák: Soha ember úgy nem szólott, mint ez az ember!” (Jn7:46) Micsoda bizonyság volt ez a hitetlenektől! Ahelyett, hogy letartóztatták volna, őket ejtette foglyul az, amit hallottak. Figyeljük meg, mennyire felmagasztalja ez ismét Krisztust, mint „*az Ígét*”! Nem az Ő csodái tettek rájuk ily hatalmas befolyást, hanem a beszéde! „Soha ember úgy nem szólott, mint ez az ember!” Tényleg igaz volt a bizonyságtételük, mert Akit hallgattak, több volt, mint egy „ember” – „Isten vala az Ige”. Soha ember nem beszélt úgy, mint Krisztus, mivel az Ő szavai „lélek és élet” voltak (Jn6:63). Mit mondasz te Krisztusról, kedves olvasó? Te is azt tartod, hogy „soha ember úgy nem szólott, mint ez az ember”? Eljutottak-e úgy hozzád a szavai, ahogyan senki másé? Elhatottak-e már benned „a szívnek és léleknek, az ízeknek és a velőknek megoszlásáig”? Adtak-e életet a lelkednek, örömet a szívednek, nyugalmat a lelkiismeretednek, békességet az elmédnek? Ő, ha már hallottad Őt, amint ezt mondja: „Jőjjetek én hozzám mindnyájan, a kik megfáradtatok és megterheltettetek,

és én megnyugosztlak titeket”, s válaszoltál a hívására, akkor valóban elmondhatod: „Soha ember úgy nem szólott, mint ez az ember!”

„Felelének azért nékik a farizeusok: Vajjon ti is el vagytok-é hitetve? Vajjon a főemberek vagy a farizeusok közül hitt-é benne valaki?” (Jn7:47-48) A „főemberek” a hivatalos rangúak voltak, a „farizeusok”, annak a kornak a vallási formalistái. Kevés magas rangú „főember”, kevés művelt „írástudó”, kevés szigorú erkölcsű „farizeus” tartozott a Bárány követői közé. Ők túlságosan elégedettek voltak önmagukkal, hogysem bármi szükségét látták volna a Megváltónak. Ezeknek a farizeusoknak a gúnyos kritikája minden korban megismétlődött, s maga a tény, hogy elhangzott, csak újabb bizonyítékát szolgáltatja Isten Ígéje igazságtartalmának. Pál apostol mondta: „Mert tekintsétek csak a ti hivatástokat, atyámfiai, hogy nem sokan hívattak bölcsek test szerint, nem sokan hatalmasak, nem sokan nemesek. Hanem a világ bolondjait választotta ki magának az Isten, hogy megszégyenítse a bölcseket; és a világ erőtleneit választotta ki magának az Isten, hogy megszégyenítse az erőseket; És a világ nemteleneit és megvetettjeit választotta ki magának az Isten, és a semmiket, hogy a valamiket megsemmisítse” (1Kor1:26-28). És miért? „Hogy ne dicsekedjék ő előtte egy test sem.”

„De ez a sokaság, a mely nem ismeri a törvényt, átkozott!” (Jn7:49) A „sokaság” a megvetés kifejezése volt. Egyes igemagyarázók így fordították: „Ez a gyülevész népség – az a csőcselék – ez a söpredék”. Semmi sem volt megszégyenítőbb e büszke farizeusok számára, és semmi sem megalázóbb modern leszármazottaiknak, mint látni, hogy ringyók és vámszedők lépnek be Isten országába, miközben ők kívül maradnak.

„Monda nékik Nikodémus, a ki éjjel ment vala ő hozzá, a ki egy vala azok közül: Vajjon a mi törvényünk kárhoztatja-é az embert, ha előbb ki nem hallgatja és nem tudja, hogy mit cselekszik?” (Jn7:50-51) Vajon a farizeusok közül hitt bárki Krisztusban, kérdezték? Nem sokan, de legalább egyvalaki, Nikodémus adta ennek bizonyságát. Ő az egyetlen fénysugár, amely némiképp megvilágítja ezt a sötét képet. A szuverén kegyelem kijelölt egyet ezek közül a farizeusok közül, s bátorságot adott neki, hogy megfeddje igazságtalan társait. Igaz, úgy látszik, hogy Nikodémus nem beszélt ez alkalommal sokat, de amit mondott, az elég volt a konferenciájuk berekesztéséhez. Még nem lépett fel bátran az Úr oldalán, de már nem volt többé az Ő ellenségei közül egy. A kegyelem munkája lassan folyik egyesek szívében, mint Nikodémus esetében is, hiszen már tizennyolc hónap telt el a János 3-ban feljegyzettek óta. Másokkal a kegyelem munkája gyorsabban megy végbe, mint a tarsusi Saulus esetében. Itt, mint mindenütt, Isten a szuverén jótetszésének megfelelően cselekszik. Később, ha az Úr akarja, Nikodémus ismét elénk kerül, s akkor majd meglátjuk az érett szemet a kalászban. János evangéliuma Nikodémus lelki karrierjének három szakaszát tárja elénk. A János 3 az éjszaka, itt, a János 7-ben a hajnalt látjuk, majd a János 19-ben napfény ragyog a lelkében.

„Felelének és mondának néki: Vajjon te is Galileus vagy-é? Tudakozódjál és lásd meg, hogy Galileából nem támadt próféta.” (Jn7:52) Azonban tévedtek. A saját Szentírásuk cáfolta meg őket. Jónás „próféta” volt, s Galileából származott: lásd 2Kir14:25. S nagyon valószínű, hogy még további egy-két prófétájuk is. Mikor azt kérdezték Nikodémustól: „Vajjon te is Galileus vagy-é?”, azalatt nyilvánvalóan azt értették: „az Ő pártján állsz?”

„És mindnyájan haza menének.” (Jn7:53) A „mindnyájan” itt a fejezetben említett összes emberre vonatkozik. Az ünnep véget ért. Az időszakos bódékat összeszedték, s mindenki visszatért állandó lakóhelyére. A „mindnyájan haza menének” nagyon komoly. Elmentek Krisztustól. Elhagyták Őt! Nem vágytak többé a társaságára. S itt lehull a függöny.

A következő kérdések felkészítik az olvasót a következő fejezetre, amelyben a Jn8:1-11-et tárgyaljuk:

1. Mennyiben adja ez az igeszakasz további bizonyítékát Izrael szörnyű állapotának?

2. Mi az ereje és jelentősége annak, hogy „leült” – azzal szemben, hogy a Jn7:37-ben „felállt”?

3. Miben rejlik a „kísértés”? (6. vers)

4. Mi volt a jelentősége annak, hogy Krisztus az ujjával írt a földre? (6. vers)

5. Miért történt, hogy „újra lehajolván, írt vala a földre”? (8. vers)

6. Melyik isteni attribútumának megfelelően járt el Krisztus a 11. versben?

7. Miről tesznek bizonyságot az „eredj el és többé ne vétkezzél” szavak (11. vers)?

28. fejezet: Krisztus és a házasságtörő asszony, Jn8:1-11

A szokásos összegzéssel kezdjük:

1. Jézus visszavonul az olajfák hegyére, 1. vers.
2. Jézus a templomban tanít, 2. vers.
3. A farizeusok szembesítik Őt a házasságtörő asszonnyal, 3-6. vers.
4. Krisztus rájuk világít, 6-8. versek.
5. A farizeusokat legyőzi a világosság, 9. vers.
6. Az asszony egyedül marad Krisztussal, 10. vers.
7. Az asszony figyelmeztetéssel elbocsáttatik, 11. vers.

A János evangélium eme magyarázatában igyekeztünk szorgosan elkerülni a technikai részleteket, s jobbnak láttuk arra korlátozni magunkat, ami a lélek számára táplálékot jelent. A jelen esetben azonban szükségesnek látjuk kivételt tenni. Az előttünk levő igeszakasz hosszú időn át állt a viták keresztttüzében. Hitelességét még istenfélő emberek is megkérdőjelezték. A Jn7:53-tól 8:11-ig terjedő igeszakasz nem található meg a legfontosabb ókori kéziratok egész sorában. A Revised Version megkérdőjelezi ezt az igeszakaszt. Személyesen nekem semmi kétségem sincs, hogy részét képezi Isten ihletett Ígéjének, mégpedig az alábbi okok miatt:

Először, ha a vizsgált igeszakasz úgymond hamis, akkor a Jn7:52-től azonnal 8:12-re kell térnünk. Próbálja ezt meg az olvasó, jegyezze meg a hatást, majd térjen vissza a Jn7:52-höz és olvasson a Jn8:14-ig. Melyik tűnik természetesebbnek, és melyik olvasható „simábban”?

Másodszor, ha kihagyjuk a János 8 első tizenegy versét, és rögtön a tizenkettedikkel kezdjük, elkerülhetetlenül felmerül néhány olyan kérdés, melyeket nehéz lesz megválaszolni. „Ismét szóla azért hozzájuk Jézus” – mikor? Milyen egyszerű és kielégítő válasz található a János 7 második részében? De tegyük a Jn8:1-11-et a megfelelő helyére, s a válasz: rögtön a 3. versben olvasható megszakítás után. „Ismét szóla azért hozzájuk Jézus” (12. vers) – kikhez? Menjünk vissza a János 7 második felére és nézzük meg, hogy kapunk-e ott bármilyen döntő választ. De adjunk helyet a Jn8:2-nek, s minden egyszerűvé és világossá válik. Aztán a 13. versben ezt olvassuk: „Mondának azért néki a farizeusok”: ez a templomban történt (20. vers). De hogyan jutottak oda a farizeusok? A Jn7:45 máshol mutatja őket. Vegyük azonban be a Jn8:1-11-et és minden nehézség szertefoszlik, mert a Jn8:2 megmutatja, hogy mindez egy nappal később történt.

Harmadszor, a Jn8:1-11 teljes összhangban áll az evangélium eme szakaszának nyilvánvaló céljával. Az ezekben a fejezetekben követett módszer a legjelentősebb. Minden egyes esetben azt látjuk, hogy a Szentlélek Urunk életének bizonyos látványos eseményét jegyzi fel, mely az azt követő tanítást hivatott bevezetni és szemléltetni. Az 5. fejezetben Krisztus meggyógyítja a beteg embert, majd a csodát megteszi a rögtön ezután elmondott beszéde témájának. A János 6-ban megeteti az éhes sokaságot, majd rögtön utána két értekezést is elmond Magáról, mint az élet kenyeréről. A János 7-ben elutasítja, hogy nyilvánosan menjen fel az ünnepre és mutassa meg nyíltan az Ő dicsőségét, s ez lesz az alapja a Szentléleknek a hívőkön keresztül történő *jövőbeni megjelenése* rendkívüli Ígéjének – amikor mint „élő víznek folyamai” árad majd belőlük. *S ugyanezt az alapelvet látjuk itt is, a János 8-ban*. A Jn8:12-ben Krisztus kijelenti: „Én vagyok a világ világossága”, s az első tizenegy vers látványos szemléltetése és komoly bemutatója e „világosság” erejének. Látható tehát, hogy elszakíthatatlan kapcsolat áll fenn a Jn8:1-11-ben feljegyzettek, valamint a mi Urunk rögtön ezután következő tanítása között.

Végül, mikor majd megvizsgáljuk ezt a tizenegy verset és tanulmányozzuk a tartalmukat, megpróbálván felmérni csodálatos mélységüket, bízunk benne, hogy nyilvánvalóvá válik minden lelki értelem számára, hogy az itt leírt képet nem ihletetlen toll rajzolta. A belső bizonyíték és a lelki jelek (melyeket csak azok vesznek észre és értenek meg, akik kapcsolatba lépnek Isten gondolataival), sokkal súlyosabbak, mint a külső megfontolások. Annak, akit Isten lelke vezet és tanít, nem kell az időt vesztegetnie az ókori kéziratok vizsgálatával abból a célból, hogy megállapítsa: A Bibliának ez a része valóban része-e Isten Ígéjének, vagy sem.

Igeszakaszunk még egyszer kihangsúlyozza Izrael nyomorúságos állapotát. A Szentlélek újra és újra felhívja figyelmünket arra a félelmetes állapotra, amelyben Izrael volt Krisztus földi szolgálatának napjaiban. Az első fejezetben láttuk a zsidók tudatlanságát az Úr előfutárát illetően (Jn1:14), valamint vakságukat a közöttük levő isteni jelenlétre (Jn1:26). A második fejezetben láttuk a nemzet gyászos állapotát, és azt, ahogyan megszentségtelenítették az Atya házát. A harmadik fejezetben látjuk a Szanhedrin egy, bűneiben és vétkeiben halott tagját, akinek újjá kell születnie (Jn3:7), valamint a zsidókat, amint János tanítványaival veszekednek a mosakodásról (Jn3:25). A negyedik fejezetben meglátjuk Izrael keményszívű közönyösségét pogány szomszédjaik iránt – „a zsidók nem barátkoznak a samáriaiakkal" (Jn4:9). Az ötödik fejezetben Isten szövetségi népe képét látjuk a betegek nagy tömegében: „vakok, sánták, aszkórosok". A hatodik fejezetben éheseknek látjuk őket, de még sincs étvágyuk az élet kenyerére. A hetedik fejezetben a nemzet vezetői szolgákat küldenek Krisztus elfogására. S most, a nyolcadik fejezetben Izraelt úgy látjuk, mint Jehova hűtlen feleségét – a „házasságtörőt".

„Jézus pedig elméne az Olajfák hegyére." (Jn8:1) Ez egy ellentétre mutat rá az előző fejezet végéhez képest. Ott azt olvastuk, hogy mindenki hazament. Itt ezt olvassuk: „Jézus pedig elméne az Olajfák hegyére". Hisszük, hogy ez az ellentét kettős gondolatot közvetít, harmóniában ennek a negyedik evangéliumnak a sajátos jellegével. A János evangéliumán keresztül két dolog emelkedik ki Krisztussal kapcsolatosan: az Ő lényegi dicsősége és az Ő önkéntes megaláztatása. Itt a Szentlélek Isten örökkévaló Fiaként mutatja be Őt, de egyben mennyből alászállott, testet öltött Fiúként is. Azaz, egyrészt szemlélhetjük az Ő egyediségét, utolérhetetlen kiválóságát, másrészt a szégyen mélységeit, amelyekben aláereszkedett. Ezek gyakran kerülnek egymás mellé. Így olvassuk Róla a negyedik fejezetben, hogy „az utazástól elfáradt" (6. vers), majd a soron következő versekben felragyog isteni dicsősége. Az olvasó felidézhet más példákat is. Így a jelen igevers, „Jézus pedig elméne az Olajfák hegyére" (a Jn7:53-at követően) Krisztus felmagasztaltatását sugallja. De kétségtelen, hogy a Megváltó megaláztatásáról is beszél. „A rókáknak vagyon barlangjok és az égi madaraknak fészkük; de az ember Fiának nincs hová fejét lehajtani" (Mt8:20), így tehát, mikor „mindnyájan haza menének", Jézus viszont „elméne az Olajfák hegyére", mert Neki itt lenn nem volt háza. Ő, Aki gazdag volt, a mi kedvünkért lett szegénnyé.

„Jó reggel azonban ismét ott vala a templomban" (Jn8:2). A Szentírásban semmi sem felesleges. Eme jelenetek mindegyikét a mennyei Művész festette, így teljesen bizonyosak lehetünk abban, hogy minden ecsetvonásnak, még a legapróbbnak is, megvan a maga jelentése és értéke. Ha szilárdan tartjuk magunk elé ennek a képnek a tárgyát, könnyebben meglátjuk majd a különböző színárnyalatait. A fejezetünk témája az élet fényének felragyogása. Mennyire megfelelő hát a nyitó kifejezés: „jó reggel", azaz abban az órában, amikor a nappal megkezdődik!

„Jó reggel azonban ismét ott vala a templomban." Ez az ige szintén fontos gyakorlati tanítást közvetít nekünk, mivel Krisztus követendő példát hagy ránk benne. A mi Urunknak az Újszövetségben elsőként feljegyzett prédikációjában ezt mondta: „keressétek először Istennek országát, és az ő igazságát" (Mt6:33), s Ő mindig is azt gyakorolta, amit hirdetett. A lecke, amit a mi Megváltónk példaként állít elénk, nem más, mint hogy a napot Isten arcának és

áldásának keresésével kell kezdenünk. „A kik engem szorgalmasan keresnek, megtalálnak” (Péld8:17). Mennyire más lenne az életünk, ha minden napot ténylegesen Istennel kezdenénk! Csak így kaphatunk friss utánpótlást a kegyelemből, ami megadja nekünk a szükséges erőt az ezután következő órák kötelezettségeinek ellátásához és konfliktusainak elhordozásához.

„És az egész nép hozzá méne” (Jn8:2). Ez újabb példája annak, ahol az „egész” szót módosított értelemben kell venni. A Szentírás ezt a szót újra és újra viszonylagosan, és nem abszolút módon használja. A Jn3:26-ban olvassuk például: János tanítványai azzal a panasszal fordulnak mesterükhöz, hogy Krisztus sokakat vonz, „hozzá megy mindenki”. Aztán a Jn6:45-ben Krisztus jelenti ki: „mindnyájan Istentől tanítottak lesznek”. Itt pedig „az egész nép hozzá méne”. Ennek, és megannyi más idézhető igeversnek nem szabad minket az univerzalizmus tévedéseibe ejteni. Például az „én, ha felemeltetem e földről, mindeneket magamhoz vonszok” (Jn12:32) nem jelent kivétel nélkül mindenkit. Nagyon nyilvánvaló tény, hogy Krisztus nem „vonz” mindenkit. A „mindenek” a Jn12:32-ben *(személy)válogatás nélkül mindenki*. Így itt is, „az egész nép” az összes templomban levőt jelenti, azaz mindennemű és mindenféle állapotú embereket, különböző életkorúakat, különböző szociális helyzetűeket, különböző törzsekből származókat.

„És leülvén, tanítja vala őket.” (Jn8:2) Jézus felállt, Jézus járt, Jézus leült. Eme kifejezések mindegyike János evangéliumában jellegzetes erkölcsi igazságot közvetít. A „Jézus felállt” a személyének fennköltségére és áldottságára hívja fel a figyelmet, s nagyon súlyos dolog azt megfigyelni, hogy egyetlen esetben sem (hol ezzel a kifejezéssel találkozunk) ismerték el az Ő személyének dicsőségét: v. ö. Jn1:16, 7:37, vagy ami még előttünk van, 20:14, 19, 26, 21:4. A „Jézus járt” az Ő nyilvános szerepléseire utal, lásd a Jn7:1-hez fűzött megjegyzéseinket. A „Jézus leült” az Ő leereszkedő alázatosságára, szelídségére és kegyelmére utal: lásd Jn4:6, 6:3, 12:15.

„Az írástudók és a farizeusok pedig egy asszonyt vivének hozzá, a kit házasságtörésen kaptak vala, és a középre állítván azt. Mondának néki: Mester, ez az asszony tetten kapatott, mint házasságtörő. A törvényben pedig megparancsolta nékünk Mózes, hogy az ilyenek köveztessenek meg: te azért mit mondasz? Ezt pedig azért mondák, hogy megkísértsék őt, hogy legyen őt mivel vádolniok.” (Jn8:3-6) Mivel az előző napon meghiúsultak a terveik – a szolgák képtelenek voltak letartóztatni Krisztust (Jn7:45) – ezért Krisztus ellenségei új tervet kovácsoltak: egy dilemma szavaira akarták Őt tűzni. Az „oroszlán” ordítása csődöt mondott, most jönnek a „kígyó” mesterkedései.

Az Úr ellenségeinek rettentő rosszindulata még felszínesen nézve is nyilvánvaló. Nem azért hozták ezt a házasságtörő asszonyt Krisztushoz, mert megütköztek a viselkedésén, még kevésbé azért, mert megszomorodtak Isten szent törvényének megszegése miatt. Céljuk az volt, hogy ennek az asszonynak a bűnét kihasználják a saját gonosz céljaikat támogatandó. Hidegvérű kíméletlenséggel cselekedtek, s a foglyuk bűnét arra használták ki, hogy gonosz szándékaik megvalósulását segítsék elő. Indítékukat nem lehet eltéveszteni. Az Úr rossz hírét akarták költeni az emberek előtt. Nem vártak addig, amíg személyesen kérdezhették Őt ki, hanem félbeszakítván Őt, amint az embereket tanította, bárdolatlanul felszólították Őt annak megoldására, ami megoldhatatlan rejtvénynek tűnt.

A probléma, amivel megpróbálták felülmúlni a végtelen Bölcsességet, ez volt: Egy asszonyt házasságtörésen kaptak, s a törvény azt követelte, hogy kövezzék meg. Ehhez kétség sem férhet, lásd 3Móz20:10 és 5Móz22:22.[43] „Te azért mit mondasz?”, kérdezték. Valóban alattomos kérdés. Ha azt mondta volna: „hagyjátok futni”, akkor megvádolhatták volna azzal, hogy Isten törvényének, az ellensége, és a saját szavának mond ellent: „Ne gondoljátok, hogy jöttem a törvénynek vagy a prófétáknak eltörlésére. Nem jöttem, hogy eltöröljem, hanem inkább, hogy betöltsem” (Mt5:17). Ha azonban azt mondta volna: „Kövezzétek meg”, akkor

[43] Ahol a kivégzés formája nem volt megszabva, ott a megkövezésről volt szó.

nevetségessé tették volna azt a tényt, hogy Ő „a bűnösök és a vámszedők barátja”. Kétségtelenül meg voltak arról győződve, és elégedettek voltak azzal, hogy teljesen sarokba szorították. Egyrészről, ha átsiklott volna az asszonnyal szemben megfogalmazott vádjaik felett, akkor megvádolhatták volna azzal, hogy kompromisszumot köt a bűnnel. Másrészről, ha ítéletet mondott volna ki az asszonyra, akkor mivé lettek volna a saját szavai: „Mert nem azért küldte az Isten az ő Fiát a világra, hogy kárhoztassa a világot, hanem hogy megtartassék a világ általa”? Ebben rejlett tehát a dilemma: ha Krisztus takargatta volna ennek az asszonynak a bűnét, mivé lett volna Nála az Isten szentségének és az Ő törvénye igazságosságának tisztelete, ha viszont elítéli, mivé lett volna az állítása, miszerint: „azért jött az embernek Fia, hogy megkeresse és megtartsa, a mi elveszett” (Lk19:10)? De mégis, mi haszna volt sátáni ravaszságuknak a megtestesült Isten jelenlétében?

Mielőtt továbblépnénk, helyes megemlíteni, mennyire jól szemlélteti ez az esemény azt a tényt, hogy a gonosz emberek képesek idézni a Szentírást, mikor azt képzelik, hogy ezzel is előmozdítják gonosz céljaik megvalósulását: „A törvényben pedig megparancsolta nékünk Mózes, hogy az ilyenek köveztessenek meg”. De mit törődtek ők a törvénnyel? Megpróbálták a Lélek „kardjának” hegyét az általuk gyűlölt Személy ellen fordítani, de hamarosan ők maguk fogják megérezni annak élét. Ne csapódjunk hát be és ne jussunk arra a következtetésre, hogy mindenki, aki a Szentírást idézi nekünk, szükségszerűen istenfélő ember. Azok, akik mások elítélése végett idézik a Szentírást, gyakran a legbűnösebbek. Akik azért aggályoskodnak, hogy mások szeméből kivegyék a szálkát, általában gerendát hordoznak a magukéban.

Sokkal több rejlik azonban ebben, mint amennyi az első, vagy második rápillantásra feltűnik. Az egész esemény a leglátványosabb képét adja annak, ami végül a Róma levélben van részletesen kifejtve. Nem nehéz itt felismerni Isten és az Ő népe (a színfalak mögött lapító) nagy ellenségének szörnyű jellemét. Ezeknek az írástudóknak és farizeusoknak a gyűlöletét a Kígyónak az asszony „Magvával” szembeni engesztelhetetlen ellenségessége szította. A téma mélységesen titokzatos, de a Szentírás több világos utalást tartalmaz arra, hogy a Sátánnak meg van engedve, hogy Istennek magát a jellemét tegye próbára – Jób könyve, a Zakariás 3 és a Jelenések 12:10 bizonyítják ezt. Kétségtelen: az egyik oka annak, amiért ezt az Úristen elszenvedi, az, hogy az el nem bukott angyalok okulhassanak belőle – lásd Ef3:10.

Az ellenségei által Krisztus elé tárt probléma nem pusztán helyi jellegű dolog volt. Amennyire az emberi értelem egyáltalában képes felfogni, ez volt a legsúlyosabb erkölcsi probléma, amivel Maga Isten valaha találkozhatott, vagy találkozhat. Ez pedig nem más, mint annak a problémája, hogy miképpen lehet összeegyeztetni az igazságosságot és a kegyelmet. Az igazság törvénye ellentmondást nem tűrően követeli megszegőinek a megbüntetését. Ennek a követelménynek a félretevése az anarchia birodalmába vezetne. Sőt, Isten ugyanolyan szent, mint amilyen igazságos, s a szentség lángol a gonoszsággal szemben, és nem engedheti meg azt, ami beszennyezi a jelenlétét. Mi lesz hát a szegény bűnössel? Ő tényleg megsértette a törvényt, s erkölcsi szennyezettsége is ugyanolyan nyilvánvaló. Egyedüli reménye a kegyelemben van, üdvössége csak kegyelem által lehetséges. De miképpen gyakorolható a kegyelem, mikor az igazság kardja az útját állja? Mi más módon áradhat a kegyelem, mint a szentség figyelembe nem vételével? Ó, az emberi értelem soha nem volt képes válaszokat adni az efféle kérdésekre. Nyilvánvaló, hogy ezek az írástudók és farizeusok sem gondoltak semmi effélére. S teljesen meg vagyunk róla győződve, hogy maga a Sátán sem lett volna képes megoldást találni erre a hatalmas problémára. De áldott legyen az Ő neve, Isten „megtalálta a módját”, ahogyan az Ő száműzöttei visszahozhatók (2Sám14:13-14). S hogy mi ez, azt fogjuk látni a fejezet hátralevő részében.

Figyeljük meg, hogy miképpen van bemutatva ennek a problémák problémájának az összes lényegi eleme ebben az igeszakaszban. Így foglalhatjuk össze: először, adott annak az

áldott Valakinek a személye, Aki megkeresni és megtartani jött azt, ami elveszett. Másodszor, adott a bűnös, a vétkező bűnös, aki semmiképpen nem képes megtisztítani önmagát. Harmadszor, ellene szólt a törvény, az a törvény, amelyet megszegett, s ami ezért halálbüntetést szabott ki rá. Negyedszer, a vétkes bűnöst Maga a Megváltó elé hozták, és ott vádolták az ellenségei. Ez volt hát a Krisztus elé vitt probléma. Vajon a kegyelem tehetetlennek bizonyul a törvénnyel szemben? Ha nem, hol a megoldás? Figyeljük meg jól, ami most következik.

„Jézus pedig lehajolván, az ujjával ír vala a földre." (Jn8:6) Ez volt az első dolog, amit megtett. Ahhoz, hogy ennek jelképes jelentősége volt, kétség sem férhet, s hogy ez micsoda, azt nem kell találgatnunk. Nem ez volt az első alkalom, amikor a mi Urunk az „ujjával" írt. A 2Móz31:18-ban ezt olvassuk: „ Mikor pedig elvégezte vele való beszédét a Sinai hegyen, által adá Mózesnek a bizonyság két tábláját, *az Isten ujjával írt* kőtáblákat". Mikor tehát a mi Urunk a földre írt (s a „kőtáblákat" is a földből kellett venni), az olyan volt, mintha ezt mondta volna: Ti a törvényre emlékeztettek engem? Miért, hisz az én ujjam írta azt a törvényt! Így mutatta meg ezeknek a farizeusoknak, hogy nem eltörölni jött azt a törvényt, hanem betölteni. Az, hogy a földre írt, a (jelképes) ratifikálása volt Isten igazságos törvényének. De olyan vakok voltak az Őt vádolni szándékozók, hogy nem vették észre a cselekedetének jelentőségét.

„De mikor szorgalmazva kérdezék őt" (Jn8:7). Nyilvánvaló, hogy Urunk ellenségei félreértették a hallgatását, s úgy vélték, hogy összezavarodott. Nem értették meg jobban a földre írása cselekedetének jelentését, mint amennyire Belsazár megértette ugyanannak a kéznek az írását a palotája falán. Felbátorodván a hallgatásától, s elégedetten azt képzelvén, hogy sarokba szorították, tovább szorongatták a kérdésükkel. Ó a gonoszt cselekvők kitartása! Milyen gyakran szégyenítnek meg minket a kitartás és az erőszakosság hiánya miatt!

„De mikor szorgalmazva kérdezék őt, felegyenesedve monda nékik: A ki közületek nem bűnös, az vesse rá először a követ." (Jn8:7) Ennek is sokkal mélyebb jelentősége van, mint ami felszínes ránézéssel megállapítható. Isten törvénye szent és igazságos, s itt azt látjuk, amint Maga a Törvényadó veti fehér világosságát azokra az emberekre, akik oly kevéssé tisztelték azt. Krisztus itt arra célzott, hogy az Őt vádolni szándékozók nem voltak alkalmas alanyok ahhoz, hogy a törvény által kiszabott büntetés végrehajtását követeljék. Csak szent kéz alkalmazhatja a tökéletes törvényt, senki más. Elvileg itt azt látjuk, amint a nagy ellenfél és vádló *megfeddetik*. A Sátán állhat Isten angyala előtt, hogy vádolja „a főpapot" (Zak3:1), de erkölcsileg ő az utolsó, aki követelheti az igazságosság fenntartását. S hogy a farizeusoknak a Krisztus által történt eme megfeddése milyen látványos betekintést engedett abba, amit a Zak3:2-ben olvasunk („Dorgáljon meg téged az Úr, te Sátán; dorgáljon meg az Úr"), azt aligha kell erősítgetni.

„És újra lehajolván, írt vala a földre." (Jn8:8) Mélységesen jelentős és kimondhatatlanul áldott dolog volt ez. A jelképes jelentésére világosan utal az „ismét" szó: az Úr *másodszor* írt a földre. S miről beszélt ez? Megint az Ószövetség adja meg a választ. Az első „kőtáblákat" Mózes ledobta a földre és összetörte. Isten ezért újabbakat alkotott. S mi lett ezekkel a második „kőtáblákkal"? A frigyládába kerültek (2Móz20:40), majd elfedte azokat a vérrel meghintett arany fedél. Itt Krisztus többet mutatott egyszerű célzásnál arról, miképpen menti majd meg azokat, akiket a törvény halálra ítélt. Nem a törvény állította félre: távol legyen. Első lehajlásával és ujjával a földre írásával azt jelezte, hogy a törvény „megerősíttetett". Aztán megint lehajolt és írt a földre, ezzel azt jelezte, hogy egy ártatlan helyettesítő kiontott vérének kell a törvény és az általa elítéltek közé lépni!

„Azok pedig ezt hallván és a lelkiismeret által vádoltatván, egymásután kimenének a vénektől kezdve mind az utolsóig." (Jn8:9) Ez volt „az erős ember megkötözése" (Mt12:29). Krisztus ellenségei úgy vélték, hogy Mózes törvényével ejtették Őt csapdába, ehelyett az Ő kutató fénye fordult rájuk. A kegyelem nem felülmúlta, hanem megvédelmezte a törvényt.

Egy mondat a megtestesült Szentség ajkáról, s mindenki elcsendesedett, mindenki legyőzetett, és távoztak. Más alkalommal az önelégült farizeus dicsekedhet a kitartásával, a tizedeivel, és az imáival, mikor azonban Isten világít rá az ember szívére, akkor erkölcsi és lelki romlottsága még önmaga számára is világossá válik, és a szégyen belefojtja a szót. Ez történt itt is. Egyetlen szót sem szólt Krisztus a törvény ellen, és semennyire sem bocsátotta meg az asszony bűnét. Nem találván semmi alapot sem a vádolásához, tökéletesen csődöt mondtak gonosz céljaikkal, s meggyőzetve a lelkiismeretük által elsettenkedtek „a vénektől kezdve", mivel azoknak volt a legtöbb elrejtendő bűnük és a legtöbb megóvandó hírnevük. S ezeknek az embereknek a viselkedésében világos utalást kapunk arra, miképpen fognak cselekedni az utolsó nagy napon. Most még hirdethetik önös igazságukat, s beszélhetnek az örök büntetés igazságosságáról. Mikor azonban Isten fénye világít majd rájuk, s vétkeik és romlottságuk teljesen lelepleződnek, akkor ezekhez a farizeusokhoz hasonlóan ők is némák lesznek.

„Azok pedig ezt hallván és a lelkiismeret által vádoltatván, egymásután kimenének." Komoly figyelmeztetés van itt azoknak a bűnösöknek, akiknek az elméjét zavarja az állapotuk. Itt „a lelkiismeret által vádolt" emberek voltak, akikből azonban ez nem azt váltotta ki, hogy odavetetették volna magukat Krisztus lábai elé, hanem inkább elhagyták Őt! Semmi más, csakis a Szentlélek megelevenítése képes bármikor is üdvözítő kapcsolatba hozni a lelket az Úr Jézussal.

„Azok pedig ezt hallván és a lelkiismeret által vádoltatván, egymásután kimenének a vénektől kezdve mind az utolsóig; és egyedül Jézus maradt vala és az asszony a középen állva." (Jn8:9) Ez rendkívül látványos. Ezek az írástudók és farizeusok a törvényből hívták ki Krisztust. Ő a saját területükön szállt velük szembe, s a törvénnyel győzte le őket. „Mikor pedig Jézus felegyenesedék és senkit sem láta az asszonyon kívül, monda néki: Asszony, hol vannak azok a te vádlóid? *Senki* sem kárhoztatott-é téged? Az pedig monda: Senki, Uram! Jézus pedig monda néki: Én sem kárhoztatlak" (Jn8:10-11). A törvény két tanút követelt meg ahhoz, hogy az ítélet végrehajtható legyen (5Móz19:15), sőt, ezeknek a tanúknak segédkezniük kellett az ítélet végrehajtásában (5Móz17:7). Itt azonban senki sem maradt, hogy az asszony ellen tanúskodjék, akit csak megvádoltak. Ezért a törvény már nem érinthette őt. Mi maradt tehát? Nos, az út nyitva állt Krisztus előtt, hogy kegyelemmel *és* igazsággal" cselekedjen.

„Én sem kárhoztatlak: eredj el és többé ne vétkezzél!" (Jn8:11) Kétségtelen, hogy sok olvasónkban felmerül a kérdés: üdvözült ez az asszony, mikor elment Krisztustól? Személyesen úgy vélem, igen. Azért hiszem, mert (1) nem hagyta el Krisztust, mikor megtehette volna, (2) „Uramnak" szólította (ellentétben a farizeusoknak a 4. versben szereplő „Mester" megszólításával), és mert Krisztus azt mondta neki: „Én sem kárhoztatlak". Ám ahogyan másvalaki mondta: „Megvizsgálván ezeket az eseményeket a Szentírásban, nem kell megkérdeznünk, hogy vajon a kegyelem tárgyai tudatosan cselekedtek-e a történetben .Elég nekünk annyi, hogy egy bűnös került az Ő jelenlétébe, aki azért jött, hogy szembeszálljon a bűnnel és elvegye azt. Bárki is áll ennek az asszonynak a helyére, ugyanazzal az Ígével találkozik, ami eltörli a kárhoztatást, úgy, ahogyan a vámszedők és a bűnösök is bemutatják, akikkel Krisztus a Lukács 15-ben eszik együtt, hogy ha valaki a bűnös és száműzött helyére lép, azonnal befogadtatik. Ugyanez a helyzet az elveszett juhval és az elveszett drachmával. Nincs értelem az állapotukban, mégis azt mutatják be, amit ha valaki magára vállal, az reprezentatív. S hogy világos legyen, megkérdezhetjük ekképpen: 'Ugyanolyan bűnös vagy te is, mint ez az asszony, és ugyanolyan elveszett, mint a juh, vagy a drachma'?" (Malachi Taylor)

„Azok pedig ezt hallván és a lelkiismeret által vádoltatván, egymásután kimenének a vénektől kezdve mind az utolsóig; és egyedül Jézus maradt vala és az asszony a középen állva. Mikor pedig Jézus felegyenesedék és senkit sem láta az asszonyon kívül, monda néki: Asszony, hol vannak azok a te vádlóid? Senki sem kárhoztatott-é téged? Az pedig monda:

Senki, Uram! Jézus pedig monda néki: Én sem kárhoztatlak: eredj el és többé ne vétkezzél!" Mennyire látványos és mennyire áldott az előttünk levő folytatás! Mikor Krisztus másodszor is a földre írt (nem korábban), a vétkes vádlói eltávoztak! S miután már az utolsó vádló is eltűnt, az Úr ezt mondta: „Én sem kárhoztatlak". Milyen tökéletes kép! S hogy betetőzze, Krisztus hozzátette: „eredj el és többé ne vétkezzél", s ezek még mindig az Ő szavai azokhoz, akik kegyelem által üdvözültek. S ezen az alapon – igazságos alapon –, amelyen kimondta „én sem kárhoztatlak" ítéletét, rövid időn belül helyette is „elítéltetett". Végül, figyeljük meg Krisztus eme két Ígéjének sorrendjét ahhoz az asszonyhoz, aki „Úrnak" mondta Őt (1Kor12:3). Nem ez volt a sorrend: „eredj el és többé ne vétkezzél, én sem kárhoztatlak", mert ez inkább lélekharang lett volna a füleiben, semmint jó hír. A Megváltó e helyett ezt mondta: „Én sem kárhoztatlak". S mindenkihez, aki ennek az asszonynak a helyére áll, ez az Ígе szól: „Nincsen azért immár *semmi kárhoztatásuk* azoknak, a kik Krisztus Jézusban vannak" (Rm8:1). S a „ne vétkezzél" őt is, mint minket az Ő szeretetének *kényszere* alá helyezte.

Ez az esemény tehát sokkal többet tartalmaz annál, aminek csak helyi és ideig-óráig tartó jelentősége van. Ténylegesen ezt a kérdést veti fel: miképpen egyeztethető össze a kegyelem és az igazság? Hogyan áradhat a kegyelem anélkül, hogy ne venné semmibe a szentséget? Az itt látott színen azt látjuk, mégpedig nem a tanításból gondosan kikövetkeztetett kijelentésen, hanem egy szimbolikus cselekedeten át, hogy ez a probléma nem megoldhatatlan az isteni bölcsesség számára. Itt volt a konkrét esete annak, mikor egy vétkes bűnös ítélet nélkül hagyja el Krisztus jelenlétét. S ez nem azért történt, mert a törvény semmibe vétetett, vagy a bűnt takargatták. A törvény követelményei szigorúan betarttattak, s bűne nyíltan megítéltetett – „többé ne vétkezzél". Ő maga azonban mégsem lett elítélve. A kegyelem kiáradt rá, de mégsem az igazság rovására. Ez a rövid összefoglalója hát ennek a csodálatos történetnek, annak a történetnek, amilyet egyetlen ember sem talált ki, és egyetlen ihletetlen toll sem jegyzett fel soha.

Ez az áldott eset nemcsak megelőzte a Róma levelet, de élénk jelképekkel fel is vázolta Isten kegyelmének evangéliumát. Az evangélium nemcsak Megváltót hirdet a bűnösöknek, de azt is megmagyarázza, miképpen képes üdvözíteni Isten az Ő jelleme követelményeivel összhangban. A Rm1:17 elmondja, hogy az evangéliumban „az Istennek igazsága jelentetik ki", s itt a János 8-ban pontosan ezt látjuk.

Az egész történet a leglátványosabb megerősítése és példája a Jn1:17-nek: „Mert a törvény Mózes által adatott, a kegyelem pedig és az igazság Jézus Krisztus által lett". Isten kegyelme soha nem kerül összeütközésbe az Ő törvényével, épp ellenkezőleg, támogatja annak tekintélyét. „Hogy miképen uralkodott a bűn a halálra, azonképen a kegyelem is uralkodjék *igazság által* az örök életre a mi Urunk Jézus Krisztus által." (Rm5:21) Ám hogy miképpen uralkodhat a kegyelem „igazság által", ezt a problémát csak egyedül Isten volt képes megoldani, s a Krisztus általi megoldása megmutatja, hogy Ő nem más, mint „a megtestesült Isten". Ezzel az áldott alkalomszerűséggel került bele ez a történet a negyedik evangéliumba, aminek speciális célja nem más, mint az Úr Jézus isteni dicsőségének megmutatása!

Talán külön kell szólnunk a 7. versről, ami egyeseknek az alábbi nehézséget okozta: Vajon Krisztus eme szavai olyan alapelvet hirdetnek ki, amit jogunkban áll alkalmazni? Ha igen, milyen körülmények között? Lényeges észben tartani, hogy Krisztus itt nem Bíróként szól, hanem mint Szolga. S az itt szereplő alapelvet helyesen fogalmazták meg ekképpen: „Nincs jogunk azt mondani egy hivatalnoknak, aki a vádlottak elítélésével beperlésében egyszerűen nyilvános kötelességet lát el: 'Mutasd tiszták-e a saját kezeid, s tiszta-e a szíved, mielőtt elítélsz másokat'. De teljes joggal hallgattatjuk el az a magánszemélyt, aki fontoskodva, de nem hivatalosan fedi fel mások bűnét, emlékeztetvén őt arra, hogy a saját szemében gerenda van, amit először ki kell vennie." (Dr. Dods)

Az „írástudókat és farizeusokat”, akik a vétkes házasságtörőt vitték Krisztushoz, úgy kell tekinteni, mint *nemzetük képviselőit* (mint Nikodémust a 3. fejezetben és a beteg embert az 5.-ben). Milyen volt hát abban az időben Izrael lelki állapota? Pontosan olyan, mint ezé az asszonyé: „gonosz és parázna nemzetségnek” (Mt12:37) nevezte őket Krisztus. Vakok voltak az önelégültségtől, nem vették észre szörnyű állapotukat, s nem tudták, hogy a pogányokkal egyformán az alatt az átok alatt voltak, ami ősatyjuktól, Ádámtól szállt rájuk. Sőt, a pogányoknál is bűnösebbek voltak – az Úrral kötött szövetségük megszegésében is vétkeztek. Ők voltak valójában Jehova hűtlen, házasságtörő felesége (lásd Ezékiel 16, Hóseás 2, stb.). Mit mond erre Jehova törvénye? A választ erre a kérdésre a 4Móz5 adja meg, mely elénk tárja „a féltékenység törvényét”, s leírja a hűtlen feleség vétke megállapításának Isten által megszabott rendjét.

Nem idézhetjük itt a teljes 4Móz5-öt, hanem megkérjük az olvasót, hogy olvassa át annak a fejezetnek a 11-31. verseit. Most csak a 17, 24 és 27. verseket idézzük: „És vegyen a pap szent vizet cserépedénybe; a hajlék pádimentomán levő porból is vegyen a pap, és tegye azt a vízbe… És itassa meg az asszonynyal az átokhozó keserű vizet, hogy bemenjen ő belé az átokhozó víz az ő keserűségére… És ha megitatta vele a vizet, akkor lészen, hogy, ha megfertőztette magát, és hűtelenné lett az ő férjéhez, bemegy az az átokhozó víz ő belé az ő keserűségére, és megdagad az ő méhe, és megszárad az ő tompora, és az az asszony átokká lesz az ő népe között.”

Micsoda világosságot vetnek ezek az igeversek a mi Urunknak a farizeusokkal (Izrael képviselőivel) itt a János 8-ban folytatott beszélgetésére! A „víz” az Íge jól ismert jelképe (Ef5:26, stb.). Ezt a vizet itt az Íge „szentnek” nevezi. Ennek földi edényben kellett lennie (v. ö. 2Kor4:7). Ezt a vizet kellett összekeverni „a hajlék pádimentomán levő porral”. Így vált a víz „keserű vízzé”, s az asszonynak ezt meg kellett innia. Ennek eredményeképpen (ha bűnös), a bűne *külső bizonyítást nyer* a méhe megdagadásával (a büszkeség jele), és combja megrothadásával – ereje megromlásával. Most tegyük egybe ezeket a különálló dolgokat, s vajon nem pontosan azt kapjuk, amit a János 8.ban látunk? Isten Fia itt meg van testesülve, „testté lett”, azaz „földi edénnyé”. A „szent vizet” az Ő szent szavaiban látjuk: „A ki közületek nem bűnös, az vesse rá először a követ”. Mikor lehajol és a templom földjére ír, akkor keverte bele „a port”. Ezt cselekedvén „keserűvé” vált a büszke farizeusok számára. A lelkiismeretük meggyőzésével látjuk, mennyire „keserűvé”, és abban, hogy egyesével összezavarodtak, az erejük elfogyását szemlélhetjük! S így Jehova hűtlen feleségének vétke teljességgel nyilvánvalóvá lett!

A következő kérdések a következő fejezetre vonatkoznak:

1. Mit jelent a „világ” a 12. versben? Ne vonjunk le elhamarkodott következtetéseket.
2. Miféle világosságnak örvendezik a „világ”? (12. vers)
3. Micsoda az „élet világossága”? (12. vers)
4. Az Atya miféle bizonyságtételére utalt Krisztus? (18. vers)
5. Mit bizonyít a „meghaltok a bűneitekben” (21. vers) az engesztelésről?
6. Mi a 31. vers jelentése?
7. Mitől tesz szabaddá az igazság? (32. vers)

29. fejezet: Krisztus a világ világossága, Jn8:12-32

Az előttünk levő igeszakaszt így foglalhatjuk össze:

1. Krisztus a világ világossága, 12. vers.
2. A farizeusok tagadása, 13. vers.
3. Krisztus alátámasztja az Ő abszolút istenségéről szóló állítását, 14-18. versek.
4. A farizeusok kérdése és Krisztus válasza, 19-20. versek.
5. Krisztus komoly figyelmeztetése a farizeusok számára, 21-24. versek.
6. A farizeusok kérdése és Krisztus válasza, 25-29. versek.
7. A sokaság, akik „hittek", és Krisztus nekik szóló figyelmeztetése, 30-32. versek.

A János 8 első szakasza alkotja a jelen igeszakaszunk első versének leglátványosabb és legalkalmasabb bevezetését, ez a vers pedig a fejezet többi részéhez adja meg a kulcsot. A Szentlélek itt a „csodálatos Tanácsos" egyik becses értekezését jegyzi fel, amit ellenségei újra és újra félbeszakítanak. Krisztus „a világ világosságának" jelenti ki Magát, de ezt egy olyan esemény előzi meg, ami csodálatos erőt kölcsönöz ennek a kijelentésnek.

Amint az előző fejezetben láttuk, a János 8 első tizenegy verse az írástudók és farizeusok dühödt támadását írja le a Megváltó ellen. Eltökélt erőfeszítést tettek arra, hogy lerontsák tekintélyét a nép előtt. Egy házasságtörésen kapott asszonyt vittek Elébe, megállapították a Mózes törvénye szerinti büntetést, majd megkérdezték Krisztust: „te azért mit mondasz?" Nem kell sokat spekulálnunk az indítékukat illetően: az igeszakaszban ez is benne foglaltatik: „ezt pedig azért mondák, hogy megkísértsék őt". Gondoljuk csak meg! Azt hitték, hogy Magával a Törvényadóval szemben is képesek vádakat megfogalmazni! Micsoda perverzitás, micsoda vakság, micsoda romlottság! Mégis, milyen jól szolgál ez sötét háttérként, amely előtt annál jobban látszik a „világosság". S ez még nem is minden, amit ez a bevezetés eszközölt.

Ezeknek a verseknek a magyarázatában utaltunk rá, hogy a Krisztusnak felvetett – egy teremtmény bölcsessége számára túlontúl súlyos – probléma ebben rejlett: miképpen lehet összeegyeztetni az igazságot a kegyelemmel. Az asszony vétkes volt, ehhez kétség sem fért. A törvény világosan megszabta erre a büntetést. Akkor miféle választ fog adni Krisztus a nyílt „te azért mit mondasz" kihívásra? Nem nagyon kell ismételni az előző fejezetben elhangzottakat, bár a téma a legmegragadóbb. A mi Urunk jelképes cselekedettel mutatta meg, hogy Istenek nem állt szándékában az igazság rovására gyakorolni a kegyelmet. Arra célzott, hogy a törvény igenis végre lesz hajtva. De mikor másodszor is a földre írt, azzal arra emlékezette az Őt vádolni szándékozókat, hogy el volt tervezve a menedék a törvény elől, s hogy a frigyláda vérrel hintett fedele megvédi a bűnöst a vádló hangtól. Így utalt a Megváltó arra, hogy Isten igazsága fel fog magasztaltatni a bűnösök megváltásának isteni módszerében, s az Ő szentsége makulátlan ragyogással fog világítani. S a „fény" a szentség és az igazságosság jelképe! Alkalmas bevezetés volt tehát ez a mi Urunk Önmagával kapcsolatos ama bejelentéséhez, hogy Ő „a világ világossága!

Az Úr ellenségeinek rosszindulata azonban nemcsak sötét hátteret biztosított az isteni világosság megkönnyebbülést jelentő felragyogásához, s a támadásuk sem pusztán csak alkalmat adott Krisztusnak arra, hogy Isten szentségének és igazságosságának a Védelmezőjeként jelentse ki Magát, hanem felfedezhetünk egy további okot is, amiért a Szentlélek a fejezet elején írja le ezt az esetet. A földre írás jelképes cselekedetét követően az Úr egy, és csak egy rövid mondatot szólt a kísértőihez, ez azonban elég volt ahhoz, hogy teljességgel szétkergesse őket. „A ki közületek nem bűnös, az vesse rá először a követ", mondta. A hatás elképesztő volt: „azok pedig ezt hallván és a lelkiismeret által vádoltatván,

egymásután kimenének a vénektől kezdve mind az utolsóig: és egyedül Jézus maradt vala és az asszony a középen állva". Isten szent „fénye" volt az, ami legyőzte a bűn által megsötétült értelmüket, s távozásuk mutatta meg ennek a világosságnak az erejét! Figyeljük meg Krisztusnak a házasságtörő asszonyhoz intézett szavait is: „eredj el", de nem „békével", hanem „EREDJ EL, és *többé ne vétkezzél*". Mekkora bizonyítéka volt ez ama „világosság" folttalan tisztaságának! Ismét látjuk tehát, a szövegkörnyezet tanulmányozása és súlyozása hatalmas jelentőségének, mert itt is, mint mindenütt, ez adja meg a jelentését annak, ami következik.

„Ismét szóla azért hozzájok Jézus" (Jn8:12). Az „*ismét*" itt azt jelenti: miután elmentek a farizeusok és a házasságtörő asszony is távozott. „Ismét szóla azért *hozzájok* Jézus." Ez visszavisz minket a fejezet második verséhez, ahol azt olvassuk, hogy Krisztus korán reggel elment a templomba, majd miután mindenki Hozzá ment, Ő leült és tanította őket. Most, miután néhány írástudó és farizeus tapintatlanul félbeszakította, folytatta a nép tanítását, és „ismét szóla hozzájok". S ebből ismét felfedezhetjük az Isten-ember tökéletességeit. A barátságtalan félbeszakítás egyáltalában nem zavarta meg a lelki nyugalmát. Noha teljesen tisztában volt a farizeusok gonosz céljával, mégis nyugodt marad a lelke. A legkisebb zavarodottság nélkül, nem engedvén, hogy eltérítsék a feladattól, amibe belekezdett, végül visszatért a nép tanításához. Mennyire másként viselkedünk mi, ha provokálnak! Számunkra a zavarások túl gyakran vezetnek zavarodottsághoz. Ha felfognánk végre, hogy minden, ami belép az életünkbe, Isten által elrendelt dolog, s ennek megfelelően cselekednénk, akkor fenntartanánk a lelki nyugalmunkat, és csendes higgadtsággal viselkednénk. Azonban csak egyetlen tökéletes életet éltek a Földön, s a mi megszámlálhatatlan tökéletlenségünk csak kihangsúlyozzák annak az életnek az egyediségét.

„Ismét szóla azért hozzájok Jézus, mondván: Én vagyok a világ világossága" (Jn8:12). Ez Krisztusnak a második „én vagyok" mondása ebben a negyedik evangéliumban. A legalaposabban kell elemeznünk. Először is azt vehetjük észre, hogy Krisztusnak ez a kijelentése teljes összhangban állt a Messiással kapcsolatos ószövetségi próféciákkal. Isten mondta az Eljövendőről: „Én, az Úr, hívtalak el igazságban, és fogom kezedet, és megőrizlek és népnek szövetségévé teszlek, pogányoknak világosságává" (Ézs42:6). Majd megint: „Így szól: Kevés az, hogy nékem szolgám légy, a Jákób nemzetségeinek megépítésére és Izráel megszabadultjainak visszahozására: sőt a népeknek is világosságul adtalak, hogy üdvöm a föld végéig terjedjen!" (Ézs49:6) Majd „az igazság Napjának" is nevezi Őt az Íge, „és gyógyulás lesz az ő szárnyai alatt" (Mal4:2).

„Én vagyok a világ világossága." Másodszor azt vehetjük észre, hogy a „világosság" egyike ama három dolognak, amiről azt olvassuk, hogy Isten az. A Jn4:24-ben: „az Isten lélek". Az 1Jn1:5-ben „az Isten világosság", míg az 1Jn4:8-ban „az Isten szeretet". Ezek a kifejezések Isten természetére vonatkoznak, azt mutatják meg, hogy micsoda Ő Önmagában. Ezért, mikor Krisztus azt mondta, hogy „én vagyok a világ világossága", azzal az Ő abszolút istenségét jelentette ki. A hívőkről azt olvassuk, hogy ők a „világosság *az Úrban*" (Ef5:8). Krisztus azonban Maga volt „a világosság".

De mit jelent az „én vagyok *a világ* világossága"? Vajon azt jelenti, hogy Krisztus az egész emberi faj világossága, minden férfié és nőé? Ha igen, bizonyítja ez az univerzalizmus helyességét? Természetesen nem. Az igevers második fele cáfolja az univerzalizmust: csak annak van meg „az élet világossága", aki Krisztust „követi". Aki nem „követi" Krisztust, sötétségben marad. Krisztusnak a Jn12:46-ban feljegyzett szavai további cáfolatot jelentenek az univerzalizmusra nézve: „Én világosságul jöttem e világra, hogy senki ne maradjon a sötétségben, *a ki én bennem hisz*". Ám ha az „én vagyok a világ világossága" nem univerzalizmust tanít, akkor mit? Hisszük, hogy ennek jelentéséről akkor győződhetünk meg, ha összevetjük a Jn1:4, 5, 9-cel. Mivel a második fejezetben már elmagyaráztuk ezeket az igeverseket, kérjük az olvasót, hogy keresse meg ott. Most elég csak annyit mondani, hogy

szerintünk az ezekben az igeversekben szereplő „világosságot” nem szabad a hívők által élvezett megvilágosodásra korlátozni, hanem a szó legszélesebb értelmében kell venni. Ha a Jn1:4-et összekapcsoljuk a megelőző igeverssel (amint kell is), kiderül, hogy arra a viszonyra utal, amit a *Teremtő* tart fenn az „emberekkel”. A „világosság”, amely minden embert megvilágosít, s amelyik eljött a világba, az nem más, mint amelyik felelős lénnyé teszi őt. Minden racionális teremtmény meg van világosítva erkölcsileg. Krisztus a szó legszélesebb értelmében a világ világossága, mivelhogy minden teremtményi intelligencia és minden erkölcsi érzék Tőle származik.

Talán jó, ha itt megkérdezzük: miért van megemlítve a „világ” oly gyakran ebben a negyedik evangéliumban? A „világ” mindösszesen tizenötször fordul elő az első három evangéliumban, Jánosében azonban hetvenhétszer! Miért van ez? A választ nem kell soká keresni. Ebben a negyedik evangéliumban annak a bemutatását látjuk, ami Krisztus a saját Maga személyében, nem pedig abban, ami a zsidókkal való speciális viszonyában volt, mint a többi evangéliumban. János Krisztus isteni mivoltát tárgyalja, s Istenként Ő a Teremtője mindennek (Jn1:3), következésképpen teremtményeinek világossága és élete is (Jn1:4). Igaz, hogy egy sor példában a „világ” szónak korlátozott a jelentése, ezeket azonban nem nehéz meghatározni: akár a szövegkörnyezet, akár a párhuzamos igeszakaszok megmutatják, mikor kell a kifejezést szűkebb értelemben érteni. Az értelmezés alapelve nem önkényes. Mikor olyasmi hangzik el a „világról”, ami csak a megváltottakra igaz, akkor tudjuk, hogy csak *a hívők világáról* van szó: például mikor Krisztus életet ad (nem felkínál) – a szövegkörnyezet megmutatja, hogy itt az örök életről van szó – a világnak (Jn6:33). Mikor azonban semmi sem hangzik el a „világról”, ami csak a hívők számára igaz, akkor „az istentelenek világáról” (1Pt2:5) van szó.

„A ki engem követ, nem járhat a sötétségben, hanem övé lesz az életnek világossága.” (Jn8:12) Első ránézésre ez a mondat látszólag összeütközésben van a „világosságról” az igevers első felében adott meghatározásunkkal. Az „én vagyok a világ világossága” kifejezés értelmezésünk szerint (összhangban a Jn1:4, 5, 9-cel) azt jelenti: Én vagyok az, Aki intelligenciát és erkölcsi érzéket adott minden embernek. Most azonban azt mondja Krisztus (szükségszerű következtetéssel), hogy amíg valaki nem „követi” Őt, addig „a sötétségben fog járni”. Ahelyett azonban, hogy összeütközésbe kerülne a fent elmondottakkal, a 12. vers második részéről gondos vizsgálat után bebizonyosodik, hogy megerősíti azokat. „A ki engem követ”, mondja a mi Urunk, „nem fog a sötétségben járni, hanem”, hanem mit? „élvezi a világosságot”? Nem, hanem „övé lesz az életnek világossága”. Ezek az szavak egy ellentétre mutatnak. Az előző mondatban úgy beszélt Magáról, mint az emberek erkölcsi világosságáról, a másodikban viszont arra a lelki világosságra utal, amellyel csak a hívők rendelkeznek. Ez világosan kiderül a használt kifejezésekből: „övé lesz” nem pusztán a „világosság” – amivel minden racionális teremtmény rendelkezik, – hanem „övé lesz az életnek világossága”, azaz az a lelki, isteni világosság, amit csak azok birtokolnak, akik követik Krisztust.

„A ki engem követ, nem járhat a sötétségben, hanem övé lesz az életnek világossága.” Ezekkel a szavakkal tehát Krisztus a természeti ember állapotát határozta meg. Az újjá nem születetteknek is van „világossága”: képesek az erkölcsi dolgok mérlegelésére, van lelkiismeretük, amelyik „vagy vádolja, vagy mentegeti őket” (Rm2:15), s megvan a képességük rá, hogy felfogják a nagy Teremtő létezésének és természetes attribútumainak megszámlálhatatlanul sok bizonyítékát (Rm1:19), ezért „menthetetlenek” (Rm1:20). De lelki világosságuk nincsen. Következésképpen, noha meg vannak áldva értelemmel és lelki ítélőképességgel, lelkileg mégis „a sötétségben” vannak. S emiatt mondta a Megváltó, hogy „a ki engem követ, nem járhat a sötétségben, hanem övé lesz az életnek világossága”. Eme szavak szükségszerűen magukban foglalják, hogy a világ lelki sötétségben van. Így volt ez kétezer évvel ezelőtt is. A görögök minden bölcsességükkel, és a rómaiak minden törvényükkel egyetemben lelki sötétségben voltak. S a világ ma is ugyanaz. A tudomány

minden felfedezése és az oktatás minden erőfeszítése ellenére Európa és Amerika sötétségben vannak. A nagy tömegek nem látják Isten valódi jellemét, a lelkük értékét, valamint az eljövendő világ valóságát. S Krisztus az egyetlen remény. Ő úgy kelt fel, mint a Nap, hogy életet és világosságot, üdvösséget és békességet árasszon egy sötét világra.

„A ki engem követ, nem járhat a sötétségben, hanem övé lesz az életnek világossága." Mit jelent Krisztust „követni"? Feltétel nélkül odaszánnunk magunkat Neki, mint Urunknak és Megváltónknak, a tanításban és a vezetésben (lásd Jn1:37, és állítsd szembe a Jn10:5-tel). Csodaszép (Ryle püspöktől kölcsönzött) szemléltetését találjuk ennek Izrael történelmében, a pusztában, ahogyan a „felhőt" követték. Pont ahogyan a „felhő" elvezette Izraelt Egyiptomból Kánaánban, úgy vezeti el az Úr Jézus a hívőt ebből a világból a mennybe. S az, aki valóban követi Krisztust, azt az ígéretet kapja, hogy a körülötte levőkhöz hasonlóan ő nem fog a sötétségben járni. A „világosság" a Szentírásban néha az igazi ismeret, a valódi szentség, az igazi boldogság jele, míg a „sötétség" a tudatlanságé és tévelygésé, a vétkességé és romlottságé, a szűkölködésé és a nyomoré. Mivel a hívő Őt követi, Aki a világosság, nem tapogatózik az útja után kételyben és bizonytalanságban, hanem látja, hogy Ő merre megy, sőt mi több, Isten arcának világosságát is élvezi. De ebben csak addig van része, amíg valóban „követi" Krisztust. Ugyanúgy, ahogyan ha követnénk a Nap járását körbe-körbe, akkor mindig nappali világosságban élnénk, úgy aki Krisztust követi, nem jár sötétségben.

„Mondának azért néki a farizeusok: Te magadról teszel bizonyságot; a te bizonyságtételed nem igaz." (Jn8:13) Krisztus épp az imént tette a legteljesebb kijelentést isteni mivoltáról, mikor azt mondta: „Én vagyok a világ világossága", s a farizeusok sem érthették ezt sehogyan másképp. Jehova-Elohim volt a világosság Istene, amint azt megannyi ószövetségi igeszakasz világosan tanítja. Mikor Jézus ezt az ünnepélyes kijelentést tette, a farizeusok arra mondták: „Te magadról teszel bizonyságot; a te bizonyságtételed nem igaz". Ellenvetésük jelentése ez: Azt, hogy Isten a világ világossága, mi teljességgel elismerjük, mikor azonban ezt Magadról állítod, azt mi nem tudjuk Neked tulajdonítani: amit mondasz, az nem igaz.

„Mondának azért néki a farizeusok." Ezek nyilván más farizeus társaságot alkottak, mint akik a házasságtörő asszonyt hozták Elébe. Feldühödve a társaik tönkreverésén, sértő módon mondták az Úrnak: a Te bizonyságtételed nem igaz. Meghátráltak a világosság elől. Nem voltak képesek elviselni sugarainak szent tisztaságát. Csak kioltani akarták. Menyire komolyan szemlélteti ez a Jn1:5-öt: „És a világosság a sötétségben fénylik, de a sötétség nem fogadta be azt"!

„Felele Jézus és monda nékik: Ha magam teszek is bizonyságot magamról, az én bizonyságtételem igaz; mert tudom honnan jöttem és hová megyek; ti pedig nem tudjátok honnan jövök és hová megyek." (Jn8:14) Itt az Úr választ ad a farizeusok hitetlen tagadására, s megerősíti a korábban mondottakat. „Jóllehet isteni dicsőségem most el van leplezve, noha most nem gyakorlom isteni előjogaimat, bár szolgai formában állok előttetek, mindazonáltal mégis, mikor azt mondtam, hogy én vagyon a világ világossága, az igazat szóltam. Bizonyságtételem azért igaz, mert „tudom honnan jöttem és hová megyek", ami olyan tudás, amivel abszolút senki más nem rendelkezik." Ő a mennyei Atyától jött, s oda is fog visszatérni, ezért mint Fiú, nem tehetett hamis bizonyságot. Ami az Ő mennyei természetét és jellemét illeti, a farizeusok teljes tudatlanságban voltak ezekkel kapcsolatban, ezért teljességgel alkalmatlanok voltak ítéletalkotásra, még kevésbé annak kimondására.

„Ha magam teszek is bizonyságot magamról, az én bizonyságtételem igaz." Egyeseknek nehézséget okozott ennek az összhangba hozása azzal, amit a Jn5:31-ben olvasunk: „Ha én teszek bizonyságot magamról, az én bizonyságtételem nem igaz". Ha azonban ezen kifejezések mindegyikét a szövegkörnyezettel való szoros összhangban értelmezzük, a nehézség eltűnik. A János 5-ben az Úr azt bizonyította, hogy az Ő bizonysága, vagy bizonyságtétele nem független az Atyáétól, hanem azzal tökéletes összhangban van.

Maga az Atya (Jn5:37) és az Atya által ihletett Szentírás (Jn5:39) is bizonyságot tettek Krisztus abszolút istenségéről. Itt a János 8-ban azonban az Úr Jézus közvetlenül válaszol azoknak a farizeusoknak, akik azt állították, hogy az Ő bizonyságtétele nem igaz. Ezt Ő tagadja, s kijelenti, hogy igaz, majd rögtön ezután ismét az Atya megerősítő bizonyságára hivatkozik (lásd János 8:18).

„Ti test szerint ítéltek, én nem ítélek senkit." (Jn8:15) Hisszük, hogy ebben kettős gondolat rejlik. Mikor Krisztus azt mondta, „ti test szerint ítéltek", akkor úgy véljük, először ezt értette: „ti aszerint ítélitek meg az én állításaimat, amit láttok", azaz a külső megjelenés alapján. Mivel én is hasonló vagyok a ti bűnös testetekhez, lehetetlennek tartjátok, hogy én legyek „a világ világossága". De a külsőségek megtévesztők. Én nem így alkotom ítéleteimet, hanem belenézek a szívbe, s olyannak látom a dolgokat, amilyenek azok ténylegesen. Továbbá, mikor Krisztus azt mondta: „ti test szerint ítéltek", azzal azt állította, hogy képtelenek Őt megítélni. Elfogadták a világi alapelveket, s a testi értelemnek megfelelően ítéltek. Emiatt képtelenek voltak észrevenni küldetésének és üzenetének isteni természetét.

Az „én nem ítélek senkit" szavakat többféleképpen magyarázták. Sokak szerint ez azt jelenti, hogy Krisztus itt arra emlékezteti a kritikusait: most nem gyakorolja bírói előjogait. Párhuzamosnak tekintik a Jn12:47 utolsó mondatával. Én azonban természetesebbnek, és a szövegkörnyezethez jobban illeszkedőnek gondolom betoldani, Krisztus eme szavait ekképpen értelmezni: „én nem ítélek senkit *test szerint*", mikor én ítélek, az megfelel a lelki és isteni alapelveknek. A görög szó jelentése „meghatározni, felbecsülni, döntésre jutni", s itt pontosan ugyanez a jelentése minden mondatban. Mikor Krisztus azt mondta ezeknek a farizeusoknak, hogy „ti test szerint ítéltek", akkor nem egy bírói döntésre célzott, mert nem a Szanhedrin valamely formális nyilatkozatára válaszolt. Ehelyett ezt értette: ti engem a test alapján *becsültetek fel*, de én nem így alkotom a becsléseimet.

„De ha ítélek is én, az én ítéletem igaz; mert én nem egyedül vagyok, hanem én és az Atya, a ki küldött engem." (Jn8:16) Ez megerősíti azt, amit épp az imént mondtunk az előző igevers utolsó mondatáról. „De ha ítélek is", vagy inkább „mikor ítélek", „az én ítéletem igaz". Ti dönthettek testi alapelvek szerint, de én nem. Én lelki alapelvek alapján cselekszem. Nem a külső megjelenés szerint ítélek, hanem a valóságnak megfelelően. Az ítéletem megfelel az igazságnak, mert Isten ítélete – „én nem egyedül vagyok, hanem én és az Atya, a ki küldött engem". Ez isteni mivoltának teljes kijelentése volt. Kijelentette a Fiú abszolút egységét az Atyával. Krisztusnak ez a kijelentése párhuzamos egy későbbivel: „Én és az Atya egy vagyunk" (Jn10:30). Itt, a János 8-ban arról az isteni bölcsességről beszél, amely közös mind az Atya, mind a Fiú számára. S mivel ez így van, mi más lehetne az Ő ítélete, mint igaz?

„A ti törvényetekben is meg van pedig írva, hogy két ember bizonyságtétele igaz. Én vagyok a ki bizonyságot teszek magamról, és bizonyságot tesz rólam az Atya, a ki küldött engem." (Jn8:17-18) Itt Krisztus más formában ismétli meg, amit épp az imént jelentett ki. Az Ő bizonyságtétele nem volt alátámasztatlan. A mózesi törvény két tanút követelt meg az igazság megerősítéséhez. A mostani eset nem az volt, ahol ez a törvény szigorúan alkalmazható, a körülményei mindazonáltal tökéletes összhangban álltak vele. Krisztus személyes bizonyságot tett isteni személyéről és küldetéséről, s az Atya is bizonyságot tett róla. S hogy miképpen tett bizonyságot az Atya a Fiúról, azt az ötödik fejezet tárta elénk. Azokban az ószövetségi próféciákban tett bizonyságot, melyek most oly dicsőségesen beteljesedtek az Ő jellemében, tanításában, cselekedeteiben, sőt még abban is, hogy az emberek elutasították. Az Atya bizonyságot tett a Fiúról szolgája, Keresztelő János bizonyságtételén keresztül (lásd János 1). Bizonyságot tett Róla a Jordán folyónál, a megkeresztelkedésekor. Azaz, a farizeusok a saját törvényük által lettek elítélve. Két tanú megerősítette az igazságot, s itt megvolt a két Tanú, az Atya és a Fiú, de ők elvetették az igazságot! Nem az történt, amint egyes igemagyarázók vélekednek, hogy Krisztus a törvényre

hivatkozva próbálta igazolni Magát. Az Ő világos célja amazok elítélése volt, s ezért mondja, hogy „a *ti* törvényetek”, s nem pedig „a törvény”.

„Mondának azért néki: Hol van a te Atyád? Felele Jézus: Sem engem nem ismertek, sem az én Atyámat; ha engem ismernétek, az én Atyámat is ismernétek.” (Jn8:19) mennyire megmutatta a világosság a sötétség rejtett dolgait! Krisztus itt az Atya bizonyságtételére hivatkozott, de a farizeusok annyira nehéz felfogásúak voltak, hogy ezt kérdezték: „Hol van a te Atyád?” Urunk neki adott válaszából ismét kiviláglik, hogy mennyire senki nem ismerheti az Atyát, csakis a Fiún keresztül. Amint más alkalommal is kijelentette: „senki sem ismeri a Fiút, csak az Atya; az Atyát sem ismeri senki, csak a Fiú, és a kinek a Fiú akarja megjelenteni” (Mt11:27).

„Ezeket a beszédeket mondá Jézus a kincstartó helyen, a mikor tanít vala a templomban; és senki sem fogta meg őt, mert még nem jött el az ő órája.” (Jn8:20) „A „kincstartó hely” az asszonyok külső udvara volt, ahol a tizenhárom bronzládát elhelyezték az adók és a felajánlások számára. A kincstartó hely említése itt nagyon összhangban van a házasságtörésen kapott asszony történetének valódiságával. Őt csak az asszonyok udvarába hozhatták be, hogy találkozzon az Úrral. Ezek közül a bronzládák közül kilencet az istentiszteletre jövőknek a mózesi törvény szerinti befizetéseihez, míg négyet a szabad akaratból történő felajánlásokhoz helyeztek ki.” (Barclay’s Talmud)

„És senki sem fogta meg őt, mert még nem jött el az ő órája.” Ez világosan jelzi, hogy a farizeusokat nagyon felbőszítette, amit Krisztus mondott, s ha lehetséges lett volna, azonnal erőszakkal elbántak volna Vele. Ez azonban nem volt lehetséges, és nem is lehetséges mindaddig, amíg Isten vissza nem vonja visszatartó kezét. Valóban látványos megfigyelni, ahogyan ez a dolog újra és újra ismétlődik a negyedik evangéliumban, lásd Jn7:30, 7:44, 8:59, 10:39, stb. Ezek az igeversek azt mutatják meg, hogy az emberek képtelenek voltak megvalósítani gonosz céljaikat mindaddig, amíg Isten meg nem engedte, hogy megtegyék. Ők azt mutatták meg, hogy Isten teljességgel Ura mindennek, s bebizonyították, hogy a szenvedéseket, amelyeknek Krisztus alávetette magát, önként tűrte el.

„Ismét monda azért nékik Jézus: Én elmegyek, és kerestek majd engem, és a ti bűneitekben fogtok meghalni” (Jn8:21). Az „ismét” szó a Jn7:33-34-re tekint vissza, ahol egy korábbi alkalommal tett Krisztus hasonló kijelentést. Az „én elmegyek” azt jelenti: nagyon gyorsan itt hagylak benneteket. Ez a figyelmeztetés komoly szava volt. „Én elmegyek, és kerestek majd engem, és a ti bűneitekben fogtok meghalni.” Krisztus itt a farizeusokhoz mint a nemzet képviselőihez szólt, és előre tekintett annak fájdalmas megpróbáltatásaira. Pár éven belül Izrael sokkal súlyosabb csapást fog elszenvedni, mint előzőleg bármikor, s mikor eljött az a bizonyos idő, keresték a megígért Messiás szabadító segítségét, de hiába. Elutasítva a világosságot, továbbra is sötétségben jártak. Megvetvén a Megváltót, „a bűneikben kellett meghalniuk”. Elutasították Isten Fiát, ezért lehetetlen volt, hogy odamenjenek, ahová Ő ment.

„Kerestek majd engem, és a ti bűneitekben fogtok meghalni.” Kimondhatatlanul komoly dolog, hogy ezeknek szavaknak manapság is van jelentőségük. Milyen félelmetes! Kereshetjük a Megváltót, de lehet, hogy hiába keressük. Az embernek lehetnek vallásos érzelmei Krisztussal kapcsolatosan, még sírhat is az Ő keresztje tövében, de lehet hogy mégsincs vele üdvözítő ismeretségben. A betegség, a halálfélelem, egy komoly pénzügyi visszaesés, a teremtmény vigasza forrásainak kiszáradása –mindezek gyakorta hoznak elő sok vallásosságot. Egy kis nyomás, és az ember imádkozni kezd, olvassa a Bibliáját, aktívvá válik a gyülekezeti munkában, vallja, hogy keresi Krisztust, s nagyon más lesz a jelleme. Ám ez gyakran csak megjavulás, és nem átalakulás. S ez gyakran válik nyilvánvalóvá ebben a világban. Szüntessük meg a nyomást, álljon helyre az egészség, s milyen gyakran látjuk a buzgó hívőt visszatérni a régi útjára! Az ilyen ember „keresheti” Krisztust, mivel azonban az indítéka rossz, hiszen nincs mélyen meggyőződve arról, hogy elveszett és tönkrement, hiába keres.

„Kerestek majd engem, és a ti bűneitekben fogtok meghalni.” Sokkal komolyabb ezeknek a szavaknak a jelentősége az emberek ama osztálya számára manapság, amely, attól félünk, egyáltalában nem csekély. Hányan vannak, akik a modern evangelizációs összejövetelek felszínes és mulandó hatására előre jönnek az emelvényhez Krisztust keresni! Egy pillanatra közülük sokan őszinték, ehhez kétség sem fér, a folytatás azonban mégis azt bizonyítja, hogy hiába keresnek. De miért van ez így? Két válasz adható. Először is, egyesek nem voltak igazán őszinték. Isten már régen megmondta: „Akkor kerestek és találtok meg engem, ha teljes szívből fogtok keresni” (Jer29:13).[44] Másodszor, mások, és az ő létszámuk sokkal nagyobb, *nem a megfelelő helyen* keresik. A keresőt egy átlagos összejövetelen arra buzdítják, hogy „tegyen mindent az oltárra”, vagy azt mondják neki, hogy „imádkozza át alaposan”. Krisztus azonban nem található meg ezen eszközök egyikével sem. „*Tudakozzátok az Írásokat*”, mondta Maga a Megváltó, s az okot is megadta: mert „ezek azok, a melyek bizonyságot tesznek rólam”. A könyvtekercsben Krisztusról volt írva. A megtestesült Ígét az írott Ígében lehet megtalálni.

„Kerestek majd engem, és a ti bűneitekben fogtok meghalni.” Ezeknek a szavaknak lesz még egy vonatkozásuk egy eljövendő napon, mikor már túl késő lesz Krisztust keresni. Akkor az „ajtó” bezáródik. A bűnösök segítségül hívják majd Istent, de Ő nem válaszol, keresik az Urat, de nem találják meg (Péld1:28, stb.).

„A hová én megyek, ti nem jöhettek oda” (Jn8:21). Nem „nem fogtok odajönni”, hanem „nem jöhettek oda”. Nem, mert Isten szentsége teszi ezt lehetetlenné, mert a romlott és a gonosz nem lakozhat vele, s nem lehet közösség a világosság és a sötétség között. Nem, mert Isten igazságossága teszi ezt lehetetlenné, mert a törvényszegés büntetését ki kell szabni, mert az elvetettek számára „többé nincs bűnökért való áldozat”. Nem, mert nincs arra a helyre alkalmas jellemük, ahová Krisztus ment. Magánál az eset természeténél fogva szükséges, hogy mindenki „az ő saját helyére jusson” (Csel1:25), arra a helyre, ahová való. Ha egy illetőnek a kegyelem által isteni természete van, akkor majd Hozzá megy és Vele lakozik (Jn13:36), de ha „a bűneiben holtan” hagyja el ezt a világot, akkor szükségszerűen a tűz tavába fog vettetni, ami „a második halál” (Jel20:14). Ha az ember „a bűneiben” hal meg, nem léphet be a mennybe. Mennyire darabokra töri ez a „nagyobb reménységet”!

„Mondának azért a zsidók: Avagy megöli-é magát, hogy azt mondja: A hová én megyek, ti nem jöhettek oda?” (Jn8:22) A farizeusok világi léhasággal és hitetlen gúnyolódással válaszoltak. Gyakorta ez a legyőzött ellenfél segédeszköze: mikor képtelen cáfolni egy szilárd érvet, a gúnyolódáshoz folyamodik. Micsoda végtelen kegyelemmel tanúsított türelmet a mi Urunk az ellenségeivel szemben!

„És monda nékik: Ti innét alól valók vagytok, én onnét felül való vagyok; ti e világból valók vagytok, én nem vagyok e világból való.” (Jn8:23) Ezek a szavak látszólag kettős gondolatot közvetítenek. Először is, Krisztus megmutatta az okát, amiért nem értik az Ő beszédét és nem fogadják el az Ő bizonyságtételét. Egy végtelen szakadék választotta el Őt amazoktól: ők alulról, míg Krisztus felülről való volt. Másodszor, Krisztus elmagyarázta, miért nem mehetnek oda, ahová Ő megy. Két teljesen különálló szférához tartoztak: ők a világból valók voltak, Krisztus viszont nem. A világgal való barátság ellenségeskedés Istennel szemben, így miképpen lett volna lehetséges, hogy akik nemcsak a világban vannak, de abból is valók, belépjenek a mennybe, ami az Ő otthona?

„Azért mondám néktek, hogy a ti bűneitekben haltok meg: mert ha nem hiszitek, hogy én vagyok, meghaltok a ti bűneitekben.” (Jn8:24) Milyen szörnyűséges a hitetlenség vége! Az, aki kitart az Isten Krisztusának elutasításában, a bűneiben hal meg, megbocsátás nélkül, alkalmatlanul a mennyre, felkészületlenül az Istennel való találkozásra. Milyen kimondhatatlanul komoly dolog ez! S milyen csekély hatást gyakorolnak ránk ezek a

[44] A Károli-fordítás szerint: Akkor segítségre hívtok engem, és elmentek és imádtok engem, és meghallgatlak titeket – *a ford*.

félelmetes szavak: „meghalsz a bűneidben” – embertáraink elsöprő többségére igazak, akik a reménytelen örökkévalóságba távoznak ebből a világból. S milyen fájdalmas azok tévedése, akik azt mondják, hogy durva és szeretetlen dolog a hitetlenek jövőbeli sorsáról beszélni. Krisztus példájának jobbra kell tanítania minket. Ő nem vonakodott eléjük tárni ezt a félelmetes igazságot, ezért nekünk sem szabad. Isten Ígéjének fényében bűn csendben maradni. Az író véleménye szerint ez az egyik olyan igazság, amit mindennél jobban kell ma hangoztatni. Az emberek nem fognak Krisztushoz fordulni mindaddig, amíg fel nem fogják az eljövendő harag közvetlen veszélyét.

„Ti bűneitekben haltok meg.” Ez az egyik igevers, amely leleplezi az engeszteléssel kapcsolatos modern tévelygést. Vannak, akik azt tanítják, hogy Krisztus a kereszten minden ember minden bűnét elhordozta. Ragaszkodnak ahhoz, hogy a bűn kérdése a Golgotán teljességgel megoldódott. Kijelentik, hogy az egyetlen ok, amiért manapság az emberek a pokolba kerülnek, hogy elvetik Krisztust. Ez azonban teljességgel bibliaellenes tanítás. Krisztus a hívők összes bűnét hordozta el, de a hitetlenek bűneiért nem történt engesztelés. S ennek az egyik bizonyítéka a Jn8:24: a „ti bűneitekben haltok meg” soha nem hangozhatott volna el, ha az Úr Jézus eltörölt volna minden bűnt az Isten előtt.[45]

„Mondának azért néki: Ki vagy te? És monda nékik Jézus: A mit eleitől fogva mondok is néktek.” (Jn8:25) Hisszük, hogy a Revised Version fordítása sokkal pontosabb: „Mondának azért néki: Ki vagy te? És monda nékik Jézus: *Pontosan az,* amit mondok is néktek.” Ez figyelemre méltó kijelentés volt. A farizeusok azt állították, hogy Krisztus bizonyságtétele nem volt igaz (13. vers). Az Úr azt válaszolta, hogy bizonyságtétele igaz, s ezt az Atya párhuzamos bizonyságtételére hivatkozva támasztotta alá. Most megkérdezik: „Ki vagy te?” S Isten megtestesült Fia azt válaszolja, hogy „én lényegileg és abszolúte az vagyok, akinek kijelentettem magam. Beszéltem a ’világosságról’: én vagyok a világosság. Beszéltem az ’igazságról’: én vagyok az igazság. Én vagyok ezeknek a megtestesülése, megszemélyesítése és szemléltetése.” Csodálatos ez a kijelentés! Rajta kívül valójában senki sem mondhatta: „én magam vagyok az, amiről nektek beszélek”. Isten gyermeke beszélhet az igazságról és járhat az igazságban, de nem ő maga az igazság. Egy keresztyén engedheti, hogy a fénye világítson, de nem ő maga a világosság. Krisztus azonban mindez volt, s ebből észrevesszük magasztos egyediségét. Amint az 1Jn5:20-ben meg van írva: „De tudjuk azt is, hogy az Isten Fia eljött, és értelmet adott nékünk arra, hogy megismerjük az igazat”. Nem „Őt, aki az igazságot tanította”, hanem „az igazat”.

„Sok beszélni és ítélni valóm van felőletek: de igaz az, a ki küldött engem; és én azokat beszélem a világnak, a miket tőle hallottam vala.” (Jn8:26) Amennyire képesek vagyunk megérteni, ennek a versnek a jelentése a következő: „A hitetlenségetek nagyon elítélendő, sértő gúnyolódásotok rászolgál a legkomolyabb megrovásra, de tartózkodom ettől”. Ha Krisztus úgy bánt volna ezekkel a sértegető ellenfelekkel, amire rászolgáltak, akkor nemcsak megszidta volna őket, hanem azonnal kárhoztató ítéletet mondott volna ki rájuk. Ehelyett azonban megtartóztatta Magát és csak annyit mondott még egyszer, hogy a saját Magáról tett bizonysága igaz, mert a legtökéletesebb összhangban áll azzal, amit az Atya mondott Őróla. Tökéletes példa ez a számunkra. Valahol csak kritizálják és provokálják Krisztus szolgáját az általa közvetített üzenet miatt, tanuljon a Mesterétől, Aki szelíd és alázatos szívű volt. Ahelyett, hogy kárhoztató ítéletet mondanánk a becsmérlőinkre, egyszerűen csak kényszerítsük rájuk Annak örök igazságát, Akinek a nevében beszélünk.

„Nem vevék észre, hogy az Atyáról szól vala nékik.” (Jn8:27) Ó, az előítéletek megvakító ereje, a hitetlenség sötétsége! Mennyire komolyan kimutatja ez azt a fájdalmas állapotot, amiben a természeti ember van! Képtelenek voltak megérteni, még mikor Isten Fia prédikált is nekik! „Ha az ember nem születik újjá, nem láthat.” S természeténél fogva

[45] Lásd a szerzőnek „Az engesztelés”, valamint az „Isten szuverenitása” című művét.

minden embernek ez az állapota. Lelkileg egy újjá nem született amerikai ugyanabban az állapotban van, mint a pogányok, mert mindketten a halál sötétségében vannak. Az embereknek valamivel többre van szükségük, mint pusztán külső világosságra, belső megvilágosodás kell nekik. Valaki eltöltheti az egész életét a legszilárdabb evangéliumi szolgálatban, de a végén mégsem ért többet a szívében, mit azok az afrikaiak, akik soha nem hallották az evangéliumot. Súlyozzuk hát ezeket a komoly szavakat megfelelően – „nem vevék észre" – nem értették a szavakat, melyeket Maga Isten Fia mondott nekik! Adjon hát minden olvasó, akik tudják, hogy üdvösségük van, buzgón hálát Istennek, amiért „*adott Amerikának megértést,* hogy mi megismerhessük az Igazat" (1Jn5:20).

„Monda azért nékik Jézus: Mikor felemelitek az embernek Fiát, akkor megismeritek, hogy én vagyok és semmit sem cselekszem magamtól, hanem a mint az Atya tanított engem, úgy szólok." (Jn8:28) Az Ő „felemeltetése" közelgő halálára, és annak módjára utal,lásd Jn12:32-33. Az „akkor megismeritek, hogy én vagyok" az sugallja, hogy a keresztre feszítés mellé az Ő isteni dicsőségének akkora megnyilvánulása társul, és követi azt, ami Őt teljességgel igazolja, és sokan meggyőződnek majd arról, hogy valóban Ő volt a Messiás, és csak azt tette és mondta, amivel az Atyja bízta meg, hogy tegye és mondja. Milyen látványosan igazolódtak be Krisztusnak eme szavai Pünkösd napján! Akkor ezrek jutottak hitre azok közül, akik korábban „feszítsd meg"-et kiáltottak, és fogadták el „Urunknak és Krisztusuknak".

„És a ki küldött engem, én velem van. Nem hagyott engem az Atya egyedül, mert én mindenkor azokat cselekszem, a melyek néki kedvesek." (Jn8:29) „Bármilyen véleményt is alkossanak az emberek az Ő tanításairól, vagy viselkedéséről, Ő tudta, hogy mindenben, amit mondott, és mindenben, amit cselekedett, Ő volt az Atya választott szolgája, Akit támogatott, és Akinek örült – az Ő szeretett Fia, Akiben gyönyörködött." (Dr. John Brown) A Sátán által megvakított emberek tekinthetik őt csalónak, és istenkáromlónak, Ő azonban tudta, hogy az Atya elfogadta, és teljes mértékben igazolni fogja Őt. Miképpen lehetett volna máshogy, mikor mindig is az Atyának tetsző dolgokat cselekedte? – ezt az állítást Rajta kívül igazán senki sem tehette.

„A mikor ezeket mondá, sokan hivének ő benne." (Jn8:30) Ez nem azt jelenti, hogy üdvözítő hittel hittek Benne, az utána következő versek ennek az ellenkezőjét bizonyítják. Valószínűleg ez nem jelent többet, mint hogy egy pillanatra lenyűgözte őket, s Vele szembeni ellenségességük ideig-óráig lecsillapodott. Sokan nyilvánvalóan ledöbbentek Krisztus viselkedésén, mikor oly türelmes kitartással viselte ellenségeit, oly szent lelki nyugalommal beszélt arról a szörnyűséges halálról, s oly pozitívan fejezte ki az Atya jóváhagyásával kapcsolatos érzését. Mindazonáltal ez csak futó benyomás volt, s hitük nem volt többre elég, csak arra, hogy feltegyék a kérdést: „A Krisztus mikor eljő, tehet-é majd több csodát azoknál, a melyeket ez tett?" (Jn7:31)

„Monda azért Jézus a benne hívő zsidóknak: Ha ti megmaradtok az én beszédemben, bizonnyal az én tanítványaim vagytok" (Jn8:31). A mi Urunk ezt az Ő valódi tanítványa egyik jellemzőjeként mutatja be. A megmaradás az Ő Ígéjében nem a tanítványság feltétele, hanem inkább annak megnyilvánulása. Ez az, ami más dolgok mellett megkülönbözteti a valódi tanítványt attól, aki csak névlegesen az. Krisztus eme szavai biztos próbát adnak nekünk. Ez nem az, ahogyan az ember kezdődik, hanem ahogyan folytatódik és véget ér. Ez az, ami megkülönböztetni a köves talajú hallgatót a termékeny talajú hallgatótól – lásd Mt13:20, 23, és állítsd szembe a Lk8:15-tel. Krisztus mondta az apostolainak: „a ki mindvégig megáll, az megtartatik" (Mt10:22). Ismét mondjuk, hogy a kitartás végig nem az üdvösség feltétele, hanem annak bizonyítéka, hogy általment a halálból az életbe. Így ír János apostol azokról, akik elszakadtak a hittől: „Közülünk váltak ki, de nem voltak közülünk valók; mert ha közülünk valók lettek volna, velünk maradtak volna", stb. (1Jn2:19).

„Ha ti megmaradtok az én beszédemben, bizonnyal az én tanítványaim vagytok.” A „bizonnyal” szó azt jelenti: igazán, valóban, tényleg így van. Ezt a szót használva Krisztus itt arra célzott, hogy akiket az előző versben „Benne hívőknek” mondott, azok nem voltak „valódi tanítványok”. Az, aki valóban üdvözül, nem bukik, és nem vész el, aki elbukik és elvész, az valójában soha nem jutott üdvösségre. „Megmaradni” Krisztus beszédében annyi, mint „megtartani az Ő beszédét” (Jel3:8). Szilárdan ragaszkodni mindenhez, amit Krisztus mondott, kitartóan követni az általunk vallott hitet egészen a gyakorlati végéig.

„És megismeritek az igazságot, és az igazság szabadokká tesz titeket.” (Jn8:32) „Megismerni az igazságot valamivel határozottabb dolog, mint ismerni az igazat: ez az emberek a megtestesült Fiú közvetítésével kieszközölt üdvösségével kapcsolatos kijelentés megismerése, amit kiváltképpen az Újszövetség nevez ’igazságnak”, – az igazságok igazságának, – a legfontosabb igazságnak, – az igazságnak, amivel Ő teljes, – az igazságnak, ami Általa jött el úgy, ahogyan a törvény Mózes által, – az igazságnak, az árnyékokkal, a jelképekkel, a kezdeti üdvökonómiával szembeni valóságnak, – ahogyan Pál nevezte, ’az igazság beszédében, mely az evangyéliom’ (Kol1:5).” (Dr. John Brown)

„Az igazság szabadokká tesz titeket.” Figyeljük meg a látványos kapcsolatot az alábbi három dolog között: (1) „megmaradtok az én beszédemben” (31. vers), (2) „megismeritek az igazságot” (32. vers), „az igazság szabadokká tesz titeket” (32. vers). A sorrend nem változtatható meg. Az igazság lelki szabadságot ad, megszabadít a Sátán megvakító hatalmától (2Kor4:4). Megszabadít a lelki halál sötétségétől (Ef4:18). Kiszabadít a bűn börtönéből (Ézs61:1). A lelki szabadság jellegének és területének további felnagyításával találkozunk majd, ha rátérünk a 36. versre. De először tanulmányozza az olvasó az alábbi kérdéseket:

1. A bűnös milyen mértékben „szolgája” (rabszolgája) a bűnnek? (34. vers)
2. Mit tanít a 36. vers a természeti ember szabad akaratáról?
3. Mi a különbség Ábrahám „gyermekei” (39. vers) és az „magva” között? (33. vers)
4. Mi a jelentése a 43. versnek?
5. Mit jelent az „Istentől” a 47. versben?
6. Mi a jelentése az 51. versnek?
7. Mire utalt Krisztus az 56. versben?

30. fejezet: Krisztus a világ világossága (vége), Jn8:33-59

Az igeszakasz, amelyre most rátérünk, folytatása és befejezése az előző fejezetben tanulmányozottaknak. Ez úgy állítja elénk Krisztust, mint a sötétség rejtett dolgait megjelenítő világosságot, leleplezvén a vallásos álhívők állításait, s megmutatván az emberi romlottság szörnyű mélységeit. Ha helyhez kötjük, akkor azt hagyjuk ki belőle, ami a legfontosabb és értékesebb, s nem látunk mást ezekben a versekben, mint az Úr és néhány, nagyon régen meghalt személy között lefolyt beszélgetést. Folyamatosan emlékeznünk kell azonban arra, hogy Isten Ígéje élő Ige, ami úgy festi le a dolgokat, ahogyan manapság léteznek, olyannak írja le a testi elme ellenvetéseit és cselekedeteit, amilyenek azok manapság, s szigorúan miránk vonatkozó tanácsokat ad. Ebből a nézőpontból kiindulva fogjuk tárgyalni a János 8 eme záró szakaszát, amit az alábbiakban foglalhatunk össze:

1. Szolgaság és szabadság, 33-36. versek.
2. Ábrahám magva és Ábrahám gyermekei, 37-40. versek.
3. Az ördög gyermekei és Isten gyermekei, 41-47. versek.
4. Krisztust nem tisztelik az emberek, de Krisztus tiszteli az Atyát, 48-50. versek.
5. Élet és halál, 51-55. versek.
6. Ábrahám és Krisztus, 56-58. versek.
7. A Megváltó elhagyja a templomot, 59. vers.

„Felelének néki: Ábrahám magva vagyunk, és nem szolgáltunk soha senkinek: mimódon mondod te, hogy szabadokká lesztek?” (Jn8:33) Ezt a választ a zsidók az Úrnak az előző versben elmondott szavaira válaszul adták. Ott Ő az Ő igazi tanítványának alapvető jellemvonásait írta le: ez az, aki megmarad Krisztus beszédében (31. vers, lásd az ehhez fűzött magyarázatunkat). Az, aki megmarad az Ígében, megismeri az igazságot, és az igazság szabaddá teszi majd őt (32. vers). De szabaddá tétetni olyasvalami, amiről a természeti ember nem szeret hallani. Ebből ugyanis nyilvánvaló módon következik, hogy mielőtt megismerné az igazságot, rabságban van. S valóban ez a helyzet, akármilyen csekély mértékben is ismerik el, vagy ismerik fel az emberek ennek tényét. Négy dolog is van ebben, ami az újjá nem született emberek számára különösen utálatos, mert nagyon megalázó. Először is, nélkülözik az igazságot (Ézs64:6) és a jóságot (Rm7:18), ezért „tisztátalanok”, (Ézs64:5), és „alávalók” (Jób39:37).[46] Másodszor, nélkülözik a Jn3:11-ben említett bölcsességet, ezért tele vannak „hiábavalósággal” (Zsolt39:5), és „bolondsággal” (Péld22:15). Harmadszor, nélkülözik az „erőt” (Ézs40:29), ezért képtelenek maguktól bármi jót tenni (Jn15:5). Negyedszer, nem szabadok (Ézs61:1), tehát a rabszolgaság állapotában vannak (2Pt2:19).

A természeti ember állapota sokkal, sokkal rosszabb, mint képzeli, és sokkal rosszabb, mint azt egy átlagos prédikátor, vagy vasárnapi iskolai tanító feltételezi. Az ember bukott teremtmény, teljesen megromlott, nincs benne semmiféle épség a talpától a feje búbjáig (Ézs1:6). Teljességgel a bűn uralma alatt áll (Jn8:34), rabszolgája a különféle kívánságoknak (Tit3:3), ezért „bűnnel telhetetlen” (2Pt2:14). Sőt, a természeti ember teljesen alá van vetve. Nem képes felocsúdni az ördög tőréből (2Tim2:26). A levegőbeli hatalmasság fejedelme szerint jár, aki most az engedetlenség fiaiban munkálkodik (Ef2:2). Az ördög atya kívánságait akarja teljesíteni (Jn8:44). Teljesen a Sátán hatalmában van (Kol1:13). S ebből a rabszolgaságból semmi más, csak Isten igazsága szabadíthatja meg.

Szabadokká lesztek (Jn8:33). Amint már kijelentettük, ez azt jelenti, hogy a természeti ember rabszolgaságban van. Ezt az igazságot azonban a természeti ember nem képes eltűrni.

[46] A Károli-fordításban a „parányi” szó szerepel az „alávaló” helyett – *a ford*.

Már maga csak a kijelentés felszítja benne az ellenségeskedést. Mondd meg egy bűnösnek, hogy nincs benne jó dolog, s nem fog neked hinni. S mondd neki, hogy ő teljesen a bűn rabszolgája, és a Sátán foglya, hogy egyetlen istenfélő gondolatot sem képes önmagáról gondolni (2Kor3:5), hogy nem képes elfogadni Isten igazságát (1Kor2:14), hogy képtelen hinni (Jn12:39), hogy nem lehet kedves Isten előtt (Rm8:8), hogy nem képes Krisztushoz jönni (Jn6:44), s sértődötten tagadja majd az állításaidat. Mikor Krisztus azt mondta: „az igazság szabadokká tesz titeket", a zsidók így válaszoltak: „Ábrahám magva vagyunk, és nem szolgáltunk soha senkinek".

Ezeknek a zsidóknak a büszke dicsekvése a végtelenségig alaptalan volt: semmi sem állhatott volna messzebb az igazságtól. Az első kép, amit a Szentírás Ábrahám magváról ad nekünk azután, hogy néppé váltak, a keserű és kegyetlen rabszolgaság (2Móz2). A Bírák könyvében hétszer olvashatjuk, hogy Isten megszabadítja, vagy átadja Izraelt a kánaániták kezébe. A hetven éves babiloni fogság szintén meghazudtolta ezeknek a zsidóknak a szavait, sőt, mikor elhangzottak, akkor éppen a rómaiak uralkodtak felettük. Az abszurditás csúcsa és nyilvánvaló eltávolodás volt az igazságtól azt állítani, hogy Ábrahám magva soha nem volt fogságban. Nem kevésbé tarthatatlan és téves napjaink tévelygőinek állításai, akik a természeti ember szabadságáról locsognak, és oly hevesen tagadják, hogy ő a bűn rabszolgája. „Mimódon mondod te, hogy szabadokká lesztek?" – manapság is ezrek ugyanilyen tudatlanok a vallásos világban. A törvény alóli felszabadulásról, a rossz szokásoktól való megszabadulásról hallottak ugyan, de a valódi lelki szabadságot nem értik, s nem is érthetik meg mindaddig, amíg tudatlanságban maradnak a bűn egyetemes rabszolgaságát illetően.

„Felele nékik Jézus: Bizony, bizony mondom néktek, hogy mindaz, a ki bűnt cselekszik, szolgája a bűnnek." (Jn8:34) Mikor azt mondta, hogy „mindaz… szolgája", Jézus arra utalt ezeknek a zsidóknak, hogy ők sem kivételek az általános szabály alól, még ha úgy is vélik, hogy Ábrahám kegyelt magvához tartoznak. Krisztus nem az emberek valamely, a többieknél törvénytelenebb osztályáról beszélt, hanem azt jelentette ki, ami minden emberre igaz a természetes állapotában. A „mindaz, a ki bűnt cselekszik" az ember életének megszokott gyakorlatára, a szokásainak megfelelő menetére vonatkozik. Itt van egy dolog, ami megkülönbözteti a keresztyént a nem keresztyéntől. A keresztyén vétkezik, mégpedig naponta vétkezik, de a nem keresztyén nem tesz más, csak bűnt. A keresztyén vétkezik, de meg is tér, sőt, jócselekedetei is vannak és előhozza a Lélek gyümölcseit. Az újjá nem született ember élete azonban a bűn szakadatlan menete. Bűn, mondjuk, nem vétek. A víz nem képes a saját szintje fölé emelkedni. Természeténél fogva bűnösként az ember a gyakorlatban is bűnös, és nem is lehet más. Rossz fa nem teremhet jó gyümölcsöt. Mérgezett forrás nem adhat édes vizet. Mivel a bűnös nem rendelkezik lelki természettel önmagában, mivel totálisan romlott és a bűn teljes rabszolgaságában van, mivel nem tesz semmit Isten dicsőségére, ezért minden cselekedete szennyezett, s egyetlen tette sem elfogadható a Szent számára.

„Mindaz, a ki bűnt cselekszik, szolgája a bűnnek." Mennyire különböznek Isten gondolatai a miénktől! A világi ember azt képzeli, hogy keresztyénnek lenni annyi, mint lemondani a szabadságról. Azt feltételezi, hogy leláncolja a megannyi korlátozás, amik eltörlik a szabadságát. De maguk ezek a feltételezések csak bizonyítékai annak, hogy e világ istene (a Sátán) megvakította elméjét (2Kor4:4). Pontosan az ellenkezője az igaz annak, amit feltételez. Az van rabszolgaságban – „álnokságnak kötelékében" (Csel8:23) –, aki Krisztuson kívül van, nem az, aki Krisztusban. A bűnöst romlásba vivő trend hajtja előre, és az a szabadság, amit gyakorol a gonosz hajlamaiba való belemerüléssel, csak további bizonyítéka annak, hogy ő „a bűn rabszolgája". Az önszeretet, a világ szeretete, a pénz szeretete, a szórakozás szeretete – ezek azok a zsarnokok, melyek mindenki felett uralkodnak, aki Krisztuson kívül van. Boldog ember az, aki a tudatában van ennek a rabszolgaságnak, mert ez az első lépés a szabadság felé vezető úton.

„A szolga pedig nem marad mindörökké a házban: a Fiú marad ott mindörökké.” (Jn8:35) Az igemagyarázók nagyon eltérő véleményen vannak ennek a versnek a magyarázatát illetően, bár én úgy gondolom, kevés helye van itt a véleménykülönbségeknek. A „(rab)szolga” ugyanaz, mint akiről az előző versben volt szó – az, aki számára a bűn folytonos gyakorlat. Ő nem marad mindörökké a házban – a „ház” itt a családot jelenti, mint például Jákób háza, Izrael háza, Isten háza (Zsid3:5-6). Én úgy vélem, Urunk egyszerűen csak kinyilatkoztat egy általános alapelvet, vagy kijelent egy jól ismert tényt, nevezetesen hogy a szolgának csak ideig-óráig van helye a családban. Ennek az alapelvnek az alkalmazása azokra, akikkel beszél, nyilvánvaló. A zsidók azt állították, hogy ők Ábrahám magva (32. vers), hogy ahhoz a kegyelt családhoz tartoznak, amelyik a szövetségeket és az ígéreteket kapta. De, mondja az Úr, a puszta tény, hogy ti Ábrahám természetes leszármazottai vagytok, nem jogosít fel benneteket azokra a lelki áldásokra, amelyek az ő lelki gyermekeié. Ez lehetetlenség, amíg a bűn rabszolgái maradnak. Amíg „szabaddá nem tétetnek”, még a külső előjogok helyéről is hamarosan kivágattatnak.

„A Fiú marad ott mindörökké.” Ezek a szavak egy ellentétre mutatnak. A szolga helye bizonytalan volt, s a legjobb esetben is csak időszakos, míg a Fiú helye a családban állandó – nem kétséges, hogy az „ott marad” itt is, mint mindenütt, a közösség további gondolatát közvetíti. Ábrahám családjának története jól szemlélteti ezt a tényt, s Krisztus valószínűleg Ismáelre és Izsákra gondolt, mikor ezeket a szavakat mondta. „A Fiú marad ott örökre.” Noha ez a kijelentés egy általános alapelvet hirdetett ki – valami olyasmit, ami Isten családjának minden tagjára igaz – mégis közvetlenül Magára Krisztusra utalt, ahogyan a következő vers is nyilvánvalóvá teszi, mert a 36. vers „Fiúja” világos, hogy csak az Úr Jézus lehet.

„Azért ha a Fiú megszabadít titeket, valósággal szabadok lesztek.” (Jn8:36) Az „azért” itt az előző vers alkalmazását szabja meg. A „Fiú” nem más, mint az Úr Jézus Krisztus, s azért képes megszabadítani a bűn rabszolgaságából, mert Ő a Fiú. A Fiú nem rabszolgája az Atya családjának, hanem célját és hatalmát tekintve az Atyával egy: tökéletes közösségben van Vele, így teljesen fel van hatalmazva a bűn zsarnoksága és a Sátán uralma alatt állók felszabadítására. Népének „megszabadítása” volt a fő célja az isteni megtestesülésnek. Krisztus első szolgálati kijelentése az volt, hogy az Úr Lelke kente Őt fel azért, hogy „a foglyoknak szabadulást hirdessek… szabadon bocsássam a lesujtottakat” (Lk4:18). S az emberek olyannyira a bűn rabságában vannak, oly ténylegesen jobban szeretik a sötétséget, mint a világosságot, hogy valóban szabaddá kell őket tenni (v. ö. „nyugtat engem”, Zsolt23).

„Valósággal szabadok lesztek.” Szabadok mitől? Ez a keresztyén szabadság igazságát hozza elénk: a legfontosabb téma, de túl hatalmas ahhoz, hogy itt bármekkora részletességgel is tárgyaljuk.[47] A lehető legkevesebb szóval összefoglalandó, a keresztyén szabadság, a lelki szabadság ebben rejlik: először is megszabadulás a bűn kárhoztatásától, a törvény büntetésétől, Isten haragjától, Ézs42:7, 60:1, Rm8:1. Másodszor, szabadulás a Sátán hatalmából, Csel 26:18, Kol1:13, Zsid2:14-15. Harmadszor, a bűn rabszolgaságából, Rm6:14, 18. Negyedszer, az emberek hatalma alól, Gal4:8-9, 5:1, Kol2:21-22. Ennyit a dolog negatív oldaláról, most szóljuk pár szót a pozitívról is.

A keresztyének azért szabadulnak meg az imént felsoroltaktól, hogy szabadon szolgálhassák Istent. A hívő „az Úr szabadosa” (1Kor7:22), nem a Krisztusé, hanem „Istené”. Isteni titulus, ami még jobban kihangsúlyozza alávetettségünket az Ő tekintélyének. Mikor a bűnös megszabadul, nincs szabadsága követni a régi természetének hajlamait, mert az törvénytelenség lenne. A lelki szabadság nem engedély rá, hogy az tegyem, amit akarok, hanem megszabadulás a bűn és a Sátán rabszolgaságából, hogy azt tehessem, amit tennem kell: „hogy megszabadulván a mi ellenségeink kezéből, félelem nélkül szolgáljunk néki.

[47] Lásd a szerző „Keresztyén szabadság” című művét.

Szentségben és igazságban ő előtte a mi életünknek minden napjaiban." (Lk1:74-75) A Rm6:16-18 és a 22 tartalmazzák eme dolog pozitív oldalának az összefoglalóját, tanulmányozza ezt az olvasó gondos és imádságos szívvel.

„Tudom, hogy Ábrahám magva vagytok; de meg akartok engem ölni, mert az én beszédemnek nincs helye nálatok." (Jn8:37) Urunk cáfolata ezekben a szavakban nyilvánvaló. Még inkább kihangsúlyozta a tényt, hogy bár ezek a zsidók Ábrahám magva, de természetesen nem Isten gyermekei voltak. Ennek bizonyítéka a szívükben munkálkodó szörnyű ellenségeskedés volt. Meg akarták (hevesen vágytak rá) ölni Őt, Aki a Fiú volt. Persze, hogy nem voltak hát Isten gyermekei. Sőt, az Ígéjének sem volt helye bennük – a „nincs helye" szavakkal fordított görög kifejezés jelentése nincs bejárata. Nem fogadták be (v. ö. 1Thessz2:13). Ők pusztán az Ige út menti hallgatói voltak. S ez az, ami lényegileg különbözteti meg az üdvözült embert az elveszettől. Előbbi az, aki szelíden fogadja a beoltott Ígét (Jak1:21). Elrejti az Ígét a szívébe (Zsolt119:11). A hívő megadja annak az Ígének a bizalmat, a tiszteletet, átadja neki az irányítást, s szeretettel viszonyul hozzá. A világi ember nem ad helyet az Ígének, mivel az túlságosan lelki, túl szent, túl mélyenszántó. Ő el van telve a maga gondjaival, s túl elfoglalt és leterhelt ahhoz, hogy valódi figyelmet szenteljen Isten Ígéjének. Kimondhatatlan komolyak Krisztusnak ezek a félelmetes szavai: „A ki megvet engem és nem veszi be az én beszédeimet, van annak, a ki őt kárhoztassa: a beszéd, a melyet szólottam, az kárhoztatja azt az utolsó napon." (Jn12:48)

„Én azt beszélem, a mit az én Atyámnál láttam; ti is azt cselekszitek azért, a mit a ti atyátoknál láttatok." (Jn8:38) Krisztus még jobban kihangsúlyozza azt a végtelen szakadékot, ami ezeket a zsidókat elválasztotta Tőle. Az előző versben bizonyítékot szolgáltatott arra, hogy ezek az emberek, akik Ábrahám magva voltak, biztosan nem voltak Isten gyermekei. Itt elvisz az Ő valódi származásukhoz. A vers első részében azt jelenti ki, hogy az Általa tanított doktrína az volt, amit Atyjától kapott, s természete, és hajlamai is világosan mutatták, ki az Ő Atyja. Lelkileg bebizonyosodott, hogy a háromszorosan Szenttől származott: világiatlansága bizonyságot tett róla, hogy Attól, Aki lélek, jóságossága pedig azt mutatta meg, hogy Attól származik, Aki a szeretet. Ilyen az Ő Atyja.

„Ti is azt cselekszitek azért, a mit a ti atyátoknál láttatok… a cselekedeteitek megmondják, ki a ti atyátok, mint ahogyan az én tanításom is megmondja, ki az én Atyám. Az 'atya' mindkét esetben lelki modellt látszik jelenteni – azt a lényt, akiről az adott jellem mintázódik – a lényt, akinek a befolyása alatt formálódik ki az erkölcsi és a lelki alkat. Az emögött meghúzódó gondolat az, hogy az emberek érzelmei és viselkedése megformált dolgok, s annak a jellemét jelzik, aki ezeket megformálta. A cselekedeteitek, melyeket a hamisság és a rosszindulat jellemez, kellőképpen kimutatják, hogy erkölcsi és lelki szempontból se nem Ábrahám, se nem Ábrahám Istene a ti atyátok. A ti lelki jellemetek formálója nincs a mennyben, valahol máshol kell őt keresni." (Dr. J. Brown)

„Felelének és mondának néki: A mi atyánk Ábrahám" (Jn8:39). Ezek a zsidók bizonyára gyanították, mire utalnak Urunk az előző versben olvasható megjegyzései, de úgy tettek, mintha nem vették volna észre, s megpróbálták Őt úgy feltüntetni, mint Ábrahám rágalmazóját. Mikor azt mondták: „Ábrahám a mi atyánk", ez nem volt más, mint az önmagát mutogató természeti ember önteltsége. Elkülönítették magukat a pogányoktól: „a pogányok rabszolgaságban vannak, de Te most olyanokhoz szólsz, akik a szövetség népéhez tartoznak: mi a zsidó egyház tagjai vagyunk" – ez volt a megjegyzéseik jelentése. Nem nehéz észrevenni, milyen jól leírja ez egy manapság általános megfigyelést. Csak prédikáljon Isten szolgája a gyülekezetekben ebben az országban a természeti ember tönkrement és elveszett állapotáról, alkalmazza hűségesen az üzenetét a jelenlevőkre, s ugyanez lesz az eredmény, mint amiről itt olvasunk. A vallásos álhívők nagy tömegei, akik a kegyesség látszatát keltik, de nem tudnak, és nem mutatnak semmit annak erejéről, hevesen ellenállnak annak, hogy egy

kalap alá sorolják őket a kint levőkkel. Ezt fogják mondani: mi az igaz egyházhoz tartozunk, mi keresztyének vagyunk, nem hitetlenek.

„Monda nékik Jézus: Ha Ábrahám gyermekei volnátok, az Ábrahám dolgait cselekednétek." (Jn8:39) Nagyon egyszerű, mégis nagyon mélyenszántó volt ez. Azt, hogy ők Ábrahám „magva", Krisztus elismerte (37. vers), de természetesen nem voltak Ábrahám „gyermekei". A természetes leszármazás nevezetes ősüktől nem tette őket Isten családjának a tagjaivá. Ábrahám csak azoknak „atyja", akik „hisznek" (Rm4:11). Ez a megkülönböztetés konkrétan a Rm9:7-ben is meg van írva: „nem mindnyájan fiak, kik az Ábrahám magvából valók". Ábrahám „gyermekei" lelki kapcsolatra vonatkozik, míg Ábrahám magva pusztán testi kötelék, és „a test nem használ semmit" (Jn6:63).

„Ha Ábrahám gyermekei volnátok, az Ábrahám dolgait cselekednétek." Itt volt, és még ma is itt van a döntő próba. A természetes leszármazás nem számít semmit, az Istennel való lelki viszony a nagy kívánalom. Ajkaink megvallása egyáltalában semmit sem számít, ha nem erősíti meg életünk jelleme. Beszélni egyszerű, de a cselekedeteink, melyeket teszünk, tesznek arról bizonyságot, hogy kik vagyunk valójában. Egy fát a gyümölcseiről lehet megismerni. „Ábrahám dolgai" a hit és az engedelmesség cselekedetei voltak – az Istenbe vetett hité és az Ő Ígéje iránti engedelmességé. Ám az Ő Ígéjének „nem volt helye náluk". Hiábavaló volt hát a dicsekedésük. Ugyanúgy hiábavaló azé a tömegé is, akik azt mondják: Uram, Uram, de nem cselekszik azokat, amiket Ő parancsolt.

„Ámde meg akartok engem ölni, olyan embert, a ki az igazságot beszéltem néktek, a melyet az Istentől hallottam. Ábrahám ezt nem cselekedte." (Jn8:40) „Ábrahám ezt nem cselekedte. Ha Ábrahám gyermekei volnátok lelki értelemben – ha illenétek az ő jelleméhez – a viselkedését is utánoznátok. De a ti viselkedésetek az övének pont az ellenkezője. Ti egy ember meggyilkolására vágytok és azt tervezgetitek, aki pedig soha nem ártott nektek, s akinek az egyetlen bűne az, hogy fontos és üdvözítő, de nektek nem tetsző igazságokat hozott a tudtotokra. Ábrahám soha ilyesmit nem cselekedett. Ő készséggel fogadott minden közlést, ami a mennyből jött. Ő soha nem bántott senkit, még kevésbé egy isteni hírnököt, aki csak a kötelességét végezte. Nem, nem! Ha a gyermekek hasonlítanak a szüleikre, akkor Ábrahám nem a ti atyátok. Az, akinek a cselekedeteit cselekszitek, az a ti atyátok." (Dr. J. Brown)

„Ti a ti atyátok dolgait cselekszitek. Mondának azért néki: Mi nem paráznaságból születtünk; egy atyánk van, az Isten." (Jn8:41) Mikor a zsidók azt válaszolták: „Mi nem paráznaságból születtünk", véleményem szerint így értették: „Mi nem elfajult zsidók vagyunk, akiknek a vérét a bálványimádó szövetségek megfertőzték, mint például a samaritánusok esetében". Úgy látszik, ezt a szót az provokálta ki, amit Urunk a 35. versben mondott – „a szolga pedig nem marad mindörökké a házban" – ami burkolt utalás volt Ismáelre. S ha ez így van akkor a szavaik ezt jelentették: „Ábrahám igazi leszármazottai, nem az ágyas, hanem a feleség gyermekei vagyunk".

„Egy atyánk van, az Isten." Mennyire hangoztatják manapság ugyanezt mindenfelé! Azok ott a messzi vidékeken lehetnek pogányok, de Amerika keresztyén ország. Az egyháztagok elsöprő többsége van ezen a nézeten. Isten egyetemes atyasága, és az emberek egyetemes testvérisége a keresztyénség kedvelt dogmái. „Egy atyánk van, az Isten", a nagy vallásos tömegek hiedelme és dicsekedése. Mennyire alátámasztja ez nyitó megjegyzésünket, miszerint az előttünk levő igeszakaszt nem szabad az 1900 évvel ezelőtt elhangzott beszélgetésre korlátozni, hanem a ma létező emberi természetet is bemutatja, kimutatván az önteltség ugyanazon lelkét, amely ugyanannak a hamis magabiztosságnak az alapjára támaszkodik, s ugyanolyan ellenséges Isten Krisztusával szemben.

„Monda azért nékik Jézus: Ha az Isten volna a ti atyátok, szeretnétek engem: mert én az Istentől származtam és jöttem; mert nem is magamtól jöttem, hanem ő küldött engem." (Jn8:42). Ez közvetett, de határozott tagadása volt annak, hogy Isten az Atyjuk. Ha ők isten gyermekei lettek volna, *szerették* volna Őt, s ha szerették volna Őt, akkor természetesen

egyszülött Fiát is szerették volna, mert „mindaz, a ki szereti a szülőt, azt is szereti, a ki attól született” (1Jn5:1). Ők azonban nem szerették Krisztust. Noha Ő volt a láthatatlan Isten képmása, az Ő dicsőségének ragyogása, és az Ő személyének hű képmása, megvetették és elutasították Őt. A bűn rabszolgái voltak (34. vers). Krisztus Ígéjének nem volt helye bennük (37. vers), s megpróbálták megölni (40. vers). Dicsekvésük üres volt, állításuk teljességgel alaptalan.

„Miért nem értitek az én beszédemet? Mert nem hallgatjátok az én szómat.” (Jn8:43) Krisztus itt a lelkiismeretükhöz szólt. Az Ő kérdésének – kétségtelenül volt egy kis szünet azelőtt, hogy megválaszolta volna – a szívükre kellett volna hatnia. Miért nem értitek az én beszédemet? Ti azt állítjátok, hogy az Atya gyermekei vagytok, de akkor valami valahol biztosan nincs rendjén! Ugyanez a kérdés ugyanazzal az alkalomszerűséggel feltétetik mindenkinek ma is, akik Isten Ígéjét hallják. Ha ez az Ige úgy jut el hozzám, mintha ismeretlen nyelven szólna, akkor az azt mutatja meg, hogy Isten számomra idegen. Ha nem értem az Ő beszédét, nem lehetek egy a gyermekei közül. Ez természetesen nem azt jelenti, hogy képes leszek kipuhatolni az Ő csodálatos Ígéjének végtelen mélységeit. De, jellegzetesen szólva, ha nem értem az Ő beszédét – ami nem az értelemhez, hanem a szívhez szól – akkor minden okom megvan rá, hogy ennek az okát szorgosan kutassam.

„Mert nem hallgatjátok az én szómat.” A „hallgat” szó (héber tájszólás) azt jelenti: venni és hinni – v. ö. Jn9:27, 10:3, 12:47, Csel3:22-23, stb. S miért „nem hallhatták” ezek az zsidók az Ő Ígéjét? Azért, mert annak gyermekei voltak, akiben nem volt hit (5Móz32:20).[48] Azért volt ez így, mert nem volt fülük Isten számára, sem szívük az Ő Ígéje számára, s nem vágytak az Ő akaratának megismerésére. Ez annak volt a megerősítő bizonyítéka, hogy halottak a vétkeikben és a bűneikben, ezért nem Isten gyermekei. Kimondhatatlanul komoly dolog ez. Isten Ígéjének meghallása a szív egyfajta magatartása. Most nem a dolog isteni oldaláról beszélünk, mert igaz, hogy Magának az Úrnak kell a szívet felkészíteni (Péld16:1),[49] és halló füleket adni (Péld20:12). Emberi oldalról nézve azonban az ember teljességgel felelős azért, hogy halljon. Nem hallhatja azonban Isten gyenge hangját, míg a fülei tele vannak a világ szirén-énekeivel. De az, hogy nem akar hallani, nem menti fel őt, hanem inkább még jobban elítéli. Adja az Úr mind az írónak, mind az olvasónak, hogy nap mint nap úgy viselkedjenek, mint a kis Sámuel: „Szólj Uram, mert hallja a te szolgád”.

„Ti az ördög atyától valók vagytok, és a ti atyátok kívánságait akarjátok teljesíteni. Az emberölő volt kezdettől fogva, és nem állott meg az igazságban, mert nincsen ő benne igazság. Mikor hazugságot szól, a sajátjából szól; mert hazug és hazugság atyja.” (Jn8:44) Ez volt a fődolog, amire Urunk rávezetett. Először megcáfolta állításukat, miszerint hogy ők Ábrahám gyermekei. Másodszor megmutatta, hogy Isten nem az ő Atyjuk. Most nyíltan megmondja nekik, ki az ő atyjuk valójában: az ördög. Az ő jellemük nem isteni, hanem ördögi befolyás alatt formálódott. Isten nagy ellenségének erkölcsi hasonlósága világosan meglátszott rajtuk. „Makacs ellenállásotok az igazsággal szemben megmutatja kinek vagytok a rokonai: a hazugság atyjának. Abbéli vágyatok, hogy engem megöljetek bizonyságot tesz róla: benneteket az irányít, aki emberölő volt a kezdetektől fogva.”

A „ti az ördög atyától valók vagytok” igaz minden egyes újjá nem született lélekre. Megtagadván Istentől való függőségüket, tagadván az Ő tulajdonjogát, jobban szeretvén a sötétséget a világosságnál könnyű prédájává lesznek a sötétség hercegének. Ő megvakítja elméiket, irányítja lépteiket, s munkálja bennük mind az akarást, mint a gonosz örömeinek megcselekvését (Ef2:2). Az ember emiatt nem fordíthat hátat, és nem háríthatja a szégyent Istenre. Amint ugyanis Krisztus kijelenti, ők atyjuk kívánságait akarják teljesíteni, vagy

[48] A Károli-fordításban a „hit” szó helyett a „hűség” szerepel. Az itt álló angol szó a „faith”, ami hitet, bizalmat, hűséget, állhatatosságot jelent – *a ford*.

[49] A Károli-fordítás szerint: „Az embernél vannak az elme gondolatjai…”, míg az angol változatban „The preparations of the heart in man”, azaz „A szív felkészítései az emberben vannak…” – *a ford.*

inkább vágynak teljesíteni, ami a szó helyes jelentése. Ők jókedvű szolgák, önkéntes rabszolgák voltak.

„Mivelhogy pedig én igazságot szólok, nem hisztek nékem.” (Jn8:45) Az emberi faj most azt aratja, ami a kezdetben lett elvetve. Ősszüleink elvetették Isten igazságát, s hittek a Gonosz hazugságának, s azóta az ember teljes mértékben a hamisság és a tévelygés hatalma alatt áll. Hitelt ad a leggroteszkebb abszurditásoknak, de kételkedéssel fogadja azt, ami ezer hiteles megerősítéssel érkezik el hozzá. Egyesek azt fogják hinni, hogy nincs olyasmi, mint bűn és halál. Mások azt hiszik, hogy az emberek nem a bukott Ádám leszármazottai, hanem majmoktól származnak az evolúción át. Egyesek azt hiszik, nincs lelkük, és a halállal mindennek vége. Mások azt hiszik, hogy megvásárolhatják a mennyet a saját cselekedeteikkel. Ó a hitetlenség vaksága és ostobasága! De tárjuk eléjük az igazságot: hallassuk meg az emberekkel, hogy az Isten azt mondja, el vannak veszve, holtak a vétkeikben és a bűneikben, hogy az örökélet ajándék, s az örök gyötrelem az osztályrésze mindenkinek, akik ezt az ajándékot elutasítják, s az emberek nem hisznek majd benne. Nem hiszik Isten igazságát, mert szívük a hamisságot szereti – „hamisságot forgattok a ti szívetekben” (Zsolt58:3), „szeretik a hazugságot” (Zsolt62:5), a hazugságot választják „oltalmukul” (Ézs28:15), ezért „az igazságtól elfordítják az ő fülöket” (2Tim4:4), s noha mindig tanulnak, „de az igazság megismerésére soha el nem juthatnak” (2Tim3:7). Ezért mondja Krisztus az embereknek, hogy „mivelhogy pedig én igazságot szólok, nem hisztek nékem”.

„Ki vádol engem közületek bűnnel? Ha pedig igazságot szólok: miért nem hisztek ti nékem?” (Jn8:46) Úgy vélem, Krisztus itt egy ellenvetésnek ment elébe. A vád, amit épp az imént fogalmazott meg ellenük, nagyon komoly és metsző volt, s mégis, nyíltan felszólítja őket, hogy cáfolják meg. „Ha tagadjátok, amit most mondtam, és hazugsággal vádoltok engem, miképpen bizonyítjátok a vádatokat? Ki tud ténylegesen megvádolni engem ezzel, vagy bármilyen más bűnnel? Viszont ha nyilvánvaló, hogy én az igazat mondtam nektek, miért nem hisztek nekem?” Úgy vélem, ez röviden az Úr szavainak jelentése.

„A ki az Istentől van, hallgatja az Isten beszédeit; azért nem hallgatjátok ti, mert nem vagytok az Istentől valók.” (Jn8:47) Ennek jelentése, ahogyan én értem, az alábbi: Isten családjának minden egyes tagjában benne lakik a Szentlélek, s ennek következtében szeretettel, hódolattal, és engedelmes tisztelettel fogadja mennyei Atyja szavait, akárki által is jutnak el azok őhozzá. Ezért annak oka, hogy nem veszitek az én Ígémet az, hogy nem vagytok a gyermekei. Az „aki Istentől van” kettős gondolatot hordoz. Először is azt jelenti, hogy az illető az örökkévaló kiválasztás által Istenhez tartozik. Egy párhuzamot ezzel a Jn10:26-ban találunk: „ti nem hisztek, mert ti nem az én juhaim közül vagytok”. Ez az, ami az idők folyamán megkülönböztette a választottat a nem választottól. Előbbi a megfelelő időben hallgatta, vagy vette Isten szavait, az utóbbi nem. Másodszor, az „aki Istentől van” jelzi, hogy ő Istentől született, és benne van Isten családjában. Egy párhuzamot ezzel a Jn18:37-ben találunk: „mindaz, a ki az igazságból való, hallgat az én szómra”.

„Felelének azért a zsidók és mondának néki: Nem jól mondjuk-é mi, hogy te Samaritánus vagy, és ördög van benned?” (Jn8:48) Ez annak nyilvánvaló elismerése volt, hogy képtelenek megválaszolni az Úrnak. Teljesen legyőzetvén az érvelésükben a vulgáris és istenkáromló hőzöngéshez folyamodtak. De miért kellett ezeknek a zsidóknak Krisztust ezekkel a konkrét megnevezésekkel illetniük? Hiszem, hogy a válasz abban rejlik, amit Krisztus épp az imént mondott nekik. Kijelentette, hogy ők nem Ábrahám valódi gyermekei (39. vers), és azt is mondta, hogy az ördög az ő atyjuk (44. vers). Ők ezzel replikáztak: „te Samaritánus vagy, és ördög van benned”. Ezeknek a jelzőknek a jelentése világos: „samaritánus” alatt ők a nemzeti hit ellenségét értették, az „ördög van benned” alatt pedig olyasvalakit, aki felett egy büszke és hazug lélek uralkodik. Micsoda szörnyű sértéseket viselt el a dicsőség Ura!

„Felele Jézus: Nincs én bennem ördög; hanem tisztelem az én Atyámat, és ti gyaláztok engem.” (Jn8:49) Rágalmaik első részére nem válaszolt. Átsiklott fölötte, mint a zabolátlan gonoszság dühkitörése, azaz mint figyelemre nem méltó dolog felett. A másodikat kereken tagadja, s hozzáteszi: „hanem tisztelem az én Atyámat”. Akit az ördög irányít, az hazug, Krisztus azonban az igazságot mondta nekik. Akit az ördög sarkall, az kecsegteti az embereket, Krisztus azonban a legmegalázóbb kifejezésekkel írta le a bukott emberi természetet. Az, akit az ördög mozgat, felfuvalkodik a büszkeségtől, tiszteletet és hírnevet keres magának, de Krisztus csak Másvalaki tisztességét kereste, nevezetesen az Atyáét. Mennyeien hidegvérű, mennyeien méltósággal felruházott, mennyeien fennkölt volt ez a válasz. Hosszas tűrése, eme rágalmazókkal szemben tanúsított türelme csendes lelkülete és nyugodt viselkedése bizonyságot tettek róla, hogy Ő nem lehet más, csak Isten Fia.

„Pedig én nem keresem az én dicsőségemet: van a ki keresi és megítéli.” (Jn8:50) „’Ha megtenném, nem az igazat mondanám nektek. Ha a saját növekedésem lenne a célom, más utat kellene járnom, de hogy nem kapok tiszteletet tőletek – nem vagytok jó véleménnyel rólam – semmiképpen sem bátortalanít el. Van, Aki keresi, mármint az én dicsőségemet keresi. Van, Aki ügyel a hírnevemre. Van, Aki szent szövetségben esküdött meg, hogy engem, elsőszülöttként magasabbra emel a Föld királyainál is. S Aki keresi az én dicsőségemet, ítélni is fog. A bírói székben fog ülni, mikor megítél titeket.’ Ezek a szavak látszólag világosan azt a félelmetes felelősséget akarták jelezni nagyon látványos módon, amit magukra vontak. Krisztus Atyja akaratát cselekedte, amazok viszont megvetéssel kezelték Őt. Az Atya az Ő hűséges Szolgájának, az Ő szeretett Fiának dicsőségét kereste, s félelmetes lesz a nemtetszésének megnyilvánulása mindazok ellen, akik amennyire a hatalmukban állt, megszégyenítették az istenembert, Akit az Atya örömmel dicsőített.” (Dr. J. Brown)

„Bizony, bizony mondom néktek, ha valaki megtartja az én beszédemet, nem lát halált soha örökké.” (Jn8:51) Krisztus épp az imént mutatott rá az Ő és Ígéje elutasításának félelmetes következményeire – lesz valaki, Aki majd megítéli őket. Helyileg ez Isten szörnyűséges látogatására utal, ami i. sz. 70-ben következett be, de a végső utalás természetesen az örök ítéletre történik, ami „a második halál”. Az azokra váró kárhozattal szembeni éles és áldott ellentétben, akikben az Ígének „nincs helye”, Krisztus most azt mondja: „ha valaki megtartja az én beszédemet, nem lát halált soha örökké”. Áldott ígéret volt ez az Övéinek. De figyeljük meg, mennyire kiemeli itt az emberi felelősséget – az ígéret csakis azokra vonatkozik, akik megtartják Krisztus Ígéjét. „Megtartani” az Ígét annyi, mint a szívbe rejteni (Zsolt119:11). Megtartani az emlékezetben (1Kor15:3). Az Íge által kormányoztatni mindennapi életünkben (Jel3:8). A „nem lát (nem ismer meg, nem tapasztal meg) halált soha örökké” a büntető halálra, a bűn zsoldjára, az Istentől való örök elválasztottságra utal a pokol kínjai közepette. A hívő számára a fizikai felbomlás nem halál (elválasztás), hanem az Urához költözés (2Kor5:8).

„Mondának azért néki a zsidók: Most értettük meg, hogy ördög van benned. Ábrahám meghalt, a próféták is; és te azt mondod: Ha valaki megtartja az én beszédemet, nem kóstol halált örökké. Avagy nagyobb vagy-é te a mi atyánknál Ábrahámnál, a ki meghalt? A próféták is meghaltak: kinek állítod te magadat?” (Jn8:52-53) Micsoda látványos szemléltetése volt ez annak, amit Urunk a 43. versben mondott: nem értették a beszédét, és nem hallgatták a szavát. Nem lévén ítélőképességük, nem voltak képesek az Általa elmondottak lelki jelentését megérteni. Ilyen a természeti ember borzasztó állapota: Isten dolgai az ő számára bolondságok (1Kor2:14). Ami a csecsemőknek jelentetett ki Krisztusban, teljességgel el van rejtve azok elől, akik bölcsek és okosak saját maguk és a világ megítélése szerint (Mt11:25). Nem számít, milyen egyszerűen és nyilvánvalóan hirdettetnek a Szentírás igazságai, az újjá nem születettek képtelenek azokat megérteni. Képtelenek, mert érdeklődésük másfelé irányul. Képtelenek, mert nem alázzák meg magukat, és nem kiáltanak

Istenhez világosságért. Képtelenek, mert a szívük elidegenedett Tőle. Keresztyén olvasó, milyen bőséges okod van a hálaadásra Istennek, amiért értelmet adott neked (1Jn5:20)!

„Felele Jézus: Ha én dicsőítem magamat, az én dicsőségem semmi: az én Atyám az, a ki dicsőít engem, a kiről ti azt mondjátok, hogy a ti Istenetek," (Jn8:54) „Az én Atyám az, a ki dicsőít engem" – drága szavak ezek és érdemesek a hosszas tanulmányozásra és elmélkedésre. „Dicsőíteni" annyi, mint úgy tenni egy emberrel kapcsolatosan, vagy szólni róla, ami nemcsak a saját iránta érzett nagyrabecsülésünket mutatja ki, de másokat is az ő nagyrabecsülésére indít. Az Atyának a Fiú iránti nagyrabecsülését mutatta Iránta érzett szeretete és csodálata, valamint arra vonatkozó akarata, hogy mások is szeressék és csodálják Őt. Isten megtisztelte Őt a születésekor, mikor angyalokat küldött, hogy az Úr Krisztusként hirdessék. Megtisztelte Őt a csecsemőkorában, mikor keleti bölcseket küldött Hozzá, hogy imádják a fiatal királyt. Megtisztelte a keresztelésekor, mikor kijelentette, hogy Ő az Ő szeretett Fia. Megtisztelte a halálakor, mikor nem engedte, hogy az Ő teste romlást lásson. Megtisztelte a felemeltetésekor mikor azzal magasztalta fel, hogy a jobbjára ültette. Megtiszteli majd Ő a végítéletnél, amikor minden térdnek meg kell majd Előtte hajolnia, és minden nyelvnek meg kell majd vallania, hogy Ő az Úr. S az örökkévalóságban a megváltott nép fogja Őt tisztelni, mint tízezer közül a Legigazságosabbat a lelkükhöz. Végtelenül méltó a Bárány arra, hogy tisztességet és dicsőséget vegyen. Mind író, mind olvasó ügyeljen arra, hogy a mindennapi életében tiszteljük Őt, Aki oly hatalmas megtiszteltetésben részesített minket, hogy a „testvéreinek" nevezett.

„És nem ismeritek őt: de én ismerem őt; és ha azt mondom, hogy nem ismerem őt, hozzátok hasonlóvá, hazuggá leszek: de ismerem őt, és az ő beszédét megtartom." (Jn8:55) Azt, Aki Őt tisztelte, amazok nem attól függetlenül ismerték, hogy a gyermekeinek vallották magukat. Másrészt, ha tagadta volna az Atyjával kapcsolatos ismereteit, akkor Ő is ugyanolyan hazuggá vált volna, mint amazok, akik azt állították, hogy ismerik Őt. Krisztus azonban nem tagadta meg az Atyát, sőt, további bizonyítékát fogja adni Atyjával kapcsolatos ismereteiről az Ő Ígéjének betartásával. Számára ez az Ige a munka befejezését jelentette, ami Neki adatott, hogy a halálig, sőt a kereszthalálig engedelmes legyen. Mélyenszántó Ige ez a mi számunkra is. Ha valóban ismerjük az Atyát, az abból fog kiderülni, hogy engedelmeskedünk az Ő Ígéjének!

„Ábrahám a ti atyátok örvendezett, hogy meglátja az én napomat; látta is, és örült." (Jn8:55) Szó szerinti fordításban a görög szöveg ezt mondja: „Ábrahámot, a ti atyátokat ujjongó örömben tört ki, hogy meglátja az én napomat, meg is látta, és örült". A görög sokkal kifejezőbb és hangsúlyosabb, mint a mi angol fordításunk. Azt jelzi, hogy Ábrahám örömmel tekintett előre vágyai céljára, és ujjongott annak látásán. De mire utalt a mi Urunk, mikor azt mondta, hogy Ábrahám látta „az én napomat"? A görögben a „nap" úgy van kihangsúlyozva, hogy a névmás elé kerül: „napomat, enyémet". Hiszem, hogy itt a napot diszpenzációs értelemben kell érteni, s Krisztus egész korszakát jelenti, ami magában foglalja a két adventet. Aminek Ábrahám örvendezett, az valószínűleg először is Krisztus megaláztatása volt, ami a halálával ért véget, s ebben az okozta a pátriárkának a nagy örömöt, hogy tudta: az a halál minden bűnét eltörölte. Ezután látta Krisztus igazolását és felmagasztaltatását is.

De miképpen „látta" Ábrahám Krisztus „napját"? Hiszem, hogy itt hármas válasz adható: Először is Ábrahám *hit által* látta Krisztus napját Isten ígéreteiben (Zsid11:13). A Zsid11:10 és 16 világosan utalnak arra, hogy Isten Lelke olyan dolgokat is feltárt Ábrahám előtt, melyek nincsenek feljegyezve az Ószövetség lapjain. Másodszor, Ábrahám Krisztus napját *előképben* látta. Izsákot felkínálván az oltáron, majd visszanyervén őt, csodálatos előképét kapta a Megváltó halálnak és feltámadásának. Harmadszor, *speciális kijelentés* által. Az „Úr titka" azokkal van, akik félik Őt, s kétségem sincs afelől, hogy tetszett az Úrnak többet megmutatni az Ószövetség szentjeinek az Ő szövetségéből, mint amennyit mi általában feltételezünk (lásd Zsolt25:14).

„Ábrahám a ti atyátok örvendezett, hogy meglátja az én napomat; látta is, és örült.” Ennek a Krisztusról és a korábbiakkal való viszonyáról szóló kijelentés fontossága könnyen észrevehető. Konkrétabban, ez része volt az Ő válaszának az 53. versben olvasható utolsó kérdésükre: „Kinek állítod te magad?” Tágabb értelemben ez adta a végső bizonyítékát annak, hogy nem voltak Ábrahám gyermekei, mert nem cselekedték az Ő dolgait. Ha ezek a zsidók nem örvendeztek annak, hogy Krisztus megjelent előttük, akkor semmilyen értelemben sem hasonlítottak Ábrahámra.

„Mondának azért néki a zsidók: Még ötven esztendős nem vagy, és Ábrahámot láttad?” (Jn8:57) Mennyire vakok voltak! S mennyire képtelenek megérteni az Ő beszédét! Krisztus nem arról beszélt, hogy Ő látta Ábrahámot, hanem arról, hogy Ábrahám látta az Ő „napját”. Hatalmas volt a különbség e két dolog között, de ők nem voltak képesek megérteni.

„Monda nékik Jézus: Bizony, bizony mondom néktek: Mielőtt Ábrahám lett, én vagyok.” (Jn8:58) Itt a teljes feltárása az Ő dicsőségének, annak kijelentése, hogy Ő nem más, mint az Örökkévaló. S hogy így is értették, az nyilvánvaló abból, ami ezután következik.

„Köveket ragadának azért, hogy reá hajigálják; Jézus pedig elrejtőzködék, és kiméne a templomból, átmenvén közöttük; és ilyen módon eltávozék.” (Jn8:59) „Ez Immánuel, de egyetlen térd sem hajolt meg Neki, s nem részesítették tiszteletteljes hódolatban. Köveket ragadtak, hogy megkövezzék, de Ő elrejtőzve egy pillanatra a szentségtörő dühük elől, kiment a templomból.” (F. W. Grant)

„Jézus pedig elrejtőzködék, és kiméne a templomból, átmenvén közöttük; és ilyen módon eltávozék.” Félelmetesen komoly dolog ez napjaink vonatkozásában is. Az egész fejezet fő célja az, hogy Krisztust, mint „világosságot” mutassa be, valamint azt is, hogy ez a Világosság mit jelenített (mutatott) meg. Semmiféle észleléssel sem vagyunk képesek meglátni a bűn által okozott teljes romlást. Csak akkor lepleződik le teljesen az ember, ha az a Világosság világít. S amit itt konkrétan kimutatott, az nem más, mint a természeti ember vallásos elbizakodottságának teljes hiábavalósága.

A lelki ítélőképességet leszámítva a vallásoskodó álhívő egészen tisztességesen jelenik meg előttünk. Szemmel látható komolysága, szertartásossága, megkérdőjelezhetetlen buzgósága, heves buzgósága, hűsége az ügyhöz, amivel eljegyezte magát gyakran olyan álarcot képeznek, amelyen emberi szem nem képes keresztülhatolni. Ezeknek az álhívőknek a valódi jelleme mindaddig nem tárul fel, míg nincsenek kitéve Isten kutató *világosságának*. Csak mikor az *Ígét* hűségesen alkalmazzák rájuk, akkor tárul fel kétségbeejtő romlottságuk. Nem kicsapongó számkivetetteket, hanem ortodox zsidókat látunk itt köveket ragadni Isten Fiát megkövezendő, s tették ezt nem a közúton, hanem a templomban. Azóta sem fordultak jobbra a dolgok. Ha ma lenne itt Krisztus szolgai formában, s belépve a gyülekezeteinkbe, s megmondaná a vallásos álhívők nagy tömegeinek, hogy ők a bűn rabszolgái, az ördög atyától származnak, s az ő kívánságai megcselekedésének örülnek, akkor pontosan úgy viselkednének, mint testvéreik ezernyolcszáz évvel azelőtt. Borzasztóan lényeges a fejezet utolsó szava: a Megváltó „elrejtőzködék” előlük, és kiment a templomból. Ez ma is így van. A képmutató és önelégült, de vak vallásos formalisták elől Krisztus még mindig elrejtőzik. Akik tagadják, hogy szabadulásra van szükségük a bűn rabszolgaságából, azokat még mindig magukra hagyja. De hála Istennek, amiért meg van írva: „Mert így szól a magasságos és felséges, a ki örökké lakozik, és a kinek neve szent: Magasságban és szentségben lakom, de a megrontottal és alázatos szívűvel is, hogy megelevenítsem az alázatosok lelkét, és megelevenítsem a megtörtek szívét.” (Ézs57:15)

Az alábbi kérdések segítségére lesznek az érdeklődőnek a következő fejezet, a Jn9:1-7 tanulmányozásához:

1. Mi ennek az igeszakasznak a nagy tanítása?
2. Milyen tipikus képet tartalmaz?

3. Mit jelent a fejezetet megnyitó „és” szó? (1. vers)
4. Mire célzott Krisztus a 4. versben?
5. Miért mondta ismét Krisztus, hogy „e világ világossága vagyok”? (5. vers)
6. Mi volt a 6. és 7. verseknek a jelképes jelentése?
7. Mi a jelentése az „azért” szónak a 7. versben?

31. fejezet: Krisztus és a vak koldus, Jn9:1-7

Az előttünk álló fejezet összegzése az alábbi:

1. Krisztus meglátja a vakon született embert, 1. vers.
2. A tanítványok kérdése, 2. vers.
3. Krisztus válasza, 3-5. versek.
4. Krisztus megkeni a vak embert, 6. vers
5. Krisztus a tóhoz küldi az embert, 7. vers.
6. Az ember azonnali engedelmessége, 7. vers.
7. A csoda végbemegy, 7. vers.

Az, hogy a János 8 és 9 között szoros kapcsolat áll fenn, az egyértelmű a 99. fejezet nyitó szavából, s mikor a Szentlélek így összekapcsolt két dolgot, akkor kötelességünk, hogy gondos figyelmet szenteljünk a szembeállítás és az ellentét törvényének. A kis kötőszó a János 9 elején nagyon helyénvaló, mert az előző versben arról olvastunk, hogy Jézus elrejtőzött az Ő megkövezése céljából köveket ragadók elől. A 9:1-ben viszont egy születésétől vak embert látunk, aki képtelen meglátni az arra elmenő Megváltót. S hogy ez a két fejezet szorosan kapcsolódnak egymáshoz, az kiderül a Jn8:12 és 9:5 összevetéséből is: mindkettőben Krisztus jelentetik ki, mint „a világ világossága”. Ha figyelmesen elolvassuk az előttünk álló fejezet nyitó verseit és összevetjük azokat a János 8 tartalmával, kiderül, hogy ezek egy ellentét-sorozatot tárnak elénk. Például,a János 8-ban Krisztust a sötétséget feltáró „világosságként” látjuk, de a János 9-ben látást állít helyre. A János 8-ban a világosságot lenézik és megvetik, de a János 9-ben befogadják és imádják. A János 8-ban a zsidókat látjuk lehajolni, hogy köveket ragadjanak, a János 9-ben Krisztust látjuk lehajolni, hogy agyagot készítsen a megkenéshez. A János 8-ban Krisztus elrejtőzik a zsidók elől, a János 9-ben kijelenti Magát a vak koldusnak. A János 8-ban olyan társaságot látunk, akikben nincs helye az Ígének (37. vers), a János 9-ben olyasvalakit, aki azonnal válaszol az Ígére (7. vers). A János 8-ban Krisztust a templomon belül nevezik ördöngösnek (48. vers), a János 9-ben a templomon kívül van Úrnak elismerve (36. vers). A János 8 központi igazsága az emberi felelősséget próbára tevő világosság, a János 9 központi igazsága a szuverén kegyelemmel cselekvő Isten, miután az emberi felelősség csődöt mondott. Az utóbbi és a legfontosabb ellentétet meg kell néznünk részletesen is.

A János 8-ban elszomorító és megalázó kép tárult elénk. Ott Krisztus, mint „világosság” volt kijelentve, s szánalmasak voltak az általa megvilágítottak. Ez nagyon emlékeztet minket arra, amiről Isten Ígéjének pont az elején olvasunk. Az 1Móz1:2 egy romos világot mutat be nekünk, amelyet bebugyolál a sötétség. Az első dolog, mit Isten mondott: „Legyen világosság”, és „lőn világosság”. S mire világított rá a világosság? Mit mutattak meg a sugarai? A földre, amely „kietlen és puszta vala”, azaz a sivárság és a halál képét láttatták. Nem volt Nap, amely világított volna nappal, sem Hold, amely világított volna éjjel. Nem volt növényzet, nem volt mozgó teremtmény, nem volt élet. A halál leple függött a Föld felett. A világosság csak egyrészt azt a borzasztó rombolást tette láthatóvá, amit a bűn (itt a Sátán bűne) munkált ki,másrészt Isten szuverén jósága és mindenható hatalma szükségességét, hogy beavatkozzon, s életet és termékenységet hozzon létre.

Így van a János 8-ban is. Krisztus *a világ* világosságaként nemcsak Izrael, hanem az ember egyetemes istentagadásának állapotát is bemutatta. Kijelentette hatalmát a bűn rabszolgáinak felszabadítására (Jn8:32), de hallgatói tagadták, hogy rabszolgák lettek volna. Az Atya szavait szólta hozzájuk (Jn8:38), de ők nem értették, és nem hittek Neki. Elmondta nekik, hogy jellemük a Gonosz befolyása alatt formálódott, s hogy ők akarták, hogy így

legyen (Jn8:44), válaszul istenkáromló módon azzal vádolták, hogy ördög van Benne. Kijelentette, hogy Ő volt, Aki megörvendeztette Ábrahám szívét (Jn8:56), amazok erre kigúnyolták. Megmondta nekik, hogy Ő a nagy és örökkévaló „Vagyok" (Jn8:58), s amazok köveket ragadtak, hogy megkövezzék. Mindez a természeti ember festői, de pontos képét adja számunkra világszerte. A bűnös elméje ellenségeskedik Istennel, s gyűlöli Isten Krisztusát. Lehet nagyon vallásos, s önmagában tűnhet nagyon kegyesnek. De vetüljön rá Isten világossága, pukkanjon ki önteltségének buboréka, lepleződjön le kétségbeejtő romlottsága, szembesítsük Krisztus állításaival, s nemcsak kétkedő lesz, de dühös is.

Mi volt hát Krisztus válasza? Vajon az egész emberi fajnak hátat fordított? Vajon azonnal visszatért a mennybe, teljesen megundorodván attól a fogadtatástól, amit ebben a világban kapott? Nem lett volna csoda, ha az Atya akkor és ott visszahívta volna Fiát abba a dicsőségbe, amit otthagyott. Ó, de Isten a minden kegyelem Istene, s a kegyelemnek szüksége volt a bűn sötét hátterére, hogy csillogó ragyogása még jobban tündökölhessen. A kegyelmet azonban félreértenék, és nem becsülnék meg, ha mindenkinek egyformán felkínáltatna, mert abban az esetben az emberek úgy követelnék azt, mint őket megillető jogot, amiért Isten hagyta, hogy a faj bűnbe essen. Ó, az emberi értelem ostobasága! A kegyelem nem volna többé kegyelem, ha a bukott emberek bármiféle követelést támasztanának azzal szemben. Istennek nincsenek az emberekkel szemben kötelezettségei, miután a képviselőjük személyében valamennyien fellázadtak ellene. Ezért mondja, hogy „Könyörülök azon, a kin könyörülök" (Rm9:15). Az igazságnak ezt az oldalát tárja elénk nagyon látványosan az előttünk álló fejezet.

A János 8-ban láttuk az Isten jóságát megvető és az Isten Krisztusát gyűlölő természeti ember végtelen romlottságát. Itt, a János 9-ben látjuk kegyelemmel cselekedni az Urat, az Ő szuverén jóságának megfelelően. Ez a központi ellentét, amire ez a két fejezet mutat rá. Az előbbiben a Világosság az emberi felelősséget teszi próbára, utóbbiban a Világosság szuverén kegyelmet gyakorol, miután az emberi felelősség csődje nyilvánvalóvá lett. Az egyikben az ember bűnének leleplezését, a másikban Isten kegyelmének megmutatkozását látjuk.

„És a mint eltávozék, láta egy embert, a ki születésétől fogva vak vala." (Jn9:1) Az, ami ebben a szakaszban a fő, jelzi a nyitó vers. Az isteni kegyelem szuverenitása azonnal például szolgál Urunk cselekedeteiben és annak az illetőnek a jellemében, akire a kegyét ráruházza. A Megváltó látott valakit, de az ember nem látta Őt, mert nem volt képes látni, hiszen vak volt. S a vak ember nem is hívta segítségül Krisztust, hogy könyörüljön rajta. Az Úr volt a kezdeményező. Mindig ez a helyzet, mikor a szuverén kegyelem cselekszik. De nézzük meg a képben szereplő minden egyes részletet külön-külön.

„És a mint eltávozék, láta egy embert." Milyen áldott dolog! A Megváltó nem a Maga szomorúságával volt úgy elfoglalva, hogy az kizárta volna a másokét. Az elfogadás hiánya és a gyűlölet jelenléte körülötte majdnem mindenben, nem gátolta meg áldott Urunkat a mások iránti szolgálataiban, még kevésbé okozta, hogy abbahagyta volna. A szeretet „hoszzútűrő", és „mindent eltűr" (1Kor13). S Krisztus volt a megtestesült szeretet, ezért áradt Belőle az isteni jóság az emberek minden gonoszsága ellenére akadálytalanul. Mennyire megfeddi Krisztus tökéletessége a mi tökéletlenségünket és önzésünket!

„Láta egy embert, a ki születésétől fogva vak vala." Milyen szánalmas látvány! Elveszíteni egy kezet, vagy lábat szintén komoly hátrány, de a látás elvesztése sokkal inkább az. S ez az ember soha nem is látott. Mennyi örömtől volt ő elvágva! Milyen szűk világba zárta be őt a baja! S a vakság, mint a testi bajok közül az egyik, szintén a bűn következménye. Közvetlenül ez nincs mindig így, de közvetve igen. Ha Ádám soha nem lett volna engedetlen az Alkotójával szemben, akkor az emberek családja mentes lett volna a betegségektől és a szenvedésről. Tanuljuk meg isteni gyűlölettel gyűlölni a bűnt, mint minden szomorúságunk forrását, s emlékeztessen minket a szenvedők látványa arra, hogy micsoda borzalmas dolog a

bűn! De emlékezzünk arra is, hogy létezik valami végtelenül borzasztóbb dolog is, mint a fizikai vakság, és az időszakos szenvedés, nevezetesen a lélek betegsége és a vak szív.

„Láta egy embert, a ki születésétől fogva vak vala." Ez pontosan festi le a természeti ember szörnyű állapotát. A bűnös lelkileg vak. Értelme megsötétedett, és szíve megvakult (Ef4:18). Emiatt nem képes meglátni állapota rettenetes voltát, nem látja az őt közvetlenül fenyegető veszélyt, s nem látja, hogy Megváltóra van szüksége – „ha az ember nem születik újjá, nem láthat" (Jn3:3). Az efféle embernek több kell, mint világosság, képesség kell neki a világosság meglátásához. Nem számít, ha megjavítják a szemüvegét (reformálás), vagy korrigálják a látását (oktatás és kultúra), vagy szemkenőcsöt kap (vallás). Ezek egyike sem hat le, s nem is képes lehatolni a probléma gyökeréig. A természeti ember lelkileg *vakon születik,* s a születéskor meg nem kapott képességet nem pótolhatja a többi pótlólagos művelése. Az „anyja méhétől fogva pártütő" (Ézs48:8), a vétekben fogantatott és bűnben melengetett (Zsol51:7) embernek Megváltóra van szüksége az első lélegzetvételének pillanatától fogva. Ez Isten választottainak az állapota is újjá nem születetten – „természet szerint haragnak fiai valánk, mint egyebek is" (Ef2:3).

„Láta egy embert, a ki születésétől fogva vak vala." A néhai Ryle püspök felhívta a figyelmet arra a jelentős tényre, hogy az evangéliumok több vakságból, mint bármely más betegségből való meggyógyulást jegyeztek fel. Egy süketnéma, egy béna, egy lázas gyógyult meg, két leprás eset van feljegyezve, három halott támadt fel, de öt vak nyerte vissza a látását! Mennyire kihangsúlyozza ez a tényt, hogy az ember lelkileg vak! Ezenkívül a szövegben szereplő ember koldus is volt (8. vers) – újabb ecsetvonás a képben, mely nagyon pontosan lefesti természetes állapotunkat. A koldus a szegény bűnös: nincs neki semmije, az alamizsnákból él. Vak koldus – micsoda képe a szükségnek és a tehetetlenségnek! Vak a születésétől fogva – teljesen kívül esik az ember hatáskörén!

„És kérdezék őt a tanítványai, mondván: Mester, ki vétkezett, ez-é vagy ennek szülei, hogy vakon született?" (Jn9:2) Milyen csekély könyörülettel viseltettek látszólag ezek a tanítványok ez iránt a vak koldus iránt, és milyen közönyösek voltak az Úr kegyelmének kiáradása iránt! Ahelyett, hogy alázatosan és bizalommal telve várakoztak volna arra, mit tesz Krisztus, nekiálltak filozofálni. A dolog, amiről okoskodtak, a szenvedés és az egyenlőtlenség problémája volt az emberi létezés sorsában – olyan dolgok ezek, melyek minden ország és minden kor embereinek elméit foglalkoztatták, s Isten Ígéjének világosságától elkülönítve még mindig megoldatlanok. Sokan tétováznak értetlenül attól, ami körülöttük történik: hogy egyesek a kényelem és a luxus környezetébe születnek bele ebben a világban, míg mások mocsokban és szennyben látják meg a napvilágot, vagy hogy egyesek egészséges testel és jókora adag életerővel kezdik meg a halandóságot, míg másokat gyenge, vagy beteges szervezet hoz velük szemben komoly hátrányba. A tény, hogy egyesek az anyaméhtől fogva rokkantak, a különböző embereket nagyon különböző módon érinti. Sokan jórészt nem törődnek ezzel. Ha velük minden rendben van, akkor csak nagyon keveset gondolnak embertársaik problémáira. Vannak azonban mások, akik nem képesek közönyösek maradni, s akiknek az elméje válaszokat keres ezekre a titkokra. Miért születnek egyesek vakon? – ez nem lehet puszta véletlen. Mint büntetés a bűnre, a legkézenfekvőbb magyarázat. De ha ez a jó válasz, akkor *kinek* a bűneire?

„Mester, ki vétkezett, ez-é vagy ennek szülei, hogy vakon született?" Három elmélet alakult ki annak a kornak a filozófusai és teológusai között. Az első a babiloniak között terjedt el bizonyos mértékig, majd a perzsák és a görögök között szélesebb körben: ez volt a reinkarnáció tanítása. S ez volt az esszénusok és a gnosztikusok nézete is. Ők azt vallották, hogy az ember lelke újra és újra visszatér erre a Földre, és a büntetés törvénye szabályozza a ez eltérő átmeneti körülményeit. Ha a korábbi életében az ember súlyos bűnökben volt vétkes, akkor speciális büntetés szabatott ki rá a soron következő földi ciklusa során. Ezen a módon próbáltak a filozófusok választ adni az emberek közötti szembetűnő egyenlőtlenségekre.

Azok, akik most kényelemben és bővelkedésben éltek, a korábbi érdemeik gyümölcsét aratták le, azok viszont, akik a szenvedésbe és a szegénységbe születtek bele, a korábbi bűneik büntetését hordozták. S hogy a reinkarnáció eme tanítása bizonyos mértékben még a zsidók között is elterjedt, az világos a Mt16:13-14-ből. Mikor Krisztus megkérdezte a tanítványait: „Engemet, embernek Fiát, kinek mondanak az emberek?", ők így válaszoltak: „Némelyek Keresztelő Jánosnak, mások Illésnek; némelyek pedig Jeremiásnak, vagy egynek a próféták közül", s ez világosan megmutatja, hogy egyesek azt hitték, az egyik próféta lelke reinkarnálódott a názáreti Jézus testében. További bizonyítékát képezik annak, hogy a zsidók között is elterjedt némileg az a nézet, a Bölcsesség könyvében található alábbi szavak: „Tehetséges ifjú voltam ugyan, és jó lélek jutott részemül, vagy helyesebben, mivel *jó voltam,* tiszta testhez jutottam" (Bölcs8:19-20).

A rabbik között ennek az elméletnek azonban nem volt helye. Nélkülözött minden bibliai alapot, sőt olyannyira ellentétben állt az Ószövetség tanításaival, hogy teljes egészében elvetették. De miképpen tudták akkor magyarázni az emberi szenvedést? A többség az öröklődés törvényével magyarázta. Úgy vélték, a 2Móz20:5 adja meg a kulcsot az egész problémához: minden szenvedést a szülők bűneinek tulajdonítottak. Az Ószövetségnek azonban óvni kellett volna őket a 2Móz20:5 ilyen merész alkalmazásától. Legalábbis Jób történetének kellett volna módosítani a nézeteiket. Egyesek esetében ez be is következett, s a farizeusok között egy harmadik, még tarthatatlanabb elmélet alakult ki. Egyesek úgy vélték, hogy a gyermek képes még az anyaméhben is vétkezni, s ehhez az 1Móz25:22 szolgáltatta az alapot.

Eme uralkodó, és egymással összeütközésben álló elméletek és filozófiák következtében tették fel a tanítványok a kérdésüket az Úrnak: „Mester, ki vétkezett, ez-é vagy ennek szülei, hogy vakon született?" Nyilvánvalóan kíváncsiak voltak rá, mit mond majd erről. De miképpen vonatkozik ránk ez a vers manapság? Bizonyos, hogy ezeknek a tanítványoknak az okoskodása a vak koldus jelenlétében egy komoly figyelmeztetésre mutat. Biztos, hogy a teologizálás és a filozofálás veszélyéről beszél, miközben közönyösek maradunk az emberi szükségek iránt. Óvakodjunk, nehogy annyira elfoglaljuk magunkat a teológia problémáival, hogy elmulasszuk az evangéliumot prédikálni az elveszett lelkeknek!

„Felele Jézus: Sem ez nem vétkezett, sem ennek szülei; hanem, hogy nyilvánvalókká legyenek benne az Isten dolgai." (Jn9:3) Az Úr kettős választ adott a tanítványok kérdésére. Tagadót: ez az ember nem a bűn miatt született vakon. A „*sem ez nem vétkezett, sem ennek szülei*" szavakat nem abszolút értelemben kell venni, hanem mint a Szentírás megannyi más versét is, a környezetének megfelelő módosításokkal. A mi Urunk nem úgy értette, hogy sem ez az ember, sem annak szülei soha semmi bűnt el nem követtek, hanem úgy, hogy nem a bűneik voltak az oka a vakon születésnek. Minden szenvedés közvetve a bűn következménye, mert ha a bűn nem lépett volna be a világba, akkor nem létezne szenvedés az emberiség között. De nagyon sok szenvedés van, ami nem közvetlenül a bűn következménye. Az Úr közvetve megfeddi azt a lelkületet, amibe valamennyien hajlamosak vagyunk belemerülni. Nagyon könnyű a bíró szerepét játszani és ítéletet mondani mások felett. Ez volt Jób barátainak bűne is, ami a mi okulásunkra és figyelmeztetésünkre lett feljegyezve. Ugyanez a lelkület mutatkozik meg egyes „hitgyógyító" szektákban manapság. Ezekben nagymértékben eluralkodott az a nézet, hogy a betegség az életben valamely bűn következménye, s azért marad el a gyógyulás, mert elmaradt a bűn megvallása. Ez azonban nagyon kíméletlen és szigorú ítélet, s a legtöbbször téves is. Sőt, a legtöbbször a büszkeséget dajkálja. Ha egészségesebb vagyok a társaimnál, akkor ez nem lehet másért, mint hogy én nem vagyok olyan nagy bűnös, mint ők! Az Úr szabadítson meg minket az efféle elítélendő farizeuskodástól!

„Hanem, hogy nyilvánvalókká legyenek benne az Isten dolgai." Itt van Urunk válaszának pozitív oldala, s ez vet némi fényt a szenvedés problémájára. Isten a saját bölcs

megfontolásából gyakorta azért engedi meg a betegséget és a kórt, hogy megdicsőülhessen általa. Ez volt a helyzet Lázár esetében (Jn11:4). Így volt ez Péter halálával kapcsolatosan is (Jn21:19). S ez volt az oka Pál erőtlenségének is (2Kor12:9). De ez volt a helyzet ezzel a vak koldussal is: vakon született, hogy Isten hatalma megmutatkozhasson vaksága meggyógyításában, s ezáltal Krisztus megdicsőülhessen.

„Hanem, hogy nyilvánvalókká legyenek benne az Isten dolgai." Ne hagyjuk figyelmen kívül ezeknek a szavaknak a vonatkozását napjaink szenvedő szentjeire. Biztos, hogy a Megváltó eme szavai vigasztalást közvetítenek a szenvedőknek az Ő népe között. Nem azt jelenti ez, hogy csoda folytán gyógyulást várhatnak, hanem azzal vigasztalódhatnak, hogy Istennek bölcs (ha rejtett is) célját szolgálja az ő szenvedésük, amivel valamiképpen majd Ő fog megdicsőülni. Ez lehet, hogy nem válik azonnal nyilvánvalóvá, sőt talán évek alatt sem. Legalább harminc év telt el (lásd 23. vers) mielőtt Isten nyilvánvalóvá tette volna, hogy miért született ez az ember vakon. Ami Isten célját illeti a mi szenvedésünkkel, ami azt illeti, miképpen lesz elérve ez a cél, s mikor, nos ezek közül a dolgok közül egyik sem tartozik ránk. A mi dolgunk az, hogy alázatosan alávessük magunkat az Ő szuverén jótetszésének (1Sám3:18), s „általa gyakoroltassunk" (Zsid12:11). Abban biztosak lehetünk, hogy bármi, ami Isten dicsőségét szolgálja, végül majd nekünk is áldást fog hozni. Ezért hát ne kérdőjelezzük meg Isten szeretetét, hanem keressük a kegyelmet és nyugodjunk bele őszinte hittel a Rm11:36-ba és a Rm8:28-ba.

„Nékem cselekednem kell annak dolgait, a ki elküldött engem." (Jn9:4) S mik ezek a dolgok? Isten tökéletességeinek bemutatása, és a teremtményei szükségeinek gondozása. Efféle „dolgokat" azért kell tennie a Fiúnak, mert akaratban és természetben egy az Atyával. De kétségtelen, hogy van ezeknek a szavaknak másik jelentése is. Az „annak dolgai", Aki elküldte Krisztust nemcsak az Isten számára *kedves* dolgok voltak, hanem azok is, amelyeket Isten *eleve elrendelt*. Ezeket a dolgokat azért kell cselekedni, mert Isten örökkévalóan rendelte el őket – v. ö. a „kell" szóval a Jn4:4-ben és 10:16-ban.

„Eljő az éjszaka, mikor senki sem munkálkodhatik. Míg e világon vagyok, e világ világossága vagyok." (Jn9:4-5) Ez a kijelentés konkrétabban arra vonatkozik, amit Krisztusnak kellett megtennie – látóképességet kellett adnia ennek a vak koldusnak. Ez világos a 6. vers nyitó szavaiból: „Ezeket mondván". A csoda, amit Krisztus tenni készült látványos szemléltetését adja annak a még nagyobb csodának, mikor a lelki látóképesség isteni adományát kapja valamely választott bűnös. Neki az Istenség örök tanácsvégzésében elrendeltek alapján kell így megvilágosodnia – vessük össze a „kell" szóval a Csel4:12-ben. A bűnös üdvözítése nem pusztán teljességgel Isten „dolga", hanem mindenekelőtt olyasmi, amiben Isten örömét leli. Krisztus eme szavai világosan ezt jelentik. Mennyire áldott dolog tudni, hogy Isten minden dolga között a legdicsőségesebb az elveszett és poklot érdemlő bűnösök üdvözítésében mutatkozott meg, s hogy a Szentháromság Személyei együttműködnek a kegyelem kiárasztásában.

„Eljő az éjszaka, mikor senki sem munkálkodhatik." Krisztus itt mind a szavaival, mind a saját példájával megmutatja annak fontosságát, hogy a legtöbbet hozzunk ki a lehetőségeinkből. Földi szolgálatát kevesebb, mint négy év alatt befejezte, s most ez a négy év gyorsan közeledett a végéhez. Neki tehát az Atya dolgaival kellett törődni. Isten kényszer szorongatta. Bárcsak a sürgősség ugyanazon érzése késztetne minket arra, hogy áron is megvegyük az időt, tudván, hogy a napok gonoszok (Ef5:16). Micsoda komoly Íge ez a bűnös számára: „eljő az éjszaka, mikor senki sem munkálkodhatik"! Ez neki az életének nagy napja: előtte az örök sötétség homálya áll (Júd13). Meg nem váltott olvasó, a te „éjszakád" siet feléd. „Kellemetes időben meghallgattalak, és az üdvösség napján megsegítettelek. Ímé itt a kellemetes idő, ímé itt az üdvösség napja." (2Kor6:2)

„Míg e világon vagyok, e világ világossága vagyok." Látszólag arra a próbálkozásra utal, mellyel épp most törtek az életére (Jn8:59). Hamarosan eljön a kijelölt idő, mikor

elhagyja majd a világot, de addig, amíg ez be nem következik, az emberek nem voltak képesek megszabadulni Tőle. A világosság *világít* az emberek minden, a kioltására irányuló erőfeszítése ellenére. Ezeknek a zsidóknak a kövei nem voltak képesek megfélemlíteni, vagy meggátolni Őt, hogy befejezze a munkát, ami Neki adatott, hogy elvégezze azt. Épp az imént mutatkozott be „a világ világosságaként", leleplezvén gonosz szívüket. S most „a világ világosságaként fog" megnyilvánulni látást és üdvösséget adván ennek a szegény vak koldusnak.

„Ezeket mondván, a földre köpe, és az ő nyálából sárt csinála, és rákené a sarat a vak szemeire." (Jn9:6) Ez volt a példázat működés közben, s megérdemli a legnagyobb figyelmünket. Krisztus eljárásmódja, noha itt rendkívül sajátságos volt, mindazonáltal hatalmas jelentőségű. Sajátos volt, hiszen a látás kioltásának legbiztosabb módja sarat kenni valakinek a szemeire, de ez volt az egyetlen dolog, amit Krisztus ezzel a vak koldussal tett. Az is bizonyos, hogy titokzatos cselekedetének mélyenszántó jelképes jelentése volt. S hogy ez mi volt pontosan, azt fogjuk most megvizsgálni.

„Ezeket mondván, a földre köpe, és az ő nyálából sárt csinála, és rákené a sarat a vak szemeire." Az első dolog, amit tennünk kell, az, hogy alaposan tanulmányozzuk ezt a szövegkörnyezettel összefüggésben. S mi áll előttünk a szövegkörnyezetben? Ez: a „világ világossága" (Jn8:12), a „küldött" (Jn8:18), a „Fiú" (Jn8:36), Akit a zsidók által lenéztek és megvetettek. S miért? Mert olyan alantas külső megjelenéssel jelent meg előttük. Ők „test szerint" ítéltek (Jn8:15), megpróbálták megölni, mert Ő volt „az ember, aki megmondta nekik az igazságot" (Jn8:40). Nem voltak képesek meglátni Isteni dicsőségét, és beleütköztek a ténybe, hogy „emberhez hasonlóként" állt előttük.

S mivel van itt dolgunk a János 9-ben? Itt Krisztus ismét kijelenti, hogy Ő „a világ világossága" (Jn9:5), majd rögtön ezután ezt olvassuk: „Ezeket mondván, a földre köpe, és az ő nyálából sárt csinála, és rákené a sarat a vak szemeire". Biztos, hogy ezután már világos a jelentés. „Mint jelkép, ez Krisztus emberi mivoltára utalt a földi megaláztatásában és alacsonyságában, ami az emberek szemei elé tárult, de az élet isteni hatékonyságával Őbenne." (J. N. D.) Krisztus megjelent a zsidók előtt, de azok lelki ítélőképesség híján nem ismerték Őt fel. S ezt ette a vak koldus is, aki valójában a zsidókat képviselte. Látta ő, amikor Krisztus a szemére kente a sarat? Nem, dehogy. Ő még mindig ugyanolyan vak volt, mint annakelőtte, de ha nem is lett volna vak, most akkor sem látott volna. Akkor most mit kell tennie? Engedelmeskednie kell Krisztusnak. S mit mondott neki Krisztus, hogy megtegye? Figyeljük meg jól, ami most következik:

„És monda néki: Menj el, mosakodjál meg a Siloám tavában (a mi azt jelenti: Küldött). Elméne azért és megmosakodék, és megjöve látva." (Jn9:7) Ez is a prédikáció volt működés közben. Amire a vak koldusnak szüksége volt, az nem más, mint *víz*. S ez miről beszélt? Világosan az írott Ígéről (lásd a Jn3:5-höz fűzött megjegyzéseinket és v. ö. Ef5:26). Pont azért, mert a zsidók elmulasztották az Ígе vizét használni, maradtak a szíveik zártak. Lapozzunk a János 5-höz, és mit találunk ott? Látjuk, amint a zsidók megpróbálják megölni Krisztust, mivel egyenlővé tette Magát Istennel (18. vers). S mit parancsolt meg nekik? Ezt: „tudakozzátok az Írásokat" (Jn5:39). Ugyanezt látjuk a János 10-ben: a zsidók köveket ragadtak, hogy megkövezzék Őt (31. vers). S az Úr megkérdezte, miért teszik ezt. A válaszuk: „hogy te *ember létedre* Istenné teszed magadat" (33. vers). S miféle választ adott nekik Krisztus: „Felele nékik Jézus: Nincs-é megírva a ti törvényetekben?" Pontosan ezt parancsolta tehát meg (jelképesen) az Úr a vak koldusnak, hogy megtegye. Ő feltétel nélkül engedelmeskedett, s annak eredményeképpen elnyerte a látását. A zsidók és a koldus között ez volt a különbség: amazok azt gondolták, hogy látnak, s elvetették az írott Ígе bizonyságát. A koldus viszont tudta, hogy vak, ezért használta a vizet, amihez Krisztus küldte. Ez adja meg a kulcsot a jelen fejezet 39. verséhez, ami minden megelőzőt összefoglal: „És monda Jézus:

Ítélet végett jöttem én e világra, hogy a kik nem látnak, lássanak; és a kik látnak, vakok legyenek.”

Most rátérünk az előttünk levő Íge doktrínális jelentőségére. A vak koldust képviselő alaknak kell tekinteni, azaz Isten bármely választottját jelentheti. Vak a születésétől fogva, ezért kívül áll minden emberi segítségen és nincs semmije – alkalmasan festi le természetes állapotunkat. Krisztus megkereste, és anélkül, hogy egyszer is kiáltott, vagy könyörgött volna Hozzá, gondoskodott róla. Ebben csodálatos szemléltetését látjuk a szuverén kegyelem munkálkodásának, ahogyan elér hozzánk újjá nem született állapotunkban. Urunk módszere, ahogyan foglalkozott vele, elvileg ugyanaz a mód volt, ahogyan velünk is foglalkozott, mikor az isteni kegyelem eljött minket megmenteni.

„Ezeket mondván, a földre köpe, és az ő nyálából sárt csinála, és rákené a sarat a vak szemeire.” Ennek szemlátomást kettős jelentése van. Korszakos szempontból Krisztust jelképezte, amint bemutatkozik testben Izrael szemeláttára. Doktrínálisan ez előképe volt annak, ahogyan az Úr rányomja a bűnösre elveszett állapotát és szükségét a Megváltóra. A sárt felkenése a mi vakságunkat hangsúlyozza ki. „És monda néki: Menj el, mosakodjál meg a Siloám tavában.” Ez jelzi, hogy szükséges az Ígéhez fordulnunk és azt magunkra alkalmaznunk, mert ez Isten szavainak a megnyilatkozása, ami egyedül adja a világosságot (Zsolt119:130).

A tó neve, amihez a vak koldus megmosakodni küldetett, szintén nem jelentéktelen, s ez abból látszik, hogy a Szentlélek gondoskodott számunkra a jelentésének magyarázatáról. A megtestesült Isten, a Szentlélek által „Felkent” (Csel10:38) a bűnös szemei elé tárt célpont. Miképpen lett nekünk bemutatva? Nem mint pusztán lélek, s nem is angyal formájában, hanem mint „testté lett”. *Hol* lehet Őt megtalálni? Az írott Ígében. Amint ahhoz az Ígéhez fordulunk, azonnal megtudjuk, hogy az ember Krisztus Jézus nem más, mint az Atya „küldötte”. Egyedül az Ígén keresztül (ahogyan a Szentlélek tanítja) tudjuk megismerni az Isten Krisztusát.

„Elméne azért és megmosakodék, és megjöve látva.” (Jn9:7) A vak koldus egyszerű engedelmessége nagyon szép. Nem állt meg okoskodni és kérdéseket feltenni, hanem rögtön megtette, amit mondtak neki. Amint a régi puritán John Trapp (1647) mondja furcsán: „Vakon engedelmeskedett Krisztusnak. Nem szíriai szemekkel nézett a Siloámra, mint Naámán a Jordánra, hanem figyelmen kívül hagyva a gyógyulás valószínűtlenségét efféle eszközökkel, hitt, és tette, amit mondtak, vonakodás nélkül.” Az érdeklődő olvasó olvassa végig gondosan és imádságos szívvel az egész fejezetet, keresvén annak *személyes* vonatkozását. S tanulmányozzuk az alábbi kérdéseket:

1. Hogyan vonatkoznak a 8. és 9. versek a frissen üdvözült lélek történetére?
2. Mit tanítanak nekik a 10. és a 11. versek a frissen megtértről?
3. Miképpen illik a 12. vers az igeszakasz alkalmazásához a Krisztusban csecsemőre?
4. Tanulmányozzuk a 13-16. verseket hasonló szempontból.
5. Mire utalnak a koldus szavai a 17. versben? V. ö. a Jn4:19-hez fűzött megjegyzéseinkkel.
6. Mit tanít a 18. vers arról, hogy mit várhat a fiatal hívő?
7. Mit tanítanak a 20-23. versek arról, hogy mit kell tennie a Krisztusban csecsemőnek?

32. fejezet: Krisztus és a vak koldus (folytatás), Jn9:8-23

Az előttünk álló igeszakasz szokásos összegzésével kezdjük:

1. A szomszédok bizonytalansága, 8-9. versek.
2. A koldus kikérdezése, 10. vers.
3. A koldus válaszol, 11-12. versek
4. A farizeusok és a szombat, 13-14. versek.
5. A koldus a farizeusok előtt, 15-17. versek.
6. A zsidók kételkedése, 18. vers.
7. A koldus szüleinek kikérdezése, 19-23. versek.

Az előző fejezetünkben megmutattuk, hogy a János 9 nyitó versei miképpen szemléltetik áldott módon a szuverén kegyelem kiáradását a választott bűnösre. A kép minden részlete hozzájárul annak szépségéhez és pontosságához. A zsidók Krisztus iránti gyűlöletének sötét háttere előtt (8. fejezet) most azt látjuk, miképpen gondoskodik a Megváltó valakiről, aki pontosan a lelki állapotát festi le Isten minden egyes választottjának, mikor az Úr megkezdi rajta a kegyelem megkülönböztető munkáját. Hét dolgot olvasunk a Megváltó könyörületének alanyáról.

Először is, ő a templomon kívül volt, s ez azt a tényt ábrázolja ki, hogy természetes állapotában a választott bűnös el van idegenedve Istentől. Másodszor, vak, így képtelen volt meglátni a hozzá közeledő Megváltót. Harmadszor, a születésétől fogva volt vak, s ilyen a bűnös is – „gonosz fogantatása óta" (Zsolt58:3). Negyedszer, pont emiatt emberi segítség szóba nem jöhetett nála, amíg Isten be nem avatkozott, híján volt minden segítségnek és reménységnek. Ötödször, koldus volt (8. vers), képtelen megvenni bármiféle orvosságot, ha egyáltalában lett volna orvosság: teljességgel a jóindulattól függött. Hatodszor, nem fordult a Megváltóhoz, és nem kiáltott kegyelemért: ilyen a mi állapotunk is, mielőtt az isteni kegyelem munkálkodni kezd bennünk. Hetedszer, a tanítványok okoskodása (2. vers) szemlélteti a tényt, hogy semmilyen emberi szem sem sajnálja a bűnöst lelki nyomorúságában.

Az, ahogyan Urunk erről a szegény embertársunkról gondoskodott, előképe a napjainkban bennünk folyó kegyelmi munkájának. Figyeljünk meg ismét hét dolgot, Krisztussal és a vak koldussal kapcsolatosan. Először is, gyengéd könyörülettel tekintett arra, akinek oly nagy szüksége volt az Ő gyógyító érintésére. Másodszor, kijelentette, hogy ez az ember arra a célra teremtetett, hogy Isten hatalma és kegyelme megmutatkozhassanak benne (3. vers). Harmadszor, utalt rá, hogy Őt a szükség késztette (4. vers): a kegyelem örök tanácsvégzésének el „kell" végeztetnie abban, akit az isteni kegy kijelölt. Negyedszer, annak jelentette ki Magát, Akinek van hatalma világosságot adni azoknak, akik a sötétségben vannak (5. vers). Hatodszor, megmutatta neki az áldás eszközeit, és próbára tette a hitét (7. vers). Hetedszer, a koldus engedelmeskedett, s engedelmességében bizonyítékát nyerte annak, hogy a kegyelem csodája végbement benne. Mindezen hét dolognak megvan az ellenpárja a kegyelem birodalmában manapság is.

Amint követjük az isteni történetet és megfigyeljük a vak koldus tapasztalatait azután, hogy visszanyerte a látását, rájövünk, hogy továbbra is elénk tükrözi mindazt, aminek megvan a hasonlatossága mindazok lelki történetében, akiket Krisztus meglátogatott. Amiről itt a János 9-ben olvasunk, az több, mint egy réges-régen lezajlott esemény – pontosan azt írja le, ami napjainkban is megesik. Minél többet tanulmányozza a hívő ezt az igeszakaszt a saját lelki történetének fényében, annál jobban meglátja, mennyire pontosan leírja ez a történet a saját személyes tapasztalatait.

„A szomszédok azért, és a kik az előtt látták azt, hogy vak vala, mondának: Nem ez-é az, a ki itt szokott ülni és koldulni?” (Jn9:8) Mikor a kegyelem valódi munkája végbement egy lélekben, azt lehetetlen elrejteni szomszédok és ismerősök elől. Először maguk között fognak beszélgetni és jó adag kíváncsisággal és spekulációval kutatják majd, hogy mi is történhetett. A meg nem váltottak mindig is kételkedve fogadják Isten csodáit. Mikor valamelyik embertársuk üdvözül, nem tagadhatják, hogy radikális változás ment végbe, bár ennek természetét teljességgel képtelenek megmagyarázni. Nem tudják, hogy Krisztus megmutatkozása a megelevenített lélek külső életében amiatt van, mert most Krisztus benne lakozik. De még a hitetlen világ is kénytelen megjegyezni és közvetve elismerni, hogy az újjászületés valóságos dolog. Ó, kedves olvasó, ha az Úr Jézus rád vetette csodálatos kezét, akkor azok, akikkel napi kapcsolatban állsz, felismerik majd ezt a tényt. Látni fogják, hogy nem olyan vagy, amilyen lenni szoktál – hogy valódi változás állt be nálad – hogy a vérmérséklet és a vágyak, a szokások és befolyások, melyek egykor despotikus erővel uralkodtak rajtad, többé már nem uralnak – hogy bár néha előtör a gonoszság, de mégsem tart uralma alatt – hogy noha benned él, de nem uralkodik rajtad – bár fertőz, de nem kormányoz.

„Némelyek azt mondák, hogy: Ez az; mások pedig, hogy: Hasonlít hozzá. Ő azt mondá, hogy: Én vagyok az.” (Jn9:9) Milyen csodálatosan pontos ecsetvonás a képben! Mikor valaki, aki halott a vétkeiben és bűneiben megelevenedik az új életre, s új teremtménnyé válik Krisztusban, az óember még mindig megmarad. Az illető még nem szabadult meg a halál eme testéből, mert ahhoz meg kell várnia Urunk visszatérését. Az újjászületett emberben tehát kettős természet van, a régi nem semmisül meg, de beültetésre kerül az új. Ezt világosan előre vetíti a most vizsgált igevers: egyesek annak látták, akinek ismerték a szemei megnyílását megelőzően, mások új személyiséget láttak. Ez az, ami annyira rejtélyes az újjászületéssel kapcsolatosan. Az egyén még mindig ugyanaz, de az új összetevő és elem belépett az életébe.

„Mondának azért néki: Mimódon nyiltak meg a te szemeid?” (Jn9:10) Mennyire életszerű ismét! Aki kegyelmet talált az Úr előtt, most megkísértetik: hitét, hűségét, bátorságát kell próbára tenni. Nem sokkal korábban a megelevenített lélek felfedezi, hogy egy ellenséges világban él. Lehet, hogy először Isten nem engedi meg, hogy ez az ellenségesség nagyon agresszív formát öltsön, mert nagyon gyengéden bánik családjának csecsemőivel. De amint azok növekednek a kegyelemben, és erősekké válnak az Úrban és az Ő hatalmas erejében, Ő megengedi, hogy komolyabb próbák is érjék őket, s többé nem óvja őket nagy ellenségük hevesebb támadásaitól. Mindazonáltal próbáknak alá kell vettetniük a kezdetektől fogva, mert hitünk úgy fejlődik, hogy az Úrra vetjük terheinket, és az Ő erejében tökéletesítjük gyengeségünket.

„Mondának azért néki: Mimódon nyiltak meg a te szemeid?” Lehetőség nyílt rá, hogy aki ily csodálatos módon kapta a látását, most bizonyságot tegyen kegyes Jótevőjéről. *Megvallani* Krisztust, elmondani, milyen nagy dolgot tett érte az Úr, a frissen újjászületett lélek első kötelessége, s az ígéret: „Valaki vallást tesz én rólam az emberek előtt, az embernek Fia is vallást tesz arról az Isten angyalai előtt” (Lk12:8). De ez az utolsó dolog, amit a világ méltányol, vagy amire vágyik: az a bizonyos áldott név, mely minden név felett álló, sértés a számára. Szembeszökő észrevenni, hogy a koldus szomszédjai miképpen fogalmazták meg a kérdésüket. „*Mimódon* nyiltak meg a te szemeid?”, nem pedig „*Ki* nyitotta meg a szemeidet?” A kíváncsiságukat akarták kielégíteni, de nem akartak Jézus Krisztusról hallani.

„Felele az és monda: Egy ember, a kit Jézusnak mondanak, sarat készíte és rákené a szemeimre, és monda nékem: Menj el a Siloám tavára és mosódjál meg; miután pedig elmenék és megmosakodám, megjöve látásom.” (Jn9:11) Az ember bizonyságtétele egyszerű volt és őszinte. Még nem kapott túl sok világosságot, de hűséges volt ahhoz a világossághoz, amit már birtokolt, s ez a módja annak, hogy többet kaphasson. Nem spekulált, vagy filozofált, hanem egyenesen számol be arról, amit az Úr tett vele. Ennek az embernek a

bizonyságtételében két dolgot kell megemlíteni, melyek pontosan szemléltetik a frissen üdvözült lelket manapság is. Először is inkább Krisztus munkája, semmint a személyisége nyűgözte le őt: bizonyságtételében inkább azt emelte ki, mit tett Krisztus, nem pedig azt, hogy ki volt Ő Maga. Ez a helyzet velünk is. Az első dolog, amit megragadunk, az Úr Jézus kereszten elvégzett munkája, az Ő áldozati halála, mely eltörölte bűneinket. Személyének végtelenül nagy értékét később ismerjük meg, ahogyan a Lélek feltárja előttünk az Ígén keresztül. Másodszor, Krisztus személyével kapcsolatosan az Ő *emberi*, és nem az *isteni* mivoltáról beszélt ez az ember. S vajon nem így volt velünk is? „Egy ember, a kit Jézusnak mondanak" – vajon áldott személyének nem ez az összetevője töltötte be először a látomásunkat? „Egy ember, a kit Jézusnak mondanak" az Ő alacsonyságáról és megaláztatásáról beszél. Később, ahogyan tanulmányozzuk az Írásokat, és növekszünk az Úr ismeretében, felfedezzük, hogy az ember Jézus Krisztus nem más, mint Isten Fia.

„Felele az és monda: Egy ember, a kit Jézusnak mondanak, sarat készíte és rákené a szemeimre, és monda nékem: Menj el a Siloám tavára és mosódjál meg; miután pedig elmenék és megmosakodám, megjöve látásom." Ez a drága „Jézus" név volt a leggyűlöletesebb ezek előtt a zsidók előtt, a koldus mégis bátran megvallotta. „A szegény ember világi érdekeit szolgálta volna, ha eltussolja az igazságot azzal kapcsolatosan, hogy mi történt vele. Élvezhette volna Krisztus munkája gyümölcsének előnyét, de mégis elkerülte volna az Ő neve megvallásának a világ ellenségességével szembeni göröngyös útját. Élvezte volna a látását, s egyidejűleg megtartotta volna a helyét a tiszteletreméltó vallásoskodó határain belül. Learathatta volna Krisztus munkájának gyümölcsét, de mégis elmenekült volna az Ő neve megvallásának szidalmaitól.

Milyen gyakran ez a helyzet! Ó jaj, milyen gyakran! Ezrek hallgatják nagyon szívesen, hogy mit tett Jézus, de nem akarnak azonosulni a számkivetettségével és elutasított nevével. Más szavakkal, egy modern és népszerű kifejezéssel szólva, 'Mindkét világot ki akarják aknázni' – olyan felfogás ez, amelytől undorodnia kell mindenkinek, akik igaz szívvel szeretik Krisztust – olyan eszme, amelyet az igaz hit egyáltalán nem ismer. Nyilvánvaló, hogy a történetünk alanya semmit sem tudott az efféle életelvekről. Krisztus megnyitotta a szemeit, és ő nem volt képes nem beszélni erről, elmondani, ki tette ezt és miképpen ment végbe. Őszinte ember volt. Nem voltak kevert indítékai. Nincs rosszat sejtető kifogás, nincsenek hátsó gondolatok. Örülsz neki?" (C. H. M.)

„„Felele az és monda: Egy ember, a kit Jézusnak mondanak, sarat készíte és rákené a szemeimre, és monda nékem: Menj el a Siloám tavára és mosódjál meg." Van itt egy apró részlet, ami látványosan tanúskodik a történet valódiságáról, s ez pedig nem más, mint annak *kihagyása* ennek az embernek a történetéből, hogy a Megváltó mit tett érte. Meg kell említeni: a koldus nem említette, hogy Krisztus a földre köpött és úgy készített sarat. Mivel vak volt, nem láthatta, hogy mit cselekedett az Úr, csak érezhette, amit *rákent*! Pontosan az efféle önkéntelen egybeesések, mesterkéletlen ecsetvonások teszik még nyilvánvalóbbá ezeknek az isteni történeteknek a valóságosságát.

„Mondának azért néki: Hol van az? Monda: Nem tudom." (Jn9:12) Ugyanolyan dicséretes volt ennek az embernek a szerénysége is. Ő az általa birtokolt világosságnak megfelelően cselekedett, de nem lépett azon túl. Nem színlelte, hogy olyan ismeretekkel rendelkezik,amelyek ténylegesen még nem voltak a birtokában. Ó, bárcsak valamennyien ilyen egyszerűek és őszinték lennénk! Mikor a szomszédok megkérdezték: „Nem ez-é az, a ki itt szokott ülni és koldulni?", ő ezt válaszolta: „Én vagyok az." – mert bár a legilletlenebb dolog egy keresztyén számára az újjászületése előtti napjainak bűneivel hivalkodni, ugyanolyan rossz, ha tagadja, mi volt ő, mikor megkérdezik. Ezután megkérdezték: „Mimódon nyiltak meg a te szemeid?", s ő vonakodás nélkül elmondta nekik, nem felejtvén el megemlíteni Jótevője nevét. Most azt kérdezték: „Hol van az?", s ő őszintén válaszolt „Nem tudom." A Krisztusban csecsemő egyenes, és nem vonakodik elismerni, hogy sok dolgot nem

ismer. De szomorú megfigyelni, hogy milyen gyakran válik büszkévé, és semmisíti meg ezt az egyszerűséget és őszinteséget. Keresztyén olvasó, és különösen Krisztusban csecsemő, ne vonakodj elismerni a tudatlanságodat. Mikor olyan kérdést tesznek fel, amelyet nem tudsz megválaszolni, válaszolj őszintén: „Nem tudom”. Ne színleld, hogy tudod, amit nem tudsz, és ne folyamodj spekulációkhoz.

„Vivék őt, a ki előbb még vak volt, a farizeusokhoz.” (Jn9:13) „Most a korábban vak koldus felkeltette a farizeusok különleges figyelmét. Nagyon valószínű, hogy sokan ügyet sem vetettek rá. Egy vak koldus! Ki pazarolna egyetlen gondolatot is arra, akinek az állapotát annak bizonyítékának tekintették, hogy bűnben született? A többé már nem vak koldus azonban egész más dolog volt. Vajon azért igyekeztek megismerni a jótéteményt, amit kapott, hogy tisztelhessék a Jótevőt, vagy hogy maguknak is kérjenek jótéteményeket? Épp ellenkezőleg. Erőfeszítéseik arra irányultak, hogy megfosszák hitelességétől a csodát, amit az Isten által küldött Személy tett. Ő, Aki nem sokkal korábban kijelentette Magáról a templomban, hogy Ő az Isten, most megnyitotta ennek az embernek a szemeit. Az isteni Fenség megsértését, aminek a zsidók az Ő isteni mivoltának kijelentését tekintették, egy csoda követte, aminek a templomi koldus volt az alanya. Ők rossz hírét akarták kelteni az Úrnak. Kijelentették, hogy megszegte a szombatot, ezért ezt a csodát nem szabad a mindenható hatalom és jóindulat megnyilvánulásának tekinteni.” (C. E. Stuart)

„Vivék őt, a ki előbb még vak volt, a farizeusokhoz.” Ez sokkal komolyabb próba volt a számára, mint az, amelyiken épp az imént ment keresztül a szomszédjaival. Ez hite valódi próbája volt. A farizeusoknak az Úrral szembeni ellenállása, valamint abbéli vágyuk, hogy megszabaduljanak Tőle, közismert volt: s nem volt titok elszántságuk sem, hogy mindenkit kirekesszenek, akik Krisztusnak vallják Őt (22. vers). Velük szembekerülni valóban megpróbáltatást jelentett. Jaj, a történetnek ez a része is megismétlődik manapság. Természetesen megismétlődik, mert akik a legrosszabbul kezelik a fiatal hívőt, azok nem nyíltan hitetlenek, és ateisták, hanem azok, akik nagy zajjal űzik vallásos elfoglaltságaikat. Ezeknek a farizeusoknak sok követője van, fajtájuk távol áll a kihalástól, s leszármazottaik manapság is ugyanazokat a vallási főhelyeket foglalják el, mint ősatyáik egykor.

„Mikor pedig Jézus a sarat csinálá és felnyitá ennek szemeit, szombat vala.” (Jn9:14) Két megfigyelést kell tennünk ezzel a verssel kapcsolatosan. Először is, Urunk itt azt tanítja nekünk, hogy a negyedik parancsolat szavait: „semmi dolgot se tégy azon [szombaton]”, nem szabad abszolút értelemben venni, minden módosítás nélkül. A saját példájával mutatta meg nekünk, hogy a szükségszerűség és a könyörületesség cselekedetei egyformán megengedettek. Ez a 14. vers tehát Krisztus dicsőségét tükrözi vissza. Szombat volt: mivel volt Ő elfoglalva? Először (és figyeljük meg a sorrendet) elment a templomba, hogy ott Isten Ígéjével szolgáljon, utána pedig azt látjuk, amint könyörülettel szolgál egy szükségben levőnek. Tökéletes példát hagyott ránk.

Másodszor arra hívjuk fel a figyelmet, hogy Urunk tökéletesen tudatában volt annak, hogy ha megteszi a csodát szombaton, az sértés lesz az ellenségei számára. Ugyanennek az alapelvnek másik szemléltetését látjuk a Márk 7:2-ben: „És látván, hogy az ő tanítványai közül némelyek közönséges, azaz mosdatlan kézzel esznek kenyeret, panaszkodának”. Noha tökéletes engedelmességgel adózott Isten törvényeinek, Krisztus nem törődött az emberek parancsolataival. Ne váljon a hívő rabszolgává azzal, hogy a vallásos törvénykezők utasításaihoz tartja magát, mikor szabályaik és rendeleteik nélkülözik a támogatást a Szentírásban.

„Szintén a farizeusok is megkérdezék azért őt, mimódon jött meg a látása? Ő pedig monda nékik: Sarat tőn szemeimre, és megmosakodám, és látok.” (Jn9:15) Ez egy jóhiszemű erőfeszítés volt ezeknek a farizeusoknak a részéről, mely arra irányult, hogy megvizsgálják annak az áldott Valakinek a tanítását, Akinek a szavait hallották, és Akinek a hatalma most oly feltűnő módon mutatkozott meg. Ők – vagy legalábbis a befolyásosak közöttük, mert

ebben az evangéliumban a „zsidók” mindig a vallási vezetőkre, vagy ügynökeikre vonatkozik – már megegyeztek: ha valaki azt vallja, hogy Jézus a Krisztus, rekesztessék ki a zsinagógából (22. vers). Azaz, szándékosan csukták be szemüket az igazság előtt, ezért lehetetlen volt a számukra felfogni azt az előítéleteiktől elvakítottan. Kettős céljuk volt: megfosztani a hitelétől a csodát, és megfélemlíteni azt, aki annak alanya volt. Figyeljük meg a kérdésük formáját. Ők is azt kérdezték a koldustól, hogy *miképpen* jött meg a látása, nem azt, hogy *ki* volt az, aki ily kegyesen megáldotta őt.

„Ő pedig monda nékik: Sarat tőn szemeimre, és megmosakodám, és látok.” A megvilágosodott koldust nem lehetett megfélemlíteni. Egyenest választ adott a szomszédjai kérdezősködésére, és ugyanolyan őszinte és bátor most Krisztus nyílt ellenségei előtt is. Hűséges bizonyságtétele fontos leckét tanít itt nekünk. Az emberi kihallgatók mögött nem nehéz felismerni a lelkek nagy ellenségét. A Sátán az, aki a tüzes dárdákat hajigálja, még ha a vallásoskodókat használja is eszközként. Ezek azonban erőtlenül aláhullnak a hit pajzsáról, és ez van itt szemléltetve. Lehet valaki a leggyengébb csecsemő Krisztusban, de amíg az Isten által neki adott világosságnak megfelelően jár, a gonosznak nincs hatalma arra, hogy ártson neki. Csak mikor kioltjuk azt a világosságot, vagy mikor hűtlenek vagyunk Krisztushoz, akkor válunk erőtlenné és esünk az ellenség könnyű prédájául. Az viszont, aki előttünk van, a neki adott világosságnak megfelelően cselekedett, ezért az oroszlán hiába ordított rá.

„Mondának azért némelyek a farizeusok közül: Ez az ember nincsen Istentől, mert nem tartja meg a szombatot.” (Jn9:16) Szembeszökő az ellentét azzal, amit az imént láttunk. Ezek a farizeusok hátat fordítottak a világosságnak, így a sötétségük csak még hatalmasabb lett. A lelki ítélőképesség híján teljességgel képtelenek voltak meghatározni, mi volt a szombatnap helyes használata és törvényes alkalmazása, s mi nem. Nem értették, hogy „a szombat lőn az emberért” (Mk2:27), azaz a lelke előnyére és a teste javára. Igaz, a napot, amelyet Isten a kezdetben megáldott, szentnek kellett megtartani, de ez soha nem irányult a szükségletek és a könyörület cselekedeteinek kizárására, amit tudniuk kellett volna az ószövetségi Írásokból. Így azzal, hogy hibát találtak Krisztusban, mivel szombatnapon nyitotta meg ennek a vak koldusnak a szemeit, ők csak a tudatlanságukat árulták el és lelki vakságukat mutatták be.

„Mások mondának: Mimódon tehet bűnös ember ilyen jeleket? És hasonlás lőn közöttük.” (Jn9:16) Csodálnánk, ha az egyike az ekképpen felszólalóknak nem Nikodémus lett volna! Az itt használt érv szigorúan párhuzamos „Izrael tanítójának” a Jn3:1-2-ben olvasható szavaival. Azután az, hogy ezt olvassuk: „és hasonlás lőn közöttük”, megmutatja, hogy a másodjára felszólalók tartották magukat álláspontjukhoz és nem voltak hajlandók csatlakozni Krisztus nyílt ellenségeihez. Erről a versről mondta a puritán Bullinger: „Nem szükségszerűen gonosz minden *hasonlás*, mint ahogy nem szükségszerűen jó minden egyetértés sem!”

„Újra mondának a vaknak: Te mit szólsz ő róla, hogy megnyitá a szemeidet?” (Jn9:17) A Gonosz erőtlen az arra irányuló erőfeszítéseiben, hogy előnyt szerezzen Krisztus juhaival szemben. Visszaveretvén a Krisztus iránti nem várt barátságosság által, az ellenség a figyelmét ismét a koldusra irányította: „újra mondának a vaknak”. Figyeljük meg azt a gyakoriságot, amellyel ezek a szavak ebben az igeszakaszban használatosak: 15, 17, 24, 26. versek. A Gonosz kitartása gyakran megszégyeníti a mi szégyenletes ingatagságunkat.

„Te mit szólsz ő róla, hogy megnyitá a szemeidet?” Fürkésző kérdés volt ez. A koldus hite most nyíltan próbára tétetett: vagy meg kell vallania, vagy meg kell tagadnia Jótevőjét. Ő azonban nem hátrált meg és nem színlelt. „Hogy próféta.” Az isteni kegyelem nem mondott benne csődöt a szükség órájában, hanem lehetővé tette a számára, hogy szilárdan megálljon és jó bizonyságot tegyen. Áldott legyen az Ő neve: Isten kegyelme *elégséges* úgy a legfiatalabbnak és leggyengébbnek, mint a legfelnőttebbnek és a legerősebbnek is.

„Ő pedig monda: Hogy próféta.” (Jn9:17) Határozott előrelépést látunk itt. Mikor a szomszédjainak válaszolt, a koldus egyszerűen csak úgy utalt Krisztusra, mint „egy emberre, a kit Jézusnak mondanak” (11. vers), de most már olyasvalakinek tartja, Akinek a szava isteni, mert a „próféta” Isten szája volt. Ez a legáldottabb dolog. Először pusztán Krisztus munkájával volt elfoglalva, most elkezdi felismerni Személyének dicsőségét: növekedő értelem volt ez. S Isten sem önkényesen adományozza ezt. Mikor a hívő ahhoz a világossághoz hűségesen jár, amivel rendelkezik, kap még többet. Így volt ez akkor és ott, és így van most is. Ez a jelentése annak az igeversnek, amely oly sokakat összezavart: „Meglássátok azért, mimódon hallgatjátok: mert a kinek van, annak adatik; és a kinek nincs, még a mijét gondolja is hogy van, elvétetik tőle”: az utalás is a használt és a nem használt világosságra van – figyeljük meg az „azért” szót, ami a 16. versre utal vissza. Máté evangéliumában így olvassuk: „Mert a kinek van, annak adatik, és bővölködik”. Látványos szemléltetése szerepel itt ennek a János 9-ben. Most már volt világossága a koldusnak, s hagyta, hogy az a világosság ragyogjon, ezért még több adatott neki. Később majd látjuk, miképpen adatott meg neki a bővelkedés.

„Ő pedig monda: Hogy *próféta*.” Ez nem az első eset, amikor Krisztust „prófétának” mondták ebben az evangéliumban. A Jn4:19.-ben olvassuk, hogy a samáriai asszony ezt mondta a Megváltónak a forrásnál: „Uram, látom, hogy te próféta vagy.” A Jn6:14-ben: „Az emberek azért látva a jelt, a melyet Jézus tőn, mondának: Bizonnyal ez ama *próféta*, a ki eljövendő vala a világra.” Majd a Jn7:40-ben: „Sokan azért a sokaság közül, a mint hallák e beszédet, ezt mondják vala: Bizonynyal ez ama Próféta.” Ezek az utalások szoros összhangban állnak ennek a negyedik evangéliumnak a jellegével és témájával. A próféta Isten *szája* volt, s János evangéliumának nagy célja, amit a nyitó verse is jelez, hogy az Úr Jézus, mint „az Ígét” fesse le!

„Nem hivék azért a zsidók róla, hogy vak vala és megjöve a látása, mígnem előhívák annak szüleit, a kinek megjöve a látása” (Jn9:18). Mennyire kételkedők az újjá nem születettek! A Szentírás úgy nevezi őket, mint „gyermekek, akikben *nincs hit*” (5Móz32:20). Fantasztikus csoda történt, de ezek a zsidók úgy döntöttek, hogy nem hisznek benne. Annak egyszerű, de hangsúlyos bizonyságtétele, akin ez a csoda végbement, nem számított semmit. Micsoda lecke ez a frissen megtért számára! Csodálván, amit a Megváltó oly kegyelmesen elvégzett rajta és benne, sóvárogván, hogy mások is ismerjék Őt el a magukénak, előáll, és bizonyságot tesz kegyelméről és hatalmáról. Telve buzgósággal és reménységgel, azt várja, hogy egyszerű lesz meggyőzni másokat annak valóságáról, amit az Úr érte tett. Ó! Nem kell sok idő, és ezek a ragyogó várakozások csalódásba mennek át. Hamarosan megérez valamit abból a félelmetes és megrögzött hitetlenségből, ami meg nem váltott embertársainak a szívét kitölti. Neki meg kell látnia, hogy nincs hatalma meggyőzni őket, és semmi, csak a kegyelem csodája, Maga Isten legyőzhetetlen erejének a fellépése elégséges a testi elme ellenségességének legyőzéséhez.

„És megkérdezék azokat, mondván: Ez a ti fiatok, a kiről azt mondjátok, hogy vakon született? mimódon lát hát most?” (Jn9:19) Ez egy kétségbeesett lépés volt. Nem tudták megfélemlíteni azt, akivel Krisztus oly kegyesen bánt. Képtelenek voltak cáfolni a kissé barátságosabb farizeusok által megfogalmazott állításokat. Erre úgy döntöttek, hogy a koldus szüleihez fordulnak. Ez volt a végső reménységük. Ha el tudják érni, hogy azok letagadják, hogy a fiuk vakon született, a csoda hitelét veszti. Ez a cél lebegett a szemük előtt, mikor a törvényszék elé állították a szüleiket. S a Sátán ma is megpróbálja hitelét veszíteni a fiatal keresztyén bizonyságtételének azzal, hogy ráveszi a szüleit: valljanak ellene! Ez gyakran használt eszköze. Kérjük naponta Isten kegyelmét az otthoni tevékenységünkhöz, hogy a hozzánk legközelebb állóknak ne legyen igaz alapjuk a hitünk elítéléséhez.

„Felelének nékik annak szülei és mondának: Tudjuk, hogy ez a mi fiunk, és hogy vakon született: De mimódon lát most, nem tudjuk; vagy ki nyitotta meg a szemeit, mi nem

tudjuk: elég idős már ő; őt kérdezzétek; ő beszéljen magáról.” (Jn9:20-21) Mennyire alkalmas ez ama kívánság ostobaságának a leleplezésére, amit oly gyakran hallottunk már! Az emberek ezt mondják: „Bárcsak élhettem volna Palesztinában Krisztus nyilvános szolgálata idején, akkor sokkal könnyebb volt hinni Benne!” Azt feltételezik, hogy ha láthatták volna Urunk néhány csodáját, akkor a hitetlenség lehetetlené vált volna. Milyen keveset tudnak ezek az emberek a hitetlenség valódi természetéről és székhelyéről, s milyen kevéssé ismerik a négy evangéliumot! Ezek világosan feljegyzik a tényt (s nem próbálják meg se elrejteni, se mentegetni), hogy az Úr Jézus újra és újra bevetette természetfeletti hatalmát, s a legbámulatosabb hatásokat váltotta ki ezáltal, mégis, az ott állók közül a nagy többséget ez csak ideig-óráig ejtette bámulatba. Így volt ez az előttünk levő igeszakaszban is. Még a vakon született ember szülei sem hittek Krisztusban. Bizonyos, hogy féltek a vallatóiktól, válaszuk azonban mégis összezavarta a farizeusokat.

„Ezeket mondák annak szülei, mivelhogy félnek vala a zsidóktól” (Jn9:22). Ők alkották a vallásos álhívők nagy tömegeit, akik minden oldalról körülvesznek minket manapság is – a vallási vezetők efféle rabszolgaságában vannak az egyébként értelmes férfiak és nők. Mennyire igaz a mondás: „Az emberektől való félelem tőrt vet” (Péld29:25)! Csak azok mentesek a félelemtől az emberek előtt, akik ténylegesen *félik* az Istent. Ez az egyike napi szükségleteinknek: szorgalmasan kiáltsunk az Úrhoz, hogy ruházza ránk *az Ő* „félelmét”.

„Ezeket mondák annak szülei, mivelhogy félnek vala a zsidóktól: mert megegyeztek már a zsidók, hogy ha valaki Krisztusnak vallja őt, rekesztessék ki a gyülekezetből.” (Jn9:22) Figyeljük meg itt azokat a kétségbeejtő mélységeket, amelyekbe az előítélet viszi bele az embereket. Elvégezték az elméjükben, hogy semmiféle bizonyíték sem fogja megváltoztatni a véleményüket, és semmiféle bizonyságtételnek sem lesz előttük semennyi súlya. Ez nagyon emlékeztet arra, amit a Cselekedetek könyvének 7. fejezetében olvasunk. István beszédének végén azt olvassuk, hogy ellenségei „*füleiket bédugák*, és egyakarattal reá rohanának” (57. vers). Ez pontosan az, amit ezek a farizeusok tettek, s amit ma is sokan tesznek. S ez a legveszélyesebb viselkedés ez bűnös részéről. Amíg az ember őszinte és nyitott elméjű, van remény a számára, függetlenül attól, hogy mennyire tudatlan, vagy romlott. Mikor azonban az ember szándékosan fordít hátat az igazságnak, s elveti, hogy bármi bizonyíték befolyással legyen rá, akkor nagyon ritka, hogy az illető valaha is eljut a világosságra.

„Ezért mondák annak szülei, hogy: Elég idős, őt kérdezzétek.” (Jn9:23) Tipikusan ez arról beszél nekünk, hogy a fiatal és próbára tett hívőnek nem szabad emberhez fordulnia segítségért: erőforrásainak egyedül Istenben kell lenni. Ez az ember elvárhatta volna, hogy a szülei eltelnek hálával, amiért a fiuk szemei megnyíltak, hogy észreveszik: Isten a kegyelem csodáját tette vele, s hogy készek lesznek kiállni és alátámasztani a bizonyságtételét ez előtt a barátságtalan törvényszék előtt. De kevés segítséget kapott tőlük. A felelősség visszahullott rá. S ez az ecsetvonása képben nem nélkülözi a megfelelő jelentőséget. A fiatal hívő joggal várhatja, hogy a szerettei elismerik a benne látott áldott változást, és örvendeznek annak, de gyakran teljesen közönyösek, ha ugyan nem nyíltan ellenségesek. Így van keresztyén testvéreinkkel is. Ha tőlük várunk segítséget, mikor szorult helyzetbe kerülünk, általában cserben hagynak. S talán jól is van ez így. Minden, ami ténylegesen *Magához Istenhez taszít*, áldás, még ha az adott időpillanatban nincs is ínyünkre és sorscsapásnak tűnik a számunkra. Tanuljunk hát meg „nem bizakodni a testben” (Fil3:3), hanem az Úrra várakozzunk, Aki nem hagy minket cserben.

Tanulmányozza az érdeklődő olvasó az alábbi kérdéseket:

1. Mit jelent az „adj dicsőséget az Istennek” a 24. versben? V. ö. Józs7:19.
2. Magyarázzuk meg a 25. vers első részét úgy, hogy az ne ütközzön a 33. verssel!
3. A 29. vers második fele milyen egyéb versre emlékeztet János evangéliumából?
4. Mi a kapcsolat a 31. vers és aközött, ami előtte volt?

5. Miért várt Krisztus addig, amíg a koldust „kivetették” (34. vers), mielőtt kijelentette volna Magát neki Isten Fiaként?
6. Miért nem hallunk többet a koldusról a 38. versben megírtak után?
7. Mi a 39. vers jelentése? Állítsuk szembe a Jn3:17-tel.

33. fejezet: Krisztus és a vak koldus (befejezés), Jn9:24-21

Alábbi az előttünk levő igeszakasz összegzése:

1. A koldust megkérdezik, ő válaszol, 24-25. versek.
2. A koldusnak keresztkéréseket tesznek fel, ő válaszol, 26-27. versek,
3. A koldust szidalmazzák, 28-29. versek.
4. A koldus legyőzi bíráit, 30-33. versek.
5. A koldus Isten Fiaként imádja Krisztust, 36-38. versek.
6. Krisztus elítéli a farizeusokat, 39-41. versek.

Most elérkeztünk ennek az ihletett történetnek a záró jeleneteihez, melyben azt láttuk, miképpen gondoskodott az a vak koldusról, és láttuk a farizeusok rákövetkező ellenségességét. Ebben sok van, ami elítélendő, de a dicséretre méltó is sok. A testi elme ellenségeskedése újra elénk tárul, de megcsodálhatjuk az isteni kegyelem áldott gyümölcsét is. A farizeusok gonoszsága a koldus kivetésében jut a csúcspontjára, a kegyelem munkája azzal éri el a csúcsát a szívében, hogy odaszánt imádóként a Megváltó lábai elé viszi őt.

Az előttünk levő igeszakasz leírja a farizeusok kitartó, arra irányuló erőfeszítéseit, hogy megingassák a bizonyságtételét annak az embernek, akinek megjött a látása. Vakságuk, a legmeggyőzőbb bizonyíték befolyásának elvetése, a koldus Jótevője iránti ellenségességük, valamint a koldussal való igazságtalan és durva bánásmódjuk élénken előre jelezte azt a bánásmódot, amiben majd Magát az Urat is részesítik. Másrészről a koldus hűsége, az, hogy nem engedte magát megfélemlíteni a hatalomban levők által, az Istentől kapott erő, a bíráit összezavaró erő, a tény, hogy a judaizmus kivetette, valamint *kívülállóként* a helye imádóként Isten Fia lábainál előre jelezték, hogy mik várnak újra és újra az Úr tanítványaira az Ő letartóztatása után.

„Másodszor is szólíták azért az embert, a ki vak vala, és mondának néki: Adj dicsőséget az Istennek; mi tudjuk, hogy ez az ember bűnös.” (Jn9:24) Azt az embert, akinek a látása a csoda folytán megjött, elvitték a Szanhedrin elől, amíg a szüleivel folytatták a vizsgálódást. Most azonban ismét a bírái előtt állt. A szülei vizsgálata teljességgel képtelen volt kimutatni bármiféle ellentmondást a szülők és a fiuk bizonyságtételei között, valamint előhozni bármiféle tényt, ami Krisztus hitelét rontotta volna. Ezért még egy utolsó próbálkozással megpróbálták megingatni magának az embernek a bizonyságát.

„Másodszor is szólíták azért az embert, a ki vak vala, és mondának néki: Adj dicsőséget az Istennek; mi tudjuk, hogy ez az ember bűnös.” Ezek a szégyentelen inkvizítorok azt színlelték, hogy a távollétében kiderítettek valamint, ami végleg lerontja az Úr Jézus hitelét. Azt tették, hogy kiderültek dolgok, melyek bebizonyították Róla, hogy nem közönségesen rossz jellem – ez a jelentése az itt „bűnösnek” fordított görög szónak, figyeljük meg a használatát a Lk7:34-ben, 37-ben, 39-ben, 15:2-ben, 19:7-ben. Nyilvánvaló, hogy a Szanhedrin arra igyekezett rávenni a koldust, hogy higgye: a Jótevőjéről most a tudomásukra jutott tények azt bizonyítják, hogy Ő nem lehet gyógyulásának Isten által vezetett Szerzője. Ezért most egy ünnepélyes formulával szólnak hozzá, azonossal, mint amit Józsué használt Ákán kikérdezésekor – lásd Józs7:19. Az élő Isten nevében szólították őt fel arra, hogy mondja el az igazságot. Azt követelték tőle, hogy hamisan esküdjön és csatlakozzon hozzájuk holmi formális kijelentéssel, ami lerontja Krisztus hitelét. Ez a megfélemlítésre tett kétségbeesett és istenkáromló próbálkozás volt.

„Felele azért az és monda: Ha bűnös-é, nem tudom: egyet tudok, hogy noha vak voltam, most látok.” (Jn9:25) Felüdítő dolog elfordulni egy pillanatra a farizeusok hitetlenségétől és ellenségességétől, hogy megemlítsük ennek a Krisztusban csecsemőnek az

egyszerűségét és őszinteségét. A latin Vulgata így fordítja ennek a versnek az első mondatát: „Ha bűnös-e, nem tudom”.[50] Ennek a mondatnak a jelentése szemlátomást az alábbi: ’Nem hiszen, hogy Ő bűnös, nem fogom ezzel vádolni. Nem csatlakozom hozzátok és nem mondom veletek együtt, hogy az.’ Világos, hogy ennek a versnek a tartalmát nem szabad úgy magyarázni, hogy összeütközésbe kerüljön a 33. versben olvashatókkal, ahol a koldus azt vallotta meg, hogy Krisztus „az Istentől” volt. A helyes az, ha az előző vers fényében nézzük. Ott azt látjuk, hogy a farizeusok felszólítják: csatlakozzon hozzájuk és tagadja meg Krisztust, mint bűnöst. Ezt a koldus kereken visszautasította, s tette ezt oly módon, ami megmutatta: elszánta magát arra, hogy vitába szálljon bíráival Krisztus jelleméről.

„Ha bűnös-é, nem tudom: egyet tudok, hogy noha vak voltam, most látok.” Ezt megfelelt annak, mintha ezt mondta volna: ’A vádjaitok Krisztus személyét illetően teljesen lényegtelenek. Ti azzal kapcsolatban vizsgáltok engem, amit Krisztus velem tett, én ezért nem vagyok hajlandó ettől eltérni, és a *Személyéről* vitatkozni.’ A farizeusok megpróbálták megváltoztatni a dolgot, de a koldust nem lehetett mellékvágányra terelni. Azt a vitathatatlan tényt mutatta fel nekik, hogy a kegyelem munkája csodát tett benne. Ezért aztán bátran jelentette ki ismét, mit tett vele az Úr. Azt, hogy megnyíltak a szemei, nem lehetett megcáfolni: a farizeusok összes érvei és támadásai sem voltak képesek őt megingatni. S mi se csak csodáljuk a rettenthetetlenségét és szavahihetőségét, hanem kérjünk a kegyelmet, hogy utánozhassuk is.

„Egyet tudok, hogy noha vak voltam, most látok.” Ezek azok a szavak, amiket minden újjászületett ember vonatkoztathat önmagára. Sok dolog van, amiről a fiatal hívő keveset tud, sok minden van a teológiában és a próféciákban, amiről nincs világossága, de „egyet tud” – tudja, hogy értelme szemei megnyíltak. Azért tudja ezt, mert meglátta önmagát elveszett bűnösként, meglátta a rá leselkedő közeli veszélyt, meglátta az Isten által kijelölt menedéket az eljövendő harag ellen, s meglátta Krisztus elégségességét az ő üdvösségéhez. Képes az ember megtérni, és nem tudni róla? Képes hinni az Úr Jézusban a lelke üdvösségére, és nem tudni róla? Képes átmenni a halálból az életbe, megszabadulni a sötétség hatalmából és átkerülni Isten kedves Fiának országába, és nem tudni róla? Ezt nem hiszem el. Isten szentjei az a nép, amelyik „tud”. *Tudják,* Kinek hittek (2Tim1:12). *Tudják*, hogy az ő Megváltójuk él (Jób19:26). *Tudják*, hogy átmentek a halálból az életbe (1Jn3:14). *Tudják*, hogy minden az ő javukra van (Rm8:28). *Tudják*, hogy mikor majd az Úr Jézus megjelenik, ők is hasonlatosak lesznek Őhozzá. A keresztyénség nem elméletekkel és feltételezésekkel, hanem bizonyosságokkal és valós dolgokkal foglalkozik. Ne nyugodj hát, kedves olvasó, amíg *te magad* el nem *tudod* mondani: „egyet *tudok*, hogy noha vak voltam, most látok”.

„Újra mondák pedig néki: Mit csinált veled? Mimódon nyitotta meg a szemeidet?” (Jn9:26) Miután képtelenek voltak rávenni, hogy tagadja meg a rajta esett csodát, valamint hogy gonosz véleményt alkosson Krisztusról, a bírái ismét a gyógyulása módjáról kérdezték. Ez a kérdezősködés csak ismétlése volt a korábbinak – lásd a 15. verset. Nyilvánvaló, hogy ezzel az ismétléssel abban reménykedtek: lesz valami különbség a beszámolói között, és ezzel alapot ad nekik a bizonyságtétele hitelességének kétségbe vonásához. Megpróbálták „megingatni a bizonyítékát”, s remélték, hogy majd ellentmond önmagának.

„Újra mondák pedig néki: Mit csinált veled? Mimódon nyitotta meg a szemeidet?” Ez ismét csak szemlélteti, hogy a hitetlenség inkább a *modus operandi*-val van elfoglalva, mintsem magával az eredménnyel. Miképpen kerültél Krisztushoz – a másodlagos okok, s hogy hol voltál, milyen eszközt használt Isten – csekély jelentőségű dolgok. Az egyetlen dolog, ami igazán számít, hogy megnyitotta-e, vagy sem az Úr a szíved bűntől megvakított szemeit. Az, hogy a mezőn üdvözültél, vagy a templomban, hogy éppen térdeltél-e a „bűnösök padjában”, vagy a hátadon feküdtél az ágyadban, mind nagyon csekély jelentőségű

[50] Azaz pontosan úgy, ahogyan Károli Gáspár. Az eredeti angol szöveg ugyanis így hangzik: „Whether he be a sinner, or no, I know not”, azaz „Hogy vajon bűnös-e, vagy sem, nem tudom” – *a ford*.

részlet. A hit nem azzal a móddal van elfoglalva, ahogyan kinyújtottad a kezed és vetted Isten ajándékát, hanem Magával Krisztussal! A hitetlenséget azonban inkább a „hogyan” érdekli, mintsem a „kicsodát”.

„Felele nékik: Már mondám néktek és nem hallátok: miért akarjátok újra hallani? avagy ti is az ő tanítványai akartok lenni?” (Jn9:27) Őszinte méltatlankodással fordul gátlástalan inkvizítoraihoz és elutasítja, hogy az időt vesztegesse annak megismétlésére, amit már oly egyszerűen és világosan elmondott nekik. Teljességgel haszontalan dolog Isten dolgait olyasvalakikkel megvitatni, akik szíve leplezetlenül be van zárva Előtte. Mikor az efféle emberek továbbra is nyomulnak felszínes és istenkáromló kérdéseikkel, csak egyetlen út marad nyitva, s ez nem más mint „Felelj meg a bolondnak az ő bolondsága szerint, hogy ne legyen bölcs a maga szemei előtt” (Péld26:5). Ez az isteni intés megzavart egyeseket, mivel az előző versben meg ezt olvassuk: „Ne felelj meg a bolondnak az ő bolondsága szerint, hogy ne légy te is ő hozzá hasonlatos”. A látszólagos ellentmondást azonban könnyű feloldani. Mikor Isten azt mondja: „Ne felelj meg a bolondnak az ő bolondsága szerint, hogy ne légy te is ő hozzá hasonlatos”, az azt jelenti: nem szabad ostoba módon válaszolnom a bolondnak, mert azzal osztozom az ő bolondságában. Mikor azonban ezt mondja Isten: „Felelj meg a bolondnak az ő bolondsága szerint, hogy ne legyen bölcs a maga szemei előtt”, az azt jelenti: úgy kell neki válaszolnom, hogy az leleplezze bolondságát, nehogy azt képzelje, sikerült feladnia egy megválaszolhatatlan kérdést. S ez a koldus ebben a leckében pontosan ezt tette úgy, hogy azzal bíráinak hitetlensége és bolondsága nyilvánvalóvá vált.

„Szidalmazák azért őt és mondának: Te vagy annak a tanítványa; mi pedig a Mózes tanítványai vagyunk.” (Jn9:28) A „szidalmazák” aligha elegendő az eredeti szó jelentésének kifejezésre. A görög szó azt jelenti, farizeusok csak úgy szórták rá az átkaikat, förtelmes embernek titulálva őt. Mennyire életszerű! Képtelenek voltak becsületesen fogadni a felhívását, képtelenek voltak igazolni eljárásukat, a pocskondiázáshoz folyamodtak. A szitkozódáshoz folyamodni mindig is a legyőzött ellenség utolsó mentsvára. Valahányszor csak azt látjuk, hogy az emberek mocskos nevekkel illetik ellenségeiket, az annak a biztos jele, hogy vereséget szenvedtek a saját ügyükben.

„Szidalmazák azért őt és mondának: Te vagy annak a tanítványa.” A világi ember nem sokat töri a fejét Krisztus igazi „tanítványának” feltalálásával. Ez az ember formálisan nem mondta magát annak, de a farizeusoknak semmi problémát sem okozott őt annak nyilvánítani. Egész viselkedése eltért attól a meghunyászkodó szolgalelkűségtől, amit embertársaiktól szoktak kapni, s a bölcsesség pedig, amivel a kérdéseiket megválaszolta, világos módon úgy jellemezte őt, mint aki az istenembertől *tanult*. Manapság is így van ez. A valódi keresztyéneknek nincs szükségük plakátokra a hátukon, vagy gombokra a kabátjuk hajtókáján azért, hogy tájékoztassák embertársaikat: ők az Úr Jézushoz tartoznak. Ha úgy járok, mint a világosság gyermeke, az emberek hamarosan így fognak kiáltani: „Te az Ő tanítványa vagy”. Adja meg az Úr az írónak és az olvasónak egyaránt, hogy olyan világos és harsány bizonyságot tegyünk az életünkben, mint amilyet ez a koldus tett.

„Mi pedig a Mózes tanítványai vagyunk.” Fennkölt dicsekvés volt ez, de alaptalan és gőgös. Az Úr már megmondta nekik: „ha hinnétek Mózesnek, nékem is hinnétek; mert én rólam írt ő” (Jn5:46). Ennek is megvan a kortárs vonatkozása. Tömegek keresnek menedéket nagy igények és nagy tiszteletnek örvendő nevek mögött. Sokan vannak, akik kálvinistáknak nevezik magukat, de akiktől Kálvin megszégyenülne. Sokan nevezik magukat lutheránusoknak, akik a nagy reformátornak sem a hitét nem mutatják, sem a tetteit nem utánozzák. Sokan húzódnak a baptista név mögé, akiknek Urunk előfutára, ha itt lenne testben, ezt mondaná: „Meneküljetek az eljövendő harag elől”. S megszámlálhatatlanul sokan állítják magukról, hogy protestánsok, akik még a fogalom jelentésével sincsenek tisztában. Egy dolog azt mondani: „tanítványok vagyunk”, s egészen más dolog ezt ki is mutatni.

„Mi tudjuk, hogy Mózessel beszélt az Isten” (Jn9:29). Az efféle tudás pusztán intellektuális volt, olyasvalamit amit az elődeik által örökül hagyott vallási hagyományként tiszteltek, de sem a szívüket nem indította meg, sem az életükre nem volt befolyással. Pedig az ember ortodoxiájának ez a valódi próbája. Egy ortodox hitvallás, amit értelemmel közelítenek meg, semmit sem számít, ha nem formálja át az életét annak, aki vallja. Kijelenthetem a Bibliáról, hogy az Isten ihletett, és tévedhetetlen Ígéje, sőt készen is állhatok ennek az alapvető hitcikkelynek a védelmére, elvethetem, hogy tartsam magam a bibliakritikusok hitetlen kijelentéseihez és büszkélkedhetek doktrínális szilárdságommal – amint ezek a farizeusok tették. De mi haszna van, ha nem tudom, mit jelent reszketni ettől az Ígétől, s a járásomat nem az előírásai szabályozzák? Egyáltalán semmi! Az efféle intellektuális világosság inkább csak a kárhoztatásom növelésére lesz jó.

„Erről pedig azt sem tudjuk, honnan való.” (Jn9:29) A bizonyítékok semmit se számítottak. Ennek az embernek a bizonyságtételét és a szülők tanúvallomását a farizeusok elé tárták, de azok mégsem hittek nekik. Ó, a hit nem így keletkezik. Isten szentjei bizonyságának meghallgatása nem szüli újjá jobban az elveszett bűnösöket, mint amennyire az általam elfogyasztott vacsorával kapcsolatos beszámoló jóllakat néhány éhes embert. Ez az egyik oka annak, amiért a szerzőnek nincs türelme a „bizonyságtevő összejövetelekhez”, a másik pedig az, hogy nem talál rá példát Isten Ígéjében. Ennek a koldusnak azonban volt hite, s a hit annak következtében keletkezett, hogy Isten mindenható tevékenységének személyes alanyává vált. Semmi kevesebb ennél nem elegendő. A bűnösök lehetnek csodák tanúi, ahogyan a fáraó is, meghallgathatják egy hívő bizonyságtételét, mint ezek a farizeusok is, megrettenhetnek a természet viharaitól, de ezek közül a dolgok közül soha az egyik sem vezet egyetlen bűnöst sem a Krisztusba vetett hitre. „Azért a hit hallásból van, a hallás pedig Isten ígéje által” (Rm10:17) – a Szentlélek mindenható erejével alkalmazott Ige által.

„Erről pedig azt sem tudjuk, honnan való.” Mennyire következetlen a hitetlenség! Ennek az evangéliumnak a hetedik fejezetében láttuk: a zsidók ezért utasították el, hogy higgyenek Krisztusban, mert, mint kijelentették, *tudják*, honnan való Ő. „De jól tudjuk, honnan való ez; mikor pedig eljő a Krisztus, senki sem tudja, honnan való.” (Jn7:27) Most viszont ezek a farizeusok így tiltakoznak Krisztus ellen: „Erről pedig azt sem tudjuk, honnan való.” Így tesznek azok, akik elvetik Isten igazságát: önmaguknak is ellentmondanak.

„Felele az ember és monda nékik: Bizony csodálatos az, hogy ti nem tudjátok honnan való, és az én szemeimet megnyitotta.” (Jn9:30) Gyorsan megragadván a tudatlanságot azzal kapcsolatosan, hogy honnan jött Krisztus, a koldus azzal a lendülettel ezt ellenük is fordította. Bár a leglágyabb kifejezéseket használta, szavainak szúrós jelentése mégis nyilvánvaló. Mintha ezt mondta volna: „Ti, akik azt valljátok, hogy teljességgel képzettek vagytok arra, hogy minden vonatkozásban vezessétek az embereket, mégis a sötétségben jártok az efféle dolgokban!” Lehetett szegény koldus, s lehetett elvágva sok mindentől, amit amazok élveztek, mindazonáltal tudta, amit azok nem – Krisztus „Istentől” való (33. vers)! Mennyire igaz, hogy Isten a csecsemőknek jelent ki dolgokat, de elrejti azokat a bölcsek és az okosok elől. Elrejti, mert ők „bölcsek” – bölcsek az önteltségükben. Semmi sem oltja ki az isteni világosságot oly hatékonyan, mint az előítélet és a büszkeség, és semmi sem képes oly nagyon megvakítani a szívet, mint az egoizmus. „Ha valaki azt hiszi, hogy bölcs ti köztetek e világon, bolond legyen, hogy bölcscsé lehessen.” (1Kor3:18) „Az felfuvalkodott, a ki semmit sem ért” (1Tim6:4).

„Pedig tudjuk, hogy az Isten nem hallgatja meg a bűnösöket; hanem ha valaki istenfélő, és az ő akaratát cselekszi, azt hallgatja meg.” (Jn9:31) Ezt a verset másokhoz hasonlóan nem szabad elkülöníteni a szövegkörnyezettől. Abszolút értelemben véve „az Isten nem hallgatja meg a bűnösöket” nem igaz. Isten „meghallgatta” Ismáel kiáltását (1Móz21:17), „hallotta” Izrael gyermekeinek a nyögéseit Egyiptomban már hosszú idővel azelőtt, hogy megszabadította volna őket (2Móz2:24), „hallotta” és meghallgatta a bűnös Manassé imáját

(2Krón33:10-13). Ha azonban ezt a verset a saját szövegkörnyezetében olvassuk, a jelentése azonnal világosság válik. A farizeusok azt mondták Krisztusról: „mi tudjuk, hogy ez az ember bűnös” (24. vers). Most a koldus mondja: „az Isten nem hallgatja meg a bűnösöket”, ami egyike volt dédelgetet tanításaiknak. Azaz, a bírái előtt álló ismét a saját szavaikat fordította ellenük. Ha Krisztus csaló volt, amint állították, akkor Isten miképpen segített Neki csodát tenni?

„A világ kezdetétől fogva nem hallaték, hogy vakon szülöttnek szemeit valaki megnyitotta volna.” (Jn9:32)[51] Ez válasz volt arra a kijelentésükre, hogy ők Mózes tanítványai. Emlékezteti őket arra, hogy sem Mózes napjaiban, sem a világ kezdetétől fogva nem tettek olyan csodát, ami vele történt. Jelentős tény, hogy a Mózes által tett összes csoda között soha nem adta vissza a látását vaknak, s a próféták sem nyitották meg a szemeit soha vakon született embernek. Ez olyasvalami volt, amit csak Krisztus tett meg!

„Ha ez nem Istentől volna, semmit sem cselekedhetnék.” (Jn9:33) Ez a koldus most olyan bölcsességgel ruháztatott fel, aminek a tanult farizeusok híján voltak. Milyen gyakran látjuk ugyanennek az alapelvnek a szemléltetését a Szentírásban! A héber ifjú a börtönből volt az, aki megmagyarázta a fáraó álmát. Dániel, s nem a babiloni bölcsek fejtette meg a titokzatos kézírás jelentését Belsazár palotájának falán. Az írástudatlan halászokat fogadta a bizalmába a Megváltó, nem az írástudókat. Így itt is olyan száj és bölcsesség adatott ennek a Krisztusban csecsemőnek, aminek a Szanhedrin doktorai nem voltak képesek ellenállni.

„Ha ez nem Istentől volna, semmit sem cselekedhetnék.” Milyen gyönyörű szemléltetése ez a Péld4:18-nak! „Az igazak ösvénye pedig olyan, mint a hajnal világossága, mely minél tovább halad, *annál* világosabb lesz, a teljes délig.” Először ez a koldus úgy utalt Jótevőjére, mint „egy emberre, a kit Jézusnak mondanak” (11. vers). Ezután megvallotta „prófétának” (17. vers). Most pedig kijelenti, hogy Krisztus „Istentől van”. Itt is van egy lecke a számunkra: mikor a nekünk adott világosságnak megfelelően járunk, Isten még többet ad. Ez az oka annak, amiért Isten sok gyermeke a sötétségben jár az Ő igazsága jelentős részének vonatkozásában – nem hűségesek ahhoz a világossághoz, amivel már rendelkeznek. Bárcsak gyakoroltatná az Isten az írót és az olvasót egyaránt abban, hogy szorgalmasan keressük az Ő kegyelmét, ami nagyon szükséges ahhoz, hogy hűségek és igazak legyünk mindahhoz, amit Tőle kaptunk.

„Felelének és mondának néki: Te mindenestől bűnben születtél, és te tanítasz minket? És kiveték őt.” (Jn9:34) Ó jaj, milyen tragikusan ismétli magát a történelem! Ezek az emberek túlságosan arrogánsak voltak ahhoz, hogy bármit kaphattak volna ettől a szegény koldustól. Ők nagyhírű főiskolákon végeztek, ezért messze méltóságon aluli volt a számukra, hogy Krisztusnak eme tanulatlan tanítványa oktassa őket. S hány igehirdető van manapság is, akik elképzelt felsőbbrendűségükben lenézik azt a segítséget, amit gyakran a gyülekezetük valamelyik tagja tudna nekik nyújtani. Dicsekedvén a szemináriumi végzettségükkel, nem képesek elfogadni, hogy egy tudatlan laikusnak olyan világossága legyen a Szentírásról, amivel ők nem rendelkeznek. Fejtse ki egy Lélektől taníttatott laikus „nyilvánvalóbban az Úr útját” (v. ö. Csel18:26) egy átlagos igehirdető előtt, s nem szabad meglepődnie, ha a pásztor ezt mondja: „te tanítasz minket?” Milyen csodálatosan vonatkozik ez a kétezer éves Könyv a saját korunkra is!

„És kiveték őt.” (Jn9:34) „Boldog ember! Egyszerűségben és őszinteségben követte a világosságot. Őszinte bizonyságot tett az igazságról. Szemei megnyíltak hogy lásson, és a szája is, hogy bizonyságot tegyen. Nem a gonosz és bűnös ledérség, hanem az egyszerű igazság miatt vetették őt ki. Vaksága és koldussága napjaiban soha nem zavarta őket. Közülük néhányan talán büszkén és hivalkodva vetettek neki oda csip-csup alamizsnákat, miközben elmentek mellette, így szerezvén maguknak nevet a társaik között a nagylelkűségükért. Most

[51] A Károli-fordítás szerint: *Öröktől fogva nem hallaték, hogy vakon szülöttnek szemeit valaki megnyitotta volna. – a ford.*

azonban ez a vak koldus nagy hatású bizonyságtevővé vált. Az igazság szavai folytak az ajkáról, túl erős és szúrós szavak, semhogy kiállhatták volna, s ezért kivetették. Boldog, háromszorosan boldog ember! Ez volt a legfényesebb pillanata karrierjének! Ezek az emberek, noha nem tudtak róla, valódi szolgálatot tettek neki. A Krisztussal, mint megvetett és lenézett Valakivel való azonosság legmegtisztelőbb pozíciójába taszították ki." (C. H. M.)

„És kiveték őt." Milyen durván és igazságtalanul bánnak ezek a vallásos álhívők Isten igazi népével! Mikor a farizeusok nem tudták megfélemlíteni ezt az embert, kiközösítették őt a zsidó egyházból. Egy izraelita számára a kiközösítés fenyegetése a második volt rögtön a halálfélelem után: elvágta őt Izrael társadalmának minden külső előnyétől, s megtette őt a gúny és a nevetség tárgyává. Krisztus hűséges bizonyságtevőivel azonban minden korban hasonlóképpen, vagy még rosszabbul bántak. Kiközösítés, üldöztetés, bebörtönzés, kínzás, és halál voltak az eklézsiai zsarnokok kedvenc fegyverei. Így bántak a valdensekkel, Lutherrel, Bunyannal, Ridleyvel, a hugenottákkal, s így lesz ez nagy valószínűséggel a közeljövőben is.

„És kiveték őt." Ó, keresztyén olvasó, ha te is azt tetted volna, mint ez az ember, akkor ismernél valamennyit az ő tapasztalataiból. Ha hűséges bizonyságot teszel Krisztusról a száddal és az életeddel, ha elveted, hogy kart karba öltve járj a világgal, s úgy élsz itt, mint idegen és vándor, ha nem vagy hajlandó követni a hatalmas vallásos tömeg szokásait, s az Íge alapján szabályozod lépteidet, nagyon népszerűtlen leszel – s talán ettől félsz a legjobban! El leszel vágva korábbi baráti körödtől, mint nem kívánatos személy, s azért leszel elvágva mert a te útjaid kárhoztatják az övéiket. Sőt, ha hű maradsz Isten Ígéjéhez, még az egyházadból is kidobhatnak, mint eretneket, vagy bajkeverőt.

„Meghallá Jézus, hogy kiveték azt; és találkozván vele, monda néki: Hiszel-é te az Isten Fiában?" (Jn9:35) Ez valóban nagyon becses. A Megváltó csak azután kereste meg a koldust, hogy a Szanhedrin kiközösítette őt. Mennyire igaz, hogy akik tisztelik az Istent, azokat Isten is tiszteli! Ez az ember ahhoz a világossághoz hűségesen járt, amivel rendelkezett, így most még többet kap. Krisztus könyörülete hatalmas. Ő nagyon jól tudta annak a próbának a súlyát, ami erre a frissen újjászületett lélekre szakadt, s megmutatta, hogy Ő „igen bizonyos segítség a nyomorúságban" (Zsolt46:2). Kegyes szavakkal vigasztalta ezt az embert. Jobban kijelentette Magát neki, mint bárki másnak, leszámítván a samáriai asszonyt. Nyíltan kimondta isteni mivoltát. „Isten Fiaként" a legnagyobb dicsőségében mutatkozott be neki.

„Meghallá Jézus, hogy kiveték azt; és találkozván vele, monda néki: Hiszel-é te az Isten Fiában?" Gondosan meg kell figyelni a kapcsolatot e között és az előző vers között: a koldus „kivettetett", mielőtt Isten Fiaként ismerte meg Krisztust. A nemzet, mint olyan, megtagadta ezt az igazságot, és csak néhány megvetett, a szervezett judaizmuson kívül állónak jelentetett ki. Ebben egy olyan üzenet rejlik, amelyre manapság sokaknak van szüksége Isten népéből, azok közül, akik olyan ember alkotta rendszerekben vannak benne, amelyekben Isten igazságából sok mindent tagadnak. Igaz, hogy ha ők az Úréi, akkor üdvözültek, de nekik nem fogja Krisztus *kijelenteni Magát* mindaddig, amíg a Rá nézve tiszteletlen pozícióban vannak. A Szentlélek hivatala venni Krisztus dolgait, és megmutatni azokat nekünk. Mialatt azonban az Őt megszomorító dolgokat támogatjuk és azokkal azonosulunk, nem fogja megörvendeztetni a lelkünket Megváltónk kiválóságainak kijelentésével. Isten sehol nem ígért a Szentírásban tiszteletet az Őt nem tisztelőknek. Isten nagyon féltékeny az Ő Fiának tisztességére, és sok lelki áldást tart vissza azoktól, akik olyan dolgokkal vannak közösségben, amelyek sértőek Rá nézve. *Kívül lenni* Krisztussal sokkalta kívánatosabb, mint belül lenni a világias álhívőkkel, akik nem ismerik Őt. Már eljött az idő, amikor Isten népéből sokaknak választani kell e között a két lehetőség között. Sokkal jobb kivettetni a Krisztus iránti hűség miatt, vagy „kimenni" (2Kor6:17) mások Krisztus iránti hűtlensége miatt, mint benn maradni a laodiceai rendszerben, amit Krisztus majd még „kiköp"

(v. ö. Jel3:16). Bármilyen veszteséget is okozzon a bibliaellenes és világi gyülekezetek elhagyása, azért az Úr több mint kárpótol majd. Ez történt itt ezzel a koldussal is.

„Felele az és monda: Ki az, Uram, hogy higyjek benne?" (Jn9:36) Tényleg gyönyörű megfigyelni ennek az embernek a lelkét Krisztus jelenlétében. A Szanhedrin előtt olyan bátor volt, mint egy oroszlán, de Isten Fia előtt szelíd és alázatos. Látjuk, hogy „Úrnak" szólítja Őt. Ezek a látszólag nagyon ellentétes megtiszteltetések mindig együtt járnak. Valahol csak megvan a megalkuvást nem ismerő bátorság az emberekkel szemben, megvan az alázatosság is Isten előtt: az istenfélő ember rettenhetetlen az Isten ellenségeivel szemben.

„Monda pedig néki Jézus: Láttad is őt, és a ki beszél veled, az az." (Jn9:37) Ez az egyike annak a négy esetnek ebben az evangéliumban, mikor az Úr konkrétan kijelenti Istenfiúságát. Az 5:25-ben előre megmondta, hogy „eljő az idő, és az most vagyon, mikor a halottak hallják az *Isten Fiának* szavát, és a kik hallják, élnek". Itt ezt kérdezi: „Hiszel-é te az *Isten Fiában?*.. a ki beszél veled, az az". A Jn10:36-ban megkérdezte: „Arról mondjátok-é ti, a kit az Atya megszentelt és elküldött e világra: Káromlást szólsz; mivelhogy azt mondám: Az *Isten Fia* vagyok?!" A Jn11:4-ben ezt mondta tanítványainak: „Ez a betegség nem halálos, hanem az Isten dicsőségére való, hogy dicsőíttessék általa az Istennek Fia". A többi evangéliumban sehol konkrétan ki nem mondja, hogy Ő az *Isten Fia*. János feljegyzései A Megváltó eme négy kijelentéséről gyönyörű összhangban vannak evangéliumának speciális témájával és céljával.

„Az pedig monda: Hiszek, Uram. És imádá Őt." (Jn9:38) Micsoda kedves csúcspont ez a vak koldus lelki történetében! Milyen jól szemlélteti a tényt, hogy mikor Isten megkezdi a jó munkát, folytatja, és be is fejezi azt! Ebben a szent történetben ennek az embernek minden megtapasztalása a kegyelem által üdvözült minden egyes lélek történetét szemlélteti. Először a tehetetlenségében és a nyomorultságában látjuk, amint megkeresi az Úr, s ez arra mutat, ami az Ígéről beszél: alanyává válik Isten természetfeletti beavatkozásának, látást kap. Azután lehetőséget kap arra, hogy a benne lezajlott kegyelmi munkáról bizonyságot tegyen az ismerőseinek. Komolyan próbára teszik az Úr ellenségei, mindazonáltal jó hitvallást tesz. Nem kapván segítséget a szüleitől, még inkább Istenre van utalva. Kikérdezik a vallási hatóságok, ő bátran válaszol annak a világosságnak megfelelően, amivel rendelkezik, mire még többet kap. Legyőzi ellenségeit, erre gyalázni kezdik. Megvallja, hogy Krisztus Istentől van, erre kivetik korának vallásos rendszereiből. Ezután felkeresi a Megváltó, s megismeri az Ő Személyének kiválóságát, amelynek eredményeképpen elfoglalja helyét Isten Fiának lábai előtt, mint az Ő odaszánt imádója. S itt, mint a legalkalmasabb helyen, a Szentlélek elhagyja őt, hisz örökkön örökké itt lesz – imádóként annak a jelenlétében, Aki oly sokat tett érte. Tényleg semmi más, csak az isteni bölcsesség tudta összekombinálni ezt a történelmi eseménysorozatot a választott lélek jellegzetes megtapasztalásainak pontos ábrázolásával.

„És monda Jézus: Ítélet végett jöttem én e világra, hogy a kik nem látnak, lássanak; és a kik látnak, vakok legyenek." (Jn9:39) „Ez nagyon komoly! 'Ítélet végett jöttem én e világra'. Hogy van ez? Nem azért jött, hogy megkeresse és megtartsa, ami elveszett? Ezt Ő Maga mondja nekünk (Lk19:10), miért beszél hát 'ítéletről'? Ennek a jelentése egyszerűen ez: küldetése célja az *üdvözítés* volt, életének erkölcsi *hatása* pedig az ítélet. Nem ítélt senkit, de mégis mindenkit megítélt.

Helyes megfigyelni itt Krisztus jellemének és életének ezt a hatását. Ő volt a világ világossága, és ez a világosság kétféle módon működött. Megítélt és újjá formált, elítélt és üdvözített. Továbbá mennyei ragyogásával mindenkit elvakított, akik azt hitték, hogy látják, egyidejűleg azonban megvilágosított mindenkit, akik valóban érezték erkölcsi és lelki vakságukat. Nem ítélni jött, hanem üdvözíteni, de mikor eljött, mégis megítélt minden embert, s mindenkit próbára tett. Különbözött mindenkitől, akik körülvették, mint a világosság a sötétségben, de mégis megmentett mindenkit, akik elfogadták az ítéletét, és elfoglalták igazi helyüket.

Ugyanezt a dolgot látjuk, mikor a mi Urunk keresztjét szemléljük. 'Mert a keresztről való beszéd bolondság ugyan azoknak, a kik elvesznek; de nekünk, kik megtartatunk, Istennek ereje… Mi pedig Krisztust prédikáljuk, mint megfeszítettet, a zsidóknak ugyan botránkozást, a görögöknek pedig bolondságot; Ámde magoknak a hivatalosoknak, úgy zsidóknak, mint görögöknek Krisztust, Istennek hatalmát és Istennek bölcseségét.' (1Kor1:18, 23-24). Emberi szempontból nézve a kereszt a gyengeség és az ostobaság bemutatója volt. 'A zsidó', aki a hagyományos vallás ködös médiumán keresztül néz a keresztre, megbotránkozik rajta, 'a görög' pedig, aki a filozófia elképzelt magasságaiból tekint rá, lenézi, mint megvetendő dolgot. A szegény bűnös hite azonban, aki a keresztre a vétkeinek és a szükségének tudatában tekint, minden kérdésére isteni választ, minden szükségre isteni ellátást talál benne. Krisztus halála az Ő életéhez hasonlóan megítélt minden embert, de mégis megment mindenkit, akik elfogadják az ítéletet, és elfoglalják igazi helyüket Isten előtt." (C. H. M.) Ez mind be volt jelentve a kezdetektől fogva: „És megáldá őket Simeon, és monda Máriának, az ő anyjának: Ímé ez vettetett sokaknak elestére és feltámadására az Izráelben" (Lk2:34)

„És hallák ezeket némely farizeusok, a kik vele valának, és mondának néki: Avagy mi is vakok vagyunk-é? Monda nékik Jézus: Ha vakok volnátok, nem volna bűnötök; ámde azt mondjátok, hogy látunk: azért a ti bűnötök megmarad." (Jn9:40-41) Ezt a Jn15:22-24 magyarázza meg: „Ha nem jöttem volna és nem beszéltem volna nékik, nem volna bűnük: de most nincs mivel menteniök az ő bűnöket. A ki engem gyűlöl, gyűlöli az én Atyámat is. Ha ama cselekedeteket nem cselekedtem volna közöttük, a melyeket senki más nem cselekedett, nem volna bűnük; de most láttak is, gyűlöltek is, mind engem, mind az én Atyámat." Krisztusnak a farizeusokhoz intézett eme szavainak tehát ez az egyszerű jelentése: „Ha tudatában lennétek a vakságotoknak, és valóban vágynátok a világosságra, ha helyet foglalnátok előttem, az üdvösség a tiétek lenne, s nem esnétek kárhoztatás alá. Büszkeségetek és önteltségetek miatt azonban, továbbá mivel elvetitek, hogy beismerjétek nyomorult állapototokat, a bűnötök megmarad." Mennyire megerősíti ez a 6. vers és az utána következők általunk adott magyarázatát! A vak ember azokat ábrázolta ki, akik elfogadják Isten ítéletét az ember elveszett állapotáról, az önelégült farizeusok pedig azokat, akik elutasították, hogy meghajoljanak az Úr döntése előtt, mely szerint „immár elkárhoztak" (Jn3:18), így megmaradtak vakságukban és bűnükben.

Az érdeklődő olvasó elmélkedjen alaposan az alábbi kérdéseken:

1. Mi a juhok „akla" az 1. versben?
2. Mi az „ajtó", amin át a pásztor bemegy az akolba? (2. vers)
3. Ki az „ajtónálló" a 3. versben?
4. „Kivezeti" a juhokat: honnan? (3. vers)
5. Mi a jelentése az „én vagyok a juhoknak ajtaja" mondatnak? (7. vers)
6. Milyen teljesen más gondolatmenetet ad nekünk az „én vagyok az ajtó" a 9. versben?
7. Kicsoda a „tolvaj" a 10. versben?

34. fejezet: Krisztus az ajtó, Jn10:1-10

Az előttünk levő igeszakasz összegzése az alábbi:

1. Bejárat a juhakolba: törvényes és törvénytelen, 1-2. versek.
2. A Pásztort beengedi az ajtónálló, 3. vers.
3. A Pásztor kivezeti a nyáját az akolból, 3-4. versek.
4. A juhok viselkedése az idegennel szemben, 5. vers.
5. Krisztus példázatát nem értették, 6. vers.
6. Az igazi Pásztor és a hamis pásztor szembeállítása, 7-9. versek.
7. Az Antikrisztus és Krisztus szembeállítása, 10. vers.

A jelen igeszakasz személyes tanulmányozásához a szerző összeállított egy kérdéslistát, aminek a következő kérdések a példái: Kihez beszél ami Urunk? Mi adott közvetlen alkalmat a beszédre? Miért utal Ő az „akolra”? Mit jelent a „másunnan hág be”? Mit jelent „az ajtó”? Milyen *akolról* van itt szó? – figyeljük meg, olyan, amibe tolvajok és rablók is behatolhatnak, de ebbe ment be a pásztor, és ebből vezette ki a nyáját. Kit hoz elénk „az ajtónálló”? Az efféle kérdések lehetővé teszik, hogy összpontosítsuk gondolatainkat, s ezt az igeszakaszt bizonyos mértékű határozottsággal közelítsük meg.

Igeszakaszunk a „Bizony, bizony mondom néktek” szavakkal kezdődik. A „néktek” előzménye a „némely farizeusok” az előző fejezet végén. Krisztus eme beszédére az adott alkalmat, hogy a farizeusok kiközösítették a koldust (Jn9:34). A „juhakol” említése ezeket a farizeusokat azonnal egy pásztori viszonyban tünteti fel. Az utalás a „tolvajokra és rablókra”, akik másunnan jönnek be, a farizeusokat mint *hamis* pásztorokat jelölte meg, s megfeddte őket törvénytelen viselkedésükért. Ennek a „példabeszédnek”, vagy „példázatnak” a folyamán az Úr Önmagát állítja szembe a farizeusokkal jó Pásztorként. Ezek a dolgok az első ránézésre világosak, s az egyes igemagyarázók összezavarodása csak annak tulajdonítható, hogy nem ügyeltek ezekre az egyszerű részletekre.

Két fő oka van annak, amiért sokaknak nehézséget jelentett az Úr ebben a részben olvasható tanításának megközelítése: nem vették figyelembe a körülményeket, melyek mellett elhangzott, és nem tettek különbséget a három „ajtó” között, amikről itt szó van – a juhakol ajtaja (1. vers), a juhok ajtaja (7. vers), és az üdvösség ajtaja (9. vers). Az előző fejezetben láttuk, amint az Úr látást ad egy vakon születettnek. Ez féltékenységet váltott ki a farizeusokból, így mikor a koldus hűségesen megvallotta, hogy Jézus nyitotta meg a szemeit, kivetették a zsinagógából. Mikor Krisztus ezt meghallotta, rögtön felkereste, s kijelentette Magát Neki Isten Fiaként. Ez kiváltotta a „hiszek Uram” megvallást. Így bizonyult a koldus az Úr hangjára válaszoló „juhok” egyikének. Ezt követően jelentette be az Úr: „Ítélet végett jöttem én e világra, hogy a kik nem látnak, lássanak; és a kik látnak, vakok legyenek.” (Jn9:39). Néhány farizeus meghallotta ezt, és megkérdezték: „Avagy mi is vakok vagyunk-é?” Erre így válaszolt a Megváltó: „Ha vakok volnátok, nem volna bűnötök; ámde azt mondjátok, hogy látunk: azért a ti bűnötök megmarad.” E farizeusok önteltsége és önelégültsége bizonyította róluk, hogy vakok, és a bűneikben vannak. S nekik, eme körülmények között mondta el nekik Krisztus ezt az emlékezetes és mélyenszántó példabeszédet a pásztorról és a juhairól.

Talán segít valamelyest, ha röviden leírjuk a „juhakol” jellegét, amit a keleti országokban használnak. Palesztinában, ahol a legelőkön nyüzsögtek a vadállatok, minden faluban volt egy-egy nagy juhakol, amely az odavaló gazdák közös tulajdonában állt. Ezt az aklot körülvette és védte egy kb. három-három és fél méter magas kerítés. Mikor leszállt az éj, az egyes pásztorok odavezették nyájaikat az ajtóhoz, melyen keresztülhaladva rábízták azokat

az ajtónállóra, ők pedig hazamentek, vagy szállást kerestek. Az ajtónál az ajtónálló az éjszaka során őrt állt, készen arra, hogy megvédje a juhokat a tolvajoktól és rablóktól, vagy a kerítésen esetlegesen átmászó vadállatoktól. Reggel az egyes pásztorok visszatértek. Az ajtónálló mindegyiket beengedte, ők pedig nevükön szólították a nyájukhoz tartozó juhokat. A juhok válaszoltak a hívásra, s a pásztor kivezette őket a legelőre. Ebben a leckében ez az, amit az Úr jelképnek, vagy példázatnak használ.

„Bizony, bizony mondom néktek: A ki nem az ajtón megy be a juhok aklába, hanem másunnan hág be, tolvaj az és rabló. A ki pedig az ajtón megy be, a juhok pásztora az." (Jn10:1-2) A „juhakol" itt nem a menny, mert oda a tolvajok és rablók nem képesek behatolni. Nem is „az egyház", amint azt egyesek furcsa módon feltételezték, mert a Pásztor nem vezeti ki abból a juhait úgy, mint ebből az akolból (3. vers). Nem, a „juhakol" kifejezetten a *judaizmus* – amiben benne volt Isten néhány választottja – s az ellentét ezekben a nyitó versekben a jó Pásztor és a hamis pásztorok között Krisztusra és a farizeusokra vonatkozik. Az „ajtót" itt nem szabad összekeverni a 9. fejezetben szereplő „ajtóval". Itt, az első versben egyszerűen csak szembe van állítva azokkal, akik „másunnan hágnak be". Ez tehát a Pásztor „törvényes" bejövetelét jelképezi ama juhaihoz, akiket a judaizmusban kell megtalálni.

„A ki pedig az ajtón megy be, a juhok pásztora az." Ennek az egyszerű jelentése az, hogy Krisztus törvényes módon mutatkozott be Izraelnek, azaz szigorú összhangban a Szentírással. „Alávetette Magát minden feltételnek, melyeket az szabott meg, Aki a házat építette. Krisztus megfelelt mindennek, ami a Messiásról volt megírva, s Isten akaratának útját járta, mikor megmutatta Magát a népnek." (Mr. Darby) Szűztől, a szövetség népétől, Júda törzséből, Betlehemben, a királyi városban született. Eleget tett mindennek, amit Isten egy izraelitától megkövetelt. A „törvény alatt lett" (Gal4:4). A nyolcadik napon körülmetélték (Lk2:21), majd az anyja megtisztulását követően bemutatták a templomban (Lk2:22).

„Ennek az ajtónálló ajtót nyit" (Jn10:3). Az „ajtónálló" szó ajtóőrt jelent. Az egyetlen hely, ahol ez a szó János evangéliumában ismét előfordul, a Jn18:16-17, s milyen látványosan szemlélteti ez a két utalás az ellentmondás törvényét! „Péter pedig kívül áll vala az ajtónál. Kiméne azért ama másik tanítvány, a ki a főpappal ismerős vala, és szóla az ajtóőrzőnek, és bevivé Pétert. Szóla azért Péterhez az ajtóőrző leány: Nemde, te is ez ember tanítványai közül való vagy? Monda ő: Nem vagyok." A Jn10-ben az „ajtónálló" végső soron a Szentlélekre, míg a Jn18-ban az asszonyra, akinek Krisztus szemlátomást nem volt rokonszenves. A János 10-ben az ajtónálló azért nyitja meg az ajtót, hogy beengedje a Pásztort a juhokhoz, míg a János 18-ban azért, hogy a juhok eljuthassanak a Pásztorhoz. A János 10-ben a juhok a Pásztorhoz futnak, míg a János 18-ban a juhokat a farkasok között látjuk. A János 10-ben a juhok követik a Pásztort, de a János 18-ban az egyik juh megtagadja Őt.

„Ennek az ajtónálló ajtót nyit." Az „ajtónálló" volt az, aki igazolta a pásztort és bemutatta őt a juhoknak. Ami az „ajtónálló" személyazonosságát illeti ebben a példázatban, afelől nem lehet kétség. Közvetlenül ez Keresztelő Jánosra utalt, aki „egyengette az Úr útját". Ő volt az, aki formálisan bemutatta a Pásztort Izraelnek: „hogy megjelentessék Izráelnek, azért jöttem én, a ki vízzel keresztelek" (Jn1:31) volt az ő saját megvallása. Tágabb értelemben azonban az „ajtónálló" itt a Szentlelket jelképezi, aki hivatalosan igazolta a Messiás bizonyítványát, s Aki most is bemutatja a Megváltót Isten minden egyes választottjának.

„Ennek az ajtónálló ajtót nyit; és a juhok hallgatnak annak szavára; és a maga juhait nevökön szólítja, és kivezeti őket." (Jn10:3) Három dolog jellemzi az igaz pásztort: először is az „ajtón" ment be az akolba, s nem a falon mászott keresztül, mint a tolvajok és rablók. Másodszor, úgy lépett be az ajtón, hogy az „ajtónálló" nyitotta azt ki neki. Harmadszor, azzal bizonyította, hogy kicsoda, hogy „a juhok" felismerték a hangját és hallgattak arra. Figyeljük meg, hogy milyen teljesen s tökéletesen eleget tett Krisztus ezeknek a követelményeknek az Izraellel való kapcsolatában, bebizonyítván ezzel Magáról, hogy Ő az igaz Pásztor.

Amint láttuk, az „ajtó” volt a törvényes és kijelölt bejárata az akolnak, s ez a jelkép azt jelentette, hogy a Messiás azon az úton jött, amelyet korábban az ószövetségi próféciák jelöltek ki. Az „ajtónálló” bemutatta a pásztort a juhoknak. Nemcsak a próféták tettek bizonyságot Krisztusról, de mikor megjelent, még az előfutára is hirdette, bemutatván Őt a népnek. Emellett mikor Izrael igazi Pásztora megmutatkozott, a juhok felismerték a hangját. Ő ismerte az igazi juhokat, mert a nevükön szólította őket. Hívta őket, hogy kövessék, s az Ő követése azt jelentette, hogy foglalják el a helyüket a lenézett és elutasított Valaki mellett a judaizmuson kívül. S hogy ez milyen gyönyörűen kapcsolódik mindahhoz, amiről a János 9-ben olvastunk, azt nem nehéz észrevenni.

A János 9-ben Krisztus azt mutatta meg, miképpen lépett be az ajtón az akolba, mert Ő azért jött, hogy Isten dolgait cselekedje (Jn9:4). Ezzel megmutatta, hogy bizalmas viszonyban van a nyáj Tulajdonosával, ezért ő a nyáj jóváhagyott Pásztora. A farizeusok épp ellenkezőleg, ellenálltak Neki és támadták a nyáját, ezért szükségszerűen ők a „tolvajok és rablók”. A vak koldus a nyáj egy példája volt, mert elvetvén, hogy idegenek hangjára hallgasson, mindazonáltal ismerte a Pásztor hangját, s Őt követve üdvösséget, biztonságot és táplálékot talált.

Mindezt, amit látványosan szemléltet a János 9, megmagyarázza és megerősíti a 10. vers, ahol áldott magyarázatot kapunk a kiközösített állapotáról. A farizeusok azt képzelték, hogy a biztonság és az áldás helyéről vágták őt ki, de az Úr megmutatta neki, hogy csak ekkor lépett be valójában az áldás valódi helyére. Ha a judaizmusban maradt volna, folyamatosan ki lett volna téve a „tolvajok és rablók” támadásainak, most azonban az igazi Pásztor, a jó Pásztor gondoskodott róla, aki ahelyett hogy megölné, inkább meghalna érte! Csodaszép összehasonlítani a Jn10:3-at a 9:34-gyel. A szegény koldusnak a farizeusok általi „kivettetése” valójában nem volt más, mint hogy a jó Pásztor *kivezette* a judaizmus sivár pusztaságából a keresztyénség zöld legelőire. Így adatik meg nekünk, hogy meglássuk Magát az Urat az emberi eszközök *mögött* – csodálatos példája ez annak, hogy Isten gyakran még az ellenségeit is felhasználja arra, hogy népe sorsát jóra fordítsa.

„Ennek az ajtónálló ajtót nyit; és a juhok hallgatnak annak szavára; és a maga juhait nevökön szólítja, és kivezeti őket.” Figyeljük meg gondosan itt a korlátozást: nem „a juhokat nevükön szólítja”, hanem „a maga juhait nevökön szólítja”. A „maga juhai” azok voltak, akiket az Atya adott Neki az örökkévalóságtól fogva, s mikor ezeket a „juhokat” szólítja, azoknak Hozzá kell menniük, mert meg van írva: „Minden, a mit nékem ád az Atya, én hozzám jő” (Jn6:37). Ezek a „juhok” tehát Isten választottai voltak Izraelben. Nem a nemzet volt összességében Krisztus valódi küldetése, Ő inkább „Izrael házának elveszett juhaihoz” jött. Az, hogy ezek az „elveszett juhok” nem azonosak az egész nemzettel, világos a 26. versből, ahol a Pásztor azt mondja a hitetlen izraelitáknak: „De ti nem hisztek, mert ti nem az én juhaim közül vagytok”. A juhok tehát, akiket Krisztus „szólított” az Ő földi szolgálatának idején, Isten választottjai voltak, akiket Ő kivezetett a judaizmusból. Ennek látványos előképe volt a múltban. Mózes, miközben elidegenedett Izraeltől, apósa juhait őrizte más legelőkön, közel „az Isten hegyéhez” (2Móz3:1).

„És mikor kiereszti az ő juhait, előttök megy; és a juhok követik őt, mert ismerik az ő hangját.” (Jn10:4) Krisztus a judaizmus nyáján belül kezdte a szolgálatát, mert ott kellett megtalálni az Ő zsidó nyáját, amely össze volt keveredve a többiekkel. Ezeket ugyanis el kellett különíteni, mikor az igazi Pásztor megjelent. Ezért hallatszott az Ő hangja, Izrael házának elveszett juhait hívta Magához. Amint válaszoltak, kimentek az akolból, hogy követhessék Őt.

„És a juhok követik őt, mert ismerik az ő hangját.” Kapcsoljuk ezt össze az előző vers harmadik mondatával. „A maga juhait nevökön szólítja… és a juhok követik őt, mert ismerik az ő hangját”. Ennek egy sor áldott szemléltetését találjuk az evangéliumokban mindenütt. „És mikor Jézus onnét tovább méne, láta egy embert ülni a vámszedő helyen, a kinek Máté

volt a neve, és monda néki: Kövess engem! És az felkelvén, követé őt." (Mt9:9) Ő Krisztus magányos juha volt. A Pásztor szólította, ő felismerte az Ő hangját és azonnal *követte* Őt.

„És mikor arra a helyre jutott, feltekintvén Jézus, látá őt, és monda néki: Zákeus, hamar szállj alá; mert ma nékem a te házadnál kell maradnom." (Lk19:5) Ő volt az egyik *nevén* szólított juh. A reakció azonnali volt, ezt olvassuk: „És sietve leszálla, és örömmel fogadá őt." (6. vers)

„A következő napon Galileába akart menni Jézus; és találkozék Fileppel, és monda néki: Kövess engem!" (Jn1:43) Ez a juhát *kereső* Pásztort mutatja be nekünk, mielőtt szólítaná őt.

A János 11 még látványosabb példával szolgál a Pásztor hangjának vonzerejéről, amint a juhait hívja. Ott a sírban levő Lázárról olvasunk, mikor azonban Krisztus a *nevén* szólítja a juhát – „Lázár, jöjj ki" – a juh azonnal válaszolt.

Nagyon megindító példája annak, hogy a juhok ismerik az Ő hangját, amit a 20. fejezetben talál az olvasó. Mária Magdaléna felkereste e Megváltó sírját egy kora reggeli órában. Vigasztalhatatlan, sírva áll ott. Hirtelen észreveszi a mellette álló Úr Jézust, „és nem tudja vala, hogy Jézus az" . Ő beszél hozzá, de Mária azt hiszi, a kertész az. Egy pillanattal később felismeri Őt és azt mondja Neki: „Rabbóni!" Mi történt időközben? Mi tette lehetővé a számára, hogy felismerje Őt? Csak egyetlen szó Tőle: „Mária!" Abban a pillanatban, hogy *a nevén szólította a juhát*, ő „*megismerte* az Ő hangját"!

Így volt ez Isten választottaival minden korban, s így van ez ma is. Létezik egy általános „hívás" mindazok számára, akik hallják az evangéliumot, mert „sokan vannak a hivatalosok, de kevesen a választottak" (Mt20:16). De Krisztus minden egyes juhához eljut egy konkrét, speciális elhívás is. Ez az elhívás belső, és legyőzhetetlen, ezért hatékony. Ennek bizonyítékát a Rm8:30-ban és még sok más igeversben megtaláljuk: „a kiket elhívott, *azokat meg is igazította*". Mindenki azonban nem igazul meg, így tehát nem mindenki „hívatott el". Kik hát az „elhívottak"? A Rm8:30 előző mondata közli: „A kiket pedig *eleve elrendelt,* azokat el is hívta". S kik voltak az „eleve elrendeltek"? Azok, akiket Isten „eleve ismert" (Rm8:29). S ezek kik voltak? Az előző vers adja meg a választ: „a kik az ő végzése szerint hivatalosak". Nem azért hívta el őket, mert volt bennük bármi is, amit előre látott, vagy ténylegesen bennük volt, hanem kizárólag az Ő szuverén akarata és célja alapján.

Ezt a hatékony elhívást Istentől minden „juh" meghallja, mert kapnak „füleket a hallásra": „A halló fület és a látó szemet, az Úr teremtette egyaránt mindkettőt" (Péld20:12). Ez a hatékony elhívás nem jut el senki máshoz, csak a juhokhoz. A „kecskék" nem hallják – „De ti nem hisztek, mert ti nem az én juhaim közül vagytok" (Jn10:26).

Kétségtelen, hogy második jelentése is van ezeknek a verseknek Krisztus alpásztorai számára manapság, s így felfogván ezeket, szolgáltatnak néhány fontos alapelvet, melyek lehetővé teszik a számunkra, hogy teljes biztonsággal azonosíthassuk őket. Először is, Krisztus alpásztora az, aki az Isten által kijelölt úton jut el a juhokhoz: a farizeusokkal ellentétben nem tör be a szent hivatalba, hanem Isten hívja el abba. Másodszor is, a szó valódi értelmében a juhok pásztora: szívén viseli a jólétüket és mindig az ő érdekeikkel törődik. Harmadszor, neki „az ajtónálló ajtót nyit": a Szentlélek megnyitja előtte a küldetés és a szolgálat ajtaját. Negyedszer, a juhok hallják az ő hangját: Isten választottai elismerik őt az Isten által kijelölt pásztornak. Ötödször, a nevükön szólítja a juhait: a nyáj ama részét, amely felett Isten felvigyázóvá tette, személyesen ismeri, igazi pásztori szívvel keresi fel őket otthonukban és köt velük ismeretséget. Hatodszor, „kivezeti őket" Isten Ígéjének zöld legelőire, ahol táplálékot és nyugalmat találhatnak. Hetedszer, „előttük megy": jó példát mutat nekik, megkérvén őket arra, hogy semmit se cselekedjenek, amit ő maga is nem tesz, s megpróbál példa lenni „a hívőknek a beszédben, a magaviseletben, a szeretetben, a lélekben, a hitben, a tisztaságban" (1Tim4:12). Adja meg az Úr kegyelemesen, hogy növekedjen a

hűséges alpásztorok létszáma! Az olvasó, de főleg az igehirdető tanulmányozza át az alábbi igehelyeket: Csel20:28, 2Thessz3:9, 1Pt5:2-4.

„Idegent pedig nem követnek, hanem elfutnak attól: mert nem ismerik az idegenek hangját.” (Jn10:5) Ez nagyon fontos, mert leír egy jelet, ami Krisztus minden juhán megtalálható. Furcsa pásztort nem fognak követni. Ez aligha jelentheti azt, hogy sohasem fognak reagálni egy hamis pásztor hívására, hanem azt jelenti, hogy Krisztus választottai nem fogják abszolút, fenntartás nélkül, teljességgel átadni magukat hamis tanítónak. Ehelyett, tipikusan szólva, elmenekülnek attól. A választottakat nem lehet becsapni (Mt24:24). Ha egy világi ember hallgat két tanítót, akik közül az egyik az igazságot hirdeti, a másik tévtant, nem képes különbséget tenni közöttük. Nagyon másként van ez Isten gyermekével. Lehet csak csecsemő Krisztusban, képzetlen a teológiai vitákban, de ösztönösen felismeri a lényegi eretnekséget, amint meghallja. S miért van ez így? Azért, mert a Szentlélek lakik benne és kenetet kapott a Szenttől (1Jn2:20). Milyen hálásaknak kell lennünk ezért! Milyen kegyelmes a mi Urunk, amiért megadta a képességet, hogy el tudjuk különíteni az értékeset a hitványtól!

„Ezt a példázatot mondá nékik Jézus; de ők nem értették, mi az, a mit szól vala nékik.” (Jn10:6) Ez egy ellentétre mutat rá, ami pont az ellentétét emeli ki annak, ami az előző versben volt előttünk. Ott a lelki megítélés lelkéről olvasunk, mellyel Krisztus minden juha rendelkezik, itt annak a komoly ténynek a szemléltetését látjuk, hogy akik nem az Ő juhai, azok képtelenek megérteni az igazságot, még ha nyíltan eléjük is tárják. Ezek a farizeusok is ténylegesen vakok voltak, ezért képtelenek voltak felfogni Urunk szavainak jelentését. Egyformán vak minden nem üdvözült ember manapság is. Lehetnek jól képzettek, sőt teológiailag felkészítettek, de amíg újjá nem születnek, Isten Ígéje bepecsételt könyv a számukra.

„Újra monda azért nékik Jézus: Bizony, bizony mondom néktek, hogy én vagyok a juhoknak ajtaja.” (Jn10:7) A „juhok ajtaja” különbözik az 1. versben szereplő „juhakol ajtajától”. Utóbbi az Isten által kijelölt út volt, melyen át Krisztus belépett a judaizmusba, ellentétben a hamis pásztorokkal, akiknek a viselkedése világosan bizonyította, hogy maguk törtek be a hivatalba. A „juhok ajtaja” Maga Krisztus volt, melyen át Izrael választottai kiléptek a judaizmusból. Az Úr nem a judaizmust jött helyreállítani, hanem hogy az Övéit kivezesse belőle Önmagához. Ennek látványos szemléltetését találjuk a 2Móz33-ban. Abban az időben a judaizmus a hitetlenség és az Isten elleni lázadás állapotában volt. Ennek megfelelően Mózes, Izrael pásztora „vevé a sátort, és felvoná azt a táboron kívül, messze a tábortól, és nevezé azt gyülekezet sátorának, és lőn, hogy mind a ki az Urat keresi, ki kell mennie a gyülekezet sátorához, a táboron kívül” (7. vers). Azoknak, akik valóban keresték az Urat, el kellett hagyniuk a tábort, s ki kellett menniük a pásztorhoz. S gyönyörű megfigyelni a folytatást: „És lőn, mikor Mózes beméne a sátorba, hogy felhő-oszlop szálla alá, és megálla a sátor ajtajában, és beszéle Mózessel” (9. vers). Isten a táboron kívül volt, az Ő pásztorával! Így itt, a János 10-ben Krisztus, akinek Mózes az előképe (5Móz18:18), a judaizmuson kívül sátorozik, s azok, akiknek a szíve kereste az Urat, kimennek Őhozzá. S a történelem megismétli önmagát. Isten már nincs többé a keresztyénség nagy, szervezett rendszereivel, s azoknak, akik az Ő népéhez tartoznak, ki kell menniük „a táboron kívülre”, ha közösségben akarnak lenni Vele! Az ajtó tehát a kimenetelről beszél, nem a belépésről!

„Mindazok, a kik előttem jöttek, tolvajok és rablók: de nem hallgattak rájok a juhok.” (Jn10:8) Teljesen világos, hogy itt újabb példáját látjuk János evangéliumában annak ,amikor a „mindazok” nem vehető abszolút értelemben. Az Úr pásztorokról, Izrael pásztorairól beszélt, de ezek közül nem mindenki volt „tolvaj és rabló”. Mózes, Józsué, Dávid, a próféták, Nehémiás, és mások említhetők, akiket természetesen nem lehet ebbe az osztályba sorolni. A „mindazok” itt, mint a Szentírásban rendszerint, korlátozandó. Korlátozandó, de kikre? Nyilvánvaló, hogy az írástudókra és a farizeusokra, akikhez éppen beszélt az Úr. Ryle püspök hasznos megjegyzést tett ezzel a verssel kapcsolatosan: „Jegyezzük meg”, mondja, „hogy

ezek az erős jelzők világosan megmutatják: van, amikor az éles feddések ideje jön el. Kecsegtetni mindenkit, bókolni minden tanítónak, akik buzgók és szorgalmasak anélkül, hogy a hitbéli szilárdságukkal törődnénk, nem felel meg a Szentírásnak. Semmi sem látszik sértőbbnek Krisztus számára, mint a vallás hamis tanítója, a hamis próféta, vagy a hamis pásztor. Semmitől sem kell jobban félni az egyházban, mint ettől, s ezért szükségszerűen meg kell feddeni, szembe kell vele szegülni és le kell leplezni. Reformátoraink erős nyelvezetét, mellyel a római katolikus tanítók ellen írtak, gyakran feddik jobban a kelleténél".

Figyelemre méltó tény, hogy a legkomolyabb kárhoztatások, amiket a Szentírásban találunk, a hamis tanítók számára vannak fenntartva. Figyeljük meg Krisztus eme szörnyű szavait: „Jaj néktek képmutató írástudók és farizeusok!... Vak vezérek, a kik megszűritek a szúnyogot, a tevét pedig elnyelitek… Kígyók, mérges kígyóknak fajzatai, miképen kerülitek ki a gyehennának büntetését?" (Mt23:14, 24,33). De előfutára is mondta: „Mérges kígyóknak fajzatai! Kicsoda intett meg titeket, hogy az Istennek elkövetkezendő haragjától megmeneküljetek?" (Mt3:7) Vagy Pál apostol: „Mert az ilyenek hamis apostolok, álnok munkások, a kik a Krisztus apostolaivá változtatják át magukat" (2Kor11:13). Aztán Péter: „Ezek víztelen kútfők, széltől hányatott fellegek, a kiknek a sötétség homálya van fenntartva örökre" (2Pt2:17). S Júdás: „Ezek szennyfoltok a ti szeretetvendégségeiteken, tartózkodás nélkül veletek lakmároznak, magokat hízlalják; víztelen, szelektől hányt-vetett fellegek; elhervadt, gyümölcstelen, kétszer meghalt és tőből kiszaggatott fák; tengernek megvadult habjai, a magok rútságát tajtékozók; tévelygő csillagok, a kiknek a sötétség homálya van fenntartva örökre" (Júd12-13). Kimondhatatlanul komoly dolog kezek, bárcsak megriasztanák azokat, akik nem törődnek azzal, kinek a szolgálatát látogatják.

De *miért* kell a mi Urunknak a farizeusokat „tolvajoknak és rablóknak" titulálni? Miben rejlik az efféle megnevezések helyes mivolta? Hisszük, hogy erre a kérdésre olyan igehelyek vetnek világosságot, mint a Lk11:52: „Jaj néktek törvénytudók! mert elvettétek a tudománynak kulcsát: ti magatok nem mentetek be, és a kik be akartak menni, azokat meggátoltátok". Ezzel össze kell vetni a Mt23:13-ban található párhuzamos igehelyet is. A farizeusok azért voltak *tolvajok*, mert olyan helyeket ragadtak magukhoz, melyeket nem volt joguk elfoglalni, olyan tekintélyt gyakoroltak, mely törvényesen nem tartozott hozzájuk, s törvénytelenül követelték az alávettetést és engedelmeskedést annak, amire nem tudtak jogos igényt támasztani.

Mi a különbség, kérdezhető, a „tolvajok" és a „rablók" között? A „tolvajnak" fordított szó a „kleptes", ezt mindig így fordítják. Ez arra vonatkozik, aki lop. A „rabló" helyén álló szó a „lestes", ezt rosszul fordítják „tolvajoknak" a Mt21:13-ban, a Lk10:30-ban, stb. [52] Ez arra vonatkozik, aki erőszakot használ. A két szó közötti különbség szigorúan meg van őrizve az egész Újszövetségen át a 10. vers kivételével, ahol úgy látszik, mintha az Úr a „kleptes" szót két dolog *összekombinálására* használná, mert ott a tolvaj nemcsak „lop", hanem „öl és pusztít" is.

„Én vagyok az ajtó: ha valaki én rajtam megy be, megtartatik." (10:9) Figyeljük meg gondosan a Krisztus által itt használt tágabb értelmű kifejezést. Többé már nem mondja, mint a 7. versben, hogy „én vagyok a juhok ajtaja", hanem „én vagyok az ajtó", amit rögtön ez követ: „ha valaki én rajtam megy be, megtartatik". Miért ez a nyelvezet-váltás? Mivel eddig a pontig az Úr kizárólag a választott izraelitákra utalt, akiket majd kivezet a judaizmusból. Most azonban a szíve a pogányok közötti választottak felé fordul, mert Ő nemcsak „szolgája lett a körülmetélkedésnek az Isten igazságáért, hogy megerősítse az atyák ígéreteit", hanem azért is jött, hogy „a pogányok pedig irgalmasságáért dicsőít(hessé)k Istent" (Rm15:8, 9). Az 1. versben említett ajtó a pásztornak a judaizmusba vezető, Isten által kijelölt útja volt. Az „ajtó" a 7. versben volt a judaizmusból kivezető út, amin át Krisztus kivezeti Isten választottait a

[52] Az angol változatban. A Mt21:13-ban a Károli-fordítás szerint: „latrok", a Lk10:30-ban pedig „rablók" – *a ford*.

Vele való elkülönültségbe. Itt a 9. versben az „ajtónak” az üdvösséghez van köze, a választott zsidók és pogányok számára egyaránt.

„Én vagyok az ajtó: ha valaki én rajtam megy be, megtartatik.” Ez az Isten jelenlétébe vezető „ajtó”. Természetünknél fogva el vagyunk választva, sőt el vagyunk „idegenedve” Istentől. A bűn, mint válaszfal áll közénk és az Ő szent jelenléte közé. Ez az első dolog, aminek a bűnös lélek a tudatára ébred. Szennyes és elítélt vagyok, miképpen mehetnék Isten közelébe? Meg kell értenem bűnös távolságomat Tőle, Aki a Világosság, miképpen békülhetnék ki Vele? Azután Isten Ígéjéből megismerem a mennyei válaszokat ezekre a komoly kérdésekre. Az Úr Jézus áthidalta azt a félelmetes szakadékot, ami elválasztott engem Istentől. Azzal hidalta át, hogy a helyemre állt és helyettem lett átokká. S ahogyan a meggyötört lélek meghajlik Isten kárhoztató ítélete előtt, s hit által veszi azt a csodálatos gondoskodást, amit az Ő kegyelme készített el, én is megtanulom a többi hívővel együtt: „Most pedig a Krisztus Jézusban ti, kik egykor távol valátok, *közelvalókká lettetek* a Krisztus vére által” (Ef2:13).

„Én vagyok az ajtó: ha valaki én rajtam megy be, megtartatik.” Ez az egyike Krisztus ama drága mondatainak, amely méltó arra, hogy hosszasan elmélkedjünk felette. Az „ajtó” könnyű belépésről beszél, szemben azokkal a magas falakkal, melyekbe beépült. Nincsenek nehéz falak, melyeket meg kellene mászni, mielőtt az igyekvő bűnös bejáráshoz juthatna Istenhez. Krisztus az „ajtó” az Ő jelenlétébe. Az „ajtó” szembeállítható a hosszú, fárasztó, tekervényes ösvénnyel is – csak egyetlen lépés, és akik eddig kívül voltak, most benn vannak. A lélek, amelyik hiszi az egyedül Krisztus által való üdvösség igazságával kapcsolatos bizonyságot, azonnal Isten jelenlétébe lép. De figyeljük meg ezt a határozott kijelentést: „én vagyok az ajtó”. Csak egyetlen ajtaja volt a bárkának, amelyben Noé és családja menedéket találtak az özönvíz elől. Csak egyetlen ajtó vezetett a sátorba, ami Jehova lakóhelye volt. Így csak egyetlen ajtó vezet az Atya jelenlétébe – „És nincsen senkiben másban idvesség: mert nem is adatott emberek között az ég alatt más név, mely által kellene nékünk megtartatnunk” (Csel4:12). Aztán, „én vagyok az ajtó”, mondta Krisztus. „Senki sem mehet az Atyához, hanemha én általam” (Jn14:6). Beléptél már ezen az „ajtón”, kedves olvasó? Emlékezz, hogy az ajtót nem nézni és csodálni kell, hanem használni! Kopogtatnod sem kell, az Ajtó nyitva áll, s nyitva áll bárki számára, aki belép. Hamarosan azonban majd bezárul az ajtó (Lk13:25), s a mostani „üdvösség napját” (2Kor6:2) követi a „harag nagy napja” (Jel6:17). Lépj hát be, míg van rá idő!

Effélék az „ajtó” által sugallt legegyszerűbb gondolatok. Egy ismeretlen szerző, ifj. J. B. írta: „Az ajtó lakóhelyre utal, aminek a bejáratát képezi. Mögötte találjuk azok tulajdonát, vagy részét, akiknek joguk van belépni. Azaz, ez hely el van különítve a birtokosai számára mindazoktól, akik kívül vannak. Ebben az értelemben mondhatjuk, hogy szentély. Ezeket a dolgokat joggal kötjük össze az ajtóval, mint az egyetlen jogos bejárattal.”

„Én vagyok az ajtó: ha valaki én rajtam megy be, megtartatik.” Figyeljük meg, Krisztus nem azt mondta: „Én vagyok az ajtó, ha valaki belép, megtartatik”, hanem „ha valaki én rajtam (én általam) megy be”. Az ember magától nem képes belépni, mert természeténél fogva „halott a vétkeiben és a bűneiben”, ezért tökéletesen tehetetlen. Csak isteni segítséggel, természetfeletti erő adományozásával képes bárki belépni és üdvözülni. Krisztus nélkül semmit sem cselekedhetünk (Jn15:5). A filippebelieknek írta az apostol: „Mert néktek adatott az a kegyelem a Krisztusért, nemcsak hogy higyjetek Ő benne, hanem hogy szenvedjetek is Ő érette” (Fil1:29). Nemcsak az a tény, hogy senki sem mehet Krisztushoz, csak ha az Atya vonja (Jn6:44), de az is igaz, hogy senki nem mehet az Atyához, csak ha Krisztus teszi őt képessé rá. E nagyon világos a jelen fejezet 16. verséből: „Más juhaim is vannak nékem, a melyek nem ebből az akolból valók: azokat is elő kell hoznom”. A „juhok” az Ajtón keresztül lépnek be Isten jelenlétébe, mivel Krisztus „viszi” őket. Nagyon szépen van ez lefestve a Lk15:5-6-ban: „ És ha megtalálta [az elveszett juhot], *felveti az ő vállára*, örülvén. És haza

menvén, egybehívja barátait és szomszédait, mondván nékik: Örvendezzetek én velem, mert megtaláltam az én juhomat, a mely elveszett vala.”

„Én vagyok az ajtó: ha valaki én rajtam megy be, megtartatik és bejár és kijár majd, és legelőt talál.” A „bejár és kijár” jelképes módja a tökéletes szabadság kifejezésének. Ez valami nagyon más volt, mint amit akár még az üdvözült izraeliták is megtapasztalhattak Mózes törvénye alatt. A szertartási törvény egyik fő célja az volt, hogy kerítést építsen az izraeliták köré, ami elválasztotta őket az összes többi nemzettől. De ennek véget vetett Krisztus mert az Ő halálával a közbevetett válaszfal ledöntetett. Ezzel az ő juhai teljességgel szabaddá váltak „bejárni és kijárni”. Tényleg látványos felfedezni, hogy a Nehémiás 3-ban említett tíz kapu esetén csak a juhok kapuja esetén nincsenek „kapcsok és zárak” említve. Ez a fejezet a maradékról szól a fogság után, s világosan előképe a Krisztus által ott tanított igazságnak. „Ennek a szabadságnak a teljessége a kapcsolat a többi szentekkel, s a (szertartási) törvény igájából való szabadulás (Csel15:10) csak bizonyos fokig valósult meg. A Péternek Joppéban, a háztetőn tanított lecke (Csel10) volt az első tényleges lépés ennek szabadságnak a megvalósulása felé.” (Mr. C. E. Stuart)

„És legelőt talál.” Ez beszél arról kegyelmes gondviselésről, ami a juhok táplálása végett adatott. Azonnal arra a páratlan zsoltárra emlékezünk, ami feljegyzi a szentek örömteli bizonyságtételét: „Az Úr az én pásztorom; nem szűkölködöm. Fűves legelőkön nyugtat engem, és csendes vizekhez terelget engem.” A „legelők”, tehát nemcsak az élelemről, hanem, a nyugalomról is beszélnek. Ez is része annak a csodálatos részesedésnek, ami a miénk Krisztusban. Csodálatos előképét látjuk ennek a 4Móz10:33-ban: „Elmenének azért az Úr hegyétől háromnapi járásnyira, és az Úr szövetségének ládája megyen vala ő előttök háromnapi járásnyira, hogy kiszemelje nékik: hol kelljen *megszállaniok*”. Az egész Ószövetségen keresztül a „szövetség ládája” kedves előképe Magának a Megváltónak, s itt látjuk, amint nyugvóhelyet keres – legelőket – az ókori Izrael számára.

„Én vagyok az ajtó: ha valaki én rajtam megy be, megtartatik és bejár és kijár majd, és legelőt talál.” Hét dolog van megemlítve ebben a drága versben. Először is „én vagyok az ajtó”: Krisztus az egyetlen út Istenhez. Másodszor, „ha valaki én rajtam megy be”: Krisztus adja az erőt a belépéshez. Harmadszor, „ha valaki… belép”: Krisztus a Megváltó zsidónak és pogánynak egyaránt. Negyedszer, „ha valaki… megy be”: Krisztust a hit egyszerű cselekedetével lehet befogadni. Ötödször, „megtartatik”: Krisztus a Megszabadító a bűn büntetésétől, erejétől és jelenlététől. Hatodszor, „bejár és kijár majd”: Krisztus a szabadító minden rabszolgaságból. Hetedszer, „és legelőt talál”: Krisztus népének fenntartója.

Végül, áldott meglátni, hogy ennek a drága versnek a tartalma miképpen mutatja be nekünk Krisztust, mint Mózes profetikus imájának a beteljesítőjét: „Szóla azért Mózes az Úrnak, mondván: Az Úr, a minden test lelkének Istene, rendeljen férfiút a gyülekezet fölé. A ki kimenjen ő előttök, és a ki bemenjen ő előttök; a ki kivigye őket, és a ki bevigye őket, hogy ne legyen az Úr gyülekezete olyan mint a juhok, a melyeknek nincsen pásztoruk.”

„A tolvaj nem egyébért jő, hanem hogy lopjon és öljön és pusztítson.” (Jn10:10) Figyeljük meg, hogy Krisztus itt egyes számot használ. A 8. versben „tolvajokról és rablókról” beszélt, mikor mindenkire utalt, akik elé jöttek, de itt, a 10. versben ez konkrét személyre gondolt – a „tolvajra”. Azt is meg kell jegyezni, hogy erről a konkrét „tolvajról” szólva Urunk egyesíti a tolvajok és rablók eltérő jellemét. Amint a nyolcadik vershez fűzött magyarázatunkban is utaltunk rá, a megkülönböztető gondolat, ami az előbbihez társul, a lopás, míg az utóbbihoz az erőszak. Itt a „tolvaj” lopni, ölni és pusztítani jön. Kire céloz hát az Úr? Bizonyos, hogy ő lesz Izrael utolsó hamis pásztora, a „mihaszna pásztor”, az Antikrisztus, akiről meg van írva: „Mert ímé, én pásztort állítok e földre, a ki az elveszetteket meg nem keresi, a gyöngével nem törődik, a megtépettet meg nem gyógyítja, a jó karban levőt nem táplálja, a kövérinek húsát megeszi, és körmeiket széttördeli” (Zak11:16).

„Én azért jöttem, hogy életök legyen, és bővölködjenek” (Jn10:10). Mért kell ezt mondani azután, hogy kijelentette: „ha valaki én rajtam megy be, megtartatik”? Figyeljük meg, azután következik az utalás a „tolvajra”. Itt Urunk látszólag az Ő második eljövetelére tekint előre, ahogyan az Izraelre vonatkozik. Ez valóban az az időszak, amikor bőségben fognak élni. Amint a Rm11:15-ben olvassuk: „Mert ha az ő elvettetésök a világnak megbékélése, micsoda lesz a felvételök hanemha élet a halálból?” Látványos összhangban ezzel meg kell jegyezni, hogy Urunk „én vagyok az ajtó” megjegyzése (9. vers) a harmadik „én vagyok” mondás ebben az evangéliumban – az a szám, ami a feltámadásról beszél. Ezt követően azonnal látjuk, amint Krisztus kimondja: „én vagyok a jó pásztor”. Ez a negyedik az „én vagyok” mondások közül – a *Föld* száma.

Az érdeklődő olvasó a következő fejezetre felkészülendő, elmélkedjen az alábbi kérdéseken:

1. Tanulmányozza az Ószövetség jellegzetes „pásztorait”.
2. Mi a pontos jelentése a 11. versben szereplő „-ért”-nek? (juhok*ért*)
3. Adta-e a Pásztor az életét a juhokon kívül valaki másért is?
4, Milyen egyéb melléknevek alkalmazhatók Krisztusra, mint „Pásztorra” a jó mellett?
5. Kire vonatkozik a „béres”? (12. vers)
6. Kik a „más juhok” a 16. versben?
7. Keressen bizonyítékokat a 18. vers első feléhez.

35. fejezet: Krisztus, a jó Pásztor, Jn10:11-21

A következőkben megadjuk az előttünk levő igeszakasz összegzését:

1. A jó Pásztor meghal a juhaiért, 11. vers.
2. A béresek jelleme és viselkedése, 12-13. vers.
3. A bizalmasság a Pásztor és a juhai között, 14. vers.
4. A bizalmasság az Atya és a Fiú között, 15. vers.
5. A pogány juhokat is üdvözíti a Pásztor, 16. vers.
6. A Pásztor és az Atya viszony, 17-18. versek.
7. A hasonlás a zsidók között, 19-21. vers.

Az előttünk levő igeszakaszban befejeződik Urunk beszélgetése a farizeusokkal azután, hogy kiközösítették a koldust, akinek látást adott. Ebben a beszélgetésben Krisztus két dolgot tesz: először grafikusan lefesti hitetlenségüket, másodszor szembeállítja az Ő saját hűségét és jóságát azzal. Őket, mint a nép vallási vezetőit „idegenekként" (5. vers), „tolvajokként és rablókként (8. vers), és „béresekként" (12-13.versek) festi le. Ő úgy jelenik meg, mint „az ajtó" (9, 11. versek), és „a jó Pásztor" (11.vers).

A farizeusok voltak Izrael pásztorai. Azzal, hogy kivetették a zsinagógából ezt a szegény juhot, az embert, aki vakon született azért, mert tette, ami jó és nem volt hajlandó tenni, ami rossz, megmutatták, hogy miféle lelkületük volt. Bennük teljesedett be Ezékiel próféciája, mégpedig az a prófécia, melyben úgy tett bizonyságot ezekről a pásztorokról, mint tolvajokról és rablókról. Az Ezékiel 34 (amelynek a többi próféciához hasonlóan *kettős* beteljesedése van) szomorú kommentárt szolgáltat az írástudók és a farizeusok önző és durva viselkedéséről. Az egész fejezetet el kell olvasni, de itt csak egy részletet idézünk belőle: „És lőn az Úrnak beszéde hozzám, mondván: Embernek fia! prófétálj Izráel pásztorai felől, prófétálj és mondjad nékik, a pásztoroknak: Így szól az Úr Isten: Jaj Izráel pásztorainak, a kik önmagokat legeltették! Avagy nem a nyájat kell-é legeltetni a pásztoroknak? A tejet megettétek, és a gyapjúval ruházkodtatok, a hízottat megöltétek; a nyájat nem legeltettétek. A gyöngéket nem erősítettétek, és a beteget nem gyógyítottátok, s a megtöröttet nem kötözgettétek, s az elűzöttet vissza nem hoztátok és az elveszettet meg nem kerestétek, hanem keményen és kegyetlenül uralkodtatok rajtok;" (1-4. versek).

Ezékielnek ugyanez a próféciája mutatja be Izrael igazi Pásztorát, a jó Pásztort: „ Mert így szól az Úr Isten: Ímé, én magam keresem meg nyájamat, és magam tudakozódom utána. Miképen a pásztor tudakozódik nyája után, a mely napon ott áll elszéledt juhai között; így tudakozódom nyájam után, és kiszabadítom őket minden helyről, a hova szétszóródtak a felhőnek s borúnak napján… Én magam legeltetem nyájamat, s én nyugosztom meg őket, ezt mondja az Úr Isten; Az elveszettet megkeresem, s az elűzöttet visszahozom, s a megtöröttet kötözgetem, s a beteget erősítem; és a kövéret s erőset elvesztem, és legeltetem őket úgy, mint illik… És állatok föléjök egyetlenegy pásztort, hogy legeltesse őket: az én szolgámat, Dávidot, ő legelteti őket s ő lesz nékik pásztoruk… És megismerik, hogy én, az Úr, az ő Istenök, velök vagyok, és ők népem, Izráel háza, ezt mondja az Úr Isten; Ti pedig az én juhaim, legelőm nyája vagytok, emberek vagytok, én pedig Istenetek, ezt mondja az Úr Isten." (11-12, 15-16, 23, 30-31. versek)

Ezékiel nem az egyedüli ószövetségi próféta, aki a „pásztor" alakjával jelképezi a Megváltót. Az ószövetségi Írások gyakorta festik Őt így le. A haldoklásakor mondott próféciájában Jákób kijelentette: „De mereven marad kézíve, feszülten keze karjai, Jákób Hatalmasának kezétől, onnan, Izráel pásztorától, kősziklájától." (1Móz39:24) A zsoltáros is kijelentette: „Az Úr az én pásztorom" (Zsolt23:1). Ézsaiástól ezt halljuk: „Ímé, az Úr Isten jő

hatalommal, és karja uralkodik! Ímé, jutalma vele jő, és megfizetése Ő előtte. Mint pásztor, nyáját úgy legelteti, karjára gyűjti a bárányokat és ölében hordozza, a szoptatósokat szelíden vezeti." (Ézs40:10-11) Zakariásnál is van egy figyelemre méltó Ige: „Fegyver, serkenj fel az *én pásztorom* ellen és a férfiú ellen, a ki nékem társam! így szól a Seregeknek Ura. Verd meg a pásztort és elszélednek a juhok, én pedig a kicsinyek ellen fordítom kezemet." (Zak13:7)

A próféciák mellett az Ószövetség még különösen gazdag *előképekben* is, melyek Krisztust „pásztorként" festik le nekünk. Amennyire képesek voltunk visszakövetni, öt különálló pásztor volt, akik Krisztusra mutattak előre, s ezek mindegyike hozzátett egy-egy meghatározó ecsetvonást a képhez. Először Ábelről olvassuk az 1Móz4:2-ben: „Ábel juhok pásztora lőn". Az előképi igazság konkrét összetevője, amit ő jelenít meg, a Pásztor halála – a testi vonatkozásban testvérbátyja gonosz kezei ölik meg. A második Jákób, a vele kapcsolatosan a fő dolog a gondoskodása a juhokról – lásd 1Móz30:31, 31:38-40, de különösen 1Móz33:13-14. A harmadik József: a legelső dolog, amit a Szentírás feljegyez Jákób kedvenc fiáról az, hogy juhokat őriz. A negyedik Mózes. Róla három dolog hangzik el. Megitatta, védte és vezette a nyájat: „Midián papjának pedig hét leánya vala, és oda menének és vizet húzának és tele merék a válúkat, hogy megitassák atyjoknak juhait. A pásztorok is oda menének és elűzék őket. Mózes pedig felkele és segítséggel lőn nékik és megitatá juhaikat… Mózes pedig őrzi vala az ő ipának, Jethrónak a Midián papjának juhait és hajtá a juhokat a pusztán túl és juta az Isten hegyéhez, Hórebhez." (2Móz2:16-17, 3:1) Az ötödik Dávid, s őt úgy látjuk, amint *életét kockáztatja* a juhokért: „És felele Dávid Saulnak: Pásztor volt a te szolgád, atyjának juhai mellett; és ha eljött az oroszlán és a medve, és elragadott egy bárányt a nyáj közül: Elmentem utána és levágtam, és kiszabadítám szájából; ha pedig ellenem támadott: megragadtam szakálánál fogva, és levágtam és megöltem őt. A te szolgád mind az oroszlánt, mind a medvét megölte:" (1Sám17:34-36). Az Ószövetség beszél még egy különálló „pásztorról", a „mihaszna pásztorról" (Zak11:16.17), s ez az Antikrisztus – milyen jelentős, hogy ez a hatodik! Ezen kívül egyetlen másik pásztort említ a Szentírás, Ő az Úr Jézus, és Ő a hetedik! A hét a tökéletesség száma, s nem jutunk el tökéletességre, míg nem jövünk Krisztushoz, a jó Pásztorhoz!

„Én vagyok a jó pásztor". A „jó"-nak fordított szó nagyon átfogó, és talán nem is lehetséges röviden átfogni mindazt, amit magában foglal. A görög szó a „kalos", és hatvanhatszor van „jó"-nak fordítva, de fordítják „becsületesnek", „helyesnek", „méltónak", stb. De hogy kiderítsük, mik a szó fő elemei, az első előfordulás törvényéhez kell folyamodnunk. Valahányszor a Szentírásban szereplő bármelyik szót, vagy kifejezést tanulmányozzuk, nagyon fontos odafigyelni a legelső említésére. Először ez a „jó" szó az Újszövetségben a Mt3:10-ben szerepel, ahol ezt olvassuk: „Azért minden fa, a mely jó gyümölcsöt nem terem, kivágattatik és tűzre vettetik." A „fa" itt átvitt értelemben szerepel. Itt az újjá nem születettekről van szó. Egyetlen hitetlen sem képes „jó" gyümölcsöt teremni. A „jó" gyümölcs tehát az, ami a keresztyénben és rajta keresztül terem. De miféle „gyümölcs" az, amit a keresztyén terem? Ez isteni gyümölcs, lelki gyümölcs, az új természet terméke. Ez isteni, az emberivel szemben, lelki, a testivel szemben. Azaz, a „jó" szó első előfordulásának fényében megtudjuk, hogy mikor Krisztus azt mondta: „én vagyok a jó pásztor", azzal arra utalt: „én vagyok az isteni és lelki pásztor". A többi pásztor mind ember volt, Ő azonban Isten Fia. A „pásztorok", melyekkel Ő szembeállítja Magát, a farizeusok voltak, s testiek, Ő azonban lelki.

Hasznos lesz az is, ha gondosan megfigyeljük a „jó" szó első előfordulását János evangéliumában is. Először a Jn2:10-ben szerepel. Mikor az Úr Jézus csodálatos módon borrá változtatta a vizet, a szolgák elvitték a násznagynak, s mikor az megkóstolta, így kiáltott: „Minden ember a jó bort adja fel először, és mikor megittasodtak, akkor az alábbvalót: te a jó bort ekkorra tartottad." Itt a „jó" szó kiválót, kitűnőt, sőt kimagaslóan elsőrendűt jelent, mert a „jó bor" van szembeállítva rosszabbal. A „kalos" eme használata további segítséget nyújt

nekünk e jelző jelentésének meghatározásában a Jn10:11-ben. Mikor Krisztus azt mondta, hogy „én vagyok a jó pásztor”, azzal arra célzott, hogy Ő a kimagaslóan elsőrendű Pásztor, Aki végtelenül felette áll mindenkinek, akik Előtte jöttek.

„Én vagyok a jó pásztor.” Ez világosan az Ő abszolút istenségének kijelentése volt. Aki itt Izraelhez, és Izrael „pásztoraihoz” szól, az nem volt más, mint Jehova (Zsolt23:1, 80:2). Mikor a Megváltó ezt mondta: „Én *vagyok* a jó pásztor”, azzal határozottan azonosította magát az Ószövetség Jehovájával.

„Én vagyok a jó pásztor.” Ez, mint Urunk titulusainak bármelyike, megkülönböztetett viszonyban mutatja Őt. Ő, mondja Dr. John Gill, „Atyja kijelölésének, elhívásának, és elküldésének Pásztora volt, Akinek a gondoskodására minden juha, vagyis az Ő választottai lettek rábízva. Általa Ő lett kijelölve Pásztornak felettük, Rá lettek bízva, s miután elhívatott, felvállalta a táplálásukat.” A görögben ez hangsúlyosabb, mint az angolban, mert szó szerint így hangzik: „Én vagyok a pásztor a jó.”

„A jó pásztor életét adja a juhokért.” (11. vers) Az „adja” szót rendszerint a „leteszi” kifejezéssel fordítják. A „juhokért” azt jelenti: az ő javukra. A jó Pásztor ingyenesen és önkéntesen adta életét az Ő népe helyett, váltságként érettük, hogy ők megszabadulhassanak a haláltól és örök életük lehessen. Az Etióp Biblia így fordítja: „A jó pásztor életét adja a juhok *megváltásáért*”.

„A jó pásztor életét adja a juhokért.” Ez az egyike ama sok versnek, melyek világosan és konkrétan meghatározzák az engesztelésnek mind a természetét, mind a terjedelmét. A Megváltó nem mint az igazság mártírja, nem mint az önfeláldozás erkölcsi példája „adta életét”, hanem tette ezt egy népért. Ő meghalt, hogy amazok élhessenek. Természetüknél fogva ők holtak a vétkeikben és bűneikben, s ha az Isten által kijelölt és Általa biztosított Helyettesítő nem halt volna meg értük, úgy nem lenne lelki és örök életük. S ugyanolyan konkrétan megmondja ez a vers azt is, kikért halt meg Krisztus. Nem a bukott angyalokért, hanem a bűnös emberekért, s nem az emberekért általánosságban, hanem konkrétan az Ő népéért: a „juhokért”, és nem a „kecskékért”. Ezt jelentette ki Isten a prófétákon keresztül: „kivágatott az élők földéből, hogy népem bűnéért lőn rajta vereség” (Ézs53:8). Amint az angyal mondta Máriának: „nevezd annak nevét Jézusnak, mert ő szabadítja meg az ő népét annak bűneiből” (Mt1:21), illetve a pásztoroknak: „Ne féljetek, mert ímé hirdetek néktek nagy örömet, mely az egész népnek öröme lészen” (Lk2:10). Ugyanezt a korlátozást kell észrevenni Krisztus szavaiban az utolsó vacsorán: „ez az én vérem, az új szövetségnek vére, a mely sokakért kiontatik bűnöknek bocsánatára” (Mt26:28). (V. ö. még Csel20:28, Tit2:14, Zsid2:17. stb.)

„A béres pedig és a ki nem pásztor, a kinek a juhok nem tulajdonai, látja a farkast jőni, és elhagyja a juhokat, és elfut: és a farkas elragadozza azokat, és elszéleszti a juhokat.” (Jn10:12) Nyilvánvalónak látszik, hogy Urunk itt ismét a farizeusokra, Izrael hűtlen pásztoraira mutat. A béres pásztor nem a juhok tulajdonosa – figyeljük meg, „a kinek a juhok nem tulajdonai”: sem tulajdonjoga nincs felettük, se vonzalmat nem érez irántuk. A „béreseket” fizetik, hogy vigyázzanak rájuk és őrizzék őket, de az effélék a maguk, és nem az Úr dolgaival törődnek. A Lk10:7 – „méltó a munkás az ő jutalmára” – és más igehelyek fényében óvakodnunk kell attól, hogy itt a szövegkörnyezettel való összhangtól elválasztva értelmezzük ennek a jelképnek a használatát. „Nem a bér puszta átvétele, ami megmutatja egy emberről, hogy béres (az Úr elrendelte, hogy akik az evangéliumot prédikálják, azoknak az evangéliumból kell élniük), hanem a bér szeretete, mikor jobban szeretik a bért, mint a munkát, s a bér kedvéért munkálkodnak. Az a béres, aki nem munkálkodna, ha nem volna bér.” (John Wesley) A „béres” tehát egyszóval Isten olyan szolgája, aki a pozíciót azokért a mulandó előnyökért foglalja el, amiket a pozíció kínál. A béres zsoldos, nincs más indíttatása, csak a nyereségvágy.

„A béres pedig és a ki nem pásztor, a kinek a juhok nem tulajdonai, látja a farkast jőni, és elhagyja a juhokat, és elfut: és a farkas elragadozza azokat, és elszéleszti a juhokat.” Nem hiszem, hogy itt a „farkas” közvetlenül a Sátánra utal, mert a hamis próféták nem menekülnek az Ő közeledése okából. Inkább úgy tűnik, hogy a „farkas” a „juhok” ellensége, aki azzal a szándékkal közeledik, hogy megtámadja őket. Figyeljük meg futólag Krisztus gondosságát a szavak megválasztásában: „a farkas elragadozza azokat, és elszéleszti a juhokat”, de nem felfalja, mert Krisztus egyetlen „juha” sem veszhet el soha.

„A béres pedig azért fut el, mert béres, és nincs gondja a juhokra.” (Jn10:13) Első ránézésre Krisztus eme mondata nagyon banális, egy kis vizsgálat mégis megmutatja, hogy mélyenszántó alapelvet jelent ki – az ember azért teszi, amit tesz, mert az, ami. Mindig szoros kapcsolat áll fenn a jellem és a viselkedés között. A viselkedés ugyanúgy megfelel a jellemnek, mint a vízfolyás a forrásnak. „A béres pedig azért fut el, mert béres”: ez a filozófiai magyarázata a szökevény tettének. A menekülés volt az, ami megmutatta az embert.

Ugyanez az alapelv működik a másik oldalon is. A keresztyén azért cselekszik keresztyéniesen, mert keresztyén. Az embernek keresztyénné kell válnia, mielőtt keresztyén életet élhetne. A keresztyén foglalkozás nem kielégítő próba, s egy ortodox hitvallás sem az. A démonoknak is van hitvallásuk, s attól remegnek is, de az nem fogja megszabadítani őket a pokoltól. A gyümölcseinkről lehet minket megismerni: a tettek mutatják meg a szívet.

„A béres pedig azért fut el, mert béres.” A jellemünket a válságos élethelyzetekben tanúsított viselkedésünk mutatja meg.. Mikor menekül a béres? Mikor „látja a farkast jőni”. Ó! A farkas leplezi le a bérest! Lehet, hogy soha nem jönnénk rá, hogy ő az, ha nem jönne a farkas. Nagyon sokatmondó ez a kép. A köznyelvbe is bekerült, mikor a szegénységről és az éhezésről van szó, hogy „a farkas az ajtó előtt áll”. Ez a megpróbáltatás csúcsát, vagy nagyon kemény próbát jelent. Pál ugyanezzel a hasonlattal élt, mikor az efézusi vénekhez szólt: „Mert én tudom azt, hogy az én eltávozásom után jőnek ti közétek gonosz farkasok, kik nem kedveznek a nyájnak.” (Csel20:29) Ez nagyon mélyenszántó. Miképpen cselekszel, mikor látod „jönni a farkast”? Megrettensz? Vagy a közeledő veszély, kísértés, vagy megpróbáltatás még inkább arra indít, hogy az Úrra támaszkodj?

„Én vagyok a jó pásztor; és ismerem az enyéimet, és engem is ismernek az enyéim” (Jn10:14). Látszólag három gondolatmenetet sugall a „pásztor” eme, az Úr Jézusra vonatkoztatott képe. Először is az Ő közbenjárói hivatalára utal. A pásztor nem a nyáj tulajdonosa, hanem az, akinek a gondoskodására bízták a juhokat. Így Krisztust, mint Közbenjárót, az Atya jelölte ki, hogy pásztorként tevékenykedjen: olyasvalakiként, Akire az Atya a választottainak az üdvösségét bízta – figyeljük meg, hogy József, Mózes, és Dávid sem a saját, hanem atyjuk nyájait gondozták. Másodszor, a jelkép beszél a Megváltó jelenlétéről az Övéinél. A pásztor soha nem hagyja el a nyáját. Csak egyetlen kivétel létezik ez alól, s ez nem más, mint mikor az „ajtónálló” őrizetére bízza őket az éjszaka leszálltával. Ez nagyon sokatmondó. Krisztus távollétének éjszakájában a Szentlélek gondoskodik Isten választottairól. Végül, a pásztor képe Krisztus gondoskodásáról, hűségéről, az Övéivel való törődéséről beszél.

Az Újszövetségben két másik igehelyen is pásztorként jelenik meg Krisztus, s a leíró melléknév mind a két helyen más. A Zsid13:20-ben ezt olvassuk: „A békesség Istene pedig, a ki kihozta a halálból a juhoknak nagy pásztorát, örök szövetség vére által, a mi Urunkat Jézust”. Majd az 1Pt5:4-ben ez áll: „És mikor megjelenik a főpásztor, elnyeritek a dicsőségnek hervadatlan koronáját”. Szembeszökő sorrend van a mi Urunk eme három „pásztor” titulusainál. Itt a Jn10-ben az utalás világosan a keresztre történik, azaz Ő a „jó” Pásztor a halálban, Aki leteszi az életét a juhokért. A Zsid13-ban az utalás az üres sírra van, tehát Ő a „nagy pásztor” a feltámadásban. Az 1Pt5:4-ben pedig az Ő dicsőséges visszatéréséről van szó, amikor „főpásztorként” jelenik majd meg.

„Én vagyok a jó pásztor; és ismerem az *enyéimet*.” Miért utal az Úr az Ő népére a „juhok” jelképe alatt? Ez a kép nagyon sokatmondó és teljes. Nem próbálunk meg kimerítők lenni, csak ösztönzők. A mózesi gazdaságban a juh egyike volt a néhány *tiszta* állatfajtának, s mint ilyen, alkalmasan képviseli Isten népét, akik közül mindenki megtisztult a bűntől. A juh *ártalmatlan* állat, még a gyermek is félelem nélkül közeledhet hozzá. Isten népe arra kapott felszólítást, hogy bölcsek legyenek, mint a kígyók és szelídek, mint a galambok (Mt10:16). A juhok tehetetlenek, a természet sem támadó, sem védekező fegyverekkel nem látta el őket. Ugyanolyan tehetetlen a hívő is önmagában: „nálam nélkül”, mondja Krisztus, „semmit sem cselekedhettek”. A juhok kedvesek: mi olyan szelíd, és engedékeny, mint egy bárány? Mindig a kegyelem az, aminek meg kell különböztetnie Krisztus követőit: „békeszerető, méltányos, engedelmes, irgalmassággal és jó gyümölcsökkel teljes” (Jak3:17). A juhok teljességgel a pásztortól függnek. Nemcsak a vadállatok ellen kell védelmet keresniük a pásztornál, de a legelőre is neki kell őket elvezetnie. Bárcsak egyre jobban és jobban támaszkodnánk Istenre! A juhokat mindenekfelett a csavargásra való hajlam jellemzi. Még mikor egy kerítéssel körülvett mezőn is vannak, ha valahol van a kerítésen egy lyuk, gyorsan kiszöknek és elkóborolnak. Ó jaj, ez is mennyire igaz ránk is! Nagyon ügyelnünk kell a figyelmeztetésre: „Vigyázzatok és imádkozzatok, hogy kísértetbe ne essetek”. A juh hasznos állat. Minden évben ad egy köteg gyapjút. Ebben szintén előképe a keresztyénnek. A hívő napi kérdésének így kell szólnia: „Uram, mit akarsz, hogy cselekedjek?”

„Én vagyok a jó pásztor; és ismerem az enyéimet.” Nagyon áldott dolog ez. Az Úr Jézus mindenkit külön-külön az elfogadás, vonzódás és bizalmasság ismeretével ismer, akiket az Atya adott Neki. A világ számára ismeretlenek vagyunk, „a világ azért nem ismer minket” (1Jn3:1) – de Ő ismer valamennyiünket. S csak Krisztus ismeri összes juhát. Mi gyakorta becsapódunk. Egyesek, akiket „juhokként” tartunk számon, valójában „kecskék”, mások pedig, akiket nem tekintünk Krisztus nyájához tartozóknak, mindazonáltal azok. Senki nem jutott volna arra a következtetésre, hogy Lót „igaz ember volt”, ha az Újszövetség nem mondaná ezt nekünk (2Pt2:7). S ki képzelte volna, hogy Júdás ördög, mikor Krisztus őt is elküldte a tizenkettővel! „És ismerem az enyéimet”: félelmetesen komoly a Mt7:23-ban szereplő ellentét – „Sohasem ismertelek titeket”!

„És engem is ismernek az enyéim” (Jn10:14). Krisztust tapasztalatból lehet megismerni. Minden újjászületett ember elmondhatja Jóbbal együtt: „Az én fülemnek hallásával hallottam felőled, most pedig szemeimmel látlak téged” (Jób42:5). A hívő Krisztust nemcsak kiváló történelmei alakként ismeri, hanem lelkének Megváltójaként is. Szívbéli ismeretekkel rendelkezik Róla. Ismeri mint megnyugvást adót, mint a testvérnél is ragaszkodóbb barátot, mint a jó pásztort, Aki mindig gondoskodik az Övéiről.

„A miként ismer engem az Atya, és én is ismerem az Atyát” (Jn10:15). Az „ismerem” szó itt, mint a Szentírásban gyakran, az elfogadás ismeretét jelenti, s majdnem egyenlő a szeretettel. Ennek a versnek az első részét össze kell kapcsolni az előző vers utolsó mondatával, ahol Krisztus ezt mondja: „ismerem az enyéimet, és engem is ismernek az enyéim”. A két mondat így alkot egyetlen, nagyon figyelemre méltó kijelentést. Krisztus és juhainak kölcsönös ismerete arra hasonlít, ami az Atya és a Fiú között áll fenn, ez oly alapos, lelki, mennyei, bensőséges, áldott ismeret és vonzalom, amit semmi más hasonlattal sem lehetett kifejezni: ahogyan az Atya ismeri a Fiút, s ahogyan a Fiú ismeri az Atyát, úgy ismeri Krisztus az Ő juhait, és az Ő juhai Őt.

„És életemet adom a juhokért” (Jn10:15). Az elöljárószó (a magyarban rag – *a ford.*) pontos jelentését egyértelműen megadja számunkra a Rm5:6-8. ahol ugyanez a görög („huper”) szó szerepel: „Mert Krisztus, mikor még erőtelenek valánk, a maga idejében meghalt a gonoszokért. Bizonyára igazért is alig hal meg valaki; ám a jóért talán csak meg merne halni valaki. Az Isten pedig a mi hozzánk való szerelmét abban mutatta meg, hogy mikor még bűnösök voltunk, Krisztus érettünk meghalt.” Az „-ért” rag itt nemcsak azt jelenti,

valaki érdekében, hanem hogy *valaki helyén*: „a görög 'meghalni valakiért' soha nem jelent mást, mint valakinek az életét megmenteni a sajátjának feláldozásával" (Parkhurst Lexikon).

„Más juhaim is vannak nékem, a melyek nem ebből az akolból valók" (Jn10:16). Világos, hogy itt az Úr az Ő választottaira tekint a pogányok között. Nemcsak a választott zsidókért fogja „adni az életét", hanem „az Istennek elszéledt gyermekeiért" (Jn11:52) is. De figyeljük meg, Krisztus itt nem azt mondja, hogy „más juhaim is lesznek nékem", hanem hogy „más juhaim is vannak nékem". Már akkor az Övéi voltak, mert az Atya Neki adta őket az örökkévalóságtól fogva. Párhuzamos szakaszt találunk a Csel18-ban. Pál apostol épp megérkezett Korinthusba, ahol az Úr éjszakai látomásban szólt hozzá: „Ne félj, hanem szólj és ne hallgass: Mert én veled vagyok és senki sem támad reád, hogy néked ártson; mert nékem sok népem van ebben a városban." (9-10. versek) Mennyire pozitívak, határozottak és egyértelműek ezek a kifejezések! Mennyire megmutatják, hogy mindent vissza kell vezeti az Istenség örök tanácsvégzéséhez!

„Más juhaim is vannak nékem, a melyek nem ebből az akolból valók: azokat is elő kell hoznom, és hallgatnak majd az én szómra" (Jn10:16). Ez ugyanolyan pozitív. Nincs benne bizonytalanság, nincs esetlegesség. Nem ők akarnak majd hallgatni a szavára. „Milyen nyomorultul kiforgatja az ember Isten igazságát, sőt milyen bűnös módon tagadja azt! Nem nehéz megérteni ennek okát: a hit hiánya miatt nem hiszi azt, amit a Szentírás világosan tanít. Ezeket a 'más juhokat' Krisztusnak azért kell előhozni, mert a szükség kényszeríti. Szövetkezett az Atyával, hogy megváltja őket. S elő lesznek hozva, s hallgatnak a szavára, mert Ő nem tévedhet. A munkát, aminek az elvégzését az Atya bízta a Fiúra, Ő tökéletesen el látja és sikerrel befejezi. Sem az ember makacssága, sem az ördög gonoszsága nem fogja Őt ebben meggátolni. Az Atya által a Krisztusnak adott, kegyelt társaságból senki sem fog elveszni. Mindegyikük hallgat majd az Ő szavára, mert úgy lettek eleve elrendelve, hogy ezt teszik, s meg van írva: „a kik csak örök életre választattak vala, hivének" (Csel13:48). A „hallgatnak majd az én szómra" egyszerre volt ígéret és prófécia.

„Más juhaim is vannak nékem, a melyek nem ebből az akolból valók: azokat is elő kell hoznom, és hallgatnak majd az én szómra." Erről a versről a puritán Trapp fejtette ki a legsokatmondóbb gondolatokat kiváló kommentárjában – abban a kommentárban, amelyet tudomásom szerint kétszáz évig nem is adtak nyomdába. „Más juhok – a választott pogányok, akiknek a megtérését más előképek mellett a 3Móz19:23-25 is előre megmondta: 'Mikor pedig bementek arra a földre, és plántáltok ott mindenféle gyümölcstermő fát, annak gyümölcsét körülmetéletlennek tartsátok, három esztendeig legyen az néktek körülmetéletlen: meg ne egyétek. A negyedik esztendőben pedig annak minden gyümölcse szent legyen, hálaáldozatul az Úrnak. Csak az ötödik esztendőben egyétek meg annak gyümölcsét, és annak termését magatoknak gyüjtsétek. Én vagyok az Úr, a ti Istenetek.' Az első három évben *Kánaán* földjén az izraelitáknak el kellett vetniük a fák gyümölcseit körülmetéletlenenként. Így a Megváltó is nyilvános szolgálatának első 'három évében' ültette azon a földön az evangéliumot: de a körülmetéletlenség *el volt vetve*, azaz a körülmetéletlen pogányoknak az evangélium nem hirdettetett. A negyedik év gyümölcse Istennek szenteltetett, azaz Krisztus, a keresztségének negyedik évében letette az életét az Ő juhaiért, feltámadt, felvitetett és elküldte a Szentlelket, miközben apostolai, s mások Istennek lettek szentelve, mint az ígéret földjének első gyümölcsei (zsengéi). Az ötödik évben azonban az evangélium Krisztus által plántált gyümölcse elkezdett közössé válni, mert az evangélium többé már nem volt bezárva a judaizmus szűk korlátai közé, hanem minden nemzetnek prédikálni kezdték a hitbéli engedelmességre!"[53]

„És lészen egy akol és egy pásztor." (Jn10:16). Az Újszövetségben a görög „akol" szót máshol mindenütt „nyájnak" fordítják, ahogyan itt is kellene. A jelen igevers első részében a

[53] Olvassuk újra figyelmesen ezt a bekezdést.

görög teljesen más szót használ, melyet helyesen fordítanak „akolnak”: „Más juhaim is vannak nékem, a melyek nem ebből az akolból valók”. Ez az „akol” a judaizmusra vonatkozik, s a választott pogányok nem voltak benne, ahogyan az Ef2:11-12-ben olvassuk: „Annakokáért emlékezzetek meg arról, hogy egykor ti a testben pogányok, kiket körülmetéletlenségnek nevez vala amaz úgynevezett s a testen kézzel megcsinált körülmetélkedés, hogy ti, mondom, abban az időben Krisztus nélkül valók voltatok, Izráel társaságától idegenek, és az ígéret szövetségeitől távolvalók, reménységetek nem vala, és Isten nélkül valók voltatok e világon”. Most azonban az Úr azt mondja nekünk: „és lészen egy akol és egy pásztor”. Ez már teljességgel megvalósult, de még nem vált nyilvánvalóvá – „Mert Ő a mi békességünk, ki egygyé tette mind a két nemzetséget (hívő zsidókat és hívő pogányokat), és lerontotta a közbevetett választófalat” (Ef2:14). Az egy „akol” jelenti hitem szerint Isten egész *családját*, amelyet azok a hívők alkottak, akik még Izrael létrejötte előtt éltek, továbbá a hívő zsidók, valamint azok a pogány hívők, akik majd üdvözülnek. Az „egy akol” különböző „nyájakból” lesz összegyűjtve.

„Azért szeret engem az Atya, mert én leteszem az én életemet, hogy újra felvegyem azt.” (Jn10:17) Krisztus itt úgy beszél, mint a Közbenjáró, Mint a testté lett Ige. Mint az Istenség egyikét, az Atya szerette Őt az örökkévalóságtól fogva. Ezt gyönyörűen kihozza a Példabeszédek 8:30: „Mellette valék mint kézmíves, és gyönyörűsége valék mindennap, játszva ő előtte minden időben” – az előző vers egyértelművé teszi, hogy ez a Fiú, Akit itt mint „Bölcsességet” testesít meg az Ige. Az Atya azonban a megtestesült formájában is szerette a Fiút. A keresztelésekor, közbenjárói munkájának kezdetén kijelentette: „Ez amaz én szerelmes fiam, a kiben én gyönyörködöm”. Itt pedig a Fiú jelenti ki: „Azért szeret engem az Atya, mert én leteszem az én életemet, hogy újra felvegyem azt”, mert az életének odaadása a legmagasztosabb példája volt Atyjához való ragaszkodásának, amint azt a következő vers mutatja – Atyjának engedelmeskedve adta át a lelkét.

„Senki sem veszi azt el én tőlem, hanem én teszem le azt én magamtól.” (Jn10:18) Ez önkéntesen tette meg. Ez rendkívüli fontosságú dolog. Soha nem szabad helyt adnunk annak a tiszteletlen gondolatnak, hogy az Úr Jézus képtelen volt megakadályozni a szenvedéseit, hogy mikor sértéseket és durva bánásmódot tűrt el az ellenségei kezéből, az azért történt, mert nem volt képes azokat elkerülni. Semmi sem áll távolabb az igazságtól. Júdás árulása, a letartóztatás a Gecsemáné kertben, a kihallgatás Kajafás előtt, a katonák sértései, a bírói eljárás Pilátus előtt, az alávettetés az igazságtalan ítéletnek, az út a Golgotára, a keresztre feszítés – mindezeket önkéntesen tűrte. A saját beleegyezése nélkül soha senki egy hajszálának sem lett volna képes ártani. Csodálatos előképét látjuk ennek az 1Móz22:13-ban, ahol azt olvassuk, hogy az oltárra Izsák helyett feltett kos „a *szarvánál* fogva” akadt fenn a szövevényben. A „szarvak” az erő és a hatalom jelképei (lásd Hab3:4, stb.). Ezek konkrétan azt mondják el nekünk, hogy a Megváltó nem a gyengesége folytán adta meg Magát a halálnak, hanem erejének teljében adta át életét. Nem a szegek, hanem az Atyja és az Ő választottai iránti szeretete szegezték Őt a keresztre.

Krisztus felsőbbrendűségét a kereszt teljességgel kimutatta. Születését, életét és halálát tekintve Ő egyformán egyedi volt. Még nem olvastuk el helyesen az Ő haláláról szóló ihletett beszámolókat, ha azt feltételezzük, hogy a kereszten a Megváltó ellenségeinek tehetetlen áldozata volt. Minden pillanatban kimutatta, hogy nem ember veszi el az Ő életét, hanem hogy Ő Maga teszi azt le. Nézzük meg, hogy akiket a Gecsemáné kertben az elfogására küldtek, miképpen rogytak le a földre (Jn18:6): milyen könnyen elsétált volna érintetlenül, ha úgy akarta volna! Figyeljük Őt Pilátus előtt, amikor emlékezteti a római tisztet: „Semmi hatalmad sem volna rajtam, ha felülről nem adatott volna néked” (Jn19:11). Nézzük meg Őt a kereszten, annyira fennkölt a szenvedései mellett, hogy közbenjár a bűnösökért, üdvözíti a haldokló latort, és gondoskodik lakásról özvegy édesanyja számára. Figyeljük meg Őt, amint hangosan kiált (Mt27:46, 50) – Ő nem kimerült szenvedő volt! Vegyük észre, milyen

győztesen „bocsátotta ki a lelkét” (Jn19:30). Bizony, „senki emberfia” el nem vette az Ő életét. Annyira nyilvánvaló volt, hogy a halála órájában győzött, hogy még a római katona is ezt kiáltotta: „Bizony, Istennek Fia vala ez!” (Mt27:54)

„Van hatalmam letenni azt, és van hatalmam ismét felvenni azt.” (Jn10:18) Itt a mi Urunk a saját erejének tulajdonítja a feltámadását. Korábban is ugyanezt tette, mikor a templom megtisztítása után a farizeusok jelet követeltek Tőle: „Rontsátok le a templomot, és három nap alatt megépítem azt” válaszolta. A Rm6:4-ben azt olvassuk, hogy „feltámasztatott Krisztus a halálból az Atyának dicsősége által”. Majd a Rm8:11-ben: „De ha Annak a Lelke lakik bennetek, a ki feltámasztotta Jézust a halálból, ugyanaz, a ki feltámasztotta Krisztus Jézust a halálból, megeleveníti a ti halandó testeiteket is az ő ti bennetek lakozó Lelke által.” Ezek az igeversek nem ellentmondók, hanem kiegészítők. Kiegészítik egymást, mindegyik hozzáteszi a világosság egy-egy sugarát arról a dicsőséges eseményről, amelyről beszélnek. Ezeket összerakva megtanuljuk, hogy a Megváltó feltámadása olyan cselekedet volt, melyben a Szentháromság minden egyes személye tevékenykedett és együttműködtek.

„Ezt a parancsolatot vettem az én Atyámtól.” Ez párhuzamos a Fil2:8-cal: „És mikor olyan állapotban találtatott mint ember, megalázta magát, engedelmes lévén halálig, még pedig a keresztfának haláláig.” Urunk erre utalt a Jn6:38-ban: „Mert azért szállottam le a mennyből, hogy ne a magam akaratát cselekedjem, hanem annak akaratát, a ki elküldött engem.”

„Újra hasonlás lőn a zsidók között e beszédek miatt.” (Jn10:19) Ez már korábban megmondatott: „És Ő néktek szenthely lészen; de *megütközés* köve és *botránkozás* sziklája Izráel két házának, s tőr és háló Jeruzsálem lakosainak.” (Ézs8:14) Simeon is kijelentette a templomban, mikor a Megváltót bemutatták Istennek: „Ímé ez vettetett sokaknak elestére és feltámadására az Izráelben; és jegyül, a kinek sokan ellene mondanak” (Lk2:34). S Maga a Megváltó is mondta: „Ne gondoljátok, hogy azért jöttem, hogy békességet bocsássak e földre; nem azért jöttem, hogy békességet bocsássak, hanem hogy fegyvert.” (Mt10:34) Isteni oldalról ez mélységes titok a számunkra. Isten számára könnyű dolog lett volna legyőzni minden ellenségeskedést az emberek szívében, és Krisztus lábai elé vetni őket, mint imádókat. De ehelyett megengedte, hogy az Ő Fiát a nagy többség lenézze és elvesse, s azért engedte meg, mert Ő Maga határozott így az örökkévalóságtól fogva (lásd Csel2:23, 1Pt2:8, stb.).

„És sokan mondják vala közülök: Ördög van benne és bolondozik, mit hallgattok reá?” (Jn10:20) Valóban rettenetes volt ezeknek az embereknek az állapota. Isten Fiát nevezték ördöngösnek, a megtestesült Igazságot bolondnak! „A tigrisek dühöngenek” mondta egy puritán „az édes fűszerek illatától, ezt tették ezek a szörnyetegek is a Megváltó édes szavaitól”. Mennyire megalázó megemlékezni arról, hogy ugyanaz a romlott szív lakozik mindegyikünkben! Ó, micsoda kegyelemre van szükség annak a gonoszságnak a féken tartásához, ami minden keresztyénben megtalálható! Amíg el nem érünk a dicsőségbe, soha nem fogjuk teljesen megérteni, mennyire adósai vagyunk Isten csodálatos kegyelmének.

„Mások mondának: Ezek nem ördöngősnek beszédei. Vajjon az ördög megnyithatja-é a vakok szemeit?” (Jn10:21) Figyeljük meg, „sokan” tartották Krisztust őrültnek, de voltak *kevesek* – „mások” – még a farizeusok között is, akik rendelkeztek valamennyi világossággal, és megértették, hogy a Megváltó se nem beszél, se nem cselekszik úgy, mint egy ördöngös. Ez a kisebbségi csoport kétségtelenül olyan emberekből állt, mint Nikodémus, vagy arimátriai József. Fontos észrevenni, hogy őket inkább a „szavai” nyűgözték le, semmint a csodatettei.

A János 10 hátralevő részének magyarázatához az érdeklődő olvasó tanulmányozza az alábbi kérdéseket:

1. Mit jelent az, hogy „tél volt” (22. vers) annak fényében, ami ezután következik?
2. Figyeljük meg az ellentétet a Jn10:23, valamint a Csel3:11 és 5:12 között.
3. Milyen versek párhuzamosak a János 8-ban a Jn10:36-tal?

4. Soroljuk fel a hívő biztonságának a 27-29. versekben található hét bizonyítékát.
5. Kövessük végig a „juhról” mondott hét dolgot a János 10-ben.
6. Kövessük végig a pásztorról mondott hét dolgot.
7. Mi a „megszentelt” jelentése a 36. versben?

36. fejezet: Krisztus és az Atya egy, Jn10:22-42

Semmiképpen sem egyszerű feladat elemezni, vagy összefoglalni a János 10 második felét. A huszonkettedik verssel világosan új szakasz kezdődik a fejezetben, de az is világos, hogy szorosan kapcsolódik ahhoz, ami megelőzte. Az Úr többé már nem a „farizeusokhoz" szól, hanem a „zsidókhoz". Mindazonáltal a sajátjához viszonyított pásztori jellemében látjuk itt is. Mégis, miközben ez közös a János 10 első és második fele között, mégis van egy észrevehető különbség közöttük. Az előbbiben Krisztust a közbenjárói minőségében látjuk, míg utóbbiban az Ő lényegi dicsősége emelkedik ki jobban.

A János 10 első részében Krisztus „szolgai formában" áll előttünk. Úgy lép be az akolba, hogy „az ajtónálló" nyit Neki ajtót (3. vers). Ő az „ajtó" Isten jelenlétébe, a Hozzá vezető út (9. vers).Ott úgy látjuk, mint Aki életét adja a juhokért (11. vers). Ott az engedelmesség szerepében jelenik meg, az Atya „parancsolatának" alávetve (18. vers). De figyeljük meg az ellentétet a János 10 második felében. Itt úgy mutatkozik meg, mint Akinek szuverén joga van „örök életet adni" az Övéinek (28. vers), mint Akinek mindenható hatalma van, ezért senki ki nem veszi az Övéit az Ő kezéből (28. vers), mint Aki egy az Atyával (30. vers), mint „Isten Fia" 36. vers. Nyilvánvalónak látszik, hogy az előttünk lévő igeszakasz fő célja megmutatni az istenember Személyének lényegi dicsőségeit. Nem annyira Krisztus istenségére irányul itt a figyelem, mint inkább Annak isteni mivoltára, Aki megalázta Magát azzal, hogy emberré vált.

Amit a János 10 második fele feljegyez, az a legtalálóbb, de tragikus befejezése az evangélium első részének. *Tél volt* (22. vers), a betakarítás már véget ért, az „igazság napja" befejezte hivatalos körét, és a nyár kellemes melege átadta helyét a dermesztő fagyoknak. A zsidók a „templomszentelés ünnepét" ünnepelték, amely a templom megtisztításáról emlékezett meg. De az igazi templomhoz, ahhoz, Akire a templom mutatott – a közöttük lakozó Istenhez – nem volt szívük. Az Úr Jézust a templomban járva látjuk, de figyeljük meg jól, „a Salamon tornácában" (23 .vers),ami azt jelenti, hogy kívül volt a szent helyen, „pusztán hagyta" Izrael házát (Mt23:28)! Miközben a tornácban járt, a „zsidók" (a vallási vezetők) azzal a követeléssel jöttek Hozzá, hogy mondja meg nyíltan, ha „Ő a Krisztus" (24. vers): „Meddig tartasz még bizonytalanságban bennünket?" Ez a hitetlenség nyelve volt, s azon a késői napon kimondva az állapotuk reménytelenségére mutatott rá. A zsidók Krisztussal folytatott eme beszélgetését, és arra irányuló sikertelen próbálkozásukat követve, hogy megértsék Őt, az Úr visszatér a Jordánon túlra, „arra a helyre, a hol János először keresztelt vala" (40. vers). Így tehát Izrael Messiása oda tért vissza, ahol formálisan odaszánta Magát a küldetésére. További részleteket a magyarázat során látunk majd meg. Az alábbiakban elemezzük az igeszakaszt:

1. A templomszentelés ünnepén Jézus a Salamon tornácában jár, 22-23. versek.
2. A zsidók a messiási mivoltának nyílt kijelentését követelik Tőle, 24. vers.
3. Az Úr megmagyarázza, miért volna haszontalan a kérésük teljesítése, 25-26. versek.
4. Juhainak örök biztonsága, 27-30. versek.
5. A zsidók megpróbálják megkövezni, mert isteni mivoltát nyíltan beismeri, 31-33. versek.
6. Krisztus megvédi isteni mivoltát, 34-38- versek.
7. Krisztus elhagyja Jeruzsálemet és elmegy a Jordánon túlra, ahol sokan hisznek Neki, 39-42. versek.

„Lőn pedig Jeruzsálemben a templomszentelés ünnepe: és tél vala” (Jn10:22). A templomszentelés ünnepét emlékünnepként tartották Jeruzsálemben. A templom ama megtisztítására emlékeztek, ami azután történt, hogy Antiochus Epiphanes beszennyezte. Ennek bizonyítékát abban a tényben látjuk, hogy meg van írva: „tél vala”. Így ez az „ünnep” nem lehetett megemlékezés a Salamon templomának felszenteléséről, mert az aratási időben történt (1Kir8:2), de nem lehetett szó Nehémiás templomáról sem, mert azt meg tavaszi időben szentelték fel (Ezsdr6:15-16). Az itt említett „ünnepnek” tehát annak kellett lennie, amit Makkabeus Júdás vezetett be, aki megtisztította a templomot, miután Antiochus Epiphanes beszennyezte i. e. kb. 165-ben. Ezt az „ünnepet” minden évben nyolc egymást követő napon tartották december hónapban (1Makk4:52), és Flavius Josephus is említi (Antiq. 12:7, stb.). Így tehát a „tél vala” szavak segítenek nekünk meghatározni ezt az ünnepet.

„Lőn pedig Jeruzsálemben a templomszentelés ünnepe: és tél vala.” Itt, mint a Szentírásban oly sok helyen, a pusztán történetinél mélyebb jelentéssel van dolgunk. A „tél” említése itt a legjelentősebb és a legkomolyabb. Ez a tizedik fejezet zárja ennek a negyedik evangéliumnak az első fő részét. Ettől kezdve az Úr Jézus többé nem beszél a vallási vezetőkkel. Az Ő nyilvános szolgálata már majdnem véget ért. A zsidók nem ismerték fel a „meglátogatásuk idejét”, ezért ettől kezdve azok a dolgok, melyek „a békességükre valók” voltak, elrejtettek a szemük elől (Lk19:42). Ami őket illeti, ettől kezdve Jeremiás szavai közvetlenül és komolyan vonatkoztak rájuk: „Elmult az aratás, elvégződött a nyár, és mi nem szabadultunk meg!” (Jer8:20) Számura nem maradt más, mint a véget nem érő tél. Lényeges és alkalmas tehát a hideg és a sivárság eme évszakának megemlítése bevezetésként ahhoz, ami ezután következik.

Amire épp most mutattunk rá a „télre” utalás erkölcsi jelentésével kapcsolatosan, az arra buzdít minket: keressünk a mélyebb jelentését amiatt, hogy a „templomszentelés ünnepével” együtt van megemlítve. A Szentírás sehol máshol nem beszél erről a konkrét ünnepről. Ez még nehezebbé teszi a jelentésének megállapítását. Arról meg vagyok győződve, hogy a Szentléleknek határozott oka van rá, amiért itt említi, továbbá odaillő és mélyenszántó jelentősége van, mikor ebben a szövegösszefüggésben szemléljük. De mi lehet ez?

Amint már megmutattuk, a János 10 második fele zárja János evangéliumának első nagy részét, mely Krisztus nyilvános szolgálatával foglalkozik. Ennek az evangéliumnak a második része jegyzi fel az Ő magán szolgálatát, ami halálával és feltámadásával zárul. Ennek a két résznek a jellegzetességei pontosan megfelelnek a mi Urunk megtestesülése két fő céljának, ami nem más, mint fellépni Izrael előtt az ő megígért Messiásukként, s a bűnért való áldozatul kínálni Önmagát. Mi maradt még vissza? Csak a még fontosabb dolog, amit halálával és feltámadásával kellett elvégeznie. Bemutatkozott Izraelnek, s most röviddel ezután áldozatul fogja kínálni Magát Istennek. Ez az, amire a „szentelés” itt mutat.

A négy evangélium közül egyedül ez az egy nevezi az Úr Jézust „Isten *Bárányának*”, s ha az olvasó visszalapoz a 2Móz12-höz, rájön, hogy a „bárányt” néhány nappal a leölése előtt el kellett különíteni a nyájtól (lásd 3, 5, 6. versek). Összhangban ezzel figyeljük meg, hogy az Úr Jézus úgy beszél Önmagáról, mint Akit az Atya „megszentelt” (36. vers), s figyeljük meg, hogy a fejezet végén elhagyja Jeruzsálemet és elmegy a Jordánon túlra (40. vers)! Az, hogy a Szentlélek ezt a végső beszélgetést a zsidók és a Megváltó között a „templomszentelés ünnepével” vezette be, szép, és látványos összhangban van azzal a ténnyel, hogy innentől kezdve Krisztus a keresztre volt szánva, eddig viszont az Izrael előtti megjelenésével volt elfoglalva.

A fentiekben vázolt magyarázatot az Újszövetség két további igehelye is megerősíti és alátámasztja. A „szentelésnek” fordított görög szó sehol máshol nem szerepel az Újszövetségben, de kétszer is találkozunk vele igei alakban. A Zsid9:18-ben ezt olvassuk: „Innét van, hogy az első sem *szenteltetett* meg vér nélkül.” A Zsid10:19-20-ben ezt látjuk: „Mivelhogy azért atyámfiai bizodalmunk van a szentélybe való bemenetelre a Jézus vére által,

azon az úton, a melyet ő *szentelt* nékünk új és élő út gyanánt, a kárpit, azaz az ő teste által." Ez a „szentelés" mindkét esetben a *vérontáshoz* kapcsolódik! S ez volt az – az Ő drága vérének kiontása – amire az Úr Jézus kijelöltetett (miután a népe elvetette)! Van még egy dolog, ami tovább erősíti a magyarázatunkat: a tény, hogy a Jn10:22-ben szereplő történeti utalás a templomszentelésre vonatkozott, a Jn2:19-ben pedig a Megváltó templomként utal Önmagára – „Rontsátok le a templomot, és három nap alatt megépítem azt". A *templomszentelés* előképe az Önmagát Istennek kínáló Megváltóra vonatkozott! A leghelyénvalóbb tehát, ha a Szentlélek itt a templom konkrét felszentelését *rögtön azután* említi, hogy az Úr háromszor beszélt arról, hogy „leteszi az életét" (15, 17, 8. versek)!

„És Jézus a templomban, a Salamon tornáczában jár vala." (Jn10:23) Josephus arról tájékoztat minket, (Antiq. 8:3), hogy Salamon, mikor a templomot építette, feltölttette a Sion hegyével szomszédos völgy egy részét, és oszlopcsarnokot épített azon kelet felé. Ez egy fenséges építmény volt, amit egy száz könyök[54] magas fal támasztott, ami hatalmas kőtömbökből állt. Ez egészen Agrippa idejéig fennmaradt, ami néhány évvel Krisztus halála után következett. Az Újszövetség további két alkalommal említi a „Salamon tornácát", s amit ezekben az igeversekben találunk, az éles ellentétben áll azzal, amit most olvasunk. A Csel3:11-ben meg van írva, hogy miután Péter és János meggyógyították a béna koldust, „az egész nép álmélkodva összefuta ő hozzájok a tornáczba, mely Salamonénak neveztetik". Itt, a Jn10:23-ban azonban, miután Urunk meggyógyította a vak koldust, semmiféle csodálkozásnak nem látjuk jelét a nép között! Aztán a Csel5:12-ben ezt olvassuk: „és egyakarattal mindnyájan a Salamon tornáczában valának". Ez nyilvánvaló ellentét, szándékos ellentét azzal, ami a jelen igeszakaszban van előttünk. Itt, rögtön azután, hogy az Íge utal rá: Jézus a Salamon tornácában jár, ezt olvassuk: „Körülvevék azért őt a zsidók, és mondának néki: Meddig tartasz még bizonytalanságban bennünket?" *Ők* nyilvánvalóan *nem értettek egyet* Vele. Ellenálltak Neki, és mind a ragadozók a prédát, csak az életét akarták. Azaz, ismét látjuk a fontosságát a különböző igehelyek összehasonlításának. Ily módon összekapcsolván ezt a három igehelyet, melyek megemlítik „Salamon tornácát", világosabban látjuk igeszakaszunk célját, ami nem más, mint az istenember bemutatása, Aki „útált és az emberektől elhagyott volt".

„Körülvevék azért őt a zsidók, és mondának néki: Meddig tartasz még bizonytalanságban bennünket? Ha te vagy a Krisztus, mondd meg nékünk nyilván!" (Jn10:24) Most már világosnak kell lenni az olvasó számára annak, hogy ez az esemény nagyon odaillik a János 10 végére, valamint annak, hogy mi a zsidók – nyilvánvalóan nem őszinte – kérésének a jelentése. Ezen evangélium első szakaszának végén – annak a szakasznak, mely Krisztusnak az Izrael előtti nyilvános küldetésével foglalkozik, a vallási vezető eme követelése világossá teszi, mennyire haszontalan volt a Messiás számára bármiféle további közeledés a nemzet egészéhez, s mennyire joggal meghagyhatta őket abban a sötétségben, amit jobban szerettek, mint a világosságot. Mostanra egyértelműen kiderült, hogy a vallási vezetők nem fogadták Őt el, s ezt a kérésüket, hogy „világosan", vagy „nyíltan" mondja meg, ha Ő a Messiás, nyilván nem más céllal fogalmazták meg, mint hogy bizonyítékot szerezzenek, s letartóztathassák, mint a római kormány ellen lázadót. De ha ez volt gonosz szándékuk, vajon nem volt már meg a szükséges bizonyítékuk a kívánt vád megfogalmazásához ellene? A válasz: nem, még nem volt meg a félreértést kellően kizáró bizonyítékuk.

„Meddig tartasz még bizonytalanságban bennünket? Ha te vagy a Krisztus, mondd meg nékünk nyilván!" Jelentős dolog, hogy Krisztus egyenesen és nyíltan *nem* jelentette ki nyilvánosan, hogy Ő a Messiás. Beszámolt messiási mivoltáról a tanítványainak (Jn1:41, 49, stb.) a samáriaiaknak (Jn4:42), és a vak koldusnak (Jn9:37), de nem a tömegeknek, vagy a vallási vezetőknek. Ennek a szándékos mulasztásnak kettős célja volt: egyrészt lehetetlenné

[54] Kb. 45 méter.

tette a hatóságoknak, hogy törvényesen elfogják Őt az Isten által kijelölt időpontot megelőzően, másrészt megerősítette a nemzet egészének *felelősségét*. Azt, hogy az Úr Jézus volt az, Akit a próféták megjövendöltek, hogy el kell jönnie, bőségesen bizonyították a Személye, az élete, a tettei, de mégis, a bármiféle formális bejelentés hiánya bámulatos próba elé állította a népet. Csodatettei – melyeket János evangéliuma „jeleknek" is nevez – több mint elégségesek voltak ahhoz, hogy bebizonyítsák a nyitott elméjűek számára, hogy Ő a Messiás, mindazonáltal olyanok voltak, hogy lehetővé tették az előítéletesek számára az egyetértésük megtagadását. Isten mindig ezen a módon jár el a morális cselekvőkkel. Megszámlálhatatlan jele van az isteni Teremtő létezésének, elégséges ahhoz, hogy minden embert „menthetetlenné" tegyen, ám ezek a jelek mégis olyan természetűek, melyek nem űzik el az ateizmust a Földről. Bizonyítékok ezrei vannak arra, hogy a Szentírás Isten ihletett Ígéje, mégis léteznek tömegek, akik ezt nem hiszik. Létezik a megcáfolhatatlan tanúk hatalmas serege, akik naponta bizonyságot tesznek az Úr Jézus megváltói mivoltáról, az emberek elsöprő többsége azonban mégis tovább él a bűneiben.

Mielőtt továbblépnénk erről a versről, szólnunk kell egy szót ezeknek a zsidóknak az aljasságáról. A „Meddig tartasz még bizonytalanságban bennünket?" megbocsáthatatlan gonoszság volt. Ezzel megpróbálták áthárítani Rá a hitetlenségük felelősségét. Úgy érveltek, mintha Ő lett volna a felelős ésszerűtlen és Istent nem tisztelő kételkedésükért. Az újjá nem születettek mindig így cselekszenek. Mikor az Úr kérdőre vonta Ádámot, a vétkes bűnös így válaszolt: „Az asszony, a kit mellém adtál vala, ő ada nékem arról a fáról, úgy evém" (1Móz3:12). Manapság sincs ez másként. Ahelyett, hogy visszakövetné a hitetlenség okát a saját gonosz szívében, a bűnös a meggyőző bizonyíték elégtelenségével Istent vádolja.

„Felele nékik Jézus: Megmondtam néktek, és nem hiszitek: a cselekedetek, a melyeket én cselekszem az én Atyám nevében, azok tesznek bizonyságot rólam." (Jn10:25) Az Úr megmondta nekik, hogy Ő az „Emberfia", s mivelhogy az, az Atya „hatalmat ada néki az ítélettételre is" (Jn5:27). Megmondta nekik, hogy Ő volt az Akiről Mózes írt (Jn5?46). Azt is mondta, hogy Ő az „élő kenyér", amelyik a mennyből szállt alá (Jn6:51). S elmondta nekik: Ábrahám örült, hogy meglátja az Ő napját (Jn8:56). Mindezek olyan kijelentések voltak, melyek nyíltan jelezték, hogy Ő az, Akit az ószövetségi Írások megígértek.

Amellett, amit a saját Személyével kapcsolatosan tanított, a „cselekedetei" döntő bizonyítékát adták messiási hivatalának. „Cselekedetei" lényegi részét képezték a bizonyítványának, amint az a Lk7:19.23-ból kiderül: „Elküldé Jézushoz, mondván: Te vagy-é az, a ki eljövendő vala, vagy mást várjunk?... És felelvén Jézus, monda nékik: Elmenvén mondjátok meg Jánosnak, a miket láttatok és hallottatok: hogy a vakok szemeik világát veszik, a sánták járnak, a poklosok megtisztulnak, a siketek hallanak, a halottak feltámadnak, a szegényeknek az evangyéliom prédikáltatik. És boldog, valaki én bennem meg nem botránkozik." Ezek annak pontos megerősítései voltak, aminek a Messiás megjelenésekor kellett bekövetkeznie – v. ö. Ézs35:5-6.

„De ti nem hisztek, mert ti nem az én juhaim közül vagytok. A mint megmondtam néktek" (Jn10:26). Kimondhatatlanul komoly Íge volt ezek. Ők elvetettek voltak, s most, hogy jellemük teljességgel feltárult, az Úr nem vonakodott ezt megmondani nekik. Ennek a szörnyű kijelentésnek az értelme határozott és világos, jóllehet az emberek a hitetlenségükben megtettek mindent, hogy elhomályosítsák. Majd mindegyik igemagyarázó úgy magyarázza ezt a verset, mintha a benne szereplő mondatok fel lennének cserélve. Szerintük Krisztus annyit mondott itt, hogy ezek a zsidók hitetlenek. Az igazság azonban az, hogy az Úr ennél sokkal többet mondott. A kommentátorok a „juhokat" nem értelmezik többnek, mint az újjászületett és megigazult személyek szinonimájának, miközben ténylegesen Isten választottainak felel meg, amint ez világosan kiderül a 16. versből. Az Úr nem azt mondta, hogy „mivel ti nem az én juhaim közül vagytok, ezért nem hisztek", hanem azt, hogy „nem hisztek, mert ti nem az én juhaim közül vagytok". Az ember mindig a feje tetejére állítja Isten

dolgait. Mikor valami olyasmit talál az Ígében, ami nagyon nincs ínyére, ahelyett, hogy szelíden alávetné magát, és venné azt egyszerű hittel, mivelhogy Isten mondta, minden elképzelhető eszközt igénybe vesz, hogy a jelentését megváltoztassa. Itt Krisztus nemcsak hitetlenséggel vádolja ezeket a zsidókat, de azt is elmondja, hogy a hit miért nem adatott meg nekik – „nem az Ő juhai közül valók voltak", azaz nem voltak Isten választottai. Ha további bizonyíték szükséges ennek a magyarázatnak a helyességéhez, az alábbiakban megadjuk. Az embernek nem hinni kell ahhoz, hogy egyike lehessen Krisztus „juhainak", hanem azért hisz, mert ő *egyike* Krisztus juhainak.

„De ti nem hisztek, mert ti nem az én juhaim közül vagytok. *A mint megmondtam néktek*." Mikor mondta korábban, hogy ezek a zsidók nem Isten választottai? Mikor sorolta őket korábban az elvetettek közé? A választ a jelen evangélium 8. fejezetében találjuk meg. Ott ugyanezt a társaságot – a „zsidókat" – látjuk (lásd 48. vers), amint vitatkoznak Vele, s nekik mondja: „Miért nem értitek az én beszédemet? Mert nem hallgatjátok az én szómat." (43. vers). Ez szorosan párhuzamos a „ti nem hisztek" kijelentéssel a Jn10:26-ban. Aztán a János 8-ban azt is megmagyarázza, hogy miért nem voltak képesek „hallgatni az Ő szavát" – mert „az ördög atyától valók voltak" (44. vers). Azután ugyanannak a fejezetnek a 47. versében ezt mondja a zsidóknak: „A ki az Istentől van, hallgatja az Isten beszédeit; azért nem hallgatjátok ti, mert nem vagytok az Istentől valók". Szorosan párhuzamos ezzel a Jn10:26. „Nem hallgatták", mert nem voltak Istentől valók: „nem hittek", mert nem az Ő juhai voltak. Mindegyik esetben azt a komoly tényt jelöli meg annak okaként, amiért nem fogadták be, hogy nem Isten választottai, hanem az elvetettek közé tartoztak.

„Az én juhaim hallják az én szómat" (Jn10:27). Itt az Úr a választottakat állítja szembe a nem választottakkal. Isten választottai hallják a Fiú hangját, mert a juhai közé tartoznak: „hallanak", mert a szuverén Isten megadja nekik a hallás képességét, mivel „a halló fület és a látó szemet, az Úr teremtette egyaránt mindkettőt" (Péld20:12). Mindegyik juh „hallja" mikor az ellenállhatatlan elhívás elérkezik hozzá pont úgy, ahogyan Lázár is meghallotta a sírban, mikor Krisztus szólította.

„És én ismerem őket, és követnek engem" (Jn10:27). A juhok mindegyikét speciális ismerettel ismeri Krisztus, az elfogadás ismeretével. Ő azért értékeli őket, mert az Atya bízta Rá valamennyit. Mint az Atya szeretetének ajándékát, nagyra becsüli őket. A nem választottak nagy tömegét „sohasem ismerte" (Mt7:23) az elfogadás ismeretével, de minden választottat szeretetteljesen, személyesen, az örökkévalóságtól fogva ismer. „És követnek engem." „Követik" az Általa rájuk hagyott példát, szent engedelmességgel követik a parancsolatait, szeretetből, az Ő kiváló személye iránti vonzalomból követik, azért követik, hogy még jobban megismerjék.

„És én örök életet adok nékik; és soha örökké el nem vesznek, és senki ki nem ragadja őket az én kezemből." (Jn10:28) A kapcsolatot eközött és aközött, ami előtte elhangzott, nem szabad szem elől téveszteni. Krisztus a közelgő haláláról beszélt, arról, hogy leteszi életét a juhokért (15. vers, stb.). Vajon ez a juhokat is veszélyezteti? Nem, pont az ellenkezője. Ő ezért teszi le az életét, hogy az övéké lehessen az. Ezt az „életet", ami isteni és örökkévaló, adja nekik, és nem eladja, vagy cserébe adja. Az örök életet nem lehet fizetségként megszerezni, nem lehet díjként kiérdemelni, s nem lehet koronaként megnyerni. Ingyenes ajándék, mely szuverén módon adatik. De, mondhatja a rosszindulatú kritikus, mindez lehet igaz, de bizonyos feltételeknek teljesülnie kell ahhoz, hogy ezt az értékes ajándékot megkaphassák, s ha ezek a feltételek nem teljesülnek, ez az ajándék is vissza lesz tartva, s akinek adatna, elvész. S hogy megelőzze ezt a jogi szkepticizmust, az Úr hozzáteszi: „és soha örökké el nem vesznek". Nemcsak a megadott élet „örök", de azok se „vesznek el" soha, akiknek ez megadatik, amíg csak él a Pásztor! A képmutatók hajótörést szenvednek a hitben (nem a magukéban, mert soha nem is volt nekik), de Isten igazi szentjei közül soha senki nem szenvedett hajótörést a hitben, és nem is fog. A Szentírás sok esetet feljegyez, mikor egyének

visszacsúsztak, de az igazi szentek közül soha egy sem lett hitehagyott. A hívő elbukhat, de véglegesen soha nem vettetik el (Zsolt37:24). Teljességgel lehetetlen, hogy a juh kecskévé váljon, s az is, hogy az újjászületett ember újjá *nem* születetté legyen.

„És senki ki nem ragadja őket az én kezemből.” Itt az Úr egy újabb ellenvetésnek megy elébe, mert a hitetlenség termékeny elméje aligha mutatott több elmésséget bármi más dologban, mint ebben, azaz Isten gyermekei örök biztonságának tagadásában. Mikor a gáncsoskodó kénytelen elismerni, hogy ez az igevers azt tanítja: a juhoknak adott élet „örök”, s akik azt megkapják, „soha örökké el nem vesznek”, utána vált egyet, és ezt mondja: Igaz, a hívő nem fogja megsemmisíteni önmagát, de mi a helyzet a sok ellenséggel, s magával a Sátánnal, aki ordító oroszlánként jár körbe, keresve, hogy kit nyelhet el? Tegyük fel, a hívő a Sátán csapdájába kerül, akkor mi van? Ez, biztosít róla Urunk, ugyanúgy lehetetlenség. A hívő Krisztus kezében van, és onnan senki nem képes kiragadni az Övéi közül egyet sem. Kínozni és bosszantani képes a Gonosz, de elragadni a hívőt soha nem tudja. Áldott, vigasztaló, megerősítő igazság ez! A juh önmagában gyenge és tehetetlen, de a Pásztor kezében biztonságban van.

„Az én Atyám, a ki azokat adta nékem, nagyobb mindeneknél; és senki sem ragadhatja ki azokat az én Atyámnak kezéből.” (Jn10:29) Itt az Úr még egy ellenvetésnek megy elébe. Nagyon jól tudta, hogy lesznek gáncsoskodó szócséplők, akik elég bolondok lesznek ahhoz, hogy ezt mondják: Igaz, a Gonosz nem ragadhatja ki őket Krisztus kezéből, de mi „szabad cselekvők” vagyunk, így tehát ki tudunk ugrani onnan, ha akarunk. Krisztus most ezt a nyomorult értelmi kiforgatást rekeszti ki. Megmutatja nekünk, miképpen lehetetlen, hogy egy juh elpusztuljon, még ha akarna is – mintha valamelyik valaha is akart volna! „Krisztus keze” (28. vers) alattunk, s az Atya „keze” felettünk van. Így be vagyunk zárva a Mindenhatóság bezárt markaiba!

Isten egész Ígéjében nincsen erőteljesebb, Isten minden gyermekének abszolút biztonságát garantáló igeszakasz. Figyeljük meg a kötél hét szálát, ami Istenhez köti őket. Először is, ők Krisztus juhai, s a Pásztor kötelessége, hogy gondoskodjon nyájának minden tagjáról! Azt állítani, hogy Krisztus juhai közül bármelyik is elveszhet, az Magának a Pásztornak a káromlása. Másodszor azt olvassuk, hogy „ők követik” Krisztust, s nincs kivétel: az Úr nem azt mondja, hogy ezt kell tenniük, hanem kijelenti, hogy ezt teszik. Ha tehát a juh „követi” Krisztust, akkor a mennybe kell jutnia, mert a Pásztor oda ment! Harmadszor, a juhok „örök életet” kaptak, s az örök élet végéről beszélni önmagában ellentmondás. Negyedszer, ez az örök élet „adatik” nekik: semmit sem tettek, hogy kiérdemeljék, így semmit sem tehetnek, hogy érdemtelené váljanak rá. Ötödször, Maga az Úr jelenti ki, hogy az Ő juhai „soha örökké el nem vesznek”, következésképpen az ember, aki azt állítja, hogy Isten valamelyik gyermeke a pokolba kerülhet, Istent teszi hazuggá. Hatodszor a *Pásztor* „kezéből” senki sem képes kiragadni őket, ezért a Gonosz egyikük megsemmisítését sem képes kivitelezni. Hetedszer, az *Atya* keze van fölöttük, ezért lehetetlen, hogy kiugorjanak Krisztus kezéből, még ha meg is próbálnák. Jól mondta valaki, hogy ha csak egyetlen Krisztusban bízó lélek is elveszne a mennyben, akkor ott lenne egy üres hely, egy használaton kívüli korona, egy nem zenélő hárfa, s ez megszomorítaná az egész mennyet, és egy csalódott Istent hirdetne. Ez azonban teljességgel lehetetlen.

„Én és az én Atyám egy vagyunk.” (Jn10:30)[55] A Revised Version helyesen fordítja ezt a verset: „Én és az Atya egy vagyunk”. A kétféle fordítás közötti különbség nagyon fontos. Valahányszor csak azt mondja az Úr Jézus, az *enyém*, akkor ott mint *Közbenjáró* beszél, míg valahányszor csak „az Atyára” utal, ott az Ő *abszolút* istensége szemszögéből szól. Így „az én Atyám nagyobb nálamnál” (Jn14:28) Őt az alávetettség *helyzetéből* mutatja,

[55] A Károli-fordítás szerint: *„Én és az Atya egy vagyunk” – a ford.*

az „Én és az Atya egy vagyunk” természetük, vagy lényegük egységét jelenti ki, ami egyetlen minden isteni tökéletességben.

„Én és az Atya egy vagyunk”. Vannak, akik az Atya és a Fiú eme egységét az akarat és a szándék egységére korlátozzák – ez ennek az igeversnek az unitárius magyarázata. Dr. John Brown olyan ügyesen és egyszerűen cáfolta meg ezt a tévedést, hogy tőle idézünk: „Itt nem az akarat és a szándék egységéről van szó, hanem a hatalom és a tevékenység egységéről. Urunk először Önmagáról mondja: ’én örök életet adok nékik; és soha örökké el nem vesznek, és senki ki nem ragadja őket az én kezemből’, majd ezután ugyanezt az Atyáról is: ’senki sem ragadhatja ki azokat az én Atyámnak kezéből’. Világos tehát, hogy ugyanazt a dolgot tulajdonítja az Atyának, mint Önmagának: nem ugyanazt az akaratot, hanem ugyanazt a cselekedetet – a hatalom ugyanazon cselekedetét, tehát ugyanazt a hatalmat. Megadja az okát is, amiért senki nem ragadhatja ki a juhokat Atyja kezéből – azért, mert Ő mindenható és semmiféle teremtett hatalom nem képes Neki ellenállni. A dolog, amiről szó van, a *hatalom* – az *ellenállhatatlan* hatalom. S annak bizonyítására, hogy senki sem ragadhatja ki őket az Ő kezéből, hozzáteszi: ’Én és az Atya egy vagyunk’. Egy, miben? Kétségtelenül a hatalom cselekedetében, amellyel védi juhait és nem engedi meg, hogy kiragadják őket a kezéből. Ami az Atya, az a Fiú is. Ami az Atya cselekedete, az a Fiúé is. Ahogyan az Atya mindenható, úgy a Fiú is az. Ahogyan semmi sem állhat ellene az Atyának, úgy a Fiúnak sem. Amije van az Atyának, az megvan a Fiúnak is. Az Atya a Fiúban és a Fiú az Atyában van. Ez a kettő egy-természetben, tökéletességben és dicsőségben”.

„Én és az Atya egy vagyunk.” A legáldottabb dolog felfigyelni a kapcsolatra e között a kijelentés között, valamint a között, ami megelőzi. A Pásztor minden szorgalmas gondoskodása és gyengéd vonzalma csak a nyáj Tulajdonosának elméjét és szívét mutatják ki. A Pásztor és a Tulajdonos egy, egyek a nyáj iránti viszonyuk és viselkedésük tekintetében, egyek a hatalomban és a juhok iránti szerető gondoskodásukban. A hívő tehát folytonos biztonságban van. Ezeknek a drága igazságoknak a szemlélése fakasztotta dalra atyáinkat:

Milyen szilárd az alapotok
Nektek, Úrnak szentjei,
A hitetek számára van az lefektetve
Az Ő kiváló Ígéjében.

Mi többet mondhat annál,
Amit már elmondott nektek,
Neked, aki Jézushoz
Futottál menedékért.[56]

„*Ismét* köveket ragadának azért a zsidók, hogy megkövezzék őt.” (Jn10:31) Ez teljességgel elegendő ahhoz, hogy megállapítsuk az előző vers jelentését. Ezeknek a zsidóknak nem okozott nehézséget felfogni annak jelentését, amit az Úr Jézus mondott nekik. Azonnal megértették, hogy az Atyával való abszolút egységét jelentette ki, s ez istenkáromlás volt az Ő füleiknek. Ahelyett, hogy bármit mondott volna a tévedésük helyesbítése végett, ha ez egyáltalán tévedés volt, Krisztus azzal folytatta, ami ezt megerősítette.

„Ismét köveket ragadának azért a zsidók, hogy megkövezzék őt.” Félelmetes gonoszság volt ez! Ki tudná elképzelni, hogy bármely szív lehet ennyire aljas, vagy bármely kéz lehet ennyire durva, hogy a halál eszközeivel fegyverkeznek fel ezzel a Személlyel szemben, miközben Ő ezeket a szavakat mondja! Mégis azt látjuk, hogy ezek a zsidók éppen ezt teszik, mégpedig a templom szent oszlopcsarnokában! Félelmetes megmutatkozása ez az

[56] Az eredetiben ez természetesen rímelő vers, itt azonban csak a gondolatok átadására szorítkoztam – *a ford.*

emberi romlottságnak. Krisztus nem tett semmi rosszat ezeknek a zsidóknak. *Ok nélkül* gyűlölték. Gyűlölték a szentsége miatt, azért, mert ők bűnösök voltak. Miért gyűlölte Káin Ábelt? „Mivel az ő cselekedetei gonoszok valának, a testvéreié pedig igazak." (1Jn3:12) Miért gyűlölték a zsidók Krisztust? „Titeket nem gyűlölhet a világ, de engem gyűlöl; mert én bizonyságot teszek felőle, hogy az ő cselekedetei gonoszak." (Jn7:7) S amilyen mértékben szeretik a hívők Krisztust, olyan mértékben fogják gyűlölni Őt a hitetlenek: „Ha gyűlöl titeket a világ, tudjátok meg, hogy engem elébb gyűlölt ti nálatoknál." (Jn15:18)

„Felele nékik Jézus: Sok jó dolgot mutattam néktek az én Atyámtól; azok közül melyik dologért követtek meg engem?" (Jn10:32) A „dolog" szót itt a legtágasabb értelemben kell venni. Az Úr nyilvános küldetésének egész menetére hivatkozik – tökéletes életére, kegyelmes cselekedeteire, melyekkel másoknak szolgált, csodálatos szavaira, mikor úgy beszélt, ahogyan még ember soha nem szólt. Mikor ezeket a dolgokat „az én Atyámtól" valóknak nevezi, azalatt nemcsak azt érti, hogy az Atya teljes egyetértésével történtek, hanem hogy az Ő tekintélyével és parancsára – „elvégeztem a munkát, a melyet reám bíztál, hogy végezzem azt" (Jn17:4)

„Felelének néki a zsidók, mondván: Jó dologért nem kövezünk meg téged, hanem káromlásért, tudniillik, hogy te ember létedre Istenné teszed magadat." (Jn10:33) A leghelyénvalóbb, hogy ezt a János evangéliuma jegyzi fel, amelynek nagy célja a Megváltó isteni mivoltának bemutatása. A testi elme „ellenségeskedés Istennel", s ez soha jobban nem bizonyosodott be, mint mikor a megtestesült Isten megjelent az emberek között. Csecsemőkorában szervezett kísérlet indult a meggyilkolására (Máté 2). A messiási zsoltárok egyikében több, mint utalást találunk arra, hogy azokban az években, melyeket Krisztus a názáreti elvonultságban töltött, több próbálkozás indult arra, hogy elvegyék az életét: „Nyomorult vagyok és készen állok *meghalni ifjúságomtól fogva*" (Zsolt88:15).[57] Az első prédikáció után, amit a názáreti zsinagógában mondott nyilvános szolgálatának kezdetén, rögvest megpróbálták megölni (Lk4:29). S ettől kezdve egészen a keresztig engesztelhetetlen, a vérére szomjazó ellenségek követték kitartóan. Felfoghatatlanul csodálatos Isten ama kegyelme, mely eltűrte, hogy az Ő Fia a lázadók eme világában tartózkodjon. Isteni volt az a végtelen türelem, ami arra vette rá Krisztust, hogy „ily ellene való támadást szenvedett el a bűnösöktől" (Zsid12:3). Mély, heves és örökké tartó hálaadással kell dicsérnünk azt a szeretetet, ami ilyen áron váltott meg minket!

„Felele nékik Jézus: Nincs-é megírva a ti törvényetekben: Én mondám: Istenek vagytok? Ha azokat isteneknek mondá, a kikhez az Isten beszéde lőn (és az írás fel nem bontható), Arról mondjátok-é ti, a kit az Atya megszentelt és elküldött e világra: Káromlást szólsz; mivelhogy azt mondám: Az Isten Fia vagyok?! Ha az én Atyám dolgait nem cselekszem, ne higyjetek nékem; Ha pedig azokat cselekszem, ha nékem nem hisztek is, higyjetek a cselekedeteknek: hogy megtudjátok és elhigyjétek, hogy az Atya én bennem van, és én ő benne vagyok." (Jn10:34-38) Ezekkel a versekkel kapcsolatosan nem tehetünk jobbat, mint idézzük dr. John Brown kiváló megjegyzéseit:

„Urunk válasza két részből áll. Először megmutatta, hogy az istenkáromlás vádja, amit arra alapoztak, hogy Isten Fiának nevezte Magát, elhamarkodott volt, még ha nem is lehetett többet mondani Róla, mint hogy Őt 'az Atya szentelte meg és küldte el'. Másodszor, a csodái olyanok voltak, hogy amit önmagáról, valamint az Atyával való bensőséges kapcsolatáról mondott, az bármennyire is rendkívüli, mégis méltó volt arra, hogy hitelesnek vegyék.

Urunk érvei válaszának első részéből megtalálhatók a Zsolt82:-ban: 'Én mondottam: Istenek vagytok ti és a Felségesnek fiai ti mindnyájan.' Ezek a szavak nyilvánvalóan a zsidó magiszterekhez szóltak, akik Jehovától kaptak megbízást arra, hogy az Ő helytartóiként igazságot szolgáltassanak az Ő népének: Isten nevében ítéltek Isten helyett. Ítéleteik tehát,

[57] A Károli-fordítás szerint: *Nyomorult és holteleven vagyok ifjúságomtól kezdve – a ford.*

mikor összhangban voltak a törvénnyel, Isten ítéletei voltak, döntéseik Isten döntései, és az ellenük való lázadás Isten ellen való lázadásnak minősült.

Urunk érvének jelentése és ereje világos. Ha egy könyvben, amit magát isteni tekintélyűnek, kijelentéseit pedig tökéletesen hibátlanoknak ismertek el, az emberek, akik isteni közlésben részesültek, hogy Isten népének igazságot szolgáltassanak, isteneknek, és a Magasságos fiainak vannak nevezve, akkor vajon nem abszurd az istenkáromlás vádját megfogalmazni egy náluknál magasabb megbízatással rendelkező Valaki ellen (Akit az Atya szentelt meg és küldött el), s aki lényegesen több bizonyítékát adta a küldetésének, csak azért, mert 'Isten Fiának" nevezte Magát? A zsoltárost nem meritek istenkáromlással vádolni, engem miért vádoltok ezzel?... A saját alapelveiknek megfelelően érvelt a zsidók ellen. Ha a Messiás nem is lenne több, mint aminek ti elvárjátok, Annak megvádolása istenkáromlással, aki messiási mivoltát jelenti ki, mivelhogy Isten Fiának nevezi Magát, nyilvánvalóan hatalmas ellentmondás. Magisztereitek Isten fiainak neveztetnek, de a Messiásotok nem követelheti meg ugyanezt a titulust?

Urunk válaszának második része a 37. és 28. versekben található. Ennek jelentése: Kijelentettem, hogy én az Atya egy vagyunk – egy a hatalomban és a cselekvésben. Nem arra szólítalak fel benneteket, hogy pusztán az én kijelentésem miatt higgyetek ebben, de arra igen, hogy higgyetek az általam tett csodák által *alátámasztott* kijelentésemben, olyan csodák ezek, melyeket csak az isteni hatalom képes véghezvinni. Ezek a csodák Isten hangja, s kijelentése tiszta: világosan beszél, nem mond ki homályos szavakat. Nem vethetitek el a tanítást, miszerint én és az Atya egy vagyunk, az Atya énbennem van, én és Őbenne anélkül, hogy ne mondanátok ellene az Ő bizonyságtételének, és ne neveznétek Őt hazugnak."

Említsünk meg egy-két részletet ezekben a versekben, még mielőtt a fejezet lezárásába kezdenénk. Az „Istenek" szó a Krisztus által itt idézett 82. zsoltárban egyeseknek nehézséget okozott. Izrael magisztereit a *tekintélyük* és *hatalmuk* miatt, valamint azért nevezték így, mert az isteni fenséget képviselték a kormányzásban. Figyeljük meg mit mondott a Megváltó a 35. versben: „az írás fel nem bontható". Micsoda hatalmas tisztességben részesítette itt az írott Ígét! Azzal hogy felhasználta a zsoltáros eme igeversét ellenségeivel szemben, az egész érvelésének lényege egy szóban foglalható össze – „istenek" – valamint abban a tényben, hogy ez az isteni ihletésű könyvben szerepelt. A Szentírás volt a legmagasabb feljebbviteli bíróság, s az Úr itt ennek az abszolút tekintélyére és szóbeli tévedhetetlenségére hivatkozik.

Figyeljük meg, hogy a mód, ahogyan Krisztus a 36. versben a „megszentelt" szót használja, sok modern eretneket megcáfol. Vannak, akik azt tanítják, hogy a megszentelődés a testi természet eltörlését jelenti. Ragaszkodnak ahhoz, hogy a megszentelődés erkölcsi megtisztulás. De mennyire tarthatatlan ez a meghatározás annak fényében, amit a Mester itt mond! Kijelenti, hogy Ő „megszenteltetett". Ez természetesen nem jelenti azt, hogy megtisztíttatott a bűntől, mert Ő volt a Szent. Itt, mint a Szentírásban sok helyen a megszentelt szó csak azt jelenti, hogy *elkülöníttetett*. Figyeljük meg a sorrendet. Krisztus először megszenteltetett, majd utána küldetett el a világba. Itt az utalás arra vonatkozik, hogy az Atya az örökkévalóságban Közbenjárónak jelölte ki a Fiút.

„Ismét meg akarák azért őt fogni; de kiméne az ő kezökből." (Jn10:39) Ez azt jelenti, hogy ezek a zsidók megpróbálták elfogni az Úr Jézust, hogy a Szanhedrin elé vihessék, de képtelenek voltak kivitelezni gonosz szándékaikat. Hamarosan Ő adja át Magát a kezükbe, de amíg a kijelölt óra el nem jött, addig ugyanúgy próbálhatnak meg ártani a szélnek, mint a kezüket a Mindenhatóra vetni.

„És újra elméne túl a Jordánon, arra a helyre, a hol János először keresztelt vala; és ott marada. És sokan menének ő hozzá és mondják vala, hogy: János nem tett ugyan semmi csodát; de mindaz, a mit János e felől mondott, igaz vala. És sokan hivének ott ő benne." (Jn10:40-42) Már rámutattunk Krisztus eme lépésének a fontosságára. Jeruzsálem elhagyásával – ahová nem tért vissza, míg el nem jött a halálának kijelölt órája – s

eltávozásával a Jordánon *túlra*, oda, ahol előfutára is volt, az Úr világos jelét adta annak, hogy nyilvános szolgálata véget ért. Hagyni kellett, hogy a nemzet egésze elszenvedje bűneik megérdemelt büntetését. Ami következik, abban gyönyörű előképét látjuk a jelenlegi korszaknak: Krisztus most „a táboron kívül" volt, de ezen a helyen, lenézett és megvetett Valakiként sokan felkeresték. Isten nem engedte meg, hogy szeretett Fiát egyetemesen ne méltányolják, még ha a szervezett judaizmus hátat is fordított Neki. Itt a Jordánon túl nem tesz nyilvános csodát (ahogyan manapság sem), de sokan hittek benne azért, amit János *mondott Róla*. Így van ez ma is. Ma az Ige az, amit Isten eszközül használ, hogy a bűnösöket a Megváltóba vetett hitre vezesse. Boldogok ezek az emberek, amiért felismerték meglátogatásuk napját, és kihasználták Krisztus rövid látogatását!

Az érdeklődő olvasó tanulmányozza az alábbi kérdéseket a János 11 első részével kapcsolatosan:

1. Miért nem nevezték meg a testvérei a beteget? (3. vers)
2. Mi az „azért" jelentése? (6. vers)
3. Miért nem sietett Krisztus azonnal Bethániába? (6. vers)
4. Miért „Júdeába"? és nem „Bethániába"? (7. vers)
5. Mire utal Krisztus azzal, hogy „tizenkét órája van a napnak"? (9. vers)
6. Mit jelent a 9. vers második fele?
7. Mit jelent az „éjjel jár"? (10. vers)

37. fejezet: Krisztus feltámasztja Lázárt, Jn11:1-10

Az alábbiakban megadjuk a János 11 első tíz versének összegzését:

1. Lázár és testvérei, 1-2. versek.
2. Kérésük az Úrhoz, 3. vers.
3. Isten célja Lázár betegségével, 4. vers.
4. A szeretet késlekedése, 5-6. versek.
5. Krisztus próbára teszi a tanítványait, 7. vers.
6. A tanítványok felindulása, 8. vers.
7. Az Úr megnyugtatja a tanítványait, 9-10. versek.

Mielőtt elkezdenénk foglalkozni az előttünk levő igeszakasz részleteivel, néhány szót kell szólnunk a János 11 és 12 alapcéljáról és jellegéről. Az előző fejezetekben tanúi voltunk Krisztus ellenségei növekvő ellenségességének, annak az ellenségességnek, mely a keresztre feszítéskor jutott a csúcspontjára. Mielőtt azonban Isten eltűrte volna szeretett Fia halálát, a legáldottabb és tévedhetetlen tanúbizonyságát adta az Ő dicsőségének. „Az egész János evangéliumon keresztül mindenütt láttuk, hogy a Sátán semmiféle ereje sem volt képes megakadályozni Krisztus személye kinyilatkozását. Szüntelen ellenállással és el nem haló gyűlölettel szembesült, de ennek eredményeképpen dicsőséget dicsőségre halmozva nyilatkozott meg, és Isten teljességgel kijelentetett Jézusban. Ez volt az Ő célja, és ki tudta meggátolni az elérésében? Miért dühösködnek a pogányok, és gondolnak hiábavalóságot a népek? Az emberek Krisztussal szembeni dühe csak az Ő dicsőségének megmutatkozásához szolgáltatott alkalmat. Itt a János 11-ben Isten Fia dicsőült meg, Isten dicsősége válaszol Krisztus személyének az előző fejezetekben olvasható elvetésére.” (R. Evans: Notes & Meditations on John’s Gospel [Megjegyzések és elmélkedés János evangéliumáról].)

Valóban szembeszökő tény, melyre nem láttuk, hogy bárki is felhívta volna a figyelmet, hogy az előző fejezetek Krisztust háromféle módon *elutasítottként* látjuk, amire aztán Isten Krisztus háromféle módon történő *megdicsőítésével* válaszol. A Jn5:16-ban ezt olvassuk: „És e miatt üldözőbe vevék a zsidók Jézust, és meg akarák őt ölni, hogy ezeket művelte szombaton”: ez a cselekedetei miatt történt. A Jn8:58-ban ez áll: „Bizony, bizony mondom néktek: Mielőtt Ábrahám lett, én vagyok”, majd közvetlenül utána: „Köveket ragadának azért, hogy reá hajigálják”, itt a szavai miatt. Majd a Jn10:30-ban az Úr ezt jelenti ki: „Én és az Atya egy vagyunk”, amit azonnal követ: „ismét köveket ragadának azért a zsidók, hogy megkövezzék őt”, ez amiatt az állítása miatt történt, amit a saját Személyével kapcsolatosan tett.

A háromszoros bizonyságtétel Krisztus dicsőségéről melyek megtételét Isten okozta a János 11-ben és 12-ben, pontosan megfelelnek a fenti háromszoros elutasításnak, noha fordított sorrendben következnek be. A Jn10:31-ben Krisztust az Ő abszolút dicsőségében, mint Isten Fiát utasították el. Itt a János 11-ben az Ő isteni dicsősége a leglátványosabban Lázár feltámasztásában ragyog fel. A János 8-ban azért utasították el, mert kijelentette: „Mielőtt Ábrahám lett, én vagyok”. Itt inkább messiási jellegében nézték le. Ennek megfelelően a Jn12:12-15-ben teljes messiási dicsőségében látjuk Őt, amint „Izrael Királyaként” lép be Jeruzsálembe. A János 5-ben főleg közbenjárói jellegében, „Emberfiaként” megtestesülve jelenik meg – lásd 27. vers. Ennek megfelelően látjuk a János 12 harmadik részében, amint a pogányok keresik az Úr Jézust, és Ő nekik válaszolja ezt: „Eljött az óra, hogy megdicsőíttessék az embernek Fia” (Jn12:23)!

Az ember teljes mértékben kimutatta *önmagát*. A világosság fénylett a sötétségben, de a sötétség nem fogadta azt be. Az emberek mélységes bűnössége megmutatkozott abban,

hogy elutasították, Akit az Atya küldött, a vétkeikben és bűneikben halott mivoltuk pedig abban, hogy a legcsekélyebb mértékben sem reagáltak, mikor az örök Íge közöttük lakozott. Látták és gyűlölték mind Őt, mint az Ő Atyját (Jn15:24). Krisztus nyilvános szolgálata tehát már majdnem véget ért. Mielőtt azonban a keresztre menne, Isten végső bizonyságát adta az Ő Szeretettje dicsőségének. Gyönyörű szemlélni az Atyát, Aki ennyire féltékenyen óvja az Ő Fiának tisztességét ezen a háromféle módon, mielőtt Ő elhagyta volna a nyilvános cselekvés színterét. S komoly dolog volt Izrael számára ennyire világosan és teljesen megmutatni, hogy KIT utasítottak el és készültek keresztre feszíteni.

Minél sötétebb az éjszaka, annál jobban meglátszik a benne fénylő világosság. Minél jobban megmutatkozott Izrael romlottsága és ellenségessége, az Isten által a Fiúról keltett bizonyságtétel annál fényesebb. Már majdnem eljött a vég, így az Úr most teszi meg a legnagyobb csodáját – leszámítva azt, mikor leteszi az életét, mert az volt a csodák csodája. Hat csodát (vagy ahogyan János nevezi, „jelet") már tett, de Bethániában azt tette meg, ami felülmúlhatatlanul megmutatta isteni hatalmát. Korábban láttuk, amint borrá változtatta a vizet, meggyógyította a királyi ember fiát, meggyógyította a bénát, megsokszorozta a kenyereket és a halakat, járt a tengeren, látást adott a vaknak, de itt halottat támaszt fel, igen, egy már a negyedik napja sírban fekvő embert hoz vissza az életbe. Ideillő csúcspont volt ez, és a legalkalmasabb hetedik „jelként" ebben az evangéliumban.

Igaz, hogy Krisztus már korábban is támasztott fel halottat, de pont itt kel ismét meglátni a csúcspontot. Márk feljegyzi Jairus lányának feltámasztását, de ő épp akkor halt meg. Lukács elmeséli a naini özvegyasszony fiának feltámasztását, de ő sem volt még eltemetve. Itt azonban, Lázár esetében a halottat nemcsak a sírba tették már, de beindult a testet felemésztő romlás is. A legteljesebben igaz volt az Igazról (Csel3:14), hogy az Ő útja a fénylő világosság, „mely minél tovább halad, annál világosabb lesz, a teljes délig" (Péld4:18).

Ugyanezt a tetőpontra érő sorrendet látjuk *a természeti ember állapotával* kapcsolatosan, amit János „jelei" tipikus módon festenek le. A „nincs boruk" (Jn2:3) azt mondja nekünk, hogy a bűnös teljességgel idegen az isteni örömtől (Bír4:46). A „beteg" (Jn4:46) bejelenti a bűnös lelkének állapotát, mert a bűn az a betegség, ami megfosztotta az embert eredeti egészségétől. A „béna (beteg) ember" (Jn5:7) megmutatja, hogy a szegény bűnös erőtlen (Rm5:6), teljességgel tehetetlen, képtelen bármit tenni, hogy javítson az állapotán. Az élelemmel nem rendelkező sokaság (Jn6:5) arról tesz bizonyságot: az ember híján van annak, ami erőt ad. A tanítványok a viharzó tengeren (Jn6:18), mielőtt a Megváltó hozzájuk menne, azt a veszélyes helyzetet festi le, amiben a bűnös van – már a „széles utat" járja, ami a pusztulásba visz. A születésétől fogva vak ember (Jn9:1) azt a tényt szemlélteti, hogy a bűnös teljességgel képtelen felfogni mind a nyomorult mivoltát, mind a veszélyt, vagy Őt, Aki egyedül képes megszabadítani. Itt a János 11-ben azonban egy még komolyabb, és szörnyűségesebb dolgot látunk. Itt megtanuljuk, hogy a természeti ember lelkileg halott, „halott a bűneiben és a vétkeiben". Ennél lejjebb már nem süllyedhet. Semmi reménytelenebbet sem lehet lefesteni. A halál jelenlétében az emberek között a legbölcsebb, leggazdagabb, legnagyobb hatalmú is kénytelen megvallani tehetetlenségét. Ez tárul elénk itt a János 11-ben. A legalkalmasabb háttér Krisztus számára annak megmutatásához, hogy Ő „a feltámadás és az élet". S a negyedik evangéliumban feljegyzett „jelek" leglátványosabb csúcspontja, mely megmutatja mind Krisztus hatalmát, mind a természeti ember állapotát.

„Vala pedig egy beteg, Lázár, Bethániából, Máriának és az ő testvérének, Márthának falujából." (Jn11:1) Urunk feltámasztó hatalmának alanya most először kerül a szemünk elé. Az neve Lázár. Azonnal visszagondolunk a Lukács 16-ra, ahol egy másik „Lázárral" találkoztunk. De mennyire látványos az ellentét, amit nyilvánvalóan a Szentlélek hozott létre! Csak két embert említ az Újszövetség ezen a néven. Itt ismét „az összevetés és az ellentét törvénye" segít nekünk. A Lukács 16 Lázárja koldus, míg minden jel arra utal, hogy a János 11 Lázárja (v. ö. Jn12:2-3) tehetős ember volt. A Lukács 16 Lázárjával senki sem törődött, de

a másik a János 16-ban élvezte testvérei szerető gondoskodását. A Lukács 16 Lázárja azoktól a „morzsáktól” függött, amelyek másvalaki asztaláról hullottak alá, míg a János 12-ben a feltámadása után Lázárt az asztal mellett látjuk, ahol Jézus is ült. A Lukács 16 Lázárja meghalt és a sírban maradt, míg a János 11 Lázárja visszatért a halálból.

A Szentlélek gondosan azonosította a János 11 Lázárját bethániaiként – ennek szónak látszólag kettős jelentése van: „a fügefák háza”, vagy „a szenvedés háza”. Ez volt Mária és testvére, Márta „városa” (helyesebben szólva, „faluja”). Bár János korábban nem említette őket, ez nem az első utalás a nővérekre az evangéliumi feljegyzésekben. Látjuk őket a Lukács 10 vége felé, s ami ott van róluk megírva, az nem kevés fényt vet a János 11 részleteire.

Márta volt világosan az idősebb, mert ezt olvassuk: „egy Mártha nevű asszony pedig befogadá őt házába.” (Lk10:38) Ez a legáldottabb dolog. Nagyon kevés otthon nyílt meg az Úr Jézus előtt. Ő „útált és az emberektől elhagyott volt”. Az emberek mondhatni elrejtették Előle az arcukat és „nem gondoltak Vele”. Nem csak meg nem becsült és nem szívesen látott volt, hanem „utált”. Volt azonban itt valaki, aki „befogadta Őt”, először a szívébe, majd az otthonába. Eddig jó. A húgáról pedig ezt olvassuk: „És ennek vala egy Mária nevezetű testvére, ki is Jézus lábainál leülvén, hallgatja vala az ő beszédét.” (Lk10:39) Valóban látványos megfigyelni, hogy valahányszor Máriát említi az evangélium, őt mindig *Krisztus lábainál* látjuk. Ő jobban megérezte az Ő személyének dicsőségét. Ő volt vele a bensőségesebb viszonyban. Az ő lelki ítélőképessége volt élesebb. Látni fogjuk, milyen nagyon megerősítik ezt a János 11és 12.

Ezután ezt olvassuk: „Mártha pedig foglalatos volt a szüntelen való szolgálatban; előállván azért, monda: Uram, nincs-é arra gondod, hogy az én testvérem magamra hagyott engem, hogy szolgáljak? Mondjad azért néki, hogy segítsen nékem.” (Lk10:40) A „foglalatos” azt jelenti: „leterhelt”. Megterhelte a „szüntelen szolgálat”. Ó jaj, milyen sokan hasonlítanak ma is rá az Úr népe között manapság! Főleg amiatt a túlzott hangsúly miatt, amit a „keresztyén szolgálatra” helyeznek – melynek nagy része, attól tartok, csak heves testi energia. Nem mintha a szolgálat maga rossz lenne, de csapdává és gonoszsággá válik, ha megengedik, hogy kiszorítsa az istentiszteletet és a saját lelki élet művelését valakinél: figyeljük meg a sorrendet az 1Tim4:16-ban: „Gondot viselj magadról és a tudományról”.

„Felelvén pedig, monda néki Jézus: Mártha, Mártha, szorgalmas vagy és sokra igyekezel” (Lk10:41). Ez nagyon komoly dolog. Az Úr nem dicsérte meg Mártát a szüntelen szolgálatáért, hanem megfeddte. Elmondja neki, hogy azért volt nyugtalan és fáradt, mert „sokra” odafigyelt. Megpróbált többet tenni, mint amennyire Isten elhívta. Ez nagyon nyilvánvaló az előző versből. Márta úgy érezte: a terhe túl nehéz volt ahhoz, hogy egyedül cipelje, s ezért volt a „Mondjad azért néki, hogy segítsen nékem”. Ez biztos jele volt annak, hogy anélkül futott, hogy küldték volna. Mikor bármelyik keresztyén úgy érez, ahogyan itt Márta érzett, abból tudhatja: többet vállalt fel, mint amennyire az Úr kijelölte.

”De egy a szükséges dolog: és Mária a jobb részt választotta, mely el nem vétetik ő tőle.” Annak ellenére, hogy az Úr megfeddte Mártát, megdicsérte Máriát. Az „egy szükséges dolog” a Mária által választott „jobb rész”, amit Krisztustól lehet kapni. Mária az Ő lábainál ült és „hallgatja vala az ő beszédét”. Tudatában volt súlyos szükségének, s Hozzá ment, hogy Ő gondoskodjon róla. Később látni fogjuk, hogyan gondoskodott Krisztusról, s szolgálta úgy, hogy szívélyes dicséretet kapott Tőle. A nagy lecke azonban itt számunkra az, hogy először nekünk kell szolgálni, hogy azután mi is szolgálhassunk másoknak. Először vevőknek kell lennünk, mielőtt adhatnánk. Az edénynek teli kell töltődnie, mielőtt túlcsordulna. A Márta és a Mária közötti különbség ez: az egyikük szolgált Krisztusnak, a másik kapott Tőle, s utóbbiról mondta Krisztus: „a jobb részt választotta, mely el nem vétetik ő tőle”. Ez a rövid magyarázat a Lukács 10-ből azzal az információval egyetemben, amit adott Lázár két nővérének a jelleméről lehetővé teszi a számunkra, hogy jobban megértsük cselekedeteiket és szavaikat a János 11-ben.

„Az a Mária volt pedig az, a kinek a testvére Lázár beteg vala, a ki megkente vala az Urat kenettel és a hajával törlé meg annak lábait.” (Jn11:2) Ez megmagyarázza, miért van megemlítve Mária elsőnek az előző versben – egyetlen alkalommal. Az igemagyarázók változatos feltételezésekbe bocsátkoztak, jóllehet az ok nagyon nyilvánvaló. János evangéliuma a másik három után évekkel íródott, aminek egyik bizonyítékát az előttünk levő versekben látjuk. Fejezetünk nyitó verse világosan feltételezi, hogy az olvasó ismeri a korábbi evangéliumok tartalmát. Bethánia „Máriának és Mártának a faluja volt”. Ezt a Lk10:38 már megmutatta. Emellett azonban mind Máté, mind Márk feljegyzik, miképpen „kente meg” Mária az Urat drága kenettel a poklos (leprás) Simon házában, ami szintén Bethániában állt. Igaz, sem Máté, sem Márk nem említik az ő nevét,[58] de nagyon világos, hogy a nevének ismertnek kellett lenni, mert másképpen hogyan teljesedtek volna be az Úr szavai: „Bizony mondom néktek: Valahol csak prédikálják ezt az evangyéliomot az egész világon, a mit ez az asszony cselekedett, azt is hirdetni fogják az ő emlékezetére” (Mk14:9)? Ez megmagyarázza, miért van Mária megemlítve először a Jn11:1-ben – ő volt az ismertebb!

Bethániában élt tehát Lázár a testvéreivel. Bethánia csak egy falu volt, de Isten örök tanácsvégzésében mégis annak a helynek lett kijelölve, amelynek meg kellett tapasztalnia Krisztus isteni mivoltának a legnagyobb és legnyilvánosabb megmutatkozását. „Jegyezzük meg, hogy Isten gyermekeinek a jelenléte az egyik dolog, ami a városokat és országokat híressé teszi Isten szemében. Márta és Mária faluját megemlíti az Újszövetség, de Memphist, vagy Thébát nem. Egy kunyhó, ahol jelen van a kegyelem, kedvesebb Isten szemében, mint a palota, ahol nincs.” (Ryle püspök) Bethániában kellett tehát megadni a végső és döntő bizonyítékát annak, hogy Ő, Aki készült átadni Magát a halálnak és a sírnak, nem volt más, mint a feltámadás és az élet. Bethánia kevesebb, mint két mérföldre volt Jeruzsálemtől (Jn11:18), a judaizmus főhadiszállásától, így Lázár feltámasztása hamarosan közismertté válik Júdea-szerte.

„Küldének azért a testvérek ő hozzá, mondván: Uram, ímé, a kit szeretsz, beteg.” (Jn11:3) Ezt nem szabad tiltakozásnak tekinteni, nem azt jelenti, hogy Márta és Mária panaszkodtak Krisztusra, amiért tűrte, hogy akit szeretett, beteg legyen. Ehelyett egyszerűen csak kérés volt annak szívéhez, Akiben feltétel nélkül megbíztak. Minél jobban vizsgálgatjuk a nővérek eme rövid üzenetét, annál világosabb lesz illendő alázatosságuk. Ahelyett, hogy előírták volna Krisztusnak, mit kell tenni a testvérük esetében, egyszerűen csak tájékoztatták Őt a kétségbeejtő helyzetről. Nem arra kérték, hogy azonnal siessen Bethániába, s arra sem, hogy gyógyítsa meg a testvérüket egyetlen szóval a távolból, ahogyan egyszer meggyógyította a királyi ember fiát (János 4). Ehelyett ráhagyták annak eldöntését, hogy mit fog cselekedni.

„Uram, ímé, a kit szeretsz, beteg.” Márta és Mária eme megindító üzenetében érdemes minden szót külön-külön fontolóra venni. Az „Uram” a hívők nyelvezete volt, mert egyetlen hitetlen sem szólította így soha a lenézett názáretit. Az „Uram” elismerte az Ő istenségét, vallotta tekintélyét, és kifejezte alázatosságukat. Az „Uram, ímé” egy figyelmet felkeltő kifejezés, ami összpontosítja az érdeklődést, és kifejezi komolyságukat. „A kit szeretsz, beteg.” Ez nagyon dicséretes. Nem azt mondták: „aki szeret Téged”. Krisztus irántunk érzett mérhetetlen, s nem a mi Iránta érzett gyengécske szeretetünk az, amire mindig állhatatosan irányítani kell a szívünket. A mi szeretetünk változik, az Övében nincs változás. Valóban látványos megfigyelni a módot, ahogyan a nővérek Lázárra utaltak. Nem hibáztatták Krisztust! Még csak azt sem mondták, hogy „a mi testvérünk”, vagy „a te tanítványod”, hanem egyszerűen csak „a kit szeretsz, beteg”. Tudták, hogy semmi sem olyan gyors a felismerésben, mint a szeretet, s ezért folyamodnak Krisztus mindentudó szeretetéhez. Két

[58] Jánosra jellemző, hogy megnevezi őt, mert ő mutatja be Krisztust testben megjelent Istenként, ezért nála kerül napvilágra minden. Vessük ezt össze azzal a ténnyel, hogy egyedül János említi meg a főpap ama szolgájának nevét, akinek a fülét a Megváltó meggyógyította (Jn18:10).

alapszó létezik a görögben a szeretet kifejezésére: az egyik magára a betegségre vonatkozik, a másik annak hatásaira utal – gyengeség, kimerültség. Itt az utóbbi használatos. Az egyedi esetekre vonatkoztatva az Újszövetségben, ez az itt használt szó halálos betegséget jelent – figyeljük meg a jelentését a Csel9:37-ben és a Fil2:26-27-ben. A Jn5:3-ban és 7-ben „betegnek" van fordítva. Egyáltalán nem valószínű, hogy Márta és Mária elküldtek volna Krisztusért a távolból, ha a testvérük élete nem forgott volna veszélyben. Szavaik jelentése tehát ez volt: „Akit szeretsz, haldoklik".

Az előttünk levő igevers világosan tanítja, hogy a betegség a hívőben egyáltalában nem összeegyeztethetetlen az Úr iránta érzett szeretetével. Egyesek azt tanítják, hogy a betegség az szentben az Úr nemtetszésének biztos jele. Lázár esetének azonban örökre el kellene hallgattatnia az efféle tévelygést. Még Krisztus választott barátai is megbetegszenek és meghalnak. Mennyire képtelen dolog az részünkről tehát, mikor az Isten irántunk érzett szeretetét a mulandó állapotunk, vagy körülményeink alapján ítéljük meg! „Egyetlen ember sem ismeri meg sem a szeretetet, sem a gyűlöletet mindabból, ami előtte van" (Préd9:3).[59] Mi tehát ebből a gyakorlati lecke a számunkra? Bizonyosan ez: „Azért idő előtt semmit se ítéljetek" (1Kor4:5). Az Úr ugyanúgy szereti a keresztyéneket akkor is, mikor betegek, mint mikor egészségesek.

Áldott dolog megfigyelni, miképpen cselekedtek Márta és Mária a szükségük órájában. Az Urat keresték, és Neki öntötték ki a szívüket. Mi is mindig így cselekszünk? Meg van írva: „Isten a mi oltalmunk és erősségünk! igen bizonyos segítség a nyomorúságban" (Zolt46:2), mégis szégyen, hogy oly kevéssé ismerjük Őt ekképpen. Mikor a nép Mózes ellen zúgolódott, azt olvassuk, ő „az Úrhoz kiálta" (2Móz15:25). Mikor Ezékiás fenyegető levelet kapott Rabsakétól, „kiterjeszté Ezékiás azt az Úr előtt" (Ézs37:14). Mikor Keresztelő Jánost lefejezték, a tanítványai „és elmenvén, megjelenték Jézusnak" (Mt14:12) Micsoda példák ezek a számunkra! Nem olyan Főpapunk van, Aki ne tudna megindulni gyarlóságainkon. Nem, Ő tele van könyörülettel, mert amíg a Földön járt, Ő is a „bánat ismerője" volt.[60] Ő nagyon együtt érez szenvedő népével, s arra hívja fel őket, hogy öntsék ki Előtte a szívfájdalmukat. Micsoda áldott példáját látjuk ennek a János 20-ban! Mikor találkozott a síró Máriával a feltámadásának reggelén, megkérdezte tőle: „Asszony, mit sírsz?" (Jn20:15) Miért kell ilyesmit kérdezni? Vajon nem ismerte a szomorúsága okát? Dehogyisnem. Ez talán feddés volt? Nem hiszem, hogy az lett volna. Inkább azt akarta, hogy öntse ki Neki a szívét. Ő mindig ezt mondja: „vessed az Úrra a te terhedet". Márta és Mária ezt tették. Az Úr biztosít arról, hogy eme sorok minden megfáradt és megzavarodott olvasója is megteheti ugyanezt.

Ezeknek a nővéreknek a cselekedete, valamint a kérésük megfogalmazása látványos példáját szolgáltatja a számunkra annak, hogy miképpen kell kéréseinket az Úr elé terjeszteni. Napjaink imádkozással kapcsolatos tanításának nagy része hatalmas tiszteletlenség az Úrral szemben. A Legfenségesebb nem a szolgánk, Akit rá kell kényszerítenünk, hogy engedelmeskedjen az akaratunknak. Az imának soha nem az volt a célja, hogy a trónra ültessen bennünket, hanem az, hogy letérdeltessen minket Őelőtte. Nem a teremtmények kell diktálni a Teremtőnek. A keresztyén boldog előjoga, hogy hálaadással ismertesse kéréseit. De a „kérések" nem parancsok. A könyörgés nagyon eltérő cselekedet a parancsolástól. Mégis hallunk férfiakat és nőket úgy beszélni Istenhez, mintha nemcsak egyenrangúak lennének Vele, hanem még joguk is lenne Neki parancsolgatni. A kegyelem trónjához „bátorsággal" lépni nem istentelen pökhendiséget jelent. A görög szó „a szólás szabadságát" jelenti. Ez pedig azt jelenti, hogy kiönthetjük a szívünket Isten gyermekeiként, de soha nem elfelejtve, hogy Ő a mi Atyánk.

Lázár testvérei a testvérük kétségbeejtő állapotáról tájékoztatták az Urat, a szeretetéhez folyamodva, majd az Ő kezébe tették le az ügyet, hogy tegyen, amit a legjobbnak

[59] A Károli-fordítás szerint: *szeretet is, gyűlölet is, nem tudják az emberek, mind ez előttük van– a ford.*
[60] A Károli-fordítás szerint: *betegség ismerője (Ézs53:3) – a ford.*

lát. Nem voltak annyira tiszteletlenek, hogy megmondták volna Neki, mit kellene tennie. Ebben figyelemre méltó példát hagytak minden imádkozó léleknek, melyet jól teszünk, ha követünk. „Hagyjad az Úrra a te útadat" – ez a mi felelősségünk. „És bízzál benne" – ez pedig az örömteli kiváltságunk. „Bízzál benne", ne pedig diktálj Neki, vagy követelj Tőle. Az emberek beszélnek a „követelésről" Istentől. A kegyelem azonban nem „követelhető", és minden kegyelemből van. Maga a „trón", amihez közeledünk, is a kegyelem trónja. Mennyire összeegyeztethetetlen arról beszélni, hogy bármit is „követeljünk" a trónon Ülőtől! „Hagyjad az Úrra a te útadat, és bízzál benne, majd ő teljesíti" (Zsolt37:5). De mindig észben kell tartani, hogy „majd ő teljesíti" szuverén módon és a maga elrendelt idejében. S nagyon gyakran, rendszerint *de facto*, az Ő útja és időzítése más lesz, mint a miénk. Elment Mártához és Máriához, de nem akkor és úgy, ahogyan várták. Pál apostol vágyott arra, hogy az evangéliumot Rómában prédikálhassa, de milyen lassan valósult meg ez a vágya, és micsoda váratlan módon jutott el oda!

„Jézus pedig, a mikor ezt hallotta, monda: Ez a betegség nem halálos, hanem az Isten dicsőségére való." (Jn11:4) Úgy vélem, ez inkább volt Urunk válasza a hírnök szavaira, mint magánbeszélgetése a tanítványokkal, bár a fülük hallatára mondta. S micsoda titokzatos válasz volt ez! Milyen furcsa szavak! Milyen rejtélyesek! Mire gondolt? Egy dolog már felszínesen is világos: Mártát és Máriát megerősítette, hogy mind Lázár betegségét, mind annak következményeit tökéletesen ismeri Krisztus – milyen nagyon helyesen történt ennek feljegyzése *János evangéliumában*, s milyen tökéletes összhangban van ez annak egész jellegével!

„Ez a betegség nem halálos." Ez a kijelentés hasonlít ahhoz, ami nemrég volt előttünk a Jn9:3-ban: „Sem ez nem vétkezett, sem ennek szülei; hanem, hogy nyilvánvalókká legyenek benne az Isten dolgai" – nézzük meg az arra vonatkozó megjegyzéseinket. Lázár betegsége nem volt „halálos" a szó közönséges értelmében, azaz nem *örök* halálos – a halál nem lesz a *végső vége* a „betegségének". De miért nem mondta meg a meggyötört nővéreknek, hogy testvérük meg fog halni, Ő pedig majd feltámasztja a halálból? Ó ez nem az Isten útja. Ő edzésben tartja a hitet, fejleszti a türelmet, s úgy rendezi a dolgokat, hogy nekünk folyamatosan térdre kell esnünk! Az Úr eleget mondott ezen alkalomkor Márta és Mária reménységének biztatásához, de nem eleget ahhoz, hogy abbahagyják Isten segítségének keresését! Ryle püspök kimutatta, hogyan találkozunk ugyanezzel az alapelvvel és nehézséggel sok még be nem teljesedett prófécia vonatkozásában. „Elegendő a hit számára, hogy rá támaszkodjon, és fellobbantsa a reménységet, s arra is elegendő, hogy rávegyen minket: Istenhez kiáltsunk segítségért"!

„Ez a betegség nem halálos, *hanem az Isten dicsőségére való*." Micsoda Íge volt ez! Kíváncsi lennék, vajon gondoltak-e ilyesmire a nővérek a testvérük betegségével kapcsolatosan. Most azonban meg kellett tanulniuk, hogy ez a betegség Isten által elrendelt dolog volt, s az ezután következőkből meglátjuk, hogy Lázár betegségét, halálát, Krisztus távollétét Bethániából, és az áldott végkimenetelt mind-mind Ő rendezte el, Aki mindent jól tesz. Tanuljuk meg ebből, hogy Istennek életünk minden egyes részletével célja van. Sok igehely van,amelyek ezt mutatják meg. A vakon született ember párhuzamot ad Lázár betegségével és halálával. Mikor a tanítványok megkérdezték, miért született vakon, a Megváltó így válaszolt: „hogy nyilvánvalókká legyenek benne az Isten dolgai". Ez arra tanít minket, hogy az élet külső szomorúságai és megpróbáltatásai mögé kell néznünk, az ezeket elrendező isteni célra.

„Jézus pedig, a mikor ezt hallotta, monda: Ez a betegség nem halálos, hanem az Isten dicsőségére való, hogy dicsőíttessék általa az Istennek Fia." (Jn11:4) Mennyire megmutatja ez, hogy az Isten dicsősége egy a Fiú dicsőségével! A kettő egymástól elválaszthatatlan. Ez nyilvánvalóan megmutatkozik, ha összevetjük a Jn2:11-et a Jn11:40-nel. Előbbiben ezt olvassuk: „Ezt az első jelt a galileai Kánában tevé Jézus, és megmutatá az ő dicsőségét".

Utóbbiban azt látjuk, amint Mártához beszél a Lázár feltámasztása előtti pillanatokban: „Nem mondtam-é néked, hogy ha hiszel, meglátod majd az Istennek dicsőségét?” Ugyanezt az igazságot tanítja megint a Jn14:13: „És akármit kértek majd az én nevemben, megcselekszem azt, hogy dicsőíttessék az Atya a Fiúban”. Mi hát a lecke a számunkra? Ez: „Mindenki úgy tisztelje a Fiút, miként tisztelik az Atyát” (Jn5:23).

„Szereti vala pedig Jézus Márthát és annak nőtestvérét, és Lázárt.” (Jn11:5) Itt a neveik sorrendje megfordul az 2. vershez képest. Most Márta van először megemlítve. Különféle találgatások születtek arról, miért van ez így. Nekem természetesebbnek tűnik Mária említése a történet elején, mert ő volt az ismertebb az evangéliumok olvasói számára. A Jn11:5-ben és utána viszont Márta említése volt az odaillőbb, mert ő volt az idősebb. De mindemellett a Szentlélek célja az is lehetett, hogy bemutassa: mindkét testvér egyformán kedves volt a Megváltónak! Igaz, hogy Mária választotta a jobb részt, miközben Márta küzdött jóhiszemű elméjének szükségtelen békétlenségével. S bár ezek a testvérek ennyire különböző jelleműek voltak, mégis egyek voltak Krisztusban! Beállítottságukban lehettek különbözőek, de mindkettőt ugyanaz az örökkévaló, változhatatlan szeretet szerette!

„Szereti vala pedig Jézus Márthát és annak nőtestvérét, és Lázárt.” Drága gondolat vész itt el mindaddig, amíg nem figyeljük gondosan azt a pontos helyet, amit ez a kijelentés a történetben elfoglal. Nem a fejezet kezdetén van feljegyezve, hanem közvetlenül azelőtt, hogy a 6. versben ezt olvassuk: az Úr Jézus „két napig marada azon a helyen, a hol vala”. Ez a késlekedés az adott körülmények között furcsának tűnik a számunkra. De, amint majd látjuk, a késlekedés csak Krisztus tökéletességeit emelte ki – abszolút alávetettségét az Atya akaratának. Emellett szép megfigyelni, hogy késlekedése teljes összhangban volt Márta és Mária iránti szeretetével. Más egyebek mellett Krisztus ezeknek a nővéreknek a hitét is meg akarta erősíteni a halál keserűségének elszenvedésével, hogy azzal fokozza a rákövetkező örömöt. „Szeretete tudatosan késlekedik, hogy még dicsőségesebben vigasztalhassa őket a szenvedés után” (Stier). Tanuljuk meg ebből, hogy mikor Isten várakoztat minket, az annak a jele, hogy meg akar áldani minket, de a saját Maga módján – s ez rendszerint nagyon eltér attól, amire vágyunk, és amit várunk. Micsoda Ígе az Ézs30:18: „S azért vár az Úr, hogy könyörüljön rajtatok, és azért felséges ő, hogy megkegyelmezzen néktek, mert az ítélet Istene az Úr; boldogok mindazok, a kik Őt szolgálják”!

„Mikor azért meghallá, hogy beteg, akkor két napig marada azon a helyen, a hol vala.” (Jn11:6) Az Úr tudja a legjobban, mikor kell könnyítenie szenvedő népén. Az Ő vonzalmában nem állt be elhidegülés a nővérek iránt (ahogyan a folytatás világosan megmutatja), hanem még nem jött el a megfelelő pillanat ahhoz, hogy cselekedjen. A dolgok még fájdalmasabbra fordulhattak, a beteg meghalt és a Mester még mindig késlekedett. A dolgoknak még rosszabbra kellett fordulni Bethániában, mielőtt beavatkozott volna. Isten gyakran elviszi az embert a saját határáig, mielőtt könnyít rajta. Sok igazság van a régi közmondásban: „Az ember véglete Isten lehetősége”. Gyakorta ez az Úr módszere, de mennyire próbára teszi ez a testet és a vért! Milyen gyakran kérdezzük mi is a tanítványokkal együtt: „Mester, nem törődöl vele, hogy elveszünk?” De milyen szörnyű megkérdőjelezni az Ő gyengéd könyörületét! S milyen ostoba volt ezeknek a tanítványoknak a kérdése: hogyan veszhettek volna el Krisztussal a fedélzeten? Mekkora okunk van szégyenkezve lehajtani a fejünket! „Mikor a körülmények sötétek, a szívünk elkezdi megkérdőjelezni annak a szeretetét, Aki megengedi, hogy ránk szakadjanak. Ó, hadd hangsúlyozzam ki nektek ezt a fontos igazságot: *az Atya kezének dolgait mindig az Atya szívének fényében kell szemlélni*. Ragadd ezt meg. Soha ne próbáld a szeretetet a megnyilatkozásai alapján magyarázni. Milyen gyakran küld ránk Atyánk büntetést, szomorúságot, egy közeli hozzátartozó halálesetét, nyomást! Milyen jól levehetné rólunk valamennyit – egy pillanat alatt – hisz megvan rá a hatalma, de rajtunk hagyja. Ó, bárcsak megsegítene minket, hogy türelemmel megpihenjünk Őbenne ezekben az időszakokban, nem a körülményekből kiindulva próbálván magyarázni a szeretetét, hanem a

körülményeket, legyenek bármilyenek is, az Ő szeretetéből kiindulva. Ez csodálatos erőt ad – ismerni azt a szerető szívet, és nem megkérdőjelezni az Ő kezének dolgait." (C. H. M.)

De miért maradt Krisztus még két napig ott, ahol volt? Hogy próbára tegye a nővérek hitét, fejlessze türelmüket, s fokozza örömüket a boldog folytatásban. Mindez igaz, de volt ezeknél egy sokkal mélyebb oka is. Krisztus szolgai formát vett Magára, s az Atyának tökéletesen alávetetten várja a parancsait. Ő mondta: „Mert azért szállottam le a mennyből, hogy ne a magam akaratát cselekedjem, hanem annak akaratát, a ki elküldött engem" (Jn6:38). Itt mutatkozott meg ez a legszebben. Még a Márta és a Mária iránti szeretete sem tudta cselekvése indítani azelőtt, hogy az Atya által elrendelt idő eljött volna. Áldott módon mutatja ez be nekünk egy előképi beteljesedését egy részletnek a 3Móz2-ből. Az ételáldozat világos előképe volt Isten megtestesült Fiának. Megmutatja az Ő isteni-emberi személyiségének tökéletességeit. Két dolog volt szigorúan kizárva az áldozatból: „Semmi ételáldozat, a mit az Úrnak áldoztok, kovászszal ne készüljön; mert *kovászból és mézből semmit se* füstölögtethettek az Úrnak a tűzáldozatok között." (3Móz2:11) A kovász a gonosz jelképe. A „méz" a természetes vonzalmak édességét jelképezi, amit az emberek „az emberi kedvesség tejének" neveznek. S milyen látványosan megmutatkozik ez itt!

Milyen másként cselekedett Krisztus ahhoz képest, ahogyan te és valószínűleg én cselekedtünk volna! Ha kaptunk volna egy üzenetet, hogy egy szeretettünk súlyos beteg, vajon nem azonnal hozzá siettünk volna? S miért tennénk? Ezzel vajon *Isten dicsőségét* keresnénk? Vagy a természetes érzelmek kényszerítenének? Ó, ebben is, mint mindenben az Úr Jézus egyediségét látjuk. Az Atya dicsősége volt mindig is a legdrágább a Fiú számára. Ez hát az „azért" jelentése. „Mikor *azért* meghallá, hogy beteg, akkor *ténylegesen* két napig marada azon a helyen, a hol vala." (Bagster's Interlinear-linear fordítás) Az „azért" és a „ténylegesen" a negyedik versre mutatnak vissza – „Ez a betegség… az Isten dicsőségére való". S mennyire megerősíti az, amit a közbenső versben olvasunk, ez: Krisztus Övéi iránt érzett szeretete soha nem került összeütközésbe az Atyától való függőségével. Első feljegyzett, Máriának és Józsefnek mondott mondata is ezt az alapelvet mutatta be: „Avagy nem tudjátok-é, hogy nékem azokban kell foglalatosnak lennem, a melyek az én Atyámnak dolgai?" Az Atya dolgai mindig is a legfontosabbak voltak.

„Ez után aztán monda tanítványainak: Menjünk ismét Júdeába." (Jn11:7) Figyeljük meg az Úr kifejezésmódját. Nem azt mondta, hogy menjünk Lázárhoz, vagy Bethániába. Miért? Hiszem, hogy az Úr gondolatának kulcsa itt az „ismét" szóban rejlik: figyeljük mg, miképpen használják a tanítványok ugyanazt a szót a következő versben. Az Úr próbára tette a tanítványokat: „Menjünk ismét Júdeába." Ha visszatérünk a 10. fejezet záró verseihez, ennek a jelentése még világosabb lesz. A Jn10:39-ben azt olvassuk: „ismét meg akarák azért őt fogni". Júdea tehát az ellenszegülés és a veszély helye volt. Mikor tehát az Úr azt mondta: „menjünk ismét Júdeába", az nyilvánvalóan a próbára tétel szava volt. S mennyire szemlélteti ez azt az alapelvet, ahogyan az Úr foglalkozik velünk! Nem a sima és könnyen járható utat választja a számunkra. Mikor Ő vezet minket, rendszerint a megkísértés és megpróbáltatás helyére visz minket, arra a helyre, amelytől a test mindig is vonakodik.

„Mondának néki a tanítványok: Mester, nemrég akartak téged megkövezni a Júdabeliek, és újra oda mégy?"[61] (Jn11:8) A görög határozottabb, és konkrétabb, mint az Amplified Version itt szereplő változata: „Mondának néki a tanítványok: Mester, épp az imént akarnak vala téged megkövezni a Júdabeliek, és újra oda mégy?" Még mindig a tanítványok szeme előtt lebegett, hogy ellenségei megpróbálták megkövezni Krisztust, noha most egy rövidebb idő óta Béthabarában voltak. A tanítványok nem látták egy efféle lépésnek sem a szükségességét, sem a meggondoltságát. Milyen furcsának tűnhettek az Úr útjai rövidlátó népe előtt, mennyire képtelen azokat felfogni természetes értelmünk! S mennyire

[61] A Károli-fordítás szerint: *Mondának néki a tanítványok: Mester, most akarnak vala téged megkövezni a Júdabeliek, és újra oda mégy? – a ford.*

megmutatja ez azoknak a hívőknek az ostobaságát, akiket az vezet, amit az emberek „józan észnek” neveznek! Mennyire tartanunk kell magunkat valamennyiünknek az Ígéhez, miszerint: „Bizodalmad legyen az Úrban teljes elmédből; *a magad értelmére pedig ne támaszkodjál*. Minden te útaidban megismered őt; akkor ő igazgatja a te útaidat.” (Péld3:5-6) Isten gyakran vezeti az Övéit olyan helyekre, melyek rejtélyesek és zavarba ejtők, s ahol egyáltalában nem vagyunk képesek megérteni szándékát és célját. Milyen gyakran hívatnak el Krisztus mai szolgái olyan pozíciók betöltésére, melyektől természetszerűleg vonakodnak, s melyeket maguknak soha nem választanának. Emlékezzünk mindig arra, hogy Ő, Aki Urunk és Mesterünk, sokkal jobban tudja, mi a legjobb út a számunkra, amelyen haladnunk kell.

„Felele Jézus: Avagy nem tizenkét órája van-é a napnak? Ha valaki nappal jár, nem botlik meg, mert látja e világnak világosságát.” (Jn11:9) Ez a vers sokak számára rejtélyt jelentett, én azonban mégis hiszem, hogy a jelentése egyértelműen megállapítható. Az első dolog, amit észben kell tartani, hogy az Úr Jézus itt a tanítványok félénkségére és hitetlenségére válaszol. Ők aggódtak: visszatérni Júdeába, feltételezték, a biztos halál kihívását jelenti (v. ö. Jn11:16). Krisztus közvetlen célja a félelmeik megfeddése volt. „Avagy nem tizenkét órája van-é a napnak?” Azaz: Vajon a „napnak” nincsen határozottan *megszabott* időtartama? A nap időtartamát *mérik*, és a nap nem múlik el, mielőtt a megadott számú óra, amivel mérik, le nem telik. Az éjszaka nem jön el mindaddig, amíg az óra el nem ütötte mindegyik, a nappalhoz rendelt órát. Ennek a közismert ténynek a vonatkoztatása az Úr helyzetére abban az időben nyilvánvaló.

Egy munkát adott az Atya Neki, hogy végezze azt el (Lk2:49), azt a munkát pedig el fogja végezni, s lehetetlen volt, hogy az ellenségei elvegyék az életét, mielőtt ez megtörténik. A Jn10:39-ben azt olvassuk, hogy „ismét meg akarák azért őt fogni, de kiméne az ő kezökből” – nem egyszerűen csak „elmenekült”. Itt az Úr arról biztosítja a tanítványait, hogy a halála nem következik be az Atya által kijelölt időnek előtte. Az Úr ugyanezt erősítette meg egy másik alkalommal: „Ugyanazon napon jövének ő hozzá némelyek a farizeusok közül, mondván néki: Eredj ki és menj el innét: mert Heródes meg akar téged ölni.” S mi volt a válasza? „Elmenvén mondjátok meg annak a rókának: Ímé ördögöket űzök ki és gyógyítok ma és holnap, és harmadnapon elvégeztetem.” (Lk13:31-32) „Amiképpen az utazónak tizenkét órája van a napi utazására, úgy Nekem is megvan a kiszabott időm a Magam dolgához” (Hess). Amit itt a Jn11:9-ben látunk azzal párhuzamos a Jn9:4: „Nékem cselekednem kell annak dolgait, a ki elküldött engem, a míg nappal van.” – „kell”, mert az Atya rendelte el, hogy így kell lennie!

Krisztus eme, a tanítványokhoz intézett szavának több, mint helyi jelentősége van: ez az általános vonatkoztatás alapelvét hirdette ki. Nincs szükség arra, hogy időzzünk most vele, mert már tárgyaltuk a Jn7:30.hoz fűzött megjegyzéseinkkel. Isten minden embernek adott időt életének munkájához, s azt semmiféle zűrzavar, semmiféle úgynevezett véletlen sem képes megrövidíteni. Képes az ember arra kényszeríteni a Napot, hogy egy órával korábban keljen fel? Így arra sem képes, hogy akárcsak egy órával is megrövidítse életének valamely napját.

A kilencedik vers második felében az Úr további okát jelölte meg annak, miért volt lehetetlenség az emberek számára megrövidíteni az Ő életét: „Ha valaki nappal jár, nem botlik meg, mert látja e világnak világosságát.” Nappal járni annyi, mint napfényben járni, s ha valaki így jár, nem botlik meg, mert képes meglátni az útjába kerülő akadályokat, és képes azokat kikerülni. Lelkileg ez azt jelenti, hogy nem bukhat el az, aki Istennel jár. „Nappal járni” annyi, mint annak a jelenlétében járni, Aki a világosság (1Jn1:5), közösségben járni Vele, az Ő akaratának engedelmeskedve járni. Senki így nem botolhat meg, meg az Ő Ígéje lámpa a lábainknak, és világosság az utunkhoz. Gyönyörű meglátni ennek a vonatkoztatását az Úr Jézusra ebben a konkrét esetben. Mikor hírt kapott róla, hogy Lázár beteg, nem indult azonnal Bethániába. Ehelyett várt addig, míg el nem jött az Atya által az indulásra kijelölt idő. Megvárta a „világosságot”, hogy az vezesse Őt – egy igazi izraelita megvárta, míg

megmozdult a felhőoszlop! Krisztus mindig Isten ismert akaratának teljes világosságában járt. Mennyire lehetetlen lett volna hát, hogy „megbotoljon”!

„De a ki éjjel jár, megbotlik, mert nincsen abban világosság.” (Jn11:10) Nagyon komoly és mélyenszántó ennek azonnali vonatkoztatása a tanítványokra. Figyelmeztetés volt ez számukra, nehogy elutasítsák, hogy Vele tartsanak. Krisztus volt az igazi világosság, s ha nem tartottak volna Vele, a sötétségbe kerültek volna, s elkerülhetetlenül „megbotlanak”. A gondolat itt eltér attól amivel a Jn9:4 végén találkoztunk. Ott Krisztus arról az „éjszakáról” beszél, melynek során egyetlen ember se „munkálkodhat”, itt viszont arról az „éjszakáról”, melyben egyetlen hívőnek sem szabad „járni”. A nagy lecke számunkra ebből a két igeversből ez: a veszélytől (vagy a kellemetlen következményektől) való semmilyen félelemnek sem szabad minket eltérítenie a kötelességünk megcselekvésétől. Ha Isten akarata világosan mutat valamelyik irányba, a mi felelősségünk vonakodás nélkül elindulni abba az irányba, s kettős mértékben meg lehetünk arról győződve, hogy az ellenség semmiféle ereje sem képes megrövidíteni életünket, amíg az Isten által kiszabott feladatot el nem végeztük. Emellett olyan világosság kísér majd minket, hogy semmiféle nehézség miatt sem fogunk „megbotlani” az úton. Mit mondhatnánk erről az áldott bizonyosságról? Csak ismételhetjük Júdás apostol szavait: „Annak pedig, a ki titeket a bűntől megőrízhet, és az ő dicsősége elé állíthat feddhetetlenségben nagy örömmel, az egyedül bölcs Istennek, a mi megtartónknak, dicsőség, nagyság, erő és hatalom most és mind örökké. Ámen.” (24-25. versek)

Az alábbi kérdések segítenek felkészülni az érdeklődő olvasónak a következő fejezetre:

1. A halált az „elalváshoz” hasonlítja: milyen gondolatokat sugall ez a jelkép? (11. vers)
2. Miért értették félre Krisztust a tanítványai? (13. vers)
3. Miért „örült” Krisztus a tanítványok végett? (15. vers)
4. Mit jelent a „négy nap”? (17. vers)
5. Miért van megírva Bethánia közelsége Jeruzsálemhez? (18. vers)
6. Miért van a „feltámadás” az „élet” előtt a 25. versben?
7. Mi a jelentése a „soha meg nem hal” kifejezésnek? (26. vers)

38. fejezet: Krisztus feltámasztja Lázárt (folyt.), Jn11:11-27

Az alábbiakban megadjuk az előttünk levő igeszakasz javasolt összegzését:

1. Krisztus bejelenti Lázár halálát, de a tanítványok félreértik, 11-13. versek.
2. Krisztus ővégettük örvendezik, hogy nem volt jelen Bethániában, 14-15. versek.
3. Tamás melankolikus rajongása, 16. vers.
4. Lázár már negyedik napja van a sírban, 17. vers.
5. Jeruzsálem és Bethánia közelsége, 18. vers.
6. Sok zsidó jött vigasztalni a nővéreket, 19. vers.
7. Krisztus és Márta beszélgetése, 20-27. versek,

Az előző fejezetben láttuk, miképpen kapott Urunk szívbemarkoló üzenetet arról, hogy Lázár haldoklik: a jelen igeszakaszban azt látjuk, ahogyan Bethánia felé tart, miközben Lázár meghalt és eltemették. A központi dolog a János 11-ben az, hogy Krisztus mint feltámadás és élet jelentetik ki, s benne minden csak eme kijelentés az áldottságának a kiemelésére szolgál a szembeállítás módszerével. A feltámadás csak ott mutatható meg, ahová már eljött a halál, s ami itt nagyon ki van hangsúlyozva, az nem más, mint az a sivárság, amit a halál hoz el, s az ember tehetetlensége a halál jelenlétében. Először maga Lázár halott, aztán Tamás beszél az Urat Bethániába elkísérő tanítványokról, hogy Vele együtt meghalhatnak (Jn11:16). Ezután Márta kerül elénk, s bár Krisztus jelenlétében van, csak a testvére halálára tudott gondolni (Jn11:21), s ugyanez volt a helyzet Máriával is (Jn11:32), végül a zsidókat, akik azért jöttek, hogy az elhunyt nővéreit vigasztalják, szintén „sírni" látjuk (Jn11:33), s még mikor az Úr a sír előtt állt is, akkor sem gondolt senki arra, hogy a halál foglyát készül kiszabadítani (Jn11:37)! Micsoda háttér volt ez Krisztus számára az Ő csodálatos dicsősége megmutatásához!

Nem okoz nehézséget nekünk felismerni a sötét árnyak mögött azt, ami sokkal komolyabb és tragikusabb. A fizikai halál, annak hatásával egyetemben, mindössze képe egy másik, végtelenül félelmetesebb halálnak. A természeti ember halott a vétkeiben és bűneiben. A bűn zsoldja a halál, s mikor az első ember vétkezett, megkapta ezt a félelmetes zsoldot. Azon a napon, mikor Ádám evett a tiltott gyümölcsből, meghalt, lelkileg halt meg, kiszabott büntetésként. S Ádám lelkileg nemcsak magánszemélyként halt meg, hanem mint fajának feje és nyilvános képviselője is. Pont amiképpen a fatörzs elszakítása a gyökerétől (rövid idő alatt) az összes ága, gallya és levele elhalását is jelenti, úgy húzta le Ádám bukása az emberi faj minden egyes tagját. Emiatt van az, hogy ebbe a világba mindenki „elidegenülten az isteni élettől" (Ef4:18) születik bele.

Igen, a természeti ember a világon mindenütt *halott* lelkileg. Élő a világ felé, önmaga felé, a bűn felé, de halott Isten felé. Nem azt jelenti ez, hogy van benne egy szikrája az életnek, amely gondos műveléssel, vagy vallásos gyakorlatokkal lángra lobbantható, hanem azt, hogy teljességgel híján van az isteni életnek. Újjá kell születnie, egy, a természetes módon birtokolthoz képest teljességgel új életet kell beleültetni, ha valaha is be akar lépni Isten országába. A bűnös állapota sokkal-sokkal rosszabb annál, amit ő, vagy a hittudományi doktorok többsége feltételeznek. Mi haszna van az „orvosságnak" egy *halott* számára? Ám mégis csak kevesek gondolatai emelkednek magasabbra, mikor az evangéliumról gondolkodnak és beszélnek. Mi haszna van érvelni és vitatkozni egy holttesttel? De pontosan ez az állapot az, ahol a bűnös van Isten szemszögéből. Az olvasóban természetes módon felmerül a kérdés: „Akkor egyáltalán minek az Ígét prédikálni a bűnösöknek, ha képtelenek azt meghallani?" Szomorú, valóban szomorú, hogy efféle kérdést manapság is feltesznek – szomorú, mert az Istent gyalázó tudatlanságot mutatja meg.

Isten egyetlen értelmes szolgája sem azért hirdeti az Ígét, mert azt képzeli, hogy a bűnös akarata és elméje képes jobban reagálni rá, mint amennyire Ezékiel feltételezte, hogy üzenetének alanyai képesek válaszolni, mikor Isten megparancsolta neki: „Prófétálj e tetemek felől és mondjad nékik: Ti megszáradt tetemek, halljátok meg az Úr beszédét!” (Ezék37:4) „Nos akkor minek egyáltalán prédikálni?” Először is, mert Isten parancsolta ezt, s kik vagyunk mi, hogy megkérdőjelezzük az Ő bölcsességét? Másodszor, mert maguk a beszédek, amelyeket prédikálnunk kell, „lélek és élet” (Jn6:63). Az Ige, amit „elébük kell tartanunk”, az „élet beszéde” (Fil2:16). Az újjászületés „nem vérből (természetes leszármazásból), sem a testnek akaratából (saját akarásból), sem a férfiúnak indulatjából (az igehirdető rábeszélése által), hanem ISTENTŐL” történik, s a mag, amit Isten az újjászületés létrehozására használ, a saját Ígéje (Jak1:18).

S ez az, ami oly látványosan és tökéletesen van szemléltetve a János 11-ben. Lázár halott volt, s hogy valóban halott, annak tévedhetetlen bizonyságát adta a tény, hogy a teste már romlani kezdett. Hasonlóan ehhez, a természeti ember lelki halála is világosan megmutatkozik szívének és életének a romlottságában. A nyitó bekezdésben megpróbáltuk kiemelni, amit a János 11 is kihangsúlyoz: az ember teljes tehetetlenségét a halál jelenlétében. S ez az, amit Isten szolgájának meg kell ragadnia a lelki vonatkozásában. Ha ez csak a bűnös ostobaságának dolga lenne, azt könnyű lenne legyőzni az igazság világos, értelmesen megfogalmazott kijelentéseivel. Ha csak a makacs akarat dolga lenne, ami a bűnös üdvösségének útjában áll, akkor támaszkodhatnánk a saját meggyőzésünk erejére. Ha pusztán arról lenne szó, hogy a bűnös lelke beteg, rávehetnénk, hogy vegyen be valamiféle „orvosságot”. De a *halál* jelenlétében tehetetlenek vagyunk.

„Minden nagyon lehangolóan hangzik”, mondja az olvasó. Annál jobb, ha szembesít minket Istennel. Semmi nincs egészségesebb, mint kiürülni az önelégültségtől. Minél hamarabb jutunk el idáig, annál jobb. „Mert mi”, mondja Pál, „nem a testben bizakodunk” (Fil3:3). Minél gyorsabban kényszerülünk tehetetlenségünk felismerésére, annál valószínűbben fogjuk Isten segítségét keresni. Minél hamarabb megértjük, hogy „a test nem használ semmit” (Jn6:63), annál készségesebben kiáltunk Istenhez az Ő mindenre elégséges kegyelméért. Amíg nem szűnünk meg önmagunktól függeni, nem kezdünk el Istentől függeni. „Embereknél ez lehetetlen, de Istennél minden lehetséges” (Mt19:26), emlékezzünk, ezt Krisztus válaszképpen mondta a tanítványok „*Kicsoda* üdvözülhet tehát?” kérdésére.

Itt tör be a fény. Itt van az, ahol „Isten dicsősége” (Jn11:4) felragyog. Az ember lehet tehetetlen a halállal szemben, de nem így Isten. Lázár nem volt képes feltámasztani magát, s szeretett nővérei, és szomorkodó barátai sem hozhatták vissza a sírból. Ó, de Ő, Aki Maga „a feltámadás és az élet” színre lép, és minden megváltozik. S mit tesz Ő? Miért tette azt, ami elképesztően furcsának tűnhetett mindenkinek, akik csak látták Őt? A halottnak kiáltott oda: „Jöjj ki”. De mi haszna volt ennek? Vajon Lázárnak volt önmagában ereje előjönni? Egészen bizonyosan nem – ha Márta, vagy Mária, vagy bárki az apostolok közül kiáltotta volna, hogy „Lázár, jőjj ki!”, az kétséget kizáróan bizonyította volna ezt. Egyetlen ember hangja sem képes áthatolni a sír mélységein. De itt volt Ő, Aki több volt, mint ember, s Aki most megszólalt. S nem azért mondta, hogy „jöjj ki”., mert Lázár erre képes volt önmagában, hanem mert az Életadó Hang szólalt meg. Ugyanazok a mindenható ajkak, melyek létezésre szólították a világot szájának egyetlen parancsával, most megparancsolták a sírnak, hogy engedje el az áldozatát. A hatalom Ígéje hatolt be annak a sírnak a sötét portáljaiba. S itt, kedves olvasó, van a vigasztaló, buzdító, és megelégítő igazság a keresztyén munkás számára. Mi azért küldettünk el, hogy az elveszett és halott bűnösöknek hirdessük az Ígét, mivel a Szentlélek szuverén alkalmazásában az Ige az „élet beszéde”. A mi kötelességünk az, hogy naponta és erősen kiáltsunk Istenhez, hogy tegye egyesek számára – legalábbis akikhez szólunk – az „élet beszédévé” az Ígét.

Mielőtt rátérnénk Lázár tényleges feltámasztására, a fejezetünk feljegyez sok érdekes és tanulságos részletet, melyek csak fokozzák központi mondanivalójának szépségét. Az Úr Jézus nem sietett, tökéletes lelki nyugalommal, haladt isteni méltósággal, de emberi könyörülettel is a fájdalomtól sújtott bethániai otthon felé. Minden egyes ponton két dolog nagyon szembeötlő: az emberek tökéletlenségei és Krisztus tökéletességei.

„Ezeket mondá; és ezután monda nékik: Lázár, a mi barátunk, elaludt; de elmegyek, hogy felköltsem őt.” (Jn11:11) Az „ezek” volt a kijelentés arról, hogy Lázár betegsége az Isten dicsőségére való, hogy Isten Fia dicsőíttessék általa (Jn11:4), kifejezett szándékáról a Júdeába történő visszatérést illetően (Jn11:7), és nyílt magabiztosságáról, miszerint „nem botlik meg”, mivelhogy mindig az Atya ábrázatának felhőtlen világosságában járt (Jn11:9). Ebből a három dologból megismerjük azokat a nagy alapelveket, melyek Krisztus életét szabályozták – alázatosság, alárendeltség, engedelmesség. Most bejelentette, hogy Lázár többé már nincs az élők földjén, az „elalvás” jelképével utalva a halálára. Ez nagyon szép jelkép, s a legáldottabb gondolatok egész sorát sugallja. Ezt a képet a Szentírás gyakran használja mind az Ó-, mind az Újszövetségben. Előbbi mind a megváltottakra, mind a meg nem váltottakra, de az Újszövetség csak az Úr népére vonatkoztatja.[62] Az Újszövetségben az olyan jól ismert igehelyeken fordul elő, mint az 1Kor15:20, 51: „Ámde Krisztus feltámadott a halottak közül, zsengéjök lőn azoknak, kik elaludtak… Ímé titkot mondok néktek. Mindnyájan ugyan nem aluszunk el, de mindnyájan elváltozunk”, valamint az 1Thessz4:14, 5:10: „Mert ha hisszük, hogy Jézus meghalt és feltámadott, azonképen az Isten is előhozza azokat, a kik elaludtak, a Jézus által ő vele együtt... A ki meghalt érettünk, hogy akár ébren vagyunk, akár aluszunk, együtt éljünk ő vele”. Az alábbiakban felsorolunk néhány főbb, e jelkép által közvetített gondolatot.

Először is, az alvás tökéletesen ártalmatlan. Az álomban semmi félelmetes nincs, de sok megköszönnivaló van. Ez barát, és nem ellenség. Ugyanez a halál a keresztyén számára. Dávid mondta: „Még ha a halál árnyékának völgyében járok is, nem félek a gonosztól”. Ugyanilyennek kell lennie Isten minden egyes gyermeke győztes nyelvezetének. A „fullánk” elvétetett a haláltól (1Kor15:55-56), s nem képes többet ártani Krisztus valamely megváltottjának, mint a darázs, miután eltávolították a fullánkját.

Másodszor, az alvás, mint szívesen látott megkönnyebbülés jön a nap szomorúságai és fáradalmai után. Amint a bölcs mondta: „*Édes* az álom a munkásnak” (Préd5:12). A halál a hívő számára egyszerűen csak portál, amelyen keresztül átlép a bűn és zűrzavar eme színpadáról a paradicsomi ragyogásba. Amint az 1Kor3:22 mondja, „a halál” a miénk. Az alvás könyörületes gondviselés, melyet nem értékelnek oly sokra, mint kellene. Az író néhány évvel ezelőtt tanulta meg ezt a leckét, mikor egy közeli barátját látta, aki komoly szenvedések közepette hiába próbált aludni egy álló héten át. Ugyanolyan könyörületes a halál is annak, aki felkészült rá. Képzeld el Dávidot, ha még mindig a Földön élne háromezer év elteltével! Az efféle meghosszabbított létezés a bűn és a szenvedés eme világában valószínűleg már réges-rég az őrületbe kergette volna. Mennyire hálásaknak kell lennünk hogy nem érünk meg olyan magas kort, mint az özönvíz előttiek!

Harmadszor, az alvás során lefekszünk, hogy majd ismét felkeljünk. Csak rövid ideig tart, pár órát csípünk le a munkálkodásunk idejéből, aztán új napra ébredünk. Hasonlóképpen a halál is csak elalvás és feltámadás, egy felébredés. „És sokan azok közül, a kik alusznak a föld porában, felserkennek, némelyek örök életre, némelyek pedig gyalázatra és örökkévaló útálatosságra.” (Dán12:2) A dicsőséges feltámadás reggelén a Krisztusban meghaltak felébrednek, hogy többé ne aludjanak, hanem örökké éljenek Isten tökéletes napján keresztül.

Negyedszer, az alvás a pihenés ideje. A napi munkát felváltja az édes pihenés. Ez az, amit a halál jelent a keresztyéneknek: „Boldogok a halottak, a kik az Úrban halnak meg

[62] Az egyetlen látszólagos kivétel Jairus lányának az esete.

mostantól fogva. Bizony, azt mondja a Lélek, mert megnyugosznak az ő fáradságuktól, és az ő cselekedeteik követik őket." (Jel14:3) Ez csak a „közbenső állapotra" vonatkozik a halál és a feltámadás között. Mikor megkapjuk dicsőséges testeinket, új szolgálatba is lépünk, mert meg van írva: „és ő szolgái szolgálnak néki" (Jel22:3).

Ötödször, az alvás kizárja az élet szomorúságait. Az álomban kegyelmesen tudatlanok vagyunk azokkal a dolgokkal kapcsolatban, melyeket napi rendszerességgel megtapasztalunk. Az éjszakai megnyugvás megadja nekünk az örömteli megpihenést mindattól, ami napközben zaklat minket. Így van ez a halálban is. Nem mintha a hívő öntudatlan lenne, hanem a Paradicsomban semmit sem tud a Földön kiontott könnyekről. A Szentírás azt látszik jelezni, hogy egy kivétel van a lentiekkel kapcsolatos ismereteikben: a bűnösök üdvösségre jutása hirdettetik odafenn (Lk15:7, 10).

Hatodszor, az egyik ok, amiért a halál az alváshoz van hasonlítva: ez kihangsúlyozza azt a *könnyedséget*, amivel az Úr majd feltámaszt minket. A halottak feltámasztása (amit a kételkedők lehetetlennek tartanak), egyszerűbb lesz a számára, mint egy alvó felébresztése. Meglepő dolog, hogy semmi sem ébreszt fel egy alvót olyan gyorsan, mint mikor hangosan megszólítják. Így van megírva: „eljő az óra, a melyben mindazok, a kik a koporsókban vannak, meghallják az ő szavát" (Jn5:28).

Hetedszer, az alvás az a bizonyos időszak, mikor a test alkalmassá válik a holnap kötelességeinek ellátására. Mikor a felébredt alvó felkel, friss és élnék, s kész megtenni, amit tennie kell. Hasonlóképen, a feltámadt hívő is új erővel ruháztatik fel. Ennek a halandó testnek a korlátai nem fognak többé létezni. Ami gyengeségben vettetett el, erőben fog feltámadni.

De mennyire más ez annak, aki a bűneiben hal meg! Pontosan az ellenkezője a fent elmondottaknak lesz az ő osztályrésze. Ahelyett, hogy a halál megszabadítaná a jelenvaló élet szomorúságaitól, csak egy félelmetes helyre fogja őt juttatni, ahol a levegő tele van sírással, jajveszékeléssel, és fogcsikorgatással. Igaz, hogy a bűnösök is feltámadnak majd a halálból, de ez „a kárhozat feltámadása" lesz. Annak érdekében következik ez be, hogy testeket kapjanak, amelyekben még élesebben fogják elszenvedni a tűz tavának örök kínjait. Nekik a halál sokkal rosszabb lesz, mint a legfélelmetesebb rémálom. S újjá nem született olvasó, közötted és a halál között csak egyetlen lépés van. Életed egy vékony szálon függ, mely bármelyik pillanatban elszakadhat. Óvakodj hát, míg már nem lesz túl késő. Menekülj már most az eljövendő harag elől. Keresd az Urat, míg megtalálható, mert a síron túl már nincs reménység.

„Ezeket mondá; és ezután monda nékik: Lázár, a mi barátunk, elaludt; de elmegyek, hogy felköltsem őt." (Jn11:11) Milyen csodálatos leereszkedés volt a dicsőség Urától, hogy egy szegény földi férget a „barátjának" nevez! De figyeljük meg, azt mondta: „a mi barátunk". Ez hitem szerint a korholás szava volt a rettegő és bizalmatlan tanítványainak. A mi barátunk – a tiétek ugyanúgy, mint az enyém. Ő is kedvesen viszonyult hozzátok. Azt mondtátok, hogy szeretitek, de most hagynátok sorvadozni. Testvérei szomorkodnak, ti pedig magukra hagynátok őket a nyomorúságukban! Ezért mondja itt, hogy „elmegyek" – állítsuk ezt szembe a 7. és 15. versben szereplő „mi"-vel. A mi barátunk – én elmegyek. Én, aki számára a veszély a legnagyobb. Készen állok elmenni. Ez a korholás és a folyamodás szava volt egyszerre. Megmondta nekik: Lázár betegsége azért következett be, hogy Isten Fia dicsőíttethessék általa (Jn11:4), közönyösek lennének azt illetően, hogy ez a dicsőség miképpen fog megmutatkozni?

„Elmegyek, hogy felköltsem őt" – megy, még a saját halálán át is. „Nem önmagának kedveskedett" (Rm15:3). A saját biztonságával kapcsolatos gondolatok nem tartották jobban vissza, mint amennyire megengedte, hogy a személyes vonzalom siettesse. Az Atya dicsőségét tartotta szem előtt, és semmiféle személyes következmény sem tartotta vissza Őt attól, hogy az Atya dolgait cselekedje. Eljött a pillanat, hogy az Atya dicsősége

keresztülragyogjon a Fiún, ezért az Ő „elmegyek” kijelentése élesen szemben állt a „két napig marada azon a helyen”-nel a Jn11:6-ban. Elindul felkölteni Lázárt. „Senki sem képes Lázárt az álmából felébreszteni, csak Aki megalkotta őt, Minden egér, vagy szúnyog képes felkölteni minket abból a másik álomból, de ebből csak a mindenható hatalom.” (R. Hall)

„Mondának azért az ő tanítványai: Uram, ha elaludt, meggyógyul. Pedig Jézus annak haláláról beszélt; de ők azt hitték, hogy álomnak alvásáról szól.” (Jn11:12-13) A szavaikból világos, hogy nem értették az Urat: azt feltételezték, hogy Lázár gyógyulni kezdett. Az Általa használt jelkép azonban mégsem volt homályos: egyike volt azoknak, amit az Ószövetségben nagyon jól kellett ismerniük. Akkor hát miért nem értették meg az Úr szavainak jelentését? A választ nem nehéz megtalálni. Még mindig gyávák voltak és vonakodtak visszatérni Júdeába. De ennek miért kellett elködösíteni az elméiket? Mert a mulandó körülményekkel voltak elfoglalva. A „megkövezéssel” foglalkoztak, szeretett Uruk megkövezésével – bár ha Őt megkövezték volna, azt nagy valószínűséggel ők sem kerülik el. S mikor a gondolataink a mulandó dolgok köré összpontosulnak, vagy mikor önző indítékok mozgatnak minket, lelki látásunk elhomályosul. Csak mikor a szemünk Isten dicsőségére irányul, akkor van tele egész testünk világossággal.

„Ekkor azért nyilván monda nékik Jézus: Lázár megholt.” (Jn11:14) Micsoda bizonyítéka volt ez Krisztus mindentudásának! Tudta, hogy Lázár már halott, noha a tanítványok azt feltételezték, hogy felgyógyulófélben van. Bethániából nem jött újabb üzenet Márta és Mária testvérének elhalálozásáról. S nem is volt rá szükség. Bár szolgai formában az emberhez hasonlított, Krisztus nem más volt, mint a Mindenható Isten, s ennek világos bizonyítékát szolgáltatta itt. Mennyire áldott dolog tudni, hogy a mi Megváltónk nem más, mint Immánuel!

„És örülök, hogy nem voltam ott, ti érettetek, hogy higyjetek. De menjünk el ő hozzá!” (Jn11:5) De miért kellene örülnie Krisztusnak a tanítványokért, hogy nem volt Bethániában Lázár halálának idején? Azért, mert a tanítványok így a dicsőség magasztosabb megnyilvánulásának lehetnek majd a tanúi, mintha jelen lett volna Lázár betegágyánál. De mi különbséget jelentene, ha Ő ott lett volna? Ezt: lehetetlen kikerülni a következtetést, hogy ha az Úr Jézus ott lett volna, Lázár nem hal meg – nemcsak azért, mert a tanítványokhoz intézett szavai világosan utalnak erre, hanem azért is, amit más igehelyek is tanítanak erről. A következtetés világos: az Úr félreérthetetlenül azt jelezte itt, hogy az Ő jelenlétével összeegyeztethetetlen, hogy valaki meghaljon. A leglátványosabb dolog: semmi feljegyzés nincs arról, hogy az élet Fejedelmének jelenlétében bárki meghalt volna (Csel3:15). Sőt, az evangéliumok feljegyzéseiből kiderül, hogy valahányszor Krisztus a halál jelenlétébe lépett, a halál azonnal menekülni kezdett előle! Annak szemléltetéseképpen, hogy Krisztus jelenlétében lehetetlenség bárkinek is meghalnia, látunk egy példát abban, ami a Gecsemáné kertben lezajlott. Mikor a templomszolgák eljöttek Krisztust elfogni, Péter kardot rántott és lesújtott a főpap szolgájára azzal a nyilvánvaló szándékkal, hogy levágja. De hiába. Ahelyett, hogy a fejét vágta volna ketté, csak a fülét vágta le! Még látványosabb a két lator, akiket Vele együtt feszítettek keresztre: csak azután haltak meg, hogy Ő kiadta a lelkét! Ami pedig azt illeti, hogy a halál menekül Krisztus közeledtével, ennek a legfigyelemreméltóbb példáját a naini özvegy fia esetében látjuk. Itt más volt a helyzet, mint Jairus leánya, valamint Márta és Mária testvére eseteiben. Ezekben kérték Őt, de itt másként történt. Egy embert készültek eltemetni, s a halottas kíséret úton volt a temető felé. Az Úr Jézus közeledett, s megérintve a koporsót, azt mondta a fiatalembernek: „Kelj föl”, mire azonnal „felüle a megholt, és kezde szólni” (Lk7:14-15)!

„És örülök, hogy nem voltam ott, ti érettetek, hogy higyjetek.” (Jn11:15) Mennyire tökéletesek Isten útjai! Ha Márta és Mária kívánsága teljesült volna, úgy nemcsak elestek volna (Lázárral egyetemben) egy sokkal nagyobb áldástól, de a tanítványok is elmulasztották volna azt, aminek a hitüket kellett megerősíteni. S Krisztus is meg lett volna fosztva attól a

lehetőségtől, ami megengedte Neki, hogy hatalmát a halála előtti legfenségesebb módon mutassa be, s ezzel az egész egyház is veszített volna. Mennyire megmutatja Istennek mind a bölcsességét, mind a jóságát, mikor azért tagadja meg kéréseinket, hogy az Ő végtelenül jobb szándékait keresztülvihesse!

Ez az igevers megtanítja nekünk azt a legfontosabb leckét is, miképpen fejleszti az Úr az Övéi hitét. A tanítványok szívét *fokozatosan* tanította és világosította meg. Semmiféle hirtelen és erőszakos dolgot nem tett ezzel kapcsolatosan. Nem jutottak el azonnal a nekik szánt kegyelem mértékére. Szemeik lassan nyíltak meg arra, hogy ki és mi Krisztus: az isteni hatalom és az emberi könyörületesség ismételt megnyilatkozásain keresztül kezdtek megismerni Benne egy olyan Messiást, Aki sokkal magasabbrendű volt annál, mint amit tanítottak nekik, hogy várjanak. A Jn2:11 ugyanezt az alapelvet szemlélteti. „Ezt az első jelt a galileai Kánában tevé Jézus, és megmutatá az ő dicsőségét; *és hivének benne az ő tanítványai*." S Isten ugyanígy bánik velünk is. Hitünk fejlődésében első a fűszál, azután a kalász, majd az érett szemek a kalászban. Vessük ezt össze Ábrahám hitének fejlődésével az egyre súlyosabb megpróbáltatásokon át, melyeken Isten keresztülvitte.

„De menjünk el ő hozzá!" (Jn11:15) Lázár *halott* volt, az Úr mégis arról beszél, hogy menjenek *őhozzá*. „Ó, a szeretet erősebb a halálnál! A sír nem választhatja szét Krisztust és a barátait. Más barátok a sírgödör széléig kísérnek minket, aztán otthagynak. Sem halál, sem élet nem szakaszthat el minket Krisztus szeretetétől." (Burkitt) Lázár nem jöhetett Krisztushoz, így hát Krisztus ment hozzá.

„Monda azért Tamás, a ki Kettősnek mondatik, az ő tanítványtársainak: Menjünk el mi is, hogy meghaljunk vele." (Jn11:16) Nem csoda, hogy ezt tanítványtársainak mondta, s nem az Úrnak. Nagyon búskomor volt ez a kijelentés. Tamás volt az az ember, aki a dolgok sötét oldalát nézte. Lázár halott, Krisztus meghalni készül, menjünk, és haljunk meg mi is! S mindez azután, hogy az Úr ezt mondta: „elmegyek, hogy felköltsem őt" (Jn11:11)! Milyen nehéz az embernek Isten gondolatait követni! Krisztus életet adni indult Bethániába. Tamás csak a halálról beszél. Nyilvánvaló, hogy teljesen félreértette azt, amit Krisztus a Jn11:9-ben mondott. Mennyi hitetlenség van még a hívőben is! De mégsem szabad lenézni a rajongás lelkét, ami Tamás szavaiból áradt: ő inkább meghalt volna, semmint elszakadjon a Megváltótól. Noha híján volt az értelemnek, nagyon ragaszkodott az Úr Jézus személyéhez.

„Menjünk el mi is, hogy meghaljunk vele." (Jn11:16) „Ez a kétségbeesett és csüggedt elme nyelvezete volt, mely nem látott egyebet a fekete felhőknél a képben. Ugyanez az ember egyike a tizenkettőnek, aki később képtelen volt elhinni, hogy Mestere feltámadt, és úgy vélte, a hírek túl jók ahhoz, hogy igazak legyenek, most azt hiszi, hogy ha visszamennek Júdeába, mindegyiküknek meg kell halni! Az efféle dolgok nagyon tanulságosak, és kétségtelenül a mi okulásunkra lettek feljegyezve. Megmutatják, hogy Isten kegyelme az újjászületésben nem olvasztja át úgy az embert, hogy ne hagyna többé helyet jelleme természetes hajlamainak. A lobbanékony nem szűnik meg teljesen lobbanékonynak lenni, s az elkeseredett se szűnik meg elkeseredettnek lenni, mikor átmegy a halálból az életbe, és igazi keresztyénné válik. Ez megmutatja nekünk, hogy hatalmas engedményeket kell tennünk az egyéni keresztyénekről alkotott véleményünk kialakítása során. Nem szabad azt várnunk, hogy Isten minden gyermeke pontosan egy és ugyanaz legyen. Az erdőben minden egyes fának megvannak a formai és növekedési sajátosságai, messzebbről mégis a levelek és lombozat egyetlen tömegének néznek ki. Krisztus Teste minden egyes tagjának megvannak a maga hajlamai, mégis, egészében véve egy Lélek és egy Úr szeretete vezeti őket. A két testvér, Márta és Mária, Péter, Pál, és János apostolok, természetesen sok vonatkozásban nem hasonlítottak egymásra. De valamennyiüknek volt egy közös pontja: szerették Krisztust és az Ő barátai voltak." (Ryle püspök)

„Elmenvén azért Jézus, úgy találá, hogy az már négy napja vala sírban." (Jn11:17) Krisztus nem helyesbítette Tamás tévedését, hanem nyugodtan hagyta, hogy az igazság a

maga idejében elvégezze munkáját. Az utalás a „négy napra” itt világossá teszi, hogy a János 11-ben valami többel van dolgunk, mint csak Izrael nemzete lelki állapotának tipikus képével. Doktrínális szempontból Lázár állapota a sírban tökéletesen lefesti a vétkeiben és bűneiben halott természeti ember állapotát, ami egy romhalmaz. Igaz, hogy Lázár zsidó volt, de „mint a vízben egyik orcza a másikat megmutatja, úgy egyik embernek szíve a másikat” (Péld27:19). A római levél harmadik fejezete világosan megláttatja, hogy a pogányok állapota is olyan volt, mint Izraelé. A „nap” itt, mint ebben az evangéliumban rendszerint (mélyebb jelentésében) ezer évet jelképez. „Négy napja” volt az ember a halál helyén – elidegenedve Istentől – mert pontosan négyezer év telt el Ádám bukásától fogva Krisztus eljöveteléig. Isten megengedte, hogy az ember szörnyű állapota teljes mértékben megmutatkozzon, mielőtt elküldte volna Krisztust a világba.

„Elmenvén azért Jézus, úgy találá, hogy az már négy napja vala sírban.” Figyeljük meg, ez a vers nem azt mondja, hogy „Mikor Jézus *Bethániába* jött, úgy találta, hogy *Lázár* már négy napja van a sírban”, hanem „elmenvén azért Jézus, úgy találá, hogy az már négy napja vala sírban”. A Szentléleknek megvolt rá az oka, amiért ilyen határozatlanul fogalmazott, s ezt megpróbáltuk a fentiekben bemutatni. Mikor „Jézus eljött” a Földre, „ő”, a bukott ember, „a sírban” volt – a halál helyén – „már négy napja” – azaz négyezer éve. Ó, a Szentírás aprólékos és csodálatos pontossága!

„Bethánia pedig közel vala Jeruzsálemhez, mintegy tizenöt futamatnyira” (Jn11:18). Két ok látszik arra,amiért ez a földrajzi adat itt meg van említve. Először is megmagyarázza, hogy „a zsidók közül sokan” miért mentek Bethániába Mártát és Máriát vigasztalni (Jn11:19). Másodszor, megmutatja, milyen közel Jeruzsálemhez történt Lázár feltámasztása. Kevesebb mint két mérföldnyire volt a judaizmus főhadiszállásától, egy sétaútnyira, majdnem a templom látótávolságán belül. Ezzel tehát semmi mentségük nem maradt nép vezetőinek a Krisztus személyét illető tudatlanságukkal kapcsolatosan. Az Ő utolsó és legnagyobb „jele” sok szemtanú szeme láttára adatott, majdnem a Szanhedrin ajtajában. Azaz, egy látszólag lényegtelen részlettel a Szentlélek kihangsúlyozta azok vétkét, akik a leginkább felelősek voltak Krisztus elvetéséért.

„És a zsidók közül sokan mentek vala Márthához és Máriához, hogy vigasztalják őket az ő testvérök felől.” (Jn11:19) S nyomorult vigasztalók voltak ezek! Ismét feltűnnek a Jn11:37-ben. Mikor látták az Úr Jézus könnyeit Lázár sírjánál, ezt mondták: „Nem megtehette volna-é ez *az ember*, a ki a vaknak szemét felnyitotta, hogy ez ne haljon meg?”[63] Miközben kétségtelenül úgy tekintettek Krisztusra, mint valami csodatevőre, nem fogták fel a személyének dicsőségét – „ez az ember” megmutatja ezt. Továbbá szemlátomást soha nem gondoltak arra, hogy képes halottat feltámasztani. Miképpen tudták volna hát „vigasztalni” a szomorkodó nővéreket? Egy hitetlen soha nem képes valódi vigaszt nyújtani Isten gyermekének. Egyedül Isten képes bekötözni a megtört szívűt. Csak az isteni Vigasztaló képes megnyugtatni a háborgó lelket, s egy újjá nem született személy, aki nem ismeri Őt, képtelen másnak megmutatni a vigasztalás és megnyugvás Forrását!

„És a zsidók közül sokan mentek vala Márthához és Máriához, hogy vigasztalják őket az ő testvérök felől.” Figyeljük itt meg Isten mindent felülmúló bölcsességét. Négy napot várván Lázár feltámasztása előtt, sokkal többen lettek tanúi a feltámadásának, s így Krisztus csodája sokkal határozottabb hitelesítést nyert, mert nagyobb nyilvánosságot kapott. A kéz, amely mindent irányít, úgy alakította az eseményeket, hogy a Szanhedrin számára lehetetlenné vált Izrael messiása utolsó nagy „jelének” érvénytelenítése. Ez a további oka a Jn11:6-ban szereplő „azért”-nak. Istennek nemcsak egy jó oka van minden egyes alkalommal, mikor késlekedik, hanem rendszerint sok. Sok különböző végkimenetelt ér el a cselekedeteivel. Nemcsak gonosz, de a végtelenségig értelmetlen kritizálni az Ő útjait.

---

[63] A Károli-fordításban nem szerepel az „*az ember*” betoldás, de az angolban igen, s a következő mondat miatt én is szerepeltetem – *a ford*.

„Mártha azért, a mint hallja vala, hogy Jézus jő, elébe méne; Mária pedig otthon ül vala.” (Jn11:20) Ez a cselekedet abszolút jellemző volt Mártára. Az Úr Jézus még be se ért a faluba (Jn11:30), ő már elébe megy, hogy találkozzon Vele. Az ezt követő versek bemutatnak valamit az elmeállapotáról ekkortájt. „Mária pedig otthon ül vala.” „Lehetetlen nem meglátni az itt feltűnő nővérek mindegyikének jellegzetes vérmérsékletét. Márta – aktív, nyughatatlan, serény, közlékeny – nem tud várni, hanem impulzívan Jézus elé szalad. Mária – csendes, szelíd, gondolataiba merülő, eltöprengő, alázatos – passzívan otthon ül.” (Ryle püspök) Micsoda jelei az igazságnak ezek a kis részletek! Mennyire nyilvánvaló, hogy Aki a Lukács 10-et ihlette, az indította fel Jánost is a jellem eme apró jellegzetességeinek feljegyzésére!

„Monda azért Mártha Jézusnak: Uram, ha itt lettél volna, nem halt volna meg a testvérem.” (Jn11:21) Vannak, akik úgy vélik, hogy Márta itt zsémbelődő lelkülettel beszélt, hogy megfeddte az Urat, amiért nem válaszolt gyorsabban a Neki küldött üzenetre, mikor Bethabarában volt. Én azonban azt hiszem, hogy ez tévedés. Én inkább fájdalmas panasznak tekintem Márta szavait, a szívfájdalma kibeszélésének. Márta szavai világosan megmutatják, mi foglalkoztatta a leginkább a nővérek elméjét ebben az embert próbáló négy napban – figyeljük meg, hogy Mária majdnem ugyanezt mondja, mikor találkozik Krisztussal (Jn11:32). Márta kijelentésében megfigyelhető a természeti és lelki, a hit és a hitetlenség furcsa keveredése. Bízott Krisztusban, de mégis korlátozta hatalmát. Hitte, hogy testvére nem halt volna meg, bármilyen közel is került a sírhoz, ha Krisztus jelen lett volna, de látszólag soha meg nem fordult az elméjében, hogy képes volna feltámasztani Lázárt most, hogy már meghalt. A „Hiszek Uram! Légy segítségül az én hitetlenségemnek” jól leírta volna az állapotát azokban a napokban. S milyen gyakran igaz ez ránk is! A keresztyén egy furcsa paradoxon: valóban kettős személyiség.

„Monda azért Mártha Jézusnak: Uram, ha itt lettél volna, nem halt volna meg a testvérem.” Ami megfeddendő Márta eme kijelentésében az nem más, mint hogy messze lekorlátozta Krisztus hatalmát. S vajon mi nem vagyunk gyakorta ugyanebben vétkesek? Nem irigyeltük gyakran azokat, akik akkor éltek Palesztinában, mikor az Ige az emberek között lakozott? De most, ó jaj, nincs jelen, s a menny olyan távolinak tűnik! Pedig nem: nem volt túl messze István számára, hogy egyenesen belelásson! De tegyük fel, így volt, mi van akkor? Vajon nem kaptunk drága ígéretet a Megváltótól: „ímé én *ti veletek vagyok* minden napon a világ végezetéig”? De, mondja az olvasó, Krisztus *testileg* nincs jelen. Igaz, s Mártát is ez gyötörte meg. Pedig nem kellett volna: az Úr mind a százados szolgáját, mind a királyi ember fiát *a távolból* gyógyította meg a szavával! Így volt, de Márta emlékezete kihagyott a próba és a szenvedés órájában. Ó jaj, de sokszor velünk is megtörténik ez!

„De most is tudom, hogy a mit csak kérsz az Istentől, megadja néked az Isten.” (Jn11:22) Ez a pótlólagos Ige jelzi, hogy mást jelentettek Márta szavai a Jn11:21-ben és Máriáé a Jn11:32-ben. Biztos, hogy Márta azt, amit mondott, minden megfontolás nélkül mondta. Rá jellemző hirtelenséggel kimondta a legelső gondolatokat, amelyek megjelentek az elméjében. Ám mégis alig tudjuk elképzelni, hogy valaki ilyen kijelentést tegyen, ha Isten Fiaként ismerte Krisztust. A „kérsz” szó, amit használt, azt jelzi, hogy nem fogta fel: Krisztus az, Akiben az Istenség teljessége lakozik testileg. Az újszövetségi görögben két szó van a „kérni”-re. Az első az „aiteo”, ismerősök közötti kérést jelent. A másik az „eroteo”, alázatos könyörgést jelent. Utóbbi megfelel egy kegy kérésének a Teremtőtől a teremtmény számára, míg az előbbi a Fiú kérése az Atyától. Az „eroteo” sehol nem használatos Krisztus és az Atya vonatkozásában, csak itt, Márta ajkáról hangzik el! Ez Krisztus lehúzását jelentette a próféták szintjére. Ez elkerülhetetlen következménye volt annak, hogy oly keveset ült a lábainál és hallgatta beszédét.

„Monda néki Jézus: Feltámad a te testvéred.” (Jn11:23) Ezek voltak az Úr Jézus első szavai azután, hogy Bethániába érkezett. Azért jött, hogy „ékességet a hamu helyett, örömnek kenetét a gyász helyett, dicsőségnek palástját a csüggedt lélek helyett” adjon nekik (Ézs63:1),

de konkrétan még nem jelentette be kegyes célját. Ehelyett először egy tág és általános ígéretet adott: „feltámad a te testvéred”, de anélkül, hogy bejelentette volna mikor, vagy hogyan. Az Úr módszere az, hogy fokozatosan önti ki kegyelmét az Övéinek szívébe. Eleget mondott ahhoz, hogy buzdítsa a reménységet és megerősítse a hitet, de nem eleget ahhoz, hogy kizárja a szív megpróbálását. Az élet nagy titkaira fokozatosan derül fény. „Itt egy *kicsi,* ott egy *kicsi*.” A hitet fegyelmezni kell, s az ismeret csak abban a mértékben adatik, ahogyan a szív képes azt befogadni. A „még sok mondani valóm van hozzátok, de most el nem hordozhatjátok” (Jn16:12) most is megáll. A korinthusiaknak ezt kellett mondania Pálnak: „Én sem szólhattam néktek, atyámfiai, mint lelkieknek, hanem mint testieknek, mint a Krisztusban kisdedeknek. Téjnek italával tápláltalak titeket és nem kemény eledellel, mert még nem bírtátok volna meg, sőt még most sem bírjátok meg.” (1Kor3:1-2). Jaj, de nehézkesek vagyunk, és jaj de kicsiny előrelépést tanúsítunk Isten dolgaiban!

„Monda néki Mártha: Tudom, hogy feltámad a feltámadáskor az utolsó napon.” (Jn11:24) Márta azt feltételezte, hogy szelíden mellőzte közvetett kérését, hogy „kérje Istent”, és előremutat a reménységre a messzi jövőben. Szegény Márta! Eddig még nagyon keveset ismert meg az Úr Jézusról. Semmi jobbat nem tudott a zsidók közös reménységénél – feltámadás „az utolsó napon”. Vajon nem további oka ez annak, amiért a Szentlélek elmondta a Jn11:18-ban, hogy „Bethánia pedig közel vala Jeruzsálemhez” – kevesebb, mint két mérföldnyire? Márta még mindig a judaizmus befolyása alatt állt! Ezek a szavak azonban egy figyelmeztetést is tartalmaznak számunkra. Márta a samáriai asszonyhoz hasonlóan nem értette meg a jótétemény közelségét. Mindketten félig-meddig reményvesztetten a jövőbe helyezték azt. A samáriai asszonynak ezt mondta Krisztus: „eljő az óra, és az most vagyon, amikor az igazi imádók lélekben, és igazságban imádják az Atyát: mert az Atya is ilyeneket keres, az ő imádóiul”. Erre ő így válaszolt: „Tudom, hogy Messiás jő (a ki Krisztusnak mondatik); mikor az eljő, megjelent nékünk mindent”. Mártának ezt mondta: „Feltámad a te testvéred”, ő pedig ezt válaszolta: „Tudom, hogy feltámad a feltámadáskor az utolsó napon”. Mindkettőnek csak bizonytalan, tétlen elképzelései voltak a jövőbeli és végső jóról, miközben Krisztus mindkettőnek a jelenlegi áldásokról beszélt. Könnyebb hinni a távoli dolgokban (melyek nem mozgatják meg a szívünket!), mint magunkhoz venni azt, ami vigasztalást nyújt és erőt ad a jelen megpróbáltatásaiban. Kevesebbet követel a hittől azt elhinni, hogy valamikor a jövőben majd megkapjuk megdicsőült testeinket, mint arra a bátorító kijelentésre alapozni, hogy „a kik az Úrban bíznak, erejök megújul”.

„Monda néki Jézus: Én vagyok a feltámadás és az élet” (Jn11:25). Ez hasonló volt ahhoz, amit az Úr a forrás mellett mondott az asszonynak. Mikor a szavaival *elhalasztotta* az áldást, Ő rögtön ezt válaszolta: „Én vagyok az, a ki veled beszélek”. Most ugyanígy mondja Mártának: „Én vagyok a feltámadás és az élet”. Van itt valami életbevágóan fontos a lelkünk számára. Nem egyszerűen helyesbítette ezeknek az asszonyoknak a látását, elfordítván tekintetüket a távoli jövőről a közvetlen jelenre, hanem Önmagára irányította azt! Nem a jövőbeli események, hanem az Úr személye van mindig velünk, s leginkább ezzel kell elfoglalnunk magunkat. Az erő, az áldás, a vigasztalás csak annyira adatik, amennyire a magunkévá tesszük Magát Krisztust.

„Én vagyok a feltámadás és az élet.” „Figyeljük meg, miképpen oktatja és emeli fel az Úr Jézus az ő elméjét, milyen kegyelmesen tűri múló ingerlékenységét, milyen kedvesen érinti meg a még nyitott sebeket, hogyan vezeti el a testvére feletti szomorkodástól a Megváltóba vetett még teljesebb hitre, miképpen emeli fel a halott Lázáron való gondolkodásból a Benne, az élet Urába vetett feltétel nélküli bizalomba, miképpen fordítja el a gondolkodását a csak távoli és általános feltámadástól, hogy Benne bízzon, Aki már most, a jelenben a feltámadás és az élet.” (Dr. G. Brown) Így távolítja el a mi tudatlanságunkat is, segít a mi hitetlenségünkön is, és tűri a mi ingerlékenységünket is. Csodálatos leereszkedés

páratlan türelem, korlátlan kegyelem! S ezeket megértve mennyire meg kell alázkodnunk és pirulnunk! „Urunk, növeld a hitünket” Tebenned!

„Én vagyok a feltámadás és az élet.” Ez Ő a maga páratlan Személyében. Amit itt Mártára erőltet, az nem más, mint hogy minden hatalom Benne rejlik. Márta hamarosan tanúja lesz ennek egyik megmutatkozásának, de időközben az Úr azzal foglalja el őt, hogy micsoda, vagy inkább kicsoda Ő Önmagában. Áldott, háromszorosan áldott dolog a lélek számára megragadni ezt a fenntartó és megelégítő igazságot. Végtelenül jobb számunkra az Ajándékozóval foglalkozni, mintsem az ajándékaival.

De miért ez a sorrend: a feltámadás és *élet*? Ennek legalábbis három oka van. Először is, ez a doktrínális sorrend. A lelki megtapasztalásban Krisztus számunkra a feltámadás, *mielőtt* az élet lenne. A bűnös halott a vétkeiben és a bűneiben, s a bűnösség sírjában el van választva Istentől. Lakása a „sírboltokban” van (Mk5:3). Első szükséglete az, hogy kikerüljön ebből a szörnyű környezetből, s ez történik meg az újjászületéskor. Az újjászületés az átmenet a halálból az életbe (Jn5:24), s ez történik meg a feltámadás alapjain. A halál helye elhagyásának és a feltámadott élet elnyerésének ugyanezzel a kettős gondolatával találkozunk ismét a 25. versben: „eljő az idő, és az most vagyon, mikor a halottak hallják az Isten Fiának szavát, és a kik hallják, élnek”. A sírban fekvő, Krisztus szavától életre kelő Lázár tökéletes szemléltetése Isten hatalmas kegyelmi munkájának, amit a választottai szívében végez el.

Másodszor, ez volt a *diszpenzációs* sorrend. Az ószövetségi szentek valamennyien a sírban voltak, mikor Ő, Aki „az élet”, eljött a Földre. Így tehát feltámasztó hatalmában fogják megismerni Isten Krisztusát. De az akkor Palesztinában élő hívők, mikor az örök Íge az emberek között lakozott, úgy ismerték Őt, mint az egyetlen élő, megtestesült Istent. Azonban a szó legteljesebb értelmében még ők sem ismerték Őt ekképpen egészen a keresztig. Egészen a saját feltámadásáig nem történt az meg, hogy rálehelt volna a tanítványokra, mondván: „Vegyetek Szent lelket” (Jn20:22). A feltámadott, és soha többé meg nem haló Megváltó élete az, amivel a hívő rendelkezik, mint el nem idegeníthető és örök sajátjával. Krisztus a feltámadás, mert Ő az élet, és Ő az élet, mert Ő a feltámadás.

Harmadszor, ez a *profetikus* sorrend. Mikor az Úr Jézus elhagyja Atyja trónját, s alászáll a levegőégbe, az Ő népe két hatalmas csoportra oszlik. A sokkal nagyobb csoporthoz tartoznak majd a (testileg) a koporsókban az álmukat alvók, a többiek a Földön fognak élni. De „test és vér” nem örökölhetik Isten országát. Az élő szenteknek „el kell változni”, az alvó szenteknek pedig fel kell ébredni. Így tehát Krisztus az egyik csoport számára a feltámadás, a másik csoport számára az élet lesz. A hívők eme két csoportja között világos különbséget tesz az 1Thessz4:16-17: „feltámadnak először a kik meghaltak volt a Krisztusban; azután mi, a kik élünk, a kik megmaradunk, elragadtatunk azokkal együtt a felhőkön az Úr elébe a levegőbe”. Az élő hívők „elváltozását” említi az 1Kor15:51 is. A még elő hívők eme elváltozására utal a Rm8:11: „De ha Annak a Lelke lakik bennetek, a ki feltámasztotta Jézust a halálból, ugyanaz, a ki feltámasztotta Krisztus Jézust a halálból, megeleveníti a ti halandó testeiteket is az ő ti bennetek lakozó Lelke által.” Csodálatosan teljesek Krisztus eme szavai: „Én vagyok a feltámadás és az élet.”

„A ki hisz én bennem, ha meghal is, él.” (Jn11:25) Ezt annak megmutatása végett mondta Krisztus, hogy amit az imént mondott, az választáson alapuló dolog volt, és nem vonatkozott általánosan minden emberre. Utalt az Övéinek egyik sajátságára: „a ki hisz”, és ez Isten választottaira korlátozza az igevers első részét. A hitetlenek feltámadása nem „életre”, hanem a második halálra megy majd végbe, amelyben örökké létezni fognak a folytonos kínok között. Erről más igeversek beszélnek, például a Dán12:1, Jn5:29, Jel20, stb.

„A ki hisz én bennem, ha meghal is, él.” A görög szöveg itt nagyon precíz és mély benyomást keltő. A „ha meghal” ige múlt időben szerepel, s ezzel van összekombinálva az „is él”, *azaz tovább él* jelen idejű melléknévi igenév, de ez, jegyezzük meg, olyasvalakire vonatkozik, aki hisz. Mennyire megmutatják Krisztus eme szavai a hit lerombolhatatlanságát

– örökéletű, soha meg nem haló jellegét! Ez az üzenet először is Mártát hivatott vigasztalni, túlment azon, amit Krisztus a Jn11:23-ban mondott neki. Először ezt mondta: „feltámad a te testvéred”, aztán Önmagára mint „feltámadásra és életre” irányította a figyelmét, most pedig azt jelzi, hogy Lázár jóllehet meghalt, mégis, mivel hívő volt, élnie kell. Az „én élek, ti is élni fogtok” (Jn14:19) szavakat párhuzamos ígéretnek tekintem.

„És a ki csak él és hisz én bennem, soha meg nem hal.” (Jn11:26) Az előző vers végén Krisztus a fizikai feltámadásra, a testi életre utalt, itt viszont a végső értelemben beszél a halálról. A Jel20:6 ugyanezt az áldott igazságot ismétli: „Boldog és szent, a kinek része van az első feltámadásban: ezeken nincs hatalma a második halálnak”. Az előző vers végén az Úr Jézus azokról a hívőkről beszél, akik elaludtak – ők élni fognak. Itt azonban az élő hívőkről beszél – ők sohasem fognak meghalni. Az Úr ugyanezt a kijelentést tette egy korábbi alkalommal is: „ha valaki megtartja az én beszédemet, nem lát halált soha örökké”.

„Hiszed-é ezt?” (Jn11:26) Minden isteni közlés próbára teszi azt a szívet, amelyikhez szól. Úgy vélem, az „ezt” szó mindazt jelenti, amit Krisztus a Jn11:25-ben és 26-ban mutatja. „Hiszed-é ezt?” Ténylegesen megragadtad-e? Milyen keveset ragadunk mi meg abból, amit elénk tárnak! Milyen kevéssé lépünk be abba, amit félszívvel és általánosságban hiszünk! A következmények (Jn11:39) világosan megmutatják, hogy Márta *valójában* nem „hitte”, amit itt Krisztus mondott neki – a legkomolyabb figyelmeztetés ez számunkra. Sok minden, amiről úgy gondoljuk, *a birtokában vagyunk*, kiderül, hogy semmi benyomást nem tett ránk, mikor eljön a megpróbáltatás órája.

„Monda néki: Igen Uram, én hiszem, hogy te vagy a Krisztus, az Istennek Fia, a ki e világra jövendő vala.” (Jn11:27) A legtöbb igemagyarázó jó nagyot téved itt. Úgy tekintenek Márta eme kijelentésére, mint annak bizonyítékára, hogy a kételkedés köde már eloszlott, s hite végül a teljes napfényre jutott. De amit a Jn11:39-ben olvasunk, az világosan cáfolja ezt a nézetet, s ami most van előttünk, azt a sírnál kimondott utolsó szavaival összhangban kell értelmeznünk. Miképpen kell hát értenünk a Jn11.27-ben tett kijelentését? Az előző vers fürkésző kérdésétől lesújtottan látszólag egy általános válaszhoz folyamodott, amivel kifejezte abbéli hitét, hogy az Úr Jézus a megígért Messiás. Megvallván Őt ekképpen, végül mégis a maga útján indult el. Érezte, hogy az Úr szavaiban olyan mélységek tárulnak fel, melyeket teljességgel képtelen felfogni. S itt most meg kell állnunk.

Az érdeklődő olvasó elmélkedjen az alábbi kérdéseken a következő fejezetre való felkészülés gyanánt:

1. Miért hagyta ott Márta Krisztust, és miért kereste a testvérét? (28. vers)
2. Mit jelent ki Krisztusról a 30. vers?
3. Miért sírt Jézus? (35. vers)
4. Mit jelent az „újra” a 38. versben?
5. Miért parancsolta nekik, hogy vegyék el a követ? (39. vers)
6. Mi a 44. vers lelki jelentősége?

39. fejezet: Krisztus feltámasztja Lázárt (befejezés), Jn11:28-44

Az alábbiakban az előttünk levő igeszakasz összegzését adjuk:

1. Mária Krisztushoz megy, hogy találkozzon Vele, 28-30, 32. versek.
2. A zsidók követik, 31. vers.
3. Jézus szomorkodik és sír, 33-35. versek.
4. A zsidók megjegyzései, 36-38. versek.
5. Márta hitetlensége és Krisztus feddése, 39-40. versek.
6. Jézus imádkozik és dicsőít, 41-42. versek.
7. Lázár feltámasztása, 43-44. versek.

János evangéliumának fő célja, hogy bemutassa a testté lett örök Ígét, a dicsőség Urát, Aki az emberhez hasonlóvá lett. Mindvégig két fő dolog van kiemelve benne: isteni fensége és emberi tökéletességei. Csodálatosan tökéletes ezek keveredése az Istenemberben: minden megvan Benne, ami rajongó szeretetre és hódolatteljes imádatra indítja szíveinket. Itt egyszerre látjuk fenséges hatalmát és áldott kedvességét. Itt nemcsak abszolút tekintélyét szemlélhetjük, de teljes függőségét is. Nemcsak a Szentháromság egyik Személyét bámulhatjuk benne, Aki lejött a mennyből, hanem Őt is, Aki teljességgel belépett az emberek állapotába és körülményei közé, kivéve a bűnt. Az igazságnak ez a két vonala látványosan találkoznak a János 11-ben. Maga ez a fejezet, ami feljegyzi az Ő legnagyobb „jelének" történetét, megmutatja az alapelveket is, melyek alapján széjjeljárt – alávettetés, függőség, engedelmesség. Pontosan annak feljegyzése mellett, ahogyan mindenható hangja életre hívja a halottat, olvasunk arról is, hogy szomorkodik és sír. Abszolút egyedi ez a csodálatos Személy.

Krisztus isteni dicsőségeinek és emberi tökéletességeinek keveredését ennek az evangéliumnak minden egyes lapján látjuk. Ha János az egyetlen, aki foglalkozik Krisztus megtestesülés előtti méltóságaival, úgy mutatván be Őt, mint Aki a kezdetben egyformán létezett Istennél és Istenként, s minden dolgok Teremtőjeként, ha János az egyetlen, aki úgy szemléli Őt, mint az Atyával egyenlő nagy „Én vagyok"-ot, akkor az emberi mivoltára vonatkozó olyan részleteket is bemutat, amelyek nem találhatók meg a szinoptikusoknál. János az egyetlen, aki elmondja, hogy Krisztus elfáradt az utazástól (Jn4:6), nyögött, amint a saját könnyeit szemlélte, és szomjazott, miközben a kereszten függött. Krisztus a szó teljes értelmében emberré lett, és sehol nem szemléljük emberi szimpátiáit és tökéletességeit jobban megmutatkozni, mint ebben az evangéliumban, mely a testben megjelent Istenként festi Őt le.

Kiváltképp János evangéliumában látjuk a függöny ellenpárját, ami oly világosan Isten megtestesült Fiáról beszél. „És csinálj függönyt, kék, és bíborpiros, és karmazsinszínű, és sodrott lenből; Kérubokkal, mestermunkával készítsék azt." (2Móz26:31) Ez a sorrend, a „kék, és bíborpiros és karmazsinszínű"[64] több, mint hússzor ismétlődik Mózes második könyvében, de soha nem változik. A kék és a bíborpiros soha nem kerülnek a sátor semelyik szövete mellé. Ez már önmagában elegendő annak jelzésére, hogy a Szentlélek itt egy fontos igazságot jelez Krisztus személyével kapcsolatosan. A „kék" a menny színe, s Isten Fiaként beszél Krisztusról. A „bíborpiros" egyszerre az áldozat és az emberi dicsőség színe. A karmazsinszínű a kék és a bíborpiros színek összekeverésével létrejött szín. A karmazsinszín nélkül a kék és a bíborpiros túl harsányaknak tűnnének a szemnek, a köztük levő karmazsinszín egybefuttatja az élénk színeket egymással.

[64] Karmazsin (arab): Kissé kékes árnyalatú élénkpiros – *a ford.*

Ezeknek a színeknek az ellenpárja megtalálható a megtestesült Krisztusban. Ő egyszerre volt Isten és ember, s ez a két hatalmasan különböző természet egyetlen tökéletes Személyben egyesültek. A „karmazsinszínű” tehát a „kék” és a „bíborpiros” között a két természet tökéletes keveredéséről, vagy egységéről beszél. Egyéni Személyének hatalmas csodája (és egyben titka) az, hogy benne egyesült az Istenség teljessége testileg az ember minden bűntelen érzésével és ragaszkodásával. S pont ez az, ami oly szépen napvilágra jön János evangéliumában, azon belül is a leglátványosabban a 11. fejezetben. Mikor a nővérek elküldték Krisztushoz a hírt, hogy haldoklik a testvérük, Ő ahelyett, hogy azonnal odasietett volna, még két napig maradt ott, ahol volt. Vajon azt mutatta ezzel, hogy nem voltak emberi érzelmei? Nem, az ő célja az isteni dicsőség megmutatása volt. De figyeljük meg a folytatást. Mikor megérkezik Bethániába, nagyon megindul a szíve a szomorkodó nővérek láttán. S pont az Istenember ont könnyeket Lázár sírjánál pillanatokkal azelőtt, hogy feltámasztja őt! A kárpit mindhárom színe világosan meglátszik. A „kék” a halottat feltámasztó isteni hatalomban, a „bíborpiros” a nyögésben és a könnyekben. Most nézzük meg a „karmazsinszínt”. Mikor Lázár előjött a sírból, még mindig a halotti ruhákban, „lábain és kezein kötelékekkel megkötözve” volt. A szemtanúk annyira bámultak, annyira lenyűgözte őket a látvány, annyira elképedtek, hogy nem siettek kioldozni. „Oldozzátok meg” mondta ekkor Krisztus. S ki más, mint az Istenember foglalkozott ilyen apró részletekkel? Ugyanennek vagyunk szemtanúi ismét a keresztnél. Az „elvégeztetett” a kéket mutatja, a „szomjúhozom” a bíborpirost, a karmazsinszín pedig özvegy édesanyjával kapcsolatos szerető gondolataiban mutatkozik meg, mikor rábízza őt a szeretett Jánosra!

A János 11 első feléhez kapcsolódó, előző fejezeteinkben láttuk az Urat Bethabarában a tanítványaival, majd Bethánia határában, ahol Márta spontán, jellegzetes türelmetlenségével elébe siet, hogy találkozzon Vele. Megpróbáltuk súlyozni a szavait, ahogyan kifejezést adott az elméjében felbukkanó legelső gondolatoknak. Láttuk, hogy Krisztus válaszai teljesen meghaladták a felfogóképességét, s azt is, miképpen válaszolt a „Hiszed-é ezt?” mélyen szántó kérdésre ekképpen: „Igen Uram, én hiszem, hogy te vagy a Krisztus, az Istennek Fia, a ki e világra jövendő vala”. Rögtön ezután ezt olvassuk: „És a mint ezeket mondotta vala, elméne, és titkon szólítá az ő testvérét Máriát, mondván: A Mester itt van és hív téged.” (Jn11:28)

Kapkodó sietségében, hogy találkozhasson az Úrral (Jn11:20), Márta egy időre teljesen megfeledkezett a testvéréről, most azonban hivatja Máriát. Semmi sincs a történetben, ami azt mutatná, hogy Krisztus *hívatta* Máriát – ha így lett volna, azt János egészen biztosan megemlíti. Akkor hát kitalálás volt ez Mária részéről? Nem tekintem annak: inkább úgy vélem, arra a következtetésre jutott, hogy Krisztus mélyenszántó szavai inkább a testvérének, mintsem neki szólnak. Mikor Krisztus azt mondta: „Én vagyok a feltámadás és az élet: a ki hisz én bennem, ha meghal is, él”, érezte, hogy Máriának kell hallani ezt, mert *ő* képes lesz megérteni.

„És a mint ezeket mondotta vala, elméne, és titkon szólítá az ő testvérét Máriát, mondván: A Mester itt van és hív téged.” (Jn11:28) Krisztus titokzatos kijelentéseit Mária úgy tekintette, mint a lelkibb Mária „hívását”. Micsoda tiszteletadás volt annak az ítélőképessége iránt, akit korábban kritizált! „Titkon” szólította, úgy, hogy ne keltse fel a vele együtt a házban tartózkodó sok zsidó félelmét (Jn11:19). Ezek a zsidók Jeruzsálemből jöttek, s Márta tudta, hogy közülük a legtöbben a Megváltó esküdt ellenségei. „A keresztyénség nem parancsolja nekünk, hogy bármennyire is kisebbítsük óvatosságunkat és eszességünket, sőt, azt követeli, hogy legyünk bölcsek, mint a kígyók és szelídek, mint a galambok.” (R. Hall) Aztán azt is gondolhatta, hogy jobb lesz, ha Mária elkülönülten találkozik Krisztussal. Figyeljük meg, hogy Márta „Mesternek” (Tanítónak), és nem „Úrnak” nevezi Krisztust.

„Mihelyt ez hallá, felkele hamar és hozzá méne.” (Jn11:29) Rá jellemző csendességgel és nyugalommal maradt Mária a házban, most azonban, mikor meghallja, hogy Ő, Akinek a

lábainál ülni szeretett, itt van, feláll, és elindul, hogy „hamar” találkozzon vele. Annak híre, hogy Ő „hívja, szárnyakat adott lábainak. Nem kellett haboznia és töprengenie, kicsoda a „Mester” – nem ismert mást, s az az egy szó elég volt annak beazonosításához, Aki tízezer között is a legkedvesebb volt a lelkének.

„Jézus pedig nem ment vala még be a faluba, hanem azon a helyen vala, a hová Mártha elébe ment vala.” (Jn11:30) Valóban nagyon látványos dolog ez. Még mindig ugyanott volt, ahol Márta találkozott Vele. Időközben visszatért Bethániába, bement a házba, és beszélt a testvérével, s Mária maga is megjárta azt az utat, hogy találkozhasson Vele, Akiben örvendezett a lelke. S mikor az út végére ért – nem tudjuk, meddig tartott ez – ott az várta Akit szeretett. Mennyire kiemeli ez Krisztus nyugalmát: nem volt semmiféle indokolatlan kapkodás a csoda megtétele végett! S mennyire áldott módon szemlélteti a tény, hogy Ő soha nem rejtőzik el a kereső lélek elől! Nem fog csalódást okozni annak, aki oly nagyra értékelte az Ő jelenlétét. Ha Mária „hamar” ment elébe, Ő türelemmel várta a megérkezését!

„A zsidók azért, a kik ő vele otthon valának és vigasztalák őt, látván, hogy Mária hamar felkél és kimegy vala, utána menének, ezt mondván: A sírhoz megy, hogy ott sírjon.” (Jn11:31) Ez is nagyon szembeötlő. Ember tervez, Isten végez. Márta titkolózása semmivé lett. Isten úgy akarta, hogy Izrael Messiása utolsó nagy „jelének” sok szemtanúja legyen. A zsidók azért követték Máriát, mert azt feltételezték: a sírhoz megy, hogy ott magányosan sírjon, pedig Ő, Aki mindent az ő akaratának tanácsából cselekszik, vonta oda őket, hogy Lázár feltámasztásának csodája nyilvánosan menjen végbe. Kétségtelen, hogy „vigasztalni” akarták őt, s kedvességük folytán Isten nem engedte, hogy vesztesek legyenek. Vajon nem mondta, hogy „a ki inni ád egynek e kicsinyek közül, csak egy pohár hideg vizet tanítvány nevében, bizony mondom néktek, el nem veszti jutalmát” (Mt10:42)? Csodálatos megerősítést nyertek e szavak ezzel az alkalommal.

A zsidók, akik Jeruzsálemből érkeztek Bethániába, együttéreztek Mártával és Máriával közeli hozzátartozójuk halála miatt, és azért jöttek, hogy tőlük telhetően vigasztalják őket. Ezzel azonban gazdag és nem várt jutalmat kaptak. Végignézhették a legnagyobb csodát, amit Krisztus valaha is tett, s aminek következtében sokan hittek benne (Jn11:45). „Nem kételkedhetünk benne, hogy mindezen dolgok a mi okulásunkra írattak meg. Együttérzést és kedvességet mutatni egy szomorkodónak a mi lelkünk számára is jó. Meglátogatni az árvákat és az özvegyeket a nyomorúságukban, együtt sírni a sírókkal, megpróbálni egymás terheit hordozni, és könnyíteni mások gondjain – mindez nem ad engesztelést a bűnre, és nem juttat minket a mennybe. De mégis egészséges elfoglaltság a szívünknek, amit nem szabad lenéznünk. Kevesen ismerik azt, hogy az egyik titka a nyomorultságnak, mikor csak magunknak élünk, a boldogság egyik titka pedig az, hogy megpróbálunk másokat boldoggá tenni. A különleges önzés és szibaritizmus korában jó lesz, ha ezt a szívünkre vesszük.” (Ryle püspök) Fontos, hogy ezek a zsidók nem hagyták el a házat, mikor Márta elment!

„Mária azért, a mint oda ére, a hol Jézus vala, meglátván őt, az ő lábaihoz esék, mondván néki: Uram, ha itt voltál volna, nem halt volna meg az én testvérem.” (Jn11:32) Ez a zavarodottság és a szomorúság nyelvezete volt. Mária azon gondolkodott, hogy mi történhetett volna. Milyen gyakorta nézünk mi is vissza a múltra a „ha” szóval az elménkben! Fájdalmas megpróbáltatásainkban milyen gyakran ostorozzuk magunkat a „ha”-val! S milyen kevés vigaszt nyújt ez! Milyen gyakran panaszkodunk azzal, hogy „lehetett volna” (Mk14:5)! Ahogyan Whittier mondja: „A nyelv és a toll szomorú szavai közül ezek a legszomorúbbak: ’lehetett volna’.” Túl gyakran fejezik ki ezek a szavak olyasvalaki meggyökeresedett szomorúságát, akit elnyelt a bánat. Ezt gyakran az Úr engedi meg: s ha megengedte, akkor így van a legjobban. Lehet, hogy ez nem tűnik így a homályos látásunknak, de így van. Így volt ez Mária és Márta esetében is, amint majd hamarosan meglátjuk.

„Mária azért, a mint oda ére, a hol Jézus vala, meglátván őt, az ő lábaihoz esék, mondván néki: Uram, ha itt voltál volna, az én testvérem nem halt volna meg.”[65] Jóllehet ez a zavarodottság és a szomorúság nyelvezete volt, mégsem volt azonban feddő zúgolódás, amit világosan mutat, hogy a lábaihoz vetette magát. S Mária itt nem tesz hozzá egy apologetikai elmélkedést sem, mint tette azt a testvére (Jn11:22). Szavainak ugyancsak más a jelentése, mint Márta nagyon hasonló szavainak. Nagyon hasonló, mondom, mert kijelentésük nem volt szó szerint ugyanaz, amiképpen a görög szövegből kiderül. Mindketten ugyanazokat a szavakat használták, de más sorrendben, s ezen a módon meglátható, hogy mi volt a legfelül az elméjükben. Az *Amplified Version* szó szerinti fordítását adja Márta szavainak (Jn11:21), de Mária ezt mondta: „Uram, ha itt voltál volna, nem halt volna meg az én testvérem”. Márta gondolataiban a legfelül a testvére halála helyezkedett el, míg Mária azt fedezte fel, hogy Krisztus jelenlétében senki sem *halhat meg*. Az ő szavai az imádat kifejezése voltak, amiképpen a lábai elé vetődés is az imádó tisztelet jele.

„Mária azért, a mint oda ére, a hol Jézus vala, meglátván őt, az ő lábaihoz esék”. Mindig is ez volt az ő helye. Gyönyörű észrevenni, hogy valahányszor csak az Újszövetség Máriát mutatja, ő mindig „Jézus lábainál” látszik – ez imádó lelkének kifejeződése. Ez azonban nem puszta ismétlés. A Lukács 10-ben Jézus lábainál ülve prófétának tartotta Őt, hallgatván az Ő beszédét (39. vers). Itt a János 11-ben Krisztushoz, mint paphoz közeledik – a nagy Főpaphoz, „aki képes megindulni gyarlóságainkon”, aki osztozik bánatunkban, s kegyelmet ad a szükség minden idejében. A Jn12:3-ban Mária az Ő lábánál ülve Királyként fogadta el Őt – ez kiderül, ha összevetjük a Mt26:7-tel, amelyből megtudjuk, hogy megkente a zsidók elvetett Királyának fejét!

„Jézus azért, a mint látja vala, hogy az sír és sírnak a vele jött zsidók is, elbúsula lelkében és igen megrendüle.” (Jn11:33) Az itt „elbúsult”-nak fordított görög szó nagyon mély érzelmeket fejez ki, néha szomorúságot, de a legtöbbször ingerültséget. Ebben az esetben a Szentlélek feljegyezte Krisztus ingerültségének okát – ez Mária és az őt vigasztaló sírók látványa volt. Itt volt Ő a nyögdécselő teremtés kellős közepén, amely sóhajtozz és nyögött amiatt, amit a bűn hozott rá. S ezt Ő élesen érezte. Az eredeti szövegből az derült ki, hogy szinte szélsőségesen elbúsult: szent harag és szomorúság indította Őt fel attól a borzasztó bagázstól, amit a bűn szült. Jogos megvetéssel viszonyulva aziránt, amit a gonoszság munkált ki a világban felindult, és „igen megrendült”. Felindult attól, ami másokat sírásra és jajgatásra ösztönzött. S mennyire kihozza ez az „elbúsulás” és „megrendülés” a megtestesült Fiú tökéletességeit! Nem támasztotta fel Lázárt mindaddig, amíg lélekben be ne lépett a halál szörnyűségének komolyságába. A Márk 8:12 azt látszik sugallni, hogy az Általa tett csodák Neki *valamibe kerültek*. Még világosabb a Máté 8:17 bizonyságtétele: „Ő vette el a mi erőtlenségünket, és ő hordozta a mi betegségünket” – érezte a betegség *terhét*, mielőtt elvette.

„És monda: Hová helyeztétek őt? Mondának néki: Uram, jer és lásd meg!” (Jn11:34) Micsoda jele a valódiságnak ez az ecsetvonás a képben! Ki szerepeltetne egy efféle részletet, ha kitalált történetet koholna? S mennyire összhangban van ez minden mással, amit az evangéliumok feljegyeznek Krisztusról! Ő soha nem kérkedett. Soha nem használta a mindentudását a puszta mutogatás kedvéért. Azt akarta, hogy vezessék a sírhoz.

„Könnyekre fakadt Jézus.” (Jn11:35) Ez a legrövidebb igevers a Bibliában, mégis, micsoda bőség rejlik benne! Az Isten Fia sír pillanatokkal egy halott ember feltámasztása előtt. Ki tudná ezt ésszel felérni? Három helyen olvassuk az Újszövetségben, hogy az Úr Jézus sírt. Itt, azután Jeruzsálem felett (Lk19:41), valamint a Gecsemáné kertben (Zsid5:7). Könnyei minden alkalommal a bűn következményeivel álltak összefüggésben. Lázár sírjánál a könnyei annak a szomorúságnak a teljességét fejezték ki, melyet a szívében érzett. Kifejezték

[65] A Károli-fordítás szerint: *Uram, ha itt voltál volna, nem halt volna meg az én testvérem*. Ennek pár mondattal később lesz jelentősége. – *a ford*.

szeretetének tökéletességét, és szimpátiájának erejét. Ő volt a „fájdalmak férfia és betegség ismerője”. Mégis ez is több volt, mint pusztán az emberi együttérzés kifejeződése. Itt olyan lelkek voltak, melyekre ránehezedett a halál sötét árnyékának súlya, s ezeket a lelkeket Ő szerette és érzékelte.

„Könnyekre fakadt Jézus.” „A tudat, hogy feltámasztó életerőt hordozott Magában, s felkészült arra, hogy a bethániai házat a helyreállított élet örömével töltse be, nem állította meg a természetes érzelmek folyását. ’Könnyekre fakadt Jézus.’ Szíve még mindig ugyanúgy érzékeny volt a szomorúságra, mint a halál romlására. Nyugalma ebben az egész kiváló jelenetben nem a közöny, hanem a fennköltség következménye volt. Lelke azoknak a halálmentes övezeteknek a napsugarában fürdött, melyek messze Lázár sírja mögött és felett terültek el, de képes olt meglátogatni a könnyek eme völgyét és együtt sírni a sírókkal.” (J. G. Bellet)

„Mondának azért a zsidók: Ímé, mennyire szerette őt!” (Jn11:36) Mennyire kimutatták ezek a könnyek „Jézus szívének mélységes együttérzését minden bánatunkban és megpróbáltatásunkban, melyeken keresztülmegyünk. Ha ezek a nővérek csak egy pillanatig is megkérdőjelezték Jézus irántuk érzett szeretetét és együttérzését a bánatukban, ezek a sóhajok és könnyek mennyire megfeddték őket! ’Könnyekre fakadt Jézus.’ Micsoda kedves együttérzés és kegyelem! S Ő ma is ilyen. Igaz, a külső körülmények megváltoztak, de az Ő szíve egy és ugyanaz: ’Jézus Krisztus *tegnap és ma és örökké ugyanaz*’. ’Könnyekre fakadt.’ Mennyire meglátszik emberi természetének valóságos mivolta! Igen, ez egy tökéletes emberi szív volt. Sírt azért a szomorúságért és pusztaságért, amit a bűn hozott be a világba, s úgy lépett abba bele ahogyan senki más nem lett volna képes. Ó, micsoda sóhajok és könnyek! Mennyire megmutatják ezek a mi drága Úr Jézusunk szívét! Ő tényleg szerette ezeket a lesújtottakat, s ők ezt megtapasztalták. Velünk sem lesz másként, ha megnyugszunk ugyanabban a kedves, kegyelmes, együttérző Úrban.” (C. H. M.)

„Némelyek pedig mondának közülök: Nem megtehette volna-é ez, a ki a vaknak szemét felnyitotta, hogy ez ne haljon meg?” (Jn11:37) Ez nagyon úgy hangzik, mint olyan emberek beszéde, akik elszánták magukat arra, hogy semmi jót el nem hisznek a mi Urunkról, s mindenben keresik a kákán a csomót, amit csak tett. Szavaikat szarkasztikus gyűrű veszi körül. Egyesek csodálkoztak azon, hogy ezek a gáncsoskodó kritikusok miért nem Jairus lányának, vagy a naini özvegy fiának feltámasztását említették. De emlékeznünk kell ,hogy mindkét csoda Galileában történt. Ezenkívül a vak ember jeruzsálemi meggyógyítása a sokkal közelebbi múlt eseménye volt. Világos, hogy nem gondolták: most is van segítség, miután Lázár meghalt, ezért nyíltan korholták Krisztust, amiért hagyta meghalni. S az emberek a nyűgösségükben és hitetlenségükben még mindig ugyanezeket a kérdéseket teszik fel, különösen a temetéseken: „Miért engedte ezt meg a Mindenható?” Elfelejtik, hogy „Ő nem ad számot semmi dolgáról” (Jób33:13).[66] Az „a mit én cselekszem, te azt most nem érted, de ezután majd megérted” (Jn13:7) elégséges a hit számára.

„Jézus pedig újra felindulva magában, oda megy vala a sírhoz. Az pedig egy üreg vala, és kő feküvék rajta.” (Jn11:38) Most pedig, amint az „újra” is jelzi, a felindulás oka az előző versben említettek gáncsoskodó hitetlensége volt. Ez nem volt más, mint az, hogy „ő ily ellene való támadást szenvedett el a bűnösöktől” (Zsid12:3). S ez megmutatja, mennyire érezte azok ellenségességét, akik nem ismerték Őt. Nem sztoikusként lépett fel ezeken a helyszíneken. Minden, ami ellentétes volt szent természetével, mélyen felindította Őt. Mennyire áldott dolog nekünk erről megemlékezni, akik mint „a Lélek zsengéjének birtokosai, mi magunk is fohászkodunk magunkban, várván a fiúságot, a mi testünknek megváltását” (Rm8:23). Mennyire vigasztaló tudni, hogy Megváltónk ugyanazokat a dolgokat érezte, amelyeket az új természet érez bennünk, jóllehet Ő ezerszer élesebben érezte. Nem a

[66] A Károli-fordítás szerint: *(Miért perelsz vele?) Azért, hogy egyetlen beszédedre sem felelt? – a ford.*

semmiért nevezi Őt az Ige „a fájdalmak férfijának” (Ézs53:3). Bennünk mindig is zajlik egy konfliktus: egyik természetünk a világ dolgaiból táplálkozik, míg a másik undorodik azoktól. De Isten Szentjében nem volt semmi, ami semlegesítette, vagy módosította volna azt a lelki fájdalmat, amit az Ő Lelke érzett a gonoszsággal és a romlással való napi kapcsolata miatt. Amint a zsidókhoz írott levél mondja: „szenvedett, ő maga is megkísértetvén” (Zsid2:18). Igaz, hogy nem volt Benne semmi, amihez a Sátán folyamodhatott volna, ezért nem volt lehetséges engedelmességre kényszeríteni. Mindazonáltal a kísértés félelmetes valóság volt. Szent természete már a Gonosz jelenlététől is visszaborzadt, amit az „eredj el Sátán” világosan megmutat. Mocsoktalan tisztasága émelygett a kísértő heves próbálkozásaitól. Igen, Ő olyan mértékben szenvedett, amelyben mi nem, és nem is lennénk képesek. Nemcsak a Sátán kísértéseitől szenvedett, hanem attól a gonoszságtól is, ami minden oldalról körülvette. A „sóhajtozás”, amit a Szentlélek itt feljegyez, bepillantást enged nekünk abba, hogy minek kellett zajlani álladóan a Szentnek a lelkében, Aki oly mélyen volt „a betegség ismerője”.

„Monda Jézus: Vegyétek el a követ.” (Jn11:39) „Micsoda fenséges *összeszedettség* emellett a hatalmas indulat mellett!” (Stier) Jóllehet könnyezett kívülről, és sóhajtozott belülről, az Úr Jézus teljesen ura volt Önmagának. Csendes fenséggel cselekszik és beszél. Isten csodái a legnagyobb helyességgel kerülnek el mindent, ami felesleges. Isten hatalmas munkáiban gyakorta figyelhetjük meg az isteni hatalom ökonómiáját. Amit az ember megtehet, azt meg is kell tennie. Haszontalan az elcsépelt mondás, miszerint „segíts magadon és Isten is megsegít”, mert Isten gyakorta megsegíti azokat, akik képtelenek magukon segíteni. Másrészt viszont az is igaz, hogy nem Isten szokásos módszere megtenni azt számunkra, amit mi vagyunk felelősek és képesek megtenni magunknak. Isten örömmel megáldja azoknak az eszközöknek a használatát, melyek rendelkezésünkre állnak. Ha farmer vagyok, nem fogok gabonát aratni, míg nem szántom fel, vetem be és gondozom a földemet. Pont ahogyan ennek az evangéliumnak az első csodájánál Krisztus azt parancsolta az embereknek, hogy töltsék meg a kővedreket vízzel, úgy parancsolta itt azt, hogy gördítsék el a követ.

„Monda Jézus: Vegyétek el a követ.” Van itt egy másik megtanulandó lecke is. Megparancsolhatta volna azt is, hogy a kő magától gördüljön félre, vagy megparancsolhatta volna, hogy Lázár a kőakadályon keresztül jöjjön ki. Ehelyett az ott álló szemlélőknek parancsolta meg, hogy gördítsék azt félre. Krisztus szerényen elkerült minden pompát és parádét, s a legnagyobb egyszerűséggel keverte az erő bámulatos bemutatóit. Micsoda példáját adta ezzel annak, hogy kerüljünk el minden hivatkozást!

„Monda néki a megholtnak nőtestvére, Mártha: Uram, immár szaga van, hiszen negyednapos.” (Jn11:39) Micsoda jellegzetes szavak voltak ezek attól, aki „sokra igyekezett”! Vajon Márta azt feltételezte, hogy Krisztus csak a testet akarta látni? Látszólag igen. De mégis milyen szomorú a hitetlenség, mely a kijelentéséből látszik! Lázár saját testvére állít akadályt Krisztus ragyogásának útjába! Szerinte felesleges volt eltávolítani a követ. Milyen komolyan figyelmeztet ez minket arra, hogy a természetes vonzalmak soha nem képesek felemelkedni Isten gondolataihoz, s gyakran akkor is ellenállunk az Ő munkájának, mikor az áldást jelent azoknak, akiket a legjobban szeretünk. Milyen gyakran a férj, a feleség, a szülő próbál meg ellenállni az Ígének, vagy Isten gondviselésének, miközben ezek működtek az alanyukban, vagy alanyukon! Vegyük szívünkre Márta eme szánalmas ellenkezését.

„Monda néki Jézus: Nem mondtam-é néked, hogy ha hiszel, meglátod majd az Istennek dicsőségét?” (Jn11:40) Jelentős véleménykülönbség alakult ki abban a tekintetben, hogy mire utalt az Úr, mikor azt kérdezte: „Nem mondtam-é neked?” Sokan azt feltételezik, hogy néhány épp az imént mondott szavára emlékezteti, melyeket akkor mondott neki, mikor egyedül találkozott vele, s amelyek nincsenek feljegyezve a szövegben. Ez puszta feltételezés, és nem is nagyon valószínű. Természetesebbnek tűnik azt feltételezni, hogy arra a válaszra mutat vissza, amit Krisztus Bethabarából küldött neki: „Ez a betegség nem halálos, hanem az

Isten dicsőségére való, hogy dicsőíttessék általa az Istennek Fia” (Jn11:4). Mások úgy vélik, hogy mintha ezt mondta volna: „Márta, te elfelejted a hit nagy tanításait, melyeket egykoron tanítottam neked. Hiszen gyakran hallottad, mikor ezt mondtam: minden lehetséges annak, aki hisz”. Ebben is lehet valamennyi igazság.

„Monda néki Jézus: Nem mondtam-é néked, hogy ha hiszel, meglátod majd az Istennek dicsőségét?” Mélyenszántó Íge volt ez. „Isten dicsősége!” Ami megörvendezteti a lelket, mikor megláttatik és meghallatik, ami nélkül mindig elégedetlenek és meg nem áldottak maradunk, amihez képes bármi más semmi – „Isten dicsősége”. Ezért könyörgött Mózes: „mutasd meg nékem a te dicsőségedet” (2Móz33:18). Isten dicsősége az Ő kiválóságainak kijelentése, az Ő láthatatlan tökéletességeinek látható megmutatkozása. Isten dicsősége volt az, amit Krisztus eljött bemutatni, mert Ő „az ő dicsőségének visszatükröződése” (Zsid1:3). De az a speciális dolog, amire itt Urunk utalt, az Ő, mint a halálból életet adó saját dicsősége volt. Ez volt az, amit megmutatni jött, mind a saját Maga személyében a halálával és feltámadásával, mind az Ő kezeinek munkájával – itt Lázár feltámasztásával. Eltörölni a halál fizetségét, visszacsinálni azt, amit a bűn munkált ki, legyőzni azt,akinek hatalma van a halál felett, győztesen elnyelni a halált – ez tényleg a dicsőség speciális megnyilvánulása volt.

„Mert az Isten, a ki szólt: setétségből világosság ragyogjon, ő gyújtott világosságot a mi szívünkben az Isten dicsősége ismeretének a Jézus Krisztus arczán való világoltatása végett.” (2Kor4:6) Nos, a hitetlenség akadályozza meg, hogy meglássuk Isten dicsőségét. Nem a mi méltatlanságunk, tudatlanságunk, s nem is a gyengeségünk áll az útba, hanem a hitetlenségünk, mert sokkal több a hitetlenség bennünk, mint a hit, ahogyan Mártában is. Ezek a mélyenszántó szavak „Nem mondtam-é néked?” mind az íróra, mind az olvasóra vonatkoznak. Emlékeztette Mártát azokra a szavakra, melyeket korábban mondott neki, de amelyek nem „keveredtek a hittel”. Ó jaj, milyen gyakran találnak a hozzánk intézett szavai tartózkodó szívre! Figyeljük meg itt a sorrendet: a „hinni” megelőzi a „látni”-t, s nézzük meg a Jn6:69-hez fűzött magyarázatokat is.

„Elvevék azért a követ onnan, a hol a megholt feküszik vala.” (Jn11:41) Mint arra korábban rámutattunk, két dolog nagyon feltűnő az egész fejezeten át mindvégig: Krisztus dicsősége, és az emberek tévedése. Az Ő tökéletességei és az emberek tökéletlenségei minden ponton szembekerülnek. Krisztus megparancsolja a szemlélődőknek: „Vegyétek el a követ” – kétségtelenül egy nagyon nehéz követ (v. ö. Mt27:60), aminek elmozdításához több ember segítségére van szükség. Ők azonban nem reagáltak. Megálltak Márta ellenvetését hallva. Amíg Krisztus nem válaszolt Mártának, amíg nem beszélt a megláthatható dicsőségéről, addig nem engedelmeskedtek. „Elvevék azért a követ.” Milyen lassan engedelmeskedik az ember Isten Ígéjének! Micsoda apróságokon akad el!

„Jézus pedig felemelé szemeit az égre, és monda: Atyám, hálát adok néked, hogy meghallgattál engem.” (Jn11:41) Ez gyönyörű. Krisztust, mint függőt mutatja. Tökéletesen betöltötte a Példabeszédek 3:5-6-ot: „Bizodalmad legyen az Úrban teljes elmédből; a magad értelmére pedig ne támaszkodjál. Minden te útaidban megismered őt”. Sőt: a Fiú adott hálát az Atyának a csodáért, ami végbemenni készült. Önmagáról a mennyben levőre irányította a figyelmet. Joggal mondhatta tehát: „tanuljátok meg tőlem, hogy én szelid és alázatos szívű vagyok” (Mt11:29). S van itt egy másik dolog is. A következő versben olvasható szavainak fényében világosnak tűnik, hogy a szemét a körülötte állók érdekében is felemelte. Az Ő csodáit istenkáromló módon tulajdonították a Sátánnak és a pokolnak, itt viszont megmutatta a valódi forrást, ahonnan származtak – „Jézus pedig felemelé a szemeit”. Figyeljük meg ezt is: „Atyán, hálát adok neked” – ezzel kezdte. Krisztus mindig tökéletes példát hagyott ránk, nem csak a rendszeres imádkozását, de a hálaadását is. Mi mindig jobban készek vagyunk kérni, mint hálát adni: de lásd a Fil4:6-ot.

„Jézus pedig felemelé szemeit az égre, és monda: Atyám, hálát adok néked, hogy meghallgattál engem.” „A helyzet most válik lélegzetelállítóan izgalmassá. A követ elvették a barlang szájától. Urunk a nyitott sír előtt áll, a tömeg körülveszi, izgatottan várva, mi fog történni. Semmi sem történik a sírban. Életnek pillanatnyilag semmi jele, miközben azonban mindenki izgatottan néz és figyel, Urunk a mennyei Atyához szól a legünnepélyesebb módon: felemelvén szemeit, és hangosan beszélve, a tömeg füle hallatára. Ennek okát a következő versben magyarázza meg. Most utoljára, a legnagyobb csodáját készül megtenni. Még egyszer kijelenti nyilvánosan, hogy semmit sem tett mennyei Atyjától függetlenül, s hogy ebben, és minden munkájában titokzatos egység van Közötte és az Atya között.” (Ryle püspök)

„Tudtam is én, hogy te mindenkor meghallgatsz engem” (Jn11:42). Micsoda tökéletes bizalommal viseltetett az Atya iránt Ő, aki szolgai formát öltött! S mi volt az alapja a bizalmának? Ő Maga mondta: „a ki küldött engem, én velem van. Nem hagyott engem az Atya egyedül, mert én mindenkor azokat cselekszem, a melyek néki kedvesek” (Jn8:29). Az Úrnak soha egyetlen gondolata sem volt, mely ne lett volna harmóniában az Atya akaratával, s soha semmit nem tett, ami a legcsekélyebb mértékben eltért volna Atyja Ígéjétől. Mindig azokat tette, amik az Atyának kedvesek voltak (Zsolt16:8), ezért hallgatta meg mindig az Atya. Micsoda fényt vet ez meg nem válaszolt imáinkra! Szoros kapcsolat van a viselkedésünk és a válasz között, amit könyörgéseinkre kapunk: „Ha hamisságra néztem volna szívemben, meg nem hallgatott volna az én Uram.” (Zsolt66:18). Ugyanilyen világos az Újszövetség is: „És akármit kérjünk, megnyerjük tőle, mert megtartjuk az ő parancsolatait, és azokat cselekeszszük, a mik kedvesek előtte” (1Jn3:22). Ez nagyon mélyenszántó. Ez nem az,amit az emberek „a törvény betűjéhez való ragaszkodásnak” neveznek, hanem az Atya fenntartja a szentség követelményeit. Isten számára ugyanis megválaszolni valaki imáját, aki nem törődik az Ő dicsőségével, s nem tiszteli a parancsolatait, nem jelentene mást, mint a bűn jutalmazását.

„Tudtam is én, hogy te mindenkor meghallgatsz engem.” Nagyon, nagyon áldott dolog ez. Kimondhatatlan vigasztalást ad annak a szívnek, amely rá támaszkodik. Krisztus nem szűnt meg imádkozni, mikor elhagyta a Földet, most is imádkozik, imádkozik értünk, az Ő népéért: „Ennekokáért ő mindenképen idvezítheti is azokat, a kik ő általa járulnak Istenhez, mert mindenha él, hogy esedezzék érettök” (Zsid7.25). S hogy mennyit köszönhetünk az Ő közbenjárásának, az kiderül az örökkévalóságban – sokkal, sokkal többet, mint amennyit most felfogunk. Olvassuk végig a János 17-et és figyeljük meg a különböző dolgokat, amiket kért (és valószínűleg most is kér) az Atyától a számunkra. Kéri, hogy az Ő örömét teljesen bírjuk magunkban (13. vers), hogy őrizzen meg minket a világban levő gonoszságtól (15. vers), hogy szenteljen meg minket igazsággal (17. vers), hogy egyek legyünk (21. vers), hogy tökéletesen eggyé legyünk (23. vers), hogy ott lehessünk, ahol Ő van (24. vers). Ezek közül a dolgok közül egyik sem a miénk még a maga teljességében, de milyen kimondhatatlanul áldott dolog tudni, hogy eljön az idő, mikor valamennyi a miénk lesz! Az Atya mindig „meghallgatja” Krisztust, ezért ezeknek a dolgoknak jóknak kell lenniük a számunkra.

„Csak a körülálló sokaságért mondtam, hogy elhigyjék, hogy te küldtél engem.” (Jn11:42) mennyire emlékeztet ez minket Illésre a Kármel hegyén! „És a mikor eljött az esteli áldozás ideje, oda lépett Illés próféta, és monda: Óh Uram, Ábrahámnak, Izsáknak és Izráelnek Istene, hadd ismerjék meg e mai napon, hogy te vagy az Isten az Izráelben, és hogy én a te szolgád vagyok, és hogy mindezeket a te parancsolatodból cselekedtem. Hallgass meg engem, Uram, hallgass meg engem, hogy tudja meg e nép, hogy te, az Úr vagy az Isten” (1Kir18:36-37)! Ez az igehely szolgáltatja a kulcsot az Úr Lázár sírja mellett elhangzott szavaihoz. Illéshez hasonlóan Krisztus is Izraelhez küldetett, és Illéshez hasonlóan Ő is azért imádkozott, hogy Isten igazolja a küldetését. Ha nem az Atya küldte őt, úgy nem is hallgatta volna meg semmiben. Az tehát, hogy az Atya Lázár sírja mellett meghallgatta Őt, világos és teljes bizonyítéka volt az Ő isteni küldetésének.

„És mikor ezeket mondá, fenszóval kiálta: Lázár, jőjj ki!” (Jn11:43) Ez a „fenszó” szintén a nép kedvéért volt, hogy mindenki meghallhassa. Lázárhoz személyesen szólt, mert amint helyesen megjegyezte valaki, ha Krisztus egyszerűen annyit kiáltott volna, hogy „Jöjj ki!”, kiürült volna az alvilág, és a sírok minden lakója feltámadt volna a halálból. Itt tehát kicsiben azt látjuk, ami majd a feltámadás reggelén történik. „Mert maga az Úr riadóval, arkangyal szózatával és isteni harsonával leszáll az égből: és feltámadnak először a kik meghaltak volt a Krisztusban” (1Thessz4:16). S ez lesz akkor is, mikor a gonosz halottak fognak feltámadni. „Ne csodálkozzatok ezen: mert eljő az óra, a melyben mindazok, a kik a koporsókban vannak, meghallják az ő szavát” (Jn5:28). Látványos megfigyelni, hogy Krisztus itt nem tett mást, csak azt kiáltotta: „Lázár, jöjj ki!” Ez volt Krisztusnak, a megtestesült Ígének az utolsó nagy bizonysága. S tökéletesen szemléltette az eszközöket is, melyeket Isten az újjászületésnél használ. Az emberek lelkileg az írott Íge eszközével támadnak fel és mennek át a halálból az életbe, és csakis azáltal. A gondviselés, a személyes bizonyságok, szeretteink elvesztése, melyek időnként nagyon fel tudják kavarni a természeti embert, soha nem „keltik” a lelket új életre. „Nem romlandó magból, de romolhatatlanból, Istennek ígéje által, a mely él és megmarad örökké” születünk újjá (1Pt1:23).

„Lázár, jőjj ki! És kijöve a megholt.” (Jn11:43-44) Annak a hangnak a hallatán a rettegés királya azonnal elengedte törvényes foglyát, s a telhetetlen sír is visszaadta prédáját. A fogság foglyul ejtetett, s Krisztus úgy állt ott, mint a bűn a halál és a Sátán legyőzője. Ott megmutattatott, hogy Aki szolgai formában volt jelen, mégis a kezében tartotta „a halálnak és a pokolnak a kulcsait”. Nyilvános bizonyíték adatott arra, hogy az Úr Jézusnak abszolút hatalma van az anyagi világ és a lelkek birodalma felett. Az Ő parancsára a lélek, mely elhagyta földi sátrát, visszatért a láthatatlanból, hogy újra abban a testben lakozzék. Micsoda bemutatása volt ez annak, hogy Ő, aki ilyen bámulatos csodákat volt képes tenni, nem más, mint a „mindeneknek felette örökké áldandó Isten” (Rm9:5). Hála Istennek a mindenható Megváltóért! Miképpen veszhetne el egyetlen juh valaha is, akit ez a kéz tart?

„És kijöve a megholt.” (Jn11:43-44) „Ez megmutatja, milyen erőt, milyen legnagyobb erőt képes kifejteni a gonosz azok felett, akik az Úrnak szerettei, de azt is megmutatja, miképpen állítja azt teljességgel félre az Úr Jézus a saját hatalmának energiájával és erejével. Itt látjuk a Sátán hatalmának teljes eredményét, s az Úr tökéletes győzelmét efelett az erő felett. A halál a Sátán hatalmának eredménye. A bűn behozatalával behozta a világba a halált is: ’a bűn zsoldját’, ez a Sátán erejének csúcsa. A kezdetben hozta be ezt a világba, mégpedig csalással, mert ’emberölő volt kezdettől fogva, és nem állott meg az igazságban’. Ilyen volt mindig is: ezért nevezik régi kígyónak és megtévesztőnek. S becsapván az első Ádámot, a gyilkosává vált, s bizonyos értelemben az utolsó Ádámnak is. Hazug volt, és ma is az, ez az ő jelleme Krisztussal szöges ellentétben, Aki az igazság. Hasonlóképpen jellemének minden különbsége is szöges ellentétben áll Krisztuséval. Ő a megsemmisítő, Krisztus pedig az életadó. Ő a testvérek vádolója, Krisztus pedig a közbenjárójuk. Krisztus az Isten igazsága, a Sátán a hazugság atyja. Ebben a jellemvonásában most jelenik meg először előttünk. Isten igazságának és jellemének hamis bemutatásával ő vált az emberi lelkek gyilkosává és behozta a halált – ez volt az ő ereje. Krisztus azért jött, hogy megsemmisítse őt, akinek hatalma van a halál felett, azaz az ördögöt. Isten Fia az ördög munkáinak megsemmisítésére jött a lelkeknek az ördög hatalmából az élő Isten hatalmába történő átvitelével. Ez az, ami oly látványosan mutatkozik meg itt, a János 11-ben.” (Mr. J. N. Darby)

Két módja van annak, ahogyan az Úr Jézus feltámadássá és életté lett az Ő népe számára. Először azzal, hogy megvásárolta a megváltásukat a bűn zsoldjából: Ő Maga fizette ki a teljes árat, amit az isteni igazságosság követelt meg a vétkeikért. Tette ezt az Ő saját önkéntes, és helyettesítő szenvedéseivel: átokká lett érettünk. Másodszor pedig eggyé tett minket Önmagával, Aki minden létezőnek Maga az élete: „a ki pedig az Úrral egyesül, egy lélek ő vele” (1Kor6:17). Ezt imádkozta a János 17-ben: „Hogy mindnyájan egyek legyenek;

a mint te én bennem, Atyám, és én te benned, hogy ők is egyek legyenek mi bennünk" (21. vers). Ezt bizonyította a Szentlélek: „ha valaki Krisztusban van, új teremtés az" (2Kor5:17). A hívő nemcsak örök kiválasztás alapján (Ef1:4) van „Krisztusban", Ő nemcsak a lényével alkotta a szövetségi Főnket (1Kor15:22), hanem élő egységgel is. Ezen a kettős módon „feltámadás és élet" a számunkra Krisztus, s így aratott teljes győzelmet a Gonosz felett, akinek hatalma volt (de már nincs), a halál felett. A leglátványosabb alakja ennek Lázár volt. Holtan, a sírban, a teste már enyészetnek indult. Krisztus mindenható szavára „kijöve a megholt". Isten gyermekei a feltámadás gyermekei. Ahol Krisztust teszik meg a lélek életének, ott megvan az örök életre való feltámadás reménysége Krisztus életében. Mikor az Ő élete adatik meg nekünk, akkor megvan bennünk az, amit a Sátán ereje képtelen legyőzni. Homályos, de gyönyörű előképét láttuk ennek Jób esetében. A Sátán megverhette, a javait elragadhatta, de az *életét* nem érinthette!

A János 11-ben itt lefestett kép istenien tökéletes. Krisztus Bethániából való testi távollétében gyakorolta a halál a hatalmát Lázár felett. Ma is így van ez. Amivel a János 11-ben van dolgunk, az nem pusztán egy magánszemély, hanem egy család – Isten szeretteinek családja. Milyen tiszta előképe ez Isten családjának most és itt a földön! Miközben Krisztus testileg távol volt, megízlelték a halál erejét, s bejött a fájdalom és a bánat. A könnyek azonban utat adtak az örömnek. Miután „még két napig" tartózkodott ott, ahol volt, Krisztus eljött ehhez a meggyötört családhoz, s maga az Ő jelenléte kimutatta az élet hatalmát. Így mikor majd Krisztus visszatér az Ő népéhez, akkor is ugyanezt a kettős jelleget mutatja: Ő lesz a feltámadás és az élet. Akkor nemcsak a népe szomorúságát törli el, de azt is, ami ezt a szomorúságot okozta. A közbenső időszakban az Ő „könnyei" (Lázár feltámasztása előtt) biztosítanak bennünket az Ő mélységes együttérzéséről!

„És kijöve a megholt, lábain és kezein kötelékekkel megkötözve, és az orczája kendővel vala leborítva." (Jn11:44) A kép eme ecsetvonása semmiféleképpen sem rontja el annak pontosságát, inkább felerősíti azt. Akár úgy tekintünk Lázárra, mint a bűnös újjászületésére, akár úgy, mint a hívő megdicsőülésére, a „kötelékek" megléte és eltávolítása egyformán fontos. Mikor a bűnös újjászületik, Isten kegyelmi munkája még nem jut tökéletességre, inkább csak megkezdődik. Az ótermészet megmarad, és a sír jelei még mindig látszanak rajta. Sok minden van, ami gátolja az „újember" mozgását, amit el kell távolítani, s amire az ő lelki újjászületése nem volt kihatással. Az efféle lélek állapotát Pál apostol fejezte ki, mikor ezt mondta: „az akarás megvan bennem, de a jó véghezvitelét nem találom… Mert gyönyörködöm az Isten törvényében a belső ember szerint; De látok egy másik törvényt az én tagjaimban, mely ellenkezik az elmém törvényével, és engem rabul ád a bűn törvényének, mely van az én tagjaimban" (Rm7, 18, 22-23). Így volt ez Lázárral is, mikor az Úr előhívta a sírból, nem hagyta hátra a gátló kötelékeket, hanem „lábain és kezein kötelékekkel megkötözve" jött elő.

„Monda nékik Jézus: Oldozzátok meg őt, és hagyjátok menni." (Jn11:44) Mennyire kiemeli ez Krisztus erkölcsi dicsőségét! A tény, hogy a szemtanúkat kellett megkérnie a feltámadt ember megszabadítására azt mutatja, hogy valamennyit lenyűgözte a döbbent ámulat. Egyedül az Úr maradt nyugodt és összeszedett. Az, hogy az Úr felszólította őket arra, hogy oldozzák fel (ahelyett, hogy egy csoda folytán lehullottak volna róla a kötelékek), egy gyönyörű tanulságra mutat rá. A dicsőség Ura kegyelmes leereszkedéssel kapcsolja Magához az emberi eszközöket annak a tevékenységnek a során, amit most végez a világért. János evangéliumában ez újra és újra megmutatkozik. A szolgákat használta a lakodalomban, mikor borrá változtatta a vizet. A tanítványai kezeivel etette meg az éhes sokaságot. A szemlélőknek parancsolta meg ennél a legutolsó csodájánál, hogy hengerítsék el a követ a sírról, most pedig azt kéri, hogy oldozzák el Lázárt a kötelékektől. S még mindig ez az Ő áldott módszere. Egyedül Ő képes azt a beszédet szólni, mely megeleveníti a halott bűnösöket, de megengedi nekünk, hogy mi vigyük el hozzájuk. Micsoda felbecsülhetetlen kiváltság – még az angyalok

sem kapnak ekkora megtiszteltetést! Ó, bárcsak mi is többre becsülnénk! Nincs nagyobb megtiszteltetés a mennyben, mint ami számunkra adatik meg azáltal, hogy az Úr a kő elgördítésére és a kötelékek eltávolítására használ minket!

„Monda nékik Jézus: Oldozzátok meg őt, és hagyjátok menni." Van azonban itt egy még mélyebb és még áldottabb igazság, amit meg kell tanulnunk. Végső vonatkozásában Lázár feltámasztása, mint láttuk, Krisztusnak, mint a feltámadásnak és az életnek a teljes megmutatkozására utal abban az időben, mikor majd visszatér szomorkodó „családjához". Akkor válik tökéletessé Isten csodálatos kegyelmi munkája. Többé nem maradunk a sóhajtozó teremtett világban, hanem az Ő tartózkodási helyére kerülünk a magasságban. Nem leszünk többé bebörtönözve ezekbe az agyagsátrakba, mert megszabadulunk „a romlás rabságából", és belépünk „Isten gyermekeinek csodálatos szabadságába". Többé nem borul lepel az arcunkra, ami miatt „tükör által homályosan" látunk, hanem azon a boldog napon majd „színről színre" fogunk látni (1Kor13:12). Akkor fog a romlandó romlatlanságot magára ölteni, s a halandót „elnyeli az élet" (2Kor5:4) *Erről* beszél az „oldozzátok meg őt". Többé már nem hordjuk majd a halál öltözékét, hanem örvendezünk majd Őbenne, aki mindörökre szabaddá tett minket, hogy az élet új mivoltában járhassunk Vele. Akkor, ó akkor szerezzük meg az örömöt és boldogságot, s minden fájdalom és sóhaj elszáll majd.

„Oldozzátok meg őt." Ez a bámészkodók kielégítését szolgálta, nehogy azt higgyék, hogy valamiféle optikai csalódás áldozatai lettek. A saját kezeikkel tapogathatták meg Lázár testét. Nagyon látványos megfigyelni Krisztus eme utolsó „jelében", hogy döntő bizonyítékot szolgáltatott három érzékszervüknek is – az orruknak, a szemüknek és a kezüknek: a „szag" egyértelmű volt, mikor elgördítették a követ, utána látták Lázárt élő emberként előjönni, majd közel mehettek hozzá, és megérinthették. Minden lehetséges csalás ki volt tehát kétségtelenül zárva.

„És hagyjátok menni." A szemlélők üres kíváncsiskodása nem elégíttetett ki. Lázárnak haza kellett térni otthona visszavonultságába. Feltámadása csodájának szemtanúi nem pillanthattak bele a sír titkaiba, és nem tehettek fel neki kíváncsi kérdéseket. Az „és hagyjátok menni" Krisztus parancsszava volt, s itt lehullt a függöny. S jól van ez így. Mikor az Úr Jézus elhagyja majd Atyja trónját a magasságban, és aláereszkedik a levegőégbe, mi is eltűnünk – eltűnünk a bűn és a szenvedés színpadáról, hogy „örökre együtt legyünk az Úrral". Dicsőséges kilátások! Áldott csúcspont! Ragyogó cél! Bárcsak folytonosan erre szegeződnének a szemeink, hogy kitartással fussuk meg az előttünk lévő távot, arra nézve, Aki „*az előtte levő öröm helyett*, megvetve a gyalázatot, keresztet szenvedett, s az Isten királyi székének jobbjára ült" (Zsid12:2).

Az alábbi kérdések segítenek a János 11 lezáró szakaszára való felkészülésben:

1. Hogyan magyarázzák a 45-46. versek a szemtanúk különféle cselekedeteit?
2. Milyen fontos igazságot szemléltet az 50. vers?
3. Mit jelent az „ezt pedig nem magától mondta" az 51. versben?
4. Mit tanítanak az 51-52. versek az engesztelésről?
5. „Egybegyűjtse" miben? (52. vers)
6. Miért „nem jár vala többé nyilvánosan a zsidók között" Jézus? (54. vers)
7. Mit jelent a „megtisztuljanak"? (55. vers)

40. fejezet: Krisztustól retteg a Szanhedrin, Jn11:45-57

A következő az előttünk levő igeszakasz összegzése:

1. Krisztus hatalmas csodájának hatása, 45-46. versek.
2. A Nagytanács és nehéz helyzetük, 47-48. versek.
3. Kajafás és tanácsa, 49-50. versek.
4. A Szentlélek magyarázata, 51-52. versek.
5. A Nagytanács döntése, és Krisztus reakciója, 53-54. versek.
6. A húsvét ünnepe és a zsidók megtisztulása, 55-56. versek.
7. A Nagytanács parancsa, 57. vers.

A János 11 záró szakaszában látni fogjuk a fejezet korábbi részében leírt bámulatos csoda hatásait. S azonnal megragad minket az, ami innen hiányzik. A Szentlélek beszámolt nekünk a „sok zsidó" különféle benyomásairól, akik szemtanúi voltak Lázár feltámasztásának, de semmit sem mondott sem Lázár, sem a testvérei érzéseiről! Ennek több okát adhatjuk. Először is, a Biblia nem az üres kíváncsiság kielégítése végett íródott. Nem illene Isten útjaihoz, ha mi most tudnánk, mi maradt meg Lázár emlékeiben arról, ahogyan visszatért a láthatatlanból ebbe a világba. Nem Isten mozgatja a spiritualistákat, mikor megpróbálnak bekukucskálni a függöny mögé. Másodszor, csodálatos finomság van abban, hogyan el vannak rejtve előlünk Márta és Mária érzelmei. Nem tolakodhatunk be az otthonunkba, miután visszakapták szeretettüket! Harmadszor, nem akarjuk tiszteletlenül mondani, de a nővérek öröme túl nagy volt, semhogy elmondható lett volna. Egy csaló, aki csak kitalálta volna ezt a történetet, ezt valószínűleg nagyon kiemelte volna, feltételezvén, hogy alkalmas és megfelelő csúcspontot szolgáltat a történethez. A lelki elme azonban rájön, hogy ennek az elmulasztása a bizonyítéka eme ihletett történet isteni tökéletességeinek.

„Sokan hivének azért ő benne ama zsidók közül, a kik Máriához mentek vala, és láták, a miket cselekedett vala." (Jn11:45) Jóllehet János nem mond semmit a hatásról, amit Lázár feltámasztása tett a bethániai család bármelyik tagjára, látványos megfigyelni, miképpen ragaszkodik céljának egységéhez. Az egész evangéliumon keresztül bemutatta „a zsidók" növekvő ellenségességét, azt az ellenségességet, mely ezek után gyorsan csúcsára jut a dicsőség Urának keresztre feszítésekor. Így most is, anélkül, hogy bármiféle tanulságot vonna le a nagy „jelből", amit a Messiás épp az imént mutatott, s anélkül, hogy bármit hozzáfűzne, azonnal azt kezdi elmesélni, miképpen hatott ez a zsidókra! Ők, ahogyan mindig, most is megosztottak lettek az Úr Jézust illetően (v. ö. Jn7:43, 9:16, 10:19)! Sokan azok közül, akik látták Lázárt előjönni a sírból, „hivének azért ő benne". Anélkül, hogy megpróbálnánk a hitüket elemezni, biztonsággal állíthatjuk: az ő ellenségességük legyőzetett, gyűlölködésük félretétetett, legalábbis egy időre.

„Sokan hivének azért ő benne ama zsidók közül, a kik Máriához mentek vala, és láták, a miket cselekedett vala." „Figyelemre méltó, hogy az evangélista úgy beszél róluk, mint akik Máriához jöttek. A vele való törődésük oda vezette őket, hogy Vele is törődtek, akit Mária oly nagyon szeretett. Talán még beszélgettek is vele Róla, ő pedig még bizonyságot is tehetett, s jó irányba befolyásolhatta őket Jézust illetően, előkészítvén őket ezzel arra, hogy higgyenek Benne." (Dr. John Brown) A 45. vers szórendje a legjelentősebb. Nem azt olvassuk: „Azután sokan a zsidók közül, akik Máriához mentek, látván azokat, amiket Jézus cselekedett, hittek Benne", hanem „Sokan a Máriához jött zsidók közül, akik látták, amiket Jézus cselekedett, hittek Benne." A két dolog össze van kapcsolva – a Máriához jövetel és a Jézus által tett dolgok meglátása – annak magyarázataképpen, hogy miért hittek. Ez emlékeztet minket arra, amit a Jn4:39, 41-42-ben olvasunk: „Abból a városból pedig sokan hivének benne a

Samaritánusok közül annak az asszonynak beszédéért, a ki bizonyságot tett vala, hogy: Mindent megmondott nékem, a mit cselekedtem… És sokkal többen hivének a maga beszédéért, és azt mondják vala az asszonynak, hogy: Nem a te beszédedért hiszünk immár: mert magunk hallottuk, és tudjuk, hogy bizonnyal ez a világ idvezítője, a Krisztus."

„De némelyek azok közül elmenének a farizeusokhoz, és elbeszélék nékik, a miket Jézus cselekedett vala." (Jn11:46) A „De" itt baljóslatú szó. Súlyos az itt bemutatott ellentét. Egyesek ,akik látták a csodát, azonnal a farizeusokhoz mentek, s elmondták nekik, mit tett Krisztus. A legvalószínűbb, hogy a kémeik voltak. Indítékuk a beszámolásra Urunk eme esküdt ellenségeinek félreérthetetlen: ők nem csillapítani, hanem felszítani akarták haragjukat. Micsoda példája ez a szív megrögzött keménységének! Ó, micsoda az ember! Még a csodák is „a halál illata a halálra" volt egyeseknek.

„Egybegyűjték azért a papifejedelmek és a farizeusok a főtanácsot" (Jn11:47). A „papifejedelmek" minden valószínűség szerint a szadduceusok voltak, tudjuk, hogy közülük került ki a főpap, lásd Csel5:17. A „farizeusok" a teológiai ellenfeleik voltak. Ez a két riválisszekta a legkeserűbb gyűlöletet táplálták egymás iránt, ám az Úr Jézus üldözésének eme gonosz munkájában eltemették a különbségeket, és egyesültek a közös bűnben. Ugyanerről tesz bizonyságot a Szentírás Pilátussal és Heródessel kapcsolatban is: „Héródes pedig az ő katonáival egybe semminek állítván és kicsúfolván őt, minekutána felöltöztette fényes ruhába, visszaküldé Pilátushoz. És az napon lőnek barátok egymással Pilátus és Héródes; mert az előtt ellenségeskedésben valának egymással." (Lk23:11-12) Mindezen esetek beteljesedései voltak annak a próféciának, amit a Szentlélek adott Dávidon keresztül sokkal korábban: „A föld királyai felkerekednek és a fejedelmek együtt tanácskoznak az Úr ellen és az ő felkentje ellen:" (Zsolt2:2)

„Egybegyűjték azért a papifejedelmek és a farizeusok a főtanácsot, és mondának: Mit cselekedjünk? mert ez az ember sok csodát mível." (Jn11:47) A „főtanácsot" nagyon felkavarta az eléjük tárt bizonyíték. Jézus világosan megmutatta, hogy Ő a Krisztus, s nekik azonnal el kellett volna Őt ismerniük. Ehelyett azonban azért korholták magukat, amiért késlekedtek, s már korábban nem fogták és hallgattatták Őt el. „Mit cselekedjünk?" kérdezték. Miért halogatjuk? Korábban ugyanezek az emberek küldtek szolgákat Krisztust elfogni (Jn7:32), ám azok ahelyett, hogy megtették volna így tértek vissza a mestereikhez: „Soha ember úgy nem szólott, mint ez az ember!" Majd Isten gondviselésének következtében Nikodémus is ezzel szállt szembe velük: „Vajjon a mi törvényünk kárhoztatja-é az embert, ha előbb ki nem hallgatja és nem tudja, hogy mit cselekszik?" (Jn7:51) Ez megszakította a konferenciájukat. Most azonban a dolgok a főpapig jutottak. Már tudták, hogy miket cselekszik: „ez az ember sok csodát mível". Ezt nem tagadhatták. Nagyon komoly dolog volt ez. Ismerték a csodáinak valódi voltát, de a lelkiismeretük mégsem indult meg ezen. Mennyire feltárja ez sok minden manapság is folytatott dolognak a haszontalanságát! Egyesek úgy vélik, sokat tettek, ha bemutatják az értelemnek Krisztus csodáinak igazságát. Gyakran szeretném tudni, hogy vajon az efféle emberek tényleg hisznek-e az emberi természet teljes romlottságában. A lelkeket efféle eszközzel nem lehet Isten jelenlétébe hozni, sem üdvözíteni. A világ bölcsessége Isten számára bolondság. Semmi más, csakis a mindenható és szuverén kegyelem használ az elveszetteknek. S az egyetlen dolog, amit Isten a holtak megelevenítésére használ, a saját Ígéje. Aki ténylegesen általment a halálból az életbe, annak nincs szüksége az úgynevezett „keresztyén bizonyítékokra" a hitének megtámogatásához: aki viszont még halott a vétekiben és a bűneiben, annak nincs szívbéli *képessége* ezek megragadására. Az Ige prédikálása a mi feladatunk, nem pedig az érvelés és a vitatkozás a Biblia csodáiról!

„Ha ekképen hagyjuk őt, mindenki hinni fog ő benne" (Jn11:48). Mennyire kimutatják ezek a szavak szívük szörnyű ellenségességét: nem számít, mit tettek mások, ők elhatározták, hogy nem hisznek. A János 11-gyel kapcsolatos első fejezetünkben felhívtuk a figyelmet a

kapcsolatra eközött a fejezet és a Lukács 16 között. Mindkét esetben volt „Lázár" nevű szereplő. Tehát már a Krisztus által Bethániában feltámasztottnak maga a neve emlékeztetnie kellett volna őket a Lukács 16 végén olvasható figyelmeztető szavaira. Jól mondta róluk Krisztus: „Ha Mózesre és a prófétákra nem hallgatnak, *az sem győzi meg őket,* ha valaki a halottak közül feltámad" (31. vers). Micsoda bizonysága ez annak, hogy a csodák meglátása nem vezeti a halott bűnösöket Krisztus lábaihoz! „Soha nem szabad csodálkoznunk azon, ha látjuk napjaink túláradó hitetlenségét az otthonaink körül. Először megmagyarázhatatlannak tűnik számunkra, miképpen nem látják az emberek azt az igazságot, mely oly világos a számunkra, s miért nem fogadják el az evangéliumot, mely annyira méltónak látszik az elfogadásra. De a tiszta igazság az, hogy az ember hitetlensége egy sokkal mélyebben gyökerező betegség, mint amennyire azt általánosan feltételezik. Nem más az, mint bizonyíték a tények logikájával szemben, a gondolkodással szemben, az erkölcsi meggyőzéssel szemben. Semmi sem képes azt megolvasztani, csak Isten kegyelme. Ha mi magunk hiszünk, soha nem lehetünk azért eléggé hálásak. Soha nem szabad azonban furcsállanunk, ha sok embertársunkat látjuk oly megkeményedettnek és hitetlennek, mint a zsidókat." (Ryle püspök)

„Ha ekképen hagyjuk őt, mindenki hinni fog ő benne: és eljőnek majd a rómaiak és elveszik tőlünk mind e helyet, mind e népet." (Jn11:48) Várható volt, hogy Lázár feltámasztása elindít egy népi izgalmi hullámot. A vezetők a köznép közötti minden felzúdulást veszélyesnek tartottak, különösen a húsvét idején, ami akkor már küszöbön állt, amikor Jeruzsálem megtelik az izraeliták tömegeivel, akik azonnal lángra lobbanhattak volna bármilyen közéjük eső szikrától (v. ö. Jn12:12-13). A Nagytanács tehát a legbölcsebbnek azt látta, ha azonnal elfojtja a kezdődő lelkesedést. Valamit tenni kell, de hogy mit, azt aligha tudták. Féltek, hogy a zendülés miatt Róma kemény keze fog rájuk nehezedni, és ez még annak az elvesztéséhez is elvezet, ami a nemzeti életből megmaradt nekik. Félelmeik azonban nem abból származtak, hogy bármennyit is törődtek volna Isten dicsőségével, vagy hogy hazafias hajlamok mozgatták volna őket. Aljas önérdek volt ez, nem más. „Elveszik tőlünk a helyet", azaz a templomot (az itt szereplő görög szó a „topos", ami a Csel6:13-14-ben és Csel21:28-29-ben is megtalálható, ahol egyértelműen a templomot jelenti), ami minden befolyásuk és hatalmuk központja, és forrása volt. Maguknak követelték azt, ami az Istené volt. Az ott található szent dolgok szerintük az ő különleges tulajdonukat képezték.

Palesztinát a Római Birodalom bekebelezte, s amint az szokásos volt náluk, a legyőzötteknek megengedték a jelentős jogkörrel rendelkező önkormányzatot. A zsidóknak szabad volt folytatni a templomi szolgálatokat, s fenntarthatták egyházi bíróságukat. A hatalmi pozícióban levők voltak azok, akik a élére álltak a Krisztus-ellenességnek. Úgy képzelték, hogy ha magára hagyják Őt, követőinek létszáma növekedni fog, s a nép megteszi Őt Királyukká. Nem számított, hogy azt tanította: „Az én országom nem e világból való" (Jn18:36), nem számított, hogy visszavonult, mikor a nép el akarta ragadni, és királlyá akarta tenni (Jn6:15). Elég, hogy azt feltételezték: az Ő állításai azzal fenyegettek, hogy összeütközésbe kerülnek a világi vagyonnal, és a gazdagodással kapcsolatos terveikkel.

Valóban látványos megfigyelni ezeknek az embereknek a végtelenül nagy vakságát. Azt képzelték, hogy ha véget vetnek Krisztus karrierjének, azzal megvédik magukat a rómaiaktól. De pontosan azok a dolgok következtek rájuk, amiktől rettegtek. Keresztre feszítették Krisztust. S mi lett a következménye? Kevesebb , mint negyven év múlva eljött a római hadsereg, megsemmisítette Jeruzsálemet, felégette a templomot, és az egész nemzetet fogságba hurcolta. Egy elmélkedő szerző jegyezte meg ezzel kapcsolatosan: „Egy olvasott keresztyént aligha kell emlékeztetni az egyháztörténelem megannyi részletére. A római császárok üldözték a keresztyéneket az első három században, s pozitív kötelességüknek tartották nem hagyni magukra őket. De minél jobban üldözték, annál jobban növekedtek létszámban. A mártírok vére vált az egyház vetőmagjává. Ugyanúgy az angol pápisták is, akik

Mária királynő korában üldözték a protestánsokat, s úgy vélték: az igazság kerül veszélybe, ha magukra hagyják őket. De minél jobban égették eleinket, annál jobban megerősítették az emberek elméit abban, hogy szilárdan ragaszkodjanak a reformáció tanításaihoz. Röviden, a második zsoltár szavai folytonos megerősítést nyertek ebben a világban. A föld királyai és fejedelmei az Úr ellen tanácskoztak. De 'az egekben lakozó neveti, az Úr megcsúfolja őket'. Isten az ellenségei céljait képes az Ő népe javára fordítani, s az emberek haragjával az Ő dicséretét végeztetni. A zűrzavar, a korholás, és az istenkáromlás napjaiban a hívők türelemmel megnyugodhatnak az Úrban. Maguk a dolgok, melyek az egyik pillanatban ártalmasaknak tűnnek a számukra, végül majd az ő javukat fogják szolgálni."

„Egy pedig ő közülök, Kajafás, a ki főpap vala abban az esztendőben, monda nékik: Ti semmit sem tudtok. Meg sem gondoljátok, hogy jobb nékünk, hogy egy ember haljon meg a népért, és az egész nép el ne vesszen." (Jn11:49-50) A Nagytanács összezavarodott. Krisztusban, mint mondtuk, az érdekeik fenyegetését látták, de hogy miféle úton járjanak, azt aligha tudták. Eddig a pontig csak kérdezgették egymást. Most azonban a papok és a farizeusok tétovázását nehezen tűrve, a főpap nyersen és megvetően félresöpri a fontolgatásaikat a „ti semmit sem tudtok" kijelentésével. „Az egyetlen dolog, amit szem előtt kell tartanunk, a saját érdekünk. Értsük ezt meg világosan. Ha egyszer azt kérdezzük, mi számunkra a célravezető, a válasz nem lehet kétséges. Ennek az embernek meg kell halnia! Nem számítanak a csodái, a tanításai, a jellemének szépsége, az Ő élete állandó veszélyt jelent a kiváltságainkra. Én a halálára szavazok." Amint a Jn11:53 megmutatja, Kajafás gonosz indítékát felkarolták. A Nagytanács ezt a problémájuk kiváló megoldásának tartották. „Ha ezt a népszerű názáretit kiirtjuk, azzal nemcsak a gyanút hárítjuk el magunkról, de a Római Birodalom iránti hűségünket is félreérthetetlenül kimutatjuk. Jézus kivégzése nemcsak megmutatja, hogy a lázadás nem áll szándékunkban, de ennek az embernek az eltörlése, aki független királyságot kíván létrehozni, nyilvánvaló bizonyítéka lesz ama vágyunknak és célunknak, hogy a császár hűséges alattvalói maradjunk. A Birodalom épségére irányuló körültekintő buzgóságunk nemcsak a bizalmat fogja megerősíteni, de Róma féltékeny hatalmának tapsát is kivívja majd." Kajafás úgy beszélt, mint egy gátlástalan politikus, aki pártérdekekből feláldozza a jogosságot és az igazságot. S hamarosan, a politikájának elfogadásával, a Nagytanács is bebeszélte magának, hogy a politikai megfontoltság is ennek a tanácsnak a kivitelezését követeli meg, nehogy a rómaiakat felbőszítsék.

Az „e helyet" a *magukénak* képzelték. Ez pontosan az volt, amit az Úr előre megmondott: „De mikor azt látták a munkások, tanakodának egymás közt, mondván: Ez az örökös; jertek, öljük meg őt, hogy a miénk legyen az örökség!" (Lk20:14) A szívük inkább a császár, semmint Isten jóindulatára vágyott. „Ábrahámmal ellentétben inkább a javakat fogadták el Szodoma királyától, semmint az áldásokat Melkisédek kezéből. Inkább Róma támogatását választották, mintsem Isten Fiának feltámasztó erejét." (Mr. Bellett) Komoly figyelmeztetés ez számunkra arra nézve, hogy a „hasznosságnál" magasabb alapelvek vezessenek minket.

„Ezt pedig nem magától mondta: hanem mivelhogy abban az esztendőben főpap vala, jövendőt monda, hogy Jézus meg fog halni a népért" (Jn11:51). „Sok gondolat van az ember elméjében; de csak az Úrnak tanácsa áll meg." (Péld19:21) Ez itt látványosan megmutatkozott. Kajafást a politikai célszerűség sarkallta: az Úr Jézusnak az állam áldozatának kell lennie. Keveset értett az általa kimondott szavak mély jelentéséről: „jobb nékünk, hogy egy ember haljon meg a népért", egyáltalán nem fogta fel, hogy Isten mondatott vele próféciát annak tiszteletére, Akit megvetett. Ebben és a következő versben a Szentlélek zárójeles magyarázatával van dolgunk, ami felerősíti ezt a főpapi mondást. Anélkül, hogy erről bármit tudott volna, Kajafás „prófétált", amint az 1Pt1:20-21 elmondja nekünk: „egy prófétai szó sem támad saját magyarázatból, mert sohasem ember akaratából származott a

prófétai szó". Az előttünk álló példa közel párhuzamos Bálám esetével az Ószövetségben, aki szintén akarata ellenére „prófétált".

A dolog nagyon mélyenszántó, s valóban olyan, amibe az emberi bölcsesség minden korban beleütközött. Mindazonáltal a Szentírás tanítása nagyon világos ezen a ponton: minden dolog végső soron Istentől van. Sehol nem nyilvánvalóbb ez, mint annál a bánásmódnál, amiben az Úr Jézus a gonoszok kezétől részesült. Utalván a Nagytanács eme döntésére (egyebek mellett), a Csel4:26-28 elmondja nekünk: „ Felállottak a földnek királyai, és a fejedelmek egybegyűltek az Úr ellen és az ő Krisztusa ellen. Mert bizony egybegyűltek a te szent Fiad, a Jézus ellen, a kit felkentél, Heródes és Ponczius Pilátus a pogányokkal és Izráel népével,hogy véghezvigyék, *a mikről a te kezed és a te tanácsod eleve elvégezte volt, hogy megtörténjenek*". Az Istenség örökkévaló tanácsában elrendeltetett, hogy Krisztusnak meg kell halnia, s Izraelért kell meghalnia, s mikor Kajafás ezt a javaslatot terjesztette elő, ő nem volt több, mint egy láncszem a folyamatban, mely ezt a rendeletet foganatosította. Ez természetesen nem az ő saját szándéka volt, amiért is joggal bűnös. Itt azzal van dolgunk, aminek az előképét évszázadokkal korábban láttuk. József testvérei kegyetlen tanácsukban úgy gondolták, meghiúsítják Isten célját, aki a tudtukra adta, hogy tiszteletet kell adniuk öccsüknek. De mégis, jóllehet saját céljaik csakis gonoszok voltak, azzal, hogy átadták őt az izmaelitáknak, mégis Isten céljának megvalósulását segítették elő. Így Kajafás is Isten Krisztussal kapcsolatos céljának megvalósulását segítette elő, amit pedig semmivé szándékozott tenni, mikor megprófétálta, hogy meg kell halnia a népért. Joggal mondhatta Krisztus Kajafásnak, mint József is a bátyjainak: „Ti gonoszt gondoltatok én ellenem, de *Isten* azt *jóra* gondolta fordítani, hogy cselekedjék úgy a mint ma, hogy sok nép életét *megtartsa*" (1Móz50:20)!

„Ezt pedig nem magától mondta: hanem mivelhogy abban az esztendőben főpap vala, jövendőt monda, hogy Jézus meg fog halni a népért" (Jn11:51). Micsoda fényt vet ez Krisztus halálának a *természetére*! Kiemeli annak két oldalát. Emberi oldalról ez brutális gyilkosság volt politikai célokból: Kajafás és a papok azért ölették meg, hogy elkerüljék a népszerűtlenség miatti lázongást, ami veszélyeztethette volna előjogaikat, Pilátus pedig azért ítélte halálra, hogy elkerülje az ítélet megtagadásával járó népszerűtlenséget. Isteni oldalról azonban Krisztus halála volt a helyettesítő áldozat a bűnösökért. Isten így fordította az ember haragját az Ő dicsőségére. „A világon elkövetett legnagyobb bűncselekmény lett a világnak valaha is megadott legnagyobb áldás. Az ember bűne munkálja ki a legfennköltebb isteni célt, ahogyan a korallpolipok is vakon építik a zátonyaikat, melyek visszatartják a vizeket, vagy amibe a tenger a maga vad, tehetetlen dühében, mikor megpróbálja elnyelni a földet, beleütközik, s az korlátok között tartja a hullámait, és megzabolázza dühöngését". (Dr. MacLaren)

„És nemcsak a népért, hanem azért is, hogy az Istennek elszéledt gyermekeit egybegyűjtse." (Jn11:52) Ahogyan az előző versben Kajafás szavainak a Szentlélek által adott magyarázatát olvashattuk, úgy itt az Ő megerősítése szerepel: ahogyan az 51. vers Krisztus halálának *természetéről* tájékoztat, úgy szerepel itt az 52. versben annak *ereje* és *célja*. A nagy áldozatot Isten nem véletlenül mutatta be. A megváltásnak a kereszten felkínált árát nem határozott cél nélkül fizette ki. Krisztus nem egyszerűen azért halt meg, hogy lehetségessé tegye az üdvösséget, hanem azért, hogy abszolút bizonyossá tegye azt. A Szentírásban sehol nincs hangsúlyosabb és konkrétabb kijelentés a célokat illetően, melyekért az engesztelés megtörtént. Nincs tehát semmiféle bocsánat azokra a bizonytalan (és azt kell mondanunk, bibliaellenes) nézetekre, melyek szomorú, de eluralkodtak keresztyénség-szerte azzal kapcsolatosan, hogy kikért halt meg Krisztus. Azt mondani, hogy Ő az emberi fajért halt meg, nemcsak azt jelenti, hogy szembetámadják ezt a világos igeverset, de mellette rendkívül tiszteletlenül viszonyulnak Krisztus áldozatához. Az emberiség nagy része megváltatlanul hal meg, s ha Krisztus értük is meghalt, akkor az Ő halála jórészt hiábavaló volt. Ez azt jelenti,

hogy Isten minden munkája közül a legnagyobb viszonylagos csőd. Szörnyű! Micsoda fényt vet ez Isten jellemére! Bizonyos, hogy az emberek nem szűnnek meg vizsgálódni, ameddig az előítéleteik vezetik őket. De milyen áldott dolog elfordulni az emberek agyszüleményeitől magához az igazsághoz! A Szentírás elmondja nekünk, hogy Krisztus a „lelke szenvedése folytán látni fog, és megelégszik". Soha semmiféle bölcselkedés sem képes megcáfolni a tényt, hogy ezek a szavak pozitív bizonyosságot adnak arról: mindenki, akikért Krisztus meghalt, egészen bizonyosan üdvözülni fognak.

Krisztus meghalt a bűnösökért. Azonban minden az elöljárószó (a magyarban az –ért rag - *a ford.*) jelentőségén múlik. Mit jelent az, hogy „Krisztus meghalt a bűnösökért"? Ha azt válaszoljuk: Krisztus azért halt meg, hogy Isten joggal befogadhassa a Hozzá Krisztuson keresztül jövő bűnösöket, ezzel csak annyit mondunk , amennyit sok szociniánus is kijelentett. Az ember ortodoxiájának próbára tétele ezzel az engesztelés eme sorsdöntő igazságával kapcsolatosan ennél sokkal határozottabbat követel meg. Az engesztelés üdvözítő hatékonysága Krisztus halálának helyettesítő természetében, egyes személyek Általa történő képviseletében, az ő bűneik Általa történt elhordozásában, valamint abban rejlik, hogy Ő átokká lett érettük, s testüket-lelküket megvásárolta. Nem térhetünk ki ez elől, ezt mondván: „Olyan teljesség van Krisztus engesztelésében, hogy az egész világ üdvösségéhez elegendő volna, ha az egész világ hinne Neki". A Szentírás a bűnösök üdvözítését sohasem holmi elvont „elégségességnek" tulajdonítja hanem Krisztus halála helyettesítő természetének, felcserélő jellegének. Az engesztelés tehát semmiféle értelemben sem elégséges egy ember számára mindaddig, amíg az Úr Jézus meg nem halt *azért* az emberért (is): „Mert nem haragra rendelt minket az Isten, hanem arra, hogy üdvösséget szerezzünk a mi Urunk Jézus Krisztus által, A ki meghalt érettünk" (1Thessz5:9.10). „Ha ennek a minden ember számára való 'elégségességnek' a természetét alapos vizsgálatnak vetjük alá, rögtön kiderül, hogy nem több, mint feltételes 'elégségesség', olyan, amilyet az arminiánusok tulajdonítanak az egyetemes megváltásuknak – ennek feltétele, hogy az egész világ higgyen Benne. Ezt a feltételt azonban nem olyan könnyű teljesíteni. Sok professzor beszélt a Krisztusba vetett hitről, mint viszonylag könnyű dologról, mintha ez a bűnös hatalmában állna, de a Szentírás mást tanít. A természeti embert lelkileg láncokkal megkötözöttnek, a sötét börtönbe bezártnak mutatja be. Így az engesztelés minden általuk dicsőített 'elégségessége' csak az üdvösség, vagy bizonyos kikötések és feltételek üres ajánlata, s az efféle engesztelés túl gyenge ahhoz, hogy segíthessen az elveszett bűnös kétségbeejtő helyzetén." (Wm. Rushton)

Valahányszor a Szentírás a megváltás elégségességéről beszél, azt mindig a megváltás *bizonyos hatékonyságába* helyezi. Krisztus engesztelése azért elégséges, mert abszolút hatékony, s mivel kihat *mindazok* üdvösségére, akikért történt. Hatékonysága nem az ember számára az üdvösség lehetségessé tételében rejlik, hanem az ő üdvösségének legyőzhetetlen hatalommal történt kivívásában. Ezért Isten Ígéje soha nem mutatja az engesztelés hatékonyságát kiterjedtebbnek, mint az engesztelés célját. Mennyire különbözik Isten üdvössége azoktól a nézetektől, melyek most nagyon népszerűek vele kapcsolatban! „Sőt a veled való szövetségnek véréért *a te foglyaidat* is kibocsátom a kútból, a melyben nincs víz." (Zak9:11) Krisztus az Ő halálával kifizette a váltságdíjat, s a bűn foglyait a sajátjaivá tette. Neki *joga van* minden személyhez, akikért kifizette azt a váltságdíjat, akik tehát Isten saját jobb keze által hozattak ki.

De kikért halt meg Krisztus? „*Népem* bűnéért lőn rajta vereség" (Ézs53:8). „Nevezd annak nevét Jézusnak, mert ő szabadítja meg az ő népét annak bűneiből" (Mt1:21). „Az embernek Fia nem azért jött, hogy néki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon, és adja az ő életét váltságul sokakért" (Mt20:28). „A jó pásztor életét adja a juhokért" (Jn10:11). „A Krisztus is szerette az egyházat, és Önmagát adta azért" (Ef5:25). „ A ki önmagát adta mi érettünk, hogy megváltson minket minden hamisságtól, és tisztítson önmagának *kiváltképen* való népet" (Tit2:14). „Hogy engesztelést szerezzen a nép bűneiért" (Zsid2:17). Itt van hét igevers,

melyek világos és egyszerű választ adnak a kérdésünkre, s ezek bizonyságtétele, egyenként és összességében, világosan kijelenti, hogy Krisztus halála nem absztrakt módon volt a bűnért való engesztelés, nem is egyszerűen az isteni nemtetszés kifejeződése volt a vétkekkel szemben, s nem is az isteni igazságosság határozatlan kielégítése, hanem ehelyett váltságdíjfizetés a bűnösök bizonyos számának örök megváltása végett, s abszolút elégtétel az ő összes bűneikért. A megváltás dicsősége az, hogy nem egyszerűen csak megteszi Istent kibékíthetőnek, az embert pedig megbocsáthatónak, hanem hogy kibékítette Istent a bűnösökkel, eltörölte bűneiket, és örökre tökéletesekké tette az Ő kiválasztottait.

„Jövendőt monda, hogy Jézus meg fog halni a népért" (Jn11:51). Krisztus halálának *természetére* utal itt az „-ért" rag: ez mások *helyett* történt. Krisztus meghalt „a népért", (azaz a „szent nemzetért", 1Pt2:9). Figyeljük meg itt a Szentírás látványos pontosságát. Kajafás nem azt mondta, hogy Krisztusnak „ezért a népért" kell meghalnia (nevezetesen a zsidó nemzetért), hanem „a népért". Az Ézs53 lesz annak a „szent nemzetnek" a hitvallása, amint az Ézs54 eleje világosan megmutatja. Akkor majd mondják: „és néped mind igaz lesz, és a földet mindörökké bírják, plántálásom vesszőszála ők, kezeim munkája dicsőségemre" (Ézs60:21).

„És nemcsak a népért, hanem azért is, hogy az Istennek elszéledt gyermekeit egybegyűjtse." (Jn11:52) Itt a Szentlélek azt mondja el nekünk, hogy Krisztus halálának célja magában foglalja Isten választottainak összegyűjtését a pogányok közül is. Ahogyan a Megváltó is kijelentette korábban: „életemet adom a juhokért. Más juhaim is vannak nékem, a melyek nem ebből az akolból valók: azokat is elő kell hoznom, és hallgatnak majd az én szómra; és lészen egy akol és egy pásztor." (Jn10:15-16) Itt vannak tehát a „Más juhok", azaz Istennek az egész világon szétszóródott választottai. Azért kapták az „Isten gyermekei" nevet, mert ezek voltak az Ő örök céljában. Pont amiképpen Krisztus mondta: „más juhaim is vannak nékem", és pont amiképpen Isten mondta az apostolnak: „nékem sok népem van ebben a városban" (Csel18:10), úgy voltak ezek Isten elméjében gyermekek, jóllehet „elszéledtek", Krisztus halálakor. A leglátványosabb párhuzam áll fenn a Jn11:51-52 és az 1Jn2:2 között: az egyik magyarázza a másikat. Figyeljük meg gondosan a köztük fennálló hármas párhuzamot. Krisztus határozott céllal a szeme előtt halt meg, s az Atyának is konkrét célja volt, amiért a Fiát halálra adta. Ez a cél és szándék az volt, hogy „Izraelt" meg kell váltani, s hogy „Isten gyermekei", akik elszéledtek, egybe legyenek gyűjtve – nem „egy testbe", mert az egyház János írásaiban sehol nem egy testületként, hanem mindenütt egy családként szerepel. Még előttünk áll annak megmutatkozása, hogy Krisztus nem halt meg hiába. Nagy Főpapunk imája teljességgel meg lesz válaszolva: „De nemcsak ő érettök könyörgök, hanem azokért is, a kik az ő beszédökre hisznek majd én bennem, hogy mindnyájan egyek legyenek" (Jn17:20-21) Akkor teljesedik majd be, hogy „lelke szenvedése folytán látni fog, és megelégszik" (Ézs53:11)

„Ama naptól azért azon tanakodának, hogy őt megöljék." (Jn11:53) Micsoda félelmetes csúcspontja ez mindannak, amiről eddig olvastunk! Újra és újra megláthattuk a zsidók javíthatatlan gonoszságát. Nemcsak „nem fogadták be" az övéi, de ki is vetették. Nemcsak utálták és elvetették az emberek, de a vérére is szomjaztak. A nemzet vallási vezetője, a főpap a halála mellett szállt síkra, s a Nagytanács jóváhagyta és megerősítette a célját. Nem maradt már más hátra, mint szörnyű döntésük tényleges kivitelezése. Az egyetlen még problémás kérdés számukra az maradt, miképpen és mikor a legjobb Őt megölni anélkül, hogy a nép felzendülne. Kétség sem fér hozzá: feltételezték, hogy Lázár feltámasztása az Úr követőinek jelentékeny létszámbeli növekedését fogja eredményezni, ezért tartották jónak körültekintően kivitelezni gyilkos tervüket.

„Jézus azért nem jár vala többé nyilvánosan a zsidók között" (Jn11:54). Milyen csendesen, a parádé teljes hiányával vezeti be a Szentlélek a Szentírás leglátványosabb pontjait! Milyen sok minden rejlik itt az „azért" szóban! Világosan megmutatja, hogy Isten arra ösztönöz: elmélkedjünk az Ő páratlan Ígéjének minden egyes jótája és pontocskája felett!

Az „azért” jelentősége itt a következő: az Úr Jézus tudta, milyen döntésre jutott a Nagytanács. Tudta: eldöntötték, hogy Neki meg kell halnia. Ez egyike az Ő isteni mivolta nem feltűnő bizonyítékainak, melyek szét vannak szórva mindenütt ebben az evangéliumban. Ez az Ő mindentudásáról tett bizonyságot. A Szentlélek ezzel mutatta meg nekünk, hogy Ő tudta, mi megy végbe a Nagytanácsban, mert feljegyezte az ott elhangzó konkrét szavakat. Most pedig Krisztus mutatja meg a cselekedetével, hogy *Ő* is tudta. Ehhez hozzátehetjük, hogy a „többé” azt jelenti, „még nem”, vagy „jelenleg még nem”, a „nyíltan” pedig azt: „nyilvánosan”.[67]

„Jézus azért nem jár vala többé nyilvánosan a zsidók között, hanem elméne onnan a vidékre, a pusztához közel, egy Efraim nevű városba; és ott tartózkodék az ő tanítványaival.” (Jn11:54) Bár már közel volt, az Ő „órája” még nem jött el. Krisztus ezrét visszavonult egy olyan helyre, melyről ma nem tudunk semmit, hogy csendes közösségben lehessen a tanítványaival. „Mint a visszavonulás korábbi eseteiben, úgy most is fontos a hely. Efraim azt jelenti ’gyümölcstelen’. Ezt a nevet adták a hitehagyott törzseknek a prófétai könyvek, előre jelezvén, mi volt velük kapcsolatosan Isten szívében, még mikor lázadtak, és romokban hevertek is. Felülmúlhatja-e bármi Isten feléjük irányuló kegyelmét, vagy képes-e bármi más működésbe hozni, és kimutatni, valamint alkalmas okot és alkalmat szolgáltatni minden gazdagságához és csodájához az ember romlottsága és csökönyössége kivételével? Ó, akik már találkoztak Istennel abban a kegyelemben, s majd találkoznak Vele annak dicsőségében, hogy megismerjék, amit mindvégig a fájdalmas hibáik történetén keresztül ismertek! Így van a tizedik fejezetben az Isten Fiához gyűjtött egyházzal dolgunk, itt (előzetesen) Izraellel. Neki azonban meg kell ezért halnia.” (Malachi Taylor)

„Közel vala pedig a zsidók husvétja: és sokan menének fel Jeruzsálembe a vidékről husvét előtt, hogy megtisztuljanak.” (Jn11:55) Itt volt annak az embernek vallásossága, aki szőrszálhasogató módon aprólékos a rituális mosakodásokat illetően, de nincs szíve a belső tisztasághoz. Ugyanazok, akik oly gondosan betartották a rendeleteket, pár napon belül ártatlan vért akartak ontani! Micsoda kommentár ez az emberi természetről! A mózesi törvény szerint egyetlen izraelita sem tarthatta meg a húsvét ünnepét, aki ceremoniálisan szennyezett volt, jóllehet egy hónappal később megtarthatta (4Móz9:10-11). Ezt a késleltetést elkerülendő jöttek fel a zsidók Jeruzsálembe a húsvét előtt, hogy „megtisztuljanak”, és megtarthassák Niszán hónapban az ünnepet.

„Keresék azért Jézust, és szólnak vala egymással a templomban állva: Mit gondoltok, hogy nem jön-é fel az ünnepre?” (Jn11:56) Két dolog váltotta ki ezt a kérdezősködést azok között, akik Palesztina minden részéből az ünnepre jöttek fel. Az elmúlt két év során Krisztus mindig jelen volt az ünnepen. A Jn2:13-ban ezt olvassuk: „közel vala a zsidók husvétja, és felméne Jézus Jeruzsálembe”. Ebben az időszakban mutatta meg Magát az Úr úgy, mint az Atya háza tisztességének Védelmezőjét, s mély benyomást tett mindazokra, akik ennek szemtanúi voltak. Egy évvel később az ünnep folyamán tartotta jól az éhes sokaságot a hegyen. Ez annyira felzaklatta a népet, hogy erővel akarták Őt királyukká tenni (Jn6:14-15). Most azonban a nemzet vezetői felbőszültek Rá. Eldöntötték, hogy Jézusnak meg kell halnia, s döntésük közismertté vált. Ezért ez egyik dolog, amit tudni szerettek volna a zsidó tömegek Jeruzsálemben, hogy vajon ez a csodatevő, Aki nemcsak azt állította, hogy Ő a Messiás, de még Isten Fiának is mondta Magát, belép-e a veszélyzónába, vagy inkább nem mer mutatkozni?

„A papi fejedelmek pedig és a farizeusok is parancsolatot adának, hogy ha valaki megtudja, hogy hol van, jelentse meg, hogy őt megfogják.” (Jn11:57) A Nagytanács döntése mögött felfedezhetjük a kígyó ellenségességét az asszony Magvával szemben. Ez az igevers adja meg a csúcspontját a fejezetnek, megmutatván az isteni bizonyságtétel teljes hatást, ami Lázár feltámasztásában nyilvánult meg. Isten Fiának feltámasztó ereje tetőtől talpig gyűlöletre

[67] Ahogyan Károlinál. Az angolban ugyanis a „nyilvánosan” helyett a „nyíltan” szó áll – *a ford.*

lobbantotta azt, akinek hatalma volt a halál felett. Igaz, hogy Krisztus máskor is támasztott fel halottakat, de itt ezt nyilvánosan tette, Jeruzsálem határában, s ez nyílt sértés volt a Sátán és földi eszközei ellen. Az Úr Jézus dicsősége oly hatalmasan ragyogott fel, hogy az már nyíltan veszélyeztette „e világ hercegének" a birodalmát, következésképpen többé már nem rejtette véka alá azt a döntést, aminek meghozatalára a vallásos világot felindította – Jézusnak meg kell halnia. De micsoda áldott dolog, hogy magának a Gonosznak az ellenségességét is Isten az Ő örök céljának kimunkálására fordította!

Az olvasó tanulmányozza az alábbi kérdéseket a következő fejezetre való felkészülés gyanánt:

1. Kinek a házában volt a „vacsora"? (2. vers)
2. Mit mondanak a 2. és a 3. versek az örökkévalóság állapotáról?
3. Mire utal az, hogy Mária a „hajával" törölte meg Krisztus lábait? (3. vers)
4. Milyen lelki igazságot közvetít a 3. vers utolsó mondata?
5. Mennyi ellentét van itt Mária és Júdás között?
6. Milyen áldott igazságot sugall a „hagyj békét neki"? (7. vers)
7. Miért igyekeztek a főpapok annyira megszabadulni Lázártól? (10. vers)

41. fejezet: Krisztus megkenetik Bethániában, Jn12:1-11

Az alábbiakban megadjuk a tanulmányozandó igeszakasz összegzését:

1. Jézus ismét Bethániában, 1. vers
2. A vacsora, 2. vers.
3. Mária rajongása, 3. vers.
4. Júdás kritikája, 4-6. versek.
5. Krisztus védelmébe veszi Máriát, 7-8. versek.
6. A tömeg kíváncsisága, 9. vers.
7. A főpapok ellenségessége, 10-11. versek.

Amit a János 12 feljegyez, az Urunk halála előtti utolsó héten történt. Benne össze vannak gyűjtve mindazok, amit az emberek a nyilvános szolgálata „eredményeinek" neveznének. Három évig mutatkoztak meg az Ő áldott Személyének változhatatlan és sokrétű tökéletességei nyilvánosan és privát módon egyaránt. Két dolog van itt kihangsúlyozva: az Övéi egyre jobban értékelték Őt, de ellenségei részéről szüntelenül keményedő hitetlenséget és növekvő ellenségességet tapasztalt meg. Ebben a fejezetben három nagyon látványos dolog szemlélteti az előbbit. Először, Krisztust a legbensőségesebb barátai körében látjuk, akiknek szeretetében folytonos balzsamozásban volt része. Másodszor látjuk, hogy milyen látványos, jóllehet múló hatást gyakorolt a közvéleményre: a tömeg „királyként" köszöntötte Őt. Harmadszor, utalás történik a szélesebb körű befolyására, amire még most, a munkája során kell szert tennie a judaizmus határian kívül. Ezt szemléltetik a „görögök", akik eljönnek és ezt mondják: „látni akarjuk a Jézust" . Ugyanakkor ugyanebben a fejezetben látjuk annak a szörnyű ellenségességnek a tevékenységét is, mely meg nem szűnt mindaddig, amíg Őt halálra nem adta. Krisztus ellenségeinek gyűlölete még apostolainak belső körébe is behatolt, meg közülük az egyik olyannyira híján volt Személye ismeretének, hogy nyíltan kifejezte neheztelését a szeretet ama jele miatt, amellyel Mária adózott a Mesterének. S a jelen fejezet első szakaszának lezárásánál azt olvassuk, hogy „a papifejedelmek pedig tanácskozának, hogy Lázárt is megöljék". „Ebben az órában látjuk a szeretet érettségét, melyet Jézus ébresztett Önmaga iránt az emberek szívében, de látjuk annak az elidegenedésnek a teljes kifejlődését is, amely előre jelzi, hogy az Ő vége már nem lehet túl messze." (Dr. Dods)

A János 12 a legfigyelemreméltóbb módon és nagyszámú részleteiben bővelkedik az ellentétekben. Mi lehetne tökéletesen áldottabb, mint a nyitó képe: a szeretet ünnepet ül a Szeretettjének, Márta most az Ő jelenlétében szolgál fel, Lázár teljes lelki nyugalommal üldögél együtt örömteli közösségben azzal, Aki előszólította őt a sírból, Mária pedig szabad folyást enged a ragaszkodásának, megkenvén Őt a drága kenettel, Akinek a lábainál oly sokat tanult. S mi lehetne még komolyabb, mint a halál árnyéka, mely rávetül ugyanerre a képre, hisz Ő Maga az Úr mondja: „az én *temetésem* idejére tartogatta ő ezt", amit hamarosan követtek ezek a szívszorongató szavak: „az én lelkem háborog" (Jn12:27). A saját halála már kétségtelenül akkor a szívébe markolt, mikor Máriával Lázár sírjához mentek. Amint a János 11-ben láttuk, mélységesen átérezte annak a teremtésnek a nyögését és vajúdását, amely egykor oly épen került ki a saját kezei közül. A bűn volt az, ami behozta a sivárságot és a halált, s hamarosan Ő „vált bűnné", és szenvedte el Isten ítélete fájdalmának végtelen mélységeit, amivel joggal sújtotta a bűnt. Nemsokára átadta Magát a halálnak Isten dicsőségére (Jn12:27-28), mert csak a keresztben volt lefektethető Isten örökkévaló tanácsvégzése megvalósításának alapja.

Krisztussal az Atya mindig is meg volt elégedve. „Mikor felveté a tengernek határit, hogy a vizek át ne hágják az ő parancsolatját, mikor megállapítá e földnek fundamentomait:

mellette valék mint kézmíves, és gyönyörűsége valék mindennap” (Péld8:29-30). Nyilvános szolgálata kezdetén is kijelentette az Atya: „Ez amaz én szerelmes fiam, a kiben én gyönyörködöm” (Mt3:17). Most azonban új alapot készült adni az Atyának az örömre: „Azért szeret engem az Atya, mert én leteszem az én életemet, hogy újra felvegyem azt” (Jn10:17). Itt volt tehát dicsőségének legmélyebb vonása, s az Atya látta, hogy erről a tényről illő bizonyságot kell tenni. Az Ő kegyelme felkészített valakit annak megértésére, legalábbis valamelyest, ami a küszöbön állt. Mária szíve előre megérezte, mi rejlett ennek mélyében, még mielőtt szavakban is kifejezést nyert volna (Jn13:31). Nemcsak azt tudta, hogy meg fog halni, de felfogta ennek a halálnak a végtelenül drága mivoltát és értékét. S miképpen tudta volna jobban kifejezni ezt, mint az Ő testének megkenésével „a temetésre” (Mk14:8)?

A kapcsolat a János 11 és 12 között nagyon becses. Ott jelképesen azt látjuk, amint Isten egyik választottja átmegy a halálból az életbe, itt pedig azt látjuk, amibe az újjászületés vezet be minket: Lázár együtt ül a vacsoránál az Úr Jézussal. „Most pedig a Krisztus Jézusban ti, kik egykor távol valátok, közelvalókká lettetek a Krisztus vére által.” (Ef2:13) Ez a kegyelem csodája. A megváltás nem reszkető vádlottként hozza be a bűnöst az Úr jelenlétébe, hanem mint aki tökéletesen megkönnyebbül abban a jelenlétben, igen, mint boldog imádót. Ez az, amiről a Krisztussal az „asztalnál” ülő Lázár képe oly kedvesen beszél. Azonban a János 12 nyitó színe olyasvalamire néz előre, ami még áldottabb.

A János 12 nyitó versei annak folytatását mutatják be, ami az előző fejezetben a középpont. Itt a feltámadás alapján állunk. Ami ennek a bethániai boldog összejövetelnek az előképében látszik, az nem más, mint ami a hívőket várja a dicsőségben. Ez az, ami követi majd Krisztus teljes kijelentetését feltámadásként és életként. Megdicsőült állapotunk és jövőbeli mennyei tevékenységünk három aspektusát ismerhetjük itt meg. Először is abból, hogy Lázár az asztal mellett ül, megtudunk valamint mind a jövőbeli helyzetünkből, mind a részünkből. Ott leszünk, ahol Krisztus, ez lesz az általunk elfoglalt hely: „a hol én vagyok, ti is ott legyetek” (Jn14:3). Osztozni Krisztussal örökölt jutalmában, ez lesz az osztályrészünk. S milyen áldott módon van ez itt megemlítve: „Vacsorát készítének azért ott néki… Lázár pedig egy vala azok közül, a kik együtt ülnek vala ő vele”. Ez akkor valósul meg, mikor majd ezt mondja Krisztus: „én azt a dicsőséget, a melyet nékem adtál, ő nékik adtam” (Jn17:22). „És Mártha szolgál vala fel.” Ami a jövőbeli elfoglaltságunkat illeti a még előttünk álló örökkévalóságban, erről a Szentírás nagyon keveset beszél, de azt mégis tudjuk, hogy az „ő szolgái szolgálnak néki” (Jel22:4). Végül, Mária szerető rajongásában azt a szívesen adott imádatot látjuk, amit majd mi is megadunk Neki, Aki megkeresett, megvett és Magához vitt minket.

„Jézus azért hat nappal a husvét előtt méne Bethániába, a hol a megholt Lázár vala, a kit feltámasztott a halálból.” (Jn12:1) Ez a vers hosszú időn át problémát jelentett az igemagyarázóknak. Néhányan tétováztak, de a túlnyomó többség minden korban azt feltételezte, hogy Máté (Mt26) és Márk (Mk14) ugyanazt az eseményt jegyzik fel, mint ami a János 12-ben található. Máté és Márk azonban a bethániai megkenetést azzal a rövid megjegyzéssel vezetik be, hogy „két nappal” a húsvét előtt történt, míg János azt mondta, hogy „hat nappal” előzte meg a húsvétot (lásd Mt26:2, Mk14:1, Jn12:1). A problémát azonban ők maguk alkották, s semmi szükség nincs rá, hogy azt képzeljük: Krisztust két különböző asszony kétszer kenték meg Bethániában drága kenettel az utolsó hét folyamán. Tény, hogy az események sorrendjét leszámítva semmi sincs a szinoptikusoknál, ami bármilyen módon összeütközésben állna a János által elmondottakkal. Miképpen lehetséges akkor, hogy minden egyes történet minden egyes szavát a Szentlélek ihlette? Mind Máté, mind Márk annak elmondásával kezdik, hogy a Szanhedrin eldöntötte: Krisztusnak meg kell halnia, majd ezt követi a megkenetés története. De gondosan meg kell figyelni, hogy a Nagytanács „két nappal” a húsvét előtti döntésének feljegyzése után Máté nem használja jellegzetes kifejezésmódját, és nem mondja: „akkor, mikor Jézus Bethániában volt,

megkenetett", s Márk sem használja a megszokott szavait, és nem mondja: „És *azonnal*", vagy „*tüstént* megkenetett Jézus". De miképpen magyarázzuk Máté és Márk leírásában, hogy a „megkenetés" *nem a kronológiai sorrendben szerepel*?

Véleményem szerint a válasz a következő. Izrael vezetőinek arra irányuló összeesküvését, hogy elfogják az Úr Jézust, a megkenetésről szóló *visszatekintő* beszámoló követi. Ami ugyanis Bethániában történt, az *eszközt biztosított a számukra,* ami lehetővé tette gonosz vágyaik megvalósítását. A papok terve Júdás segítségével lett sikeres, s ami Mária szeretetének kifejeződését követte, megmutatja nekünk, mi indította közvetlenül hűtlenségre az árulót. Júdás tiltakozott Mária túlzása ellen, az Úr pedig megfeddte őt, s az áruló rögtön ezután ment el és kötötte meg szörnyű alkuját a papokkal. Mind Máté, mind Márk nagyon határozottak ebben a dologban. Egyikük elmondja nekünk, mi történt rögtön az Úr válasza után: „Akkor a tizenkettő közül egy, a kit Iskariótes Júdásnak hívtak, a főpapokhoz menvén" (Mt26:14). Márk mindennemű megszakítás nélkül köti össze Krisztus feddését és az áruló cselekedetét az „akkor" szóval (Mk14:10). János a bethániai „vacsorát" történeti időrendjében említi, kiemelvén és megmutatván benne, hogy Krisztus feddése sajgott Júdás elméjében, és ez indította őt arra, hogy végül elmenjen és üzletet kössön a papokkal.

De miképpen magyarázzuk az eltéréseket az egyes beszámolókban? Erre azt válaszolom: ilyenek nincsenek. Változatok vannak, de semmi össze nem egyeztethető. Az egyik kiegészíti a másikat, de semmi ellenmondó nincsen bennük. Mikor János leír bármit, amit a szinoptikusok is leírtak, ritkán ismétel meg minden körülményt, és részletet, melyet elődei is megemlítettek, inkább az általuk nem említett egyéb jellegzetességeknél időzik hosszabban. Sokat foglalkoztak a ténnyel, hogy mind Máté, mind Márk elmondják: a megkenetés a poklos Simon házánál történt, míg János hallgat erről a dologról. Erre elégséges annyit válaszolni: a tény, hogy a vacsora Simon házánál volt, megmagyarázza, miért mondja az Íge, hogy „Lázár pedig egy vala azok közül, a kik együtt ülnek vala ő vele" (ti. Jézussal). Ha ugyanis a vacsora Lázár házában lett volna, ez a megjegyzés felesleges lenne. Bámulatos az evangéliumi történetek csendes harmóniája![68]

„Jézus hat nappal a husvét előtt méne Bethániába" (Jn12:1).[69] A Revised Version (és a magyar Károli-fordítás) pontosabban fordítja: „Jézus azért hat nappal a husvét előtt méne Bethániába". De mi a jelentősége az „azért" szónak? S milyen szövegkörnyezethez kapcsolódik? Hiszem, hogy a válasz a Jn11:51-ben található: Kajafás prófétálta, hogy „Jézus meg fog halni a népért", stb. – „Jézus *azért* hat nappal a husvét előtt méne Bethániába". Ő volt az igazi Páskabárány, Aki a népéért áldoztatott fel, s ezért jött Ő Bethániába, ami egy könnyed sétaútnyira volt Jeruzsálemtől, ahol fel kellett Őt áldozni. Nagyon szemléletes, hogy pont azok, akik oly mohón szomjaztak a vérére, mondták: „Ne az ünnepen: hogy zendülés ne legyen a nép között" (Mt26:5 – megismételve a Mk14:2-ben). Isten tanácsvégzése azonban nem keresztezhető, s pontosan abban az órában, amikor a bárányokat áldozták, az igazi húsvéti áldozat is feláldoztatott. De miért „hat nappal a húsvét előtt"? Talán azért, mert Isten úgy döntött: ebben az időszakban kell az embernek kimutatnia, kicsoda is ő valójában.

„Jézus azért hat nappal a husvét előtt *méne Bethániába*". Bethánia emlékezete nem mulaszthat el megpendíteni egy húrt mindazok szívében, akik szeretik az Úr Jézust. Az Ő vére által megvásárolt népe örömmel időzik mindennél, ami kapcsolódik az Ő áldott nevéhez. De ami Bethániát különösen vonzóvá teszi, az nem más, mint hogy egy kis társaságban látjuk Őt, fárasztó útjának mintegy pihenőhelyén. Áldott dolog tudni, hogy volt egy oázis a sivatagban, egy aprócska pont, ahová Ő, Aki „ily ellene való támadást szenvedett el a bűnösöktől", visszavonulhatott ellenségeinek gyűlölete és ellenségeskedése elől. Volt egy csendes sarok, ahol megtalálhatta azokat, akik bár csak keveset tudtak, valóban vonzódtak

[68] Egyéb pontokat, melyek problémát okoztak egyeseknek, a magyarázat menetében tárgyalunk,
[69] A Károli-fordítás szerint: *Jézus azért hat nappal a husvét előtt méne Bethániába – a ford*.

Hozzá. Ez volt az „Élim” a pusztában (2Móz15:27), ahonnan a Megváltó elindult utolsó útjára Jeruzsálembe.

„A hol a megholt Lázár vala, a kit feltámasztott a halálból.” Nagyon áldott bevezetés ez ahhoz, ami ezután következik. Az Úr Jézus így értelmezte Mária rajongását: „az én *temetésem* idejére tartogatta ő ezt” (Jn12:7). Az Atya elrendelt, hogy szeretett Fiát meg kell kenni itt, ebben a bethániai házban, Lázár jelenlétében, akit Krisztus támasztott fel a halálból: ez tanúsította a saját feltámadásának erejét!

„Vacsorát készítének azért ott néki” (Jn12:2). Ez az vacsora nem Márta házában zajlott, amint arról a többi evangélistától értesülünk, hanem Simonéban, aki szintén Bethániában lakott. Őt „a poklos” Simonnak nevezték (ahogyan Mátét is nevezték továbbra is vámszedőnek, még miután Krisztus elhívta is) annak a félelmetes betegségnek az emlékére, amiből az Úr valószínűleg kigyógyította. Nagyon valószínű, hogy Márta és Mária rokona, vagy közeli jó barátja volt, mert az idősebb testvér úgy szolgálta ki a vendégeit, mint a sajátjait, felügyelvén az estét, megtisztelvén őket, mert az eredeti szó ezt látszik sugallni – vessük össze Jézus anyjának viselkedésével a kánai menyegzőn (Jn2). Áldott dolog megfigyelni, hogy ezt a vacsorát *Krisztusnak készítették*, és nem Lázár tiszteletére!

„Vacsorát készítének azért ott néki.” Figyeljük meg a többes számban szereplő igét. Jóllehet ezt a vacsorát „a poklos Simon” házában tartották, nyilvánvaló, hogy Márta és Mária nem kis részt vállaltak a lebonyolításában. Ez, együtt az egész szövegkörnyezettel arra a következtetésre vezet minket, hogy ünnepet ültek a mély hála és imádat kifejezésére Lázár feltámasztása okából. Krisztus azért volt itt, hogy osztozzon a boldogságukban. Az előző fejezetben láttuk Őt együtt sírni a sírókkal, most látjuk, amint együtt örül az örvendezőkkel! Mikor visszaadta Jairus lányának az életét, visszaadta a gyermeket a szüleinek, majd visszavonult. Mikor a naini özvegy fiát támasztotta fel, őt is visszaadta anyjának, majd ismét csak visszavonult. De miért? Mert amennyire a feljegyzésekből megtudhatjuk, őket nem ismerte. Itt azonban, miután feltámasztotta Lázárt, visszatért Bethániába, ahol szerető vendéglátással fogadták. Az Ő öröme az volt, hogy szemlélte örömüket, s osztozott abban a boldogságban, amit a halál által elszakított kötelék Általa történt helyreállítása természetes módon kiváltott. Ez Neki a „viszonzás”: örvendezni az Ő népének örömében. S figyeljünk meg még egy ellentétet. Mikor feltámasztotta Jairus lányát, azt mondta: „adjatok *neki enni*”. Itt, Lázár feltámasztása után *ők adtak Neki enni*!

„Vacsorát készítének azért ott néki.” Ez rámutat egy újabb ellentétre, melyekben az igeszakaszunk bővelkedik. Szolgálata majdnem a legelején, pont mielőtt az első nyilvános „jelet” tette volna, lakodalomba hívták az Úr Jézust. Itt pedig nyilvános szolgálatának majdnem a legvégén, pont miután az utolsó nyilvános „jelet” tette, vacsorát készítettek Neki. De milyen markáns az ellentét! Kánában a vizet változtatta borrá – az életöröm jelképévé, itt, Bethániában megkenetik, tekintettel a temetésére!

„És Mártha szolgál vala fel.” Ez a legáldottabb. Ez volt az ő jellegzetes módja a szeretetének kimutatására. A korábbi alkalommal az Úr gyengéden megfeddte őt, amiért „foglalatos volt a szüntelen való szolgálatban”, s mert sok minden miatt volt aggódó és zavart. Ő azonban nem hagyott fel durcásan mindenestől a szolgálattal. Nem, még mindig szolgált, s nem kevesebb odaadással, de bölcsebben. A szeretet önzetlen. Nekünk nem lakomáznunk kell a saját áldásainkból a nyögdécselő teremtés közepette, hanem inkább nekünk kell lennünk az áldás csatornáinak a körülöttünk levők számára: Jn7:38-39. De figyeljük meg, hogy Márta szolgálata az Úrhoz kapcsolódik: „Vacsorát készítének azért ott néki, és Mártha szolgál vala fel”. Egyedül ez a valódi szolgálat. Nem szabad megpróbálnunk másokat utánozni, még kevésbé azért munkálkodni, hogy hírnevet szerezzünk a buzgóságunknak. A szolgálatot Krisztusnak és Krisztusért kell végeznünk, „buzgólkodván az Úrnak dolgában mindenkor” (1Kor15:58).

„És Mártha szolgál vala fel”: többé már nem Krisztus jelenlétén kívül, mint korábban – figyeljük meg, „magára hagyva” a Lk10:40-ben. „Márta szolgálatában többé nem látjuk a leterheltséget, hanem valami olyasmit, ami ugyanúgy elfogadható, mint a feltámadás örömében és az új életben is annak számára, Aki adta azt. A szolgálat akkor van a valódi helyén, mikor először mindent Tőle kapunk, s ennek öröme, amit Ő Maga nemzett, kedvesen szolgál Neki.” (Malachi Taylor)

„Lázár pedig egy vala azok közül, a kik együtt ülnek vala ő vele.” (Jn12:2) Ez szemléltette a valóban keresztyén helyzetet. Lázár halott volt, de most megelevenedett a halálból, s a Megváltó társaságába került. Így van (helyzetileg) a hívővel is: „Minket, kik meg voltunk halva a vétkek miatt, megelevenített együtt a Krisztussal… és együtt feltámasztott és együtt ültetett a mennyekben, Krisztus Jézusban” (Ef2:5, 6). Mi alkalmasakká tétettünk „a szentek örökségében való részvételre a világosságban” (Kol1:12). Ilyen a mi tökéletes helyzetünk Isten előtt, és nem lehet a szívnek tartós békessége, míg ezt meg nem ragadjuk hit által.

„Lázár pedig egy vala azok közül, a kik együtt ülnek vala ő vele.” Ez többet mutat holmi homályos utalásnál a feltámadás utáni állapotunkról. A racionalizmus eme korában a legbizonytalanabb nézeteket vallják ebben a kérdésben. Sokan látszólag azt képzelik, hogy a keresztyéneknek némileg jobb lesz, mint a testetlen lelkeknek az örökkévalóságban. Sokat beszélnek a tényről, hogy a Szentírás elmondja, „test és vér nem örökölhetik Isten országát”, és a „lelki test” kifejezést úgy tekintik, mint alig többet holmi fantazmagóriánál. Miközben kétségtelen, hogy a Szentírás sok mindent nem mond el erről a dologról, mégis, nem keveset árul el a jövőbeli testeinkről. A szent teste „hasonló lesz” a feltámadott Krisztus dicsőséges testéhez (Fil3:21). Ez tehát egy megdicsőült test lesz, de mégsem anyagtalan. Krisztus testében nem volt vér a feltámadás után, de „húsa és csontja” volt (Lk24:39). Igaz, hogy a testeink nem lesznek alávetve a jelenlegi korlátoknak: elvettetnek erőtlenségben, feltámasztatnak erőben. A „lelki testet” (részben) úgy értelmezzük, mint testet, melyet a lélek irányít – lényünk legmagasabb rendű része. Dicsőséges testünkben fogunk enni. Jairus leányának szüksége volt élelemre, miután visszatért az életbe. Lázárt itt az asztal mellett ülve látjuk. Az Úr Jézus is evett, miután feltámadt a halálból.

„Lázár pedig egy vala azok közül, a kik együtt ülnek vala ő vele.” „Boldog társaságnak kellett lenniük! Ha ugyanis Simont valamennyivel korábban meggyógyította az Úr, ahogyan feltételezzük, akkor a szívének túlcsordulásig tele kellett lennie a kapott kegyelemért. S a feltámadt Lázárral együtt ők ketten micsoda bizonyítékai voltak az Úr hatalmának és jóságának! Csak Isten volt képes meggyógyítani egy leprást, s csak Ő volt képes feltámasztani egy halottat. A leprás meggyógyult, a halott feltámadt, Isten Fia pedig, Aki az egyiket meggyógyította, a másikat feltámasztotta, szintén itt ült az asztal mellett – soha korábban nem mondhattuk a cáfolattól való félelem nélkül, hogy vacsora ilyen körülmények között zajlott.” (C. E. Stuart)

„Mária azért elővévén egy font igazi, drága nárdusból való kenetet, megkené a Jézus lábait” (Jn12:3). Mária gyakran hallgatta a kegyelmes szavakat, melyek az Ő szájából származtak: a dicsőség Ura leült szerény asztalukhoz Bethániában, ő pedig a lábaihoz ült, hogy tanulhasson. A nagy szomorúság órájában együtt sírt velük, majd pedig visszahozta testvérét a halálból, megkoronázván őket szerető kedvességgel és gyengéd kegyelemmel. S miképpen adhatta volna a szeretetének valamiféle jelét Neki, Aki előbb szerette őt? Volt neki egy üveg drága kenete, mely túl értékes volt ahhoz, hogy ő maga használja el, de nem túl értékes az Ő számára. Vette az üveget, eltörte. És kitöltötte Rá mély vonzalma, kimondhatatlan ragaszkodása, imádó rajongása jeleként. A Jn12:5-ből megtudjuk, hogy ennek a kenetnek az ára egyenlő volt egy munkás *egész évi* bérével (v. ö. Mt20:2)! S figyeljük meg alaposan, hogy Máriát erre a cselekedetre nem hirtelen impulzus indította fel: „az én

temetésem idejére tartogatta ő ezt" (Jn12:7) – a szó azt jelenti „szorgalmasan őrizni", és a Jn17:12- 15-ben is szerepel!

„Mária azért elővévén egy font igazi, drága nárdusból való kenetet, megkené a Jézus lábait." Mária cselekedete a központi helyet foglalja el ezen a boldog helyszínen. A kenet nagyon „drága" volt, de nem elég drága ahhoz, hogy ne töltse ki Isten Fiára. Mária itt nemcsak a saját szeretetét fejezte ki, hanem bizonyságot tett Krisztus személyének felbecsülhetetlen értékéről is. Abba fogott bele, amit Neki és Általa kellett megtenni: a temetésre kente Őt meg. Az emberek utálták és megvetették Őt, és a leggyalázatosabb halálra készültek adni. Mielőtt azonban egyetlen ellenség is rávethette volna a kezét, szerető kezek kenték Őt meg először! Ezzel újabb és gyönyörű ellentét jelenik meg a történetben.

„Mária azért elővévén egy font igazi, drága nárdusból való kenetet, megkené a Jézus lábait." Márk elmondja nekünk, hogy „eltörte az alabástrom edényt", mielőtt kitöltötte volna a kenetet a Megváltóra. Ez jelképesen az Ő testének megtöretéséről beszél, amelynek az úrvacsora során megtört kenyér a tartós emléke. Mind Máté, mind Márk elmondják, hogy a kenetet Krisztus *fejére* töltötte. Ez nem ellentmondás. Nyilvánvalóan Mária megkente mind a fejét, mind a lábát, de János a leghelyesebben csak az utóbbit említi, mert Isten Fia esetében az volt a helyénvaló, hogy a teremtmény a porban foglaljon Előtte helyet!

„És megtörlé annak lábait a saját hajával" (Jn12:3). Mennyire élvezi a Szentlélek annak feljegyzését, ami szeretetből, és Krisztus dicsőségére történt! Milyen sok apró részletet megőrzött nekünk Mária imádatával kapcsolatosan! Elmondja, miféle kenet volt ez, milyen edényben volt, mekkora volt a súlya, és az értéke, most pedig elmond valamit, ami a legáldottabb módon emeli ki Máriának a Krisztus dicsőségével kapcsolatos ítélőképességét. Megértett valamit abból, ami kijárt Neki, ezért a megkenés után a „hajával" törölte meg a lábát – ami az ő „dicsősége" (1Kor11.15)! Csendes cselekedete szétterjesztette Krisztus, mint végtelenül becses Személy illatát. Júdás árulása előtt Krisztus megkapja Mária ragaszkodásának bizonyságtételét. Ezzel az Atya ütötte rá a legmélyebb rajongás pecsétjét Rá, Akit elárulni készültek.

„A ház pedig megtelék a kenet illatával." (Jn12:3) Ez a leglényegesebb részlet, melyet a szinoptikusok nem említenek, de ide a legjobban illik. Máté és Márk elmondják, milyen parancsot adott Krisztus: „Valahol csak prédikálják ezt az evangyéliomot az egész világon, a mit ez az asszony cselekedett, azt is hirdetni fogják az ő emlékezetére" (Mk14:9). Ezt János nem említi. Ehelyett elmondja, hogy „a ház pedig megtelék a kenet illatával". A többi evangéliumban folytatódik az „ünnepség", itt Krisztus személyének illata tölti be „a házat". Ez sokat sejtető: nemcsak „egy szoba", de az egész „ház" betelt Krisztus nárdusolajjal megkent Személyének édes illatával. Az emberek a háztetőn is hamarosan megérzik majd, hogy odalent valami édeset kínáltak fel. S vajon az angyalok ne tudnák fenn, hogy mi itt mit kínálunk fel Krisztusnak alant (v. ö. 1Kor11:10, stb.)?

„Mária nem prédikációt hallgatni jött ide, jóllehet a legelső Tanító volt jelen. Most nem az volt a célja, hogy a lábaihoz üljön és hallgassa a szavát, bármennyire áldott dolog volt is az a maga idejében. S nem is azért jött, hogy a kéréseit Elébe tárja. Volt idő, mikor a legnagyobb alázatossággal vetette magát a lábai elé, mondván: 'Uram, ha itt voltál volna, nem halt volna meg az én testvérem'. Most azonban nem arra gondolt, hogy könyörögjön Hozzá, mint egyetlen forrásához, hiszen a testvére ott ült az asztalnál. Nem azért jött, hogy a szentekkel találkozzon, jóllehet becses szentek voltak ezek, mert meg van írva: 'Szereti vala pedig Jézus Márthát és annak nőtestvérét, és Lázárt'. A velük való közösség szintén áldott volt, és kétségtelenül gyakori, de most nem a közösség volt az ő célja. Nem a világgal folytatott heti küzdelem fáradsága és vesződsége után jött Hozzá felfrissülni, bár biztos, hogy a többi szenthez hasonlóan ő is ismerte a pusztaság megpróbáltatásait, s valószínűleg nálánál jobban senki sem ismerte a felfrissülés Benne rejlő áldott forrásait. Abban a pillanatban jött, amikor a világ a legnagyobb gyűlöletét készült kifejezni Vele szemben, s azért jött, hogy

kitöltse, amit régóta őrizgetett (Jn12:7), ami a legértékesebb volt a számára, s minden földi javát képezte, arra a Valakire, aki foglyul ejtette a szívét és befogadta szeretetét. Nem gondolt a poklos Simonra, nem törődött a tanítványokkal, bátyja és nővére testben és az Úrban nem kötötték le a figyelmét. 'Csak Jézus' töltötte be a lelkét, a szemei Rá szegeződtek. A bámulat, a tisztelet, az imádat, az áldás volt egyetlen gondolata, s mindez annak tiszteletére, Aki 'minden volt mindenben' a számára, s biztos, hogy az efféle imádat volt a legfelüdítőbb az Ő számára." (Simple Testimony)

„Monda azért egy az ő tanítványai közül, Iskáriótes Júdás, Simonnak fia, a ki őt elárulandó vala: Miért nem adták el ezt a kenetet háromszáz dénáron, és miért nem adták a szegényeknek?" (Jn12:4-5) Micsoda ellentéte volt ez Mária szeretetteljes tiszteletének! De miképpen méltányolta volna az ő rajongását az, akinek nem volt szíve Krisztus számára? A leglátványosabb ellentéteket látjuk e között a két jellem között. Mária önként adta azt, ami háromszáz dénárnál is többet ért, rögtön ezután Júdás harminc ezüstpénzért adta el Krisztust. Mária „Simon házában" volt, Júdás „Simon fia" volt. Máriának „alabástrom edénye" (Mk14:3), Júdásnak „erszénye" volt (Jn12:6). Mária imádó, Júdás tolvaj. Mária mindenki figyelmét az Úrra irányította, Júdás elfordítani igyekezett mindenki gondolatait az Úrról a „szegényekre". Ugyanabban a pillanatban, mikor a Sátán Júdás szívét a Krisztus elleni legrosszabbra ösztönözte, a Szentlélek hatalmasan felindította Máris szívét, hogy öntse ki Iránta érzett szeretetét. Mária rajongása helyet biztosított a számára mindenki szívében, akik befogadták az evangéliumot, Júdás pedig áruló cselekedetével „a saját helyére" került – a pokolba!

Ez az evangélium mindent visszavezet a forrásához. A Mt26:8-ból megtudjuk, hogy „Látván pedig ezt [Mária szeretetének kifejezését] az ő tanítványai, bosszankodának, mondván: Mire való ez a tékozlás?" De János rámutat arra, aki a mérget az elméjükbe fecskendezte. *Júdás* volt az eredeti tiltakozó, s az ő gonosz példája befolyásolta a többi apostolt. Micsoda komoly esete ez annak, mikor a gonosz közlések megrontják a jó magaviseletet (1Kor15:33)! Itt mindenre fény derül. S ahogyan János az egyetlen, aki megadja az Urat megkenő asszony nevét, úgy egyedül ő adja meg azt is, ki volt az, aki kritizálni kezdte Máriát.

A Jn12:3-ban a hit és a szeretet olyan odaszántságát láttuk, melyet más hívőben soha. A rózsabokor mögött azonban ott lappangott a kígyó. Ez nagyon emlékeztet minket a Zsolt23:5-re: „Asztalt terítesz nékem *az én ellenségeim előtt*; *elárasztod* fejem *olajjal*". Júdás zúgolódása Mária imádata után a legkomolyabb jelentőségű. Krisztus igazi értékelése mindig kiváltja a gyűlöletet azokból, akik a Sátánéi. Rögtön miután még csecsemőként imádták a keleti bölcsek, Heródes megpróbálta meggyilkoltatni. Rögtön miután az Atya „szeretett Fiának" jelentette Őt ki, a Gonosz negyven napon át kísértette. Az apostolokat elfogták és börtönbe zárták, mert Izrael vezetői felbőszültek amiatt, hogy „ők a népet tanítják, és hirdetik a Jézusban a halálból való feltámadást" (Csel4:2). Így majd a jövőben is sokakat lefejeznek „a Jézus bizonyságtételéért" (Jel20:4).

„Miért nem adták el ezt a kenetet háromszáz dénáron, és miért nem adták a szegényeknek?" (Jn12:5) Ez a kapzsi lélek kritikája volt. Milyen szűklátókörű! Milyen aljas az elképzelése! Azzal érvelt, hogy a drága kenetet, amit Krisztusra öntött Mária, el kellett volna adni. Úgy vélte, így pocsékba ment (Mk14:4). Az ő „pocsékolásról" alkotott elképzelése a végtelenségig faragatlan és anyagias volt. A szeretetet sohasem „pocsékolják". A nagylelkűséget sohasem „pocsékolják". Az áldozatot sohasem „pocsékolják". A szerette semmit sem sajnál a szeretet Urától! A szeretet a legdrágább nárdusolaját is értéktelenek tartja Hozzá képest. A szeretet nem képes Neki eleget adni. S mikor szeretetből adunk Krisztusnak, a szolgáinak és a népének sem adhatunk eleget. Milyen szépen fejezi ezt ki a Fil4:18: „Megkaptam pedig mindent, és bővölködöm; beteltem, vévén Epafróditustól, a mit küldöttetek, mint kedves jó illatot, kellemes, tetsző áldozatot az Istennek"!

Júdásban nem volt szeretet Krisztus iránt, ezért lehetetlen volt a számára, hogy értékelje, amit érte tettek. Ez nagyon komoly: három éven át a legszorosabb kapcsolatban volt a megváltottakkal, de még mindig a pénz szeretete irányította a szívét. A Krisztus iránti hidegszívűség és az Ő ügye iránti fukarság mindig együtt járnak. „A kinek pedig kevés bocsáttatik meg, kevésbé szeret" (Lk7:47). Sok vallásoskodó keresztyént fertőzött meg manapság a júdási lelkület. Ők teljességgel képtelenek megérteni az Úr iránti valódi buzgóságot és odaszántságot. Úgy tekintenek rá, mint fanatizmusra. S ami a legrosszabb, ezek az emberek megpróbálják elrejteni fukarságukat azzal, hogy keresztyén célokra adakoznak a szegények iránti állítólagos szeretetből: „a jótékonyság otthon kezdődik" ugyanezt a lelkületet fejezi ki. Az igazság viszont az, s ez számtalanszor bebizonyosodott az elmúlt évszázadok során, hogy azok, akik a legtöbbet tesznek a szegényekért, ugyanazok, akik a legszabadosabbak Krisztus ügyének támogatásában. Egyetlen keresztyént se billentsen ki a jócselekedetek türelmes folytatásából az azoktól származó durva kritika, akik nem értik. Nem szabad elvárnunk a professzoroktól, hogy bármit is tegyenek Krisztusért, ha nem érzik, hogy Krisztus lekötelezettjei.

„Miért nem adták el ezt a kenetet háromszáz dénáron, és miért nem adták a szegényeknek?" Ezek voltak Júdás *első* feljegyzett szavai az evangéliumokban, s mennyire kimutatták a szívét! Aljas kapzsiságát a jótékonyság álarca alá igyekezett elrejteni. Úgy pózolt, mint a szegények barátja, miközben lelkét a kapzsiság mozgatta. Eszünkbe juttatja ez képmutató „csókját". Komoly dolog szembeállítani utolsó szavaival: „Vétkeztem, hogy elárultam az ártatlan vért" (Mt27:4).

„Ezt pedig nem azért mondá, mintha néki a szegényekre volna gondja, hanem mivelhogy tolvaj vala, és nála vala az erszény, és amit abba tesznek vala, elcsené." (Jn12:6) Jó dolog gondoskodni a szegényekről, de abban a pillanatban Isten minden gondolata az Ő Fiának Személyére és munkájára irányult, amit az bizonyít, hogy felindította Máriát a Megváltó megkenésére a temetésre. A szegények megsegítésére mindig voltak lehetőségeik, s helyes volt azt tenni. De összevetni őket az Úr Jézussal egy ilyen pillanatban nem volt más, mint kiemelni őket a helyükről, és szem elől téveszteni Őt, Aki a legbecsesebb volt Isten számára.

Júdás szemmel láthatóan az apostolok társaságának pénztárosaként tevékenykedett (v. ö. Jn13:29), vigyázván azokra az ajándékokra, amiket az Úr és tanítványai kaptak. A Szentlélek azonban azt mondja itt nekünk, hogy „tolvaj" volt. Úgy hiszem, ez azt sugallja, hogy a „mező" (vagy „birtok"), amit „a hamisságának béréből" (vagy „gonosz cselekedetének árából") vásárolt (Csel1:18), ugyanabból a pénzből származott, amit ebből az erszényből lopkodott. Rendszerint ezt a „mezőt" összekeverik azzal a „mezővel", amit a Mesterének elárulásáért kapott harminc ezüstpénzből vásároltak. De *azt* a pénzt ő *visszaadta* a főpapoknak és a véneknek (Mt27:3, 5), akik abból vették meg „a fazekasnak mezejét idegenek számára való temetőnek" (Mt27:7).

„Monda azért Jézus: Hagyj békét néki" (Jn12:7). Milyen áldott! Krisztus mindig készen áll arra, hogy megvédje az Övéit! Itt a jó Pásztor védte a juhait a farkastól. Júdás elítélte Máriát, s a többi apostol visszhangozták a kritikát. Az Úr azonban elfogadta az ő ajándékát. Valószínűleg más vendégek is félreértették a cselekedetét: hóbortosnak látszott, s a szegényekkel szembeni kötelezettség elhanyagolásának. Krisztus azonban ismert indítékát, és dicsérte a tettét. Így egy napon majd meg fog jutalmazni még egy pohár vizet is, amit az Ő nevében adtak. „Hagyj békét neki": vajon ez nem előképe annak, ahogyan Ő, mint Ügyvéd, visszaveri az ellenség támadásait, aki éjjel és nappal vádolja a testvéreinket Isten előtt (Jel12:10)?

„Az én temetésem idejére tartogatta ő ezt." (Jn12:7) Ez még egy ellentétre mutat rá. Más asszonyok „drága keneteket vásárlának, hogy elmenvén, megkenjék őt" (Mk16:1) miután meghalt, Mária „a temetésére nézve" *kente meg* Őt (Mt26:12) hat nappal a halála előtt! Az ő

hite megragadta a tényt, hogy meghalni készül – az apostolok nem hittek ebben (lásd Lk24:21, stb.). Mária sokat tanult az Ő lábainál! Milyen sokat mulasztunk a magunk hibájából ebben a dologban!

Máté és Márk hozzátesznek még egy igeverset, amit János helyesen hagyott ki. „Bizony mondom néktek: Valahol csak prédikálják ezt az evangyéliomot az egész világon, a mit ez az asszony cselekedett, azt is hirdetni fogják az ő emlékezetére." (Mk14:9) Ő, Akinek a neve „kiöntött drága kenet" (Én1:3) megdicsérte azt, aki nem tudatosan, de betöltötte a próféciát: „Mikor a király az ő asztalánál ül, nárdusnak jóillatja származik én tőlem" (Én1:12). Az Ő megkenésével önmagát kente meg: az ő szeretete volt a márvány, amire felvésték a nevét és a tettét. Figyeljünk meg még egy ellentétet: Mária mulandó balzsamot töltött Krisztusra, Krisztus örökre bebalzsamozta a nevét az Ő dicséretének édes illatába. Micsoda bizonysága ez annak, hogy Krisztus soha nem fogja elfelejteni azt a cselekedetet, legyen bármilyen csekély is, amit teljes szívvel cselekednek az Ő nevéért és Neki!

„Ezek után azt is megjegyezzük, hogy bár ez nem képes csökkenteni Júdás bűnét a kapzsiságát bármi mássá, mint kapzsisággá változtatva, mégis, alantas tiltakozásán át ismerjük meg Mária szeretetének bőkezűségét. Ami Júdás tiltakozását illeti, abból nem származott volna Mária számára dicséret. Az ő gonosz véleménye nélkül viszont nem ismertük volna meg teljességgel Mária adakozó kezét. Biztos, hogy 'az emberek haragja megdicsőít téged'! (Zsolt76:11)" (Dr. John Brown)

„Mert szegények mindenkor vannak veletek, én pedig nem mindenkor vagyok." (Jn12:8) Van itt egy aprócska pont a görögben, ami a legfontosabb, s kiemeli a Szentírás rendkívüli pontosságát. Az előző vers „Hagyj békét (aphes) neki", egyes számban van, míg itt a „szegények mindenkor vannak (exete) veletek" többes számban szerepel. A „Hagyj békét neki" az Úr Júdásnak szóló feddése, aki az első volt Mária elítélésében. Itt, a 8. versben az Úr a tizenkettőhöz szól, akik közül sokakra volt hatással az áruló megjegyzése. Figyelemre méltó módon mutatja ez meg a szóban forgó esemény feljegyzései közötti tökéletes összhangot és kiegészítő jelleget. Csodáljuk meg a Szentírás csendes harmóniáját!

„Mert szegények mindenkor vannak veletek, én pedig nem mindenkor vagyok." (Jn12:8) Nagyon mélyenszántó üzenet van ezekben a szavakban a szívünk számára. Mária Krisztus *társa* volt a szenvedésekben, s erre a *lehetősége* rövid volt és csakhamar tovatűnt. Ha Mária elmulasztotta volna megragadni az alkalmat, hogy a szeretet bizonyságtételével adózzon Krisztus Személye becses mivoltának abban a pillanatban, az egész örökkévalóságon át sem lett volna erre újabb alkalma. Milyen pompásan illett az alkalomhoz az Ő bizonyságtétele Krisztus halálának jó illatához Isten előtt, mikor az emberek csak egy gonosztevő keresztjére találták méltónak Őt! Mária „a temetésére nézve" kente Őt meg. De milyen hamar elmúlik az efféle lehetőség! Hasonlóképpen mi is abban a kiváltságban részesülünk, hogy bizonyságot tehetünk Róla az elvettetésének eme színpadán. Nekünk is meg van engedve, hogy társai legyünk a szenvedéseiben. Hamarosan azonban mindörökre elmúlik tőlünk ez a lehetőség! Valódi értelemben vonatkoznak Krisztus eme, Máriához intézett szavai ránk is: „én pedig nem mindenkor vagyok (veletek)". Hamarosan belépünk az Ő dicsőségével való közösségbe. Ó bárcsak késztetne minket az Ő szeretete mélyebb odaszántságra, hűségesebb bizonyságtételre az Ő végtelen érdemességéről, valamint arra, hogy jobban kivegyük a részünket az Ő szenvedéseiből a világ általi elvettetésének eme órájában!

„Mert szegények mindenkor vannak veletek, én pedig nem mindenkor vagyok." Még egy gondolatot erről a versről, mielőtt továbblépnénk. Urunk eme szavai: „én pedig nem mindenkor vagyok (veletek)" teljességgel cáfolják az átlényegülés pápista koholmányát. Ha a nyelvezet bármit is jelent, Krisztusnak ez a konkrét kijelentése pozitív módon tagadja az Ő „valódi jelenlétét" a kenyér és a bor formájában az úrvacsora során. Lehetetlenség összhangba

hozni ezt az istenkáromló katolikus tantételt a Megváltó eme félreérthetetlen kijelentésével. A „szegények mindenkor vannak veletek” szertefoszlatja a szocializmus hiábavaló álmát is.

„A zsidók közül azért nagy sokaság értesült vala arról, hogy ő ott van: és oda menének nemcsak Jézusért, hanem hogy Lázárt is lássák, a kit feltámasztott a halálból.” (Jn12:9) „Ez a mondat az emberi természet igazi bemutatása. A kíváncsiság az ember egyik legközönségesebb és legerősebb mozgatórugója. A valami szenzációs és rendkívüli meglátásának szeretete majdnem egyetemes. Mikor az emberek képesek voltak együtt látni a csoda alanyát, és Őt, Aki a csodát tette, nem csoda, ha tömegével özönlöttek Bethániába.” (Ryle püspök)

„A papifejedelmek pedig tanácskozának, hogy Lázárt is megöljék; mivelhogy a zsidók közül sokan ő miatta menének oda és hivének a Jézusban.” (Jn12:10-11) „Lázár ennek az eseménynek a során formáló elemként van megemlítve a zsidók gyűlöletének leleplezésében, ami az Úr halálához vezetett: figyeljük meg a csúcspontot az említések egyszerű összekapcsolásával az 1. versben, majd a 2. versben – ez volt az ok, amiért a zsidók Bethániába özönlöttek a 9. versben, – valamint a főpapok ellenségességének közös célját, ami Jézusra irányult a 10. versben.” (Alford) Figyeljük meg, nem a farizeusok, hanem a „papifejedelmek” (akik szadduceusok) voltak azok, akik „tanácskozának, hogy Lázárt is megöljék”. Őt is megölték volna, mert látványos bizonyság volt ő ellenük, akik tagadták a feltámadás igazságát. S milyen félelmetes a szívük állapota: inkább gyilkosságot követnek el, semmit elismerjék, hogy tévedtek.

Az érdeklődő olvasó tanulmányozza az alábbi kérdéseket:

1. Mit tanít a 13. vers a próféciákról?
2. Miért egy „fiatal szamár” szerepel a 14. versben?[70]
3. A 15. versből (v. ö. Zak9:9) miért hiányoznak egyes szavak?
4. Milyen értelemben „jött” Jézus Királyként? (15. vers)
5. Miért nem „értettek” a tanítványai? (16. vers)
6. Miért pont itt van a 17. vers?

[70] Az angol változatban „young ass”, azaz „fiatal szamár” szerepel – *a ford.*

42. fejezet: Krisztus bevonulása Jeruzsálembe, Jn12:12-20

Az előttünk álló igeszakasz összegzése az alábbi:

1. A tömeg elébe megy Jézusnak, 12. vers.
2. A nép örömteli üdvözlése, 13.vers.
3. A Megváltót szamárhátra ültetik, 14. vers.
4. A Király bemutatkozik Izraelnek, 15. vers.
5. A tanítványok tudatlansága, 16. vers.
6. Az ok, amiért a nép Jézust kereste, 17-18. versek.
7. A farizeusok bánata, 19. vers.

Az előttünk álló igeszakasz felhívja a figyelmünket Urunk földi pályafutásának legfigyelemreméltóbb eseményeire. Maga a tény, hogy ezeket mind a négy evangélista feljegyzi, azonnal jelzi a szokatlan pillanatot. Az itt elmondott esemény a szokatlan jellege miatt figyelemre méltó. Teljesen eltér mindentől, amit az evangéliumok feljegyeznek az Úr Jézusról. Ettől kezdve azt látjuk, hogy amennyire csak lehetséges, visszavonul a nyilvános szerepléstől, elvonul a pusztába, elkerül mindent, aminek bemutatás jellege van. Nem keltett figyelmet: „nem versengett, és nem kiáltott, az utcákon senki nem hallotta szavát" (Mt12:19). Megparancsolta a tanítványainak, hogy „senkinek se mondják, hogy ő a Jézus Krisztus" (Mt16:20). Mikor feltámasztotta Jairus lányát, „erősen megparancsolá nékik, hogy ezt senki meg ne tudja" (Mk5:43). Mikor lejött az átváltozás hegyéről, megparancsolta a tanítványainak, „hogy senkinek se beszéljék el, a mit láttak vala, csak a mikor az embernek Fia a halálból feltámad" (Mk9:9).

Szeretnénk az olvasó figyelmét Krisztus Jeruzsálembe történt bevonulása módjának főleg az *egyediségére* irányítani, mert minél jobban megragad ez minket, annál jobban megértjük az Őt mozgató indítékot. „Jézus azért, a mint észrevevé, hogy jőni akarnak (a sokaság, akiket jóltartott) és őt elragadni, hogy királylyá tegyék, ismét elvonula egymaga a hegyre" (Jn6:15). Mikor a testvérei sürgették: „mutasd meg magadat a világnak" (Jn7:4), ezt válaszolta: „az én időm még nincs itt". Itt, épp ellenkezőleg azt látjuk, hogy nyilvánosan lép be Jeruzsálembe, hatalmas tömegtől kísérve úgy, hogy még a farizeusok is ezt mondják: „Ímé, mind e világ ő utána megy". S figyeljük meg alaposan, hogy Maga Krisztus kezdeményezett itt minden dologban. Nem a tömeg hozott Neki egy gazdagon feldíszített állatot, s nem is a tanítványok adták a szamárcsikót, és kérték meg, hogy arra üljön. Az Úr volt az, Aki elküldte két tanítványát Béthfágéba, hogy hozzá el azt, és Ő indította arra a szamár tulajdonosát, hogy adja oda (Lk19:33). S mikor egyes farizeusok megkérték, hogy feddje meg tanítványait, Ő így válaszolt: „Mondom néktek, hogyha ezek elhallgatnak, a kövek fognak kiáltani" (Lk19:40).

Miképpen adhatunk hát számot erről a meglepő álláspontváltozásról Krisztus részéről? Mi a viselkedésének valódi magyarázata? A kérdésre adandó válasz keresése során az emberek a legvadabb képzelgésekbe bocsátkoztak, melyek közül a legtöbb nagy szégyent hozott Urunkra. Az igemagyarázók közül a legjobbak a tömegek boldog ünneplésében Krisztus hatalmának a bizonyítékát látják. Szerintük arra indította a tömeget, hogy Királyukként fogadják Őt, bár hogy miért kellett itt így cselekednie, az egyáltalában nem világos. Mint ahogy az sem, hogy a szívük Általa történt felindítása miért csak ilyen átmeneti hatást váltott ki, hiszen négy nappal később ugyanez a tömeg ordította, hogy „Feszítsd meg Őt". Nekünk tehát valahol máshol kell keresnünk ennek az eseménynek a kulcsát.

Aligha kell mondanunk, hogy itt is, mint mindenütt az Úr Jézus tökéletességei áldott módon vannak bemutatva. Két dolog elvitathatatlan: az Úr Jézus mindig az Atya dicsőségét szeme előtt tartva cselekedett, s mindig Atyja Ígéjével teljes összhangban járt. „A

könyvtekercsben" írva volt Róla, s mikor megtestesült, kijelentette: „jövök, hogy teljesítsem a Te akaratodat". Ezeket a fontos megfontolásokat észben kell tartanunk, mikor az előttünk álló problémára keressük a megoldást. Ezen kívül, emlékeznünk kell, hogy az Atya tanácsvégzése mindig *a Fiú dicsőségét* tartotta szem előtt. Ezeknek az alapelveknek az alkalmazásával a jeruzsálemi bevonulásra derül majd fény annak magyarázatára.

Akkor hát miért küldött az Úr Jézus egy szamárért, nyergelte azt meg, és lovagolt be rajta a királyi városba? Miért tűrte feddés nélkül, hogy a tömeg a „hozsannáival" köszöntse? Miért engedte meg nekik, hogy a Királyuknak mondják, mikor kevesebb, mint egy hét múlva készült letenni az életét bűnért való áldozatul? A válasz egyetlen mondatba az, hogy *azért, mert az Írások ezt követelték*! Itt, mint mindenütt, az Ő Atyjának Ígéje mozgatta Őt. Az iránta való szerető engedelmesség, Aki Őt elküldte, volt mindig is tetteinek mozgatórugója. Mikor megtisztította a templomot, az a Zsolt69:10 beteljesedése volt. A bizonyság, amit Magáról mondott, ugyanaz volt, mint amit az ószövetségi Írások is hirdettek (Jn5:39). Mikor azt mondta a kegyetlen kereszten: „Szomjúhozom", az nem annak érdekében hangzott el, hogy a szenvedéseit megkönnyítse, hanem „hogy beteljesedjék az írás" (Jn19:28). Így itt is oly módon vonult be Jeruzsálembe, hogy az Írások beteljesedjenek.

Milyen Írások? A válasz erre a kérdésre visszavisz minket először is ahhoz a próféciához, amit a haldokló Jákób mondott, s ami arra vonatkozott, ami majd az utódaira fog következni „az utolsó napokban" – ez az ószövetségi kifejezés a Messiás időszakára vonatkozik, mely az első eljövetelével kezdődött, és a második eljövetelével zárul.[71] Isten által ihletett nyilatkozatában az idős pátriárka kijelentette: „Nem múlik el Júdától a fejedelmi bot, sem a vezéri pálcza térdei közűl; míg eljő Siló, és a népek néki engednek. Szőlőtőhöz köti szamarát, és nemes venyigéhez szamara vemhét, ruháját borban mossa, felöltőjét a szőlő vérében." (1Móz49:10-11). A „pálca" szó itt *törzsi kormánypálcát* jelent. Júdának meg kellett őriznie törzsének függetlenségét a Messiás eljöveteléig. Ennek beteljesedését látjuk az evangéliumokban. Noha a tíz törzset már réges-rég fogságba vitték, ahonnan soha nem tértek vissza, Júda (a „zsidók") még mindig Palesztinában volt, mikor Isten Fia megtestesült és az emberek között lakozott. A próféciáját folytatván Jákób kijelentette: „míg eljő Siló [a *Békességszerző* – v. ö. 'a te békességed', Lk19:42], és a népek néki engednek". Ez először akkor teljesedett be, mikor Krisztus hivatalosan bevonult Jeruzsálembe. De figyeljük meg a következő szavakat: „szőlőtőhöz köti szamarát, és nemes venyigéhez szamara vemhét". A „szőlőtő" Izrael volt (Ézs5, stb.), a „nemes venyige" Maga Krisztus (Jn15:1). Itt tehát *maga a tény* volt profetikusan kijelentve. Ez azonban semmiképpen sem meríti ki a biblikus választ a kérdésünkre.

Most rátérünk a Dánielen keresztül adott figyelemre méltó próféciára „a hetven hétről". Ezt a próféciát a Dán9:24-27-ben olvashatjuk. Most nem próbáljuk meg magyarázni,[72] bár szükséges utalni rá. Ez a prófécia akkor adatott, mikor Izrael a babiloni fogságban volt. Benne Isten közölte annak az időtartamnak a hosszát, aminek el kell telnie addig a napig, míg Izrael hamissága eltöröltetik, és elhozatik az örök igazság. A „hetven hét" az időszak mérésére szolgált. A héber „hetet" jelentő szó a „hebdomad", melynek jelentése egyszerűen *hét(éves)*. A „hetven évhét" adja meg tehát az igazi jelentést, amiben minden évhét („hebdomad") hét évének felel meg. A „hetven hét" tehát 490 évet jelent.

A „hetven hét" három nem egyforma részre oszlik. Hét „hetet" kellett eltölteni Jeruzsálem újjáépítésével: Ezsdrás és Nehémiás könyvei írják le ennek a beteljesedését. Miután Jeruzsálemet helyreállították, hatvankét „hétnek" kellett eltelnie „a Messiás-fejedelemig". Aztán ezt olvassuk: „A hatvankét hét mulva [hozzáadván az első hetet összesen hatvankilenc] pedig kiirtatik a Messiás." Itt tehát konkrét számítással, valamint egy

[71] A Károli-fordításban „a messze jövőben" kifejezés szerepel – *a ford.*

[72] Ezt a csodálatos és fontos próféciát alaposan, érdekesen és hasznosan magyarázza Mr. Philip Mauro a „Seventy Weeks and the Great Tribulation"-ban. (A hetven évhét és a nagy nyomorúság)

figyelemre méltó és a legfontosabb messiási próféciával van dolgunk. A „Messiás-fejedelemnek” (v. ö. Jel1:5) meg kellett jelennie Jeruzsálemben a hatvankilencedik „hét” elteltével (figyeljük meg, „a te szent városod” a Dán9:24-ben), vagy még konkrétabban: pontosan négyszáznyolcvanhárom évvel azután, hogy Isten átadta ezt a próféciát szeretet szolgájának.

S ez az a prófécia, mely beteljesedett, s amelyeik megadja a kulcsot ahhoz, amiről a János 12-ben itt olvasunk. Az Úr Jézus bevonulása Jeruzsálembe ezen a sokat ígérő módon nem volt más, mint a Messiás *formális és hivatalos bemutatkozása Izraelnek az ő fejedelmükként*. „Az eljövendő fejedelem” című legkiválóbb könyvében a néhai Sir Robert Anderson meggyőző bizonyítékokat sorakoztatott fel arról, hogy Megváltónk *pont azon a napon* vonult be Jeruzsálembe, ami a hatvankilencedik „évhét” befejező napja volt. Röviden idézünk a mesterművéből.

„Az evangélium történetének egyetlen tanulmányozója sem véti el annak meglátását, hogy az Úr utolsó jeruzsálemi látogatása nemcsak tényében, de céljában is a küldetésének döntő pillanata volt, a cél, melyre irányult. Miután az első jelek megadása után a nemzet elutasította messiási követeléseit, Ő kikerülte azok minden nyilvános elismerését. Most azonban szavainak és cselekedeteinek kettős bizonysága teljes mértékben felajánltatott. Bevonulása a szent városba egyrészről a messiási követeléseinek kihirdetése volt, másrészről viszont a végzetének elfogadása. Apostolainak újra és újra azt a parancsot adta, hogy ne tegyék Őt ismertté. Most azonban elfogadta ’a tanítványok sokaságának’ éljenzését, és haragosan elhallgattatta a farizeusokat.

Az ezután következő szavak teljes jelentősége a Lukács evangéliumában megbúvik egy kis beszúrásban a szövegbe. Amikor kitört a kiáltás a tanítványaiból, ’Hozsánna Dávid Fiának: Áldott, a ki jő az Úrnak nevében, az Izráelnek ama királya!’, ő a szent város felé nézett és így kiáltott: ’Vajha megismerted volna te is, *csak e te mostani napodon is*, a mik néked a te békességedre valók! de most elrejtettek a te szemeid elől’ (Lk19:42). Jeruzsálem meglátogatásának ideje eljött, de a város nem ismerte ezt fel. A nemzet már sokkal előtte elvetette Őt, de ez volt az a predesztinált nap, mikor a döntésük visszavonhatatlanná vált.”

Még egy próféciát kell megvizsgálnunk, bizonyos értelemben a legcsodálatosabbat. Ha Isten Jákóbon keresztül jelentette be a nép összegyűjtését a Békességszerzőhöz, ha Dániel által jelentette be a pontos évet és napot, mikor Izrael Messiásának nyilvánosan meg kell jelennie a Fejedelmükként, úgy Zakariáson keresztül a jeruzsálemi bevonulásának módját is bejelentette. A Zak9:9-ben ezt olvassuk: „Örülj nagyon, Sionnak leánya, örvendezz, Jeruzsálem leánya! Ímé, jön néked a te királyod; igaz és szabadító ő; szegény és szamárháton ülő, azaz nőstényszamárnak vemhén.” Amint látni fogjuk, egyes szavait ennek a próféciának nem idézi az evangélium, így ennek a jóslatnak (mint minden más próféciának) lesz még egy beteljesülése: teljességgel akkor valósul meg, mikor az Úr Jézus visszatér a Földre.

Mielőtt rátérnénk a részletes magyarázatra, hadd kommentáljuk röviden azt, ami előttünk van. Krisztus a hivatalos jeruzsálemi bevonulásával legalább három olyan próféciát teljesített be, melyek évszázadokkal azelőtt adattak, s melyek olyan kis részleteket is magukba foglaltak, hogy csak egyetlen magyarázatuk lehetséges: *Maga Isten* adta ezeket. Ez a Szentírás *isteni ihletettségének* legelvitathatatlanabb és legdöntőbb bizonyítéka az összes között. Csak az képes pontos jóslatokat adni arról, hogy mi történik majd sok generáció múltán, aki a kezdettől fogva ismeri a véget. Mennyire garantálja a feljegyzett beteljesedése ezeknek a próféciáknak (és sok másiknak) azokét, amelyek még a jövőre vonatkoznak!

„Másnap a nagy sokaság, a mely az ünnepre jött vala, hallván, hogy Jézus Jeruzsálembe jő, pálmaágakat vőn, és kiméne elébe, és kiált vala: Hozsánna: Áldott, a ki jő az Úrnak nevében, az Izráelnek ama királya!” (Jn12:12-13) Fontos megfigyelni ennek az idézetnek a kezdőszavait. Itt a jelen fejezet első versének folytatását látjuk: „Jézus azért hat nappal a husvét előtt méne Bethániába”. A húsvétot megelőző héten Jeruzsálem tele volt

zsidókkal, akik csapatostól jöttek Palesztina minden részéből. Korábban jöttek, hogy ceremoniálisan alkalmasakká váljanak az ünnepen való részvételre (Jn11:55). Már megismertük azok fő beszédtémáját, akik a templomban összesereglettek ebben az időben: vajon feljön Jézus az ünnepre, vagy sem (Jn11.56)? S mikor eljutott hozzájuk a híre, hogy úton van Jeruzsálembe, azonnal elindultak, hogy találkozhassanak Vele.

A Jn11:57-ben olvasottak fényében („A papi fejedelmek pedig és a farizeusok is parancsolatot adának, hogy ha valaki megtudja, hogy hol van, jelentse meg, hogy őt megfogják") egyeseknek problémát okozott, az, ami itt olvasható. Miképpen lehetséges, hogy most „a nagy sokaság… pálmaágakat vőn, és kiméne elébe"? A probléma gyorsan megoldható, ha jól megfigyeljük, mit mondott a Szentlélek. Először jegyezzük meg, hogy a Jn11:57-ben múlt idő használatos: „parancsot adának": ez azelőtt volt, hogy az Úr Jézus visszatért Efraimba (Jn11:54). Másodszor, figyeljük meg, hogy a Jn11:55 azt mondja: „sokan menének fel Jeruzsálembe a vidékről". Nyilvánvaló tehát, hogy sokan (ha ugyan nem mindenki) azok közül, akik pálmaágakkal mentek ki találkozni az Úrral, galileai utazók voltak, akik olyan helyekről jöttek fel a nagyvárosba, ahol Ő a leghatalmasabb cselekedeteit tette. A galileaiak voltak, akik egy korábbi alkalommal megpróbálták Őt „királlyá tenni" (Jn6:15, v. ö. 7:1). Nekik nem kisebb előítéleteik voltak Vele szemben, mint a júdeaiaknak, de sokkal kevésbé voltak a jeruzsálemi főpapok és farizeusok hatása alatt is. Csodálatosan pontos a Szentírás. Minél aprólékosabban vizsgáljuk, annál jobban feltárulnak előttünk hibátlan tökéletességei. Mennyire megmutatja nekünk ez a példa is, hogy az Ígével kapcsolatos „nehézségeink" a mi hanyagságunk miatt merülnek fel, amiért nem figyeljük meg gondosan, amit mond, s amit összességében elmond az adott témában!

„Pálmaágakat vőn, és kiméne elébe" (Jn12:13). Ez az öröm jele volt, az ünnep megnyilvánulása. A sátorok ünnepével kapcsolatosan Isten azt parancsolta Mózesnek, hogy mondja meg Izraelnek: „És vegyetek magatoknak az első napon szép fának gyümölcsét, pálmafa ágait… és örvendezzetek az Úr előtt, a ti Istenetek előtt" (3Móz23:40). A Jel7:9-ben, ahol „a nagy sokaság, a melyet senki meg nem számlálhatott… a királyiszék előtt és a Bárány előtt állnak vala, fehér ruhákba öltözve, és az ő kezeikben pálmaágak".

„És kiált vala: Hozsánna: Áldott, a ki jő az Úrnak nevében, az Izráelnek ama királya!" A hozsanna jelentése „szabadíts meg most!" Ez a győzelem, nem a könyörgés kiáltása. Ami azt illeti, hogy milyen mélyen fogták fel az általuk kimondott szavak jelentését, talán nem a mi dolgunk fontolóra venni. A folytatás megmutatja, hogy ezt csak pillanatnyi felindulásból mondták. De túltekintvén intelligens szándékukon arra, Akinek irányító keze mozgat mindent, látjuk, hogy itt az Atya tétetett nyilvános bizonyságot az Ő Fiának dicsőségéről. Születésekor angyalokat küldött a betlehemi pásztorokhoz: „született néktek ma a Megtartó, ki az Úr Krisztus, a Dávid városában", most pedig ezzel a tömeggel éljeneztette Őt, mint Áldottat, Aki az Úr nevében jön. Megint mondjuk: mielőtt Krisztus nyilvános szolgálata megkezdődött, keleti bölcsek jöttek Jeruzsálembe bejelenteni Izrael Királyának a születését, most pedig, miután az Ő nyilvános szolgálata befejeződött, az Atya ismét bizonyságot tétetett arról, hogy Ő „Izrael Királya".

„Találván pedig Jézus egy fiatal szamarat, felüle arra, a mint meg van írva:" (Jn12:4).[73] Ez egyszerűen csak egy összefoglaló kijelentés, mely egyetlen mondatba gyűjti össze a többi evangélista által megadott részleteket, melyeket János biztosra vesz, hogy mi is ismerünk. A legteljesebb beszámoló a fiatal szamár beszerzéséről Lukácsnál olvasható, s nagyon szemléletes végigolvasni, hogy mi is történt – Lk19:29-35. Lukács beszámolójában semmi sincs, ami nem állnak összhangban a János által rövidebben elmondottakkal: „találván pedig Jézus egy fiatal szamarat, felüle arra". Ő „találta", mert Ő mondta meg a tanítványainak, hogy hol keressék. Ez csak újabb alkalmas utalás Krisztus isteni mivoltára,

[73] A Károli-fordításban nem szerepel a *fiatal* szó – *a ford*.

mert tévedhetetlen módon bizonyítja az Ő mindentudását: pontosan tudta azt a helyet, ahová a szamár ki volt kötve.

„Ne félj Sionnak leánya: Ímé a te királyod jő, szamárnak vemhén ülve.” (Jn12:15) A hangsúly itt az állat életkorán van, amin Krisztus lovagolt. „Fiatal” volt, Lukács még az is elmondja, hogy „melyen soha egy ember sem ült” (Lk19:30). Ennek nagyon mély jelentősége van. A mózesi üdvökonómia során csak azokat az állatokat lehetett áldozati célokra használni, melyek korábban még sohasem dolgoztak (Lásd 4Móz19:2, 5Móz21:3). Ez nagyon szemléletes. Mint a szűztől való születése, az új sírba történt temetése, „a melybe még senki sem helyheztetett vala” (Jn19:41), úgy itt is az egyetlen alkalommal, mikor a fenséghez hasonlót öltött Magára, olyan szamarat választott, melyen még senki nem ült. S hogy ez mennyire áldottan mutat az Ő fennköltségére, azaz Személyének egyedi mivoltára, azt aligha kell sokáig taglalni.

„Felüle arra, *a mint meg van írva*.” Mennyire megerősíti ez azt, amit az elején mondtunk! A prófétai szó beteljesítése végett tette itt az Úr Jézus azt, amit tett. Mindig az irányította Őt, „ami meg volt írva”. Az Isten szájából származó minden Ige által élt. A megtestesült Ige és az írott Ige soha nem kerültek összeütközésbe. Micsoda alapja volt tehát azt kijelenteni, hogy „én mindenkor azokat cselekszem, melyek Neki tetszenek”! Ó bárcsak többet kapnánk mi is az Ő Lelkéből!

„Ne félj Sionnak leánya: Ímé a te királyod jő, szamárnak vemhén ülve.” Nagy horderejű óra volt ez. Izrael igazi Királya, Dávid Fia és Ura most hivatalosan bemutatta Magát a nemzetnek. Ezt különféleképpen próbálták meg magyarázni. Az utóbbi években a legelterjedtebbé az a nézet vált a prófétai igazság diákjai között, hogy Krisztus itt Izraelnek kínálta a királyságot, s ha Izrael ezt akkor elfogadja, azonnal kezdetét veszi az ezeréves birodalom. Azonban a haszontalanságnál is rosszabb arról spekulálni, mi lett volna, ha a nemzet másként cselekedett volna, mint ahogyan cselekedett: haszontalan, mert „a titkok az Úréi”. A mi dolgunk az, hogy a „kinyilatkoztatott dolgokat” tanulmányozzuk szorgalmasan, és imádságos lelkülettel (5Móz29:29), tudván, hogy bármiféle probléma is merül fel, az elutasítás Izrael részéről és az Úr Jézus keresztre feszítése megfelelt annak, amikről Isten keze és tanácsa „*eleve elvégezte* volt, hogy megtörténjenek” (Csel4:28).

Mi volt hát Krisztus célja azzal, hogy Izrael Királyaként mutatkozott be? A közvetlen válasz ez: hogy eleget tegyen Isten profetikus Ígéjének. Ez azonban csak egyetlen lépéssel viszi tovább a kutatást. Mi volt *Isten célja* azzal, hogy ezt a viselkedést követelje meg Izrael Messiásától? A kérdésre adandó válasz keresése közben gondosan meg kell figyelnünk a körülményeket. Ha a szövegkörnyezethez fordulunk, azonnal mély hatást gyakorol ránk annak ténye, hogy egy dolog itt félreérthetetlenül prominens – Krisztus halála tragikus élénkséggel közeledik. A János 11 végén azt olvastuk, hogy a nemzet vezetői „azon tanakodának, hogy őt megöljék”, majd a Nagytanács kiadta a határozatot, miszerint „ha valaki megtudja, hogy hol van, jelentse meg, hogy őt megfogják” (Jn11:53, 57). A 12. fejezet azzal a komoly célzással indul, hogy már csak hat nap maradt vissza a húsvétig. Az igazi Bárány feláldozásának legfontosabb „órája” rohamléptekkel közeledett. Ezután látjuk, amint Mária megkeni Krisztust, s a Megváltó ekképpen értelmezi a cselekedetét: „az *én temetésem* idejére tartogatta ő ezt”.

Itt tehát a kulcs, mint rendszerint, az ajtón lóg. A dicsőség Ura letenni készült az életét, de mielőtt ezt megtette volna, Személye fenségének először nyilvánosan meg kellett mutatkozni. Sőt, gonosz kezek készültek Őt megragadni, ezért Izrael vétkének még megbocsáthatatlanabbá kellett válnia azzal, hogy megtudták, Kit készülnek megfeszíteni. Az Úr tehát szántszándékkal hívta fel a nagy tömeg figyelmét Önmagára azzal, hogy feltűnő módon fellépett a nép előtt. Itt nem másról van szó, mint hogy Krisztus a zsidók *felelősségét* hangoztatja. Senki sem panaszkodhat azzal, hogy nem tudta, Ki volt Ő. Egy korábbi alaklommal ezt mondták Neki: „Meddig tartasz még bizonytalanságban bennünket? Ha te

vagy a Krisztus, mondd meg nékünk nyilván!” (Jn10:24) Most azonban a tudatlanság minden alapja eltöröltetett: Jákób, Dániel és Zakariás próféciáinak a betöltésével az Úr bemutatta, hogy Ő nem más, mint Izrael valódi Királya. Ez volt utolsó nyilvános bizonyságtétele a nemzet számára! Ő volt „Királyuk”, s a saját Szentírásuk világos kijelentéseinek betöltésével mutatkozott itt be nekik.

Zakariás próféciáját az egyik evangélista sem idézi teljesen, s a legjelentősebb dolog megfigyelni azokat a szavakat, melyeket kihagynak. Először is, egyikőjük sem jegyzi fel a nyitó szavakat: „Örülj nagyon, Sionnak leánya, örvendezz, Jeruzsálem leánya!” Ennek oka nyilvánvaló: Izraelt nem lehetett „örvendezésre” felszólítani, miközben elvetik Királyukat! A prófécia eme része egyelőre még a jövőbeni beteljesedésre vár. Amíg nem sírattak úgy, ahogy az egyetlen fiút siratják (Zak12:10), amíg meg nem ismerik, hogy vétkeztek (Hós5:15), amíg meg nem térnek (Csel3:19), amíg nem mondják: „Jertek, térjünk vissza az Úrhoz, mert ő szaggatott meg és ő gyógyít meg minket; megsebesített, de bekötöz minket!” (Hós6:1), röviden, míg bűneik el nem töröltetnek, az öröm és a boldogság lelke nem adatik meg nekik.

Másodszor, az „igaz és szabadító” szavak hiányoznak minden egyes evangéliumból. Ez is figyelemre méltó, és látványos bizonyítéka a Szentírás verbális ihletettségének. Nem igazsággal, hanem kegyelemmel jött el az Úr Jézus Izraelhez az első alkalommal. Azért jött, hogy „megkeresse, és megtartsa, ami elveszett”. Azért jelent meg, hogy „Áldozatával eltörölje a bűnt”. Mikor azonban másodszor jön el, Isten Jeremiáson át adott Ígéje fog beteljesedni: „Ímé, eljőnek a napok, azt mondja az Úr, és támasztok Dávidnak igaz magvat, és uralkodik mint király, és bölcsen cselekszik és méltányosságot és igazságot cselekszik e földön”. De miért nem szerepel a „szabadító” szó? Mivel Izraelnek, mint nemzetnek, nem lesz üdvössége. Az Úr gyakran összegyűjtötte gyermekeit, de őket nem fogja.

Egyetlen további kihagyást kell megemlíteni: a legkisebbet, de semmiképpen sem a legjelentéktelenebbet. Zakariás előre megmondta, hogy Izrael Királya „szegény és szamárháton ülő” lesz, mikor eljön. Máté megemlíti Krisztus szegénységét, bár az Amplified Version (és Károli is – *a ford.*) „alázatosnak” fordítja (Mt21:5). Ezt a szót *János elhagyja*. S miért? Mert a negyedik evangélium fő célja Krisztus dicsőségének a kihangsúlyozása (lásd Jn1:14, 2:11, 11:4, stb.)

„Ne félj Sionnak leánya: Ímé a te királyod jő, szamárnak vemhén ülve.” (Jn12:15) A tény, hogy az Úr Jézus „szamárra” ült, a halandó dicsőségét emeli ki. Mint test szerint Dávid Fia „a törvény alatt lett” (Gal4:4), és tökéletesen eleget tett annak minden pontjában. S az egyik dolog, ami jellemző volt Izraelre, mint Isten saját népére, az a lovak hiánya volt közöttük. Az „ökröt” a szántásnál használták, a „szamarat” utazásra, vagy teherhordásra. Konkrét parancs tiltotta meg a királynak, hogy lovakat tenyésszen: „Csak sok lovat ne tartson, és a népet vissza ne vigye Égyiptomba, hogy lovat sokasítson” (5Móz17:16). Azaz Isten kiválasztott népe királyának erősen különböznie kellett a pogányok uralkodóitól – figyeljük meg, hogy a fáraót (2Móz14:23, 15:1), Kánaán királyait (Józs11:4), Naámánt (2Kir5:9), az asszír királyt (Ézs37:8) egyaránt úgy említi a Szentírás, mint akiknek sok lovuk és szekerük van. Az igaz izraelita azonban elmondhatta. „Ezek szekerekben, amazok lovakban bíznak; mi pedig az Úrnak, a mi Istenünknek nevéről emlékezünk meg.” (Zsolt20:8). Figyelemre méltó, hogy Salamon első feljegyzett bűne pontosan ezzel volt kapcsolatos: „És Salamonnak volt negyvenezer szekérbe való lova az istállókban, és tizenkétezer lovagja” (1Kir4:26). Tehát a törvénynek *engedelmeskedve* választott Krisztus szándékosan szamarat!

„Ne félj Sionnak leánya: Ímé a te királyod jő, szamárnak vemhén ülve.” Mennyire nyilvánvaló, hogy Krisztus félretette az Ő dicsőségét! (Jn17:5). „ A ki, mikor Istennek formájában vala, nem tekintette zsákmánynak azt, hogy ő az Istennel egyenlő, Hanem önmagát megüresíté, szolgai formát vévén föl.” Csodálatos Megváltónk eme cselekedete nemcsak tökéletes alávettetését jelzi Mózes törvényének, de kiemeli kegyelmes alázatosságát is. Mikor formálisan is bemutatkozott Izraelnek a Királyukként, nem hatalmas csődörök által

húzott aranyhintóban jelent meg, hanem egy nőstény szamár csikóján. S a szamáron sem volt semmi szebb lószerszám, mint a tanítványok ráterített ruhái. S még a szamár sem volt az övé, hanem csak kölcsönvette! Tényleg igaz, hogy „a mi az emberek közt magasztos, az Isten előtt útálatos” (Lk16:15). „A jeruzsálemi helyőrségben egyetlen, a posztján álló, vagy a barakkja ablakából kinéző, és Urunkat a számáron lovagolni látó római katona se jelenthette a századosának, hogy úgy nézett ki, mint aki azért jött, hogy kicsavarja Júdea királyságát a rómaiak kezéből, kiűzze Poncius Pilátust, és légióit az Antónia-erődből, s karddal vívja ki a zsidók függetlenségét.” (Ryle püspök) Mennyire nyilvánvaló volt, hogy „az Ő országa nem ebből a világból való”! Micsoda példa ez számunkra arról, hogy „ne szabjuk magunkat a világhoz” (Rm12:2)!

Egyesek talán hajlanak azzal tiltakozni: Vajon a Jel19:11 nem *ütközik* az épp most elmondottakkal? Igaz, ott azt olvassuk: „És látám, hogy az ég megnyílt, és ímé vala egy fehér ló, és *a ki azon ül vala*, hivatik vala Hívnek és Igaznak, és igazságosan ítél és hadakozik.” Kétség sem férhet hozzá, hogy ezen a „fehér lovon” ülő lovas nem más, mint az Úr Jézus Krisztus. Így azonban majd a második eljövetelekor jelenik meg. Akkor minden meg fog változni. Ő, Aki először alázatban és szégyenben jött el, akkor majd hatalomban és fenségben tér vissza. Ő, Akinek egykor nem volt a fejét hová lehajtania, akkor majd az Ő dicsőségének trónjára ül (Mt25:31). Ő, Akit a gonosztevők keresztjére szegeztek, azon a napon majd a királyi hatalom pálcáját fogja forgatni. Pont amiképpen a szamár jól illett ahhoz, Aki letette a dicsőségét, úgy a Jelenések 19 fehér „harci lova” is tökéletes összhangban van azzal, hogy Ő most „dicsőséggel és tisztességgel koronáztatott meg”.

„Ezeket pedig nem értették eleinte az ő tanítványai” (Jn12:16). Milyen ötletes megvallás ez közülük az egyiktől! Egyetlen csaló sem alacsonyítaná le így magát. Milyen biztosan támaszkodhatunk az ennyire őszinte krónikások szavahihetőségére! Hozzánk hasonlóan az apostolok is csak lassan fogták fel Isten dolgait. Hozzánk hasonlóan nekik is „növekedniük kellett a kegyelemben és a mi Urunk és megtartó Jézus Krisztusunk ismeretében”. De figyeljük meg, nem azt mondja, hogy „ezeket pedig *nem hitték* a tanítványai”. A mi kiváltságunk, s egyben szent kötelességünk hogy higgyünk mindenben, amit Isten mondott, akár „megértjük”, akár nem. Minél inkább hiszünk fenntartás nélkül, annál valószínűbben kegyeskedik majd Isten megértéssel jutalmazni a hitünket (Zsid11:3).

„Hanem mikor megdicsőítteték Jézus, akkor emlékezének vissza, hogy ezek ő felőle vannak megírva, és hogy ezeket mívelték ő vele” (Jn12:16). A tény, hogy a többes szám – „ezek” – kétszer szerepel, valamint figyelembe véve a nagyon hasonló kijelentést a Jn2:22-ben hisszük, hogy itt Urunk jeruzsálemi bevonulásának teljes eseménysorozatáról van szó, annak minden változatos kísérő körülményeivel együtt. Valószínű, hogy ami a legjobban megzavarta a tanítványokat, az volt, amit Lukács jegyzett fel: „És mikor közeledett, látván a várost, *síra azon*” (Lk19:41). Ennek a versnek a fényében pontosabb lenne Urunk könnyes bevonulásáról beszélni Jeruzsálembe, mintsem a dicsőséges bevonulásáról. Krisztust nem vezették félre a nép lelkes kiáltásai. Tudta, hogy keresztre feszítésének órája volt sokkal közelebb, mint a megkoronázásának órája. Tudta, hogy csak néhány nap telik el, s a tömeg „hozsannáit” felváltja majd a „feszítsd meg”. Tudta, hogy a nemzet hamarosan betetőzi bűnét azzal, hogy Dávid trónja helyett a bűnösök fáját adják Neki.

De miért zavarodtak meg annyira a tanítványok és voltak képtelenek megérteni „ezeket”? Azért, mert annyira vonakodtak arra gondolni, hogy Ő, Akinek hatalma volt akkora csodák megtételére, ennyire szégyenletes halálra adatik. Mindvégig abban reménykedtek, hogy helyreállítja királyságát és felállítja a trónját Jeruzsálemben. A királyság tisztessége vonzotta, a kereszt szégyene taszította őket. Ezért mondta két tanítványának a feltámadás reggelén: „És ő monda nékik: Óh balgatagok és rest szívűek mindazoknak elhivésére, a miket a próféták szóltak! Avagy nem ezeket kellett-é szenvedni a Krisztusnak, és úgy menni be az ő dicsőségébe?” (Lk24:25-26) Igen a szenvedéseknek kellett jönni a dicsőség előtt, a keresztnek

a korona előtt (v. ö. 1Pt1:11). De mikor Jézus „megdicsőült”, azaz mikor felvitetett a mennybe, s a Szentlélek adatott azért, hogy elvezesse őket minden igazságra, „akkor emlékezének vissza, hogy ezek ő felőle vannak megírva”.

„A sokaság azért, a mely ő vele vala, mikor kihívta Lázárt a koporsóból és feltámasztotta őt a halálból, bizonyságot tőn. Azért is méne ő elébe a sokaság, mivel hallá, hogy ezt a csodát mívelte vala.” (Jn12:17-18). Ezt az ecsetvonást a képben csak János adja, s ez így van rendjén, mert Lázár feltámasztásában mutatkozott meg *Isten Fiának* a dicsősége (Jn11:4). Azok, akik bizonyságot tettek erről a figyelemre méltó csodáról, Jeruzsálemben számoltak be róla, s most, hogy kiderült, Ő volt az, Akinek hatalma volt visszahozni a halottat az életbe a fővároshoz közel, sokan elébe mentek, hogy találkozzanak Vele. Kétségtelen, hogy a itteni megemlítés egyik oka a nemzet súlyos bűnének kihangsúlyozása, mert elvetették Őt, akinek a bizonyítványai ennyire megcáfolhatatlanok voltak.

„Mondának azért a farizeusok egymás között: Látjátok-é, hogy semmit sem értek? Ímé, mind e világ ő utána megy.” (Jn12:29) Itt a sok közül az egyik bizonyítéka az egyes evangélisták független beszámolói hűséges következetességének az eseményről. Lukács ezt mondja: „És némelyek a farizeusok közül a sokaságból mondának néki: Mester, dorgáld meg a te tanítványaidat!” (Lk19:39), s az Úr ezt válaszolta nekik: „Mondom néktek, hogyha ezek elhallgatnak, a kövek fognak kiáltani”. Itt viszont a bosszúságuk okát látjuk. Irigykedtek a népszerűségére, s a magukét féltették a nép körében.

Felmerül azonban itt egy nehézség, amivel kapcsolatosan nem láttunk valóságos erőfeszítést a megoldásra. Az igemagyarázók többsége feltételezi, hogy az örömteli fogadtatás, amiben az Úr Jézust részesítette a tömeg, annak eredménye volt, hogy isteni hatalmával titokban Maga felé fordította a szívüket. De mi módon magarázzuk ennek a rájuk gyakorolt tovatűnő hatását? És miképpen adunk számot arról, hogy kevesebb, mint egy héten belül ugyanez a tömeg azt ordította: „Feszítsd meg”? Azt mondani erre, hogy ez csak az emberi természet ingatagságát szemlélteti, az kétségtelenül annak kimondását jelenti, ami sajnos szintén igaz. De ha mindkét féle kiáltásuk egyszerűen csak „az emberi természet” kifejeződései voltak, akkor hol lépett be a szívüket befolyásoló isteni hatalom? Hisszük, hogy a problémát saját maguk alkották meg azzal, hogy rossz okát adják az első kiáltásnak.

Két dolog nagyon szembetűnő abban, ahogyan Isten az emberekkel foglalkozik: az Ő *kényszerítő* ereje és a *visszatartó* ereje. Az előbbi szemléltetésére vegyük a következő példákat: Isten volt az, Aki miatt a tömlöctartó kegyesen bánt Józseffel (1Móz29:22). Ő indította Bálámot Izrael megáldására, noha arra bérelték fel, hogy megátkozza őket (4Móz23:20). Ő volt az, Aki felindította Círusz lelkét a nyilatkozat kiadására, ami megadta a zsidóknak a jogot a visszatérésre Palesztinába (Ezsdr1:1-2). Utóbbira példák az alábbi esetek: Isten „tartotta vissza” Abiméleket attól, hogy vétkezzen (1Móz20:6), s bár József testvérei „összebeszélének, hogy megölik” (1Móz37:18), Isten nem engedte meg, hogy keresztülvigyék gonosz szándékaikat.

Nos, ez a két dolog előkelő helyet foglalnak el az evangéliumokban is az Úr Jézussal kapcsolatban. Az Ő parancsára a leprás megtisztult, a vak látott, a halott feltámadt. Az Ő szavára a tanítványai ott hagyták a hálóikat, Máté elhagyta a vámszedő helyet, Zákeus lejött a fáról és fogadta Őt a házában. Az Ő parancsára az apostolok kenyér és pénz nélkül indultak el (Lk9:3), s leültették enni az éhes sokaságot, noha mindössze öt kenyér és két hal volt csak látható. Igen, Neki hatalmas kényszerítő ereje volt. De nem kevésbé hatalmas visszatartó ereje is volt, ha ez nem is annyira nyilvánvaló. Názáretben az Őt elvetők „vivék őt annak a hegynek szélére… hogy onnan letaszítsák. Ő azonban közöttük átmenve, eltávozék.” (Lk4:29-30). A Jn10:39-ben ezt olvassuk: „Ismét meg akarák azért őt fogni; de kiméne az ő kezökből.” Mikor a szolgák jöttek Őt elfogni a Gecsemáné kertben, s Ő azt mondta: „Én vagyok”, amazok „hátra vonulának és földre esének” (Jn18:6)!

Krisztus visszatartó erejét azonban más módon is gyakorolta, mint a fenti esetekben. Ő kordában tartotta azok testi lelkesedését is, akik készen álltak úgy üdvözölni Őt, mint Szabadítót a római igából. Mikor „észrevevé, hogy jőni akarnak és őt elragadni, hogy királylyá tegyék, ismét elvonula egymaga a hegyre” (Jn6:15). Egész szolgálata során mindvégig elutasította a tisztelet nyilvános megnyilvánulásait a nép részéről, nehogy (emberileg szólva) az ellenségeinek irigysége idő előtt véget vessen a prédikálásának. Most azonban nyilvános szolgálata már véget ért, így *elvette a visszatartást* és megengedi a tömegnek, hogy örvendező hozsannáikkal ünnepeljék Őt, de nem azért, mert most a pompára vágyott, hanem hogy az Írások beteljesedjenek. Ezek az örömteli felindulások a galileaiak részéről azért törtek ki, mert úgy képzelték: ott és akkor felállítja majd a földi királyságát. Ezért mikor csalódtak a reménységeikben, haragra lobbantak, és csatlakoztak a „Feszítsd meg” kiáltásokhoz.

Elmélkedjünk az alábbi kérdéseken a következő fejezetre felkészülendő:

1. Miért keresték a görögök Fülöpöt? (21. vers)
2. Fülöp először miért Andrással beszélt, és nem Krisztussal? (22. vers)
3. Mit jelent a „megdicsőíttessék” a 23. versben?
4. Miért mondta most Krisztus a 24. verset.
5. Mit jelent a 31. vers?
6. Mit jelent a „vonszok” a 32. versben?
7. Miért rejtőzött el Jézus? (36. vers)

43. fejezet: Krisztust a pogányok keresik, Jn12:20-36

A következő az előttünk levő igeszakasz javasolt összegzése:

1. A görögök látni kívánják Jézust, 20-23. versek.
2. Krisztus válasza, 24-26. versek.
3. Krisztus imája és az Atya válasza, 27-28. versek.
4. A nép tompasága, 29-30. versek.
5. Krisztus jóslata, 31-33. versek.
6. A nép kérdése, 34. vers.
7. Krisztus figyelmeztetése, 35-36.versek.

Urunk nyilvános szolgálata már majdnem véget ért. Kevesebb, mint egy hét volt vissza a keresztre feszítéséig. Mielőtt azonban letenné életét, különféle dicsőségeiről kell bizonyságot tenni. A János 11-ben szemléletes bizonyítékát láttuk annak, hogy Ő *Isten Fia,* amit az bizonyított, hogy feltámasztotta Lázárt. Ezután láttuk, amint bebizonyosodott Róla, hogy Ő *Dávid Fia*, erről a tömeg ünneplő hozsannái tettek bizonyságot, mikor Izrael Királyaként bevonult Jeruzsálembe. Ami pedig most van előttünk, az leginkább úgy vonatkozik Rá, mint az *Emberfiára*. Dávid Fiaként csak Izraelhez tartozik, de Emberfia titulusa szélesebb kapcsolatokra utal. „Emberfiaként" megy az Öregkorúhoz, és így „ada néki hatalmat, dicsőséget és országot, és minden nép, nemzet és nyelv néki szolgála" (Dán7:14). Tökéletes összhangban ezzel mutatja be a jelen igeszakaszunk, ahogyan a pogányok keresik Őt: „Látni akarjuk" nem a „Krisztust", hanem „Jézust". Így rendelte az Atya, hogy áldott Fiáról ez a hármas bizonyság tétessék, mielőtt elszenvedné a kereszt gyalázatát.

Tanulságos és áldott végigkövetni a szálakat, melyek igeverset igevershez fűznek. Szoros kapcsolat áll fenn a János 12 eme harmadik, valamint a megelőző szakasza között. Ezeknek a magyarázatoknak a menetében újra és újra felhívtuk a figyelmet arra, hogy ebben az evangéliumban az igazság *progresszív feltárásával* van dolgunk. Itt is megfigyeljük majd azt a látványos sorrendet, amit Krisztus követett, a saját halálára és feltámadására történő különféle utalásokkal. A János 10-ben az Úr Jézus Pásztorként áll előttünk, aki kivezeti az övéit a judaizmusból, és elvezeti a szabadság helyére, s ennek érdekében *leteszi életét,* hogy birtokba vehesse ezeket a juhokat (11, 15, 17, 18. versek). A János 11-ben feltámadásként és életként látjuk Őt, *a halál Legyőzőjeként*, Akinek Önmagában van hatalma feltámasztani az övéit – határozott előrelépés az előző fejezet témájához viszonyítva. Itt a János 12-ben azonban úgy beszélt Önmagáról, mint „gabonamagról", ami a földbe hullik, és elhal, hogy „sok gyümölcsöt" teremhessen. Ez egyszerre beszél *az egységről és közösségről*, amit áldott módon szemléltetett a jelen fejezet első szakasza, ahol a Vele vacsorázó boldog társaságot láttuk Bethániában.

Ha az Úr Jézusnak kell lennie mások számára „feltámadásnak" és „életnek", akkor most megtudjuk, hogy mit foglalt ez magába az Ő számára. Elsőszülöttként kell meg dicsőülnie a sok testvér között. De hogyan? A halálon át. „Ha a földbe esett gabonamag el nem hal, csak egymaga marad; ha pedig elhal, sok gyümölcsöt terem." (Jn12:24) Az élet nem juthatott el másként hozzánk, csak az Ő halálán keresztül. A feltámadás – élet a megvalósult halálból. Ha az ember nem születik újjá, nem láthatja meg Isten országát, s ha Krisztus nem halt volna meg, senki sem születhetett volna újjá. Az újjászületés az új élet beültetése, s az az élet nem más, mint a feltámadott Megváltó élete, élet, mely átment a halálon, ezért mindig felette áll a kárhoztatásnak. „Az Isten kegyelmi ajándéka pedig örök élet a mi Urunk Krisztus Jézusban" (Rm6:23).

Egyeseknek itt problémájuk támadt. Ha a hívő isteni élete a feltámadott Krisztus élete, akkor mi a helyzet az ószövetségi szentekkel? A probléma azonban inkább képzeletszülte, semmint valós. Igaz, hogy senki sem üdvözülhet, senki bűnei el nem töröltethetnek, míg a nagy Áldozatot fel nem kínálták Istennek. De ebből biztosan senki sem következtet arra, hogy a kereszt előtt senki sem jutott üdvösségre. A tény az, hogy mind az élet, mind az üdvösség időben előre is, hátra is áradt a kereszttől, és az üres sírtól. Jelentős dolog azonban, hogy az Ószövetségben sehol nem olvassuk konkrétan a hívőkről, hogy „örök életük" lenne, s ennek kétségtelen oka a 2Tim1:10-ben található: „Megjelentetett pedig most a mi Megtartónknak, Jézus Krisztusnak megjelenése által, a ki eltörölte a halált, *világosságra hozta* pedig az életet és halhatatlanságot az evangyéliom által".

Nagyon látványos megfigyelni, hogy Urunk nem beszélt Önmaga és a hívők egységéről és közösségéről, amíg a pogányok nem keresték itt Őt. Ez magasabb rendű igazság mindannál, amit valaha is címzett Izraelnek. Az Ő messiási mivolta testi rokonságának következménye volt, annak, hogy „Dávid Fia", s ezen az alapon kellett atyja, Dávid trónjára ülni, és „Jákób házán uralkodni" (Lk1:32-33). De nem ez a cél lebegett a szeme előtt, mikor először jött el a Földre. Szíve szilárd elhatározása az volt, hogy az Ő népét a saját dicsősége helyére vigye (Jn14:2-3). A mennyei népnek azonban valami, a testieknél magasabbrendű kötelékekkel is kell kötődnie Hozzá: nekik lélekben kell egyesülniük, s ez csak a halál feltámadása felőli oldalán lehetséges. Ezért mondja az Íge: „Azért mi ezentúl senkit sem ismerünk test szerint; sőt ha ismertük is Krisztust test szerint, de már többé nem ismerjük" (2Kor5:16). Ő az, Aki „felemeltetett" (a föld fölé), s Aki most mindenkit Magához vonz – választott pogányokat, és választott zsidókat egyformán.

„Néhány görög is vala azok között, a kik felmenének, hogy imádkozzanak az ünnepen: Ezek azért a galileai Bethsaidából való Filephez menének, és kérék őt, mondván: Uram, látni akarjuk a Jézust." Ez nagyon látványos. Az, hogy Izrael elvetette Krisztust, hamarosan nyilvánosan is kiderült, mikor átadták Őt a rómaiaknak. Ahogyan Dániel évszázadokkal ezelőtt megmondta: a hatvankilencedik évhét után „kiirttatik a Messiás" (Dán9:26). Miután a zsidók elvetették, Isten meg fogja látogatni a pogányokat, „hogy a pogányok közül vegyen népet az ő nevének" (Csel15:14). Ez az, aminek az Őt kereső „görögök" az előképei. A kapcsolat nagyon szembeszökő: a 19. versben hallottuk, amint az irigy farizeusok ezt mondták: „mind e világ ő utána megy", itt pedig „néhány görög… mondván: Uram, látni akarjuk a Jézust". Ez volt, mondhatni, az eljövendő aratás „első zsengéje". Ez volt a záloga annak is, „hogy az Istennek elszéledt gyermekeit egybegyűjtse" (Jn11:52). Újabb bizonyítéka volt ez annak, hogy a mezők „már fehérek az aratásra" (Jn4:35). Ezek a „görögök" mutattak a „más juhok" irányába, akiket a jó Pásztornak szintén elő kell hoznia. Fontos megjegyezni, hogy amiképpen a pogányok (a keleti bölcsek) rögtön a születése után keresték Őt, úgy keresték itt a görögök nem sokkal a halála előtt.

S hogy pontosan kik voltak ezek a „görögök", azt biztosan nem tudjuk megmondani. Két dolog van azonban, ami miatt nagyon valószínű, hogy síró-föníciaiak voltak. Először is a Márk 7:26-ban azt olvassuk, hogy az asszony, aki a megszállott lánya miatt fordult hozzá, „síro-fenicziai származású" volt. Másodszor, tény, hogy ezek az emberek Fülöpöt keresték akiről konkrétan meg van írva, hogy „a galileai Bethsaidából való", ami Síró-Fönícia határán levő város. A tény, hogy Fülöp Andráshoz fordult tanácsért, aki szintén a galileai Bethsaidából jött (lásd Jn1:44), s aki szintén valószínű, hogy a legtöbbet tudja ezekről az emberekről, további megerősítést ad. S ezek a „görögök" nem voltak bálványimádó pogányok, ezt pedig bizonyítja a tény, hogy „felmenének, hogy imádkozzanak az ünnepen", s az ige megmutatja: ez szokás volt náluk!

Ezek a „görögök" alázatos helyet foglaltak el. „Kérték" Fülöpöt: a görög szót különféleképpen fordították a „kérni", „könyörögni", „imádkozni" szavakkal. Fülöphöz folyamodtak a kérésük megismertetése végett, és azért, hogy ha lehetséges, tegyenek annak

eleget, ezt mondván: „Uram, látni akarjuk a Jézust”, vagy szó szerint fordítva: „Jézust szeretnénk látni”. Egy időben azzal, mikor Izrael vezetői *meggyilkolni* akarták, a görögök látni kívánták. Ez volt az első hang a külvilágból, ami utalt arra az ébredező tudatosságra, hogy Jézus ugyanúgy a pogányok Megváltója is, mint ahogyan a zsidóké. A régi próféta megmondta: „és eljön, a kit minden népek óhajtanak” (Agg2:7). Ez több volt, mint puszta kíváncsiság, ami felindította a görögöket, efelől kételyünk sincs. Ha ugyanis csak az Ő fizikai látványára vágytak volna, azt Fülöp közbenjárása nélkül is könnyedén elérhették volna, ha megfigyelik, amint ki-be jár a templomba, vagy Jeruzsálem utcáin. A *személyes és bensőséges* megismerkedés volt az, amire a lelkük vágyott. A forma, hogyan előterjesztették kérésüket, profetikus jelentőséggel bírt. Nem azt mondták: „szeretnénk hallani őt”, vagy „tanúi szeretnénk lenni az egyik csodájának”, hanem „látni akarjuk a Jézust”. Ő már nincs többé velünk testben. Nem lehet Őt megfogni, vagy meghallgatni. De megtalható, és pedig a hit szemeivel látható meg!

„Megy vala Filep és szóla Andrásnak” (Jn12:22). Ez először furcsának tűnhet nekünk. Miért nem ment Fülöp azonnal a Megváltóhoz és terjesztette Elébe a görögök kérését? Lassúsága vajon nem a lelkek iránti szeretete hiányának tudható be? Nem gondoljuk. Először ez az evangélium úgy festi le, mint tényleges evangéliumi buzgalommal megáldott embert. Amint Krisztus követője lett Fülöp. „találkozék Nátánaellel… és monda néki: A ki felől írt Mózes a törvényben, és a próféták, megtaláltuk a názáreti Jézust” (Jn1:45). Miképpen adhatunk hát számot arról, hogy most Andrást, és nem az Urat keresi? Vajon a Máté 10:5 segít nekünk? Mikor Krisztus kiküldte a tizenkettőt az első prédikáló körútjukra, konkrétan megparancsolta nekik: „Pogányok útjára ne menjetek, és Samaritánusok városába ne menjetek be”. Továbbá, a tanítványok azt is hallották, mikor ezt mondta a kananeus asszonynak: „Nem küldettem, csak az Izráel házának elveszett juhaihoz” (Mt15:24). A legvalószínűbb, hogy ezekre a határozott kijelentésekre gondolt Fülöp most, hogy Andrást kereste fel, és az ő tanácsát kérte.

„És viszont András és Filep szóla Jézusnak” (Jn12:22). Annak fényében, amiről az imént olvastunk, miképpen magyarázzuk ennek a két tanítványnak a cselekedetét? Miért nem mentek a „görögökhöz”, és mondták meg nekik udvariasan, hogy nem lehet teljesíteni a kívánságukat? Miért nem mondták meg nekik nyíltan, hogy Jézus Izrael Messiása, s nem foglalkozik a pogányokkal? Hiszem, hogy ami korábban történt, az mély hatást gyakorolt az apostolokra. A Megváltó felülése a szamárra, a tömegek ünneplése, amit Ő tiltakozás nélkül fogadott, az Ő sokat ígérő bevonulása Jeruzsálembe, a templom Általa történt megtisztítása rögtön ezután (Mt21:12-13) kétségtelenül a legteljesebb mértékben felfokozta reményeiket. Vajon tényleg eljött az Ő oly forrón vágyott felmagasztaltatásának órája? Vajon megindul „a világ” Utána (Jn12:19) az igazságban? Vajon a „görögök” eme kérése nem további jele annak, hogy készül átvenni a királyságot és „a pogányok világosságává”, valamint „Izrael népe dicsőségévé” lenni? Minden valószínűség szerint efféle gondolatokkal volt tele mind Fülöp, mind András elméje, mikor mentek és szóltak Jézusnak.

„Jézus pedig felele nékik, mondván: Eljött az óra, hogy megdicsőíttessék az embernek Fia.” (Jn12:23) Az Úr most először jelenti ki, hogy eljött az Ő „órája”. Kánában ezt mondta anyjának: „Nem jött még el az én órám” (Jn2:5), és nyilvános szolgálatának nagyjából a félidejében ezt olvassuk: „senki sem veté reá a kezét, mert nem jött még el az ő órája” (Jn7:30). Itt azonban azt jelenti be, hogy eljött az Ő órája, az óra, mikor Emberfiaként „megdicsőíttetik”. De mit ért itt a megdicsőíttetés alatt? Hiszem, hogy az utalás kettős. Először is az Úr Jézus abból az alkalomból mondta ki e szavakat, hogy az Emberfiának meg kell dicsőíttetnie a pogányok imádó tisztelete által. Arra utalt, hogy eljött az óra, amikor a Föld minden családja megáldatik Ábrahám magván keresztül. Ha azonban összekapcsoljuk ezt a verset a rögtön utána következővel, ugyanúgy világossá válik az is, hogy a közelgő halálára utal. A követői számára a keresztnek kell a megaláztatás legnagyobb mélységének

tűnni, de a Megváltó azt a megdicsőülésnek (is) tekintette. A Jn13:30-31 ezt teljességgel kiemeli: „Az pedig, mihelyt a falatot elvevé, azonnal kiméne: vala pedig éjszaka. Mikor *azért* kiment vala, monda Jézus: Most *dicsőítteték meg* az embernek Fia, *az Isten is megdicsőítteték* ő benne." A két dolog szoros kapcsolatban áll: az üdvösség nem jut el a pogányokhoz másként, csak az Ő halálán keresztül.

„Jézus pedig felele nékik, mondván: Eljött az óra, hogy megdicsőíttessék az embernek Fia." (Jn12:23) Egyáltalán nem könnyű megállapítani, miképpen mondta ki Krisztus ezeket a szavakat. Erősen arra a nézetre hajlok, hogy a tanítványainak mondta. Semmi nincs feljegyezve arról, hogy az Úr vajon fogadta-e ezeket a „görögöket", azaz hogy elhagyta-e a templom belső udvarát, és kiment-e a külső udvarba, aminél beljebb a pogányoknak nem volt szabad menni. Személy szerint azt hiszem, hogy mindent figyelembe véve a legvalószínűtlenebb, hogy a jelenlétébe engedte volna őket. S ha a „görögöknek" ez a kívánsága nem teljesült, az arra tanította őket, hogy az üdvösség nem az Ő tökéletes életén, vagy a csodáin keresztül adatik, hanem a Belé, mint Megfeszítettbe vetett hit által. Őket meg kellett tanítani arra, hogy ne úgy nézzenek Rá, mint Izrael Messiására, hanem mint „Isten Bárányára, aki elveszi a világ bűneit".

„Bizony, bizony mondom néktek: Ha a földbe esett gabonamag el nem hal, csak egymaga marad; ha pedig elhal, sok gyümölcsöt terem." (Jn12:24) Nagyon eltérőek voltak Krisztus gondolatai azoktól, melyek a legnagyobb valószínűséggel betöltötték a tanítványai elméit eme alkalommal. Kétségtelen, hogy a távoli jövőre tekintett előre, de a közeljövőt is a szeme előtt tartotta. A halál állt az Ő útjában, s ez ragadta meg a figyelmét pont akkor, amikor a tanítványai a legjobban ünnepeltek és reménykedtek. A dicsőséget a szenvedésnek kell megelőznie: a korona előtt a kereszt áll. Külsőleg minden készen állt az Ő földi dicsőségéhez. A tömegek királynak hirdették Őt ki, a rómaiak csendben voltak, és semmiféle ellenállást nem tanúsítottak (s ez nagyon figyelemre méltó dolog!), a görögök keresték. A Megváltó azonban tudta, hogy mielőtt felállíthatná a királyságát, először el kell, hogy végezze Isten munkáját. Senki sem lehetett volna Vele az Ő dicsőségében, amíg meg nem hal.

„Ha a földbe esett gabonamag el nem hal, csak egymaga marad; ha pedig elhal, sok gyümölcsöt terem." A természetet hívja itt segítségül a növekedés törvényének bemutatására, aminek a természet alá van vetve, s ez a kreatív törvény itt az Előtte álló halál szükségessége melletti érvként szerepel. Micsoda felmagasztalása ez a természet hasonlatosságainak, hogy ekképpen mutatja be és használja fel! S micsoda jelentést ad ez a természetnek magának! Mennyire megmutatja, hogy Krisztus, Akit az úgynevezett „természeti" teológia elhanyagol, Maga a természet magyarázatának igazi kulcsa, s a kereszt kitörölhetetlenül a természet felett áll! A természet tehát így ruháztatik fel az ősi próféta díszruhájával, s az Ige, Aki az Isten, minden dolgok Teremtője, nem pusztán a Szentírás hirdetménye, hanem nyilvánvalóan bemutatott ténnyé válik manapság is a szemünk előtt.

„A gabonamag a földbe hull, és elhal: élet rejlik benne, és a halálon keresztül viszi azt magával. A halál, amin keresztülmegy, az élet érdekében van jelen, s megszabadítja a burkolatától – a korlátaitól, amelyek közé be van szorítva – úgy, hogy felhasználja az őt körülvevő anyagot, melyből növénnyé fejlődik, ami az ő feltámadása, azáltal pedig végül sok maggá, ami az ő feltámadásának megannyi gyümölcse. Mennyire nyilvánvaló, hogy ez nem véletlen hasonlóság, amit az Úr itt a szemléltetés végett felhasznál. Ez ugyanolyan valóságos prófécia, amit bármelyik ószövetségi próféta mondott: minden mag, amit elültettek a földbe, hogy teremjen, pozitív jóslata annak, hogy az Életadónak meg kell halnia. Krisztus egysége az emberekkel nem megtestesülés, bár az természetesen egy szükséges lépés volt az egységhez vezető úton. De az áldott ember, Aki így jött el a világba, új volt, a második Ember, Aki nem egyesülhetett a régi fajjal. S az élet volt az emberek világossága, de ha ez lett volna minden, a történelem ezekkel a szavakkal foglalta volna össze a soron következőket: 'És a világosság a sötétségben fénylett, de a sötétség nem fogadta be azt. A világban volt… de a világ nem

ismerte meg őt.' A halottaknak életet kell adni ahhoz, hogy legyenek a látáshoz szemek. Az emberek csak újjászületni tudnak Isten családjába, ahol emberként az Isten Fia a kezdet.

Az élet azonban mégsem képes egyszerűen életet adni. Körbeveszik az örök igazság kötelékei, ami kárhozatot hirdetett a bűnösre, s csak az igazság kielégítésével, a büntetés kiszabásával távolíthatóak el ezek a kötelékek. A halál – halál, amiképpen Ő eltűrte – képes egyedül szabaddá tenni Őt ezektől a korlátoktól: Ő 'szorongattatik, míglen az elvégeztetik'. A feltámadásban Ő megnövekszik, s az új teremtés Fejévé válik, és 'ha valaki Krisztusban van, új teremtés az' (2Kor5:17). A vére által megváltottakban hozta meg az élet fája a becses gyümölcsét." (Numerical Bible)

„A ki szereti a maga életét, elveszti azt; és a ki gyűlöli a maga életét e világon, örök életre tartja meg azt." (Jn12:25) Ez először is a figyelmeztetés szava volt szeretett tanítványaihoz. Ők épp az imént voltak szemtanúi a győzelem pálmaágainak, amikkel az Ő útjában integettek: hamarosan látni fogják Őt, a bűnösök közé számláltatván. A nép „hozsannái" még a füleikben csengtek, négy napon belül hallani fogják, amint azt ordítják: „Feszítsd meg!" Azután közösségbe kerülnek az Ő szenvedéseivel. Ezeknek a dolgoknak azonban nem szabad őket megrendíteni. Nálánál jobban nekik sem szabad sajnálniuk az életüket. Figyelmezteti őket az önzéssel szemben, a gyávasággal szemben, azzal szemben, hogy vonakodjanak a mártírok keresztjétől. Az alapelvnek itt azonban szélesebb körű a vonatkozása.

Nincs kapcsolati kötelék a természeti ember és Isten között. Az ember Jézus Krisztusban az élet tökéletes harmóniában volt Istennel, de azok állapota miatt, akiket megmenteni jött, Neki le kellett azt tennie. S Ő példát hagyott nekünk, hogy kövesük lábnyomát. Ha meg akarjuk őrizni természetes életünket, le kell azt tennünk: aki szereti az életét ebben a világban, az szükségszerűen el fogja veszíteni, mert ez az élet „el van idegenedve" Istentől. Ha azonban Isten kegyelme által az ember *a szívében elválasztja magát* attól, ami ellenségeskedés Istennel (Jak4:4), s minden energiáját Istennek szenteli, akkor ismét lesz élete az örökkévalóságban.

„A ki nékem szolgál, engem kövessen; és a hol én vagyok, ott lesz az én szolgám is: és a ki nékem szolgál, megbecsüli azt az Atya." (Jn12:26) Ha az előző vers *figyelmeztetés* volt a tanítványok számára, akkor ezt a *bátorításuk* végett mondta. „Minden búzaszem, amit a gazdanövényen találunk, természete törvényénél fogva szükségszerűen követi annak a szemnek a mintáját, amelyből származott. Az Ő népének is készülnie kell arra, hogy Őt kövessék az úton, melyen Ő Maga is járt. Itt van a szabály, itt van a szolgálat jutalma: Krisztussal együtt ott lenni, ahol Ő van, olyan jutalom, melyet maga a szeretet is keres, megkoronázván azzal a tisztességgel, amit az Atya ruház rá erre a szeretetteljes szolgálatra. Ennek megszerzési módja az Ő általa kitaposott út, s hogy ez mi volt és mik legalábbis a fő jellemzői, az tévedhetetlenül világos." (Mr. F. W. Grant)

„Most az én lelkem háborog; és mit mondjak?" (Jn12:27) Ez volt a Megváltó vajúdásának kezdete, mielőtt az új teremtés megszülethetett volna. Megragadta annak a meghalásnak a félelmetes közeledése, amiről épp az imént beszélt. Szent Lelkét a legnagyobb mértékben megindította annak az eljövendő „órának" a borzalmassága. Ez a Gecsemáné kert nyitánya volt. Ez megmutat nekünk valamennyit belső szenvedéseiből. Lelki fájdalma szélsőséges volt, szíve kínokat szenvedett – félelmet, bánatot, búskomorságot, s mindezt egybefoglalja a „háborog" szó. S mi okozta ezt? A sértések, és a szenvedések, amit emberektől kellett elszenvednie? A sarkának sérülései a kígyótól? Nem igazán. A kilátás okozta ezt, hogy „átokká lesz érettünk", a bűn-gyűlölő Isten jogos haragjának elszenvedése. „Mit mondjak?" kérdezi, nem azt, hogy „Mit válasszak?" Nem volt ingadozás a célját, s határozatlanság az akaratát illetően. Noha szent természete vonakodott attól, hogy „bűnné legyen", az csak a tökéletességét mutatja, mikor kérte, hogy ez a pohár múljék el Tőle.

Mindazonáltal vonakodás nélkül meghajolt az Atya akarata előtt, ezt mondván: „De azért jutottam ez órára”. A keserű poharat elfogadta.

„Atyám, dicsőítsd meg a te nevedet!” (Jn12:28) Krisztus épp most nézett farkasszemet a halállal, mint a bűn zsoldjával, s alávetette Magát. Tette ezt azért, hogy az Atya megdicsőülhessen. Ez volt az, amit mindig is szem előtt tartott. Az Atya azonnal válaszolt: „Szózat jöve azért az égből: Meg is dicsőítettem, és újra megdicsőítem” (Jn12:28). Isten Fia megdicsőült Lázár sírjánál, mint a halott Feltámasztója, most pedig Emberfiaként dicsőült meg ezáltal a mennyei szózat által. Itt azonban ennél több is van: az Atya jövő időt használ – „és újra megdicsőítem”. Azaz, ismét megteszi majd feltámasztván a halálból az Úr Jézust, a juhok nagy Pásztorát, Aki „feltámasztatott Krisztus a halálból az Atyának dicsősége által” (Rm6:4).

„A sokaság azért, a mely ott állt és hallotta vala, azt mondá, hogy mennydörgött; mások mondának: Angyal szólt néki.” (Jn12:29) Micsoda bizonyítéka volt ez annak, hogy a természeti ember képtelen felfogni Isten dolgait! Hasonló példája ennek az, amikor az Úr a mennyből szólt a tarsusi Saulushoz a megtérése során. A Csel9:4-ben azt olvassuk, hogy hang szólt hozzá: „Saul, Saul, mit kergetsz engem?” A Csel22:9-ben Pál ezt mondja: „A kik pedig velem valának, a világosságot ugyan látták, és megrémültek; de annak szavát, a ki velem szól vala, nem hallották.” Nem fogták fel, amit Krisztus mondott. Amint a Megváltó is kijelentette korábban: „Miért nem értitek az én beszédemet? Mert nem hallgatjátok az én szómat.” (Jn8:43) Mennyire megerősíti a kereszt abszolút szükségességét az, hogy ezek a zsidók nem ismerték fel az Atya hangját.

„Felele Jézus és monda: Nem én érettem lőn e szó, hanem ti érettetek.” (Jn12:30) Háromszor szólt az Atya hallható módon a Fiúhoz: messiási karrierje kezdetén, közepén és végén, s minden egyes esetben az Ő halálával kapcsolatosan. A Jordánnál Krisztus jelképesen a halál helyére ment; a szent hegyen Mózes és Illés „a haláláról” beszéltek Vele (Lk9:31), s itt Krisztus épp most jelentette be, hogy az Ő „órája” küszöbön áll. Azt is meg kell figyelni, hogy az Atya hangja először akkor hallatszott, mikor felszenteltetett a prófétai hivatalra. Másodszor az Ő eljövendő halálával összefüggésben, ami az Ő papi munkája, Önmaga felajánlása bűnért való áldozatul. Itt pedig rögtön azután, hogy Királyként ünnepelték, s hamarosan fel is kellett ruháztatnia (jóllehet gúnyból) a királyság minden jelvényével, s hordoznia kellett „a zsidók királya” nevet, még magán a kereszten is. Az elsőt hiszem, hogy csak Keresztelő János hallotta, a másodikat három tanítványa, a harmadikat viszont mindazok, akik a templomban tolongtak. „Ti érettetek”: hogy megerősítse a tanítványok hitét, s minden mentségtől megfossza a hitetleneket.

„Most van e világ kárhoztatása” (Jn12:31). Mennyire kiemeli ez annak a nagy munkának a fontosságát és értékét, amit elvégezni készült! Ebben, és a következő versben halálának három következménye van kijelentve. Először is a világ „megítéltetett”: eljött a válsága, próbaideje lejárt, kárhoztatása elpecsételtetett azzal, hogy kivetette Isten Fiát. Ettől kezdve Isten elkezdi kimenteni az Ő népét a világból. Másodszor e világ fejedelme megkapta az ítéletét, jóllehet annak teljes végrehajtása egyelőre még jövőbeli esemény. Harmadszor, Isten választottai ellenállhatatlan fogadalommal vonzódnak majd ahhoz, Akit a világ kivetett!

„Most vettetik ki e világ fejedelme.” (Jn12:31) Ennek az igének az igeideje azt jelzi, hogy a Sátán kivettetése ugyanolyan fokozatos lesz, mint a „vonzás” a következő versben (Alford). Az Úr itt előre látja győzelmét, s megmutatja az utat, melyen majd eléri: út, melyet ember szíve meg nem gondolt soha, mert ez a szégyen és a halál útja, olyan út, mely az ellenség számára látszott valójában győztesnek. Nemcsak élet származott a halálból, de győzelem is a látszólagos vereségből. A Megváltó megfeszítése valójában a Megváltó megdicsőülése lett!

„Most vettetik ki e világ fejedelme.” Amit a fentiekben kimutattuk, a Sátán kivettetésének fokozatos folyamatnak kellett lennie. Ennek, és más igeverseknek a fényében

(pl. Zsid2:14-15) hisszük, hogy a Sátánnak a világ feletti uralma megtört a keresztnél. Az apostol elmondja nekünk, hogy Krisztus „Lefegyverezte a fejedelemségeket és a hatalmasságokat, őket bátran mutogatta, diadalt vévén rajtok” (Kol2:15), s ez a kijelentés, jegyezzük meg, az Ő keresztjéhez kapcsolódik! Hisszük tehát, hogy a Sátán „kivettetésének” első szakasza a keresztnél kezdődött, a következő az lesz, mikor levettetik az égből a földre (Jel12:10), azután mikor belevettetik a mélységbe (Jel20:3), majd a végső, mikor belevettetik „a tűz és kénkő tavába” (Jn20:10).

„És én, ha felemeltetem e földről, mindeneket magamhoz vonszok. Ezt pedig azért mondá, hogy megjelentse, milyen halállal kell meghalnia.” (Jn12:32-33) Tényleg csodálatos és becses Íge ez. Ez Krisztus saját kijelentése haláláról és feltámadásáról. Az „és én, ha felemeltetem e földről” a keresztre feszítésére vonatkozott, de a „mindeneket magamhoz vonszok” a kereszt feltámadás felőli oldalára nézett előre, mert a halott Megváltó senkit sem „vonzott” volna. A két dolog azonban mégis a legszorosabban kapcsolódik egymáshoz. Nem egyszerűen Krisztus a mágnes, hanem a megfeszített Krisztus. „A keresztre feszítés adta Neki a vonzerejét úgy, ahogyan a halál az életadó erejét. Ez nem Krisztus a kereszt nélkül, s nem is a kereszt Krisztus nélkül, hanem a kettő együttesen.” (H. Bonar) S hol van a vonzás? „*A szeretetben, amit megtestesít*. Itt van a szeretet – a szeretet, mely minden képzeletet felülmúl! S mi olyan vonzó a szeretetben? *Az igazságosság, amit bemutat*. Ez az igazságosság keresztje. Ez az a bizonyos igazságosság, ami a szeretettel kombinálva a bűnös oldalára áll a törvénnyel és az ítélettel szemben. Mennyire vonzó az efféle igazságosság! Az igazság miatt, amit hirdet. Isten minden igazsága kapcsolódik a kereszthez. Ide összpontosul az isteni bölcsesség. Mi más lehetne ez, mint vonzó? *A megbékélés miatt, amit kihirdet*. Békességet hirdet a bűnösnek, mert békességet teremtett. Itt van Isten és ember találkozóhelye.” (Ugyanő)

De mit jelent a „vonszok”? Figyeljük meg, a mondat nem ér itt véget![74] „Vonzok mindenkit magamhoz.” Az „emberek” szó nem szerepel az eredetiben. A „mindenkit” világosan az Isten választottaira vonatkozik. A „mindenkit” szó kiterjedése pontosan ugyanakkora, mint a Jn6:45-ben: „És mindnyájan Istentől tanítottak lesznek”. Ez ugyanaz a „minden”, mint amit az Atya adott Krisztusnak (Jn6:37). „Az ígéret, miszerint ’mindeneket magamhoz vonszok’ véleményem szerint azt jelenti, hogy Urunk a keresztre feszítése után minden népet, nemzetet és nyelvet Magához fog vonzani, hogy higgyenek Benne és legyenek az Ő tanítványai. Ha egyszer keresztre feszítették, Ő lesz a figyelem hatalmas központja, s az ördög bitorolt hatalmából népek és országok hatalmas tömegeit vonzza majd Magához, hogy szolgái és követői legyenek. Egészen eddig a világ vakon sietett a Sátán után és követte őt. Krisztus keresztre feszítése után nagy tömeg fordul el a Sátán hatalmától, és válnak keresztyénekké.” (Ryle püspök) Krisztus célja annak bemutatása volt, hogy az Ő kegyelme nem korlátozódik Izraelre.

A görög vonz” szó nagyon szembeszökő. Először a Jn6:44-ben fordul elő: „Senki sem jöhet én hozzám, hanemha az Atya *vonja* azt.” Itt Isten ereje győzi le a testi elme ellenségességét. Majd újra feltűnik a Jn18:10-ben: „Simon Péter pedig, a kinek szablyája vala, *kirántá* azt, és megüté a főpap szolgáját.” Itt a szó azt jelzi, hogy Péter erősen megragadta a kardját, és kivonta azt a hüvelyéből. Majd ismét találkozunk a szóval a Jn21:6, 11-ben: „Felszálla Simon Péter, és *kivoná* a hálót a partra, a mely tele volt nagy halakkal”. Itt a szó valami mozdulatlan és nehéz tárgy erővel történő vonszolására utal. Kissé eltérő formában felbukkan a Jak2:6-ban: „Avagy nem a gazdagok hatalmaskodnak-é rajtatok, és nem ők *hurczolnak*-é titeket a törvény elé?” Itt a *vonakodó alany* kényszerítésére utal. A szó újszövetségi használatából tehát meg kell értenünk, hogy Krisztus arra célzott: keresztre feszítése után ellenállhatatlan erővel fogja hatékonyan Magához vonzani Isten minden választottját, akiket akkor mindentudó előre látásával a pogányok között szétszóródva látott.

[74] Az angol mondat így hangzik: „I will draw all unto me.” – „Én vonzok mindenkit magamhoz.” – *a ford*.

Ennek az isteni vonóerőnek nagyon látványos példáját látjuk a Bír4:7-ben: „És te ellened *kihozom* [kivonom] a Kison patakjához Siserát, Jábin hadvezérét, az ő szekereit és seregét, és kezedbe adom őt.” Krisztus is ekképpen vonz Magához minket.

„Így könnyebbül meg az Ő szíve. Isten dicsősége, a gonosz legyőzése, az emberek megváltása és az általa elérendő megbékítése az, amelyért oly nagy árat kell fizetnie. Mérlegeli a vételárral szembeni nyereséget, és igent mond.” (Mr. Grant)

„Felele néki a sokaság: Mi azt hallottuk a törvényből, hogy a Krisztus örökké megmarad: * hogyan mondod hát te, hogy az ember Fiának fel kell emeltetnie? Kicsoda ez az ember Fia?” (Jn12:34) Rettentően furcsának tűnik, hogy az Ószövetséget ismerő emberek megütköztek, mikor a Messiásuk bejelentette, hogy meg kell halnia. Az Ézsaiás 53, Dániel próféciája, miszerint „kiirttatik”, s a komoly Ígе Zakariáson át: „Fegyver, serkenj fel az én pásztorom ellen és a férfiú ellen, a ki nékem társam! így szól a Seregeknek Ura. Verd meg a pásztort” (Zak13:7) meg kellett volna értesse velük: felmagasztaltatása csak a szenvedései után lehetséges.

„Monda azért nékik Jézus: Még egy kevés ideig veletek van a világosság. Járjatok, a míg világosságotok van, hogy sötétség ne lepjen meg titeket: és a ki a sötétségben jár, nem tudja, hová megy.” (Jn12:35) Vallatói gonosz önhittségükben a legvalószínűbben azzal kecsegtették magukat, hogy teljességgel összezavarták. Ezután azonban úgy beszélt, mintha nem is hallotta volna a gáncsoskodásukat. Ahelyett, hogy közvetlenül válaszolt volna, komolyan figyelmeztette őket, emlékeztetvén arra: már csak nagyon rövid ideig élvezik a most még birtokukban levő előjogot, s kijelentve, mi lesz az elkerülhetetlen következménye, ha továbbra is megvetik azt.

„Míg a világosságotok megvan, higyjetek a világosságban, hogy a világosság fiai legyetek. Ezeket mondá Jézus, és elmenvén, elrejtőzködék előlük.” (Jn12:36) „Krisztus beszélt. Miután az evangélium elején az emberek világosságaként volt bemutatva (Jn1:4), majd a világ világosságának jelentette ki Magát, hogy aki Őt követi, ne járjon a sötétségben, hanem az övé legyen az élet világossága (Jn8:12). Azt is mondta, hogy amíg a világban volt, Ő volt annak világossága (Jn9:5). Hamarosan vissza lesz vonva ez a világosság, mert az Ő halála küszöbön állt. Nincsen hát valami félelmetesen komoly a fejezetünknek eme szavaiban (Jn12:35-26)? Prédikált közöttük. Csodákat tett közöttük. Szolgálata során megmaradt azon a földön, amit Isten Ábrahámnak ígért. Soha nem szolgált annak határain kívül. Az ott levő nemzet olyan lehetőségekhez jutott ,melyeket senki más nem kapott meg. S mi volt az eredménye most, hogy nyilvános szolgálata a vége felé közeledett? ’Elmenvén, elrejtőzködék előlük.’ Közülük kicsoda gyászolta az elmenetelét? Vagy ki próbálta megtalálni Őt?” (Mr. C. E. Stuart)

Tanulmányozzuk az alábbi kérdéseket a következő fejezethez:

1. Mi ennek az igaszakasznak (Jn12:37-50) a fő célja?
2. Miért idézi itt az Ézsaiás 53-at? (38. vers)
3. Miért „nem hihetnek vala”? (39. vers)
4. Kinek a dicsőségére utal a 41. vers?
5. A 42. versben említetteknek üdvözítő hite van?
6. Hol és mikor mondta Jézus azt, amit a 44-50. versekben olvasunk?
7. Mi a 49-50. versek parancsolata?

44. fejezet: Krisztus szolgálatának áttekintése, Jn12:37-50

Az alábbiakban a János 12 záró szakaszának összegzését adjuk:

1. A nemzet válasza Krisztus szolgálatára, 37. vers.
2. Izrael hitetlenségének előre jelzése Ézsaiás által, 38-41. versek.
3. Azok állapota, akiket lenyűgözött Krisztus, 42-43. versek.
4. Krisztus tanítása Atyjával fennálló viszonyáról, 44-45. versek.
5. Krisztus tanítása szolgálatának céljáról, 46-47. versek.
6. Krisztus tanítása azok kárhozatáról, akik megvetették Őt, 48-49. versek.
7. Krisztus tanítása az élet útjáról, 50. vers.

Az előttünk álló igeszakaszt egyáltalán nem könnyű megérteni. Az előző szakasz így fejeződött be: „Ezeket mondá Jézus, és elmenvén, elrejtőzködék előlük." (Jn12:36)

Sokan gondolták úgy, és hisszük, helyesen, hogy ez a kijelentés zárja le Krisztus nyilvános szolgálatát. Mikor a 13. fejezetbe kezdünk, nagyon nyilvánvaló, hogy ott új szakasz kezdődik, mert a 13. fejezet elejétől a 17. fejezet végéig az Úr egyedül van apostolaival, míg a 18. fejezetben letartóztatják, és ítéletre viszik. De ha a Jn12:36 jelzi Krisztus nyilvános szolgálatának végét, akkor hogyan kell értelmeznünk az utána következő és a jelen fejezet végéig tartó verseket? Különösen annak fényében, amit a 44. versben olvasunk: „Jézus pedig kiálta és monda", stb.

Hisszük, hogy a választ jól megfogalmazta Dr. John Brown. „Maga a szakasz (Jn12:37-50) sajátos, majdnem azt mondanám egyedi, mind a szerkezetét, mind a jellegét tekintve. Urunk nyilvános szolgálatának története lezárult. A közvetlenül megelőző versben ér véget. A beszámoló a magánbeszélgetéséről a barátaival a szenvedéseit megelőzően azonnal kezdetét veszi. A következő fejezet első versében fog megkezdődni. Az egyik színe ennek az eseménydús történetnek lezárult, a másik éppen nyílni készül. A függöny, mondhatni, lehull abban a színházban, ahol Jézus nyilvános cselekedetei zajlottak, s az evangélista készül minket bevezetni tanítványainak szent körébe, s elmesélni nekünk azt a fenséges és vigasztaló beszélgetést, amit a Megváltó szeretettel telve folytatott velük a végső eltávozása előtt. Mielőtt azonban ezt megtenné, szünetet tart a történetben, mondhatni vissza-, és körülnéz, s az előttünk álló igeszakaszban néhány mondatban rövid, de kimerítő áttekintését adja mindannak, amit Urunk a nyilvános szolgálata alatt tanított, valamint azoknak a hatásoknak, amit tanításai és csodái gyakoroltak honfitársai nagy tömegére.

János itt Krisztus nyilvános szolgálatának összefoglalóját adja, megemlítve csodáit, és felsorolván tanításait. A János 12 záró szakasza mintegy utószava Urunk élete ama fejezetének, amely épp az imént ért véget a Jn12:36-ban. Négy lényegi igazságot sorol fel, melyek fő helyet foglaltak el Krisztus szóbeli szolgálatában: hivatkozását arra, hogy Őt az Atya küldte (Jn12:44-45, 49), hogy Ő Maga a világ világossága (Jn12:46), említi a hitetlenség veszélyét (Jn12:47-49), valamint a hit végét (Jn12:50). A Szentlélek célja János tollának erre indításával véleményünk szerint legalább kettős volt: egyrészt megmagyarázza Krisztus nyilvános szolgálatának látszólagos kudarcát, másrészt megmutatja, hogy a hitetlenség bűne megbocsáthatatlanul ránehezedett Izraelre.

Az, hogy Jézus Krisztust a honfitársai nagy tömege elvetette, olyan tény, ami első ránézésre a gyanú árnyékát vetheti az isteni küldetésével kapcsolatos állításaira, s azt látszik jelezni, hogy az ezzel összefüggésben felhozott bizonyítékok nem szolgálták annak célját azoknál, akiknek eredetileg bemutatta, s akik bizonyos szempontból különösen kedvező körülmények között voltak ahhoz, hogy helyesen becsüljék fel az állítások érvényességét. Feltételezhető, hogy ha isteni küldetésének és messiási mivoltának bizonyítékai olyan erősek

és látványosak lettek volna, mint amint azt a keresztyénség hívei állítják, a zsidók előítéleteinek, melyek kétségtelenül erősek voltak, utat kellett volna engedniük nekik, s a tanításaiban hívők létszámának ugyanolyan nagynak kellett volna lenni, mint a csodái szemtanúinak. Az efféle feltételezés, noha látszólag hihető, a támogatói által az ember alkatáról kialakított tökéletlen és helytelen nézetei mellett érvel mind értelmileg, mind erkölcsileg!" Más szóval, figyelmen kívül hagyja az ember *teljes romlottságát*!

A János 12 záró szakaszában a Szentlélek a leghatékonyabban intézte el ezt az ellenvetést. Tette ezt azzal, hogy ráirányította a figyelmünket egyes ószövetségi próféciákra, melyek pontosan előre jelezték a fogadtatást, melyben a Megváltónak a zsidóktól része volt. Először az Ézsaiás 53-at említi, mert abban volt világosan előre jelezve, hogy a Messiás „utált és az emberektől megvetett" lesz. Majd az Ézsaiás 6-ot idézi, ami elmondja, hogy Isten jogilag vakítja meg a népét csökönyös hitetlenségük miatt. Azaz, maga a keresztyénséggel szemben megfogalmazott ellenvetés válik a legperdöntőbb mellette szóló érvvé. A tény, hogy az Úr Jézust a saját honfitársai adták halálra, mutatta meg, hogy Ő a Messiásuk! Így Isten az emberek haragját ismét az Ő dicséretére fordította.

„És noha ő ennyi jelt tett vala előttük, mégsem hivének ő benne." (Jn12:37) Félelmetes bizonyítéka volt ez az emberi szív romlottságának. Krisztus csodái számukat tekintve nem voltak kevesek, természetüket tekintve pedig nem voltak érdektelenek. Az Úr Jézus majdnem minden elképzelhető fajta hatalmi csodát tett. Gyógyította a beteget, démonokat űzött ki, uralmat gyakorolt a szeleken, járt a tengeren, borrá változtatta a vizet, megjelentette az embereknek a titkos dolgaikat, halottat támasztott fel. Csodáit nyíltan tette, fényes nappal, megannyi tanú előtt. Mindazonáltal ők – a nép egésze – „mégsem hivének ő benne". Szívük keménysége teljességgel megbocsáthatatlan volt. Mindenkinek, aki hallotta tanításait és látta a cselekedeteit, kétségtelenül el kellett volna Őt fogadnia az Isten által kijelölt Messiásnak és Megváltónak. De honfitársainak nagy többsége elutasította állításainak elfogadását.

„A hitetlenség és a közöny eluralkodásának nem szabad manapság meglepnie minket. Ez csak az egyik bizonyítéka az ember teljes romlottsága és bukása nagy tanításának. Mennyire kevéssé fogjuk fel, hogy ezt a tanítást bizonyítja a meglepődésünk az ember hitetlenségén! Csak fél szívvel hiszünk a szív csalárdságában. Még mikor Krisztus tette a csodákat és prédikálta a tanításait, akkor is voltak sokan a hallgatói között, akikre ezek semmiféle hatást sem gyakoroltak. Milyen jogunk lenne csodálkozni, ha a modern igehirdetések hallgatói megszámlálhatatlanul sok esetben hitetlenek maradnak? 'Nem nagyobb a tanítvány a Mesterénél.' Ha még Krisztus hallgatói sem hittek, mennyire jobban várhatunk hitetlenséget a szolgálói hallgatói között? Szóljuk az igazságot és tegyünk mellette bizonyságot: az ember makacs hitetlensége az egyike annak a sok közvetett bizonyítéknak, melyek bizonyítják, hogy a Biblia igaz." (Ryle püspök)

„Hogy beteljesedjék az Ésaiás próféta beszéde, a melyet monda: Uram, ki hitt a mi tanításunknak? és az Úr karja kinek jelentetett meg?" (Jn12:38) Ez nem azt jelenti, hogy a zsidók tudatosan azért tartottak ki a hitetlenségükben, mert az ószövetségi próféciát akarták betölteni. A szentlélek sem azt tanítja itt, hogy Isten titkos befolyást gyakorolt a zsidók szívére, ami megakadályozta őket abban, hogy higgyenek, nehogy Ézsaiás próféciája ne teljesedjen be. A zsidók betöltötték Ézsaiás próféciáit, de tudatlanul és nem szándékoltan. Amiképpen egy másik igemagyarázó mondja: „A tényleges magyarázat itt attól a ténytől függ, hogy a viszonyszó fordítása néha nem abban az értelemben szerepel, ami az ok és okozati összefüggést mutatja meg, hanem az előzményt és következményt, a jóslatot, és annak beteljesedését. Például, a tanítványok kérdése 'Ki vétkezett, ez-é, vagy ennek szülei, hogy vakon született?', nyilvánvalóan azt jelenti: 'Ennek az embernek a vaksága a szülei bűnének következménye, vagy a sajátjáé, amit valamiféle előbbi létezési állapotban követett el'?" Hiszem, hogy ezt az igeverset jobb lett volna így fordítani: „Nem hittek, ezért Ézsaiás

mondása beteljesedett". Isten semmiféle erőt nem fejt ki azért, hogy a bűnös ne higgyen: ha Ő magára hagyja a bűnöst, az soha nem fog hinni.

Rendkívül lényeges, hogy az Ézsaiás 53 miképpen kezdődik. Az a figyelemre méltó fejezet tájékoztat minket arról a bánásmódról, amiben a Megváltót részesítette Izrael, mikor először járt itt a Földön. Amint közismert, a zsidók ezt nem tekintik a Messiásra vonatkozó próféciának: egyesek megpróbálták Jeremiásra, mások a nemzetre vonatkoztatni. Menyire látványos, hogy a Szentháromság Isten ezzel a kérdéssel kezdi: „Ki hitt a mi tanításunknak?" Ezt János a legalkalmasabban vonatkoztatja korának hitetlen nemzetére. „És az Úr karja kinek jelentetett meg?" Az „Úr karja" Isten hatalmának jelképe, amint az megmutatkozott a Messiásban. Itt tehát két dolog van. A „ki hitt a mi tanításunknak?" Krisztus szóbeli szolgálatára vonatkozik, míg az „és az Úr karja kinek jelentetett meg?" az Ő csodáira.

„Azért nem hihetnek vala, mert ismét monda Ésaiás:" (Jn12:39) Ez rendkívül komoly. A magyarázata a következő versben olvasható. Krisztus elutasításának következtében Isten a nemzet egészét vakította meg jogilag, azaz hagyta meg a sötétségben és gonosz szívük keménységében. A legfontosabb azonban megfigyelni ezeknek a kijelentéseknek a sorrendjét: a Jn12:37-ben nem hittek, itt a Jn12:39-ben nem tudtak hinni. A legvonzóbb kérések hangzottak el, a legkétségtelenebb bizonyítékok kerültek bemutatásra, ők azonban mégis lenézték és elvetették a Megváltót. Nem hittek, ennek következtében Isten lemondott róluk, s most már nem is hihettek. Az aratás óriási volt, a nyár véget ért, s ők nem üdvözültek. Ez azonban teljességgel az ő hibájuk volt, s most el kell szenvedniük gonoszságuk jogos következményeit.

„Megvakította az ő szemeiket, és megkeményítette az ő szívöket; hogy szemeikkel ne lássanak és szívökkel ne értsenek, és meg ne térjenek, és meg ne gyógyítsam őket." (Jn12:40) Ez volt Isten válasza arra a bűnös bánásmódra, amiben Izrael részesítette az Ő szeretett Fiát. Elutasították a világosságot, most a sötétség lesz az ő félelmetes osztályrészük. Elutasították az igazságot, most a hazugságot szerető szív lesz a félelmetes aratás. Azóta Izraelt mindig is a vak szemek és a megkeményedett szív jellemezték: csak ezzel adhatunk számot állandósult hitetlenségükről immár tizenkilenc évszázadon át, s csak ez képes megmagyarázni Izraelnek a Krisztussal szemben manapság tanúsított viselkedését.

„Isteni küldetése során ebben az evangéliumban Urunk mindvégig kegyelemben tevékenykedett 'az Atya Fiaként' és 'a világ világosságaként'. Az Ő jelenléte jelentette a nappalt Izrael földjén. Úgy világított ott, hogy hátha a sötétség képes lesz befogadni, s itt, a szolgálatának végén (Jn12:35-36) még mindig világító világosságként látjuk Őt, aki utolsó sugarait szórja a földre és a népre. Ő nem tehet mást, csak világíthat, akár felfogjuk, akár nem. Az Ő jelenlétében még mindig nappal van. Az éjszaka nem jöhet el, míg Ő el nem távozik. 'Míg e világon vagyok, e világ világossága vagyok.' De itt 'elmenvén, elrejtőzködék előlük' (Jn12:36), ezután Isten a prófétája által elhozza az éjszakát a földre: Jn12:40)." (G. J. Bellett)

Félelmetesen komoly megemlékezni arról, hogy amit itt Isten Izraellel tett, azt hamarosan megteszi az egész hitetlen keresztyénséggel is: „És azért bocsátja reájok Isten *a tévelygés erejét*, hogy higyjenek a hazugságnak; hogy kárhoztattassanak mindazok, a kik nem hittek az igazságnak, hanem gyönyörködtek az igazságtalanságban." (2Thessz2:11-12) Pontosan amiképpen Nimród napjaiban Isten „lemondott" az egész pogány világról, amiért lenézték és elvetették a nekik adott kijelentést (Rm1), pontosan ahogyan elvetette Izraelt a hitetlenségük miatt az Ő Fiának elvetésével, úgy egy hamarosan bekövetkező napon elfogadtatja a hűtlen keresztyénséggel az Antikrisztust, „mivelhogy nem fogadták be az igazságnak szeretetét az ő idvességökre" (2Thessz2:10). Ó, kedves olvasó, hadd figyelmeztessünk rá, hogy kimondhatatlanul komoly dolog Isten kegyelmének felkínálásával játszadozni. Meg van írva: „Mimódon menekedünk meg mi, hogyha nem törődünk ily nagy idvességgel?" (Zsid2:3). Azért „keressétek az Urat, a míg megtalálható, hívjátok őt segítségül, a míg közel van" (Ézs55:6).

„Ezeket mondá Ésaiás, a mikor látá az ő dicsőségét; és beszéle ő felőle.” (Jn12:41) Látványos bizonyságtétel ez Krisztus abszolút istenségéről. Az előző versben idézett prófécia az Ézsaiás 6-ban található. A fejezet elején a próféta látta „az Urat ülni magas és felemeltetett székben, és palástja betölté a templomot”. A trón felett lebegtek a szeráfok befedett arccal, s ezt kiáltották: „Szent, szent, szent a seregeknek Ura”. A látvány túl sok volt Ézsaiás számára, s így kiáltott: „Jaj nékem! Elvesztem!” Akkor az oltárról vett és a szájához érintett eleven szénnel megtisztíttatott, és Isten hírnökeként elküldetett. S itt a János 12-ben a Szentlélek ezt mondja nekünk: „Ezeket mondá Ésaiás, a mikor látá az ő dicsőségét; és beszéle ő felőle” – a szövegkörnyezet világossá teszi, hogy az Úr Jézusról van szó. A kinyilatkoztatott isteni mivolt egyik legfenségesebb ószövetségi leírása van itt Krisztusra vonatkoztatva. Aki a betlehemi jászolban született, az nem volt más, mint a trónon ülő, Akit a szeráfok imádtak.

„Mindazáltal a főemberek közül is sokan hivének ő benne: de a farizeusok miatt nem vallák be, hogy ki ne rekesztessenek a gyülekezetből” (Jn12:42). Itt egy kijelentés, mely segítséget nyújt az afféle igeversekhez, mint a Jn2:23, 7:31, 8:30, 10:42, 11:45, 12:11. Mindezekben a versekben sok az Úr Jézusban „hívőről” olvasunk, akikről viszont semmi nem mutatja, hogy üdvözítő hitük lett volna. Az előttünk álló vers fényében úgy látszik, János a hitetleneket két csoportra osztja: a megkeményedett tömegre, akikre semmiféle hatással sem voltak Krisztus csodái, s egy társaságra, mely nyilvánvalóan nem csekély létszámú, akikre mulandó hatást ugyan gyakoroltak, de elmulasztották foglyul ejteni a szívüket a Megváltónak – az emberektől való félelem, s az emberek dicsérete visszatartotta őket. S manapság vajon nem találjuk meg ugyanezt a két csoportot a keresztyénségen belül? Sokkal nagyobb azoknak a száma, akikre az evangélium hangja semmiféle hatással sincsen, s nem törődnek sem a parancsoló tekintélyével, sem kedves hírei nem indítják meg őket. Érzéketlenek minden könyörgésre. Van azonban egy másik csoport, melynek képviselői talán minden gyülekezetben megtalálhatók, akiket valamennyire megindít a kereszt szava. Nem nézik le annak tartalmát, mégsem nyeri meg a szívüket. Egyrészről nem nyíltan ellenségesek, másrészről nem ízig-vérig keresztyének.

„Mindazáltal a főemberek közül is sokan hivének ő benne: de a farizeusok miatt nem vallák be, hogy ki ne rekesztessenek a gyülekezetből.” Ez a legkomolyabb figyelmeztetés annak a csoportnak, amelyről épp az imént szóltunk. A hit, mely nem vallja meg Krisztust, nem üdvözítő hit. Az Újszövetség nagyon precíz ebben a dologban. Az Úr Jézus mondta: „Mondom pedig néktek: Valaki vallást tesz én rólam az emberek előtt, az embernek Fia is vallást tesz arról az Isten angyalai előtt; A ki pedig megtagad engem az emberek előtt, megtagadtatik az Isten angyalai előtt.” (Lk12:8-9) S a Róma levélben ezt olvassuk: „Mert ha a te száddal vallást teszel az Úr Jézusról, és szívedben hiszed, hogy az Isten feltámasztotta őt a halálból, megtartatol” (Rm10:9). A szövegben említett zsidók megelégedtek azzal, hogy Krisztus se nem csaló, se nem fanatikus, de mégsem álltak készen arra, hogy feladjanak mindent és követőjévé Őt. Féltek ennek a lépésnek a következményeitől, „mert megegyeztek már a zsidók, hogy ha valaki Krisztusnak vallja őt, rekesztessék ki a gyülekezetből” (Jn9:22). Ezek az emberek a legbölcsebbnek azt tartották, ha elrejtik meggyőződésüket, és megvárják, míg a Messiás olyan helyzetbe kerül, amikor biztonságos és előnyös lesz a számukra, ha a tanítványai között mutatkoznak. Az önérdek vezette őket, s nagyon sok követőre találtak. Ha bárki olvassa ezeket a sorokat, aki megpróbál az Úr Jézus titkos tanítványa lenni, félvén attól, hogy nyíltan fellépjen, s szájával és életével megvallja Őt Úrnak és Megváltónak, legyen óvatos. Emlékezzen arra, hogy tűz tavába vettettek első csoportja, akiket Jelenések 21:8 említ, a „*gyávák*”!

„Mert inkább szerették az emberek dicséretét, mintsem az Istennek dicséretét.” (Jn12:43) Ezek az emberek, akiknek az elméi meg lettek győzve, de a szíveik nem indultak meg, nemcsak a vallási hatóságoktól féltek, hanem embertársaik *elismerésére* is vágytak. Elszánták magukat, hogy fenntartják a jó véleményt, még akár a kellemetlen lelkiismeret árán

is. Többre tartották a többi bűnös róluk alkotott jó véleményét az Isten jóváhagyásánál. Ó, ezeknek a nyomorult embereknek a rövidlátó ostobasága! Ó a nyomorult választásuk őrültsége! Mi haszna lesz a farizeusok jó véleményének a haláluk órájában? Milyen alapul szolgál majd nekik, mikor megállnak Isten ítélőszéke előtt? „Mert mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri is, de az ő lelkében kárt vall?" Mennyire eszünkbe juttatja ez a Megváltó szavait: „Mimódon hihettek ti, a kik *egymástól* nyertek dicsőséget, és azt a dicsőséget, a mely az egy Istentől van, nem keresitek?" (Jn5:44) Emlékezzünk meg arról, hogy nem lehet a miénk egyszerre a bűnösök jóakarata és Isten jóakarata: „nem tudjátok-é, hogy a világ barátsága ellenségeskedés az Istennel? A ki azért e világ barátja akar lenni, az Isten ellenségévé lesz." (Jak4:4)

„Jézus pedig kiálta és monda: A ki hisz én bennem, nem én bennem hisz, hanem abban, a ki elküldött engem." (Jn12:44) Figyeljük meg, hogy semmi sincs megírva sem az időpontról, sem a helyről, amikor és ahol a Megváltó ezeket a szavakat mondta. Hisszük, hogy János még mindig az utószót folytatja, összefoglalót adván a Jn12:44-50-ben Krisztus tanításairól. Annak lényeg, amit itt mond, világosan megmutatja ezt. „Milyen furcsa, hogy Jézus eme feltételezett értekezése, melynek bizonyos fokig nincs korábbi példája, csak ismétléseket tartalmaz, sőt, csak olyan szavakat, melyekkel már találkoztunk János evangéliumában. Vajon az Úr ebben a stílusban idézett-e valaha is egy ennyire hosszú beszédet anélkül, hogy új gondolatokat, vagy konkrét kijelentéseket tett volna hozzá? Ha azonban szent János idézi, látszólag (de csak látszólag) az Úr szájába adván a szavakat, micsoda tanulságos példát mutat nekünk azzal, hogy semmi saját mondanivalót nem próbál hozzátenni! Ige, valóban, mindezeket az Úr mondta, mindent a maga idejében, de szent János visszamenőlegesen egyesíti valamennyit." (Stier) A „kiálta és monda" igék ideje azt jelzi, amint azt Alford és Stier kimutatták, hogy Krisztus mit szokott tenni, hogy ez a megszokott ismételgető cselekedete volt.

„És a ki engem lát, azt látja, a ki küldött engem." (Jn12:45) Az, hogy János itt Krisztus tanításainak összefoglalóját adja, kiderül a jelen evangéliumban szereplő korábbi kijelentésekkel történő összehasonlításból. Például vessük össze: „A ki hisz én bennem, nem én bennem hisz, *hanem abban, a ki elküldött engem*" (Jn12:44) és „a ki az én beszédemet hallja és *hisz annak, a ki engem elbocsátott*" (Jn5:24). Így itt is, „a ki engem lát, azt látja, a ki küldött engem". Vessük ezt össze ezekkel: „ha engem ismernétek, az én Atyámat is ismernétek" (Jn8:19), és „hogy megtudjátok és elhigyjétek, hogy az Atya én bennem van, és én ő benne vagyok" (Jn10:38). Ez volt az egyik lényegi igazság, mely fő helyet foglalt el Urunk tanításaiban. Az Istent soha senki nem látta, de az egyszülött Fiú eljött Őt „kijelenteni" (Jn1:18). Amit itt a Jn12:45-ben áll előttünk, az utalás arra a Krisztus által gyakorta emlegetett titokzatos és isteni egységre, ami Közte és az Atya között fennáll.

„Én világosságul jöttem e világra, hogy senki ne maradjon a sötétségben, a ki én bennem hisz." (Jn12:46) Ez világosan párhuzamos a Jn8:12-vel és Jn9:5-tel: „Én vagyok a világ világossága: a ki engem követ, nem járhat a sötétségben… Míg e világon vagyok, e világ világossága vagyok". Ezzel a verssel kapcsolatosan tesz Dr. John Brown nagyon hasznos megjegyzéseket: „Ez először is azt bizonyítja, hogy Krisztus már a megtestesülése előtt is létezett, amiképpen a Nap is létezik már azelőtt, hogy a keleti hegyek fölé emelkedik. Másodszor, ebbe közvetetten az is benne foglaltatik, hogy Ő a világ egyetlen Megváltója, ahogyan Nap is csak egy van. Harmadszor, Ő nemcsak egy néphez jött, amiképpen a Nap is az ég egyik szélétől a másikig halad, és semmi sincs elrejtve a melegétől." Ez a vers János utalásának folytatása Krisztus általános tanítására a küldetése jellegének és tendenciájának vonatkozásában. Ő úgy jött el ebbe a világba, mint a világosságot kijelentő Isten, s az ember leleplezője. Mindez pedig azért, hogy akik Benne hisznek, szabaduljanak meg a sötétségtől, azaz a Sátán hatalmából (Kol1:13), és a bűn rombolásától (Ef4:18).

„És ha valaki hallja az én beszédeimet és nem hisz, én nem kárhoztatom azt: mert nem azért jöttem, hogy kárhoztassam a világot, hanem hogy megtartsam a világot.” (Jn12:47) Itt az evangélista másik igazságra hívja fel a figyelmet, ami szintén fő helyet foglalt el Urunk tanításaiban. Ez az Ő küldetése és szolgálata jellegének és céljának a többször megismételt kijelentésére vonatkozott. Beszél arról az alázatos pozícióról, amit elfoglalt, s arról a türelmes kegyelemről, mely végig jellemezte Őt, miközben az emberek között lakozott. Éles ellentétbe állítja két eljövetelének célját és természetét. Mikor majd visszatér a Földre, más lesz a jellege és a célja ahhoz képest, ami vonatkozott az első eljövetelére. Először alázatos szolgaként volt itt, akkor majd felmagasztalt szuverén Úrként jelenik meg. Először azért jött, hogy kérlelje az embereket és meggyőzze őket, azután majd vasvesszővel fog felettük uralkodni.

„És ha valaki hallja az én beszédeimet és nem hisz, én nem kárhoztatom azt.” Vessük ezzel össze a Jn5:45-tel: „Ne állítsátok, hogy én vádollak majd benneteket az Atyánál” – „mert nem azért jöttem, hogy kárhoztassam a világot, hanem hogy megtartsam a világot”, valamint a Jn3:17-tel: „Mert nem azért küldte az Isten az ő Fiát a világra, hogy kárhoztassa a világot, hanem hogy megtartassék a világ általa”, valamint a Jn3:17-hez fűzött megjegyzéseinkkel.

„A ki megvet engem és nem veszi be az én beszédeimet, van annak, a ki őt kárhoztassa: a beszéd, a melyet szólottam, az kárhoztatja azt az utolsó napon.” (Jn12:48) Krisztus eme komoly kijelentése helyesbíti azt a téves következtetést, melyet egyes kálvinisták vontak le, akik tagadják az újjá nem született lelkek felelősségét az evangélium vonatkozásában. Ők azzal érvelnek, hogy mivel a természeti ember meg van fosztva a lelki élettől, nem képes hinni, s a halott ember, mint mondják, nem fogadhatja be Krisztust. Erre mondhatjuk: a halott ember nem képes elutasítani Krisztust. Sokan mégis megteszik! Igaz, hogy a halott ember nem képes hinni, de mégis kellene neki. Az, hogy ezt nem tudja megtenni, nem a képességek hiányából fakad, hanem a képességek szándékos megrontásából. Mikor Ádám lelkileg meghalt, benne semmi sem szűnt meg, hanem „elidegenült az isteni élettől” (Ef4:18). Minden embernek, aki hallja az evangéliumot, hinni kellene Krisztusban, s akik nem hisznek, meg lesznek büntetve a hitetlenségükért, lásd 2Thessz1:8. Krisztus is azt tanítja itt, hogy aki elveti őt, büntetést kap a bűnéért. Ha bárki újjá nem született olvassa ezeket a sorokat, elmélkedjen mélyen az Úr Jézus eme komoly szavain.

„A ki megvet engem és nem veszi be az én beszédeimet, van annak, a ki őt kárhoztassa.” Az igevers első része majdnem teljesen megegyezik a Jn3:18-cal: „a ki pedig nem hisz, immár elkárhozott, mivelhogy nem hitt az Isten egyszülött Fiának nevében”. „A beszéd, a melyet szólottam, az kárhoztatja azt az utolsó napon.” Ez visszavisz minket az 5Móz18:19-hez, ahol meg van ígérve Izraelnek a nagy Próféta, s Isten kijelenti: „És ha valaki nem hallgat az én ígéimre, a melyeket az én nevemben szól, *én megkeresem azon*!”

„A beszéd, a melyet szólottam, az kárhoztatja azt az utolsó napon.” Tényleg nagyon komoly ez, mert mindenkire vonatkozik, akik hallották az evangéliumot. Három dolgot mond el nekünk.

Először is, lesz „utolsó nap”. Ez a világ nem marad fenn mindörökre. Történelmének korlátait, létezésének hosszát Isten szabta meg, s mikor elér a kijelölt határra, „az Úr napja pedig úgy jő majd el, mint éjjeli tolvaj, a mikor az egek ropogva elmúlnak, az elemek pedig megégve felbomlanak, és a föld és a rajta lévő dolgok is megégnek” (2Pt3:10).

Másodszor, ez az utolsó nap az ítélet napja lesz: „Mivelhogy rendelt egy napot, melyen megítéli majd a föld kerekségét igazságban egy férfiú által, kit arra rendelt” (Csel17:31). Akkor a rejtett dolgok napvilágra jönnek: az igaz igazoltatik, a hamis elítéltetik. Akkor Isten megszegett törvénye felmagasztaltatik, s az Ő szent igazsága tiszteltetik. Akkor majd az Ő összes ellensége legyőzetik, és Isten megmutatja majd, hogy Ő ISTEN. Akkor majd minden büszke lázadó meghajol az előtt a Név előtt, ami minden név felett áll, s megvallják, hogy Jézus az Úr az Atya Isten dicsőségére.

Harmadszor, *Krisztus Ígéje* fogja megítélni a bűnösöket azon a napon. Az Ő Ígéje igaz Íge volt, isteni Íge, az emberek számára alkalmas Íge volt, ők mégis semmibe vették, támadták, tagadták, szent tartalmát a gúny tárgyává tették. Az utolsó nagy napon azonban az Íge fogja megítélni őket. Hiszem, hogy legelőször az Isten írott Ígéje fog megnyílni azok között a „könyvek" között, melyek megnyittatnak, és amelyekből a bűnösök „megítéltetnek" (Jel20:12) – „azon a napon, melyen az Isten megítéli az emberek titkait az én evangyéliomom szerint a Jézus Krisztus által" (Rm2:16)

„Mert én nem magamtól szóltam; hanem az Atya, a ki küldött engem, ő parancsolta nékem, hogy mit mondjak és mit beszéljek." (Jn12:49) Ezt Krisztus újra és újra megismételte, lásd Jn5:30, 7:16, 8:26-28, stb. Kifejezte azt a bensőséges és titokzatos egységet, ami Közte és az Atya között állt fenn. Az Ő célja az volt, hogy a zsidókat ráébressze bűnük szörnyűségére, amiért elutasítják az Ő Ígéjét. Ezt cselekedvén *Magával az Atyával* szálltak szembe, mert az Ő szavai voltak azok, amelyeket a Fiú nekik mondott. Manapság hasonlóképpen, „a ki nem hisz az Istennek, hazuggá tette őt; mert nem hitt abban a bizonyságtételben, a melylyel bizonyságot tett Isten *az ő Fiáról*" (1Jn5:10). Szörnyűséges a Krisztus bizonyságtétele megvetésének bűne!

„És tudom, hogy az ő parancsolata örök élet. A miket azért én beszélek, úgy beszélem, a mint az Atya mondotta vala nékem." (Jn12:50) Ez annak a tartalmi kivonata, amit a Jn3:11-ben, 5:32-ben, 8:55-ben olvasunk. Ez ismét a megtestesült Fiú tökéletességeit tárja elénk. Ő nem függetlenül cselekedett, hanem a szív, az elme és az akarat tökéletes egységében az Atyával. Akár hittek benne a zsidók, akár nem, a Krisztus által elmondott üzenetekben isteni igazság rejlett, ezért az élet Ígéi voltak bárki számára, aki azt egyszerű hittel elfogadta. János eme, Krisztus tanításairól szóló összefoglalójának záró mondata nagyon széles körű: amiket „azért" Ő beszélt, az nem volt más, mint amit az Atyától hallott. Így tehát, mikor elvetették, hogy hallgassanak Krisztus tanítására, a zsidók atyáik Istenét, Ábrahám, Izsák és Jákób Istenét vetették meg.

„És tudom, hogy az ő parancsolata örök élet. A miket azért én beszélek, úgy beszélem, a mint az Atya mondotta vala nékem." Ismét olyan kijelentéssel van dolgunk, mely nem korlátozódik a helyi vonatkozására. Ez az igevers harsányan szól mindazokhoz, akik hallgatnak manapság az evangélium hangjára. Isten nem „meghívást" adott az embereknek, aminek tetszésük szerint engednek, vagy sem, hanem „parancsolatot", aminek a saját kockázatukra nem engedelmeskednek. Ez a parancsolat nem más, mint „hogy higyjünk az ő Fiának, a Jézus Krisztusnak nevében" (1Jn323), s a Róma levél elején ezért mondja Pál, mikor Isten evangéliumára utal, hogy „a ki által vettük a kegyelmet és az apostolságot a hitben való engedelmességnek okáért, minden pogányok között, az ő nevéért" (Rm1:5). Ez a parancsolt „örök élet" mindenkinek, aki a hit engedelmességével fogadja. Ádám az Isten parancsolatának nem engedelmeskedve hozott magára halált, mi pedig életet kapunk Isten parancsolatának engedelmeskedve. Ezért „meg ne vessétek azt, a ki szól; mert ha azok meg nem menekültek, a kik a földön szólót megvetették, sokkal kevésbbé mi, ha elfordulunk attól, a ki a mennyekből vagyon" (Zsid12:25).

Tanulmányozzuk az alábbi kérdéseket a következő fejezethez:

1. Mit jelent az 1. vers utolsó mondata?
2. Milyen vacsoráról van szó a 2. versben?
3. Mi Krisztus tettének jelképes jelentése a 4. versben?
4. Mit jelent a tanítványok lábainak megmosása? (5. vers)
5. Miért szerepel annyira látványosan Péter a 6-9. versekben?
6. Mit jelent a „semmi közöd hozzám" a 8. versben?
7. Mi a 10. vers jelentése?

45. fejezet: Krisztus megmossa tanítványai lábát, Jn13:1-11

Az előttünk levő igeszakasz összegzése az alábbi:

1. Krisztus meg nem változó szeretete, 1. vers.
2. Júdás makacs gyűlölete, 2. vers.
3. Krisztus visszatérése az Atyához, 3. vers.
4. Krisztus a szolga munkáját végzi, 4-5. versek.
5. Péter hebehurgya tudatlansága, 6-9. versek.
6. Fürdés és megtisztulás, 10. vers.
7. Az áruló kizárva, 11. vers.

Most belépünk abba a szakaszba, amit minden korban sok hívő tartott eme evangélium legbecsesebb részének, a legáldottabb oldalaknak Isten írott Ígéjében. A János 13 új szakaszt kezd, s ez a szakasz világosan elkülönül és elválik attól amit előzőleg olvastunk. Az evangélium elején két dolog jelentetett ki Krisztus küldetésének és szolgálatának kimenetelét illetően: a nemzet egésze „nem fogadta be Őt", ez teljesen meg is mutatkozott, főleg a 5-12 fejezetek által alkotott részbe. Másodszor, azoknak, akik „befogadták Őt", Isten gyermekeinek helyére kell kerülniük. A 13-17. fejezetekben Krisztust egyedül az Övéivel látjuk, elkülönülve a világtól, amint elmondja nekik sajátos örökségüket és előjogaikat.

Krisztus nyilvános szolgálatának végén olvastuk: „elmenvén, elrejtőzködék előlük" (Jn12:36). A 13-17. fejezetekben a Megváltót a tanítványaival való legbensőségesebb közösségben találjuk, amint feltárja nekik azt a csodálatos helyet, amit az Ő szeretetében foglaltak el, valamint azt, hogy miképpen lesz ez a szeretet folytonosan gyakorolva most, mikor elhagyja őket és az Atyához távozik. Megmondta nekik: „az embernek Fia nem azért jött, hogy néki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon, és adja az ő életét váltságul sokakért" (Mt20:28). Egész pályafutása során mindvégig „szolgált" az övéinek, de most véget ért nyilvános szolgálata, s most küszöbön állt, hogy életét adja az ő váltságukul, majd elfoglalja a helyét a magasságban. A tanítványok számára tehát természetes lett volna azt feltételezni, hogy az Ő „szolgálata" számukra is véget ért. De ez nem így van. Folytatódni fog, s ez az, amit János evangéliumának ez az áldott szakasza elsősorban be akar nekünk mutatni. Szerette a tanítványait (és minket), de nemcsak a keresztig, hanem „mindvégig". Visszatérése Atyjához se meg nem szakítja, se nem kisebbíti szeretetének tevékenységét az Övéi iránt: a mennyben még mindig az Ő népe érdekeit tartja szem előtt.

Krisztus eme „húsvéti beszédének" fő célja az volt, hogy elvezesse az Övéit az Atya előtti új helyük, valamint a világban elfoglalt új helyük lelki megértésére, amiképpen ezek különböztek attól az örökségtől és helytől, amit a judaizmusban foglaltak el. A János 13-17-ben olvashatjuk azt, ami a szinoptikusok által feljegyzett hosszú Olajfák-hegyi beszéd helyét foglalja el. Itt ahelyett, hogy leülne a hegyen, lélekben felviszi a tanítványait a mennybe, s megmutatja nekik az ott lévő szentély dicsőségét, áldottságát és szentségét. Ahelyett, hogy a szenvedések borzalmait taglalná, feltárja Isten családja előtt nagy Főpapjuk tevékenységét, valamint utazásuk bánatait és örömeit ezen a földi pusztaságon keresztül.

Miközben feltűnő ellentét áll fenn a János 12 és a 13 eleje között, létezik egy szoros kapcsolat is, olyan kapcsolat, mely továbbviszi az igazságok fokozatos feltárását ebben a csodálatos evangéliumban. A 12. fejezetben Krisztus úgy beszélt Magáról, mint „gabonamagról", melynek meg kell halnia, hogy sok gyümölcsöt teremhessen. Mint láttuk, ez az *egységről és közösségről* beszél – amit áldott módon szemléltet a nyitó kép, a vacsora Bethániában. Itt a 13. fejezetben és ezután azonban Ő a legkegyelmesebb munkáját ismerteti meg, mellyel a hívőket tartja fenn a Vele való közösségben. Két dolgot kell megemlíteni,

melyek mindegyike a legáldottabb, és az Ő tökéletességeinek bizonysága. Először is, a mennyei szentélyre néz (Jn13:1), másodszor, az Övéire (Jn13:4). Őrzi Isten szent követelményeit, valamint gondoskodik a népéről és szolgál nekik. Mi itt maradunk ebben a világban, aminek pora beszennyez, és alkalmatlanná tesz minket arra, hogy belépjünk a Szentek Szentjébe. Itt a János 13-ban azt látjuk, amint Krisztus alkalmasakká tesz minket rá. Fontos azt felismernünk, hogy Isten érdekét tartotta a szeme előtt, miközben a lábainkat mosta! Krisztust itt úgy látjuk, mint a rézmedencét, mely a rézoltár és a szentély között állt, s amelyet csak azután lehetett megközelíteni, hogy a rézoltár elvégezte a munkáját.

Létezik még egy kapcsolat a János 12 és 13 között, ami a legáldottabb ellentétet emeli ki – kutassa ezt az olvasó állandóan. A János 12 elején az Úr lábait látjuk, a János 13 elején a tanítványokét. Krisztus „lábait" felkenték, a tanítványokét megmosták. A Megváltó ezen a bűnös világon úgy halad keresztül, hogy közben nem szennyeződött be. Úgy ment el belőle, ahogyan eljött bele: szentül, ártatlanul és tisztán. A „láb" a járáshoz kötődik, s a tény, hogy Krisztus lábait illatos kenettel kenték fel, arról az édes illatról beszél, ami mindig is felszállt Tőle az Atyához, tökéletesen dicsőítve az Atyát Krisztus útjának minden egyes lépésénél. Viszont éles ellentétben Vele, a tanítványok a járás során beszennyeződtek, ezért az út mocskát el kellett távolítani. Jegyezzük meg azt is, hogy a Megváltó lábainak megkenése a tanítványok lábainak megmosása előtt történt – minden dologban Övé az „elsőség" (Kol1:18)!

A szakaszt azt nyitja meg, és a „húsvéti beszédet" az vezeti be, hogy az Úr megmossa a tanítványok lábait. Az első dolog, amit főleg meg kell jegyezni, hogy a vizet, és nem a vért használta a megtisztításukra. Nagyon fontos dolog ezt megjegyezni, mert még az Úr népe között is látszólag sokan vannak, akik semmit sem tudnak erről a különbségről. Mikor vétkeznek, a vér újbóli alkalmazásáról, a bűn és a tisztátalanság számára megnyílt „forráshoz" történő ismételt eljövetelről beszélnek, az csak azt bizonyítja, hogy sajnos ez az igazság. Az Újszövetség semmit sem tud a vér újbóli alkalmazásáról, vagy arról, hogy a vétkező keresztyéneket ismét meg kellene abban mosni. Az efféle dolgokról való beszéd hatalmas tiszteletlenség a kereszt mindenre elégséges áldozatával szemben. „Jézus Krisztusnak, az ő Fiának vére megtisztít minket minden bűntől" (1Jn1:7). „Egyetlenegy áldozatával örökre tökéletesekké tette a megszentelteket" (Zsid10:14). S mivel ez így van, mi lett biztosítva, kérdezzük, azoknak a szennyeződéseknek az eltávolítására, ami a keresztyéneket bepiszkítja az úton? A válasz: „a víz".

Gondos tanulmányozással meglátható, hogy mind az Ó-, mind az Újszövetségben a „vér" Isten felé, míg a „víz" a szentek felé szolgál a szennyeződés gyakorlati eltávolítására: az egyik a helyzetünkre, a másik az állapotunkra van kihatással. Az előbbi a jogi megtisztítás eszköze, az utóbbi a gyakorlati megtisztulásé. Az előképekben a 3Móz16 ismerteti Istennek az engesztelés elvégzésével kapcsolatos követelményeit, míg a 4Móz19 számol be arról, hogy Isten milyen eszközöket jelölt ki az útra, mikor Izrael a pusztában vándorolt. Utóbbit nem vérrel, hanem a „megtisztulás vizével" végezték. A jogi megtisztulás minden bűn bűnösségétől minden hívő elidegeníthetetlen öröksége az Úr Jézus Krisztusban. Az erkölcsi megtisztulás, a szív és a járás megtisztítása mindentől, ami beszennyezi és gátolja a közösségünket Istennel, *vízzel*, azaz az *Ígével* történik, amit a Szentlélek alkalmaz ránk erőben.

„A husvét ünnepe előtt pedig, tudván Jézus, hogy eljött az ő órája, hogy átmenjen e világból az Atyához, mivelhogy szerette az övéit e világon, mindvégig szerette őket." (Jn13:1) Ez a nyitó vers adja meg az első kulcsot a soron következőkhöz. Ami előttünk áll, az előre jelzi azt, amit Krisztus a szeme előtt tartott az Atyához való visszatérése során. Ő kegyelmesen megadja nekünk a jelenlegi mennyei szolgálatának jelképes kiábrázolását. Ő a Felséges jobbjára ült, de a mi érdekünkben van ott. Örökké él, hogy közbenjárjon érettünk Ügyvédünkként az Atyánál, s mindörökké támogat és segít bennünket az utunk során.

„A húsvét ünnepe előtt pedig”, közvetlenül előtte, mert a rákövetkező reggelen Krisztusnak valódi Bárányként meg kellett halnia. A „húsvétot” magát Niszán hónap tizennegyedik napjának estéjén ették meg (2Móz12:6, 8), de az „ünnep”, ami hét napig tartott a tizenötödik napon kezdődött (4Móz28:17). Itt tehát azt látjuk, ami a mi urunk halálának előestéjén történt.

„Tudván Jézus, hogy eljött az ő órája.” Krisztus volt az egyetlen, Aki úgy járt-kelt ezen a Földön, hogy soha nem lepődött meg. Mindent tudott és érzett az Atya jelenlétében. „Hogy átmenjen e világból az Atyához”, figyeljük meg, „e világból”, nem „a világból”. Látványos megfigyelni, milyen sokszor előfordul ez a kifejezés életének vége felé. „Ítélet végett jöttem én e világra” (Jn9:39). „A ki gyűlöli a maga életét e világon, örök életre tartja meg azt” (Jn12:25). „Most van e világ kárhoztatása; most vettetik ki e világ fejedelme” (Jn12:31). Az „e világ” nyilvánvalóan borzasztó hely volt Urunk elméje számára! Nem volt itt maradása. Ő alkotta a világot (Jn1.10), de a bűn tette azt azzá, ami. Figyeljük meg, „hogy átmenjen e világból az Atyához”, nem pedig a mennybe! Micsoda áldott dolog! Az Ő szíve az Atya jelenlétére vágyott!

„Mivelhogy szerette az övéit e világon, mindvégig szerette őket.” Az „övéit!” A hitetlen világgal történt minden megelőző konfliktus, az Izraelhez intézett minden korábbi könyörgés után Krisztus most azzal vigasztalja a szívét, hogy kiárasztja szeretetét ama kevesekre, akik nem vetették Őt meg. Milyen áldott kifejezés: az „övéi”! Tudjuk, mekkora öröm származik abból, ha valamit a sajátunknak nevezhetünk. Nem annyira a birtokolt dolog értéke váltja ki ezt az örömöt, hanem inkább annak az egyszerű tudata, hogy az enyém. Itt pedig a Szentlélek jelenti ki a Megváltó szívét a szeretet szemszögéből. Nem a mi Őróla alkotott szegényes elképzelésünkkel, még kevésbé a mi nyomorult érzelmeinkkel foglal le minket. Felemel minket Krisztusnak a rólunk alkotott gondolataihoz! Mi háromszorosan tartozunk az Úr Jézushoz. Először is, *az Atya örök kiválasztása által*. Mi az Atya szeretet-ajándékai vagyunk Krisztusnak: „magának kiválasztott minket Ő benne a világ teremtetése előtt”. Másodszor, az övéi vagyunk *az Ő megváltói jogán*. Ő kifizette értünk a vételárat. Megvásárolt minket Önmagának: „Krisztus is szerette az egyházat, és Önmagát adta azért”. Harmadszor, az övéi vagyunk *a Szentlélek hatékony elhívása által*. Ha valaki Krisztusban van, új teremtmény az, minket pedig újjáteremtett a Szentháromság harmadik Személye: „a Lélektől születtünk”.

„Mindvégig szerette őket.” Itt a jó Pásztor gondoskodása a juhairól. De minek a „mindvégéig””? Ki tudná ezt meghatározni? Először is, a földi vándorutunk végéig. Nekünk szükségünk van az Ő szeretetének bizonyosságára, amint ebben a pusztaságban vándorlunk. Erre a bizonyosságra már nem lesz szükségünk, mikor majd szemtől szembe állunk Vele, s úgy ismerjük, ahogyan minket ismer. De jelenleg a teljes bizonyosságra van szükségünk. S micsoda pihenőhely az élet hányattatásai között levő szegény szív számára a Megváltó keble! Oda fordult János is (Jn13:23), s lélekben áldott módon számunkra is hozzáférhető. Igen, hogy megtartson minket ottani helyünk soha el nem múló örömében, azért mossa itt meg az Úr Jézus a tanítványai lábait, mielőtt belekezdene a 16. fejezet végéig tartó hosszas beszédébe. Krisztus szeretetének körül kell venni a tárgyait, s ezt látjuk itt. Isten „világosság” (1Jn1:5), és Isten „szeretet” (1Jn4:16). Ennek az evangéliumnak az első 12 fejezetében Krisztust úgy látjuk, mint világosságot, Aki kijelenti az Atyát, és leleplezi az embereket (Jn1:7; 3:19; 8:12; 9:5). Most azonban úgy látjuk Őt (az „övéivel”), mint szeretetet (v. ö. Jn13:34; 14:12; 15:9; 17:26 , stb.) De figyeljük meg, szent szeretet ez. Az isteni szeretet nem tűrheti el azt, ami tisztátalan. Ezért kezdődik Krisztus isteni szeretete a szennyeződésnek az eltávolításával a tanítványai lábairól! A legáldottabb dolog ez. Örömmel szemléljük azt a szeretetet, ami arra indította Őt, hogy letegye az életét értünk, de soha ne veszítsük el ennek a jelenben zajló tevékenységeit sem.

Mindvégig szerette őket? Nemcsak mindvégig, de szükségletüknek és az Ő kegyelmének minden határán túl is. Tudta, hogy Fülöp félre fogja érteni, hogy hárman majd alszanak, miközben Ő imádkozik és halálküzdelmet vív, hogy Péter megtagadja Őt, hogy Tamás majd kételkedik Benne, s hogy valamennyien „elhagyják", – mégis, „mindvégig szerette őket". S ugyanígy van velünk is, kedves keresztyén olvasó. Az „övéi" az Ő szeretetének tárgya, s a „mindvégig" az Ő szeretetének kiterjedése. Szeret minket nyomorult bukásaink „végéig", tévelygéseink és visszacsúszásaink „végéig", méltatlanságunk „végéig", súlyos szükségeink „végéig".

Szeretete nem ismer határokat, vagy mértéket,
Változás nem fordítja el menetét,
Örökké ugyanolyanként árad
Egyetlen örökkévaló Forrásból.

Az igevers első része két dolgot jelez az Úr Jézussal kapcsolatosan ebből az időszakból: előtte állt a kereszt annak minden borzalmával egyetemben, s előtte állt a visszatérés öröme az Atyához annak minden ragyogásával. Mégis, sem a szenvedés félelmetes kilátásai, sem a kimondhatatlan nyugalom és boldogság reménysége nem ingatta meg az övéi iránti szeretetét. Ő tegnap, ma, és mindörökké ugyanaz, ezért az Ő szeretete soha meg nem változik. Ő örökkévaló, ezért örök szeretettel szeretett bennünket. Ő Isten, tehát az Ő szeretete minden más szeretettől különbözik, s az emberi értelmet messze felülmúlja.

„És vacsora közben, a mikor az ördög belesugalta már Iskáriótes Júdásnak, a Simon fiának szívébe, hogy árulja el őt" (Jn13:2). Micsoda félelmetes ellentét! A szeretetből a gyűlöletbe, a megváltótól a Sátánhoz, az „övéitől" az árulóhoz! Júdás itteni említése látszólag a soron következők szépségének kiemelését szolgálja. A Gonosz teljességgel uralomra jutott az áruló szíve felett: a kereszt jelképesen jóváhagyatott – a Sátán elérte célját.

„Tudván Jézus, hogy az Atya mindent hatalmába adott néki, és hogy ő az Istentől jött és az Istenhez megy" (Jn13:3). „Ezek a kijelentések Krisztus isteni eredetétől, tekintélyéről és eljövendő dicsőségéről kihangsúlyozzák annak a szolgálatnak a bámulatos lealacsonyodását, amibe megalázta Magát, ellátván a rabszolga hivatalát." (Companion Biblia)

„Tudván Jézus, hogy az Atya mindent hatalmába adott néki, és hogy ő az Istentől jött és az Istenhez megy, felkele a vacsorától, leveté a felső ruháját; és egy kendőt vévén, körülköté magát." (Jn13:3-4) „Nem isteni eredetéről megfeledkezve, hanem annak teljes tudatában látta el ezt az alantas feladatot. Mikor megfosztotta Magát az 'isteni formájától', letéve azt a külső dicsőséget, ami a felismert Istenség velejárója, és 'szolgai formát öltött', úgy tette le a felső ruháit s kötötte körül Magát, felvéve a háztartási rabszolga alakját. Egy halász számára nem nagy leereszkedés, ha a lábára vizet öntenek, de hogy Ő, Akinek a kezében van az emberek minden dolga, s Aki a legközelebbi kapcsolatban áll az Atyával, így leereszkedjen, az páratlan fontosságú. Ez olyasvalakihez illő cselekedet, Aki a tudatában van isteni mivoltának. Nemcsak Jézus fennköltségét növeli meg ennek a cselekedetnek a szépsége hatalmas mértékben, de új fényt vet isteni jellemére is." (Dr. Dods)

Három dolgot kell gondosan megemlíteni, amiért megmosta a tanítványok lábát ezen alkalommal. Először is tudta, hogy eljött az Ő órája, mikor el kel távoznia ebből a világból (Jn13:1). Másodszor, szerette az övéit mindvégig (Jn13:1). Harmadszor, mert minden dolog az Ő kezébe adatott, s Ő, Aki Istentől jött, most Istenhez tért vissza – ezen okok miatt állt fel az asztaltól és kötötte Magát körül a kendővel. Amint majd látni fogjuk, mindez magyarázatra talál az Úrnak Péterhez intézett szavaiban: „Ha meg nem moslak téged, *semmi közöd sincs én hozzám*" (Jn13:8). Három éven át volt a tanítványoknak „közük" Őhozzá. Most azonban elhagyni készült őket, Mielőtt azonban ezt megtette volna, biztosította őket (és minket) arról, hogy az Ő csodálatos szeretete töretlenül és változatlanul folytatódik Atyjához történő

visszatérése után is. Krisztus elkezdte a szolgálatot a dicsőségben, amit más módon, de örökké folytatni fog. A szolgálat, amelyben most munkálkodik, nem más, mint a mi Hozzá való „közünk" fenntartása.

Sok vita folyt arról, hogy miféle vacsoráról van itt, a János 13-ban szó. A legbiztosabb, hogy ez volt az „úrvacsora", mert a Jn13:26-ban látjuk, amint Krisztus a „falatot" adja Júdásnak, s a szinoptikusok teljesen világossá teszik, hogy ez a húsvéti vacsorán történt. Az úrvacsora nincs megemlítve a negyedik evangéliumban. Ezzel a ténnyel kapcsolatban mondja nagyon feltűnően Ryle püspök: „Azt hiszem, ez konkrétan örök bizonyságot akart tenni azzal a folytonosan növekvő tendenciával szemben, mikor a keresztyének bálványt csinálnak a sákramentumokból. Látszólag már a kezdetekben megvolt az egyházban a hajlam, hogy a formák és a ceremóniák vallását alakítsák ki a szívé helyett, s a külsődleges szertartásokat olyan helyre magasztalják fel, melyeket Isten soha nem akart, hogy elfoglaljanak. Ezzel a tanítással szemben tesz bizonyságot Szent János. A puszta tény, hogy ez az evangélium teljességgel kihagyja az úrvacsorát, s még csak a nevét sem említi, erős bizonyítéka annak, hogy az úrvacsora nem lehet a keresztyénség első, fő és alapvető dolog a keresztyénségben, amint azt sokan állítják. János tökéletes hallgatása róla soha nem egyeztethető össze ezzel a kedvelt elmélettel. Ez a leggyanúsabb hallgatás, s én erre csak egyetlen választ látok: azért, mert nem elsődleges, hanem másodlagos dolog a keresztyén vallásban."

„Felkele a vacsorától." Az események menetében ez pont azután következik, amit a János 13:1-ben olvasunk: az időjel Krisztus cselekedetéhez kapcsolódik. Nyilvánvaló, hogy az étkezés megkezdése előtt állt fel az Úr Jézus az asztaltól – az étkezés a húsvéti vacsora volt. Fontos megemlíteni, hogy János története szoros kapcsolatban vezet végig mindent ettől a ponttól a Jn14:31-ig, majd a Jn18:1-ig, így tehát ezt a „vacsorát", valamint Krisztusnak a tanítványokkal folytatott beszélgetését azonnal követte az, hogy kimentek a Gecsemáné kertbe. Péternek a Jn13:24-ben feltett kérdése megmagyarázhatatlan, ha a húsvéti vacsora már lezajlott (amint ahhoz sokan ragaszkodnak), mert a szinoptikusok kifejezetten kijelentik, hogy Urunk az árulót eme vacsora során nevezte meg. A legtöbb nehézséget a Jn13:2 első mondata okozta, amit így kell érteni: „mikor a vacsorát feltálalták", azaz mikor megkezdődött. Figyeljük meg, a Jn13:12-ben olvashatjuk, hogy Krisztus *visszaült* az asztalhoz.

„Felkele a vacsorától, leveté a felső ruháját; és egy kendőt vévén, körülköté magát." (Jn13:4) Kétségünk sincs afelől, hogy itt mindennek mély jelképes jelentősége van. A vacsora a húsvéti vacsora volt, s világosan Krisztus haláláról beszélt. A vacsorától való felállás és a ruháinak levetése (Jn20:6) Urunkat a sír feltámadás felőli oldalán festette le. Az, hogy körülkötötte Magát, a szolgálatról beszél, arról a mennyei szolgálatról, amit most népéért végez. Csodálatos látni, hogy Urunk soha nem adta fel szolgai jellemét. Még az úgynevezett szakramentális rendszer modern szószólói sem léphetnek ezen túl, vagy magyarázhatják ezt félre. Ha az úrvacsora sákramentuma a keresztyénség első és legfontosabb dolga, akkor Szent János miért nem mond róla semmit? Erre a kérdésre az a válasz, hogy a dicsőségbe történt visszatérése után is szolgál nekünk. Csodálatos előképe ennek a héber szolga a 2Móz21-ben: „Ha héber szolgát vásárolsz, hat esztendeig szolgáljon, a hetedikben pedig szabaduljon fel ingyen… De ha a szolga azt mondaná: Szeretem az én uramat, az én feleségemet és fiaimat, nem akarok felszabadulni: akkor vigye őt az ő ura a bírák elé, és állítsa az ajtóhoz vagy az ajtófélhez, és az ő ura fúrja által az ő fülét árral; és szolgálja őt mindörökké." (2, 5-6. versek). Ezt magyarázza meg alaposan a „Gleanings in Exodus". Itt elég csak annyit mondani, hogy ez a legáldottabb előképét adja a tökéletes Szolgának. Krisztus „örökké" fog szolgálni. Manapság azzal szolgál nekünk, hogy Ígéjét alkalmazza (Lelke által) gyakorlati állapotunkra, azzal foglalkozván, ami alkalmatlanná tesz minket a Vele való közösségre a magasságban. A Lk12:37 becses Ígе az Ő jövőbeli szolgálatával kapcsolatosan: „Boldogok azok a szolgák, kiket az úr, mikor haza megy, vigyázva talál: bizony mondom néktek, hogy felövezvén magát,

leülteti azokat, és előjövén, szolgál nékik." S miképpen fog nekik szolgálni? Szolgálván a mi boldogságunkat és örömünket az Ő „vendégeiként"!

„Azután vizet tölte a medenczébe, és kezdé mosni a tanítványok lábait, és megtörleni a kendővel, a melylyel körül van kötve." (Jn13:5) Itt minden isteni módon tökéletes. Hét önálló cselekedet tulajdoníttatik a Megváltónak: (1) Felkelt a vacsorától, (2) levetette felső ruháit, (3) vett egy kendőt, (4) körülkötötte Magát. Ezután (5) vizet töltött a medencébe, (6) elkezdte a tanítványainak lábát mosni, majd (7) megtörölte azzal a kendővel, amivel körülkötötte magát. A lábaikat kezdte el mosni. A személyük már tiszta volt. Már kikerültek a judaizmusból, s a mennyei örökség az övék lett – a hely az Atya házában. Magaviseletüknek azonban illeszkedniük kell ahhoz a házhoz. Járásuknak összhangban kell állnia mennyei elhívásukkal. Útjukon tisztának kell maradniuk.

A víz, amivel itt a Megváltó megtisztította tanítványai beszennyeződött lábait, az Ige jelképe. „Mi módon őrizheti meg tisztán az ifjú az ő útát, ha nem a te beszédednek megtartása által?" (Zsolt119:9) Teljes és áldott módon emeli ezt ki az Ef5:25-26: „A Krisztus is szerette az egyházat, és Önmagát adta azért; hogy azt megszentelje, megtisztítván a víznek feredőjével az Ige által." „Ennek az igeszakasznak minden mondata megtalálható itt a János 13-ban. 'Szerette őket', az egyházat. 'Önmagát adta' értük, mert a 'vacsora' ezt mutatja be: hogy 'megszentelhesse', elkülöníthesse Önmagának őket, így az 'övéi' lehessenek, s 'megmoshassa' őket vízzel az Ige által. Ez teljes: az Ő állandó, tökéletes gondoskodása, mellyel tisztán tart minket." (Mr. Malachi Taylor) Különösen arra kell figyelnünk, hogy az Úr nem hagyta ezt a munkát befejezetlenül, vagy félig készen, hanem tökéletes Szolgaként nemcsak „megmosta" a tanítványai lábát, de „meg is törölte" a kendővel!

„Méne azért Simon Péterhez; és az monda néki: Uram, te mosod-é meg az én lábaimat?" (Jn13:6) Péter mindig is hebehurgya volt, s szomorú tévedései és bukásai a mi okulásunkra lettek feljegyezve. „Az isteni dolgokban a hívő bölcsessége alá van rendelve Krisztusnak és a Belé vetett bizalomnak. Amit Ő tesz, azt hálás szívvel kell fogadnunk, amiképpen Mária mondta a szolgáknak a menyegzőn: 'Valamit mond néktek, megtegyétek.' Ezt nem tette Simon Péter, mert mikor az Úr szolgai, vagy rabszolgai formában közeledett hozzá, akadékoskodott. Vajon nem volt 'szeretet által működő' hit Péter szívében? Kétségtelenül volt mindkettő, csak még nem cselekvő, hanem még eltemetve az emberi rend túláradó érzelme alatt, különben nem kérdőjelezte volna meg azt, amit az Úr jónak látott megcselekedni. Neki inkább meg kellett volna hajolnia Krisztus szeretete előtt, és meg kellett volna próbálnia megtanulni Tőle, hogy micsoda hatalmas szükség van benne és a társaiban, ami ennyire alantas, de mégis feltétlenül szükséges szolgálatra készteti a Mesterét… Túl magabiztosan és tudatlanul nemcsak önmagával, valamint a beszennyező környezettel kapcsolatosan, de Krisztus szeretetének mélységét és állandóságát illetően is, Péter felteszi a kérdést: 'Uram, te mosod-é meg az én lábaimat?' Tegyük fel, hogy még nem érthette meg azt, ami nem volt neki kijelentve, mégis, illedelmes és tiszteletteljes dolog volt megkérdőjelezni azt, amit az Úr tesz? Önmagában véve alázatosnak és az Urat tisztelőnek gondolhatta ennek az alantas szolgálatnak az elutasítását az Ő kezéből. De Péternek soha nem lett volna szabad elfelejteni, hogy Jézus soha egy szót nem mondott és semmit sem tett, ami méltatlan lett volna Isten számára, s nem az Ő Atyját mutatta volna be. Most pedig szavai és tettei jobban, mint eddig bármikor, az isteni kegyelem megmutatkozásai voltak, miután nemcsak a kívülállókban, de övéinek legbelsőbb körében is megjelent a Sátán által irányított emberi gonoszság, s ez fokozott határozottságot és élénkséget követelt.

„Az igazság az, hogy meg kell tanulnunk Istentől, miképpen tiszteljük Őt, továbbá meg kell tanulnunk *az Ő elméje szerint* szeretni. Ha valaki ezt hiszi, hogy tud valamit, még semmit sem tud úgy, ahogyan tudnia kellene – ez volt Péter hibája is. Neki foglyul kellett volna ejteni gondolatait, és teljes alázattal kellett volna várakoznia Rá, Aki, amint sokan megvallották, hogy Nálánál sokkal kevesebbet tudtak, 'mindent jól cselekedett', s abszolút az

volt, aminek mondta Magát: igazság és szeretet egyetlen áldott Személyben. Isten gondolatai sohasem a mi gondolatainkhoz hasonlóak, s a szentek belecsúszhatnak az emberi gondolatokba, hacsak nem Istentől tanulnak hit által, úgy részleteiben, mint általánosan. Mi ugyanis nem tudunk önmagunkban bízni semmiben, s nem is szabad. Isten az Atya a Fiút fogja megtisztelni, s Őt a legjobban azzal lehet megtisztelni, ha hiszünk Neki és követjük az alázatosságban. Péter tehát akkor is ugyanúgy tévedett, mikor egyszer megfeddeni merészelte az Urat, mikor a szenvedéseiről és a haláláról beszélt, mint most, mikor megkérdezi: 'Uram, te mosod-é meg az én lábaimat?'" (Bible Treasury)

„Felele Jézus és monda néki: A mit én cselekszem, te azt most nem érted, de ezután majd megérted." (Jn13:7) Úgy véljük, ennek a jelentése a következő: Péter, ez képet, mintát ad arról a munkáról, amit majd a népemért végzek, mikor visszatérek az Atyához. Ennek a jelentőségét te most nem látod, de majd fogod, mikor eljön a Szentlélek. Ez valóban feddés volt, de nagyon gyengéd. Péternek tudnia kellett volna, hogy Ura titokzatos cselekedetének olyan célja és jelentése van, ami méltó az Atyának való alávettetéséhez és az övéi iránti szeretetét fejezi ki. De hozzánk hasonlóan Péter ítélőképessége is tompa volt, s ő maga lassú volt a tanulásra. Ahelyett, hogy örömmel alávetette volna magát a legfelségesebb Szuverénnek, Aki most a rabszolga szolgálatát végzi, még súlyosabb hibába merül: „Monda néki Péter: Az én lábaimat nem mosod meg soha!" Tudatlanság, sőt ragaszkodás volt, ami mozgatta őt, de ezek nem lehetnek a mentségére. De micsoda áldott dolog, hogy neki, s nekünk is, Vele volt dolga, aki tűri ostobaságunkat, s Akinek kegyelme kijavítja hibáinkat!

„Monda néki Péter: Az én lábaimat nem mosod meg soha!" (Jn13.8) Mi valamennyien készek vagyunk elítélni Pétert, amiért nem engedelmeskedett azonnal az Úr akaratának, miután megismerte azt . De óvakodjunk, nehogy valami még annál is megbocsáthatatlanabban legyünk vétkesek, amiért elítéljük az apostolt. Péter azt mondta, nem fog engedelmeskedni, de mégis megtette, mégpedig nagyon gyorsan. Vajon nem sajnálatosan igaz ránk nézve, hogy gyakran mondjuk: engedelmeskedni fogunk, de aztán mégsem tesszük meg? Amint másvalaki mondta: „Mi nem alkalmazzuk Péter szavait, hanem megcselekedjük azokat, amiket nem merünk. Akkor hát mi a különbség közte és köztünk? Pont mint a példázatban szereplő két fiú, akik közül az egyik azt mondta: Elmegyek, de nem ment el, a másik pedig: Nem megyek el, de aztán megtért és elment. Ezek közül melyik teljesítette az Atya akaratát? Mit gondolunk, Péter vonakodó kifejezése, vagy a mi engedetlen magatartásunk szolgál rá jobban a bírálatra?"

„Felele néki Jézus: Ha meg nem moslak téged, semmi közöd sincs én hozzám." (Jn13:8) „Ha meg nem moslak téged" – mi nem tudjuk megmosni a saját lábunkat. Mi ugyanis teljesen alkalmatlanok vagyunk nemcsak a lelkünk megmentésére, de beszennyeződött járásunk megtisztítására is. S az Ígének sincsen semmi hatékonysága *az Ő élő jelenlététől elkülönítetten*. Lábainknak az Ő kezében kell lenni, mondhatni teljességgel engedelmeskednünk kell Neki. Nem azt jelenti ez, hogy útjainkat aszerint kell megítélnünk, amit megértünk az Ígéből és annak követelményeiből, hanem magyaráznunk és alkalmaznunk kell azt, s ehhez az Ő jelenlétében kell lennünk.

De mit jelent a „semmi közöd sincs én hozzám"?[75] Ó, itt a kulcs, ami megnyitja nekünk azt a kamrát, ami egyenesen bevezet az esemény középpontjába. A „közöd (rész)" a közösségre utal. Ez látjuk Urunknak Márta testvérével kapcsolatos szavaiból is: „Mária a jobb részt választotta" (Lk10:42). A „köz (rész)" szó jelentését a 2Kor6:15 is világosan meghatározza: „És mi egyezsége Krisztusnak Béliállal? vagy mi köze hívőnek hitetlenhez?"

Mi a"mosás"? „Ha meg nem moslak téged, semmi közöd sincs én hozzám." Ez olyasvalami, amire minden hívőnek szüksége van. Azt mondjuk, „hívőknek", mert noha közülük mindenkinek van öröksége Krisztusban, mégis milyen gyakran mulasztják el a Vele

[75] Az angol eredetiben a „part" szó szerepel, szó szerint: „nincs részed velem". – *a ford.*

való „közösséget”. Ez a mosás valamivel több, mint a bűn megvallása és az ezt követő megbocsátás. Ez az Íge kutatása Isten jelenlétében, annak keresése, ami a rosszra vitt engem: annak a gyökérnek a megítélése, melynek a bűnök a gyümölcsei. Ezt a „megmosást” azonban mégsem szabad Istennek a mi bukásainkra és hibáinkra adott orvosságára korlátozni, hanem inkább úgy kell rá tekintenünk, mint az Ő kegyelmes gondoskodására napi szükségleteinkről, mint megőrző és megelőző valamire külső hibáinkkal szemben. Kell egyedül lennünk Urunkkal nap mint nap, megnyitván a szívünket a világosság előtt, úgy ahogyan egy virág teszi a szirmaival a Napra. Ó jaj! hogy oly kevéssé ismerjük ebbéli nagy szükségünket, s oly csekély mértékben vonulunk vissza, és vizsgáljuk útjainkat Isten előtt! Lábaink tényleges belehelyezése megmosás végett Krisztus áldott kezeibe nem más, mint a zsoltáros magatartásával menni elé: „Vizsgálj meg engem, oh Isten, és ismerd meg szívemet! Próbálj meg engem, és ismerd meg gondolataimat! És lásd meg, ha van-e nálam a gonoszságnak valamilyen útja? és vezérelj engem az örökkévalóság útján!” (Zsolt139:23-24) Ez feltétlenül szükséges, ha egy ennyire bemocskoló helyen, mint amilyen ez a világ, azt akarjuk, hogy „közünk legyen” Hozzá.

„Monda néki Simon Péter: Uram, ne csak lábaimat, hanem kezeimet és fejemet is!” (Jn13:9) Itt, jellemző hirtelenséggel, Péter a másik végletbe esik. Miután hallotta, hogy nem lehet köze az Úrhoz, amíg meg nem mosta őt, most készen áll arra, hogy mindenét megmosassa. Ez a forró szívű, de lassú elméjű tanítvány szenvedése kirobbanása volt. Mindazonáltal ez a tudatlanság újabb hibától volt hangos. Neki most nem kellett tetőtől talpig megmosatnia. A bűnösnek igen, de a szentnek nem. Nekünk csak a járásunk az, amit meg kell tisztogatni.

„Monda néki Jézus: A ki megfürödött, nincs másra szüksége, mint a lábait megmosni, különben egészen tiszta.” (Jn13:10) A megkülönböztetés, amit a mi Urunk itt tett, életbevágó fontosságú. „Aki megfürödött”, vagy inkább „akit megfürösztöttek”, azaz, az egész személyt megtisztogatták, „nincs másra szüksége, mint a lábait megmosni”, s akkor tökéletesen alkalmas az Úrral való közösségre. Van olyan megmosatás a hívők számára Krisztusban, amit soha többé nem kell megismételni. „Mert egyetlenegy áldozatával örökre tökéletesekké tette a megszentelteket.” (Zsid10:14) A hívő minden bűntől megtisztult, s alkalmassá tétetett „a szentek örökségében való részvételre a világosságban” (Kol1:12). Ennek a megtisztításnak nem kell megismétlődnie. Elődleges fontosságú, hogy a keresztyén tisztában legyen ezzel az alapvető igazsággal. A jótéteményeket, amiket Krisztus a hívőre ruház, soha nem vonja vissza, az Ő drága vérének hatékonysága örökké kiterjed rá. Abban a pillanatban, amint a Szentlélek által vonzott hívő Krisztushoz megy, tökéletesen és véglegesen megtisztul. Ennek megértése adja meg a kősziklát, amin a lábunk megnyugodhat. Biztosít engem arról, hogy reménységem megalapozott, hogy helyzeten Isten előtt megváltoztathatatlan. Ez eltöröl minden kétséget és bizonytalanságot. Az elmének és a szívnek tartós békességet ad annak tudata, hogy a Krisztusban fellelt jótétemények soha nem lesznek visszavonva. Kijöttem a kárhoztatás alól, és az örök befogadottság állapotába kerültem. Mindez, sőt még több is benne foglaltatik abban a „megmosatásban”, amiről Krisztus kijelentette, hogy nem kell megismételni. Tündöklök Isten szemében a Megváltó minden szépségében és tökéletességében. Isten nem pusztán úgy tekint a hívőkre, mint akiknek megbocsátott, hanem mint akik igazak: amennyire igaz, hogy Krisztus „bűnné lett” érettünk, ugyanúgy igaz, hogy „mi Isten igazsága lettünk Őbenne”.

A Krisztusban történő megmosatás ismétlése szükségtelenségének eme áldott igazsága mellett van egy másik, nagyon nagy gyakorlati jelentőségű igazság is. „A ki megfürödött, nincs másra szüksége, mint a lábait megmosni, különben egészen tiszta.” Van részlege tisztítás, amire a hívőnek még mindig szüksége van: a napi megmosatás, ami ellen hat a világ szennyező hatásának. Napi kapcsolatunk során a minket körbevevő gonoszsággal a szennyezés mocska ránk telepszik, így lelkiismeretünk tükre elhomályosodik, és szívünk

szeretete tompul. Ismét Krisztus jelenlétébe kell mennünk azért, hogy megtanuljuk, valójában mik is a dolgok, engedvén az Ő ítéletének, és alávetvén magunkat az Ő tisztító Ígéjének. S ki az, aki akár csak egyetlen napig is bűn nélküli életet él? Ki az, akinek nem kell naponta imádkozni: „bocsásd meg a vétkeinket”? Csak Egyvalaki járt itt úgy, hogy nem szennyezte be a föld pora. Úgy távozott, ahogyan eljött, mocsoktalanul, romlatlanul. De ki van az Ő népe között, aki nem talál sok mindent a napi tevékenysége során, amiért ugyancsak pirulhat? Mennyi hitetlenséget kell valamennyiünknek rosszallnunk? Hasonlítsuk csak a járásunkat Krisztuséhoz, s hacsak nem vakított el minket az önteltség, vagy a Sátán, azonnal meglátjuk, hogy végtelenül kevesek vagyunk Hozzá képest, s noha „követjük nyomdokait”, (nem a „lábnyomait” (amint oly sokszor rosszul idézik), azt csak nagyon távolról tesszük. Cselekedeteink jellegükben oly sokszor nem krisztusiak, hajlamainkra oly sokszor rányomja „a test” a bélyegét. Még mikor a gonoszság nem is tör ki nyílt formában, tudatában vagyunk a sok rejtett rossznak, a gondolataink bűneinek, az aljas vágyainknak. Mennyire valóságos, mennyire nagy hát a szükségünk rá, hogy naponta Krisztus kezébe tegyük a lábainkat megmosásra, hogy minden, ami akadályoz a Vele való közösségben, el legyen távolítva, s mondhassa rólunk: „Ti már tiszták vagytok”.

Vajon nem lényeges, hogy ebben a fejezetben semmi sem hangzik el a tanítványok kezeinek megmosásáról? Vajon nem mutat ez a mózesi és a keresztyén korszak közötti alapvető eltérésre? A törvény alatt nagyon sok mindent kellett csinálni, s a papoknak mind a kezeiket, mind a lábaikat mosni kellett (2Móz30:19), a kegyelem alatt azonban minden elvégeztetett a számunkra, s ha a járásunk igaz, a cselekedet elfogadható lesz!

„Ti is tiszták vagytok, de nem mindnyájan. Tudta ugyanis, hogy ki árulja el őt; azért mondá: Nem vagytok mindnyájan tiszták!” (Jn13:10-11) Krisztus itt Júdásra célzott, jóllehet nem nevezte meg az árulót. Júdásnak tudnia kellett, mire utalt, de lelkiismerete olyan száraz volt, mintha tüzes vassal égették volna ki, a szíve pedig keményebb volt az alsó malomkőnél. Még Krisztus tanítványai iránt érzett leereszkedő szeretetének és kegyelmének eme megnyilvánulása sem volt rá semmiféle hatással. Egy órán belül elment, hogy eladja Mesterét. Esete nem a lelki élet elvesztésének példája volt, hanem annak a ténynek a megmutatkozása, hogy soha nem is volt neki. Nem Krisztus egyik juha vált tisztátalanná, hanem az eb tért vissza a saját okádására. Kimondhatatlanul komoly figyelmeztetés ez azoknak, akik egy ideig fenntartják a kegyesség külső látszatát, de nem ismerik annak belső erejét.

Az alábbi kérdések segítenek felkészülni az olvasónak következő fejezetre:

1. Mi a 12. vers tipikus tanítása?
2. Mi a tisztelettel kapcsolatos fontos tanítás a 13. versben?
3. Hogyan kell engedelmeskednünk? (13-14. versek)
4. Milyen gondolatot sugall, hogy a 16. vers rögvest a 14-15. versek után következik?
5. Milyen leckéket tanít a 17. vers?
6. Mi a jelentése a 19. versnek?
7. Milyen áldott igazságot fejez ki a 20. vers?

46. fejezet: Krisztus példája számunkra, Jn13:12-20

A János 13 második fejezetének összegzése az alábbi:

1. Krisztus mélyenszántó kérdése, 12. vers.
2. Krisztus fennköltsége és tekintélye, 13. vers.
3. Krisztus követendő példája a számunkra, 14-15. versek.
4. Krisztus büszkeséggel szembeni figyelmeztetése, 16. vers.
5. Krisztusnak a gyakorlati kegyességgel kapcsolatos jóváhagyása, 17. vers.
6. Krisztus szavai az árulóról, 18-19. versek.
7. Krisztusnak a szolgáihoz intézett buzdítása, 20. vers.

A János 13 nyitó szakasza arról a gondoskodásról számol be, amit az isteni szeretet biztosított a haladásunk hibáit kijavítandó, amint keresztülhaladunk ezen a világ-sivatagon, valamint az eszközökről, melyek a Krisztussal való közösségünk fenntartása során használatosak. Ezek fő célját az Úr jelentette ki, mikor ezt mondta Péternek: „Ha meg nem moslak téged, semmi közöd sincs én hozzám". A lábaink megmosása elkerülhetetlen, ha Isten Szentjével akarunk közösségben lenni. A „kegyelem" adta meg nekünk a helyet Krisztusban, s most az „igazság" tartja fenn a helyünket Krisztusnál. Ennek a szolgálatnak a hatását a 10. vers jelenti ki: „A ki megfürödött, nincs másra szüksége, mint a lábait megmosni, különben egészen tiszta".

Kétféle megmosás létezik a hívő számára, az egyik egész személyét, a másik a lábait érinti. Az előbbi egyszer, s mindenkorra szóló, a másikat naponta kell ismételni. A megmosatás mindkét esetben az Íge által történik. Az előbbiről olvassuk: „Se lopók, se telhetetlenek, se részegesek, se szidalmazók, se ragadozók nem örökölhetik Isten országát. Ilyenek voltatok pedig némelyek, de megmosattattatok, de megszenteltettetek, de megigazíttattatok az Úr Jézusnak nevében és a mi Istenünk Lelke által." (1Kor6:10-11). Majd ismét: „Nem az igazságnak cselekedeteiből, a melyeket mi cselekedtünk, hanem az ő irgalmasságából tartott meg minket az újjászületésnek fürdője és a Szent Lélek megújítása által" (Tit3:5). Az „újjászületés fürdője" nem vér által történik, noha elválaszthatatlan a vér általi megváltástól, és sem az egyik, sem a másik többé nem ismétlődik. Az utóbbiról ezt olvassuk: „A Krisztus is szerette az egyházat, és Önmagát adta azért; hogy azt megszentelje, megtisztítván *a víznek feredőjével* az íge által, hogy majd Önmaga elébe állítsa dicsőségben az egyházat, úgy hogy azon ne legyen szeplő, vagy sömörgözés, vagy valami afféle; hanem hogy legyen szent és feddhetetlen" (Ef5:25-27). Ugyanezt a megkülönböztetést tette meg világosan az Ószövetség is. Mikor Áront és fiait felszentelték, teljességgel meg lettek mosva (2Móz29:4, 3Móz8:6), de a „medence" csak kezeik és lábaik megtisztítására szolgált, amit naponta végeztek (2Móz30:19, 21).

Előző fejezetünkben megmutattuk, miképpen irányul a „vér" Isten felé, míg a „víz" a szentek felé. Az egyik a jogi engesztelést, míg a másik az erkölcsi megtisztulást szolgálja. Miközben mind a „megmosatás" (Tit3:5), mind a szentek lábának „megmosása" az „Íge vizével" történik, létezik a vér által történő megtisztítás: „Jézus Krisztusnak, az ő Fiának vére megtisztít minket minden bűntől" (1Jn1:7). Ez a „megtisztítás" azonban jogi, nem gyakorlati. A drága vér nem a szívemet mosta meg, hanem a bűnösségemet törölte el. Ez mosta el azt a súlyos és fekete jegyzéket, ami egykor ellenem íródott odafenn. „Emlékkönyv" íratott Isten előtt (Mal3:16), de abban egyetlen hívő egyetlen bűnéről sem maradt semmiféle feljegyzés. Pont amint a nedves szivacs letöröl a tábláról minden krétanyomot, úgy törölt el Jézus Krisztus vére minden vétket, amit egykor ellenem feljegyeztek. Milyen rendkívüli jelentőségű hát azt olvasni, hogy mikor a római katona átdöfte a halott Megváltó oldalát, akkor „azonnal

vér és víz jöve ki abból” (Jn19:34)! A vér a jogi engeszteléshez, a víz az erkölcsi megtisztuláshoz. De figyeljük meg a sorrendet: első a „vér”, a szent Isten követelményeit kielégítendő, azután jön a víz az Ő beszennyezett népe szükségének betöltésére!

A teljes test megfürdetése és a lábak megmosása közötti különbséget találóan szemléltette a fürdőzők ókori szokása. A nyilvános fürdőből visszatérő személy természetesen tiszta volt, és nem volt szüksége újabb fürdésre. De mivel csak szandálokat viseltek, amelyek csak a láb egy részét fedték el, gyorsan szüksége lett lábfürdőre, hogy megtisztítsa magát az út porától, ami a fürdőből hazafelé rakódott rá. Még a mai tengeri fürdőknél is gyakran látunk vizesvödröt, amiben az öltözőhöz vezető úton bepiszkolódott lábaikat mossák meg a fürdőzők. Ez tekinthető a lelki élet példázatának is. A hívők megfürödtek, s teljesen megtisztultak az újjászületéskor. Az „öltöző” a menny, ahol fehér öltözékbe és a dicsőség ruháiba öltözünk. De szükségünk van a vödör vízre, amit napi járásunk során most használunk.

A János 13 második szakaszában az Úr Jézus gyakorlati módon alkalmazza a tanítványaira azt, amit épp az imént tett meg nekik. Nagyon világosan utal rá: lelki jelentése volt annak, hogy megmosta a tanítványok lábait: „Értitek-é, hogy mit cselekedtem veletek?” Konkrétan elmondja neki, hogy meg kell mosniuk egymás lábát. Ha vonakodnának ettől az alantas szolgálattól, arra emlékezteti őket, hogy nem más, mint Ő, az ő Mesterük és Uruk tette meg ezt velük. Figyelmezteti őket, hogy ezeknek a dolgoknak az elméleti ismerete nincs semmi hasznunkra, ha gyakorlatban nem teszik meg: „Ha tudjátok ezeket, boldogok lesztek, ha cselekszitek ezeket”. Azután visszatér arra, hogy közülük az egyik ebből ki van zárva. Az áruló jelenléte látszólag árnyékot vetett Rá, de előbb elmondja nekik, hogy a Szentírás előre jelezte ezt az elpártolást, nehogy mikor az áruló ellenségeinek kezébe adja Mesterét, a hitük megrendüljön. Végül azzal a kijelentéssel buzdítja őket, hogy aki az Ő szolgáit befogadja, Őt Magát fogadja be, sőt azt fogadja be, Aki Őt Magát küldte. Micsoda fennköltséget adott ez az elhívásuknak!

„Mikor azért megmosta azoknak lábait, és a felső ruháját felvette, újra leülvén, monda nékik: Értitek-é, hogy mit cselekedtem veletek?” (Jn13:12) Fontos megjegyezni, hogy a „vacsorától” állt fel Krisztus, mikor körülkötötte Magát a tanítványok lábainak megmosása végett, s most ahhoz tér vissza. Tipikusan ez Krisztus „távozása volt a közösség helyéről, mintha az megszakadt volna, addig, amíg az Ő értük végzett szükséges munkája meg nem újítja ismét a közösséget. Feláll tehát a vacsorától, és körülköti Magát új szolgálatra. Megszentelő munkája befejeződött, vérontásra több szükség nincsen, csak a vízzel történő megmosásra, s abból sem ’az újjászületés fürdőjére’ (Tit3:5), hanem egyszerűen csak, amint Péternek is elmondta, a lábmosásra. Amiképpen régen Jehova mondhatta Izraelnek: ’csak bűneiddel terhelél, vétkeiddel fárasztál engemet’ (Ézs43:24), úgy Ő is elmondhatná ezt nekünk, de az Ő változhatatlan szeretete azonban eleget tesz minden ezzel kapcsolatos lehetséges követelményének. Figyeljük meg, hogy erre minden tanítványnak szüksége van, s ezért hívogat minket: napi rendszerességgel tegyük a lábainkat az Ő kezébe, hogy megtisztulhassanak az Ő tisztaságról alkotott elképzelése szerint, mert egyedül Ő képes megítélni ezt annak a szentélynek a tökéletes mércéje szerint, amelynek valóban Ő Maga a világossága.” (Numerical Bible)

„Mikor azért megmosta azoknak lábait, és a felső ruháját felvette, újra leülvén, monda nékik: Értitek-é, hogy mit cselekedtem veletek?” Ez a folytatása annak, amiről a Jn13:4-ben olvastunk. Ott letette a felső ruháit, itt felveszi azokat. Hisszük, hogy az előző cselekedetének kettős jelképes jelentése van. Először is azt olvassuk: „felkele a vacsorától”, de hogy milyen vacsorától, az nincs megadva. A „vacsorázás” pedig a közösségről beszél, ezért olvassuk, hogy „felkele a vacsorától, leveté a felső ruháját; és egy kendőt vévén, körülköté magát”. Ennek elsődleges és legmélyenszántóbb jelentése az, hogy elhagyta a helyét a magasságban, ahol mindig is Ő volt az Atya öröme, Akivel Fiúként mindig is tökéletes közösséget élvezett.

Most azonban megfosztotta Magát a külső dicsőségtől, és szolgai formát öltött Magára. A „vacsora” azonban megemlékezés az Ő haláláról is, ezért a felkelés a vacsorától és a felső ruháinak levetése az Ő feltámadásának gondolatát is sugallja. Hiszem, hogy az Úrnak a Jn13:12-ben feljegyzett cselekedete a fentiekben említett első dologhoz kapcsolódik és annak folytatása. A ruháinak felvétele és a visszaülés az Atyához való visszatérését ábrázolja ki, az Ő eredeti dicsőségének újrafelvételét (Jn17:5), és a megnyugvását a magasságban.

Az Úr (részben) készült megmagyarázni és hatályba léptetni, amit a tanítványokkal tett. De mielőtt azon elmélkednénk, amit mondott, először is bámuljunk el azon a higgadtságon és megfontoltságon, ami a cselekedeteit jellemezte. Csendesen visszavette a ruháit (nincs utalás arra, hogy az apostolok közül bárki is segített volna Neki!), majd visszaült a kanapéra, vagy a párnára, magára öltve a Tanító és Úr jellegét. Ezzel lehetőséget adott a tanítványainak, hogy felocsúdjanak a meglepetésből, összeszedjék a gondolataikat, s felkészüljenek arra, amit elmondani készül. Ez további jelentőséget ad a pózának. Figyeljük meg, hogy mielőtt elkezdte volna a Hegyi Beszédet, leült (Mt5:1), s ült a hajóban, mikor a hét példázatot mondta Isten országáról (Mt13:2). „Mikor pedig az olajfák hegyén ül vala” (Mt24:3), akkor mondta a leghosszabb prófétai beszédét, s itt is, leült, mielőtt belefogott volna a nagy húsvéti beszédbe. Ezeknek a megjegyzéseknek a jelentősége a Lk5:3-mal való összehasonlításból is megtalható: „és mikor leült, a hajóból tanítá a sokaságot”. Tanulmányozzuk azokat az igehelyeket János evangéliumában, ahol Jézus „állt”, illetve ahol „járt”. Lásd a Jn7:1-et és a hozzá fűzött megjegyzéseinket.

„Azután tehát megmosta a lábaikat, azaz mind a tizenkét tanítvány lábát. Ebből egy fontos leckét tanulhatunk meg, miképpen kell a gonosztevőkkel bánni a gyülekezetben. Az Úr mindent tudott Júdásról, és arról, amiket tett, mégis úgy bánt vele, mint apostolai egyikével, amíg ki nem mutatta a foga fehérjét. Gyanakodhatunk egyeseket illetően, hogy nincs velük minden rendben, de a puszta gyanú nem elégséges ahhoz, hogy fellépjünk ellenük. A dolognak világosan ki kell derülni, mielőtt joggal foglalkozhatnánk vele. Ha megemlékeznénk erről a fegyelmi ügyekben ahelyett, hogy zűrzavart keltenénk a gyülekezetben a közmegítélés hiánya miatt, minden előítélet-mentes személy számára világossá válna a dolog, s a gyülekezet ítéleteit helyesnek fogadnák el. Vajon néha nem ennek az ellenkezője történik?” (Mr. C. E. Stuart)

„Monda nékik: Értitek-é, hogy mit cselekedtem veletek?” Nagyon mélyenszántó volt ez. A tanítványok lábainak megmosásával nemcsak csodálatos alázatosságot mutatott, amiről azt akarta, hogy vegyék a szívükre, hanem meg is művelte őket a szent szeretetben. Nemcsak üdvözítette őket, de gondoskodott a Vele való közösségükről, s ezért kell nagy figyelmet szentelni a járásnak. Mikor ugyanis a lábak beszennyeződnek, ennek a világnak a porát el kell távolítani. Kérdésével az Úr szemlélteti: az Ő módszere az, hogy utólag tanítja meg nekünk azt a jót, amit előzőleg tett meg nekünk. Ahogyan ugyanis növekszünk Benne az igazságban, úgy válik számunkra lehetővé, hogy mélyebben megértsük, amit kezdetben csak kevéssé értettünk. Ugyanaz az üdvösséget hozó kegyelem tanítja nekünk, hogy „megtagadván a hitetlenséget és a világi kívánságokat, mértékletesen, igazán és szentül éljünk a jelenvaló világon, várván ama boldog reménységet” (Tit2:12-13). Rendkívül megalázó rájönni, milyen keveset értettünk meg a szeretetről és a kegyelemről, melyek a mi javunkra *munkálkodtak*!

„Értitek-é, hogy mit cselekedtem veletek?” „Ez az a kérdés, amit gyakran fel kell tennünk magunknak azt illetően, hogy mint mond nekünk, és mit tesz velünk Urunk. Az ő egyetlen munkája sem ’a sötétség gyümölcstelen cselekedetei’. Mindennek nagyon nagy a jelentősége, s mindegyik konkrét, és jó célt szolgál, s a legtöbb esetben fontos, hogy a tudatában legyünk. Ha az Ő Ígéjének fényében tekintünk az Ő munkájára, s keressük az Ő jó Lelkének vezetését, akkor általánosságban képeseknek kell lennünk felismerni az Ő bölcs és jóságos célját, még az első ránézésre nagyon furcsa és titokzatos esetekben is. Csak Ő tudja megmagyarázni a szándékait, s nem fogja hagyni, hogy alázatos és érdeklődő tanítványai

tudatlanok maradjanak velük kapcsolatosan, ha valóban a javukat szolgálja, hogy tudjanak róla." (Dr. John Brown)

„Ti engem így hívtok: Mester, és Uram. És jól mondjátok, mert az vagyok." (Jn13:13) Gyönyörűen emeli ez ki a tényt, hogy az Úr Jézus „teljes kegyelemmel és igazsággal". Noha épp most fejezte be a tanítványai számára a legalantasabb rabszolgai szolgálatot, mégsem hagyta el a tekintély és a felsőbbrendűség helyét. Emlékezteti őket, hogy Ő még mindig „Mesterük és Uruk", éspedig a saját megvallásuk alapján, mert a „hív" igével fordított szó jelentése „szólít": „Ti engem Mestereteknek és Uratoknak szólítotok". S így szólítván Isten megtestesült Fiát, „jól tették". Ó jaj, megannyi vallásoskodó követőjük sokkal kisebb tiszteletet tanúsít Iránta manapság, mint amit itt a tizenkettőnek parancsolt! Ó jaj, sokan, akik mindenüket az időben és az örökkévalóságban annak a páratlan Személynek köszönhetik, Aki „a testben kijelentett Isten" volt, egyszerűen csak „Jézusként" emlegetik. Jézus a dicsőség Ura, s bizonyos, hogy Személyének méltósága és fensége megköveteli, hogy ekképpen ismerjük el és nevezzük meg Őt, mikor megemlítjük. Nem várjuk, hogy akik megvetik, másnak, mint „názáretinek", vagy „Jézusnak" mondják, de nekünk, akik a bámulatos kegyelemből értelmet kaptak, „arra, hogy megismerjük az igazat" (1Jn5:20) örömmel kellene Őt „Úr Jézus Krisztusnak" ismernünk el!

„Ti engem így hívtok: Mester, és Uram. És jól mondjátok, mert az vagyok." Bizonyos, hogy ez elég az alázatos elméjű keresztyénnek. Ha áldott Megváltónk azt mondja, „jól mondjuk", mikor „Úrnak és Mesternek" szólítjuk Őt, hogyan engedhetnénk meg magunknak, hogy olyan kifejezésekkel beszéljünk Róla, amit Ő nem fogadott el? Soha egyetlen alkalommal sem látjuk, hogy az apostolok „Jézusnak" szólították volna, miközben itt a Földön élt velük. Mikor arra buzdította őket, hogy könyörögjenek még több munkásért, ezt parancsolta nekik: „Kérjétek azért az aratásnak Urát" (Mt9:38). Mikor elküldte a tanítványait, hogy hozzák el a szamarat, melyen bevonult Jeruzsálembe, megparancsolta nekik, hogy ezt mondják: „az Úrnak szüksége van reá" (Lk19:31). Mikor elrendelte felső szoba használatát, ezt üzente: „A Mester üzeni: Az én időm közel van; nálad tartom meg a husvétot tanítványaimmal" (Mt26:18).

Az előbb említettük, hogy az apostolok soha nem szólították Urunkat egyszerűen „Jézusnak". Figyeljük most meg, hogy *miképpen szólították* az Áldottat: „Péter pedig felelvén néki, monda: Uram, ha te vagy, parancsolj, hogy hozzád mehessek a vizeken" (Mt14:28). „Mikor pedig ezt látták az ő tanítványai, Jakab és János, mondának: Uram, akarod-é, hogy mondjuk, hogy tűz szálljon alá az égből, és emészsze meg ezeket, mint Illyés is cselekedett?" (Lk9:54) „És felettébb megszomorodva, kezdék mindannyian mondani néki: Én vagyok-é az, Uram?" (Mt26:22) „És felkelvén azon órában, visszatérének Jeruzsálembe, és egybegyűlve találák a tizenegyet és azokat, a kik velök valának. Kik ezt mondják vala: Feltámadott az Úr bizonnyal, és megjelent Simonnak!" (Lk24:33-34) „Monda néki Tamás: Uram, nem tudjuk hová mégy" (Jn14:5). „Szóla azért az a tanítvány, a kit Jézus szeret vala, Péternek: Az Úr van ott!" (Jn21:7)

Ennek ellene vethető, hogy az evangéliumok elbeszélései rendszerint „Jézusként" emlegetik az Urat. Jézus volt az, Aki a Lélektől vitetett a pusztába, hogy ott az ördög megkísértse. Jézus volt az, Aki könyörületre indult, mikor az emberiség szenvedéseit és szomorúságait szemlélte. Jézus volt az, Aki a népet tanította, stb. Ez igaz, és a magyarázatot sem kell soká keresni. *Isten Szentlelke volt az, Aki* az evangélisták tollán keresztül beszélt így Róla, s ez teljesen megváltoztatja a dolgot. Mit gondolnánk György király valamelyik alattvalójáról, aki Nagy-Britannia uralkodójáról beszélve ezt mondaná: „Láttam ma Györgyöt, amint keresztülment városon"? Ha teljességgel helytelen lenne az egyik alattvalójának így beszélni Anglia királyáról, mennyivel inkább az lenne a *királyok Királyát* egyszerűen csak Jézusként emlegetni! György király felesége azonban teljes illendőséggel beszélhet a férjéről

„Györgyként”. Így aztán a Szentlélek is a személynevén emlegeti Urunkat az evangélium történeteiben.

Modern énekeink nagymértékben felelősek azért a tiszteletlenségért, ami most „azt a szép nevet” (Jak2:7) sújtja, s nem tehetünk mást, csak haragos tiltakozással emeljük fel hangunkat a sok szemét ellenében (mert ezek azok), ami a „himnuszok” és „vallási énekek” álarca mögött komédiáznak. Szomorú és megrázó hallani azt a keresztyén éneket, melyben ez áll: „Nincs olyan barát, mint az alázatos Jézus”. Manapság nem létezik „alázatos Jézus”. Ő, Akinek egykor páratlan megaláztatásban volt része, most „Úrrá és Krisztussá” tétetett (Csel2:36), s most a Felségesnek jobbjára ült. Ha a szorgalmas olvasó veszi a negyedik evangéliumot, és megvizsgálja, hogy az egyes szereplők miképpen szólították meg Isten Fiát, az nagyon a hasznára lesz. Krisztus ellenségei folytonosan Jézusként emlegették (Mt26:71, stb.), s így tettek a démonok is (Mk1:23-24). Imádkozzunk Istenhez, hogy szabadítson meg minket az Ő áldott Fiával kapcsolatos eme nyegle, gondatlan és tiszteletlen beszédtől. Szólítsuk a Megváltónkat örömmel „Úrnak” még ebben a korszakban is, mikor a világ elveti Őt. Emlékezzünk az Ő saját szavaira: „Mindenki úgy tisztelje a Fiút, miként tisztelik az Atyát. A ki nem tiszteli a Fiút, nem tiszteli az Atyát, a ki elküldte őt.” (Jn5:23) Ez nem lényegtelen, vagy csip-csup dolog, mert meg van írva: „ Mert a te beszédidből ismertetel igaznak, és a te beszédidből ismertetel hamisnak.” (Mt12:37)

„Azért, ha én az Úr és a Mester megmostam a ti lábaitokat” (14 .vers). A „Mester” tanítót jelent. A „tanítónak” hisznek, az „Úrnak” engedelmeskednek. Itt Krisztus hatályba léptette és vonatkoztatta rájuk azt, amit épp az imént tett meg nekik. A kapcsolat nyilvánvaló nemcsak a megelőzőkkel, de a soron következőkkel is. Ha a Legnagyobb szolgált a legkisebbnek, mennyivel inkább kell szolgálnia a kisebbnek a vele egyenlőnek! Ha a Legmagasztosabb szolgált elismert alattvalóinak, annak az alattvalónak sokkal inkább kell szolgálnia a társait. S figyeljük meg az előfeltevést, amiből ezt a következtetést vonja le. Nem azt mondja, hogy „én vagyok a tanítótok és Uratok”, hanem „ti engem így hívtok: Mester, és Uram”. A saját ajkaikról elhangzott megvallásból kiindulva tanítja őket. A sorrend, melyben ezek a titulusok elhangzanak, fontos. Ezek a tanítványok Krisztust először mint „tanítót” hallották, majd utána ismerték Őt meg, mint „Urat”. Most azonban Krisztus megfordítja a sorrendet: „Azért, ha én az Úr és a Mester”. Miért? Mivel most ez a tapasztalati sorrend. Oda kell Neki magunkat szánnunk, mint „Úrnak”, meghajolván a tekintélye előtt, felvéve az Ő igáját, mielőtt tanítana minket!

„Néktek is meg kell mosnotok egymás lábait.” (Jn13:14) Meg kell tenniük, de eddig miért nem tették meg? A vacsorázó szobában volt víz, vödör és törölköző. Miért nem használták ezeket? A Lk22:24 elmondja nekünk: „Támada pedig köztük versengés is, hogy ki tekinthető köztük nagyobbnak”. Ez, jegyezzük meg, pontosan ekkor történt. Ezért szégyenítette meg őket a Megváltó, mikor kimondta: „Mert melyik nagyobb, az-é, a ki asztalnál ül, vagy a ki szolgál? nemde a ki asztalnál ül? De én ti köztetek olyan vagyok, mint a ki szolgál”.

„Néktek is meg kell mosnotok egymás lábait.” Fontoljuk meg, miképpen vonatkoznak ezek a szavak ránk: „Ha felfedezünk bármilyen foltot, ami a testvéreink lábain megjelenhet, nem szabad vakká lennünk annak ottlétére, vagy elrejteni magunktól annak jellegét a rosszat jónak nevezve. Ha őszinték és hűségesek akarunk lenni önmagunkhoz, ugyanúgy őszintéknek és igazságosaknak kell lennünk másokhoz is. Másrész óvakodnunk kell attól, hogy testvéreink bűneire és hibáira farizeusi önelégültséggel és hűvös közönnyel nézzünk. Kinek az állapota szörnyűségesebb, mint aki a mi hibáink kutatásában leli örömét, majd ujjong, mikor leleplezi és felnagyítja azokat? Az ilyeneknek van okuk megemlékezni arról, hogy amiben ítélkeznek, abban lesznek ők maguk is megítélve, s amilyen mértékkel mérnek másoknak, olyan mértékkel mérnek majd nekik is. Mennyire állandósultan kell megemlékeznünk arról, hogy ugyanannak a kegyelmes Úrnak az irántunk megnyilvánuló szeretete a társaink felé is irányul,

s az egyik fő kiváltságunk az, hogy erre hivatkozván közbenjárjunk az ő érdekükben, kérvén, hogy bűneik, még a súlyosak is, eltöröltessenek, s a megérdemelt büntetés és fájdalom legyen megelőzve. Nem szabad tehát 'marnunk és falnunk egymást', hanem 'meg kell mosnunk egymás lábait'". (Mr. B. W. Newton)

Igen, ez a legszükségesebb Íge valamennyiünk számára, akik készen állunk a testvérünk szoknyáját felemelni, és ezt mondani: „Nézd csak, milyen piszkosak a lábaid!" De sok lelki gyakoroltatás, önmagunk soksoros megítélése szükséges olyan alantas munkához, mint amilyen ez. Le kell hajolnom a testvérem lábához, ha meg akarom azt mosni! Ez azt jelenti, hogy „a testet" bennem le kell győzni. Ne felejtsük el a Gal6:1-2 mélyenszántó szavait: „Atyámfiai, még ha előfogja is az embert valami bűn, ti lelkiek, igazítsátok útba az olyant szelídségnek lelkével, ügyelvén magadra, hogy meg ne kísértessél te magad is. Egymás terhét hordozzátok, és úgy töltsétek be a Krisztus törvényét." Ki kell ürítenem magamból az önös felsőbbrendűség minden érzését, mielőtt helyreállíthatnék bárkit, aki „elhajlott". Krisztus szeretetének kell kényszerítenie engem, mikor olyasvalakinek próbálok meg a segítségére lenni, akiért Ő meghalt. „Szeretett gyermekekként" (Ef5:1) kapunk elhívást arra, hogy „Isten utánzói" legyünk! Nagyon csodálatos és áldott az, ami itt előttünk van: mikor az Úr kijelöl valakit a Földön, hogy az Ő mennyei útjainak tanúbizonysága legyen, azt mondja, hogy mossuk meg egymás lábait és szeressük egymást (Jn13:34). Türelmesen kell tűrnünk testvérünk hibáit, hűségesen, de gyengédem alkalmazva az Ígét az Ő konkrét esetére, s buzgón és naponta kell közbenjárnunk érte: ezek azok a fő dolgok, melyek a „mosás" eme képében foglaltatnak. De ne tévesszük szem elől, hogy a „mosás" mellett „törlésnek" is lennie kell! A szolgálatot, mikor véget ér, múltbeli szolgálatnak kell tekinteni. A hiba, ami miatt végeztük, most kijavíttatott, ezért a feledés homályába kell burkolni azt. A jövőben soha nem szabad felemlegetni az adott személlyel szemben.

„Mert példát adtam néktek, hogy a miképen én cselekedtem veletek, ti is akképen cselekedjetek." (Jn13:15) Közismert, hogy nem kevesen tekintették ezt Krisztus parancsaként a követői számára, hogy szó szerint gyakorolják a lábmosást, sőt egyesek „egyházi rendeletté" is felmagasztalták. Miközben csak tisztelhetjük és bámulhatjuk buzgalmukat, mellyel Krisztusnak vágynak engedelmeskedni, főleg manapság, mikor lazaság és az önérdekek szem előtt tartása oly túláradó, mégis teljesen meg vagyunk róla győződve, hogy nem értették meg az Úr eme szavainak jelentését. Biztos, hogy a szó szerinti lábmosáshoz ragaszkodni ebből az igeversből kiindulva nemcsak a jelentést illetően tévedés, de az egész igeszakasz lelkületét illetően is az. Nem szó szerinti vízzel (nem jobban, mint amennyire a víz szó szerint értendő a Jn3:5-ben, 4:14-ben, 7:38-ban) akarja az Úr, hogy megmossuk egymást. Az Íge az (amelynek a „víz" a jelképe), amit akar, hogy tanítvány testvéreink járásához használjunk. Erről nem kell vitatkozni, de azokat, akik úgy vélik, az Úr itt egy manapság is gyakorlandó tevékenységet rendelt el, megkérjük, hogy legyenek szívesek gondosan mérlegelni az alábbi pontokat:

Amit itt az Úr Jézus a tanítványaival tett, az túlmutat a szó szerinti cselekedet határain annak mély jelképes jelentőségére. Ez pedig világos az alábbi tényekből: először is, az Úrnak Péterhez intézett szavaiból: „A mit én cselekszem, te azt most *nem érted*" (Jn13:7). Péter természetesen tudta, hogy a lábai a szó szoros értelmében meg lettek mosva. Másodszor, Krisztus további, Péterhez intézett szavaiból: „Ha meg nem moslak téged, semmi közöd sincs én hozzám" (Jn13:8). Harmadszor, Krisztus eme szavaiból: „ti is tiszták vagytok, de nem mindnyájan" (Jn13:10): Júdást soha nem lehetett volna kizárni, ha pusztán csak a szó szoros értelmében vett lábmosásról lett volna szó. Negyedszer, Krisztus kérdése: „Értitek-é, hogy mit cselekedtem veletek?" világosan jelzi, hogy a tanítványok lábainak az Úr által történt megmosásának mély lelki jelentése van. Ötödször, figyeljük meg, hogy a Jn13:15-ben nem azt mondja az Úr, hogy „Nektek is meg kell tennetek, amit én tettem veletek", hanem hogy „a miképen én cselekedtem veletek"! Tegyük mindezeket a megfontolásokat a mellé a tény mellé, hogy ezt az eseményt a János evangéliumában találjuk meg, abban, mely főleg a lelki

viszonyokat taglalja a különféle jelképek segítségével: a kenyérrel, a vízzel, a Pásztorral és a juhokkal, a szőlőtővel és az ágakkal, és így tovább, s biztos, hogy minden nehézség megoldódik.

„Mert példát adtam néktek, hogy a miképen én cselekedtem veletek, ti is akképen cselekedjetek.” Úgy vélem, Krisztus szavainak jelentése ez: épp most mutattam meg nektek, miképpen működik a lelki szeretet. Mindig annak a javát keresi, akire irányul, és semmiféle szolgálatot sem tart túl alantasnak ahhoz, hogy ezt a jót bebiztosítsa. Ez erőteljesen emlékeztet minket Urunk szavaira, melyeket az irgalmas samaritánus páratlan képéhez fűzött, aki megkönyörült a megsebesült utazón, odament hozzá, bekötötte a sebeit, bort és olajat töltve azokra, majd felültette a saját barmára, elvitte egy fogadóba és a gondját viselte. „Eredj el, és te is a képen cselekedjél.” (Lk10:33-37) Mikor a valódi szeretet működésbe lép, készséggel ellát nehéz, lenézett, sőt fáradságos hivatalokat is. Vannak szolgálatok, melyek alantasabbak és visszataszítóbbak még a lábmosásánál is, mégis, egyes esetekben a szeretet szolgálata megkövetelheti ezeket. Aligha kell ehhez hozzátenni, hogy a keleti országokban lakó keresztyéneknek, ahol szandálokban járnak, készen kell állniuk egy elfáradt testvér lábainak a szó szoros értelmében vett megmosására, s nem pusztán udvariassági cselekedetként, hanem szeretetszolgálat gyanánt.

„Mert példát adtam néktek, hogy a miképen én cselekedtem veletek, ti is akképen cselekedjetek.” Hiszem, hogy egy dolog benne foglaltatik ebben az „is” viszonyszóban: visszatekint a Jn13:4-re, ami felett rendszerint elsiklanak. *Kendővel körülkötve* mosta meg Krisztus a tanítványai lábát, s amit ez a „kendő” jelképezett, az vonatkozik ránk. A „kendő”, amivel Krisztus körül volt kötve, a szolga viselkedésére utalt. Akkor az Úr azt a kendőt használta a lábaikra, amivel körül volt kötve: jelképesen ez az Őt jellemző alázat rájuk testálását jelentette. Mr. Darby elmondja, hogy ez egy gyolcs (lenvászon) kendő volt, s a „lenvászon” az Újszövetségben a „szentek igazságos cselekedeteit” jelenti (Jel19:8). Az Ő saját szeplőtelen szeretete volt az, ami alkalmassá tette Őt arra, hogy közeledjen a tanítványokhoz és az Ígét alkalmazza rájuk. Mennyire jelentékeny mindez a számunkra! Ha szeretnénk utánozni Őt a szeretet munkáiban, nekünk magunknak is alázatosságba kell öltöznünk, s az Ígén kívül nem szabad mást használnunk, továbbá rajtunk kell lennie a gyakorlati igazságosság gyolcskendőjének is törlés végett.

„Bizony, bizony mondom néktek: A szolga nem nagyobb az ő Uránál; sem a követ nem nagyobb annál, a ki azt küldte.” (Jn13:16) Az Úr a saját Maga magyarázójaként tevékenykedik. Itt világos magyarázatát adja jelképes cselekedetének. Fontos leckét tanít abból, amint az éppen cselekedett, ami annál inkább is fontos, mivelhogy eltávozni készült tőlük. Nagyon pórul járna az Ő népe, ha a vezetői egymás közt civakodnának, egyik a másikat marná. Körülvéve a judaizmussal és a pogánysággal, mint mondhatni a bárányok a farkasok között, nagyon sok függött alázatosságuktól és kölcsönös segítőkészségüktől. Nagy szüksége van minden keresztyénnek, s különösen azoknak, akik keresztyén szolgálatba is lépnek, Krisztus eme Ígéjére: „Vegyétek föl magatokra az én igámat, és tanuljátok meg tőlem, hogy én szelid és alázatos szívű vagyok”.

„Bizony, bizony mondom néktek: A szolga nem nagyobb az ő Uránál; sem a követ nem nagyobb annál, a ki azt küldte.” Az, hogy ez nem közönséges fontosságú, jelzik a komoly és hangsúlyos „bizony, bizony” szavak, melyekkel az Úr bevezeti a mondatot. Ezenkívül a tény, hogy ugyanannak a beszélgetésnek egy későbbi szakaszában az Úr ezt mondta apostolainak: „Emlékezzetek meg ama beszédekről, a melyeket én mondtam néktek: Nem nagyobb a szolga az ő uránál” (Jn15:20) megmutatja, hogy nagyon nagy szüksége van erre az Ő követeinek. Az egyháztörténelem hány fekete lapja nem íródott volna meg soha, ha Krisztus szolgái tartották volna magukat ehhez az intéshez! Milyen hiábavaló azok kérkedése, akik Isten öröksége felett hatalmaskodtak ennek a mélyenszántó Ígének a fényében! Szomorú a nikolaiták felbukkanása minden korban. Még mielőtt az utolsó apostol elhagyta volna ezt a

világot, már ezt kellett mondania: „Írtam a gyülekezetnek; de Diotrefesz, a ki elsőséget kíván közöttük, nem fogad el minket” (3Jn9), s ugyanez a lelkület manapság is nagyon eleven.

„Ha tudjátok ezeket, boldogok lesztek, ha cselekszitek ezeket.” (Jn13:17) Ha tudjátok „miket”? Először is, a lábaink Krisztus kezébe helyezésének rendkívüli szükségességét a megtisztítás végett (Jn13:8). Másodszor, Krisztus „Mesternek és Úrnak” szólítását (Jn13:13). Harmadszor, egymás lábai megmosásának szükségességét (Jn13:14). Negyedszer ennek a szolgálatnak az ellátását Krisztushoz hasonlóan szeretetteljes alázatban (Jn13:15). Nos, mondta Megváltónk, ha tudjuk „ezeket”, boldogok, vagy áldottak leszünk, ha megtesszük. A pusztán spekulatív ismeret ezekről a dolgokról nem elégséges. Az értelmi megközelítés, anélkül, hogy napi életünkben ezek meg ne testesülnének, rosszabb, mint haszontalan. Egyszerre jelentős és komoly megjegyezni, hogy Krisztus olyan bölcs embernek nevezte azt, aki „hallja én tőlem e beszédeket, és megcselekszi azokat” (Mt7:24), mint aki kősziklára építi a házát. Senki sem ismer több igazságot, mint az ördög, mégis, senki sem tesz több gonoszságot, mint ő!

„Ha tudjátok ezeket, boldogok lesztek, ha cselekszitek ezeket.” „Jól jegyezték meg, hogy a mi Urunk nem azt mondta: ’boldogok lesztek, ha ezeket megteszik nektek’, hanem ’boldogok lesztek, ha cselekszitek ezeket’. Mi hajlamosak vagyunk azt feltételezni, hogy akkor leszünk boldogok, ha az emberek szeretnek bennünket, s készen állnak minden alkalmat megragadni, hogy szolgálhassanak nekünk. Krisztus megítélése alapján azonban jobban hozzájárul a boldogságunkhoz, ha szívünk az Övéhez hasonló lesz, tele szeretettel a testvéreink iránt, s kezeink is az Övéihez hasonlóan mindig készen állnak arra, hogy a kegyesség mindenféle alantas szolgálatát ellássák a számukra. Gyakran boldogtalanokká válunk amiatt, hogy nem azzal a tisztelettel és kedvességgel bánnak velünk, ami véleményünk szerint megillet minket. Ha valóban boldogok szeretnénk lenni, többet kell gondolnunk másokra és kevesebbet önmagunkra. A valódi boldogság belül lakozik, s ennek egyik fő alkotóeleme az önzetlen, önfeláldozó szeretet, ami Jézus kebelét is állandó lakóhellyé tette.” (Dr. John Brown)

„Nem mindnyájatokról szólok; tudom én kiket választottam el” (Jn13:18). Közvetlen utalás arra, amit az Úr az előző versben mondott. Pont amint a Jn13:10-ben megmondta a tizenkettőnek: „ti is tiszták vagytok”, majd hozzátette: „de nem mindnyájan”, úgy itt is, miután ezt mondta: „boldogok lesztek, ha cselekszitek ezeket”, utána így szólt: „nem mindnyájatokról szólok”. A becsületesség megkövetelte, hogy kivételt tegyen. Nem volt boldogság Júdás számára, neki „a sötétség homálya van fenntartva örökre”. Mikor Krisztus azt mondta, „tudom én kiket választottam el”, akkor nyilvánvalóan nem az üdvösségre történő kiválasztásról beszélt, hanem az apostolságról. Ahol az *örök kiválasztásról* van szó, ott a Szentírás azt mindig egységesen az Atyának tulajdonítja. Ahol azonban a szolgálat kérdése merül fel az Újszövetségben, a választás és az elhívás rendszerint az Úr Jézustól indul ki, lásd Mt9:30, Mt20:1, Mt28:28-20, Csel1:24, Csel26:16, Ef4:11, stb. Itt a Jn13:18-ben feljegyzett szavai párhuzamosak a Jn6:70-nel: „Nem én választottalak-é ki titeket, a tizenkettőt? és egy közületek ördög”.

„Hanem hogy beteljesedjék az írás: A ki velem ette a kenyeret, a sarkát emelte fel ellenem.” (Jn13:18) S hogy miért választotta az Úr Jézus Júdást a tizenkettő egyikének, azzal kapcsolatosan lásd a Jn6:70-71.-hez fűzött magyarázatunkat. Nagyon figyelemre méltó ez a kijelentés itt, a szövegkörnyezet fényében. Krisztus annak mosta meg a lábát, aki a sarkát emelte fel Ellene! A megaláztatás micsoda mélységeibe kegyeskedett Isten Fia leereszkedni! Most előre megmondja Júdás elpártolását, s hozzáteszi, hogy ez nem más, mint a prófétai Íge beteljesedése. A 41. zsoltár tárja fel az áruló szörnyű jellemét, a 109. zsoltár pedig ennek az árulásnak a végkimeneteléről számol be. Krisztus tehát azért tűrte meg Maga mellett az árulót, hogy az Írások beteljesedjenek, de amint odaadta neki a „falatot”, azt mondta: „A mit cselekszel, hamar cselekedjed.” (Jn13:27) „Milyen csodálatos az a türelem, amely noha

mindent tud a kezdetektől fogva, mindvégig tűrt, mindennemű szemöldök-összehúzás, vagy az árulótól való vonakodás nélkül! De annál megsemmisítőbbnek kell lenni az ítéletnek, mikor az emberek által megvetett dicsőség Urának ajkáról elhangzik az." (Mr. W. Kelly)

„A ki velem ette a kenyeret, a sarkát emelte fel ellenem." A helyi utalás a 41. zsoltárban arra az esetre vonatkozik, amit Dávid szenvedett el Akhitófeltől, s ami nem volt más, mint előképe annak, amit a Megváltó szenvedett el Júdástól. Idézvén itt a profetikus zsoltárból, az Úr Jézus bizonyítékát adta isteni tudásának arról, ami várt Rá, s bizonyságot tett a Szentírás felbecsülhetetlenül értékes mivolta mellett. Semmi sem bizonyítja jobban a Szentírás isteni eredetét, mint próféciáinak szó szerinti beteljesedése. Jóslatok szerepelnek benne évszázadok, sőt néha évezredek múltán beteljesedő eseményekről olyan aprólékos részletességgel, melyek konkrét beteljesedéséről csak azon az alapon adhatunk számot, hogy csak az a Valaki lehet a Szerzőjük, Aki kezdetektől fogva ismeri a véget.

A Júdásról szóló prófécia szavai nagyon szembeszökők. „A sarkát! vajon nem a lehetséges legaljasabb elutasítás volt a részéről eladni a dicsőség Urát egy rabszolga áráért? Nem olyan volt ez, mintha ő ütötte volna Krisztuson a kígyótól származó megjósolt sebet? (1Móz3:15)" (F. W. Grant)

„Most megmondom néktek, mielőtt meglenne, hogy mikor meglesz, higyjétek majd, hogy én vagyok." (Jn13:19) Micsoda gondoskodásról tett Ő bizonyságot az Övéiről! Micsoda áldott bizonysága volt ez annak, hogy „mindvégig" szerette őket! Krisztus itt arról biztosította a tanítványait, hogy minden, ami Őt éri, még ami a legjobban meg is ingatja a hitet, nem volt más csak annak pontos beteljesedése, ami réges-rég megíratott. Ő volt a nagy Valaki, Akinek az előképeivel és a Róla szóló próféciákkal Ószövetség-szerte találkoztak, s most azért számol be apostolainak Júdás hitszegéséről még azelőtt, hogy elment volna üzletelni a főpapokkal, hogy tudhassák: se meg nem bízott benne, se nem tudta Júdás Őt becsapni, ahogyan Dávidot Akhitófel! Ahelyett tehát, hogy az apostolok megbotránkoztak volna egyikük hitehagyásán, ennek meg kellett erősítenie Isten írott Ígéjének minden egyes szavába vetett hitüket, hogy megtudják: az Ige réges-rég beszámolt arról, aminek most a tanúi lesznek. Sőt, a Krisztusba vetett hitüknek is meg kellett erősödnie. Mikor felhívta a figyelmüket a 41. zsoltár beteljesedésére, azzal megmutatta: Ő az ott leírt Személy, Ő az igazi Próféta, aki bejelenti Dávid egyes próféciáinak a beteljesedését még azelőtt, hogy az ténylegesen bekövetkezne, s Ő a nagy „Én vagyok", Aki „a szívek és vesék vizsgálója", s Aki tökéletesen ismeri a rejtett gondolatokat és a leggondosabban elrejtett szándékokat.

„Bizony, bizony mondom néktek: A ki befogadja, ha valakit elküldök, engem fogad be; a ki pedig engem befogad, azt fogadja be, a ki engem küldött." (Jn13:20) Első ránézésre nem látszik kapcsolat e között és a megelőző vers között, de egy kis gondolat hamarosan feltárja a közöttük levő kapcsolatot. Az Úr arra buzdította a tanítványait, hogy kövessék a példát, amit mutatott nekik, biztosítván őket arról, hogy boldogok lesznek, ha megteszik. Azután kihirdette Júdás hitehagyását. Most arról biztosítja őket, hogy elhívásukra semmiféle hatással sem volt Júdás hitszegése. „Látszólag az apostolok egész társaságát szétzilálta Júdás árulása, ezért az Úr megerősíti a hűséget az ő kiválasztásuk vonatkozásában, s teszi ezt nagyon alkalmas módon, egy korábbi ígéret megismétlésével (Mt10:42), amitől minden függött." (Stier) Itt az Úr vigasztalta az Övéit, s a legkegyelmesebb módon erősítette meg a szívüket a figyelmük elfordításával az árulóról a Mesterükre, Aki az Atyához hasonlóan mindörökké ugyanaz.

Júdás egy volt a tizenkettő közül, akiket az Úr elküldött, hogy prédikálják az evangéliumot, és tegyenek csodákat az Ő nevében (Mt10). Vajon akkor minden, amit apostolként tett, hiteltelenné vált, mikor valódi jelleme feltárult? A fontos kérdésre az Úrtól kapunk itt választ: „a ki befogadja, ha valakit elküldök, engem fogad be". Az Úr tudta, mennyire hajlamos az Ő népe megvetni az elvégzett munkát, ha a munkás méltatlannak bizonyul, ezért tanít minket arra, hogy nézzünk az eszközön túl arra, Aki elküldte őt. Az

Úrnak joga van bárkit kijelölni, aki Neki tetszik. Ha tehát az üzenet Isten Ígéjéből való, ne vessük el azért, mert a hírnök csalónak bizonyul. Mit számít az nekem, ha a postás fekete, vagy fehér, szimpatikus, vagy unszimpatikus, ha a megfelelő levelet adja át nekem?

„A ki befogadja, ha valakit elküldök, engem fogad be; a ki pedig engem befogad, azt fogadja be, a ki engem küldött." Van itt még egy fontos alapelv. Az apostolok az Úr követei voltak, s a követ személyében a szuverén Küldőt fogadják be, vagy veszik semmibe. Mennyire körültekintően kell hát eljárni az Ő minden egyes szolgájának! S az Ő követeivel szemben mennyire kötelesség-, és tisztelettudónak kell lennie az egyháznak! Ahogyan az Atya küldte Őt, úgy küldte Ő a követeit. Ezzel a kegyelmes hasonlósággal ruházza fel őket tekintéllyel, és ösztönzi őket bátorságra. Azaz, az Úr teljes mértékben azonosítja őket Önmagával.

Az alábbi kérdések tanulmányozásával készülhetünk a következő fejezetre:

1. Miféle három dolog foglaltatik benne mélységesen a 22. versben?
2. Miért nem kérdezte meg Péter közvetlenül az Urat a 24. versben?
3. Miért mondta Jézus Júdásnak a 27. versben feljegyzetteket?
4. Hány vonatkozásban dicsőült meg az Emberfia a kereszten? (31. vers)
5. Isten milyen attribútumai dicsőültek meg a kereszten? (31. vers)
6. Milyen értelemben volt „új parancsolat"? (34. vers)
7. Mi a 36. vers jelentése?

47. fejezet: Krisztus figyelmeztetései, Jn13:21-38

Az alábbiakban az előttünk álló igeszakasz összegzését adjuk meg:

1. Az áruló és azonosítása, 21-26. versek.
2. Júdás távozása és a tizenegy gondolatai, 27-30. versek.
3. A háromszoros megdicsőülés, 31-32. versek.
4. Az új parancsolat, 34. vers.
5. A keresztyén tanítványság jele, 35. vers.
6. Péter kérdése, 36-37. versek.
7. Krisztus figyelmeztető jóslata, 38. vers.

Ennek a fejezetnek a Krisztus figyelmeztetései címet adtuk. Ez aligha fed le mindent, ami a fejezetben szerepel, de mégis kihangsúlyozza a legfontosabbat benne. A jelen igeszakasz elején Krisztus Júdást, míg a végén Pétert figyelmezteti. Közötte ad néhány kegyelmes és gyengéd utasítást a szeretett tanítványok számára, s ezek jellegüket tekintve szintén nagyon hasonlítanak a figyelmeztetésekre. Óvja őket attól, nehogy félreértsék az Ő halálának természetét, Jn13:31-32. Figyelmezteti őket közelgő távozására, Jn13:33. Figyelmezteti őket, hogy a „szeressék egymást" parancsolat betartására szükségük van, Jn13:34. Inti őket: csak ha szeretettel viszonyulnak egymáshoz, abból derül majd ki, hogy tanítványok, Jn13:35.

Igeszakaszunk az áruló meghatározásának komoly szavaival kezdődik. Ezt az árulót az ószövetségi próféciák világosan jelezték: „a ki kenyeremet ette, fölemelte sarkát ellenem" (Zsolt41:10). „Az ember ellensége" mondta az Úr, „az ő saját házanépe", s ez a saját esetében is félelmetes módon bebizonyosodott. A családi barát *családi ellenséggé* vált. Mennyire leleplezi ez azok tévedését, akik azt feltételezik, hogy a bukott embernek csak példára és tanításra van szüksége. Júdásnak mindkettő a rendelkezésére állt, de gonosz szíve mégsem indult meg ezen. Három évig nemcsak a legszorosabb kapcsolatban, de a legközelebbi barátságban is állt a Megváltóval. Megvolt a kiváltságos helye a tizenkettő között. Nemcsak Krisztus napi tanításait hallhatta, nemcsak ő lehetett a leginkább a tanúja csodáinak, de bámulhatta Krisztus tökéletességeit az Ő magánéletében is. Mégis, mindezek után sem indult meg és változott meg Júdás. Semmi sem tudná erőteljesebben szemléltetni az Úr mondását: „Ha valaki nem születik újjá, nem láthatja meg az Isten országát". Oly közel Krisztushoz, de mégis elveszett. Micsoda kihívás ez minden szív számára!

Péter esete szintén a legkomolyabb, de egészen más jellegű figyelmeztetés. Kívülről Júdás Krisztus tanítványaként pózolt, Simon pedig belsőleg volt hívő. Az egyik a képmutatás bűnét és őrültségét szemlélteti, míg a másik az önhittség veszélyét és szomorú eredményeit. Péternek mondta az Úr, hogy „a lélek kész, de a test (a természeti ember) erőtelen". Ezt a kijelentést azonban sohasem szánta mentségnek, amely alatt menedéket találhatunk, ha tévedünk és elbukunk. Ez inkább maradandó figyelmeztetés volt arra, hogy „ne a testben bizakodjunk" (Fil3:3). A Szentlélek hűségesen feljegyezte a sajnálatos elpártolását annak, aki különösen kedves volt a Megváltó szívének, hogy minden keresztyén, akik Őt követik, kereshesse Isten kegyelmét annak a csapdának az elkerüléséhez, amelybe ő beleesett.

Emberi oldalról nézve Péter a legerősebb pontján bukott el. Természeténél fogva merész és bátor volt. Valószínű, hogy az apostolok között nem volt nála erősebb szívű. Nem szállt el a bátorsága az átváltozás hegyén megtapasztalt csodálatos látványtól sem. Ő volt az, aki kiszállt a hajóból és elindult a hullámok hátán Krisztushoz. S ő volt, aki kardot rántott, s lesújtott a főpap szolgájára, mikor a katonák letartóztatták szeretett Mesterét. De a leányzó jelenlétében reszketett, s mikor az megvádolta azzal, hogy ő is tanítvány, ezt esküvel tagadta

meg! Hogyan lehet ezt megmagyarázni? Csak azon az alapon, hogy a mindennél fontosabb lecke neki és nekünk történő megtanításával, miszerint ha magunkra hagyatunk, olyan gyengék vagyunk, mint a víz. Erőnk a tudatos gyengeségünkben rejlik (2Kor12:10). Péter teljesen meg volt arról győződve, hogy ha mindenki meg is botránkozik, ő semmiképpen (Mk14:29). S kétségtelen, hogy teljesen úgy is gondolta, ahogyan mondta. De nem ismerte önmagát, nem tanulta meg tapasztalatból az emberi szív szélsőséges csalárdságát, s nem tudta, hogy az Úr megtartó ereje és fenntartó kegyelme nélkül semmit sem tehet (Jn15:5). Ó, bárcsak tanulnánk tőle!

„Néha Péterhez hasonlóan mi is úgy véljük, vannak dolgok, amiket képtelenek lennénk megtenni. Szánakozva nézünk másokra, akik elbuktak, és hivalkodunk a gondolatban, hogy velünk semmiképpen sem lett volna így. Mi semmit sem tudunk. Mindenféle bűn magva lappang a szívünkben, még ha meg is újult az, s csak az alkalomra, vagy gondatlanságra, vagy Isten kegyelmének időszakos megvonására várnak, hogy bőséges termést hozzanak. Péterhez hasonlóan mi is azt hisszük: csodákat vagyunk képesek tenni Krisztusért, s a keserves tapasztalatokból tanuljuk meg, hogy se erőnk, se hatalmunk nincs ehhez. A saját veleszületett gyengeségünk alázatos érzése, az Erőstől való állandó függésünk az erőért, a napi ima a fenntartásáért, mivel mi magunk képtelenek vagyunk önmagunkat fenntartani – ezek a biztonság valódi titkai.” (Ryle püspök) Biztos, hogy a Péter bukásával kapcsolatosan megtanulandó kiváló lecke ez: „Azért a ki azt hiszi, hogy áll, meglássa, hogy el ne essék.” (1Kor10:12)

„Mikor ezeket mondja vala Jézus, igen nyugtalankodék lelkében, s bizonyságot tőn, és monda: Bizony, bizony mondom néktek, hogy egy ti közületek elárul engem.” (Jn13:21) Az Úr szolgált a tanítványainak, tanította és vigasztalta őket. Beszélt a jövőjükről, de ezek között a várakozások között sötét árnyék vetült Rá, ami nyugtalanította Őt. Már utalt rá, de most világosabban készül bizonyságot tenni az árulóról, aki a tizenkettő közül való. Az Úr „nyugtalankodék lelkében”. Figyelemre méltó, hogy ezt a leggyakrabban az az evangélista említi, akinek a speciális célja az Úr Jézusnak, mint testben megjelent Istennek a leírása volt – v. ö. Jn11:33, 38, 12:27. Ezek a kijelentések bizonyítják az Ő emberi mivoltának valóságosságát, megmutatván, hogy valódi emberi lelke is volt a testéhez hasonlóan. Azt is bizonyítják, hogy nem hiba, vagy tökéletlenség nyugtalankodni a gonoszság jelenlétében. Krisztus nem volt sztoikus: élesen megérzett mindent, ami Istennel ellentétes volt. Valójában senki sem volt annyira valóságosan és teljességgel érzékeny, mint Ő. Ő volt a fájdalmak férfia, s pontosan azért képes arra, hogy „meginduljon gyarlóságainkon”, mert úgy ment keresztül ezen a színpadon, hogy minden lépést megszenvedett.

„Mikor ezeket mondja vala Jézus, igen nyugtalankodék lelkében, s bizonyságot tőn, és monda: Bizony, bizony mondom néktek, hogy egy ti közületek elárul engem.” Helyes megemlékeznünk arról, hogy amit az Úr Jézus a kereszten szenvedett el, az csak a csúcsa és a beteljesedése volt az Ő szenvedéseinek. Egész életén át szenvedett a Sátán, az ellenségei és a barátai kezétől. Élesen érezte az írástudók és a farizeusok hitetlenségét és ellenségességét. Jeruzsálem feletti sírása bizonyságot tesz az Izrael elutasítása miatti lelki fájdalmának mélységéről. S itt volt a keserű bánat amiatt, hogy látta, amint az apostolai közül egy szándékosan válik hitehagyottá. Semmi sem üt mélyebb sebet, mint a hálátlanság, s az, hogy valaki, aki három évig volt Vele folyamatos közösségben, most a sarkát emeli fel Ellene, fájdalmas próbát jelentett. Ha Júdás nem is indult meg ezen, az Úr nagyon is. Miután mindennek a hallgatója és a tanúja volt a Vele való legszorosabb kapcsolat évei során, mégsem látott semmi szépséget Krisztusban, semmi hatással nem volt rá a bűnösökkel szemben tanúsított csodálatos kegyelme, csak a hitvány nyereséggel törődött, és az önérdektől hajtottan, és a Simon házában kapott feddés belső sajgása miatt a Mestere ellen fordult, és lépéseket tett, hogy eladja Őt az ellenségeinek. Nem csoda, hogy az Úr „nyugtalankodék”, mikor erre a csalásra, árulásra és körmönfontságra gondolt. Ezért mondta? „Tiszták vagytok,

de nem mindannyian", s Júdás egyelőre megtartotta a helyét, nem adván jelét a visszavonulásnak.

„Bizony, bizony mondom néktek, hogy egy ti közületek elárul engem." Mélabús hangsúly van itt a névmáson: egyvalaki az asztal örül ülők közül, akinek épp most mostam meg a lábát, aki abban a nagy megtiszteltetésben részesült, hogy első követeim egyike lehetett, kihasználja a bizalmas viszonyotokat Velem, s azt, hogy ismeri az én útjaimat, és elvezeti ellenségeimet a pihenő helyemre, majd átad azok kezébe, akik az életemre törnek. „Nyugtalankodék" ennek a bűnnek a szörnyűsége miatt, de kétségtelenül a borzalmas végzet felett is, ami Júdásra várt.

S hogy milyen mélyen „nyugtalankodott" a Megváltó, azt megtudjuk az 55. zsoltárban feljegyzett szavaiból: „Veszedelem van bensejében; s nem távozik annak teréről a zsarnokság és csalárdság. Mert nem ellenség szidalmazott engem, hisz azt elszenvedném; nem gyűlölőm emelte fel magát ellenem, hiszen elrejtettem volna magamat az elől: Hanem te, hozzám hasonló halandó, én barátom és ismerősöm, A kik együtt édes bizalomban éltünk; az Isten házába jártunk a tömegben." (12-15. versek) Milyen élénken kiemeli ez előttünk azokat a fájdalmakat, melyeknek a fájdalmak Férfia az „ismerője" volt! S hogy milyen mélyen felkavarodott szent Lelke, azt megtudhatjuk a komoly, de igazságos átkokból, amiket erre az aljas hálátlanra mond ki a 109. zsoltárban: „Életének napjai kevesek legyenek, és a hivatalát más foglalja el. Fiai legyenek árvákká, a felesége pedig özvegygyé." (8-9. és utáni versek).

„A tanítványok ekkor egymásra tekintének bizonytalankodva, hogy kiről szól." (Jn13:22) Három dolgot tesz nagyon nyilvánvalóvá ez a vers: egyet a tanítványokról, egyet Júdásról, és egyet Magáról az Úrról. Először is nyilvánvaló, hogy amit Krisztus a Jn13:18-ban mondott, az nem hatott a tanítványokra. S ez a legtermészetesebb dolog volt. Kétség sem fér hozzá, hogy gondolataik akörül jártak, amit a Megváltó épp most tett velük, s még nem ocsúdtak fel a meglepetésükből. Annyira meglepte őket bámulatos leereszkedése, hogy az „a ki velem ette a kenyeret, a sarkát emelte fel ellenem" kijelentése süket fülekre talált náluk. Most azonban világosabban és közvetlenebbül beszél, ők pedig bizonytalankodó tekintetekkel néztek egymásra, csodálkozván, ki lehet az, akiről szó van.

Másodszor, a tény, hogy „a tanítványok ekkor egymásra tekintének bizonytalankodva, hogy kiről szól" pozitív bizonyítéka annak, hogy Júdásnak sikerült elrejteni aljasságát a társai elől. Külső viselkedése nem adott okot a többi apostolnak, hogy gyanakodni kezdjenek rá. Milyen mélységekig süllyedhet a képmutatás! Máté elmondja, hogy mikor Krisztus bejelentette a tizenkettőnek, hogy egyikük elárulja, ők „felettébb megszomorodva, kezdék mindannyian mondani néki: Én vagyok-é az, Uram?" (Mt26:22), amiről Matthew Henry ezt mondta: „Dicsérni kell őket felebaráti érzületükért, amiért gyanakvóbbak voltak önmagukkal szemben, mint egymás iránt. A felebaráti érzület (jóhiszeműség) törvénye, hogy a legjobban reménykedjünk, mivel biztosat csak magunkról tudunk, így önmagunktól joggal várhatunk több gonoszságot, mint a felebarátainktól. Dicsérni kell őket azért is, hogy belenyugodtak a Krisztus által mondottakba. Jobban bíztak a szavaiban, amit jó lenne, ha mi is tennénk, mint a saját szívükben, s ezért nem azt mondták: 'Ez nem lehetek én', hanem 'Én vagyok-é az, Uram?' Vegyük észre, hogy van-e bennünk a gonoszságnak olyan útja, a keserűségnek olyan gyökere, amit kitéphetünk, és elzárhatjuk azt az utat." A kétszínűség eme szerepét bátran játszva teszi fel Júdás a kérdést: „Én vagyok-é az, Mester?" (Mt26:25) – világos bizonyíték arra, hogy nem volt újjászületett, mert senki sem mondhatja *Úrnak* Jézust, csak a Szentlélek által (1Kor12:3).

Harmadszor, a tény, hogy az apostolok összezavarodtak és kutatták, kiről beszélhetett az Úr, a legáldottabb módon emeli ki azt a végtelen türelmet, amellyel Krisztus a kárhozat fiával bánt. Egész szolgáló élete során ugyanazzal az aláereszkedő kegyelemmel, kedvességgel, jósággal bánt Júdással, mint a tizeneggyel. Vagy semmiféle undort nem mutatott iránta, vagy a többiek nem vették azt észre, s ezért nem tudták, kiről beszélt.

Mennyire sokat mond ez Megváltónk kiválóságairól! A nem kellőképpen viszonzott kedvessége, a meg nem becsült jótetéményei, az Ő szent lelke, mely vonakodott a hozzá oly közel álló ennyire mély bűnbe merülésétől – mégis, meghajlott az Atya szuverén akarata és tekintélyes szava előtt, s türelemmel viselte a megpróbáltatást.

„Egy pedig az ő tanítványai közül a Jézus kebelén nyugszik vala, a kit szeret vala Jézus." (Jn13:23) Itt van az egyik látványos ellentét, melyekben ez az evangélium bővelkedik, ami egyben a legáldottabb is. Figyelmünk egy pillanatra elfordul Júdás aljas árulásáról és borzasztó gyűlöletéről arra, akit Krisztus vonzott, akinek szívét megnyerte az Ő szépsége, s aki most szeretetteljesen nyugodott a Megváltó kebelén. Áldott és nyilvánvaló jele a Szentlélek vezetésének, ahogyan János itt önmagáról beszél. Nem „egy volt, aki szerette Jézust", bár tényleg az volt, hanem „a tanítványai közül egy, akit Jézus szeretett". Még csak a saját nevét sem említi – a szeretet soha nem reklámozza önmagát.

„Int azért ennek Simon Péter, hogy tudakozza meg, ki az, a kiről szól?" (Jn13:24) Ez az egyike az Újszövetség megannyi kijelentésének, melyek hatékonyan cáfolják azt a katolikus koholmányt, miszerint Péter volt az apostolok pápája. Ahogyan az egyik korábbi protestáns szerző helyesen írta: „Olyan távol állt Pétertől, hogy bármiféle elsőséggel bírt volna az apostolok között, hogy itt is János közbenjárását használja. Kétségtelenül megvolt az erkölcsi oka annak, hogy Péter Jánoson keresztül tette fel a kérdését, és nem közvetlenül. Nem világos a Jn13:6, 8, 37-ből, hogy Péter lelkiállapota nem volt teljesen igaz Isten előtt? S vajon félelmetes bukása azon az estén nem szolgáltat erre újabb bizonyítékot? Máté elmondja nekünk, hogy a Megváltó letartóztatása után Péter „követi vala őt távolról egész a főpap pitvaráig" (Mt26:58), s a távolságérzet elkezdte magát éreztetni már itt Péter lelkében – volt egy bizonyos fokú fenntartás közötte és az Úr között.

„Az pedig a Jézus kebelére hajolván, monda néki: Uram, ki az?" (Jn13:25) Az ellentét itt János és Péter között nagyon figyelemre méltó. János közel volt az Úrhoz, a szeretet vonzotta Őt oda. Ő olyan közel állt Krisztushoz és a lelke annyira felhőtlen volt, hogy képes volt belenézni a Megváltó arcába és feltenni Neki bármilyen kérdést. Ez minden keresztyén áldott osztályrésze és kiváltsága. Ó jaj! de sokan vannak, akik ilyenkor Péterhez hasonlóan viselkednek – inkább egy testvérhez fordulnak, mint Magához az Úrhoz. Miért van az, hogy mikor egy általagos keresztyénnek nehézségei támadnak az igeolvasás során, vagy problémái a lelki életében, ezt mondja: „Megkérdezem X-Y testvért, vagy írok neki"? Miért nem élvezi a közvetlenül az Úr Jézushoz fordulás áldott kiváltságát? Ez a vele való bensőségesség kérdése, és nagyon mélyenszántó. Míg fennáll bármiféle önhittség, mint Péter esetében, vagy bármiféle akadály a lelki életemben, az azonnal egy bizonyos erkölcsi távolságra visz Krisztustól. De nem áldott dolog látni azt, hogy végül Péter is eljutott arra a helyre, amit itt János elfoglalni látszik? „Uram, te mindent tudsz; te tudod, hogy én szeretlek téged" (Jn21:17). Megnyitotta a szívét. Mi más volt ez, mint annak kimondása, hogy Uram, volt idő, mikor nem tettem fel Neked kérdéseket, de most hívlak, hogy nézz bele a szívembe! Járuljunk hát az Úr elé, kérjük meg, hogy kutassa át a szívünket, és mutasson rá ujjal mindarra, ami gátol minket abban, hogy közvetlen hozzáférésünk legyen Őhozzá mindenben. Mindig nagyon óvakodjunk attól, nehogy nagyobb bizalmasságot évezzünk valamelyik testvérrel, mint amilyet az Úrral élvezünk!

„Felele Jézus: Az, a kinek én a bemártott falatot adom." (Jn13:26) Abból, ami következik,, világosnak látszik, hogy Krisztus ezeket a szavakat vagy suttogta Jánosnak, vagy olyan halk hangon mondta, amit a többi tanítvány nem hallhatott. Az Úr Jézus végül azonosította az árulóját. A képmutatás maszkja, amit viselt, teljességgel megtévesztette az apostolokat, de Őt, Aki előtt minden „meztelen és leplezetlen", nem lehetett megtéveszteni. Miközben az emberek a külsőt nézik, Ő a szíveket vizsgálja, s így most is leleplezi a hamis tanítványt és megmutatja, hogy áruló – amit bár senki más nem feltételezett, Ő mindig is tudott.

„És bemártván a falatot, adá Iskáriótes Júdásnak, a Simon fiának.” (Jn13:26) Krisztus által az árulót azonosító jel sokatmondó volt, és komoly. „A házigazda tiszteletének jele volt falatot adni valamelyik vendégének. Az Úr először Júdás lelkiismeretéhez folyamodott a Jn13:21-ben, most a szívéhez fordul.” (Companion Bible) A „falat” a legvalószínűbben egy darab kovásztalan kenyér volt, amit most bemártott a páskabárány megevéséhez készített szószba. Az pedig, hogy Júdás elfogadta, megmutatja, milyen elképzelhetetlen távolságig vitte a képmutatását. Már elhatározta, hogy elköveti undorító árulását, itt mégis megújítja baráti fogadalmát. Ez emlékeztet minket „a Mester üdvözlésére” és a „csókra”, amiket cselekedett a Mester elárulása közben. De milyen csodálatos, milyen áldott a mi Urunk kedvessége, mert biztos, hogy Rajta kívül senki más nem lett volna képes így cselekedni. Teljesen uraként Önmagának, semmiféle viszolygást nem mutatva aziránt, aki ekkorra már tanácskozott a főpapokkal, falatot ad neki. Szorosan megfelelt ez annak a profetikus kijelentésnek, amiről már volt szó: „a ki velem ette a kenyeret, a sarkát emelte fel ellenem”.

„És a falat után akkor beméne abba a Sátán.” (Jn13:27) A barátságot kifejező falat elfogadása le kellett volna törje őt a megtérés agóniájában, de ez nem történt meg. Ő olyan volt, mint akiket a Zsid6:8 említ, talaj, melyet az eső gyakran megöntözött, de hasznos növények helyett csak töviseket és bojtorjánokat termett, melyek vége a megégetés. Figyelemre méltó megjegyezni, hogy egészen eddig nem olvastunk arról, hogy belement volna a Sátán. Ugyanolyan látványos azt is észrevenni, hogy amint megkapta a „falatot”, az ellenség azonnal teljesen birtokba vette nagyon is szándékos áldozatát.

„Monda azért néki Jézus: A mit cselekszel, hamar cselekedjed.” (Jn13:27) Félelmetes szavak ezek. A lehetőség a megtérésre most foszlott szét mindörökre. Kárhozata elpecsételtetett. De mi húzódott még meg Krisztus szavai mögött? Hiszem, hogy ez volt a Megváltó formális bejelentése arról, hogy aláveti Magát Atyja akaratának. Mintha azt mondta volna, hogy készen állok bárányként a vágóhídra menni, menj Júdás, tedd meg, amit annyira igyekszel megtenni, nem állok az utadba! Azonban ne tekintsük Krisztus eme szavait mintegy teljesen párhuzamosokként azzal amit a nagy kísértés végén mondott az ördögnek. Ott szükség volt arra, hogy negyven napon át kísértse az ördög, de mikor az a szükségszerűség betöltetett, ezt mondta: „Eredj el Sátán” (Mt4:10). Így azért, hogy az Írások beteljesedjenek, szükség volt egy Júdásra az apostolok között, hogy együtt ehessen Krisztussal. Most azonban betöltetett a prófécia, az áruló felemelte sarkát a Mestere ellen, így Krisztus ezt mondja: „Eredj!” Sőt, ez vajon nem volt Júdás formális kirúgása az Úr szolgálatából? Krisztus hívta el őt apostolságra, három évig használta is, most pedig bejelenti az elbocsátását. Később majd másnak kell „elfoglalni az ő püspökségét”. Végül hiszem, hogy bebizonyítható a többi evangéliumból: mindez rögtön azután történt, hogy az Úr megalapította az „úrvacsorát”, mint a saját Maga tartós emlékét, de mielőtt azt foganatosította volna, először kiveti az árulót, mert az úrvacsora csak az Övéi számára van.

„Ezt pedig senki sem érté a leültek közül, miért mondta néki.” (Jn13:28) Ezen a ponton János, s a legvalószínűbb, hogy Péter is, megértették, ki az, aki elárulja szeretett Mesterüket, a jelen igevers fényében azonban nyilvánvaló: még ők sem gyanították, hogy az árulás ilyen gyorsan bekövetkezik. Egyikőjük sem fogta még fel a küszöbön álló események szörnyűségességét.

„Némelyek ugyanis állíták, mivelhogy az erszény Júdásnál vala, hogy azt mondá néki Jézus: Vedd meg, a mikre szükségünk van az ünnepre; vagy, hogy adjon valamit a szegényeknek.” (Jn13:29) „A tanítványok eme gondolatai tévesek voltak, ám ez nem vet szégyenfoltot rájuk. Bocsánatosak, sőt dicséretre méltóak. Ez a jóhiszeműség működését jelzi, mely nem gondol rosszra, hanem mindig arra hajlik, hogy a szavakat és a cselekedeteket a legkedvezőbb színben tüntesse fel, amit még az ésszerűség határain belül elviselnek. A jóhiszeműség tévedései még akkor is bölcsebbek a rosszmájúság feltételezéseinél, mikor utóbbiak igazaknak bizonyulnak. Júdás mindvégig rossz ember volt, de mindezidáig nem adta

olyan tanújelét becstelen természetének, ami figyelmeztette volna tanítvány-társait arra, hogy tápláljanak gyanút vele szemben. Tudván, hogy ő volt ennek a kis közösségnek a kincstárnoka és tiszttartója, azt feltételezték, hogy a Mester szavai arra vonatkoznak: vegyen meg gyorsan valamit, ami szükséges a húsvét egy hétig tartó ünnepéhez, vagy adjon azonnal némi alamizsnát a szegényeknek.

Ezekből a szavakból nyilvánvaló, hogy Urunk és tanítványai szoktak adakozni a saját szegénységükből, főleg a nagyobb ünnepek idején, azoknak, akik még náluk is nyomorultabbak voltak. 'Igen nagy szegénységük jószívűségük gazdagságává növekedett' (2Kor8:2). Uruk ezzel a példával nemcsak azt tanította, kötelességük adakozni azoknak, akik képesek egy keveset félretenni azok számára, akiknek még ennyijük sincs, hanem hogy a vallásos szokások kegyesen kapcsolódnak a könyörület és az alamizsna-osztogatás cselekedeteihez. A saját gyakorlatában és a saját tanításában egyaránt összekötötte az alázatosságot a kegyességgel, s ebben számunkra követendő példát hagyott hátra nekünk." (Dr. John Brown) Ezekhez a megjegyzésekhez hozzátehetjük, hogy a tény, miszerint a tanítványok azt képzelték: Júdás az „ünnepre" megy el vásárolni valamit, világos bizonyítéka annak, hogy az Úr nem tett csodákat a Számára és az apostolai számára szükséges élelem előteremtésére. Azt is megmutatja ez, hogy nem koldultak, hanem megfontoltan és gazdaságosan intézték napi ügyeiket (v. ö. Jn4:8).

Messze mások voltak azonban Júdás alantas szándékai attól, amit az apostolok jóhiszeműen feltételeztek. „Nem a szükséges dolgok megvásárlása, hanem az Úr és Mester eladása; nem az ünnepre való felkészülés, hanem az, amire sem Júdás, sem ők sohasem tekintettek előre – Isten szándékának és céljának beteljesítése, noha ez nem volt más, mint hogy a zsidók megfeszítsék a saját Messiásukat gonosz emberek keze által. Nem az volt ez, hogy adjon Júdás valamit a szegényeknek, hanem hogy Ő, aki gazdag volt, szegénnyé legyen érettünk, így mi az Ő szegénysége folytán meggazdagodjunk." (Bible Treasury)

„Az pedig, mihelyt a falatot elvevé, azonnal kiméne: vala pedig éjszaka." (Jn13:30) Van itt valami több, mélyebb annál, mint puszta utalás a napszakra. Amint Júdás elindult, hogy folytassa ocsmány megbízását, megkezdődött a sötétség hatalmának „órája", melynek során Isten eltűrte, hogy ellenségei kioltsák az élet világosságát. Így Júdás lelkében is „éjszaka" volt, mert hátat fordított a „világosságnak". Ahogyan Káin, ő is „elméne az Úr színe elől", ahogyan Bálám, ő is „a gonoszság díját kedvelte", s ahogyan Akhitófel, ő is elment, és elárulta a „barátját". Éjszaka volt: „az emberek inkább szerették a sötétséget, mint a világosságot" – alkalmas idő volt hát a kárhozat fia számára végrehajtani sötét cselekedetét! „Azonnal kiméne": lábai „gyorsak voltak a vérontásra".

„Mikor azért kiment vala, monda Jézus: Most dicsőítteték meg az embernek Fia" (Jn13:31). A legfigyelemreméltóbb Íge volt ez. Az Úr Jézus a saját haláláról beszélt, de se mártíromságnak, se kegyvesztettségnek nem tartotta azt. Semmi ehhez hasonlót nem találunk a másik három evangéliumban. Itt, mint mindig, János a legmagasztosabb, az isteni nézőpontot tárja elénk. A Megváltó a saját, szégyenfán bekövetkező halálára úgy tekint, mint a megdicsőülésére. „Nagyon furcsának tűnik, hogy ilyen körülmények között Jézus ezt mondja: 'Most – most dicsőíttetik meg az embernek Fia.' Nem lenne csodálatos, ha a Jordán partján, a megkeresztelkedése után, miután a titokzatos galamb ráereszkedett és megnyugodott Rajta, s az Örökkévaló hangjának zúgása hallatszott a megnyílt mennyből: 'Ez amaz én szerelmes fiam, a kiben én gyönyörködöm', illetve mikor az átalakulás hegyének csúcsán, ahol 'az ő orczájának ábrázata elváltozék, és az ő ruhája fehér és fénylő lőn', Mózes és Illés dicsőséges megjelenésekor, és a felhőből elhangzó szózat után: 'Ez amaz én szerelmes Fiam, őt hallgassátok' kiáltott volna Urunk szent elragadtatással: 'Most dicsőítteték meg az embernek Fia'! De amikor ezek a szavak elhangzottak, mi állt a Megváltó előtt? Csak a legsúlyosabb megaláztatás és a legkomolyabb szenvedések. Súlyos vádak – kárhoztató ítélet – sértések – megszégyenítés – a latrok társasága – a halálküzdelem – a magányos sír! Hogy

mondhatja hát ilyen körülmények között: 'Most dicsőítteték meg az embernek Fia'?" (Dr. John Brown)

De miben volt Krisztus kereszthalála az Ő megdicsőülése? Figyeljük meg, először is ezt mondta: „Most dicsőítteték meg az embernek Fia". Isten megtestesült Fia volt az, Aki „megdicsőült" a kereszten. De miképpen? Először is, ott végezte el a legnagyobb munkát, aminek az egész világegyetem teljes történelme valaha is tanúja lehetett, vagy majd lehet. Erre vártak az évszázadok, és erre tekintettek vissza az évszázadok. Másodszor, mivel itt fordította meg az első ember viselkedését. Az első Ádám engedetlen volt mindhalálig, a második Ádám pedig engedelmes volt mindhalálig, egészen a kereszthalálig. Az ember dicsősége Isten dicsőítése, és Isten soha nem dicsőült meg jobban, mint mikor a saját megtestesült Fia tette le az életét az Ő parancsának engedelmeskedve (Jn10:18), valamint az emberi természet se dicsőült meg soha jobban, mint mikor az Emberfia így megdicsőítette Istent. Harmadszor, mert a halála által semmisítette meg azt, akinek hatalma van a halál felett, azaz az ördögöt (Zsid2:14). Micsoda nevezetes siker volt az, mikor Ő, Aki a bűn testéhez hasonlatosság lett, végső vereséget mért Isten és ember legfőbb ellenségére! Negyedszer, mert a kereszten fizette ki azt a váltságdíjat, amivel Isten minden választottját megvette Magának. Micsoda dicsőség volt ez az Emberfiának, hogy megtegye azt, amit senki más nem volt képes megtenni az egész teremtett világban (bár felmérhetetlen szenvedések és szégyen árán) – „sok fiakat vezérelt a dicsőségre". A mód, ahogyan ezt a munkát elvégezte, szintén Őt dicsőítette: önkéntes szenvedő volt, a díjat örömmel fizette ki, Ő Maga ment, mint bárány, a vágóhídra, nem pedig hajtották oda. Eltűrte a keresztet, megvetette a szégyent, s csak mikor a megsértett igazság és a megszegett törvény helyreállíttattak, akkor kiáltott így: „Elvégeztetett". Végül, az Ő kereszten elvégzett munkája következtében dicsőséget nyert a Közbenjáró is, most egy megdicsőült Ember ül Isten jobbján (Jn17:22). „Annakokáért az Isten is felmagasztalá őt, és ajándékoza néki oly nevet, a mely minden név fölött való" (Fil2:10).

„Az Isten is megdicsőítteték ő benne." (Jn13:31) Micsoda téma! Olyasmi, amit egyetlen emberi toll sem képes kifejezésre juttatni. Krisztusnak a kereszten elvégzett munkája nemcsak a mi üdvösségünk alapja, de Maga az Emberfia megdicsőülésének is, valamint Isten dicsőségének legfényesebb megmutatkozása. Az Istenség minden attribútuma a leghatalmasabban felmagasztaltatott a Golgotán.

Isten *hatalma* rendkívül felmagasztaltatott a Golgotán. Ott a föld királyai és a fejedelmek együtt tanácskoztak Isten és az Ő Krisztusa ellen: ott a testi elme rettentő ellenségessége, és az emberi szív kétségbeejtő romlottsága megtették a legrosszabbat, s a Sátán pokoli gonoszsága teljes mértékben megmutatkozott. Isten azonban segítséget adott a vitéznek (Zsolt89:20). Senki sem volt képes elvenni az életét a Megváltótól (Jn10:18). Miután az ember és a Sátán megtették a tőlük telhető legrosszabbat, az Úr Jézus még mindig teljes Ura maradt Önmagának, s csak akkor tette le életét, amikor azt Ő Maga jónak látta. Soha szemléletesebben nem mutatkozott meg Isten hatalma. Krisztus „megfeszíttetett erőtelenségből" (2Kor14:4), nem fejtvén ki ellenállást az ellenségeivel szemben, de meg van írva: „az Isten erőtelensége erősebb az embereknél" (1Kor1:25). Ez dicsőségesen megmutatkozott a kereszten, mert Isten hatalma fenntartotta Krisztus emberi mivoltát, mikor tűrte Isten rázúduló haragját.

Isten *igazságossága* szintén rendkívül felmagasztaltatott a kereszten. Már nagyon régen kijelentette, hogy „nem hagyja a bűnöst büntetlenül" (2Móz34:7), s mikor az Úr rávetette a mi áldott Helyettesítőnkre „mindannyiunk vétkét", Ő úgy függött ott, mint Vétkes. Isten pedig annyira és oly változhatatlanul igazságos, hogy a saját Fiát sem kímélte, mikor bűnné tette Őt érettünk. Nem engedte el annak az adósságnak a legutolsó fillérjét sem, amit az igazságosság megkövetelt. A megszegett törvény büntetését végre kell hajtani, még ha ez a saját szeretett Fiának megölését jelenti is. Ezért van megírva: „Fegyver, serkenj fel az én pásztorom ellen és a férfiú ellen, a ki nékem társam! így szól a Seregeknek Ura. Verd meg a

pásztort" (Zak13:7). Isten igazsága szemléletesebben dicsőült meg az Úr Jézus által kieszközölt engesztelés során, mintha az emberi faj minden tagja egy örökkévalóságon át szenvedne a pokolban.

Isten *szentsége* is rendkívül felmagasztaltatott a kereszten. Ő az, akinek „tisztábbak szemei, hogysem nézhetné a gonoszt, és a nyomorgatást nem szemlélheti" (Hab1:13), s mikor Krisztus „átokká lett érettünk (Gal3:13), a háromszor szent Isten elfordult Tőle. Ezért kiáltott fel a haldokló Megváltó: „Én Istenem, én Istenem! miért hagyál el engemet?" Soha Isten nem fejezte ki úgy a gyűlöletét a bűnnel szemben, mint az Ő Egyszülöttjének szenvedéseiben és halálában. Ott megmutatta, hogy számára lehetetlen megbékélni azzal, ami dacos fejét felemelte Ellene. Az Isten szentségének az összes szent angyal által megadott tisztelet, és az összes szent ember összes szíves engedelmessége és türelmes szenvedése, akik csak éltek, vagy valaha is élni fognak, semmi azzal az áldozattal összehasonlítva, mikor Krisztus Önmagát kínálta fel azért, hogy Isten szentségének minden követelménye, amit a bűn megsértett, tökéletesen ki legyen elégítve.

Isten *hűsége* is rendkívül megdicsőült a kereszten. Isten megesküdött: „Amely lélek vétkezett, annak kell meghalnia", s amikor a Bűntelennek kínáltatott fel a bűn teljes és félelmetes zsoldja, azzal Isten az egész mennynek és földnek megmutatta, hogy inkább legyen kiontva az Ő Társának vére, mintsem az Íge egyetlen pontocskája is elvesszen. A Szentírásban tudtunkra adta, hogy az Ő Fiának kell áldozati báránnyá lennie, hogy kezeit és lábait át kell szögezni, hogy a gonosztevők közé kell Őt számlálni, s bűneinkért meg kell sebesíttetnie, vétkeinkért meg kell rontatnia. Ezek és még sok más prófécia teljesedett be pontosan a Golgotán, s beteljesedésükkel a legnagyobb bizonyítékot szolgáltatták arról, hogy Isten nem hazudhat.

Isten *szeretete* is rendkívül megdicsőült a kereszten. „Mert úgy szerette Isten e világot, hogy az ő egyszülött Fiát adta." (Jn3:16) „Nem abban van a szeretet, hogy mi szerettük az Istent, hanem hogy ő szeretett minket, és elküldte az ő Fiát engesztelő áldozatul a mi bűneinkért." (1Jn4:10) „A Nap fény mindig ugyanaz, de délben ragyog a legjobban. Krisztus keresztje volt az örök szeretet delelője, az örök kegyelem déli ragyogása. Ugyanennek a szeretetnek már volt sok megnyilvánulása korábban is, de azok olyanok voltak, mint a reggel világossága, mely egyre jobban és jobban fénylik, amíg a Nap delelőre nem ér, s ez a delelő akkor következett be, mikor Krisztus a kereszten függött, és az egész Földet sötétség borította be." (McLaurin)

Ó, mikor látjuk Isten hatalmas célját
A lázadó hernyók megmentésére
Mennyire egyesül a bosszú és a könyörület
A legfenségesebb formában!

Gondolataink elvesznek a tiszteletteljes bámulatban
Szeretünk és imádunk
Még a legelső arkangyal sem látott ennyit
Istenből annakelőtte.

Itt egyesül az összes isteni tökéletesség
S a gondolat soha nem képes követni
A dicsősége közül mi ragyog jobban
Az igazságosság-e, vagy a kegyelem.[76]

[76] Az eredetiben verses formában szerepel – *a ford.*

„Ha megdicsőítteték ő benne az Isten, az Isten is megdicsőíti őt ő magában, és ezennel megdicsőíti őt.” (Jn12:32) „Ezt a verset ekképpen magyarázhatjuk: ’Ha Isten, az Atya konkrétan megdicsőül minden attribútumának vonatkozásában az én halálom által, Ő azonnal speciális dicsőségben részesít engem, a személyes munkámat, s ezt késedelem nélkül teszi úgy, hogy feltámaszt a halálból, és a jobbjára ültet’. Ez ugyanaz az elképzelés, amivel bővebben a tizenhetedik fejezetben van dolgunk: ’Én dicsőítettelek téged e földön… És most te dicsőíts meg engem, Atyám, te magadnál’.” (Ryle püspök)

„Fiaim, egy kevés ideig még veletek vagyok. Kerestek majd engem; de a miként a zsidóknak mondám, hogy: A hová én megyek, ti nem jöhettek; most néktek is mondom.” (Jn13:33) Az Úr Jézus itt szólította először a tanítványait a becéző „fiaim” megszólítással. Látványos megfigyelni, hogy az Úr várt a használatával, amíg Júdás távozott: ez arra tanít minket, hogy a hitetleneket nem szabad Isten „gyermekeinek” nevezni! „Kerestek majd engem” – ez az ő Iránta érzett szeretetükről beszél, ahogyan a „fiaim” az Ő irántuk érzett szeretetét fejezte ki. Az „a hová én megyek, ti ne jöhettek” látszólag más jelentéssel bír, mint mikor a hitetlen zsidóknak mondta a Jn7:33-ban. Nekik azt jelentette ki: „ahhoz megyek, a ki elküldött engem… és a hol én vagyok, ti nem jöhettek oda”. Az utalás ugyanaz a Jn8:21-ben. Itt azonban a Megváltó nem az Atyjához való visszatérésről, hanem a keresztre menetelről beszélt – oda „ők” nem mehettek. A megváltás nagy munkájában Ő egyedül volt. Pontosan ahogyan az előképben: „Senki se legyen a gyülekezet sátorában, a mikor bemegy (a főpap) a szenthelybe, hogy engesztelést szerezzen” (3Móz16:17), úgy van a valóságban is.

„Új parancsolatot adok néktek, hogy egymást szeressétek; a mint én szerettelek titeket, úgy szeressétek ti is egymást.” (Jn13:34) „A keresztyén szeretet roppant fontosságát nem is lehetne talán látványosabban bemutatni, mint azzal, hogy pont itt hangsúlyozza z Úr a tanítványoknak. Urunk itt elhagyja a világot, utoljára beszél, s utolsó parancsait adja a tanítványoknak. A legelső dolog, amit megemlít és rájuk tukmál, az egymás szeretésének nagy kötelessége, mégpedig nem közönséges szeretettel, hanem ugyanazzal a türelmes, kedves, fáradhatatlan módon, ahogyan Ő szerette őket. A szeretetnek nagyon kivételes és fontos kegyelemnek kell lennie, hogy így beszél róla! Hiánya szükségszerűen nyilvánvaló bizonyítéka annak, hogy az illető nem valódi tanítványa Krisztusnak. Micsoda terjedelmesnek kell lennie a keresztyén szeretetnek!” (Ryle püspök)

„Új parancsolatot adok néktek, hogy egymást szeressétek; a mint én szerettelek titeket, úgy szeressétek ti is egymást.” A nemzet most eltűnik. Nem a felebarátok szeretetéről van szó, hanem Krisztus tanítványaiéról, s az ő kölcsönös szeretetükről, mely az Övének megfelelő. S nem is a buzgóság cselekedete ez itt a bűnösök felkutatására, legyen az bármennyire áldott, hanem a jó önzetlen keresése a szentek számára, az elme alázatosságában. A törvény megkövetelte a felebaráti szeretetet, ami testi viszony volt. Krisztus a testvéreink iránti szeretetet parancsolja, ami lelki viszony. Itt tehát az elsődleges értelem, amiben ez a „parancsolat” adatott, új volt. Van azonban még egy értelme, amit János a leveleiben emel ki: „Viszont új parancsolatot írok néktek, a mi igaz ő benne és ti bennetek” (1Jn2:8). A szeretet úgy jelentetett ki, sőt testesült meg, ahogyan eddig soha. Krisztus olyan szeretetet mutatott, mely különb volt azok hibáinál, akikre irányult, egy soha nem változó szeretetet, mely semmiféle áldozatot sem tartott túl soknak. Scott jól jegyezte meg erről az új parancsolatról: „A szeretetet most új tisztasággal kellett magyarázni, új indítékokkal és kötelezettségekkel megerősítve, új példával bemutatva, és új módon betartva.”

„Erről ismeri meg mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, ha egymást szeretni fogjátok.” (Jn13:35) A szeretet a keresztyén tanítványság jele. Ez nem tudás, nem ortodoxia, nem testi tevékenység, hanem (a legteljesebben) szeretet, ami felismeri az Úr Jézus követőjét. Ahogyan a farizeusok tanítványait az imaszíjaikról, János tanítványait a keresztségükről, s minden iskolát a maga sajátos siboletjéről lehetett megismerni, úgy jele az igazi

keresztyénnek a szeretet, az őszinte, aktív szeretet, nem szavakban, hanem cselekedetekben. Az 1Kor13 teljes magyarázatát adja ennek a versnek.

„Monda néki Simon Péter: Uram, hová mégy? Felele néki Jézus: A hová én megyek, most én utánam nem jöhetsz; utóbb azonban utánam jössz.” (Jn13:36) Mennyire nyilvánvaló, hogy még a tizenegy sem fogta fel a tényt: szeretet Mesterük nemsokára elvétetik tőlük! Bár sokszor beszélt nekik a haláláról, az látszólag nem gyakorolt rájuk maradandó hatást. Ez szemlélteti a tényt, hogy az emberek kaphatnak sok vallásos tanítást, de mégis nagyon keveset vesznek be abból, főleg, ha nem egyezik az előítéleteikkel. A keresztyén tanítónak sok türelemre van szüksége, s minél kevesebbet vár a saját munkájáról, annál kevésbé fog csalódni. Krisztus „a hová én megyek” szavai itt mást jelentenek, mint a Jn13:33-ban. Ott arról beszélt, hogy egyedül foglalja el a helyét a halálban, itt az Atyához történő visszatérésére utal, ezért teszi gondosan hozzá: „utóbb azonban utánam jössz”.

„Monda néki Péter: Uram, miért nem mehetek most utánad? Az életemet adom éretted!” (Jn13:37) Péter ismerte, és valóban szerette az Urat, de ekkor még milyen kevéssé ismerte önmagát! Helyes volt érezni az Úr hiányát, de jobban kellett volna figyelni a gyengéd, józan intésre, hogy ahová Krisztus megy, oda most nem követheti, és értékelnie kellett volna a vigasztaló kijelentést, hogy majd később ő is követi. Ó jaj! milyen sokat veszítünk most, s milyen sokat szenvedünk később, amiért *nem* vesszük a szívünkre a Krisztus szavaiban rejlő mély igazságot! Hamarosan látjuk majd a keserű következményeket Péter történetében, de tudjuk Urunk jövőbeli szavaiból a jelen evangélium végéről, hogyan fogja biztosítani a kegyelem végül a kegyet, amit a kezdetben az a bizonyos önelégültség kompromittált, amire itt Krisztus figyelmeztetett.

„Hajlamosak vagyunk azonban a legfennköltebben gondolkodni önmagunkról, a szeretetünkről, bölcsességünkről, erkölcsi bátorságunkról, és minden más jó tulajdonságunkról, miközben keveset tudunk és ítélünk magunkról Isten jelenlétében. Ahogyan itt Péterben is látjuk, aki nehezen tűrte a már adott burkolt figyelmeztetést, s aki felteszi az önelégült kérdést: ’Uram, miért nem mehetek most utánad? Az életemet adom éretted!’ Péternek tehát fájdalmas tapasztalatból kell megtanulnia, ahogyan nekünk is, hogy jobban megérthette volna a szív és a hit alávetettségében az Úr szavait. Mikor figyelmeztet, elsietett és rossz dolog, ha kérdéseket teszünk fel, s a lélek elhamarkodottsága nem más, mint a bukás előhírnöke, s ebből kell tanulnunk, ha más módon nem vagyunk hajlandók.” (Bible Treasury)

„Felele néki Jézus: Az életedet adod érettem? Bizony, bizony mondom néked, nem szól addig a kakas, mígnem háromszor megtagadsz engem.” (Jn13:38) Az Úr még egyszer megmutatja mindentudását, ez alkalommal előre jelezvén az Övéi közül egynek a bukását. A legvalószínűtlenebbnek tűnt, hogy egy valódi hívő megtagadja Mesterét, sőt mi több, ezt további megtagadások kövessék. Nagyon kevéssé tűnt valószínűnek, hogy aki annyira rajongott Krisztusért, aki oly kimondhatatlanul nagy kiváltságokat élvezett, s aki konkrét figyelmeztetést kapott arra, hogy „vigyázzatok és imádkozzatok, hogy kísértetbe ne essetek; mert jóllehet a lélek kész, de a test erőtelen”, ennyire méltatlannak bizonyul. Mégis, bármennyire hihetetlennek tűnt a tizenegynek, az Úr mindent előre látott, s itt konkrétan kijelentette Péter félelmetes bűnét. Tudta: Péter oly távol áll attól, hogy letegye az életét érte, hogy még azon az éjszakán a saját életét védendő, gyáván megtagadja, hogy az Ő tanítványa. Az Úr azonban mégsem vetette őt el. Még Pétert is „mindvégig” szerette, s a feltámadása után megkereste, és helyreállította vele a közösséget. Tényleg igaz, hogy ez a szeretet minden képzeletet felülmúl. Ó bárcsak teljesen feloldódnánk benne, és szégyenkezve visszatartanánk magunkat mindentől, ami azt megszomoríthatja!

Az alábbi kérdések a János 14 első szakaszával kapcsolatos értekezésre történő felkészülésben segítenek:

1. Mit jelent az „és *higgyetek* én bennem”? (1. vers)
2. Mit jelent az „Atya háza”? (2. vers)
3. Hogyan „készít abban helyet” Krisztus a számunkra? (3. vers)
4. Mit jelent „az út”? (4. vers)
5. Mire gondolt Fülöp? (8. vers)
6. Hogyan látták a tanítványok az Atyát Krisztusban? (9. vers)
7. Miféle „magukért a cselekedetekért”-re utal Krisztus a 11. versben?

48. fejezet: Krisztus vigasztalja tanítványait, Jn14:1-11

Az előttünk levő igeszakasz összegzése az alábbi:

1. Krisztus a Benne való hitre szólít fel, 1. vers.
2. Krisztus a mennyről tanít, 2. vers.
3. Krisztus becses ígéretei, 3-4. versek.
4. Tamás kérdése, 5. vers.
5. Krisztus tökéletesen elegendő nekünk, 6-7. versek.
6. Fülöp tudatlansága, 8. vers.
7. Krisztus feddése, 9-11. versek.

A János evangélium tizennegyedik fejezetében kezdi meg Jézus ténylegesen a húsvéti beszédet. Ez a beszéd gyöngédségben, mélységben, és átfogó mivoltában az egész Szentírásban páratlan. A körülményeket, melyek között elhangzott, szüntelenül észben kell tartani. Krisztus ezt a szívmelengető beszédet a halála előtti utolsó estén mondta el a tanítványoknak, olyan képet alkotva ezzel Magáról, ami látványosan hasonlított „a fekete fellegekkel körülvett lenyugvó Napra, amint a sötétségbe bukni készül, ami villámlással, mennydörgéssel és szélviharral a horizonton várakozik, hogy elnyelje". Szavai itt a legáldottabb módon emelik ki az Istenember tökéletességeit. Bárki más, még egy hatalmas erejű elmével és a szív jóságával megáldott ember is, ha, már amennyire ez lehetséges, Urunk körülményei közé került volna, elméje fékezhetetlen izgalomba jön és a legtermészetesebb módon csakis a saját szenvedéseivel, és aggodalmaival foglalkozott volna úgy, hogy nem maradt volna semmi ereje, vagy hajlandósága mások fájdalmaival foglalkozni és azokat enyhíteni. S bár teljesen tisztában volt azzal, mi vár Rá, noha érezte a rá nehezedő teher rettentő súlyát, noha megízlelte a keserű poharat, melyet ki kell ürítenie, Ő nemcsak a teljes önuralmát tartotta meg, hanem oly mély érdeklődést tanúsított a tanítványok félelme és bánata iránt, mintha Ő Maga nem is lett volna szenvedő. Ahelyett, hogy azzal foglalkozott volna, ami Rá várt, a tanítványok vigasztalására fordította az időt. Szerette őket „mindvégig".

Nyilvános szolgálata és velük folytatott magánbeszélgetése során az apostolok ismételt kijelentéseket hallhattak a szájából közelgő szenvedéséről és haláláról: számunkra egyszerűen és világosnak tűnő kijelentéseket, melyek azonban összezavarták és elképesztették őket. A legkönyörületesebb, s talán a legésszerűbb azt gondolni, hogy tanítványai ezeket a közelgő szenvedéseire vonatkozó utalásokat példabeszédeknek tekintették, melyeket nem szabad szó szerint értelmezni, egyébként is, Ő sem mondhatott semmi összeegyeztethetetlent Izrael királyságának küszöbön álló helyreállításával. Teljesen meg voltak arról győződve, hogy Ő a Messiás, s a Messiással kapcsolatos egyetlen elképzelésük az volt, hogy Ő a ragyogó Győztes, a gazdag Király, ezért bármi homályosat hallottak Mesterük szavaiban, azt ezeknek az alapelveknek a fényében kellett értelmezni. S valószínű, hogy reményeik soha nem is emelkedtek magasabbra, mint amikor látták Őt bevonulni Jeruzsálembe a tömegek örömteli kiáltozásai mellett, akik Dávid Fiaként éltették Őt.

Ám rögtön a jeruzsálemi bevonulása után hallották, amint „gabonamagként" beszél Magáról, melynek a földbe kell hullania, és el kell halnia, s ennek legalábbis rossz előérzetet kellett volna keltenie bennük. S a húsvéti vacsora alatti mondásainak és viselkedésének is mélyen meg kellett zavarni és szomorítani őket. A „most az én lelkem háborog; és mit mondjak? Atyám, ments meg engem ettől az órától" kijelentésnek fájdalmas kétségekkel kellett volna eltelítenie őket. Ezt mondta: „Fiaim, egy kevés ideig még veletek vagyok. Kerestek majd engem; de a miként a zsidóknak mondám, hogy: A hová én megyek, ti nem jöhettek; most néktek is mondom." Ez tényleg elegendő volt ahhoz, hogy eltöltse őket

aggodalommal és szomorúsággal. Nagyon szerették őt. A gondolat, hogy meg fog halni, s ezért különválnak, elhordozhatatlan volt a számukra. Sőt, azt is meg kellett kérdezniük maguktól: Miképpen egyeztethető ez össze a messiási mivoltával? Vajon fel kell adnunk a reményt, hogy Ő az, Aki megváltja Izraelt? S akkor mi lesz velünk? Elhagytuk mindenkit, hogy követhessük Őt, most viszont Ő megy el tőlünk, itt hagyván minket az ellenségek között, mint juhokat a farkasok között, hogy elszenvedjük győztes ellenségeinek heves gonoszságát!

„Urunk tudta, mi van az emberben, s jól ismerte, mi suhant át tanítványai agyán. Tudta, mennyire megzavarodtak, miféle aggasztó, lesújtó és kétségbeejtő gondolatok támadtak a szívükben, s nem volt képes nem megindulni a gyengeségeik érzésétől. A saját elméjére is ránehezedett a szenvedés akkora súlya, amit egyetlen lény sem lett volna képes a világegyetemben Vele együtt elhordozni. Számára nem adatott meg az együttérzés megkönnyítése. Neki egyedül kellett taposnia a borsajtót. Tanítványai nem voltak képesek átérezni az Ő érzéseit, de Ő, a nagylelkű Ő, képes volt átérezni az övéiket. Az Ő nagy szívében volt hely a tanítványok fájdalma számára a sajátja mellett. Úgy érezte a szomorúságaikat, mintha a sajátjai lettek volna, s gyengéden vigasztalja azokat, akikről tudja, hogy hamarosan mind elhagyják Őt a legmélyebb szomorúságok órájában! 'Minden szenvedésöket Ő is szenvedte', s azzal, ahogyan megszólítja őket, megmutatja, hogy 'fölkente Őt az Úr, hogy a szegényeknek örömöt mondjon; elküldte, hogy bekösse a megtört szívűeket', s valóban 'bölcs nyelvet adott Őneki, hogy tudja erősítni a megfáradtat beszéddel' (Ézs61:1, 50:4)." (Dr. John Brown)

„Ne nyugtalankodjék a ti szívetek" (Jn14:1). A szívük szomorúsága foglalta most el a szeretet nagy szívét. „Nyugtalankodtak", méghozzá nagyon is. Nyugtalankodtak, mert hallották, hogy az egyikük elárulja Őt (Jn13:21). Nyugtalankodtak, látván, hogy Mesterük „nyugtalankodott a lelkében" (Jn13:21). Nyugtalankodott, mert már csak „egy kevés ideig" marad velük, nyugtalankodott a Péternek adott figyelmeztetés miatt, miszerint háromszor is megtagadja majd Urát. Azaz, a hívők eme kis csoportja felzaklatott, és lesújtott volt. Ezért kezdte őket a Megváltó vigasztalni.

„Higyjetek Istenben, és higyjetek én bennem" (Jn14:1). Az igemagyarázók véleménye nagyon eltérő ezeknek a szavaknak a pontos jelentését illetően. A nehézség a görög nyelvből fakad. Mindkét ige pontosan ugyanaz, és (egyforma pontossággal) fordíthatók mind felszólító, mind kijelentő módban. Mindkettőnek természetes jelentése van, s talán mindkettőt észben is kell tartani. A Revised Version így fordítja: „Higyjetek Istenben, és higyjetek én bennem".[77] Így fordítván ez *kettős intés*. A jelentése ekkor ekképpen alakul: Lelketek zaklatottsága abból fakad, hogy nem hisztek abban, amit Isten az Ő prófétáin át mondott az én szenvedéseimről és az azt követő dicsőségről. Isten világosan bejelentette, hogy nekem az emberektől utáltnak és megvetettnek kell lennem, s nekem kell megsebesíttetnem bűneitekért és megrontatnom, vétkeitekért. Ezek Magának Jehovának a szavai, ne kételkedjetek hát bennük. „És higyjetek én bennem." Én is figyelmeztettelek benneteket arra, mit várhattok. Mondtam nektek, hogy sokat kell elszenvednem a főpapok és az írástudók kezeitől, majd meg kell öletnem. Ezeknek a dolgoknak meg kell lenniük. Ezért szilárdan tartsatok ki meggyőződésetekben az elejétől fogva mindvégig: „ne botránkozzatok meg" Énbennem, még mikor a bűnözők keresztjére kerülök is.

Emlékeznünk kell azonban arra, hogy az Úr nemcsak a tizenegyhez szólt, hanem hozzánk is. Így a fenti magyarázat egy intést tartalmaz, melyre folytonosan szükségünk van „Higyjetek Istenben". Ó keresztyén, ne nyugtalankodjék a szíved, mert Atyádnak végtelen a hatalma, a bölcsessége és a jósága. Ó tudja, mi a legjobb neked, s mindent a te javadra fordít. Ő ül a trónon, uralkodván a mennyei seregek és a Föld lakosai felett, és senki sem állhat

[77] Azaz pontosan úgy, mint a Károli-fordításban áll – *a ford.*

ellene az Ő kezének. Akkor hát miért csüggedsz el, lelkem? Isten a mi mentsvárunk és erősségünk, igen bizonyos segítség a bajban. Ezért nem fogunk félni, még ha Föld rendül is meg, és a hegyek a tengerbe zuhannak, ha ordítanak és tombolnak is a vizek, s megreszketnek, és felduzzadnak is a hegyek. Mi van, ha sűrűn és gyors egymásutánban érnek a próbák, mi van, ha félreértenek és nem méltányolnak, mi van, ha a Sátán ordít rám és dühöng? „Ha Isten velünk, kicsoda ellenünk?" Higgyetek Istenben. Higgyetek az Ő abszolút szuverenitásában, végtelen bölcsességében, meg nem változó hűségében, csodálatos szeretetében. „És higyjetek én bennem." Én vagyok az, Aki meghaltam a bűneitekért, s feltámadtam a ti megigazulásotokért. Én vagyok az, Aki örökké élek, hogy közbenjárjak értetek. Én tegnap, ma, és mindörökké ugyanaz vagyok, Aki eljövök ismét, hogy Magamhoz vegyelek benneteket, s ti örökké Velem lesztek. Igen „*higyjetek én bennem*"!

Miközben a fenti magyarázatot teljességgel alátámasztja a görög, miközben a kettős intésre mind a tizenegynek, mind nekünk manapság, s miközben sok képzett igemagyarázó támogatja, mégsem tehetünk mást, mint azt gondoljuk: az Amplified Version adja meg Urunk szavainak valódi jelentését, az első igét kijelentő, míg a másodikat felszólító módban fordítva. „És higyjetek én bennem." Mit értett itt Krisztus? Az apostolok isteni megvilágosítás által már megismerték Őt, mint Krisztust, mint az élő Isten Fiát. Világos tehát, hogy itt nem a hitüket tette próbára. Úgy vélem, az Úr itt ezt tartotta szem előtt: az apostolok már hittek Benne, mint Messiásban, és Megváltóban, de bizalmukat a közöttük élő Személybe vetették, Aki a napi közösség érzékelhető kapcsolatában járt ki-be közöttük. Most azonban távozni készült, s Ő, Akit eddig szemükkel láttak és kezükkel érintettek (1Jn1:1), ettől fogva láthatatlanná válik a testi szemek számára. Most, mondja, „higyjetek Istenben", *Aki láthatatlan*: higgyetek az Ő szeretetében, Akinek alakját soha nem láttátok. Tudatában vagytok az Ő gondviselésének, noha soha nem érintettétek azt a kezet, amely vezet és véd benneteket. „És higyjetek én bennem", azaz hasonlóképpen teljesen biztosaknak kell lennetek az én létezésemben, szeretetemben, és gondoskodásomban, még ha többé már nem is vagyok látható. Ez a vigasztalás megmarad nekünk, ez az a hit, amelyben most élünk: „A kit, noha nem láttatok, szerettek; a kiben, noha most nem látjátok, de hisztek benne, kibeszélhetetlen és dicsőült örömmel örvendeztek" (1Pt1:8).

„És higyjetek én bennem." Az „és" itt Krisztus abszolút istenségét emeli ki a legeltéveszthetetlenebb módon. „Itt világosan láthatjuk, amint Maga Krisztus tesz bizonyságot arról, hogy Ő egyenlő a mindenható Istennel: ezért kell hinnünk Benne ugyanúgy, ahogyan Istenben hiszünk. Ha Ő nem lenne tényleges Isten az Atyával együtt, ez a hit hamis lenne, és bálványimádó." (Dr. Martin Luther)

„Az én Atyámnak házában sok lakóhely van" (Jn14:2). Az Atya „háza" a Ő lakóhelye. Figyelemre méltó, hogy csak az Úr Jézus volt az egyetlen, Aki beszélt „az Atya házáról", Ő viszont háromszor is. Először a jeruzsálemi templomról mondta: „ne tegyétek az én Atyámnak házát kalmárság házává" (Jn2:16). Azután a „tékozló fiúval" és bátyjával kapcsolatosan említette: „mikor hazajövén, közelgetett a házhoz (az atyáéhoz), hallá a zenét és tánczot" – itt az öröm és a vigasság helyeként látjuk. A János 14-ben pedig a szentek végső lakhelyeként jelenik meg.

A menny dicsőségét és áldottságát az Újszövetség sokrétűen tárja elénk. Nevezi „országnak" (Lk19:12, Zsid11:16), ez beszél a nagyságáról. Nevezi „városnak" (Zsid11:10, Jel21), ez jelzi lakosainak nagy számát. Nevezi „királyságnak" (2Pt1:11), ez a rendjére utal. Nevezi „paradicsomnak" (Lk23:43, Jel2:7), ez kihangsúlyozza örömeit. S nevezi „az Atya házának", ami álladóságát árulja el.

A jeruzsálemi templomot azért nevezte az Atya házának, mert ott lakozott az Ő jelenlétének jelképe, ott imádták Őt, s ott volt Vele az Ő népe bizalmas közösségben. Mielőtt azonban az Úr befejezte volna nyilvános küldetését, megtagadta a templomot, mondván: „Ímé, pusztán hagyatik néktek a ti házatok." (Mt23:38) Ezért helyezi át most a Megváltó ezt a

kifejezést az Atya lakóhelyére a magasságban, ahol biztosítani fogja a megváltottainak a dicsőségesebb kijelentést Önmagáról, ahol majd szüntelenül fogják Őt imádni a szentség szépségében.

Az „Atya háza” a legtöbb keresztyén számára kedvelt kifejezés volt a mennyre. Otthonról beszél, Istennek, és az Ő népének otthonáról. Szomorú, hogy a jelenlegi gonosz korban az angol nyelv egyik legbecsesebb szava oly sokat veszített illatából. Atyáink ezt énekelték: „Nincs olyan hely, mint azt otthon”. Manapság az átlagos „otthon” alig több mint egy panzió: hely, ahol enni és aludni lehet. Az „otthon” azonban régen olyan helyet jelentett, s kevesek számára ma is jelenti, ahol saját magunkért szeretnek minket, ahol mindig szívesen látnak. Hely, ahová visszahúzódhatunk a világ küzdelmei elől és élvezhetjük a nyugalmat és a békességet, hely, ahol az egymást szeretők együtt vannak. Ilyen hely lesz a menny. A hívők most egy furcsa országban vannak, ellenséges területen, de az eljövendő életben otthon lesznek!

„Az én Atyámnak házában sok lakóhely van.” A sok helyiség a templomban előképe volt ezeknek (lásd 1Kir6:5-6, Jer35:1-4, stb.). A „lakóhely” a legvigasztalóbb fogalom, mely biztosít bennünket jövőbeli otthonunk állandóságáról, szemben a mostani vándorlásunk „sátraival”. Áldott a „sok” szó is: elegendő szoba lesz a múlt a jelen, a jövő megváltottai, valamint a nem elbukott angyalok számára.

„Ha pedig nem volna, megmondtam volna néktek” (Jn14:2). Ha nem lenne hely a hívők számára az Atya házának megannyi szobájában, Krisztus megmondta volna. Soha nem csapta be őket, az igazság volt az Ő egyetlen célja – „Én azért születtem, és azért jöttem e világra, hogy bizonyságot tegyek az igazságról” (Jn18:37). Azért buzdította őket ennyire magasztos reménység táplálására, mivel teljes és örök boldogságuk számára minden biztosítva van. Soha nem engedte volna őket oly bensőséges kapcsolatba Önmagával, ha ez nem adatna meg nekik most és mindörökké.

„Elmegyek, hogy helyet készítsek néktek.” (Jn14:2) „Nem azt magyarázza meg, miképpen készíttetik hely a számukra az Atya házában, mert ekkor talán még nem is lettek volna képesek felfogni. A zsidókhoz írott levél fogja megmutatni, ha átolvassuk, hogy a mennyei helyeket meg kell tisztítani a különb áldozat által, amit hamarosan Ő fog felkínálni, s amelyben a törvény összes áldozata beteljesedésre jut. Az efézusi levél beszél ’a zálogról Isten tulajdon népének megváltatására’, a kolossébelieknek írott levél pedig ’a mennyei dolgokkal való megbékélésről’ (Zsid9:23, Ef1:14, Kol1:20). Ezek a dolgok még most is furcsák sok keresztyén számára, mert nehezen értjük meg annak a rombolásnak a mértékét, amit a bűn okozott, valamint Krisztus munkája alkalmazásának kiterjedtségét. Ez nem az a hely, ahol részletesen ki kellene ezt fejteni, de nem nehéz megérteni, hogy ahol a bűn Isten kérdését vetette fel – és amint tudjuk, az még magában a mennyben is felmerült – ott Krisztus munkája, teljességgel kiemelvén az Ő jellemét szeretetben és igazságosságban azt illetően, ami felvetette ezt a kérdést, lehetővé tette a Számára, hogy színre lépjen, és következetesen helyreállítsa mindazzal, ami Ő Maga, mindazt, amit a bűn beszennyezett. A mi nagy Főpapunk, hogy az apostolhoz hasonlóan Izrael engesztelésének napját használjuk mi is, így lépett be a szentélybe, hogy az Ő áldozatának érdemeivel kibékítse magukat a szent helyeket, s hozzáférhetővé tegye azokat a számunkra.” (Numerical Bible)

„Elmegyek, hogy helyet készítsek néktek.” Ezt úgy is értelmezzük, hogy az Úr Jézus – kereszthalála által – megszerezte a jogot minden hívő bűnös számára, hogy beléphessenek a mennybe. Ő „elkészítette” számunkra a helyet, mikor a mi Képviselőkként belépett a mennybe, s birtokba vette azt a népe számára. Elsőként bemasírozott oda, foglyokat vitt fogva, s kitűzte a zászlóját a dicsőség földjén. Helyet „készített” nekünk, belépvén a „szentek szentjébe” a magasságban a mi nagy Főpapunkként, s vitte Magával a neveinket. Krisztus megtett minden szükségest, hogy szívélyes és állandó helyet biztosítson a mennyben. Ezen túl semmi bizonyossággal nem tudunk menni. Krisztus megígérte, hogy „helyet készít” a

számunkra, garantálván, hogy az messze fölülmúl mindent, amiben itt lenn van részünk – s ez visszautasítja azok homályos és ábrándos elképzeléseit, akik a mennyet egy kifürkészhetetlen csillagköddé egyszerűsítik le.

„Elmegyek, hogy helyet készítsek néktek." Isten soha nem vitte, és nem is fogja vinni a népét olyan helyre, ami nincs előkészítve a számukra. Az Édenben Isten először egy kertet „ültetett", majd azután helyezte bele Ádámot. Ugyanez volt Izraellel is, mikor beléptek a Kánaán földjére: „És mikor bevisz téged az Úr, a te Istened a földre, a mely felől megesküdt a te atyáidnak, Ábrahámnak, Izsáknak és Jákóbnak, hogy ad néked nagy és szép városokat, a melyeket nem építettél; és minden jóval telt házakat, a melyeket nem te töltöttél meg, és ásott kutakat, a melyeket nem te ástál, szőlő- és olajfakerteket, a melyeket nem te plántáltál; és eszel és megelégszel" (5Móz6:10-11). S mit mondhatunk az Úr kegyelméről, hogy elmegy, és helyet készít nekünk? Ezt a feladatot nem bízza angyalokra. Ez valódi bizonyítéka annak, hogy „mindvégig" szeret minket.

„És ha majd elmegyek és helyet készítek néktek" (Jn14:3) „A feltámadott Krisztusban felvitetett speciális népnek speciális helyre van szüksége. Új dolog fog bekövetkezni: *emberek kerülnek be a mennybe*! Az ember nem a menny, hanem a föld számára teremtetett, s oda helyeztetett, hogy azon éljen. Vétkezvén elveszítette a földet, s a föld osztozott a romlásában. De vétkezvén, lehozta Isten Fiát a mennyből, Aki az Ő alászállásával megnyitotta a mennyet, mint szokásos helyet a Krisztusban hívők számára." (Mr. Malachi Taylor)

„Ismét eljövök." Az Úr nem értünk küldet majd, hanem személyesen jön el, hogy bevezessen az Atya házába. Mekkora becsben tart minket! „Mert maga az Úr riadóval, arkangyal szózatával és isteni harsonával leszáll az égből: és feltámadnak először a kik meghaltak volt a Krisztusban. Azután mi, a kik élünk, a kik megmaradunk, elragadtatunk azokkal együtt a felhőkön az Úr elébe a levegőbe; és ekképen mindenkor az Úrral leszünk." (1Thessz4:16-17)

„És magamhoz veszlek titeket." Figyeljük meg, nem „viszlek", hanem „veszlek". A Szentlélek gondoskodik rólunk a Megváltó távolléte idején, mikor azonban Krisztus titokzatos Teste teljesség lesz, akkor az Ő munkája itt lezárul, s Ő átad minket Neki, Aki meghalt azért, hogy mi üdvözülhessünk. „És magamhoz veszlek titeket." A szíve vágya az, hogy Vele legyünk. A haldokló latornak ezt mondta: „Ma velem leszel a paradicsomban." Az egyháznak meg van ígérve, hogy „mindenkor az Úrral leszünk" (1Thessz4:17).

„Hogy a hol én vagyok, ti is ott legyetek" (Jn14:3). A helyet, ami a Fiúé volt, a kegyelem a fiaknak adta. Ez az áldott folytatása annak, amiről a János 13-ban olvastunk. Ott Krisztus ezt mondta: „Ha meg nem moslak téged, semmi közöd sincs én hozzám." Ott a Megváltó a Földön tartja meg az övéit a Vele való közösségben. Itt, a megfelelő időben Vele leszünk, hogy örökre töretlen közösséget élvezzünk Vele. Ezt már korábban megígérte: „A ki nékem szolgál, engem kövessen; és a hol én vagyok, ott lesz az én szolgám is" (Jn12:26). Ezt is formálisan is kijelenti. A Jn17:24-ben pedig imádkozik érte: „Atyám, a kiket nékem adtál, akarom, hogy a hol én vagyok, azok is én velem legyenek".

Itt van hát az isteni gyógyszer a szívfájdalomra: a valóban becses vigasztalás annak, aki nyög a bűn eme világában. Először, a hit az Úr Jézus Krisztusban. Másodszor, a meggyőződés, hogy az Atya háza a magasságban örök otthon lesz. Harmadszor, a felismerése annak, hogy a Megváltó megtett, és megtesz mindent azért, hogy szíves fogadtatásban legyen ott részünk, valamint hogy alkalmassá tegye azt az otthont a számunkra. Negyedszer, az áldott reménység, hogy személyesen fog eljönni, és Magához venni minket. Végül, a becses ígéret, hogy örökké Vele leszünk. De, s jegyezzük ezt meg jól, csak amilyen mértékben „nyugtalankodunk" az Ő távolléte miatt, annyiban fognak vigasztalni és megörvendeztetni ezek a drága szavak. Itt a szilárd alapja a vigasztalásunknak, a döntő érvek a szolgálat és a szenvedés jelenlegi útjának reménytelenségével és nyugtalanságával szemben: a Megváltó él,

szeret, és gondunkat viseli! Ő aktív, támogatja érdekeinket, s mikor Isten ideje betelik, eljön, és Magához vesz bennünket.

„És hogy hová megyek én, tudjátok; az útat is tudjátok.” (Jn14:4) Ennek a versnek a megértéséhez figyelembe kell venni a szövegkörnyezetet. Csak nagyon rövid idővel ezelőtt kérdezte Péter: „Uram, hová mégy?” (Jn13:36), majd miután az Úr így válaszolt: „A hová én megyek, most én utánam nem jöhetsz; utóbb azonban utánam jössz.”, megkérdezte: „Uram, miért nem mehetek most utánad?”. Péter mindkét kérdését, melyek valószínűleg az összes apostol gondolatait kifejezték, Urunk a jelen igeversben válaszolta meg. „Mintha ezt mondta volna: Lelketekben nyugtalanok vagytok, mert nem tudjátok, hová megyek, s ahogyan mondtam, most nem követhettek. Az Atyához megyek, az Ő házában levő sok lakóhelyhez, ne csüggedjetek hát a velem kapcsolatos félelmeitek miatt. Ami pedig azt illeti, hogy ti is jöttök utánam – hogy miért nem jöhettek most velem – valamint az utat, amelyen majd követtek később engem, tudjátok meg: előkészületek történtek azért, hogy eljöjjetek oda, ahová én megyek. Elmegyek ezeket az előkészületeket megtenni, s mikor ezek elvégeztetnek, eljövök, és magamhoz veszlek benneteket, hogy ahol én vagyok, ti is ott legyetek. Ide megyek, s ez az oka, amiért nem jöttök velem, vagy nem követtek engem – ez az út, amelyen majd utánam jöttök oda, ahol én vagyok. Azaz, ’tudjátok’, mert világosan megmondtam nektek, ’hová megyek’, s az ’utat’ is, amelyen majd eljöttök oda, ahol én vagyok.” (Dr. John Brown) A „hová” az *Atyához* volt, s az „út” a folyamat, melyen majd eljutnak oda. Nemcsak a cél volt ez, hanem az oda vezető út is, nemcsak egyszerűen a *hová*, hanem a *hogyan* is, amit itt Krisztus kijelentett nekik.

„Monda néki Tamás: Uram, nem tudjuk hová mégy; mimódon tudhatjuk azért az útat?” (Jn14:5) Urunk nagyon egyszerűen és világosan szólt, mégis félreértették. Az Atya, az Ő háza, a sok lakóhely abban, az, hogy Krisztus odamegy, és helyet készít, majd megosztja az Ő helyét velünk – mindezen dolgok homályosak és irreálisak voltak a materialista és realista Tamás számára. Az ő elméje földi dolgokra irányult. Vajon „Az Atya háza”, valami Palesztinán kívüli palota volt, s Krisztus „elmenetele” azt jelenti, hogy abba a palotába indul? Ebben nem volt biztos, és ezt meg is mondja az Úrnak. Jól tesszük, ha a problémáinkkal Hozzá járulunk. De ne felejtsük el, hogy ekkor az igazság Lelke még nem adatott meg a tanítványoknak, hogy megmutatta volna nekik „a bekövetkezendőket” (Jn16:13).

„Monda néki Jézus: Én vagyok az út, az igazság és az élet” (Jn14:6). Mielőtt a bűn belépett volna a világba, Ádám háromszoros kiváltságot élvezett az Istennel való viszonyában: közösségben volt Alkotójával, ismerte Őt, és volt lelki élete. Mikor azonban engedetlenné vált és elbukott, ezt a hármas kapcsolatot súlyos csapás érte. Elidegenedett Istentől, amit az elrejtőzködése is fájdalmasan megmutatott. Miután hitt a Gonosz hazugságának, többé már nem volt képes felfogni az igazságot, amit a fügefalevélből készült kötények elkészítése is világosan bizonyít. Többé már nem volt lelki élete, mert Isten fenyegetése, „a mely napon ejéndel arról, bizony meghalsz”, szigorúan foganatosíttatott. S ugyanebben a szörnyű állapotban lép be Ádám minden egyes leszármazottja ebbe a világba, mert „ami testtől született, test az” – a bukott szülő nem képes mást nemzeni, mint bukott gyermeket. Minden bűnösnek tehát hármas szüksége van – megbékélés, megvilágosodás és újjászületés. Ezt a hármas szükséget töltötte be tökéletesen a Megváltó. Ő az út az Atyához. Ő a megtestesült igazság. Ő az élet mindazok számára, akik hisznek Benne. Tekintsük át röviden ezt a három dolgot külön-külön is.

„Én vagyok az út.” Krisztus áthidalja az Isten és a bűnös közötti távolságot. Az ember szíves-örömest készítené el a maga létráját, s határozataival és reformálásaival, imáival és könnyeivel mászna fel Istenhez. Ez azonban lehetetlen. „Van olyan út, mely helyesnek látszik az ember előtt, és vége a halálra menő út.” (Péld14:12) A Sátán az, aki igyekszik megtartani a meggyötört bűnöst az Isten felé saját maga által kitalált útján. A hitnek meg kell ragadnia azt a dicsőséges igazságot, hogy Krisztus megtette a bűnöshöz vezető egész utat. A bűnös nem

mehetett Istenhez, de Isten az Ő Fiának személyében elment a bűnösökhöz. Ő az út, út az Atyához, út a mennybe, út az örök áldottságba.

„Én vagyok az igazság.” Krisztus Isten teljes és végső kijelentése. Ádám hitt a Gonosz hazugságának, s azóta az ember a tudatlanságban és a tévelygésben tapogatózik. „Az istentelenek útja pedig olyan, mint a homály, nem tudják miben ütköznek meg.” (Péld4:19) „Értelmökben meghomályosodtak, elidegenültek az isteni élettől a tudatlanság miatt, mely az ő szívök keménysége miatt van bennök” (Ef4:18). Rendszerek ezreit agyalták ki. „Isten teremtette az embert igaznak; ők pedig kerestek sok kigondolást” (Préd7:29). „Nincs, a ki megértse, nincs, a ki keresse az Istent.” (Rm3:11) Pilátus a nép zavarodottságát öntötte szavakba, mikor ezt kérdezte: „Mi az igazság?” (Jn18:38) Az igazságot nem lehet megtalálni a filozófia rendszereiben, hanem Krisztus Személye „az igazság”: Ő jelenti ki Istent és leplezi le az embert. Benne „van a bölcsességnek és ismeretnek minden kincse elrejtve” (Kol2:3). Micsoda hatalmas ostobaság nem törődni Vele! Mi hasznod lesz belőle a pokolban, kedves olvasó, ha minden emberi tudománynak a mestere is voltál, ha ismerted a történelem összes eseményét, járatos voltál az emberiség összes nyelvében, s alaposan ismerted napjaid politikáját? Ó, mennyire kívánod majd ott, hogy bárcsak kevesebbet olvastad volna az újságjaidat, és többet a Bibliádat, hogy mindeneddel értelmet szerezhettél volna, s minden tanultságoddal meghajoltál volna Előtte, Aki az igazság!

„Én vagyok az élet”. Krisztus a felszabadító a halálból. Az egész Biblia komoly tanúbizonyságot tesz arról, hogy a természeti ember lelkileg élettelen. Ő a világának megfelelően jár, s nincs benne szeretet Isten dolgai iránt. Nincs benne istenfélelem, és egyáltalán nem törődik az Ő dicsőségével. Az *én* a létezésének mind a központja, mind a határa. Él a földi dolgoknak, de halott a mennyei dolgoknak. Aki Krisztuson kívül van, az létezik ugyan, de nincs lelki élete. Mikor a tékozló fiú visszatért a messzi országból, az atyja ezt mondta: „ez az én fiam meghalt, és feltámadott; elveszett, és megtaláltatott” (Lk15:24). Aki hisz Krisztusban általment a halálból az életbe (Jn5:24). „A ki hisz a Fiúban, örök élete van” (Jn3:36). Ezért forduljunk Hozzá, *Aki az élet*.

„Én vagyok az út.” Krisztus nélkül az emberek Káin-vándorok. „Mindnyájan elhajlottak, egyetemben haszontalanokká lettek” (Rm3:12). Krisztus nem pusztán Vezető, aki megmutatja az embereknek az utat, amelyen járniuk kell: Ő Maga az út az Atyához. „Én vagyok az igazság.” Krisztus nélkül az emberek *a Gonosz hatalmában vannak*, a hazugság atyjáéban. Krisztus nem pusztán Tanító, aki azért jött, hogy feltárja az emberek előtt az Istenről szóló tanítást: Ő Maga az Istennel kapcsolatosan igazság. „A ki engem látott, látta az Atyát.” „Én vagyok az élet.” Krisztus nélkül halottak vagyunk a vétkeinkben és bűneinkben. Ő nemcsak orvos, aki megeleveníteni jött a régi természetünket, finomítani annak durvaságát, vagy kijavítani a hibáit. „Én azért jöttem”, mondta, „hogy életök legyen, és bővölködjenek” (Jn10:10).

„Senki sem mehet az Atyához, hanemha én általam” (6. vers). Krisztus az egyetlen út Istenhez. A végtelenségig lehetetlen a saját erőfeszítéseinkkel elnyerni Isten jóindulatát. „Mert más fundamentomot senki nem vethet azon kívül, a mely vettetett, mely a Jézus Krisztus.” (1Kor3:11). „És nincsen senkiben másban idvesség: mert nem is adatott emberek között az ég alatt más név, mely által kellene nékünk megtartatnunk.” (Csel4:12). „Mert egy az Isten, egy a közbenjáró is Isten és emberek között, az ember Krisztus Jézus” (1Tim2:5). Dicsérje Istent minden keresztyén olvasó az Ő kimondhatatlanul nagy ajándékáért, „mivelhogy azért atyámfiai bizodalmunk van a szentélybe való bemenetelre a Jézus vére által, azon az úton, a melyet ő szentelt nékünk új és élő út gyanánt, a kárpit, azaz az ő teste által. És lévén nagy papunk az Isten háza felett: Járuljunk hozzá igaz szívvel, hitnek teljességével, mint a kiknek szívök tiszta a gonosz lelkiismerettől,” (Zsid10:19-22).

„Ha megismertetek volna engem, megismertétek volna az én Atyámat is; és mostantól fogva ismeritek őt, és láttátok őt.” (Jn14:7) Ez sorosan kapcsolódik az egész közvetlen

szövegkörnyezethez. Az ok, amiért az apostolok oly nehéznek találták az Úr utalásainak megértését az Atyára, az Atya házára, valamint az Úr és a saját odavezető útjukra, mert a Róla alkotott nézeteik annyira tévesek és szegényesek voltak. Az Atya valódi ismerete nem szerezhető meg másként, csak a Fiú valódi ismeretéből, s ha a Fiút ténylegesen ismerjük, akkor az Atyát is ismerjük. Az Atyát pontosan annyira lehet ismerni, amennyire a Fiú ismert, egy jottányival sem jobban. Krisztus több volt, mint Isten puszta megnyilvánulása, Ő volt „a testben megjelent Isten". Ő volt az Egyszülött, Aki teljességgel kijelentette Istent.

„És mostantól fogva ismeritek őt, és láttátok őt." „Urunk eme szavai jóslatot képeznek, mely sok más jóslathoz hasonlóan jelen időben hangzik el – az esemény nemcsak annyira biztos, mintha már bekövetkezett volna, hanem már befejezettként megjelenő a próféta elméjében, ihlető impulzussal ragad minket a jövőbe. Ez annak felel meg, hogy 'még egy kis idő, és ismerni fogjátok Őt – olyan világosan fogjátok ismerni, hogy majd azt lehet mondani: láttátok.' Ez a jóslat Pünkösd napján teljesedett be. Attól kezdve, hogy ezek a szavak elhangzottak, egy sor esemény zajlott le gyors egymásutániságban, melyek során az Úr Jézus Krisztus engesztelő szenvedésein, halálán és feltámadásán keresztül Isten, az Atya dicsőségesen megmutattatott. De a feltámadás bekövetkeztéig a tanítványok csak annak a felhőnek a sötét oldalát látták, melyben Jehova volt, s míg 'ki nem töltetett a Lélek a magasságból', csak homályosan érzékelték ezeknek az eseményeknek a valódi jelentését. Azután 'a sötétség tényleg eloszlott és az igaz világosság felragyogott.' A Szentlélek vette Krisztus dolgait, és megmutatta nekik." (Dr. John Brown)

„Monda néki Filep: Uram, mutasd meg nékünk az Atyát, és elég nékünk!" (Jn14:8) Amit az Úr az imént Tamásnak mondott, azt Fülöp nem volt képes teljességgel megragadni. Az emberi elme ama furcsa képességével, hogy képes átsiklani a téma leglényegesebb, és legfontosabb részei felett, és csak azokat megragadni, amiken a mi saját elméink is őrlődnek, a tanítványok csak az Atya „meglátására" gondolhattak, de arra nem, hogy miképpen lehet Őt meglátni. Valószínű, hogy Fülöp elméje azt a megtapasztalást idézte fel, amit Mózes élt át, mikor a buzgó imára válaszul a kőszikla hasadékába állíttatott, s megnézhette az elvonuló Jehova dicsőségét hátulról. Vagy aminek Mózes, Áron, Nádáb és Abihu, valamint a hetven izraeli vén lehettek tanúi, mikor „láták az Izráel Istenét, és annak lábai alatt valami zafir fényű tárgy vala, és olyan tiszta, mint maga az ég" (2Móz24:10). Eszébe juthatott a prófécia, miszerint: „megjelenik az Úr dicsősége, és minden test látni fogja azt" (Ézs40:5).

„Monda néki Jézus: Annyi idő óta veletek vagyok, és még sem ismertél meg engem, Filep? a ki engem látott, látta az Atyát; mimódon mondod azért te: Mutasd meg nékünk az Atyát?" (Jn14:9) Ez feddés volt, némileg erőteljesebb, mely közvetlenül Fülöpnek szólt. Ő azt kérte: „Mutasd meg nékünk az Atyát". Krisztus ezt válaszolta: „még sem ismertél meg engem, Filep?" Ennek jelentése: Soha nem fogtad fel, hogy kicsoda vagyok én valójában? Isten testi megjelenítése, amire Fülöp vágyott, szükségtelen volt, s azért volt szükségtelen, mert az Istenség sokkal dicsőségesebb kijelentése állt ott előttük. A testté lett Ige, Aki az emberek között lakozott, s az Ő dicsősége „az Atya Egyszülöttjének dicsősége" volt. Ő volt a láthatatlan Isten látható képmása. Ő volt „az ő dicsőségének visszatükröződése, és az ő valóságának képmása" (Zsid1:3). Benne lakozott az Istenség teljessége testileg.

„Nem hiszed-é, hogy én az Atyában vagyok, és az Atya én bennem van? A beszédeket, a melyeket én mondok néktek, nem magamtól mondom; hanem az Atya, a ki én bennem lakik, ő cselekszi e dolgokat." (Jn14:10) Krisztus az Atyában volt, és az Atya Őbenne. Ez volt a legtökéletesebb és legbensőségesebb egység közöttük. Mind a szavai, mind a munkái az Istenség tökéletes kijelentései voltak. Nagyon szemléletes megfigyelni itt, hogy a Fiú úgy utal a „szavaira", mint az Atya „cselekedeteire". Az Ő szavai cselekedetek voltak, mert ezek a hatalom szavai. „Mert ő szólt és meglett, ő parancsolt és előállott." (Zsolt33:9) Azt mondta. „Lázár, jöjj ki!", és a halott előjött.

„Higyjetek nékem, hogy én az Atyában vagyok, és az Atya én bennem van; ha pedig nem, magokért a cselekedetekért higyjetek nékem.” (Jn14:11) Ez komoly dolog. Az Úrnak le kellett ereszkednie arra a szintre, mint mikor az ellenségeivel beszélt – „Higyjetek a cselekedeteknek: hogy megtudjátok és elhigyjétek, hogy az Atya én bennem van, és én ő benne vagyok.” (Jn10:38). Most is így mondja Fülöpnek: ha nem hiszel a puszta szavamnak, hogy én egy vagyok az Atyával, legalább a cselekedeteim bizonyítékának higgy. Mennyire hálásaknak kell lennünk a Szentléleknek, amiért világossá tette azt számunkra, ami a tanítványoknak homályos volt! Dicsérjük Istent, amiért „tudjuk azt is, hogy az Isten Fia eljött, és értelmet adott nékünk arra, hogy megismerjük az igazat” (1Jn5:20).

Az érdeklődő olvasó tanulmányozza az alábbi kérdéseket:

1. Kinek szántak a 12. versben szereplő ígéretek?
2. Ki az, aki valaha is „nagyobbakat” tett Krisztusnál? (12. vers)
3. Mit jelent „Krisztus nevében” kérni? (13. vers)
4. Miképpen kell minősíteni a 14. verset?
5. Vajon az engedelmeskedés Isten parancsainak „ragaszkodás a törvény betűjéhez? (15. vers)
6. Miért nem fogadhatja be „a világ” a Szentlelket? (17. vers)
7. Mi a jelentése a 20. versnek?

49. fejezet: Krisztus vigasztalja a tanítványait (folytatás), Jn14:12-20

Az előttünk álló igeszakasz összegzése az alábbi:

1. Krisztus ügyét támogatja az Atyához történő visszatérése, 12. vers.
2. Imádkozni Krisztus nevében, 13-14. versek.
3. A szeretet bizonyítéka az engedelmesség, 15. vers.
4. A Vigasztaló eljövetele, 16-17. versek.
5. A keresztyének nem maradnak árvák, 18. vers.
6. A mi életünkre Krisztus vigyáz, 19. vers.
7. Az isteni élet ismerete a hívőkben, 20. vers.

Első ránézésre nem tűnik szorosnak a kapcsolat a jelen igeszakasz egyes versei között. A János 14 eme második szakaszában látszólag nincsen központi egység. Mégis, ha figyelmesebben olvassuk, észrevesszük, hogy mind a Jn14:13, mind a Jn14:16 az „és" szóval kezdődik, ami azonnal azt a gyanút ébreszti bennünk, hogy elhamarkodott első benyomásaink módosításra szorulnak. A tény az, hogy minél alaposabban tanulmányozzuk Krisztusnak ezt a húsvéti beszédét, annál jobban észrevesszük a szoros kapcsolatot, mellyel az egyik rész kiegészíti a másikat, és sok fontos leckét megtanulhatunk annak a *viszonynak* a megfigyelésével, melyben az egyes versek egymással állnak.

Igeszakaszunk első verse azzal a figyelemre méltó ígérettel kezdődik, hogy Krisztus apostolai még nagyobbakat is cselekszenek majd, mint amiket a Mesterük tett. Azután a következő két versben utalás történik az imádkozásra, s a tény, hogy ez az „és" szóval kezdődik, jelzi: szoros kapcsolat áll fenn a cselekedetek cselekvése, valamint az Istenhez könyörgés között. Ez még szembeötlőbb, ha felidézzük az előző igeszakasz központi gondolatát. A János 14 nyitó verse a Krisztusba vetett hitre szólít fel, majd a záró (11. vers) megismétli ezt. Aztán az imádkozással kapcsolatos Íge után Urunk ezt mondta: „Ha engem szerettek, az én parancsolataimat megtartsátok." (Jn14:15) Itt látszólag megint megszakad a fonal, mert szemlátomást, és a leghirtelenebben új téma kezdődik. Ez azonban csak látszólag van így, mert valójában pont itt fedezzük fel a gondolatmenet továbbfejlesztését. A hit és az imádkozás (a két nélkülözhetetlen előfeltétel a „nagyobb dolgok" cselekvéséhez) a már létező szeretetben gyökereznek, amit most azzal az bizonyít, hogy örömet okoz annak, Akire irányul. Mi a következő? A más Vigasztaló ígérete. Biztos, hogy ez a legsokatmondóbb. Csak a Szentlélek eljövetele által erősödött meg az apostolok hite, kapták meg az erőt a hatalmas cselekedetekhez, s tisztult meg és mélyült el a szeretetük. Azaz, itt látjuk a legfigyelemreméltóbb példáját annak, mennyire fontos és értékes az igeszakaszok kapcsolatainak és az egyes igeversek viszonyának tanulmányozása.

Megemlítvén a jelen igeszakasz versei közötti kapcsolatot, szóljunk néhány szót a kapcsolatról, mely fennáll az igeszakasz egésze, valamint a János 14 első szakasza között. Az Úr azzal kezdte: „Ne nyugtalankodjék a ti szívetek". Minden, ami ezután következett, a különféle okok felsorolása volt, amiért az apostoloknak nem szabad szélsőségesen aggódniuk az Ő közelgő távozása okából. Urunk azzal kezdte, hogy három fő alapot szolgáltatott a vigasztaláshoz. Először is az Atya házába indult, ahol sok lakóhely van. Azért ment, hogy helyet készítsen a számukra. Mikor ezzel meglesz, személyesen jön értük és vezeti be őket a mennybe, hogy az Ő helye az övék is legyen mindörökre. Ezután Tamás kérdése és Fülöp kérése félbeszakította Őt, s válaszképpen nagyon érthető módon kijelentette az igazságot mind Önmagáról, mind a küldetéséről. Most pedig, az előttünk álló igeszakaszban további

okokat szolgáltat arra, miért ne nyugtalankodjék a szívük. A vigasztalásnak eme további alapjai kerülnek majd elénk a jelen igeszakasz vizsgálata közben.

Jóllehet ebben a második igeszakaszban az Úr azt a beszédét folytatja, amit az elsőben kezdett el, mégis meg kell említeni egy látványos továbblépést. A János 14 elején Krisztus arra utalt, amit az apostoloknak tökéletesen ismerniük kellett, nevezetesen hogy a Fiú a Földön tökéletesen kijelentette az Atyát, s ennek kellett volna lenni az eszköznek, amellyel kitalálják, hová fog menni. Ezt tudták (Jn14:4), bármennyire homályosan is ismerték fel ennek következményeit. Most azonban az Úr olyasmit tár fel nekik, amit nem ismerhettek mindaddig, amíg a Szentlélek meg nem adatott nekik. Ez pedig nem más, mint hogy Vigasztaló eljövetelével lesznek bevezetve minden igazságba. A Szentlélek által fog eljönni hozzájuk Krisztus (Jn14:18). S a Szentlélek által fogják megtudni, hogy Krisztus az Atyában, ők pedig Őbenne, illetve Ő bennük van. Az Úr még ekkor sem mondta, hogy ezeket a dolgokat meg kellene érteniük: ezeket nem értették meg egészen pünkösd napjáig.

„Bizony, bizony mondom néktek: A ki hisz én bennem, az is cselekszi majd azokat a cselekedeteket, a melyeket én cselekeszem” (Jn14:12). A „cselekedetek”, melyekről Krisztus itt beszél, az Ő csodatételei voltak, ugyanazok, melyeket az előző két igeversben említ: cselekedetek, melyekre mint bizonyítékokra hivatkozott az Ő isteni személyét és küldetését illetően. Egyesek úgy értelmezték, hogy akinek ezt megígérte Krisztus, „a ki hisz énbennem”, az Ő összes valódi követőjére vonatkozik. Ez azonban nyilvánvaló tévedés, mert manapság nincs a Földön olyan keresztyén, aki képes lenne megtenni Krisztus csodáit – megtisztítani a leprást, látást adni a vaknak, halottat feltámasztani. Ennek a problémának a feloldása végett mondták: ez a keresztyén hit hiányosságai miatt van így. Ez azonban csak egyszerűen a kérdés kikerülése. A Mi Urunk nem azt mondta, hogy „a ki hisz én bennem”, *cselekedheti* „majd azokat a cselekedeteket”, hanem hogy „cselekszi majd”! Kiről beszélt hát Krisztus?

Úgy vélem, az „a ki hisz én bennem” kifejezés, hasonlóan a Mk16:17-ben olvasható „a kik hisznek” kifejezéshez, akikről meg van írva, hogy bizonyos csodák követik majd őket, az emberek konkrét csoportjára vonatkozik, s ezeket a kifejezéseket módosítanunk kell a vonatkozásuk és a körülmények figyelembe vételével. Az ígéret mindkét esetben azokra korlátozódott, akikhez Urunk konkrétan szólt. „Az egyetlen biztos módja a jelen beszéd, valamint az evangélium sok más igeverse értelmezésének, ha megemlékezünk arról, hogy az apostoloknak szól – hogy benne minden közvetlenül rájuk vonatkozik. Sok dolog, ami róluk, vagy nekik szól, elmondható minden keresztyén szolgálóról és keresztyén emberről, illetve szolgálónak és embernek, de sok róluk, illetve nekik szóló dolog nem mondható el, csak eme két osztály egyikének vonatkozásában. Azt pedig, hogy mit helyes rájuk vonatkoztatni, valamiféle más, ebben a beszédben nem található alapokon kell eldönteni.

Az Újszövetségből világosan kiderül, hogy létezett hit, ami konkrétan kapcsolódott a csodatevő erőkhöz. Ez a hit abban nyilvánult meg, hogy a mindenhatósággal rendelkező Krisztus az illető közreműködésével akarta megmutatni mindenhatóságát a csoda megtételével. Ennek a hitnek azonban, miképpen minden hitnek, az egyénnek adott isteni kijelentésen kellett alapulnia, s ahol nem ez a helyzet, ott nem lehetséges hit – lehet képzelgés, lehet vélelmezés, de hit nem lehet. Efféle kijelentést Krisztus az apostolainak és a hetven tanítványnak adott, mikor ezt mondta nekik: ’Ímé adok néktek hatalmat, hogy a kígyókon és skorpiókon tapodjatok, és az ellenségnek minden erején; és semmi nem árthat néktek’ (Lk10:19). Egyetlen ember sem képes csodákat tenni, akinek nem adatott meg ez a fajta kijelentés, sőt még azok esetében is, akik ezt megkapták, megmutatkozott, hogy a hatékony csodatételhez minden egyes konkrét esetben szükséges a kijelentésbe vetett szilárd hit, valamint a rátámaszkodás annak hatalmára, és hűségére, Aki a kijelentést adta.

Szem előtt tartván ezeket a kétségtelen tényeket, nem túl nehéz Krisztus itt szereplő szavait magyarázni. A tanítványok különféle hatalmas előnyökre tettek szert Mesterük csodatevő hatalmának gyakorlása következtében. Teljesen meg voltak arról győződve, hogy

ha Ő elhagyja őket, nemcsak a legyőzhetetlen hatalmától fosztatnak meg, de a saját erejük is, mely teljességgel az Övétől függött, szintén elvész. S itt az Úr a leghangsúlyosabb módon biztosítja őket a 'Bizony, bizony mondom néktek' kifejezés ismétlésével arról, hogy az Ő csodatevő hatalma továbbra is működik majd rajtuk, mint közvetítőkön keresztül, s ahhoz, hogy ez ezután is úgy működjön, mint eddig, a részükről a Belé vetett hit közvetlenül szükséges és hatékony. Ezt a kijelentést nyilván a zilált elméjük megerősítésére, valamint szomorkodó szívük vigasztalására szánta. S tudjuk, hogy a kijelentés az utolsó betűig beteljesedett. Miután hittek Benne, ugyanazokat cselekedték, mint Ő. Látjuk, hogy ők is meggyógyították a beteget, démonokat űztek ki és halottat támasztottak fel." (Dr. John Brown) A Zsid2:4 feljegyzi Krisztus eme ígéretének beteljesedését: „Velök együtt bizonyságot tevén arról az Isten, jelekkel meg csodákkal és sokféle erőkkel s a Szent Léleknek közléseivel az ő akarata szerint."

„És nagyobbakat is cselekszik azoknál" (Jn14:12). Fontos megjegyezni, hogy a „cselekedetek" szó nem található meg az eredeti szöveg második mondatában. Nem gondolom, hogy Krisztus most a csodákra utalt a szó technikai értelmében. Inkább valami másra, ami nagyságában és fontosságában felül fogja múlni azokat a csodákat, melyeket Ő Maga és az apostolai tettek. A „nagyobb dolgokat" kifejezés használata jobb lenne. S hogy mik ezek a nagyobb dolgok, azt nem nehéz meghatározni. A feltámadt és felmagasztalt Megváltó prédikálása, az evangélium hirdetése „minden teremtménynek", a lelkek kihozatala a sötétségből a világosságra, a Sátán hatalmából az élő Isten szolgálatára, a pogányok rávétele, hogy saját kezükkel rombolják le bálványtemplomaikat, annak a templomnak a felépítése élő kövekből, melynek Krisztus mind az alapja, mind a záróköve, s amelyik messze felülmúlja a jeruzsálemi templomot – ezek a dolgok sokkal nagyobbak voltak, mint bármiféle összeütközés a természet törvényeivel. Így tisztelte az Atya a Fiút, elismervén az Általa elvégzett tökéletes munkát azokkal a nagyobb csodákkal, melyeket a Szentlélek foganatosított a tanítványokon keresztül.

„Mert én az én Atyámhoz megyek." (Jn14:12) Fontos megjegyezni, hogy ebben a „mert"-ben Maga az Úr Jézus adott itt részleges magyarázatot arra, miképpen valósul meg ez az ígéret, bár ez a magyarázat nagymértékben el is vész, ha teljesen megállunk a Jn14:12 végén. Ha azonban folyamatosan tovább olvassuk a Jn14:13-mal együtt, a Megváltó magyarázata érthetőbbé válik. „Nagyobbakat is cselekszik azoknál; mert én az én Atyámhoz megyek. És akármit kértek majd az én nevemben, megcselekszem azt." Krisztus ettől kezdve erőt ad az imáikhoz fentről, így amit cselekedtek, azt Ő tette bennük és rajtuk keresztül. Azaz, tetszett az Úrnak az Ő magvát megsokasítani (Észs53:10). Ha teljesen leállunk a 14:12 végén, és szigorúan ragaszkodunk a szó szerinti jelentéshez, akkor a Jn14:12 azt tanítaná, hogy a tanítványoknak most az Úr helyett kell még nagyobb dolgokat tenniük, mert *Ő Maga többé már nincs jelen*. Ez azonban nyilvánvalóan tévedés. Igaz, elhagyta őket, de vissza is tért, hogy bennük lakozzon (Jn14:18), s ezen a módon jött el az Ő saját magvetésének aratása. „Más a vető, más az arató. Én annak az aratására küldtelek titeket, a mit nem ti munkáltatok" (Jn4:37-38). Kapcsoljuk össze a Jn14:13-at a Jn14:12-vel, s minden világosság és egyszerűvé válik: így összekapcsolva azt tanulhatjuk meg, hogy az apostolok által tett nagyobb dolgokat valójában Maga Krisztus cselekedte! Amint a Márk 16:20-ban olvassuk: „Azok pedig kimenvén, prédikálának mindenütt, az Úr együtt munkálván velök, és megerősítvén az ígét a jelek által". S amit tett, az válasz volt az ő hívő imáikra!

„És akármit kértek majd az én nevemben, megcselekszem azt, hogy dicsőíttessék az Atya a Fiúban." (Jn14:13) Ennek a kapcsolata az egész szövegkörnyezettel nagyon becses. Tartsuk állandóan szem előtt, hogy Krisztus itt a tanítványait vigasztalta, akiket összezavart az Ő távozásának lehetségessége, s az Önmagába vetett fokozott bizalomra szólította fel. Az előző versben pont arról biztosította őket, hogy az Ő ügye nem mond csődöt azért, mert visszatér Atyjához, mert még nagyobb dolgokat fog cselekedni általuk, és rajtuk keresztül az

Ő dicsőségének bizonyságaképpen. Most arra emlékezteti őket, hogy testi távolléte csak még szorosabban és hatékonyabban egyesíti majd az apostolokat lelki módon. Igaz, Ő Maga a mennyben lesz, ők pedig a Földön, de az ima elvesz majd minden távolságérzetet, s bármikor az Ő konkrét jelenlétébe emeli őket, sőt az ima mindennél szükségesebb, ha cselekedni akarják ezeket a „nagyobbakat". S nem adott már nekik tökéletes példát? Vajon nem mutatta meg nekik, hogy szoros kapcsolat áll fenn az Általa megtett nagy cselekedetek és az Atyának elmondott imái között? Vajon nem hallották már többször is Őt, amint az Atyát „kérte" (Jn6:11, 11:41, 12:28, stb.)? Tegyenek hát ők is ekképpen. A beszéd elején mondott saját szavait magyarázta: „és higyjetek én bennem". Az Ő személyébe vetett hitnek most az Ő nevében történő imádkozásban kellett megnyilvánulnia!

„Ha valamit kértek az én nevemben, én megcselekszem azt." (Jn14:4) Nagyon áldott dolog ez. A tanítványokat arra hívta fel, hogy arra a hatalomra számítsanak, ami nem mondhat csődöt, ha megfelelően kérnek. Krisztus nemcsak ember volt, akinek távozása szükségszerűen véget vet annak, amit a Földön szokott cselekedni. Noha nincs jelen, mégis kimutatja Istenségét a kéréseik teljesítésén keresztül: bármit kérnek, azt Ő megcselekszi. Minden hatalom az Övé a mennyben. Az Atya minden ítéletet a Fiúra bízott (Jn5:22), s ennek a hatalomnak a gyakorlása közben megad mindent az övéinek, amire csak szükségük van.

„Ha valamit kértek az én nevemben, én megcselekszem azt." Mit jelent Krisztus nevében kérni? Természetesen sokkal többet, mint pusztán odabiggyeszteni az Ő nevét az imáink végére, vagy annyit mondani: „hallgass meg engem a Jézus kedvéért". Először is azt jelenti, hogy mi az Ő személyében imádkozunk, azaz, mintegy az Ő helyére állunk, mint Vele teljesen azonosult személy, s a Vele való egységünk alapján kérünk. Mikor valóban Krisztus nevében kérünk, akkor Ő a tényleges kérelmező. Másodszor, ez azt jelenti, hogy Isten előtt az Ő áldott Fiának érdemeire hivatkozunk. Mikor az emberek más nevét használják a folyamodványukhoz tekintély gyanánt, vagy a kérelmük alapjául, akkor az, akihez a kérést intézték, túlnéz a kérelem benyújtóján arra, akinek a kedvéért teljesíti a kérést. Így teljes tisztelettel mondhatjuk, hogy mikor igazán Jézus nevében kérünk, az Atya túlnéz rajtunk, és a Fiút látja valódi kérelmezőként. Harmadszor, ez azt jelenti, hogy csak azért imádkozunk, ami az Ő tökéletességeinek megfelel, és az Ő dicsőségére lesz. Mikor bármit teszünk más nevében, akkor az illetőnek tesszük, amit teszünk. Mikor birtokba veszünk egy vagyontárgyat valamely közösség nevében, az nem holmi magánhaszonra van, hanem a közösség javára. Mikor egy hivatalnok adót szed a kormány nevében, az nem azért történik, hogy a saját zsebét tömje tele. Mégis, mennyire állandósultan elsiklunk efelett az alapelv, mint az elfogadható ima egyértelmű feltétele felett! Krisztus nevében imádkozni annyi, mint azt kérni, amit Ő kér, s azt támogatni, amit Ő visel a szívén!

„Ha valamit kértek az én nevemben, én megcselekszem azt." Ami eddig elhangzott, abból meglátható: Krisztustól nagyon távol állt, hogy „kitöltetlen csekket" adjon a tanítványainak (ahogyan azt egyesek kifejezték), hagyván, hogy ők töltsék ki, s biztosítván őket, hogy Isten majd megadja, mert szerepel rajta a Fiának aláírása. Ugyanúgy testi megcsalattatás azt feltételezni, hogy egy keresztyénnek, feltételezvén, hogy Isten hallja az imáját, csak megfelelően várakoznia kell azért, hogy megszerezze, amit kér. Helyesen csakis azt kérhetjük Istentől, ami az Ő Fiát magasztalja fel. Krisztus nevében kérni tehát a saját akaratunk félreállítását, és az Isten tökéletes akarata előtti meghajlást jelent. Ha ezt csak egy kissé alaposabban felfognánk, micsoda korlát lenne az a gyakran elhamarkodott és meggondolatlan kéréseinkre! Hány imánkat soha nem mondanánk el, ha egy pillanatra megállnánk, és csak ezt az egyszerű kérdést feltennénk magunknak: Előadhatom ezt abban a névben, amely minden név felett való?

Ne amit akarok, hanem amire szükségem van,
Adja meg nekem a Te kegyelmed,

A nem kért jót kegyesen add meg,
A rosszat, noha kértem, tagadd meg.
- Cowper.[78]

„Ha engem szerettek, az én parancsolataimat megtartsátok.” (Jn14:15) Látszólag ez a leghirtelenebb témaváltás, és sokak összezavarodtak a kapcsolat keresése közben. Először is menjünk vissza a fejezet nyitó verséhez. Az apostolok szívükben megzavarodtak Mesterük távozásának kilátásától, s ez tévedhetetlenül az iránta Érzett nagy szeretetükről tett bizonyságot. Itt, gyengéd lelkiismeretességgel a szeretetüket irányítja. A te Irántam érzett szereteted nem a vigasztalhatatlan kesergésben mutatkozik meg, hanem abban, hogy örömmel és azonnal végrehajtod a parancsolataimat. Eddig világos, de mi a helyzet a közvetlenebb szövegkörnyezettel? Keresvén erre a választ, hadd kérdezzük meg: „Mi a szövegrész fő témája?” Nem más, mint – ahogyan láttuk – a hitre való felszólítás a felvitetett Krisztusban: az előző versben a hitről az Ő nevében történő imádkozás tett bizonyságot. Most pedig ezt mondja: „Ha szerettek, tartsátok meg a parancsolataimat”. Biztos tehát, hogy a válasz világos: a szeretet az igazi hit mozgatórugója, és a valódi ima célja. „Ha valamit kértek az én nevemben, én megcselekszem azt”, mondta épp az imént, s ezt azért teszi, hogy az Atya megdicsőülhessen a Fiúban. Akkor hát, kérdezhetjük, mit kell kérnünk? A természetes informálódást javasolja itt? Itt van Urunk válasza: a szeretet növekedése (bennem és mindenkiben, akik Krisztuséi) tesz majd bizonyságot önmagáról az Ő akaratának megcselekvésével. Amíg nem ez lesz a szívünk első, és legfontosabb vágya, addig minden más kérésünk válasz nélkül marad. „És akármit kérjünk, megnyerjük tőle, mert megtartjuk az ő parancsolatait, és azokat cselekeszszük, a mik kedvesek előtte.” (1Jn3:22)

„Minden szentimentális fecsegés és éneklés a szeretetről hiábavaló. Amíg – kegyelem által – nem mutatunk hitbéli engedelmességet, a szeretet gyakorlása rosszabb, mint a színlelés. Több a képmutatás, mintsem azt feltételeznénk. A szeretet gyakorlati, vagy egyáltalán nem is szeretet.” (Mr. P. W. Heward)

„Ha engem szerettek, az én parancsolataimat megtartsátok.” Mennyire megfeddi ez a vers napjaink növekvő antinomizmusát![79] Egyes körökben senki sem használhatja a „parancsolat” szót anélkül, hogy rá ne sütnék a „törvénykező” bélyeget. Tömegeket tanítanak mostanság arra, hogy a törvény a kegyelem ellensége, s a Sínai-hegy Istene szigorú és tiltó Istenség, Aki fájdalmasan elhordozható igát vet a teremtményei nyakába. Ez az igazság borzalmas paródiája. Ő, Aki a kőtáblákra írt, nem más, mint Aki a Golgota keresztjén meghalt, s Aki itt ezt mondja: „Ha szerettek, tartsátok meg a parancsolataimat”, s a Sínai-hegynél is mondta, hogy ezerízíglen kegyelmes lesz azokkal, „a kik engem szeretnek és az én parancsolataimat megtartják”! Valóban látványos megfigyelni, hogy a gyengéd Megváltó, Aki itt szomorkodó tanítványait vigasztalja, fenntartotta isteni fenségét is, és ragaszkodott isteni tekintélyének elismeréséhez. Figyeljük meg, miképpen jelenik itt meg istensége: „az *én* parancsolataimat megtartsátok”. Soha nem olvassuk, hogy Mózes, vagy a próféták bármelyike a *saját* parancsolatairól beszélt volna!

„Ha engem szerettek, az én parancsolataimat megtartsátok.” Mik Krisztus parancsolatai? Hagyom, hogy más válaszoljon: „A Szentírásban benne foglalt isteni akarat

[78] Az eredetiben verses formájú – *a ford*.

[79] „Antinomista, azaz törvény-ellenző felekezet Svájcban, melyet a luzerni börtönben 1824-ben meghalt Unternährer Antal alapított. Miután egymásután konyhacseléd, festő, asztalos, kereskedő és orvos volt, végtére mint a kereszténységnek állítólagos befejezője lépett fel, de az antinomista elméletnek rendes következményei folytán nemsokára ellentétbe jött a polgári társadalommal s ez ellentét idézte elő a felekezetnek korai kimúlását. Azt tanította, hogy az embert csak ez az egyetlen törvény kötelezi: «Növekedjetek és sokasodjatok»; ennek alapján vagyon- és nőközösséget követelt. A berni hatóság hazájába, Luzernbe küldötte, hol több évi fogság után meghalt. Egész 1840-ig akadtak követői, de azóta nincsenek” – *a Pallas Nagy Lexikona*. Ezt a lexikont 1893-97-ben adták ki, tehát úgy látszik, az antinomizmus mégsem halt ki egészen – *a ford*.

egész kijelentése annak vonatkozásában, hogy mit kell hinnem, éreznem, tennem és elszenvednem, Krisztus törvénye. Krisztus mindkét kötete Krisztus Lelkének a munkája. Az Ő első, és nagy parancsolata: 'Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből és teljes lelkedből és minden erődből és teljes elmédből', míg a második nagy parancsolat az elsőhöz hasonló: 'Szeresd a te felebarátodat, mint magadat'. Krisztus parancsolatai magukban foglalnak mindent, ami jó, és mindent, amit Isten követelt meg tőlünk." (Dr. John Brown) Az, hogy Krisztus hozta ki Izraelt Egyiptomból, vezette őket a pusztában és a törvényt adta nekik, kiderül az 1Kor10:9-ből: „Se a Krisztust ne kísértsük, a mint közülök kísértették némelyek, és elveszének a kígyók miatt" (v. ö. 1Kor10:4).

„A Krisztus parancsolatai iránti engedelmesség az Őiránta érzett szeretet próbája, és semmiféle nehézséget sem fog okozni a próba alkalmazása, ha őszintén szeretnénk a kérdést tisztességesen lerendezni. Az engedelmességnek ugyanis vannak bizonyos jellemzői, melyek megtalálhatók minden Krisztust szeretőben, de nem találhatók meg senki másban, s ezekre kell figyelnünk, ha tudni szeretnénk, milyen is a jellemünk. Minden Krisztust szerető fenntartás nélkül betartja Krisztus parancsolatait, azaz azért teszi azt, amit tesz, mert Krisztus parancsolja. A cselekedet, amit Krisztus parancsol, lehet megegyező a hajlamaimmal, vagy az érdekeimnek megfelelő, de ha ezen az alapon teszem meg, azzal nem az Úr Jézus Krisztust szolgálom. Amit Krisztus parancsol, azt parancsolhatják olyanok is, akiknek a tekintélyét elfogadom, s akiknek a javát szolgálni akarom, de ha ezen az alapon tevékenykedek, akkor emberi parancsolatokat tarok be, nem a Krisztuséit. Krisztus parancsolatait csak akkor tartom be, ha azért teszem meg, amit parancsol, mert Ő parancsolja. Ha szeretem Krisztust, az Ő parancsolatait pártatlanul megtartom. Ha bármit azért teszek, mert Krisztus parancsolja, akkor mindet megteszek, amit parancsol, nem 'válogatok'. Ha szeretem Krisztust, jókedvűen tartom meg a parancsolatait. Kiváltságnak fogom tartani, hogy engedelmeskedhetek a törvényének. A gondolat, hogy ezek a parancsolatok attól származnak, Akit a kiválósága és a kedvesség miatt szeretek, rávesz, hogy a törvényét is szeressem, hisz annak is kiválónak kell lennie, mivel az Övé, s ugyanazon okból arra is alkalmasnak kell lennie, hogy a boldogságomat segítse elő. Ha szeretem Krisztust, kitartóan megtartom a parancsolatait. Ha valóban szeretem Őt, soha nem szűnök meg Őt szeretni, s ha soha nem szűnök meg Őt szeretni, soha nem szűnök meg Neki engedelmeskedni." (Tömörítve Dr. John Browntól)

„És én kérem az Atyát, és más vígasztalót ád néktek, hogy veletek maradjon mindörökké." (Jn14:16) Figyeljük meg, hogy ez a vers az „és" szóval kezdődik. Az előző versben az Úr a tanítványai Iránta érzett szeretetéről beszélt, melyet az engedelmes járás jellemez. Itt az Ő irántuk érzett szeretetét tárja fel, mely abban nyilvánul meg, hogy azt a Valakit kéri, Aki képes Isten szeretetét elárasztani a szívükben (Rm5:5), ezáltal megerősíteni őket az Ő parancsolatainak megtartására! Egészen mostanáig Krisztus volt a Vigasztalójuk, most azonban elhagyni készül őket. Ezért kéri az Atyát, hogy más Vigasztalót adjon nekik, s itt ismét azt látjuk, hogy a Megváltó „mindvégig" szerette őket! Áldott kapcsolat áll fenn e között és a 13-14. versek között is. Ott az Úr arra tanította őket, hogy „az Ő nevében" kérjenek, a Lk11:13-ben pedig megmondta nekik, hogy az Atya adja majd a Szentlelket, „ha kérik". Itt azonban Krisztus előttük jár: az Ő imája megelőzi az övékét – Ő fogja „kérni" az Atyát, hogy adjon nekik más Vigasztalót.

Hatalmas mennyiségű szakirodalmat írtak meg az itt „Vigasztalónak" fordított görög szó pontos jelentését illetően. Személy szerint én azt hiszem, hogy nem található jobb kifejezés, feltéve, ha angol szavunk eredeti jelentését tartjuk szem előtt. A Vigasztaló többet jelent, mint a Megerősítő (Konszolidáló). Két latin szóból származik: *corn*, „mellett", és *fortis* „erős". A vigasztaló az, aki a szükségben levő mellett áll, hogy megerősítse. Az utalás itt természetesen a Szentlélekre vonatkozik, s a tény, hogy Krisztus „más Vigasztalónak" nevezi, jelzi: Krisztus helyét hivatott betölteni, megtéve a tanítványok számára mindazt, amit Krisztus tett meg, amíg a Földön tartózkodott. A különbség csak az, hogy a Szentlélek belülről szolgál,

míg Krisztus kívülről tette azt. A Szentlélek különböző vonatkozásokban vigasztal, illetve erősít meg: vigasztal, mikor letörtek, megerősít, mikor fáradtak, vagy félénkek, vezet, mikor összezavarodtak, stb. A tény, hogy az Úr „más Vigasztalónak" nevezte a Szentlelket, bizonyítja: Ő is Személy, mégpedig isteni Személy. Látványos megfigyelni, hogy ebben az igeversben az áldott Szentháromság mindhárom Személye meg van említve: „És én kérem az Atyát, és más vígasztalót ád néktek"! S még egy gondolatot sugall a „más Vigasztaló". A hívőnek két Vigasztalója, Segítője, vagy Megerősítője van: a Szentlélek a Földön, és Krisztus a mennyben, mert az itt „Vigasztalónak" fordított görög szó szerepel ugyancsak az 1Jn2:1-ben – ott „Szószólónak" fordítva. „Szószólónak", Aki segíti, támogatja az ügyfele ügyét. Krisztus a magasságban (Zsid7:25) „esedezik érettünk", a Szentlélek pedig bennünk (Rm8:26)! S ez a „más Vigasztaló", jegyezzük meg, nemcsak addig lakozik bennük, amíg meg nem szomorítják, hanem „mindörökké". Azaz, a hívők örök megőrzését Maga az Isten erősíti meg.

„Az igazságnak ama Lelkét: a kit a világ be nem fogadhat, mert nem látja őt és nem ismeri őt" (Jn14:17). Az Úr épp az imént ígérte apostolainak a „más Vigasztalót", azaz Aki Hozzá hasonló, és Őmellette adatik meg. Itt arra figyelmezteti őket, hogy ne látható személyt várjanak. Az Eljövendőnek „lélekben" kell eljönnie. Két dolgot sugall a Neki itt adott „az igazság Lelke", vagy pontosabban „az igazságnak ama Lelke" megnevezés. Az „igazság" szót mind a megtestesült, mind az írott Ígére alkalmazzák. Krisztus mondta a tanítványainak: „Én vagyok az út, az igazság és az élet", majd nem sokkal ezután az Atyának a fülük hallatára: „A te ígéd igazság" (Jn17:17). A Lélek tehát Krisztus Lelke, mivel Ő Maga küldte (Jn16:7), és mivel azért van itt, hogy Krisztust dicsőítse (Jn16:14). A Lélek az írott Ige Lelke is, mivel Ő indította az embereket annak megírására (2Pt1:21), s mivel most Ő magyarázza azt (Jn16:13). Eddig Krisztus volt az ő Tanítójuk, ettől kezdve a Szentlélek veszi át az Ő helyét (Jn14:26). A Szentlélek nem az írott Ígétől függetlenül, hanem azon át, és annak révén munkálkodik.

„A kit a világ be nem fogadhat." Ez nagyon komoly dolog. Nem „nem fog", hanem „be nem fogadhat". A Szentlelket képtelen befogadni, s ezzel „a világ" kimutatja valódi jellegét – szembeszegül az Atyával (1Jn2:16). „Az egész világ a gonoszságban vesztegel" (1Jn5:19), a Gonosz pedig hazug a kezdetektől fogva: miképpen fogadhatná be akkor a világ „az igazság Lelkét"? Urunk még egy okot hozzátesz: „mert nem látja őt és nem ismeri őt". De mit értett ezalatt az Úr? Hogyan lehet a láthatatlan Lelket meglátni? Az 1Kor2:14 megmondja nekünk: „Érzéki ember pedig nem foghatja meg az Isten Lelkének dolgait: mert bolondságok néki; meg sem értheti, mivelhogy lelkiképen ítéltetnek meg." A „lelki" látásról van itt szó, mint a Jn6:40-ben is. S miért nem láthatják Őt azok, akik „a világból vannak"? Mivel soha nem születtek újjá: „ha valaki újonnan nem születik, nem láthatja az Isten országát". S miért kellett az Úrnak ezt a kijelentést tennie itt? Biztos, hogy a tanítványai vigasztalása végett. „Más Vigasztalót" ígért nekik, olyat, Aki örökre náluk marad, az igazság Lelkét. Micsoda dicsőséges győzelmek kivívását várhatják most Krisztusért! Ó, az Úr figyelmezteti őket, mi fog valójában történni: „a világ" nem fogja befogadni Őt, nem fogadhatja be.

„De ti ismeritek őt, mert nálatok lakik, és bennetek marad" (Jn14:17). A „de" egy ellentétre mutat: azonnal jelzi, hogy a Szentlélek tevékenysége Krisztus népének elválasztása lesz a világtól. „Nálatok lakik": már akkor is így volt, mert Krisztus tele volt Szentlélekkel (Lk4:1, Jn3:34). Az „és bennetek marad" ekkor még a jövő volt. Az Úr Jézus itt azt ígérte, hogy a Szentháromság harmadik Személye vesz lakozást a hívőkben, templommá téve testüket. Csodálatos kegyelem volt ez. De milyen alapon lép be a Szentlélek a keresztyénbe, és vesz ott lakozást? Nem azért, mert bármiféle személyes alkalmasságot talál ott, hiszen a gonosz ótermészet még megmarad a hívőben. Akkor hogyan lakozhat ott a Szentlélek, ahol a bűn még mindig jelen van? A legeslegfontosabb, hogy helyes választ adjunk erre a kérdésre, mert tömegeket zavart össze. Erre azonban még sincs mentség, mert a Szentarás nagyon világosan tanít róla. Jehova az Ószövetségben Izrael között lakozott, még mikor keménynyakúak és körülmetéletlen szívűek voltak is. Tette ezt *az engesztelő vér alapján* (lásd

3Móz16:16). Hasonlóképpen a Szentlélek is úgy lakozik most a hívőben, mint tanúbizonysága Krisztus ama egyetlen áldozata kiválóságának és elégségességének, mellyel „örökre tökéletesekké tette a megszentelteket” (Zsid10:14). Látványosan szemléltették ezt az előképek. Az „olajat” (a Szentlélek jelképét) a vérre helyezték – lásd 3Móz8:24, 30, 14:14, 17, stb.

„Nem hagylak titeket vigasztalatlanul, eljövök ti hozzátok.” (Jn14:18) Itt a marginális olvasatot kell előnyben részesíteni, mely szerint: „Nem hagylak titeket árvákul; eljövök ti hozzátok”. Ez a Jn13:33-ra tekint vissza, ahol az Úr „fiaimnak” szólította őket. Nem lesznek olyanok, mint a pásztor nélküli juhok, tehetetlen hívők egy ellenséges világban, védelmező nélküli elhagyott árvák, akik képtelenek gondoskodni önmagukról, s idegenek kegyelmére vannak hagyva. „Eljövök ti hozzátok.” Mennyire becses dolog ez! Mielőtt elmennénk oda, ahol Ő van (Jn14:2-3), hogy Vele legyünk, Ő jön el hozzánk! De mit jelent az „eljövök ti hozzátok”? Hiszem, hogy ezeket a szavakat a legtágabb értelemben kell venni. Testileg rögtön a feltámadása után eljött hozzájuk. Lelkileg eljött hozzájuk a felvitele után. Dicsőségben el fog jönni hozzájuk a második eljövetelekor. Ennek az ígéretnek a jelenlegi alkalmazása a hívőkre a Szentlélek ajándékában teljesedik be, Aki egyéneként bennünk lakozik, s a gyülekezet kollektívájában van jelen. De mégsem szabad Krisztusnak a gyermekeihez történő eljövetelét a Szentlélek jelenlétére korlátozni. A Szentháromság titka teljességgel meghaladja elméink felfogóképességét. Az Újszövetség azonban mégis világossá teszi, hogy az Istenség egységében a Szentlélek eljövetele Krisztus eljövetele is volt egyben, hogy láthatatlanul, de valóságosan jelen legyen az övéivel. „Ímé én ti veletek vagyok minden napon a világ végezetéig” (Mt28:20). „Él bennem a Krisztus”, mondta Pál apostol (Gal2:20). „A Krisztus ti köztetek van, a dicsőségnek ama reménysége” (Kol1:27). Milyen kimondhatatlanul áldott dolog ez! A barátok, a rokonok, sőt a vallásoskodó keresztyének is ellenünk fordulhatnak, de Ő megígérte: „Nem hagylak el, *sem* el nem távozom tőled” (Zsid13:5).

„Még egy kevés idő és a világ nem lát engem többé” (Jn14:19). Utoljára „a világ” akkor látta a dicsőség Urát, mikor a szégyen keresztjén függött. Feltámadása után nem jelent meg senki másnak, csak az övéinek. „A világ nem lát engem többé” nem pontos fordítás, és nem is igaz. „A világ” ismét meg fogja majd látni. „Még egy kevés idő és a világ engem többé nem lát” az eredeti szöveg, de „minden szem meglátja őt” (Jel1:7). Mikor? Mikor majd leül a nagy fehér trónra megítélni a bűnösöket. Akkor majd meglakolnak „örök veszedelemmel az Úr ábrázatától, és az ő hatalmának dicsőségétől” (2Thessz1:9)

„De ti megláttok engem” (Jn14:19). Látták, miközben beszélt hozzájuk. Újra és újra meglátták Őt, miután feltámadt a halálból. Látták Őt a mennybe emelkedni, míg a felhő el nem takarta. Hit által látták, amint helyet foglalt az Isten jobbján, mert meg van írva: „látjuk, hogy Jézus, a ki egy kevés időre kisebbé tétetett az angyaloknál, a halál elszenvedéséért dicsőséggel és tisztességgel koronáztatott meg” (Zsid2:9). Látják Őt most, mert *az Úrnál vannak*. Látni fogják a második eljövetelekor: „ha nyilvánvalóvá lesz, hasonlókká leszünk Ő hozzá; mert meg fogjuk őt látni, a mint van” (1Jn3:2). Örökkön örökké látni fogják Őt a tökéletes napon, mert meg van írva: „látják az ő orczáját; és az ő neve homlokukon lesz” (Jel22:4).

„Mert én élek, ti is élni fogtok” (Jn14:19). „A ti mostani lelki életeteket, és a majdani örök életeteket egyformán az én életem biztosítja. Én élek, Önmagamban rendelkezem az élettel, nem halhatok meg soha, ellenségeim sem vehetik el soha az életemet, örökké fogok élni. Ezért ti is élni fogtok – a ti életetek örökre biztosított, és soha meg nem semmisíthető. Örök életetek lesz, s majdan örök dicsőség lesz az osztályrészetek.” (Ryle püspök) A Krisztus által itt elmondott áldott igazság az apostoli levelekben van részletezve: ott a Szentlélek azt mutatja meg nekünk, hogy a hívők abszolút egyek Krisztussal, hogy részt vesznek abban a

szent, boldog életben, s teljességgel élvezik azt, amibe Krisztus lépett be, mikor feltámadt, és felült az Atya trónjára.

„Azon a napon megtudjátok majd ti, hogy én az én Atyámban vagyok, és ti én bennem, és én ti bennetek.” (Jn14:20) Elsődlegesen „arra a napra”, azaz a pünkösdre vonatkozik, mikor Krisztus lélekben eljött a tanítványaihoz nem pusztán meglátogatni őket, hanem hogy velük és bennük lakozzon. Akkor tudatosult bennük a Vele való élet egysége. A végső vonatkozás kétségtelenül az Ő dicsőséges megjelenésének napjára mutat, amikor úgy ismerjük majd, ahogyan mi is ismertek vagyunk.

Az alábbi kérdések a János 14 befejező szakaszára vonatkoznak:

1. Miképpen „jelenti ki” Magát nekünk Krisztus?
2. Mi a különbség a „parancsolat” (21. vers) és a „beszéd” (23. vers) között?
3. Mi a 27. versben szereplő kettős „békesség”?
4. Miképpen nagyobb az Atya Krisztusnál? (28. vers)
5. „Higyjetek”, miben? (29. vers)
6. Mi a 30. vers jelentése?
7. Mi a 31. vers utolsó mondatának lelki jelentősége?

50. fejezet: Krisztus a tanítványait vigasztalja (befejezés), Jn14:21-31

Az előttünk álló igeszakasz összegzése:

1. Krisztus kijelentetett a hívőnek, 21. vers.
2. Júdás dilemmája, 22. vers.
3. Krisztus magyarázata, 23-25. versek.
4. A Lélek szolgálata, 26. vers.
5. Krisztus békességének ajándéka, 27. vers.
6. A tanítványok szeretetének hibája, 28-29. versek.
7. A közelgő konfliktus, 30-31. versek.

Az, hogy Krisztus fő célja a húsvéti beszéd első nagy részében a szomorkodó tanítványok vigasztalása volt, valamint hogy ez a szakasz nem fejeződik be egészen a 14. fejezet végéig, kiderül a 27. versből: „ne nyugtalankodjék a ti szívetek". Az Úr itt megismétli, amit az első versben mondott, majd hozzáteszi: „se ne féljen". S hogy a beszéd első része a fejezet végén zárul, az nyilvánvaló az utolsó szavakból: „keljetek fel, menjünk el innen".

Sokak és változatosak a vigasztalás alapjai, melyeket az Úr Jézus tárt az apostolai elé. Először, biztosította őket, hogy az Atya házába megy. Másodszor, gondoskodik arról, hogy ők is oda jöhessenek. Harmadszor, mikor a szükséges előkészületek befejeződtek, eljön, és elviszi őket oda. Negyedszer, megnyitotta az utat nekik, megismertette azzal őket, s megadja nekik a végigjárásához szükséges energiát. Ötödször, nem vonta vissza tőlük azokat a csodatevő erőket, melyeket rájuk ruházott, hanem lehetővé tette a számukra, hogy még nagyobb dolgokat cselekedjenek. Hatodszor, bármi is vált szükségessé a számunkra annak a munkának az ellátásához, amelyre elhívta őket, az Ő nevében kérve rögvest megkapták. Hetedszer, egy isteni Személyt küldött az Ő helyére, Aki tanítójukként, vezetőjükként, védelmezőjükként és vigasztalójukként tevékenykedik. Nyolcadszor, nem maradnak „árvák", hanem visszatér hozzájuk az örök élet birtokában, amelynek ők is részesei lesznek. Kilencedszer, egy hamarosan eljövendő napon tudatára ébrednek az élet egységének, amiben az Atya, a Fiú, és a fiak egyaránt osztoznak.

Az előttünk levő igeszakaszban meglátjuk, amint az Úr a következő vigasztalás-alapokat teszi ezekhez hozzá: Tizedszer, Ő kijelenti Magát azoknak, akik a parancsolatait megtartják. Tizenegyedszer, akik az Ő Ígéjét megtartják, azokat szeretni fogja az Atya. Tizenkettedszer, a Szentlélek mindent eszükbe juttat majd, amit Krisztus mondott nekik. Tizenharmadszor, békesség lesz az osztályrészük. Tizennegyedszer, az Ő saját békessége adatik meg nekik. Nem hiába mondta hát: „Ne nyugtalankodjék a ti szívetek, se ne féljen!"

„A ki ismeri az én parancsolataimat és megtartja azokat, az szeret engem; a ki pedig engem szeret, azt szereti az én Atyám, én is szeretem azt, és kijelentem magamat annak." (Jn14:21) Ebben az esetben eltérünk a megszokott magyarázó módszerünktől, melynek során az igevers egyes mondatait az előfordulásuk sorrendjében tárgyaltuk: ezt a verset többé-kevésbé időszerűen (aktuálisan) elemezzük. Benne a leglényegesebb az utolsó mondat, melyben a Megváltó megígérte, hogy kijelenti Magát az engedelmes hívőnek. Nos, nincs semmi, amire az igazi keresztyén jobban vágyna, mint az Úr Jézus személyes kijelentése. Összevetésben a többi áldás ehhez képest meglehetősen másodlagos. A leegyszerűsítés végett tegyünk fel három kérdést: Miképpen „jelenti ki" Magát mostanság a Megváltó? Mik ennek a kijelentésnek a hatásai? Miféle feltételeknek kell eleget tennem ehhez a kijelentéshez?

Miképpen jelenti ki Magát manapság az Úr Jézus? Aligha szükséges mondani, hogy nem testileg. A testté lett Íge többé már nem lakozik az emberek között. Többé már nem mondja azt, amit Tanmásnak mondott: „Hozd ide a te ujjadat és nézd meg az én kezeimet; és hozd ide a te kezedet, és bocsássad az én oldalamba" (Jn20:27). Fizikai szemeinkkel többé már nem láthatjuk (1Jn1:1). S az ígéret Krisztusról, amiről most beszélünk, nem is lenne hasznos látomásokon át. Emlékezzünk a látomásra, amit Jákób látott Béthelben a létráról, mely a földön állt, a vége az égig ért és Isten angyalai fel-, és alájártak azon. Vagy gondoljunk arra a csodálatos látomásra, amit Ézsaiás kapott, mikor látta a trónon ülő Urat, s előtte a szeráfot, aki ezt kiáltotta: „szent, szent, szent". Nem, nem látomásokban és álmokban ígérte meg az Úr, hogy eljön az Ő népéhez. Akkor hát hogyan? Lelki kijelentést ad Önmagáról a léleknek! Ez élénk felfogása a Megváltó létezésének és közelségének, mély és tartós érzése az Ő kegyességének és szeretetének. Az Ő Lelke által teszi Ígéjét annyira ragyogóvá, hogy amikor olvassuk, Ő Maga látszik közeledni. Jézus egész élettörténete válik ezen a módon becses valósággá. Látjuk alakját. Halljuk a szavát. Az írott Ígén keresztül „jelenti ki" a megtestesült Íge Magát a szívnek!

S mik a lélekre gyakorolt hatásai Krisztus eme kijelentésének? Mindenekelőtt Ő Maga válik áldott és dicsőséges valósággá a számunkra. Az, akinek része volt efféle megtapasztalásban, Jóbbal együtt elmondhatja: „Az én fülemnek hallásával hallottam felőled, most pedig szemeimmel látlak téged" (Jób42:5). Az illető ekkor már látja az Ő személyének mindent felülmúló szépségét és dicsőségét, és így kiált: „Szebb, szebb vagy az ember fiainál" (Zsolt45:2). Ezenkívül, Krisztus a léleknek adott eme kijelentése biztosít minket az Ő kegyességéről. Most halljuk, amint ezt mondja (a Szentíráson keresztül): „ahogyan az Atya szeretett engem, úgy szerettelek én téged". S most már válaszolhatok: „Az én szerelmesem enyém, és én az övé" (Én2:16). A másik következménye Krisztus eme kijelentésének a *vigasztalás és a támogatás* a próbákban, különösen azokban a próbákban, melyek a személyes természetüknél fogva felülmúlják az emberi együttérzés és szeretet határait – az elhagyás és az egyedüllét próbái, amelyekből Jézus is oly bőségesen kivette a részét. A szív próbái, az otthoni próbák, a titkos fájdalmak, melyek túl szentek ahhoz, hogy más emberek fülébe lehetne suttogni – mindezen próbákban semmi más nem tud minket megtartani, csak az a bizonyos együttérzés, amit az Ő jelenléte ad. Pont amiképpen Isten Fia megjelent a három hűséges héber ifjúnak a tüzes kemencében, úgy jön most is el a próbák és a fájdalmak helyére. Így lesz az utolsó nagy próbával is, ha előbb kell azon keresztülmennünk, mielőtt a Megváltó visszajönne. Ott már nem fordulhatunk többé a földi barátainkhoz. De mondhatjuk a zsoltárossal együtt: „ Még ha a halál árnyékának völgyében járok is, nem félek a gonosztól, mert te velem vagy".

Most akkor tegyük fel a kérdést: Mik a feltételei annak, hogy a Megváltó ilyen közel jöjjön? Biztos, hogy minden keresztyén olvasót a legjobban az izgatja, hogy bebiztosítsa a kulcsot ehhez az oly felemelő, oly áldott megtapasztaláshoz. Figyeljünk most a Megváltó szavaira: „A ki ismeri az én parancsolataimat és megtartja azokat, az szeret engem; a ki pedig engem szeret, azt szereti az én Atyám, én is szeretem azt, és kijelentem magamat annak." Az üdvözítő hit nem semmisíti meg az engedelmességben járás szükségességét. „A hit a gyökér, melynek az engedelmesség a gyönyörű virága és gyümölcse. S csak mikor a hit az engedelmességben fejeződik ki, olyan engedelmességben, mely nem ütközik meg az áldozatokon, s nem áll meg, mikor az út göröngyös és sötét, olyan engedelmességben, mely jókedvűen viseli a keresztet és a szégyent – csak akkor teljesedik be az evangéliumnak ez a legnagyobb ígérete. Mikor a Megváltó iránti szeretet arra indít, hogy tartsuk meg szent Ígéjét – azonnali, fenntartás nélküli, vonakodás nélküli engedelmességre indít – mondhatni a teljes önátadás és áldozat lelkületében: „a te akaratod legyen meg, ne az enyém", akkor mondunk búcsút a kételyeknek és a sötétségnek, az egyedüllétnek és a szomorúságnak! Akkor nem

fogunk többé siránkozni az Úr távolléte miatt. Akkor fogunk úgy járni, hogy látjuk Őt, Aki láthatatlan, felülkerekedve minden félelmen és győztesen minden ellenség felett."[80]

Krisztus eme kijelentése csak annak adatik meg, aki valóban szereti Őt, s az Iránta érzett szeretetének bizonyítéka nem az érzelmi magamutogatás, hanem az engedelmesség az Ő akaratának. Hatalmas különbség van az érzelmek és a gyakorlati valóság között. Az Úr nem fog közvetlen és speciális kijelentést adni Önmagáról azoknak, akik az engedetlenség útját járják. „Aki ismeri az én parancsolataimat" azt jelenti, a szívében hordozza azokat. „És megtartja azokat" – ez az igazi próba. Ismerjük, de meg is tartjuk? „Fiacskáim, ne szóval szeressünk, se nyelvvel; hanem cselekedettel és valósággal." (1Jn3:18)

„A ki pedig engem szeret, azt szereti az én Atyám." Három különböző értelemben tekinthetők a keresztyének az Atya és a Fiú szerető kegyessége tárgyának: (1) személyek, akik szuverén kegyelem által az örök életre választattak ki, (2) személyek, akik hit által ténylegesen egyesültek Krisztussal, (3) személyek, akik átalakultak a Lélek megszentelő munkája által. Krisztus itt ebben az utolsó értelemben beszél. Pont ahogyan az Atya szereti a Fiút az engedelmessége miatt (Jn10:17-18), úgy mondja itt, hogy szereti a hívőt ugyanazon okból. Ez a megelégedettség szeretete, eltérően a könyörület szeretetétől. Az Atya nagyon elégedett volt megtestesült Fiával, s nagyon elégedett velünk is, mikor tiszteljük és dicsőítjük az Ő Fiát a parancsolatainak engedelmeskedve.

„Monda néki Júdás (nem az Iskáriótes): Uram, mi dolog, hogy nékünk jelented ki magadat, és nem a világnak?" (Jn14:22). Ez a kérdés az Úr ama szavaira vonatkozott, amik épp az imént hangzottak el: „a világ nem lát engem többé" (Jn14:19), valamint arra, hogy „kijelenti" majd Magát azoknak, akik megtartják a parancsolatait. Ez éles ellentétben állt a Messiásról és az Ő királyságáról alkotott zsidó elképzelésekkel. Júdás még nem fogta fel, hogy Isten igazságának különbséget kell tennie azok között, akik elfogadják, s azok között, akik elvetik, ezért az Ő királysága „nem e világból való" (Jn18:36). S miért nem értette ezt Júdás? Az 1Kor2:10-11 elmondja nekünk – a Lélek még nem töltetett ki.

„Monda néki Júdás (nem az Iskáriótes)". „Van valami nagyon megrendítő ebben a zárójelben, abban a rövid, szomorú mondatban, amit az evangélista beszúr – 'Júdás, nem az Iskáriótes'. A kettőt egy pillanatra sem szabad összekeverni, az igazi apostolt az árulóval. Mennyire eltérőek lehetnek az emberek. Jóllehet ugyanazt a nevet viselik! Mennyien vannak, akiknek csak a nevük közös!" (Dr. John Brown) A kérdést feltevő Júdás Jakabnak az Alfeus fiának a fia volt, lásd Lk6:16.

„Uram, mi dolog, hogy nékünk jelented ki magadat, és nem a világnak?" Milyen sokan vannak manapság, akik törvényhozással és szociális javítgatással akarják rákényszeríteni a világra Krisztus ama tanításait, melyek csak az övéinek szólnak! Júdás nem ment el olyan messzire, mint Krisztus hitetlen testi testvérei – „Menj és mutasd meg magadat a világnak" (Jn7:4), de komolyan megzavarodott a Közte és a világ között fennálló ellentéttől. Tényleg nehézkes volt Júdás, mert az Úr épp az imént mondta: „Az igazságnak ama Lelkét: a kit a világ be nem fogadhat, mert nem látja őt és nem ismeri őt". De egyformán nehézkesek vagyunk mi is az idő nagy részében.

„Felele Jézus és monda néki: Ha valaki szeret engem, megtartja az én beszédemet: és az én Atyám szereti azt, és ahhoz megyünk, és annál lakozunk." (Jn14:23) „Ha Júdás tudta volna, milyen a világ, és milyen minden emberi szív a természeténél fogva, akkor nem azon csodálkozott volna, hogy az Úr visszavonul a világtól, hanem azon, hogy miképpen képes bárki emberfiának is kijelenteni Magát." (Stier) Az Úr itt megismétli, hogy Isten csak azokkal van közösségben, akiknek a szíve üdvözli Őt, s akiknek a szeretete az Ígének való alávetettségben mutatkozik meg. Akkor Ő viszontszeret. Az Ószövetség pontosan ugyanezt tanította: „Én az engem szeretőket szeretem" (Péld8:17).

---

[80] A fenti kérdések a néhai Mr. Inglis „Waymarks in the Wilderness" (Mérföldkövek a pusztaságban) című cikkéből származnak.

„Ha valaki szeret engem, megtartja az én beszédemet.” Ne kínozzák magukat a megújult lelkek azzal, hogy túl magasra állítják a „megtartásuk” mércéjét. Akiket ez a gondolat kísért, elmélkedjenek a Jn17:6 felett: „Megjelentettem a te nevedet az embereknek, a kiket e világból nékem adtál: tiéid valának, és nékem adtad azokat, és a te beszédedet megtartották.” Jegyezzük meg jól, hogy a Megváltó ezt a tanítványok hiányosságainak és hibáinak teljes ismeretében, valamint a pünkösd napja előtt mondta!

„Megtartani” Isten parancsolatait annyi, mint engedelmeskedni azoknak, s az elsődleges, az alapvető dolog az engedelmességben a szívbéli vágy, Isten pedig mindig a szívet nézi. Két dolog igaz minden keresztyénre: mélyen a szívében rejlik egy erőteljes, állandó vágy és sóvárgás, hogy örömöt okozzon Istennek, hogy cselekedje az Ő akaratát, hogy az Ő Ígéjével teljes összhangban járjon. Ez a sóvárgás lehet erősebb egyesekben másoknál, s mindannyiunkra igaz, hogy néha erősebb, néha gyengébb, de mindenesetre ott van! Másodszor, egyetlen valódi keresztyén sem *fogja fel teljességgel* ezt a vágyat. Minden őszinte keresztyénnek el kell mondania Pál apostollal együtt: „Nem mondom, hogy már elértem, vagy hogy már tökéletes volnék; hanem igyekezem, hogy el is érjem, a miért meg is ragadott engem a Krisztus Jézus.” (Fil3:12)

Hiszem, hogy ez a szívbéli engedelmesség, ez a belső, arra irányuló sóvárgás, hogy teljesen megfeleljünk az Ő akaratának, ez az égő vágyakozás az, amiről Krisztus beszél: „ha valaki szeret engem, megtartja az én beszédemet”. Minden valódi hívő szereti Krisztust, ezért minden valódi hívő „megtartja” az Ő beszédét, „megtartja”, ebben az értelemben felfogva. Ismételjük meg: Isten a szívet nézi, miközben mi folyton a külső megjelenéssel vagyunk elfoglalva. Ha tüzetesen megvizsgáljuk a cselekedeteinket, és őszinték vagyunk, el kell ismernünk, hogy nagyon tökéletlenül „tartottuk meg” az Ő beszédét, s látszólag nincs is egyáltalán jogunk azt mondani, hogy „megtartottuk”. Az Úr azonban a cselekedetek mögé néz, s ismeri a bennünk rejlő vágyakozást. Péter esete a János 21-ből ennek ideillő szemléltetése: „Monda néki harmadszor is: Simon, Jónának fia, szeretsz-é engem? Megszomorodék Péter, hogy harmadszor is mondotta vala néki: Szeretsz-é engem? És monda néki: Uram, te mindent tudsz; te tudod, hogy én szeretlek téged” (Jn21:17). Szégyenteljes cselekedeteim ellentmondtak a szeretetemnek, tanítvány-társaim joggal kételkednek abban, de Te, Aki a szíveket vizsgálod, jobban tudod. Bizonyos értelemben nagyon komoly és mélyenszántó megemlékezni arról, hogy Előtte semmi sem marad rejtetten, Aki előtt minden dolog nyílt és mezítelen, más értelemben pedig a legáldottabb és legvigasztalóbb megérteni, hogy láthatom a szívemben, amit a cselekedeteimben gyakorta nem vagyok képes felfedezni, és hívő társaim sem láthatnak – az Ő valódi szeretetét, az őszinte vágyakozást rá, hogy örömet szerezzek Neki, és megdicsőítsem Őt.

Ne vonjuk le azt a következtetést, hogy itt belecsúszunk az antinomista lazaságba, vagy súlytalanná tesszük azt a dolgot, hogy a külső életvitelünk milyen. Más témától kölcsönözve a szavakat: „Most hát a cselekvést is vigyétek végbe; hogy a miképpen az akarás készsége, azonképen a végrehajtás is ahhoz képest legyen, a mitek van.” (2Kor8:11) Bár az apostol elismerte, hogy „még nem érte el”, de azzal folytatta, hogy „igyekszik”. Ahol Krisztus szeretete van, ott csak keserves szomorúság lehet (mint Péternél is), mikor rájövünk, hogy megszomorítottuk Őt. Sőt, ott bűneink őszinte megvallása is megtörténik, s a megvallást követi majd a buzgó könyörgés azért, hogy megtehessük, amit megparancsolt nekünk. Mindazonáltal áldott dolog tudni, hogy Ő, Aki az igazság, pozitíven és korlátozás nélkül jelenti ki: „ha valaki szeret engem, megtartja az én beszédemet”, s a Jn17:6 fényében ennek elsődlegesen és abszolút módon a szívbéli vágyra kell vonatkoznia, és csak másodlagosan és viszonylagosan a cselekedetekre.

Meg kell jegyezni, hogy az Úr tesz itt egy fogalmi változtatást ahhoz viszonyítva, amit a Jn14:21-ben mondott: kicsi, de fontos változtatást. Ott azt mondta: „A ki ismeri az én *parancsolataimat* és megtartja azokat”, itt pedig: „Ha valaki szeret engem, megtartja az én

beszédemet” – a görögben egyes szám használatos. „Ez gyönyörű különbség, nagy gyakorlati értékkel bír, s nagyon kötődik a szívünk figyelmességének mértékéhez. Ahol az engedelmesség többé-kevésbé felszínes, és az önfejűség, vagy világiasság nincs megítélve, ott mindig szükséges a ’parancsolat’ a megerősítéséhez. Az emberek megkérdezik: ’Tényleg meg kell ezt tennem? Van ebben bármiféle ártalmas dolog?’ Az efféle emberek számára az Úr akarata pusztán a parancsolat kérdése. Nos, léteznek parancsolatok, melyek az Ő tekintélyének kifejezései, s ezek nem elszomorítóak. Emellett azonban, ha a szív nagyon szereti Őt, az Ő ’beszéde’ elegendő mértékben kifejezésre jutatja az Ő akaratát. Még a természetben is elegendő a szülő egyetlen tekintete, hisz tudjuk, hogy az engedelmes gyermek felfogja az anyja akaratát, még mielőtt az egyetlen szót is mondott volna. Így bármi is legyen Jézus beszéde, azt követni fogja, s így a szív és az élet az engedelmességben formáltatik.” (Mr. W. Kelly)

„Az is igaz, hogy amiképpen Krisztus állítja ezekről, a szeretet mindkét természetéből megtalálható lesz valamennyi minden valódi keresztyénben, akiket oly sok ellentétes befolyás ért, mint Pétert a főpap palotájában. S csak Ő, Aki mindent tud, lesz képes felfedezni a hamis mögött megbúvó igazi tanítványt. Ugyanúgy van bennünk a hamisból is, mint ahogyan a valódiból. S ó jaj, gyakran legfelül. Az eredmény nem maradhat el: az áldás, amiről az Úr beszél, ahhoz kötődik, amivel itt Ő összekapcsolja. Olyan arányban találunk rá, amilyen arányban megfelelünk a természetnek.

Így nézve nem okoz nehézséget meglátni a szeretet mélyebb természetét, mely Krisztus ’beszédét’ tartja meg, ahhoz képes, amely csak a ’parancsolatok’ betartásában jeleskedik. Nem megtartani egy pozitív parancsolatot nem kevesebb, mint lázadás. Az Ő ’beszéde’ szélesebb körű, de a tekintély kisebb határozottságával fordul ahhoz, akinek a szíve és a lelkiismerete nem annyira készséges a szeretet vonzására.” (Numerical Bible) Én nem „parancsolok” egy barátnak: az elmémet a beszédem által ismertetem meg vele, s ő majd annak megfelelően cselekszik. Egy szónak nagyobb a súlya nála, mint száz parancsnak egy kívülálló számára. A szolga kapja a parancsaimat, és engedelmeskedik azoknak, de nem ismeri a szívemet, a barátom viszont a legmélyebb gondolataim ismeretében jár velem. Ó, így van ez velünk is? Vajon tényleg Vele járunk, Aki nem szolgáknak, hanem a barátainak nevez minket – lásd Jn15:15.

„És az én Atyám szereti azt, és ahhoz megyünk, és annál lakozunk.” Amiképpen feltűnő továbblépés van a „parancsolataitól” a Jn14:21-ben a „beszédéhez” a Jn14:23-ban, úgy az egyikhez, és a másikhoz kapcsolódó áldások terén is van változás. Az előbbinél azt ígéri meg, hogy kijelenti Magát a szívnek, utóbbinál arról beszél, hogy mind Ő, mind az Atya eljönnek, és annál a léleknél lakoznak. A „lakozás” János minden írásában a közösségről beszél. Nemcsak a mi közösségünkről van itt szó az Atyával és a Fiúval (1Jn1:3), hanem hogy aki ténylegesen betartja az Ígét, ahhoz fognak menni és annál fognak lakozni. Ez a szerető engedelmesség jutalma. „Az eredmény a Szentírás mértékadóságának a megmutatkozása lesz, mert ’az Isten embere’, akinek egyedül adatik mércéül, lesz képes megtenni minden jó cselekedetet. S ki más lenne az Isten embere, mint aki ízig-vérig az Istenért van, s ki mástól várható, hogy ekképpen cselekedjen, mint aki őszintén annak érdekében akarja a tudását használni, Aki adta neki azt? Az egész igeszakasz, amelyet idézünk, emlékeztet minket arra, hogy hol található a haszon: ’A teljes írás… hasznos a tanításra, a feddésre, a megjobbításra, az igazságban való nevelésre’. Ha nem szándékozunk elfogadni a feddést és a megjobbítást, mi értelme a többiről beszélni?” (Numerical Bible)

„A ki nem szeret engem, nem tartja meg az én beszédeimet” (Jn14:24). Ez volt a végső szó Júdás számára: az Úr világosan meghúzta a választóvonalat „a világ” és „az övéi között” az „aki szeret” és „aki nem szeret” különbségtétellel. Nem szeretni a Legszeretetreméltóbbat a gyűlölet folyománya. Nincs más alternatíva. Egykor Jehova kijelentette, hogy megkeresi az atyák vétkeit a fiakon a harmadik és negyedik generációig, de

ezerízíglen könyörületes lesz azokkal, akik szeretik Őt, és a parancsolatait megtartják (2Móz20:6). Ami különbségnek látszik, az valójában ellenségesség. Aki nincs Krisztussal, az ellene van (Lk11:23).

„A ki nem szeret engem, nem tartja meg az én beszédeimet." Figyeljük meg a változást. Az előző versben a Krisztust szerető megtartja az Ő beszédét (Ígéjét), itt az őt nem szerető nem tartja meg az Ő beszédeit. Miét ez a változás? Mert a hitetlenség nem egyesíti *egységükben* az egyes beszédeket, hanem külön-külön elveti azokat. Az igazi hívő Isten minden szavában egy Ígét hall – Őt, a hitetlen azonban nem veszi figyelembe! Egy hitetlen tekintheti Krisztus egyes szavait okos és bölcs dolognak, mert tetszenek az értelmének, de másokat, melyek nem tetszenek neki, melyek kivihetetlenek, vagy szigorúaknak tűnnek, nem veszi figyelembe. Ha szeretné Krisztust, egészében véve értékelné az Ígéjét, de nem teszi, ezért nem tartja meg a beszédeit sem.

„És az a beszéd, a melyet hallotok, nem az enyém, hanem az Atyáé, a ki küldött engem." (Jn14:24) Az Úr ezt a pontot az Íge felmagasztalásával zárja. Ismét mondjuk, ez a végső válasz volt a kérdésre: „Uram, mi dolog, hogy nékünk jelented ki magadat, és nem a világnak?" Vajon hisz Nekem a világ? Vajon szeret Engem? Megtartja a parancsolataimat? Miképpen jelentsem hát akkor magam ki neki? „Ezzel az Úr lerendez három botránykövet, melyek akadályozták ezeket a tanítványokat. Tamás megbotránkozását, aki mindent a természetes értelmével akart felfogni, Fülöp megbotránkozását, aki nagyon vágyott a külső, érzéki manifesztációkra, valamint Júdás megbotránkozását, aki túlságosan készen állt arra, hogy az egész világot befogadja Isten országába." (Lange)

„Ezeket beszéltem néktek, a míg veletek valék." (Jn14:25) A rögtön ezután következő igevers fényében ezt ekképpen értelmezem: Elmondtam, amit elmondtam tekintettel a küszöbön álló távozásomra. Mivel még veletek vagyok, ezek a dolgok csekély befolyást gyakorolnak rátok, de mikor majd eljön a Szentlélek, képesek lesztek mélyebbre hatolni a jelentésükbe, és az áldott mivoltukba.

„Ama vígasztaló pedig, a Szent Lélek, a kit az én nevemben küld az Atya, az mindenre megtanít majd titeket" (Jn14:26). Ez az egyik abból a sok igeversből, mely világos bizonyítékát tárja elénk a Szentlélek isteni személyiségének. Egy pusztán elvont befolyás nem volna képes tanítani. Sőt, az „aki megtanít" hímnemű névmás, ami csakis valódi személyre vonatkoztatható. A Vigasztalót az Atya küldi, de Krisztus nevében. Ennek jelentőségéét a legjobban a Jn5:43-ra való utalással szögezhetjük le: amint a Megváltó az Atya nevében jött, úgy küldetik majd a Szentlélek a Fiú nevében, azaz mondhatni Helyette, az Ő érdekében, az Ő tekintélyével. Ahogyan a Fiú az Atyát dicsőítette, úgy fogja a Szentlélek Krisztust dicsőíteni. Ahogyan mostanáig a Megváltó töltötte be az övéinek minden szükségét, a Vigasztaló úgy fogja ettől kezdve teljességgel ellátni őket.

„Mindenre megtanít majd titeket." Itt az újabb példája annak, amikor a Szentírás szavait nem szabad abszolút értelemben venni. Ha az apostolok minden dologra válogatás nélkül meg lettek volna tanítva, akkor mindentudók lettek volna. S Krisztus arra sem célzott, hogy a Szentlélek majd mindarra megtanítja őket, amit a véges teremtmény tudhat: nem ismerteti meg velük a jövő titkait, vagy a természet rejtett működését. Ehelyett mindazt tanítja majd meg, ami a lelki jólétükhöz szükséges, s ez konkrétan azzal kapcsolatos, amit Krisztus tanított nekik akár teljességgel, akár csak kezdetlegesen. Világossá teszi majd számukra mindazt, ami egyelőre még titokzatos volt Mesterük szavaiban.

„Mindenre megtanít majd titeket, és eszetekbe juttatja mindazokat, a miket mondottam néktek." (Jn14:26) Ennek két látványos példáját jegyzi fel ugyanez az evangélium. A Jn2:22-ben ezt olvassuk: „Mikor azért feltámadt a halálból, megemlékezének az ő tanítványai, hogy ezt mondta". Azután a Jn12:16-ben ez áll: „Ezeket pedig nem értették eleinte az ő tanítványai: hanem mikor megdicsőítteték Jézus, akkor emlékezének vissza, hogy ezek ő felőle vannak megírva." Kétségtelen, hogy Krisztus eme ígérete általánosságban minden valódi keresztyénre

vonatkozik. Az író több százszor imádkozott Istenhez, mielőtt fellépett volna a szószékre, hogy kegyeskedjen megerősíteni emlékezetét, és tegye lehetővé, hogy felidézze a Szentírás pontos szavait, mikor idézi azokat, Isten kegyelmesen meg is válaszolta a kérést. Meggyőződéssel buzdítjuk hívő társainkat arra, hogy járuljanak ezzel a verssel Isten elé álmatlan éjszakákon, vagy a betegágyon, illetve mikor a vasárnapi iskolai osztályt mennek tanítani, s kérjék Őt, hogy idézze emlékezetükbe Ígéjének vigasztaló ígéreteit, vagy a kísértésekben a tanításait.

„Békességet hagyok néktek; az én békességemet adom néktek" (Jn14:27). Anélkül, hogy dogmatikus lennék, hiszem, hogy itt kettős „békességről" van szó: egy itt hagyott békességről, és egy megadott békességről. Az Újszövetségben a „békesség" kettős értelemben szerepel: hol az engesztelést jelöli az elidegenedéssel szemben, hol pedig a nyugalom állapotát a zaklatottsággal szemben. Az első objektív, a második szubjektív dolog. Az elsőre a Rm5:1 utal: „Megigazulván azért hit által, békességünk van Istennel". Az Ő szent haragja ellenünk és aljas szembenállásunkkal szemben mindörökre megszűnt. Az utóbbit a Fil4:7 említi: „És az Istennek békessége, mely minden értelmet felül halad, meg fogja őrizni szíveiteket és gondolataitokat a Krisztus Jézusban." Az, aki teljesen kitárulkozik a kegyelem trónja előtt, belső békességet élvez. Az egyik tehát jogi, a másik tapasztalati. A „békességet hagyok néktek" az engesztelés következménye. „Az én békességemet adom néktek" pedig a bennünk lakozó Lélek által élvezhető. Az egyik a lelkiismeret, a másik a szív számára adatott.

„Az én békességemet adom néktek." Ez volt az a személyes békesség, amit itt a földön élvezett. Őt soha nem zavarták meg a körülmények, és soha nem állt ellene az Atya akaratának. A békesség, amit itt a tanítványainak ígért, ugyanaz a békesség volt, ami az Ő saját szívét is betöltötte az Atyával való töretlen közössége folytán. „Számunkra az akarat nyughatatlansága zavarja ezt meg – az Ő akaratával folytatott küzdelem, amit ez jelent, s annak a léleknek az elégedetlensége, mely követ minden hasznosat, ami látszólag ebbe az irányba visz. Csak az Ő akaratát cselekedve semmiféle kétség sem lehet a dolgot illetően." (Numerical Bible)

„Nem úgy adom én néktek, a mint a világ adja." (Jn14:27) A békesség amit a világiasság ad, sekélyes, ingatag, nem kielégítő , hamis. Sokat fecseg a békességről, de magáról a dologról keveset tud. Vannak béke-egyesületeink, békeprogramjaink, békepalotánk, sőt a békességet támogató ENSZ-ünk, mégis minden nagyhatalom állig fel van fegyverkezve! „Mert a mikor ezt mondják: Békesség és biztonság, akkor hirtelen veszedelem jön rájok" (1Thessz5:3). A világbéke illúzió: elbukik a próbában. Mikor a világ ad, az istentelennek ad, nem az istenfélőnek, akit gyűlöl. Mikor a világ ad, odaad, és nincs neki több. Krisztus azonban azáltal ad, hogy belevisz minket abba, ami az örökkévalóságtól fogva az Övé. Mikor Krisztus ad, örökre ad, és soha nem veszi vissza.

„Ne nyugtalankodjék a ti szívetek, se ne féljen!" Itt fejezi be az Úr a beszédjének azt a részét, mely a szomorkodó tanítványai vigasztalásának volt szentelve. Bőséges vigaszt nyújtott nekik. Szívüknek most tökéletes békességben kellene lenni, elméjüknek pedig Istenre kellene irányulnia. Miközben azonban ez a vers zárja le a beszéd első szakaszát, szorosan kapcsolódik a soron következő versekhez, melyekben az Úr felhasználja az Általa mondottakat.

„Hallottátok, hogy én azt mondtam néktek: Elmegyek, és eljövök hozzátok. Ha szeretnétek engem, örvendeznétek, hogy azt mondtam: Elmegyek az Atyához; mert az én Atyám nagyobb nálamnál." (Jn14:28) Összekapcsolván ezt a verset a közvetlenül előtte levővel, a mi Urunk szavainak értelme a következő: Ha elhinnétek, amit megmondtam nektek, gondjaitok és félelmeitek eltűnnének, és az öröm venné át a szomorúság helyét. De mit értett az Úr azalatt, hogy „ha szeretnétek engem"? Vajon nem a megtisztítás végett tanította és irányította a szeretetüket? Tudta, hogy szeretik Őt, a Jn14:15, 21, 23-ban mondottak ezt feltételezték. De a szeretetük még nem volt kellőképpen közönyös, még nagyon el voltak

foglalva a saját gyászukkal ahelyett a mennyei öröm helyett, amelybe a Megváltó belépni készült. Ha tiszta szeretettel szerették volna Őt, akkor boldogok lettek volna az Ő felmagasztaltatása okából, és megfeledkeztek volna önmagukról.

„Az én Atyám nagyobb nálamnál." Ez az unitáriusok kedvenc verse, akik tagadják Krisztus abszolút istenségét, és az Atyával való tökéletes egyenlőségét – azt az igazságot, melyet sok igevers világosan tanít. Azok, akik Urunk eme szavait istenkáromló eretnekségük alátámasztására használják, kiszakítják azokat a szövegkörnyezetből, teljességgel figyelmen kívül hagyva a kapcsolatokat, melyekben találhatók. A Megváltó épp az imént mondta az apostoloknak, hogy örvendezniük kell, mert az Atyához megy, majd megmondja ennek okát is: „mert az én Atyám nagyobb nálamnál". Tartsuk ezt határozottan szem előtt, s minden nehézség eltűnik. Az Atya Krisztusnál nagyobb mivolta itt a megjelölt ok volt, amiért a tanítványoknak örülniük kell, hogy Mesterük az Atyához megy. Az ellentét, amit a Megváltó Önmaga és az Atya között felállított, nem a természetükre, hanem hivatalos jellegükre és helyzetükre vonatkozott.

Krisztus nem a lényegi létezésében beszélt Önmagáról. Ő, Aki nem tekintette zsákmánynak, hogy Ő Istennel egyenlő, szolgai formát öltött, sőt mi több, az emberekhez hasonlóvá vált. Mindkét értelemben, nevezetesen mind hivatalos státuszában (mint Közbenjáró), és abban, hogy emberi természetet öltött Magára, alárendeltje volt az Atyának. Ebben a beszédben, valamint az imában, ami a 17. fejezetben következik, az Úr Jézust mindenhol az Atya Szolgájaként látjuk, Akitől a megbízatást kapta, s Akinek majd be kell számolnia, mert az Ő dicsősége érdekében tevékenykedett és az Ő tekintélyével szólt. Ezenkívül a Fiú még egy, ideillőbb értelemben is az Atya alárendeltje volt. Azzal, hogy megtestesült és az emberek között lakozott, nagyon megalázta Magát, mikor azt választotta, hogy szégyenbe és a legkegyetlenebb szenvedésekbe száll alá. Ő, Aki gazdag volt, értünk szegénnyé lett. Ő volt a fájdalmak férfija, a bánat ismerője. Krisztus most a helyzetét állítja szembe a mennyei szentélyben levő Atyáéval. Az Atya a trónon ült a legnagyobb fenségben, az Ő dicsőégének fénye el nem homályosult. Szent lények serege vette körül, akik szüntelen dicsérettel imádták Őt. Messze más volt a helyzet megtestesült Fiával – utált, és az emberek által megvetett volt, kérlelhetetlen ellenségek vették körül, s nem sokkal ezután a bűnösök keresztjére szegezték. Ebben az értelemben is alá volt vetve az Atyának. S most, az Atyához menetele után a Fiú a helyzetének hatalmas javulását fogja élvezni. Kimondhatatlan előny lesz ez a Számára. Az ellentét a megaláztatásának jelenlegi állapota és az Atyához való felvitele utáni állapota közötti volt tehát! Azoknak tehát, akik valóban szerették Őt, örvendezniük kellett volna azokon a híreken, hogy az Atyához megy, mert az Atya nagyobb volt Nála – nagyobb mind a hivatalos státuszának, mint a körülményeinek tekintetében. Krisztus itt a szolgai állapotából kiindulva magasztalja fel azt, Aki Őt elküldte.

„És most mondtam meg néktek, mielőtt meglenne: hogy a mikor majd meglesz, higyjetek." (Jn14:29) „Természetes módon vetődik fel a kérdés: higyjetek miben? Ezt a kérdést a Júdás árulásával kapcsolatos párhuzamos kifejezésre utalva lehet megválaszolni: 'Most megmondom néktek, mielőtt meglenne, hogy mikor meglesz, higyjétek majd, hogy én vagyok.' (Jn13:19) – hogy én vagyok a Messiás, az Isten által kijelölt, minősített, megígért, meghatalmazott Megváltó, s természetesen amit nektek tanítottam, az mind kétségtelenül igaz, amit pedig megígértem az abszolút biztos. A tanítványok hitték ezt, de hitük gyenge lévén, szükség volt annak megerősítésére. Komoly próbák vártak rá, s támogatni kellett: s az, hogy kijelentette eme eseményeket még azok bekövetkezte előtt, a legalkalmasabb volt arra, hogy megadja hitüknek azt a szükséges megerősítést és támogatást." (Dr. John Brown)

„Nem sokat beszélek már veletek" (Jn14:30). Nagyon rövid idő múlva elszakítják Őt tőlük, miközben az összes között a legnagyobb munkáját végzi. Emlékeztetvén őket arra, hogy nem lesz lehetséges a Számára sokkal többet mondani nekik, annak nagy fontosságára utalt, hogy elmélkedjenek újra és újra az imént elhangzottakon, s azon, mit akart ezzel nekik

mondani. Ez volt az Ő utolsó beszéde alázatos állapotában, s a következő néhány óra során rettentő szükségük lesz ezeknek a becses ígéreteknek a megtartó és vigasztaló erejére, ha nem akarnak elcsüggedni.

„Mert jön a világ fejedelme: és én bennem nincsen semmije” (Jn14:30). A kígyó ellenségessége most teljes haragra készült lobbanni az asszony Magva ellen: lehetőséget kapott rá, hogy a Megváltó sarkát mardossa. Képtelenek vagyunk felfogni, mi mindent jelent ez. Úgy látszik, a Sátán a Gecsemáné kertben kezdte a támadását, és nem is hagyta abba mindaddig, amíg fel nem indította Pilátust, hogy pecsételje le a sírt, és állítson oda őrséget. Az „és én bennem nincsen semmije” szavak az Ő örökletes szentségére utalnak. Bűntelenként nem volt Benne semmi, amibe a Gonosz belekapaszkodhatott volna! Mennyire más a helyzet velünk! Dobj el szál meggyújtott gyufát egy lőporos hordóba, s az eredmény egy félelmetes robbanás; vesd azt egy vizeshordóba, s rögtön kialszik!

„Mert jön a világ fejedelme: és én bennem nincsen semmije.” Ezt is az apostolok vigasztalása végett mondta: a Megváltó idejekorán biztosította őket arról, hogy a közelgő összecsapás ügye semmiféle kételyt se ébresszen. Benne nem volt semmiféle gyenge pont, amit a Sátán megtalálhatott volna, így végül több mint Győztesként kell kijönnie a dologból. A Sátán találhatott valamit Noéban, Ábrahámban, Péterben, de Krisztus a „hibátlan és szeplőtelen” bárány volt.

„De, hogy megtudja a világ, hogy szeretem az Atyát és úgy cselekszem, a mint az én Atyám parancsolta nékem: keljetek fel, menjünk el innen.” (Jn14:31) Ez a legáldottabb. A jelen vers utolsó mondata az előző vers végére tekint vissza. E világ fejedelme jön – én azonban megengedem, hogy ellenem jöjjön, megyek, hogy szembeszálljak vele. Krisztusnak az Atya iránti szeretetét bizonyította a hajlandósága, amivel megengedte, hogy a sárkány megragadja Őt. Elébe ment a Sátánnak, mert ezt a „parancsolatot” kapta Atyjától. Figyelemre méltó, hogy ez az egyetlen alkalom, mikor Krisztus az Atya iránti szeretetéről beszélt, s most készült ennek a legmagasztosabb bizonyítékát adni. Mennyire megfeddi ez azokat, akik folyton az Úr iránti szeretetükről fecsegnek és énekelnek! A „keljetek fel, menjünk el innen” szavakkal az Úr a vacsoraasztaltól állhatott fel, s valószínű, hogy apostolai követték a külső szobába, amíg el nem indultak a Gecsemáné kertbe, v. ö. Jn18:1.

Az alábbi kérdések a János 15 első szakaszára való felkészülésben segítenek:

1. Mit értünk „az igazi szőlőtő” alatt? (1. vers)
2. Milyen értelemben szőlőműves az Atya? (1. vers)
3. Mit jelent a „lemetsz”? (2. vers)
4. Mit jelent a „megtisztít”? (2 vers)
5. Mit jelent a „Bennem maradni”? (4. vers)
6. Mi a jelentése az 5. vers utolsó mondatának?
7. Kire céloz a 6. vers?

51. fejezet: Krisztus az igazi szőlőtő, Jn15:1-6

Az előttünk álló igeszakasz összegzése:

1. A szőlőtő és a szőlőműves, 1. vers.
2. Gondoskodás a gyümölcstelen vesszőkről, 2. vers.
3. A gyümölcstelen vesszők eltávolítása, 2. vers.
4. Megtisztítás az Ígén át, 3. vers.
5. A gyümölcstermés feltételei, 4. vers.
6. A keresztyének abszolút függősége, 5. vers.
7. A megszakadt közösség következményei, 6. vers.

A figyelmünket lekötő igeszakasz nagyon valószínű, hogy minden olvasó számára ismert. Talán ugyanolyan gyakran olvasott igeszakasz, mint bármely másik az Újszövetségben. Mégis, mennyire vagyunk tisztában a tanításával? Miért hasonlítja itt Magát Krisztus egy „szőlőtőhöz”? Mik a főbb gondolatok, melyeket ez a hasonlat sugall? Mit ért azalatt, mikor azt mondja: „minden szőlővesszőt, a mely én bennem gyümölcsöt nem terem, lemetsz”? Miféle „gyümölcsről” van itt szó? S mi a jelentése annak, hogy „Ha valaki nem marad én bennem, kivettetik, mint a szőlővessző, és megszárad; és egybe gyűjtik ezeket és a tűzre vetik, és megégnek”? Nos, mikor a Szentírás bármely részét vizsgáljuk tanulmányozás céljából, szükséges észben tartanunk néhány elementáris, de fontos alapelvet: Kikhez szólnak a szavak? Milyen vonatkozásban vannak megszólítva? Mi a megszólítás központi mondanivalója? Addig nem állunk készen egyetlen igaszakasz részleteinek feltárására sem, amíg nem tisztáztuk ezeket a bevezető kérdéseket.

A János 15-ben megszólított személyek a tizenöt apostol. Nem megtéretlen emberekhez, nem kevert hallgatósághoz szólt Krisztus, hanem csakis hívőkhöz. A tágabb szövegkörnyezet visszavezet bennünket a Jn13:1-hez. A 13. és 14. fejezetekben azt tanultuk meg, mit tesz értünk Krisztus a távollétében – fenntartja a közösségünket Önmagával, helyet készít nekünk, kijelenti Magát nekünk, és betölti minden szükségünket a Szentlelken át. A János 15-ben az igazság újabb oldala kerül elénk. Itt azt tanuljuk meg, hogy miknek kell lennünk, és mit kell megtennünk Érte az Ő távollétében. A 13. és 14. fejezetekben az isteni kegyelem ingyenessége és teljessége szerepel, a 15. fejezetben a mi gyümölcstermő kötelességünk.

A közvetlen szövegkörnyezet a 14. fejezet záró mondta: „keljetek fel, menjünk el innen”. Nem sokkal előtte mondta Krisztus: „Békességet hagyok néktek; az én békességemet adom néktek”. Akkor mondta ezt, mikor a vacsoraasztal mellett ült, amelyen az Ő halálának jelképei – a mi békességünk alapja – voltak láthatók. Most feláll az asztaltól, ami az Ő feltámadását jelképezte a halálból. Rögtön eztán mondja: „Én vagyok az igazi szőlőtő”. Krisztus jelképes cselekedete a 14. fejezet végén a feltámadás alapján láttatja őt, s amiről itt, a 15. fejezetben olvasunk, az tökéletes összhangban áll ezzel. Lennie kell feltámadott életnek, mielőtt lehetne feltámadási gyümölcs. A központi téma tehát nem az üdvösség, nem az, miképpen kell azt megszerezni, vagy az elveszítésének veszélye. A nagy téma itt a gyümölcstermés, valamint a termékenység feltételei. A „gyümölcs” szó nyolcszor fordul elő a fejezetben, s a Szentírásban a nyolc a feltámadás száma. Ez összekapcsolódik az új kezdetekkel. Ez az új teremtés száma. Ha ezeket a tényeket észben tartjuk, nem sok nehézséggel jutunk majd el az igeszakasz általános jelentésének megállapításához.

A Megváltónk által jelen esetben használt jelképnek az apostolok számára meglehetősen ismerőnek kellett lennie. Izraelt hasonlította az Ószövetség újra és újra a „szőlőtőhöz”. A szőlőtő fő értéke a gyümölcsében rejlik. Valójában nem is szolgál más célt. A

szőlőtő földi dolog, s a János 15-ben azt a viszonyt mutatja be, ami Krisztus és az Ő népe között áll fenn, *amíg még a Földön vannak*. A szőlőtő, melynek ágai gyümölcsöt teremnek, élő dolog, ezért a Megváltó itt azokra gondolt, akik élő kapcsolatban vannak Vele. A szőlőtő és vesszői a János 15-ben nem azt jelképezik, amit az emberek „látható egyháznak" neveznek, s nem is ölelik fel a keresztyén vallásoskodók teljes szféráját, amint azt sokan feltételezték. Itt csak a valódi hívőkről van szó, akik átmentek a halálból az életbe. Ami a János 15:2-ben olvasható, az semmiféle összeütközésben nincs ezzel, amint azt majd megpróbáljuk kimutatni a magyarázat menetében.

A leggyakrabban előforduló szó a János 15-ben a „marad", ami az első tíz versben nem kevesebb, mint tízszer fordul elő. A „maradás" mindig a közösségre vonatkozik, s csak azok képesek közösségben lenni az Atyával és az Ő Fiával, akik újjászülettek. A szőlőtő és a vesszői az egységet fejezik ki, a közös életet, melyben mindenki osztozik, s vesszők teljes függőségével egyetemben a szőlőtőtől, aminek a végeredménye a gyümölcstermés. Azt a viszonyt festi itt le, melynek a színtere ez a világ és az időtartama ez az élet. Itt és most kell dicsőítenünk az Atyát a sok gyümölcs megtermésével. Az üdvösségünk, a lényegi egységünk Krisztussal, Isten elé állásunk, a mennyei elhívásunk se nem kerülnek előtérbe, se meg nem kérdőjelezi azokat semmi, amiről itt van szó. Ezeket az igazságokat előráncigálva teremtették meg egyes igemagyarázók a saját problémáikat ezzel az igeszakasszal kapcsolatosan.

Szükséges pár szót szólni a helyről, amit a jelen szakaszunk elfoglal Urunk húsvéti beszédében. Az előző fejezetben láttuk, amint az apostolok összezavarodtak Mesterük távozásának kilátásától. Szolgálván a félelemmel teli, és szomorkodó szívüknek, biztosította őket arról, hogy ügye ebben a világban nem szenvedi meg az Ő távozását. Megígérte, hogy végül majd visszatér hozzájuk, addig is kijelenti Magát nekik, s Ő és az Atya bennük lakoznak majd. Most továbbá azt is megerősíti, hogy a kapcsolataik Vele és egymással nem fognak megszűnni. A külső köteléknek, mely egyesítette őket, el kellett szakadnia, a Pásztort megverik, s a juhok szétszóródnak (Zak13:7). Volt azonban egy mélyebb, bensőségesebb kötelék köztük és Közte, valamint egymás között, egy lelki kötelék, s amíg ez megmaradt növekvő gyümölcstermést eredményezett.

A kapcsolódás beszéd első két fő szakasz a között, melyekben Krisztus először vigasztalja, majd tanítja és figyelmezteti a tanítványait, a 14. fejezetet záró versekben található. Ott ezt mondta: „Nem sokat beszélek már veletek, mert jön a világ fejedelme: és én bennem nincsen semmije. De, hogy megtudja a világ, hogy szeretem az Atyát és úgy cselekszem, a mint az én Atyám parancsolta nékem". Ennek fényében a 15. fejezet ezt jelenti: Tegyen Atyám velem amit akar (most, mikor eljön a világ fejedelme, de csak mint eszköz az Ő kormányzói kezében). Ez csak azt fogja eredményezni, hogy kimutatja az Atya dicsőségét, mert ha a gabonamag elhal, akkor terem „sok gyümölcsöt" (Jn12:24). A gyümölcs volt a végcélja az Atya parancsolatának, és a Fiú engedelmességének. Az átmenet tehát természetes és logikus.

„Én vagyok az igazi szőlőtő" (Jn15:1). Az „igazi" szót megtaláljuk az Úr Jézus néhány további megjelölésében és elnevezésében is. Ő az „igazi világosság" (Jn1:9). Ő az „igazi kenyér" (Jn6:32). Ő „a szent helynek és amaz igazi sátornak szolgája" (Zsid8:2). Ennek a melléknévnek a használata az idézett igeversekben segít meghatározni a jelentését. Nem azzal ellentétben igazi, ami hamis, hanem Krisztus volt a tökéletes, lényegi, maradandó valóság, melyhez képest a többi világosság csak halvány visszaverődés, a melyhez képest a többi kenyér és sátor csak jelképek és előképek. Konkrétabban, Krisztus volt az igazi világosság szemben az előfutárával, Jánossal, aki csak „lámpa" (Jn5:35, Revised Version), vagy fényhordozó. Ő volt „az igazi sátor" szolgája azzal szemben, amit Mózes készített, s ami „a mennyei dolgok ábrázolata és árnyéka" volt csupán (Zsid8:5).

Az Ószövetség eme intézményesített jelképei mellett azonban vannak jelképek a természetben is. Mikor Urunk a „szőlőtő" eme képét használta, nem önkényesen választott a

tárgyak sokaságából, amit egy átlagos tanító tenne a témája szemléltetése végett. A szőlőtő, ahogyan meg van alkotva, alkalmas jelképe lehet az Istennek gyümölcsöt termő Krisztusnak és az Ő népének. „Kettős jelképpel van itt dolgunk, amiképpen a 'kenyér' is kettős jelkép: utal a mannára a pusztaságban, valamint utal a kenyérre általánosságban, mint az emberi élet legfontosabb fenntartójára. A szőlőtő maga valóban úgy alkottatott, hogy a lelki igazság földi képmása legyen, de létezik egy korábbi alkalmazása is, ami önmagában annak a tökéletes valóságnak az előképe, amit Urunk végül bemutat nekünk. Itt a zsoltárok és a prófétai könyvek igeverseire gondolunk, ahol Izrael a szőlőtő." (Waymarks in the Wilderness)

A Zsolt80:9-10-ben ezt olvassuk: „Égyiptomból szőlőt hozál ki, kiűzéd a pogányokat és azt elültetéd. Helyet egyengettél előtte, és gyökeret eresztett, és ellepé a földet." Aztán Ézsaiásnál pedig ezt: „Hadd énekelek kedvesemről, szerelmesemnek énekét az Ő szőlőjéről! Kedvesemnek szőlője van nagyon kövér hegyen; Felásta és megtisztítá kövektől, nemes vesszőt plántált belé, és közepére tornyot építtetett, sőt benne már sajtót is vágatott; és várta, hogy majd jó szőlőt terem, és az vadszőlőt termett!... A seregek Urának szőlője pedig Izráel háza, és Júda férfiai az Ő gyönyörűséges ültetése" (Ézs5:1-2, 7). Ezek az ószövetségi Ígék további fényt vetnek Krisztus ama kijelentésére, hogy Ő „az igazi szőlőtő". Izrael, mint előkép, csődöt mondott: „Pedig én úgy plántállak vala el téged, mint nemes szőlővesszőt, mindenestől hűséges magot: mimódon változtál hát nékem idegen szőlőtőnek fattyú hajtásává?" „Buja szőlőtő az Izráel, a mely termi az ő gyümölcseit. Gyümölcsének sokasága szerint sokasította meg oltárait, földének jósága szerint jó sok oszlopot állított fel." (Hós10:1) Ezzel a kudarccal, és az előkép megromlásával szemben mondja Krisztus: „Én vagyok az igazi szőlőtő" – az előkép, mely megfelel a mennyei Szőlőműves minden várakozásának. Ez a jelkép sok gondolatot sugall: a puszta említésük elegendő: a szőlőtő szépsége, gazdag termőképessége, függősége – támaszért kapaszkodik arra, és a körül, amire, és ami körül növekszik, szerteágazó vesszői, kedves gyümölcse, mustja, mely megvidámítja az Istent és az embereket (Bír9:13, Zsolt104:15) – mindezeket tökéletesen példázta Isten megtestesült Fia.

„És az én Atyám a szőlőműves." (Jn15:1) Az Ószövetségben az Atya úgy jelenik meg, mint a szőlőtő Tulajdonosa, itt azonban szőlőműves a neve, azaz Aki megműveli, Aki gondolkodik róla. Ez a jelkép a Krisztus és a népe iránti szeretetéről beszél: Krisztus, Aki szolgai formát öltött, s a függőség helyére lépett. Milyen féltőn ügyelt Rá, Aki „felnőtt, mint egy vesszőszál Ő előtte, és mint gyökér a száraz földből" (Ézs53:1)! Születése előtt az Atya nem engedte Józsefnek, hogy elküldje a feleségét (Mt1:18.20). Nem sokkal a születése után az Atya megparancsolta Józsefnek, hogy menjenek Egyiptomba, mert Heródes halálra fogja kerestetni a gyermeket, hogy megölhesse (Mt2:13). Micsoda bizonyítékai ezek a szőlőművesnek az igazi szőlőtőre irányuló gondoskodásáról!

„És az én Atyám a szőlőműves." Az Atya ugyanazzal a szerető gondoskodással bánik a szőlőtő „vesszőivel" is. Három alapvető gondolat rejlik ebben. Védő gondoskodása: szemét rajta tartja, és kezével ápolja a leggyengébb indát, és a leglágyabb csírát. Ezután jön a figyelmessége: semmi sem kerüli el az Ő szemét. Pont ahogyan a kertész is napi rendszerességgel figyeli meg minden egyes szőlővessző állapotát, s öntözi és metszi azt, amiképpen a szükség megkívánja, úgy foglalkozik az isteni szőlőműves is állandóan azok szükségleteivel és jólétével, akik Krisztushoz csatlakoztak. De szó van itt a hűségéről: egyetlen vesszőt sem enged üresen növekedni. Nem sajnálja sem a permetet, sem a metszőkését. Ha egy vessző gyümölcstelen, ellátja, ha terem gyümölcsöt, megtisztítja, hogy még többet teremhessen.

„És az én Atyám a szőlőműves." Ez nagyon áldott dolog. Nem bízza másokra a gondoskodás feladatát a szőlőtőről és a vesszőiről, s ezzel biztosítja a legkiterjedtebb, leglágyabb, és leghűségesebb gondoskodást róluk. De jóllehet ennek a versnek a hangvétele vigasztaló és bátorító, van annak egy mélyen szántó árnyalata is, amint azt épp az imént megmutattuk.

„Minden szőlővesszőt, a mely én bennem gyümölcsöt nem terem, lemetsz.” (Jn15:2) Ehhez folyamodtak az arminiánusok nézetük védelme érdekében, mely szerint lehetséges, hogy az igazi keresztyén elvesszen. Azzal érvelnek, hogy a „lemetsz” az örök pusztulást jelenti. Ez azonban egyértelmű tévedés, mert ez a magyarázat éles ellentétben áll az olyan világos é pozitív kijelentésekkel, mint amilyeneket a Jn4:14-ben, a Jn10:28-ban, a Jn18:9-ben, a Rm5:9-10-ben, a Rm8:35-29-ben találunk. Hadd ismételjük meg, amit a nyitó bekezdésben mondtunk: Krisztus itt nem kevert hallgatósághoz szólt, melyben mind valódi hívők, mind pusztán vallásoskodók voltak. S nem is a tizenkettőhöz szólt – Júdás már elment! Ha Júdás jelen lett volna, mikor Krisztus ezeket mondta, akkor lenne okunk azt feltételezni, hogy rá gondolt. De amit itt az Úr mondott, az csak a tizenegynek, azaz csak hívőknek szólt! Jelentőségének ez az elsődleges kulcsa.

Egy üzenet tényleges jelentését nagyon gyakran azon át értjük meg, hogy megfigyeljük, kiknek szól. Látványos példáját látjuk ennek a Lukács 15-ben, ahol pont az ellenkezője az eset az itteninek. Ott az Úr az elveszett juhról, és az elveszett, de megtalált pénzérméről, és a tékozló fiú hazatéréséről szól. Sokan azt hitték, hogy az Úr (a példázatban) a visszacsúszott hívő helyreállításáról beszél. Az Úr azonban nem a tanítványaihoz intézte a szavait, és nem őket figyelmeztette az Istennel való közösségből történő kiesés veszélyére. Ehelyett az ellenségeihez beszélt (Lk15:2), akik azért kritizálták, mert bűnösöket fogadott Magához. Ezért az ezután következőkben a bűnös üdvözülésének útját írja le, először az isteni, majd az emberi oldalról. Itt azonban más a helyzet. Az Úr nem a vallásoskodókhoz szólt, s nem arra figyelmeztette őket, hogy Isten megköveteli az igazságot a bensőben, hanem igazi hívőkhöz beszél, tanítván, intvén, figyelmeztetvén őket.

„Minden szőlővesszőt, a mely én bennem gyümölcsöt nem terem, lemetsz.” Sok kálvinista átesett a ló túlsó oldalára, a másik irányban tévedve. Nagyon félek attól, hogy fő céljuk inkább teológiai ellenfeleik érveinek legyőzése volt, mintsem ennek a versnek a gondos tanulmányozása a szövegkörnyezet fényében. Ők azt állították, hogy Krisztus egyáltalán nem valódi hívőről beszél. Ragaszkodnak ahhoz, hogy a „gyümölcsöt nem terem” azt írja le, aki a „látható egyház” tagja, de nincs élő közösségben Krisztussal. Én azonban egészen biztos vagyok abban, hogy ez is tévedés. Tény: mi annyira mindent a saját üdvösségünkre szoktunk összpontosítani, hogy keveset foglalkozunk Isten dicsőségével a megváltottakban. Ezért van mindannyiunkban egy siralmas hajlam arra, hogy a Szentírásban (ami meg van írva: hasznos „a feddésre, a megjobbításra”, valamint „az igazságban való nevelésre”) található legtöbb félreérthetetlen feddést és figyelmeztetést a meg nem váltottakra vonatkoztassuk, elveszítvén ezzel ránk gyakorolt üdvös hatásukat.

Urunk szavai nem hagynak nekünk választási lehetőséget a jelen igeszakasz alkalmazását illetően – sem egészében, sem részleteiben, – nem számít, milyen következtetésekre jutunk. Biztosan senki sem tagadja, hogy a hívőkhöz szól, mikor ezt mondja: „ti vagytok a szőlővesszők” (Jn15:5). Nagyszerű tehát: figyeljük meg, hogy Krisztus ugyanezt a kifejezést használja itt ebben a vizsgált Ígében is a Jn15:2-ben: „minden szőlővesszőt, a mely én bennem gyümölcsöt nem terem”. S azért tette hozzá: „minden szőlővesszőt, a mely én bennem gyümölcsöt nem terem”, hogy kétszeresen is világossá tegye, kire céloz. Nos ha létezik egy kifejezésforma, mely változatlan és kivételek nélküli használatával az összes többinél erőteljesebben és konkrétabban utal a hívőre, akkor ez az: „bennem”, „Benne”, Krisztusban”. Ezek a kifejezések sohasem használatosak lazán, soha másra nem vonatkoznak, mint Isten gyermekeire: „Azért ha valaki Krisztusban van, új teremtés az; a régiek elmúltak, ímé, újjá lett minden.” (2Kor5:17)

„Minden szőlővesszőt, a mely én bennem gyümölcsöt nem terem, lemetsz.” Ha tehát itt a valódi hívőről van szó, s a „lemetszés” nem vonatkozik a pusztulásra, akkor mi Urunk szavainak jelentése? Először is figyeljük meg az első ige idejét. „Minden szőlővesszőt, a mely én bennem gyümölcsöt nem terem, lemetsz” a szó szerinti fordítás. Nem olyan vesszőről

beszél itt az Úr, mely soha nem termett gyümölcsöt, hanem amelyik többé már „gyümölcsöt nem terem”. Három dolog van, ami a természetes szőlőtövet gyümölcstelenné teszik: a levelesedés, a betegség (üszkösödés), vagy az idős kor, mikor elszárad és elhal. Ugyanez az igazság a lelki vonatkozásban is. A 2Pt1:8-ban ezt olvassuk: „Mert ha ezek megvannak és gyarapodnak bennetek, nem tesznek titeket hivalkodókká, sem gyümölcstelenekké a mi Urunk Jézus Krisztus megismerésére nézve.” Ebből elkerülhetetlen a következtetés, hogy ha az „ezek” (amiket a 2Pt1:5-7 sorol fel) nem gyarapodnak bennünk, akkor csak „hivalkodókká és gyümölcstelenekké” leszünk – v. ö. Tit3:14. Ebben az esetben nem növesztünk mást, csak leveleket – a test cselekedeteit. Kimondhatatlanul komoly dolog ez: az, akit ily hatalmas áron váltottak meg, és ily csodálatos kegyelem által üdvözült, ebben a világban mégis képes üres és haszontalan állapotba kerülni, amivel nem dicsőíti az Istent.

„Lemetsz.” Ki? „A szőlőműves”, az Atya. Ez a döntő bizonyítéka annak, hogy itt nem az újjá nem született bűnösről van szó. „Mert *az Atya* nem ítél senkit, hanem az ítéletet egészen a Fiúnak adta” (Jn5:22) Krisztus az, Aki majd ezt mondja: „Távozzatok tőlem!” (Mt25:41). Krisztus fog ülni a nagy fehér trónon, hogy megítélje a bűnösöket (Jel20). Nem lehet tehát itt a puszta vallásoskodóról szó – aki ítéletre vitetik. S szükségtelen nehézséget támasztott a görög „airo” igének a „felemelni” szóval történő fordítása az Amplified Version-ban, például „Felemelték szavukat” (Lk17:13, valamint a Csel 4:24). „Jézus pedig felemelé szemeit az égre” (Jn11:41). „Felemelé kezét az égre” (Jel10:5). Eme igehelyek egyikén sem lehet az igét „vitetik”-nek fordítani. Én tehát megelégszem azzal, hogy pontosabb és „a hit analógiájával” jobban összhangban levő lesz ezt a verset így fordítani: „Minden szőlővesszőt, a mely én bennem gyümölcsöt nem terem, *felemel*” – hogy ne a földön heverjen. Vessük ezt össze a Dániel 7:4-gyel: „Nézém, míg szárnyai kitépettek, és felemelteték a földről, és mint valami ember, lábra állíttaték és emberi szív adaték néki.”[81]

„Mindazt pedig, a mely gyümölcsöt terem, megtisztítja, hogy több gyümölcsöt teremjen.” (Jn15:2) A „mindazt *én bennem*”, noha nagyon jó lenne így érteni, nincs kifejezve a görögben. Szó szerint így hangzik ez a rész: „Mindenkit, aki gyümölcsöt terem”, azaz mindenkit az előző versben említett osztályba sorolható emberek közül. Mennyire megerősíti ez azt a következtetést, hogy ha az egyik esetben a hívőkről van szó, akkor a másikban is így kell lennie! A szőlőműves gondoskodásáról és módszeréről olvasunk ezekben a szavakban: „megtisztítja”. Az emberek többsége úgy képzeli, hogy a „megtisztítás” itt egyenlő a „metszéssel”, s úgy tekintenek erre az igeszakaszra, mint szenvedésre, büntetésre, és fájdalmas fegyelmezésre. A „megtisztítás” szó azonban nem „metszést” jelent, hanem „tisztogatást”, mint a rögtön utána következő versben. Egyesek megütközhetnek azon, hogy ez a beszéd nem igazán helyénvaló a szőlőtővel és a vesszőivel kapcsolatosan. Nem így lenne azonban, ha ismernék a palesztinai szőlőskerteket. Ez utalás a rovarok, a moha és más egyéb élősködők lemosására, melyek a növényt fertőzik. A „víz” pedig, amit a szőlőműves használ a vesszők tisztogatására, az Ige, amiképpen a Jn15:3-ban olvashatjuk. A gondolat tehát az, hogy az Ige által távolítja el azt, ami akadályozza az élet és a kövérség áramlását a szőlőtőtől a vesszők felé. Értsük meg világosan, hogy a hívő eme „megtisztítása” nem az ő alkalmassá tételét jelenti a menny számára (az abban a pillanatban megtörtént egyszer, s mindenkorra, mikor a hit az Úr Jézus Krisztus engesztelő áldozatára kezdett alapozni), hanem azt a célt szolgálja, hogy több gyümölcsöt teremjünk, míg ebben a világban vagyunk.

„Mindazt pedig, a mely gyümölcsöt terem, megtisztítja, hogy több gyümölcsöt teremjen.” „Ez az Atya ama cselekedete, mellyel a hívőt teljesebben az ’élő és ható’ Ige hatása alá vonja. Az Ige az, ami által a hívő újjászületik azzal az új születéssel, amihez nem tapad tisztátalanság (1Pt1:23). Miközben azonban a második születés ’tiszta’, s az illető előző állapotához képest ’megtisztult’, azonban mindig is ki van téve a beszennyeződésnek,

[81] Az angol fordításban a „lemetsz” ige helyett az „levesz, leválaszt, elvisz” szerepel, így érthetőbb, hogyan kapcsolja össze az ítéletre vitetéssel – *a ford*.

következésképpen szüksége van 'megtisztításra'. S ahogyan a Lélek energiájával az Íge a hatékony a teljes megtisztításban, úgy az útközben bekövetkező beszennyeződés, valamint a szőlőműves által a még több gyümölcs megtermése érdekében elvégzett tisztogatás vonatkozásában a megtisztítást is mindig az Íge működésére kell visszavezetni (Zsolt119:2, 2Kor7:1). Bármilyen egyéb eszközt használunk, mert sok van belőlük, az csak alárendeltje lehet az 'igazság' cselekvésének, illetve helyet kell adnia az Íge tisztító folyamatának. Így mikor a szenvedés kerül előtérbe a folyamat részeként, arra csak mint a léleknek az Íge iránti alávettetése és engedelmessége kialakításának szükséges eszközére szabad tekinteni. Ezért mondja a zsoltáros: 'Minekelőtte megaláztattam, tévelyegtem vala; most pedig vigyázok a te szódra… Jó nékem, hogy megaláztál, azért, hogy megtanuljam a te rendeléseidet' (Zsolt119:67, 71). Úgy vélem, ezzel világossá válik: minden eszközt, amit az isteni bölcsesség felhasznál az Ígének való tényleges alávettetés kialakítása érdekében, a 'tisztogatás' ama folyamatához tartozónak kell tekintenünk, mely a még több gyümölcs megtermése végett történik.

Érdekes lenne tovább folytatni a megtisztításunkkal, de a fennálló korlátaink ezt nem teszik lehetővé. Talán annyit megjegyezhetünk, hogy sokat tanulhatunk erről a dologról azokból az igehelyekből, melyeket minden további megjegyzés nélkül idézünk. Itt van egy, mely szerető feddése minden türelmetlenségnek a szőlőműves keze alatt: 'most kissé, ha meg kell lenni, szomorkodtok különféle kísértések között' (1Pt1:6). Aztán a Jakab levél is örömre szólít fel az Atya hűséges tisztogatása közben: 'Teljes örömnek tartsátok, atyámfiai, mikor különféle kísértésekbe estek, tudván, hogy a ti hiteteknek megpróbáltatása kitartást szerez. A kitartásban pedig tökéletes cselekedet legyen, hogy tökéletesek és épek legyetek minden fogyatkozás nélkül' (Jak1:2-4). Azután vegyük a keresztyén örvendezés Ígéit, melyek az Istennel való közösségünket jelentik ki gyümölcstermés és a tisztogatás egész folyamata során: 'Nemcsak pedig, hanem dicsekedünk a háborúságokban is, tudván, hogy a háborúság békességes tűrést nemz, a békességes tűrés pedig próbatételt, a próbatétel pedig reménységet,a reménység pedig nem szégyenít meg; mert az Istennek szerelme kitöltetett a mi szívünkbe a Szent Lélek által, ki adatott nékünk' (Rm5:3-5). Ó, bárcsak megtanulnánk az Atya rajtunk és bennünk végzett munkájával kapcsolatos eme kijelentésekből, hogy csendesen és örömmel tűrjük azt, s helyesen értelmezzük, ami velünk történik, csak arra vágyva, hogy akaratának jótetszése teljes mértékben megvalósuljon bennünk, mert általa leszünk gyümölcsözők minden jó cselekedetben." (Mr. C. Campbell)

„Ti már tiszták vagytok ama beszéd által, a melyet szóltam néktek." (Jn15:3) Az előző vers megtisztítása, vagy tisztogatása a hívő állapotára vonatkozik, az itt leírt tisztaság viszont az Isten előtti helyzetére vonatkozik. Az egyik progresszív, a másik abszolút. A két dolog egészen végig gondosan meg van különböztetve. Megtisztítottuk lelkeinket az igazságnak engedelmeskedve a Lélek által (1Pt1:22), de meg kell tisztogatnunk magunkat, amiképpen Krisztus is tiszta (1Jn3:3). „Megmosattunk" (1Kor6:11), mégis, állandóan szükséges, hogy Aki először kimosott minket a bűneinkből, most naponta mossa meg a lábainkat (Jn13:10). Az Úr, miután beszélt az állandóan folyamatban levő tisztogatásról, kegyelmesen megállt itt, és biztosította a tanítványait, hogy ők már tiszták. Figyeljük meg, hogy tesz egy kivételt: „ti": az előző versekben említett szőlővesszők. Ha az Úr két teljesen különálló osztályra gondolt volna a Jn15:2-ben (amit a legjobb igemagyarázók közül majdnem mindenki tagad), nevezetesen formális vallásoskodókat az igevers első részében, majd valódi hívőket a másodikban, akkor szükségszerűen kellett volna korlátoznia itt a kijelentését. Ez még perdöntőbb, ha összevetjük a Jn13:10-ben szereplő szavaival: „ti is tiszták vagytok, de nem mindnyájan"! Az olvasó tanulmányozza a Jn13:10-hez fűzött megjegyzéseinket, ahol megleli ennek a tisztaságnak a bővebb tárgyalását.

„Maradjatok én bennem" (Jn15:4). Ennek a jelentését nem érthetjük meg mindaddig, amíg a hit szilárdan meg nem ragadta az előző verset: „Ti már tiszták vagytok". „Testvéreim a

Krisztusban, micsoda bizonyság ez! Ő, Aki azt mondja, amit ismer, és arról tesz bizonyságot, amit látott, 'tisztáknak' jelent ki minket. Igen, és így ugyanabban a pillanatban tesz bizonyságot, mint amelyben kijelenti, hogy szükségünk van a lábmosásra; ugyanazzal a lélegzettel, mellyel kimondja, hogy szükségünk van a tisztogatásra, hogy még több gyümölcsöt teremjünk. Ezzel tehát arról biztosít bennünket, hogy a beszennyeződés, ami a vándorutunkon tapad ránk, valamint a tisztátalanság, amit vesszőkként szedünk össze, semmiképpen, a legcsekélyebb mértékben sem befolyásolja azt az abszolút folttalan tisztaságot, ami a miénk Őbenne.

„Minden Ége-tanulmányozásnál ennek kell a kiindulópontnak lenni: a Krisztussal való tényleges egységünk, valamint a Benne az Ő Ígéje által meglevő tisztaságunk elismerésének. Megfigyelhető, hogy addig 'nem tudja megmosni a lábainkat', amíg meg nem tudjuk, hogy 'már tiszták vagyunk', s mi nem vagyunk képesek többet tanulni Róla, ami a gyümölcsteréshez szükséges, míg először nem iszunk az Ígéből. 'Ti már tiszták vagytok.' Csak akkor vagyunk képesek befogadni a további tanításait, ha jól megtanultuk az Ő szeretetének első leckéjét és szilárdan tarjuk magunkat ahhoz – a teljességünkhöz Őbenne." (Mr. C. Campbell)

„Ti már tiszták vagytok", Te mondtad ezt, Uram!
Lappang még bármiféle gyanakvás?
A Te Ígéd valóban igaz
S a Te munkád befejezett.[82]

„Maradjatok én bennem." Krisztusban „lenni", és Benne „megmaradni" két különböző dolog, amiket nem szabad összekeverni. Valakinek először „Benne kell lennie" mielőtt „megmaradhatna" benne. Az előbbi az Isten teremtő ereje által foganatosított egységre utal, ami sem meg nem szüntethető, sem fel nem függeszthető. A hívők soha nincsenek arra buzdítva, hogy „legyenek Krisztusban" – ők már Benne vannak az új teremtés által (2Kor5:17, Ef2:10). A keresztyének azonban gyakran vannak arra buzdítva, hogy „maradjanak meg Krisztusban", mert ez a kiváltság és megtapasztalás megszakadhat. „A 'maradni', 'folytatni', 'lakozni', 'megmaradni Krisztusban – mindezekkel a kifejezésekkel fordítják ezt az egyetlen szót – mindig az Istennel Krisztusban fennálló közösség fenntartására utal. A 'maradni' szó éberségre szólít fel minket, nehogy a Krisztussal való egységünk tapasztalati megvalósítása valaha is megszakadjon. Megmaradni Benne tehát annyi, mint tudatos közösséget tartani fenn Vele." (Mr. C. Campbell) Megmaradni Krisztusban annyi, mint a szívünket folytonosan Vele elfoglalni – a napi aktív hit Őbenne, ami úgymond fenntartja a szőlővesszők függését a szőlőtőtől, s a szőlőtő életének és zsírjának keringését a vesszőkben. Az itt szereplő gondolat párhuzamos a Jn6:56-tal: „A ki eszi az én testemet és iszsza az én véremet, az én bennem lakozik (*marad*) és én is abban." Ez nem más, mint újabb módja a megfeszített élő Megváltóba vetett hit folytonos gyakorlásának, valamint az élet, és a létfenntartás származtatása Belőle. A Belé vetett hit kezdeti aktusát írja le az Ége a „Hozzá jönni" kifejezéssel („a ki hozzám jő, semmiképen meg nem éhezik, és a ki hisz bennem, meg nem szomjúhozik soha", Jn6:35), így tehát a hit folytonos tevékenységét jelenti a „Benne megmaradni" kifejezés.

„Maradjatok én bennem és én is ti bennetek." (Jn15:4) A két dolog meglehetősen eltérő, bár szoros kapcsolatban állnak. Pont amiképpen egy dolog „Krisztusban lenni", s más dolog „Krisztusban maradni", úgy áll fönn tényleges különbség az Ő bennünk levősége és az Ő bennünk maradása között. Az egyik az Ő kegyelmének dolga, a másik a mi felelősségünk. Ahogyan a mi Benne maradásunk jelenti a Vele való egységünk boldog, tudatos közösségét

[82] Az eredetiben verses – *a ford*.

annak felismerésében, hogy mi is Ő valójában a mi számunkra, úgy jelenti az Ő bennünk maradása az Ő jelenlétének boldog, tudatos felismerését, az Ő jóságáról, kegyelméről és hatalmáról való meggyőződést – Őt Magát, mint a lelkünk menedékét mindenben.

„Miképen a szőlővessző nem teremhet gyümölcsöt magától, hanemha a szőlőtőkén marad; akképen ti sem, hanemha én bennem maradtok." (Jn15:4) „Így erősíti meg Urunk a közösség fenntartásának szükségességét. Ő nemcsak minden gyümölcs forrása, hanem erejét is kifejti, amíg személyesen meg nem értjük, mi Ő a mi számunkra és bennünk. S ez, ha megértjük, elvezet minket önmagunk és szolgálatunk helyes megítéléséhez. Testvéreink szemében, valamint az önértékelésünk alapján fenntarthatjuk az istenfélő kinézetet, mint gyümölcstermő szőlővesszők. De bármi is legyen önértékelésünk, és mások ítélete, amíg a kinézet nem a 'legbelső szövetségből és közösségből' fakad, az igazi Szőlőtő soha nem ismeri azt el a saját gyümölcsének.

Sőt, mindez az Ő áldása által *megláttathatja* velünk a tökéletlen, vagy gyér gyümölcstermésünk *okát*. Keresztyének ezrei panaszkodnak a terméketlenségről, de elmulasztják visszavezetni azt a terméketlenséget az igazi forrásáig – a Krisztussal való közösségük véznaságáig. Következésképpen, a termékenységet az önmagukban gyakorta helyes tevékenységekben keresik, melyek azonban, amíg Őt nem ismerik el, soha nem hozhatnak semmiféle gyümölcsöt. Efféle állapotban inkább azt kellene kiáltaniuk: 'A mi soványságunk! A mi soványságunk!', s tudniuk kellene, hogy ez a soványság csak azzal a Krisztusban maradással, valamint az Ő bennük maradásával gyógyítható, ami 'zsírral és kövérséggel tölti meg a lelket'. 'Plánták ők az Úrnak házában (egy ószövetségi formája a „Benne maradásnak"); a mi Istenünknek tornáczaiban virágzanak. Még a vén korban is gyümölcsöznek; kövérek és zöldellők lesznek' (Zsolt92:14-15). Jogosan mondhatjuk tehát: ügyelj a közösségre, s a gyümölcs megterem." (Mr. C. Campbell)

„Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők: A ki én bennem marad, én pedig ő benne, az terem sok gyümölcsöt: mert nálam nélkül semmit sem cselekedhettek." (Jn15:5) Nagyon áldott dolog, hogy ez pontosan itt olvasható. Ez a meggyőződés Ígéje. Amikor szemléljük Izraelnek, mint Isten régi szőlőtövének bukását, valamint a saját elhatározásainkat és próbálkozásainkat, elbátortalanodunk és elcsüggedünk. Ennek megy elébe a bejelentés: „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők". Ez nem a te elégségességed kérdése, sőt, fogadd el elégtelenségedet egyszer, s mindenkorra lerendezettnek. Mert „a ki én bennem marad, én pedig ő benne, az terem sok gyümölcsöt". „Egyetlen jelkép sem volna képes jobban kifejezni a hívő teljes függőségét Krisztustól bármiféle gyümölcstermés vonatkozásában, mint ez. A vessző önmagában nem képes gyümölcsöt érlelni, csak ha a szőlőtövön marad. Önmagában nincsenek forrásai, csak a szőlőtővel való egység látja el élettel. Pontosan ez a hívő helyzete is: 'Krisztus bennem él'. A vessző hordozza a fürtöket, de nem az hozza azokat létre. Azt hordozza, amit a szőlőtő terem, s ennek eredményét fejezi ki az ekképpen: 'Nekem az élet Krisztus'. Fontos, hogy ebben a vonatkozásban, ahogyan az Isten előtti igazságos mivolt esetében is, teljesen le kell győznünk az ént, annak minden hiábavaló erőfeszítésével, és próbálkozásával egyetemben. S itt jön el hozzánk a Másik kimeríthetetlen erőforrásainak bizonyossága." („Waymarks in the Wilderness")

„Mert nálam nélkül (vagy inkább: Tőlem elvágva) semmit sem cselekedhettek." (Jn15:5) Ez világosan nem a Krisztus és a hívő között fennálló életközösségre utal, ami sem a saját akaratunkból, sem Isten akaratából nem szakad meg soha az egész örökkévalóságban (Rm8:38-39), hanem annak a közösségnek és a Tőle való függőségnek a megszakadására, amit a közvetlen szövegkörnyezet említ. Ez a mélyenszántó Íge annak megerősítése végett szerepel itt, hogy szükséges az előző versben, valamint a jelen igevers elején mondottakhoz tartanunk magunkat.

„Tőlem elvágva semmit sem cselekedhettek." Sokan vannak, akik általánosságban hisznek ebben, de elmulasztják alkalmazni a részletekre. Tudják, hogy nem képesek megtenni

a fontos dolgokat Krisztus segítsége nélkül, de mennyi apróságot próbálnak megtenni a saját erejükből! Nem csoda, ha oly sokszor csődöt mondanak. „Mert nálam nélkül semmit sem cselekedhettek.” „Semmit, ami lelkileg jó, sőt semmit sem, legyen az csekélység, vagy nagy dolog, könnyű, vagy nehéz, el nem végezhettek. Nem tudtok kigondolni egyetlen jó gondolatot sem, kimondani egyetlen jó szót sem, megtenni egyetlen jó cselekedetet sem. Sem elkezdeni nem tudtok, sem tökéletesen befejezni, ha már elkezdtétek.” (Dr. John Gill) De figyeljük meg, az Úr azt nem mondta: „Nálatok nélkül semmit sem cselekedhetek.” A választottak összegyűjtése, és egyházának felépítése során igénybe vesz emberi közreműködést, de nem szükségszerűségből, hanem tetszése szerint: Ő „megtehet” bármit nélkülük is pont úgy, ahogyan velük együtt megteszi.

„Nálam nélkül semmit sem cselekedhettek.” Nagyon nagy szükségünk van erre a figyelmeztetésre. Nemcsak bármely ismert bűn elnézése fogja megszakítani a Vele való közösséget, de az is, ha Rajta kívül bármi másra összpontosítunk. A Sátán nagyon ravasz. Ha képes minket elfoglalni önmagunkkal, a gyümölcstermésünkkel, vagy a gyümölcsünkkel, máris elérte célját. A hit a tárgyától elválasztva semmi, s többé már nem működik, mikor önmagával kezd el foglalkozni. A szeretet is csak akkor működik, mikor a szeretett személlyel foglalja el magát. „Katasztrofális csalódás rejlik abban a dologban, mikor a Krisztusért tett tanúbizonyság ürügyén a saját tapasztalataik elmondásával az emberek abba a kísértésbe esnek, hogy a saját eredményeiket mutogassák: szeretetüket, örömüket és békességüket, buzgóságukat a szolgálatban, győzelmüket a konfliktusban. S a Sátánnak nincs hatékonyabb módszere egy lélek elszakítására Krisztustól, s az Isten dicsőségére történő gyümölcstermés megakadályozására, mint mikor ráveszi a keresztyéneket, hogy a saját gyümölcseikből lakmározzanak ahelyett, hogy ennék az Emberfia testét és innák az Ő vérét. Akkor hát ne tegyünk bizonyságot Krisztusról? Dehogynem, de szóljon az a bizonyságtétel Krisztusról, s ne önmagunkról.” (Waymarks in the Wilderness)

„Ha valaki nem marad én bennem, kivettetik, mint a szőlővessző, és megszárad; és egybe gyűjtik ezeket és a tűzre vetik, és megégnek.” (Jn15:6) Még egy vers, melyet szintén nagyon sokszor félreértettek, s valóban meglepő azt meglátni, hány képzett igemagyarázó értette teljességgel félre a jelentését. A kálvinista magyarázók szinte kivétel nélkül azt feltételezték, hogy Krisztus itt az emberek másik osztályára céloz, mint a megelőző három igeversben. Felhívják a figyelmet, hogy Krisztus nem azt mondta: „Ha egy szőlővessző nem marad én bennem, kivettetik”, hanem azt, hogy „Ha egy ember nem marad én bennem, kivettetik”. Valójában azonban ez megbocsáthatatlan azok esetében, akik bármennyire is képesek a görög eredetit olvasni. Az „ember” szó egyáltalában nem szerepel az eredetiben! A szó szerinti fordítás ez: „Ha valaki nem marad én bennem, kivettetik” (Bagster’s Interlinear). Krisztus szavainak egyszerű és nyilvánvaló jelentése ez: Ha bármelyik a szőlővesszők, azaz a hívők közül továbbra is Rajtam kívül folytatja, „kivettetik”. Senkiről nem mondható el, aki soha nem „jött” Krisztushoz, hogy nem marad meg Benne. Ezt még világosabbá teszi a jelen igeversben szereplő korlátozás: „kivettetik, mint a szőlővessző”. Emlékezzünk arra, hogy az Úr által itt használt központi jelkép a jelen világban való vándorlásunkra, és az Atya dicsőségére történő gyümölcstermésünkre vonatkozik. A „kivettetést” a szőlőműves végzi, s nyilvánvalóan a hívő megfosztásáról van itt szó azoktól az ajándékoktól és lehetőségektől, amelyeket elmulasztott továbbfejleszteni. Hasonlít ez a „megízetlenült” sóhoz (Mt5:13), s párhuzamos a Lk8:18-cal: „mert a kinek van, annak adatik; és a kinek nincs, még a mijét gondolja is hogy van, elvétetik tőle.” Egyben hasonlít a 2Jn8-ban szereplő intéshez: „Vigyázzatok magatokra, hogy el ne veszítsük, a mit munkáltunk, hanem teljes jutalmat nyerjünk.”

De mit jelent az „és egybe gyűjtik ezeket és a tűzre vetik, és megégnek”? Először is figyeljük meg a többes számú névmásokat. Nem „egybe gyűjtik őt és a tűzre vetik, és megég”, ami a legbiztosabban megtörténne ha egy hitetlenről, egy vallásoskodóról lenne szó.

A számváltás itt nagyon látványos és ismét csak a Szentírás pontosságát bizonyítja a legapróbb részletek tekintetében is. „Ha valaki nem marad én bennem, kivettetik, mint a szőlővessző, és megszárad; és egybe gyűjtik ezeket és a tűzre vetik, és megégnek.” Az „ezeket” arra vonatkozik, ami a kivetettől, „mint szőlővesszőtől” származik. De mik azok, amik tőle származnak – mi más, mint a holt cselekedetek: „fa, széna, pozdorja”! S mi lesz ezekből a „holt cselekedetekből”, azt az 1Kor3:15 mondja el nekünk: „Ha valakinek a munkája megég (ugyanezt a szót használja aJn15:6) , kárt vall. Ő maga azonban megmenekül, de úgy, mintha tűzön keresztül”. Lót ideillő példa: ő kívül volt az Úrral való közösségen, megszűnt az Ő dicsőségére gyümölcsözni, s halott cselekedetei megégtek Szodomában, ő maga azonban mégis megmenekült!

Még egy apróságot kell megemlíteni. Az eredetiben nem „emberek gyűjtik ezeket egybe”, hanem „ők gyűjtik ezeket egybe”.[83] Erre a Mt13:41-42 vet világosságot: „Az embernek Fia elküldi az ő angyalait, és az ő országából összegyűjtik a botránkozásokat mind, és azokat is, a kik gonoszságot cselekesznek, és bevetik őket a tüzes kemenczébe: ott lészen sírás és fogcsikorgatás”. A Jn15:6 fényében eme cselekedetek közül az első Krisztus ítélőszéke előtt fog lezajlani (2Kor5:10), míg a másik akkor, mikor majd visszatér a Földre.

Ez tehát minden keresztyén számára a legkomolyabb figyelmeztetés, és a lélek mélyébe hatoló kilátás. Vagy gyümölcsöt terem te életed, és az én életem az Atya dicsőségére, a Krisztussal való folytonos közösség eredményeképpen, vagy a Vele való bensőséges kapcsolat elhanyagolása miatt abba a közvetlen veszélybe kerülünk, hogy félretétetünk, mint az Ő bizonyságtevői a Földön, s akkor csak azt teremjük meg, amit a tűz felemészt majd az utolsó napon. Bárcsak vésné a Szentlélek az Úr Jézus eme szavait mindannyiunk lelkiismeretébe, és szívébe!

Az alábbi kérdések tanulmányozása felkészít a következő fejezetre:

1. Milyen kapcsolat áll fenn a 7. vers, és a szövegkörnyezet között?
2. Miképpen kell korlátozni a 7. versben a „kérjetek, a mit csak akartok” szavakat?
3. Mit jelen a „legyetek nékem tanítványaim” a 8. versben?
4. Mi a kapcsolat a 9-12. versek és a gyümölcstermés témája között?
5. Mi alkotta Krisztus „örömét”? (11. vers)
6. Mire utal a „barátok” a 13-15. versekben?
7. Miért említi meg Krisztus a kiválasztást a 16. versben?

[83] Az egyes angol változatokban valóban szerepel az „emberek” szó, a Károli-fordításban nem. – *a ford*.

52. fejezet: Krisztus az igazi szőlőtő (befejezés), Jn15:7-16

Az alábbiakban lássuk az igeszakasz összegzését:

1. Közösség és ima, 7. vers.
2. Az Atyát dicsőíti a sok gyümölcs, 8. vers.
3. A gyümölcs megtalálható a szeretetben, 9-10. versek.
4. A gyümölcs megtalálható az örömben, 11. vers.
5. A gyümölcs megtalálható a békességben, 12. vers.
6. Krisztus szeretetének bizonyítékai, 13-15. versek.
7. Krisztus választásának célja, 16. vers.

Az, hogy János 15 eme második szakaszának ugyanaz a témája, mint amit a nyitó szakaszban láttunk, kiderül a 8. és 16. versekből: mindkettőben megtaláljuk a „gyümölcs" szót, és amint majd látni fogjuk, mindaz, ami e két vers között van, szorosan kapcsolódik mindkettőhöz. Mielőtt azonban elkezdenénk a jelen igeszakasz tanulmányozását, foglaljuk össze, mit láttunk az előzőben.

A szőlőtő és a szőlővesszők, ellentétben a „testtel" és annak fejével, nem a megbonthatatlan életközösséget mutatják be Krisztus és népe között – bár ezt nyilvánvalóan előfeltételezik. Ehelyett arról a kapcsolatról beszélnek, mely Közötte és közöttük áll fenn, míg ők a Földön vannak, s ez a kapcsolat megszakadhat. A fő dolog a gyümölcstermés és a termékenység feltételei. Három feltételt már láttunk. Először is, ahhoz, hogy a szőlőtőn termő vesszője lehessen valaki, Krisztusban kell lennie. Másodszor, ahhoz, hogy a szőlőtőn termő vesszője lehessen valaki, az Atyának meg kell tisztítania őt az Íge tisztogató tevékenységével. Harmadszor, ahhoz, hogy a szőlőtőn termő vesszője lehessen valaki, meg kell maradnia Krisztusban. Az első kettő kizárólag Isten kegyelmén múlik. A harmadik azonban a keresztyén felelőssége, s ez az, amit a János 15 végig kiemel.

Amint megmutattuk az utolsó fejezetünk bevezetőjében, a nagy különbség a János 14 és 15 között az, hogy az előzőben Isten kegyelmét láttuk feltárulni, míg az utóbbiban a keresztyén felelősség van kihangsúlyozva. További bizonyítékát fogjuk ennek találni két névmás gyakori ismétlődésében. A János 14-ben a hangsúly az „én"-en van, míg a János 15-ben a „ti"-n. A János 14-ben: „higyjetek én bennem" (1. vers); „senki sem mehet az Atyához, hanemha én általam" (6. vers); „Ha megismertetek volna engem, megismertétek volna az én Atyámat is" (7. vers); „Annyi idő óta veletek vagyok, és még sem ismertél meg engem, Filep?" (9. vers), és így tovább. A János 15-ben viszont: „Ti már tiszták vagytok" (3. vers); „Abban dicsőíttetik meg az én Atyám, hogy sok gyümölcsöt teremjetek" (8. vers); „maradjatok meg ebben az én szeretetemben" (9. vers); „Ti az én barátaim vagytok, ha", stb. (14. vers). A „ti" szó nem kevesebb, mint huszonkét alkalommal fordul elő a János 15-ben![84]

Ami nagyon-nagyon fontos a keresztyén számára, az a fent említett harmadik feltétel, ezért van rajta Urunk ismétlődő hangsúlya. Figyeljük meg, hogy a Jn15:4-ben a „megmarad" szó nem kevesebb, mint háromszor fordul elő. Majd ugyanazt az igazságot idézi ismét a Jn15:5. Figyeljük meg, miképpen van a Jn15:6 a Krisztusban „maradás" elmulasztása következményeinek komoly kijelentésére szánva. S azt is figyeljük meg, hogy ugyanaz a „maradni" szó ismét feltűnik a Jn15:7, 9, 10, 11 és 16-ban. Pontosan amennyire szükséges és ellentmondást nem tűrő Krisztus „jöjjetek én hozzám" parancsa a bűnösnek, annyira abszolút lényegi a „maradj meg énbennem" parancsa a szentnek. Mivel a Krisztusban maradás eme témája ennyire fontos, összefoglaljuk a vele kapcsolatos korábbi megjegyzéseinket.

[84] Az angolban a magyarral ellentétben mindig, vagy majdnem mindig szerepel a névmás is. – *a ford*.

Először is, Krisztusban megmaradni annyi, mint folytatni az Ő tökéletes áldozatának és drága vére hatékonyságának örömteli elismerését. Nem létezhet közösség az Úr Jézussal a szó teljes értelmében, míg kétségeket táplálunk azzal kapcsolatosan, hogy személyes üdvösségünk van, és az Isten elfogadott minket. Ha valamely lélek ezeket a sorokat olvasva összezavarodik ebben a dologban, én komolyan szeretném sulykolni neki azt az igazságot, hogy a bizonytalanság gyötrésétől való megszabadulás egyetlen módja, ha levesszük a szemünket az énről és a Megváltóra tekintünk. Íme az Ő áldott szavai: „A ki eszi az én testemet és iszsza az én véremet, az én bennem lakozik és én is abban.” (Jn6:56) Ez azt jelenti, hogy táplálkoztam abból az áldozatból, és megelégedtem vele, melynek édes illata teljesen kielégítette Istent.

Másodszor, Krisztusban maradni annyi, mint fenntartani a Tőle való teljes függőség lelkületét és viselkedését. Ez a tehetetlenségem tudata, annak felfogása, hogy „nála nélkül semmit sem cselekedhetek”. Az Úr által itt használt jelkép ezt erősen kihangsúlyozza. Mi mások lennének a szőlővesszők, mint tehetetlen, csúszó-mászó, kapaszkodó valamik? Egyedül nem tudnak megállni, szükségük van támogatásra, fenntartásra. S nem létezhet megmaradás Krisztusban, amíg fenntartjuk az önelégültség lelkületét. Nem bízni a testben, elvetni a saját erőnket, nem támaszkodni a magunk értelmére, megelőzik a Krisztushoz fordulásunkat: szükséges a saját ürességem elismerése, mielőtt odafordulhatnék, hogy az Ő teljességéből vegyek. „Miképen a szőlővessző nem teremhet gyümölcsöt magától, hanemha a szőlőtőkén marad; akképen ti sem, hanemha én bennem maradtok.” Önmagában a vesszőnek abszolút semmiféle forrása sincsen: csak a szőlőtővel egységben járja át az élet.

Harmadszor, Krisztusban maradni annyi, mint *Az Ő teljességéből venni*. Nem elegendő az, ha undorral elfordulok magamtól, oda is kell fordulnom örömmel Krisztushoz. Keresnem kell az Ő jelenlétét, az Ő kiválóságával kell magam elfoglalnom, bensőségesen kell Vele tanácskoznom. Ez már többé nem az én elégségességem, erőm, vagy bármi másom kérdése. Ez kizárólag az Ő elégségességének dolga. A szőlővessző egyszerűen csak egy vezeték, melyen átfolynak a gyümölcstermő nedvek, melyek majd eredményezik a szőlőszemek szép fürtjeit. Emlékezzünk: a szőlővessző nem létrehozza, csak hordozza ezeket! A szőlőtő az, ami létrehoz, de a szőlővesszőn keresztül hoz létre, amely szőlővessző a szőlőtőben van. Nem azt jelenti ez, hogy a hívő megtalálja Krisztusban a nyugalom és a támogatás helyét, ahonnan kiindulva létrehozhatja a saját gyümölcsét. Ez a fájdalmas tévedése azoknak, akik folyton a saját megelégedettségükről, az öndicsőítő megtapasztalásaikról beszélnek, ami megmutatja, hogy a lelkük inkább önmagával, mintsem Krisztussal van elfoglalva. Hatalmas gyakorlati fontossága van, hogy tudjuk: Krisztus a „minden mindenben” – nemcsak az Isten előtt állásunkban, s végső tökéletességünkben, hanem abban is, hogy mostani életünknek is az Atyát kell dicsőítenie.

„Ha én bennem maradtok, és az én beszédeim bennetek maradnak, kérjetek, a mit csak akartok, és meglesz az néktek.” (Jn15:7). A kapcsolat e között és a megelőző versek között az alábbi: a Jn15:4-ben és 5-ben az Úr arra buzdította a tanítványait, hogy maradjanak meg Őbenne. A Jn15:6-ban arra figyelmeztette őket, hogy mik lesznek a következmények, ha nem teszik meg. Most rátér, vagy inkább visszatér azokra a vigasztaló és áldott hatásokra, amelyek akkor következnek be, ha engedelmeskednek ennek az intésnek. Itt három eredmény van megemlítve. Először a válasz bármilyen, Istenhez szóló imájukra, aztán az Atya megdicsőítése, s a világos bizonyság maguknak és másoknak, hogy ők tanítványok. Így biztat a legkegyelmesebben Krisztus bennünket.

„Ha én bennem maradtok, és az én beszédeim bennetek maradnak, kérjetek, a mit csak akartok, és meglesz az néktek.” Micsoda téves következtetéseket vontak le ezekből a szavakból! Milyen gyakran hivatkoztak rájuk, hogy igazolják velük az imáról alkotott téves nézeteket! A népszerű magyarázat az, hogy a ha egy keresztyén kellőképen tolakodó módon hivatkozik erre az ígéretre a kegyelem trónja előtt, akkor kérhet Istentől amit csak akar, és a

Mindenható nem fogja megtagadni – egyesek odáig merészkednek, hogy azt is kijelentik: nem képes megtagadni. Azt mondják, Krisztus egy üres csekket adott itt nekünk, s ránk hagyta annak tetszés szerinti kitöltését. Az 1Jn5:14 azonban világosan cáfolja ezt a testies elképzelést: „És ez az a bizodalom, a melylyel ő hozzá vagyunk, hogy ha kérünk valamit az ő akarata szerint, meghallgat minket". Így tehát amit kérünk, nem lesz meg nekünk mindaddig, amíg a mi akaratunk nincs alávetve Isten akaratának, és nincsen azzal összhangban.

Mi hát akkor az Úr ígéretének jelentése? Természetesen nem ad az imádkozó lelkeknek korlátozás nélküli felhatalmazást. Ha ugyanis Isten megadna nekünk mindent, amit csak kérünk, az nemcsak Önmagával szemben lenne tiszteletlenség, de gyakran nagyon veszélyes is lenne a saját magunk számára. Sőt, sokak tapasztalata, akik gyakorta keresik fel a kegyelem trónját, szertefoszlatja az efféle ábrándokat. Mi valamennyien kértünk sok mindent, ami „nem lett meg" nekünk. Sokan kértek nagy buzgósággal, teljes várakozással, s nagyon tolakodóak voltak, kérelmeik azonban mégsem teljesültek. Meghazudtolja ez az Úr ígéretét? Nem, ezerszer nem! Minden szó, amit Ő kimondott, Isten tévedhetetlen igazsága volt. Akkor hát ahhoz a válaszhoz menekülünk, hogy Isten válaszának ideje még nem érkezett el, de majd nemsokára megadja a szívünk kéréseit? Az efféle reménység megvalósulhat, de nem feltétlenül. Minden attól függ, hogy a Jn15:7-ben szereplő ígéretet szabályzó feltételek teljesülnek-e, vagy sem. Ha nem, ezt a választ kapjuk: „Kéritek, de nem kapjátok, *mert nem jól kéritek*" (Jak4:3).

Két feltétel korlátozza itt az ígéretet. „Ha én bennem maradtok." Krisztusban maradni azt jelenti, szívbéli közösséget tartani fenn Vele. „És az én beszédeim bennetek maradnak": nemcsak a szívnek kell elfoglalnia magát Krisztussal, de az életet is a Szentírásnak kell irányítania. Figyeljük meg, nem „az én beszédem", hanem „az én beszédeim" szerepel itt. Nem az Ige, mint egész, hanem az Ige, mint mondhatni felbontott. Ez a Szentírás szabályainak és ígéreteinek személyes alkalmazása, amiből a hit táplálkozik, a szívbe rejtve. Ez a gyakorlati törődés azzal a paranccsal, miszerint: „Nemcsak kenyérrel él az ember, hanem minden ígével, a mely Istennek szájából származik". S jegyezzük meg, hogy Krisztus szavai maradnak meg bennünk. Ez nem holmi szeszélyes, hirtelen, eseti tevékenység és megtapasztalás, hanem állandó és szokásszerű közösség Istennel az Ígén keresztül mindaddig, amíg az Ige tartalma a legbelső lényünk szubsztanciájává nem válik.

„Kérjetek, a mit csak akartok." De mit kér majd egy ilyen ember? Ha továbbra is megmarad a Krisztussal való közösségben, ha az Ő „beszédei" megmaradnak benne, akkor az Ige szabályozza gondolatait és formálja vágyait. Az efféle ember felülemelkedik a test vágyain. Foglyul ejt majd „minden gondolatot, hogy engedelmeskedjék a Krisztusnak" (2Kor10:5), bizonyítván, hogy „mi az Istennek jó, kedves és tökéletes akarata" (Rm12:2). Következésképpen az ilyen ember csak azt fogja kérni, ami összhangban van az Ő akaratával (1Jn5:14), ezzel megerősíti az Úr ígéretét, miszerint „meglesz az néktek".

Az imának ez a nézete dicsőíti Istent és megelégíti a lelket. Annak ugyanis, aki közösségben él a Megváltóval, és az Ő Ígéje „gazdagon" lakozik benne, a könyörgés egyszerűen csak az Isten számára megnyert szív dobogása. Míg a hívő közösségben van az Úrral, és amíg belülről kormányozza az Ő Ígéje, nem fog „nem jól" kérni. Ahelyett, hogy testi energiával imádkozna (amit, ó jaj, mindannyian de sokszor teszünk), ő „Lélekben" imádkozik majd (Júdás 20). „Miért van manapság oly csekély ereje az imádkozásnak? Egyszerűen azért, mert oly csekély mértékben áll fenn a szoros közösség Krisztussal, s oly kevés a szoros összhang az Ő Ígéjével. Az emberek 'nem maradnak meg' Krisztusban, így aztán hiába imádkoznak. Krisztus beszédei nem maradnak meg bennük szokványos gyakorlatként, így aztán nem kapnak választ az imáikra. Süllyedjen el ez a lecke a szívünkben! Annak, aki választ szeretne kapni az imáira, gondosan emlékeznie kell Krisztus utasításaira. Bensőséges barátságot kell fenntartanunk a hatalmas mennyei Ügyvéddel, ha azt szeretnénk, hogy teljesüljenek a kéréseink." (Ryle püspök)

„Abban dicsőíttetik meg az én Atyám, hogy sok gyümölcsöt teremjetek” (Jn15:8). Ez egy, a szívünkhöz intézett kérés. Az Atya „dicsősége” volt az, amit Krisztus mindig is a szeme előtt tartott, s itt velünk is érezteti ennek súlyát. Azt szeretné, ha azzal lennénk elfoglalva, hogy életünk vajon dicsőíti és magasztalja-e az Atyát, vagy a gyalázatára vagyunk? Egy terméketlen szőlővessző szégyen Isten számára. Micsoda indíték ez ahhoz, hogy „Maradjunk meg Krisztusban”!

Itt az ideje annak, hogy megvizsgáljuk annak a gyümölcsnek a *természetét*, vagy *jellegét*, amiről itt Krisztus beszél. Mi az a „gyümölcs”, a sok gyümölcs, ami dicsőíti az Atyát? A gyümölcs olyasvalami, ami nem kívülről van felragasztva és hozzáerősítve a vesszőhöz, hanem szerves termék, a belső élet bizonyítéka. A figyelem túlontúl gyakran irányul a külső szolgálatokra és tevékenységekre, vagy ezeknek a szolgálatoknak az eredményére az itt említett „gyümölcs” gyanánt. Nem tagadjuk, hogy ez a gyümölcs gyakran megmutatkozik külsőleg, s az, hogy kifejeződik a külső cselekedetekben, világos a Jn15:6-ból: „nálam nélkül semmit sem cselekedhettek”. Azonban kettős gonoszság rejlik abban, ha a figyelmünket csak erre korlátozzuk. Először is gyakran válik *a megcsalattatás forrásává* azoknál, akik ugyan sok mindent képesek cselekedni a test akaratából és energiáival, de ezek holt cselekedetek, melyeket gyakorta romlott fáknál látunk. Másodszor, *a csüggedés forrásává* válik Isten gyermekei esetében, akik a betegség, az idős kor, vagy a kedvezőtlen körülmények miatt nem képesek efféle tevékenységekben részt venni, s ezért úgy vélik, sivárak és haszontalanok.

„Röviden mondhatjuk, hogy a szőlővesszők által hordozott gyümölcs éppenhogy a szőlőtő termése, s ezt a legjobban akkor érthetjük meg, ha megnézzük, ki volt Ő Isten bizonyságtevőjeként a világban. A gyümölcs a krisztusi szeretet, hajlandóság és kegyelem, valamint a cselekedetek, melyekben kifejeződik. Nem értékelhetjük le a hit munkáját és a szeretet fáradozását, de emlékeznünk kell rá, hogy ’a Léleknek gyümölcse: szeretet, öröm, békesség, béketűrés, szívesség, jóság, hűség, szelídség, mértékletesség’, s azok, akik akadályoztatva vannak a keresztyén szolgálatban való részvételtől, gyakran a legkedvezőbb körülmények között lehetnek a Lélek gyümölcseinek megteremséhez.” („Waymarks in the Wilderness”)

Rendkívül fontos megértenünk, hogy a „gyümölcs” a Krisztussal való egységünk kiáradása, mert csak így tudjuk visszakövetni a valódi eredetéhez és forrásához. Akkor látjuk meg, hogy a gyümölcsöt nem pusztán Krisztusnak a ránk ható ereje hozza létre, hanem ugyanolyan valóságosan magának a szőlőtőnek a gyümölcse. Így minden szőlővesszőben az Ő ÍGÉJE igazolódik: „Tőlem származik a te gyümölcsöd!” (Hós14:9), ezért minden vessző mondhatja: „Nem én, hanem Isten kegyelme”. Ez ugyanaz, mintha azt mondanánk, hogy a mi gyümölcsünk Krisztus gyümölcse, mert Isten kegyelmének tevékenysége csak Jézus Krisztusban és által működik. A szentek tehát „teljesek… az igazságnak gyümölcsével, melyet Jézus Krisztus teremt az Isten dicsőségére és magasztalására” (Fil1:11). Ha van bármilyen szeretet, az „a Krisztusnak szerelme” (2Kor5:14), ha van valami öröm, az Krisztus öröme (Jn15:11), ha van valami békesség, az az Ő békessége, mely nekünk adatott (Jn14:27), ha van szelídség és engedelmesség, az „a Krisztus szelídsége és engedelmessége” (2Kor10:1). S hogy mennyire alaposan valósult ez meg az apostolnál, akinek megadatott a vesszőivel gyümölcsöt termő szőlőtő legfeltűnőbb képe, arra következtethetünk az efféle kifejezésekből: „nem merek szólni semmiről, a mit nem Krisztus cselekedett volna általam” (Rm15:18). „az általam szóló Krisztus” (2Kor13:3), „a ki erős volt Péterben… bennem is erős volt” (Gal2:8), „él bennem a Krisztus” (Gal2:20), „mindenre van erőm a Krisztusban, a ki engem megerősít” (Fil4:13). Így, és csakis így felfogva, minden függőség az éntől és annak minden dicsőítése ki lesz zárva, és Krisztus lesz a minden mindenben.

„Abban dicsőíttetik meg az én Atyám, hogy sok gyümölcsöt teremjetek” (Jn15:8). Négy viszont van itt, melyeket meg kell különböztetni. Az élet Krisztusban az üdvösség. Az

élet Krisztussal a közösség. Az élet Krisztus által a gyümölcstermés. Az élet Krisztusért a szolgálat. A „gyümölcs” a rajtunk keresztül megmutatkozó Krisztus. Figyeljük meg azonban a fokozatokat: a Jn15:2-ben első a „gyümölcs”, majd a „több gyümölcs”, azután itt a „sok gyümölcs”. Ez emlékeztet minket erre: „némely harmincz annyit, némely hatvan annyit, némely száz annyit” (Mk4:20).

„És legyetek nékem tanítványaim” (Jn15:8). Ezt össze kell hasonlítani a Jn8:31-gyel: „Ha ti megmaradtok az én beszédemben, bizonnyal az én tanítványaim vagytok”. A megmaradás az Ígében nem feltétele a tanítványságnak, hanem bizonyítéka annak. Így itt is, a sok gyümölcs megtermése kimutatja, hogy az Ő tanítványai vagyunk. Pont amiképpen a jó gyümölcs egy fán nem jóvá teszi a fát, hanem megmutatja, hogy az jó, úgy a krisztusi jellemzők mutatásával mi is Krisztus tanítványainak mutatjuk magunkat.

„A miképen az Atya szeretett engem, én is úgy szerettelek titeket” (Jn15:9). Ez nem témaváltás, csak ugyanannak a témának egy másik aspektusa. Az előző két versben az Úr a gyümölcstermés miatti Benne maradás három következményét vázolta fel, itt, és az ezután következő három versben a gyümölcs három megnevezését említi meg, s nagyon szemléletes meglátni, hogy ezek pontosan ugyanabban a sorrendben szerepelnek, ahogyan a Gal5:22-ben, ahol „a Lélek gyümölcsei” vannak felsorolva. Itt a Jn15:9-ben ez a szeretet, a Jn15:11-ben az öröm, míg a Jn15:12-ben a békesség – a boldog végeredménye annak, hogy a testvérek egymást szeretik.

„A miképen az Atya szeretett engem, én is úgy szerettelek titeket”. „Ahogyan az Atya szerette Őt az örökkévalóságtól fogva, úgy szerette Ő is őket. Ahogyan az Ő Atyja szerette Őt a megelégedettség és öröm szeretetével, akképpen szerette Ő is őket. Ahogyan az Atya szerette Őt speciális és sajátos vonzódással, maradandó, meg nem változó, állandó szeretettel, hasonlóképpen szereti Krisztus is az Ő népét, s ezzel megerősíti azt a buzdítást, ami ezután következik.” (Dr. John Gill)

„A miképen az Atya szeretett engem, én is úgy szerettelek titeket: maradjatok meg ebben az én szeretetemben.” (Jn15:9) Krisztus irántunk érzett szeretetét nem befolyásolja a mi változékonyságunk, de irántunk érzett szeretetének élvezetétől függ az abban való kitartásunk. Ez a kitartás az Ő szeretetében, vagy inkább a megmaradás abban, amint lennie kell (a görög szó ugyanaz) jelenti a mi tényleges megbizonyodásunkat arról, valamint a megnyugvásunkat abban. Nem számít, mennyire titokzatosak az Ő határozatai, nem számít, mennyire komoly próbákon visz minket keresztül, soha nem szabad kételkednünk mérhetetlen szeretetében számunkra és irántunk. Irántunk érzett szeretetének mértéke a kereszten mondatott el nekünk,s mivel Ő ma is ugyanaz, mint tegnap, így ugyanolyan nagyon szeret minket ma is, minden pillanatban, mint mikor az életét tette le értünk. „Megmaradni” az Ő szeretetében tehát annyi, mint elfoglalni magunkat azzal, számítani arra, meggyőződve lenni arról, hogy attól semmi el nem választhat minket. Ha a mi Iránta érzett szegényes hullámzó szeretetünkre támaszkodunk, az nyomorulttá tesz minket, de ha szívünket az Ő csodálatos szeretetére összpontosítjuk, arra a szeretetre, mely „minden képzeletet felülmúl”, az eltölt minket dicsérettel és hálaadással. Nagyon áldott, de nagyon mélyenszántó dolog ez. Krisztusban „maradni” annyi, mint megmaradni az Ő szeretetében. A mi növekedésünk szeretetről szeretetre halad.

„Ha az én parancsolataimat megtartjátok, megmaradtok az én szeretetemben” (Jn15:10). Ez még mélyenszántóbb. Nem lehetséges gyümölcs az Atya számára, sem megmaradni nem lehet Krisztus szeretetében, amíg nem áll fenn az akarat valódi alávettetése. Ő csak az engedelmesség útján lesz velünk közösségben. Oly korban élünk, mikor szétárad a törvénytelenség. Az engedelmesség megtagadása mindennapos gyakorlattá vált. Sok helyütt még a hitvalló keresztyének sem tűrik többé a „parancsolatok” szót. Azokat, akik az Úr iránti engedelmesség kötelességét hangoztatják, a hit olyan ellenségeinek tekintik, akik rabszolgaságba akarják vetni a keresztyéneket. A Sátán nagyon ravasz, mi azonban nem

vagyunk tudatlanok az eszközeit illetően. Ő megpróbálja meggyőzni a bűnösöket arról, hogy meg kell tartaniuk Isten parancsolatait ahhoz, hogy üdvözülhessenek. Megpróbálja elhitetni a szentekkel, hogy nem szabad megtartaniuk Isten parancsolatait, mert akkor „a törvény alá" kerülnek, ami rettentő súlyos iga. De ellenőrizzük csak a Gonosz eme tetszetős hazugságait a Szentírással, s hazug mivoltuk rögtön kiderül. Az 1Kor9:21 elmondja nekünk, hogy „Krisztus törvénye alatt vagyunk". A Rm13:10 arról biztosít minket, hogy „a törvénynek betöltése a szeretet": a betöltésének, nem pedig a hatályon kívül helyezésének, vagy a helyettesítésének a jele. Pál apostol kijelentette, hogy „gyönyörködöm az Isten törvényében a belső ember szerint", és „elmémmel az Isten törvényének… szolgálok" (Rm7:22, 25). S itt, a János 15-ben Maga az Úr mondta a tanítványainak: „*Ha az én parancsolataimat megtartjátok,* megmaradtok az én szeretetemben". Keresztyén testvér, semmiféle emberi bölcselkedés (hangozzák bár el valamely nagyon képzett bibliatanító szájából), és a Sátán semmiféle megtévesztő ügyessége el ne rabolja tőled a Megváltó eme Ígéjét, azt az Ígét, melyre mindannyiunknak egyre nagyobb szükségünk van, mikor a tekintélyt, mind az istenit, mind az emberit, egyre inkább semmibe veszik. Jegyezzük meg, nem ez volt az egyetlen alkalom, mikor Krisztus a parancsolatait említette, és a betartásukat sürgette az Ő népének. Lásd Jn13:34, 14:15, 15:10, Mt28:20, stb.

„A miképen én megtartottam az én Atyámnak parancsolatait, és megmaradok az ő szeretetében" (Jn15:10). Ez a végszó azok ellen, akik az istenfélő engedelmességet „törvényeskedésként" pocskondiázzák. A megtestesült Fiú az Atya parancsolatai szerint járt. Nem „önmagának kedveskedett" (Rm15:3). Az Ő eledele az volt, hogy cselekedje az akaratát annak, Aki elküldte Őt. S példát hagyott ránk, hogy az Ő nyomdokaiba lépjünk. „A ki azt mondja, hogy ő benne marad, annak úgy kell járnia, a mint ő járt." (1Jn2:6) Aki figyelmen kívül hagyja Isten „parancsolatait", az nem úgy jár, ahogyan Krisztus járt, hanem úgy, ahogyan a világ jár. Ne hallgasson senki a balga fecsegésre, miszerint Krisztus „parancsolatai" elkülönülnek az Atya parancsolataitól, sőt ellentétesek azokkal. Krisztus és az Atya egyek – egyek a természetükben, a jellemükben, a tekintélyükben. „Krisztus parancsolatai magukban foglalják az ihletett könyv lényegi részének egészét azoknak a rituális és politikai rendeleteknek a kivételével, melyek a már elmúlt bevezető korszakokra vonatkoznak." (Dr. John Brown) S hadd mondjuk ismét, hogy egyetlen keresztyén sem képes megmaradni Krisztus szeretetében, amíg előzőleg be nem tartja Krisztus parancsolatait!

„A miképen én megtartottam az én Atyámnak parancsolatait, és megmaradok az ő szeretetében." Az „amiképpen" Krisztusnak az Atya iránti engedelmessége jellegére utal. „Az Ő engedelmessége a szeretet engedelmessége volt, s a miénknek is annak kell lennie. A külső engedelmesség Krisztus parancsainak, ha nem a szeretetnek, az Ő megbecsülésének a kifejeződése, kevesebb, mint semmit érő, mert Ő annak látja, ami – gonosz képmutatásnak, vagy merő önzésnek. Egyetlen ember sem marad meg az Ő szeretetében efféle engedelmességgel. Az Ő engedelmessége annak következtében, hogy szeretetből fakadt, vidám engedelmesség volt. Ő vidáman tette az Atya akaratát. Az Ő eledele volt az Atya akaratának megcselekvése, s a mi engedelmességünknek is ilyennek kell lennie. Kitágított szívvel kell futnunk az Ő parancsolatainak útján. Nem annyira azért kell megtartanunk azokat, mert meg kell tartanunk, hanem inkább azért, mert a megtartásuk mellett döntünk, vagy ha kényszerítő szükségességét érezzük a megtartásuknak, annak édes szükségességnek kell lenni, amely a törvény tökéletes elfogadásából, és a Törvényadó iránti legnagyobb szeretetből fakad. Krisztusnak az Atya iránti engedelmessége egyetemes volt – a törvény minden rendelkezésére kiterjedt. Nem volt engedmény, vagy megszegés, s a Megváltó iránti engedelmességünkben nem lehetnek nekünk sem fenntartásaink – annak kell számítanunk az Ő parancsolatait minden dologban, amik – igazak (helyesek), s vissza kell riadnunk minden gonosz úttól. Krisztusnak az Atya iránti engedelmessége kitartó volt. Ő a haláláig hűséges volt, s nekünk is azoknak kell lennünk. Itt az ígéret: „A ki győz, megadom annak, hogy az én királyiszékembe

űljön velem, a mint én is győztem és ültem az én Atyámmal az ő királyiszékében” (Jel3:21). „Így – és csakis így – megtartván a mi Urunk parancsolatait, ahogyan Ő is megtartotta Atyja parancsolatait, fogunk megmaradni az Ő szeretetében, amiképpen Ő is megmaradt az Atya szeretetében.” (Dr. John Brown)

„Ezeket beszéltem néktek, hogy megmaradjon ti bennetek az én örömem” (Jn15:11). Az „ezek” a megelőző tíz vers mindegyikét magukban foglalják. A Lélek gyümölcse (Gal5:22) a „szeretet, öröm, békesség”. Megemlítvén a szeretetet az előző versben, Krisztus most az örömmel folytatja. S amint a Jn14:27-ben kettős „békesség” van, úgy itt is kettős az öröm. Először is ott van Magának Krisztusnak az öröme, az a bizonyos öröm, mely az Övé volt a földi tartózkodása idején. Ezt említi a Jn17-ben mondott imájában: „ezeket beszélem a világon, hogy ők az én örömemet teljesen bírják ő magokban” (13. vers). Mennyire kimutatja ez a Megváltó belső életét! Az Atya szeretetében megmaradva olyan öröme volt, amit ellenségei egészen biztosan, de még a barátai sem gondoltak volna a „fájdalmak férfijáról”. Az Ő öröme az Atya megörvendeztetése volt az Ő akaratának cselekvésével és az Ő nevének dicsőítésével. „Nézvén a hitnek fejedelmére és bevégezőjére Jézusra, a ki az előtte levő öröm helyett, megvetve a gyalázatot, keresztet szenvedett” (Zsid12:2). A megtestesült Fiú eme kettős örömét említi a 16. zsoltár, ahol a prófécia Lelke már sokkal korábban feljegyezte a Megváltó szavait: „Az Úrra néztem szüntelen; mert jobb kezem felől van, meg nem rendülök. Azért örül az én szívem és örvendez az én lelkem; testem is biztosságban lakozik.” (8-9. versek) Ez volt a közösség és az engedelmesség öröme. „Te tanítasz engem az élet ösvényére, teljes öröm van tenálad; a te jobbodon gyönyörűségek vannak örökké” (11. vers): ez volt „az előtte levő öröm”.

„Ezeket beszéltem néktek, hogy megmaradjon ti bennetek az én örömem.” Az „ezek” konkrétabban a Krisztussal való közösség fenntartására, valamint a megvalósulásának feltételeire vonatkozik. Mikor a közösség az Úr Jézussal megszakad, az öröm eltűnik. Ezt a zsoltáros megtapasztalása is szemléltette. Dávid vétkezett, fájdalmasan vétkezett az Úr ellen, s ennek következtében többször már nem élvezte az Ő jelenlétének vigasztaló érzését. Dávid nyomorult volt lelkében, s miután őszinte bűnvallást tett, így kiáltott: „Add vissza nékem a te szabadításodnak örömét.” (Zsolt51:14). Az üdvösséget nem vesztette el, de annak örömét igen. Ugyanez történt Péterrel, aki „kimenvén… keservesen síra” (Lk22:62). Isten gyermeke csak akkor lehet nyomorult, ha távol van Krisztustól. Fontos felismernünk, és megértenünk, hogy napi életünkhöz ugyanúgy szükségünk van Krisztusra, mint az örökkévalósághoz: ahhoz a gyümölcshöz ugyanúgy, amit az Atya vár tőlünk, mint a mennybe történő belépéshez.

„És a ti örömetek beteljék” (Jn15:11). A keresztyén öröm alapjai nem önmagában, hanem Krisztusban vannak: „Örüljetek az Úrban” (Fil4:4) A mértékét azonban, amelyre eljutunk, az Úrral való napi közösségünk határozza meg, „a mi közösségünk az Atyával és az ő Fiával, a Jézus Krisztussal. És ezeket azért írjuk néktek, hogy örömetek teljes legyen” (1Jn1:3-4). „Örüljetek az Úrban *mindenkor*; ismét mondom, örüljetek!” (Fil4:4) Az öröm nem „boldogság”, amiképpen a világ használja ezt a kifejezést, hanem annál sokkal mélyebb valami. A világiasság a boldogságát a körülményeiben és a környezetében leli, de a keresztyén ezektől teljességgel független. Pál és Silás a filippibeli börtönben vérző háttal „imádkozván, énekkel dicsőíték az Istent” (Csel16:25). Micsoda áldott győzelem az ottani körülmények felett! A börtönfalak nem voltak képesek elvágni őket *Krisztustól*! De mennyire megszégyenít ez minket! Annak oka, amiért oly gyakran vagyunk tompák és elégedetlenek, mert oly keveset járunk az Úr arcának fényében. Bárcsak szorgalmasan keresnénk a kegyelmet, hogy odafigyeljünk azokra a dolgokra, amiket Ő mondott nekünk, s így az örömünk „betelhessen”.

„Ez az én parancsolatom, hogy szeressétek egymást, a miképen én szerettelek titeket.” (Jn15:12) „A szeretet jóságos vonzalom, valamint annak megfelelő megmutatkozása. A fogalom eme legáltalánosabb jelentésében ’a szeretet a törvény betöltése’. Ennek az

alapelvnek a gyakorlása felsőségben, egy jól tájékozott intelligens lényben bebiztosítja az összes kötelesség ellátását. Nem létezhet együtt az önzéssel és a rosszindulattal, a bűn két nagy forrásával. Amilyen mértékben kerekedik felül, azok olyan mértékben semmisülnek meg. 'A szeretet nem illet gonosszal – nem képes.' (Rm13:10) A szeretet megtesz minden gyakorlati jót – meg kell tennie. Ha gonoszt cselekszenek – ha nem cselekszenek jót – ez pontosan azért történik, mert a szeretet ott nem a kellő erővel van jelen." (Dr. John Brown)

Fontos, hogy különbséget tegyünk a jóindulat és a szeretet között. Krisztus jóindulatának nincsenek korlátai népének egyetlen tagja esetében sem. Pont amiképpen az Atya felhozza a Napját a gonoszra és a jóra, s esőt küld az igazra és a hamisra egyaránt, úgy szolgál Krisztus és tölti be népe minden egyes tagjának a szükségleteit, akár megmaradnak Benne, akár nem. De amiképpen Ő csak abban marad meg, aki megmarad Őbenne, s csak abban leli örömét, aki megtartja az Ő parancsolatait (Jn14:21), úgy a keresztyénnek is szabályoznia kell a tetteit, és ki kell mutatnia a szeretetét. „Keresztyénként táplálnom és gyakorolnom kell a szeretetet mindenki iránt, aki bizonyságot ad arról, hogy a testvérem Krisztusban. Csak ebbéli jellegében számíthat az én testvéri szeretetemre, s annak foka nem az én jóakaratom, mert annak minden egyes esetben határtalannak kell lennie. Mégis, a nagyrabecsülésemnek és az örömömnek a keresztyén testvéremben arányosnak kell lenni azzal, amennyire a keresztyén jellem különböző kiválóságait kimutatja. Minél jobb, s minél jobbnak mutatja magát, annál jobban kell szeretnem. Az én szeretetemet ugyanannak az alapelvnek kell szabályoznia, mint Krisztusét, Akinek a jóindulata nem ismer határokat népe egyetlen tagjának vonatkozásában sem, de Akinek a nagyrabecsülése és öröme mindig arányos a szent alapelvekkel és a népe által tanúsított viselkedéssel." (Dr. John Brown)

„Nincsen senkiben nagyobb szeretet annál, mintha valaki életét adja az ő barátaiért." (Jn15:13) Észre kell venni, hogy ezek a szavak rögtön Krisztus ama mondása után következnek, miszerint „szeressétek egymást, a miképen én szerettelek titeket". Ennek fényében hiszem, hogy a Jn15:13-16 egy sor bizonyítékát sorolja fel Krisztus szeretetének, melyek mindegyike azért szerepel itt, hogy arra tanítsanak, miképpen kell szeretnünk egymást. Az Úr először a szeretetének legmagasztosabb bizonyítékát tárja elénk: letette életét a népéért. Figyeljük meg, hogy a görög eredetiben nem szerepel az „ember" szó ebben az igeversben (és az angollal ellentétben a magyarban sem – *a ford.*). Szó szerint így hangzik: „Senkinek sincsen nagyobb szeretete, mint aki leteszi életét a barátaiért". Krisztus ismét kihangsúlyozza a nagy tényt, ami már küszöbön állt eme szavak elhangzásakor, hogy Ő teljesen önkéntesen „tette le" az életét, azt senki sem vette el Tőle. Ezt az életet Ő a barátaiért tette le, s így helyettük halt meg. Ezzel a legmagasztosabban mutatta ki az irántuk érzett szeretetét. A Rm5:6-10 ugyanezt az igazságot emeli ki, csak más szemszögből. Ott Krisztus engesztelő áldozatának alanyai úgy vannak leírva, ahogyan az isteni igazságszolgáltatás látta őket, s amiknek önmagukban látszottak a természetüknél fogva és a gyakorlatban – istentelen bűnösök, ellenségek. Itt a János 15-ben azonban a Megváltó az isteni szeretet szemszögéből kiindulva beszél róluk, amikké a kiválasztás és az újjászületés által lettek – az Ő „barátai".

„Nincsen senkiben nagyobb szeretet annál, mintha valaki életét adja az ő barátaiért." Ebben az igeversben az Úr nemcsak a saját önzetlen, áldozati, határtalan szeretetétől beszél, hanem teszi ezt azzal a konkrét céllal, hogy mind indítékot, mind példát adjon nekünk. Parancsot adott arra, hogy „szeressük egymást", s úgy szeressük testvéreinket, ahogyan Ő szerette őket.

Ne legyen korlátozás a szeretetünkben: ha az alkalom megköveteli, álljunk készen arra, hogy az életünket adjuk egymásért. Ugyanezt az igazságot találjuk meg János első levelében: „Arról ismertük meg a szeretetet, hogy Ő az ő életét adta érettünk: mi is kötelesek vagyunk odaadni életünket a mi atyánkfiaiért." (1Jn3:16) „Nem abban van a szeretet, hogy mi szerettük az Istent, hanem hogy ő szeretett minket, és elküldte az ő Fiát engesztelő áldozatul a mi bűneinkért. Szeretteim, ha így szeretett minket az Isten, nekünk is szeretnünk kell

egymást.” (1Jn4:10-11) Mennyire megfeddenek minket ezek az Ígék! Mi haszna van, ha tartjuk magunkat ahhoz az elmélethez, miszerint Isten Ígéjének engedelmeskedve készen állunk letenni az életünket a testvéreinkért, de oly fájdalmasan csődöt mondunk Isten gyermekei szokásos és napi szükségleteinek ellátásában és szenvedéseinek enyhítésében? „Fiacskáim, ne szóval szeressünk, se nyelvvel; hanem cselekedettel és valósággal” (1Jn3:18)!

„Ti az én barátaim vagytok, ha azokat cselekszitek, a miket én parancsolok néktek.” (Jn15:14) Itt van Krisztus szeretetének második bizonyítéka. Ő fenntartás nélküli bizalmassággal bánt velük. Szoros közösségbe vonta őket Önmagával. Nem idegenekként foglalkozott velük, s nem is úgy cselekedett velük, mint az emberek szoktak az alkalmi ismerősökkel. Ehelyett végtelen leereszkedéssel azt a kimondhatatlan előjogot adta meg nekik, hogy a barátai lehettek. S ebbéli minőségükben mindaddig megmaradhatnak, amíg azt cselekszik, amiket parancsolt nekik. Az Úr ugyanis nem lesz bensőséges kapcsolatban senkivel, aki nem az engedelmesség útját járja. Ez valami sokkal magasztosabb dolog volt, mint a viselkedés, amit a rabbik tanúsítottak a tanítványaik iránt, s annál az érzésnél is magasztosabb, amivel az Úr viseltetett a szolgái iránt. A dicsőség Ura kegyeskedett a tanítványait és szolgáit a barátaiként kezelni!

„Ti az én barátaim vagytok, ha azokat cselekszitek, a miket én parancsolok néktek.” Gondosan meg kell jegyezni, hogy az Úr itt nem azt mondta, hogy „én a barátotok vagyok”. Pont mostanság szerepel a népszerűbb énekeskönyvekben rengeteg dicséret Jézusról, mint a barátunkról. Látszólag milyen kevesen veszik figyelembe a mi Urunk arra irányuló vágyát, hogy a barátaivá tegyen bennünket! „A különbség nagyon valóságos. Mikor a nemzet legmagasabb pozíciójába jutott ember észrevesz egy munkásembert, s a barátjának nevezi, az leereszkedés, mert ezzel felemeli azt az ismeretlen embert a maga szintjére. De ha a jelentéktelen ember mondja a híresről, hogy ’ő az én barátom’, azzal semmiképpen sem magasztalja őt fel, sőt ez tekinthető elbizakodottságnak, a pökhendiség megnyilvánulásának. Ez a bizalmaskodás, Jézusnak ez a barátnak nevezése elhomályosítja az emberek szívében annak tudatát, hogy Ő ennél több: Ő a mi Megváltónk! Ő a mi Urunk! Ő valóban, az Ő saját lényegi természetében a mi Istenünk.” (Mr. C. H. Bright) Ugyanez a feddés illeti azokat is, akik Isten megtestesült Fiát az idősebb testvérüknek nevezik! Igaz, hogy Ő, csodálatos kegyelemmel, „nem szégyenli őket atyjafiainak hívni”, de nagyon rossz viszonzása annak a kegyelemnek Őt a mi „idősebb testvérünknek” titulálni! Soha ne felejtsük az Ő szavait: „Ti engem így hívtok: Mester, és Uram. És jól mondjátok, mert az vagyok.” (Jn13:13)

„Nem mondalak többé titeket szolgáknak; mert a szolga nem tudja, mit cselekszik az ő ura; titeket pedig barátaimnak mondottalak; mert mindazt, a mit az én Atyámtól hallottam, tudtul adtam néktek.” (Jn15:15) Itt van Krisztusnak az Övéi iránti szeretete harmadik bizonyítéka. Ő nemcsak barátainak tartotta a tanítványait, de így is bánt velük, s teljességgel a bizalmába fogadta őket. Gondolataink végül Ábrahámhoz térnek, aki konkrétan „Isten barátjának neveztetett” (Jak2:23). Az utalás kétségtelenül az 1Móz18:17-ben olvashatókra vonatkozik. Isten készült megsemmisíteni Szodomát. Lót semmit sem tudott erről, mert túl nagy erkölcsi távolságra volt Istentől. Az Úr azonban ezt mondta: „Eltitkoljam-é én Ábrahámtól, a mit tenni akarok?” Ábrahámban öröme volt az Úrnak, ezért bizalmasan bevonta a tanácsvégzéseibe. Látványos, hogy az ószövetségi szentek közül egyedül Ábrahámot nevezi az Íge közvetlenül Isten barátjának (lásd Ézs41:8). Ábrahám azonban a „hívők atyja”, s itt az Úr a hívő gyermekeit „barátainak” nevezi. A kifejezés mind a bizalomról, mind a bensőséges viszonyról beszél – nem a mi Belé vetett bizalmunkról, és a Vele való bensőséges kapcsolatunkról, hanem fordítva. Többé már nem nevezi őket „szolgáknak”, noha azok voltak, hanem a társaságának tagjaivá teszi őket. Feltárja előttük az Atya gondolatait, behozza őket abba a szent közelségbe és szabadságba, amit Ő élvezett az Atyával. Micsoda helyet biztosít nekik! Ha nem lettek volna alkalmasak ezeknek a bizalmas

dolgoknak az átvételére, akkor Ő elárulta volna az Atya bizalmát! Az új természet az, ami megadja nekünk ezt a szükséges alkalmasságot.

„Titeket pedig barátaimnak mondottalak." Ez nem korlátozódik a tizenegyre, hanem egyformán vonatkozik az Ő egész, a vérével megvásárolt népére. A királyok Királya és uraknak Ura nemcsak könyörül a Benne hívőkön, és üdvözíti őket, de ténylegesen a barátainak nevezi őket! Az efféle nyelvezetre tekintettel nem kell csodálkoznunk, hogy az apostol ezt mondta: „Krisztus szeretete minden ismeretet felül halad". Micsoda buzdítást kell ennek adnia nekünk, hogy öntsük ki Előtte a szívünket imában! Miért kellene vonakodnunk feltárni magunkat Előtte, Aki a „barátainak" nevez minket? Micsoda vigasztalást kell ennek adnia nekünk a bajban! Vajon nem adja meg a saját könyörületét és kegyelmét a „barátainak"?! S micsoda meggyőző ez annak, aki kételkedik a végkimenetelben! Önmagunkban valamennyien gyengék és méltatlanok vagyunk, de Krisztus soha nem fogja elhagyni a „barátait"!

„Mert mindazt, a mit az én Atyámtól hallottam, tudtul adtam néktek" (Jn15:15). A „mindaz" itt az, ami az Ő közbenjárására vonatkozik . A Márk 4 látványos szemléltetését adja nekünk arról, miképpen avatta az Úr a tanítványait a speciális bizalmasaivá: „Ő pedig monda nékik: Néktek adatott, hogy az Isten országának titkát tudjátok, ama kívül levőknek pedig példázatokban adatnak mindenek… Példázat nélkül pedig nem szól vala nékik (ti. a tömegnek); maguk közt azonban a tanítványoknak mindent megmagyaráz vala." (11, 34. versek) Aztán az evangéliumi feljegyzésekben sokszor megtaláljuk, hogy a Megváltó a szeretetének hasonló jeleivel különböztette meg a tanítványait. Csak őket avatta be abba, hogy nemsokára elárulják és a gonoszok kezébe adják. Csak nekik jelentette ki, hogy a helyek az Atya házában az övéik lesznek. Csak nekik jelentette be a közelgő Vigasztaló eljövetelét.

Hasonló módon jelentett ki Krisztus nekünk is sok mindet az Ígéjében, amikről az evilági bölcsesség semmit sem tud. „Mert igen jól tudjátok ti magatok, hogy az Úrnak napja úgy jő el, mint a tolvaj éjjel. Mert a mikor ezt mondják: Békesség és biztonság, akkor hirtelen veszedelem jön rájok, mint a szülési fájdalom a terhes asszonyra; és semmiképen meg nem menekednek. De ti, atyámfiai, nem vagytok sötétségben, hogy az a nap tolvaj módra lephetne meg titeket." (1Thessz5:2-4) Nagyon nagyra kell értékelnünk ezt a bizalmat! Mennyivel többet jelentene Ő ki nekünk a most még rejtett dolgokból, ha szorgalmasabban tartanánk be a parancsolatait! Emlékezzünk mindig arra, hogy „az Úr bizodalmas az őt félőkhöz" (Zsolt25:14)! Mielőtt rátérnénk a következő igeversre, mutassunk rá még egyszer, hogy az Úr itt nemcsak a saját, irántunk érzett szeretetének bizonyítékaira utalt, hanem azt is megmutatta, miképpen kell megnyilvánulnia a mi egymás iránt érzett szeretetünknek. „Az ember, akinek barátai vannak *barátságosnak mutatja magát*" (Péld18:24).[85] Tartózkodjunk tehát a felebarátunk lelki szabadságával való visszaéléstől, ne bitoroljuk a felebarátunk hitét, ne kezeljük a felebarátunkat szolgaként, még kevésbé idegenként, hanem testvérként.

„Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak titeket, és én rendeltelek titeket, hogy ti elmenjetek és gyümölcsöt teremjetek, és a ti gyümölcsötök megmaradjon; hogy akármit kértek az Atyától az én nevemben, megadja néktek." (Jn15:16). „Ez a szeretet volt mindennek az alapja a számukra, és hozzá el kellett ismerniük, s nekünk is el kellett ismerni, hogy a választás az Ő részéről történt, nem a miénkről. 'Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak titeket', mondja. Azaz, a tudatos gyengeségben van velünk Isten ereje: s mivel akkor keresett minket, mikor elveszettek voltunk, mikor semmi más, csakis a mi nyomorult mivoltunk indította Őt könyörületre, így mi is bizonyosan számíthatunk Rá, hogy bármekkora is legyen a tehetetlenségünk, Ő bevégzi a munkát, amit elkezdett. Micsoda vigasztalás rejlik számunkra az 'én választottalak titeket' királyi munkájában!

[85] A Károli-fordítás szerint: Az ember, a kinek sok barátja van, széttöretik; de van barát, a ki ragaszkodóbb a testvérnél. – *a ford*.

A kegyelem viszont lehetővé teszi a számunkra, hogy eleget tegyünk azoknak a feltételeknek, melyeket az isteni természet szentsége szükségszerűen megszab, és nem tehet félre. Ezek ugyanabban a sorban vannak, mint a többi, amit legutoljára hallottunk, s amit csak némiképp más módon hangsúlyoznak ki. A megmaradó gyümölcs elégíti csak ki Istent. Mennyi minden jónak látszó dolognak nincs meg az a minősége, ami a tartósságot biztosítaná! Mennyi minden valóban Istentől látszó dolog mutatja meg a jellemét a megromlással! Ez a 'megmaradás' János evangéliumában kapcsolódik a dolgok isteni oldalához, ami mindvégig látszik benne." (Numerical Bible)

Az alábbi kérdések segítenek felkészülni az olvasónak a következő szakaszra:

1. Milyen kapcsolat áll fen a 17-27. versek és a szövegkörnyezet között?
2. Mi Urunk fő célja ebben a szakaszban?
3. Miben mutatkozik meg az ember romlottsága?
4. Miért ismétli meg Krisztus a 12. verset a 17. versben?
5. Mi a 19. vers jelentése?
6. Mi a jelentése a „nem volna bűnük" szavaknak? (22, 24 versek)
7. Mit tartalmaz a 26-27. versek bizonyságtétele?

53. fejezet: Krisztus megerősíti tanítványait, Jn15:17-27

A János 15 záró szakaszának összegzése az alábbi:

1. A keresztyének parancsot kapnak, hogy szeressék egymást, 17. vers.
2. A keresztyének figyelmeztetést kapnak, hogy a világ gyűlöli majd őket, 18. vers.
3. A világ gyűlöletének okai, 19-21. versek.
4. A világ bűnének nagysága, 22-24. versek.
5. Isten Ígéjének beteljesedése, 25. vers.
6. A Lélek bizonyságtétele, 26. vers.
7. A keresztyének bizonyságtétele, 27. vers.

A jelen igeszakasz fő témája a világ ellenségessége Krisztussal és az Ő népével szemben. A világ gyűlöletét hétszer említi – komoly figyelmeztetés annak teljességéről és megrögzöttségéről. Az átmenet az előző szakasztól egészen természetes és könnyed. Az Úr a „*sajátjairól*” és hozzájuk beszélt, most a „*világot*” veszi elő. Épp az imént jelentette ki, hogy tanítványai a barátai, most rátér a saját és az ő ellenségeiknek a bemutatására. Az apostolok elé tárta szeretetének bizonyítékait, most figyelmezteti őket a világ gyűlöletére. A kapcsolat az előző szakasz utolsó, és a jelen szakasz első verse között a leglényegesebb. „Ezeket parancsolom néktek, hogy egymást szeressétek.” Különböző indítékokat mutatott be nekik, amiért szeretniük kell egymást, melyek között a fő az Ő saját csodálatos szeretete. Most egy teljesen új és különböző okkal hozakodik elő: a keresztyéneknek azért kell a testvérei szeretet kötelékei által egységbe tömörülniük, mert közös ellenségük, a világ, gyűlöli őket.

Egy szerető szív mindenütt felfedezi a szeretetet, vagy kiváltja azt. Az ebbéli vágyakozásban kielégítetlennek, sőt mi több, gyűlöltnek lenni a legkeserűbb összetevő minden megpróbáltatásban. Ezért készíti itt fel az Úr hűségesen a tanítványait erre a megtapasztalásra, hogy ne csodálkozzanak a világ ellenségességén, és ne ütközzenek meg azon. „Ne csodálkozzatok atyámfiai, ha gyűlöl titeket a világ!” (1Jn3:13) A Megváltó kegyelmesen a tanítványainak megerősítésével folytatta az üldöztetés ama viharával szemben, amiről jól tudta, hogy röviddel a távozása után rájuk fog zúdulni. Efféle küldetéssel, efféle üzenet hirdetésével, mely felruháztatott a jóindulat csodálatos erőivel, az apostolok joggal képzelhették, hogy a világot hamarosan megnyerik Krisztus számára. Ám fel kell készülniük a csalódásra. Ezért fegyverzi őket fel Krisztus már jó előre, hogy lelkeiket ne győzhesse le az a keserű rosszindulat és ellenállás, amivel bizonyosan szembesülnek majd.

Ez az evangélium keveset, vagy jóformán semmit sem jegyez fel arról, hogy az apostolokat bármiféle üldöztetés érte volna, míg Mesterük velük volt. Miután kiküldte a hetven tanítványt, azt olvassuk, hogy visszatértek „örömmel, mondván: Uram, még az ördögök is engednek nékünk a te neved által!” (Lk10:17). Mikor az írástudók és a farizeusok megsértődtek azon, hogy Jézus tanítványai áthágták a vének szabályait, és mosdatlan kézzel ettek, akkor ahelyett, hogy nyíltan rájuk támadtak volna, az Úr Jézushoz mentek panaszra (Mt15:2). Mikor a Megváltót elfogták a Gecsemáné kertben, Ő ezt mondta a szolgáknak: „ezeket (az apostolokat) bocsássátok el”. Még a keresztre feszítés után is visszamehettek, mégpedig háborítatlanul, a halászhálóikhoz (Jn21:23). De miután az Úr visszatért Atyjához, ők is megtapasztalták a világ rosszindulatát. Ezért figyelmeztette őket az Úr előre arra a bánásmódra, amit várhattak, és amiben egészen bizonyosan részesülnek is az istentelenek kezeiből.

A figyelmeztetés, amit itt az Úr Jézus adott az apostoloknak, nagyon szükséges napjaink fiatal hívőinek. A tapasztalatlan keresztyén azt feltételezi, hogy a világ vele szemben tanúsított gyűlölete feddés. Azt hiszi, ő a hibás miatta. Úgy képzeli, hogy ha szívélyesebb,

kedvesebb, krisztusibb lenne, a hitetlenek ellenségességét legyőzné. Ez nagyon nagy hiba. Az igazság az, hogy minél krisztusibbak vagyunk, annál inkább ellenségeskednek velünk és kerülnek minket. Ennek perdöntő bizonyítékát találjuk abban a bánásmódban, amiben a mi áldott Megváltónkat részesítették, míg e világban volt. „Utált és az emberektől megvetett volt". Ha a Földön valaha létezett legtisztább szeretetet, a megtestesült jóságot az emberek általánosságban gyűlölték, ha minél fényesebben ragyogott a szeretete, annál hevesebb ellenségeskedés volt a rá adott válasz, akkor miképpen várhatnánk, hogy csodáljon, és megbecsüljön minket a világ? Biztos, hogy senki sem táplál oly borzasztó gondolatot, miszerint közülünk bárki képes lenne felülmúlni Isten Fiának eszességét!

S mennyeire megfeddi mindez azt a népszerűséget, amit sok vallásoskodó keresztyén, sőt, Krisztus nagyon sok vallásoskodó szolgája manapság élvez! Vajon elfelejtettük a súlyos feddést: „Parázna férfiak és asszonyok, nem tudjátok-é, hogy a világ barátsága ellenségeskedés az Istennel? A ki azért e világ barátja akar lenni, az Isten ellenségévé lesz" (Jak4:4)! Valóban komolyak az itt használt kifejezések. A parázna férfiak és asszonyok azok, akik a tiltott szeretetet keresik és élvezik. Hasonlóképpen, a vallásoskodó keresztyén – aki csak állítja, hogy szereti Krisztust – aki ebben a világban keresi az örömét az istentelenek társaságában, az lelki házasságtörő. „Ne szeressétek a világot, se azokat, a mik a világban vannak. Ha valaki a világot szereti, nincs meg abban az Atya szeretete." (1Jn2:15) „És ne szabjátok magatokat e világhoz, hanem változzatok el a ti elméteknek megújulása által" (Rm12:2).

„Ezeket parancsolom néktek, hogy egymást szeressétek." (Jn15:17) Van ebben valami sajátságosan mélyenszántó, és a szívet megfeddő. Mennyire megalázó rájönni arra,. Hogy Krisztusnak meg kellett parancsolnia: szeressük egymást! Mennyire megalázó hallani, amint megismétli ezt a parancsot, mert egyszer már megparancsolta ezt a tanítványainak a Jn13:34-ben! S mennyire megalázó hallani, amint itt újra megismétli, hiszen épp az imént mondta: „Ez az én parancsolatom, hogy szeressétek egymást, a miképen én szerettelek titeket" (Jn15:12)! Vajon azért történt ez, mert előre tudta, *mily kevés* keresztyéni szeretetet fognak gyakorolni az Ő népe között? Vajon azért, mert tudta, milyen sok minden van bennünk valamennyiünkben, ami annyira ellenszenves? Vajon azért, mert előre látta, hogy a Gonosz felszítja a keserűséget és a küzdelmet az Ő követői között, megpróbálván rávenni őket, hogy marják-falják egymást? Bármi is lehetett, vagy nem lehetett Előtte, egy dolog nem tagadható – Krisztus konkrétan megparancsolta az Ő népének, hogy szeressék egymást.

„Ezeket parancsolom néktek, hogy egymást szeressétek." Nemcsak az Úrnak erre az Ígére helyezett sürgető hangsúlya mutatja, hogy itt valami olyasmiről van szó, amit minden keresztyénnek komolyan a szívére kell venni, de az apostoli levelek is ugyancsak sokat foglalkoznak ennek megerősítésével. A Szentléleknek az apostolokon át adott parancsolatai csak megismétlései és kiterjesztései az előttünk levő szabálynak. „Atyafiúi szeretettel egymás iránt gyöngédek… legyetek" (Rm12:10) „Elszenvedvén egymást szeretetben" (Ef4:2). „Igyekezvén megtartani a Lélek egységét a békességnek kötelében" (Ef4:3). „Legyetek pedig egymáshoz jóságosak, irgalmasok, megengedvén egymásnak" (Ef4:32). „Elszenvedvén egymást és megbocsátván kölcsönösen egymásnak, ha valakinek valaki ellen panasza volna; miképen a Krisztus is megbocsátott néktek, akképen ti is" (Kol3:13). „Egymást tiszta szívből buzgón szeressétek" (1Pt1:22). „Az atyafiúságot szeressétek" (1Pt2:17). „Mindenek előtt pedig legyetek hajlandók az egymás iránti szeretetre" (1Pt4:8). „Végezetre mindnyájan legyetek egyértelműek, rokonérzelműek, atyafiszeretők, irgalmasak, kegyesek" (1Pt3:8). Irigység, rosszindulat, harag, gonosz beszéd a testvérek között biztos bizonyítéka e testvéri szeretet hiányának!

„Ha gyűlöl titeket a világ, tudjátok meg, hogy engem elébb gyűlölt ti nálatoknál." (Jn15:18) Itt vezeti be az Úr a világ ellenségességének témáját, s elkezdi megmutatni az apostolainak, hogy amit elszenvednek, az csak az, amit Ő is elszenvedett előttük, s nem

szabad meglepődniük, mikor ellenséges népek között találják magukat. Nekik azonban kedveseknek és gyengédeknek kell lenni, békében élve minden emberrel, amennyire csak lehetséges. Nem szabad rosszindulatúan tenniük semmit, hogy kiprovokálják, vagy igazolják a világ gonoszságát: ha azonban hűségesek az Úrhoz, ugyanarra a gonosz bánásmódra kel készülniük, amivel Maga az Úr is szembesült.

„Tudjátok meg, hogy engem elébb gyűlölt ti nálatoknál." Az „elébb" szó itt nem annyira az időre, mint inkább a megtapasztalásra vonatkozik. Krisztus arról biztosította őket, hogy Ő ugyanazt az utat taposta, amelyre őket is hívják majd a követésre. Ő csak előttük járt rajta: „És mikor kiereszti az ő juhait, előttök megy" (Jn10:4). Micsoda vigasztalásnak kell ennek lenni a számunkra! Krisztus Önmagával azonosította a tanítványait. Ha Krisztushoz tartozunk, az már elegendő ahhoz, hogy felkeltsük a világ gyűlölködését. De áldott dolog tudni, hogy Őmiatta utál minket, nem magunk miatt! Ez az emberi természet erőteljes ellenszenve azzal szemben, ami az Istené. S a bukott ember szörnyű romlottsága sehol nem bizonyíttatik meg jobban, mint annak gyűlöletében, ami tiszta, szeretetreméltó, jó, szent.

„Ha e világból volnátok, a világ szeretné azt, a mi az övé; de mivelhogy nem vagytok e világból, hanem én választottalak ki magamnak titeket e világból, azért gyűlöl titeket a világ." (Jn15:19) Itt az Úr a világ gyűlölete különféle okainak ismertetésével folytatja. Ebben a versben kettő szerepel. Az első, hogy az Ő népe „nem ebből a világból való", a második, hogy „Krisztus választotta ki őket Magának". A kettő valójában egybeolvasztható: miután Krisztus kiválasztott minket ebből a világból, többé már nem tartozunk bele. Többé már nem osztozunk annak lelkében, nem hajtanak minket annak céljai, s nem kormányoznak annak alapelvei. Figyeljük meg az Úr nyomatékos hangsúlyát itt: ebben az egyetlen versben ötször említi „a világot"! Ti, kérdezi látszólag, az emberek mosolyára vágytok, s szeretnétek a nagyfokú jóindulatukat élvezni? Az tényleg tragikus lenne, mert azt bizonyítaná, hogy ti is a világhoz tartoztok. A Jn8:23-ban Krisztus kijelentette Magáról: „Ti innét alól valók vagytok, én onnét felül való vagyok; ti e világból valók vagytok, én nem vagyok e világból való." Most első ízben jelenti ki ugyanezt a tanítványairól. Szembeszökő észrevenni, hogy ez nem történt meg egészen a Jn14:31 utánig, mikor Krisztus (jelképesen) elfoglalta a helyét – azonosítván a tanítványait Önmagával azon a helyen – a feltámadás alapján. Csak mikor a feltámadt Krisztussal egyesültek, akkor vétettek ki (helyzetileg) „a világból".

„Én választottalak ki magamnak titeket e világból, azért gyűlöl titeket a világ." Figyelemre méltó, hogy az első ok, amit Krisztus megjelöl, s amiért a világ gyűlöli a hívőket, az a kiválasztásuk. „A világ nem képes eltűrni Isten szuverenitásának és a kiválasztó szeretetnek a gondolatát." (Mr. F. W. Grant) A világ már attól a gondolattól feldühödik, hogy a keresztyének Isten kiszemelt kegyeltjei. Látványosan megmutatkozott ez Urunk nyilvános szolgálatának kezdetén. Miután bejelentette, hogy az Ézsaiás 61:1-2 próféciája az Ő küldetése során teljesedett be, annak elmondásával folytatta, hogy miképpen volt három és fél éven át bezárva az ég, amit éhínség követett, s noha sok özvegyasszony volt Izraelben, Isten az Ő szuverén kegyelméből Illést nem máshoz, mint a sareptai özvegyasszonyhoz küldte, s noha sok leprás volt Izraelben Illés idejében, közülük senki sem tisztult meg, de Isten az Ő szuverén könyörületéből meggyógyította a szíriai Naámánt. A reakció Urunk szavaira megdöbbentő volt: „És betelének mindnyájan haraggal a zsinagógában, mikor ezeket hallották. És felkelvén, kiűzék őt a városon kívül és vivék őt annak a hegynek szélére, a melyen az ő városuk épült, hogy onnan letaszítsák." (Lk4:28-29)

S ma is pontosan ugyanez a helyzet. Semmi sem korbácsolja fel annyira a testi elme ellenségességét, mint mikor Isten abszolút szuverenitásáról hall: egyeseket kiválaszt, másokat elvet. Akkor hát mennyi világiasságnak kell lennie sok vallásoskodó keresztyénben! Meg kell említeni, hogy a fentiekben idézett példában a vallásos világ gerjedt ekkora haragra Krisztussal szemben: a zsinagógában az istentiszteleten résztvevők próbálták megölni a Megváltót, mert eléjük tárta azt a tényt, hogy Isten azon könyörül, akin akar. S a dolgok

egyáltalán nem fordultak jobbra. Hangoztassa Isten bármely szolgája manapság az Isteni kiválasztás és eleve-elrendelés igazságait, s azoktól lesz a leghevesebb támadásokban része, akik az állítják, hogy Isten népéhez tartoznak. Így van a hívőkkel is általánosságban. Bizonyítsa csak életük az elhívásukat, mutassa csak meg a járásuk, hogy ők „nem e világból valók", mert „kiválaszttattak abból", s az istentelenek keserű ellenségessége azonnal felkorbácsolódik. De ne csüggedjünk el ezen, inkább lássuk a hitetlenek ellenségességében annak becses bizonyítékát, hogy egyek vagyunk azzal, Akit a világ nem fogadott be.

„Azért gyűlöl titeket a világ." Pusztán vallásoskodókat nem fog gyűlölni. A férfit, aki igazodik ehhez a világhoz, részt vesz annak politikájában, osztozik örömeiben, az alapelveinek megfelelően tevékenykedik, még akkor sem közösítik ki, vagy üldözik, ha Krisztus nevét hordozza. A nőt, aki igazodik ehhez a világhoz, követi annak divatát, élvezi annak társaságát, munkálkodik a megreformálásáért, nem veti el a világ. A világ szereti azt, ami az övé. Azok azonban, akik a világtól elkülönülten járnak (s ezek csak kevesen vannak), akik követik az elvetett Krisztust, megtudnak majd valamit abból, mit jelent „részesülni az Ő szenvedéseiben" (Fil3:10). Isten azt mondta: „De mindazok is, a kik kegyesen akarnak élni Krisztus Jézusban, üldöztetni fognak." (2Tim3:12). Nekik azonban jussanak eszükbe a Megváltó eme szavai: „ *Boldogok*, a kik háborúságot szenvednek az igazságért: mert övék a mennyeknek országa. *Boldogok* vagytok, ha szidalmaznak és háborgatnak titeket és minden gonosz hazugságot mondanak ellenetek én érettem. Örüljetek és örvendezzetek, mert a ti jutalmatok bőséges a mennyekben: mert így háborgatták a prófétákat is, a kik előttetek voltak." (Mt5:10-12)

„Emlékezzetek meg ama beszédekről, a melyeket én mondtam néktek: Nem nagyobb a szolga az ő uránál." (Jn15:20) Mennyire megindító ez! Krisztus egyetlen Általa mondott szót se hagy elfelejtenünk. Itt arra emlékezteti az apostolait, hogy mit mondott nekik nem sokkal korábban, bár más vonatkozásban – megmutatja mennyire teljesek az Ő különféle célokra szánt mondásai. Célja itt annak kihangsúlyozása, hogy a valódi tanítványság jele az, mikor osztozunk Mesterünk megtapasztalásaiban, és szembesülünk a világ gyűlöletével.

„Ha engem üldöztek, titeket is üldöznek majd; ha az én beszédemet megtartották, a tiéteket is megtartják majd." (Jn15:20) A „ha" visszatekintés ugyanerre az Ígére a Jn156:18 és 15:19 elején. Ha ti az én követőim, a barátaim vagytok, akkor osztoznotok kell az én szenvedéseimben. Üldözték az Urat, s amíg ennek megfelelően élnek és tevékenykednek, a szolgáit is üldözni fogják. A világ dicsekedhet liberális alapelveivel, egy ideig tűrheti a langyos keresztyénséget, de legyen Isten népe ízig-vérig az Övé, a szív rejtett gyűlölete hamarosan megmutatkozik. Mikor az „én választottalak ki magamnak titeket e világból" gyakorlati valósággá válik, a világ dühe és kiközösítése meg fog mutatkozni. De végül is, micsoda az egész világ gyűlölete Krisztus szeretetéhez képest! S mégis, amint mondják, „ha van valami, amit a valódi keresztyének úgy látszik, állandóan elfelejtenek, s amire úgy látszik, állandóan emlékeztetni kell őket, az a megtéretlen emberek valódi érzelmei irántuk, s a bánásmód, amit várniuk kell, mikor találkoznak velük." (Ryle püspök)

„Ha engem üldöztek, titeket is üldöznek majd; ha az én beszédemet megtartották, a tiéteket is megtartják majd." Látszólag itt némi irónia is lappang a szavakban. Az Úr semmi mást nem mondott, mint Isten hamisítatlan igazságát, s a világ nem tartotta meg a beszédeit. Miért? Mert az Ő beszédei megítélték őket. „Mert minden, a ki hamisan cselekszik, gyűlöli a világosságot és nem megy a világosságra, hogy az ő cselekedetei fel ne fedessenek" (Jn3:20). „Titeket (az Ő hitetlen testvéreit) nem gyűlölhet a világ, de engem gyűlöl; mert én bizonyságot teszek felőle, hogy az ő cselekedetei gonoszak" (Jn7:7). S amíg mi hirdetjük Isten igazságát, addig az emberek „általánosságban) a mi üzenetünket is elvetik! „ Azok a világból valók; azért a világ szerint beszélnek, és a világ hallgat rájok. Mi az Istentől vagyunk: a ki ismeri az Istent, hallgat reánk, a ki nincsen az Istentől, nem hallgat reánk." (1Jn4:5-6).

„De mindezt az én nevemért cselekszik veletek, mivelhogy nem ismerik azt, a ki küldött engem.” (Jn15:21) Itt adja meg az Úr a legmélyebb okát annak, amiért tanítványait majd utálni fogja a világ. „Az én nevemért” természetesen azt jelenti „az én nevem miatt”. Azért üldözik őket az emberek, mert ők Őt képviselik az Ő követeiként. Krisztus abban a nagy kiváltságban részesíti majd népét, hogy osztozhatnak az Ő szenvedéseiben: „Boldogok vagytok, ha Krisztus nevéért gyaláznak titeket; mert megnyugszik rajtatok a dicsőségnek és az Istennek Lelke” (1Pt4:14). Krisztus nevének megvallása az, ami felszítja a romlott szívek ellenségességét. Bárcsak Mózessel együtt mi is inkább „Égyiptom kincseinél (a világnál) nagyobb gazdagságnak tartanánk a Krisztus gyalázatát” (Zsid11:26). „Mivelhogy nem ismerik azt, a ki küldött engem”: erre a tudatlanságra semmiféle mentség sincs, ez megbocsáthatatlan, mert szándékos.

„Ha nem jöttem volna és nem beszéltem volna nékik, nem volna bűnük: de most nincs mivel menteniök az ő bűnöket.” (Jn15:22) Itt van egy példája annak, mikor a Szentírás szavait nem lehet abszolút értelemben venni. Mikor az Úr kijelenti a zsidóknak, hogy ha Ő nem jött és nem beszélt volna nekik, most „nem volna bűnük”, azalatt nem azt értette, hogy minden vonatkozásban bűntelenek lennének. A Róma levél első három fejezetének fő célja annak a ténynek a bemutatása, hogy az egész világ, zsidók és pogányok egyaránt „bűnösök Isten előtt”, így Krisztus viszonylagos értelemben beszélt. Összehasonlítván azzal a felmérhetetlenül nagy bűnükkel, hogy elvetették a dicsőség Urát, a személyes bűneik szinte semmik. Hasonló példái annak, mikor a dolgok viszonylagos értelemben, de abszolút módon vannak bemutatva, gyakoriak a Szentírásban: „Minden népek semmik Ő előtte, a semmiségnél és üresség alábbvalóknak tartja.” (Ézs40:17) „Azért sem a ki plántál, nem valami, sem a ki öntöz; hanem a növekedést adó Isten.” (1Kor3:7)

A bűn mindig is jelen volt, s Isten kormányzói tevékenysége az emberek felett világosan bizonyítja, hogy Ő számításba is vette ezt. De bármilyen gonosznak is mutatta magát az ember a történelem során, Krisztus eljövetele a Földre olyan csúcsokra juttatta a bűnt, hogy viszonylagosan szólva minden, ami ezt megelőzte, apróság volt csupán azzal összehasonlítva, amit a megtestesült Szeretettel szemben elkövettek. Ez a mérce kérdése. Létezik egy sor igevers, melyek világosan tanítják, hogy lesznek fokozatok az elveszettekre kimért büntetésekben: Mt11:22, Zsid10:28-29, stb. A büntetés mértékét az elkövetett bűnök szörnyűsége fogja meghatározni, ez pedig annak a világosságnak a mértékétől függ, amely ellen vétkeztek. Mikor eljött a világba Ő, Aki több volt, mint ember, személyének isteni mivolta, az Általa mutatott szeretet és világosság új mércét hozott el. Krisztus itt az Ő személyének dicsőségéből kiindulva beszélt. Szodomának és Gomorának könnyebb dolga lesz az ítélet napján, mint Kapernaumnak. És miért? Mivel az utóbbi a királyok Királyának és urak Urának fordított hátat.

A Megváltó által itt kinyilatkoztatott alapelv nagyon komoly az alkalmazását tekintve, és jól tesszük, ha valamennyien a szívünkre vesszük. A lelki előjogok komoly felelősséggel járnak: „És valakinek sokat adtak, sokat követelnek tőle” (Lk12:48)! A nyitott Bibliák és a hirdetett evangélium földjén lakozni nagyon más alapzatra helyezi az embereket Isten előtt azokhoz a pogányokhoz viszonyítva, akik soha nem hallottak Krisztusról. Az ítélet az élvezett világosságnak megfelelő lesz! A puszta tény, hogy az emberek ismerték az igazság útját, de nem jártak azon, csak növeli majd a kárhoztatásukat. Isteni tanítást kapni, de azt nem gazdagítani annyi, amint azt itt Krisztus világosan kijelenti, mint bármiféle mentség nélkül maradni a bűneiket illetően.

„A ki engem gyűlöl, gyűlöli az én Atyámat is.” (Jn15:23) Az Úr itt annak bizonyítékát adta, hogy az Ő megvetésének bűne páratlan nagyságú vétket foglal magába. Krisztus szavai nemcsak az Ő saját szavai voltak, hanem az Atya szavai is. Ő és az Atya egyek. Egyesek ama elképzelése, mely szerint képesek elfogadhatóan tisztelni az Atyát, miközben elvetik az Ő Fiát, csak a romlott emberi szív tévelygése és a Gonosz hazugsága. „A zsidók azt állították,

hogy szerették az Istent, és ennek a szeretetnek az alapján gyűlölték Krisztust. Isten azonban, akit ők szeretettek, nem a valódi Isten volt, hanem egy fantom, amit Istennek neveztek. A tény, hogy elvetették Krisztust dacára minden Ígéjének, melyek lélek és élet, megmutatta róluk, hogy ők az Atya ellenségei." (Hengstenberg)

„A ki engem gyűlöl, gyűlöli az én Atyámat is." Nagyon komoly dolog ez. Az előző versben az Úr megmutatta azt az elvi okot, amiért a világ gyűlölni fogja a tanítványait: a Vele való egységük miatt. Most megmutatja, hogy a világ azért gyűlöli Őt, mert Ő egy az Atyával. Krisztus jelentette ki az Atyát. Ő volt az Atya személyének hű képmása. Benne lakozott az Istenség teljessége testileg. Aki Őt látta, látta az Atyát is. Az Ő tanítása Isten igazsága volt. Az Ő élete feltárta Isten tökéletességeit. Az Ő törvényei kifejezték Isten akaratát. Az Ő megvetése annak megerősítő bizonyítéka volt, hogy gyűlölték Istent. A legfélelmetesebb, de egyben a legvilágosabban kijelentett tény a Szentírásban az, hogy az emberek a maguk természetes állapotában „istengyűlölők" (Rm1:30), elméjük pedig „ellenségeskedés Isten ellen" (Rm8:7). Istennek ez a gyűlölete okozza, hogy az emberek elvetik Krisztust és utálják a keresztyéneket. Megfordítva pedig, az, hogy elvetik Krisztust, megmutatja Istennel szembeni gyűlöletüket. Krisztus minden emberi szív állapotának próbája! Az őszintén megválaszolt „Mit gondolsz Krisztusról?" kérdés feltárja, hogy mi a barátai, vagy az ellenségei vagyunk-e. A világegyetemben nincs más Isten Istenen és a mi Urunk Jézus Krisztus Atyján kívül, s ha az emberek nem hisznek a Fiúban, nem szeretik, nem imádják, és nem szolgálják Őt, akkor gyűlölik az Atyát. Ahogyan a hit szeretete nemz, úgy nemz a hitetlenség gyűlöletet.

„Ha ama cselekedeteket nem cselekedtem volna közöttük, a melyeket senki más nem cselekedett, nem volna bűnük; de most láttak is, gyűlöltek is, mind engem, mind az én Atyámat." (Jn15:24) Milyen határozottan helyezi Magát az Úr Jézus Isten minden Őt megelőző hírnöke fölé! A „nem volna bűnük" szavaknak ugyanaz itt a jelentése, mint a Jn15:22-ben. Ha Izrael nem élvezett volna ekkora kiváltságokat, lett volna efféle bűnük. Ha nem hallották volna Őt beszélni úgy, ahogyan ember még nem beszélt, s nem lettek volna a tanúi olyan cselekedeteknek, melyeket ember soha nem tett, akkor bűnösségük Isten szemében sokkal kisebb, sőt mondhatni semmi sem lett volna a mostani bűnösségükhöz hasonlítva, miután hallottak, és láttak, de nem hittek. Meg kell jegyezni, hogy Krisztus először azt említi meg, mit mondott nekik (Jn15:22), és azokra a cselekedetekre utal, melyeket közöttük tett meg.

„Ha ama cselekedeteket nem cselekedtem volna közöttük, a melyeket senki más nem cselekedett, nem volna bűnük; de most láttak is, gyűlöltek is, mind engem, mind az én Atyámat." „Isten Fiának jelenléte és bizonyságtétele a legkomolyabb eredményekkel járt. Nemcsak egy végtelenül ónagy áldás volt önmagában és Isten dicsőségére, de meghagyta az embereket, s főleg Izraelt elvetettnek. A törvény által az ember gyengének és bűnösnek bizonyult, s a törvény átok alá vonta mindazokat, akik jogi alapon álltak ellen. Nem volt egyetlen igaz sem, senki sem kereste az Istent, senki sem tett jót, egyáltalában senki. A pogányok nyíltan bűnösök voltak, a zsidók pedig a törvény megfellebbezhetetlen ítélete alapján bizonyultak annak. Minden száj bedugatott, és az egész világ Isten ítélete alá került. Krisztus jelenléte azonban nemcsak a kötelességek törvény alatti elmulasztását, hanem *az isteni jóság gyűlöletét* emelte ki, mikor tökéletes kegyelemben eljött az emberekhez… A korábbi, vagy más bűnöket elnyelte Isten Fia elvetésének mindent felülmúló bűne, Aki szeretetben jött el, s úgy beszélt, ahogyan nemcsak ember soha nem beszélt, de Isten sem." (Dr. John Brown)

„De azért lőn így, hogy beteljesedjék a mondás, a mely megiratott az ő törvényökben: Ok nélkül gyűlöltek engem." (Jn15:25) Félelmetes ítélete volt ez Izraelnek. „Semmi nem volt Krisztusban, ami gyűlöletet váltott volna ki az erkölcsileg zavaros, megromlott elmék kivételével. Semmi sem volt a jellemében, mert a hibátlan volt. Semmi nem volt a tanításaiban, mert azok mind igazak voltak. Semmi nem volt a törvényeiben, mert azok

szentek, igazak és jók. Soha semmi rosszat nem tett a világnak: egész életét azzal töltötte, hogy jótetéményeit osztogatta az embereknek. Akkor miért gyűlölték, miért üldözték, miért adták halálra? Azért gyűlölték Őt, mert Atyját is gyűlölték." (Dr. John Brown)

„De azért lőn így, hogy beteljesedjék a mondás, a mely megiratott az ő törvényökben: Ok nélkül gyűlöltek engem." Itt az Úr visszakövette a világ ellenségességét annak valódi forrásáig. Ő Maga nem adott rá okot, ezért az ő kétségbeejtően gonosz szívüknek kellett azt tulajdonítani. S az Úr tovább erősítette a tanítványait. Nekik nem szabad sem meglepődni, sem megsértődni az istentelenek keserűségén és rosszindulatán. Ő kedvesen és nagylelkűen viselkedett, mégis gyűlölték. Lássuk meg, hogy mi sem adunk az embereknek „okot" arra, hogy gyűlöljenek. Az ő ellenségeskedésüket csak a Krisztussal való közösségünk váltja ki. „Elég a tanítványnak, ha olyan mint a mestere, és a szolga mint az ő Ura. Ha a házigazdát Belzebubnak hívták, mennyivel inkább az ő házanépét?!" (Mt10:25)

„De azért lőn így, hogy beteljesedjék a mondás, a mely megiratott az ő törvényökben: Ok nélkül gyűlöltek engem." Kétségtelen, hogy Krisztus itt egy ellenvetésnek ment elébe. Miképpen lehetséges ekkora gyűlölet, Miért engedi meg az Isten? Az Úr ezzel válaszol: ez a gyűlölet nem más, mint Isten Ígéjének, ezzel az ő kifürkészhetetlen tanácsvégzésének a beteljesedése. Oly kevés hatása van a gonoszok rosszindulatának: ők csak az Írásokat teljesítik be – de ezzel a fejükre vonják azt az ítéletet, amit más igeversek hirdetnek ki ennek vonatkozásában. Azzal, hogy „a törvényükből idézett", Krisztus itt azt mutatta meg, hogy az írott Íge Izrael ellen tett bizonyságot!

„Mikor pedig eljő majd a Vígasztaló, a kit én küldök néktek az Atyától, az igazságnak Lelke, a ki az Atyától származik, az tesz majd én rólam bizonyságot." (Jn15:26) A kapcsolat itt nyilvánvaló. Az Úr figyelmeztette a tanítványait arra az ellenállásra, amivel majd szembesülnek annak a birodalomnak a részéről, melynek a Sátán a „hercege". Mivel azonban ez csak még jobban kétségbe ejti már amúgy is szomorú szíveiket, kedves Mesterük ismét visszatér az Ő eredeti ígéretére – ebben a húsvéti beszédben leggyakrabban hangoztatott ígéretre, – hogy eljön az isteni Vigasztaló rajtuk könnyíteni. A Jn15:120-21 előfeltételezett volt, hogy a tanítványait Hozzá hasonlóan fogják gyűlölni az Ő beszédéért. Előre jelezte sorsukat, mint az Ő tanítványaiét. S nyilvánvaló, hogy ezt kellett gondolniuk: Miképpen fogunk mi, szegény, gyenge emberek kitartani a bizonyságunkban, sőt hordozni azt ekkora előre jelzett gyűlölettel szemben? Megerősíti tehát őket az elhívásukban, s ugyanolyan világosan azt is előre jelzi, hogy az Ő bizonyságtételét fogják hordozni a jövőben (Jn15:27). „Ugyanakkor nem maguktól, és nem a saját emberi személyükben: a Paraklétosz (a Vigasztaló) irányítja majd a dolgot. Visszatér tehát az előzőekre, s a csüggedésüket megakadályozandó annak a hangsúlyos hangoztatásával vigasztalja őket, miszerint: Most (világosabban, mint eddig bármikor) előre megmondtam nektek mind a Léleknek, mint a világ gyűlöletével szembeni Bizonyságnak az eljövetelét, mind ennek a gyűlöletnek a folytatódását dacára az Ő bizonyságtételének." (Stier)

„Mikor pedig eljő majd a Vígasztaló, a kit én küldök néktek az Atyától, az igazságnak Lelke, a ki az Atyától származik, az tesz majd én rólam bizonyságot." Az, hogy a Lélek „az Atyától származik" (ez az a kijelentés, amely elszakította a görögkeleti egyházat a rómaitól), *kiegészítés* ahhoz, amit Urunk a Jn14:26-ban mondott. Ott a Vigasztaló Krisztus nevében küldetett, itt az Atyától származik. Ez a két egymás mellé helyezett kijelentés kiemeli az Istenség egységét. Ez a további Íge szintén megmutatja, hogy a Lélek nem volt kizárólagosan alávetve Krisztusnak, amint azt állították néhányan a Jn14:26-ból kiindulva. Az „Ő tesz majd bizonyságot rólam" megerősíti a korábban a Jn14:16-ban mondott szavait: másik Vigasztaló". A Lélek továbbviszi Krisztus ügyét, s az lesz a tanítványok számára (csak más módon), ami Krisztus volt, amíg itt a Földön tartózkodott.

„Mikor pedig eljő majd a Vígasztaló, a kit én küldök néktek az Atyától, az igazságnak Lelke, a ki az Atyától származik, az tesz majd én rólam bizonyságot." „Itt a Vigasztaló úgy

látszik, mint Akit a felemeltetett Krisztus küldött az Atyától, következésképpen tanúként az Ő mennyei dicsőségéről. Ez továbblépés azzal kapcsolatban, amit az előző fejezetben láttunk, ahol Krisztus kérte és az Atya adta a Vigasztalót, hogy mindig velük maradjon, elküldvén Őt az Ő Fiának nevében. Itt Maga a Fiú küldi, de természetesen az Atyától. Az igazság Lelke tehát a felmagasztalt Krisztus alkalmas Tanúbizonysága." (The Bible Treasury) Az „a kit én küldök" szavak a leglátványosabb módon emelik ki a felmagasztalt Megváltó dicsőségét.

„De ti is bizonyságot tesztek; mert kezdettől fogva én velem vagytok." (Jn15:27) Itt Urunk azt magyarázza meg a tanítványainak, hogy miképpen tesz majd a Lélek bizonyságot, és mit fog az tartalmazni. Neki nem lesz semmiféle testi megmutatkozása, mint volt a Fiúnak, hanem a tanítványokban, és rajtuk keresztül tesz majd bizonyságot. Arról tesz majd bizonyságot, amit már láttak Benne, és hallottak Tőle – emellett semmiről sem, ami lényegében más, vagy új. Azaz látható, hogy a Jn15:26 és 27 „két bizonyságtétele" nem különállóak és függetlenek, hanem természetes és harmonikus egységet alkotnak.

„De ti is bizonyságot tesztek." Csodálatos volt ez a kegyelem. Sem az ellenségeskedés, sem a gyűlölet nem oltotta ki Krisztus könyörületét. A világ kivetette Őt, de az Ő kegyelme még sokáig megmarad benne. Mielőtt a végítélet rájönne erre a világra, további bizonyságot kell annak kapnia Őróla, olyan bizonyságot, amely immár tizennyolc évszázad óta tart! Bárcsak lehetővé tenné az isteni hatalom, hogy minden valódi keresztyén hűségesen és állandóan tenné a bizonyságot a mi távollevő Urunkról! Hordozzuk a szánkkal és az életünkkel az Ő bizonyságát, alkalmas és alkalmatlan időben az Ő kiválóságáról, s a Tőle való alkalmatos voltunkról!

A következő kérdések segítséget adnak az olvasónak a 16. fejezet nyitó részéhez:

1. Mi az 1-11.versek központi témája?
2. Mi az 1. vers jelentése?
3. Mit bizonyít a 2. vers utolsó mondata?
4. Milyen áldásokat hozhat a „megemlékezés" az apostolok számára? (4. vers)
5. Miért nem kérdezték az apostolok, hogy „Hová mégy?" (5. vers)
6. Miért „hasznos" Krisztusnak elmenni? (7. vers)
7. Mi módon „feddi meg" a Lélek a világot? (8. vers)

54. fejezet: Krisztust igazolja a Lélek, Jn16:1-11

Az előttünk levő igeszakasz összegzése:

1. Az ok, amiért Krisztus figyelmeztette a tanítványait, 1. vers.
2. Annak részletezése, hogy mit fognak elszenvedni, 2. vers.
3. A világ ellenségességének oka, 3. vers.
4. Krisztus gyengéd vigasztalása, 4. vers.
5. A tanítványok önmagukkal foglalkoznak, 5-6. versek.
6. A Lélek ígérete, 7. vers.
7. Krisztust igazolja a Lélek, 8-11. versek.

A fejezet-elválasztás a János 15 és 16 között aligha a legszerencsésebb, de talán nem lenne könnyű jobbat javasolni. A Jn16:12 talán alkalmasabb töréspont lenne, mert a 12. vers egyértelműen új alfejezetet nyit. Az előttünk levő igeszakaszban azt látjuk, hogy az Úr azt a témát folytatja, amivel a 15. fejezet végén foglalkozott. Ott a világ gyűlöletéről beszélt – az Atyával szemben, Önmagával szemben és a tanítványaival szemben. Ott arról biztosította őket: el fogja küldeni a Szentlelket, hogy továbbvigye ügyét. A jellegnek, mellyel Krisztus megemlítette az Istenség harmadik Személyét – a Vigasztaló" – le kellett csillapítania az apostolok félelmét és szomorúságát. Krisztus most visszatér a világ gyűlöletére, további részletekbe bocsátkozva. Általánosságban beszélt a világ gyűlöletéről, most konkrétabban is szól arról, mintegy felvázolván a keresztyénség jövőbeli sorsát, leírván a történelme első fejezetét.

A Megváltó a leghitelesebben figyelmeztette a tanítványait arra a bánásmódra, amiben majd ellenségeik részesítik őket. Mr. John Brown látványosan kommentálta Urunk viselkedését ennél az esetnél: „A hamis vallások alapítói mindig arra törekedtek, hogy azok pillanatnyi érdekeként tüntessék fel a célkitűzéseik teljesítését és a behódolást az ő vezetésüknek, akikhez szóltak. Az arab csaló a pillanatnyi szexuális élvezetekbe merülés vonzerejét mutatta fel a honfitársainak, s mikor a vezetőjükként háborút indított a csalását támogatandó, a legyőzötteknek kínált feltétel az új hitre térés volt a legyőzőik hasznában való teljes osztozással, vagy a rabszolgaság és a halál a további hitetlenségért. Valóban az volt az összes csaló politikája, akármiféle csalást is követtek el, hogy elrejtsék a ravaszságukkal a becsapottak elől mindazt, ami elfogulttá tehette volna őket a mesterkedéseikkel szemben, s ügyesen munkálkodván a reménységük és félelmük befolyásolásával, az érdeklődésük középpontjába állítsák mindazokat az előnyöket, melyek abból fakadhatnak, ha felkarolják a mesterkedéseiket, valamint azokat a hátrányokat, melyek azok elvetéséből származhatnak. Túlzó látványát mutatják be a siker valószínűségének, és az általa biztosítandó jótetemények értékének, miközben gondosan a háttér homályába rejtik az elszenvedendő nyomorúságokat, a kiállandó fáradságot, a meghozandó áldozatokat, az eltűrendő szenvedéseket, valamint a pusztítást, ami a javasolt vállalkozáshoz történő társulással járhat.

Mennyire más Jézus Krisztus viselkedése! Ő nem ígérgetett kétségesen a követőinek boldogságot, mely az élvezeti képességeiknek megfelelően bőséges és változatos, és tartós, mint halhatatlan lelkük, hanem konkrétan jelezte, hogy ez a boldogság természetében *lelki*, és csak egy *eljövendő* világban lehet majd teljes mértékben élvezni. Biztosította őket arról, hogy Őt követve valamennyien egy ország örököseivé válnak, de ugyanolyan világosan azt is megmondta, hogy ez az ország nem ebből a világból való, aki pedig szeretne abba belépni, annak 'meg kell tagadnia mindent', és 'fel kell venni a keresztjét'. Ő Maga is szegény és lenézett, a 'fájdalmak férfia és betegség ismerője'. Világosan jelezte, hogy a követőinek a világban kell lenniük, ahogyan Ő is 'a világban volt'."

Krisztus tanítványait a világnak gyűlölnie kellett! De nagyon fontos, hogy ne alkossunk szűk nézeteket arról, mit jelent „a világ”. A Sátán erőteljesen próbálta eltörölni a választóvonalat, mely az „e világból valókat” és a „nem e világból valókat” választja el. S ez nagymértékben sikerült is neki. A vallásoskodó „egyház” azzal dicsekedett, hogy megtéríti a világot. Ennek a célnak az eléréséhez népszerűsítenie kellett a „vallást”. Számtalan eszközt bevetettek – közülük sok még az illendőség érzését is elnyomta – a hitetlenek vonzása végett. Az eredmény az lett, hogy a világ térítette meg a vallásoskodó egyházat. Mindazonáltal mégis igaz marad, hogy „a világ” gyűlöli a Bárány valódi követőit. S ez sehol sem világosabb, mint azokban, akik a – nevezhetjük így - vallásos világhoz tartoznak. Ez tárul fel előttünk majd a magyarázat során.

A jelen igeszakaszunk záró versei hirdetik ki a Szentlélek viszonyát „a világgal”, s ez az, ami megkülönbözteti a János 16 első szakaszát a János 15 záró részétől. A János 15 záró részében az Úr a világ gyűlöletéről beszél, s még mindig ezzel foglalkozik a 16. fejezet első néhány versében. De a 7. versben még egyszer a Szentlélekre utal, s a 8-11. versekben úgy mutatja be Őt, mint a saját Igazolóját. Ez vezetett engem a jelen fejezet címének kiválasztásában, aminek alkalmasságát a következő magyarázatnak kell eldönteni.

„Ezeket beszéltem néktek, hogy meg ne botránkozzatok.” (Jn16:1) Mielőtt az Úr részletesen leírná azokat a formákat, melyekben a világ ellenségessége meg fog nyilvánulni, megáll, hogy megismertesse a tanítványokat az Ő okaival, amiért elmondja ezeket. Először is azért, nehogy „megsértődjenek”, „megütközzenek”, vagy „megbotránkozzanak”, mert az itt szereplő szó ezt jelenti. Előre figyelmeztetni annyi, mint előre felfegyverezni. Krisztus előre felkészíti a népét, nyíltan elmondván nekik, mit várhatnak. Ahelyett, hogy egymás közt vitatkoznának, ki közülük a nagyobb, Ő megparancsolja nekik, hogy igyák ki azt a poharat, amit Ő is kiivott, s keresztelkedjenek meg azzal a kereszttséggel, mellyel Ő is megkeresztelkedett. Nem elbátortalanítani akarta őket, távol legyen, hanem megerősítette azzal szemben, ami rájuk várt. S mennyire bizonyságot tett ez Mesterük elővigyázatos gondoskodásáról! Mennyire bemutatja ismét, hogy „mindvégig szerette őket”! S milyen kegyelmes az Úr, hogy így figyelmeztet minket! Vajon nem *ütköznénk meg* sokszor, ha nem figyelmeztetett volna előre, mi vár ránk?

„Ezeket beszéltem néktek, hogy meg ne botránkozzatok.” S hogy erre a figyelmeztetésre szükség volt, az nagyon nyilvánvaló. Már elhangzott a kérdés: „Ímé, mi elhagytunk mindent és követtünk téged: mink lesz hát minékünk?” (Mt19:27). Sőt, még azon az éjszakán valamennyien „megbotránkoznak” majd Miatta. „Akkor monda nékik Jézus: Mindnyájan ezen az éjszakán megbotránkoztok én bennem. Mert meg van írva: Megverem a pásztort, és elszélednek a nyájnak juhai.” (Mt26:31). De megkérdezhető: miért kell itt Krisztusnak előre figyelmeztetnie a tanítványait, mikor pontosan tudta, hogy meg fognak botránkozni? Ó, miért kell Péternek mondani, hogy „Vigyázzatok és imádkozzatok, hogy kísértetbe ne jussatok” (Mk14:38), mikor az Úr már előre megmondta, hogy meg fogja Őt tagadni háromszor is? Miért kellett megparancsolni az evangélium hirdetését minden teremtménynek, mikor előre tudja, hogy a nagy többség nem fog abban hinni? A válasz ezen kérdések mindegyikére az, hogy az emberi felelősség kiemelése végett.

„A gyülekezetekből kirekesztenek titeket; sőt jön idő, hogy a ki öldököl titeket, mind azt hiszi, hogy isteni tiszteletet cselekszik.” (Jn16:2) A tanítványokra váró szenvedések listájából az Úr úgy dönt, hogy csak kettőt említ példaként: az elme szélsőséges kínzatását és test végső megbüntetését. Valóban komoly dolog megfigyelni, hogy Krisztus népének ez az üldöztetése a vallásos világból jön. Az első beteljesedése ennek a próféciának a zsidók részéről következett be, akik Isten népének vallották magukat. Krisztus azonban a világgal azonosítja őket. Az, hogy osztoztak annak lelkületében, és ki is mutatták ezt a lelkületet, világosan elénk tárja, hová tartoztak valójában. S ugyanez igaz manapság is. Mikor a vallásoskodás nem valóságos, még a Krisztus nevét hordozók is „a világ” részét képezik, és

ők az elsők, akik üldözni kezdik Krisztus követőit. Mikor a keresztyén életvitele megfeddi azt a világi vallásoskodót, mikor az Úr iránti hűsége meggátolja sok minden megtételében, amiket a világ megtesz, mikor az Íge iránti engedelmessége kötelezi sok minden megtételére, amiktől a világ idegenkedik, azonnal feltámad az ellenségesség, s megkezdődik az üldözés – ugyanaz a keserű és valóságos üldözés, legfeljebb a formája más napjainkban.

„A 'kirekesztetni a zsinagógából' több volt, mint egyszerű eltiltás a nyilvános istentisztelet látogatásától. Ez elvágta az embert a saját népe által élvezett kiváltságoktól, s korábbi barátainak társaságától. Ez egyfajta erkölcsi számkivetés volt, s a fizikai cselekvőképtelenség elkísérte a szenvedőt a halálon túlra is. Ilyen kiközösítés alatt állni majdnem több volt, mint amit a test és vér képes volt elviselni. Akire ezt a bélyeget rásütötték, azt minden ember elkerülte. Szó szerint száműzetés volt, tartós kegyvesztettség, és állandó veszély. Azok, akik ismerik a sötét korszakok történelmét, vagy ismerik a vesztes kaszthoz tartozás hatásait a hinduknál, képesek lesznek felfogni az efféle rendszer szörnyűségeit." (Mr. Geo Brown)

Néha a kiközösítés előjáték volt a halálhoz. Ennek eseteit az Apostolok Cselekedetei feljegyzi. Említi a „zelóták" csoportját. Ezek kétségbeesett és vakbuzgó frakciót alkottak, akik a keresztyének vérére szomjaztak. „Midőn pedig nappal lőn, a zsidók közül némelyek összeszövetkezvén, átok alatt kötelezék el magokat, mondván, hogy sem nem esznek, sem nem isznak addig, míg meg nem ölik Pált. Többen valának pedig negyvennél, kik ezt az összeesküvést szőtték." (Csel23:12-13) S hogy ezek az emberek nemcsak a társadalom alsóbb osztályaiból kerültek ki, az nyilvánvaló volt a tarsusi Saulus esetében, aki elmondja nekünk, hogy újjászületése előtt „Én bizonyára elvégeztem vala magamban, hogy ama názáreti Jézus neve ellen sok ellenséges dolgot kell cselekednem. Mit meg is cselekedtem Jeruzsálemben: és a szentek közül én sokat börtönbe vettettem, a főpapoktól való felhatalmazást megnyervén. Sőt mikor megölettetének, szavazatommal hozzájárultam." (Csel26:9-10)

Milyen félelmetes módon mutatják meg ezek a dolgok az emberi szív romlottságát! Ez minden korban ugyanaz volt, és a kegyesség mindig a gyűlölettel és az ellenségességgel szembesült. „Nem úgy, mint Kain, aki a gonosztól vala, és meggyilkolá az ő testvérét. És miért gyilkolta meg azt? Mivel az ő cselekedetei gonoszok valának, a testvéreié pedig igazak." (1Jn3:12) „Iszonyat az igazaknak a hamis ember; és iszonyat az istentelennek az igaz úton járó." (Péld29:27) „Gyűlölik azt, a ki feddőzik a kapuban, és útálják azt, a ki feddhetetlenül beszél." (Ám5:10) Ma is ugyanez a helyzet. A Krisztushoz való hűség felszítja a vallásos gyűlöletet. Dacára napjaink magasztalt liberalizmusának az emberek még mindig intoleránsak, s kimutatják ellenségességüket, amennyire csak merik.

„És ezeket azért cselekszik veletek, mert nem ismerték meg az Atyát, sem engem." (Jn16:3) Itt az Úr még egyszer visszaköveti a világ halhatatlan rosszakaratát annak valódi forrásához: az nem más, mint hogy nem ismerik sem az Atyát, sem a Fiút. Az Isten gyermekeivel szembeni gyűlölet és az üldöztetésük az ellenségeik lelki tudatlanságának mind a következménye, mind a bizonyítéka. Ha a zsidók valóban ismerték volna az Atyát, Akivel hiábavaló módon dicsekedtek, elismerték volna azt, Akit Ő küldött hozzájuk, s az Ő elismerésével nem bántak volna rosszul a követőivel. Így van ez ma is! „Mindaz, a ki hiszi, hogy Jézus a Krisztus, Istentől született; és mindaz, a ki szereti a szülőt, azt is szereti, a ki attól született." (1Jn5:1)

„Ezeket pedig azért beszéltem néktek, hogy a mikor eljő az az idő, megemlékezzetek róluk, hogy én mondtam néktek." (Jn16:4) Az Úr már adott egy okot (Jn16:1), amiért ezeket elmondta a tanítványainak, most pedig ad még egyet. Azért adta ezeket a kijelentéseket, hogy a Belé vetett hitük megnövekedhessen, mikor majd az események megerősítik az Ő próféciáját. Ennek a próféciának a beteljesedése el fogja mélyíteni a Belé, mint mindentudó Istenbe vetett bizalmukat, s ez felbátorítja őket arra, hogy ezeknek az ígéreteknek a szavahihetőségére támaszkodjanak. Ha a gonosz dolgok, melyeket előre megmondott, rájuk

következtek, akkor a jó dolgoknak, amelyről biztosította őket, ugyanolyan megbízhatóknak kell lenniük.

„De ezeket kezdettől fogva nem mondottam néktek, mivelhogy veletek valék.” (Jn16:4) „Az Úr azt is megmondja nekik, miért nem mondta ezeket el a kezdetekben. A teljes kijelentés több volt, mint amennyit gyenge szívük képes lett volna elhordozni. Megrendültek volna a kilátásoktól. Ezekre fokozatosan kellett felkészülniük. Nem mindenre azonnal, hanem apránként, ahogyan képesek voltak elviselni, tárja fel az Ő keresztjének tervét, valamint a rájuk váró kötelezettségeket és veszélyeket. Az Úr tejet ad a csecsemőinek és húst az erős embereinek. Azonkívül nem is volt még szükség erre, mivel Ő Maga is velük volt, s a kevesebbel készíthette fel őket a többre. Velük volt, mint dada a gyermekeivel, vezette őket erőről erőre, a kegyelem és a keresztyén erények egyik fokáról a másikra. Most azonban távozni készült tőlük, mondhatni magukra hagyni készült őket. S hogy meglássa, mennyire képesek megbirkózni azzal a küzdelemmel, melyre egész idő alatt folytatta a felkészítésüket, most szükségessé vált, hogy világosabban és teljesebben eléjük tárja a jövőjüket – először erre nem volt szükség. ’Elég minden napnak a maga baja.’ S Ő ekkor még mindig velük lévén fokozatosan tárhatta ezt fel előttük. De ahogyan az idő halad előre, látjuk és halljuk Őt, amint oldalról oldalra lapoz az Ő titkos Gondviselésének könyvében, elméjüket nyitogatván, míg végül itt nyíltan és teljesen kijelenti nekik még a legszélsőségesebb megpróbáltatásokat is, amelyek majd rájuk következnek.” (Mr. Geo. Brown)

„De ezeket kezdettől fogva nem mondottam néktek, mivelhogy veletek valék.” De miképpen egyeztetjük ezt össze olyan igeversekkel, mint a Mt5:10, 12, 10:21, 28, stb.? A fentiekben vázolt megoldás mellett, nevezetesen hogy Krisztus fokozatosan tárta fel ezeket a dolgokat az apostoloknak, rámutathatunk először is arra: Korábban nem mondta, hogy a világ majd ezeket cselekszi velük, azaz hogy majd minden ember utálni fogja őket. Másodszor, nem jelentette ki nekik, hogy ennek a gyűlöletnek az az oka, hogy az emberek nem ismerik az Atyát és a Fiút. Harmadszor, korábban nem prófétálta, hogy az efféle üldöztetés abból a megcsalattatásból származik, hogy az üldözőik majd azt képzelik: Istent szolgálják vele!

„Most pedig elmegyek ahhoz, a ki küldött engem” (Jn16:5). Vannak néhányan, akik összekapcsolják ezt az igeverset a Jn16:4 végével ekképpen: „De ezeket kezdettől fogva nem mondottam néktek, mivelhogy veletek valék, most pedig elmegyek ahhoz, a ki küldött engem”. Majd egy rövid szünet után az Úr megkérdezte: „és senki sem kérdezi tőlem közületek: Hová mégy? Hanem, mivelhogy ezeket beszéltem néktek, a szomorúság eltöltötte a szíveteket.” Ez meglehetősen valószínű, s természetes és szép kapcsolatnak tűnik.

„És senki sem kérdezi tőlem közületek: Hová mégy?” (Jn16:5) A Jn13:36-ban olvassuk, hogy Péter megkérdezi Krisztust: „Uram, hová mégy?” Ez azonban értelmetlen serénység volt, mert nyilvánvalóan azt hitte, hogy az Úr a földi útját folytatja (v. ö. Jn7:5). A Jn14:5-ben Tamás ezt mondta: „nem tudjuk hová mégy”, ez azonban inkább ellenvetésszámba ment. Amit az Úr akart, az nem volt más, mint értelmes, együttérző, szeretetteljes válasz az Általa mondottakra. Az apostolok azonban olyannyira belesüllyedtek a szomorúságba, hogy nem néztek túl az őket látszólag elborító felhőn. Annyira el voltak foglalva a jelenlegi szerencsétlen helyzettel, hogy nem gondoltak a belőle fakadó áldásra. Lesújtotta őket Mesterük távozásának lehetősége. Ha megkérdezték volna maguktól, vajon hová megy, akkor örültek volna Neki, mert bár számukra veszteség volt, de az Úr számára természetesen nyereség – az Atyával való együttlét öröme, a leülés és megpihenés a magasságban, belepés ismét abba a dicsőségbe, amivel a világ létrejötte előtt rendelkezett. Ez tehát az önzésük megfeddése volt, de mennyire kedves!

„Hanem, mivelhogy ezeket beszéltem néktek, a szomorúság eltöltötte a szíveteket.” (Jn16:6) Milyen gyakran megtörténik ez velünk is! Felnagyítjuk megpróbáltatásainkat, s elmulasztunk azoknál az áldásoknál időzni, melyek belőlük fakadnak. Nyögünk, és kimerültek vagyunk „a felhőnek s borúnak napján”, mikor az égen fekete felhők úsznak, és a

szelek heves esőt hoznak, s elfeledkezünk azoknak a kiszáradt földre gyakorolt jótékony hatásáról, ami csak ezek segítségével képes gyümölcsöt teremni a mi örömünkre. Szeretnénk, ha mindig tavasz lenne, s nem vesszük figyelembe, hogy a tavasz nem lehetséges anélkül, hogy először tél ne volna. Ugyanígy volt ez a tanítványokkal is. Ahelyett, hogy a legjobban kihasználták volna a hátralevő kicsinyke időt, amit még a Mesterükkel tölthettek, s még többet kérdeztek volna Tőle a mennyei helyéről és munkájáról, a távozásán kívül semmi másra nem tudtak gondolni. Micsoda figyelmeztetés ez, nehogy feleméssze a túlzott fájdalom! Keresnünk kell a kegyelmet, mely lehetővé teszi, hogy az ellenőrzésünk alatt tartsuk azt.

„Hanem, mivelhogy ezeket beszéltem néktek, a szomorúság eltöltötte a szíveteket." Áldott dolog megtudni, hogy a tanítványok nem sokáig voltak ebben a vigasztalhatatlan állapotban. Nagyon más lett a lelkületük a Megváltó feltámadása után. A leglátványosabban ez Lukács evangéliumának utolsó szavaiból derül ki: „Kivivé pedig őket Bethániáig; és felemelvén az ő kezeit, megáldá őket. És lőn, hogy míg áldá őket, tőlök elszakadván, felviteték a mennybe. Ők pedig imádván őt, visszatérének nagy örömmel Jeruzsálembe; És mindenkor a templomban valának, dícsérvén és áldván az Istent. Ámen." Negyven napos közösség Vele, miután győztesként előjött a sírból, eltörölte kételyeiket, eloszlatta félelmeiket és eltöltötte a lelküket kimondhatatlan örömmel.

„De én az igazat mondom néktek: Jobb néktek, hogy én elmenjek: mert ha el nem megyek, nem jő el hozzátok a Vígasztaló" (Jn16:7). Áldott ellentét! A tanítványok ebben a pillanatban nem gondoltak Rá, de Ő gondolt rájuk, és biztosította őket arról, hogy bár elveszítik Őt egy időre, ez mégis az ő javukat fogja szolgálni. Noha elmulasztottak kérdezni, könyörületes Mesterük nem mulasztott el válaszolni. Mindig jobban készen áll a meghallgatásra, mint mi az imádkozásra, s többet akar adni, mint amennyit kérünk. Kész megsegíteni őket jelenlegi kétségbeesésükben, s midig többet gondol mások szenvedésére, mint a sajátjára. Most is többet gondol azokra, akiket Maga mögött hagy, mint arra az agóniára, amivel nemsokára szembesül – mielőtt szólnának, Ő már válaszol, s azt válaszolja, amit kérdezniük kellett volna, kijelentvén nekik távozása hasznosságát.

A „de" ellentétes értelmű: Tudom, hogy elszomorodtatok a távozásom kilátásától, de a távozásom a ti számotokra szükséges. „Én az igazat mondom nektek": a személyes névmás hangsúlyos a görögben – én, Aki szeretlek benneteket, Aki az életét készül adni értetek: ezért el kell hinnetek, amit mondok. A szívetek bizalmatlansága felhőbe borította elméiteket, s tévesen értelmezitek a dolgokat. Azt hiszitek, hogy ha veletek maradok, minden gonoszság, amiket említettem, elkerül majd benneteket. Ó, de nem tudjátok, mi is a legjobb nektek! „Jobb néktek, hogy én elmenjek": a ti javatokat szolgálja, a ti előnyötökre válik. Látványos megfigyelni, hogy Urunk itt ugyanazt a szót használja a „hasznos" (jobb néktek) helyén, mint amit Kajafás használt a Jn11:50-ben!

De mit értett ezalatt az Úr? Hogyan vált az Ő elmenetele a javukra? Hisszük, hogy erre a kérdésre kettős válasz adható annak megfelelően, ahogy Krisztus kijelentését is kettős vonatkozásúként értelmezzük. Figyeljük meg, nem azt mondta: „Jobb néktek, hogy én elmenjek Ahhoz, Aki küldött", mint a Jn16:4-ben, hanem egyszerűen csak annyit mondott: „Jobb néktek, hogy én *elmenjek*". Hiszem, hogy Krisztus célzatosan hagyta ezt ilyen homályosan. Hova „ment", mikor ezeket a szavakat mondta? Végső soron az Atyához, de először a keresztre kell mennie. Vajon nem ez volt a legelső utalása a küszöbön álló halálára? S vajon nem volt rendkívül hasznos a tanítványoknak és nekünk, hogy az Úr Jézus Krisztus a Golgota szenvedéseihez és azokon keresztülmenjen?

„Mert ha el nem megyek, nem jő el hozzátok a Vígasztaló." „Krisztus engesztelő halála szükséges volt ahhoz, hogy összeegyeztethető legyen az isteni kormányzással azoknak az áldásoknak az emberekre ruházása, melyek szükségszerűen kapcsolódnak a Szentlélek üdvözítő befolyásához. Mindezek az áldások a kezdettől fogva azzal az engeszteléssel

kapcsolatosan adattak meg, s illő volt, hogy ezek az áldások a maguk leggazdagabb bőségében ne adassanak meg mindaddig, amíg az engesztelés meg nem történt." (Mr. John Brown) „'Ha el nem megyek', azaz amíg meg nem halok, semmi sem történik – ugyanúgy folytatjátok, mint eddig, és minden megmarad a régi állapotában: a zsidók Mózes törvénye alatt, a pogányok a maguk vakságában – minden a bűnnek és a halálnak alávetve. Akkor egyetlen írás sem teljesedik be, és én hiába jöttem." (Mr. Martin Luther)

Miközben azonban az Úr „ha el nem megyek" szavainak első vonatkozását az Ő halálával kapcsolatosként értelmezzük, semmiképpen sem akarjuk erre korlátozni. Kétségtelen, hogy az Atyához történő visszatérésére is célzott. S ez is hasznos volt a tanítványai számára. „Nagyon-nagyon hozzászoktak a testi jelenlétéhez, s nem voltak képesek eltűrni azt, hogy el kell mennie tőlük. A testi jelenlétén kívül semmi sem tudta megnyugtatni őket. Tudjuk, ki mondta: ha itt lettél volna Uram – mintha a távollétében nem lett volna képes megcselekedni a Lelkével azt, amit a jelenlétével testben. S a számukra szükséges sátor, amit építeni szerettek volna Neki, még mindig a Földön tartaná, mert még akkor is a földi királyságról, valamint abban a fő helyekről álmodtak, mintha a feljutásuknak a csúcsra testben kellett volna megtörténni. A testi jelenlét tehát eltávolítandó, hogy a lelki elfoglalhassa a helyét." (Andrews püspök)

Más módon is „jobb volt" a tanítványoknak, hogy a Megváltó elfoglalja a helyét a mennyben. A *megdicsőült* Krisztus az, Akiről bizonyságot tesz a Lélek, s ahhoz a Megváltónak „el kellett mennie". Sőt, ha Krisztus a Földön maradt volna, akkor *helyhez kötött* lenne, a testi jelenléte egyetlen helyhez kötődne, míg a Lélek által Ő mindenütt jelenvaló – ahol két, vagy három tanítvány összegyűlik az Ő nevében, Ő ott van közöttük. Ismét mondjuk: ha az Úr Jézus a Földön maradt volna, akkor népének sokkal kevesebb helye és lehetősége lenne a hitének gyakorlásához. S azt sem lehet cáfolni, hogy miután Krisztus felvitetett, a Lélek pedig alászállt, az apostolok új emberekké lettek. Ők sokkal többet tettek az Úr távollétében, mint amennyit valaha is cselekedtek, míg testben velük volt.

„Ha pedig elmegyek, elküldöm azt ti hozzátok" (Jn16:7). „E vers minden fordításának meg kellene tartani a különbséget az 'apeltho' és a 'poreutho' szavak között, ami nem kellőképpen történik meg az angol változatban az 'elmegyek' és 'távozom' szavakkal. Az 'eltávozom' és 'megyek' jobb lenne! Az első pusztán csak azt fejezi ki, hogy elhagyja őket, míg a második az Atyához való *felmenetelét*." (Dean Alford) Hiszem, hogy Urunk finom megkülönböztetése itt megerősíti az általam adott magyarázatot a „ha el nem megyek" szavaiban rejlő kettős célzásról, bár nem ismerek más igemagyarázót, aki osztaná ezt a nézetet.

„És az, mikor eljő, megfeddi a világot bűn, igazság és ítélet tekintetében" (Jn16:8). Aligha van ebben az evangéliumban még egy mondat, melyet általánosabban félreértettek volna, mint a most idézett. Nagyon ritka kivétellel ezt a mondatot a Szentlélek jóságos tevékenységére vonatkoztatják, melyet az evangélium hallgatói között végez. Feltételezik, hogy ez az Ő munkáját határozza meg, amit a lelkiismeretekben végez a megtérést megelőzően. Úgy tekintik, mint az Ő kegyelmes tevékenységének leírását, mellyel előidézi, hogy a bűnös meglássa: szüksége van a Megváltóra. Olyan szilárd gyökeret vert ez az elképzelés még az Úr népének elméiben is, hogy nehéz rávenni őket: tanulmányozzák maguktól ezt a verset – tanulmányozzák annak fényében, mi volt előtte, annak a kiegészítésnek a fényében, ami utána következik, tanulmányozzák a használt kifejezéseket, összevetve azok használatát más egyéb igeversekben. Ha ezt gondosan és tárgyilagosan végzik, biztosak vagyunk benne, hogy sokan rájönnek, mennyire tarthatatlan ez a népszerű nézet.

Nagyon nyilvánvalónak kell annak lennie, hogy valami nincsen rendjén, ha ezt a verset Krisztusnak a Jn14:17-ben olvasható határozott kijelentéssel összeütközésben magyarázzuk, mely szerint: „Az igazságnak ama Lelkét: a kit a világ be nem fogadhat…". Mi

hát annak a ”megfeddésnek” a jellege, amelyről itt szó van? Ez valami, a szívben kimunkált evangéliumi meggyőződés, vagy valami teljességgel külső dolog? Majdnem az összes korábbi igemagyarázó az előbbi mellett szálltak síkra. Én, a későbbi szerzőkkel értek egyet, akik az utóbbiban hisznek, s akiknek növekszik a létszáma. Az egyik legfontosabb huszadik századi lexikon az „elencho” szó jelentését ekképpen magyarázza: „vétkesnek nyilvánítani, megszégyeníteni annak bebizonyításával, hogy az illető téved, helyteleníteni és elítélni, de nem szükségszerűen meggyőzni, bűnösnek nyilvánítani valakit anélkül, hogy vallott volna, vagy bármiféle bűntudata lenne”.

Ennek a szónak az általános használata az Újszövetségben döntő módon erősíti meg ezt a meghatározást. Előfordul a Jn3:20-ban: „Mert minden, a ki hamisan cselekszik, gyűlöli a világosságot és nem megy a világosságra, hogy az ő cselekedetei *fel ne fedessenek*”, ami nyilvánvalóan azt jelenti, nehogy cselekedeteinek gonosz mivoltát úgy leplezze le a világosság, hogy aztán enyhítő körülmény miatti elnézés lehetetlenné váljon. Megtaláljuk a Jn8:46-ban: „Ki *vádol* engem közületek bűnnel?” – teljesen egyértelmű, hogy Krisztus nem azt értette ezalatt: „Ki képes közületek *megvádolni* engem, vagy *ráébreszteni* engem arra, hogy vétkeztem?” Inkább azt, hogy „Ki képes vádat rám bizonyítani? Ki képes bármely bűn bizonyítékát felmutatni ellenem?” A Lk3:19-ben a szó „megfeddetett”-nek van fordítva, melynek jelentése „felrótták neki”, nem pedig, hogy bűntudatra ébresztették. Ugyanez az értelme az Ef5:11-ben és a 2Tim4:2-ben is.

Azaz, minden igeversben az „elencho” objektív elítélésre vonatkozik, nem pedig az ítélet szubjektív felfogására. Az 1Tim5:20 „feddésnek” fordítja, mint a Tit1:13, 2:15, Zsid12:5, Rm3:19, stb.[86] Ha lehet, még világosabb a jelentése a Jak2:9-ben: „De ha személyválogatók vagytok, vétkeztek, *elmarasztaltatva* a törvény által, mint annak megrontói”. Joggal jegyezte meg Ryle püspök a Jn16:8-hoz fűzött kommentárjában: „A belsődleges bűntudatra ébredés természetesen nem a ’feddésnek’ fordított szó jelentése. Ez inkább bizonyítékok által való megcáfolást, megdönthetetlen érvek alapján történő mintegy ügyvédi elítéltetést jelent.”

A következő megfontolandó dolog ez: miképpen „feddi meg” a Szentlélek a világot „bűn tekintetében”? E kérdés megválaszolásához azonnal rá kell mutatnunk, hogy Urunk ezekben a versekben nem a Szentlélek küldetését, azaz azt a speciális munkát írta le, amit majd Ő végez, mikor eljön a Földre. Elismerjük, első ránézésre a „megfeddi” szó az Ő tényleges tevékenységét látszik leírni, de ha mindent figyelmesen tanulmányozunk, ami az igeversben szerepel, meglátjuk, hogy nem ez a helyzet. Hisszük, hogy a jelen igevers hasonló a terét és jellegét tekintve, mint a Mt10:34: „nem azért jöttem, hogy békességet bocsássak, hanem hogy fegyvert”. A „fegyver” Földre bocsátása nem Krisztus földi szolgálatának természete volt, hanem a bukott emberi természet romlottsága miatt volt az Ő ittlétének hatása. Azután a Lk12:49-ben mondta: „Azért jöttem, hogy e világra tüzet bocsássak”. Ez maga a Szentlélek jelenléte a Földön, ami noha teljességgel ismeretlen a számukra, mégis, megfeddi, vagy elítéli a világot.

A Szentléleknek egyáltalán nem kellene itt lennie. Ez megdöbbentő kijelentés, mégis komolyan mondom. A világ szemszögéből nézve Krisztus az, Akinek itt kell lennie. Az Atya elküldte Őt a világba. Akkor miért nincs itt? A világ nem fogadta be Őt. A világ gyűlölte Őt. A világ kivetette Őt. Ő azonban nem hagyta el az „árváit” (Jn14:18). Kegyelmesen elküldte hozzájuk a Szentlelket, s az angyalok és a szentek előtt a Szentléleknek maga a jelenléte „feddi meg”, vagy ítéli bűnösnek a világot. A Szentléleknek itt (a tanítványok számára) távol levő Krisztus helyét kell elfoglalni, s így mutattatik be a világ bűnössége.

Az elmondottakat megerősítendő figyeljük meg különösen a jelleget, melyben az Istenség harmadik Személye itt látható: „és mikor eljő, megfeddi”. Ki teszi ezt? Az előző vers

[86] A Károli-fordítás szerint a Zsid12:5-ben a „dorgálás” szó, míg a Rm3:19 az „ítélet alá esés” kifejezés szerepel – *a ford.*

mondja meg nekünk: „a Vigasztaló”. A görög szó a „paraklétosz”, s joggal fordítja az 1Jn2:1 „ügyvédnek”.[87] Nos, az „ügyvéd” a „vádat” nem azzal emeli, hogy a gonosztevőt rávezeti a bűnösségére, vagy érezteti vele azt, hanem a bizonyítékok bemutatásával a bíróság arról, hogy a gonosztevő bűnös. Más szóval objektív, és nem szubjektív módon „feddi meg”. Ez a gondolat húzódik meg a jelen igeszakaszunkban: a Szentlélek tényleges földi jelenléte az, ami objektív módon feddi, rója, vádolja meg „a világot”.

„Itt a Szentlélekről nem úgy van szó, mint mikor egyénekkel foglalkozva újjászüli őket, és ők hisznek, hanem a világ vádlójaként a bűn miatt. A Szentlélek ittléte vádolja a világot, azaz ami kívül áll azon, ahol Ő van. Ha lenne hit, Ő közöttük lenne, de a világ nem hisz. Krisztus itt, mint a János evangéliumban bárhol, a mérce az emberek állapotának megítéléséhez.” (Mr. W. Kelly)

Egyesek azonban ennek ellene vethetik: Ha ezt az igeszakaszt nem tekinthetjük az evangéliumi meggyőződésnek, akkor egyáltalában miért „feddi meg” a Szentlélek a világot? Mi haszna van ennek, ha a világ nem tud róla? Az efféle kérdések azonban a teljes félreértésből fakadnak. Még egyszer mondom, ezek az igeversek nem azt mondják el, amit a Lélek tesz, hanem az Ő ittléte *következményeit* említik meg. A Jn9:39 majdnem párhuzamos dolgot közvetít nekünk: „És monda Jézus: Ítélet végett jöttem én e világra, hogy a kik nem látnak, lássanak; és a kik látnak, vakok legyenek”. A Jn3:17-ben ezt olvassuk: „Mert nem azért küldte az Isten az ő Fiát a világra, hogy kárhoztassa a világot”. A Jn9:39 az egyik következményét említi annak, hogy Ő eljött ide. Maga az Ő jelenléte ítélt meg mindent, ami istenellenes volt. Így a Szentlélek földi jelenléte is megítéli a világot, kárhoztatja Krisztus távolléte miatt.

„Bűn tekintetében, hogy nem hisznek én bennem” (Jn16:9). Az isteni Vigasztaló földi jelenléte három vádemelést jelent a „világ” ellen. Először, „bűn tekintetében”. „A világban volt és a világ általa lett, de a világ nem ismerte meg őt.” (Jn1:10) A világ „ismerete” itt sokkal többet jelent, mint tudomással bírni valamiről, vagy ismeretségbe kerülni valamivel. Azt jelenti, hogy a világ nem szerette Őt, amiképpen az „ismerni” szó a Jn10:4, 5, 14, 15-ben, stb. használatos. Hasonlóképpen a hitetlenség is sokkal több, mint egyszerűen téves megítélés, vagy az elme bele nem egyezése: szívbéli undor. S „a világ” változatlan. Ma sincs benne több szeretet Krisztus iránt, mint mikor a fejedelmei (1Kor2:8) megfeszítették Őt. Emiatt szerepel itt a jelen idő: „nem hisznek én bennem”.

„És igazság tekintetében, hogy én az én Atyámhoz megyek, és többé nem láttok engem” (Jn16:10). A személyes „én” összekapcsolja ezt az igeverset a Jn16:7-tel, melynek utolsó mondatát figyelmesen kell tanulmányozni. „elküldöm azt ti hozzátok”. A Vigasztaló itt Krisztus „ügyvédjeként” van jelen. Az ügyvéd hivatala pedig nem más, mint hogy megvédje ügyfelét, mikor annak ügye ezt lehetővé teszi: s teszi ezt olyan bizonyítékok bemutatásával, melyek elhallgattatják az ellenfelet. A Szentlélek ebben a jellegében kötődik „a világhoz”. Nem azért van itt, hogy fejlessze, s jobb élethellyé tegye, hanem hogy leszögezze teljes bűnét, bizonyítékot szolgáltasson a bűnösségéről, s ezzel védi az Áldottat, Akit a világ kivetett.

Ha a Szentléleknek az egyes lelkekben végzett szubjektív munkájáról lenne itt szó, akkor szükségszerűen ezt olvasnánk: „Megfeddi… az igazságtalanság világát”, mivel nincs benne igazság. De itt egyáltalában nem erről van szó. A Lélek jelenléte az, ami megalapozza Krisztus „igazságosságát”, s ennek bizonyítéka az, hogy Ő az Atyához ment. Ha Krisztus csaló lett volna, aminek a vallásos világ kikiáltotta, mikor kivetették Őt, az Atya nem fogadta volna be. De tény, hogy az Atya felmagasztalta Őt a saját jobbjára ültetve, s ez megmutatja, hogy teljességgel ártatlan volt azokkal a vádakkal szemben, melyeket felhoztak ellene. Annak bizonyítéka pedig, hogy az Atya befogadta Őt, nem más, mint a Szentlélek jelenlegi ittléte a Földön, mert Krisztus Őt az Atyától „küldte”. A világ igazságtalan volt, mikor Őt kivetette, az

[87] Károlinál „szószóló”, ami a szó régies alakja – *a ford*.

Atya pedig igazságos az Ő megdicsőítésével, s ez az, amit a Szentlélek itteni jelenléte bebizonyít.

„Ítélet tekintetében pedig, hogy e világnak fejedelme megítéltetett.” (Jn16:11) Ha az igeszakaszunk a Léleknek ama munkáját írná le, mely megtérést eredményez, akkor itt a sorrend fordított lenne: az „ítéletet” megelőzné az „igazság(talan)ság”. Gondolkodjunk el ezen a részleten. Ha a Lélek feddése „a bűn tekintetében” azt jelenti: éreztetni valakivel, hogy szüksége van Krisztus igazságosságára, és ha „a bűnnek” a Lélek általi megfeddése a bűnös eljuttatását jelenti elveszett állapotának felismerésére, akkor miért lenne szükség az „ítélet” további meggyőzésére? Erre látszólag nem lehet kielégítő választ adni! De ha az egész igeszakaszt akképpen értelmezzük, hogy ez a Lélek földi jelenlétének *objektív* következményeit taglalja, akkor a Jn16:11 alkalmas lezárást szolgáltat.

„Ítélet tekintetében pedig, hogy e világnak fejedelme megítéltetett.” Ez a logikai csúcspont. A világ bűnös, mert elvetette, hogy higgyen Krisztusban: ítéletét Krisztusnak az Atyához menetelében megmutatkozó igazságossága bizonyítja. Ezért nem vár más rá, csak ítélet. A Lélek itteni jelenléte annak bizonyítéka, hogy a világ fejedelme elítéltetett – mikor Ő eltávozik, az ítélet *végrehajttatik* mind a világ, mind a Sátán felett. „Ez tehát a Lélek bizonyságtétele a világnak. Ez a menny viszontválasza a világnak Krisztussal szemben tanúsított bánásmódjára. Ez az igazságos Atya válasza arra, amit a világ a Fiával tett, s nem szabad ezt evangéliumi meggyőződésként értelmezni.” (Things to come, 5. kötet 142. oldal)

Az alábbi kérdések segítséget nyújtanak az olvasónak a következő fejezethez:

1. Mit értett Krisztus azon, hogy „de most el nem hordozhatjátok”? (12. vers)
2. Elhangzott a „sok mondanivaló”? (12. vers)
3. Mit jelent az „elvezérel” szó a 13. versben? Elmélkedjünk rajta!
4. Mit jelent a „nem ő magától szól”? (13. vers)
5. Hol mutatta meg nekünk a Lélek „a bekövetkezendőket”? (13. vers)
6. Kire célzott Krisztus a 16. versben?
7. Keressük meg a tanítványok „örvendezését” feljegyző verset! (22. vers)

55. fejezet: Krisztust megdicsőíti a Lélek, Jn16:12-22

Az előttünk levő igeszakasz összegzése:

1. A Lélek eljövetelének szükségessége, 12. vers.
2. A Lélek eljövetelének célja, 13. vers.
3. A Lélek eljövetelével elért végcél, 14. vers.
4. A Lélek alárendeltsége, 15. vers.
5. A Lélek eljövetelének hatása, 16. vers.
6. A tanítványok zavarodottsága, 17-19. versek.
7. Az Úr mély értelmű próféciája, 20:22- versek.

A János 16 eme második szakaszában a központi helyet Krisztusnak a Lélek által történő dicsőítése foglalja el. Minél alaposabban tanulmányozzuk a jelen igeszakaszt, annál jobban úgy találjuk majd, hogy ez az alapeszméje. Első ránézésre látszólag semmiféle egység nem áll fenn ebben az igeszakaszban. A Jn16:12-ben az Úr kijelenti, hogy még sok mindent kell mondani az apostoloknak, de nem képesek elhordozni. A Jn16:13-15-ben Krisztus közvetlenül utalt a Szentlélekre, valamint arra, hogy mit tesz majd Ő a hívőkért és a hívőkben. A Jn16:16-ban a Megváltó jelképes példabeszédet (lásd Jn16:25) szólt, ami megzavarta a tanítványokat, mert egymást kérdezgették, mit is értett alatta. Az utolsó három versben pedig szólt a szomorúságukról, valamint az örömükről, amik az Ő távozását követik. De bármennyire is változatosaknak tűnnek ezek a témák, a közelebbi tanulmányozás megmutatja, hogy szorosan kapcsolódnak egymáshoz, és logikailag abból nőnek ki, amit a nyitó versekben találunk.

Urunk sehol máshol nem adott ennyire teljes tájékoztatást a Szentlélek áldott személyéről és munkájáról. Hét dolgot jelent itt ki Róla. Ő az „igazság Lelkeként” fog tevékenykedni; elvezeti a hívőket minden igazságra; nem Önmagáról fog beszélni; azt mondja majd, amit hallott; megmutatja a hívőknek az eljövendőket; Krisztust fogja dicsőíteni; veszi Krisztus dolgait és megmutatja azokat az Ő népének. De akkor megkérdezhető: miért nem *A Lélek munkája a keresztyénekkel és a keresztyénekben* címet adtuk ennek a fejezetnek? Azért, mert ami itt van Róla kijelentve, az speciális és közvetlen viszonyban van Krisztussal. Itt az Úr Jézust a hívők előtti felmagasztalással dicsőítő Szentlélekről van szó. Ez nemcsak a Jn16:14 jelenti ki konkrétan, de a jelleg is mindvégig bizonyítja ezt, melyben munkálkodik.

A Jn16:7-ben a Megváltó kijelentette: „De én az igazat mondom néktek: Jobb néktek, hogy én elmenjek: mert ha el nem megyek, nem jő el hozzátok a Vígasztaló”. Most a Jn16:13-ban ezt mondja: „De mikor eljő amaz, az igazságnak Lelke, elvezérel majd titeket minden igazságra”. Itt tehát Krisztus Lelkéről van szó. Ez tovább hangsúlyozza a Jn16:14: „Az engem dicsőít majd, mert az enyémből vesz, és megjelenti néktek” – s ezeket a szavakat a Jn16:15 megismétli. Világos tehát, hogy a központi és fő témája a jelen igeszakaszunknak ez: *Krisztust megdicsőíti a Lélek*. S hogy miképpen vonatkozik ez a záró igeversekre, az majd kiderül a magyarázatból.

„Többször megmutattatott, s a legkonkrétabban ebben a fejezetben, hogy a Lélek jelenléte, mely Krisztusnak a mennybe távozásától függ, teszi következetesen alkalmassá a szenteket a keresztyénség új igazságaira, munkájára és reménységére. A tanítványok ismerték az ígéreteket, melyek szerint a Léleknek meg kell adatnia a Messiás uralkodásának életbe léptetéséhez. Ismerték az ítéletet, mely alatt a választott nép élni fog, ’míglen kiöntetik reánk a lélek a magasból, és lészen a puszta termőfölddé, és a termőföld erdőnek tartatik’, így tudtak nemcsak belsőleg, de külsőleg is hatalmas változásról, mikor majd Isten beveti a hatalmát az Ő Fiának királyságáért. Tudták, hogy majd kiönti a Lelkét minden testre: nemcsak a fiak és

leányok, Izrael öregei és fiataljai fognak minden mulandó kegynél nagyobb áldást élvezni, hanem a szolgák és a szolgálóleányok is. Egyszóval minden test, s nemcsak a zsidók, osztoznak majd benne.

Itt azonban az a hang hallatszik, mikor a nagy Főpap megy be a szentélybe Jehova elé (2Móz28:35), s nemcsak amikor a megtért Izrael megszabadítására és örömére jön el az utolsó napokban. A Lélek az, ami az Úr Jézus mennybemenetelével adatott, Őáltala, Aki oda távozott el. Erre teljességgel felkészületlenek voltak, mert ez valóban az egyik leglényegesebb jellemzője Isten a zsidók elvetése és elfogadása közötti bizonyságtételének, s a Lélek, mikor megadatott, olyasvalamit nyújtott, amit a tanítványok akkori állapota képtelen volt elhordozni." (Bible Treasury)

Soha nem lehetünk eléggé hálásak a Szentlélekért. Noha áldott Megváltónk a mennyben van, mégis van velünk egy isteni Személy a Földön: olyasvalaki, Aki megelevenít bennünket (Jn5:21), Aki bennünk él (1Kor6:19), Aki szeret minket (Rm15:7), Aki vezet bennünket (Rm8:14), Aki meggyőz minket a fiúságunkról (Rm8:16), Aki segítségére van a mi erőtlenségünknek, közbenjárván értünk (Rm8:26), és Aki elpecsételt minket a megváltás napjára (Ef4:30). Ó bárcsak ne szomorítanánk Őt meg! Ó bárcsak felfognánk bennünk élő jelenlétét, s ennek megfelelően cselekednénk! Ó bárcsak hasznot húznánk az Ő isteni teljességéből és erejéből!

„Még sok mondani valóm van hozzátok, de most el nem hordozhatjátok." (Jn16:12) A Jn16:8-11 tartalma jellegében zárójeles megjegyzés ahhoz, amit Krisztus a Jn16:1-7-ben mondott a tanítványainak és tanítványairól, eltérvén egy pillanatra a tárgytól, hogy befejezze, amit korábban „a világról" mondott. Most ismét a sajátjaival kezd el foglalkozni, mégpedig a Szentlélek hozzájuk küldésével kapcsolatosan. Az Úrnak még sok mondanivalója volt az Őt követőkhöz elvettetése napján, melyeket nagyon fontos volt megtudniuk, de amelyeket akkori állapotukban képtelenek voltak befogadni – „de most el nem hordozhatjátok". Az „elhordozni"-nak fordított görög szó az Újszövetségben kettős értelemben használatos, szó szerint, és jelképesen. A Jn10:31-ben ekképpen: „Ismét köveket *ragadának* azért a zsidók, hogy megkövezzék őt": *megfogták* ezeket a köveket. A Lk10:4-ben így fordítják: „Ne *hordozzatok* erszényt, se táskát". A Mt20:12-ben a szó jelképes értelemben szerepel: „Azok az utolsók egyetlen óráig munkálkodtak és egyenlőkké tetted azokat velünk, a kik a napnak terhét és hőségét *szenvedtük*". Így szerepel a Jel2:2-ben is: „Tudom a te dolgaidat, és a te fáradságodat és tűrésedet, és hogy a gonoszokat nem *szenvedheted*". Ezekből az utalásokból látjuk: az Úr azt mondta ki, hogy az apostolok képtelenek voltak megragadni, vagy emlékezetben tartani azt, amit egyébként elmondott volna nekik – képtelenek, mert nem tudtak elhordozni efféle kijelentéseket.

„Még sok mondani valóm van hozzátok, de most el nem hordozhatjátok." A tény, hogy a tizenegy nem volt abban az állapotban, hogy átvegyék, vagy elhordozzák ezeket a további kijelentéseket a Megváltótól, megmutatja: szükségük volt a Szentlélek eljövetelére, és arra, hogy elvezesse őket minden igazságra. Ez pedig alkalmas kezdete ennek az új szakasznak! Sőt, erősen utal annak a sok mondanivalónak a jellegére, amikre Krisztus gondolt. Az apostolok elfogultak voltak. Szívük a messiási királyság felállítására irányult. Nem voltak képesek eltűrni a gondolatot, hogy Krisztus elhagyja őket, és visszatér az Atyához. Az Úr Jézus azonban abban az időben nem ülhetett fel Dávid trónjára. Izrael elvetette Őt, aminek keserű következményei lettek a számunkra, de a legkegyesebbek a pogányok számára. Ebből úgy vélem, az Úr itt azt tartotta szem előtt, hogy Isten elveti Izraelt, és a pogányokhoz fordul; az Ószövetséget hatályon kívül helyezi, és az Újszövetséget bevezeti; a ceremoniális törvényt megszünteti, és az új papi rendet meghonosítja; utasításokat ad gyülekezetei kormányzásához; próféciákat ad a jövőre vonatkozólag.

„Még sok mondani valóm van hozzátok, de most el nem hordozhatjátok." Ez egyszerre áldott és mélyen szántó. Áldott, mert megmutatja Urunk gyöngéd előzékenységét:

nem kényszeríti rájuk azt, amit nem lettek volna képesek befogadni. Kevés dolog bosszantóbb, mint hallani valamit anélkül, hogy megértenénk. Micsoda követendő példa ez a mai tanítóknak! Nagyfokú tisztánlátás és sok bölcsesség szükséges, ha „alkalmas időben" akarunk szolgálni az Ígével, azaz a hallgatóink lelki állapotának megfelelő Ígével, s az efféle bölcsességet csak Isten szorgalmas követéséből lehet megszerezni. Van azonban még egy mélyenszántó és komoly jelentése Krisztus eme kijelentésének. Mennyi mindent közölne Ő velünk, ha képesek lennénk „elhordozni"! Pál testébe tövisnek kellett adatnia, nehogy mértéktelenül elbizakodjon „a kijelentések nagysága" miatt, melyeket akkor kapott, mikor a Paradicsomba ragadtatott el. Ennek figyelembe vételével erősen hajlok arra, hogy higgyem: a „sok mondanivaló" között, amire itt Krisztus gondol, vannak kijelentések a Paradicsomról és a mennyről is. Annál inkább így van ez a Jn16:5 fényében: „Most pedig elmegyek ahhoz, a ki küldött engem; és senki sem kérdezi tőlem közületek: Hová mégy?" A „szomorúság" töltötte el a szíveiket, s ez alkalmatlanná tette őket a felső világgal kapcsolatos teljesebb kijelentések átvételére.

„De mikor eljő amaz, az igazságnak Lelke, elvezérel majd titeket minden igazságra." (Jn16:13) Itt a válasz a kérdésre, mely sokakban felmerülhetett, akik az előző versen elmélkedtek: Vajon utóbb valamikor is sajnálták az apostolok az elszalasztott lehetőséget? Nem, az Úr kegyelmesen gondoskodott erről. „De mikor", jóllehet akkor még nem lettek volna képesek elhordozni ezeket a dolgokat, mégis, mikor eljön a Paraklétosz, elvezeti őket minden igazságra! Az, Aki majd ekképpen gondoskodik róluk, „az igazság Lelke". Amellett, hogy ez a titulus kihangsúlyozta: Ő „az igazság" (Krisztus) Lelke, kiemelte alkalmasságát is erre a feladatra, valamint illetékességét a Megváltó tanúbizonyságaként. A Lélek teljességgel alkalmas volt erre, mert Ő „az igazság Lelke": mert tökéletesen ismeri az igazságot, mert végtelenül szereti az igazságot, s mert teljességgel képtelen hazudni. A Szentírás beszél a „tévelygés lelkéről" (1Jn4:6). Létezik egy hazug lélek, mely irányítja a vakot vezető vakot, aminek következtében „mindketten a verembe esnek".

A másik dolog, amit ez a titulus sugall az Istenség harmadik Személyéről, az nem más, mint az írott Ígével való viszonya és kapcsolata, amit a megtestesült Ígéhez hasonlóan szintén neveznek „igazságnak": „Szenteld meg őket a te igazságoddal: A te ígéd igazság" (Jn17:17). A Szentírás ihletettsége különleges értelemben a Szentlélek munkája: „a Szent Lélektől indíttatva szólottak az Istennek szent emberei" (2Pt1:21). Így a Szentírás magyarázata is a Szentlélek különleges munkája: „A miket szem nem látott, fül nem hallott és embernek szíve meg se gondolt, a miket Isten készített az őt szeretőknek. Nekünk azonban az Isten kijelentette az ő Lelke által: mert a Lélek mindeneket vizsgál, még az Istennek mélységeit is. Mert kicsoda tudja az emberek közül az ember dolgait, hanemha az embernek lelke, a mely ő benne van? Azonképen az Isten dolgait sem ismeri senki, hanemha az Istennek Lelke." (1Kor2:9-11). Mielőtt az ember láthatna, szüksége van mind látásra, mind világosságra. A szem nem lát a sötétben, és a világosság sem mutat semmit a vaknak. Ugyanez a helyzet az igazsággal is: lenni kell látó szemnek és megvilágosító fénynek. Magyarázóként megbízható vezetőre, tévedhetetlen tanítóra van szükségünk, s őt nem az „egyházban", a „hagyomány hangjában", az „intuitív képességekben", vagy az okoskodásban találjuk meg, hanem Isten Lelkében. Ő az, Aki megelevenít, megvilágosít, magyaráz, s az egyetlen eszköz, amit használ, az *írott* Ige. Ezért nevezik „az *igazság* Lelkének".

„*Elvezérel* majd titeket." Háromféle embert kell „vezérelni" (vezetni): a vakokat, akik túl gyengék, hogy egyedül járjanak, vagy akik idegen országon keresztül utaznak. A Szentlélek mindhárom értelemben vezeti Isten választottait. Természetünknél fogva lelkileg vakok vagyunk, s Ő vezetett minket „az igazság útjára" (2Pt2:2). Aztán, mint Krisztusban „csecsemőket", meg kell tanítania arra, hogyan járjunk (Rm8:14). Azután, mint ezen a pusztaságon keresztül a menny felé utazóknak, megmutatja nekünk „az életre vezető keskeny utat". Figyeljük meg alaposan: „elvezérel majd titeket minden igazságra", nem pedig „bevezet

majd titeket minden igazságba”: ehhez szükség van *engedékenységre* a részünkről, a megfelelő engedelmességre! Ha a Lélek „vezérli” a lépteinket, annak szükségszerű velejárója, hogy mi vele járunk, szorosan követjük az Ő útmutatásait. Ez a kifejezés magában foglal egy fokozatos, progresszív előrehaladást: növekszünk” az ismeretben” és a „kegyelemben” egyaránt (2Pt3:18).

„Elvezérel majd titeket minden igazságra”, nem „mindenféle igazságokra”, hanem „minden (az összes, a teljes) igazságra”. Isten igazsága egy, összefüggő, harmonikus egész (v. ö. a Jn7:16-hoz fűzött megjegyzéseinkkel). A „minden igazság” itt az összes kijelentett igazságot jelenti, ami az írott Igében van feljegyezve. Azt, hogy a kezünkben van „minden igazság”, világosan sugallja a Biblia egyik záró igeverse: „ha valaki ezekhez hozzá tesz, e könyvben megírt csapásokat veti Isten arra” (Jel22:18).

„Mert nem ő magától szól.” Ez nem azt jelenti, amint egyesek feltételezték, hogy Neki nem szabad Önmagáról beszélni. Ő sokat beszélt Önmagáról a Szentírás minden egyes részében. De nem fog beszélni *Önmagától*, az Atyától és a Fiútól *függetlenül*. Amint a Fiú sem azért jött, hogy az Atyától függetlenül tevékenykedjen, hanem hogy Atyját szolgálja, úgy a Szentlélek is a Fiút szolgálni jött el. Az utalás itt az Ő adminisztratív pozíciójára vonatkozik.

„Én semmit sem cselekedhetem magamtól; a mint hallok, úgy ítélek, és az én ítéletem igazságos; mert nem a magam akaratát keresem, hanem annak akaratát, a ki elküldött engem, az Atyáét” (Jn5:30). „Sok beszélni és ítélni valóm van felőletek: de igaz az, a ki küldött engem; és én azokat beszélem a világnak, a miket tőle hallottam vala” (Jn8:26). „Ezeknek a Fiúra és a Lélekre vonatkozó kijelentések összeegyeztethetetleneknek kell tűnniük az Ő isteni felsőbbrendűségükkel mindenki számára, aki nem ismeri a Fiú és a Lélek üdvökonómiai alárendeltségének tanát az emberi megváltásban. *Lényegüket tekintve* a Fiú és a Lélek azonosak az Atyával, mert egyek Vele. *Üdvökonómiailag* az Atya nagyobb, mint a Fiú és a Lélek, mert Ő küldi el Őket, s a Fiú nagyobb a Léleknél, mert Ő küldi Őt el. Ennek a megkülönböztetésnek a megértése nélkül nem vagyunk képesek értelmezni a Szentírást, s nem vagyunk képesek semmiféle világos elképzelést alkotni az üdvösség útjától. A Lélek a Fiúhoz hasonlóan hűséges lesz ahhoz, Aki kijelölte Őt. Az apostolokhoz szólva, gondolatokat közvetítve az elméikbe Ő pontosan azt közli, aminek a közlésére elküldetett, mégpedig kivétel, hiba és variációk nélkül.” (Mr. Brown)

„Hanem azokat szólja, a miket hall” (Jn16:13). Ez párhuzamos a Jn15:15-tel: „mert mindazt, a mit az én Atyámtól hallottam, tudtul adtam néktek”. Micsoda mélyenszántó Íge ez minden tanítónak! „Ha a Lélek nem beszélhet Önmagától, ha csak azt mondja, amit az Atyától és a Fiútól hallott – ó prédikátor! Hogy mersz önmagadból, a feledből, vagy akár a szívedből merítve prédikálni?” (Gossner)

„És a bekövetkezendőket megjelenti néktek” (Jn16:13). Figyeljük meg a progresszív sorrendet ebben a néhány, a Lélek munkájára vonatkozó kijelentésben. A Jn14:26-ban az Úr kijelentette, hogy a Lélek felidézi az apostoloknak a múltat: „Ama vígasztaló pedig, a Szent Lélek, a kit az én nevemben küld az Atya, az mindenre megtanít majd titeket, és *eszetekbe juttatja* mindazokat, a miket *mondottam* néktek”. A Jn15:26-ból megtudjuk, hogy a Lélek Krisztus jelenlegi dicsőségéről fog bizonyságot tenni. Itt azonban, a Jn15:13-ban az van megígérve, hogy jövőbeli dolgokat fog neki megmutatni! Sok prófécia van az apostoli levelekben – sokkal több, mint azt egyesek képzelik – amiket a Lélek adott. A fő utalás Krisztus eme szavaiban azonban kétségtelenül a Jelenések könyvére vonatkozott, melynek nyitó mondata ekképpen hangzik: „Jézus Krisztus kijelentése, a melyet adott néki az Isten, hogy megmutassa az ő szolgáinak, a miknek meg kell lenniök hamar”. Ez *Jézus Krisztus* kijelentése, mert ennek Ő a fő tárgya és alanya, mégis a Szentlélek által adatott, és ezért van benne hétszer megismételve: „A kinek van füle, hallja, *mit mond a Lélek* a gyülekezeteknek”. Azaz akár múltbeli, jelenkori, vagy jövőbeni dolgokról is van szó, Krisztus a nagy Központja a Szentlélek bizonyságtételének!

„Az engem dicsőít majd, mert az enyémből vesz, és megjelenti néktek.” (Jn16:14) Ez az elsődleges cél a Lélek előtt: akár az igazságot jeleníti meg azt mondván, amit hall, akár az eljövendő dolgokat mutatja meg, *Krisztus megdicsőítése* a nagy cél, amire tekint. Isten dicsősége ismeretének a Jézus Krisztus arcán való világoltatása (2Kor4:6) mint a központja, mind a záróköve Isten igazságának. Ez az alapvető próbája minden hazug, a Szentlélek helyére tolakodó léleknek, legyen az a racionalizmus, a ritualizmus, a fanatizmus, a filozófia, a hamisan tudománynak nevezett valami, mind *gyalázza* Krisztust, de a Lélek mindig magasztalja Őt. Figyelemre méltó tény, hogy az apostoli levelekben (már amennyire a szerző előtt ismert), hogy a Lélek semmit sem mondott nekünk *az Atyáról*, ami előzőleg az Úr Jézusban és Általa ne lett volna kijelentve, de sok mindent mondott a Fiúról, amit Jézus nem mondott el az Ő megaláztatása napjaiban.

„Az engem dicsőít majd, mert az enyémből vesz, és megjelenti néktek.” A Lélek áldott munkája Isten becses dolgainak megjelenítésében látványosan szerepel az első korinthusi levélben: „A miket szem nem látott, fül nem hallott és embernek szíve meg se gondolt, a miket Isten készített az őt szeretőknek” (1Kor2:9). Ez utalás az Ézs64-re, s a legtöbb keresztyén, mikor idézi, megállnak ezen a ponton, pedig a szöveg így folytatódik: „Nekünk azonban az Isten kijelentette az ő Lelke által: mert a Lélek mindeneket vizsgál, még az Istennek mélységeit is”.

„Mindaz, a mi az Atyáé, az enyém” (Jn16:15). Nagyon áldott dolog ez: az Úr Jézus nem beszél a saját dicsőségéről az Atyától elkülönítve. Nagyon hasonlít ez az Ő a Jn17:10-ben feljegyzett szavaihoz: „És az enyémek mind a tiéid, és a tiéid az enyémek”. „Itt tehát bepillantás nyílik a számunkra a szeretetnek az adásban és a vevésben az Istenség hármas lényegének örökkévaló alapján megnyilvánuló élő, áldott kötelékébe. Az Atya az örökkévalóságtól fogva a Fiúnak adta, hogy élete és minden dolga legyen Önmagában, mégis mindig a Fiú az, Aki kijelenti az Atyát, csak az atyaság marad meg az Atyánál. De minden dolgot a Fiú hoz és ad az Atyának ismét, tiszteli és dicsőíti Őt azzal, hogy megdicsőül a népében. S ez a Szentlelken keresztül történik, Aki ebben az egységben egyenlő jogokkal veszi az Atya és a Fiú teljességéből mindazt, amit elevenen kínál a kijelentésében.” (Stier) Az „enyémből vesz” kifejezést úgy kell érteni: „az enyémből kap”, mint az előző versben, ellenkező esetben az „azért” szó ereje elvész – a görögben ugyanaz a szó szerepel mindkét versben.[88]

„Egy kevés idő, és nem láttok engem; és ismét egy kevés idő, és megláttok majd engem: mert én az Atyához megyek.” (Jn16:16) Az előző versekben Krisztus fennkölt dolgokat említett, most alászáll apostolai szükségleteinek szintjére. Alászáll, hogy lehajoljon gyengeségükhöz, szenvedő szívükhöz szólva. Az Istenség három Személyének szédítő magasságából leereszkedik tanítványainak szomorúságaihoz és örömeihez. „Egy kevés idő, és nem láttok engem; és ismét egy kevés idő, és megláttok majd engem. De mit értett ezalatt a Megváltó? Ez a rejtélyes kijelentése alaposan összezavarta azokat, akiknek először mondta, amint ez világosan kiderül az ezután következő versekből. Krisztus Maga is példázatnak mondta ezt, s erre oda kell figyelnünk, miközben magyarázatot keresünk rá. Mielőtt elkezdjük keresni Urunk szavainak jelentését, először vizsgáljuk meg, mi volt a célja azzal, hogy ennyire titokzatosan beszélt.

Az Úr korábban ezt mondta a tanítványainak: „Mikor azért kiment vala, monda Jézus: Most dicsőítteték meg az embernek Fia, az Isten is megdicsőítteték ő benne… Fiaim, egy kevés ideig még veletek vagyok. Kerestek majd engem; de a miként a zsidóknak mondám, hogy: A hová én megyek, ti nem jöhettek; most néktek is mondom.” (Jn13:31, 33) S az is világos, hogy nem értették Őt meg: „Monda néki Simon Péter: Uram, hová mégy?” (Jn13:36). Mire ezt válaszolta: „Elmegyek, hogy helyet készítsek néktek… És hogy hová megyek én,

[88] Mint a Károli-fordításban is. Az angol változatban viszont nem: a 14. versben a „kap”, míg a 15. versben a „vesz” ige szerepel. Ezért van itt ez a magyarázat. – *a ford*.

tudjátok; az útat is tudjátok." De Tamás így reagált: „Uram, nem tudjuk hová mégy; mimódon tudhatjuk azért az útat?" (Jn14:5) Aztán ezt mondta: „ Még egy kevés idő és a világ nem lát engem többé" (Jn14:19). Erre pedig nem reagáltak: „Most pedig elmegyek ahhoz, a ki küldött engem; és senki sem kérdezi tőlem közületek: Hová mégy?" (Jn16:5) Itt pedig az Úr példabeszédes formában ismétli meg, amit korábban bejelentett, hogy felrázza őket a fájdalom kábultságából és mély benyomást tegyen az elméikre. S hogy ezt a célját elérte, az világos a következő versből. De hiszem, hogy volt egy még mélyebb oka: ellátta őket vigasztalással a próbák eljövendő napjaihoz. Később, mikor felidézték ezeket a szavait, felismerték, hogy az első részük beteljesedett – „egy kevés idővel" azután, hogy beszélt, már nem látták Őt, s ez eltöltötte őket azzal a biztos reménységgel, hogy újabb „kisidő" elteltével ismét látni fogják.

„Egy kevés idő, és nem láttok engem; és ismét egy kevés idő, és megláttok majd engem". Valószínűleg kevesebb, mint két órán belül fogták el Őt a Gecsemáné kertben, s ott az apostolok nem látták többé a Mesterüket – még Péter és János is csak egy nagyon kevés ideig látták. Azonban nemcsak a testi látványa tűnt el előlük, *lelkileg* is szem elől tévesztették. Hitük elhomályosodott. A két tanítvány szavai az emmausi úton kétségtelenül a követői között abban az időben uralkodó általános véleményt fejezték ki: „Pedig mi azt reméltük, hogy ő az, a ki meg fogja váltani az Izráelt" (Lk24:21). A tény, hogy nem hittek (Mk16:11, 13), mikor először hallottak a feltámadásáról, kimutatta szívük állapotát. A kételkedés sötétségében voltak, ezért nem láthatták Krisztust a hit szemeivel. De az időszak, amíg se testileg, se lelkileg nem látták Őt, nem tartott sokáig. „Egy kevés idő" – mindössze három nap – múlva ismét megjelent előttük, s bár még „egy kevés idő" múlva ismét eltűnt a testi szemeik elől, de ezután már soha nem veszítették el Uruk és Istenük lelki látványát.

Miközben azonban Urunk szavainak valószínűleg ez az elsődleges jelentése, kétségem sincs afelől, hogy van egy sokkal mélyebb jelentése és vonatkozása a keresztyének egész táborára. „Létezik, amint Maga Krisztus esetében az áttörés a halálon keresztül az életbe, úgy a tanítványok számára is egy mélyreható, alapvető *változás a szomorúságról az örömre*. A halálán való szomorkodásuk, majd az új élete feletti örömük semmiképpen sem hasonlít az emberek fiainak szomorúságára és örömére azok változó megtapasztalásaiban, hanem ez a közvetett kifejeződése annak a lényegi, belső folyamatnak, amit a Szentlélek befejezett az ő esetükben, de ami egészen mindvégig folytatódni fog. Azaz, ahogyan a tanítványok útja a *szomorúságon át az örömbe* a mi Urunk megfeszítése és feltámadása között már valamiféle felkészítés és előkép volt, úgy válik számunkra annak az útnak az előképévé, amin *minden jövőbeli tanítványának* végig kell haladnia azon az istenfélő szomorúságon át, ami teljes mértékben elválasztja őket a hit örömére és az életre Jézus Krisztusban." (Stier)

„Egy kevés idő, és nem láttok engem; és ismét egy kevés idő, és megláttok majd engem." Hiszem, hogy félrevezető vesszőt tenni az „ismét" szó után, mivel itt két különálló időszakról van szó, két „egy kevés időről". Az „egy kevés idő, és nem láttok engem" először a halála és a feltámadása közötti időszakra vonatkozott, míg az „és ismét egy kevés idő, és megláttok majd engem" először a feltámadása után teljesedett be, de mélyebb értelemben azt jelenti, bensőségesebb és lelki értelemben fogtok látni. Mindössze tíz nappal a mennybemenetele után, a Lélek segítségével új, mélyebb, teljesebb módon látták meg Őt, mint annakelőtte bármikor. De van ennek egy még mélyebb jelentése, tágabb vonatkozással: vessük össze az „és ismét egy kevés idő" szavakat a Zsid10:37-tel: „Mert még vajmi kevés idő, és a ki eljövendő, eljő és nem késik". Ezután a jelenkori időszak után, ami alatt Krisztus Isten jobbján ül, a hívők „meglátják Őt, amint van, és örökre Vele lesznek.

„Mert én az Atyához megyek." Ezt mint okot jelöli meg, amiért a tanítványoknak majd látniuk kell Őt „egy kevés idő" múlva. Emlékeznünk kell arra, hogy speciális minőségben ment az Atyához: úgy, mint Aki dicsőségesen elvégezte azt a munkát, amit Ő bízott Rá. Úgy ment tehát, mint aki gazdag jutalomra vált jogosulttá. Ez a jutalom személyesen adatik át Neki, de a népének is, kiket megvásárolt Magának. Ezért az Ő Atyához

menetele garantálta a Szentlélek elküldését ehhez a néphez (Csel2:33), ők pedig a Lélek által váltak képessé „látni” Őt (Zsid2:9). Azaz, az Ő megdicsőülése volt az, ami lehetővé tette Számára, hogy most már lelkileg jelentse ki Magát nekünk. Sőt, miután ebben a minőségben ment az Atyához, ismét el fog jönni, és Magához vesz minket (Jn14:23), s akkor majd nem tükör által homályosan fogjuk Őt látni. Az Atyához menetele tehát kimutatta jogosultságát és alkalmasságát arra, hogy bevezessen minket az Atya házába.

„Mondának azért az ő tanítványai közül egymásnak: Mi az, a mit nékünk mond: Egy kevés idő, és nem láttok engem; és ismét egy kevés idő, és megláttok majd engem; és: mert én az Atyához megyek?” (Jn16:17) Az Úr szavai furán csengtek a tanítványok füleiben, s közülük egyesek elkezdték megtárgyalni a látszólagos paradoxont. Az, hogy látniuk kell Őt, és nem szabad látniuk Őt, ellentmondásnak tűnt a számukra. Sőt még az Atyához meneteléről mondott szavai sem voltak egyáltalán világosak a számukra. Úgy gondolták, a Messiás a Földön marad (Jn12:34). Teológiájukban nem volt helye annak, hogy elhagyja őket, és visszatérjen az Atyához. Pedig ismerniük kellett volna a Zsolt68:19-et, és 110:1-et. Azért tévedtek, mert nem ismerték a Szentírást, s ezért zavarodtak itt meg. Milyen erőteljesen szemlélteti ez a tényt, hogy a nehézségek, amiket a Szentírásban találunk, tőlünk magunktól jönnek létre – előítéleteink és elfogultságunk miatt.

„Mondának azért: Mi az a kevés idő, a miről szól? Nem tudjuk, mit mond.” (Jn16:18) Ez szemlátomást arra a válaszra utal, amit a többiek adtak a tizenegy közül azoknak (akiket az előző vers említ), akik csendben tárgyalták, amit az Úr az imént mondott. Az első csoport teljességgel összezavarodott, a második főleg az „egy kevés idő”-től hökkentek meg. Meg „akarták” kérdezni Krisztust, amint ez kiderül a Jn16:19-ből, ám mégis tartózkodtak ettől. S gyakran mi is milyen lassúak vagyunk a világosság keresésében! „Nincsen semmitek, mert nem kéritek” (Jak4:2)! Isten szándékosan foglalt bele Ígéjében sok mindent oly módon, hogy annak jelentését nem lehet megérteni kapkodó és felszínes olvasással. S azért cselekedett így, hogy megpróbáljon, és térdre kényszerítsen minket, s így kiáltsunk: „Nyisd meg az én szemeimet, hogy szemléljem a te törvényednek csodálatos voltát” (Zsolt119:18), és ezt imádkozzuk: „A mit át nem látok, arra te taníts meg engemet” (Jób34:32).

„Megérté azért Jézus, hogy őt akarnák megkérdezni, és monda nékik: Arról tudakozzátok-é egymást, hogy azt mondám: Egy kevés idő, és nem láttok engem; és ismét egy kevés idő, és megláttok majd engem?” (Jn16:19) „Furcsának tűnhet, hogy az akarás nem jutott azonnal kifejeződésre a közvetlen megkérdezésben, mert biztos, hogy elég hosszan voltak Vele, s elég jól ismerték ahhoz, hogy meggyőződjenek róla: Ő „szelíd, és alázatos szívű”, s mindig kész többet adni a tanításból, mint amennyit ők képesek befogadni. Úgy látszik, a jelen esetben az igazság az, hogy szégyellték keresni az információt, amit megtudni vágytak, és féltek is attól – szégyellték elismerni tudatlanságukat azzal a dologgal kapcsolatosan, amit Mesterük oly sokszor elmondott nekik, de valószínűleg ugyanúgy féltek is attól, hogy félelmetes, bár gyengéd feddést vonnak magukra. Amit egy korábbi kijelentésről mondtunk, az igaznak látszik azzal kapcsolatban is, ami összezavarta őket: ’nem értik vala e mondást, és féltek őt megkérdezni’.” (Mr. John Brown)

„Meg kell említeni, hogy az Úr nem válaszolt közvetlenül a feltenni szándékolt kérdésükre. Nem adott nekik további információkat a témában, mely őket érdekelte. A dolog, ami megzavarta őket, az Ő megígért hamarosan bekövetkező visszajövetele. Félig már felkészítették elméiket az Ő elvesztésére. Volt bennük egyfajta halvány, határozatlan gyanakvás, miszerint a Vele kapcsolatos legrosszabb félelmeik fognak beteljesedni, ám ha így van, mit jelent az Ő gyors visszatérése? Ha meg kell halnia, miképpen lehetséges ez ’egy kevés időre’? Még nem ismerték a Szentírást arról, hogy mit kell a halálból való feltámadásnak jelentenie. Elméik összezavarodtak, szíveik megteltek szomorúsággal. Ezért időzik az Úr emellett az időpont mellett, noha nem válaszolja meg közvetlenül a kérdést, amit feltenni szándékoztak. Jobbnak tartja most némi általános kilátást adni nekik az eljövendő

fényesebb napokról, amikor szomorúságuk örömre változik majd, s az előbbi rövid lesz, az utóbbi tartós; az előbbi egy ideig tart majd, a másik örökös lesz." (Mr. George Brown)

Az Úr tudja, mire van szükségünk, még mielőtt kérnénk Tőle: előtte minden dolog nyitott, még a mi szíveink is! Ő nem hagyná a tanítványait bizonytalanságban: „mielőtt kiáltanának, én felelek, ők még beszélnek, és én már meghallgattam" (Ézs65:24). Van valami nagyon lenyűgöző abban, ahogyan az Úr Jézus itt megismétli a korábban mondottakat: nyilvánvalóan azzal a szándékkal, hogy a szavakat az elméikbe vésse. Ebben a négy versben hét alkalommal fordul elő az „egy kevés idő" kifejezés. Mennyire hangsúlyozza nekünk a Lélek földi vándorutunk rövidségét! Mennyire kiemeli itt az Úr azt az áldott igazságot, hogy nap mint nap, sőt minden órában várnunk kell az Ő eljövetelét!

„Bizony, bizony mondom néktek, hogy sírtok és jajgattok ti, a világ pedig örül: ti szomorkodtok, hanem a ti szomorúságtok örömre fordul." (Jn16:20) Itt nincs témaváltás, amint azt egyesek furcsa módon gondolták. Helyette az Úr az Ő nem látásának, majd újbóli meglátásának hatásait említi. Meg kell emlékeznünk a Jn16:16-ben feljegyzett szavainak kettős jelentéséről – azok közvetlen vonatkozásáról az apostolokra, valamint szélesebb körű kiterjedésére minden keresztyénre. Ami az apostolokat illeti, Krisztus itt azt adta tudtukra, hogy először siratják majd, mint halottat, s nemcsak tévedhetetlen Vigasztalójuk romlása indítja őket mélységes siránkozásra, de a világnak a látszólagos győzelme és az Ő veresége feletti örvendezése még tovább fokozza fájdalmaikat. Egy rövid időszak után azonban szomorúságuk örömre fordul.

Ez a prófécia látványosan teljesedett be. Mikor Mária Magdaléna elment az apostolokhoz, hogy bejelentse nekik a Megváltónak a sír felett aratott győzelmét, keseregve és siránkozva találta őket. Mikor Krisztus odalépett a két tanítványhoz az emmausi úton, ezt kérdezte tőlük: „Micsoda szavak ezek, a melyeket egymással váltotok jártotokban? és miért vagytok szomorú ábrázattal?" (Lk24:17) Milyen gyakran kellett emlékezniük ebben a három napban a szavaira: „sírtok és jajgattok ti"! S miközben a szeretett tanítványok belesüllyedtek a szomorúságba, ellenségeik örvendeztek. Komolyan emeli ezt ki a Messiás profetikus panaszkodása: „Ne örüljenek rajtam az én hazug ellenségeim, méltatlan gyűlölőim se hunyorgassanak rám" (Zsolt35:19). Krisztus eme szavai azonban közvetlenül vonatkoznak az Ő egész földi népére: a „szomorúság" az ő részük is – hogyan lehetne másképp, mikor a fájdalmak férfijával azonosulnak az Ő elvettetése idején! Az emberek Istennel szembeni szörnyű ellenségessége; a mód, ahogyan a világ még mindig bánik az Ő szeretett Fiával; s teremtmény testvéreink látványa, amint hanyatt-homlok száguldanak a pusztulásba – mindezek elegendőek ahhoz, hogy a keresztyének keseregjenek és siránkozzanak. Tegyük ehhez hozzá a saját keserves tévedéseinket, valamint testvéreink tévedéseit – melyek számunkra gyakorta nyilvánvalóbbak a sajátjainknál – s azonnal meglátjuk az apostol szavainak erejét: „mi magunk is fohászkodunk magunkban, várván a fiúságot, a mi testünknek megváltását" (Rm8:23).

„Hanem a ti szomorúságtok örömre fordul" (Jn16:20). Az asszonyok, aki látták a feltámadt Megváltót, a sírtól „félelemmel és nagy örömmel" visszatérve (Mt28:8) futottak a jó hírt bejelenteni a tanítványoknak. S mikor Ő Maga jelent meg közöttük, ezt olvassuk: „Örvendezének azért a tanítványok, hogy látják vala az Urat" (Jn20:20). S mikor felvitetett a mennybe, „ők pedig imádván őt, visszatérének nagy örömmel Jeruzsálembe" (Lk24:52). De figyeljük itt meg Urunk nyelvezetében a kicsiny különbségtételt. A szomorúságuknak nemcsak helyt kellett adnia az örvendezésnek, hanem „örömre fordult". A szomorúságuk örömmé változott! Maga a szomorúságuk oka – Krisztus halála – most örömük alapjává és tárgyává vált! A szomorúságot nemcsak felváltja az öröm, de átváltozik örömmé úgy, ahogyan a víz borrá változott! Krisztus keresztje örök vigasztalásban dicsőült meg. S mi, vagy inkább Ki váltotta ezt ki? Nem más, mint a Szentlélek. Ő értelmezte számunkra Krisztus halálát akképpen, hogy most ezt kiáltjuk: „Nékem pedig ne legyen másban dicsekedésem,

hanem a mi Urunk Jézus Krisztus keresztjében” (Gal6:14). Így a fejezetcímünk itt is megállja a helyét: *Krisztust megdicsőíti a Lélek*.

Krisztus eme alapos és teljes „a ti szomorúságtok örömre fordul” Ígéjének utolsó jelentése akkor teljesedik be végleg az Ő egész népében, mikor eljön, hogy Magához vegyen minket. A siránkozás folytatódhat éjszaka, de reggel megjön az öröm. S még itt is látjuk Urunk nyelvezetének hajszálpontosságát: a mi „szomorúságunk” majd „örömre fordul”, mostani nyögéseink nem tesznek mást, csak a nagy ezután öröme számára alakítanak ki bennünk nagyobb befogadóképességet. „Mert a mi pillanatnyi könnyű szenvedésünk igen-igen nagy örök dicsőséget szerez nékünk” (2Kor4:17). De milyen félelmetes az ellentét a hitetlenek esetében: „Jaj néktek, kik most nevettek; mert sírni és jajgatni fogtok” (Lk6:25)!

„Az asszony mikor szül, szomorúságban van, mert eljött az ő órája: de mikor megszüli az ő gyermekét, nem emlékezik többé a kínra az öröm miatt, hogy ember született e világra.” (Jn16: 21) Világosnak és egyszerűnek tűnik ennek a versnek a jelentése, mégis hiszem, hogy olyan mélység és teljesség rejlik benne, melyet soha nem fogtunk fel teljes mértékben. Először is nyilvánvaló, hogy itt kettős párhuzamossággal van dolgunk: az „egy kevés idő, és nem láttok engem” (Jn16:16), a „sírtok és jajgattok ti, a világ pedig örül: ti szomorkodtok” (Jn16:20), és az „az asszony mikor szül, szomorúságban van, mert eljött az ő órája” (Jn16:21) mind egyetlen dologra vonatkoznak – ugyanarra az időszakra, ugyanarra a megtapasztalásra. Aztán az „és ismét egy kevés idő, és megláttok majd engem” (Jn16:16), a „hanem a ti szomorúságtok örömre fordul” (Jn16:20), és a „de mikor megszűli az ő gyermekét, nem emlékezik többé a kínra az öröm miatt, hogy ember született e világra” (Jn16:21) szintén megfelelnek egymásnak. Itt a 21. versben jelképes nyelvezettel van megismételve az, amit Krisztus az előző versekben mondott. Az Úr most a szomorúságból fakadó öröm legismertebb példájára hivatkozva szemléltet. A szenvedéseinket lefestő jelkép ereje azok szükségességét, komolyságát, rövid időtartamát, valamint azt sugallja, hogy ezek megelőzik és létrehozzák az örömöt. Ennyi felületesen is világos. De mélyebb jelentésében a Megváltó által használt jelkép túllépett az előző versben alkalmazott közvetlen nyelvezetén.

A természet jelképes birodalma sok megtanulnivalót tartogat, ha vannak látó szemeink és befogadó szíveink. Isten bölcsen és kegyelmesen úgy rendelte, hogy az anya kínjait kárpótolja a szenvedése gyümölcse felett érzett öröme. S ez egy jelképes prófécia, melyet a Teremtő ujja írt bele a természetbe az újember születéséről. Ezt is a vajúdás előzi meg mind a Szentlélek, mint annak részéről, akit Ő szül, de itt a vajúdás átadja a helyét az örömnek. Ugyanez a folyamat megismétlődik a keresztyén életben is. A „megaláztatás” szülési fájdalmai a feltámadás örömének előfutárai. A keresztnek számunkra is meg kell előznie a koronát. Közösségünknek kell lenni Krisztus szenvedéseivel, mielőtt osztozhatnánk dicsőségében (Rm8:17). Az Ő szavaiban erre világos utalás található: „eljött az ő órája” – ugyanezt a kifejezést használta nagyon gyakran a saját „vajúdásával” kapcsolatosan is. A Szentlélek is használta a szülő asszony eme képét annak a viszonynak a bemutatására, melyben a jelenlegi és a jövőbeni élet állnak egymással: lásd Rm8:12, 19, 22-23.

Csodálatosan teljes Krisztusnak ez az Ígéje. Nemcsak az apostolok életében teljesedett be, de a mi újjászületésünk során is, majd további beteljesedésre jutott a keresztyén életünkben.

„Ti is azért most ugyan szomorúságban vagytok, de ismét meglátlak majd titeket, és örülni fog a ti szívetek, és senki el nem veszi tőletek a ti örömeteket.” (Jn16:22) Nincs nagy szükség arra, hogy hosszas magyarázatokba bocsátkozzunk ezzel az igeverssel kapcsolatosan. Benne az Úr röviden összefoglalja mindazt, amit a Jn16:15-től kezdve mondott. Itt a vonatkoztatás ugyanazt a teljességét látjuk, mint korábban. Közvetlenül az apostolokra vonatkozott. Rövid ideig ugyanis szomorkodtak a Mesterük halálán és távollétén. Ez helyt adott az Ő feltámadása és felvitetése feletti örömnek. De örömük állandóságát – „senki el nem veszi tőletek” – a Lélek eljövetele biztosította be. A mi Urunk szavai azonban az Ő népe

egész testületének szóltak, így ahogyan mondani szokták, „Az első tanítványok útja a Passió és Pünkösd között előképe az Úr egyházának az Úrnak az Atyához történő eltávozása és az Ő végső visszajövetele közötti egész időszakában”. (Stier)

Az alábbi kérdések segítséget nyújtanak az olvasónak a János 16 záró részéhez:

1. Melyik „napon”? (23. vers)
2. Mit jelen az, hogy „nem kérdeztek majd semmiről”? (23. vers)
3. Mi a 24. vers első részének jelentése?
4. Miről beszélt neki „nyíltan” Krisztus? (25. vers)
5. Mi a 26. vers jelentése?
6. Valóban megértették ekkor a tanítványok Krisztust? (29. vers)
7. Milyen értelemben „győzte meg” Krisztus a világot? (33. vers)

56. fejezet: Krisztus végső vigasztalásai, Jn16:23-33

A János 16 záró szakaszának összegzése az alábbi:

1. Kérni az Atyát Krisztus nevében, 23-24. versek.
2. Krisztus megígéri, hogy nyíltan megmutatja az Atyát, 25. vers.
3. Az Atya szeretete ismertté lett, 26-28. versek.
4. Az apostolok hitvallása, 29-30. versek.
5. Hitük próbája Krisztus által, 31. vers.
6. Krisztus komoly bejelentése, 32. vers.
7. Krisztus vigasztaló magabiztossága, 33. vers,

A jelen igeszakaszunk tartalmazza Urunk húsvéti beszédének záró szavait. Bízom benne, hogy sok olvasó osztozott az író csodálatában, ahogyan fejezetről fejezetre, versről versre haladtunk. Tényleg csodálatos volt Krisztus eme beszéde. Önmagában páratlanul áll a négy evangéliumban. Itt a Megváltó egyedül van az Övéivel, s a legáldottabb módon fedi fel irántuk érzett gyengéd vonzalmát. Többé már nem azokhoz beszél, akik a reménységüket a judaizmusban akarták megvalósítani. Itt azt jelzi előre, amit az apostoli levelek fejtenek ki részletesebben, beszélvén a *a keresztyének* helyzetéről, osztályrészéről, kiváltságairól és kötelességeiről. Olyan teljesség rejlik a szavaiban, melyet képtelenek vagyunk kimeríteni, olyan mélység, melynek képtelenek vagyunk a fenekéig lehatolni ebben az életben. Minden egyes vers gazdagon fizet a legszorgalmasabb és leghosszasabb tanulmányozásért.

A János 16 záró verseiben az Úr még teljesebben mutatja be azokat az áldásokat és kiváltságokat, melyek az Ő mennybemeneteléből származnak, s kijelenti az Atya szeretetét is azok iránt, akiket a Fiúnak adott. Először is arról biztosítja a hívőket, hogy Atyja kész megadni, bármit is kérnek a Fiú méltó nevében. Azután elmondja nekik, hogy ekképpen kérve az örömük teljes lesz. Majd bejelenti, hogy eljön az idő, mikor többé már nem kell példabeszédekben beszélnie, hanem nyíltan megmutatja majd az Atyát. Ezt követi annak bejelentése, hogy az Atya azért szereti őket, mert szereti a Fiút. Aztán emlékezteti őket: az Atyától jött ki ebbe a világba, s most elhagyja ezt a világot, és visszamegy az Atyához. Ezután a tanítványok egy szünetet iktatnak közbe, bizonygatván a Belé vetett hitüket. Ezt az a komoly figyelmeztetés követi, hogy ettől függetlenül el fogják Őt hagyni. Majd Urunk soha el nem felejtendő szavaival zárul a fejezet: „Bízzatok: én meggyőztem a világot". Bárcsak megadná az igazság Lelke az oly nagyon szükséges vezetést, amint ezek felett a versek felett elmélkedünk!

„És azon a napon nem kérdeztek majd engem semmiről" (Jn16:23). Ez a rövid mondta komoly rejtélynek bizonyult sok igemagyarázó számára. Nagy a véleménykülönbség mind azt illetően, hogy miféle „napról" van itt szó, mind pedig azt, hogy mit jelent a „nem kérdeztek majd engem semmiről". Azt, hogy Krisztus itt a jövőbe tekintett, nem szükséges erősítgetni, de azt, hogy mennyire előre, nem könnyű eldönteni. Vajon arra a napra gondolt, amikor az elválás egy rövid időszaka után újra találkozniuk kell az Ő feltámadását követően? Vajon a Pünkösd napjára gondolt, mikor a Lélek alászállva hatalommal ruházza majd fel őket? Vagy a keresztyénség egész időszakára gondolt, „az üdvösség napjára"? Vagy abban az értelemben használta ezt a kifejezést, mint megannyi ószövetségi prófécia (lásd Ézs2:11, 5:30, 11:10, stb.) – az Ő nyilvános megjelenésének napjára gondolva? Vagy túltekintett a földi történelem határain, a soha véget nem érő tökéletes napra, a dicsőség napjára? Képzett igemagyarázók sokat kardoskodtak a felsorolt mindegyik jelentés mellett, s Urunk szavai alapos teljességének fényében mi vonakodnánk bármelyikre is korlátozódni eme lehetséges magyarázatok közül: valószínű, hogy néhányat össze kell kombinálni.

„És azon a napon nem kérdeztek majd engem semmiről.” Nem először használta Krisztus ezt a kifejezést. A Jn14:20-ban ezt olvassuk: „Azon a napon megtudjátok majd ti, hogy én az én Atyámban vagyok, és ti én bennem, és én ti bennetek.” De még ez a kifejezés is aligha korlátozható egyetlen konkrét vonatkozásra. Ha az olvasó visszalapoz az ahhoz a vershez fűzött magyarázatunkhoz, meglátja, hogy így magyaráztuk a jelentését: először is, azt a napot jelenti, amikor a Szentlélek adatott, hogy elvezesse a hívőket minden igazságra, másodszor és végső soron a dicsőség napjára vonatkozik, amikor úgy fogunk ismerni, amint van. Ebben az értelemben veszem az „azon a napon” kifejezést itt a Jn16:23-ban: van szűkebb és tágabb értelme, valamint közelebbi és távolabbi vonatkozása.

„Mikor közvetlen összefüggésben azzal, ami elhangzott, észrevesszük, hogy a legnagyobb ígéret kapcsolódik a látványosan szembetűnő ’ahhoz a naphoz’, szükségessé válik gondosan megjegyezni ezt a formulát. Nyilvánvaló, hogy nem jelenthet bármely egyénileg vett napot, s nem téveszthetjük el meglátni, hogy az általa jelzett idő *a feltámadás napjával kezdődik*, amennyiben helyesen értelmezzük a jövő nagy fordulópontját, amit Urunk a Jn14:3 óta folyamatosan a szeme előtt tartott, s amely a szenvedés és a halál éjszakája utáni feltámadás reggelén vette kezdetét. Azonban ugyanolyan bizonyosak lehetünk abban is, hogy amint a Jn16:20-22-ben átfogó pillantást vethettünk az egyház egész jövőjére, úgy itt is a lehető legtágabb értelmezést kell adnunk a szavaknak. Az Úr, legalábbis így véljük, ebbe az ’azon a napon’ kifejezésbe beleért mindent, a Lélek korszakának egészét, ami előképileg már megkezdődött, mikor először tért vissza és találkozott velük – azután kiváltképp az idők végezetén, *a Lélek teljességének betetőzésekor* az Övéiben, mikor leplezetlenül tudunk majd mindent, amit Krisztus jelent az Ő népének. Ez világosan kiderül a hozzá kapcsolódó ígéret nagyságából, ami soha nem valósulhat meg teljesen, míg ezt a célt el nem értük. ’És azon a napon nem kérdeztek majd engem semmiről.’ Hatalmas és mérhetetlenül mély Íge.” (Stier)

De mit jelent a „nem kérdeztek majd engem semmiről”? Egyesek ezt furcsán és szánalmasan elcsűrték-csavarták. Voltak néhányan, akik azt állították ebből az igeversből kiindulva, hogy nekünk tilos imában közvetlenül Krisztushoz fordulnunk. De a Csel1:24, 7:59, hogy többet már ne is említsünk, világosan megcáfolják az efféle tévedéseket.

„Nem kérdeztek majd engem semmiről.” Az első kulcsot ehhez a mondathoz a konkrét kifejezésben találjuk meg, amit Urunk itt használt. A görögben más szót használ ugyanennek az igeversnek a második részében, ahol ezt mondja: „a mit csak *kérni* fogtok az Atyától az én nevemben, megadja néktek”.[89] Igaz, hogy ez a két szó egyes igeversekben majdnem felcserélhetők egymással, azonban az, hogy különböző jelentésük van, kiderül több megfontolásból is. Ha mindkét szó használatát figyelmesen végigkövetjük az egész Újszövetségen át, kiderül, hogy az előző (erotao) bizalmas kérést, míg az utóbbi (aiteo) alázatos könyörgést fejez ki. Ezért az Úr Jézus az előzőt használja, mikor a tanítványai érdekében kéri az Atyát, és soha nem használja a másodikat. Még jelentősebb megfigyelni, hogy Márta, – aki nem ült az Ő lábainál, s nem tanult a lelkibb testvéréhez hasonlóan Tőle – az utóbbi szót használta, mikor ezt mondta: „De most is tudom, hogy a mit csak *kérsz* az Istentől, megadja néked az Isten” (Jn11:22), azaz nem látta meg Személyének isteni dicsőségét, s azt feltételezte, esdeklőként könyörög majd Istenhez.

A klasszikus használatnak megfelelően az „erotao” azt jelenti: „kérdéseket feltenni, információszerzés végett kérdezősködni”. S ebben az értelemben használatos egy sor igeversben: de hogy nem menjünk messzebbre, ez a jelentése a Jn16:19-ben: „Megérté azért Jézus, hogy őt akarnák *megkérdezni*, és monda nékik: Arról *tudakozzátok-é* egymást, hogy azt mondám: Egy kevés idő, és nem láttok engem; és ismét egy kevés idő, és megláttok majd engem?” De hasonlóan az „azon a napon” szavakhoz a „nem kérdeztek majd engem

[89] Az angol változatban ugyanis egyetlen, az *ask* szó használatos, mely jelenthet mind kérdést, mind kérést – *a ford*.

semmiről” kifejezésnek is látszólag kettős jelentése van – egy viszonylagos és egy abszolút, egy közvetlen és egy közvetett, egy elsődleges és egy végső.

„Bizony, bizony mondom néktek, hogy a mit csak kérni fogtok az Atyától az én nevemben, megadja néktek” (Jn16:23). Itt van a második kulcs a jelen igevers első részéhez, ami az elsődleges jelentését és közvetlen vonatkozását illeti: a mindent az Atyától kérni és a semmit sem kérni a Fiútól vannak szembeállítva. Az „azon a napon” elsődlegesen arra az időre vonatkozott, mikor a Szentlélek adatott nekik, amely „napon” most élünk. Mikor azonban eljött a Szentlélek, Krisztus nem volt jelen, azért ahelyett, hogy a Megváltónak tettek volna fel kérdéseket (amit állandóan tettek, míg velük volt), most az Atyához könyörögtek. „Az Úr ténylegesen jelzi azt a hatalmas változást, hogy ezután nem Hozzá, mint a Földön tartózkodó Messiáshoz fordulnak minden problémával – nemcsak a kérdéseikkel, de a mindennapos szükségleteikkel is, – hanem az Atyához, Akihez Ő vezeti őket, mint elfogadott Ember és megdicsőült Megváltó a magasságban.” (Mr. W. Kelly) Ez ad a számot a „bizony, bizony” szavakról, amivel Krisztus a második kijelentését vezette be: kihangsúlyozta a tanítványoknak az Atyához történő új folyamodásának bizonyosságát és elégségességét, amit most ismertetett velük. S mennyire kihangsúlyozza ez az Ő „jobb néktek, hogy én elmenjek” kijelentését (Jn16:7)! Az apostolok számára lehetővé válik, hogy kérelmeiket Krisztus mindenek felett álló nevében az Atya elé terjesszék, amire a keresztet megelőzően soha egyetlen szent sem kapott semmiféle biztatást. Ő Izrael Isteneként volt ismeretes, de most a hívők az *Atyjukhoz* szóló gyermekek tudatos kapcsolatában közeledhettek Hozzá!

Ha azonban előre nézünk Krisztus „és azon a napon nem kérdeztek majd engem semmiről” szavainak végső beteljesedésére, ezek azt jelentik, hogy *a dicsőségben* mindent úgy fogunk ismerni, amint van (a maga valóságában), s nem lesz többé szükség kérdezni Őt bármiféle problémáról, melyek most még olyan súlyosan zavarnak minket. Akkor – hogy a szövegkörnyezet nyelvezetével szóljunk – majd megértjük mostani „szomorúságainkat”, és örökké „örvendezni” fogunk annak a bölcs Szeretetnek, ami ezeket kijelölte. Ekképpen a végcélra mutatva az Úr buzdítást ad nekünk a felé vezető utunkon – „a mit csak kérni fogtok az Atyától az én nevemben, megadja néktek”. Az „amit csak” korlátozandó bármire, ami az Atya dicsőségét mozdítja elő, szolgálja az Ő Fiának érdekeit, és a mi javunkra van.

„Mostanáig semmit sem kértetek az Atyától az én nevemben” (Jn16:24). Az Úr itt nem megfeddi a tanítványokat az imaéletük hiányosságaiért, hanem bejelenti a küszöbön álló nagy változás egyik következményét. Ha az olvasó figyelmesen elolvassa, amit a Jn14:13-14-ről mondtunk, meglátja, mennyire lehetetlen volt a szentek számára, hogy az Úr Jézus nevében imádkozzanak az Ő mennybemenetele előtt. Az előző versekből megtanultuk, hogy milyen eredményei lesznek a Lélek eljövetelének a szentek irányában, most láthatjuk a hatásait Isten irányában. Krisztus felmagasztaltatását követően a Lélek a hívőkben és a hívőkkel kiönti a szíveiket imában, megtanítván őket, hogy kéréseiket a minden név felett álló Fiú nevében terjesszék az Atya elé.

„Kérjetek és megkapjátok, hogy a ti örömetek teljes legyen” (Jn16:24). „Megparancsolom nektek, hogy így imádkozzatok, hogy ne csak megszabaduljatok minden reménytelenségtől és szívbéli panasztól, de élvezvén minden mennyei és lelki áldást, s mindennek birtokában, ami szükséges és elégséges ama nagy vállalkozás sikerének bebiztosításához, melybe most készültök belefogni, teljetek meg szent boldogsággal, mennyei örömmel – örömmel a Szentlélekben. Szoros kapcsolat áll fenn a Mestere Lelkének befolyása alatt álló apostol két tanácsa között: ’Mindenkor örüljetek, szüntelen imádkozzatok’ (1Thessz5:16-17). A második az első bebiztosításának eszköze. Ha abbahagyjuk az imádkozást, az örvendezést is hasonlóképpen abba fogjuk hagyni – ’szüntelen’ kell imádkoznunk, s ahelyett hogy izgulnánk, aggódnánk és nyugtalankodnánk sok minden miatt, ’semmi felől ne aggódjatok, hanem imádságotokban és könyörgéstekben minden alkalommal hálaadással tárjátok fel kívánságaitokat az Isten előtt’ (Fil4:6), s akkor biztos, hogy ’és az

Istennek békessége, mely minden értelmet felül halad, meg fogja őrizni szíveiteket és gondolataitokat a Krisztus Jézusban'." (Mr. John Brown)

„Ezeket példázatokban mondottam néktek; de eljő az idő, mikor nem példázatokban beszélek majd néktek, hanem nyiltan beszélek néktek az Atyáról." (Jn16:25) Megjegyezzük, hogy széljegyzet a „példázat" szót a „példabeszéd (közmondás)" változataként használja. Krisztus eme Ígéjében ismét a jelentés olyan teljességével találkozunk, amit semmiféle kurta értelem nem képes felfogni. A görögben két szó használatos (az egyetlen héber „mashal" szó helyén) a „parabole" és a „paroimia". Az előbbi soha nem fordul elő János evangéliumában, az utóbbit megtaláljuk a Jn10:6-ban, és itt. Valószínűleg jobb lett volna a jelen esetben „rébusznak" fordítani, mivel az Úr az Atyáról szóló nyílt beszéddel állítja szembe. Mégis, a „példabeszédekhez" kapcsolódó gondolatokat sem szabad kizárni. Salamon bölcsességét a példabeszédeiben jegyezték fel. Így az Úr itt arra utal, hogy Ő, az igazság, a „Salamonnál nagyobb" nem másként cselekszik majd, mint a jelentés olyan teljességével bíró mondatokban fog szólni, amibe semmiféle pusztán éleselméjűség sem lesz képes behatolni. De ismét mondjuk, az itt szereplő görög szót fordíthatjuk „példázatként" is, s az ehhez kapcsolódó konkrét jelentést valószínűleg szintén bele kell érteni az elhangzottakba.

„A példabeszédek elmondott, de mégis, azok elől elrejtett igazságok, akik nem képesek, vagy nem fogják azokat befogadni. A készséges szív azonban képes átvenni azokat, azok megismerhetőek, amint azt a Mt13:13-16-ban látjuk. A példabeszédeket az Ő ellenségei nem érthették meg, s a tanítványai sem, amíg meg nem magyarázta nekik. A példabeszéd nem az igazságot szemléltető történet, hanem maga az igazság. Mintha csak azt mondta volna az Úr: 'Nem fogják befogadni, de azért csak elmondom.' Olyan, mint a dió, melynek a héját fel kell törni, de ott a mag, mégpedig gazdagon. Eddig ezen a módon szólt hozzájuk. Sok megtörtént eseményben rejlik olyan igazság, ami csak az újember füle és szeme számára nyílik meg, melyeket a Szentlélek világosított meg és gyakoroltatott.

Az Úr elmondta ezeket a dolgokat, akár értették, akár nem, de eljön az óra, amikor többé már nem példázatokban szól hozzájuk, hanem világosan megmutatja nekik az Atyát. Ez van most a Szentlélek által. Nincs könyv a Szentírásban, mely jobban tele lenne olyan tanítással, ami megköveteli a témával és a szerző – a Lélek - elméjével való közösséget, mint János evangéliuma. Ha ebben csődöt mondunk, az azért van, mert oly kevéssé vagyunk Vele közösségben. Minél mélyebb a közösség, annál alaposabban fogjuk megérteni az elhangzottakat. Ez az oka annak, hogy példázatokban beszél, de a Szentlélek eljövetele után többé már nem teszi (nincsenek példázatok az apostoli levelekben, s figyeljük meg a 2Kor3:12-t). A Szentlélek feladata, hogy vegye Krisztus dolgait, kimondja, és ténylegesen a mieinkké tegye azokat." (Mr. Malachi Taylor)

Az Úr azzal folytatta, hogy küszöbön áll az idő (az óra), amikor többé nem beszél homályos nyelvezettel a tanítványoknak, hanem „nyíltan szól nekik az Atyáról". Ez az ígéret már Pünkösd előtt elkezdett beteljesedni. Már a feltámadásának napján „Mózestől és minden prófétáktól fogva, magyarázza vala" a két tanítványnak az emmausi úton „minden írásokban, a mik ő felőle megirattak" (Lk24:27). Mária Magdaléna tudtára adta, hogy az Ő Atyja a testvérek Atyja is (Jn20:17). Azután a Lk24:45-ben ezt olvassuk: „Akkor megnyilatkoztatá az ő elméjöket, hogy értsék az írásokat". A teljes beteljesedés azonban a Lélek eljövetelével következett be, Aki elvezeti őket minden igazságra: akkor a lepel teljességgel elvétetett a szíveikről, s fedetlen arccal szemlélhették Isten dicsőségét Jézus Krisztus arcán. A Jn16:14-ben az Úr azt mondta, hogy a Lélek „megjelenti" a dolgokat, itt azt olvassuk, hogy Ő „beszél nyíltan". Ott azt mondja, hogy a Lélek „az enyémből vesz, és azt mutatja meg", itt azt mondja, „megmutatom az Atyát". Ez a váltás szemléletesen bizonyítja az Istenség három személyének egységét.

„Azon a napon az én nevemben kértek majd" (Jn16:26).. A Lélek napján a hívők Krisztus nevében kérik majd az Atyát: nemcsak az Ő nevével, mint indítékkal, hanem az Ő

Személyének értékében fognak Hozzá járulni. Mennyire ösztönző minden egyes keresztyén olvasó számára, hogy részt vegyen ebben a szent tevékenységben! „Az ima haszna oly hatalmas, hogy nem is lehet kifejezni. Az ima a galamb, melyet ha egyszer útnak indítanak, visszatér, elhozván az olajfaágat, azaz a szív békességét. Az ima az aranylánc, amit Isten erősen tart, és el nem enged, míg meg nem áld. Az ima Mózes botja, ami a vigasztalás vizét hozza ki az üdvösség Kősziklájából. Az ima Sámson szamárállkapcsa, ami leveri ellenségeinket. Az ima Dávid hárfája, ami elől a gonosz lélek menekül. Az ima a kulcs a menny kincseihez.” (John Gerhard)

„És nem mondom néktek, hogy én kérni fogom az Atyát ti érettetek.” Krisztus elsődleges célja ezekkel a szavakkal annak a sokak által táplált hamis elképzelésnek a megcáfolása volt, mely szerint először Krisztusnak kell könyörögni az Atyához, mielőtt Ő észrevenne minket. Krisztus itt nem azt tagadja, hogy közbenjár majd értünk, hanem arról biztosít, hogy nincs szükség az Ő részéről közbenjárásra ahhoz, hogy az Atyát szeretetre indítsa irántunk – a következő vers ezt nagyon világossá teszi. Krisztus itt arról biztosítja a tanítványait, hogy az Ő felvitetése után („azon a napon”) megnyílik előttük az Atya jelenlétébe vezető út. „És nem mondom néktek, hogy én kérni fogom az Atyát ti érettetek.” „Ez nem tagadja jobban Krisztus közbenjárását értünk, mint amennyire a Jn16:23 tiltja, hogy a szolga imádkozzon Urához a munkájával, vagy az otthonával kapcsolatosan. Ez nem egy általános kijelenés, hanem csak egy kihagyás, amit az utána következő szavak magyaráznak meg.” (Mr. W. Kelly)

„Mert maga az Atya szeret titeket, mivelhogy ti szerettetek engem, és elhittétek, hogy én az Istentől jöttem ki.” (Jn16:27) „Ez azonnal jelzi a Megváló elméje gondolatmenetének az előző vers végén található vonalát. Neki nem kényszerítenie kellett az Atyát, hogy hallgassa meg imáinkat, vagy hogy szeressen bennünket. A jótéteményeket, amiket az Atyától kapunk, nem a Megváltó tolakodó könyörgése kényszeríti ki. Nagyon messze áll az Atyától az, hogy ne törődne a boldogságunkkal. Szeret minket az elfogadás speciális szeretetével, mert mi szeretjük az Ő Fiát: ezért mindig is készen áll arra, hogy segítse a jólétünket, szülői vonzalommal és gondviseléssel tekintve ránk. Az Atya nem azért szeret, mert Krisztus közbenjár értünk, hanem Krisztus azért jár közben értünk, mert az Atya speciális szeretetének tárgyai vagyunk. Micsoda áldott Íge ez! A mi bizonyosságunkért és vigasztalásunkért hangzott el, amint hazafelé haladunk. Bármit kérnek Krisztus nevében, megadatik nekik, mert az Atya szeretete nem kevésbé biztosítja, mint Krisztus közbenjárása, sőt, hiszen a forrás több mint egyszerű csatorna, noha mindkettőre szükség van a maguk helyén.” (Mr. John Brown)

„Mert maga az Atya szeret titeket, mivelhogy ti szerettetek engem, és elhittétek, hogy én az Istentől jöttem ki.” Meg kell jegyezni, hogy a „szeretet” itt a „hit” elé került. Ennek egyik oka az volt, hogy Krisztus épp a szeretetről beszélt az előző versben, most pedig a hitről szólván folytatja, mondhatni, mintegy előkészíti a hit ama megvallását, amit a tanítványok végül tettek. De kétségtelen, hogy a „hit” szó itt ugyanúgy használatos, mint a Jn14:1-ben. Ez nem a Jézus Krisztusba vetett hit kezdeti cselekedete volt, hanem a Belé vetett bizalom, miután visszatért Atyjához.

„Kijöttem az Atyától, és jöttem e világba: ismét elhagyom e világot, és elmegyek az Atyához.” (Jn16:28). „Miután megemlítette, hogy Istentől jött, Urunk úgy fejezi be magyarázó megjegyzéseit, hogy a legkevesebb szóban mondja el azokat az igazságokat, melyekhez mindennél fontosabb volt, hogy a tanítványok ragaszkodjanak a kísértés órájában, hamarosan rájuk következett, hogy megpróbálja őket.” (Mr. John Brown) Ezek életbevágóan fontos tények, melyekhez a hitnek ragaszkodnia kell. Először, hogy Krisztus az Atyától jött. Ő tehát az a mennyei Valaki, Aki lejött a Földre, nemcsak „küldetett” hivatalosan, „jött” is, önkéntes beleegyezéssel. Másodszor, eljött a világba, és miért? Azért, hogy a bűnösök Megváltója lehessen. Harmadszor, visszament az Atyához. Hogyan? A halálon és a feltámadáson át. Milyen szándékkal? Hogy osztogassa a mennyből megváltói munkájának

javait. Krisztus célja itt az volt, hogy megmutassa az apostoloknak: mennyire bizonyos dolog volt a Belé vetett bizalmuk.

„Mondának néki az ő tanítványai: Ímé, most nyiltan beszélsz és semmi példázatot nem mondasz. Most tudjuk, hogy te mindent tudsz, és nincs szükséged arra, hogy valaki téged megkérdezzen: erről hiszszük, hogy az Istentől jöttél ki.” (Jn16:29-30) Az apostolok eme hitvallása visszatekint arra, amit Krisztus az imént mondott a Jn16:27-28-ban. A bizonyosság, hogy Maga az Atya szerette őket, megvigasztalta szíveiket: a saját Mesterük ajkáról elhangzott kijelentés, miszerint „szeretettek és hittek Benne”, új magabiztosságot adott nekik. Kálvin fogalmazza ezt meg nagyon szépen: „bizonyos, hogy a tanítványok teljesen nem értették meg Krisztus szavainak a jelentését. Bár nem voltak erre képesek, a puszta illata felfrissítette őket”. Nem volt már többé minden sötét a számukra, hitük megerősíttetett. Mikor kijelentették, hogy „most nyiltan beszélsz és semmi példázatot nem mondasz”, arra tekintettek vissza, amit a Jn16:25-ben mondott nekik. Világosnak tűnik, hogy az apostolok azt képzelték: a „nap”, amit az Úr említett, már eljött, s Mesterük most beteljesíti a nekik tett ígéretét. Ez még világosabb a következő kijelentésből: „most tudjuk, hogy te mindent tudsz, és nincs szükséged arra, hogy valaki téged megkérdezzen”, ami a Jn16:23-ra tekint vissza: „és azon a napon nem kérdeztek majd engem semmiről”.

„Most tudjuk, hogy te mindent tudsz, és nincs szükséged arra, hogy valaki téged megkérdezzen: erről hiszszük, hogy az Istentől jöttél ki.” A tanítványok észrevették, hogy az Úr pontosan ismeri a gondolataikat, s anélkül hogy megkérdezték volna, megoldotta a problémáikat. Mégis világos, hogy nem értették az Általa imént mondottakat azok teljességében. Hitték, hogy Ő Istentől „jött” (Jn16:27). Eddig jó. De beszélt arról is, hogy az „Atyától” jött, és hozzá tér vissza (Jn16:28). Ezzel kapcsolatban hallgattak, s erre nagyon jó okuk volt: ebben az időben még nem hitték, és nem is értették ezt a mélyebb szempontot. Az „Atya” tényleg az Isten – de Isten egyetlen isteni Lényre vonatkozik, Aki mindenekelőtt a Teremtő, Kormányzó, Fenntartó, Bíró. Az *Atya kapcsolatra* vonatkozik, Istennek és a gyermekeinek a kapcsolatára. Ebből a tanítványok egyelőre keveset, vagy talán *semmit* sem értettek.

„Hiszszük, hogy az Istentől jöttél ki.” Ez tényleg nem ment messzebbre, mint annak megvallása, hogy Ő a megígért Messiás. Nikodémus ezt mondta: „Mester, tudjuk, hogy Istentől jöttél tanítóul” (Jn3:2). A samáriai asszony ezt kiáltotta: „Jertek, lássatok egy embert, a ki megmonda nékem mindent, a mit cselekedtem. Nem ez-é a Krisztus?” Azok, akik a kenyérszaporítás csodáját átélték, elismerték: „Bizonnyal ez ama próféta, a ki eljövendő vala a világra” (Jn6:14). Péter így tett bizonyságot: „És mi elhittük és megismertük, hogy te vagy a Krisztus, az élő Istennek Fia” – nem az „Atyának”! (Jn6:69) Márta ezt mondta: „Igen Uram, én hiszem, hogy te vagy a Krisztus, az Istennek Fia, a ki e világra jövendő vala” (Jn11:27). Az apostolok szavai itt a Jn16:30-ban nem léptek túl ezeknek a megvallásoknak a határán: „Hiszszük, hogy az Istentől jöttél ki”. Igazság szerint semmit sem vettek észre, ami felemelte volna őket Krisztus elvettetésének hatása fölé: ezt csak annak felfogása volt képes elérni, hogy Ő az Atyától jött ki, és oda tér vissza.

„Az Isten országáról az ószövetségi kijelentésekből összegyűjtött összes információjuk ellenére sem volt elképzelésük arról a hatalmas változásról, és a dolgok új állapotáról, ami majd Krisztusnak az Atyához történt eltávozás és a Szentlélek eljövetele után következik be. Világosan hallatszott az a füleikben, de a mennybemenetelre csak halványan vetettek egy futó pillantást, ha ugyan megtették ezt. Véges-végig ragaszkodtak Izrael reménységéhez, mint ami majd bizonyosan beteljesedik egy napon. Nem értették azonban ezt a ’napot’, melynek során – ha a zsidókat elvetettekként kell kezelni, miután elutasították Őt – az Istentől születetteket Krisztus és az Ő munkája folytán közvetlen rokonságba kell hozni az Atyával. Az Ő visszatérése az Atyához még mindig példázat volt a számukra, s bár az Úr nem helyesbítette a tévedésüket, hisz haszontalan lett volna, hamarosan mégis megtanulják majd,

milyen keveset tudnak. De legalábbis ekkorra már volt bennük egy belső meggyőződés, hogy Ő mindent tud, és miután behatolt a gondolataikba, nincs szükség arra, hogy bárki megkérdezze Őt. 'Hiszszük, hogy az Istentől jöttél ki.' Kétségtelen – de mennyivel alatta volt a megvallásuk annak az igazságnak, amit Krisztus mondott ki (a Jn16:28-ban)! Az Ő Fiának Lelke, amit a szívükbe küldött, a megfelelő időben megismerteti velük az Atyát, mert csak a megvalósult és elfogadott megváltás szolgáltathatja ehhez a szükséges alapot." (The Bible Treasury) Nem csoda, hogy korábban az Úr bejelentette az apostoloknak: „Még sok mondani valóm van hozzátok, de *most* el nem hordozhatjátok"!

„Felele nékik Jézus: Most hiszitek?" (Jn16:31) Nekem úgy tűnik, hogy az Úr itt a hitüket tette próbára. Valódi értelemben igenis hitték, hogy Ő a megígért Messiás – „az Istentől jött ki". Hitük azonban egy nagyon komoly próba küszöbén állt, s ennek a próbának a során alapjaiban fog megrázkódni, de csődöt nem mond. Krisztus a mindentudó előre látásával tudta, mi vár rájuk. A Mesterüket érő méltatlanság, az Ő szenvedései és keresztre feszítése valóban „megbotránkoztatja" majd őket. A hitük őszinte volt, de nem volt annyira erős, mint amilyennek ők maguk feltételezték. Azt hiszem, ez megmagyarázza a „most" szót – „Felele nékik Jézus: *Most* hiszitek?", azaz hisztek Bennem, míg veletek vagyok, s a dolgok a ti elképzeléseiteknek megfelelően alakulnak, de mit tesztek majd, mikor én elvétetem tőletek, átadatom a pogányok kezébe, meghalok, és eltemetnek? Az Úr az elbizakodottság ellen figyelmeztette őket.

„Nem kell abban kételkednünk, hogy a tizenegy hitvallása komoly volt és őszinte. Igazán azt gondolták, amit mondtak. Azonban nem ismerték önmagukat. Nem tudták, mit lesznek képesek megtenni az emberektől való félelem és az erős kísértés nyomása alatt. Nem mérték fel kellőképpen a test gyengeségét és a Gonosz erejét, a saját okoskodásuk gyengeségét, s hitük felszínességét. Mint a fiatal regrutáknak, nekik is meg kellett tanulniuk, hogy egy dolog a katonának a kiképzés és az egyenruha viselése, s más dolog szilárdan megállni a harc napján. Jegyezzük meg ezeket a dolgokat és tanuljunk bölcsességet. A lelkierő igazi titka az elbizakodottság hiánya és a mély alázatosság. 'A mikor erőtelen vagyok, akkor vagyok erős' (2Kor12:10). Közülünk talán senkinek sincs elképzelése arról, mekkorát bukhatnánk, ha hirtelen erős kísértés hatása alá kerülnénk. Boldog ember az, aki soha nem felejti el ezeket a szavakat: 'Azért a ki azt hiszi, hogy áll, meglássa, hogy el ne essék', s emlékezvén az Úr tanítványaira, naponta így imádkozik: 'Tarts meg engem, s akkor biztonságban leszek'!" (Ryle püspök)

„Ímé eljő az óra, és immár eljött, hogy szétoszoljatok kiki az övéihez, és engem egyedül hagyjatok" (Jn16:32). Ezt a tanítványok kedvéért mondta, hogy az Ő jóslata a nehéz óra nyomásáról felkészíthesse őket arra. Megmondta nekik, hogy alázkodjanak meg és semmisítsék meg a meglevő elbizakodottságukat. Figyeljük meg a nyitó „Ímé" szót a figyelmük felkeltése végett! „Szétoszoljatok!" A Pásztor nélkül szétszóródnának. „Kiki az övéihez" – a saját fészkébe, vagy rejtekhelyére. Mindenki a maga biztonságáról fog gondoskodni. Mikor kitör a vihar, mindenki számára *egyedül* Krisztusban van menedék. Ő *egyedül* végezte el az engesztelés munkáját, mert arra *egyedül* csak Ő volt képes!

„De nem vagyok egyedül, mert az Atya velem van" (Jn16:32). Mennyire kegyelmes a Megváltó, hogy ezeket a szavakat szólja a szívük vigasztalása végett! Ez kiderül az Ézs50:7-ből: „És az Úr Isten megsegít engemet, azért nem szégyenülök meg, ezért olyanná tettem képemet, mint a kova, és tudtam, hogy szégyent nem vallok". „Figyeljük itt meg a következő igeversre történő átmenet közben, hogy mindez előképe az egyház egész jövőjének. A tanítványok eme szétszórattatása az Ő jelenlétéből gyakran ismétlődik különféle mértékben és különféle formában, de Ő még sincs egyedül. S még ha ma minden ember el is hagyná Őt, Ő akkor is az maradna, Aki, s az Atya is Vele lenne. Az Ő szent ügye soha nem felejtődik, vagy vész el!" (Stier). Hasonlóképpen Kálvin is megjegyzi: „Bárki, aki helyes módon elmélkedik ezen, rendíthetetlen marad, ha meg is remeg az egész világ, s az összes ember lázongása sem

győzi le a hitét, mert mi nem adjuk meg Istennek a Neki kijáró tiszteletet, ha nem elégszünk meg egyedül Ővele".

„Azért beszéltem ezeket néktek, hogy békességetek legyen én bennem" (Jn16:33). Utoljára utalván a már küszöbön álló szörnyű „órára", az Úr azzal fejezi be páratlan beszédét, hogy *a biztatás és a győzelem* búcsúszavait szólja. Itt egyetlen mondatba sűríti össze azt a tanítást, amit a felső szobában adott nekik. Az övéinek „békessége" volt az, amire gyengéd szíve mindig is ügyelt. „Mindig többet gondolván másokra, mint Önmagára, még most a keserű kereszt oly közeli kilátása mellett is, elfelejti a saját szomorúságát a tanítványok szomorúsága miatt. Azok vigasztalásával foglalja el Magát, akiknek Őt kellett volna vigasztalniuk." (Mr. G. Brown) A „békesség", amiről beszélt, csak a Vele való közösségben élvezhető. Az előző versben megemlítette, hogy el fogják Őt hagyni, de Ő nem fogja elhagyni őket. Három nappal később visszatért a „Békesség néktek!" köszönéssel (Jn20:19), s akkor tanulták meg, hogy *egyedül Benne* lehet a békességet megtalálni. Nem rejti azonban el előlük a tényt, hogy „a világban" a „nyomorúsággal" fognak találkozni, de először arról biztosítja őket, hogy mindazonáltal lesz a számukra békesség Őbenne.

„E világon nyomorúságtok lészen" (Jn16:33). Ezt nem szabad az istentelenek *erőszakos* ellenségességére korlátozni. Ez általános kifejezés, mely minden fajta nyomorúságra vonatkozik. A latin szó, melyből a „nyomorúság" szó származik,[90] a cséphadarót jelentette, ami elválasztotta a gabonát a pelyvától. Kísértések, próbák, zavarok vannak a világban, illetve a világtól. „A világban lenni" annyi, mint a megpróbáltatás helyén lenni. Míg a keresztyén itt van, szenved a test gyengeségétől és fáradékonyságától, az átmeneti veszteségektől, és csalódásoktól, a szeretet kötelékeinek elhidegülésétől, valamint a világ megvetésétől és gúnyolódásától, gyűlöletétől és üldözésétől. S bár „a világban" nyomorúság van, „Krisztusban" viszont „békesség". A világ nem foszthat meg minket attól, s gonosz „hercege" sem képes azt megsemmisíteni. De soha ne felejtsük el, hogy ezt a „*békességet*" *csakis hit által* élvezhetjük. Csak ha tudatos közösségben élünk a Megváltóval, akkor érezhetjük előre a jövő felhőtlen és véget nem érő örömeit. A békesség, ami Krisztusban áll fenn a számunkra, csak annyiban lehet a miénk, amennyire a hitünk képes megragadni a tökéletes elfogadottságunkat, örök biztonságunkat és csodálatos részünket Őbenne.

„De bízzatok: és meggyőztem a világot" (Jn16:33) A „világ" befolyása és ereje nagy, de nem mindenek felett álló. Megvívtak vele, és legyőzték, Valaki, Aki nagyobb volt nálánál, hatalmasabb volt a „hercegénél", járt itt, és győzte le. A világ mindent bevetett ebben a csatában, de Isten Fia felülkerekedett. Noé *kárhoztatta* a világot (Zsid11:7), de Krisztus *legyőzte* azt. Többé nincs már több ereje, csak amit meghagyott neki. A kísértés, a szenvedés és az engedelmesség útját járva vívott meg vele és győzte le. Ezért „bízzunk". A világ legyőzött világ, Krisztus győzte le a számunkra. Legyünk tehát bátrak. A próbák és az üldöztetés viharai időnként hevesen lecsaphatnak ránk, de ezek csak Krisztushoz visznek minket közelebb.

„De bízzatok: és meggyőztem a világot." Micsoda dicsőséges zárása ez ennek a beszédnek! A békesség alapja Megváltónk személyes győzelme, amit itt még a konfliktus előtt előre jelez! Mennyire ösztönzőnek kell ennek lennie a számunkra! A világ lényegében még mindig ugyanaz, *de Krisztus is az*! S Urunk még mindig ezt mondja: „De bízzatok: és meggyőztem a világot". Nem lehet megadás, kompromisszum, vagy közösség a világgal. Itt van Urunk harci kiáltása: „A ki győz, megadom annak, hogy az én királyiszékembe üljön velem, a mint én is győztem és ültem az én Atyámmal az ő királyiszékében" (Jel3:21). Nemsokára véget ér a konfliktus a megszerzett győzelemmel, „mert mindaz, a mi az Istentől

[90] Itt értelemszerűen az angol „tribulation", illetve a latin „tribulum" szóról van szó, melynek jelentése: „cséplőgép, cséplőszekér, egy fogas kerekű törpe szekér *v.* tán csak egy bordás henger, a melyet a kalászokon végig húztak, hogy a magot kiverje" – *a ford.*

született, legyőzi a világot; és az a győzedelem, a mely legyőzte a világot, a mi hitünk” (1Jn5:4). A nappal már küszöbön áll, mikor majd Krisztus eljön a szolgáit megjutalmazni. Akkor lesz majd a győztes megkoronázva. „És ó, micsoda öröm lesz ezeket a koronákat az Ő lábaihoz vetni, s örökkön örökké dicséretet, tisztességet, uralmat és áldást adni a Nagy Győztesnek, Aki értünk győzött, Aki több, mint győztesekké tett minket! Milyen édes előre érezni minden nyomorúságunk és küzdelmünk eme dicsőséges eredményét, és *a Benne rejlő békességet* eme küzdelmek és nyomorúságok közepette, s énekelni, bár még megtört hangsúllyal és reszkető hangon azt az éneket, amely mint a nagy vizek hangja, szüntelenül, örökké visszhangzik majd mennyország-szerte: ’Méltó a megöletett Bárány’.” (Mr. John Brown)

Tanulmányozza az olvasó az alábbi kérdéseket a következő fejezetre való felkészülés gyanánt:

1. Mit tanít a „felemelé szemeit az égre”? (1. vers)
2. Mire célzott Krisztus a „dicsőítsd meg a te Fiadat” szavakkal? (1. vers)
3. Hogyan kapcsolódik a 2. vers Krisztus könyörgéséhez?
4. A harmadik vers az örök élet *meghatározását* adja, vagy?
5. Miért utalt Krisztus az Atyára, mint „egyedül igaz Istenre”? (3. vers)
6. Mi volt Krisztus „dicsősége a világ létrejötte előtt”? (5. vers)
7. Hány különböző kéréssel (az 1, 4 versekben) támasztja alá Krisztus az 5. versben olvasható kérését?

57. fejezet: Krisztus közbenjár, Jn17:1-5

A János 17 első szakaszának összegzése az alábbi:

1. A Fiú imádkozik, 1. vers.
2. Az Atya dicsősége iránti vágya, 1. vers.
3. A saját dicsősége másodlagos, 1. vers.
4. Megdicsőülésének következményei, 2. vers.
5. Az örök élet útja és eszközei, 3. vers.
6. A Fiú beszámol a sáfárságáról, 4. vers.
7. Jutalma, 5. vers.

János evangéliumának tizenhetedik fejezete tartalmazza a feljegyzett leghosszabb imát, amit Urunk a nyilvános földi szolgálata során mondott, s amit joggal neveznek az *Ő főpapi imájának*. Ezt az apostolok jelenlétében mondta el, miután bevezette az úrvacsora intézményét és megülték azt, közvetlenül a 14-16. fejezetekben feljegyzett húsvéti beszédének elhangzása után. Jogosan mondták: „a legfigyelemreméltóbb ima, mely követi a Földön valaha is elhangzott legteljesebb és legvigasztalóbb beszédet" (Matthew Henry). Különbözik attól az imától, amit Krisztus „tanított a tanítványainak", mert abban olyan kérések vannak, melyeket a Megváltó nem mondhatott Önmagáért, ebben viszont olyan kérések vannak, melyeket Krisztuson kívül senki más nem mondhatott el. Ebben a csodálatos imában a gondolatok ünnepélyessége és emelkedettsége, a kifejezés sűrített ereje, és a jelentés minden részletre kiterjedtsége rejlik, s mindez Isten legodaszántabb gyermekeinek elméire akkora hatást gyakorolt, és úgy vonzotta a szíveiket, ahogyan a Szentírás csak nagyon kevés része tette.

A János 17-ben széthúzódik a függöny, s nagy Főpapunkkal együtt beléphetünk a „szentek szentjébe": Itt a Legfelségesebb templomának titkos helyéhez közeledünk, ezért illik, hogy levegyük saruinkat a lábunkról, és alázatos, tisztelettudó és kész szívvel figyeljünk, mert a hely, ahol állunk tényleg szent hely. Az alábbiakban idézzük néhány más szerző benyomásait.

„Ez tényleg mindenek felett állóan szívet melengető ima. Megnyitja az Ő szívének mélységeit mind a mi vonatkozásunkban, mind az Atyáéban, s Ő ki is önti azokat. Annyira őszintének, annyira egyszerűnek hangzik, de olyan mély, olyan gazdag, és olyan széles, hogy senki sem képes a mélyére hatolni." (Martin Luther)

Melanchton, egy másik reformátor, mikor utoljára tanított a halála előtt, ezt mondta a János 17.ről: „Sem égen, sem földön nem hallatszott soha fennköltebb, szentebb, gyümölcsözőbb, fenségesebb hang, mint mikor Maga Isten Fia mondta el ezt az imát."

A kiváló skót reformátor, John Knox utolsó betegsége alatt mindennap elolvasta ezt a fejezetet, s a halálos ágyán a belőle olvasott versek vigasztalták és bátorították a végső csatán.

„János evangéliumának tizenhetedik fejezete kétségtelenül a világ legnagyobb jelentőségű könyvének legnagyobb jelentőségű része. Az Isten által ihletett igaz Szentírás nagyon sok csodálatos szakaszt tartalmaz, de ennél egyik sem csodálatosabb – sőt még ennyire sem csodálatos. Ez az Istenember elméjének és szívének kifejeződése nagy vállalásának pont a csúcsán, a közvetlen kilátása a Neki adatott munka befejezésének Önmaga feláldozásával, aminek elvégzése végett testesült meg. Ez a fentiek kifejeződése az Őt elküldő Atyának. Micsoda gondolati és érzelmi összpontosulás rejlik ebben a néhány mondatban! Mennyire 'teljes igazsággal', 'teljes kegyelemmel'! Mennyire sűrített, mégis mennyire világos gondolatok – milyen mély, mégis mennyire nyugodt érzelmek, amik itt, amennyire az emberi nyelv megengedi, méltóképen fejeződnek ki! Minden természetes és egyszerű

gondolatban és kifejezésben – nincs semmi bonyolult, vagy körülményes, de akkora tágasság rejlik a fogalmakban, amit az emberi értelem felmérni sem képes – mélység, melynek képtelen a fenekéig lehatolni. Nincs folyomány ezekből a világos szavakból, minden, ami látható és érezhető, bennük van." (Mr. John Brown)

„A fejezet, amit most megkezdtünk, a legfigyelemreméltóbb a Bibliában. Egyedülálló, nincsen hozzá hasonló." (Ryle püspök)

Még Mr. W. Kelly is ezt írja, az ő óvatosságával és konzervativizmusával: „Ezután olyan fejezet következik, amit talán valóban nevezhetünk az egész Szentírásban páratlannak a mélysége és a témája folytán."

Urunk eme imája csodálatos példája annak a kapcsolatnak, ami folytonosan fennállt a Fiú és az Ő Atyja között, míg a Földön járt. A hangos imák látszólag szokásosak voltak a Megváltónknál. Mikor megkeresztelkedett, imát mondott (Lk3:21). Nyilvános szolgálatának mindjárt a kezdetén látjuk, hogy rövid pihenő után, melyet a szüntelen munkálkodás napja követett, „kora reggel pedig, még szürkületkor, fölkelvén, kiméne, és elméne egy puszta helyre és ott imádkozék" (Mk1:35). A tizenkét apostol kiválasztásának előestéjén „kiméne a hegyre imádkozni, és az éjszakát az Istenhez való imádkozásban tölté el" (Lk6:12). Imádkozás közben változott át (Lk9:29). S imádkozás közben szűnt meg lélegezni (Lk23:46). Csak futólag van megemlítve ezeknek az imáknak a tartalma – vagy a legtöbb esetben semmi. Itt, a János 17-ben azonban a Szentléleknek tetszett teljes terjedelmében feljegyezni az imát, mit a felső szobában mondott el. Mennyire hálásaknak kell lennünk ezért!

Talán a legérdekesebb módja ezen ima vizsgálatának, ha az Ő befejezett és elfogadott áldozata alapján végzett főpapi közbenjárásának *modelljeként* tekintünk rá. Az első utalás erre abban a tényben rejlik, hogy az Úr Jézus itt hangosan imádkozott a tanítványai jelenlétében. Azért imádkozott, hogy érdekeik biztosak legyenek, de hangosan imádkozott, hogy ők is tudatában legyenek ennek, s tudják, micsoda csodálatos helyet foglalnak el az Ő szeretetében, s biztosak lehessenek benne, hogy Ő minden befolyását latba veti az Atyánál az ő javukra. Még világosabban derül azonban ez ki a Jn17:13-ból: „Most pedig te hozzád megyek; és ezeket beszélem a világon, hogy ők az én örömemet teljesen bírják ő magokban" – *naponta*. „Ezek közbenjárások, melyeket a mennyben soha nem hagyok majd abba Isten előtt, most azonban a világban teszem ezeket a fületek hallatára, hogy még konkrétabban tudhassátok, miképpen vagyok én itt elfoglalva a ti jólétetekkel, hogy nagy fokban az én boldogságom részesei lehessetek." „A saját Magáért mondott könyörgések sokkal rövidebbek, mint amiket a népéért mond – az előbbiből csak kettő van, vagy inkább csak egy, különféleképpen kifejezve, míg az utóbbiból meglehetősen sok, bennük sokféle kérés komolyan van hangsúlyozva. Az ima dolgának ez az elrendezése és megoszlása joggal támasztja alá azt a nézetet, melyre nem kevésszer jutottak ebből: mindez teljesen *közbenjárói* volt, annak a közbenjárásnak a lényege és modellje, amit nagy Főpapunk folytonosan végez a mennyben." (Mr. T. Houston)

A Megváltó itt *közbenjárói* minőségében imádkozik: mint a most szolgai formát öltött örök Fiú. A közbenjáró, vagy napszámos hivatala, hogy „a kezét közbe vesse kettőnk között" (Jób9:33), hogy foglalkozzon mindkét féllel. Az előző fejezetben láttuk Krisztust, amint az Atya nevében foglalkozott a hívőkkel, megnyitván előttük az Atya tanácsvégzéseit, most azt látjuk, amint az Atyával foglalkozik a hívők érdekében, Elé tárva ügyüket. Ahogyan Mózes, a közbenjáró előképe is tette, mikor Istenhez (2Móz19:19) és Istentől (2Móz20:19) szólt, úgy áldott Megváltónk is szólt Istenhez és Istentől. S még mindig ellátja ugyanezt a hivatalt és munkát, szól hozzánk az Ígében, és szól érettünk, közbenjárván a mennyben.

Ez az ima, amelyről most elmélkedni készülünk, tartós emlékműve Krisztus az egyház iránt érzett szeretetének. Benne meghallhatjuk szívének vágyait, amint azokat az Atya elé tárja, keresvén az Övéi időleges, lelki és örök javait. Ez az ima nem múlt el olyan gyorsan, mint ahogy a szavak elhangzottak, vagy mikor Krisztus felvitetett a mennybe, hanem örökre

hatásos marad. „Amiképpen a teremtés 'Szaporodjatok és sokasodjatok: teremjen a föld' szavai is elevenek maradtak az elmúlt hatezer évben, úgy Krisztus eme imája is megtartja az erejét úgy mintha frissen hangzott volna el." (Mr. T. Manton) Emlékezzünk Urunk szavaira: „Atyám, hálát adok néked, hogy meghallgattál engem. Tudtam is én, hogy te mindenkor meghallgatsz engem" (Jn11:41-42), mikor együtt elmélkedünk efelett az ima felett.

„Ezeket beszélte Jézus; és felemelé szemeit az égre" (Jn17:1). Az első négy (a magyarban három – *a ford*.) szó visszatekintés, a jelentésüket a Jn16:33 nyitó mondata rögzíti. Ezek az egész vigasztaló beszédre utalnak, melyet az előző három fejezet jegyez fel. Befejezvén a tanítványokhoz intézett mondandóját, Jézus most szemét és szívét az Atyához emelte. A kapcsolatot a Lélek kihangsúlyozza: „Ezeket beszélte Jézus; és felemelé szemeit az égre, és monda". Micsoda példa ez minden szolgálója számára! Mindent elmondott apostolainak, amit a bölcs kegyesség diktálhatott annak érdekében, hogy megtartsa őket a rettentően embert próbáló körülmények között, s mivel már közel volt az óra, mikor majd elválik tőlük, most felhasználja a maradék néhány pillanatot arra, hogy az Atya gondoskodására bízza őket – az Ő Atyja és az ő Atyjuk gondoskodására. A *prédikálásból* váltott át az *imádkozásra*! Ezzel tehát arra tanít minket, hogy miután megtettünk minden tőlünk telhetőt azok szentségéért és kényelméért, akikkel kapcsolatban állunk, imában és könyörgésben ahhoz kell fordulnunk, Aki minden jónak a forrása, hogy áldja meg a gondoskodásunk alanyait, valamit az általunk az ő jólétük érdekében használt eszközöket. „A tanításnak nincs ereje, ha a hatékonyság nem társul hozzá felülről. Ő tehát egy példát mutat a tanítóknak, hogy ne csak az Ige hintésével foglalkozzanak, de imáikkal is keverjék azt Isten segítségéért könyörögve, hogy az Ő áldása tegye gyümölcsözővé a munkájukat." (Kálvin János)

„És felemelé szemeit az égre." Miközben az előző fejezeteken feljegyzett beszédét mondta, kétségtelen, hogy szemei gyengéd jóindulattal a tanítványain függtek. Most azonban annak jeleként, hogy imádkozni kezd, felnézett az égre. „Ez azt mutatja, hogy a testi gesztusokat az imában és Isten dicséretében nem szabad teljességgel figyelmen kívül hagyni, mint értelmetlenségeket" (Ryle püspök). A gesztus természetes módon fejezi ki a gondolatok és érzelmek elvonását a földi dolgoktól, a mély tiszteletet és a szent meggyőződést. Jelezte *az Ő szívének felemelését Istenhez*. Dávid mondta: „Hozzád *emelem*, Uram, lelkemet!" (Zsolt25:1) Valódi imában az érzelmek Istenhez szállnak. Urunk cselekedete tanít minket az Istent megillető *lelki tiszteletre* is: az egek egei az Ő lakóhelye, s a szemek odafordítása az Ő trónjához kifejezi Isten fenségének és kiválóságának elismerését. „Hozzád *emelem* szemeimet, oh te egekben lakozó!" (Zsolt123:1) Emellett ez a testhelyzet kifejezi *az Istenbe vetett bizalmat is*. Valódi ima mindaddig nem lehetséges, amíg el nem fordulunk minden teremtményi függőségtől: „Szemeimet a hegyekre emelem, onnan jön az én segítségem. Az én segítségem az Úrtól van, a ki teremtette az eget és földet." (Zsolt121:1-2) A hívő körülnéz, és nem lát semmiféle segítséget, az ő megkönnyebbülésének Istentől kell származnia, odafentről.

„És monda: Atyám." A Közbenjáró *Atyának* szólítja Istent. Isten háromszoros értelemben volt az Ő Atyja. Először, emberi természetének következtében, amit csodálatos módon alkotott. Számára Isten „alkotott" testet (Zsid10:5). Pontosan amiképpen az embervilágban a gyermek nemzője az atyja, úgy Ő, Aki Krisztus testét alkotta, emberi természetének Atyjává lett: „És felelvén az angyal, monda néki: A Szent Lélek száll te reád, és a Magasságosnak ereje árnyékoz meg téged; azért a mi születik is szentnek hivatik, *Isten Fiának*." (Lk1:35) Az ember Krisztus Jézus tehát sajátos értelemben Isten Fia. Hasonlóképpen Ádám is, akit Isten teremtett a saját képére és hasonlatosságára, „Isten fiának" neveztetett (Lk3:38). Másodszor, Isten „atyai" viszonyban áll Urunkkal, mint az emberek közül megváltott szent család *Fejével és Képviselőjével*. Ő tehát „az elsőszülött sok atyafi között" (Rm8:29). Látszólag erre utal az apostol, mikor az Úr Jézusra vonatkoztatja az ószövetségi

Ígét: „Én leszek néki Atyja és ő lesz nékem Fiam” (Zsid1:5). Harmadszor, az „*Atya*” megszólítás, amivel Megváltónk a Szentháromság első Személyét illeti, elsődlegesen és rendszerint arra a *lényegi* kapcsolatra vonatkozik, mely az örökkévalóságtól fogva fennáll az Istenség első és második Személye között. A kifejezés a *természet azonosságát* sugallja főként. A Rm8:32-ben Krisztusról, mint Isten „*tulajdon* Fiáról” van szó, s ez azt jelenti, hogy Ő teljesen speciális, csak Rá vonatkozó értelemben Fiú.

„És monda: Atyám.” Ezzel két dolgot fejezett ki. Az első a *viszony*: a fiúi viszony. Ez volt az Ő hallható állítása. Mintha ezt mondta volna: „Ó Te, Akivel a lényeg, a tökéletesség és az öröm egységében léteztem a kezdetek nélküli örökkévalóságban, s Akinek akarata és tevékenysége által csodálatos módon emberi természetet öltöztem fel és Fejévé lettem minden üdvösségre kijelöltnek – most a Te kegyelmed trónjához megyek”. Másodszor, jelezte a *vonzódást*. Kifejezte a szeretetet, a hódolatot, a bizalmat és az engedelmességet. Kiben bízhatna egy fiú, ha nem az atyjában? Mintha ezt mondta volna: „Bízom a Te hatalmadban, bölcsességedben, jóságodban, hűségedben. A Te kezedbe ajánlom Magamat. Tudom, hogy meghallgatod imámat, mert Te vagy az én Atyám!” Krisztus korábban megparancsolta az imádkozást, itt, a saját áldott példáján keresztül *ajánlja* nekünk ezt a szent gyakorlatot.

„Eljött az óra.” Ez a hetedik, s egyben a legutolsó alkalom, amikor az Úr Jézus utal a legjelentősebb „órájára” – lásd a Jn2:4-hez fűzött magyarázatainkat. Ez volt mindenek között a legnagyobb „óra” – mert örökkévaló dolgokkal volt a legkritikusabb és legterhesebb, – mióta az órákat elkezdték számlálni. Ez volt az óra, amikor Isten Fiának be kellett fejeznie az Ő fontos életének munkáit a még fontosabb és látványosabb halálával. Ez volt az a bizonyos óra, amikor a dicsőség Urának bűnné kellett lennie a népéért, és el kellett hordoznia a bűn-gyűlölő Isten szent haragját. Ez volt sok prófécia, megannyi előkép és jelkép beteljesedésének és megvalósulásának órája, amire évszázadok és évezredek mutattak előre. Ez volt az óra, amikor olyan események mentek végbe, melyeknek az egész világegyetem történetében nincsen párjuk: mikor a kígyónak megengedtetett, hogy az asszony Magvának a sarkát mardossa, mikor az isteni igazságosság kardja levágta Jehova Társát, mikor a Nap elsötétült, mikor a Föld tengelye megrázkódott. De ekkor lett megváltva a választottak társasága, mikor a menny örvendezett, s dicsőséget adott és fog is adni az egész örökkévalóságon át „Istennek a magasságban”.

De miért kezdte a Megváltó az imáját erre az „órára” való utalással? *Indoklásként* azokat a kéréseket alátámasztandó, amikkel előhozakodni készült. „Urunk Önmagáért mondott imájában mind könyörgést, mind indoklást találunk. Az ima a jótéteményre vágyás kifejezése ama személy által, akinek arra szüksége van, annak, aki a véleménye szerint képes és hajlandó azt megadni. A kérés, vagy könyörgés tehát a fő eleme, de a kívánságnak az egyik intelligens lény által a másik elé tárásában természetes, hogy benne legyenek az okok, *amiért* ezt a vágyat táplálja, s a kérést előterjeszti, és táruljanak fel azok az alapok, amelyekre a reménységét alapozza, hogy a kérése teljesül. A kérések és az indoklások tehát így kapcsolódnak az embertől embernek mondott imákban, s így van ez az embereknek az Istenhez szóló imáikban is. Bárki olvassa a szent emberek által elmondott és a Szentírásban feljegyzett imákat, melyekben Isten Lelke indította fel és vezérelte őket, rögtön meglátja a kérés és az indoklás egységét, ami a megkülönbözető jelük. Mikor ’közel kerülnek Istenhez’, amint Jób mondja, ’megtalálják Őt’, akkor ’elébe terjesztik ügyüket és megtöltik a szájukat mentő erősségekkel’ (Jób23:3-4). *’Perelnek*’ Vele,ahogyan Jeremiás kifejezi (Jer12:1).” (Mr. John Brown)

Krisztus első érve a bensőséges és gyengéd viszony volt, melyben az imádat Alanyával állt: „*Atyám*.. dicsőítsd meg a te Fiadat”. Erőteljes érvek rejlenek eme szavak mindegyikében. Második érve az „eljött az óra” volt – a könyörgése megadására *kijelölt* idő elérkezett. Mint oly sok más szavával is ezekben a záró fejezetekben az „órának” itt látszólag *kettős* jelentése van: nemcsak a szenvedéseire vonatkozik, de a kereszt feltámadás felőli

oldalára is előretekint – lásd a Jn13:31-hez fűzött megjegyzéseinket. „Ez a kijelölt időszak arra, hogy az Atya látványosan megdicsőítse a Fiút az Ő szenvedéseiben, a szenvedései által, a szenvedéseiért, és a szenvedései után. 'Az idő, igen, a kijelölt idő elérkezett', s ha az idő eljött vajon az esemény nem fog végbemenni? Ez az isteni cél dolga, s mikor hiúsult meg az isteni cél?! Ez az isteni ígéret dolga, s mikor nem teljesült az isteni ígéret?!" (Mr. John Brown)

„Dicsőítsd meg a te Fiadat, hogy a te Fiad is dicsőítsen téged" (Jn17:1) Ez olyan szorosan kapcsolódik a rögtön ezután következőkhöz, hogy még tárgyalni is nehéz külön-külön. A Jn17:2-ben és 3-ban Krisztus az Atya megdicsőítésének konkrét módját írja le, amire a szíve irányult, valamint a saját Maga megdicsőítésnek azt az összetevőjét, amiért itt imádkozik, nevezetesen hogy hatalma legyen minden test felett és örök életet adhasson mindenkinek, akiket az Atya Neki adott. A kívánságnak tehát *kettős* tárgya, az imának *kettős* alanya volt: az Atya megdicsőítése az örök élet ráruházásával a választottakra, valamint a Fiú megdicsőítése, mint ennek kiegészítése, az előbbi eléréséhez szükséges és hatékony eszközként. Itt tehát Krisztus tökéletes *önzetlenségét* látjuk. Imádkozott a „megdicsőüléséért", de nem a *saját* Maga kedvéért, hanem hogy *az Atya* dicsőüljön meg a *mi* üdvösségünkben! Itt ismét látjuk, hogy „mindvégig" szeretett bennünket!

„Dicsőítsd meg a te Fiadat." Itt a Megváltó arra kérte az Atyát, hogy támogassa Őt a kereszten, majd hozza Őt elő a sírból és ültesse a jobbjára, azaz adjon győztes befejezést a Neki adott munkának, s tegye ezt azért, hogy az Atya dicsőséges attribútumai – igazságossága, könyörülete és hűsége megmutatkozhassanak és felmagasztaltathassanak, mert Isten akkor „dicsőül" meg a legjobban, ha jellemének kiválóságai kijelentetnek a teremtményeinek és azok elismerik azokat. A Fiú megdicsőülése az „óra" itt szereplő kettős jelentésével egyetemben egyszerre jelenti, hogy dicsőíts meg engem az én szenvedéseim*ben,* és dicsőíts meg engem az én szenvedéseim *után*. Imája mindkét vonatkozásban kapott választ. Az angyal, aki az Ő megerősítésére küldetett a Gecsemáné kertbe, Pilátus bizonyságtétele – „én nem találok benne semmi bűnt" – a haldokló lator vonzódása a Megváltóhoz, miközben a kereszten függött, a templom kárpitjának kettéhasadása, a százados hitvallása: „Bizony, Istennek Fia vala ez!", az Atya megannyi válasza volt erre a könyörgésre. Feltámadása és felvitetése a menny legmagasztosabb trónszékére pedig a szenvedéseit követő megdicsőülése volt.

Sok mindent kell itt megtanulnunk. Először is figyeljük meg a kapcsolódást: „eljött az óra; dicsőítsd meg a te Fiadat". „A valódi orvosság a nyomorúságban a rátekintés az utána következő dicsőségre, és a jövőbeni veszélyek ellensúlyozása a jelen reményeivel. *Ez* volt a vigasz *azzal* a szomorú órával szemben. Ennek kell lennie a mi utunknak is: nem a láthatókra kell nézni, hanem a láthatatlanokra (2Kor4:17), s le kell győzni az érzéseket a hittel. Mikor az elme a mennyben van, megerősíttetik a fájdalmakkal szemben, amit a test a Földön érez." (Mr. Thomas Manton – puritán). Másodszor, figyeljük meg, mit akart Krisztus: „megdicsőíttetni" az Atya által – nem meggazdagodni az emberek által, és nem tiszteletet nyerni a világtól. Ennek kell ami vágyunknak is lenni. Krisztus megfeddte azokat, akik egymástól szereztek dicsőséget ahelyett, hogy az Istentől származó tisztességet *keresték* volna (Jn5:44), s jobban szerették az emberek dicséretét, mint Istenét (Jn12:43). Nemcsak kegyelemért kell tehát könyörögnünk, de dicsőségért is. Harmadszor, figyeljük meg, Krisztus olyasmit kért, amiről tudta, hogy megadatik Neki. Az Atya mondta: „Meg is dicsőítettem, és újra megdicsőítem" (Jn12:28). Sem az ígéretek, sem a gondviselés nem teszi az imádkozást értelmetlenné, vagy haszontalanná. Negyedszer, Krisztus azért imádkozott ezért a dicsőségért, hogy *ő* is megdicsőíthesse az *Atyát*. Ezzel is példát hagyott ránk. Bármit is cselekszünk, azt Isten dicsőségére kell tennünk, és semmit sem szabad Tőle kérnünk, ami nem az Ő dicsőségét szolgálja.

„A miként te hatalmat adtál néki minden testen, hogy örök életet adjon mindennek, a mit néki adtál.” (Jn17:2) „Az Atya először is az Istenember jóságában dicsőül meg, Aki odaadja Magát erre a célra. Azután Rajta keresztül az Ő tanítványaiban, így ebben az első, a kölcsönös megdicsőülésre vonatkozó Ígében már benne foglaltatik és rejlik, ami a Jn17:10-ben következik. A Jn17:2-ben konkrétabb kifejtését és magyarázatát leljük annak, hogy mit jelent az Atya eme megdicsőülése a bukott emberiségnek és a bukott emberiségben.” (Stier) Az „amiként” kötőszónak kettős értelmet tulajdonítok: megadja az Atya Krisztusban történő megdicsőülésének *okát* és *módját*. Vizsgáljuk meg ezt a verset ebben a gondolatmenetben.

A 2. vers tartalmazza a harmadik indokot, amit a Megváltó tár az Atya elé: a Fiú megdicsőítése összhangban volt azzal a hellyel, amit az Atya jelölt ki a Számára, s a munkával, amit adott Neki, hogy elvégezzen. A hely, amit Isten rendelt Neki, a törvényes uralkodói hely egész emberi faj felett, a velük kapcsolatos minden esemény feletti teljes körű ellenőrzéssel (lásd Jn5:22, Ef1:19-21, stb.) Az Atya által kijelölt munka az örök élet megadása volt minden választottnak. De ennek a célnak az *eléréséhez* a Fiúnak meg kell dicsőülnie a szenvedéseiben, a szenvedései által és a szenvedéseihez. Meg kell dicsőülnie azáltal, hogy megbűnhődik a bűnökért a kereszten, feltámad a halálból, s Isten jobbjára ülve ténylegesen ennek a hatalomnak és tekintélynek a birtokába jut. Milyen alapos volt ez az indok! Amíg az Atya meg nem dicsőítette Őt, nem volt képes elérni közbenjárói hivatalának végcélját.

Az Atya örök tanácsvégzésében a Fiút jelölte ki arra, hogy mentse meg az emberiség egy részét, sok fiakat vezetvén a dicsőségre, akik testi testvéreikhez hasonlóan a pusztulásba tartottak. Ezek Krisztusnak adattak, hogy üdvözítse őket. Természetüknél fogva „halottak voltak a vétkeikben és a bűneikben”: bűnösök, romlottak, lelki élet nélkül valók, képtelenek az örökkön örökké Áldottal való közösségre gondolni, aziránt érzelemmel viseltetni, azt választani, azért tevékenykedni, illetve annak örülni. Ha valaha is üdvözülniük kellett, akkor a Megváltótól kellett ehhez örök életet kapniuk, s ahhoz, hogy Ő adományozhassa ezt a felbecsülhetetlenül nagy jótéteményt, fel kellett magasztaltatnia a legfőbb hatalomra. Ez volt tehát a Megváltó „érve”, vagy indoka itt: az Atya dicsősége lebegett *végcélként* a szeme előtt.

A 2. vers leírja az Atya megdicsőülésének *módját* is a Fiúban és a Fiú által: hadd dicsőítsen meg téged a Te Fiad a lelkek üdvözítésével „annak megfelelően”, ahogy Te erre Őt kijelölted. Az „a miként te hatalmat adtál néki” nyilvánvalóan azt jelenti: megígérted, hogy adod- lásd az olyan igehelyeket, mint a Zsolt89:28, Dán7:14, stb. A tény, hogy ez a minden test feletti „hatalom”, vagy tekintély *adatik* Krisztusnak azonnal megmutatja a *jelleget,* amelyben Ő itt megjelenik, nevezetesen mint Közbenjáró. Az, hogy Krisztus *kapja* ezt az „ajándékot”, megmutatja nekünk, hogy az ingyenes kegyelem nem megszégyenítő birtok. Miért kell a gőgös bűnösöknek megvetni Isten kegyességét, mikor az Istenember hajlandó volt elfogadni az ajándékot az Atyától? A „hatalom minden testen” először is az egész emberi faj feletti uralmat jelenti. De nagyon valószínű, hogy jelenti a hatalmat minden teremtmény felett is, mert Krisztus „Istennek jobbján van, felmenvén a mennybe; a kinek *alávettettek* az *angyalok*, hatalmasságok és erők” (1Pt3:22). Neki adatott „minden hatalom mennyen és földön” (Mt28:18). Ő nemcsak „minden férfiúnak feje” (1Kor11:3), de „feje minden fejedelemségnek és hatalmasságnak” (Kol2:10).

„A miként te hatalmat adtál néki *minden testen*, hogy örök életet adjon mindennek, a mit néki adtál.” Különbséget kell tennünk Krisztus egyetemes tekintélye és szűkebb feladatköre között. Hatalom adatott Neki mindenki felett, de ebből a „mindenkiből” csak a választottak társasága lett rábízva feladatként. Ennek előképét láttuk az ókori Józsefben: a fáraó *egész* Egyiptom felett adott neki hatalmat, de a testvéreinek volt speciális jogalapjuk a szeretetére. „A mennyország kulcsai Krisztus kezében vannak, minden emberi lélek üdvössége felől Ő rendelkezik.” (Ryle püspök) Mennyire áldott dolog megnyugodni ebben a kettős igazságban – Krisztus egyetemes uralmában, és az Övéi iránti szeretetében. Minden a

Megváltó kezébe adatott, ezért maga az ördög sem veheti ki onnan csak azt, amit Ő megenged. Ez az egyetemes hatalom azért adatott Krisztusnak, „hogy" (avégett, hogy) örök életet *adhasson* Isten választottainak. A választottak Krisztusnak *jutalomként* (Ézs53:10-12), és *feladatként* (Jn6:38, 18:9) adattak.

„Az pedig az örök élet, hogy megismerjenek téged, az egyedül igaz Istent, és a kit elküldtél, a Jézus Krisztust." (Jn17:3) Jelentős véleménykülönbség alakult ki az „az pedig az örök élet" jelentését illetően. Nem fogok belemélyedni a különféle magyarázatokba, melyeket adtak, hanem inkább azt próbálom megmutatni, hogy szerintem mi az Úr szavainak jelentése. „Az pedig az örök élet, hogy", stb. Párhuzamos beszédformával találkozunk a Jn3:19-ben: „Ez pedig a kárhoztatás, hogy", stb. A Jn3:19-et követő Ígékben a kárhoztatás *alapja* és *módja* van kijelentve – „a világosság e világra jött, és az emberek inkább szerették a sötétséget, mint a világosságot; mert az ő cselekedeteik gonoszak valának". Ez segít nekünk eljutni az vizsgált Íge első jelentéséhez: „Az pedig az örök élet, hogy megismerjenek téged", stb. – ez a módja. Aztán a Jn12:50-ben ezt olvassuk: „az ő parancsolata örök élet", azaz ez a külső *eszköze*. Majd az 1Jn5:20-ban ez áll: „Ez az igaz Isten és az örök élet" – Krisztus ennek a *Szerzője*. Önmagában véve ennek a versnek a szavait értelmezhetnénk úgy, mint amelyek az „örök élet" jellemzőiről és megnyilvánulásairól beszélnek, de a szövegkörnyezet ezt nem teszi lehetővé. Krisztus itt *felerősíti* az előző versben említett *indokát*. Azaz: amíg én meg nem dicsőülök, nem vagyok képes örök életet adni, az én mennybemenetelem nélkül a Szentlélek nem fog eljönni, s Nélküle nincs *ismeret* az Atyáról és a Fiúról, ennek következtében pedig nincs örök élet, mert az „Isten ismerete" és az „örök élet" egymástól elválaszthatatlanok. Ez az *út* az örök élethez, valamint az *eszköz* ahhoz: nevezetesen a Jézus Krisztustól kapott istenismeret.

„Az pedig az örök élet, hogy megismerjenek téged." Az ismeret, amiről itt szó van, nem spekulatív, hanem gyakorlati, nem elméleti, hanem tapasztalati, nem értelmi, hanem lelki, nem inaktív, hanem üdvözítő. S hogy ez üdvözítő ismeret, amiről itt szó van, az világos a *kettős* tárgyából – ezek pedig Isten és Krisztus. Aki Krisztusban ismeri az Istent, úgy ismeri Őt, mint az Ő kiengesztelt Atyját, s így nyugszik meg Benne. „Azért te benned bíznak, a kik ismerik a te nevedet" (Zsolt9:11). Az ismeret, amelyről itt szó van előfeltételezi a harmóniában járást vele, amit létrehoz: „És arról tudjuk meg, hogy *megismertük őt*, ha az ő parancsolatait *megtartjuk*" (1Jn2:3). S hogy mennyire megerősítette ez a Megváltó indokát, azt aligha kell magyarázni. Mi hozna több „dicsőséget" az Atyának, mint ha megismerik Őt (bíznak Benne, szeretik és szolgálják) azok, akiknek a Fiú adott örök életet! Az „örök élet" tartalmazza minden áldás *lényegét*: „És az az ígéret, a melyet ő ígért nékünk: az örök élet" (1Jn2:25). A lelki, vagy örök élet abban rejlik, hogy ismerjük a hármas Istent, Belőle élünk, Vele vagyunk közösségben és élvezzük a végtelen elégedettséget Benne az egy Közbenjárón keresztül.

„Megismerjenek téged, az *egyedül* igaz Istent." Erre hivatkoztak az unitáriusok fertelmes erőfeszítéseik során, melyekkel megpróbálták cáfolni a Szentháromság második és harmadik Személyét az Istenségben. Az, hogy Krisztus itt nem tagadja sem a Maga, sem a Szentlélek istenségét, azt jól tudjuk megannyi más igeversből, de mit értett azalatt, hogy az Atya „az egyedül igaz Isten"? Hiszem, hogy a válasz kettős:

Először is, Krisztus itt *kizárja* a pogányok bálványait – a hamis isteneket, v. ö. 1Thessz1:9 – annak megjegyzésével, hogy csak az az Istenség igaz, amelyik az Atyában van. A Fiú és a Lélek azért nincsenek ebből kizárva, mert ők egylényegűek az Atyával. A Fiú és a Lélek nem az Atya nélkül „igaz Isten", hanem az Atyában. „Én és az Atya egy vagyunk" (Jn10:30), „az Atya én bennem van, és én ő benne vagyok" (Jn10:38): nem a lényegükben, hanem személyükben különülnek el egymástól. Az 1Jn5:20-ban Maga a Fiú van „egyedül igaz Istennek" nevezve! Ez pedig nem jobban zárja ki az Atyát, mint amennyire a Jn17:3 kizárja a Fiút. Sok hasonló kizárólagos kijelentést találunk a Szentírásban, melyeket a hit

analógiájával kell magyarázni. Például: „senki sem ismeri a Fiút, csak az Atya; az Atyát sem ismeri senki, csak a Fiú” (Mt11:27). Ez azonban nem zárja ki a Szentlelket, mert Ő „mindeneket vizsgál, még az Istennek mélységeit is” (1Kor2:10). A Szentháromság egyik Személye nem zárja ki a többit. Mikor a Szentírás azt állítja, hogy csak egyetlen Isten létezik, akkor egyszerűen csak azt tagadja, hogy a többi „*úgynevezett* isten” is az.

Másodszor, Krisztus itt az üdvrend és *üdvökonómia* szemszögéből beszélt, mert épp az imént említette az „örök élet” adását. Az üdvökonómiában mindig az Atya a legfőbb, Akiben az Istenség szuverén fensége lakozik. A Fiú a *közbenjárói* hivatalt látja el, s ebbéli *minőségében* joggal mondhatta: „az én Atyám nagyobb nálamnál” (Jn14:28). Hasonlóan, a jelenlegi korszakban a Szentlélek is az Istenség *Szolgája* (lásd Lk4:17-23, és v. ö. Jn16:13 az ahhoz fűzött magyarázatainkkal együtt). A megváltás rendjében az Atya a legfőbb, az egész Istenséget képviselő szereplő, mert Ő annak a Szervezője és Forrása.

„És a kit elküldtél, a Jézus Krisztust.” Az „*és*” kötőszó komoly figyelmeztetést ad arról, hogy az Atyát, az „egyedül igaz Istent” nem lehet „ismerni” függetlenül „Jézus Krisztustól”! Amiképpen az „egyedül igaz Isten” szembe van állítva a pogányok hiábavalóságaival, úgy áll szemben „a kit elküldtél, a Jézus Krisztus” a zsidók vakságával! Az „elküldésnek” hármas vonatkozása és jelentősége van. Rámutat az Ő istenségére: „hiszszük, hogy az Istentől jöttél ki” (Jn16:30). Utal az Ő megtestesülésére: „Mikor pedig *eljött az időnek teljessége, kibocsátotta Isten* az ő Fiát, a ki asszonytól lett” (Gal4:4). Jelezte a közbenjárói és megváltói hivatalát is. Emiatt nevezi az Íge „a mi vallásunknak apostolának és főpapjának” (Zsid3:1), s az apostol azt jelenti: *küldött*. Jézus Krisztus a nagy Követ, aki azért küldetett Istentől ,hogy velünk foglalkozzon.

Érdemes megemlíteni, hogy ez az egyetlen hely az Újszövetségben, ahol Urunk „Jézus Krisztusnak” nevezi Magát. Ezt cselekedve azt jelentette ki, hogy Ő, *Jézus* az Emberfia és Isten Fia az egyetlen igazi *Krisztus* (messiás), ezzel megcáfolt minden hamis elképzelést a Messiásról úgy, ahogyan az előző mondatával kizárt minden hamis istent. Nagyon szemléletes megfigyelni, amit az 1Jn5:1-ben olvasunk: „Mindaz, a ki hiszi, hogy *Jézus a Krisztus*, Istentől született” (1Jn5:1), míg az 1Jn5:5-ben ezt látjuk: „Ki az, a ki legyőzi a világot, ha nem az, a ki hiszi, hogy *Jézus az Isten Fia?!*” És te, kedves olvasó, ismered az Atyát és a Fiút – az Atyát, amiképpen kijelentetett Jézus Krisztus által és Őbenne? Ha nem, akkor nincs örök életed.

„Én dicsőítettelek téged e földön” (Jn17:4). Itt a Megváltó következő indoka: én dicsőítettelek Téged, most Te dicsőíts meg engem. Isten megdicsőült a teremtésben (Zsolt19:2) és az Ő gondviselése által (2Móz15:6-7, stb.), de felülmúlhatatlan fokban, mindenestől egyedi módon a Fiú által. Krisztus megdicsőítette az Atyát a Személyében (Zsid1:3). Megdicsőítette a csodáiban (Mt9:8, stb.) Megdicsőítette a szavaival, állandóan minden dicséretet Neki tulajdonítva (Mt11:25, stb.) Mindenekfelett azonban szent életével dicsőítette meg. A Megváltó népének Képviselőjeként küldetett el ebbe a világba, hogy engedelmeskedjen annak a törvénynek, amit ők megsértettek (Ga4:4), s gondolatban, szóban és tettben tökéletesen eleget tett ennek a kötelezettségének. Benne, Aki az Atya kebelében lakozott – a kegyelemmel és igazsággal teljesben – a tanítványok olyan erkölcsi dicsőséget láthattak, ami senki másban nem volt meg. „Én dicsőítettelek téged *e földön*” – azon a helyen, ahol oly fájdalmasan megalázták.

Annak fényében, hogy megdicsőítette az Atyát a földön, kérte a Fiú, hogy „dicsőíts meg engem”. „Minél jobban vizsgáljuk János evangéliumát, annál jobban meglátunk majd Valakit, Aki isteni Személyként – egy az Atyával – beszéli és cselekszi azt, amire egyedül Ő képes, de mégis mindig úgy, mint Aki a szolga helyére lépett, s nem vesz el semmit Magának, hanem mindent Atyjától *kap*. ’Megdicsőítettelek Téged, most dicsőíts meg engem.’ A természet és a szeretet egységének micsoda nyelvezete! Nem mondja: ’Most akkor megdicsőítem magam’. Ő az ember helyére állt, hogy mindent úgy kapjon, még azt a dicsőséget is amivel rendelkezett az Atyánál a világ létrejötte előtt. Ez kifinomult szépségű

dolog. Hozzáteszem, ez volt az egyik dolog, amitől az ellenség megpróbálta elcsábítani a pusztában, de hiába." (Mr. Darby)

„Elvégeztem a munkát, a melyet reám bíztál, hogy végezzem azt" (Jn17:4). Itt van a Megváltó végső indoka az Ő megdicsőüléséhez. Mikor belépett a világba kijelentette: „Ímé itt vagyok, (a könyv fejezetében írva vagyon rólam), hogy cselekedjem óh Isten a te akaratodat" (Zsid10:7). Tizenkét éves korában ezt mondta: „Avagy nem tudjátok-é, hogy nékem azokban kell foglalatosnak lennem, a melyek az én Atyámnak *dolgai*?" (Lk2:49) A Jn4:34-ben kijelentette: „Az én eledelem az, hogy annak akaratját cselekedjem, a ki elküldött engem, és az ő dolgát *elvégezzem*". Most ezt mondja: „*elvégeztem* a munkát, a melyet reám bíztál, hogy végezzem azt". Előre látta, hogy néhány óra múlva majd ezt kiáltja a kereszten: „Elvégeztetett!" (Jn19:30) A Megváltó úgy utalt a földi munkájára, mintha már felvitetett volna a mennybe. Mennyire nyilvánvaló imájában mindvégig, hogy az Ő *mennyei elmélkedését* tartja szem előtt – „Én nem vagyok többé e világon" (Jn17:11)!

„Elvégeztem a munkát, a melyet reám bíztál, hogy végezzem azt." Mint örök Fiú, a hűséges Szolga szerepében megtette azt, amire senki más nem lett volna képes. Eleget tett Atyja akaratának, közvetítette az Ő üzenetét, nemcsak tanította az igazságot, de példát is mutatott benne. „Eltörölte a hamisságot és elhozta az örök igazságot" (Dán9:24). Önmaga feláldozásával félreállította a bűnt. „Megfizette, amit nem ragadott el" (Zsolt69:5). Így dicsőítette meg az Atyát a földön és végezte el azt a munkát, amit Ő bízott Rá. Minden ok megvolt arra, hogy „megdicsőíttessék". Ezt az Istenség minden erkölcsi attribútuma megkövetelte. Elszenvedvén a keresztet, minden jogot megszerzett rá, hogy belépjen az „előtte levő örömbe". Halálra adván a lelkét, illő volt, hogy az Atya „részt osszon Neki a nagyokkal" (Ézs53:12). Megdicsőítvén az Atyát a földön, jogos volt, hogy a Megváltó is megdicsőüljön a mennyben.

„És most te dicsőíts meg engem, Atyám, te magadnál azzal a dicsőséggel, a melylyel bírtam te nálad a világ létele előtt." (Jn17:5) Bemutatván az Ő megdicsőülésével kapcsolatos különböző indokokat, a Fiú most visszatér a kérésére. Az előttünk levő igevers olyan magasságokba emel minket, amit képtelenek vagyunk megmérni. Csak annyit tehetünk, hogy alázatosan elmélkedünk a szavain a szövegkörnyezet és a párhuzamos igeversek fényében. Mikor a Megváltó azt mondja, hogy „te dicsőíts meg engem", akkor *mint Közbenjáró,* mint „Jézus Krisztus" beszél (Jn17:3). Miután Jézus Krisztus megaláztatott, most Jézus Krisztusnak meg kell dicsőülnie. Az Atya *erre* adott válasza a Csel3-ben olvasható: „Ezt a Jézust feltámasztotta az Isten… Bizonnyal tudja meg azért Izráelnek egész háza, hogy Úrrá és Krisztussá tette őt az Isten, azt a Jézust, a kit ti megfeszítettetek" (32, 36. versek – v. ö. a Fil2:9-11-gyel is). Az itt szereplő megdicsőülést azonban nem szabad csak *emberi mivoltára* korlátozni, amiképpen a vers további része mutatja. Mint *örök Fiú* alázta meg Magát (Fil2:6), s mint *a Fiú* dicsőíttetett és magasztaltatott, lásd Zsolt21:2-7, 110:1, Ef1:17-23, Jel5:11-14.

Az, hogy Krisztus *kérte*, hogy „megdicsőüljön", a tökéletességeit mutatja: még feltámadottként sem dicsőítette Önmagát. Amellett a tény mellett, hogy a megdicsőülés meg lett Neki ígérve és meg is szerezte, három okot jelölhetünk meg, *amiért* kérte ezt. Először, az apostolainak *vigasztalására*, akik megzavarodtak az Ő megaláztatásán. Másodszor, a mi okulásunkra, hogy megtanuljuk: a szenvedés Istenért a főút a dicsőségbe. Harmadszor, az egyháza *javára*: Krisztusnak meg kell dicsőülnie, mielőtt az egyház bővelkedhetne. A Megváltó példája azt tanítja: imádkoznunk kell az Atyához – tiszteljen meg azzal, hogy alkalmassá tesz és használ minket az embereknek az egyetlen igaz Isten ismeretére vezetésében Jézus Krisztuson keresztül, s teremtményi képességeinknek megfelelően tegye a számunkra lehetővé, hogy dicsőítsük Őt a földön, és elvégezzük azt a munkát, amit Ő bízott ránk.

Az alábbi kérdések segítenek az olvasónak felkészülni a következő fejezetre:

1. Hány indokot hoz itt fel Krisztus az Övéi mellett? (6, 12. versek)
2. Kiről beszél Krisztus a 6. versben?
3. Milyen értelemben „adattak” a választottak Krisztusnak? (6. vers)
4. Milyen fontos igazság rejlik a 8. versben található „és”-ekben?
5. Miképpen egyeztethető össze a 9. vers a Lk23:34-gyel?
6. Miért „Szent” Atyám? (11. vers)
7. Mi a 12. vers egysége?

58. fejezet: Krisztus közbenjár (folytatás), Jn17:6-12

A János 17 második részének összegzése az alábbi:

1. Mit tett Krisztus Isten választottaiért, 6. vers.
2. A választottak válasza, 6-7. versek.
3. A választottak ebből fakadó bizonyossága, 8. vers.
4. A Közbenjáró csak a választottakért könyörög, 9. vers.
5. Az okok, amiért Krisztus könyörgött a választottakért, 9-11. versek.
6. Krisztus imádkozik a megőrzésükért és az egységükért, 11. vers.
7. Krisztus kísérő indoka, 12. vers.

„A János 17 a 13. fejezet folytatása. Mindkettőben nagy Főpapunk cselekedetei vannak előtérben. De a szolgálatok eltérők, s együttesen adnak teljes képet Ügyvédünkről a mennyben. A 13. fejezetben egyik kezét mondhatni a szentjeinek beszennyeződött lábaira tette, itt a másik kezét Atyja trónjára helyezi, egy csodálatos mű láncát alkotva ezzel, mely Istentől a bűnösökig ér. Szemei az égre néznek (Jn17:1) , s az Atya arcába tekint. Mit lehetne megtagadni abból, amit Ő kér, Aki áthidalja az Isten fényes trónja és a mi szennyes lábaink közötti teljes távolságot? Mindent meg kell Neki adni – Ő mindig meghallgattatik. Így érjük el Ügyvédünk elégségességét és elfogadhatóságát.” (Mr. J. G. Bellett)

A sorrend, amelyben a Megváltó itt a kéréseit és az azokat alátámasztó indokait előterjeszti, a legközelebbi figyelmet érdemli. Az imának három fő része van: a Jn17:1-5-ben *Önmagáért* imádkozik, a Jn17:6-19-ben az akkor élő *tanítványokért*, míg a Jn17:20-26-ban azokért, akik majd *hinni fognak*. Mikor Önmagáért, a saját megdicsőüléséért imádkozik, a nagy végcél *az Atya* dicsősége. A Jn17:1-ben ezt mondja: „dicsőítsd meg a te Fiadat, hogy a te Fiad is dicsőítsen téged”, majd a Jn17:5-ben hozzáteszi: „most te dicsőíts meg engem, Atyám, te magadnál azzal a dicsőséggel, a melylyel bírtam te nálad a világ létele előtt”. Ez jegyezzük meg, *azelőtt* hangzik el, hogy bármit is kérne az Ő népe számára. Pont amiképpen a tanítványok imájában a „Mi Atyánk, ki vagy a mennyekben, szenteltessék meg a Te neved” a *nyitó* kérés, úgy itt az Úr imájában is az Atya érdeke az első. Két dolog elválaszthatatlanul kapcsolódik össze: az Atya dicsősége és a Fiú dicsősége. Először Önmagáért imádkozva, a népéért való könyörgést megelőzően azt mutatja meg, hogy *minden* dologban Övé az elsőség (Kol1:18).

Tanulmányozván a saját megdicsőülése mellett felhozott különböző indokokat azt látjuk, hogy ezek száma hét, és ez adja meg nekünk az imán keresztülfutó nagyon látványos hetes sorozatok közül az elsőt. Az indokok a következők voltak: először, a fiúi kapcsolata Istennel – „Atyám”, Jn17:1. Másodszor, eljött a kijelölt idő – „eljött az óra”, Jn17:1. Harmadszor, mert hatalom adatott Neki minden test felett az isteni kijelölés és ígéret által, Jn17:2. Negyedszer, mert az is megígértetett Neki, hogy Ő ad örök életet Isten választottainak, Jn17:2. Ötödször, mert az örök élet megadásával Isten választottainak őket az Atya ismeretére is elvezeti, Jn17:3. Hatodszor, mivel megdicsőítette az Atyát a Földön, Jn17:4, Hetedszer, mert befejezte a munkát, amit rábíztak, Jn17:2. Ezekkel az indokokkal kéri a kérésének teljesítését.

Mielőtt továbblépnénk az ima első szakaszáról, figyeljük meg azt a szeretetteljes módot, amellyel a Fiú a szeme előtt tartotta az Atya dicsőségét. Először ezt mondta: „Atyám… dicsőítsd meg a *te* Fiadat” (Jn17:1) , nem „a Fiút”: nem vágyott dicsőségre az Atyától elkülönülten! Másodszor, „hogy *a te Fiad is* dicsőítsen téged” (Jn17:1): nem külön, hanem tökéletes egységben. Harmadszor, „A miként te hatalmat *adtál* néki minden testen” (Jn17:2): áldott dolog meglátni a helyet, amit az Atyának biztosít. Negyedszer, „hogy örök

életet adjon mindennek” – akiket a vérén vált meg? Nem, hanem „a mit néki adtál” (Jn17:3)! Ismét az Atyához utal tehát mindent vissza. Ötödször, „az pedig az örök élet, hogy megismerjenek *engem*”? Nem, hanem „hogy megismerjenek *téged*, az egyedül igaz Istent, és a kit *elküldtél*, a Jézus Krisztust” (Jn17:3). Hatodszor, „elvégeztem a munkát, a melyet reám *bíztál*, hogy végezzem azt” (Jn17:4): semmit sem tett önös célokból. Az Atyának tulajdonítja a dicsőséget annak a munkának a kezdeményezéséért és kijelöléséért! Végül, mikor a megdicsőüléséért imádkozik, megindító látni, hogyan fogalmaz: nem „te dicsőíts meg engem, Atyám, te magadnál azzal a dicsőséggel, a melylyel bírtam a világ létele előtt”, hanem „dicsőíts meg engem, Atyám, te magadnál azzal a dicsőséggel, a melylyel bírtam *te nálad* a világ létele előtt”. Egy pillanatra sem választja el a saját dicsőségét az Atyáétól! Tényleg „szebb az emberek gyermekeinél” ez a mindenestől szeretetre méltó Valaki!

Ezzel befejeztük a János 17 első fő szakaszát, az 1-5. verseket, ahol Krisztust Önmagáért látjuk imádkozni. A második szakaszban, a 6-19. versekben az *akkor élő tanítványokért* imádkozik. Ez a második szakasz két részre bontható, bár nem egyszerű elkülöníteni őket. A 6-12. versekben az alapvető ok, *amiért* a Megváltó a tanítványaiért, és nem a világért imádkozik, az a *Vele való* viszonyuk. Ebből származik a *megtartásukra* vonatkozó könyörgés – minden közbenjárás lényege. A 13-19. versekben az Úr mint a világban itt maradottakért imádkozik a tanítványaiért, bemutatván az ebből fakadó komoly szükségleteiket. Most a második szakasz első részével fogunk foglalkozni.

Miközben ez az ima három fő szakaszra oszlik, nagyon látványos egység van meg benne. Krisztus Önmagáért elmondott imájának lényege: juttass engem olyan körülmények közé, melyek között dicsőíthetlek az emberek üdvözítésével. A tanítványokért elmondott ima lényege pedig ez: tedd őket alkalmasakká a Te dicsőítésedre az emberek üdvösségének támogatásával annak a munkának a véghezvitelén át, amire én hívtam el őket, mint közreműködő megbízottaimat. Imája lényege a megváltottak egész társaságáért (Jn17:20-26) ez: Hozd őket teljesen az elme, az akarat és az öröm összhangjába, hogy a lehető legnagyobb mértékben dicsőíthessenek azáltal, hogy a lehető legnagyobb mértékben üdvözülnek. Azaz, az Atya dicsősége elejétől a végéig a legfontosabb szempont. A részletek közeli tanulmányozása teljes mértékben megmutatja ezt. S jóllehet Krisztus mindent alávet az isteni dicsőségnek, mégis, az apostolok és a megváltottak egész társasága számára kért áldások nemcsak közvetlenül az Atya dicsőségének vonatkozásában láttatnak, de a Fiú dicsőségének vonatkozásában is, Akiben és Aki által az Atyának meg kellett dicsőülnie. Az indok az áldásokra a „megdicsőíttetem ő bennök” (Jn17:10), s a végcél az, „hogy megláthassák az én dicsőségemet” (Jn17:24).

„Urunknak az apostolaiért mondott imája az Önmagáért mondott imához hasonlóan magában foglalja mind a könyörgést mind az érvelést. Áldásokat kér a számukra, s kijelenti, milyen alapokon kérik ezeket az áldásokat nekik. Az átmenet a hatodik vers kezdetén hasonló ahhoz, amit a huszadik versben látunk, bár nem annyira tisztán meghatározott. Ott Ő azt mondja: ’De nemcsak ő érettök könyörgök’, azaz az apostolokért (vagy inkább az akkor élő tanítványok egész társaságáért), ’hanem azokért is, a kik az ő beszédökre hisznek majd én bennem’. Itt valójában ezt mondja: ’Nem csak Önmagamért imádkozom, hanem azokért az emberekért is, akiknek kijelentettem a Te nevedet.

A nagy áldás, amit Urunk kér az apostolai számára, hogy *egyek* lehessenek, amint az Atya és a Fiú is egyek, azaz hogy egyesülhessenek Velük elmében és akaratban, céljukat és tevékenységüket tekintve az Istennek az emberek üdvözítésében történő megdicsőülése nagy munkájában. *Ez* a végcélja az Ő rájuk vonatkozó vágyainak, a többi kérés arra vonatkozik, ami ehhez szükséges. Ennek az áldásnak a megszerzéséhez pedig az alábbi két áldásra van szükség: először *megtartásra* – ’tartsd meg őket a te nevedben’, ’őrizd meg őket a gonosztól’. Másodszor *megszentelésre* – ’szenteld meg őket a te igazságoddal’. Minden más a könyörgés – a legerőteljesebb és leghelyesebb könyörgések.” (Mr. John Brown)

Miközben igaz, hogy a Jn17:6-19-ben az Úr egyenesen és közvetlenül az apostolaiért imádkozik, világos, hogy itt az előző fejezetekhez hasonlóan *képviselői* minőségükben tekint rájuk. Ha nem ez lenne a helyzet, akkor *semmi helye* nem lenne az egész imában az összes többi, abban az időben élő tanítványnak, mert a Jn17:20 csak azokról beszél, akik majd egy későbbi időpontban fognak hinni. Az alapos olvasó meglátja, hogy Krisztus a legrészletesebb azok *leírásánál* volt, akikért itt közbenjár, az *összes* hívőre vonatkozó kifejezésekkel. Ennek megértésével folytatjuk most a magyarázatot.

„Megjelentettem a te nevedet az embereknek, a kiket e világból nékem adtál: tiéid valának, és nékem adtad azokat, és a te beszédedet megtartották." (Jn17:6) Négy dolgot kell gondosan megfigyelni ebben és a soron következő versekben: a személyeket, akikért Krisztus közbenjár, a *minőségeket*, melyekben ezek a személyek jelen vannak, az értük megfogalmazott *kéréseket*, és a *konkrét* érveket, melyekkel az egyes konkrét kérések alá vannak támasztva. Meg kell jegyezni, hogy az Úr nem az áldások kérésével kezdte a tanítványai számára, hanem először inkább *leírja,* azokat, akikért imádkozni készül: a Jn17:6-10 *bemutatás,* a Jn17:11-12 *könyörgés*. Gyönyörű látni, hogy amint a Megváltó itt az Atya elé lép Közbenjáróként, az „övéit" *Önmagával együtt* mutatja be. Ez emlékeztet minket az Ő Ígéjére, amit sokkal korábban mondatott ki a prófétaság lelke: „Ímhol vagyok én és a gyermekek, a kiket az Isten nékem adott" (Ézs8:18, idézve a Zsid2:13-ban). Ez volt annak beteljesedése, aminek oly látványos előképét láttuk Izrael főpapjában: „És viselje Áron az *Izráel fiainak* neveit az ítélet hósenén, az ő szíve felett, a mikor *bemegy* a szenthelyre, emlékeztetőűl az Úr előtt szüntelen" (2Móz28:29). Így itt, mikor nagy Főpapunk az Atya jelenlétébe lépett, *hordozta* a szívén a neveinket Őelőtte! S ezt a saját megdicsőülése tette lehetővé, amit az Ő „elvégzett munkájának" a következménye (Jn17:4-5).

„Megjelentettem a te nevedet az embereknek, a kiket e világból nékem adtál." Itt van az első bizonyítéka annak, hogy Urunk többekre tekintett itt, mintsem csak a tizenegy apostolra. Szándékosan olyan nyelvezetet használt, ami szigorúan vonatkozott az Ő *egész,* abban az időben élő hívő népére. Földi élete során sokkal többekkel ismertette meg az Atya nevét, mintsem csak a tizeneggyel. Az 1Kor15:6-ban azt olvassuk, hogy a feltámadt Megváltó „megjelent több mint ötszáz atyafinak *egyszerre*". Így tehát sokkal többek, mintsem csak az apostolok adattak Krisztusnak a világból, és az apostoloknál sokkal nagyobb társaság „tartotta meg az Ő beszédét". Három dolgot említ itt Krisztus, amikkel ajánlja az Atyának könyörgésének alanyait: (1) megismerték az Atya nevét, (2) alanyai voltak megkülönböztetett kegyelmének, (3) engedelmeskedtek az Ő akaratának. Így az Úr Jézus beszélt arról, amit *Ő* tett, arról, amit az *Atya* tett, valamint arról, amit a *tanítványok* tettek.

„*Megjelentettem a te nevedet* az embereknek, a kiket e világból nékem adtál." Ezzel Krisztus betöltötte a próféciát: „*Hadd hirdessem nevedet* atyámfiainak, és dicsérjelek téged a gyülekezetben" (Zsolt22:23). Megismertetni az Atya nevét annyit jelentett, mint feltárni Őt, megmutatni a jellemét, bemutatni tökéletességeit. Amint ennek az evangéliumnak az elején elhangzik: „Az Istent soha senki nem látta; az egyszülött Fiú, a ki az Atya kebelében van, *az jelentette ki őt*". Erre egyedül a Fiú volt alkalmas. Krisztus kinyilatkoztatta az Atya tökéletességeit az Ő tökéletes életében, bámulatos csodáiban, és fenséges tanításában. De csak azok voltak képesek átvenni ezt a kinyilatkoztatást, akiket az Atya Neki adott. Krisztus *minden* választottal megismertette az Atyát: „Írok néktek fiacskák, mert megismertétek az Atyát" (1Jn2:13). Olyan tökéletesen látta el Krisztus ezt a hivatalt, hogy elmondhatta: „a ki engem látott, látta az Atyát" (Jn14:9).

„Tiéid valának, és nékem adtad azokat." Minden teremtmény az Atyáé a teremtés alapján (Zsid12:9), de itt nem erről van szó. Krisztus egy *speciális* társaságról beszél, akik Neki adatattak. Az utalás itt tehát Isten szuverén kiválasztására vonatkozik, melynek során kiválasztott bizonyos számú embert, hogy „az Ő népe" legyenek – Övé sajátos, vagy speciális módon. Ők *örökké* az Övéi voltak: „magának kiválasztott minket Ő benne a világ teremtetése

előtt” (Ef1:4), s az Ő kegyelme céljának állandósága következtében ők *mindig* az Övéi. Ezt az indokot Krisztus nemcsak az után a következő kérés alátámasztásához terjesztette az Atya elé, hanem a tanítványok vigasztalása végett is. Izrael által megvetettek, az emberek által általánosan gyűlöltek, a Sátán ellenségességének speciális alanyai, de Isten választott kedves gyermekei voltak. Ezen kívül Krisztusnak ez az indoka *tanítást nyújt* nekünk az imában. Minél jobban felismerjük az Atya érdekeit bennünk, annál nagyobb lesz a bizalmunk, mikor imában Hozzá járulunk. Micsoda bizonyosságunk lesz akkor, ha mikor a kegyelem trónjához járulunk, megtudjuk, hogy az Atya már mindennek a kezdetétől fogva a szívébe zárt minket!

„És nékem adtad azokat.” Tiéid az eleve elrendelés, az enyéim a speciális adományozás által. „A Szentháromság három Személyének cselekedetei összemérhetőek, ugyanabban a szférában és kiterjedésben zajlanak: akiket az Atya kiválaszt, a Fiú megvált, és a Lélek megelevenít. Az Atya nem szeret senki mást, csak akik Krisztusnak adattak, s Krisztus nem gondoskodik senki másról, csak akiket az Atya szeret. A te kiválasztásodat abban ismered meg, hogy érdeklődsz Krisztus iránt, s érdeklődésedet Krisztus iránt a Lélek megelevenítése váltja ki. Isten egész nyája Krisztus kezébe tétetett, s Ő a Lélek gondoskodására bízta őket: ’A kik ki vannak választva az Atya Isten eleve rendelése szerint, a Lélek megszentelésében, engedelmességre és Jézus Krisztus vérével való meghintésre’ (1Pt1:2). Az üdvösségnek lánca van: a kezdete az Atyánál van, az adományozás a Fiún át történik, az alkalmazás pedig a Lélek által valósul meg. Minden az Atyától származik, s Krisztuson keresztül közvetíti nekünk a Lélek.” (Mr. Thomas Manton)

„Nékem adtad azokat.” A választottak Krisztusnak először is *jutalomként* adattak: „hogyha önlelkét áldozatul adja, magot lát… Mert lelke szenvedése folytán látni fog, és megelégszik, ismeretével igaz szolgám sokakat megigazít, és vétkeiket ő viseli. *Azért* részt osztok néki a nagyokkal, és zsákmányt a hatalmasokkal oszt” (Ézs53:10-12). „*Kérjed tőlem* és odaadom néked a pogányokat *örökségül*, és birtokodul a föld határait.” (Zsolt2:8) Másodszor, a választottak Krisztusnak *feladatként* adattak: „Minden, a mit nékem ád az Atya, én hozzám jő; és azt, a ki hozzám jő, semmiképen *ki nem vetem*... Az pedig az Atyának akarata, a ki elküldött engem, hogy a mit nékem adott, abból *semmit el ne veszítsek*, hanem feltámaszszam azt az utolsó napon” (Jn6:37, 39). A választottak azért bízattak Krisztusra, hogy a gondjukat viselje. Azaz, ebben Krisztusnak az Atya iránt *hűsége* van lekötve a mi javunkra. Ha Istennek akár csak egyetlen választottja is elveszne, a tökéletes Szolga dicsősége az egész örökkévalóságon át megfakulna. Mennyire abszolút hát a mi biztonságunk!

„És a te beszédedet megtartották.” Az utolsó utalás kétségtelenül Isten *elhívására* vonatkozik, ami Krisztuson át hangzott el. Mikor ezek a tanítványok hallották a parancsszót, felálltak, mindent hátrahagytak és követték Őt. Sőt, *kitartottak* mellette. Mikor „sokan visszavonulának az ő tanítványai közül és nem járnak vala többé ő vele”, a Megváltó megkérdezte a tizenkettőt: „Vajjon ti is el akartok-é menni?” A válaszuk Péteren keresztül azonnali volt és rendíthetetlen: „Uram, kihez mehetnénk? Örök életnek beszéde van te nálad.” (Jn6:66-68), állítsuk szembe a 38. verssel. Az Úr itt abszolút módon beszélt a hitük szemszögéből, semmiféle megjegyzést sem tett a tévedéseikről eme Íge megértését illetően. Mennyire szép, mennyire áldott dolog látni nagy Főpapunkat, aki hitük gyengesége és gyakori hitetlenségük ellenére az *Ő saját szeretete* tökéletességeinek megfelelően mutatja be a tanítványokat az Atyának – annak a szeretetnek, mely „nem rója fel a gonoszt” (1Kor13:5). Megtartották az Atya beszédét, de ó, milyen tökéletlenül! A szeretet azonban nem veszi észre a hibáikat, hanem csak a hűségükkel, alázatosságukkal és engedelmességükkel foglalkozik. A Sátán a vádló és még a hívőkről is a gonoszat mondja el, de Krisztus, a mi Ügyvédünk, felvállalja a mi ügyünket és mindig csak jót mond rólunk. Ez a legnagyobb dicséret, amit Krisztus adott a népéről: „És a te beszédedet megtartották.”

„Most tudták meg, hogy mindaz te tőled van, a mit nékem adtál.” (Jn17:7) Az Úr továbbra is dicsérő szavakkal beszél a tanítványairól. Az Úr továbbra is dicsérő szavakkal szól a tanítványairól. „Ezek csodálatos szavak, ha figyelembe vesszük ennek a tizenegy embernek a jellemét, akikre vonatkoztak. Mennyire gyenge volt a hitük! Milyen szerény ismeretekkel rendelkeztek! Mennyire sekély volt a lelki tudásuk! Mennyire erőtlen a szívük a veszély órájában! Hisz nagyon kevéssel azután, hogy Jézus kimondta ezeket a szavakat, valamennyien elhagyták őt és elmenekültek, sőt egyikük még esküvel is megtagadta Őt. Egyszóval senki, aki figyelmesen olvassa a négy evangéliumot, nem képes figyelmen kívül hagyni, hogy ilyen nagy Mesternek soha nem voltak ilyen gyenge tanítványai, mint Jézusnak a tizenegy apostol esetében. Mégis, ezek a tanítványok voltak pontosan azok az emberek, akikről az egyház kegyelmes Feje itt magasztos és tiszteletreméltó kifejezésekkel beszél. Az előttünk álló lecke tele van vigasztalással és tanítással. Nyilvánvaló, hogy az Úr sokkal többet lát az Ő hívő népében, mint amennyit ők látnak magukban, vagy amennyit mások látnak bennük. A hit legkisebb mértéke is nagyon drága az Ő szemében. Legyen az bár csak akkorka mint egy mustármag, az mégis a mennyei növekedés palántája, s határtalan különbéget tesz a birtokosa és a világ fiai között. A tizenegy apostol olyan gyenge és instabil volt, mint a víz, de hittek a Mesterükben és szerették Őt, miközben milliók utasították el, hogy a magukénak vallják Őt. S az Ő nyelvezete, Aki kijelentette, hogy bárki csak egy pohár hideg vizet ad valakinek a tanítvány nevében, nem veszíti el a jutalmát, világosan megmutatja, hogy az ő állhatatosságuk nem lett elfelejtve.” (Ryle püspök)

Áldott dolog megfigyelni a *jellemvonásokat,* amelyben Krisztus itt bemutatja Atyjának a tanítványokat. „A legvigasztalóbb azt megtudni, hogy mindezen dicsőséges kívánságokat a szentek számára az Úr egyszerűen a következőkre alapozza: vették a Fiú bizonyságtételét az Atyáról, s biztosan hittek az Atya szeretetében. Micsoda teljes áldás azt látni, hogy a mi Istenünk öröme ez: ismerjük meg Őt a szeretetben, ismerjük Őt Atyaként, ismerjük Őt Annak szavai alapján, Aki az Ő kebeléről jött. Ez az öröm és a szabadság. S valóban csak az tesz minket egy családdá, ha láttuk az Istent a szeretetben, láttuk az Atyát, és hallottuk az Atyát Jézusban. Nem a kegyelem az, ami feldíszít minket, vagy a szolgálatok, amiket nyújtunk, hanem egyszerűen az, ha *ismerjük az Atyát*. Ez különbözteti meg a szentet a világtól, s adja meg neki a rangját, mintegy az Atya jelenlétében.” (Mr. J. G. Bellett)

„Mert ama beszédeket, a melyeket nékem adtál, ő nékik adtam; és ők befogadták, és igazán megismerték, hogy én tőled jöttem ki, és elhitték, hogy te küldtél engem.” (Jn17:8) A „mert”, ami itt az utána következőket bevezeti, megmagyarázza a *mindazt* az előző versben. A tanítványok kegyelem által beléptek abba, amivel kapcsolatosan a világ teljes tudatlanságban leledzett, nevezetesen hogy az Atya volt a forrása mindennek, ami a Fiúnak adatott. Egyesek „csodálkoztak” a szavain és a munkáin, mások, ellenségességüknél fogva istenkáromló módon a Sátánnak tulajdonították ezeket. A Tanítványok nemcsak azt tanulták meg, hogy az Atyától jött ki, hanem azt is megtudták, hogy az eszközök (a „beszédek”), melyek ekkora áldásokat hoznak nekik, szintén az Atyától származtak. A Megváltó a „barátaiként” kezelte őket, rájuk bízván a kegyelem ama bensőséges közleményeit, amit az Atya adott Neki, s ez az, amiből megismerhették azt az isteni viszonyt, amibe az Ő csodálatos szeretete által kerültek. S ez nem volt hiábavaló. Szívükben lassúak voltak, (mint ó jaj! mi is), mégis *befogadták* az igazságot, s azt befogadván tudták, hogy Ő az Atya szeretetének Fia. Így magyarázza a Megváltó, hogy miképpen kerülnek a lelkek az Atyához ily közel.

Tanulságos itt a sorrendet megfigyelni: „mert ama beszédeket, a melyeket nékem adtál, ő nékik adtam; és ők befogadták, és igazán megismerték, hogy én tőled jöttem ki, és elhitték, hogy te küldtél engem”. Mennyire világossá teszi ez a tényt, miszerint „a hit hallásból van, a hallás pedig Isten ígéje által” (Rm10:17). Mennyire világos a nekünk itt tanított lecke! Ha a hitünknek meg kell erősödni, mélyülni és növekedni, akkor az csak az Isten beszédeire való szorgalmas odafigyeléssel, a felette való imádságos elmélkedéssel és

annak személyes felhasználásával lehetséges! Így az *ismeret*, a lelki ismeret – felismerés és megértés – is Isten beszédei „befogadásának" gyümölcse! Meg kell jegyezni, hogy a kezdeti „befogadás" megelőzi ezt. A „hit" itt utolsóként szerepel, bár az Úr Jézus nem fogad el más hitet, csak ami az Ő Személyével történő intelligens megismerkedésen alapszik – v. ö. Rm10:13.

„Én ezekért könyörgök: nem a világért könyörgök, hanem azokért, a kiket nékem adtál, mert a tiéid." (Jn17:9) A világ itt általános név az emberiségre annak bukott állapotában. Létezik „a világnak ábrázatja" (1Kor7:31), egy közös öntőforma, melynek alapján az emberek jellemei formálódnak. Létezik „a világ folyása" (Ef2:2), melyben mindenki jár azokon kívül, akik az életre vezető keskeny utat járják. Mindazok, akik „nem változtak el az elméjük megújítása által" (Rm12:2), magától értetődően „a világhoz szabták magukat". S a hitetlenekért Krisztus nem imádkozott: „akikért Ő az engesztelő áldozat, akiknek Ő az ügyvédje, s akikért meghalt, Ő közbenjár, de senki másért nem, lelki üdvözítő módon." (Mr. John Gill)

„Nem a világért könyörgök." De miképpen lehet ezt összeegyeztetni a ténnyel, hogy a kereszten a Megváltó az ellenségeiért imádkozott – „Atyám! bocsásd meg nékik; mert nem tudják mit cselekesznek"? Fontos, hogy különbséget tegyünk Krisztusnak, mint tökéletes Embernek, és Krisztusnak, mint *Közbenjárónak* az imái között. Van néhány zsoltár, mely világosan utal rá, hogy az Úr Jézus imádkozott az ellenségeiért, de ez nekünk mutatja meg, hogy tökéletes Emberként alá volt vetve annak a szent törvénynek, mely megköveteli, hogy úgy szeressük felebarátainkat, mint önmagunkat. Ő nem táplált bosszút. Emberi kötelességét ellátandó imádkozott az istentelenekért, hivatalosan, mint Közbenjáró, azonban nem. Erre tanította tanítványait: „Szeressétek ellenségeiteket, áldjátok azokat, a kik titeket átkoznak, jót tegyetek azokkal, a kik titeket gyűlölnek, és imádkozzatok azokért, a kik háborgatnak és kergetnek titeket" (Mt5:44). Itt, a János 17-ben azonban Krisztust a nagy Főpapként látjuk, ezért itt „az Övéiért" imádkozik.

„Hanem azokért, a kiket nékem adtál." Mennyire hódolatteljes imádatra kell ennek hajtani szíveinket! Micsoda felbecsülhetetlen kiváltság *Krisztus* közbenjárása alanyának lenni! Milliók mellett megy el úgy, hogy nem imádkozik értük, de azok, akik a „kicsiny nyájhoz" (Lk12:32) tartoznak, megtartatnak a kegyelem trónja előtt. A tanítványok egyike megkérdezte: „Uram, mi dolog, hogy nékünk jelented ki magadat, és nem a világnak?" Így mi is megkérdezhetjük: Hogyan van az, hogy Te értünk *imádkozol*, és nem a világért?" Mások műveltebbek, boldogabb jellemmel, akik naponta sokféleképpen szégyenítenek meg minket, *kimaradnak*, mi pedig felvétetünk! A véges elme, sőt, a megújult elme sem képes erre választ találni. Annyit tudunk csak mondani, hogy a szuverén Isten *szuverén kegyelme* választott ki minket, hogy megkülönböztetett kegyeinek alanyai legyünk. S nevezze ezt a világ *önzésnek* mibennünk, ha akarja, mi azonban fejezzük ki dicséretben Istennek a legmélyebb hálánkat, és próbáljunk meg úgy élni, mint az Ő választottai. Kövessük Krisztus eme példáját is, és mutassuk ki a legnagyobb szeretetünket azok iránt, akik kiválasztattak ebből a világból. „Annakokáért míg időnk van, cselekedjünk jót mindenekkel, *kiváltképen* pedig a mi hitünknek cselédeivel." (Gal6:10) De vajon Krisztusnak a Jn17:9-ben elhangzott szavai megtiltják nekünk, hogy a gonoszokért imádkozzunk? Egyáltalán nem. Krisztusnak, mint nagy Főpapunknak a közbenjárói tevékenysége nem a viselkedési mérce a számunkra, mert Ő tökéletes Emberként hagyott ránk „példát". A kereszten *ellenségeiért* imádkozott. Így nekünk is megparancsoltatott, hogy imádkozzunk ellenségeinkért, s a kötelességünk mindenkiért imádkozni. Lásd Rm10:1, 1Tim2:1.

„Mert a tiéid." Az előző versekben a Megváltó *azok jellemét írta le*, akikért közbenjárni készült, most *felsorolja az okokat*, amiért értük imádkozik. Az első, hogy „mert a tiéid". Noha ajándékba adattak a Közbenjárónak – jutalomként, és feladatként – még mindig az Atyáéi, azaz Ő nem mondott le a rájuk vonatkozó jogairól és tulajdonjogáról. Az atya, aki

férjhez adja a lányát valakihez, nem veszíti el atyai jogait, így akik Krisztusnak adattak, azok még mindig az Atya tulajdonát is képezik, „mert (éles ellentétben a „világgal") a tiéid". Ez megszabja a „tiéid valának" jelentését a Jn17:6-ban – „tiéid" nem a teremtés, hanem a *kiválasztás* által. „A világ" szintén az Atyáé a teremtés jogán! Micsoda súlyos indok volt ez: azok, akikért Krisztus imádkozni készült, az *Atyáé* voltak, így azért a saját dicsőségére és az Atyához tartozók iránti szeretete miatt tartja meg őket.

„És az enyémek mind a tiéid, és a tiéid az enyémek" (Jn17:10). Itt van a kérésének második indoka: az Atya és a Fiú érdekei nem különíthető el, ami az egyiké, az a másiké is. Elvitathatatlan bizonyítéka ez abszolút istenségének. Miután a Megváltó egy az Atyával, jogaik és érdekeik nem kevésbé határtalanok, mint közösek. A Szentlélek itt nincs megemlítve, de természetesen nem szabad Őt kizárni. Amiképpen Mr. Manton jegyezte meg nagyon helyesen: „Ők az Atya gyermekei, Krisztus tagjai és a Szentlélek temploma".

„És megdicsőíttetem ő bennök." (Jn17:10) Ez volt a harmadik indok. Mivel a Fiú volt az Atya szeretetének legfőbb Alanya, ez újabb ok volt a Számára, hogy megtartsa azokat, akikben a Megváltó megdicsőül. Micsoda hely ez a számunkra! A világ nem ismerte Őt, Izrael, nem fogadta be Őt, de a tanítványok, hitükkel, szeretetükkel és engedelmességükkel megdicsőítették Őt: ezért járt értük speciálisan közben. S milyen mérhetetlenül gyakorlati ez a számunkra! Minél jobban dicsőítjük Krisztust, annál nagyobb bizonyosságunk lesz az Ő értünk végzett közbenjárásában – „Valaki azért vallást tesz én rólam az emberek előtt, én is vallást teszek arról az én mennyei Atyám előtt" (Mt10:32).

„És nem vagyok többé e világon, de ők a világon vannak, én pedig te hozzád megyek. Szent Atyám, tartsd meg őket a te nevedben, a kiket nékem adtál, hogy egyek legyenek, mint mi!" (Jn17:11) Micsoda megindító indok! A Megváltó emlékezteti az Atyát arra, hogy a tanítványok meg lesznek fosztva a személyes gondoskodásától, amit most a jelenlétében biztosított a számukra, ez pedig még inkább kiteszi őket a világ hatásainak. Ő volt a Vezetőjük, a Védelmezőjük, a mindig jelen levő és mindenre elégséges Barátjuk. S mennyire hordozta erőtlenségüket, megtartotta őket a gyengeségeikben, védte őket a gonosztól! Most azonban az Atyához indulva elhagyni készül őket, s az Ő kezébe teszi le a saját terhét.

„De ők a világon vannak." Isten már aznap a mennybe vihetne minden szentet, mikor hitre jut (ahogyan megtette a haldokló latorral), ha így tetszene neki, de saját megfontolásból hosszabb-rövidebb időre itt hagyja őket. Teszi ezt a saját bölcs céljai érdekében: „Nem azt kérem, hogy vedd ki őket e világból, hanem hogy őrizd meg őket a gonosztól" (Jn17:15). Több dicsősége lesz, ha itt hagy minket. Ahogyan egy különös, öreg szerző írta: „Csodálatosabb megóvni egy gyertyát egy vödör vízben, mint a lámpában". Isten ereje a mi erőtlenségünkben válik tökéletessé (2Kor12:9). Isten Jákóbot és családját Egyiptomba küldte, hogy a leszármazottaikon megmutathassa a fáraó feletti hatalmas erejét. Azért maradunk itt, hogy megpróbáltassunk: „hogy ne legyetek restek, hanem követői azoknak, a kik hit és békességes tűrés által öröklik az ígéreteket" (Zsid6:12). Létezik a szorongattatásban elrendelt mérték (1Thessz3:3), és mindenkinek ki kell abból vennie a részét. A másik ok, amiért itt hagyatunk ebben a világban, hogy aztán annál többre becsüljük az eljövendő dicsőséget. Vándorutunk keménysége rákényszerít, hogy epekedjünk a nyugalom után, jelenlegi idegenségünk pedig csak mélyíti a vágyunkat, hogy végre otthon lehessünk.

„Szent Atyám, tartsd meg őket a te nevedben, a kiket nékem adtál." A „Szent" kifejezés itt a jellemre vonatkozik. A szó alapvető jelentése az *elkülönítés*, s Istenre alkalmazva azt jelenti, hogy Ő messze távol áll a gonosztól. Ez azonban csak egyszerű tagadás. Isten nemcsak magasan felette ál minden tisztátalanságnak, de abszolúte, lényegileg is tiszta Önmagában. Az, hogy Isten *szent*, azt jelenti: Ő messze felette ál minden teremtményének. „Ki ne félne téged, Uram! és ki ne dicsőítené a te nevedet? mert csak egyedül vagy szent" (Jel15:4).

Istennek a Szentírásban szereplő titulusai illeszkednek a Hozzá intézett kérésekhez: „Maga pedig a *békességnek* Ura adjon néktek mindenkor minden tekintetben *békességet*” (2Thessz3:16). „A *békességes tűrésnek* és *vígasztalásnak* Istene pedig adja néktek, hogy ugyanazon indulat legyen bennetek egymás iránt” (Rm15:5), ahol az apostol a testvéri béketűrésért imádkozik a szentek között. A *kapcsolat*, melyben a megváltó itt megszólítja „szent Atyját”, nagyon látványos. Kérte a tanítványok megőrzését és eggyé tételét, s arra kéri Atyját, hogy mindezt szigorú összhangban az Ő szent természetével tegye meg. Az Úr megismerteti velünk azokat, akikkel dolgunk lesz, s azt akarja, hogy a folytonosan mélyülő bűngyűlöletért imádkozzunk – „A kik szeretitek az Urat, gyűlöljétek a gonoszt!” (Zsolt97:10).

„Tartsd meg őket a te nevedben, a kiket nékem adtál.” Mennyire kiemeli ez az *értéket,* amit Krisztus nekünk tulajdonít, valamint azt, hogy mekkora *fontosságot* tulajdonít nekünk! Az Atyához, a mennybe visszatérni készülve arra kéri az Atyát, őrizze meg azokat, akik oly drágák az Ő szívének, akikért vérzett és meghalt. Annak a gondoskodására bízza őket, Akitől először kapta. Mintha azt mondta volna: én ismerem az *Atya* szívét! Ő majd jól gondjukat viseli. S mi másért lenne ez így, mint azért, mert Krisztus oly sokra értékel minket. Bizonyos, hogy nem bármiféle kiválóságért, amivel lényegünknél fogva rendelkezünk. Akkor a válasznak ennek kell lennie: mivel *az Atya szeretetének ajándékai vagyunk Krisztus számára*. Szembeszökő megfigyelni, hogy ebben a fejezetben Krisztus pontosan hétszer beszél azokról, akiket az Atya nekik adott – lásd 2, 6 (kétszer), 9, 11, 12 és 24. versek. A János 3:16-ból megismerjük az Atya *irántunk* érzett szeretetét, itt a János 17-ben látjuk az Atya *Krisztus iránti* szeretetét. Isten úgy szerette a világot, hogy az egyszülött Fiát adta érte, s úgy szerette egyszülött Fiát, hogy neki adott egy népet, akiket a saját képmására alkotott, s akik az örökkévalóságon át fogják zengeni az Ő dicséretét. Csodálatos tény! Mi az Atya szeretet-ajándékai vagyunk a Fiú számára. Ki tudná hát felbecsülni az értéket, amit Krisztus nekünk tulajdonít? Egy ajándék *értéke* attól függ, ki adta: a saját egyéni értéke lehet csekély, de mikor olyasvalaki adja, akit szeretnek, *az ő kedvéért* lesz nagyon becses. Így minket is, akik önmagunkban a végtelenségig méltatlanok, Krisztus az Atya felbecsülhetetlen szeretete miatt értékel oly nagyra, Akitől kapott minket! Ezért néz ránk nagy Főpapunk szeme mindig szeretettel és örömmel. Mennyire kedvessé teszi ez Őt a szívünk számára!

Annak fényében tehát, ami most volt előttünk, nem csoda, hogy az első dolog, amit a Megváltó a neki adottak javára kért az Atyától, az a *megtartatásuk* volt. Egy ellenséges világban készült elhagyni őket. „Azt kéri, hogy legyenek megőrizve a gonosztól, ne győzedelmeskedjen felettük a kísértés, ne roskadjanak össze az üldöztetések alatt, amik a Gonosz fortélyainak és támadásainak a következményei.” (Ryle püspök) Egyeseknek azonban nehézséget okoz itt, hogy Krisztus miért imádkozik a kegyelemben való megmaradásukért? Vajon ez a kérés nem volt értelmetlen és haszontalan? Vajon nem azt állította Krisztus, hogy egyetlen juha sem fog soha elveszni? Ó, mennyire hiábavaló a véges elme számára a lelki és isteni dolgok felett okoskodni! De vajon vet-e némi fényt a Szentírás Krisztusnak erre a látszólag szükségtelen kérésére? Igen, megmutatja nekünk, hogy Isten *rendelései* nem teszik szükségtelenné az *eszközök* használatát, sőt, Isten sok rendelése közreműködő tevékenységen keresztül valósul meg, s ezek közül az egyik fő eszköz az ima! A keresztyénben még mindig meglevő ótermészet az, ami Krisztus közbenjárását szükségessé teszi!

„Hogy *egyek* legyenek, mint mi!” Ez nem a gyülekezeti egység megnyilvánulására vonatkozik, hanem inkább az Atya és a Fiú személyes ismeretére és a Velük való közösségre, ezért ez egység lélekben, szeretetben és célban. Olyan egység ez, mely nem emberi egyezmény, vagy erőfeszítés, hanem isteni erő végkimenetele, mely mindenkit egyenként „az isteni természet részeseivé” tesz. Teljesült a Megváltó eme kérése? Igen. A Csel4:32-ben ezt olvassuk: „A hívők sokaságának pedig szíve-lelke *egy* vala”. S vajon nem igaz még mindig, hogy Isten *valódi* népe között, dacára a közöttük meglevő kisebb különbségeknek, még mindig létezik a sarkalatos, áldott, mindennek az alapját képező igazság – mindannyian

hisznek abban, hogy Isten Ígéje ihletett, tévedhetetlen, s a legfelsőbb tekintéllyel bír. *Mindannyian* hisznek Az Úr Jézus Krisztus dicsőséges személyében és az Ő mindenre elégséges áldozatára támaszkodnak. *Mindegyikük* Isten dicsőségére törekszik, mindegyikük sóvárog arra az időre, mikor majd örökre az Úrral lesznek. Az „egyek legyenek, mint mi" megmutatja, hogy az egység, amiért itt imádkozik, isteni, lelki, bensőséges, láthatatlan, megbonthatatlan egység!

„Mikor velök valék a világon, én megtartám őket a te nevedben; a kiket nékem adtál, megőrizém, és senki el nem veszett közülök, csak a veszedelemnek fia, hogy az írás beteljesüljön." (Jn17:12) „Az Úr tehát rábízván Övéit az Atyára, akiket az Ő nevében tartott meg, míg itt volt, elmondja, hogy biztonságban megőrizte őket a kárhozat fia kivételével. Félelmetes lecke! Még Jézus állandó jelenléte sem képes győzni ott, ahol a Lélek nem juttatja el az igazságot a lelkiismerethez. Meggyengíti ez a Szentírást? Épp ellenkezőleg, a Szentírás ezzel teljesedett be. A 13 fejezet azért beszélt Júdásról, hogy senki meg ne botránkozzon szolgálatának eme befejeződésén. Itt inkább azért történik utalás rá, hogy senki ne kételkedjen az Úr gondviselésében. Ő nem azok közül való volt, akiket az Atya Krisztusnak adott, bár apostolnak neveztetett: akiket Krisztus megkapott az Atyától, azok közül senki el nem veszett. Júdás látszólagos, de nem valódi kivétel, mivel nem Isten gyermeke, hanem a kárhozat fia volt. Ha látjuk egy ennyire szívtelen út szörnyű végét, az csak még nagyobb erőt ad az Ő kegyelme munkáinak, Aki mikor elhagyta a világot és az Atyához ment, a saját társaságába vette őket az Atya előtt." (Bible Treasury)

„Mikor velök valék a világon, én megtartám őket a te nevedben; a kiket nékem adtál, megőrizém." Senki más nem volt képes „megtartani" őket, csak egy isteni Személy. Megőrizte őket a világ, a test és az ördög mesterkedéseitől. Senki sem vált hitehagyottá, mindenki „kitartott" Vele a kísértéseiben (Lk22:28).

„És senki el nem veszett közülök, csak a veszedelemnek fia." Figyeljük meg gondosan: nem azt mondja, hogy „a veszedelem fia *kivételével*", hanem „*csak* a veszedelemnek fia". Ő *nem* tartozott „közéjük", azaz az Atya által Neki adottak közé. Itt elválasztó kötőszó azért szerepel, mint a Szentírásban egyébként sokszor, hogy *szembeállítsa* azokat, akik két *külön* csoporthoz tartoznak. V. ö. Mt12:4, Csel 27:22, Jel21:27. Senki aki Krisztusnak adatott nem veszhet el, és nem is fog elveszni. „Atyám, a kiket nékem adtál, akarom, hogy a hol én vagyok, azok is én velem legyenek."

„Hogy az írás beteljesüljön." Utalás a 41. és 109. zsoltárokra. Az áruló jelenléte az apostolok között a sok bizonyíték egyike, hogy az Úr Jézus a megígért Messiás. Négy okot jelölhetünk meg, amiért Krisztus itt Júdásra utalt. (1) Megmutatta, hogy nem volt hiba annak ellátásában, amit az Atya bízott Rá, (2) a tanítványokat biztosította erről, nehogy a hitük elsorvadjon, (3) megmutatta, hogy Őt nem csapta be Júdás, (4) kijelentette mindebben Isten kezét és tanácsvégzését – „hogy az írás beteljesüljön".

Az alábbi kérdések segítenek az olvasónak felkészülni a következő fejezetre:

1. Mit jelent az „ők az én örömemet teljesen bírják ő magokban"? (13. vers)
2. Mit jelent a „nem e világból valók"? (14. vers)
3. Miért maradnak itt a hívők ebben a világban? (15. vers)
4. Miért ismétlődik a 14. vers a 16. versben?
5. Mi a 17. versben szereplő „megszentelődés"?
6. Mi a jelentése a 18. versnek?
7. Miképpen „szentelte oda" Magát Krisztus? (19. vers)

59. fejezet: Krisztus közbenjár (folytatás), Jn17:13-19

Az előttünk álló igeszakasz összegzése az alábbi:

1. Krisztus vágya a tanítványainak öröme, 13. vers.
2. A tanítványokat gyűlöli a világ, 14. vers.
3. Krisztus imája az ő megtartatásukért, 15. vers.
4. A tanítványok azonosulnak Krisztussal a világtól való elkülönülésben, 16. vers.
5. Krisztus imája az ő megszentelődésükért, 7. vers.
6. A tanítványok ugyanúgy a világba küldetnek, ahogyan Krisztus is, 18. vers.
7. Krisztus gondoskodása a megszentelődésükről, 19. vers.

Az egyik fő ok, amiért az Úr Jézus hangosan mondta el ezt a János 17-ben feljegyzett csodálatos imát az apostolainak füle hallatára, hogy *belőle tanulhassanak és vigasztalást nyerhessenek*, de nemcsak az apostolok, hanem az Ő népének minden tagja azóta is. Ez kiderül a 13. versből: „Most pedig te hozzád megyek; és ezeket beszélem a világon, hogy ők az én örömemet teljesen bírják ő magokban". „Úgy szól Atyjához, mint olyasvalakihez, Aki az Ő szerepét veszi át a távozása után, s átadja a tanítványainak (azaz az Övéinek) a Magáét az Atya és a világ vonatkozásában, miután már elment, hogy megdicsőüljön az Atyával. Az egész fejezet lényegében a tanítványoknak az Ő saját helyére állítása, miután lefektette ennek alapját a saját megdicsőülésében és munkájában. Ez az utolsó versek kivételével az Ő helye a Földön. Ahogyan isteni módon volt a mennyben, és isteni, mennyei jellemet mutatott a Földön, úgy (mint ember dicsőült meg a mennyben) nekik is, Vele egyesülten, szintén ugyanazt kellett mutatniuk. Ezért szerepel először a hely, amit személyesen elfoglal, majd a munka, ami őket erre feljogosítja." (Mr. J. N. Darby)

A fenti (kissé nehézkesen fogalmazott) idézet meghálálja a gondos elmélkedést. Meg kell jegyezni, hogy a végső alapja a Megváltó megdicsőülésre vonatkozó kérésének nem a személyes tökéletességei voltak, nem is az Atyával való egysége, hanem a *munka* amit itt lenn a Földön elvégzett. Ebben mutatott fel érvényes és biztos jogcímet *a számunkra*, hogy csatlakozzunk hozzá ugyanabban a mennyei áldottságban, s fektette le az alapját annak, hogy *mi* az *Ő* helyét foglaljuk el itt lenn a Földön. Figyeljük meg, miképpen van ez kihangsúlyozva mindvégig: „Mert ama beszédeket, a melyeket *nékem* adtál, *ő nékik* adtam" (Jn17:8). Másodszor, „hogy ők az *én* örömemet teljesen bírják *ő magokban*" (Jn17:13). Harmadszor, „nem e világból *valók*, a mint hogy *én sem* e világból *vagyok*" (Jn17:16). Negyedszer, „a miképen te *küldtél engem* e világra, úgy *küldtem én is őket* e világra" (Jn17:18). Ötödször, „én ő érettök *oda szentelem magamat*, hogy ők is *megszenteltekké* legyenek" (Jn17:19). Hatodszor, „én azt a dicsőséget, a melyet *nékem adtál*, ő *nékik adtam*" (Jn17:22). Hetedszer, „hogy az a szeretet legyen *ő bennök*, a mellyel *engem* szerettél" (Jn17:26). Micsoda hely! Micsoda kiváltság! Micsoda megtiszteltetés! Bámulatos a kegyelem és a szeretet, mely ránk ruházta mindezt.

Csodálatos a helyzetünk, a helyünk – az áldásoknak ugyanaz a helye, amit *Krisztus* élvezett, *mikor* itt járt a Földön. Igaz, hogy Krisztuson keresztül vagyunk áldottak, de ez nem a teljes igazság, s egyáltalában nem annak a leglátványosabb része: mi is áldottak vagyunk *Vele együtt*. A szeretetnek, amellyel az Atya a Fiút szerette, a tanítványokban kell lennie. Annak tudatára kell ébredniük, s ezzel teljesedik be az Ő öröme bennük. Ez az, amire elhívást kaptunk: annak a szeretetnek az élvezetére ebben a világban, amit Krisztus ismert itt lenn – ez az Ő Atyja szeretete. Mi volt az *ő* öröme? A világból származott? Bizonyosan nem. Ő a világban *volt*, de soha nem volt abból *való*, az Ő öröme az Atyától származott és az Atyában

volt. S ezt az örömöt közölte velünk azokkal az *eszközökkel,* melyek eredményezik ezt az örömöt: „ama beszédeket, a melyeket nékem adtál, ő nékik adtam” (Jn17:8).

Az igazság fenti összetevőjét azzal a *hétszeres* azonossággal fejtegeti tovább a János 17, amellyel az Úr Jézus minket azonosított Önmagával. Először is, azonosság a *közösségben*: „A miként te hatalmat adtál néki minden testen, hogy örök életet adjon (Ő Maga, lásd 1Jn1:1) mindennek, a mit néki adtál” (Jn17:2). Másodszor, azonosság *lélekben* és *célban*: „hogy egyek legyenek, mint mi!” (Jn17:11) Harmadszor, azonosság az *elkülönülésben*: „Nem e világból valók, a mint hogy én sem e világból vagyok” (Jn17:14) Negyedszer, azonosság a *küldetésben*: „A miképen te küldtél engem e világra, úgy küldtem én is őket e világra” (Jn17:18). Ötödször, azonosság a *testvériségben*: „hogy mindnyájan egyek legyenek; a mint te én bennem, Atyám, és én te benned, hogy ők is egyek legyenek mi bennünk” (Jn17:21). Hatodszor, azonosság a *neki adott dicsőségben*: „én azt a dicsőséget, a melyet nékem adtál, ő nékik adtam” (Jn17:22). Hetedszer, azonosság a *szeretetben*: „hogy megismerje a világ, hogy te küldtél engem, és szeretted őket, a miként engem szerettél” (Jn17:23).

A másik áldott dolog, amit szemlélhetünk, hogy ebben az imában az Úr Jézus *számot ad* a munkájáról az Atyának, s teszi ezt hét részletben. Először, dicsőítette az Atyát a Földön (Jn17:4). Másodszor, befejezte a rábízott munkát (Jn17:4). Harmadszor megjelentette az Atya nevét az Övéinek (Jn17:6). Negyedszer, nekik adta az Atya beszédeit (Jn17:8, 14). Ötödször, megtartotta őket, ahogyan a pásztor megőrzi a nyáját (Jn17:12). Hatodszor, elküldte őket a világba (Jn17:18). Hetedszer, nekik adta azt a dicsőséget, amit az Atya adott Neki (Jn17:22) – figyeljük meg a befejezett múlt idejű szerkezetet minden egyes versben. Mennyire szembeöltő megfigyelni, hogy a szentek között végzett munkájában, minden *az Atyával* volt kapcsolatos: az Atya volt az, Akit dicsőített, az Atya neve volt az, amit megjelentett, stb.

A rész, melyre most odafigyelünk, a jelen ima második részének második szakasza. Az első részben, Jn17:1-5, a Megváltó önmagáért imádkozik. A második részben, Jn17:6-19 pedig a tanítványaiért. A Jn17:6-12-ben főleg azzal van elfoglalva, hogy bemutatja az Atyának ama személyeket, akikért közbenjárni készül, belevegyítve két könyörgést a megtartatásukért és az egységükért. A Jn17:13:19-ben folytatja a könyörgést értük, s a 13. vers az átmeneti pont a két rész között.

„Most pedig te hozzád megyek; és ezeket beszélem a világon, hogy ők az én örömemet teljesen bírják ő magokban.” (Jn17:13) Noha semmiképpen sem könnyű végigkövetni a kapcsolatot eközött, valamint a megelőző, illetve a soron következő versek között, tartalmának jelentése mégis világos és áldott. A Megváltó nemcsak az örökkévalóságban tartja majd biztonságban a népét, hanem azt is akarja, hogy itt és most is boldogok legyenek, ezért beviszi őket az Ő örömébe. Emiatt mondta ezt az imát itt, míg a Földön tartózkodott. Mennyire kimutatja ez nagy Főpapunk szeretetét! Elmondhatta volna ezt az imát csendben is az Atyának úgy, hogy semmit se tudnánk kegyelmes és vigasztaló részleteiről. Ez azonban nem elégítette volna ki az Úr Jézust. Hangosan beszélt, hogy az apostolok hallhassák, s le is íratta, hogy mi is tudhassunk irántunk érzett mély érdeklődéséről. Mennyire illendő hát, hogy imádságosan olvassuk és újraolvassuk, s gyakorta elmélkedjünk afelett, ami itt a mi békességünkre, okulásunkra és boldogulásunkra van feljegyezve!

„Most pedig te hozzád megyek.” Az igemagyarázók véleménye megoszlik eme szavak jelentését illetően: „Most hozzád szólok az imában”, illetve „Most elhagyom a földet és visszatérek hozzád”. Valószínűleg össze kell kombinálni a két értelmezést. Az egész ima az Ő a világból történő már majdnem azonnali távozása és mennybemenetele fényében hangzott el. Ennél azonban több. Amint rámutattunk a János 17 első szakaszához fűzött bevezető megjegyzéseinkben, ez majdhogynem mondhatjuk, annak a közbenjárásnak a *mintája,* vagy *példája*, amit a Közbenjáró most végez Isten jobbján. Ez az ima először a Földön hangzott el, ezért a benne levő „most pedig te hozzád megyek” azt jelentheti: „a trónod előtt könyörgök”. S ez az ima most a mennyben ismétlődik (hogy hangosan-e, vagy sem, azt nem tudhatjuk), s

ehhez Krisztusnak vissza kellett térnie az Atyához, s ebből származik a „most pedig te hozzád megyek” pótlólagos jelentése.

Az előttünk levő igeversben mind kijelentést, mind könyörgést találunk. A Megváltó azok javára terjeszti be a kérését, akiket az Atya Neki adott. A saját eltávozásának, valamint azok e világi állapotának fényében igazolja a buzgóságát az értük mondott imában. Elhagyom őket, tehát gondoskodnom kell róluk. Értük fordulok Hozzád, az Ő javukra beszélek hangosan, a tudomásukra hozom, hogy visszakapom azt a dicsőséget, amivel rendelkeztem Nálad a világ keletkezése előtt. Biztosítottam őket arról, hogy ők a Te megkülönböztetett kegyességed alanyai, s a Te szeretet-ajándékaid az én számomra. Engedtem, hogy meglássák, milyen nagyon törődöm a megtartatásukkal és az egységükkel – s mindezt azért, hogy „ők az én örömemet teljesen bírják ő magokban”.

„Ezeket beszélem a világon, hogy ők az én örömemet teljesen bírják ő magokban.” Közvetlenül az apostolokra vonatkoztatva az Úr szavait ekképpen értelmezem: tekintettel mélységes szomorúságukra megpróbáltam azt örömre fordítani, megengedvén, hogy hallják, amint vidám meggyőződéssel őket és az ügyüket ajánlom az én Atyámnak és az Ő Atyjuknak. Ez azonban semmiképpen sem meríti ki szavainak tartalmát. Gondolt egy speciálisabb vonatkozásra is, valami olyasmire, ami egész népe tanítására és vigasztalására való.

„Hogy ők az én örömemet teljesen bírják ő magokban.” *Miféle* örömöt? Azt az örömöt, amivel Ő is rendelkezett, ami a szívében volt mindvégig a harminchárom év alatt, amíg az emberek között lakozott. Ez *az Atyával való közösség öröme* volt. Ez volt előtte, mikor a prófécia Lelke által szólt sok-sok évvel azelőtt: „Az Úr az én osztályos részem és poharam; te támogatod az én sorsomat. Az én részem kies helyre esett, nyilván szép örökség jutott nékem. Áldom az Urat, a ki tanácsot adott nékem; még éjjel is oktatnak engem az én veséim. Az Úrra néztem szüntelen; mert jobb kezem felől van, meg nem rendülök. Azért *örül* az én szívem és *örvendez* az én lelkem; testem is biztosságban lakozik.” (Zsolt16:5-9) Noha a fájdalmak férfia és a betegség ismerője volt, „az Úr öröme” volt az Ő „erőssége” (Neh8:10). Erre célzott, mikor azt mondta tanítványainak: „Van nékem eledelem (*megelégítő részem*), a mit egyem, a mit ti nem tudtok” (Jn4:32).

„Hogy ők az én örömemet teljesen bírják ő magokban.” Ez volt a népéért könyörgő Megváltó szívében, s erről gondoskodott teljes mértékben. Krisztus ebben az imájában tudatja, hogy *mi* ugyanabba a helyzetbe kerülünk az *Atya* előtt, amelyben Ő volt, s amilyen arányban tudatosan lépünk ebbe, olyan arányban bírjuk önmagunkban az *Ő* örömét. Befejezett munkájának következtében minden akadály eltávolíttatott, a lepel elvétetett, „új és élő út” nyílt meg előttünk, ezért bejárásunk van „a szentek szentjébe”, s meghívást kaptunk, hogy „járuljunk hozzá igaz szívvel, hitnek teljességével” (Zsid10:19-22). Az Ő Atyja a mi Atyánk, az Ő *viszonya* Istennel – a Fiú viszony – most a miénk, mert „minthogy pedig fiak vagytok, kibocsátotta az Isten az ő Fiának Lelkét a ti szíveitekbe, ki ezt kiáltja: Abba, Atya!” (Gal4:6). Ezért mondja nekünk a Szentlélek: van „közösségünk az Atyával és az ő Fiával, a Jézus Krisztussal. És ezeket azért írjuk néktek, hogy örömetek teljes legyen.” (1Jn1:3-4).

Áldott dolog megfigyelni, milyen féltően gondos volt a Megváltó a népe boldogságát illetően. Mikor elment, elküldte a Szentlelket, hogy a Vigasztalójuk legyen. Húsvéti beszédében ezt mondta: „Ezeket beszéltem néktek, hogy megmaradjon ti bennetek az én örömem és *a ti örömetek* beteljék” (Jn15:11). Tanításában ezt parancsolta nekik: „kérjetek és megkapjátok, hogy *a ti örömetek* teljes legyen” (Jn16:24). A nyomorult keresztyén tehát önellentmondás. Az örömtelen keresztyén az, aki kikerült az Atyával való közösségből: más dolgok foglalták el a szívét, s ennek következtében nem az Ő ábrázatának világosságában jár. Mi a megoldás? Megvallani bűneinket Istennek, félretenni mindent, ami a Vele való közösséget akadályozza, rendszeresen használni azokat az eszközöket, melyeket kegyelmesen biztosított az örömünk fenntartásához – az Ígét, az imádkozást, az elmélkedést, a szívünk

elfoglalását Krisztussal napi rendszerességgel, állandóan abból a dicsőséges jövendőből élve, ami ránk vár, hirdetvén másoknak Krisztus kimeríthetetlen gazdagságát.

„Én a te ígédet nékik adtam; és a világ gyűlölte őket.” (Jn17:14) Ennek és az előző igeversnek a kapcsolatát nem nehéz észrevenni. A Jn17:8-ban az Úr ezt mondta: „ama *beszédeket*, a melyeket nékem adtál, ő nékik adtam”: ez többet jelent, mintha egyszerűen csak elmagyarázta volna nekik az ószövetségi Írásokat. Ez hitem szerint utalás arra, amit az Ézs50:4-ben olvasunk: „Az Úr Isten bölcs nyelvet adott én nékem, hogy tudjam erősítni a megfáradtat beszéddel, fölserkenti minden reggel, fölserkenti fülemet, hogy hallgassak, miként a tanítványok”. A tökéletes Szolga minden reggel várta az Atyától az üzenetét, vagy üzeneteit, s azokat az üzeneteket hűségesen továbbadta. Itt azonban ezt mondja: „Én a te *ígédet* nékik adtam”. Ez bizonyságtétel volt arról, kicsoda az Atya – *ez* volt az *Ő* örömének forrása, s most ez lesz az *ő* örömük forrása is.

„És a világ gyűlölte őket.” „Amilyen mértékben Istenben lelik örömüket, oly mértékben értik meg, hogy a világ milyen messze áll Tőle, s gyűlöli, mint nem önmagából valót. A fénnyel az árnyék is együtt jár, s ők Vele mind a szomorúságban, mind az örömben azonosulnak majd.” (Numerical Bible)

„És a világ gyűlölte őket, mivelhogy nem e világból valók, a mint hogy én sem e világból vagyok.” (Jn17:14) Ennek a világnak a lakóit, akik teljes mértékben a „fejedelme” hatalmában vannak, és az Ő irányítása alatt állnak, teljes mértékben elfoglalják magukat a mulandó és érzéki dolgokkal, nevezetesen mindazzal, ami „nem az Atyától van” (1Jn2:16). S ezért táplálnak az evilági emberek engesztelhetetlen gyűlöletet Krisztus és az Ő népe iránt, mert „nem e világból valók”. Ha a keresztyének „a világból valók” lennének, követnék annak „útját”, s teljesen igazodnának annak elvárásaihoz, alapelveihez és céljaihoz. De a kegyelem megszabadította őket „a jelenvaló gonosz világtól” (Gal1:4), így most új vonzalmaik, új érdeklődésük, új Mesterük van. Elválaszttattak a világtól, s amilyen mértékben követik Krisztust, életük oly mértékben kárhoztatja a világot (Zsid11:7). Ezért gyűlöli őket a világ: titokban szervezkedik ellenük, belsőleg megátkozza őket, mindenféle gonoszságot mond rájuk, szembeszegül velük, s örvendezik, mikor bármi rossz éri őket.

„A mint hogy én sem e világból vagyok.” „Az első ember földből való, földi; a második ember, az Úr, mennyből való” (1Kor15:47). Krisztus soha nem volt a világból való. Ő „szent, ártatlan, szeplőtelen, a bűnösöktől *elválasztott*” volt (Zsid7:26). Ezt jelentette ki a zsidóknak is: „Ti innét alól valók vagytok, én onnét felül való vagyok; ti e világból valók vagytok, én nem vagyok e világból való” (Jn8:23). De *mennyire* igaz az Ő népére, hogy *ők* sem „a világból valók”? Mivelhogy „ha valaki Krisztusban van, új teremtés az” (2Kor5:17). Ennek következtében „a mennyei elhívás részese” (Zsid3:1), „az ő országa a mennyekben van” (Fil3:20), mennyei örökségre született újjá (1Pt1:3-5). Ennek fényében ő nem más itt, mint idegen és vándor, aki hazafelé tart mennyei hazájába.

„Én a te ígédet nékik adtam; és a világ gyűlölte őket, mivelhogy nem e világból valók, a mint hogy én sem e világból vagyok.” Ez újabb érv, vagy indok – hogy ők veszélyben vannak .- amivel a Megváltó nyomatékosítja az ő megtartatásukra vonatkozó könyörgését. Elhagyni készül őket egy ellenséges világban, ezért volt ennyire fájó szükségük a védelemre. Többé már nem volt semmijük közös. Nem lehetett közösségük a világgal, nem vehettek részt annak istentiszteletében, nem támogathatták annak terveit. Ezért váltak megvetettekké, kirekesztettekké, üldözöttekké. „A kik jóért roszszal fizetnek; ellenem törnek, *a miért* én jóra törekszem” (Zsolt38:21) „Heródes fél vala Jánostól, *igaz* és *szent* embernek ismervén őt” (Mk6:20). „Ne csodálkozzatok atyámfiai, ha gyűlöl titeket a világ!” (1Jn3:13)

„Nem azt kérem, hogy vedd ki őket e világból, hanem hogy őrizd meg őket a gonosztól.” (Jn17:15) „A legbizonyosabb, hogy ezt is imája hallgatóinak okulása végett mondja. Ezzel elismeri, hogy ésszerű dolog lehet *ezt* kérni: egyrészről jó és kívánatos dolognak kell látszania a tanítványok számára, másrészről ennek az imának a hallása azt

sugallja, hogy ennek az ellenkezője igaz… Így dacára annak a mély vágynak is, amit minden jövőbeli tanítvány érezni fog: ezt a vágyat nem lehet hasonlítani ahhoz, amit a reménytelenség által elnyomott Illés érzett (1Kir19:4), s nem lehet a tompultság vágya, hanem olyasmi, amit az apostol a Fil1:23-ban fejezett ki. Az első beszélgetés során majdnem mindenki több-kevesebb vágyat érez arra, hogy azonnal Vele lehessen a mennyben. S gyakorta gondoljuk másokról, hogy jó lenne most meghalniuk, mert biztonságba kerülnének a mennyben! Az Úr azonban jobban tudja, s jelen esetben nekünk is jobb leckét kell megtanulnunk a szavaiból. *Ő* ezt nem kérte, ezért *te* se kérd se magadnak, se mások számára! Válaszolj a saját, eltávozásra vonatkozó vágyaidnak, mindazonáltal *jobb,* mert *szükségesebb* megmaradni a testben és a világban. Elégedj meg azzal, hogy a saját *megtarttatásodért* imádkozol, amíg el nem végezted minden munkádat." (Stier) Ryle püspök rámutatott: „a szenteknek a Szentírásban feljegyzett imái közül csak három nem hallgattatott meg. Ezek Mózes, Illés, és Jónás imái, melyekben azt kérték, hogy 'vétessenek ki a világból'." Mennyire szemléletes!

„Nem azt kérem, hogy vedd ki őket e világból, hanem hogy őrizd meg őket a gonosztól." A Jn17:11-ben Krisztus ezt mondta: „Szent Atyám, tartsd meg őket a te nevedben, a kiket nékem adtál", itt megerősíti a tanítványai javára – „őrizd meg őket *a gonosztól*". A „gonosz" helyén szereplő görög szó fordítható „gonosz valakinek", vagy „gonosz dolognak", valószínűleg mindkét jelentést bele kell érteni. „Őrizd meg őket a gonoszság szerzőjétől, és magától a gonoszságtól, a bűntől, az ördög hatalmától és csapdáitól, a pusztulástól, amíg tart az útjuk. A Sátán a szerző, a világ a csali, a bűn a horog. Őrizd meg őket a Gonosztól, hogy ne kerüljenek a hatalma alá, s a világtól, hogy csábításai meg ne tévesszék őket." (Mr. Manton) A lelki győzelem felette tehát jobb, mint a belőle való kivétetés. Azaz, az Úr itt ismét arra tanít, miképpen kell imádkozni: ne a világtól szabaduljunk meg, hanem annak gonoszságától. Az, hogy Krisztus arra kérte az Atyát, „őrizzen meg" minket, azt mutatja meg: nem áll a hatalmunkban megtartani önmagunkat: „a kiket *Isten hatalma őriz* hit által az idvességre, a mely készen van, hogy az utolsó időben nyilvánvalóvá legyen" (1Pt1:5).

Istennek sok módja van a megőrzésünkre, de ezek két alapvető csoportra oszthatók: Szentlelke által és a gondviselése által. Az egyik belső, a másik külső. A Szentlélek ereje a bennünk levő gonoszt korlátozza: „azért tartóztattalak én is, hogy ne vétkezzél ellenem" (1Móz20:6). A Lélek által adatik nekünk a kegyelem: „az én félelmemet adom az ő szívökbe, hogy el ne távozzanak tőlem" (Jer32:40). Gondviselésével eltávolítja a bűn lehetőségeit és tárgyait: „Mert nem pihen meg a gonoszság pálczája az igazak részén, hogy rosszra ne nyújtsák ki kezeiket az igazak" (Zsolt125:3). „hű az Isten, a ki nem hágy titeket feljebb kísértetni, mint elszenvedhetitek; sőt a kísértéssel egyetemben a kimenekedést is megadja majd, hogy elszenvedhessétek" (1Kor10:13).

A ténynek, hogy képtelenek vagyunk megőrizni önmagunkat, ki kell alakítania bennünk a függőség lelkületét. Napi megvallásunknak kell lenni: „Oh mi Istenünk, nem ítéled-é meg őket? Mert nincsen mi bennünk erő e nagy sokasággal szemben, mely ellenünk jön. Nem tudjuk, mit cselekedjünk, hanem csak te reád néznek a mi szemeink" (2Krón20:12), napi imánk pedig ez legyen: „*Ne vígy* minket kísértetbe, de *szabadíts meg* minket a gonosztól". A ténynek, hogy Isten képes és akar megtartani, bizalmat kell ébresztenie, mélyítenie kell a bizonyosságot, és el kell tölteni minket dicsérettel: „Tudom, Kinek hittem, és *meg vagyok győződve* arról, hogy képes megőrizni, amit rábíztam arra a napra". Pontosan amiképpen a búvárt a vízálló búvárruhában körülveszi a víz, de attól megőrzi ruha, úgy a hívőt is, aki ebben a gonosz világban él, megtartja Isten hatalmas ereje, s az Ő karja vesz körül minket.

„Nem e világból valók, a mint hogy én sem e világból vagyok." (Jn17:16) Ugyanezeket a szavakat találjuk a Jn17:14-ben, de más összefüggésben: ott annak fő okát jelentette ki, amiért a világ gyűlöli őket, itt egy indokkal hozakodik elő, *amiért* kéri az Atyát,

hogy tartsa meg őket – mert „nem e világból valók”. Ennek a versnek az igazsága hétszeres. Először, a keresztyéneknek más az *alapjuk*, mint a világiaknak: az övék Ádámban, a miénk Krisztusban van, ők a kárhoztatás alatt állnak, mi „elfogadottak vagyunk ama Szerelmesben”.[91] Másodszor, nekünk más a *természetünk*: az övék testtől született, a miénk Lélektől”, az övék gonosz és romlott, a miénk szent és isteni. Harmadszor, mi más *Mestert* szolgálunk: ők az ördög atyától származnak, és atyjuk vágyait cselekszik, mi az Úr Krisztust szolgáljuk. Negyedszer, más a *célunk*: övéké a test kielégítése, a miénk Isten dicsőítése. Ötödször, más a *polgárságunk*: az ő országuk a Földön van, a miénk a mennyben. Hatodszor, más az *életünk*: igaz, hogy messze alatta maradunk az elénk állított mércének, mindazonáltal egyetlen keresztyén sem (az általános életvitele tekintetében) merül oly szélsőségesen a bűnbe, mint a világiak. Hetedszer, más a *sorsunk*: az övék a tűz tava, a miénk az Atya háza a mennyben. A „világ” egy, az Istentől elkülönülten felépített rendszer, s mi ebből lettünk kivéve, megszabadítva, elkülönítve. Az Úr megadja a szükséges kegyelmet mindannyiunk számára, hogy ezt *kimutathassuk* a napi életvitelünk során.

„Nem e világból valók, a mint hogy én sem e világból vagyok.” „Ez tény, nem kötelezettség, jóllehet a legszilárdabb alapja a kötelezettségnek. Ők nem e világból *valók,* s nem pusztán nem kellene e világból valóknak lenniük. Ha azonban nem e világból valók, akkor a legfájdalmasabb következetlenség e világból valóknak látni őket. Ez nem illik a mi kapcsolatunkhoz, mert mi az Atyáé vagyunk, s odaadattunk az elvetett Fiúnak, aki leszámolt a világgal, ez mondhatni nem más, mint hogy örökkévaló és mennyei viszonyba kerülni, s pontosan ez az, amit a keresztyénség jelent elméletben és gyakorlatban. A Krisztust birtokló hit az, ami a hívőnek megadja a saját helyét a kapcsolatban és a befogadást a mennyben, valamint a bizonyságtétel, leszámítva, hogy ez a világ elvetette Őt. Ezt kell jól csinálnia szavakban és tettekben, lélekben és beszédben, miközben az Úrra vár… Az, hogy a világ Krisztus, vagy az Övéi felé halad, ugyanolyan hamis, mint az, hogy a test képes megjavulni. Ez a sötétséggé váló világosság! Ez a természeti ember, aki eleget tud ahhoz, hogy vallásos köntösbe öltöztetve elkerülje azt, ami szégyentelen. Ez a világ, ami megvallásban Isten dolgaival foglalja el magát. A maga valóságában azonban a világ lényegében megelégszik a saját maga szolgálatával és imádatával, s Krisztus elméje teljességgel alkalmazhatatlan benne. Micsoda győzelem ez az ellenség felett! Pontosan ez az, amit a keresztyénségben látunk: és semmi sem olyan bosszantó, mit annak elutasítása, hogy ekképpen járjunk, s imádjuk, vagy szolgáljuk az Istent.

Nem számít, milyen hangosan tagadod ezt, vagy tiltakozol: ha csatlakozol a világhoz, ők nem foglalkoznak a szavaiddal, Krisztus számára pedig hitetlenné válsz. Nem számít mennyi kegyelmet és türelmet mutatsz, ha elkülönülsz a világtól, ellenségességet, gyűlöletet és megvetést zúdítasz magadra. Nem nagyobb a tanítvány a Mesterénél, de mindenki, aki ezt teszi olyan lesz, mint a Mestere. Nem úgy cselekedni, ahogyan a világ cselekszik nem egyéb, mint éreztetni vele a legsúlyosabb kárhoztatását. S ezt semmiféle kedvesség, vagy szeretet nem képes elfogadhatóvá tenni. S Isten sem akarja, hogy így legyen, mert Ő ezt a Fiáról tett bizonyság részeként kezeli. Mivel pedig a világ sem meg nem érti, sem be nem fogadja az Atya Ígéjét, azért gyűlöli mindazokat, akik bírják azt az Ígét és annak megfelelően cselekszenek.” (Bible Treasury)

„Szenteld meg őket a te igazságoddal: A te ígéd igazság.” (Jn17:17) Ennek az imának talán egyetlen részlete sem okozott akkora véleménykülönbséget, mint ez a vers. Azok, akik a Jn17:6-19-et az Úrnak csakis az apostolaiért való közbenjárásának tekintik (akik között van Mr. John Brown, valamint még néhány kiváló igemagyarázó), ekképpen értelmezik: Szenteld meg őket (mint Izrael egykori főpapjait) arra a fontos küldetésre, ami előttük áll, azaz kend fel őket a Szentlélekkel. Ezzel a nézettel szemben azonban véleményem szerint leküzdhetetlen

[91] Utalás az Ef1:6-ra: ez az angol változat. A Károli fordítás szerint: „a melylyel megajándékozott minket ama Szerelmesben” – *a ford.*

akadályok merülnek fel. Szerintem nemcsak az elég világos, hogy a Megváltó itt *egész* népéért imádkozott, hanem az igeversben szereplő elöljárószó (a magyarban rag – *a ford*.) eleve kizár minden efféle gondolatot: „Szenteld meg őket a te igazságoddal (*igazságod által*)". Ha szolgálói kötelezettségek ellátására történt volna elkülönítés, a mondat így szólt volna: „Szenteld meg őket a te *igazságodért*".

A *megszentelés* alanya nagyon fontos, olyasmi, amivel kapcsolatosan nagy a tudatlanság, s kísértést érzek arra, hogy álljunk meg és tárgyaljuk meg valamennyire bővebben, de ez meghaladná a jelen munka terjedelmét. Először is a „*megszentelés*" (azaz a „szent") szónak egyetlen egyértelmű jelentése van az egész Szentíráson át, ez pedig az *elkülöníteni* rendszerint, de nem minden esetben valakit, vagy valamit Isten számára, az Ő használatára. A szó soha nem vonatkozott a belső megtisztulásra, még kevésbé a testi természet eltörlésére. Figyeljük meg a jelentését a Jn17:19-ben: „én ő érettök *oda szentelem magamat*". Ez csak azt *jelentheti*, hogy az ő kedvükért *elkülönítem magam*.

A Júdás 1-ben olvasunk azokról, akik „az Atya Istentől megszenteltettek". Ott az utalás az Ő a választottakra vonatkozó örök predesztinációjára történik, mikor elkülöníti őket Krisztus számára kárhozott fajunkból. A Zsid10:10-ben (v. ö. Zsid13:12) az „egyszer s mindenkorra, a Jézus Krisztus testének megáldozása által" megszenteltekről olvasunk. Ott az utalás a mi elkülönítésünkre vonatkozik, ami a Sátán foglyainak váltságdíjjal való megváltása után történt. A 2Thessz2:13-ban és az 1Pt1:2-ben „a Lélek megszenteléséről" olvasunk. Ott az utalás az újjászületésre történik, mikor Ő elkülönít minket, akik holtak vagyunk a vétkeinkben és bűneinkben. Itt a Jn17:17-ben a megszentelés „*igazsággal*" történik, azaz Isten írott Ígéje által. Az Atya, Jézus Krisztus és a Lélek megszentelése mindegyike ahhoz kapcsolódik, ami *helyzeti* és *abszolút*, s nem enged meg semmiféle mértéket, nem tartalmaz lépcsőzetes folyamatot, hanem teljes és végleges. A „megszentelés igazsággal" azonban *gyakorlati* és *progresszív*. Pont amennyire Isten Ígéjének megfelelően járok, annyira leszek *elkülönítve* a gonoszságtól. Ezzel felfedezzük a legbensőségesebb kapcsolatot Krisztusnak az Övéiért mondott eme két könyörgése között: „őrizd meg őket a gonosztól" (Jn17:15) és „szenteld meg őket a te igazságoddal" (Jn17:17) – az előbbit az utóbbi biztosítja. Így vehetjük észre a Jn17:17 szoros kapcsolódását a 16. vershez is: „Nem e világból valók, a mint hogy én sem e világból vagyok", s most „szenteld meg őket a te igazságoddal", mivel nem e világból valók, tedd meg, hogy attól elkülönülten járjanak.

„A te ígéd igazság." Az írott Ige a tiszta igazság (nemcsak „tartalmazza" azt), mert a Szerzője nem hazudhat. Benne nincsen hiba. Mivel az Ige Isten igazsága, a végső tekintéllyel rendelkezik. Mindent az Ígével kell megpróbálni. Általa kell formáltatni gondolatainknak, és szabályoztatnia viselkedésünknek. Pont mert Isten Ígéje *igazság*, azért *szenteli meg* azokat, akik engedelmeskednek neki: „az Isten választottainak hite és *a kegyesség szerint való* igazságnak megismerése szerint" (Tit1:1). Ha tehát az Ige igazság, milyen hatalmas értéket kell tulajdonítanunk neki! Ha igazság által szenteltetünk meg, mennyire becsesnek kell azt tartanunk! S mennyire komoly a kapcsolat is: ha az igazság *elválaszt* a gonosztól, a hamisság *belevezet* a gonoszságba. Így volt ez a kezdetekben is: az taszította fajunkat a bűnbe és a halálba, hogy hittünk az Ördög hazugságának! Óvakodjunk hát a hamisságtól: mint a méreg a test számára, olyan a hamisság a lélek számára. Kerüljük el azokat, akik Isten igazságának bármely részét tagadják, ahogyan azt egy halálosan fertőző betegséggel tennénk. „Megjegyezzétek, a mit hallotok" (Mk4:24).

„A miképen te küldtél engem e világra, úgy küldtem én is őket e világra" (Jn17:18). Csodálatos kijelentés ez, előre jelzi, amit majd a Jn20:21-ben mond: „A miként engem küldött vala az Atya, én is akképen küldelek titeket" Mennyire nyilvánvaló, hogy Krisztus a *Maga* helyét adta nekünk – az Ő mennyei elfogadásának, és földi bizonyságtételének a helyét! Azok azonban, akik itt lenn tesznek bizonyságot, speciális jellemmel bírnak: a mennyhez tartozókként kapunk elhívást arra, hogy bizonyságot tegyünk a világban. Krisztus nem e

világból való volt. Ő volt a mennyei Valaki, Aki a Földre jött, így mi is, Vele azonosulva, a menyei elhívás részeseiként most azt a megbízatást kaptuk, hogy Őt képviseljük itt lenn. Mi a bizonyítéka annak, hogy mi sem vagyunk „e világból valók”? Csak először „kiválasztatván” a világból „küldethetünk el a világra”! S hogy ez nem korlátozódik csak az apostolokra, az világos az 1Jn4:17-ből, ami az *összes* hívőről beszél: „a mint ő van, úgy vagyunk mi is e világban”.

„A miképen te küldtél engem e világra, úgy küldtem én is őket e világra.” Krisztus azért küldetett ide, hogy kijelentse az Atyát, hogy megmutassa dicsőségét, így mi is azért küldettünk a világba, hogy megmutassuk Krisztus dicsőségét, ami az Atya dicsőségére lesz. Krisztus a kegyelem küldetésével küldetett ide, hogy megkeresse és megmentse, ami elveszett, így mi is, az Ő ügynökeiként, eszközeiként az evangélium prédikálására küldettünk, hogy beszéljünk a bűnben halott világnak Róla, Aki elég hatalmas ahhoz, hogy üdvözítsen. Krisztus itt „kegyelemmel és igazsággal teljesen” járt, így nekünk is kegyes és hűséges életünkkel kell ajánlanunk Mesterünket. Krisztus itt Szentként járt a romlás színpadán, ezért nekünk is „a Föld sóinak” kell lennünk. Krisztus úgy járt itt, mint világosság, ezért nekünk is világosságként kell fénylenünk a sötét helyeken. Krisztus rendelkezett a Lélekkel, Aki felkente, betöltötte és vezette Őt, s ezért kaptuk mi is a Lelket, hogy felkenjen, betöltsön és vezessen bennünket. Krisztus mindig az Atya dolgával volt elfoglalva, nem keresvén a Maga örömét, hanem mindig a legtöbbet kihozva rövid itt-tartózkodásából, így nekünk is ki kell használnunk az időt, készen kell állnunk alkalmatos és alkalmatlan időben, mindig az Úr munkájával foglalkozva. Így „dicsőíttetik meg” Krisztus *bennünk* (Jn17:10). Micsoda fennköltséget kölcsönöz ez az elhívásunknak!

„A miképen te küldtél engem e világra, úgy küldtem én is őket e világra.” Ennek a versnek a kapcsolata az előzővel a legjelentősebb. Ott a Megváltó azért imádkozott az Atyához, hogy szentelje meg igazsággal azokat, akiket hátrahagy, itt hozzáteszi, hogy elküldte őket a világba. Ez egy, a kérését alátámasztó indok. Mintha azt mondta volna: „Atyán, akikért én közbenjárok, az én képviselőim itt lenn, ahogy én a Te képviselőd voltam. Ezért válaszd el őket ennek a gonosz világnak a mocskától, töltsd be őket az odaszántság lelkével, hogy a szent élet példái lehessenek”. Meg kell említeni, hogy mikor Krisztus először küldte ki a tizenkettőt, azt parancsolta nekik: „Pogányok útjára ne menjetek, és Samaritánusok városába ne menjetek be, hanem menjetek inkább Izráel házának eltévelyedett juhaihoz” (Mt10:5-6). Most viszont „a világba” küldi őket, hogy hirdessék az evangéliumot minden teremtménynek. A választott nép nem foglalja el a megkülönböztetett áldás helyét ebben a a korszakban: a keresztyénség tesz bizonyságot a zsidóságnak és a pogányságnak egyaránt.

„És én ő érettök oda szentelem magamat, hogy ők is megszenteltekké legyenek az igazságban.” (Jn17:19) „Ez a második indok, amit Krisztus a Jn17:17-ben olvasható kérésének támogatása végett felhoz. Hangsúlyozta a küldetésüket, most kiemeli a saját érdemeit. Az igazságosság közbeszólhat és mondhatja: ’Ők méltatlanok’, de Krisztus ezt mondja: ’Én odaszentelem magam értük’. Nemcsak könyörgésekkel fordult az Atyához, de érdemekkel is, és nemcsak az Atya jóakaratához folyamodott, mint az Ő Szeretettje, hanem az igazságosságához is, mint Aki kész volt letenni az életét elégtétel gyanánt.” (Mr. Manton)

„És én ő érettök oda szentelem magamat.” Amiképpen *kettős* jelentése van az „órának” (Jn17:1), és a „most pedig te hozzá megyek” szavaknak (Jn17:13), úgy az „oda szentelem magam” kijelentésnek is. Első és legnyilvánvalóbb módon a keresztre vonatkozik. Én, a nagy Főpap, odaszentelem Magam a népemért – Isten Bárányaként megöletem Magam értük, lásd Zsid10:14. Azt kimondva, hogy ezt azért tette, „hogy ők is megszenteltekké legyenek az igazságban”, azt jelentette ki: a saját hivatalos odaszentelése volt az *érdemszerző oka* az ő gyakorlati megszentelődésüknek. S azt kijelentvén, hogy Önmagát szentelte oda, az Úr Jézus felhívta a figyelmet, mennyire *szabadon* és *önkéntesen* lépett be az áldozati szolgálatba. Nem volt sem szükség, sem kényszer: saját Magtól tette le az életét (Jn10:18).

Ezt „ő érettök” tette meg, nevezetesen Isten választottjainak társaságáért – újabb bizonyíték arra nézve, hogy *egész* népét tartja szem előtt ebben az imában! „Krisztus is szerette az egyházat, és Önmagát adta azért; hogy azt megszentelje, megtisztítván a víznek feredőjével az íge által” (Ef5:25-26)! „Annakokáért Jézus is, hogy megszentelje az ő tulajdon vére által a népet, a kapun kívül szenvedett” (Zsid13:12)!

„És én ő érettök oda szentelem magamat, hogy ők is megszenteltekké legyenek az igazságban.” A mélyebb és végső vonatkozás Krisztus eme szavaiban az Ő, mint megdicsőült Ember, népe szeretetének, elmélkedésének és imádatának tárgya mennyei megszentelésre vonatkozott. „Ő a menny felett álló mennyei emberként, dicsőséges emberként a dicsőségben szentelte oda Magát avégett, hogy minden igazság felragyoghasson Benne, az Ő személyében, Akit az Atya dicsősége támasztott fel a halálból – mindaz, ami az Atya, így Benne mutatkozik meg. Ő az isteni igazságosság, az isteni szeretet, az isteni hatalom bizonysága, a tökéletes modellje az Isten tanácsvégzése szerinti embernek. Mint az Ő hatalmának erkölcsi és dicsőséges kifejezése – a láthatatlan Isten képmása, a dicsőséges Fiú. Jézus azért szentelte oda Magát, hogy a tanítványok is megszentelődhessenek annak közlése által, ami Ő Maga volt. Ez a közlés ugyanis maga volt az igazság, és arra a képmásra teremtette őket, amit kijelentett. Így az Atya dicsősége volt az, amit Ő kijelentett itt a Földön, valamint az a dicsőség, amelyben emberként felvitetett, mert ez a teljes végeredmény – annak a módnak dicsőséges megmutatása, amellyel odaszentelte Magát Istennek az Övéiért. Azaz nemcsak a gondolatok formálása és irányítása az Íge által, a mi erkölcsi elkülönítésünk Isten számára, hanem az áldott szeretet, mely abból fakad, hogy bírjuk ezt az igazságot Krisztus személyében, kapcsolta össze a szíveinket Vele a kegyelemben.” (Mr. J. N. Darby)

A következő kérdések felkészítik az olvasót a János 17 záró szakaszának tanulmányozására:

1. Mennyi hetes sorozatot találunk a János 17-ben?
2. Mi az egység, amiért a 21. versben imádkozik Krisztus?
3. Mi a 22. versben szerelő „dicsőség”?
4. Mi a 23. versben szereplő egység?
5. Mi a 24. vers kapcsolata?
6. Miért „igazságos” Atyám? (25. vers)
7. Mi a 26. vers jelentése?

60. fejezet: Krisztus közbenjár (befejezés), Jn17:20-26

A János 17 záró szakaszának összesítése:

1. Krisztus szíve átölel minden megváltottat, 20. vers.
2. Krisztus imája az egységükért, 21. vers.
3. Krisztus nekik adja az Ő dicsőségét, 22. vers.
4. Krisztus és szentjei dicsőségben mutatkoznak meg, 23. vers.
5. Krisztus arra vágyik, hogy Vele legyünk, 24. vers.
6. Krisztus szembeállítja a világot az Övéivel, 25. vers
7. Krisztus biztosít minket az Atya szeretetétől, 26. vers.

Elérkeztünk ennek a csodálatos imának a záró szakaszához, ahhoz a szakaszhoz, mely minden megelőzőnek a dicsőséges csúcspontját jelenti. Benne Urunk kegyelmesen biztosít minket arról, hogy nemcsak az apostolaiért imádkozott, nem is egyszerűen ama emberek összességéért, akik követték Őt, míg itt járt a Földöm, hanem *az egész* népéért: „De *nemcsak* ő érettök könyörgök, hanem *azokért is, a kik az ő beszédökre hisznek majd én bennem*" (Jn17:20). A Megváltó most nem fog *újabb* könyörgésbe *másik* társaságért ahhoz képest, akikért az előző versekben imádkozott, hanem arról van itt szó, hogy akik hinni fognak a generációk hosszú során át, itt *összekapcsolódnak* az első keresztyénekkel.

Hét dolgot kért Krisztus az Atyától megváltottjainak egész társasága számára. Először is imádkozott a *megtartatásukért*: „Szent Atyám, tartsd meg őket a te nevedben, a kiket nékem adtál" (Jn17:11). Másodszor, az *örömükért*: „hogy ők az én örömemet teljesen bírják ő magokban" (Jn17:13). Harmadszor, a gonosztól való *megszabadulásukért*: „őrizd meg őket *a gonosztól*" (Jn17:15). Negyedszer, a *megszentelődésükért*: „*szenteld meg* őket a te igazságoddal" (Jn17:17). Ötödször, az *egyesítésükért*: „hogy mindnyájan egyek legyenek" (Jn17:21). Hatodszor, a *csatlakozásukért* Őhozzá: „hogy a hol én vagyok, azok is én velem legyenek" (Jn17:24). Hetedszer, a *jutalmazásukért* „hogy *megláthassák* az én dicsőségemet" (Jn17:24).

Ennek az imának a gondos elemzése kimutatja, hogy pont amiképpen az Úr egyetlen Magára vonatkozó könyörgést hét indokkal támasztott alá, úgy támogatta a népére vonatkozó hét könyörgést is hét indokkal. Először is kérte az Atyát, hogy őrizze, szentelje és dicsőítse meg az Ő népét, mert ők az Atya szeretet-ajándékai voltak a Fiú számára – lásd Jn17:9 – ez folyamodás volt az Atya *Iránta* érzett szeretetéhez. Másodszor, az Atya személyes érdekeltsége miatt, lásd Jn17:9, 10. Micsoda hatalmas indok volt ez: „ők a tieid" – a te választottjaid, a te gyermekeit, ezért hát gondoskodj róluk! Harmadszor, mivel a saját dicsősége is kapcsolódott hozzájuk, Jn17:10: az én tisztességem és dicsőségem végtelenül kedves a Te számodra, s miféle dicsőségem van nekem a világban azon kívül, ami a megváltottjaimtól származik? Ők azok, akik engem dicsérnek itt lenn! Ha elpusztulnának, ha hitehagyottakká lennének, mivé lenne az én tisztességem? Figyeljük meg, hogy a Megváltó ezt ismét hangoztatja a Jn17:21 végén, valamint a 23. versben. Negyedszer, mivel elhagyni készült őket: könyörög az elhagyatottságuk miatt, és kéri az Atyát, hogy kárpótolja azt más módon. Ötödször, mivel „a világban" készült hagyni őket, lásd Jn17:11, 15, fontold meg, ó Atyám, hogy *ahol* én hagyom őket, az gonosz, beszennyező hely – védd meg őket az én kedvemért. Hatodszor, a világ gyűlölte őket, lásd Jn17:14: keserű ellenségekkel vannak körülvéve, s nagy szükségük van a Te védelmedre. Hetedszer, mivel odaszentelte Magát (meghalt) értük, lásd 19. vers: ne engedd hát, hogy értékes áldozatom hiábavalóvá legyen!

Azt is észre kell venni, hogy ebben az imában a hívőket hétszeres viszonyban látjuk a világgal. Először is, Krisztusnak adattak ebből a világból, Jn17:6. Másodszor, a világban

maradtak, Jn17:11. Harmadszor, nem a világból valók, Jn17:14. Negyedszer, gyűlölte őket a világ, Jn17:14. Ötödször, megőriztettek a világban levő gonoszságtól, Jn17:15. Hatodszor, a világba küldettek, Jn17:18. Hetedszer, mégis dicsőséges egységben jelennek majd meg a világ előtt, Jn17:23.

Hét ajándékról is szó van ebben a fejezetben: négy közülük a Közbenjárónak adtatott, míg három a népének. Először is, Krisztusnak egyetemes „hatalom", vagy uralom adatott, Jn17:2. Másodszor, kapott egy „elvégzendő munkát", Jn17:4. Harmadszor, adatott *Neki* egy *„üdvözítendő" nép,* Jn17:6. Negyedszer, Neki adatott a gazdagon kiérdemelt „dicsőség", Jn17:22. Ötödször, mi „örök életet" kaptunk, Jn17:2. Hatodszor, megkaptuk az Atya „beszédét", Jn17:8. Hetedszer, megkaptuk azt a dicsőséget, amit az Atya a Fiúnak adott, Jn17:22.

Jóllehet a 20-26. versek a János 17 világosan meghatározott, elkülönített szakaszát képezik, mégis oly szorosan kapcsolódnak az előző részekhez, hogy az egész egysége szembeszökő. Ami *megkülönböztető* ezekben a záró versekben, az nem más, mint Krisztus népének *megdicsőülése*. Az Úr előretekint az áldott végkimenetelre, miközben végigkövet néhány odavezető lépést, vagy szakaszt. Pont amiképpen Magával a Fővel, úgy van a tagjaival is: a saját esetében a küszöbön álló *szenvedései* összeolvadtak a *megdicsőülésével* (Jn17:1, 4), úgy azután, hogy szólt a megpróbáltatásokról, melyeket majd az Ő népe fog elszenvedni a világban (Jn17:14-19), most rátér a *megdicsőülésükre* (Jn17:22, 24). Ezzel töltötte Ő be a „megdicsőíttetem ő bennök" szavait (Jn17:10), – semmi többet nem mondott róluk annak vonatkozásában, hogy sok megpróbáltatás árán kell belépniük Isten országába.

A hely, amit a Jn17:20-26 elfoglal ebben az imában, a kulcs a magyarázatához. Ezek a versek az ima végén találhatók. Ez önmagában elégséges a tartalma témájának jelzéséhez. Az előző szakaszokban az Úr Jézus a népéért a szükségleteiknek megfelelően imádkozott, amíg a világban vannak. Most azonban előre tekint arra az időre, amikor már nem lesznek többé a világban, hanem ott lesznek, ahol most Ő is van. Ezért imádkozik azért, hogy egyesüljenek, dicsőüljenek, szenteltessenek meg. A magyarázat menetében ez fog előttünk részletesen feltárulni.

„De nemcsak ő érettök könyörgök, hanem azokért is, a kik az ő beszédökre hisznek majd én bennem" (Jn17:20). Egészen mostanáig az Úr specifikusan csak azoknak a tanítványoknak a csoportjára utalt, akik abban az időben éltek, most azonban tudtunkra adja, hogy *minden* keresztyénért imádkozik. A „de nemcsak ő érettök könyörgök" magába foglalja az összes könyörgést és indokot a Jn17:6-19-ből, s a „hanem azokért is" azt jelzi, hogy ezáltal nemcsak minden jövőbeli tanítványra érti, amit az imént mondott és kért, de azt is, hogy *ők,* ahogyan mi is, benne vagyunk mindenben, ami ezután következik. Micsoda megtiszteltetésben részesítette az Úr itt az egyes hívőket! *Neveik* benne vannak Krisztus akaratában, vagy bizonyságtételében, ugyanabban az „életcsomagba" vannak belekötve, mint az apostolok. Pont amiképpen Dávid, mikor már a halálán volt, nemcsak Salamonért, a közvetlen utódjáért imádkozott, hanem a népért is, így Krisztus sem csak az apostolaiért imádkozott, akikre az egyház kormányzása lett rábízva az Ő távozása után, hanem minden hívőért, egészen a korszak végéig.

„De nemcsak ő érettük könyörgök." Mennyire megmutatja ezt Krisztus *irántunk* érzett szeretetét! Gondolt ránk már sokkal azelőtt, hogy léteztünk volna. Gondoskodott rólunk, mielőtt megszülettünk! Ahogyan a szülők is gondoskodnak gyermekeik még meg nem született gyermekeiről, akképpen emlékezett meg az Úr Jézus a *jövőbeni* hívőkről csakúgy, mint az első generációról. Krisztus előre látta, hogy az evangélium felülkerekedik a világ gyűlölete ellenére, és sokan adják majd át magukat a hit engedelmességének. Ezért, hogy megmutassa, van hely a *számukra* a szívében, megnevezi őket ebben a bizonyságban. Ézsau panasza volt: „Avagy csak az az egy áldásod van-é néked atyám?", mikor túl későn jött, és Jákób már elvette az áldást. De *mi* nem születtünk túl későn ahhoz, hogy Krisztus

imádságának az áldását vegyük. Ő már akkor gondolt ránk, ezért minden újjászületett lélek mondhatja: „Imádkozott értem”! „Ki tudná megszámolni az üdvözülteket? Ki mondhatná meg, még hányan fogják növelni az egy nyáj létszámát, amíg a keresztyén bizonyságtétel eléri predesztinált csúcspontját? Addig nem derül ki a teljes létszáma azoknak, akikért az Úr Jézus imádkozott.” (Mr. C. E. Stuart)

„Hanem azokért is, a kik az ő beszédökre hisznek majd én bennem.” Jegyezzünk meg három dolgot: a személyeket, akikért imádkozott, a jelet, mely meghatározza őket – hit Krisztusban, valamint hitük alapját és garanciáját – az Ígét. Az Úr ismét tudatja (v. ö. Jn17:9), hogy a hívőknek, és csakis a hívőknek fűződik érdeküket az Ő közbenjárói tevékenységéhez. Krisztus még mindig a hívőkre korlátozza Magát! Nem imádkozik minden emberért, akár hisznek azok, akár nem. „Földi imái nem magyarázzák áldozatának hatékonyságát és kiterjedését. Ő azért könyörög, amit megvásárolt, s mennyei közbenjárása nem más, mint érdemeinek bemutatása: mindkettő ugyanannak a hivatalnak a tevékenysége. Részben azért, mert nem válna Krisztus tiszteletére, ha imái veszendőbe mennének: ’Tudtam is én, hogy te mindenkor meghallgatsz engem’ (Jn11:42). Vajon Isten Fiának szeretete hiába könyörög, érdemeit felhozza, de nem jár sikerrel? Akkor a mi vigasztalásunk bizonyossága és szilárdsága odavan. Krisztus imái veszendőbe *mennének*, ha olyanokért imádkozna akik soha nem fognak hinni.” (Mr. Manton)

Itt azok *körülírása* szerepel, akiknek fűződik érdekük Krisztus közbenjárásához, s ez a Belé vetett *hitük*. *Ez* az alapvető azonosító jelük. Nem a szeretetüket, engedelmességüket, állhatatosságukat említi (jóllehet ezek a maguk helyén szükségesek), hanem a hitüket. Valahányszor csak a mi részvételünkről van szó Krisztus halálában és feltámadásában, egy dolog van megnevezve, a *hit*. Miért? Mert a kegyelem az, ami rákényszerít minket, hogy önmagunkon *kívülre, Őrá* nézzünk! A hit a nagy lényegi összetevő, mert a hit az engedelmesség és más kegyességek anyja. De figyeljük meg, ez nem bizonytalan és meghatározatlan hit: „hisznek majd *én bennem*”. Hinni Krisztusban annyi, mint meggyőződéssel lenni Felőle és Rá támaszkodni, bízni, és megnyugodni Benne.

Hitünk *alapja* és *garanciája* „az ő beszédük”, azaz az apostolok beszéde. „Mielőtt az apostolok elaludtak volna, a Szentlélek vezetése alatt leírták az Újszövetség könyveiben tanításukat és annak bizonyítékait, beszámoltak arról, amit tanítottak, s azokról a csodákról, amikkel bizonyították, hogy Istentől tanítottak voltak. Ezekben az írásokban továbbra is bizonyságot tesznek a Fiúról. Egyedül az apostolok ’Isten követei’ a szó szoros értelmében. Egyedül ők járnak ’követségben Krisztusért’ (2Kor5:20). Ők rendelkeznek a velük kapcsolatos sajátos értelemben ’Krisztus elméjével’, s ez az elme *az írásaikban* rejlik. ’Az egész földre elhatott az ő hangjok, és a lakóföld véghatáráig az ő beszédök’ (Rm10:18).” (Mr. J. Brown) Mi az Ígén keresztül hiszünk Krisztusban (Rm10:14, 17).

„De nemcsak ő érettök könyörgök, hanem azokért is, a kik az ő beszédökre hisznek majd én bennem.” Ez még áldottabb, ha figyelembe vesszük a körülményeket, amelyek között ezek a szavak elhangzottak. Krisztus nyilvános szolgálata immár véget ért, s azok, akik hittek Benne, tényleg nagyon kevesen voltak azokhoz képest, akik nem. Most pedig a bűnösök halálával kellett meghalnia, s tanítványainak már amúgy is komolyan próbára tett hite egy hajszálon függött. Mennyire áldott dolog hát ezeket a szavait hallgatni. Ő nem bátortalanodott el, tudta, hogy a gabonamag, ami a földbe hull és elhal, sok gyümölcsöt fog teremni. Mint egykor Ábrahám, aki nem kételkedett hitetlenség miatt Isten ígéretében (hogy lesz „magva”, ami majd kielégíti őt), hanem erős lévén a hitben dicsőségest adott az Istennek. A jövőre nézett előre, a láthatókról a láthatatlanokra, s azokat szemlélte, akiknek majd az Ő „kicsiny nyáját” kell hizlalni. „Ez volt az ’előtte levő öröm’ (Zsid12:2), és ’ezeket beszélte a világon’ apostolainak jelenlétében, ’hogy ők az Ő örömét teljesen bírják ő magokban’ (Jn17:13). Mennyire alkalmas volt jókedvű bizonyságtétele gyengülő lelkük megerősítésére – a majdnem mindegyikükben kialvó reménység felélesztésére! S ennek az imának a felidézése

mennyire fel kellett vidítsa őket a fájdalmas, de mégis örömteli munkálkodásuk közepette, mikor Ő sikeresen használta őket ' kegyeseinek Őelé gyűjtésére, a kik áldozattal erősítik szövetségét' (Zsolt50:5)" (Mr. J. Brown)

„Hogy mindnyájan egyek legyenek; a mint te én bennem, Atyám, és én te benned, hogy ők is egyek legyenek mi bennünk: hogy elhigyje a világ, hogy te küldtél engem." (Jn17:21) Ezzel a verssel kapcsolatosan vannak némi fenntartásaim, mert nem vagyok teljesen biztos *annak az egységnek a természetét* illetően, amiért itt Krisztus imádkozik. A Jn17:11-ben kérte az egységét a népe összes tagjának, akik abban az időben a Földön éltek, majd hozzátette azokat, akik később fognak hinni – „hogy egyek legyenek, mint mi". A Jn17:11-ben azt kérte, hogy a népe „egy legyen, mint mi", itt azt kéri, „hogy mindnyájan egyek legyenek; a mint te én bennem, Atyám, és én te benned, hogy ők is egyek legyenek mi bennünk". Itt látszólag egy *titokzatos* egységről van szó. De ki alkalmas *meghatározni* azt a *módot*, ahogy az Atya a Fiúban és a Fiú az Atyában van? Kétségtelen, hogy az egyik ok, amiért a Megváltó oly gyakran említette népének egységét ebben az imában (Jn17:11, 21, 22, 23), az nem volt más, mint hogy a válaszfal, ami oly sokáig elválasztotta a zsidókat és a pogányokat, immár a leomlás szélén állt, s most az Úr arra készült, „hogy ama kettőt egy új emberré teremtse Ő magában" (Ef2:15).

„Hogy elhigyje a világ, hogy te küldtél engem." Ez jelenti a valódi nehézséget a szerző számára. Az igevers előző része látszólag arról a *titokzatos* egységről beszél, ami összeköti a hívőket, de az utolsó mondat azt mutatja: ez annyira erős, hogy hatalmas befolyást gyakorol a világra. Világos, hogy az egységnek, amiért itt az Úr imádkozott, még meg kell *mutatkoznia* a világban. De az is ugyanúgy világos, hogy ez egyelőre még *jövőbeni* esemény, mert Krisztus itt azokról beszél, akik *majd* hisznek Őbenne (Jn17:20), s most azt kéri, hogy „*mindnyájan* egyek legyenek".

„Hogy elhigyje a világ, hogy te küldtél engem." Gondosan meg kell jegyezni, hogy Krisztus itt nem azért imádkozott, hogy ennek a megmutatkozott egységnek az eredménye az legyen, „hogy a világ *higgyen bennem*", hanem „hogy elhigyje a világ, hogy *te küldtél engem*". Ez a két dolog nagyon különböző. A „világ" alatt itt az istentelenek világát érti. Az újjá nem született emberek azonban soha nem jutnak hitre Krisztusban az isteni hatalom és jóság semmiféle külső megmutatkozása folytán – a jótékony csodák, amiket Ő tett, világosan bizonyítják ezt. Semmi, csak *a Lélek által alkalmazott Ige* elevenítette meg a bűnösöket mindenkor az új életre.

„És én azt a dicsőséget, a melyet nékem adtál, ő nékik adtam" (Jn17:22). Krisztus itt arról a dicsőségről beszél, amit az Atya adott Neki. Ez nyilvánvalóan nem az Ő *lényegi* dicsősége, amivel az Atyával egyenrangú, örök Fiúként rendelkezett, s amely dicsőséget soha le nem tett. Nem is az a látható és külső dicsőség ez, amit félretett, mikor szolgai formát öltött (Fil2:6-7), mikor Ő, „aki gazdag volt", „szegénnyé" lett értünk, s amely dicsőségről kérte, hogy legyen a Számára visszaállítva (Jn17:5). Ez inkább az a „dicsőség", amit megtestesülve szerzett meg tökéletes földi munkája jutalmaként. Erre utalt Ézsaiás, mikor ezt mondta. „Azért részt osztok néki a nagyokkal, és zsákmányt a hatalmasokkal oszt, mivelhogy életét halálra adta" (Ézs53:12). Örökség adatott Neki (Zsid1:2), s ezt meg fogja osztani az Övéivel, mert a csodálatos kegyelem által mi is „örököstársai" vagyunk Krisztusnak (Rm8:17).

De mit értett azalatt, hogy „én azt a dicsőséget, a melyet nékem adtál, ő nékik adtam"? Az Úr az isteni rendeletek szemszögéből beszél, „és azokat, a melyek nincsenek, előszólítja mint meglevőket" (Rm4:17). Ez párhuzamos a Rm8:30-cal: „a kiket pedig megigazított, azokat meg is dicsőítette" – nem pedig „meg fogja dicsőíteni". Annyira abszolút biztos a jövőbeli megdicsőülésünk, hogy már mint elvégzett dologról beszél róla. S jóllehet a dicsőség tényleges adományozása még egy jövőbeli esemény, hitünk számára megragadható és élvezhető módon van bemutatva, mert „a hit pedig a reménylett dolgoknak valósága, és a nem látott dolgokról való meggyőződés" (Zsid11:1).

„Hogy egyek legyenek, a miképen mi egy vagyunk” (Jn17:22). A 22. vers az „És” szóval kezdődik, s ami ezután következik, az magyarázat arra, amit az Úr az előző versben mondott. Az itt említett egység a „nekünk adott dicsőség” *következménye* – „én azt a dicsőséget, a melyet nékem adtál, ő nékik adtam, [*azért*] hogy egyek legyenek, a miképen mi egy vagyunk”! Lelki egységünk már itt elkezdődött, de teljesen gyümölcsözővé csak az eljövendő életben válik. Az pedig, hogy ez az egység abból származik, hogy Krisztus ránk ruházza a megszerzett dicsőségét, bizonyítja, hogy ez nem ember alkotta egység, amiről sokat hallunk beszélni, de amelynek oly kevés bizonyítékát látjuk manapság!

„Én ő bennök, és te én bennem: hogy tökéletesen egygyé legyenek, és hogy megismerje a világ, hogy te küldtél engem, és szeretted őket, a miként engem szerettél.” (Jn17:23) Itt a további bizonyítéka annak, hogy az egység, amiért az Úr a Jn17:21-ben imádkozott, majd a *jövőben* fog megmutatkozni, mert a Jn17:22 és 23 megszakítás nélkül következnek. A „hogy tökéletesen eggyé legyenek” Krisztus visszatérésekor valósul meg az Ő szentjeiben: „Míg eljutunk mindnyájan *az Isten Fiában való hitnek* és az Ő megismerésének *egységére, érett* férfiúságra, a Krisztus teljességével ékeskedő kornak mértékére” (Ef4:13). „Mivel Isten mi felőlünk (újszövetségi szentek felől) valami jobbról gondoskodott, hogy nálunk nélkül tökéletességre ne jussanak (az ószövetségi szentek)” (Zsid11:40). Akkor Krisztus „majd Önmaga elébe állítja dicsőségben az egyházat, úgy hogy azon ne legyen szeplő, vagy sömörgözés, vagy valami afféle” (Ef5:27). Akkor lesz majd tökéletes egység hitben, ismeretben szeretetben, szentségben és dicsőségben.

„Hogy megismerje a világ, hogy te küldtél engem, és szeretted őket, a miként engem szerettél.” Mikor Isten minden választottja egybegyűlt (Jn11:52), mikor Krisztusnak az Atyától kapott dicsősége átadatott nekik, mikor tökéletesen eggyé lesznek, akkor látja majd a világ Isten hatalmának, népe iránti kegyelmének és szeretetének annyira világos megmutatkozását, hogy *tudni* fogják: Aki meghalt azért, hogy ezt a dicsőséges egységet lehetővé tegye, az Atya Küldötte volt, s őket ugyanúgy szerette az Atya, ahogyan a Fiú is, mert „mikor a Krisztus, a mi életünk, megjelen, akkor majd ti is, Ő vele együtt, megjelentek dicsőségben” (Kol3:4), mert „eljő majd, hogy megdicsőíttessék az ő szenteiben, és csodáltassék mindazokban, a kik hisznek… ama napon” (2Thessz1:10).

„És szeretted őket, a miként engem szerettél.” Valaki joggal jegyezte meg: „Ez a kifejezés rendkívüli – Isten úgy szerette a szenteket, mint ahogyan Krisztust.” Mr. Manton rámutat, hogy „A ’mint’ az okozati viszony, valamint a hasonlóság jele. Ő azért szeretett minket, mert Krisztust szerette, s ezért van megírva: ’megajándékozott minket ama Szerelmesben’[92] (Ef1:6). Isten minden irántunk érzett szeretetének alapja Krisztus kedvéért áll fenn. Benne vagyunk kiválasztva, mint a választottak Fejében (Ef1:4), Benne és Rajta keresztül nyertünk bocsánatot, szentelődtünk és dicsőültünk meg. Isten szeretetének mindezen jótéteményeit és gyümölcseit Krisztus érdemei szerezték meg. Ezáltal három fő cél valósul meg. Először, megteszi számunkra *az ő kegyelmének ingyenességét*, mint rajtunk kívül álló okot, amiért szeret minket. Másodszor, hasznára van a *saját dicsőségének*. Isten nem szerethetett volna minket Önmaga tiszteletével, ha az Ő bölcsessége nem találta volna meg a módját annak, hogy így, Krisztusban szeressen minket: kettős előítélettel viseltetett velünk szemben – szentsége undorodott romlott természetünktől, s vétkeink ellenségességet váltottak ki az Ő igazságosságával. Harmadszor, alkalmas a *mi vigasztalásunkra*, mert ha Istennek a mi kedvünkért kellene szeretni minket, az nagyon tökéletlen szeretet lenne, hisz kegyességünk oly gyenge, és szolgálataink oly szennyesek.”

A „mint” kötőszó kifejezi a hasonlóságot is. Először, van hasonlóság az *alapjai* tekintetében. Az Atya úgy szerette Krisztust, mint az Ő Fiát, így minket is úgy szeret, mint az Ő fiait (1Jn3:1). Ezenkívül az Atya úgy is szerette Krisztust, mint a *képmását*, „A ki az ő

[92] Itt és máshol az angol változatban a *megajándékozott* helyett az *elfogadott* szó szerepel – *a ford*.

dicsőségének visszatükröződése, és az ő valóságának képmása" (Zsid1:3), így szereti a szenteket is, akik kegyelem által megújultak az Ő képmására (Kol3:10). Másodszor, fennáll a hasonlóság a *jellemzőinek* tekintetében. Krisztust *gyengéden* szereti, így minket is, mint „*szeretett* gyermekeket" (Ef5:1). Krisztust *örökkévalóan* szereti, így ránk is vonatkozik, hogy „örökkévaló szeretettel szerettelek téged" (Jer31:3). Krisztust *változatlan* szeretettel szereti – így szeret minket is, lásd Mal3:6. Harmadszor, megvan a hasonlóság a *gyümölcseinek* tekintetében is. A közösség bizalmasságában, lásd Jn5:30, v. ö. 15:15. A lelki ajándékok átadásában: Jn3:35, v. ö. 1Kor3:22-23. A jutalomban: Zsolt2:7-8, v. ö. Jel2:26. Micsoda alap ez a mi gyenge szíveinknek! Micsoda vigasztalás a világ gyűlölete mellett tudni azt, hogy az Atya úgy szeretett minket, mint a Fiút! Micsoda dicsőséges téma ez a napi elmélkedéshez! S micsoda ok az elragadtatott imádatra!

„Atyám, a kiket nékem adtál, akarom, hogy a hol én vagyok, azok is én velem legyenek; hogy megláthassák az én dicsőségemet, a melyet nékem adtál" (Jn17:24). Ahogy elmélkedtem ennek az alapvető fejezetnek a különböző versein, újra a zsoltáros szavai jutottak eszembe: „Csodálatos előttem e tudás, magasságos, nem érthetem azt." (Zsolt139:6) Mennyire ráillenek ezek arra a fennkölt pontra, amelyhez most érkeztünk! Ezt a 24. verset joggal tekinthetjük e csodálatos ima csúcspontjának. Még egyszer, a Megváltó azzal kezdi: „Atyám", mert Ő népe minden egyes tagjának gyermeki részéért könyörög. Ez nemcsak fizetség, amilyet a szolga kap az urától, hanem örökség, amilyet a gyermekek kapnak a szüleiktől. A Megváltó itt először mondja imájában: „akarom". Ez a tekintély szava, ami illik Hozzá, Aki Isten és ember egyaránt. Úgy beszél erről, mint jogáról, aminek az alapja a *megvásárlás,* valamint a neki adottakkal kapcsolatos *szövetségi* ügylet az Atya és a Fiú között. Az „akarom" összhangban van a hatalommal (Jn17:2), amit az Atya adott Neki minden test felett, valamint a dicsőséggel, amibe belépett (Jn17:5, 22). Vagy megint ez a halála előtt közvetlenül kimondott „akarom" tekinthető az Ő „bizonyságának" is – ez volt az a hagyaték, amit ránk hagyott: a menny a miénk és az örökséget Krisztus által kaptuk!

„Atyám, a kiket nékem adtál, akarom, hogy a hol én vagyok, azok is én velem legyenek." Micsoda vigasztalás rejlik ebben! Vannak kedvesebb szavak Krisztuséinál az elmélkedésre? Micsoda bizonyosságot suttognak: egyetlen választott sem marad ki a mennyből! Micsoda öröm van ebben: „teljes öröm van tenálad; a te jobbodon gyönyörűségek vannak örökké" (Zsolt16:11). Séba királynője mondta: „boldogok a te embereid, boldogok ezek a te szolgáid, a kik udvarlanak néked mindenkor, és hallhatják a te bölcseségedet" (1Kir10:8). Azok, akik az Úr előtt fognak állni és látják az Ő dicsőségét, még sokkal boldogabbak lesznek. Mennyire kimutatja ez nekünk a Megváltó szívét: Ő nem elégszik meg mindaddig, amíg mindenki, akit a vérén váltott meg, nem lesz az Ő jelenlétében – „örökre az Úrral". Mert azért jön el személyesen, hogy Magához vegyen: „ismét eljövök és magamhoz veszlek titeket; hogy a hol én vagyok, ti is ott legyetek" (Jn14:3).

„Hogy megláthassák az én dicsőségemet, a melyet nékem adtál." „Ez egyrészt nem az a dicsőség a Fiúban, ami az örökkévalóságon át személyes, és a teremtmény látókörét meghaladja, s amit valójában senki sem ismer, és nem is ismerhet, leszámítva az Atyát, Akiről nem olvassuk, hogy napvilágra hozná. Másrészt nem is az a dicsőség, ami áldott Urunknak adatott, hogy már ma megmutassa a világnak, mely dicsőségben Vele együtt mi is megmutatkozunk. Ez a dicsőség az Övé a magasságban, noha az Atyától adatott Neki, mi mégis az Ő tökéletes kegyeit élvezzük, hogy szemlélhetjük. Sokkal nagyobb dolog ez, mint bármiféle, velünk megosztott dicsőség, amit az Úr, önzetlen szeretete alapján isteni módon formált bennünk, a mi értékünket áldottabbnak látva így Őbenne szemlélve, mint ha csak önmagunkban ruházta volna ránk. Ez a csak nekünk szánt öröm, mely teljesen a világon kívül van és felette áll annak, s azért adatik, mert az Atya szerette Őt a világ megalapítása előtt. Senki, csakis az Örökkévaló képes így megdicsőülni, de ez az a titkos dicsőség, amelyet senki, csakis az Övéi szemlélhetnek – 'áldott válasz a gyalázatra és szégyenre', – nem az a

nyilvános dicsőség, amit minden szem meglát majd Rajta. Semmi kevesebb nem elégíti ki velünk kapcsolatos óhaját. Ezek után mennyire igazán mondhatja a szívünk, hogy Ő méltó?" (Bible Treasury)

„Mert szerettél engem e világ alapjának felvettetése előtt" (Jn17:24). Ezt annak okaként említi, amiért az Atya Neki adja ezt a dicsőséget. S mennyire mértékadó ez a számunkra – a dicsőség, ami áldott Megváltónkra ruháztatott, összemérhető azzal az örök szeretettel, mellyel az Atya viseltetett iránta! Micsoda dicsőségnek kell ennek lennie! S micsoda kiváltság, megtiszteltetés és áldás azt szemlélni! Mekkora sóvárgásra kell ennek minket indítani azután az idő után, amikor majd szemlélhetjük tündöklő dicsőségét!

„Igazságos Atyám! És e világ nem ismert téged, de én ismertelek téged" (Jn17:25). Nem könnyű megállapítani a pontos viszonyt, amelyben a János 17 két utolsó igeverse áll a megelőzőkkel. Ha figyelmesen fontolóra vesszük ezek szavait, meglátjuk, hogy ezek nem fejeznek ki vágyat, nem kérnek áldást, s nem tartalmaznak semmiféle indokot sem az előbbi könyörgéseket alátámasztandó. Mr. Mantonnal együtt én is hajlok annak kimondására, hogy „ez Krisztus könyörgésének része. Ismertette akaratát és bizonyságát, most előadja a méltányosságát". Azaz, az „igazságos Atyám!" megszólításnak kettős értelmet tulajdonítok. Először is Isten nemcsak könyörületes, de igazságos is a választottak megdicsőítésében: az Ő kegyelme igazságossága által uralkodik (Rm5:21). Ezek a szavak a Megváltónak az Atya *igazságosságába* vetett meggyőződését fejezték ki, hogy Ő mindent jól cselekszik. „Azt kérte, amire *Ő* volt jogosult az örök tanácsvégzés kikötéseinek megfelelően. Az *igazságosság* megköveteli, hogy kérése teljesüljön." (Mr. John Brown)

Az „igazságos Atyám" szavakat azzal is össze kell kapcsolni, ami ezután következik – „És e világ nem ismert téged". Ez nagyon komoly. Krisztus nemcsak közbenjárása nélkül hagyta a világot, de az Atya igazságosságával is szembeállította. Az isteni *igazságosság* nemcsak ráruházza a dicsőséget a választottakra, de megtagadja annak ráruházását a világra. „E világ nem ismert téged" – ebben rejlik bűnössége. „Mert a mi az Isten felől *tudható* nyilván van ő bennök; mert az Isten megjelentette nékik: Mert a mi Istenben láthatatlan, tudniillik az ő örökké való hatalma és istensége, a világ teremtésétől fogva az ő alkotásaiból megértetvén megláttatik; úgy, hogy ők *menthetetlenek*." (Rm1:19-20)

„Igazságos Atyám! És e világ nem ismert téged, de én ismertelek téged; és ezek megismerik, hogy te küldtél engem." „Az Úr határozott választóvonalat húz az Övéi és a világ között, s ezt nem az Ő elvetésének, hanem az Atya nem ismerésének teszi meg. Itt tehát az ítélet kérdéséről van szó, bármennyit is várjon és könyörögjön a kegyelem, s ezért mondja 'igazságos Atyám', nem pedig 'szent Atyám', mint a János 17:11-ben, ahol azt kéri, hogy legyenek megtartva az Övéi, mert Ő már nincs többé velük a világon. Most nem a világ törvénytelenségét fedi fel, nem is Vele, vagy a tanítványaival szemben táplált gyilkos gyűlöletét, sőt még nem is az evangéliumban kijelentett kegyelmet és igazságot, vagy a keresztyénség és az egyház romlottságát, ami hisszük, hogy leplezetlenül áll mindent látó szemei előtt, hanem egyrészt azt, hogy a világ nem ismerte az Atyát, másrészt azt, hogy a Fiú, valamint az Atya által a Fiúhoz küldött tanítványok ismerték. A szavak egyszerűen és röviden hangzanak el, de bennük az Úr nagyon komolyan összekapcsol minket Önmagával – „én ismertem… ezeket a személyeket és dolgokat!" (Bible Treasury) Mennyire áldott látni az ismerteket!

„És megismertettem ő velök a te nevedet, és megismertetem; hogy az a szeretet legyen ő bennök, a mellyel engem szerettél, és én is ő bennök legyek." (Jn17:26) Itt az Úr röviden összefoglalja azt, amit eddig tett, és amit még majd ezután fog tenni a népéért – megismerteti őket az Atyával. A végén arra tér vissza, amit először mondott, lásd 6. vers. Az „és megismertetem" kifejezést nem szabad korlátozni, mert bár igaz, hogy Krisztus most, a Lélek által, kijelenti az Atyát, de folytatni fogja ezt az egész örökkévalóságon át. Ezután kijelenti, hogy *miért* Ő az Atya nevének kijelentője, „[avégett], *hogy* az a szeretet legyen ő bennök, a

mellyel engem szerettél, és én is ő bennök legyek". „Ahol Krisztust úgy ismerik, mint az Atya által küldöttet, ott már most megadatott a legnagyobb áldás és a legmagasabb kiváltság, s nem csupán az, ami a szentekre vár Krisztus eljövetelekor. Ha valaha képes volt bárki felbecsülni a másikat, akkor ez a valaki a Fiú volt az Atya, valamint az Ő neve vonatkozásában, melynek a kifejezését hasonló alkalmassággal számunkra is ismertté tette. Megtette a Földön a tanítványokkal, s megteszi a mennyből, ahová eltávozott, s ez az, amit adhat nekik és nekünk: az Atya szeretetének ugyanazt a tudatosságát, ami mindig is megnyugodott Rajta itt lenn. A tanítványok nem természetellenes vonakodását elvágandó saját lényének áldott garanciáját adta nekik önmagukban, az Ő életét. Megérthették ugyanis, hogy ha az Ő életét élik, valahogy úgy, ahogyan Ő az Atyánál annakelőtte, akkor az Atya is úgy szeretheti őket, mint Őt Magát. Pontosan ez az, amit ad, és amiről biztosít a Vele való azonosítással, vagy ahogy Ő fogalmaz, 'és én is ő bennök legyek'. Krisztus a minden mindenben." (Bible Treasury)

„És megismertettem ő velök a te nevedet, és megismertetem; hogy az a szeretet legyen ő bennök, a mellyel engem szerettél, és én is ő bennök legyek." Mennyire látványos megfigyelni, hogy a *szeretet*, és nem az örök élet, vagy a hit, sőt még nem is a dicsőség az utolsó szó itt: „Most azért megmarad a hit, remény, szeretet, e három; ezek között pedig *legnagyobb* a *szeretet*" (1Kor13:3). De figyeljük meg különösen, hogy az Atya szeretete csak a Fiú közbenjárásán át lakozik bennünk, ezért ezek az utolsó szavak: „és én is ő bennök legyek", v. ö. Jn17:23. S mennyire áldott itt a kapcsolat: Krisztus bennünk, az Atya szeretete bennünk a *Szentlélek* által: „az Istennek szerelme kitöltetett a mi szívünkbe a Szent Lélek által" (Rm5:5)! Alkalmatos befejezés. A szakasz azzal kezdődött, hogy „szerette az övéit e világon, mindvégig szerette őket" (Jn13:1), s azzal zárul, hogy „az a szeretet legyen ő bennök, a mellyel engem szerettél, és én is ő bennök legyek"! Ennek a szeretetnek a szívélyes melegségében és dicsőséges ragyogásában fogunk sütkérezni az örökkévalóságban.

Az alábbi kérdések segítenek az olvasónak felkészülni a következő fejezetre:

1. Milyen előkép teljesedett be az 1. versben?
2. Mit sugall a „kert"? (1. vers)
3. Miért nincs itt utalás az Ő agóniájára?
4. Mi miatt estek a földre? (6. vers)
5. Miért ismételte meg Krisztus a kérdését? (7. vers)
6. Milyen minőségben beszélt Krisztus a 8. vers végén?
7. Milyen fontos gyakorlati igazságot szemléltet a 11. vers?

61. fejezet: Krisztus a kertben, Jn18:1-11

Az előttünk álló igeszakasz összesítése az alábbi:

1. Jézus és tanítványai átmennek a Kedron patakján, 1. vers.
2. Júdás ismerte ezt a pihenőhelyet, 2. vers.
3. Júdás idevezeti az Úr ellenségeit, 3. vers.
4. Krisztus kérdése, és az ő válaszuk, 4-5. versek.
5. Krisztus hatalma, és az ő ítélőképességük bizonyított hiánya, 6-7. versek.
6. Krisztus megvédi az Övéit, 8-9. versek.
7. Péter elhamarkodottsága, és Krisztus feddése, 10-11. versek.

A tizennyolcadik fejezet új szakaszt kezd az evangéliumunkban. Az 1. fejezet bevezető, a 2-12. fejezetek Urunk földi szolgálatát írják le, a 13-17. fejezetek egyedül a tanítványaival mutatják be Őt, amint a távozására készül, míg a 18-21. fejezetek a záró szakasz, mely elmondja nekünk mindazt, ami a halálával és feltámadásával együtt járt. Itt is tökéletes összhangban van minden Krisztusnak a János által festett különleges jellegével. A látványos kulcs itt nagyon más, mint amivel a szinoptikus evangéliumok végén találkozunk. A negyedik evangélium záró szakaszában nem a Megváltó *szenvedései* kerülnek előtérbe, hanem az Istenember fennkölt *méltósága* és *dicsősége*.

„Amint az előző szakasz (13-17) a halálával foglalkozott, most ennek kell következnie. Feljegyzéseiben számot adott annak, Aki elküldte Őt, Akinek a tanácsvégzése már korábban eldöntötte, minek kell meglenni, s Akinek a prófétái már korábban megmutatták, hogy Krisztusnak szenvednie kell (Csel2:23, 3:18, 4:28), most pedig annak kell következni, ami minden állítást igazzá tesz. Enélkül a két fejezet nélkül (18, 19) semmi becses dolog, ami megreszkettette a szívet az előző fejezetekben, nem volna lehetséges. Sőt mi több, egyetlen állítása sem, arra vonatkozólag, hogy Ő kicsoda és mit cselekszik, hogy örök életet ad, hogy elhagyja a világot, hogy ismét eljön majd értük, hogy elküldi a Szentlelket, hogy helyet készít a számukra, hogy Vele lesznek a dicsőségben, vagy hogy egyáltalán megdicsőülnek. S nem lenne Isten gyülekezete, Izrael helyreállítása, a nemzetek összegyűjtése, se millennium, se új ég és új föld, se 'Isten teremtésének' rendbehozatala az igazságban, aminek Ő a kezdete, se a kegyelem megmutatkozása, se üdvösség, se az Atya kijelentése – mindezek az Ő halálától és feltámadásától függtek. Ezek nélkül mindent ebben a könyvben ki kellene dobni, és maradna az üresség, a sötétség feketesége." (Mr. M. Taylor)

A János 18 az arról szóló beszámolóval kezdődik, hogy a Megváltó és a tanítványai átmennek a kertbe, de sehol annyira nem látszik meg a Szentlélek irányító keze, mint annak feljegyzésében, ami ott történt. Semmit sem olvasunk arról, hogy elviszi Magával Pétert, Jakabot és Jánost a kert eldugottabb helyére hogy „vigyázzanak Övele". Semmi sincs arról, hogy ott az Atyához imádkozik. Semmi sem szerepel az arcra borulásáról, szörnyű agóniájáról, véres verítékéről, az Őt megerősíteni jött angyal megjelenéséről. A többi evangéliumban pontosan itt szereplő részletek itt kimaradnak, mert alkalmatlanok ahhoz a képhez, aminek a megfestésére János kapott ihletet. Ezek helyett más részletek szerepelnek – a legideillőbbek, és leglátványosabbak – melyek nem találhatók meg a szinoptikus evangéliumokban.

„Az oly sok szervezet által megszentelt kertbe lépett be az Úr a tizeneggyel, s ott történt a szinoptikus evangéliumokban elmesélt agónia, amit János teljességgel kihagy. Pedig *ő* állt nagyon közel az Úrhoz, egyike volt annak a háromnak, akiket Krisztus Magával vitt , s megkért, hogy vigyázzanak Vele. A többinek azt mondta, hogy üljenek le a Mestertől kissé távolabb. Ha tehát az evangélisták közül bárki képes volt hitelesesen megírni ennek a komoly

időszaknak a történetét, akkor a legalkalmasabbak egyike *János* volt. Mégis ő az, aki minden ezzel kapcsolatos utalást kihagy! Gondolhatnánk, hogy amit a többiek leírtak, az elégséges. De akkor miért írt le mindent oly aprólékos részletességgel az Úr elfogásának körülményeiről? Egyedül ennek az evangéliumnak a fő vonala, mely az Urat, mint isteni Személyt mutatja be, magyarázza ezt meg. Mint Isten megtestesült Fiát mutatja be Őt, nem pedig a szenvedő Emberfiaként. Tőle tanuljuk meg tehát azt, amit senki más nem említ, noha Máté is jelen volt, hogy az Úr személyes jelenléte mennyire megfélemlítette Júdást, és azt az árulót kísérő társaságot." (Mr. C. E. Stuart)

A szinoptikus evangéliumban, ahogyan útja végéhez közeledik, azt látjuk, hogy a Megváltó újra és újra arról beszél, amit az emberek kezétől kell elszenvednie: hogyan lesz megkorbácsolva és leköpdösve, milyen szégyenteljesen bánnak Vele zsidók és pogányok egyaránt, ami majd az Ő keresztre feszítésével, halálával és feltámadásával ér véget. Itt, Jánosnál azonban az látszik, hogy az utolsó órákban az Ő gondolatait *az Atyához történő visszatérése* foglalta el (lásd Jn13:1, 14:2, 16:5, 17:5). S minden tökéletes összhangban áll ezzel. Itt a kertben, ahelyett hogy Krisztus borulna a földre az Atya előtt, az Őt letartóztatni jötteket látjuk a földre esni Előtte! Sehol nem ragyogott fel dicsőségesebben az Úr Jézus tökéletes felsőbbrendűsége: még a katonák csapatának is csak egy parancsot ad, s a tanítványai szabadon távozhatnak.

„Mikor ezeket mondta vala Jézus, kiméne az ő tanítványaival együtt túl a Kedron patakán" (Jn18:1). Az „ezeket mondta" a húsvéti beszédre, és a főpapi imára utal, amik az előző fejezetekben kötötték le a figyelmünket. Elmondván *prófétai üzenetét,* most *papi munkájához* lát. A „kert" ugyanaz, amit a többi evangélium is említ, jóllehet itt a Szentlélek jelentőségteljesen kihagyja a nevét – Gecsemáné. Helyette a „Kedron patakját" említi, ami azonos a Kidronnal, ez a héber neve, aminek a jelentése „sötét vizek" – jelképezi azt a sötét folyamot, melyen keresztül kellett mennie. A Kedron a város keleti oldalán volt, s elválasztotta Jeruzsálemet az Olajfák hegyétől (Josephus). Keresztre a város nyugati oldalán feszítették, ezzel fejezte be az Igazság Fia engesztelő körútját!

Mi lehetett, kérdezhetnénk az Úr szándéka és célja azzal, hogy ebben az időben a „kertbe" ment? Először is, összhangban a szokásos tanítással az engesztelés napjáról, a *bűnért való* áldozatot (a tűzáldozattal ellentétben) „a táboron kívül" ölték meg (lásd 3Móz4:12, 21, 16:27), így az Úr Jézus is Jeruzsálemen *kívül a*jánlotta fel Magát bűnért való áldozatul: „Annakokáért Jézus is, hogy megszentelje az ő tulajdon vére által a népet, a kapun kívül szenvedett" (Zsid13:12). Így tehát, minthogy az Ő engesztelő szenvedései itt kezdődtek, inkább kiment a kertbe, minthogy Jeruzsálemben maradt volna.

Másodszor, a Kedron patakján való átkeléssel a tanítványaival együtt újabb Ószövetségi előkép teljesedett be a lehető leglátványosabban. A 2Sám15-ben (figyeljük meg főleg a 23, 30, 31. verseket) Dávidról olvasunk, aki miután jó barátja, Akhitófel szégyenteljes módon elárulta, ugyanezen a patakon kelt át, könnyek között, hűséges követőinek kíséretében. Így kelt át Dávid Fia és Ura is a Kedron patakján, miközben Júdás elárulta ellenségeinek.

Harmadszor, az volt a célja, hogy tágabb teret biztosítson ellenségeinek az elfogásához. Izrael vezetői egykor úgy döntöttek, hogy a kezeiket rávetik, de féltek a köznéptől. Ezért, hogy ez az akadály elháruljon, a Megváltó úgy döntött: kimegy a városból a kertbe, ahol teljes lehetőségük nyílik Őt megközelíteni, s elvinni az éjszaka leple alatt, csendesen és titokban. Ezekhez az okokhoz még hozzátehetjük, hogy a kert magányában történő elfogatása megkönnyítette a tanítványai számára a menekülést.

Krisztus belépése a kertbe azonnal eszünkbe juttatja az Éden kertjét. Az ellentét valóban a leglátványosabb a kettő között. Az Édenben minden örömteli volt, a Gecsemánéban minden szörnyűséges. Az Édenben Ádám és Éva a Sátánnal tanácskoztak, a Gecsemánéban az utolsó Ádám kereste Atyja arcát. Az Édenben Ádám vétkezett, a Gecsemánéban a Megváltó szenvedett. Az Édenben Ádám elbukott, a Gecsemánéban a Megváltó győzött. Az édeni

konfliktus nappal történt, a konfliktus a Gecsemánéban éjszaka zajlott. Az egyikben Ádám zuhant a földre a Sátán előtt, a másikban a katonák Krisztus előtt. Az Édenben a faj elveszett, a Gecsemánéban Krisztus kijelentette, hogy „Azok közül, a kiket nékem adtál, senkit sem vesztettem el" (Jn18:9). Az Édenben Ádám Éva kezéből vette a gyümölcsöt, a Gecsemánéban Krisztus vette a poharat az Atya kezéből. Az Édenben Ádám elrejtőzött, a Gecsemánéban Krisztus bátran megmutatkozott. Az Édenben Isten kereste Ádámot, a Gecsemánéban az utolsó Ádám kereste Istent! Az Édenből Ádám „kiűzetett", a Gecsemánéból Krisztust „kivezették". Az Édenben a „kard" kikerült a hüvelyéből (1Móz3:24), a Gecsemánéban a „kard" visszakerült a hüvelyébe (Jn18:11).

„A hol egy kert vala, a melybe bemenének ő és az ő tanítványai" (Jn18:1). Krisztus nem eresztette szélnek az apostolokat, mikor elhagyták a felső szobát Jeruzsálemben, hanem magával vitte őket a Gecsemáné kertbe. Akarta, hogy tanúi legyenek: Őt nem tehetetlen áldozatként fogták el, hanem önként adta át Magát ellenségei kezébe. Ezzel tehát arra tanította őket a példájával, hogy keresztyéni kötelesség nem ellene állani ellenségeinknek, hanem szelíden meghajolni Isten akarata előtt. Megmutatta nekik azt is, hogy az Ő hatalma a legnagyobb veszély körülményei közepette is megvédi az Övéit.

„Ismeré pedig azt a helyet Júdás is, a ki őt elárulja vala" (Jn18:2). „Urunk és Megváltónk tudta, hogy Júdás fogja Őt megragadni, s hogy azt a helyet az Ő Atyja jelölte ki, ahol az elfogatásának végbe kellett mennie, mert a 4. versben ezt olvassuk: 'Jézus azért tudván mindazt, a mi reá következendő vala', stb. Tudta, hogy Júdás akkor éjjel ott lesz, ezért mint valami bátor bajnok, elsőként lépett a csatamezőre, ellenségeit megelőzve. Ő választotta ezt a helyet, és céllal szemelte azt ki." (Mr. Thomas Goodwin)

„Mivelhogy gyakorta ott gyűlt egybe Jézus az ő tanítványaival." (Jn18:2) Ez volt a Megváltó imádkozó helye az utolsó héten – egy csendes zug, ahová gyakran visszavonult apostolaival. A Lk21:37-ben ezt olvassuk: „Tanít vala pedig naponta a templomban; éjszakára pedig kimenvén, a hegyen vala, mely Olajfák hegyének neveztetik". Majd a Lk22:39-ben: „És kimenvén, méne *az ő szokása szerint* az Olajfák hegyére; követék pedig őt az ő tanítványai is". Ez volt Krisztus áhítatos helye, s kétségtelen, hogy az, ahol sok becses beszélgetés folyt le Közte és a tanítványai között, s azért van ez itt megemlítve, hogy megmutassa az áruló szívének makacs mivoltát, ami a bűnét is fokozza.

A Megváltó jól tudta, hogy a hitehagyott áruló jól ismeri a szent közösség eme helyét, mégis odament. Korábbi esetekben *elkerülte* ellenségeit. „Köveket ragadának azért, hogy reá hajigálják; Jézus pedig elrejtőzködék, és kiméne a templomból" (Jn8:59). „Ezeket mondá Jézus, és elmenvén, elrejtőzködék előlük." (Jn12:36) Most azonban eljött az óra, ezért igyekezett arra a helyre, ahová tudta, hogy Júdás elvezeti ellenségeit.

„Júdás azért magához vevén a katonai csapatot, és a papi fejedelmektől és a farizeusoktól szolgákat, oda méne fáklyákkal, lámpásokkal és fegyverekkel." (Jn18:3) A „csapat", amit Júdás „magához vett", nyilvánvalóan a római katonák ama különítményét jelenti, amit Pilátus biztosított erre az alkalomra: a görög szó egy légió tizedrészét jelenti, azaz négy-ötszáz emberről van szó. Egyesek ezt megkérdőjelezték, de a Mt26:47: „vele együtt sok nép" erőteljesen alátámasztja ezt. Az „a papi fejedelmektől és a farizeusoktól szolgákat" Izrael vezetőinek szolgáira utal. A Lk22:52 megmutatja, hogy ők is a csőcselék létszámát duzzasztották: „Monda pedig Jézus azoknak, a kik ő hozzá mentek, a főpapoknak, a templom tisztjeinek és a véneknek: Mint valami latorra, úgy jöttetek szablyákkal és fustélyokkal?" Miután Krisztus mind a zsidók, mind a pogányok közül való bűnösökért készült meghalni, így Isten azt rendelte, hogy mind a *pogányok* (a római katonák), mind a *zsidók* vegyenek részt az Ő elfogásában és keresztre feszítésében!

„Oda méne fáklyákkal, lámpásokkal és fegyverekkel" (Jn18:3). Micsoda anomália! A világ világosságát fáklyákkal és lámpákkal keresik! A jó Pásztorhoz „fegyverekkel" közelednek! Mintha *Ő* próbált volna meg elrejtőzni, s mintha *Őt* el lehetett volna fogni

kardokkal és husángokkal! Nem tudtak arról, hogy készen áll Bárányként a vágóhídra menni. S az itt jelképesen szemléltetett alapelv is fontos: az Igazságra mesterséges világossággal és testi fegyverekkel támadtak. Így van ez azóta is. Az „értelem világosságára", támaszkodnak az emberek, ami ha csődöt mond, a nyers erőszakhoz folyamodnak, melynek során a „fegyverek" beszélnek. S hogy mennyire hiábavalók ezek, mikor Isten Fiával szemben alkalmazzák, azt Ő a folytatásban világosan megmutatta.

„Jézus azért *tudván mindazt*, a mi reá következendő vala" (Jn18:4). Ezt össze kell hasonlítani a Jn13:3-mal, ami a leglátványosabb összehasonlítást és ellentétet tárja elénk: „Tudván Jézus, hogy az Atya *mindent* hatalmába adott néki" – az összehasonlítás mindkét esetben Urunk mindentudására vonatkozik, az ellentét pedig tudásának tárgyára ott és itt. A Jn13:3-ban Krisztus „mindenről" beszélt, amik a hatalmába *adattak,* itt a Jn18:4-ben Ő előre látja a pillanatot, mikor „minden" elvétetik Tőle, mikor „kiirttatik", és „senkije sem lesz" (Dán9:26). Előre tudása tökéletes volt: Számára nem voltak meglepetések. A „minden" hatalmába adása az Atya részéről nem volt valóságosabb az Ő Lelkének, mint a „minden" elvesztése a kiirttatása során. A János 13-ban a *dicsőségre* tekint, itt a *szenvedésekre,* s egyiktől a másikhoz az abszolút tökéletesség megváltozhatatlan áldottságában ment át.

„Jézus azért tudván mindazt, a mi reá következendő vala." Ez az Isten által a Fiúval az örökkévaló kegyelmi tanácsban egyeztetve elrendelt „minden" volt, amit mind az ószövetségi Írások, mind Ő Maga újra és újra előre jelzett, nevezetesen a szenvedéseinek és halálának összes kísérő körülménye.

„Jézus azért tudván mindazt, a mi reá következendő vala, *előre méne*" – nem ki a kertből, amint az világosan kiderül a Jn18:26-ból, hanem a belső zugból, ahol egyedül imádkozott. „Előre méne" először is felkelteni a három alvót (Mt23:46), majd csatlakozni a többi nyolchoz, akiket a kert szélén hagyott (Mt26:36), most pedig találkozni Júdással és társaságával. Ez az „előre méne" megmutatja a tökéletes összhangot János és a szinoptikusok között.

„És monda azoknak: Kit kerestek?" (Jn18:4) Urunk volt az első megszólaló: nem várta meg, hogy megkérdezzék. Kérdésének okát az előző mondat „azért" szava jelzi – „Jézus *azért* tudván mindazt, a mi reá következendő vala, *előre méne*, és monda azoknak: Kit kerestek?" Ezt az okot a Szentlélek is kihangsúlyozta itt: Krisztus *akart* szenvedni, *készen állt* a keresztre menni. Nagyon is jól tudta, miféle kegyetlen céllal jöttek oda azok az emberek, de azért teszi fel a kérdést, hogy ünnepélyesen és formálisan megadhassa Magát nekik. Egykoron, mikor meg akarták Őt ragadni, és erővel királlyá tenni, eltávozott tőlük (Jn6.15), most azonban, hogy a megostorozás és a keresztre feszítés várt rá, bátran eléjük lépett. Éles ellentétben állt ez az első Ádámmal az Édenben, aki miután vétkezett, *elrejtőzött* a kert fái között. Így Krisztus eme tette és kérdése bizonyságot tett a „fáklyáik, lámpásaik és fegyvereik" haszontalanságáról és bolondságáról is.

„Felelének néki: A názáreti Jézust. Monda nékik Jézus: Én vagyok." (Jn18:5) Miért nem azt válaszolták Neki: „Téged"? A názáreti Jézus állt előttük, de mégsem mondták neki: „Te vagy az, akit letartóztatni jöttünk". Ebből a körülményből világos, hogy sem ők nem ismerték fel Őt, sem Júdás, akiről konkrétan olvassuk, hogy „ott állt pedig ő velök". Dacára a „fáklyáiknak és lámpáiknak" a szemeik be voltak zárva. Vajon nem erősíti ez meg nagyon a Jn18:3-mal kapcsolatos gondolatainkat – a Szentlélek szándékosan sugallta, hogy valamivel több kell a természet adta világosságnál az Istenember személyének felismeréséhez! S mennyire kiemeli ezt Júdás jelenléte, aki három évig állt a Megváltóval a legszorosabb kapcsolatban! Mennyire komoly lecke ez! Mennyire erőteljesen szemlélteti a 2Kor4:3-4-et: „Ha mégis leplezett a mi evangyéliomunk, azoknak leplezett, a kik elvesznek: a kikben e világ Istene *megvakította* a hitetlenek elméit, hogy ne lássák a Krisztus dicsőséges evangyéliomának világosságát, a ki az Isten képe". Még az áruló sem ismerte fel az Urat: őt is sújtotta a látás homályossága. A természeti ember lelkileg vak: a Világosság fénylett a

sötétségben, de a sötétség nem fogadta be azt (Jn1:5)! Csak ha Isten világossága ragyog fel a szívünkben, akkor adatik nekünk ismeret az Isten dicsősége szemléléséhez Jézus Krisztus arcán (2Kor4:6).

„Ott állt pedig ő velök Júdás is, a ki elárulta őt." (Jn18:5) Csak néhány óra telt el azóta, hogy együtt ült Krisztussal és a tizeneggyel, most pedig az Úr ellenségei között látjuk, azok vezetőjeként tevékenykedve. Egyesek azt állították, hogy eltérés van a Jánosnál, illetve a szinoptikusoknál olvasottak között. Utóbbiaknál ezt olvassuk: Júdás elrendezte a katonákkal, hogy jellel árulja el, Akit el kell fogniuk, nevezetesen megcsókolja Őt. Ezt megtette, s ők el is fogták. Itt a János 18-ban azt látjuk, hogy nem ismerte fel a Megváltót, de még sincs itt semmi ellentmondás. János nem azt meséli el, amit Máté és a többiek, hanem inkább olyan részleteket árul el, melyeknek amazok a kihagyására kaptak vezetést. János azt mondja el nekünk, mi történt a kertben *mielőtt* az áruló az alávaló jelet adta volna. Ha az olvasó összehasonlítja Lukács beszámolójával, meglátja, hogy a csókot Júdás valamikor a Jn18:8-9-ben feljegyzett események körül adta.

„Mikor azért azt mondá nékik, hogy: Én vagyok; hátra vonulának és földre esének." (Jn18:6) A másik ok, amiért Júdás meg van említve az előző igevers végén, hogy tájékoztasson minket: ő is a földre esett. Figyeljük meg a szavakat: „*hátra* vonulának". LE akarták Ő tartóztatni, de ahelyett, hogy előléptek, és a kezüket rávetették volna, visszavonultak! Közöttük volt ötszáz római katona, mégis visszatorpantak az egyetlen „Én vagyok"-jától! Visszavonultak a megdöbbenéstől, ahelyett, hogy előre jöttek volna az imádatban! Pedig mindössze annyit mondott: „Én vagyok", de ez teljességgel elégséges volt ahhoz, hogy megfélemlítse és legyőzze őket. Ez Isten kimondhatatlan nevének a kimondása volt, amit Mózesnek jelentett ki az égő csipkebokornál (2Móz3:14). Ez isteni fenségének kimutatása, isteni hatalmának csendes bemutatása volt. Látható bemutatója annak, hogy *Ő* volt az „Íge" (Jn1:1)! Nem ütötte őket meg kézzel – erre nem volt szükség. Két rövid szót mondott, s ez teljesen legyőzte őket.

De, kérdezhetjük, miért cselekedett így Urunk ezen alkalommal? Először, hogy világosan megmutathassa, Ő *több*, mint a „názáreti Jézus": Ő volt „a testben megjelent Isten", s ez tévedhetetlenebbül soha jobban nem bizonyosodott be máskor. Másodszor, hogy abszolút drága módon mutatkozzon meg: önként adta Magát a kezükre, nem ők tartóztatták le, hanem Ő adta át Magát. Nem ők fogták el Őt, mert Ő nem pusztán (passzívan) *szenvedett*, hanem (aktívan) *kínálta Magát* áldozatul Istennek. Itt a fő oka annak, amiért meg van írva, hogy „ott állt pedig ő velök Júdás is, a ki elárulta őt": az áruló hitszegése szükségtelen, és az elfogására kirendeltek fegyverei haszontalanok voltak ellene, Aki halálra *adja* Magát, s nemsokára át is adta Önmagát a halálban. Ha senkinek sem volt hatalma elvenni Tőle az életét (Jn10:18-19), akkor senkinek sem volt hatalma letartóztatni sem. Itt megmutatta mind nekik, mind nekünk, hogy *ők* álltak teljesen az *Ő* kegyelme alatt – ezen az alapon teljesen tehetetlenül – nem pedig fordítva. Mennyire könnyű lett volna a Számára csendesen, háborítatlanul eltávozni onnan! Először is, nem ismerték Őt fel, most pedig a földön hevertek Előtte. Mi gátolta volna meg Őt abban, hogy így hagyja ott őket? Semmi, csak az Atya akarata, s ez előtt Ő engedelmesen meghajlott. Így adott bizonyságot a Megváltó arról, hogy akar bűnáldozattá válni. Harmadszor, ez *menthetetlenekké* tette az embereket. Urunk szenvedéseinek minden egyes részletét megszabta Isten tanácsvégzése, de Isten mégsem pusztán gépeknek tekintette azokat, akik tevékenyen részt vettek mindebben, hanem felelős közreműködőknek. Mielőtt Pilátus halála ítélte volna, Isten először világos jelzést adott arról, hogy ártatlan ember áll előtte, mikor álomban figyelmeztette a feleségét (Mt27:19). Így volt ezekkel a római katonákkal is, akik korábban soha nem látták Krisztust. Ők sem hivatkozhatnak arra az ítélet napján, hogy nem ismerték személyének dicsőségét: nem mondhatják, hogy soha nem voltak tanúi csodálatos hatalmának, s nem volt lehetőségük arra, hogy higgyenek Benne. Fenségének eme megmutatása, valamint az, hogy utána kezet emeltek rá, *jogossá* teszi ítéletüket!

Nagyon látványos megfigyelni, hogy az Úr Jézus máskor is kimondta már ezeket a szavakat, de más hatással. Az asszonynak a forrásnál is mondta, „Én vagyok (az)” (Jn4:26), s ő azonnal elismerte Őt Krisztusnak (Jn4:29). A tanítványoknak is mondta a viharzó tengeren, hogy „Én vagyok” (Jn6:20), s azt olvassuk, hogy „be akarák azért őt venni a hajóba”. Itt azonban nem volt meggyőződés az Ő messiási mivoltáról, és nem is akarták Őt befogadni. Ehelyett megrettentek, és a földre zuhantak. Milyen csodálatos bemutatója annak, hogy *ugyanaz* az Ige egyeseknek „az élet illata az életre”, míg másoknak „a halál illata a halálra”! Figyeljük meg azt is, hogy az isteni „Én vagyok” szavakat a tanítványok esetében követte a „ne féljetek” (Jn6:20) – mennyire komoly megfigyelni itt ennek a hiányát!

Élénken előre figyelmezteti ez a bűnösöket, mennyire tehetetlenek lesznek Isten Krisztusa előtt az ítélet napján! „Mit fog Ő tenni, mikor ítélni jön, Aki ezt tette, mikor elítéltetni készült? Mekkora lesz a hatalma, mikor uralkodni jön, ha ekkora volt a hatalma a halál küszöbén?” (Ágoston) Valóban, micsoda hatása lesz ennek a hangnak, mikor majd ítéletet mond a bűnösök felett?

„Mikor azért azt mondá nékik, hogy: Én vagyok; hátra vonulának és földre esének.” Figyelemre méltó beteljesedése volt ez egy ószövetségi próféciának, ami ezer évvel korábban hangzott el. Ez a 27. zsoltárban van feljegyezve, melyet valószínűleg egészében elmondott csendben a Megváltó amint a jeruzsálemi felső szobából a Kedron patakján keresztül a kertbe ment. „Az Úr az én világosságom és üdvösségem: kitől féljek? Az Úr az én életemnek erőssége: kitől remegjek? Ha gonoszok jőnek ellenem, hogy testemet egyék: szorongatóim és elleneim - *ők botlanak meg és hullanak el*.” (1-2. versek) Az olvasó tartson egy kis szünetet és elmélkedjen a zsoltár többi részén: áldott dolog megtanulni, hogy mi vigasztalta és erősítette meg a Megváltó szívét abban a nehéz órában. A 27. zsoltár beszámol nekünk Krisztus szívének akkori, *Isten felé irányuló* gondolatairól. A 35. zsoltár pedig feljegyzi ellenségeivel szemben mondott, *ember felé irányuló* gondolatait: „Szégyen, gyalázat érje azokat, a kik lelkemet keresik; *vettessenek hátra és piruljanak*, a kik vesztemet koholják.” (4. vers) Ezzel kapcsolatosan még egy zsoltárt el kell olvasni, a negyvenediket. Azt hogy ez a zsoltár is messiási, pozitív módon tudjuk a 8-9. versekből .A 12-18. versek pedig, hiszem, hogy Gecsemáné kertben elmondott imájának részét képezték, s benne ezt kérte: „Szégyenüljenek meg és piruljanak mind, a kik életemre törnek, hogy elragadják azt; *riadjanak vissza, gyalázat érje*, a kik bajomat kívánják” (15. vers). Így teljesedett be mindkét messiási prófécia, s lett imája megválaszolva az ellenség felett aratott eme győzelmével.

„Ismét megkérdezé azért őket: Kit kerestek?” (Jn18:7) „Ez a második kérdés hatalmas ítéletet mond, ezzel együtt hatalmas győzelmet arat a lelkiismeretük felett, mintha ezt mondta volna: ’Mondtam nektek, hogy én vagyok, s ezt céllal mondtam, nem igaz? Vajon nem tanultátok meg ebből, *ki* vagyon én, mikor a szíveitek annyira megrettentek, hogy a földre zuhantatok előttem?’ Fájdalmas megtapasztalással tanulták meg, kicsoda Ő, mikor feldöntötte, a földhöz vágta őket a leheletével, s áldott megtapasztalássá is válhatott volna a számukra, ha Isten ugyanúgy a szíveikre is lesújt, mint a külső embereikre.” (Mr. Thomas Goodwin)

„És azok mondának: A názáreti Jézust.” (Jn18:7) Nem tartották Őt *Krisztusnak*, hanem továbbra is a megaláztatása nevén beszéltek Róla – „a názáreti Jézus”. Mennyire látványos és komoly ez azután, amiről a Jn18:6-ban olvasunk – micsoda megmutatkozása az isteni fenségnek és hatalomnak, a szíveik azonban mégsem indultak meg! Semmiféle külső eszköz nem lágyítja meg azokat, akik elhatározták magukat a gonoszságra. Semmiféle csoda, legyen bármenyire elképesztő, nem olvasztja meg az ember ellenségességét: ehhez *semmi* nem lesz elegendő, Isten *közvetlen* munkáját kivéve Ígéje és Lelke által. A másik látványos bizonyítéka az ember szíve kétségbeejtő romlottságának azoknak az esete, akiket a Megváltó sírjának őrzésére rendeltek ki. Miközben őrködtek, Isten földrengést küldött el, majd egy angyalt, hogy gördítse el a követ a sír szájáról. Annyira félelmetesek voltak ezek a dolgok, hogy az

őrök olyanokká váltak, mint a holtak. Mégis, mikor beszámoltak uraiknak, s kenőpénzt kaptak, hogy azt mondják, a tanítványok lopták el Krisztus testét, miközben ők aludtak, ők készséggel beleegyeztek ebbe a hazugságba. Ó az emberi szív keménysége: milyen kétségbeejtően gonosz! Még az isteni ítéletek sem győzik meg. Az ítélet napján Isten majd kitölti haragjának poharait a Földre, s mi lesz az emberek válasza? „rágják vala az ő nyelvöket a kín miatt,és káromlák a menny Istenét az ő kínjaik és fekélyeik miatt; és meg nem térének az ő cselekedeteikből” (Jel16:10-11). Semmi, csak a szuverén kegyelem csodája, a mindenható erő fellépése képes az istenkáromló lázadót kihozni a sötétségből Isten csodálatos világosságára. Sok lélek megrettent, mint ezek az emberek is itt, a kertben, de mégis folytatták útjukat az Istentől való elidegenedettségben.

„Felele Jézus: Mondtam néktek, hogy én vagyok (az)” (Jn18:8). Urunk fennköltsége és hidegvérűsége itt nagyon figyelemreméltó. Teljes mértékben ismerve minden sértést és méltánytalanságot, amit el fog szenvedni,megismétli korábbi kijelentését: „Én vagyok”. Ezután hozzáteszi: „azért, ha engem kerestek, ezeket bocsássátok el”. „Krisztus készült értük szenvedni, ezért nem lett volna igazságos, ha ők is szenvednek, s az sem lett volna helyénvaló, ha *Vele együtt* szenvednek, nehogy az ő szenvedéseiket is a megváltás ára részének tekintsék. Ezeket a szavakat tekinthetjük Isten választottai felmentése és elbocsátása jelképének Krisztus kezességi kötelezettségvállalása és tevékenysége folytán, Aki értük közeledett Istenhez, a helyükre állván, s Magára vállalván az üdvösség tanácsában és szövetségében, hogy kifizeti a tartozásaikat. Mivel tehát az örökkévalóságtól fogva megvolt a felmentésük, a bűneik nekik nem tulajdonítása, s *titkos* elengedésük Krisztus kezességi kötelezettségvállalása alapján, így most megtörtént nyílt felmentésük az Ő mindennemű elfogása, szenvedése, halála és feltámadása alól.” (Mr. John Gill)

„Azért, ha engem kerestek, ezeket bocsássátok el” (Jn18:8). A Jn13:1-ben azt olvassuk, hogy Krisztus „szerette az övéit e világon, *mindvégig* szerette őket”. Mennyire áldott módon látszik ez meg itt! Krisztus először nem Magára és az elszenvedendőkre gondolt, hanem a tanítványaira. Itt a Pásztor védte a nyáját. „Nagy Főpapunk gyengéd együttérzése és figyelmessége nagyon szépen mutatkozik meg ezen a helyen, s kétségtelen, hogy erre a tizenegy közül mindenki sokáig emlékezett. Eszükbe jutott, hogy Mesterük legutolsó gondolata a fogságba esése előtt velük és a biztonságukkal volt kapcsolatos.” (Ryle püspök) S mennyire felragyog itt ismét a Megváltó fensége! Fogságba fog esni, de nem tehetetlen fogolyként, hanem inkább királyként viselkedik. Az „ezeket bocsássátok el” parancs volt. Itt vagyok én, fogjatok el engem, de őket ne bántsátok – az én felkentjeimet meg se érintsétek! Győztesként beszél, és az is volt, hisz egyetlen szavával döntötte őket a földre. Arra készültek, hogy összekötözik a kezeit, de előbb még Ő kötötte össze az övékét!

„Azért, ha engem kerestek, ezeket bocsássátok el.” Sok mindent kell ebből megtanulnunk. Először is ez újabb bizonyítékát adta annak, hogy milyen könnyedén megmenthette volna Magát, ha akarta volna. Neki, Akinek volt hatalma megparancsolni neki, hogy a tanítványait engedjék el, arra is lett volna hatalma, hogy saját Maga elengedését parancsolja meg. Másodszor, csak Krisztus készült szenvedni: az előtte álló nagy munkába senki sem követhette – „Senki se legyen a gyülekezet sátorában, a mikor bemegy a szenthelybe, hogy engesztelést szerezzen” (3Móz16:17). Neki egyedül kellett taposnia a borsajtót. Harmadszor, Krisztusnak még volt más munkája a számukra, s amíg az a munka nem volt elvégezve, ellenségeiknek békén kellett hagyniuk őket. Amíg Istennek van valami elvégzendő feladata az Ő szolgái számára, maga az ördög sem foghatja el őket. „Elmenvén mondjátok meg annak a rókának”, mondta Krisztus, mikor arra figyelmeztették, hogy Heródes meg akarja öletni, „Ímé ördögöket űzök ki és gyógyítok ma *és* holnap” (Lk13:32). Megteszem ezeket a dolgokat a kötekedése ellenére is, ebben ő nem tud engem megakadályozni. Negyedszer, látjuk a *kegyelmet*, mint az előző versben az isteni *hatalmat*, amiket Ő gyakorol, Aki oly tökéletesen „jelentette ki az Atyát”. Ötödször, Krisztus ezzel

mutatta meg, mennyire teljesen alkalmas volt megőrizni őket a legnagyobb veszélyek közepette. Kétségem sincs afelől, hogy ezek a római katonák és zsidó hivatalnokok az apostolokat is el akarták fogni – a Márk14:51-52 erőteljesen jelzi ezt – de fellépett a hatalom Ígéje: „ezeket bocsássátok el", s ők máris biztonságban voltak. S abban sincs semmi kétségem, hogy egy jövőbeli napon majd kiderül, hogy a hatalomnak ugyanaz az Ígéje lépett fel sokszor, ha nem is tudtunk róla, valahányszor csak veszélybe kerültük.

„Hogy beteljesüljön a beszéd, a melyet mondott: Azok közül, a kiket nékem adtál, senkit sem vesztettem el." (Jn18:9) Ez a beszéd nem egy ószövetségi próféciára, hanem az imájának a Jn17:12-ben feljegyzett részére vonatkozik: „Mikor velök valék a világon, én megtartám őket a te nevedben; a kiket nékem adtál, megőrizém, és senki el nem veszett közülök". Jóllehet ez főleg az apostolokra vonatkozik, de ugyanúgy igaz Krisztus minden választottjára is, akik Krisztusnak adattak. Közülük sem fog elveszni senki, sem a testük, sem a lelkük, mert Krisztus feladata mindkettőre kiterjed. Mindkettő Neki adatott, mindkettőt megváltotta, s mindkettőt üdvözíteni fogja örök üdvösséggel. Kimenti a lelküket az örök halálból, s feltámasztja testüket a fizikai halálból. Azért tehát, hogy megmutatkozzék a tanítványokkal kapcsolatos gondviselése mind a mulandó életük, mind az örök boldogságuk vonatkozásában, kötötte ezt az egyezséget az Őt elfogni jöttekkel, vagy inkább adta nekik azt a parancsot, hogy engedjék el őket. S nagyon látványos megfigyelni, hogy ezt meg is tették, mert egyikre sem emeltek kezet, még Péterre sem, aki kardot rántott, és levágta egyikük fülét. Ezzel adta Krisztus az újabb tanújelét annak, hogy van hatalma az emberek lelkei felett korlátozni azokat, s ezzel ismét megmutatta isteni mivoltát.

„Simon Péter pedig, a kinek szablyája vala, kirántá azt, és megüté a főpap szolgáját, és levágá annak jobb fülét. A szolga neve pedig Málkus vala." (Jn18:10) Péter olyan buzgóságot tanúsított, amit nem a tudás szabályozott: ez a test önelégült energiája volt, mely megfontolatlan elhamarkodottsággal cselekedett. Ez volt az elkerülhetetlen végkimenetele annak, hogy nem hallgatott Krisztus szavára – „Vigyázzatok és imádkozzatok, hogy kísértetbe ne essetek". Az imádkozás elmulasztása visz minket oly sokszor a kísértésbe! Ha Péter megfigyelte volna Mesterének útjait, és hallgatott volna a szavaira, megtanulta volna, hogy a testi fegyvereknek nincs helyük abban a harcban, amelyre Ő hívta el őt is, minket is. Ha észrevette volna azt a csodálatos *kegyelmet*, ami épp az imént mutatkozott meg az Övéiről való gondoskodásban, meglátta volna, hogy ez nem a karddal való csapkodásnak az ideje. Micsoda félelmetes figyelmeztetés ez minden keresztyénnek, hogy Lélekben járjanak és ne teljesítsék a test kívánságait! A test még mindig benne van a hívőben, s ennek a hosszú szemléltetése Péter megalázó története – hirtelen, de bátor, mikor csendben kellett volna maradnia, néhány órával később azonban gyáva és aljas, mikor jó bizonyságot kellett volna tennie Krisztusról. De jóllehet Péter elmulasztotta, hogy a kegyelemnek megfelelően cselekedjen,Isten kegyelme mégis látványosan megmutatkozott iránta is. Kétségtelen, hogy Péter Málkus megölésének szándékával sújtott le – aki talán az elsőként akart kezet emelni a Megváltóra – de egy láthatatlan erő eltérítette a csapást, s ahelyett, hogy a főpap szolgáját lefejezte volna, csak a fülét vágta le, s ez újabb lehetőséget adott az Úr Jézusnak, hogy kimutassa mind gyengéd könyörületét, mind mindenható hatalmát. Ehhez hozzátehetjük, hogy Málkus *élete* biztonságban volt, amíg Krisztus jelen volt, mert az Ő jelenlétében soha senki nem halt meg.

„Simon Péter pedig, a kinek szablyája vala, kirántá azt, és megüté a főpap szolgáját, és levágá annak jobb fülét." Az ezután következőkről Lukács így számol be: „Jézus… illetvén annak fülét, meggyógyítá azt" (Lk22:51)! Ez valóban nagyon látványos, s még inkább megbocsáthatatlanná teszi az Őt letartóztatók cselekedetét, fokozván bűnüket és mélyítvén vétkességüket. Krisztus bemutatta mind a hatalmát, mind a kegyelmét *még mielőtt* kezet emeltek volna Rá. Málkus fülének ez a meggyógyítása volt a Megváltó utolsó csodája, még

mielőtt letette volna az életét. Először a lelkiismeretükhöz folyamodott, most pedig a szívükhöz, de amint megragadták zsákmányukat, meghagyta őket a saját gonosz vágyaikban.

„Monda azért Jézus Péternek: Tedd hüvelyébe a te szablyádat” (Jn18:11) Ez feddés volt, bár gyöngéd formában közölve. Péter mindet megtett azért, hogy semlegesítse Mestere „ezeket bocsássátok el” parancsát. Hatalmasan provokálta a kardokkal és botokkal felfegyverzett tömeget: rosszul cselekedett a tekintéllyel szembeszállva, az erőhöz folyamodva, azt képzelve, hogy Isten Fiának az ő bármiféle segítségére van szüksége. „Tedd hüvelyébe a te szablyádat”: az *egyetlen* kard, amit a keresztyén mindig joggal használ, a Lélek kardja, Isten Ígéje.

„Avagy nem kell-é kiinnom a pohárt, a melyet az Atya adott nékem?” (Jn18:11) Mennyire áldott módon hozza ki ez az egész incidens Krisztus különféle dicsőségességeit: tökéletes felsőbbrendűségét és tökéletes alávetettségét. Kijelentette Magáról, hogy Ő a nagy „én vagyok”, s ellenségei a földre zuhantak. Egyetlen parancsot ad, és tanítványai szabadon távozhatnak. Most pedig meghajol az Atya akarata előtt, s elfogadja zúgolódás nélkül a szenvedés és fájdalom szörnyű poharát az Ő kezéből. Soha efféle tökéletességek nem találkoztak senki másban, mint a Szuverénben, de Szolgában, az Oroszlán-Bárányban!

Isten rendelései gyakorta vannak kitöltött és az embereknek adott poharakként kifejezve. Három „pohárról” van szó a Szentírásban. Az első az *üdvösség* pohara: „Az üdvösség poharát felemelem, és az Úrnak nevét hívom segítségül” (Zsolt116:13).[93] A második a *vigasztalás* pohara: „Kenyeret sem törnek nékik a gyászoláskor, hogy vígasztalják őket a meghaltért; a vígasztalás poharával sem itatják őket az ő atyjokért és anyjokért.” (Jer16:7). Ezzel kapcsolatban mondta a zsoltáros: „csordultig van poharam” (Zsolt23:5). Urunk Maga is használta ezt a jelképet, mikor korábban ezt mondta: „Atyám! ha lehetséges, múljék el tőlem e pohár” (Mt26:39). Félelmetes volt a pohár, amit kiinni készült. A harmadik a *megpróbáltatás (harag)* pohara: „Hálókat hullat a gonoszokra; tűz, kénkő és égető szél az ő poharuk!” (Zsolt11:6)[94] Ezt parancsolta Jeremiás próféta is: „Vedd el kezemből e harag borának poharát, és itasd meg vele mindama nemzeteket, a kikhez én küldelek téged” (Jer25:15, v. ö. Zsolt75:9).

„Avagy nem kell-é kiinnom a pohárt, a melyet az Atya adott nékem?” „Nem azt mondta: Szükséges kiinnom ezt a poharat. Nem is egyszerűen azt mondja: Atyám megparancsolta, hogy igyam ki ezt a poharat, hanem ’avagy nem kell-é kiinnom?’ Beszéde azt sugallja, hogy az Ő Lelke nem tudta hogyan lehetne másképp, mint hogy az Atyának engedelmeskedik, oly fokban, hogy nem tehetett mást, mint ezt választotta. Ahogyan József mondta: ’hogy követhetném hát el ezt a nagy gonoszságot?’ (1Móz39:9), úgy kérdezte itt Krisztus: ’avagy nem kell-é kiinnom?’ Ez kifejezi a lehetséges legnagyobb eltökéltséget.” (Mr. Thomas Goodwin)

„Avagy nem kell-é kiinnom a pohárt, a melyet az Atya adott nékem?” Micsoda leckét tanít itt nekünk Krisztus! A kígyó már-már belemart a sarkába: a pogányok gúnyolni és megostorozni készültek, a zsidók pedig azt kiabálták: El Vele! A Megváltó azonban túlnéz minden másodlagos okon közvetlenül arra, Akitől, Aki által és Akire nézve vannak mindenek (Rm11:36). Péter az emberi ellenségekre nézett, de nem, mondta Péternek, itt egy nagyobb kéz is van a dologban. S nem mondta, hogy „az egész Föld Bírája adta nekem”, hanem „Atyám” – Aki annyira szere engem! Mennyire megédesíti azt a keserű poharat ha nem más, mint az Atya kezéből kapjuk azt! Amíg nem látjuk az Ő kezét minden dologban, addig nem jut szívünk tökéletes nyugalomba.

Az alábbi kérdések segítenek felkészülni az olvasónak a következő fejezetre:

---

[93] A Károli-fordítás szerint: *A szabadulásért való poharat felemelem, és az Úrnak nevét hívom segítségül – a ford.*

[94] A Károli-fordítás szerint: *Hálókat hullat a gonoszokra; tűz, kénkő és égető szél az ő osztályrészök! – a ford.*

1. Miféle előképeket és doktrínális igazságokat sugall a megkötözés? (12. vers)
2. Miért van ide beszúrva a 14. vers?
3. Miért biztosított a Szentlélek Péternek annyira feltűnő helyet?
4. Miért „az ő tanítványai felől, és az ő tudománya felől”? (19. vers)
5. Miért nem mondott semmit Krisztus a tanítványairól? (20. vers)
6. Miért mondta Krisztus a 21. versben foglaltakat?
7. Mi a 24. vers jelentése?

62. fejezet: Krisztus Annás előtt, Jn18:12-27

A János 18 második szakaszának összesítése:

1. Krisztust megkötözik, és Annáshoz viszik, 12-14. versek.
2. Péter követi őket, és beengedik a palotába, 15-16. versek.
3. Péter először tagadja meg Krisztust, 17-18. versek.
4. Annás kérdése Krisztushoz, és az Ő válasza, 19-21. versek.
5. Krisztust megütik, Ő tiltakozik, 22-23. versek.
6. Annás Kajafáshoz küldi Krisztust, 24. vers.
7. Péter másodszor és harmadszor is megtagadja Krisztust, 25-27. versek.

Az előttünk álló igeszakaszban János olyan részletekről számol be, amelyeket a másik három evangélista nem említ. A szinoptikusok Urunk Kajafás előtti megjelenését írják le: a negyedik evangéliumból ez kimarad, s helyét az Annás előtti vádaskodás veszi át. Amint a kertben, úgy főpap palotájában is a Megváltó két kiválósága mutatkozik meg leginkább: alázatossága és fennköltsége: felmérhetetlen felsőbbrendűsége az őt körülvevőkhöz viszonyítva, legyenek bár barátok, vagy ellenségek, illetve teljes alázatossága azokkal szemben, akik az emberi hatalom székében ültek. Isten Fiaként látjuk, hogyan leplezi le mindazok gonoszságát, akikkel kapcsolatba lép, Emberfiaként pedig szelíden viselkedett azok előtt, akik többé-kevésbé barátságosak voltak.

A jelen igeszakasz szerkezete meglehetősen összetett. Azután, hogy Krisztust elvezették Annáshoz, a Szentlélek szünetet tart, és elmeséli, miképpen követi őket Péter és lép be a főpap házába. Miután feljegyezte Péter első megtagadását, otthagyja a tűz mellett melegedni, s ezt rövid beszámoló követi Annás és Krisztus beszélgetéséről. Annak kijelentése után, hogy Annás Krisztust megkötözve Kajafáshoz küldte, a Szentlélek visszatér Péterhez, és leírja második és harmadik megtagadását. A központi dolog nyilvánvalóan Krisztus Annás, majd utána Pilátus előtti megjelenése, de a történet újra és újra *megszakad* az apostol szörnyű bukását elmesélendő. Ez a legélénkebben mutat rá egy komoly leckére. Isten nem a zűrzavar szerzője: a bűn kelt *rendetlenséget,* és *gátolja meg* a Lelket abban, hogy vegye Krisztus dolgait, és megmutassa nekünk! *Ez* az, amit a János 18 terjedelmesen leír, ha megfigyeljük a szerkezetét és a történet sorrendjét.

De miért tette a Szentlélek Simon Péter bűnét annyira szembetűnővé a Szentírásnak ebben a szakaszában? Miért tördelte bele az arról szóló beszámolójába, hogy mi történt a Megváltóval a háromszori megtagadás eseményét? Miért, főleg azután, hogy ugyanezt a szinoptikus evangéliumok is feljegyezték? Vajon nem Krisztus engesztelő halála *szükségességének* kihangsúlyozása végett, megmutatván azok *jellemét* akikért meghalt?! Vajon nem az volt a célja, hogy megmutassa: milyen félelmetesen „eluralkodott" a bűn, mielőtt lefestette volna a kegyelem szuper-kiáradását? Vajon nem volt alkalmas először egy sötét hátteret festeni, hogy a Szent tökéletességei még élesebb kontraszttal emelkedhessenek ki? Ami oly világosan kiemelkedik Jánosnál mindvégig – és sehol sem jobban, mint ezekben a záró eseményekben, – az nem más, mint hogy Krisztus dicsőíti az Atyát egy olyan színpadon, ahol a bűn *teljes* és *egyetemes*.

„A csapat azért és az ezredes és a zsidók szolgái megfogák Jézust, és megkötözék őt" (Jn18:12). Figyeljük meg a megtéretlen ember bámulatos keménységét. A Megváltót letartóztató társaság különféle jellegű emberekből állt. Voltak benne pogányok és zsidók, katonák és a főpapok és farizeusok szolgái, azaz pogányok és olyanok, akik Jehova szövetségi népéhez tartoztak. De egy vonatozásban valamennyien egyformák voltak – *vakok* az Ő dicsőségének meglátására, Akit elfogtak. Mindkét csoport tanúja volt hatalma kiemelkedő

megmutatkozásának, mikor az ajkáról elhangzó szavak mindegyiküket a földre döntötték. Mindkét csoport tanúja volt gyöngéd kegyelmének, mikor meggyógyította annak levágott fülét, aki először próbált Rá kezet emelni. Mégis, mindkét csoport érzéketlen és szenvtelen maradt, s most folytatták aljas dolguk kivitelezését Isten megtestesült Fiának a megkötözésével. Valóban borzalmas a természeti ember állapota. Ne csodálkozzunk hát a szívnek ama hitetlenségén és keménységén, amit manapság mindenfelé látunk, ezek a dolgok megmutatkoztak a Megváltó jelenlétében és mindaddig folytatódni is fognak, míg Ő vissza nem tér ítélkezni.

„Figyeljük meg a mi Urunk Jézus Krisztus bámulatos *leereszkedését* is. Látjuk, amint Isten Fia fogságba esik, és úgy viszik el megkötözve, mint holmi gonosztevőt – gonosz és igazságtalan bírák elé állítják, sértegetik, és megvetéssel kezelik. De mégis, ha ezt az ellenállást nem tanúsító fogoly úgy akarta volna, azonnal megszabadul. Csak parancsolni kellett volna ellenségei megzavarodását, s ők abban a pillanatban összezavarodtak volna. S mindenekelőtt Ő volt az, aki tökéletesen tudta, hogy Annás, Kajafás és minden társuk egy napon majd ott állnak bírói széke előtt és megkapják örök ítéletüket. Mindezeket tudta, de mégis leereszkedett, s ellenállás nélkül engedte, hogy gonosztevőként bánjanak Vele. Egy dolog mindenesetre nagyon becses: Krisztusnak a bűnösök iránti szeretete minden képzeletet felülmúl. Szenvedni azokért, akik valamilyen értelemben méltók a szeretetünkre, olyan szenvedés, amit képesek vagyunk megérteni. Csendesen tűrni a rossz bánásmódot akkor, mikor nincs erőnk ellenállni, olyan meghódolás, mely egyszerre méltóságteljes és bölcs. De önként szenvedni, mikor pedig van hatalmunk megakadályozni, a hitetlen és istentelen bűnösök világáért szenvedni anélkül, hogy kérnék, vagy megköszönnék – ez olyan viselkedésmód, ami meghaladja az emberi értelmet. Soha ne felejtsük el, hogy *ez* a sajátos szépsége Krisztus szenvedéseinek, mikor keresztjének és passiójának csodálatos történetét olvassuk. Elfogták és a főpap elé vitték, de nem azért, mert nem tudott volna Magán segíteni, hanem mert szívén viselte a bűnösök megmentését – elhordozván bűneiket, engedvén, hogy bűnösként bánjanak Vele, s helyettük szenvedvén el a büntetést”. (Ryle püspök)

„A csapat azért és az ezredes és a zsidók szolgái megfogák Jézust, és megkötözék őt.” Az első szót „azért”-nak, és nem „akkor”-nak kellene fordítani:[95] az előző igevers szavai magyarázzák meg a jelentését: „Monda azért Jézus Péternek: Tedd hüvelyébe a te szablyádat; avagy nem kell-é kiinnom a pohárt, a melyet az Atya adott nékem?” Megfeddvén Pétert, mert ellenállást tanúsított, meghajolt az Atya akarata előtt. „*Azért* megfogák Jézust, és megkötözék őt” – mint vadállatok vetették magukat rá a prédára. Hiszem, hogy erre utalt a Megváltó, mikor a prófétaság Lelkével kijelentette: „Tulkok sokasága kerített be engem, körülfogtak engem Básán bikái. Feltátották rám szájokat, mint a ragadozó és ordító oroszlán… ebek vettek körül engem, a gonoszok serege körülfogott” (Zsolt22:13-14, 17). Nem kételkedek benne, hogy nehéz láncokkal kötözték meg, mert akkor, aki talán Krisztus legteljesebb előképe volt, ezt olvassuk: „Elküldött előttük egy férfiút, Józsefet, a ki rabul adatott vala el; A lábait békóba szorították, ő maga vasban járt vala” (Zsol105:17-18). Vajon nem erre utalt az Ézs53:5, ahol azt olvassuk, hogy nemcsak „megsebesíttetett bűneikért”, de „megrontatott a mi vétkeinkért” – vajon nem akkor teljesedett ez be, amikor csuklóit és bokáit bilincsekkel és béklyókkal kötötték össze?

De *miért* „kötözték” Őt meg? Négy *történeti* oka lehet ennek: (1) mivel Júdás megparancsolta nekik, hogy erősen fogják meg Őt (Mt26:48), (2) mivel emlékezett arra, ami a Lk4:29-30-ban és a Jn8:59-ben van feljegyezve; (3) mivel megszégyenítik, ha úgy bánnak Vele, mint egy törvénytelen alakkal; (4) mivel méltónak vélték a halálra, s előítélettel viseltettek Vele szemben. Ezek mögött azonban volt egy *tipikus* ok is: Isten irányította ennek beteljesedését. *Minden*, ami Krisztusra zúdult a Vele kapcsolatos korábbi előképek és

[95] Az angol változatban az „azért” szó az első, és „akkor”-nak van fordítva – *a ford.*

próféciák beteljesedése volt. Krisztus legszembetűnőbb előképe a szenvedéseiben Izsák volt, s az *első* dolog, amit Ábrahám tett, mikor feláldozni készült őt, az volt, hogy *megragadta* és *megkötözte*(1Móz22:9)! S ez történt az áldozati állatokkal is: „Kötelekkel kössétek az ünnepi áldozatot az oltár szarvához" (Zsolt118:27). De még mélyebb volt a *misztikus* jelentése a Megváltó eme megkötözésének: mi a bűn foglyai voltunk, ezért volt pedig Ő az övéké! A mi bűneink volt az *oka* az Ő, mint Helyettesítőnk megkötözésének, „Mert bajok *vettek engem körül*, a melyeknek számuk sincsen; *utolértek* bűneim (a mieink, melyek az Övéi lettek), a melyeket végig sem nézhetek" (Zsolt40:12). *Őt* azért kötözték meg, hogy mi megszabadulhassunk. „Bizonyos szabály, hogy amit velünk kellett volna tenni, valami annak megfelelő történt Krisztussal, s az Ő személyének érdeme akkora volt, hogy noha ez az Ő testével történt, az mégis a mi lelkeinknek hozott szabadságot, s azzal, hogy Őt megkötözték és elvezették, később Ő Maga, mikor felvitetett, *vitt foglyokat a magasságba*." (Mr. Thomas Goodwin) Mennyire készen kell hát állnunk arra, hogy Krisztusért megkötöztessünk (a Zsid13:3 az Ő kedvéért eltűrt szenvedéseket „foglyoknak" mondja), s mennyire kevéssé kell minket megindítania azok aljassága, akik minket üldöznek, mikor megemlékezünk Róla!

„És vezették őt először Annáshoz" (Jn18:13).[96] A Megváltót se nem „hajtották", se nem „vonszolták", hanem vezették: ezzel tájékoztat minket a Szentlélek még egyszer a *szándékos engedelmeskedéséről*. Nem tanúsított ellenállást. Az ókori Sámsonnál sokkalta nagyobb könnyedséggel lett volna képes széttépni a köteleit, „mint csepűfonalat, mikor tűz éri", de ahogyan a prófécia kimondta: „mint bárány, mely mészárszékre vitetik"- szelíd és engedékeny volt. Itt nemcsak a próféciát, de az előképet is betöltötte: minden állatot, amit feláldoztak, először *a paphoz* kellett vinni (3Móz17:5), így Krisztust először Annáshoz vitték. A kertből a főpap házához vezető út szintén jelentős. A Gecsemáné az Olajfák hegyének lábánál terült el Jeruzsálem keleti oldalánál, a Kedron patakján túl. Onnan a városba vezető út az úgynevezett „juhok kapuján" keresztül vezetett (Neh3:1, 32, 12:39, Jn5:2, valamint lásd az utóbbival kapcsolatos megjegyzéseinket. A „juh-kapu" közvetlen a templom mellett volt, s ezen keresztül vezették be az áldozati állatokat (melyeket először a Kedron patakja melletti réteken legeltettek), s ezen az úton haladt az *igazi* Bárány is! Figyeljük meg a szembeötlő ellentétet itt. Ádámot *kiűzték* a kertből (1Móz3:24), Krisztust *kivezették*!

„És vivék őt először Annáshoz; mert ipa vala ez Kajafásnak, a ki abban az esztendőben főpap vala." (Jn18:13) János az egyetlen, aki elmondja, hogy a Megváltót Annás elé vitték, a szinoptikusok a Kajafás előtti megjelenését írják le. Mind Annást, mind Kajafást „főpapoknak" nevezték. A tény, hogy *két* főpap volt, mutatja az abban az időszakban fennálló zűrzavart. Sokat írtak ebben a témában, ami se nem tájékoztat, se nem tanít. Amennyire korlátozott világosságom megengedi, úgy vélem a Palesztina feletti római uralom adja meg itt a kulcsot. A Jn11:49 fényében úgy tűnik, a rómaiak választottak Izraelnek főpapot minden évben (v. ö. Csel4:6, amely nem kevesebb, mint négy élő személyt említ, akik betöltötték ezt a hivatalt), de a Lk3:1 alapján világos, hogy néha újraválasztották őket. Isten törvénye alapján a főpap a haláláig töltötte be a hivatalt (2Móz40:15, 4Móz35:25, stb.), ezért a zsidók szemében Annás volt a valódi főpap, nem Kajafás. Kajafást korábban elfogadták polgári módon de Annás a feljebbvalója volt egyházi ügyekben. Ez hitem szerint megmagyarázza, miért vitték a Megváltót *először* Annáshoz.

„Kajafás pedig az vala, a ki tanácsolta vala a zsidóknak, hogy jobb, hogy egy ember veszszen el a népért." (Jn18:14) Az utalás itt a Jn11:49-52-ben megírtakra vonatkozik. Nyilván Kajafás volt az első, aki azt a javaslatot tette, hogy Krisztust adják halálra. Az ok, amiért ezt javasolta, politikai volt, azzal a nyilvánvaló szándékkal, hogy behízelegje magát a rómaiak kegyeibe. Az ember szívtelen önzése világosan megmutatkozik a „meg sem gondoljátok, hogy jobb nékünk, hogy egy ember haljon meg a népért" (Jn11:50) szavaiban. Ő

[96] A Károli-fordítás szerint: „És vivék őt először Annáshoz" – *a ford*.

a Szanhedrinhez, a judaizmus Legfelsőbb Bíróságához szólt, s a „nékünk” szóval (a „nekik” helyett) megmutatta, hogy jobban törődik a hivatalával, mint a nemzetével.

„Kajafás pedig az vala, a ki tanácsolta vala a zsidóknak, hogy jobb, hogy egy ember veszszen el a népért.” Miért van ez itt megemlítve? Azért, hogy megmutassa: milyen *alapon* (az emberi oldalról nézve) feszítették keresztre a Megváltót: politikai megfontolásokból, valamint a legjobb-legrosszabb mérlegelésének elképzeléseiből: „eljőnek majd a rómaiak és elveszik tőlünk mind e helyet, mind e népet”. A Szentlélek ezzel vezette be Krisztus összes többi szenvedését, hogy megmutassa: *semmiféle igazságot* nem lehet várni a Vele szemben lefolytatott eljárásaikból. Már eldöntötték, *mielőtt* elfogták volna, hogy halálra adják, mégpedig államérdekből, ezért biztos, hogy ragaszkodnak döntéseikhez, akár ártatlan, akár nem, akár képesek Őt megvádolni, akár nem. A bíró meghozta a döntést, és kihirdette az ítéletet, még *mielőtt* a tárgyalást lefolytatták volna! Itt van az egyik ok, amiért a Szentlélek Kajafásnak eme szavaira utalva kezdi – meg akarja mutatni, hogy ne várjunk tőlük semmiféle jóindulatot az Úr Jézus iránt, és ne csodálkozzunk, ha az Ő tárgyalása csak bohózat, kirívó paródia volt csupán. Emellett hiszem, hogy Isten úgy látta: szükség van a nemzet törvényes *vezetőjének* világos kijelentésére az Ő Fia halálának céljáról és jellegéről: Ő „a *népért*” halt meg!

„Simon Péter pedig… követi vala Jézust” (Jn18:15). Máté elmondja, hogy „távolról” (Mt26:58) Krisztust ez alkalommal követvén Péter világosan a test indulatából cselekedett, mert Krisztusnak a tanítványaira vonatkozó akaratát egyértelműen kifejezte az „ezeket engedjétek *útjukra*” (v. ö. Jn18:8). „Szeretetteljesen aggódva, hogy mi történt Vele, de mégsem elég bátran ahhoz, hogy Mellette maradjon, mint tanítvány. Bárki megláthatja, hogy a boldogtalan Péterben nagyon kevert érzések dúltak – a szeretet miatt szégyellte, hogy elfutott, és elrejtőzött, a gyávaság miatt nem mert színt vallani, és kiállni az Úr mellett. Ezért választotta a középutat, mint kiderült, a legrosszabbat, amit választhatott.” (Ryle püspök)

„Simon Péter pedig, és egy másik tanítvány követi vala Jézust. Ez a tanítvány pedig ismerős vala a főpappal, és beméne Jézussal együtt a főpap udvarába” (Jn18:15). Sok vita és spekuláció tárgyát képezte, hogy ki volt ez a „másik tanítvány”. A régi igemagyarázók közül páran, az újak közül majdnem mindenki azt hiszik, hogy ennek az evangéliumnak az írója, de majdnem biztos, hogy *nem* János. Először is, János egy szegény galileai halászember volt – messze Jeruzsálemtől – ezért nagyon valószínűtlen, hogy *ő volt* annyira bizalmas viszonyban a főpappal, hogy belépjen a házába, s rendelkezzen akkora tekintéllyel, hogy az ajtónállónak megparancsolhatta volna: engedje be Pétert. Másodszor, Jánost, mint galileait ugyanúgy felismerték és kérdőre vonták volna, mint Pétert (Mt26:69, 73). Harmadszor, valahányszor János magára céloz, azt mindig „a tanítvány, *akit Jézus szeretett*” kifejezéssel teszi (Jn13:23, 19:26, 20:2, 21:7, 20). Végül, a Csel4:13 nagyon világossá teszi, hogy a főpap *nem* állt személyes ismeretségben sem Jánossal, sem Péterrel! Ki volt tehát ez a „másik tanítvány”? A válasz: nem tudjuk. Lehetett Nikodémus, vagy arimátriai József, de nem lehetünk benne biztosak.

„Péter pedig kívül áll vala az ajtónál.” (Jn18:16) Mennyire jelentős és tanulságos ez az apró részlet – az ajtó be volt zárva! Vajon nem *Isten gondviselése* volt az, hogy most az ajtó zárva volt? Péter számára az lett volna jó, ha kívül marad. Az Úr világosan figyelmeztette őt, hogy „vigyázzatok és imádkozzatok, hogy kísértetbe ne *essetek*”. De Péter nem törődik a figyelmeztetéssel, s bebocsátást kérve kopogtat – mi másért ment volna ki a másik tanítvány? Ebben *számunkra* is van egy gyakorlati lecke: Isten az Ő kegyelméből akadályt gördít Péter útjába, *megállítván őt* azon az úton, mely a vétkezéséhez vezet, s ezt gyakorta velünk is megteszi. Mikor tehát úgy találjuk, hogy Isten az Ő gondviselésével valami akadályt állít az utunkba, akkor illik megállnunk és jól megvizsgálnunk, milyen alapon folytatjuk tovább ugyanazt az utat, amin eddig jártunk. Ha utunkat igazolja *az Íge*, s lelkiismeretünk tiszta az

adott kötelezettségvállalást illetően, akkor ezeket az akadályokat a hitünk és türelmünk *próbáinak* kell tekintenünk, ellenkező esetben azonban figyelmeztetéseknek Istentől.

„Kiméne azért ama másik tanítvány, a ki a főpappal ismerős vala, és szóla az ajtóőrzőnek, és bevivé Pétert." (Jn18:16) Ó, mondja az olvasó, vajon ez nincs összeütközésben azzal, amit épp az imént mondtunk az igevers első részéről? Vajon a másik tanítvány kijövetele, valamint az, hogy beszélt az ajtónállóval (amit Péter nem kért), és Péter bevitele nem azt jelzik, hogy Isten gondviselése Péter *javára* működött a palotába történő belépése érdekében? A probléma valósnak tűnik, de a megoldása mégis könnyű. Péter *figyelmen kívül hagyta* Isten figyelmeztetését – a bezárt ajtót – és *kitartott* a *maga* útján, kopogtatván a bebocsátásért. Isten erre elveszi gondviselő akadályát. Mennyire komolyan szól ez hozzánk: bár adna az Úr mindannyiunknak halló füleket! Mikor figyelmen kívül hagyjuk mind az Ígét, mind Isten figyelmeztető gondviselését, nem szabad meglepődnünk, ha ezután csapdát állít nekünk. Mikor *ragaszkodunk ahhoz*, hogy a magunk útját járjuk, fel kell készülnünk arra, hogy Isten átad a szívünk vágyainak (Zsolt81:13). Jónás bosszankodott Isten szava miatt, s ezért fogta menekülőre, nem Ninivébe, hanem Társisba indulva, és talált is egy hajót, mely kész volt őt elvinni! Itt egy újabb gyakorlati lecke a számunkra: Isten kívülálló gondoskodását nem szabad vezetésnek venni, mikor *elutasítottuk* Ígéjét, és figyelmeztetéseit!

„Szóla azért Péterhez az ajtóőrző leány: Nemde, te is ez ember tanítványai közül való vagy? Monda ő: Nem vagyok." (Jn18:18) Azt, hogy az ajtóőrző leány volt, és nem férfi, nyilvánvalóan Isten gondviselése szabályozta. Ezen a módon akarta megalázni Péter büszkeségét, hogy gyengesége maradandó figyelmeztetés legyen az önelégültségével szemben. Nem római katona, és nem is zsidó hivatalnok vonta először kérőre Pétert, hanem egy fiatal lány! *Miért* tette fel a kérdést neki, arról nem olvasunk, vagy csak az üres kíváncsiság hajtotta, vagy észrevette, hogy galileai, vagy talán ábrázatára kiültek az izgalom és a félelem jelei, vagy ami valószínűbb – abból kiindulva, hogy Péter a „másik tanítvány" barátja, arra következtetett, hogy ő „*is*" Krisztus követője, de ebben nem lehetünk biztosak. Figyeljük meg, milyen *finoman* tette fel a kérdését. Nem úgy kérdezett, hogy te is ennek a lázadónak, a judaizmus ellenségének, istenkáromlónak vagy a követője, hanem csak egyszerűen „ez embernek"! Mégis, a kérdező nemére és kérdésének finom formájára való tekintet nélkül Péter kerek-perec hazudott. Azt mondta: „Nem vagyok". Júdás árulása, noha szörnyűséges, majdnem kevésbé félelmetes, mint Péter tagadása. Kevésbé vagyunk felkészülve az egyiknek a gyávaságára, mint a másik kapzsiságára. Az, hogy az egyik elbátortalanodik, kevéssé tűnik természetesnek, mondhatni kevésbé vártuk, mint azt, hogy a másik árulónak bizonyul. „Aki úgy véli, hogy áll, vigyázzon, hogy el ne bukjon." (Mr. Geo Brown)

„A szolgák pedig és a poroszlók ott állnak vala, szítván a tüzet, mivelhogy hűvös vala, és melegszenek vala. Ott áll vala pedig Péter is ő velök együtt, és melegszik vala." (Jn18:18) Amit itt olvasunk, az a bevezető a második és a harmadik megtagadáshoz, amit a Jn18:25-27 jegyez fel. Péter fázott. Milyen mélységesen és komolyan jelentős! A keresztyén, aki „messziről" követi Krisztust, hamarosan kihűl, és lelkileg fázni kezd, majd kénytelen lesz testi serkentőkhöz folyamodni, hogy felmelegedjen és jól érezze magát. S Krisztus ellenségei – a világ, a test, és az ördög – biztosítják majd a „tüzüket" – a saját vígságuk helyeit és eszközeit!

„Ott áll vala pedig Péter is ő velök együtt." Baljóslatú szavak ezek. Az árulóról is ezt olvastuk: „*Ott állt* pedig ő velök Júdás is, a ki elárulta őt", most Pétert látjuk ugyanabban a gonosz társaságban! „Az apostol Mestere ellenségeinek tömegében állt, s úgy melegedett, mint közülük bárki, mintha semmi másról nem lenne gondolkodnivalója, csak a testi kényelméről, miközben szeretett Mestere a palota egyik távolabbi részében állt fázva és fogolyként. Ki kételkedhetne benne, hogy Péter nyomorult gyávaságból egynek akart mutatkozni azok közül, akik gyűlölték Krisztust, s azzal próbálta elrejteni valódi énjét, hogy azt tette, amit amazok? S ki kételkedhetne abban, hogy miközben a kezeit melengette,

lelkében fázva, nyomorultul és kényelmetlenül érezte magát?" (Ryle püspök) Mennyire igaz, hogy „az ő útaiból elégszik meg az elfordult elméjű" (Péld14:14)! Egyesek rámutattak, hogy a Szentlélek azért mondja nekünk itt, hogy „hűvös vala", hogy annál jobban kiemelje Krisztus nem sokkal azelőtti véres verejtékét!

„A főpap azért kérdezé Jézust az ő tanítványai felől, és az ő tudománya felől." (Jn18:19) Ennek az eljárásmódnak a vaskos igazságtalansága égbekiáltóan nyilvánvaló. Ahelyett, hogy először megfogalmazná a Megváltóval szembeni vádakat, majd előszólítaná az azt *bizonyító* tanúkat, Annás egy inkvizítornak megfelelően járt el, kérdéseket feltéve annak csapdába ejtésére, Aki előtte állt. S Izrael vallási vezetője volt az, aki mindenestől törvénytelenül járt el: semmiféle vádemelés nem történt, semmiféle azt alátámasztó bizonyítékot nem mutattak be, mindössze megpróbálta gyáván megfélemlíteni a foglyot, hogy kicsikarjon Belőle valamit, amit aztán majd felhasználhat Ellene.

„A főpap azért kérdezé Jézust az ő tanítványai felől, és az ő tudománya felől." A tény, hogy Annás itt Urunk „tanítványairól" is kérdezősködik, azonnal megmutatja faggatásának rosszindulatú jellegét: ironikus utalás volt ez azokra, akik elhagyták Őt és elmenekültek! A főpap „kérdezé Jézust az ő tanítványai felől" – Miféle szándékkal gyűjtötted őket magad köré? Kik ők? Valójában most hány tanítványod van? Kérdezett felőlük, de nem hívatta őket: egyik sem kapott lehetőséget, hogy az Úr mellett tanúskodjon! „És az ő tudománya felől" – nem okulási céllal, hanem hogy meglássa, hogy ez vajon a saját tanítása-e, s ezzel megvádolhassák Őt. Világos, hogy ebben a pillanatban híján voltak minden vádnak. „A *tanítványokat* úgy említi, mint alattvalóit, követőit, az Ő pártját, megesketett bizalmasait, a *tanítást*, mint újdonságot, eretnekséget, veszélyes tévtanokat. Mindkettő együtt arra a vádra mutat, amit aztán felhoztak Ellene – lázadás a római hatalom ellen, tévelygés, vagy istenkáromlás a zsidó hatalommal szemben." (Stier)

„Felele néki Jézus: Én nyilván szólottam a világnak." (Jn18:20) Nem *a világ előtt,* hanem *a világnak*. Miért nem mondta, hogy „a tömegeknek"? Miért mondta, hogy „a világnak"? Ez volt az első utalás üzenetének *egyetemességére* – figyeljük meg, miképpen beszél *külön* a zsidókról az igevers további részében! „Én nyilván szólottam a világnak" – az igazság bátor, és nem fél a világosságtól. A Sátán küldöttei *rejtik* a kovászt az ételbe (Mt13:33), a sötétség hercegének szolgái háborgatják a „belső szobákat" (Mt24:26). Azt mondván, hogy *nyíltan* szólt a világnak, az Úr közvetve megfeddi Annást és összeesküvő társait, amiért megtagadják Tőle a bíróság előtti nyilvános eljárást.

„Én mindenkor tanítottam a zsinagógában és a templomban, a hol a zsidók mindenünnen összegyülekeznek" (Jn18:20) – a „zsinagóga" előtt nincs névelő. Annak kijelentésével, hogy a nyilvános istentisztelet megszabott helyein tanított, az Úr azt bizonyította, hogy *Ő* nem volt törvénytelen szeparatista, aki alattomos térítő tevékenységet végez, hanem tiszteli Isten intézményeit, és az Ő Prófétájaként tevékenykedik. „A hol a zsidók mindenünnen összegyülekeznek." „Ügyét és tanítását valóban *nemzetinek* írja le minden zsidó számára. Mind a kérdés, mind a válasz hátterében ott áll, bár az Úr közvetlenül nem önti szavakba, hogy tanításának fő pontja az Önmagáról, mint Messiásról szóló bizonyságtétel – ezért ahol nemzeti vallásuk szerint minden zsidó összegyűlt Istent imádni, én ott tettem olyan bizonyságot, ami minden zsidóra vonatkozik, hogy valamennyiüknek az 'én tanítványaimnak' *kell lenniük,* el *kellene* ismerniük és csatlakozniuk *kellene* hozzám!" (Stier)

„És titkon semmit sem szólottam" (Jn18:20). Ez nem azt jelenti, hogy soha nem tanította a tanítványait bizalmasan. Az Úr általános leírását adta nyilvános szolgálatának. Sőt, az Övéinek szóló bizalmas közlései csak magyarázatai és megerősítései voltak mindannak, amit nyíltan tanított. Neki nem volt kétféle tanítása: egy könnyen érthető a tömegek, valamint egy titkos értelmű bizalmas barátai számára. Titokban semmit sem mondott. Hasonlóképpen a jelvényt, amellyel az Ő hírvivői mindig is azonosíthatóak, a 2Kor4:2 írja le: „nem járunk ravaszságban, és nem is hamisítjuk meg az Isten ígéjét, de a nyilvánvaló igazsággal kelletjük

magunkat minden ember lelkiismeretének az Isten előtt". Azt kimondva, hogy „titkon semmit sem szólottam", a Megváltó vonakodás nélkül Magára vonatkoztatta Jehova hasonló régebbi kijelentését – „*Nem titkon szóltam*, a sötétség földének helyén; nem mondtam Jákób magvának: hiába keressetek engem! én, az Úr, igazságot szólok, és megjelentem, a mik igazak" (Ézs45:19). Áldott dolog megfigyelni azt is, hogy miközben Krisztus teljes, bár rövid választ adott Annásnak a „tanítását" illetően, egyetlen szót sem szólt a „tanítványairól". Mint Pásztor *védte* a juhait! Egyedül Neki kellett szenvednie, ezért Neki egyedül kellett viselnie minden felelősséget!

„Mit kérdesz engem?" (Jn18:21) Figyeljük meg Krisztus csendes méltóságát. Ahelyett, hogy meghunyászkodott volna, odafordult és megkérdezte a bírójától: „Miért?", vagy inkább „Mi célból kérdezel engem?" Miért színleled te, a főpap, hogy semmit sem tudsz arról, ami a nép között közismert? Sok lehetőséged volt arra, hogy te magad is meghallgass engem! Kiűzted a zsinagógából azokat, akik bennem hittek, akkor hát mit akarsz a kérdezősködéseddel? Ez nem volt más, mint hogy a világosság leleplezte „a hamisság rejtett dolgait". A Szent kárhoztatta a főpapot, amiért megpróbálta a foglyot gyanúba keverni, és ellene felhasználható bizonyítékot szerezni.

„Kérdezd azokat, a kik hallották, mit szóltam nékik: ímé ők tudják, a miket nékik szólottam." (Jn18:21) Az Őt hallgatókra hivatkozva az Úr még jobban elítélte azt a rosszindulatú titkolódzást, ami a néptől való félelmükben arra indította őket, hogy éjszaka fogják el Őt. A parancs, amit Krisztus adott Annásnak, nagyon szemléletes. Nem mondta: idézd be a süketeket, a bénákat, a vakokat, a leprásokat, akiket meggyógyítottam. Nem mondta: küldj el a bethániai Lázárért, és kérdezd meg őt! De „kérdezd azokat, *a kik hallották*, mit szóltam". Itt *az Íge* vonta őket kérdőre! „Nézzük meg ennek a válasznak a méltóságát, tisztaságát, őszinteségét, a legteljesebb igaz mivoltát és bölcsességét! Teljes és tökéletes tudatában annak, hogy Ő nem szekta-alapító, Aki rászolgál az alapos vizsgálatra, ezzel kezdte: *én nyíltan*, majd folytatta az *én*-nel, s zárta annak alapos éreztetésével, hogy *ki* Ő, de mégsem azzal fejezve ki, hogy 'mit szóltam nékik'. Ehelyett Annásnál és az ostoba kérdezősködésénél igazabb letartóztatott és megvádolt tökéletes megfontoltságával ezt mondta: én nem tudom, és nem is akarom eléd tárni a tanításomat, illetve bizonyságot tenni magamról, vagy védeni magamat – vizsgáljatok meg mindent! Hallgassatok ki minden tanút!" (Stier)

„Mikor pedig ő ezeket mondja vala, egy a poroszlók közül, a ki ott áll vala, arczul üté Jézust, mondván: így felelsz-é a főpapnak?" (Jn18:22) Milyen félelmetesen megmutatja az a természeti ember Istennel szembeni ellenségességét, ami itt testben nyilvánul meg! Kedvesen és gyengéden válaszolt Urunk a kérdésre, mely még csak válaszra sem volt méltó, viszonzásul mégis durván és gyáván megütötték. Semmi utalás nincs arra, hogy Annás tiltakozott volna, s okunk sincs azt feltételezni, hogy ezt tette volna. S mit kell gondolni arról a *bíróról*, aki így bánik a letartóztatottal? Képtelen szembeszállni a meggyőző és őt megítélő igazsággal, most az erőhöz folyamodik. Ez az Igaz megfélemlítésére tett erőteljes próbálkozás volt. Ez volt az első ütés, amit Megváltónk szent teste elszenvedett a bűnösök kezétől, s nem egy római katonától kapta, hanem egy zsidótól! A görög szó „arculütést" jelent, hogy kézzel-e, vagy bottal, azt nem lehet eldönteni. Én a magam részéről az utóbbiban hiszek, s ezzel teljesedett be a Mik5:1: „pálczával verjék arczul Izráel biráját".

„Felele néki Jézus: Ha gonoszul szóltam, tégy bizonyságot a gonoszságról; ha pedig jól, miért versz engem?" (Jn18:23) Ez nem heves testi ingadozás, haragos visszavágás, vagy a megbántódás lelkülete volt. Urunk minden körülmények között kimutatta tökéletességeit. Ő azonban „bűn nélkül való" volt, ellentétben az apostollal a Csel23-ban. Mikor Ananiás, a főpap „megparancsolá azoknak, kik ő mellette állanak vala, hogy üssék őt szájon", Pál ezt mondta: „Megver az Isten téged, te kimeszelt fal!" Mégis gyönyörű meglátni, miképpen győzött benne a kegyelem a test felett, mert amint megkérdezték tőle: „Az Istennek főpapját

szidalmazod-é?", ezt válaszolta: „Nem tudtam, atyámfiai, hogy főpap. Mert meg van írva: A te néped fejedelmét ne átkozd!" (Csel23:2-5). Neki azonban, Aki tisztességesebb az emberek fiainál, soha egyetlen szavát sem kellett visszavonnia! Ő bárcsak tanulnánk Tőle, Aki szelíd és alázatos szívű.

„Ha pedig jól, miért versz engem?" A megváltó még mindig Isten Fiaként járt el: a kérdezőt kérdezte! Megítélte azt, aki oly igazságtalanul kárhozatta Őt. Ha a verekedőben lett volna bármiféle igazságérzet, Urunk hidegvérű feddését élesen kellett volna éreznie.

„Elküldé őt Annás megkötözve Kajafáshoz, a főpaphoz." (Jn18:24) A múlt idő itt félrevezető és a görög sem támasztja alá. A Jn18:19-23-ban olvasottakat *követően* küldetett Krisztus Kajafáshoz. Annás eleget hallott. Látta, hogy ha folytatja az egyenlőtlen vitát, az neki magának fog több kártokozni, mintsem a fogolynak, ezért figyelmen kívül hagyva Krisztus szúrós kérdését, a szolga ütését és Krisztus feddését, elküldi Őt megkötözve a *vejéhez*, hogy a megtévesztő bírói eljárás a legmegfontoltabban folytatódhasson, bár a „ha gonoszul *szóltam* (nem 'gonoszságot tettem'!), *tégy bizonyságot* a gonoszságról" a fülében csengett.

„Simon Péter pedig ott áll vala és melegszik vala. Mondának azért néki: Nemde, te is ennek a tanítványai közül való vagy? Megtagadá ő, és monda: Nem vagyok." (Jn18:25) Az első mondat itt a Jn18:18-ból ismétlődik a történet összekapcsolása végett. Az „azért" arról tájékoztat minket, *miért* vonták kérdőre ezek az emberek Pétert. Azért, mert „ott áll vala pedig Péter is ő velök együtt" (Jn18:18), és az ő tüzük lángjai világították meg az arcát, s így ismerték fel. Melegedett – jobban törődött a testével, mint a lelkével. Figyelte istenkáromló beszédüket a Mesteréről, túl gyáván ahhoz, hogy felszólaljon, és bizonyságot tegyen róla. S meg van írva: „jó erkölcsöt megrontanak gonosz társaságok" (1Kor15:33). Ez itt is bebizonyosodott, mert mikor ezek az emberek megkérdezték az apostolt, hogy vajon Krisztus tanítványa-e, ő ezt letagadta. Ez további erőt kölcsönöz az „azért"-nak. Péter az Úr ellenségeinek társaságában alkalmat adott arra, hogy kérdőre vonják, s ez alkalmat adott a még nagyobb vétkezésének! Micsoda komoly figyelmeztetés ez nekünk, hogy kerüljük el az istentelenek társaságát! „Ne legyetek hitetlenekkel felemás igában!" Figyeljük meg azonban gondosan: Péter *nem azt* tagadta, hogy Jézus volt a Krisztus, Isten Fia, vagy a bűnösök Megváltója – amit azt hiszem, soha senki nem tenne meg, akiben a Szentlélek lakozik – hanem azt, hogy egyike volt az Ő „tanítványainak"!

„Monda egy a főpap szolgái közül, rokona annak, a kinek a fülét Péter levágta: Nem láttalak-e én téged ő vele együtt a kertben?" (Jn18:26) Micsoda feddés volt ez! Péter ott állt „ő velök együtt" (Jn18:18), s most közülük az egyik emlékezteti arra, hogy nem sokkal ezelőtt ott volt „ő vele együtt a kertben". Mennyire próbára kellett volna ennek tennie a lelkiismeretét, mennyire meg kellett volna nyitnia a szemeit annak meglátására, hogy éppen most milyen helyen van. Szegény Péter azonban dicsekedett: „Ha mindnyájan megbotránkoznak is, de én nem… semmiképen meg nem tagadlak téged" (Mk14:29, 31), ezért Isten hagyta, hogy egyedül álljon ott, megmutatván neki: ha a mindenható kegyelem nem tart fenn minket, a bukás biztos. Ó jaj, micsoda is az ember! Mi más a mi erőnk, amivel dicsekszünk, mint gyengeség, s mikor magunkra maradunk, legkomolyabb elhatározásaink úgy olvadnak el, mint a hó a napsütésben!

„Ismét megtagadá azért Péter; és a kakas azonnal megszólala." (Jn18:27) „Ha bárkit megkérdeztünk volna a társaságából arról, hogy Péter jellemének hol található gyenge pontja, senki nem mondta volna, hogy a gyávaság miatt fog elbukni. Emellett néhány órával azelőtt Péter hangsúlyos figyelmeztetést kapott Krisztus megtagadásával kapcsolatosan, ezért legalább azon az éjszakán elvárható lett volna, hogy szilárdan megáll. De talál pont ez a figyelmeztetés árulta el Pétert. Mikor lesújtott a kertben, gondolhatta, hogy meghiúsította Urának jóslatát, s mikor rájött, hogy egymaga elég bátor ahhoz, hogy kövesse Őt a palotába, megrögzött magabiztossága visszatért, és olyan körülmények közé vezette, ahol már ő is

gyenge volt. Készen állt arra, hogy a bátorsága *adott módon* próbára tétessék, de mikor más módon és általa egyáltalában nem várt körülmények közepette következett rá a próba, a bátorsága teljességgel csődöt mondott.

Péter valószínűleg azt hitte, hogy Mesterével együtt ő is a főpap elé kerül, s ha így lett volna, talán hűségesen kitart. Az ördög azonban, aki megrostálta őt, ennél sokkal finomabb szitát használt őhozzá. Nem formális próbának vetette őt alá, ahol felövezhette volna magát a speciális megpróbáltatáshoz. Az egész próba már véget is ért, mielőtt rájöhetett volna, hogy próba alatt van. S a mi valódi próbáink közül is így jön ránk a legtöbb, a napi munka során másokkal folytatott üzleti ügyeinkben, a néhány perces beszélgetésekben, vagy a barátokkal folytatott esti érintkezések során derül ki: vagyunk-e Krisztusnak annyira barátai, hogy nem felejtjük el Őt, vagy nem takargatjuk, hogy az Övéi vagyunk. Ezekben a csatákban, melyekkel valamennyien szembesülnünk kell, nem kapunk formális kihívást, ami időt adna arra, hogy csatamezőt és fegyvereket válasszunk, hanem hirtelen csapás ér minket, amitől csak az véd meg, ha szokásból hordunk a kivédéséhez elégséges páncélinget, amit minden társasághoz felvehetünk." (Mr. M. Dods)

Sok mindet meg kell tanulnunk Péternek ebből a szomorú bukásából. Először is, a hívő önmagában olyan gyenge, mint a víz. Csak két órája annak, hogy Péter részesült az úrvacsorából, hallotta a legmegindítóbb beszédet és imát, amit valaha is emberi fül hallott, s a lehető legvilágosabb figyelmeztetést kapta – mégis elbukott! Másodszor, mindez megmutatja a magabiztosság veszélyét. „Ez a Szentírásban kegyelmesen felállított jelzőfény, hogy megóvjon másokat a hajótöréstől." Harmadszor, figyelmeztet minket az imádkozás nélküliség veszélyeire: ha Péter vigyázott és imádkozott volna, mikor az Úr azt parancsolta neki, kegyelmet talált volna a szükség idején. Negyedszer, megmutatja nekünk a gonoszok társaságához történő csatlakozás veszélyeit. Ötödször, megmutatja az emberi félelem katasztrofális hatását – „az emberektől való félelem tőrt vet" (Péld29:25), ami által jobban félünk azoktól, akiket látunk, mint Istentől, Akit nem látunk. Hatodszor, felkészít minket a meglepetésre, mikor jó barátainkban csalódunk a döntő órában – Isten gyakran megengedi ezt avégett, hogy még jobban Rá támaszkodjunk! Hetedszer, Isten azért engedte meg Péternek, hogy fájdalmasabban vétkezzen, mint a tizenegy közül bárki, mert előre ismerte azt a túlzó tiszteletet, amellyel majd később adóznak *neki* és úgynevezett „követőinek"!

„Mindennek ellenére hagyjuk magunk mögött ezt az igeszakaszt azzal, hogy könyörületes és hűséges Főpapunk van, aki megindul a gyarlóságainkon, s nem töri el a sérült nádszálat. Péter kétségtelenül szégyenteljesen bukott el, s csak szívből jövő megtérés és keserű könnyek után volt képes talpra állni. De felállt, és többé nem esett el. Ugyanaz a könyörületes kéz, mely megóvta őt a vízbe fulladástól, mikor hite csődöt mondott a vízen, még egyszer kinyúlt, hogy talpra segítse, mikor elbukott a főpap udvarában. Vajon kételkedhetünk abban, hogy bölcsebb és jobb emberként állt talpra? Ha Péter bukása jobban megláttatta a keresztyénekkel saját gyengeségüket és Krisztus nagy könyörületét, akkor Péter bukása nem hiába lett feljegyezve." (Ryle püspök)

A következő kérdések segítséget jelentenek az olvasónak a János 18 záró szakaszához:

1. Vessük össze a szinoptikusokkal: mi történt, mielőtt Krisztus Pilátus előtt megjelent.
2. Mit bizonyít a 30. vers?
3. Mit kezd megmutatni a 31. vers második fele?
4. Mit értett Krisztus a 36. versben mondottak alatt?
5. Mi a 37. vers utolsó mondatának jelentése?
6. Mikért mondatta Isten Pilátussal a 39. versben feljegyzetteket?
7. Mi a mélyebb jelentősége a 40. versnek?

63. fejezet: Krisztus Pilátus előtt, Jn18:28-40

A János 18 záró szakaszának összesítése:

1. Krisztust Pilátus ítélőszéke elé viszik, 28. vers.
2. Pilátus formális vádat követel, 29-30. versek.
3. Pilátus megpróbálja elhárítani a felelősségét, 31-32. versek.
4. Pilátus megvizsgálja Krisztust, 33-37. versek.
5. Pilátus kijelenti Krisztus ártatlanságát, 38. vers.
6. Pilátus megpróbál kompromisszumot kötni, 39. vers.
7. Pilátus kísérlete csődöt mond, 39. vers.

Előző fejezetünkben az Úr Jézust Annás, Izrael *valódi* főpapja jelenlétében láttuk: a Szentírás most tanulmányozás alá vont szakaszában azt látjuk, amint a Megváltót Pilátusnál megvádolják. Sok mindenről, ami e két esemény között történt, János nem számol be. A Jn18:24-ben ezt olvassuk: „Elküldé őt Annás megkötözve Kajafáshoz, a főpaphoz", majd Péter második és harmadik megtagadásának elmondása után ezt olvassuk: „Vivék azért Jézust Kajafástól a törvényházba" (Jn18:28). Ez a negyedik evangélium nem mond semmit arról, mi történt, mikor az Úr megjelent Kajafás, Izraelnek a (rómaiak által) *jogilag kinevezett* főpapja előtt. Ezt megtaláljuk a Mt26:57-27:2, Mk14:53-15:2 és Lk22:54-23:1 szakaszokban. Foglaljuk össze röviden ezeknek az igeszakaszoknak a tartalmát.

Amint utoljára rámutattunk, a halálos ítéletet Krisztusra *még azelőtt* kimondták, hogy egyáltalán bíróság elé állították volna (Jn18:14). A Kajafás előtti vizsgálat tehát nem volt más, mint szörnyű bohózat. A Megváltót az a testület vizsgálta meg, amelynek a legszentebb törvényszéknek kellett volna lenni a Földön, de az igazságnak a történelemben valaha is feljegyzett legfélelmetesebb megrontásával és a formáival való visszaéléssel ítélték el. A bemutatott bámulatos ellentétek rendkívül megrendítők. A bűnösök Barátját kézbilincsekkel és lábvasakkal verték béklyóba. Az egész Föld Bírájának Ádám bukott fiának törvényszéke elé kellett állnia. A dicsőség Urát a legocsmányabb megvetéssel kezelték. A Szentet istenkáromlónak ítélték. Hazugok tettek bizonyságot az Igazság ellen. Őt, Aki a feltámadás és az élet, halálra ítélték.

Kajafásnál összegyűltek „az írástudók és a vének" is (Mt26:57), továbbá „a főpapok és a tanács" (Mt26:59). Ennél a döntő krízisnél, mikor a Messiás Izrael által történt elutasítása végső és hivatalos formát öltött, a nemzet összes vezetője ünnepélyesen összegyűltek. Első tevékenységük nem volt más, mint tanúkat kerestek az Úr ellen, s a Szanhedrin becstelen jellege, végtelen igazságtalanságuk kirívó módon megmutatkozott abban, hogy „*hamis* bizonyságot KERESNEK VALA Jézus ellen" (Mt26:59). A Szanhedrinnek nem volt joga halálos ítéletet végrehajtani, így tehát valamiféle vádat kellett megfogalmazni Vele szemben, mikor Pilátus elé vitték – ezért kerestek hamis tanúkat. Ezrek voltak, akik bizonyságot tehettek volna *csodáinak* valódi mivoltáról, a saját szolgáik is elismerték, hogy soha ember úgy nem *beszélt*, mint Ő, de nem az efféle bizonyságtételek voltak azok, amiket hallani akartak. Valami olyasmit kellett kigondolni, ami az igazság látszatát kelti a kivégzésének lármás követelése közben.

Egy ideig gonosz vizsgálatuk gyümölcstelen maradt: „És nem találának. És noha sok hamis tanú jött vala elő, még sem találának." De „utoljára pedig előjövén két hamis tanú" – minimum ennyit követelt meg a mózesi törvény, amiképpen Jézabel is két hamis tanút szerzett Nábót ellen (1Kir21:18). Ezek azt állították, hogy Krisztus ezt mondta: „Leronthatom

az Isten templomát, és három nap alatt felépíthetem azt". Atyja Ígéje iránti alázatos engedelmességgel a Megváltó csendben állt ott, miközben a hazugság atyjának eme gyermekei hamisan esküdtek. S nyilvánvalóan elégedetlenül ennek a vádnak a gyengeségével, kényelmetlenül érezve magát Krisztus nyugodt méltósága miatt, a főpap felállt, és ezt mondta Neki: „Semmit sem felelsz-é? Micsoda tanúbizonyságot tesznek ezek ellened?" Jézus azonban nyugodt maradt. A legvalószínűbb, hogy megriadva foglyának méltóságteljes viselkedésétől, valamint félve attól, hogy az Ő bizonyságtétele talán megindítja néhány tanácsbeli szívét, Kajafás így szólt: „az élő Istenre kényszerítelek téged, hogy mondd meg nékünk, ha te vagy-é a Krisztus, az Istennek Fia?" (Mt26:63) „Ez volt az izraeliták módszere, amikor esküt ajánlottak és fogadtak el: az Isten nevére hivatkoztak (valamint mondtak egy átokformulát a hazugság büntetéseképpen, ami azonban most elmaradt) az egyik oldalon, s az erre adott választ úgy fogadták el, hogy a válaszadónak nem volt szükséges megismételni az esküt. Kényszerítelek téged az élő Istenre (Akinek a hivatalában és itt állok, és Akinek a hatalma alá vagyunk vetve mindnyájan, Aki előtt te is állsz, aki tudod az igazat, s Aki majd ítéletet tesz közted és köztem), hogy mond el nekünk a szent Szanhedrinnek, az igazat. Így ismerte el az Isten nevével történt eme legszörnyűbb visszaéléssel, hogy ezt az Istent az élő Istennek ismeri, Aki nem csúfoltatik meg! Bizonyságot tesz az Ő igazságáról még akkor is, mikor hazugsággal akarja megszerezni a győzelmet, valamint a hatalmáról és fenségéről, miközben mindvégig ellenáll Neki." (Stier)

S most először megszólal Krisztus Kajafás előtt. Behatol a faggatója elméjébe, felfogja válaszának minden lehetséges következményét, de nem vonakodik azt megadni. Engedelmes izraelitaként köteles volt válaszolni az uralkodó hatalom kérdésére (3Móz5:1, 1Kir22:16). Ő „a törvény alatt" volt (Gal4:4), a mindvégig engedelmeskedett, még akkor is, mikor engedelmességét Ellene fordították. A Megváltó nemcsak válaszolt a bírájának, de a méltóságát mindvégig fenntartva hozzátette: „Mostantól fogva meglátjátok az embernek Fiát ülni az Istennek hatalmas jobbján, és eljőni az égnek felhőiben" (Mt26:64). „Ülni", ellentétben azzal, hogy itt állok előtted, miközben te ülve mondasz felettem ítéletet; „hatalom, [hatalmas jobb]", ellentétben az akkori gyengeségével (azaz nem használta hatalmas erejét), „eljőni az ég felhőiben", ellentétben a keresztre menetellel! Kajafás azzal válaszolt, hogy elszakította hivatalos palástját – ahelyett, hogy levette volna a nagy Főpap fensége előtt. Ezzel a cselekedetével Kajafás, anélkül, hogy ezt ő maga felfogta volna, azt közölte, hogy Isten felszámolta az ároni papságot! A palástot csak akkor szakította el a tulajdonosa, ha többé már nem használta.[97]

A ruháinak megszaggatása után Kajafás ezt mondta: „Mi szükségünk van még bizonyságokra? Ímé most hallottátok az ő káromlását. Mit gondoltok?" Pedig ő maga volt az istenkáromló. A „Mi szükségünk van még bizonyságokra?" elárulta nyugtalan lelkiismeretét, az „Ímé most hallottátok az ő káromlását" annak jele volt, hogy a bírósági műeljárásnak vége. A választ, amit hallani akart, azonnal megadták: „Méltó a halálra." Fellelkesülve képzelt győzelmüktől „szemébe köpdösének és arczul csapdosák őt, némelyek pedig botokkal verék, Mondván: Prófétáld meg nékünk Krisztus, kicsoda az, a ki üt téged?" Így ítélte el Izrael a Messiását, a lázadó ember az Istenét.

„Mikor pedig reggel lőn, tanácsot tartának mind a főpapok és a nép vénei Jézus ellen, hogy őt megöljék. És megkötözvén őt, elvivék, és átadák őt Ponczius Pilátusnak a helytartónak." (Mt27:1-2), betöltvén ezzel Urunk próféciáját: „az embernek Fia átadatik a főpapoknak és az írástudóknak, és halálra kárhoztatják őt, és a pogányok kezébe adják őt; És megcsúfolják őt, és megostorozzák őt, és megköpdösik őt" (Mk10:33-34). Ez elvezet minket a János által említett legelső ponthoz, akinek a történetét innentől fogva követni fogjuk.

[97] Egy hívő zsidó akkor is elszakította a ruháját, ha istenkáromlást hallott. Pink erre is gondolt, amit az a soron következőkből kiderül, de itt egy másik aspektusát mutatja be Kajafás cselekedetének – *a ford*.

„Vivék azért Jézust Kajafástól a törvényházba. Vala pedig reggel.” (Jn18:28) A nagytanácsnak a Mt27:1-ben feljegyzett döntését követően „vivék” Őt – még mindig nem tanúsított ellenállást, ment, mint bárány a mészárszékre. Márk elmondja, hogy „megkötözték” (Mk15:1), és úgy vitték a törvényházba, Pilátus bírói helyiségébe. „Vala pedig reggel.” A tanítványok nem voltak képesek egyetlen órát sem vigyázni Vele, ellenségei egész éjszaka Ellene munkálkodtak! Ó jaj, az embernek nagyobb a buzgósága és több az energiája a gonoszra, mint a jóra. Ugyanazok az emberek, akik fél napig fáradhatatlanul hallgatnak holmi politikai beszélgetést, vagy három órán át ülnek az operában, arról panaszkodnak, hogy az igehirdető hosszan beszélt, mikor egy órán át magyarázta Isten Ígéjét! „Vala pedig reggel” – az volt a céljuk, hogy a lehető leggyorsabban megszerezzék Pilátustól a halálos ítélet megerősítését.

„És ők nem menének be a törvényházba, hogy meg ne fertőztessenek, hanem hogy megehessék a husvétibárányt.” (Jn18:28) A törvényház pogány terület volt, s ha egy zsidó betette oda a lábát, ceremoniálisan beszennyeződött, s már nem volt arra idő, hogy a húsvét kezdete előtt megtisztuljon. Igyekezvén részt venni a húsvéton, ezért csak a praetorium bejáratáig mentek. Nem léptek be Pilátus helyiségébe, de készen álltak felhasználni őt a gonoszságukhoz! Micsoda bizonyítéka volt ez a vallás hiábavalóságának, ami nem volt képes hatást gyakorolni a szívre! Teljes mértékben kiérdemelték Krisztus félelmetes szavait: „Jaj néktek képmutató írástudók és farizeusok, mert hasonlatosak vagytok a meszelt sírokhoz, a melyek kívülről szépeknek tetszenek, belől pedig holtaknak csontjaival és minden undoksággal rakvák. Épen így ti is, kívülről igazaknak látszotok ugyan az emberek előtt, de belől rakva vagytok képmutatással és törvénytelenséggel.” (Mt23:27-28)

Ugyanazok az emberek, akik a Földön valaha is elkövetett leggonoszabb cselekedet részesei voltak, most mégis „beszennyeződésről” beszélnek! Nem vonakodtak átadni a Messiásukat a pogányoknak, de óvakodtak attól, nehogy alkalmatlanokká váljanak a húsvéti bárány megevésére. Manapság is vannak egyesek, akik többet foglalkoznak a keresztség helyes formájával, mint azzal, hogy lelki utat járjanak. Akkurátusabbak az úrvacsora betartásával, mint a lelki gyümölcsök megtermésével az Atya dicsőségére. Óvakodjunk mi is, nehogy „megszűrjük a szúnyogot, de elnyeljük a tevét”. „A ’zsidók eme vezetői’, valamint az őket követő tömegek *ritualisták* voltak. Ritualizmusuk folytán követelték Isten Fiának megfeszítését. Krisztus és a ritualizmus annyira ellentétesek egymással, mint a fény és a sötétség. Az igazi kereszt, mellyel Pál dicsekedett, valamint a kereszt, mellyel a modern ceremónialisták dicsekednek, nem hasonlítanak egymásra. A kereszt és a feszület nem állhatnak összhangban. Vagy a ritualizmus száműzi Krisztust, vagy Krisztus száműzi a ritualizmust.” (Mr. H. Bonar)

„Kiméne azért Pilátus ő hozzájok” (Jn18:29). Az, hogy az egész Szanhedrin (Mk15:1-2) keresi fel nagy tömegek kíséretében (Lk23:1) ebben az időszakban (húsvét idején), kellőképpen meggyőzte Pilátust, hogy itt valami fontos dologról van szó, így bár kora reggel volt, mégis kiment hozzájuk. Tudjuk, hogy nem lepődött meg, mert épp az előző éjszaka vettek igénybe egy cohors római katonát, ami az ő engedélye nélkül nem történhetett volna meg. Számára világos volt, hogy itt olyan vádlottal van dolga, akit a zsidók még az ünnep kezdete előtt ki akarnak végezni.

„És monda: Micsoda vádat hoztok fel ez ember ellen?” (Jn18:29) Pilátus eme kérdése megerősíti a most elmondottakat. Nem a látogatásuk célját kérdezte meg tőlük, hanem csak azt: miféle vádakat hoznak fel a foglyukkal szemben. Ez összhangban állt a római törvénykezéssel, mely három dolgot követelt meg: speciális vádemelést, a vádlott szembesítését a vádlóival, s szabadságot a vádlottnak, hogy válaszolhasson a vádakra (Csel25:16). Pilátus tehát tiszteletre méltó módon cselekedett, mikor azt követelte, hogy ismertessék vele annak a bűncselekménynek a természetét, amellyel az Úr Jézust vádolták. Isten úgy látta jónak, hogy a saját beszédük alapján legyenek elítélve.

„Felelének és mondának néki: Ha gonosztevő nem volna ez, nem adtuk volna őt a te kezedbe.” (Jn18:30). A zsidók megsértődtek Pilátus kérdésétől. Ők nem igyekeztek vádat emelni, tudván, hogy nincs bizonyítékuk, mellyel alátámaszthatnák. Világosan abban reménykedtek: Pilátus elfogadja a *szavukat* ehelyett – különösen azután, hogy oly könnyen kaptak tőle katonákat – és elítéli a foglyukat anélkül, hogy meghallgatná. Jellegzetes képmutatással öltöttek sértődött arcot: igaz emberekként pózolva azt a hitet igyekeztek Pilátusban kelteni, hogy *ők* soha nem tartóztattak volna le egy *ártatlan* embert. A „ha gonosztevő nem volna ez, nem adtuk volna őt a te kezedbe” megfelelt annak, hogy „Nézd meg, ki áll előtted – nem más, mint a szent Szanhedrin: mi már megvizsgáltuk az ügyet, s ítéletünk nem kérdéses: mi csak arra kérünk, hogy add meg a halálos ítélethez szükséges római jóváhagyást.” Erre Pilátus kényszerítette őket, mert Lukács elmondja, hogy „kezdék őt vádolni, mondván: Úgy találtuk, hogy ez a népet félrevezeti, és tiltja a császár adójának fizetését, mivelhogy ő magát ama király Krisztusnak mondja” (Lk23:2).

„Monda azért nékik Pilátus: Vigyétek el őt ti, és ítéljétek meg őt a ti törvényeitek szerint.” (Jn18:31) Az egész felelősség most Pilátusra került. Ő nagyon is jól ismerte a zsidók várakozását, semhogy azt feltételezze: a Szanhedrin bárkit is gyűlölne és üldözne, aki felszabadítaná őket a római iga alól. A jó polgár utánzásuk túl gyenge volt, hogy megtévessze őt. De nem volt ínyére az előtte álló feladat, és megpróbált kitérni előle. Az ember valódi jelleme itt világosan megmutatkozik – gyenge, vacilláló, húzza az időt, tisztességtelen. Pilátus nem akart semmit tenni az ügyben, Krisztus halálának teljes terhét megpróbálta a zsidók vállára tenni. Mit törődött ő az igazsággal! Csak egy kellemetlen helyzetből igyekezett kimenekülni. Igyekezett nem magára haragítani a zsidókat, s ezért mondta: „ítéljétek meg (halálra) őt a ti törvényeitek szerint”.

„Mondának azért néki a zsidók: Nékünk senkit sem szabad megölnünk” (Jn18:31). Ez a válasz teljességgel keresztülhúzta a nyomorult Pilátus arra irányuló kísérleteit, hogy elkerülje Urunk elítélésének szükségességét. Emlékeztették a római kormányzót arra, hogy a halálbüntetés kiszabásának jogi hatalma már nem az ő kezükben volt, ezért nem cselekedhettek úgy, ahogyan szerettek volna. Itt arra figyelmeztették Pilátust, hogy semmi más, csakis Krisztus kivégzése lesz kielégítő a számukra. A magasabbrendű Hatalom azonban felsőbbséget gyakorolt ebben: „Mert bizony egybegyűltek a te szent Fiad, a Jézus ellen, a kit felkentél, Heródes és Ponczius Pilátus a pogányokkal és Izráel népével, hogy véghezvigyék, a mikről a te kezed és a te tanácsod eleve elvégezte volt, hogy megtörténjenek.” (Csel4:27-28)

„Mondának azért néki a zsidók: Nékünk senkit sem szabad megölnünk.” Noha nem voltak tudatában ez mégis figyelemre méltó megvallás. *Saját maguk* ismerték el, hogy ezzel beteljesedett az 1Móz49:10: „Nem múlik el Júdától a fejedelmi bot, sem a vezéri pálcza térdei közűl; míg eljő Siló”. Izrael vezetői ezzel elismerték, hogy többé már nem vezetői a saját népüknek, hanem idegen hatalom alá vannak vetve. Az ország kormányzója az, akinek joga van a halálbüntetést kiszabni. „Nem szabad nekünk”, mondták, te, a római kormányzó teheted ezt meg egyedül. Ezzel a megvallásukkal, miszerint többé már nem ők a saját népük jogi ügyvezetői, elismerték, hogy a „*fejedelmi bot*” elvétetett tőlük, s ez pozitív bizonyítéka volt annak, hogy *eljött* Siló (azaz a Messiás)! Mennyire tudatlanok a gonoszok, mikor próféciákat teljesítenek be!

„Hogy beteljesedjék a Jézus szava, a melyet monda, a mikor jelenti vala, hogy milyen halállal kell majd meghalnia.” (Jn18:32) Itt ismét beteljesítettek egy próféciát, jóllehet ennek nem voltak tudatában. Amikor Izrael elutasította, hogy a kezükbe vegyék a dolgokat, noha Pilátus átadta, csak Krisztus saját szavainak beteljesedése felé terelte a dolgok menetét: „a pogányok kezébe adják őt, hogy megcsúfolják és megostorozzák, és keresztre feszítsék” (Mt20:19). Azonkívül ha a zsidók még kiszabhattak volna halálos ítéletet az olyan bűnökre, melyekkel az Úr Jézust vádolták, a kivégzés módja a megkövezés lett volna. Azzal, hogy átadták Őt Pilátusnak, a római kivégzésmódot garantálták, s ezzel Krisztus újabb mondásai

teljesedtek be: „a miképen felemelte Mózes a kígyót a pusztában, akképen kell az ember Fiának felemeltetnie” (Jn3:14), illetve „És én, ha felemeltetem e földről, mindeneket magamhoz vonszok. Ezt pedig azért mondá, hogy megjelentse, milyen halállal kell meghalnia.” (Jn12:32-33).

„Ismét beméne azért Pilátus a törvényházba, és szólítja vala Jézust, és monda néki: Te vagy a Zsidók királya?” (Jn18:33) Itt újabb kirívó példáját látjuk a Megváltónkkal szemben tanúsított vaskos igazságtalanságnak. Először Annás, majd Kajafás, most pedig Pilátus mutatta ki a testi elme félelmetes ellenségességét Istennel szemben – ami itt testben nyilvánult meg. A római jog megkövetelte, hogy vádlókat és vádlottakat szembesítsenek egymással, és utóbbinak legyen lehetősége válaszolni a vele szemben felhozott vádakra (Csel23:28). Ezt azonban Pilátus megtagadta Krisztustól. S ami még rosszabb, Pilátus a *császár* ellenségeként vizsgálta Jézust, pedig egyedül a *zsidók* voltak az ő vádlói! Ha az Úr Jézus valóban szembeszállt a császár hatalmával és jogaival, miért nem a római hatalom volt a kezdeményező? S hol voltak az Ellene való pogány tanúk? Vajon egy római szolgát sem érdekeltek a vezetőjük érdekei? Pilátus tudta, hogy *irigységből* (Mt27:18) adta a Szanhedrin Jézust a kezére. Nagyon jól tudta, hogy a Megváltó nem volt gonosztevő, nem lehet, hogy ne ismerte volna közösségi életét: könyörületes cselekedeteit, kegyelmes és igaz szavait, mégis megtagadta Tőle a tisztességes bírói eljárást. A tény, hogy Pilátus ellenkezését (Jn18:31) oly könnyedén elhallgattatták, kimutatta jellemének szánalmas gyengeségét. Eme zsidók kormányzójának küldték, mégis arra kényszerítették, hogy ő legyen a szolgájuk, a haragjuk végrehajtója.

„Ismét beméne azért Pilátus a törvényházba, és szólítja vala Jézust, és monda néki: Te vagy a Zsidók királya?” Mi húzódik meg ennek a kérdésnek a hátterében? Mi volt Pilátus elméjének állapota, mikor feltette? Ryle püspökkel egyetemben nekünk is ezt kell mondani: „Egészében véve a kérdés a kíváncsiság és a megvetés keverékét mutatja”. Az alázatos viselkedés és az egyszerű megjelenés Urunk részéről nem mulasztott el hatást gyakorolni a kormányzóra. Egy földi királyságot birtokló személy kísérőjelei teljes hiányának meg kellett őt zavarnia. Ugyanakkor a néhány nappal azelőtti „győztes” jeruzsálemi bevonulásának hírei kétségtelenül eljutottak a fülébe. Ki volt hát ez a furcsa karakter, Aki tömegeket vonzott, de Akit gyűlöltek a vezetői? Akinek hatalma volt betegeket gyógyítani, de nem volt hely, ahol a fejét lehajthatta volna? Aki képes volt halottakat feltámasztani, de mégis megkötözve állt előtte?

„Felele néki Jézus: Magadtól mondod-é te ezt, vagy mások beszélték néked én felőlem?” (Jn18:34) Urunk Pilátus lelkiismeretéhez szólt. Tényleg igazságosan akarsz eljárni? Információt szeretnél kapni? Vagy csak eszköz akarsz lenni azok kezében, akik idehoztak tehozzád? Rámutatott Pilátusnak minden igazságtalanságra, ami a gyanakvásából fakadhatott. Ha okod van azt hinni, hogy én „király” vagyok abban az értelemben, melyben te használod a szót, akkor hol vannak a római tanúk? Ha csak az befolyásol, amit a Szanhedrintől hallottál, óvakodj attól, hogy azok szavára hallgass, akik nyílt ellenségeim. Krisztus kihangsúlyozta a személyes felelősségét azzal kapcsolatosan, ha bármiféle konkrét büntető ítéletet hoz Vele szemben. De miért nem válaszolt egyenes igennel, vagy nemmel? Azért, mert az adott körülmények között ez lehetetlen volt. Pilátus a „király” szót a császár *riválisaként*, Róma elleni *lázadóként* használta. Ha Urunk igennel válaszolt volna, azzal félrevezeti Pilátust, ha korlátozás nélküli nemmel, az Önmagának, mint „Izrael reménységének” a megtagadását jelentette volna. Az Úr tehát arra ösztönzi Pilátust, hogy határozza meg ezt a kétértelmű fogalmat. Bámulatos a tökéletes bölcsessége.

„Magadtól mondod-é te ezt, vagy mások beszélték néked én felőlem?” „Urunk ezzel a kérdésével azt akarta megtudni: arra vonatkozó állítását, hogy Ő a zsidók Királya Pilátus mint a császár jogainak júdeai védelmezője vizsgálja, vagy csak a zsidók vádaskodásaira alapoz. Mondhatni ettől függött minden ebben a döntő pillanatban, s Urunk bölcsessége és célja az

erre vonatkozó kérdés feltételével nyilvánvaló. Ha Pilátus azt mondta volna, hogy ő a római érdekekre van tekintettel, úgy Urunk utalhatott volna neki rögtön életének és szolgálatának egészére annak bizonyítására, hogy a királyi mivoltot illetően ártatlan. Ő azt tanította, hogy adjuk meg a császárnak azt, ami a császáré. Elrejtőzött, és elment egyedül a hegyre, mikor észrevette, hogy a tömeg jönni akar és erővel királlyá akarják Őt tenni (Jn6:15). Ő nem volt Róma ellensége… s Pilátusnak, mint a római hatalom képviselőjének, mindezek figyelembe vételével kellett volna eljárnia. De nem így cselekedett." (Mr. J. G . Bellett)

„Felele Pilátus: Avagy zsidó vagyok-e én? A te néped és a papifejedelmek adtak téged az én kezembe: mit cselekedtél?" (Jn18:35) Pilátus itt elárulta őszintétlenségét. Kitért Krisztus átható kérdése elől. Tagadta, hogy bármiféle személyes érdeke lenne a dologban. Én nem vagyok zsidó – én nem foglalkozom *vallási* vitákkal. „Mit cselekedtél?" – beszéljünk *gyakorlati* dolgokról. Kétségem sem fér hozzá, hogy Pilátus az első kérdését gúnyos lekicsinyléssel tette fel. Avagy *zsidó* vagyok-e én? Te elfelejted, hogy én, a nemes római, nem tűrhetem a látomásokat és az álmokat. Ez a vezető politikus gőgös és megvető nyelvezete volt. „A te néped és a papifejedelmek" foglalkoznak a ceremoniális rítusokkal, és a rejtélyes próféciákkal, s ők „adtak téged az én kezembe"! Mivel vádolnak? Itt mint bíró beszél: térjünk a tárgyra.

„Felele Pilátus: Avagy zsidó vagyok-e én? A te néped és a papifejedelmek adtak téged az én kezembe: mit cselekedtél?" „Pilátus eme válasza teljes bizonyítékát adta *Izrael vétkének*., Az, hogy Izrael elutasította a Királyát, és más kezébe adták magukat, annak a szájából hangzott el, aki a világ vezető hatalmát képviselte abban az időben. Ez volt egyelőre minden Jézussal – ez Őt azonnal a Föld fölé emelte, és kivette a világból. Izrael elvetette Őt, tehát az Ő királysága nem ebből a világból való volt, mert Sion a kijelölt helye az egész világ Királyának, hogy ott trónoljon és uralkodjon. Sion leánya hitetlenségének tehát távol kell tartania az egész Föld királyát. Az Úr tehát, mint elutasított Király, hallván ezt a bizonyságot a római szájából, csak annyit tehetett, hogy elismerte trónja pillanatnyi elveszítését." (Mr. Bellett). Ezért mondta Krisztus a következő szavakat:

„Felele Jézus: Az én országom nem e világból való." (Jn18:36) Először is figyeljük meg, hogy nem azt mondta: „Az én országom nem ebben a világban van", hanem „Az én országom nem e világból való". A hívők nem „e világból valók" (Jn17:16), de mégis *benne* vannak! Másodszor figyeljük meg a minősítést és megerősítést az Ő szavai által a vers záró részében: „Ámde az én országom nem innen való." Az „ámde" szót Pilátusnak az előző versben olvasható kijelentése magyarázza – olvassuk el ismét Mr. Bellett ezzel kapcsolatos megjegyzéseit. Ezt Krisztus nem mondta ki mindaddig, amíg *Izrael végleg és hivatalosan el nem vetette Őt*! Harmadszor, figyeljük meg a magyarázatát – „ha e világból való volna az én országom, az én szolgáim vitézkednének" – a királyuk megszabadítása végett. Urunk kegyelmesen magyarázta Pilátusnak annak a királyságnak a *jellegét*, amely felett még uralkodni fog. Az összes megelőző királysággal ellentétben az én királyságom nem embertől fog származni, hanem Istentől (Dán7:13-14, Lk19:12). Ellentétben az emberi királyságokkal, melyek a világhatalmaktól függenek, az enyém abszolút teokrácia lesz, melyet mennyei elvek irányítanak majd. Ellentétben azokkal, melyeket az igazságtalanság és a zsarnokság jellemzett, az enyémet az igazságosság és a békesség fogják jellemezni.

A Pilátusnak adott válasza tekintetében csak csodálni tudjuk áldott Urunk csodálatos kegyelmét és türelmét. A megvető „Avagy zsidó vagyok én?" kérdéssel Pilátus eltörölte minden jogát az eljárás minden további folytatásához, míg a „mit cselekedtél" kérdésével megadta az előtte állónak a teljes jogot ahhoz, hogy csendben maradjon. De a sértést figyelmen kívül hagyva Krisztus tovább beszélt a lelkiismeretéhez. Az „Az én országom nem *e* világból való" figyelmeztette Pilátust, hogy létezik egy *másik* világ, s Ő ahhoz tartozik! „Az én országom", ami nem „harccal" lesz felállítva azért hangzott el, hogy meggyőzze: létezik hatalom, mely felette áll Róma erejének, amivel dicsekedtek, s ami akkor uralta a Földet. S

„az én országom nem e világból való” azt sugallta: az Ő országa nagyon más lesz, mint azok, melyeket erőszakkal és igazságtalansággal tartottak fenn, s melyekben végső soron nem volt semmi, ami emlékeztettet volna arra, ami helyes és igazságos. Azaz ahelyett, hogy pozitív választ adott volna Pilátus „mit cselekedtél” kérdésére, Urunk tagadó választ adott, ami ugyanakkor világosan megmutatta, hogy nem volt vétkes semmiféle politikai gonoszságban, és nem cselekedett semmit a császár ellen.

Egyesek csodálkoztak, hogy Krisztus miért nem hivatkozott könyörületének csodálatos és jótevő munkáira, mikor Pilátus feltette neki a „mit cselekedtél” kérdést. Azok azonban az Ő messiási bizonyítványának részei voltak (Mt11:3-5, stb.) így *csak* Izraelnek szóltak. Mások azon csodálkoztak, hogy Pilátus miért nem említette Málkus fülének levágását a kertben, mikor Urunk kijelentette, hogy „az én szolgáim vitézkednének”. Miért nem tájékoztatta a Szanhedrin Pilátust Péter vakmerőségéről? Málkus a főpap szolgája volt, és semmi sem lett volna természetesebb, mint hogy jóvátételért lépjen fel. A látszólagos nehézséget azonnal megoldja a Lk22:51, ahol meg van írva, hogy a Megváltó „illetvén annak fülét, meggyógyítá azt”. „A csoda kellő magyarázatot szolgáltat a vád elejtésére – ha előhozakodtak volna az esettel, az vizsgálathoz vezetett volna, s több, mint meghiúsítja a gonosz célt, amit szolgálni kívántak a felemlegetésével. Túl sokat bizonyított volna. Megmutatta volna a Megváltó könyörületes természetét, a törvény iránti engedelmességét, és természetfeletti hatalmát.” (Mr. J. Blount)

„Monda azért néki Pilátus: Király vagy-é hát te csakugyan?” (Jn18:37) A kormányzó összezavarodott. Az előtte álló nyugodt és méltóságteljes viselkedése, háromszori utalása az Ő királyságára, annak kijelentése, hogy az nem e világból való, nyugodt állítása, hogy bár meg van kötözve, mégis vannak „szolgái”, valamint az erőteljes célzás arra, hogy az Ő királysága mégis fel lesz állítva, bár nem karddal - mindez több volt, mint amennyit Pilátus képes volt felfogni. A „Te vagy a Zsidók királya?” a Jn18:33-ban és a „Király vagy-é hát te csakugyan?” megmutatta, hogy megelégedett azzal: politikailag semmitől sem kellett félni, mégis, Krisztus egy számára felfoghatatlan kijelentést tett. Hiszem, hogy felhagyott gúnyos hanghordozásával, és ezt az utolsó kérdést félig komolyan, félig kíváncsian tette fel. Azt, hogy Ő „király”, Urunk nem tagadta, hanem bátran elismerte, hogy „Én azért születtem”, jól tudván, mi lesz az ára eme kijelentésének. Erre utal a Szentlélek, mikor ezt mondja: „bizonyságot tett Ponczius Pilátus alatt ama szép vallástétellel” (1Tim6:13). S bár Izrael nem fogadta el Őt, Ő mégis a Királyuk volt (Mt2:2). Noha a szőlőművesek kivetették, mégis Ő volt a szőlő örököse. Noha polgártársai azt mondták, hogy ne uralkodjon felettük, mégis Ő kenetett fel Sion trónjára.

„Én azért születtem, és azért jöttem e világra, hogy bizonyságot tegyek az igazságról.” (Jn18:37) Figyeljük meg, miképpen kapcsolja össze a Megváltó a királyságát és az igazságról való bizonyságtételét. Az igazság tekintélyes, uralkodói, fenséges. Ez további Íge volt Pilátus lelkiismerete számára, ha megnyitotta volna a szívét annak befogadására. Krisztus arról tájékoztatja, hogy nagyobb dicsőséggel rendelkezik, mint amekkora a Dávid trónjával kapcsolatos rangja, mert ez a dicsőség isteni, hiszen Ő az Atya egyszülöttje, aki „teljes kegyelemmel és igazsággal”. Az „és azért jöttem e világra” megjegyzése – elkülönítve az előző mondatban szereplő „születtem”-től – közvetlen célzás volt arra, hogy Ő a mennyből jött! Sőt, az Úr itt azt is tudatja, hogy küldetése hibátlan volt. A nagy cél, mely előtte állt első eljövetelekor nem a királyi jogar forgatása, hanem az igazságról való bizonyságtétel volt, *amit* hűségesen megtett, sőt még ebben a pillanatban is cselekedett. *Ez* volt a válasz Pilátusnak a „mit cselekedtél?” kérdésére (Jn18:35) – nem egyszerűen „igaz bizonyságot tegyek”, hanem „bizonyságot tegyek *az* igazságról”: itt ismét úgy szólalt meg, mint az *Íge*.

„Mindaz, a ki az igazságból való, hallgat az én szómra.” (Jn18:37) Az, aki „az igazságból való”, először is igaz, őszinte és egyenes, mélyebb értelemben pedig Istentől való, v. ö. Jn8:47. Csak az hallja valóban Krisztus hangját, akinek van szíve az igazságra, mert az

igazság Szerzője annak egyben Tanítója és Magyarázója is. Micsoda Íge volt ez Pilátus lelkiismerete számára! Ha valóban az igazságot keresed, az amiről szóló bizonyságtétel végett jöttem én a világra, akkor hallgatsz majd rám! „Ha bárki megkérdezné, miképpen tudhatja, hogy *ő maga* az igazságból való, a szent Íge közvetlen, minden kételyt kizáró választ ad erre: 'Ne szóval szeressünk, se nyelvvel; hanem cselekedettel és valósággal. És *erről* ismerjük meg, hogy mi az *igazságból* vagyunk.' (1Jn3:18-19) Bárki, aki az isteni természet részesének mutatkozik, amiről az tesz bizonyságot, hogy cselekedetekkel és valósággal szeret, az az igazságból való, hallgat Krisztus szavára, s megleli helyét a mennyei seregek között, mikor Ő eljön, hogy leszámoljon a hitehagyott földi hatalommal." (Mr. C. E. Stuart)

„Monda néki Pilátus: Micsoda az igazság? És a mint ezt mondá, újra kiméne" (Jn18:38). Nagy véleménykülönbségek alakultak ki azt a lelkületet illetően, amivel ezt a kérdést feltette. Világos, hogy nem őszinte érdeklődés volt, mert azonnal otthagyta Krisztust, anélkül, hogy megvárta volna a választ – csak egy felébresztett lelkiismeret vágyik őszintén megismerni azt, hogy *mi* az igazság. Sokan úgy vélték, hogy ez csak egy kétségbeesett felkiáltás volt: *Micsoda* az igazság? „Tanulmányoztam sok rendszert, megvizsgáltam sok filozófust, de nem tudtak kielégíteni." De eltekintve a ténytől, hogy minden, ami a jelleméről kiderült, ellentétben áll a világosság őszinte, kitartó kutatásával, hisz inkább ezt mondhatta volna: „Igazság! Nem létezik igazság!", vajon ezt forgatta az elméjében? Személyesen én úgy vélem, Pilátus szavai itt megvetést fejeznek ki, s inkább felkiáltó-, mintsem kérdőjellel zárulnak, az utolsó szóra helyezett hangsúllyal: „micsoda az *igazság*!" Itt a világosság mutatta meg a sötétséget. Ez kifejezte a lelkiismeretlen politikus szilárd meggyőződését. „Igazság!" – *ezért* áldozod fel az életedet? Hiszem, hogy a Jn18:39 ezt fejezi ki.

„És a mint ezt mondá, újra kiméne a zsidókhoz, és monda nékik: Én nem találok benne semmi bűnt." (Jn18:38) Pilátus kényelmetlenül érezte magát. Krisztus szavai mélyebben érintették, mint amennyit beismert volna. Világos volt, hogy Ő ártatlan, s az is nyilvánvaló, hogy Pilátus most a legnagyobb igazságtalanságban vétkes. Ha a római kormányzó nem talált „semmi bűnt" Krisztusban, azonnal el kellett volna engednie. Ahelyett azonban, hogy hallgatott volna a lelkiismeret szavára, tovább értekezett azokkal, akik a Megváltó vérére szomjaztak. János sokat elhagy ezen a ponton, amit a szinoptikusok feljegyeztek – a főpap tiltakozását (Mk15:3-12), azt, hogy Pilátus Heródeshez küldte, valamint a kegyetlen bánásmódot, amiben Heródes katonái részesítették, s azt, hogy Heródes visszaküldte Őt Pilátushoz (Lk23:5-18).

„Szokás pedig az nálatok, hogy elbocsássak néktek egyet a husvétünnepen: akarjátok-é azért, hogy elbocsássam néktek a zsidók királyát?" (Jn18:39) Ennek a javaslatnak a természete azonnal kimutatja annak a gátlástalan természetét, aki tette. Pilátus félt megsérteni a zsidókat (mert egy felkelés abban az időben kegyvesztetté tette volna őt a császár előtt, akinek mindenben része volt), ezért kibúvót keresett, mely reményei szerint kielégíti majd őket, s lehetővé teszi a számára, hogy felmentse az Úr Jézust. Emlékezvén a szokásra, miszerint húsvétkor egy foglyot elengednek – a leglátványosabb szokás volt, *kegyelem és szabadulás,* ami a *húsvéthoz* kapcsolódott – azt javasolja, hogy Krisztus legyen az ily módon elengedett. Ez ugyanaz volt, mintha azt mondta volna: tegyük fel, hogy Jézus bűnös: én hajlandó vajon halálbüntetésre méltónak ítélni, ha elengedjük. Lukács elmondja nekünk: odáig elment, hogy felajánlotta, „megfenyíti" Krisztust, mielőtt elbocsátja (Lk23:16). Kevéssé fogta fel, milyen emberekkel van dolga, s még kevésbé Őt, Aki mindent irányít.

„Kiáltának azért viszont mindnyájan, mondván: Nem ezt, hanem Barabbást. Ez a Barabbás pedig tolvaj vala." (Jn18:40) A zsidók rosszabbnak bizonyultak, mint Pilátus, és azt követelték, amit a legkevésbé várt. Áldozatuk vérére szomjazva, alig várva, hogy a prédára vethessék magukat, valamennyien „kiáltának azért viszont mindnyájan, mondván: Nem ezt, hanem Barabbást" (a görög szó hangos felkiáltást jelent). Pilátus megalkuvása nemcsak az t mutatta meg nyíltan, hogy ő „nem az igazságból való", hanem azt is, hogy csak

ellenségességüket fokozta. „Ez a Barabbás pedig tolvaj vala”, vagy inkább „bandita” – aki erővel rabolt. Lukács azt mondja, gyilkos volt. Mennyire szemléletes, hogy a zsidók Barabást választották, s azóta folyamatosan rablók és vérontók uralkodnak felettük!! Ebben páratlan a történelmük.

„Máshol láttuk, mennyire furcsa, de mégis jelentős ez a Barabás (’az atya fia’) név itt. Az Atya Fia volt – pontosan Ő – Akit elvetettek, de *miféle* atya fia volt ez a törvénytelen fiú? Előképe annak a rettenetes hitehagyásnak, ami ezután következik, mikor majd elfogadják azt, aki a maga nevében jön (az Antikrisztust), igazi gyermekét a lázadónak és a ’kezdettől fogva embergyilkosnak’. Van azonban ennek is egy evangéliumi oldala. *Vajon a bűnös, vagy a Megváltó fog szenvedni?* És emlékezzünk arra is, hogy a tisztátalan állat a törvény alatt megváltható volt báránnyal (2Móz13), a bárányt azonban nem lehetett megváltani. A Megváltót lehetetlen volt ekképpen elengedni. A bűnöst azonban igen.” (Mr. F. W. Grant)

Az alábbi kérdések segítséget nyújtanak az olvasónak a felkészülésben a következő fejezetre:

1. Miért engedte meg Isten, hogy Krisztus „töviskoronát” viseljen? (2. vers)
2. Miért „bíbor köntöst”? (2. vers)
3. Hányszor olvassuk a négy evangéliumban, hogy „nem találok benne semmi bűnt”? (4. vers)
4. Mi volt Pilátus célja az „Ímhol az ember!” szavakkal? (5. vers)
5. Mi a 6. vers jelentése a Jn18:31 fényében?
6. Mi tette Pilátust „még rémültebbé”? (8. vers)
7. Miért nem adott választ Jézus? (9. vers)

64. fejezet: Krisztus Pilátus előtt (befejezés), Jn19:1-11

Az előttünk álló igeszakasz összesítése:

1. Krisztust megostorozzák és kigúnyolják, 1-3. versek.
2. Pilátus ismét kijelenti ártatlanságát, 4. vers.
3. Pilátus a zsidók együttérzéséhez folyamodik, 5. vers.
4. A zsidók válasza, 6-7. versek.
5. Pilátus félelme, 8-9. versek.
6. Pilátus dicsekvése, 10. vers.
7. Krisztus feddése, 11. vers.

A Szentírásban talán sehol sincs Isten szuverenitásának annyira látványos és élénk bemutatása mint Pilátusnak az Úr Jézussal szemben tanúsított bánásmódjában. Először is, Pilátus *meggyőződött az ártatlanságáról*, s legalább hét alkalommal elismerte, hogy „Én nem találok benne semmi bűnt". Másodszor, Pilátus *el akarta* Őt engedni: „Pilátus azért ismét felszólala, el akarván bocsátani Jézust" (Lk23:20), „megfenyítvén azért őt, elbocsátom" (Lk23:22), „*igyekszik vala* Pilátus őt szabadon bocsátani" (Jn19:12), „ő úgy *ítélt*, hogy elbocsátja" (Csel3:13), mindezek tévedhetetlenül bizonyítják ezt. Harmadszor, Pilátust *a saját felesége* intette a legkomolyabban, hogy *ne ítélje el Őt* (Mt27:19). Negyedszer, ténylegesen *megkísérelte* foganatosítani felmentő ítéletét: megparancsolta a zsidóknak, hogy ítéljék el ők maguk Krisztust (Jn18:31). Elküldte Heródeshez (Lk23:7), mint az ő hatósága alá tartozót, s megpróbálta rávenni a zsidókat, hogy Barabást ítéljék el helyette (Jn18:39-40). Mindennek dacára azonban Pilátus *meghozta* a döntést, hogy Krisztust keresztre kell feszíteni!

Mit számít az ember akarata, mikor szembeszegül Isten akaratával? Abszolút semmit. Itt volt Pilátus, Júdea római kormányzója, aki *eltökélt*, hogy elengedi a Megváltót, de mégsem volt rá képes. Isten az örökkévalóságtól fogva elrendelte, hogy Pilátusnak *halálra kell ítélnie* az Ő Fiát, s ha ég és föld össze is fogtak volna, akkor sem tudták volna meghiúsítani a Mindenható akaratát – nem lenne *mindenható*, ha képesek lettek volna erre! Krisztus „Istennek elvégezett tanácsából és rendeléséből adatott halálra" (Csel2:23) Amint Isten szolgája félelem nélkül kijelentette: „egybegyűltek a te szent Fiad, a Jézus ellen, a kit felkentél, Heródes és Ponczius Pilátus a pogányokkal és Izráel népével, hogy véghezvigyék, a mikről a te kezed és a te tanácsod eleve elvégezte volt, hogy megtörténjenek" (Csel4:27-28). Ez nem egyszerűen „kálvinizmus", hanem a Szentírás idézése, s jaj annak, aki tagadni próbálja. Krisztusnak *el kellett ítéltetnie* Pilátus által, mivel az Istenség örökkévaló tanácsvégzése ezt eleve elrendelte. Sőt, mivel Krisztus mind zsidó, mind pogány bűnösökért meghalt, ezért az isteni bölcsesség jónak látta, hogy a halálában mind a zsidók, mind a pogányok keze közvetlenül benne legyen.

Ennek azonban azonnal ellene vetik: *Ez* leegyszerűsíti Pilátust egy gép szintjére! Első válaszunk: Na és aztán? – jobb lecsökkenni a nemlétezés szintjére, mintsem tagadni az élő Isten Ígéjét! El az okoskodó következtetésekkel: a mi legfőbb és soha meg nem szűnő kötelességünk abszolút alázatosságban meghajolni a Szentírás tanítása előtt! Második válaszunk: a gáncsoskodó felvetése nyilvánvalóan téves. Egy őszinte elme kénytelen elismerni, hogy az evangéliumi feljegyzések Pilátust *felelős közreműködőként* mutatják be. Krisztus Maga szólt Pilátus lelkiismeretéhez: „Mindaz, a ki az igazságból való, hallgat az én szómra." (Jn18:37) Isten *hitelt érdemlően* figyelmeztette őt, hogy Krisztus *igaz* ember, ezért ne tegyen Vele semmit: „A mint pedig ő az ítélőszékben ül vala, külde ő hozzá a felesége, ezt üzenvén: Ne avatkozzál amaz igaz ember dolgába; mert sokat szenvedtem ma álmomban ő miatta" (Mt27:19). De megkérdezhető: miképpen figyelmeztethette őt Isten *következetesen*,

miután Ő Maga rendelte el, hogy ítélje halálra Krisztust? A válaszunk: az Ő rendelete szuverén tanácsvégzésének részét képezte, miközben a figyelmeztetés Pilátus felelősségének szólt, s joggal lesz elszámoltatva azért, mert figyelmen kívül hagyta. Krisztus bejelentette, hogy Péter *meg fogja* Őt tagadni, de néhány perccel később mégis ezt mondta: „Vigyázzatok és imádkozzatok, hogy kísértetbe ne essetek”! Végül, a Megváltó Maga mondta Pilátusnak, hogy a fogva tartásával *bűnt követ el*: „*nagyobb* bűne van azért annak, a ki a te kezedbe adott engem” (Jn19:11) – következésképpen az, hogy Pilátus nem engedte Őt el, *nagy bűn* volt!

„Akkor azért előfogá Pilátus Jézust, és megostoroztatá.” (Jn19:11) Hiszem, hogy a római kormányzó e szörnyű cselekedetének valós magyarázatára a 4. vers utal: „Majd *ismét* kiméne Pilátus, és monda nékik: Ímé kihozom őt néktek, hogy értsétek meg, hogy nem találok benne semmi bűnt”. Ez egy kétségbeesett lépés volt a jó ítélőképességével, valamint teljes mértékben hiszem, hogy a lelkiismeretének tiltakozásával szemben is. Ez volt a harmadik és utolsó kísérlete, mely arra irányult, hogy kompromisszumot kössön. Először megkérte a zsidókat, hogy ők maguk ítéljék el Krisztust (Jn18:31). Másodszor, szembeállította Vele a híres törvényen kívülit, Barabást, s hagyta,hogy ők válasszanak. Miután ez csődöt mondott, megtette a végső kísérletet arra, hogy elmeneküljön attól, amitől félt. Vonakodott kimondani a visszavonhatatlan szót, ezért ehelyett megostoroztatta az Úr Jézust, s tűrte, hogy a katonák kegyetlenül bánjanak Vele. Hiszem, hogy Pilátus abban reménykedett: mikor megmutatja a zsidóknak a szenvedő és vérző királyukat, a dühük majd lecsillapodik. A Lk23:16 erre mutat: „Megfenyítvén azért őt, *elbocsátom*.” S hogy mennyire csődöt mondott ez a nyomorult kísérlet, azt majd meglátjuk a dolgok menetében.

„Akkor azért előfogá Pilátus Jézust, és megostoroztatá.” „A kegyetlen verés, amit az Úr Jézus testére mértek, valószínűleg sokkal komolyabb volt, mint amit az angol olvasó feltételez. Olyan büntetés ez, ami a rómaiaknál általában a keresztre feszítést előzte meg, s néha annyira fájdalmas volt, hogy belehalt, akinek el kellett szenvednie. Gyakran botokkal, nem pedig ostorokkal mérték ki, ahogyan a festők és a szobrászok ábrázolják. Josephus zsidó történetíró *A zsidók története* című művében konkrétan megemlíti, hogy a gonosztevőket megostorozták és minden lehetséges módon megkínozták, mielőtt kivégezték volna. A Smith’s Dictionary elmondja, hogy ’a vádlottat lemeztelenítették, kötelekkel, vagy szíjakkal kikötötték egy kerethez, és botokkal verték’.” (Ryle püspök)

„És a vitézek tövisből koronát fonván, a fejére tevék, és bíbor köntöst adának reá, és mondának: Üdvöz légy zsidók királya! És arczul csapdossák vala őt.” (Jn19:2-3) „Ezt olvasván egyetlen kérdés fakad fel a szívből – hogyan lehetséges mindez? Hol van a sokat ünnepelt római igazságszolgáltatás ennek a megkötözött fogolynak a megostorozásában, akiről a bíró azt mondta: ’nem találok benne semmi bűnt’. Miért adatott át egy el nem ítélt valaki a római katonák durva kezeibe, hogy gúnyolják, és üssék, ahogyan nekik tetszik? Hol van Pilátus józan ítélőképessége, amiért nem sokkal azelőtt elutasította, hogy bármit cselekedjen, nehogy igazságtalanság történjen? Miért bántak oly módon Jézussal, ami azóta is páratlan? Mi ennek az egésznek a titka?” (Mr. M. Taylor) Bármilyen nehéznek, sőt talán lehetetlennek is tűnik a válasz a segítség nélküli elmének, a Szentírás által a kérdésre vetett fény minden nehézséget megold.

Először is, *kivel* bántak ennyire kegyetlenül és igazságtalanul? Immánuellel, „a megtestesült Istennel”? és a bukott ember gyűlöli Istent. „Csalárdabb a szív mindennél, és gonosz az” (Jer17:9). „A test gondolata ellenségeskedés Isten ellen” (Rm8:7). „Nyitott sír az ő torkuk; nyelvökkel álnokságot szólnak; áspis kígyó mérge van ajkaik alatt. Szájok telve átkozódással és keserűséggel. Lábaik gyorsak a vérontásra. Útjaikon romlás és nyomorúság van.” (Rm3:13-16) Ezeknek a szörnyű tényeknek sem azelőtt, sem azután nem volt ilyen példája. Soha az emberi szív kétségbeejtő gonoszsága, a testi elme félelmetes ellenségessége és a bűn útjainak kimondhatatlan gonoszsága nem mutatkozott meg annyira tévedhetetlenül, mint mikor Isten Fia „*az emberek kezébe adatott*” (Mk9:31). Minden isteni visszatartás vissza

lett vonva, s az emberi romlottságnak lehetősége nyílt a saját csupasz szörnyűségében megmutatkozni.

Másodszor, ez volt *a Sátán órája*. A Megváltó mondta az Őt letartóztatóknak a kertben: „ez a ti órátok, *és* a sötétségnek hatalma” (Lk22:53). Azon a napon, mikor a bűn belépett a világba, Jehova bejelentette, hogy ellenségességet szerez a kígyó és az asszony között, valamint a magvuk között (1Móz3:15). Ez az ellenségesség megmutatkozott, mikor Krisztus megtestesült, mert meg van írva: „és álla az a sárkány a szűlő asszony elé, hogy mikor szűl, annak fiát megegye” (Jel12:4), s ő volt az, aki felindította Heródest a betlehemi gyermekek lemészárlására. Isten azonban közbelépett, és a sárkány kudarcot vallott. Itt azonban Isten többé nem akadályozta őt. Eljött az óra, mikor a kígyó a Megváltó sarkát mardoshatta, s most teljes mértékben kihasználta ezt a lehetőséget. A zsidók és a pogányok egyaránt „atyjuktól az ördög atyától” származtak, s most az ő vágyait vitelezték ki szántszándékkal.

Harmadszor, Krisztus engesztelést készült adni *a bűnért*, ezért a bűnnek minden szörnyűségében kellett megmutatkoznia. A bűn *törvénytelenség*, ezért Pilátus megostoroztatta az Ártatlant. A bűn *vétek*, ezért tette félre Pilátus a római jog minden alapelvét és alapszabályát. A bűn *egyenlőtlenség* (igazságtalanság), ezért ütötték a katonák azt, Aki soha egyetlen élő teremtménynek sem ártott. A bűn *Isten elleni lázadás*, ezért zsidók és pogányok egyformán bántalmazták Isten Fiát. A bűn *sértés*, ezért gyalázták meg a lelkiismeret és az illendőség minden egyes előírását. A bűn *az Isten dicsősége nélküliség*, ezért szórtak az Ő Fiára mindenféle gyalázatot. A bűn *beszennyeződés*, tisztátalanság, ezért borították el az arcát alávaló köpésekkel.

Negyedszer, Krisztus a bűnösök *helyett* készült meghalni, ezért meg kellett mutatni, hogy igazság szerint mi járt volna nekik. A törvény megkövetelte, hogy „szemet szemért, fogat fogért”, azaz *quid pro quo*.[98] Minden bűn lázadás Isten ellen, Neki való ellenszegülés, az Ő tulajdonképpeni megverése, ezért *ostorozták* meg Krisztust a bűnösök. Mikor az ember bűnbe esett, a háromszor szent Isten átka alá került, s ezért fogja még Krisztus a gonoszoknak mondani: „Távozzatok tőlem ti *átkozottak*!” Ádámnak Isten kijelentette: „Átkozott legyen a föld te miattad… Töviset és bogácskórót teremjen tenéked” (1Móz3:17-18), ezért az utolsó Ádám, mint azoknak Feje, akiket eljött az átokból megszabadítani, *töviskoronával* koronáztatott meg! Aztán a természetünkben és a gyakorlatban szennyezettek vagyunk: vétkeink tetőtől talpig elborítanak bennünket – „skarlátpirosak” és „vérszínűek” (Ézs1:18), ezért öltöztették a Megváltót „*bíbor köntösbe*”. Máté ténylegesen „skarlátszínűnek” nevezi (Mt27:28),[99] Márk pedig ezt mondja: „És bíborba öltözteték őt” (Mk15:17). Végül, azzal gúnyolták, hogy „a zsidók királyának” nevezték, mert „uralkodott a bűn a halálra” (Rm5:21). Itt van hát a mi üdvösségünk evangéliuma: a Megváltót megostorozták, hogy mi szabadon távozhassunk, tövisekkel koronázták meg, hogy minket áldással és dicsőséggel lehessen megkoronázni, a megvetés öltözetébe öltöztették, hogy mi az igazságosság ruháját ölthessük magunkra, s elvetették, mint királyt, hogy mi Isten királyai és papjai lehessünk.

„Majd ismét kiméne Pilátus, és monda nékik: Ímé kihozom őt néktek, hogy értsétek meg, hogy nem találok benne semmi bűnt.” (Jn19:4) A magánbeszélgetés, amit Pilátus folytatott Krisztussal, legalábbis arról győzte meg, hogy nem tett semmi halálbüntetésre méltót, ezért visszatért a zsidókhoz és újra megerősítette ártatlanságát. Az „ismét” arra mutat vissza, amiről a Jn19:1-3-ban olvastunk: olyan messzire ment, amilyen messzire akart. „Kihozom őt néktek”: semmi mást nem akarok Vele cselekedni. „Nem találok benne semmi bűnt”: mennyire szembeszökő, hogy aki röviddel ezután halálra ítéli, ugyanaz a személy, aki ismételten tanúsítja: a Bárány „bűntelen”! S még látványosabb, hogy miközben az Úr Jézust bűnösként fogták el és feszítették keresztre, Isten egymás után sorakoztatta fel azokat, akik

[98] „Valamit valamiért.” – *a ford.*
[99] Az angol változat szerint – *a ford.*

bizonyságot tettek az Ő bűntelenségéről. Egy régi próféta kérdezte: „kortársainál ki gondolt arra, hogy kivágatott az élők földéből, hogy népem bűnéért lőn rajta vereség?!” (Ézs53:8) Erre *hétszeres* választ adnak az evangéliumok. Először Júdás jelentette ki: „Vétkeztem, hogy elárultam az *ártatlan* vért” (Mt27:4). Másodszor Pilátus mondta: „nem találok benne *semmi bűnt*” (Jn19:4). Harmadszor, Heródesről mondta Pilátus: „De még Héródes sem; mert titeket ő hozzá igazítálak; és ímé *semmi* halálra való dolgot nem cselekedett ő” (Lk23:15). Negyedszer, Pilátus felesége esdekelt: „Ne avatkozzál amaz *igaz* ember dolgába; mert sokat szenvedtem ma álmomban *ő miatta*” (Lk27:19). Ötödször, a haldokló lator jelentette ki: „ez pedig *semmi méltatlan dolgot* nem cselekedett” (Lk23:41). Hatodszor, a római százados, aki dicsőítette Istent, mondta: „Bizony ez ember *igaz* vala” (Lk23:47). Hetedszer, a százados mellett állók ismerték el: „Bizony, *Istennek Fia* vala ez” (Mt27:54)!

„Kiméne azért Jézus a töviskoronát és a bíbor köntöst viselve.” (Jn19:5) „Az, hogy áldott Urunk, az örök Íge szelíden megengedte, hogy ekképpen kivezessék, mint a bámészkodás és a gúnyolódás tárgyát, egy régi bíbor köntössel a vállán, töviskoronával a fején, ütésektől vérző háttal és a tövisektől véres arccal, hogy a gúnyolódó, torkaszakadtából ordító, várszomjas tömeg Rajta legeltethesse a szemét, az valóban bámulatos gondolat! Ez a szeretet tényleg felülmúl minden elképzelést!” (Ryle püspök)

„És monda nékik Pilátus: Ímhol az ember!” (Jn19:5) Teljes mértékben hiszem, hogy Pilátus itt a zsidók könyörületéhez folyamodott. Nézzétek, mondta, máris mit elszenvedett! Nem volt szükség arra, hogy többet mondjon. A szégyen, a vérző sebek kellően megindító nyelvezet lettek volna, ha lett volna fülük a hallásra. Pilátus abban reménykedett, hogy dühük most lecsillapodik. Vajon nem büntettetett meg máris kellőképpen? Biztosan szembeszökő, hogy a kormányzó nem ezt mondja: „Ímhol *ez az* ember”, hanem „Ímhol *az* ember”. Ez az előítéletektől mentes tanú őszinte bizonyságtétele volt. Soha addig nem viselkedett senki így, aki az ő bírósága előtt állt, mint ez a Valaki. Soha nem látott még Pilátus ilyen csendes méltóságot, rettenhetetlen bátorságot, nemes fennköltséget. Az Úr egyedisége mély benyomást tett rá és bámulatba ejtette.

„Mikor azért látják vala őt a papifejedelmek és a szolgák, kiáltozának, mondván: Feszítsd meg, feszítsd meg!” (Jn19:6) Pilátus eme mesterkedései ugyanúgy csődöt mondtak, mint korábbi, Urunk elítélésének elkerülésére tett kísérletei: semmi sem elégíti ki a zsidókat, csak az Ő halála. A vérző Megváltó látványára egy fikarcnyit sem enyhültek meg. Mint a vért megízlelő vadállatok, még többre szomjaztak. A pogányok által a töviskoronával megkoronázott Messiásuk látványa nem megalázta, hanem még jobban felbőszítette őket. Túlléptek minden emberi érzésen. Komoly dolog megfigyelni, hogy a *főpapok* követelték az első sorban a keresztre feszítését – a „szolgák” a papok személyes követői és szolgái voltak, s természetesen csatlakoztak mestereik kiabálásához. A „kiáltozni” szó féktelen ordibálást takar. Fájdalmas tény, hogy ebben a korszakban Isten szentjeinek legdurvább, legkegyetlenebb, és legvérszomjasabb üldözői a vallási vezetők voltak – sok száz esetben Róma „püspökei” és „kardinálisai”. S nincs ez másként manapság sem. Az üldözés formája megváltozhatott, mégis a legkegyetlenebb és legdurvább üldözést azok részéről kell eltűrniük Isten gyermekeinek, akik magukat Krisztus szolgáinak vallják. Meg kell említeni, hogy nem azt kiáltották: „Feszítsd meg őt!”, hanem „Feszítsd meg, feszítsd meg!” – megtagadván Tőle Pilátus „ember” megnevezését! Mindenestől Izrael volt az, akik a halálba kergették Őt: milyen csodálatos, hogy Isten még mindig kegyelemmel bánik majd velük!

„Monda nékik Pilátus: Vigyétek el őt ti és feszítsétek meg, mert én nem találok bűnt ő benne.” (Jn19:6) Pilátus megundorodott törvénytelen lármázásuktól, felháborodott azon, hogy megkérdőjelezték a döntését, és megharagudott a követelésük miatt. „Vigyétek el őt *ti*”, ha akarjátok, „és feszítsétek meg”, ha meritek. Arcátlanul szembeszálltak az *ő* bíróságának vizsgálati eredményeivel, most a saját bíróságuk tehetetlenségének okából gúnyolja őket, mert tehetetlenek voltak a saját bevallásuk alapján (Jn18:31). A zsidók azt követelték, hogy Pilátus

kövessen el egy jogi gyilkosságot, most ő vonja őket felelősségre azzal, hogy bemocskolják a római igazságszolgáltatást. Az ő „nem találok benne semmi bűnt” kijelentése volt a felelősségre vonása arra vonatkozólag, hogy továbbra is szembeszállnak a császár tekintélyével.

„Felelének néki a zsidók: Nékünk törvényünk van, és a mi törvényünk szerint meg kell halnia, mivelhogy Isten Fiává tette magát.” (Jn19:7) Szavaik világosan mutatják, hogy megértették a Pilátus ajánlatában rejlő gúnyt: ha valóban engedélyt adott volna nekik Krisztus megfeszítésére, azonnal megcselekedték volna. Tudták, hogy nem beszél komolyan, érezték csípős iróniáját, beléjük döfött szarkazmusát, s most valamiféle mentséget kerestek szörnyű viselkedésükre. „Nékünk törvényünk van”, erősítgették, bármennyire is gúnyolsz, hogy törvénytelenül akarunk cselekedni. Nekünk ugyanúgy van törvényünk, mint *neked*! „És a mi törvényünk szerint meg kell halnia, mivelhogy Isten Fiává tette magát” – utaltak a 3Móz24:16-ra. Ahelyett, hogy meghátráltak volna Pilátus haragos kitörése miatt, továbbra is a követeléseiket erőltették. Azzal vádoljuk a foglyodat, hogy megszegte a törvényünket, s ez halálbüntetést érdemel. Céljuk az volt, hogy Krisztust veszélyes bűnözővé, és lázadóvá tegyék, aki mind a zsidó vallással, mind a római törvényekkel szembeszegült. Pilátus kérdőre vonta őket, most ők vonták kérdőre Pilátust. Te arra biztattál minket, hogy ne tartsuk be a római törvényeket, mi most arra biztatunk téged, hogy utasítsd el a zsidó törvények betartását.

„És a mi törvényünk szerint meg kell halnia, mivelhogy Isten Fiává tette magát.” Valóban figyelemre méltó, hogy amint Pilátus ezt mondta: „Ímhol az ember!”, ők azonnal megvádolták azzal, hogy „Isten Fiává tette magát”. Gonosz volt az indítékuk, de mennyire nyilvánvaló, hogy itt egy magasabb rendű hatalom vette át az irányítást! Miután rájöttek, hogy a lázadás vádja megdőlt, és Pilátus nem hajlandó ezen az alapon halálra ítélni, most istenkáromlással vádolták Krisztust. Nagyon megmutatkozott azonban a képmutatásuk, mikor a saját „törvényükre” hivatkoztak, mert az ő törvényük *megkövezést*, és nem keresztre feszítést írt elő az istenkáromlás büntetéseképpen! Az evangéliumi feljegyzések gondos vizsgálata megmutatja, hogy pontosan hét vádat hoztak fel Krisztussal szemben. Először azzal a templom megsemmisítésének fenyegetésével vádolták (Mt26:61), másodszor azzal, hogy „gonosztevő” (Jn18:30), harmadszor „a nép félrevezetésével” (Lk23:2), negyedszer azzal, hogy „tiltja a császár adójának fizetését” (Lk23:2). Ötödször a nép felzendítésével (Lk23:5), hatodszor, hogy „királynak mondja magát” (Lk23:2), hetedszer pedig azzal, hogy „Isten Fiává tette magát” (Jn19:7). A hétszeres vád az Ő elvetésének *teljességéről* tett bizonyságot!

„Mikor pedig ezt a beszédet hallotta Pilátus, még inkább megrémül vala” (Jn19:8) Ennek jelentése nyilvánvaló, mégis furcsa kimondani, hogy sok igemagyarázó eltévesztette. Egyesek azt feltételezték, hogy a zsidók félelméről van szó, mások szerint Pilátus attól félt, nehogy lehetetlennek bizonyuljon Krisztus megmentése megint mások szerint attól, nehogy rossz lépést tegyen. A „pedig” azonban elégséges eme nézetek téves mivoltának kimutatására: a kijelentés, miszerint „Isten Fiává tette magát” rémítette meg a római kormányzót. A „*még inkább* megrémül vala” pedig azt mutatja meg, hogy ez az érzés nem most először kerítette hatalmába. Az Úr Jézus *személye* váltotta ki a félelmét. Hiszem, hogy elejétől fogva tudatos szorongás volt a lelkében, amit a Krisztus viselkedése és szavai által kiváltott ámulat csak tovább mélyített. Látott már sok gonosztevőt, egyesek bűnösök, mások ártatlanok voltak, de soha olyat, amilyen Ő volt. Az ő „Ímhol az ember” megjegyzése (Jn19:5) bizonyítja, mire becsülte Krisztust. A feleségétől kapott figyelmeztetés is mély benyomást tett rá, most pedig, hogy emlékeztették: a fogoly Isten Fiának nevezte Magát, még jobban megrémítette.

„És ismét beméne a törvényházba, és szóla Jézusnak: Honnét való vagy te? De Jézus nem felelt néki.” (Jn19:9) Ez volt a hatodik kérdés, amit Pilátus Krisztusnak feltett, s nagyon érdekes megfigyelni a változó hangnemét, ahogyan feltette ezeket a kérdéseket. Először azt kérdezte: „Te vagy a Zsidók királya?” (Jn18:33) – valószínűleg szarkasztikus lelkülettel kérdezte. Másodszor: „Avagy zsidó vagyok-e én?” (Jn18:35) – ezt a kérdést gőgös

megvetéssel tette fel. Harmadszor, „mit cselekedtél?” (Jn18:35) – tekintélyének pompázatos bemutatója. Negyedszer, „Király vagy-é hát te csakugyan?” (Jn18:37) – mutatja növekvő zavarát. Ötödször, „Micsoda az igazság?” (Jn18:38) – megvető sajnálattal kérdezi. Hatodszor, „Honnét való vagy te?” De milyen lelkülettel tette fel *ezt* a kérdést? Sok függ a helyes választól, másként ugyanis nem fogjuk megérteni, miért nem válaszolt neki Urunk.

„Honnét való vagy te?” Nem „Kitől való vagy te?”, s nem is „Isten Fia vagy tehát?”, hanem „Honnét való vagy te?” Mégis világos, hogy Pilátus nem az emberi származása után érdeklődött, hiszen már elküldte Heródeshez Krisztust, mint „galileait” (Lk23:6). Akkor hát az üres kíváncsiság kérdése volt ez? Nem, a „még jobban megrémül vala” az előző versben mást mutat. Akkor most Pilátus mélyen felindulva buzgón keresi a világosságot? Nem, mert a következő versben olvasható gúnyos kitörése összeütközésben áll az efféle nézetekkel. Akkor hát miről van szó? Először is azt hiszem, hogy Pilátus őszintén összezavarodott és meghökkent. Abszolút különleges embernek ismerte meg Krisztust. De vajon *több* volt Ő, mint ember? A lelkiismeretében mélyülő félelem egyre jobban nyugtalanította. Végül is tegyük fel, ez a Valaki valóban a mennyből jött! Teljes mértékben hiszem, hogy ebben a pillanatban átsuhant az elméjén efféle gondolat, s ez elvezet minket a második indítékához, amiért feltette ezt a kérdést: Pilátus abban reménykedett, hogy *itt* van a nehézségből kivezető egérút. Ha Krisztus a mennyből való, akkor nyilvánvalóan eszébe sem juthat keresztre feszíteni. Ezért visszavezettette Krisztust a törvényházba, és ezt mondta: mondd meg nekem négyszemközt a valóságos származásodat és történetedet, hogy tudhassam, milyen utat kell követnem az ellenségeiddel. „Joggal hihetjük, hogy Pilátus titokban abban reménykedett: Jézus mond neki valamit Önmagáról, ami majd lehetővé teszi a számára, hogy szilárd álláspontra helyezkedjen, és megszabadítsa Őt a zsidóktól. Ebbéli reménységében a római kormányzó ismét csak csalódásra predesztináltatott.” (Ryle püspök)

„De Jézus nem felelt néki.” Vészjósló, „de” megzavaró hallgatás. Eddig válaszolt Pilátus kérdéseire, most azonban nem volt hajlandó beszélni. Urunk hallgatása először meglep és összezavar minket, de ha megnézzük, látjuk majd, hogy nem tehetett másképp. Először is a tény, hogy a Jn19:11-ben Krisztus beszél Pilátushoz megmutatja: hallgatása a Jn19:9-ben nem önkényes elhatározás volt arra vonatkozóan, hogy nem mond többet. „Mikor *mi* tűrjük csendben a szenvedést, abba lehet némi önkényes célunk, vagy világosabban szólva, mi nem vagyunk képesek ténylegesen szólni, s egyidejűleg türelemmel szenvedni, ugyanis belsőleg túl sokat kell foglalkoznunk a lelkünkkel ahhoz, hogy fenntartsuk elménk helyes kedélyállapotát. Krisztus azonban a legtejesebb emberi mivoltában felülemelkedett efölé az emberi tökéletlenség fölé, az Ő ajkain (amint majd halljuk a keresztről) Isten Ígéje soha nincs megkötve.” (Stier) Másodszor, Krisztus hallgatása nyilvánvalóvá teszi a lelkületet, mellyel Pilátus feltette a kérdést. Ez nem a komoly, a világosságot szorgalmasan kereső lélek kiáltása volt, mert Urunk soha nem csapta be az ajtót az efféle előtt! Harmadszor, Pilátus *nem volt jogosult* a válaszra. A legnagyobb igazságtalanságot követte el akkor, mikor megtagadta annak elengedését, Akit ártatlannak nyilvánított, megvetette Istennek a feleségén keresztül adott figyelmeztetését, nem várta meg a választ a „Micsoda az igazság?” kérdésre,a saját lelkiismeretével dacolva megostoroztatta a Megváltót, és tűrte, hogy a katonák kigúnyolják és gonoszul bánjanak Vele. Miért kellett volna hát Krisztusnak feltárni a személyiségi titkát *Neki*?

„Pilátus eljátszotta a jogát minden további kijelentéshez a Foglyáról. Világosan megmondatott neki Urunk királyságának természete, s Urunk világba jövetelének célja. Emellett nyilvánosan ki kellett volna hirdetnie az ártatlanságát. De mégis, mindezzel a világossággal, és ismerettel botrányos igazságtalansággal bánt Urunkkal, megostoroztatta, tűrte, hogy a katonái a legmocskosabb sértésekkel halmozzák el, miközben a saját elméjében mindvégig tudta, hogy ártatlan. Röviden, elvétkezte a lehetőségeit, elhagyta a könyörületet, és süket füleket fordított a saját lelkiismerete kiáltásai felé.

’De Jézus nem felelt néki.’ A legtöbb embernek, így Pilátusnak is megadatik a kegyelem napja és egy nyitott ajtó tárul elé. Ha elvetik, hogy belépjenek rajta, és inkább a saját bűnös útjukat követik, az ajtó gyakran becsapódik, és többé nem nyílik ki. Ha nem hallják meg az Ő hangját, és nem nyitják meg szívük ajtaját, gyakran egyedül maradnak, átadatnak a méltatlan gondolkodásra, s nem marad más a számukra, mint a bűneik gyümölcsének learatása. Így történt ez a fáraóval és Saullal, Akhábbal, és Pilátus esete is hasonló volt az övékhez. Megvolt a lehetősége, de nem használta ki, hanem inkább a zsidóknak járt a kedvében a lelkiismerete ellenére, s megtette azt, amiről tudta, hogy rossz. Ennek a következményét látjuk – ’De Jézus nem felelt néki’.” (Ryle püspök)

A fentiekben elmondottakhoz még hadd tegyük hozzá, hogy mivel az Isten által elrendelten *kellett* Krisztusnak szenvedni a népe bűneiért, Ő nem volt hajlandó semmit mondani, ami ezt *akadályozta* volna! Pilátus erkölcsileg képtelen volt befogadni az igazságot: határozott választ adni neki annyi lett volna, mint gyöngyöket szórni a disznók elé, s erre a Megváltó nem volt hajlandó. Sőt, ha kijelentette volna isteni mivoltát, az fogódzót adott volna Pilátusnak ahhoz, hogy elbocsássa Őt. Így Ryle püspökkel együtt mi is elmondhatjuk: „Urunk hallgatását igazságosan és joggal érdemelte ki, de ez egyben Istennek az ember üdvösségével kapcsolatos tanácsvégzése is volt.” Végül tanuljuk meg Krisztus példájából, hogy „ideje van a hallgatásnak és ideje van a szólásnak” (Préd3:7)!

„Monda azért néki Pilátus: Nékem nem szólsz-é? Nem tudod-é hogy hatalmam van arra, hogy megfeszítselek, és hatalmam van arra, hogy szabadon bocsássalak?” (Jn19:10) Itt a római gőgös, heves és parancsoló lelkülete nyilvánult meg: az önmagát kijelentő tekintélyelvű én. Kétségem sincs afelől, hogy a hangsúly a személyes névmásokra helyeződött: hallgathatsz a zsidók előtt, a katonák és Heródes előtt, de *előttem* is hallgatsz? Micsoda tiszteletlenség ez! Ez a hivatalos politikus magamutogató, büszke tekintélye volt. Nem tudod, kinek a jelenlétében állsz? Már nem Annás és Kajafás előtt – ők pusztán bábfigurák. Én Júdea kormányzója vagyok, Augustus császár képviselője. „Nékem nem szólsz-é?” Ez volt az Urunknak feltett hetedik, és egyben utolsó kérdés a szarkazmus és a sértődöttség kevert lelkületével. Hozzászokván ahhoz, hogy a foglyok meghunyászkodnak előtte, és mindent megtesznek, hogy elnyerjék jóindulatát, nem volt képes megérteni Urunk hallgatását. Egyszerre volt zavart és dühös: hivatalos büszkeségét alázták meg.

„Nem tudod-é hogy hatalmam van arra, hogy megfeszítselek, és hatalmam van arra, hogy szabadon bocsássalak?” Mennyire elítélte önmagát! Mennyire kimutatta valódi jellemét! Itt volt valaki, aki a bíróságon arról beszélt, hogy van hatalma jogi gyilkosságot elkövetni! Valaki, aki újra és újra kijelentette foglya ártatlanságát, s akinek megvolt a hatalma ahhoz, hogy elengedje, de mégis, röviddel ezután halálra ítélte. S mindez egy magas beosztásban levő ember részéről történt, aki ahhoz a nemzethez tartozott, amely pártatlan igazságosságával dicsekedett! Figyeljük meg rendkívüli ostobaságát is. Itt volt egy földi féreg a saját fontosságának tudatától annyira felfuvalkodva, abszolút szabad akaratának elképzelésétől oly mértékben leuraltan, hogy az merészelte kimondani: a Magasságos Fia teljességgel az *ő* hatalmában van! De figyeljük meg végtelen következetlenségét is. Jogi hatalmával dicsekedett, de ha az Úr ártatlan volt, akkor nem volt jogi hatalma „megfeszíteni” Őt, ha viszont vétkes volt, akkor nem volt jogi hatalma „szabadon bocsátani”! A saját beszéde alapján ítéltetett el. Gondosan elemezve a szavait csak egyetlen jelentéshez lyukadhatunk ki – én a törvény felett állok, s vétkes, vagy ártatlan, azt teszek vele, amit csak akarok.

„Ez a fölényes kijelentés az abszolút hatalomról az, amit az istentelen nagy emberek tenni szoktak. Meg van írva Nabukodonozorról: ’megölt, a kit akart; és életben tartott a kit akart; felemelt, a kit akart; és megalázott, a kit akart’ (Dán5:19). Mégis, mikor az efféle emberek a hatalmukkal dicsekednek, rendszerint Pilátushoz hasonlóan csak szolgák, s félnek szembeszállni a közvéleménnyel. Pilátus a ’szabadon bocsátás’ hatalmáról beszélt, de elméjében tudta, hogy fél ettől, és képtelen azt gyakorolni.” (Ryle püspök)

„Felele Jézus: Semmi hatalmad sem volna rajtam, ha felülről nem adatott volna néked” (Jn19:11). Atyja tiszteletére és Pilátus megfeddése végett az Úr még egyszer megszólalt, és elmondta a keresztre feszítés előtti utolsó hivatalos bizonyságtételét. Áldott dolog gondosan megfigyelni a kegyelem és az igazság szavait, melyek elhagyják az ajkát. Milyen könnyű lett volna Neki a dicsekvő Pilátus hazugságának büntetéseképpen megbénítani a nyelvet, amely ekkora istenkáromlást szólt! Milyen könnyen megmutathatta volna az *ő* hatalmát ennek a gőgös pogánynak, hasonlóan ahhoz, ahogyan a kertben cselekedett! Ehelyett azonban nyugodt és kimért választ ad, mely noha más módon, de ugyanúgy kifejezi az Ő dicsőségét. Szavainak gondos elemzése megmutatja mind önkéntes alacsonyságát, mind isteni fenségét – milyen csodálatos, hogy *mindkettő* egyetlen rövid mondatba van belefoglalva!

„Felele Jézus: Semmi hatalmad sem volna rajtam, ha felülről nem adatott volna néked.” Az Úr elismerte, hogy Pilátusnak *volt* hatalma, de nagyon más, és nagyon más forrásból származó, valamint különféle korlátozások alatt álló ahhoz képest, amit ő maga képzelt róla. Pilátus önkényes megítéléssel, a saját szuverén választásával dicsekedett, azzal, hogy törvények felett álló joga azt tenni, amit jónak lát. Krisztus utalt neki egy felső hatalomra, ami az embereknek adatik, de olyan korlátokkal, amilyeneket az Adományozó jónak lát. Krisztus tehát először is *tagadta*, hogy Pilátusnak lenne „hatalma” azt tenni Vele, amit csak akar. Másodszor, fenntartotta Atyja tiszteletét azzal, hogy ragaszkodott hozzá: egyedül Ő szuverén. Még egy olyan mértéktartó író, mint Ryle püspök is ezt mondja erről a versről: „Te a hatalomról beszélsz: nem tudod, hogy mind te, mind a zsidók csak *szerszámok* vagytok egy magasabbrendű Lény kezében; ti mind, öntudatlanul, *eszközök* vagytok Isten kezében!”

„Felele Jézus: Semmi hatalmad sem volna rajtam, ha felülről nem adatott volna néked: nagyobb bűne van azért annak, a ki a te kezedbe adott engem.” Urunk elismerte, hogy Pilátusnak *volt* hatalma, elismerte az emberi bíróságok tekintélyét. Krisztus egészen mindvégig tisztelte a törvényt, s nem vitatta a rómaiaknak a zsidók feletti hatalmát. De ragaszkodott ahhoz, hogy Pilátus hatalma felülről származott, „mert nincsen hatalmasság, hanem csak Istentől: és a mely hatalmasságok vannak, az Istentől rendeltettek” (Rm13:1), v. ö. Péld8:15-16. Krisztus elismerte, hogy Pilátus hatalma még Őrá is kiterjed – „semmi hatalmad sem *volna* rajtam” – ennyire alaposan hajolt meg előtte. De azért tette ezt, mert Pilátus „hatalma”, mind a személyes, mind a hivatalos, „felülről adatott” neki. Az Ő „nagyobb bűne van azért annak, a ki a te kezedbe adott engem” megjegyzése, mint a Lk22:22-ben is, megmutatja nekünk, hogy Isten tanácsvégzése nem törli el azoknak az embereknek a vétkét, akik azt végrehajtják. S figyeljük meg itt, mert a leglátványosabb, hogy ugyanaz, Aki szelíden meghajlik Pilátus (Isten-adta) hatalma előtt, úgy jelenti ki Magát, mint az emberek *Bírája*, megosztván Pilátus és a zsidók viszonylagos vétkeit. Így tartotta fenn isteni méltóságát mindvégig. Ez volt hát Urunk válasza Pilátus „Nem tudod-é…?” kérdésére. Tudom, hogy először is minden hatalmad felülről adatott, másodszor tudom a pontos mértékét a te vétkednek, valamint azokénak, akik a kezedbe adtak. Úgy hiszem, ez a jelentése a kissé nehéz „pedig”-nek. Figyeljük meg, hogy Urunk Pilátus hivatalos mivolta iránti tiszteletből nem azt mondta, hogy „nagyobb bűne van azért annak, a ki a te kezedbe adott engem, *mint neked*”! – noha erre világosan lehet következtetni. Itt, mint a Lk12:47-48-ban is, Krisztus a vétkek és a bűnök *fokozatairól* tanít, tehát a jövendő büntetés mértékeiről. Az „a ki a te kezedbe adott engem” nem Júdásra vonatkozik, (*övé* volt a „*legnagyobb bűn*”), hanem Kajafásra, aki a nemzet képviselőjeként tevékenykedett. Végül figyeljük meg, hogy az utolsó szó, amit Pilátus Krisztus szájából hallott, a „*bűn*” volt! A következő, minden valószínűség szerint az ő örök kárhozatra ítélése lesz.

Az alábbi kérdések a következő fejezet tanulmányozásához adnak segítséget:

1. Miért vették át a „papifejedelmek” az irányítást? (15. vers)

2. Miért „adatott át” nekik Krisztus? (16.vers)
3. Miért „héberül” (Károlinál – „zsidóul”)? (17. vers)
4. Miért feszítettek keresztre még másik két embert Vele együtt? (18. vers)
5. Miért a felirat? (19. vers)
6. Miért három nyelven? (20. vers)
7. Mi a 23. vers jelentése?

65. fejezet: Krisztust halálra ítélik, Jn19:12-24

Az előttünk levő igeszakasz összegzése:

1. Pilátus erőfeszítése csődöt mond, 12. vers
2. Pilátus a Kőpadolaton, 13. vers
3. A zsidók elvetik Messiásukat, 15. vers.
4. Krisztus átadatik a zsidóknak, 16. vers.
5. Krisztust megfeszítik, 17-18. vers.
6. A kereszt felirata, 19-22. vers.
7. A katonák és Krisztus ruházata, 23-24. versek.

Krisztus halálát öt fő szempontból nézhetjük. *Isten* szempontjából a kereszt *engesztelés* volt (Rm3:25-26), ahol teljes elégtétel adatott az Ő szentségének és igazságosságának. A *Megváltó* szempontjából *áldozat* volt (Ef5:2), *felajánlás* (Zsid9:14), az *engedelmesség* cselekedete (Fil2:8). A *hívők* szempontjából *helyettesítés* volt, az Igaz szenvedett a nem igazakért (1Pt3:18). A *Sátán* szempontjából *győzelem* volt és *vereség*, győzelem annyiban, hogy mardoshatta az asszony Magvának sarkát (1Móz3:15), s vereség annyiban, hogy halálával Krisztus megsemmisítette azt, akinek hatalma volt a halálon, azaz az ördögöt (Zsid2:14). A *világ* szempontjából brutális *gyilkosság* volt (Csel3:15). S Krisztus halálának ez az utoljára említett aspektusa az, amivel a jelen igeszakasz alapvetően foglalkozik.

(Emberi oldalról) Isten Báránya legyilkolásának *kezdeményezői* a zsidók voltak, *jogilag* pedig a felelőse Pilátus. A legutolsó fejezetünk bevezetőjében két dolgot említettünk: először is, Isten elrendelte, hogy Pilátus ítéletet mondjon a Fiára, másodszor, hogy Pilátus mindazonáltal vétkes volt erkölcsileg, mert ezt cselekedte. Nem vesszük át újra a már elemzett alapokat, de kiegészítjük néhány szóval korábbi megjegyzéseinket Pilátus utolsó cselekedeteit illetően.

A zsidók által Pilátus felé a Messiásuk elítélés érdekében tett legelső lépésüktől kezdve nyilvánvaló, hogy nem volt ínyére a szerep, amit neki szántak, s aminek eljátszására ösztökélték, s minél jobban megismerte Krisztust, annál jobban vonakodott ettől a szereptől. Ez kiderül fáradhatatlan ki-be járkálásából a törvényházba, s ezt bizonyítják a Krisztus ártatlanságával kapcsolatos ismételt tiltakozásai, a zsidóknak felajánlott kompromisszumai, valamint a hozzájuk fordulásai. De ha nem akarta kimondani a halálos ítéletet, miképpen lehetséges, hogy őt, a római kormányzót végül mégis rávették a megtételére? A kérdésre adandó válasz keresése során most a dolgok *emberi* oldalával fogunk foglalkozni.

Először is, a zsidók azzal vádolták Krisztust, hogy félrevezeti a népet, fellázítja az embereket, arra tanítja őket, hogy tagadják meg a császár adójának fizetését, s Magát a zsidók Királyának állítja be (Lk22:2-5). Ezek olyan vádak voltak, melyek felett Pilátusnak nem volt szabd elsiklania. Igaz, hogy ezeknek a vádaknak a felhozása egy dolog volt, a bizonyításuk viszont egészen más, de a kormányzó túlságosan politikus alkat volt ahhoz, hogysem ne tudta volna, milyen könnyű bizonyítékokat fabrikálni, és hamis tanúkat felfogadni. Pilátus maga is kiváltotta a zsidók gyűlöletét azzal, hogy bizonyos galileaiak vérét elegyítette az áldozataikéval (Lk13:1) – ez nemcsak erkölcsileg rossz dolog volt, de jogilag is megrovást érdemlő. Harmadszor, mikor Pilátus a gyengeség jeleit mutatta, a zsidók megmondták neki, hogy ha szabadon engedi Jézust, akkor nem a császár barátja (Jn19:12). Pilátus gyorsan felfogta, hogy ha szabadon engedi a foglyát, azonnal panaszt tesznek a császárnak, s az összeesküvés és árulás vádjával valószínűleg nemcsak a kormányzói hivatalát veszíti el, de a fejét is.

Itt volt tehát a Pilátus előtt álló ügy: egyrészt tudta, hogy Krisztus ártatlan, hogy egyedi Ember, sőt talán több is, mint ember, másrészt viszont megfenyegette a Szanhedrin, hogy leleplezik a császár előtt. Végső soron Pilátusnak választania kellett *Krisztus és a világ között*. Mikor a dolog világosan körvonalazódott, ő nem vonakodott, úgy döntött, hogy a nép kedvében jár, és az ő tapsaikat nyeri el, semhogy még fokozza az ellene érzett amúgy is heves gyűlöletüket és ezzel előidézze, hogy bemószerolják a császárnál. „Itt van Pilátus vonakodásának előre látható eredménye. Mikor egy ember elkezd megalkudni a lelkiismeretével, s játszadozni kezd a bűnnel – történjen ez az elismerés szeretete, az emberektől való félelem, vagy bármi más a szilárd tanítás és a világos erkölcsösséggel ellentétes dolog miatt – könnyű megjósolni a bizonyos végét a dolognak. A bűn először aprócska szikrának tűnik. Taposd el rögön – ez a kötelességed. De ha elnézed, táplálod, és játszol vele, akkor fellobban és elterjed, s hatalmas tüzet okoz a léleknek magában a templomában. Így volt ez a boldogtalan Pilátussal is, aki megpróbálta egyesíteni, amit Isten örökre szétválasztott – testi vonzalmait és kötelességeit, de hiába reménykedett abban, hogy összhangba hozza az egyenlőséget és az igazságtalanságot, alkalmazkodik a gonosz emberek hangjához anélkül, hogy ne sértené meg Isten hangját a bensőjében. Megpróbált két urat szolgálni – Istent és a mammont. Nyomorult, lehetetlen kompromisszum.” (Mr. Geo. Brown)

„Ettől fogva igyekszik vala Pilátus őt szabadon bocsátani” (Jn19:12). Az időjelzés itt lényeges. Azután, hogy a zsidók részéről elhangzott a vád, miszerint Krisztus „az Isten Fiává tette Magát”, Pilátus, nagyon kényelmetlenül érezve magát, visszatért a törvényházba, s megkérdezte a Megváltót: „Honnét való vagy te?” (Jn19:9). Az Úr azonban nem válaszolt neki. Erre Pilátus ezt mondta: „Nékem nem szólsz-é? Nem tudod-é hogy hatalmam van arra, hogy megfeszítselek, és hatalmam van arra, hogy szabadon bocsássalak?” Krisztus pedig ezt válaszolta: „Semmi hatalmad sem volna rajtam, ha felülről nem adatott volna néked: nagyobb bűne van azért annak, a ki a te kezedbe adott engem”. Abban nem kételkedhetünk, hogy Pilátusra mély benyomást tett mind a fogoly viselkedése, mind a szavai. Korábban vonakodott elítélni egy ártatlan embert, most azonban elhatározza, hogy ténylegesen megpróbálja Őt megmenteni. Krisztust hátrahagyván a törvényházban, ismét kiment a zsidókhoz. Amit ekkor mondott nekik, arról János nem tájékoztat minket: mindössze annyit tudunk, hogy komoly kérést kellett intéznie a Megváltó ellenségeihez, amit viszont azok határozottan elutasítottak.

„De a zsidók kiáltozának, mondván: Ha ezt szabadon bocsátod, nem vagy a császár barátja; valaki magát királylyá teszi, ellene mond a császárnak!” (Jn19:12) A zsidók ismerték az emberüket, mert általában a képmutatók fedezik fel a leggyorsabban a képmutatást másokban. Legerősebb ütőkártyájukat legutoljára tartogatták: ördögi ravaszsággal arra célozgattak, hogy nem számít, mik a kormányzó személyes érzései, nem számít, mennyire nem akar a kedvükben járni, azt nem engedheti meg magának, hogy kiváltja a császár nemtetszését. Pilátus számára ez volt a döntő érv. Ettől a pillanattól kezdve abbéli reményeit, hogy sikerül kimenekülnie ebből a boldogtalan helyzetből, a földbe döngölték. Nehéz eldönteni, mi volt alávalóbb: a zsidók kétszínűsége a császár érdekei védelmének színlelésében, vagy Pilátus gyávasága és gonoszsága, amiért szemet hunyt egy alávaló gyilkosság felett. Egyrészről látjuk, amint Ábrahám leszármazottai, a nemzetek közül a legnagyobb kegyben részesítettek, akik vallják, hogy buzgón várják a Messiás eljövetelét, most a keresztre feszítéséért zajonganak. Másrészről látjuk a magasztos római bíróság egyik bíráját, aki dacol a lelkiismeretével és lábbal tiporja az igazságosságot. Az emberi természet soha nem nyilvánult még meg ennyire megvetendően. Soha a bűn még nem mutatkozott meg szörnyűségesebben.

„Pilátus azért, a mikor hallja vala e beszédet, kihozá Jézust, és űle a törvénytevő székbe azon a helyen, a melyet Kőpadolatnak hívtak, zsidóul pedig Gabbathának.” (Jn19:13) „’Pilátus játszadozás a helyzettel’, jegyzi meg Lange, ’véget ért, s most a helyzet játszadozik vele!’ Először azt mondta, *nem kérdezte*: micsoda az *igazság*! Most rémült szíve, amely

számára a császár kegye volt az élet legfőbb törvénye, mondja: micsoda az *igazságosság*! Elfoglalja tehát helyét az ítélőszékben, s félig gúnyolódva, félig elgyengülve, ezt mondja a zsidóknak: 'Ímhol a ti királyotok!'" (Numerical Bible) Pilátus nem merte tovább megtagadni a zsidók véres követelését. Nem maradt más a számára, mint elfoglalni a helyét a padon a nyilvánosság előtt, és kihirdetni az ítéletet. Látványos megfigyelni, hogy Krisztus Pilátus előtti bírósági tárgyalása *hét* szakaszban ment végbe. Ezt akkor látjuk meg, ha gondosan megfigyeljük azokat az igeverseket, melyek a kormányzó ki-be járkálásáról beszélnek a törvényházból, illetve a törvényházba. Az első szakasz kívül zajlott: Jn18:28-32. A második belül: Jn18:33-37. A harmadik kívül: Jn18:38-40. A negyedik belül: Jn19:1-3. Az ötödik kívül: Jn19:4-7. A hatodik belül: Jn19:8-11. A hetedik kívül: Jn19:12-16.

„Pilátus azért, a mikor hallja vala e beszédet, kihozá Jézust, és űle a törvénytevő székbe azon a helyen, a melyet Kőpadolatnak hívtak, zsidóul pedig Gabbathának." Itt, mint a Szentírásban mindenhol, ha persze van látó szemünk, meglátjuk a mély jelentőségét a helyes főnévnek. A „Kőpadolat" jelentésű szó sehol máshol nem fordul elő az Újszövetségben, de héber megfelelője egyszer megtalálható az Ószövetségben, s a Szentlélek nyilván azt akarja, hogy a két igehelyet kapcsoljuk össze. A 2Kir16:17-ben ezt olvassuk: „És letörte Akház király a talpak oldalait, és lehányta azokról a mosdómedenczéket; a tengert is ledobta a rézökrökről, a melyeken állott, és *kőtalapzatra* tette". Akház esetében ez a cselekedet döntő jele volt annak, hogy átadta magát a legnyomorultabb hitehagyásnak. Itt tehát Pilátus is leereszkedett a hitehagyott zsidók szintjére. Előbbi esetben a zsidó uralkodót egy pogány bálványimádó irányította, utóbbi esetben a pogány bálványimádót irányították azok a zsidók, akik elvetették Messiásukat!

„És ekkor volt a felkészülés a húsvétra" (Jn19:14).[100] Majdhogynem végtelen viták folytak ezzel kapcsolatosan. Az Úr és tanítványai az előző éjszaka ették meg a húsvéti bárányt (Lk22:15), de itt mégis a „felkészülésről a húsvétra" olvasunk. Sir. R. Anderson sokat írt erről, ami megvilágosítja ezt a dolgot. „Ezek a szerzők mindannyian összekeverik a húsvéti vacsorát az azt követő ünneppel, ami a nevét is a vacsorától kölcsönözte. A vacsora megemlékezés volt Izrael elsőszülötteinek megváltásáról az exodust megelőző éjszaka, az ünnep az évfordulója volt a rabszolgaság házából való tényleges megszabadulásuknak. A vacsora nem volt az ünnep része. Erkölcsi alapját képezte az ünnepnek, ahogyan a sátorok ünnepe is az engesztelés napjának nagy bűnért való áldozatán alapult, ami megelőzte azt. De ugyanúgy, ahogyan szokás ma a hetek ünnepét Pünkösdnek nevezni, a kovásztalan kenyerek ünnepét is szokás népiesen húsvétnak nevezni (Lk22:1). *Ez* a megnevezés közös volt *mind* a vacsorára, *mind* az ünnepre, s magában foglalta mindkettőt, de az intelligens zsidó a kettőt soha nem keverte össze. Talán semmiféle szavak nem képesek világosabban kifejezni ezt a megkülönböztetést, mint amit a Pünkösd nyújt a törvény végső kihirdetésében: 'Az első hónapban pedig, a hónapnak tizennegyedik napján az Úrnak páskhája van. És e hónapnak tizenötödik napján is ünnep van.' (4Móz28:16-17).

De mire utal a 'felkészülés a húsvétra'? A zsidók között a 'felkészülés' rendszerint a szombatot megelőző nap közneve volt, és az evangélisták is mind így használják. Ezt észben tartva hasonlítsa össze az olvasó a Jn19:14 és 31-42 verseket, és nem lesz nehéz lefordítani a kérdéses szavakat: 'a húsvét péntekje volt'." (Sir Robert Anderson) Vesse össze az olvasó mindezt a Mk15:42-vel, az még perdöntőbb lesz.

„És mintegy hat óra" (Jn19:14). Ez a kifejezés is sok nehézséget okozott egyeseknek. Feltételezik, hogy nem egyeztethető össze a Mk15:25-tel: „Vala pedig *három* óra, mikor megfeszíték őt." Azonban semmiféle ellentmondás nincs itt. Márk azt az órát adja meg, amelyben Urunkat megfeszítették. János a húsvét péntekjéről beszél, azaz arról a napról, amikor az előkészületeket tették a szombatra (s ami pénteken naplementekor kezdődött): ételt

[100] A Károli-fordítás szerint: *Vala pedig a husvét péntekje – a ford.*

készítettek, stb., hogy semmit se kelljen főzni szombaton. „Mintegy hat óra volt” azután, hogy *ez* a „készülődés” megkezdődött. Hat órán át dolgoztak ugyanis a zsidók a szombatra készülve (v. ö. Mk15:25, 33-37), s a következő „hat óra” során fejezte be Krisztus nagy munkáját, mely örök nyugalmat ad a népének, aminek a szombat volt a jelképe!

„És monda a zsidóknak: Ímhol a ti királyotok!” (Jn19:14) Ezt nyilvánvaló iróniával és megvetéssel mondta.)

„Azok pedig kiáltoznak vala: Vidd el, vidd el, feszítsd meg őt!” (Jn19:15) Ahogy korábban Pilátus privát kérései, úgy most a végső és nyilvános kérése sem hatott a zsidókra. Még egyszer elkezdtek dühödten és megállás nélkül kiáltozni, követelvén a fogoly keresztre feszítés általi halálát. A vérén kívül semmi más nem elégíthette meg őket. Meg *kell* halnia: Isten így rendelte, ezért ők is így követelték. Az Ő rendelete szeretetből, amazok követelése gyűlöletből fakadt. Az Ő célja a könyörület volt a szegény bűnösökön, amazoké a barbár kegyetlenség azzal szemben, Aki bűntelen volt. Azzal, hogy elvetették Messiásukat, Izrael két próféciát teljesített be: „a ki elől orczánkat elrejtjük, útált volt; és nem gondoltunk vele” (Ézs53:3), és „Így szól az Úr, Izráel megváltója, Szentje, a megvetett lelkűhöz, a *nép* undorához” (Ézs49:7).

„Monda nékik Pilátus: A ti királyotokat feszítsem meg?” (Jn19:15) Amint valaki mondta: „Pilátus itt a könyörületes érzések és a gúny keverékével beszél. A római kormányzó utoljára teszi fel a döntő kérdést a zsidóknak, megadván nekik a végső lehetőséget a megengesztelődésre, a hangsúlyt, hiszem, a ’megfeszíteni’ szóra helyezve. Ezt a félelmetes kivégzési módot a rabszolgáknak és a legaljasabb gonosztevőknek tartották fenn.”

„Felelének a papifejedelmek: Nem királyunk van, hanem császárunk!” (Jn19:15) „Teljességgel hitetlenek, elvetnek mindennemű szövetséget a császáron kívül bárkivel, s azt kiabálják, hogy nincs más királyuk. Ez tisztán a zsidók ügye, mert *ők* járultak hozzá annak a legkegyetlenebb halálához, Akit a római kormányzó elengedett volna. Ez az *ember vallása,* ami majd végül trónra emeli a ’fenevadat’, és imádni fogja a képmását (Jel13):” (Mr. M. Taylor)

„Felelének a papifejedelmek: Nem királyunk van, hanem császárunk!” Isten a szavukon fogta őket: azóta állandóan a saját ítéletük alatt állnak. A történelem megismételte önmagát, jóllehet tragikus kiegészítéssel. Sámuel korában ezt mondta Izrael: „Adj nékünk királyt, a ki ítéljen felettünk” (1Sám8:5), s az Úr válasza ezt volt: „Fogadd meg a nép szavát mindenben, a mit mondanak néked, mert nem téged útáltak meg, hanem *engem útáltak meg,* hogy ne uralkodjam felettök”. Ugyanez történt lázadó leszármazottaikkal is, mikor elvetették Krisztust, a királyt. Végzetes döntésük következtében Izrael „király nélkül, fejedelem nélkül, áldozat nélkül” maradt (Hós3:4). Valóban keservesek a következmények. Jóthám példabeszéde tragikus módon teljesedett be: „És monda a galagonyabokor a fáknak: Ha igazán királylyá kentek engem magatok felett, jőjjetek el, nyugodjatok az én árnyékomban: de hogyha nem, jőjjön tűz ki a galagonyabokorból, és *égesse meg a Libanonnak czédrusait*.” (Bír9:15, lásd még 7-16. versek).

„Felelének a papifejedelmek: Nem királyunk van, hanem császárunk!” „Ez nem egyedül a zsidók ítélete volt, s nem is egyedül szenvedték el. Az egész világ nyögött azalatt az iga alatt, amit Krisztus könnyű igájával szemben részesített előnyben. Nagyon belefáradtak a császárba, igaz, s amint szeszélyes mozgalmaikban látjuk, hébe-hóba megpróbáltak megszabadulni tőle. Mindig kiabálnak: ’Adj nekünk jobb kormányt’, de mindössze annyit képesek megtenni, hogy kétséges javítgatással felosztják őt apró császárok sokaságára, akiket azért vélnek jobbnak, mert gyengébbek, s érdekeik is megosztottak, így a hatalmi egyensúly biztosíthatja még az igazságszolgáltatás méltányosságát is. Ez még mindig csak kísérlet, gondolják egyesek, de ez a krónikus háború soha nem béke, és nem is lehet az, ennek oka pedig nem más, mint hogy az emberek elvetették a békesség Fejedelmét. Módosítgassuk, nevezzük át, takargassuk, de a császár uralkodása az egyetlen alternatíva.” (Numerical Bible)

„Akkor azért nékik adá őt, hogy megfeszíttessék.” (Jn19:16) A Jn19:15 és 16 között történik az, amit a Mt27:24-25 jegyez fel. Látván, hogy a zsidók nem térnek el céljuktól, s félvén szembeszállni velük, Pilátus vizet vett és kezet mosott előttük (v. ö. 5Móz21:1-6, Zsolt26:6), mondván: „Ártatlan vagyok ez igaz embernek vérétől; ti lássátok!” Így árulta el ez a gyáva, a világot szerető római a saját igazságát. Soha ember neve nem volt annyira joggal méltó a világ megvetésére, mint Pilátusé. Cselekedetével a teljes felelősséget a zsidókra próbálta hárítani. Rettenetes válaszuk erre ez volt: „Az ő vére mi rajtunk és a mi magzatainkon”. Azután azt olvassuk, hogy „ És Pilátus megítélé, hogy meglegyen, *a mit kérnek vala*… Jézust pedig *kiszolgáltatá* az ő akaratuknak” (Lk23:24-25). Azaz, az Úr kivégzése most teljes mértékben zsidó kezekbe került (Csel2:23), a százados és négyfős csapata pusztán csak kivitelezték a főpap döntését.

„Akkor azért nékik adá őt, hogy megfeszíttessék.” Pilátus cselekedetének Maga Urunk értékelte a prófécia Lelkével a zsoltároson keresztül: „Van-é köze te hozzád a *hamisság* székének, a mely nyomorúságot szerez törvény színe alatt? Egybegyülekeznek az igaznak lelke ellen, és elkárhoztatják az ártatlannak vérét.” (Zsolt94:20-21) Ne felejtsük el azonban, hogy Júdea kormányzója mögött, aki *átadta* az Úr Jézust a zsidóknak, ott állt a világegyetem Kormányzója, „A ki az ő tulajdon Fiának nem kedvezett, hanem őt mindnyájunkért odaadta” (Rm8:32). S miért? Mert „a mi bűneinkért halálra adatott” (Rm4:25). Krisztus átadatott a halálnak, hogy mi megszabadulhassunk attól.

„Átvevék azért Jézust és elvivék.” (Jn19:16) Figyeljük meg ismét az „elvivék” szót. Milyen gyakran ismétli a Szentlélek! Krisztust se nem hajtották, se nem vonszolták, mert nem tanúsított ellenállást. Ahogyan a prófécia már sokkal előtte megmondta: „mint bárány, mely mészárszékre vitetik” (Ézs53:7)

„És emelvén az ő keresztfáját, méne az úgynevezett Koponya helyére, a melyet héberül Golgothának hívnak” (Jn19:17). A zsidók nem vesztegették az időt: Krisztust a Gabbatháról egyenesen a Golgotára vitték: az ítéletről a kivégzésre. A keresztjét emelő Megváltó csodálatos előképét látjuk, mikor „Vevé azért Ábrahám az égő áldozathoz való *fákat*, és *feltevé* az ő fiára Izsákra” (1Móz22:6). „És emelvén az ő keresztfáját, *méne*.” Azaz, *kiment Jeruzsálemből*, vagy ahogyan a Zsid13:12 fogalmaz: „Jézus is, hogy megszentelje az ő tulajdon vére által a népet, a kapun kívül szenvedett”. Ez is egy ószövetségi előképet teljesített be: a Passió minden egyes részlete valamilyen prófécia, vagy előkép beteljesülése volt. A 3Móz16:27-ben ezt olvassuk: „a bűnért való áldozati tulkot pedig, és a bűnért való áldozati bakot, a melyeknek vére engesztelés végett bevitetett a szenthelyre, vigye ki *a táboron kivül*”. „Aligha képzelték a vak zsidók, mikor őrülten erőltették a rómaiakat Jézus keresztre feszítésére *a kapun kívül*, hogy öntudatlanul a leghatalmasabb bűnért való áldozatot hajtják végre!” (Ryle püspök)

Ezen a ponton a többi evangélium megad egy olyan részletet, amit János valamiért elhallgat. A Mt27:32-ben ezt olvassuk: „Kifelé menve pedig találkozának egy czirénei emberrel, a kit Simonnak hívnak vala; ezt kényszeríték, hogy vigye az ő keresztjét.” Majdnem minden igemagyarázó, mind az ókoriak, mind a modern koriak arra a következtetésre jutottak: Simont azért kényszerítették a Megváltó keresztjének hordozására, mert Ő tántorgott és roskadozott annak súlya alatt. Ám egyetlen szó sincs az Újszövetségben, ami alátámasztaná ezt a következtetést, és minden, amit Krisztusról feljegyeztek a fára szögezését követően, határozottan ütközik ezzel. Az, hogy Simont „kényszerítették” az Ő keresztjének hordozására, azt mutatja, hogy az egész tömegben nem volt senki, aki elegendően könyörületes és bátor lett volna hozzá, hogy önként hordozza azt!

„Méne az úgynevezett Koponya helyére, a melyet héberül Golgothának hívnak.” „A koponya helye – a halál birodalmának helye. Ez világosan az, *ami a világ ma* a bűn miatt – a halál Isten kormányzásának ráütött pecsétje. Ezért kereste fel Urunk: az emberek iránti

szeretete vitte Őt oda, mert csak Ő volt képes levenni róluk a terhet, de ehhez Neki Magának kellett a teher alá állnia." (Numerical Bible)

„A melyet héberül Golgothának hívnak." Ezt a kifejezést – mely kétszer szerepel a Megváltó keresztre feszítésével kapcsolatosan (Jn19:13, 17) – csak egyszer találjuk még meg a Jn5:2-ben „Van pedig Jeruzsálemben a Juhkapunál egy tó, a melyet *héberül* Bethesdának neveznek". Micsoda ellentét! Ott a Bethesdánál az Ő *könyörületét* látjuk, itt a Golgotán az ő *brutalitásukat*! Lukács a hely pogány nevét adja meg nekünk: „Kálvária" (Lk23:33),[101] János, a héber a „Golgotát", ahol Urunkat megfeszítették. Vessük ezt össze Pilátus ítélőszékének ugyancsak kettős nevével (Jn19:13). „Lehetséges, hogy ezekben az esetekben Isten azon a nyelven adja meg a nevet, amelyen népével beszélt, az ember pedig a világ nyelvén? Azonkívül ez a halál mind a zsidókért, mind a pogányokért történt! Oka van minden egyes szónak, amit a Szentlélek feljegyez!" (Mr. M. Taylor)

„A hol megfeszíték őt, és ő vele más kettőt, egyfelől, és másfelől, középen pedig Jézust." (Jn19:18) Ez az egyetlen vers legalább három ószövetségi prófécia betejesedését jegyzi fel. Először is, a *mód*, amivel a Megváltónak meg kellett halnia, világosan megmondatott előre. Ezer évvel az események bekövetkezte előtt a prófécia Lelkével már megmondta: „átlyukasztották kezeimet és lábaimat" (Zsolt22:17), ez valóban nagyon szemléletes. A halálbüntetés zsidó formája a *megkövezés* volt. Istennek azonban egyetlen szava sem vész kárba, ezért adta ki Pilátus a parancsot, hogy Krisztust keresztre kell feszíteni, ami a halálos ítélet végrehajtásának római formája volt, s amit csak a legocsmányabb bűnözők számára tartottak fenn. Másodszor, Ézsaiás kijelentette. „a bűnösök közé *számláltatott*" (Ézs53:12). A zsidók célja az Úr végső megalázása és megsértése volt: a kivégzésmód a nyilvános kijelentése annak, hogy Ő nem jobb a társadalom söpredékénél. Kevéssé fogták fel, hogy rosszindulatuknak ez a kifejeződése nem volt más, mint egy messiási jóslat beteljesülése! Harmadszor, meg van írva, hogy „halálában *a gonoszokkal kell lennie*" (Ézs53:9 – szó szerinti fordítás). De miért engedte meg Isten, hogy az Ő Szeretettjével ennyire kegyetlenül bánjanak? Azért, hogy *megmutassa* nekünk a helyet, amit elfoglalt az Ő Fia. Ez volt a *minket megillető* hely a bűneink miatt – a szégyen, az elítélés, a büntetés helye. Amellett a tény, hogy az Urat két gonosztevő között feszítették keresztre, lehetővé tette a Számára még egy csoda – a szuverén kegyelem csodájának megtételét, mielőtt letette volna az életét. Elmélkedjen az olvasó itt alaposan a Lk23:39-43 felett, és rá fog jönni, hogy a középső kereszten levő Valaki világosan bemutatta, hogy Ő a Megváltó, Aki kikapta az üszköt a tűzből, és átvitte a sírgödör széléről a Paradicsomba az egyik gonosztevőt, mint az Ő mindenre elégséges áldozatának egyik első trófeáját.

„Pilátus pedig czímet is íra, és feltevé a keresztfára. Ez vala pedig az írás: A NÁZÁRETI JÉZUS, A ZSIDÓK KIRÁLYA." (Jn19:19) „Úgy meg a halálba tehát, mint Király – 'a zsidók Királya', ami a maga teljes jelentésében oly sokat jelent. Ezzel a jelentéssel szembesül a zsidó, a görög, a római, mindegyik a saját nyelvén, azzal a határozottsággal, amit ellenségei hiába próbáltak meg félretolni. Ó valóban Isten Királya – Király a halálban ugyanúgy, mint az életben – ami itt sajátos módon kap megerősítést. Keresztje ettől kezdve az Ő hatalmának jele, királyi jogara, ami előtt tisztelettel meghajolnak." (Numerical Bible) Nem könnyű meghatározni az okot, amiért Pilátus ezt a feliratot helyezte Urunk keresztjére, valószínűleg a harag vezette, valamint az a szándék, hogy bosszantsa és sértegesse a zsidókat. De bármi is volt az indítéka, Isten azt nyilvánvalóan felülbírálta. Közismert, hogy a négy evangélista ezt a titulust leíró szavai eltérnek egymástól. Az igazság ellenségei erre mint „ellentmondásra" mutattak rá. De minden nehézség megszűnik, ha észben tartjuk, hogy Pilátus a feliratot három különböző nyelven írta – valószínűsíthetően nem szó szerinti fordításban. A Szentlélek Mátét az egyik (valószínűleg a héber), Lukácsot pedig a másik

[101] A Károli-fordításban Lukácsnál is a „Koponya helye" megnevezés szerepel, az angolban „Calvary" – *a ford.*

(vélhetően a görög) lefordítására indította fel. Márk csak annak egy részét idézi, amit János adott meg nekünk – valószínűleg latinból. Nincs itt tehát semmiféle ellentmondás, amin a pártatlan olvasónak meg kellene ütköznie.

„Sokan olvasák azért e czímet a zsidók közül; mivelhogy közel vala a városhoz az a hely, a hol Jézus megfeszíttetett vala" (Jn19:20) *Senki sem téveszthette el, ki függött a középső kereszten*. Isten még a halálban is ügyelt az Ő Fiának dicsőségére. Mielőtt megszületett, angyal jelentette be Máriának az Ő „királyságát" (Lk1:22-23). Csecsemőkorában a keleti bölcsek hirdették ki Őt „királynak" (Mt2:2). A nagyhét kezdetén a tömegek kiabálták: „Áldott, a ki jő az Úrnak nevében, az Izráelnek ama királya!" (Jn12:13) Pilátus előtt Ő Maga tett bizonyságot a „királyságáról" (Jn18:36-37). S most pedig királyi titulusát még a bitófájára is felszegezték.

„És héberül, görögül és latinul vala az írva" (Jn19:20) Figyeljük meg, hogy a Szentlélek a „hébert" tette meg elsőnek! A héber volt a zsidók nyelve, a görög a művelt világé, a latin pedig a rómaiaké. Ezért mindenki, aki odagyűlt a kereszthez, a saját nyelvén olvashatta a feliratot. Emlékezzünk, *a nyelvek összezavarása* Bábel átkának jele volt (1Móz11). Jelentékenyen emlékeztet ez minket itt arra, hogy Krisztus átokká lett érettünk! A héber volt a *vallás* nyelve, a görög a *tudományé,* a *kultúráé* és a *filozófiáé*, a latin a *törvénykezésé*. Mindezen birodalmakban Krisztus a Király. A vallásében Ő az igaz Isten végső kijelentése (Zsid1:3, Jn14:9). A tudományban Ő a minden mögött álló Erő: „minden Ő benne áll fenn" (Kol1:17), „a ki hatalma szavával fentartja a mindenséget" (Zsid1:3). Ugyanígy Benne „van a bölcsességnek és ismeretnek minden kincse elrejtve" (Kol2:3). A jogtudományban Ő legfelsőbb rendű, a törvényadó, és a törvényt végrehajtó (1Kor9:21).

„Mondának azért Pilátusnak a zsidók papifejedelmei: Ne írd: A zsidók királya; hanem hogy ő mondotta: A zsidók királya vagyok." (Jn19:21) Figyelemre méltó, hogy ez az első és egyetlen alkalom, amikor „a zsidók papifejedelmei" nevet kapják. A Szentlélek ezzel utal arra, hogy Isten többé már nem tartotta őket a papjainak, mert miután elvetették a Messiásukat, a judaizmus félretétetett, így annak hivatalos vezetői is a zsidók, és nem Jehova szolgáinak minősültek. A papok szavai azt mutatják, hogy megneheztek Pilátus sértése miatt. A legmegalázóbb volt a büszkeségük számára, hogy ezt a megfeszített bűnözőt nevezte nyilvánosan a „királyuknak". Azt akarták, hogy a kormányzó úgy változtassa meg a felirat szavait, hogy abból az derüljön ki: Krisztus nem volt több, mint holmi üresen dicsekvő csaló.

„Felele Pilátus: A mit megírtam, megírtam." (Jn19:22). Pilátus tudott határozott lenni, mikor úgy tartotta jónak. Itt világosan megmutatkozik a római gőgös, zsarnoki jelleme. Határozott válasza tanúsítja a zsidókkal szemben érzett megvetését. Ne zaklassatok tovább, amit megírtam, annak kell ott maradnia, s nem változtatom meg azért, hogy a kedvetekben járjak. „Örökre meg van tehát írva, hogy Kajafás a zsidók képviselőjeként az Urat a világ Megváltójának hirdette ki: Pilátus a názáreti gyűlölt nevét, mint a királyukét tűzi a zsidókra." (Companion Bible) Igazság szerint azonban Isten nem engedte meg Pilátusnak, hogy megváltoztassa, amit felírt. Öntudatlanul ugyan, de a menny írnokává vált. Ez része volt Isten Ígéjének – a Szentírásnak – amiből soha egy jóta sem múlik el. S csodálatosan mutatkozott meg, hogy amit Pilátus írt, *az* volt Isten Ígéje. Ezt a szöveget használta az igazság Lelke, hogy a megtérő tolvaj újjászületését és megtérését foganatosítja. Az ő „Uram, emlékezzél meg én rólam, mikor eljősz *a te országodban*" kérése megmutatja, hogy hite a római kormányzó által megírtak és a keresztre felszegezett szövegen alapult, amit miután a Lélek megnyitotta a szemeit, elolvasott, és hitt!

„A vitézek azért, mikor megfeszítették Jézust, vevék az ő ruháit, és négy részre osztá, egy részt mindenik vitéznek, és a köntösét." „A katonák, miután befejezték véres munkájukat, a keresztre szegezték Urunkat, feje fölé erősítették a feliratot, s felállították a keresztet, azt tették, amit valószínűleg mindig is tettek – megosztoztak a halálra ítélt ruháin. A legtöbb országban a halálra ítélt ruhái az ítéletvégrehajtó mellékjövedelmét képezték. Így volt ez a mi

Urunk ruháival is. Valószínűleg lemeztelenítették Urunkat, mielőtt kezeit és lábait a kereszthez szegezték volna, s egy helyre rakták le a ruháit, amíg befejezték a munkájukat. Most a ruhákhoz fordultak, s ahogyan azt már előtte is sokszor tették, elkezdtek osztozkodni rajtuk." (Ryle püspök) A katonák négyen voltak, egyesek úgy vélik, ez a pogány világ négy sarkát jelképezi. Világosnak látszik, hogy néhány ruháját eltépték, hogy egyenlő részekre osszák. Mennyire kimutatja ez ismét a megaláztatásnak ama mélységeit, ahová Isten Fia leereszkedett!

„A köntös pedig varrástalan vala, felülről mindvégig szövött. Mondának azért egymásnak: Ezt ne hasogassuk el, hanem vessünk sorsot reá, kié legyen." (Jn19:23-24) Nem nehéz észrevenni ennek hatalmas jelentőségét. A ruhák a Szentírásban a *magaviseletről* beszélnek, és a *jellemet* mutatják meg – v. ö. Zsolt109:18, 1Pt5:5, stb. Nos, a Megváltó „köntöse", azaz a felső ruhája egy darabból állt – jelképezvén útjainak egységét, töretlen tökéletességét. A mi „köntöseinkkel" ellentétben, melyeken megannyi fércelés található, az Ő köntöse „varrástalan" volt. Sőt, „felülről mindvégig szövött" – az Ő elméje odafent irányította minden cselekedetét! Ez a „köntös", vagy „palást" sokba került, s ezt a katonák is elismerték, mert nem akarták elszakítani. Ez Krisztus igazságosságáról beszélt, ez volt „az igazság palástja" (Ézs61:10), a „legszebb ruha" (Lk15:22), amibe az Atya öltözteti minden egyes tékozló fiát. Erre a „köntösre" vetettek a katonák sorsot, s meg van írva a Péld16:33-ban: „Az ember kebelében vetnek sorsot; de az Úrtól van annak minden ítélete." Azaz, a katonák tette kijelenti, hogy a „legszebb ruha" nem volt kitéve az ember akarata szeszélyének, hanem Maga az Úr döntötte el, hogy kié legyen! S figyeljünk meg még egy ellentétet: a bűnös első Ádámot az Úr öltöztette fel, a bűntelen második Ádámot bűnös emberek vetkőztették le!

„Hogy beteljesedjék az írás, a mely ezt mondja: Megosztoztak ruháimon, és a köntösömre sorsot vetettek. A vitézek tehát ezeket művelék." (Jn19:24) Három dolog nyilvánvaló azonnal: először, Isten Maga volt az egész helyzet irányítója, s minden részletet az Ő örök tanácsvégzése megvalósulásának megfelelően rendezett el. Másodszor, hogy Isten egyetlen Ígéje sem hiúsul meg. Ezer évvel az események előtt megmondatott, hogy ezek a katonák elosztják egymás közt a Megváltó ruháit, s a köntösére sorsot vetnek. Harmadszor, hogy Aki a kereszten függött, az kétséget kizáróan *Izrael Messiása* volt, az, Akiről a próféták írtak.

Az alábbi kérdések a János 19 záró szakaszára vonatkoznak:

1. Miért „asszony"? (26. vers)
2. Milyen tökéletességeit látjuk Krisztusnak a 28. versben?
3. Mi „végeztetett el"? (30. vers)
4. Miért hajtotta le a fejét? (30. vers)
5. Mi a lelki jelentése a vérnek és a víznek? (34. vers)
6. Milyen prófécia teljesedett be a 38. versben?
7. Milyen előkép teljesedett be a 41-42. versekben?

66. fejezet: Krisztus leteszi az életét, Jn19:25-42

A Jn19:25-42 összesítése:

1. Jézus anyja és a szeretett tanítvány, 25-27. versek.
2. A Megváltó szomjúsága, 28-29. versek.
3. A Megváltó győztes halála, 30. vers.
4. Isten őrzi a Megváltó testét, 31-33. versek.
5. A Megváltó oldalának átdöfése, 34-37. versek.
6. József és Nikodémus bátorsága, 38-39. versek.
7. A Megváltó temetése, 40-42. versek.

Mindegyik evangélista többé-kevésbé részletesen beszámol Urunk haláláról. Krisztus születéséről, megkeresztelkedéséről, és megkísértéséről csak két evangélium számol be, néhány csodáját és beszélgetését csak az egyikben találjuk meg, de a Megváltó szenvedését mind a négy leírja, ami azonnal jelzi rendkívüli fontosságát. S noha mindegyik evangélista nem kevés teret szentel Krisztus utolsó óráinak, szembeszökő különbségek vannak az egyes történetek között. A Szentlélek vezető keze soha jobban meg nem mutatkozik, mint abban, ahogyan irányítja az egyes evangéliumok íróit abban, hogy miről számoljanak be, és mit hagyjanak el. Mindegyiküket nyilvánvalóan arra indította, hogy csak arról írjanak, ami szigorúan az előttük levő konkrét célhoz tartozik.

A négy evangélium *nem* négy életrajza Krisztusnak, s együtt sem alkotnak egyetlen egészet. A négy evangélium harmóniája nagy fehér foltokat hagy vissza, s ez teljességgel összeegyeztethetetlen azzal az elmélettel, hogy a négy együtt írja le „Krisztus életét". Csak rövid említés történik bennük a születéséről és csecsemőkoráról, majd *semmi többet* nem tudunk meg Róla egészen tizenkét éves koráig. Néhány, a fiúkorára vonatkozó szó után többé nem látjuk Krisztust egészen körülbelül harmincéves koráig. Még az Ő nyilvános szolgálata sincs leírva úgy, ami bárhogyan is megközelítené a teljességet: utazás, csodatétel, beszélgetés itt-ott, s ez minden. Mi hát a négy evangélium, és miféle *választási elvek* szerint dőlt az el, hogy minek kell szerepelnie az egyes evangéliumokban?

A négy evangélium négy különféle karakterben adja meg nekünk az Úr Jézus leírását: a választás elve pedig az, hogy csak az került bele az egyes evangéliumokba, ami szemlélteti és példázza ezeket a karaktereket. Máté úgy mutatja be Krisztust, mint Dávid Fiát, Izrael Királyát, s evangéliumában minden erre a témára vonatkozik. Márk Isten Munkásaként festi le Őt, s evangéliumában minden közvetlenül vonatkozik a Szolgára és a szolgálatára. Lukács az Emberfiaként írja le Őt, ezért az emberi tökéletességeinek, szimpátiájának és kapcsolatainak szentel teret. János Isten megtestesült Fiaként, a testté lett és az emberek között lakozott Ígeként jelenti Őt ki: ezért az ő evangéliumában isteni dicsősége, Személyének méltósága és fensége áll leginkább az előtérben. S ez látványosan megmutatkozik abban is, amit elmondott, illetve amit elhallgatott a Megváltó szenvedéseivel kapcsolatosan.

János semmit sem mond a Megváltó agóniájáról a Gecsemáné kertben, de ő, és csak ő említi, hogy a földre zuhantak azok, akik Őt letartóztatni jöttek. Minden részletet elhagy arról, ami akkor történt, mikor Urunk megjelent Kajafás előtt, de leírja az Annásnál tartott tárgyalást. A negyedik evangélium, és csak ez írja le Urunk Pilátusnak az Ő országáról mondott szavait (Jn18:36), azt, hogy a világba bizonyságot tenni az igazságról jött el (Jn18:37), s hogy nincs hatalma Pilátusnak keresztre feszíteni Őt, csak ami Istentől származik (Jn19:11). Egyedül János tesz említést az Ő varrástalan köntöséről (Jn19:23), arról, hogy a lábait nem törték el (Jn19:33), s az átdöfött oldalából kifolyó vérről és vízről. Teljességgel kihagyja a szörnyű „Miért hagytál el engem?" kiáltást, helyette elmondja a győzedelmes

„Elvégeztetett”-et. Egyedül János említi a drága keneteket, amiket Nikodémus hozott a Megváltó holttestének megkenésére. Világosabb bizonyítékait a Szentírás verbális ihletettségének nem is találhatnánk.

A Megváltó *hétszer szólalt meg* a kereszten, ezzel kimutatta az Ő, mint az *Íge tökéletességeit* mind a halálban, mind az életben. Ez első a *megbocsátás* szava volt az ellenségeihez (Lk23:24). A második az *üdvösség* szava volt a haldokló latorhoz (Lk23:42-43). A harmadik a *szeretet* szava volt anyjához és anyjával kapcsolatosan (Jn19:25-26). A negyedik a *kín* szava volt Istenhez (Mt27:46). Az ötödik a *szenvedés* szava volt a bámészkodókhoz (Jn19:28). A hatodik a *győzelem* szava volt az Ő népéhez (JN19:30). A hetedik a *megelégedettség* szava volt az Atyához (Lk23:46). A kereszten történt megszólalások közül János a harmadikat, az ötödiket és a hatodikat jegyezte fel, és ezeket vesszük most górcső alá.

„A Jézus keresztje alatt pedig ott állottak vala az ő anyja, és az ő anyjának nőtestvére; Mária, a Kleopás felesége, és Mária Magdaléna.” (Jn19:25) A zsidók azért voltak jelen a keresztre feszítésnél, hogy az Ő halálára irányuló pokoli vágyukat kielégítsék, a római katonák kötelességből, de a Szentlélek itt megemlít egy csoportot, mely a központi Szenvedő iránti szeretetteljes hódolatából volt a helyszínen. Nem messziről nézték, s nem keveredtek a morbid tömegekkel. A „Jézus keresztje alatt” álltak. Szánalmasan kis társaság, mindössze öten, de mégis nagyon nagy jelentőségű a létszám, mert az öt a *kegyelem* száma, s ellentétben a tömegekkel, akik az ember romlottságáról és ellenségességéről tettek bizonyságot, ők az isteni kegy trófeái voltak. Ez a kis csoport négy asszonyból és egy férfiból állott. Az első volt Mária, Jézus anyja, aki most fogta fel annak a profetikus kijelentésnek a teljes erejét, amit az öreg Simeon mondott neki több, mint harminc évvel azelőtt: „Sőt a te lelkedet is általhatja az éles tőr” (Lk2:35). A második Mária volt a Kleopás felesége, akiről keveset olvasunk, de abban a kevésben mégis, micsoda súlya van a szeretetnek! – itt a keresztnél, a Mt28:1-ben pedig a sírnál látjuk őt. Itt „anyjának nőtestvéreként” szerepel – nyilvánvalóan sógornő, József testvére, mert nagyon valószínűtlen, hogy vér szerinti testvére volt Máriának *ugyanazzal* a névvel. A harmadik volt Mária Magdaléna, akiből Krisztus hét démont űzött ki, s aki elsőként van megemlítve a feltámadásánál. Mennyire jelentős, hogy mindhármuk neve „Mária”, aminek a jelentése *keserűség*! Micsoda lelki keserűségben voltak, mikor a haldokló Bárányt szemlélték! Ugyanolyan jelentős egy másik Mária távolléte – Lázár testvéréé! A negyedik jelenlevő asszony – Mt27:56 – János anyja volt, jóllehet itt ő nincs megemlítve. Az ötödik volt „a tanítvány, akit Jézus szeretett” – amennyire ismerjük, az egyetlen apostol, aki jelen volt a tizenegy közül.

„A Jézus keresztje alatt pedig ott állottak vala az ő anyja…” „Sem a rá leselkedő veszély, sem a látvány szomorúsága, sem a tömeg sértései nem tarthatták vissza attól, hogy ellássa a kereszten függő isteni Fiával szembeni utolsó hivatalos és gyengéd szolgálatát.” (Mr. Doddridge) Krisztus csecsemőkorát és gyermekkorát követően keveset hallunk Máriáról. Az Ő nyilvános szolgálata során Mária a háttérben élte az életét. Most azonban, mikor eljött az ő Fia agóniájának legfőbb órája, mikor a világ kivetette méhének Gyermekét, ott áll a kereszt alatt! Talán összezavarodva a példátlan látványtól, bénultan az Ő szenvedéseit látva, de mégis hozzákötődik a szeretet aranyfonalával a Haldoklóhoz, s ott áll. A tanítványai elhagyhatták, barátai cserbenhagyhatták, nemzete megvethette, de anyja ott áll, ahol mindenki láthatja – olyan közel a halálához, mint a születéséhez. Ki tudná teljességgel felfogni az *anyai szívet*?

Csodálatos lelkierő volt Máriáé. Nem hisztérikus, vagy magamutogató volt a fájdalma. Semmi jele nem volt a női gyengeségnek, nem voltak vad felkiáltásai a kontrollálhatatlan lelki kínszenvedés miatt, és nem zuhant ájultan a földre. Az egyik evangélista sem jegyezte fel, hogy egyetlen szó is elhagyta volna a száját: nyilvánvalóan folytonos csendben szenvedett. A tömegek csúfolódtak, a gonosztevők gúnyolódtak, a katonák érzéketlenül a ruháival voltak elfoglalva, a Megváltó vérzett – és ott állt az anyja, aki mindezt végignézte! Nem lett volna

csoda, ha elfordul ettől a látványtól! Nem lett volna csoda, ha elmenekül erről a helyszínről. De nem! Ő nem kuporodott le, és nem is ájult el. Ott *állt* a kereszt alatt. Micsoda hatalmas bátorság! Micsoda szeretet! A Megváltó micsoda tisztelete!

„Jézus azért, mikor látja vala, hogy ott áll az ő anyja és az a tanítvány, a kit szeret vala, monda az ő anyjának: Asszony, ímhol a te fiad!" (Jn19:26) A valaha is nemcsak a Földön, de az egész világegyetemben elvégzett legfantasztikusabb munkát végezve, olyan teher alatt, amelyet egyetlen teremtmény sem lett volna képes elhordozni, a Sátán leghevesebb gyűlölködésének célpontjaként, miközben kiüríteni készült a szörnyű poharat, ami azt jelentette, hogy három órán át Magától Istentől lesz elválasztva, az Úr Jézus mindazonáltal még ekkor sem tekintette a természetes kötelékeket méltatlannak a megbecsülésre. Mindvégig tökéletes Isten Fiának és Emberfiának bizonyult. Ahogyan a fiúsága idején tisztelte a szüleit (Lk2:52), úgy most, a kereszten is. Először az ellenségeiért imádkozott, aztán az üdvösség és a bizonyosság szavát szólta a megtért gonosztevőnek, most pedig az anyjához szól.

„Monda az ő anyjának: Asszony, ímhol a te fiad!" Kétszer látjuk, hogy Urunk „asszonynak" szólítja Máriát: a kánai menyegzőn (Jn2:4), és itt. Figyelemre méltó, hogy mindkét feljegyzés János evangéliumában található, abban az evangéliumban, amely speciálisan az Ő isteni mivoltát tárgyalja. A szinoptikusok az emberi kapcsolataiban mutatják be Őt, János azonban mindenekelőtt Isten Fiaként festi le, ezért teljesen illendően szólítja Krisztus az anyját „asszonynak". S hogy ez a megszólítás se nem nyers, se nem udvariatlan, az kiderül a Jn20:13-mal való összevetésből. De volt még egy oka annak, hogy nem nevezte többé „anyjának" – amiképpen kétségtelenül sokszor nevezte őt korábban. A halála a kereszten a végét jelentette minden *természeti* kötődésének: „Azért mi ezentúl senkit sem ismerünk test szerint; sőt ha ismertük is Krisztust test szerint, de már többé nem ismerjük." (2Kor5:16) Ettől kezdve a hívők szorosabb kötelékkel kötődtek Krisztushoz: *lelki* kapcsolattal, s *ez az* amit a Megváltó tanít mind anyjának, mind a szeretett apostolnak. „Ímhol a te fiad!" Én nem vagyok többé a „Fiad". Látványos megerősítése ennek az, hogy Mária egyáltalában nincs megemlítve Krisztus feltámadásával kapcsolatosan: az egyetlen alkalom, amikor róla van szó ezután az Újszövetségben, a Csel1:14, ahol a hívők *között* látjuk (és nem *felettük*) egy ima-összejövetelen.

„Itt teszi félre Urunk emberi ragaszkodását. Látja anyját és a szeretett tanítványt a kereszt mellett, de csak egymásnak ajánlja őket, s ezzel *elválasztja Magát* a helytől, amit egykor elfoglalt közöttük. Valóban kedves dolog meglátni, milyen hűségesen bírta ezt a ragaszkodást egészen az utolsó pillanatig: a saját fájdalma sem volt képes elfeledtetni azt Vele. De nem kellett örökösen tartania Magát hozzá. A 'feltámadás gyermekei' nem házasodnak, és férjhez sem mennek. Most más gondolatokkal kell formálnia a Vele kapcsolatos ismereteiket, mert ettől kezdve ők 'egy lélekben' egyesülnek Vele,: ilyenek ugyanis az Ő áldott útjai. Ha távolságot tart tőlünk, nem ismervén minket 'testben', ez csak azért történik, hogy közelebbi ragaszkodással és fokozottabb érdeklődéssel egyesülhessünk Vele." (Mr. J. G. Bellett)

„Azután monda a tanítványnak" (Jn19:27) – aki ott áll, és „akit szeretett". A Mt26:56-ban ezt olvassuk: „Ekkor elhagyák őt a tanítványok mind, és elfutának." Ez a saját szomorú jóslatának beteljesedése volt: „Mindnyájan ezen az éjszakán megbántódtok én bennem" (Mt26:31) – a görög szó jelentése *megbotránkoztok*.[102] Megszégyenültek, hogy az Ő társaságában találtattak. Áldott dolog azonban megtudni, hogy egyikük visszatért Hozzá, mielőtt meghalt. S melyikük volt ez? *Ki* fogja ebből a társaságból kimutatni az *Ő* szeretetének felsőbbrendűségét? Még ha a Szentírás el is rejtette az ő személyazonosságát, nem nehéz megneveznünk őt. Ám a tény, hogy a Szentírás elmondja nekünk: ő volt a negyedik

[102] Károli is így fordítja – *a ford*.

evangélium szerzője, megadja nekünk az egyik csendes, de kétségtelen bizonyítékát a Biblia isteni ihletettségének.

„Monda az ő anyjának: Asszony, ímhol a te fiad! Azután monda a tanítványnak: Ímhol a te anyád!" (Jn19:26-27) Először az anyjának mondta: íme az, aki majd gondodat viseli, aki melléd állt, és nem engedte meg, hogy egyedül állj itt. Másodszor Jánosnak: íme az anyád! – bánj vele mostantól a leggyengédebb szeretettel, ő az én élő hagyatékom a számodra! Így adta a mellén nyugvó apostolnak őt, akinek egykor Ő is a mellén pihent. Azaz, azt a helyet adta át Jánosnak, amit Ő foglalt el – magasabb helyet, mint amit Péternek adott! A sorrend látványos: Krisztus még azelőtt megparancsolta Máriának, hogy nézzen Jánosra, mielőtt azt parancsolta volna neki, hogy viselje gondját Máriának – Jánosnak kellett Mária támaszává lenni, nem fordítva!

„És ettől az órától magához fogadá azt az a tanítvány." (Jn19:27) Először is, a Megváltó cselekedete örök példát állított a gyermekek számára, hogy tiszteljék szüleiket – mindvégig, nemcsak ameddig gyermekek. Másodszor, jelezte gyengéd könyörületét: kegyesen megóvja anyját a legrosszabbtól, ezért lépéseket tett, hogy ne lássa a szörnyű sötétséget, ne hallja az Ő halálkiáltását, s ne legyen jelen, mikor meghal. Harmadszor, megmutatta neki, hogy Isten Fia a népének *Védelmezője* és *Gondviselője*, ez volt a záloga az Ő gondoskodásának *mindenki* számára, akiket hátrahagy a Földön – amíg még itt vagyunk Ő fogja betölteni „minden szükségünket". Negyedszer, Ő itt a szeretett törvényét erősítette meg a kereszt árnyéka alatt. *Egyesítette* azokat, akiket Ő szeretett azokkal, akik Őt szerették. Erre nem volt parancs, mert a szeretetnek nincs rá szüksége, a szeretet egy mozdulatra, egy pillantásra is reagál. A szeretett tanítvány azonnal megértette Urunk szándékát. Ő arra utalt, hogy a népéről történő gondoskodás során az Ő népének közreműködésével fog cselekedni, János volt az, akinek be kellett fogadnia Máriát. S Krisztus még mindig mondja nekünk: „Asszony, ímhol a te fiad!... Ímhol a te anyád!" – v. ö. Mt25:40. Milyen csodálatosan ragyognak itt fel Krisztus isteni és emberi tökéletességei: mint Ember, tiszteli anyját, mint Isten, családfőként gondoskodik a gyermekeiről!

„És ettől az órától magához fogadá azt az a tanítvány." Régóta meg van írva, hogy az Úr Jézusnak diszkréten kell cselekednie: „Íme az én szolgám, megfontoltan fog cselekedni" (Ézs52:13).[103] Anyját beajánlva szeretett apostolának a Megváltó a bölcsességéről tett bizonyságot jövőbeni gondviselőjének kiválasztásával. Talán senki sem volt, aki annyira megértette volna Őt, mint a saját édesanyja, s majdnem biztos, hogy senki sem fogta fel olyan mélyen az Ő szeretetét, mint János. Látjuk tehát, miképpen lesznek a legmegfelelőbb társai egymásnak, a lelki szeretet bensőséges kötelékei köti őket egymáshoz és Krisztushoz. Senki sem alkalmas jobban Mária gondját viselni, nincs senki, akinek a társaságát oly hasonlónak találná a magáéhoz, illetve akivel szívesebben vállalna közösséget.

„És ettől az órától magához fogadá azt az a tanítvány." A katolikusok itt is, mind mindenhol, tévednek – „nem ismerik sem az Írásokat, sem Istennek hatalmát." Ebből a versből kiindulva állítják azt, hogy Máriának nem lehetett több gyermeke, különben Krisztus soha nem bízta volna őt, az özvegyet Jánosra. Isten Ígéje azonban világosan kijelenti, hogy igenis voltak még gyermekei – „Nem ez-é amaz ácsmesternek fia? Nem az ő anyját hívják-é Máriának, és az ő testvéreit Jakabnak, Józsénak, Simonnak és Júdásnak? És az ő nőtestvérei is nem mind minálunk vannak-é?" (Mt13:55-56) Istennek ugyanaz az Ígéje azt is megmutatja: ebben az időben alkalmatlanok voltak arra, hogy Mária társai és védelmezői legyenek: „Atyámfiai előtt *idegenné* lettem, és anyám fiai előtt *jövevénynyé*" (Zsolt69:8) – ezek Magának a Megváltónak a szavai. „Biztosan nincs szükségünk erősebb bizonyítékra arról, hogy Máriát, Jézus anyját soha nem szánták isteni tiszteletre, vagy arra, hogy imádkozzanak hozzá, imádják, és bízzanak benne, mint a bűnösök barátjában és támogatójában. A józan ész

[103] A Károli-fordítás szerint: *Ímé, jó szerencsés lesz szolgám – a ford.*

megmutatja, hogy aki más gondoskodására és védelmére szorult, annak valószínűleg sohasem kell besegítenie a férfiakat és a nőket a mennybe, vagy közbenjárónak lenni bármilyen értelemben közöttük és Isten között." (Ryle püspök) Mennyire megmutatja ez az esemény is, hogy a lelki kötelékeknek elsőbbségük van a testi kötődésekkel szemben! Azonkívül, mennyire szívet tépő feddés voltak az itt Máriának és Jánosnak mondott szavai hitetlen „testvérei" számára (Jn7:5)!

„Ezután tudván Jézus, hogy immár minden elvégeztetett, hogy beteljesedjék az írás, monda: Szomjúhozom." (Jn19:28) Micsoda látvány ez! A menny és a föld teremtője cserepes ajkakkal! A dicsőség Ura inni szeretne! Az Atya Szeretettje így kiált: „Szomjúhozom"! Ez először is az *emberi mivoltát* bizonyította. Az Úr Jézus nem istenember volt, nem is humanizált Isten, hanem Isten-ember. Nem szűnt meg Isten lenni, s nem is tette félre isteni attribútumait, de testté lett, mindenben a testvéreihez hasonlóvá. „Jézus pedig gyarapodék bölcsességben és testének állapotjában" (Lk2:52). „Elfáradt" testben (Jn4:6). „Megéhezék" (Mt4:2). „Aluszik vala" (Mk4:38). „Csodálkozik vala" (Mk6:6). „Sírt" (Jn11:35), itt pedig szomjazott. *Isten* nem szomjazik, s ismereteink szerint az *angyalok* sem teszik soha, s mi sem fogjuk tenni a dicsőségben (Jel7:16). De *Krisztus*, mint ember szomjazott, megaláztatásának mélységeiben.

Ez a Megváltó ötödik szava a kereszten: „Szomjúhozom", amit rögtön a három órás sötétség után mondott, amikor Isten arcának világossága megvonatott a Bűnhordozótól. Ekkor szenvedte el áldott Megváltónk a szent Isten kiöntött haragjának hevességét. Ekkor kiáltott így: „életerőm ellankadt, mintegy a nyár hevében" (Zsolt32:4). Ez a kiáltás tehát annak *hevességéről* beszél amit elszenvedett, a konfliktus *komolyságáról*, amin épp keresztülment. „Pusztává tett engem; egész napon beteg vagyok" kiáltotta (JSir1:13).

De bármennyire is példátlan szenvedéseken ment keresztül és bármilyen hatalmas is volt a szomjúsága, nem a testi megkönnyebbülés vágya nyitotta meg az ajkait. Nagyon más, sokkal magasabb rendű dolog indította Őt erre. Ez világosan kiderül a Jn19:28 első részéből. A Szentlélek gondosan őrködött a Megváltó dicsősége felett, s itt örömmel hozza elénk az Ő egyedi tökéletességeit. Először is maga a tény, hogy most *szomjazott*, bizonyítja tökéletes meghódolását. Neki, Aki a megsújtott sziklából vizet fakasztott Izrael felfrissítésére, ugyanazok a végtelen források álltak rendelkezésére most, mikor a kereszten függött. Ő, aki egyetlen szavával változtatta borrá a vizet, mondhatta volna az erő ugyanazon szavát itt is, s azonnal betölthette volna a saját szükségleteit. De akkor miért függött ott cserepes ajakkal? Azért, mert az Isten akaratát kinyilvánító könyvtekercsben azt volt megírva, hogy *szomjúhoznia* kell! S Ő azért jött ide, hogy Isten akaratát teljesítse, amit mindig tökéletesen meg is tett.

Halálában az Úr Jézus ugyanúgy az élő Isten hiteles Ígéje volt, mint életében. A kísértés során elutasította, hogy a saját szükségletét kielégítse az Ígétől külön is, ami által élt, így most sem azért ismerteti a szükségét, hogy megkönnyebbülhessen, hanem „hogy beteljesedjék az írás"! Figyeljük meg: nem Maga próbálta azt betölteni – Istenre rá lehet bízni, hogy gondoskodjon róla, hanem azért ad hangot a szükségének, hogy lehetőséget teremtsen a Szentírás beteljesedéséhez. „A keresztre feszítés szörnyű szomjúságát érzi, de az kevés ahhoz, hogy ezeket a cserepes ajkakat szólásra bírja. Mivel azonban meg van írva, hogy „szomjúságomban eczettel itatnak vala engem" – ez megnyitja azokat." (Mr. F. W. Grant) Itt tehát, mint mindig, az Isten akaratai iránti aktív engedelmességben mutatja Magát, amit teljesíteni jött. Egyszerűen csak annyit mond: „szomjúhozom", s az ecetet felajánlják neki, a prófécia pedig beteljesedik. Micsoda tökéletes elnyelődés az Atya akaratában!

De figyeljük meg, miképpen mutatkoznak meg itt isteni tökéletességei! „Ezután tudván Jézus, hogy immár minden elvégeztetett." Mennyire hidegvérű volt a Megváltó! Hat órán át függött azon a kereszten, s példátlan szenvedéseken ment keresztül, elméje mindazonáltal teljesen tiszta, emlékezete pedig sértetlen volt. Tökéletes határozottsággal

tartotta Maga előtt Isten teljes igazságát. Egy pillanat alatt áttekintette az egész messiási jóslatot. Emlékezett rá, hogy még egy profetikus Íge nem teljesedett be. Nem hagyott figyelmen kívül semmit. Micsoda bizonyítéka volt ez annak, hogy Ő isteni módon felette állt minden körülménynek! Végül, figyeljük meg a csodálatos kegyelmet itt: *Ő* szomjazott a kereszten, hogy mi ihassuk az élet vizét, és soha többé ne legyünk szomjasak!

„Vala pedig ott egy eczettel teli edény. Azok azért szivacsot töltvén meg eczettel, és izsópra tévén azt, oda vivék az ő szájához." (Jn19:29) Az itt feljegyzett eseményt gondosan meg kell különböztetni a Mt27:34-ben feljegyzettől, mert ezt a Mt27:48 mondja el. A méreggel elegytett ecetet, amit rendszerint a bűnözőknek adtak a fájdalmaik enyhítésére, az Úr elutasította, az ecet, vagy savanyúbor megivását elfogadta – Atyja akaratának engedelmeskedve. Aki itt a szivacsot felnyújtotta, valószínűleg az egyike volt a keresztre feszítést kivitelező római katonáknak. Aligha gondolta, hogy Isten tanácsvégzését hajtja végre! A Máté 27 szövegkörnyezetének figyelembe vételével hiszem, hogy ezekre a rómaiakra nagy hatást tettek a Megváltó szavai a kereszten, de különösen az a titokzatos sötétség, ami három órán át tartott, s most vagy könyörületből, vagy tiszteletből cselekedtek.

„Mikor azért elvette Jézus az eczetet, monda: Elvégeztetett! És lehajtván fejét, kibocsátá lelkét." (Jn19:30). „Elvégeztetett" – az eredetiben is egyetlen szó. Ez volt a legrövidebb, mégis legteljesebb a hét szózata közül a keresztről. Az örökkévalóságra lesz szükség ahhoz, hogy meglássuk, mi mindent foglal ez magában. Minden elvégeztetett, amit Isten törvénye megkövetelt, minden dolog bekövetkezett, amit a próféciák előre megmondtak, minden meglett, amit az előképek előre jeleztek, mindent elvégzett, amit az Atya Neki adott, hogy végezze, minden meglett, amire csak szükség volt a mi megváltásunkhoz. Semmi sem hiányzott már. A drága váltságdíj ki lett fizetve, a nagy küzdelmet Urunk megvívta, a bűn zsoldját kifizette, Isten igazsága ki lett elégítve. Igaz, hátra volt még, hogy átadja lelkét az Atya kezébe, ami rögtön a szavainak elhangzása után be is következett, s ott volt még az Ő feltámadása, felemeltetése, és helyfoglalása a mennyben, de ezek annak a munkának a gyümölcse és jutalma, amit elvégzett. Már semmi sem maradt, amit meg kellett volna tennie, semmi sem várt már a beteljesedésre, az Ő munkája a Földön elvégeztetett.

„Elvégeztetett!" Ez nem a tehetetlen mártír kétségbeesett kiáltása volt. Nem annak az elégedettségnek a kifejezése volt, hogy szenvedéseinek végére jutott. Ez nem a véget érő élet utolsó zihálása volt. Nem, ez bejelentés volt az isteni Megváltó részéről, hogy amiért a mennyből a Földre jött, azt elvégezte. Mindaz, ami szükséges volt Isten dicsőséges jellemének megmutatásához, megvalósult. Minden, ami szükséges volt népe bűnének elvételéhez, annak biztosításához, hogy Isten előtt tökéletesekként állhassanak meg, az örökkévaló örökségük bebiztosításához és az alkalmassá tételükhöz erre az örökségre, az mind-mind elvégeztetett.

„Elvégeztetett." Az itt szereplő görög szó gyökere a „teleo", amit különféleképpen fordítottak az Újszövetségben. Néhány utalás a fordításának változataira lehetővé fogja tenni a számunkra, hogy felfedezzük a Megváltó által itt használt kifejezés teljességét és véglegességét. A Mt11:1-ben a „teleo" fordítása következő: „És lőn, mikor *elvégezé* Jézus a tizenkét tanítványának adott utasítást". A Mt17:24-ben így fordítják: „a kétdrakma-szedők Péterhez menének és mondának néki: A ti mesteretek nem *fizeti-é* a kétdrakmát?" A Lk2:29-ben a fordítás az alábbi: „És mikor mindent *elvégeztek* az Úr törvénye szerint". A Lk18:31-ben: „és *beteljesedik* minden az embernek Fián, a mit a próféták megírtak." Mindezeket összefogva megértjük Krisztusnak a keresztről mondott hatodik szózata jelentését. Ezt kiáltotta – „vége vetettetett", „kifizettetett", „betöltetett", „elvégeztetett". *Minek* vettetett vége? – a bűneinknek, vétkeinknek! *Mi* lett kifizetve? – a megváltásunk ára! *Mi* töltetett be? – Isten törvényének még a legutolsó követelménye is. *Mi* végeztetett el? – a munka, amit az Atya adott Neki, hogy végezze el: az engesztelés!

„És lehajtván fejét, kibocsátá lelkét." (Jn19:30) Ennek a két cselekedetnek a *sorrendje* látványosan bizonyítja a Megváltó egyediségét: a mi esetünkben a lélek távozik, s utána

hajtjuk le a fejünket, Nála ez fordítva történt. Eme két cselekedete egyben az isteni mivoltát is kimutatta. Először „lehajtotta a fejét", s ez világosan jelzi, hogy egészen mostanáig a *fejét egyenesen tartotta*. Ő nem tehetetlen szenvedőként függött a bitófán. Ha ez lett volna a helyzet, a feje tehetetlenül bukott volna a mellére, s nem lett volna lehetősége rá, hogy lehajtsa. Figyeljük meg jól az itt szereplő igét: nem „előrebukott" a feje, hanem tudatosan, nyugodtan, alázatosan *lehajtotta* a fejét. Mennyire nemes volt a viselkedése még a „fán"is! Micsoda fenséges összeszedettségről tett tanúbizonyságot! Vajon nem *fenséges viselkedése* volt az, ami más egyebek mellett arra indította a századost, hogy így kiáltson fel: „Bizony, Istennek Fia vala ez!" (Mt27:54)

„Kibocsátá lelkét." Senki más nem tette ezt meg, vagy halt meg ekképpen. Mennyire szembeszökően példázzák ezek a szavak a saját kijelentését a Jn10:17-18-ból: „*én* leteszem az én életemet, hogy újra felvegyem azt. Senki sem veszi azt el én tőlem, hanem én teszem le azt *én magamtól*"! Krisztus cselekedetének egyedisége meglátható úgy is, ha összevetjük Krisztus szavait Istvánéval. Mikor az első keresztyén mártír haldoklott, így imádkozott: „Uram Jézus, *vedd magadhoz* az én lelkemet!" (Csel7:59) Éles ellentétben ezzel Krisztus *kibocsátotta* a lelkét. István lelke *elvétetett* tőle, de nem így volt a Megváltóval.

„A zsidók pedig, hogy a testek szombaton át a keresztfán ne maradjanak, miután péntek vala, (mert annak a szombatnak napja nagy nap vala) kérék Pilátust, hogy törjék meg azoknak lábszárait és vegyék le őket." (Jn19:31) A nap, amelyen a Megváltót megfeszítették, „nagy nap" volt: megelőzte a rendes heti szombatot, egyben a kovásztalan kenyerek első napja is volt, amelytől a zsidók ötven napot számoltak pünkösdig. Ugyanez a nap volt kijelölve az első zsenge bemutatására és felajánlására, így tehát háromszoros ünnepnap volt. Ez magyarázza a zsidók itt említett sietségét – a lábak megtörése a halál gyorsításának és bebiztosításának kettős célját szolgálta. „A zsidók" eme indítéka és a törvény iránti buzgósága mögött (5Móz22:23) ismét csak Isten mindent irányító kezét látjuk. Pilátus valószínűleg megengedte volna, hogy Krisztus teste még talán néhány napig is a kereszten maradjon, miután meghalt. De az Úr Jézus kijelentette, hogy el fogják temetni, és *három* napon át lesz a sírban. Ennek beteljesedéséhez ugyanazon a napon kellett eltemettetnie, mint amelyiken meghalt: Isten tehát gondoskodott arról, hogy az Ő szava beteljesüljön! Az Úr ellenségei itt ismét az isteni tanácsvégzést vitelezték ki anélkül, hogy felfogták volna.

„Eljövének azért a vitézek, és megtörék az elsőnek lábszárait és a másikét is, a ki ő vele együtt feszíttetett meg;" (Jn19:32) Miért figyeltek ezek a vitézek először a két latorra? Ebben nem lehetünk biztosak, de valószínűleg azért, mert észrevették, hogy Krisztus már halott. A „megtörék" szó görög eredetije azt jelenti: pozdorjává törni. Ehhez nehéz bunkót, vagy vasdorongot használtak. Ezzel a verssel kapcsolatosan jegyzi meg Ryle püspök: „Figyelemre méltó, hogy a megtérő latorra még a megtérése után is várt szenvedés, mielőtt beléphetett volna a Paradicsomba. Isten kegyelme és a bűnbocsánat nem mentesítette őt a lábai megtörésének agóniájától. Mikor Krisztus megmenti a lelkeinket, Ő nem ment meg minket a testi szenvedésektől, és az utolsó ellenséggel történő összecsapástól. Mind a bűnbánatnak, mind az engedetlenségnek meg kell ízlelnie a halált (hacsak közben a Megváltó vissza nem tér)." Mégis áldott dolog azt látni, hogy ezek a római katonák is öntudatlan közreműködői voltak Krisztus ígérete beteljesedésének: „Ma velem leszel a Paradicsomban"!

„Mikor pedig Jézushoz érének és látják vala, hogy ő már halott, nem törék meg az ő lábszárait" (Jn19:33) Ez további bizonyítékát adja Krisztus halála *egyediségének*. Az Úr Jézus és a két lator együtt lettek megfeszítve. Mindegyik ugyanannyi időt töltött a maga keresztjén. Most azonban, a nap végén a két lator még mindig élt, mert amint az közismert, a keresztre feszítéssel történő kivégzés, noha rendkívül fájdalmas, rendszerint lassú halált okozó eljárás volt. Semmilyen életfontosságú szervet nem érintett közvetlenül, s a szenvedő néha két, vagy három napig is szenvedett, mielőtt a kimerültség végleg legyőzte volna. Nem volt tehát természetes dolog, hogy Krisztus hat óra alatt meghaljon – figyeljük meg, „Pilátus pedig

csodálkozék, hogy immár meghalt volna” (Mk15:44). A zsidók Pilátushoz intézett kérése megmutatja, hogy nem várták a három ember halálát, amíg azt meg nem gyorsították. A tényben, hogy a Megváltó „már halott” volt, mikor a katonák hozzájuk mentek, de a két lator még élt, további bemutatását látjuk annak, hogy az Ő életét „senki nem vette el Tőle”, hanem Ő Maga „tette azt le”!

„Mikor pedig Jézushoz érének és látják vala, hogy ő már halott, nem törék meg az ő lábszárait.” Ez volt az első bizonyítéka annak, hogy a Megváltó valóban meghalt. Amilyen gyakorlott kivégzők voltak ezek a római katonák, nagyon valószínűtlen, hogy ebben a dologban hibát követtek volna el. Pilátus *parancsot adott* a három ember lábainak megtörésére, s ők nem mertek volna ennek nem engedelmeskedni, ha nem lettek volna abszolút bizonyosak abban, hogy „már halott”. A hitetlenek a végtelen abszurditás vádjának teszik ki magukat, ha azt állítják, hogy Krisztus soha nem halt meg, csak függött a bitófán. A római katonák a tanúk ellenük!

„Hanem egy a vitézek közül dárdával döfé meg az ő oldalát, és azonnal vér és víz jöve ki abból.” (Jn19:34) „Az, hogy vér folyjék egy már halottból, sőt vér és víz együtt, de mégis elkülönülten folyjék, nyilvánvaló csoda volt. A víz és a vér annak tanúságaként folyt Belőle, hogy Isten örök életet adott nekünk, és ez az élet az Ő Fiában van (1Jn5:8-12). Itt nem a százados megvallásával van dolgunk: ’Bizony, Istennek Fia vala ez!’, nem is Pilátus feleségével, nem is Júdás bűnös ajkaival, melyek Róla tettek bizonyságot. Jézusról itt nem emberek tesznek bizonyságot, hanem Maga Isten. A víz és a vér Isten bizonyságtételei az Ő Fiáról, s arról az életről, amit a bűnösök találhatnak Benne. A *bűn* döfte Őt át. A katona cselekedete az ember *ellenségességének* példája volt. Ez volt a legyőzött ellenség dacos lövése a csata után, ami annál hangosabban beszél az ember szívében rejlő gyűlöletről Istennel és az Ő Krisztusával szemben. Ez azonban csak a kegyelem gazdagságát mutatja meg, ami szembeszállt vele és legyőzte, mert erre a gyűlöletre Isten szeretettel válaszolt. A katona lándzsájának hegye véres lett. A bíborvörös folyam kiáradt,. Hogy elmossa a bíborvörös bűnöket.” (Mr. Bellett)

„Hanem egy a vitézek közül dárdával döfé meg az ő oldalát, és azonnal vér és víz jöve ki abból.” Ez volt a második bizonyítéka annak, hogy Urunk valóban meghalt. A katonák egyike úgy döntött, hogy biztos munkát végez, és semmit sem hagy a bizonytalanra – minden valószínűség szerint a lándzsával a Megváltó szívét célozta meg. Ő még a halálában is különvált a haldokló latroktól. „Még itt is olyan helye van, ami csakis az Övé!” (Mr. W. Kelly) „Nézzünk most az alvó második Ádámra, Akinek az oldalából formálódott az evangéliumi Éva. Nézzünk a kősziklára, amit megütöttek, s most előtört Belőle a vízsugár. Nézzük meg a forrást, amely megnyílt a bűn és a tisztátalanság számára.” (Ágoston) „A vér és a víz azt a két nagy jótéteményt jelképezik, melyekben minden hívő részesül Krisztuson keresztül – a megigazulást és a megszentelődést. A vér jelenti a megbocsátást, a víz az újjászületést, a vér az engesztelést, a víz a megtisztulást. A kettőnek mindig együtt kell járnia.” (Matthew Henry)

„És a ki látta, bizonyságot tett, és igaz az ő tanúbizonysága; és az tudja, hogy ő igazat mond, hogy ti is higyjetek.” (Jn19:35) Az utalás arra vonatkozik, ami az előző versben van megírva: János szemtanúként igazolja, hogy vér és víz folyt a Megváltó átdöfött oldalából. Nyilvánvaló, hogy miután Máriát elvitte a saját otthonába, visszatért a kereszthez, s az is ugyanúgy nyilvánvaló, hogy ott is maradt mindvégig. János eme ünnepélyes bizonygatása világosan jelzi, hogy az előző versben feljegyzettek egy figyelemre méltó csodát képeznek. Hisszük, hogy János „bizonysága” tartalmazza mind azt, ami itt van megírva, mind azt, ami az Ő első levelében szerepel: „Ez az, a ki víz és vér által jő vala, Jézus a Krisztus” (1Jn5:6). Az evangéliumban a vér van először megemlítve, mint elégtétel Istennek, aztán következik a víz, ami ránk kerül. A levélben a sorrend *tapasztalati*: először újjá kell születnünk, hogy hihessünk a vérben!

„Mert azért lettek ezek, hogy beteljesedjék az írás: Az ő csontja meg ne törettessék.” (Jn19:36) A Szentlélek itt a Zsolt34:21-et idézi: „Megőrzi minden csontját, egy sem töretik meg azokból.” Ez csodálatos módon teljesedett be. Isten megtestesült Fiának minden csontját megőrizte épségben. Pilátus parancsának ellenére a katonák nem törték meg a csontját. A császár összes légiója sem lett volna képes egyetlen csontját sem megtörni: nekik sem volt más hatalmuk, csak ami felülről adatott nekik! Krisztus csontjainak megőrzése egy ókori előképe beteljesedése volt: „Egy házban egyék meg; a házból ki ne vígy a húsból, és csontot se törjetek össze abban” (2Móz12:46), mármint a húsvéti bárányban. Tizenöt évszázadon keresztül tartotta ezt be Izrael aprólékosan a húsvéti hagyományban, de közülük senkinek sem volt halvány fogalma sem (amennyire ismeretes), hogy mi ennek a jelentése. Most viszont a Szentlélek megmagyarázza.

„Másutt ismét így szól az írás: Néznek majd arra, a kit általszegeztek.” (Jn19:37) A Megváltó oldalának átdöfésével a leglátványosabb módon mutatkozott meg Isten *szuverenitása* – abszolút uralma minden teremtménye, valamint azok minden cselekedete felett. A katona *kapott* parancsot Krisztus lábainak megtörésére, de *nem tette* meg: ha megteszi, azzal áthágja a Szentírást! A katona *nem kapott* parancsot a Megváltó oldalának átdöfésére, de mégis *megtette*: ha nem teszi meg, egy prófécia nem teljesedett volna be! Az idézet a Zak12:10-ből való,[104] s az utalás egy jövőbeli napra történik, amikor majd Izrael arra tekint, Akit átdöftek (vagy átszegeztek), jóllehet magát a cselekedetet egy római katona cselekedte meg. Figyeljük meg a Szentírás aprólékos pontosságát: a Jn19:36-ban a „beteljesedjék” szó alkalmasan szerepel, de itt, a Jn19:37-ben jelentőségteljesen hiányzik. S miért? Mert a Zak12:10 *teljes* „beteljesedése” egyelőre még jövőbeli esemény, ezért van megírva, hogy „*másutt* ismét így szól az írás”.

„Ezek után pedig kéré Pilátust az arimathiai József (a ki a Jézus tanítványa vala, de csak titokban, a zsidóktól való félelem miatt), hogy levehesse a Jézus testét. És megengedé Pilátus. Elméne azért és levevé a Jézus testét.” (Jn19:38) Ez is egy prófécia beteljesedése volt: „És a gonoszok közt adtak sírt néki, és a gazdagok mellé jutott kínos halál után” (Ézs53:9). Áldott dolog látni, hogy a Szentlélek itt világosságot ad Józsefnek az Úr drága testének nyújtandó utolsó szeretetszolgálat vonatkozásában: kiváltságos helyet kapott Ézsaiás próféciájának a beteljesítésében. Mennyire igaz a mondás, miszerint ember tervez, Isten végez! A gonoszok három sírt készítettek a keresztre feszített három embernek, de közülük az egyik elhatároztatott, hogy üresen marad azon a napon. Amiképpen Isten azt sem tűrte, hogy Krisztus csontjait megtörjék, úgy azt sem engedte meg, hogy az Ő szent testét egy gonosztevő sírjába tegyék: ehelyett olyasvalaki sírjába került, aki szerette Őt! József eddig a zsidóktól való félelmében Jézus titkos tanítványa volt, s bár félt megvallani a Megváltót, míg Ő élt, most, hogy halott volt, „bátran” (Mk15:43) lépett fel, és kérte el a testét. Micsoda bizonysága ez a Megváltó halála *erejének*!

„Eljöve pedig Nikodémus is (a ki éjszaka ment vala először Jézushoz), hozván mirhából és áloéból való kenetet, mintegy száz fontot.” (Jn19:39) Ez is Krisztus halála erejéről tesz bizonyságot. Józsefhez hasonlóan Nikodémus is világosságra jutott, bár lassan. Természeténél fogva félénk, de a kegyelem által mégis legyőzött Nikodémus látszólag az egyetlen, aki segíteni merészelt Józsefnek az Úr eltemetésének szent munkájában. Milyen hatalmas az ellentét a János 3-ban feljegyzett viselkedésével összehasonlítva, amikor az éjszaka leple alatt settenkedett el az Úr lakhelyére, valamint itt, ahol nem szégyelli nyíltan megmutatni magát, mint valakit, aki szerette a keresztre feszített Megváltót! Ajándékának értéke bizonyítja szeretetének nagyságát. „József és Nikodémus megtették, amit tudtak. A Krisztusnak tett eme szolgálatuk soha nem lesz elfelejtve. Ennek a két embernek a neve meg van őrizve a feledéstől az ihlettet könyvben, s a Nikodémus által hozott kenetek súlya is fel

[104] Az angol változatban mindkét helyen az „átdöfni” ige szerepel - *a ford.*

van jegyezve. A Krisztusnak, illetve az Ő nevében tett szolgálatot Isten soha nem felejti el." (Mr. C. E. Stuart)

„Vevék azért a Jézus testét, és begöngyölgeték azt lepedőkbe illatos szerekkel együtt, a mint a zsidóknál szokás temetni." (Jn19:40) „Begöngyölték illatos szerekbe azt a romolhatatlan testet, mert egész népe számára mindörökre illatosnak kell lennie, mint halálnak, melynek párja nincs." (Mr. F. W. Grant) Itt szintén egy csodálatos előkép teljesedett be. A 2Krón16:14-ben olvassuk: „És eltemeték őt az ő sírjába, a melyet magának vágatott vala a Dávid városában; és helyezék őt az ágyba, a melyet megtöltének *drága fűszerekkel*, s kenőcscsé feldolgozott *jó illatokkal*, és érette felette nagy égést rendezének."

„Azon a helyen pedig, a hol megfeszítteték, vala egy kert, és a kertben egy új sír, a melybe még senki sem helyheztetett vala." (Jn19:41) Csodálatosan szuggesztív utalás a „kertre". A „kertben" vetette el az első Ádám a magot, melyből halál sarjadt, s itt, a „kertben" lett elvetve a Mag, aminek sok gyümölcsöt kell teremnie az örök életre. Az új sírral, „melybe még senki sem helyheztetett vala", még egy előkép teljesedett be: „Valamely tiszta ember pedig szedje fel annak a tehénnek hamvát, és helyezze el azt a táboron kivűl tiszta helyre" (4Móz19:9)

„A zsidók péntekje miatt azért, mivelhogy az a sír közel vala, abba helyhezteték Jézust." (Jn19:42) Itt volt a harmadik döntő bizonyítéka annak, hogy az Úr Jézus valóban meghalt – *eltemették*. Őt, Aki szűz anyától született, szűz sírba helyezték, ott kellett Neki maradnia három napig, míg elő nem jött Győztesként.

Az alábbi kérdések a következő fejezetre való felkészülést hivatottak segíteni:

1. Miért vétetett el a kő? (1. vers)
2. Mit mutatnak Mária szavai? (2. vers)
3. Miért ment a másik kettőhöz? (2. vers)
4. Miért nem ment be János? (5. vers)
5. Mi a 7. vers jelentése?
6. Mit „látott" a másik tanítvány, amitől aztán „hitt"? (8. vers)
7. Miért mentek haza? (10. vers)

67. fejezet: Krisztus feltámadt a halálból, Jn20:1-10

Az János 20 első részének összesítése az alábbi:

1. A kő elvétetett a sírról, 1. vers.
2. Mária Magdaléna megjelenése a két tanítványnál, 2. vers.
3. Szeretetteljes futás a sírhoz, 3-4. versek.
4. János vonakodása és Péter bátorsága, 5-6.versek.
5. A lepedők és János következtetése, 7-8. versek.
6. A tanítványok szívbéli lassúsága, 9. vers.
7. Hazatérésük, 10. vers.

Krisztus feltámadását az első isteni ígéret és prófécia több, mint sejteni engedte (1Móz3:15): ha Krisztusnak rá kellett taposnia a kígyó fejére, miután az a sarkába mart, akkor fel kellett támadnia a halálból. A bárka áthaladása az özönvízen keresztül a megtisztult földre ugyanennek a nagy eseménynek az előképe volt (1Pt3:21). Izsák megszabadulását az oltárról, miután három nappal előtte halálra adatott (lásd 1Móz22:4) a Szentlélek úgy értelmezi, mint jelképes visszanyerését a halálból (Zsid11:19). Izrael száraz lábbal történt átkelése a Vörös-tengeren a húsvéti bárány levágása után a keresztyének Krisztussal együttes feltámadásának előképe volt. Jónás kikerülése a nagy hal gyomrából, miután három napot és három éjszakát töltött ott előre jelezte a Megváltó kijövetelét a sírból a harmadik napon. A prófécia ugyanolyan konkrét volt: „Azért örül az én szívem és örvendez az én lelkem; testem is biztosságban lakozik. Mert nem hagyod lelkemet a Seolban; nem engeded, hogy a te szented rothadást lásson. Te tanítasz engem az élet ösvényére” (Zsolt16:9:11).

Nem túlozhatjuk el Krisztus halálának a jelentőségét, de könnyen elhanyagolhatjuk az Ő feltámadásáét. Szívünk és elménk gyakran elmélkedhet a kereszten, de a Megváltó szenvedésein elmélkedve ne feledkezzünk meg az azokat követő dicsőségről. A Golgota nem meríti ki az evangélium üzenetét. A keresztyén evangélium nemcsak abból áll, hogy Krisztus meghalt a bűneinkért, hanem az is hozzátartozik, hogy harmadnapon feltámadt az Írások szerint (1Kor15:1-4). Halálra adatott a bűneinket, s feltámasztatott a megigazulásunkért (Rm4:25)Ha Krisztus a sírban maradt volna, az minden reménységünknek a sírja is lenne egyben. „Ha pedig Krisztus fel nem támadott”, mondja az apostol, „akkor hiábavaló a mi prédikálásunk, de hiábavaló a ti hitetek is” (1Kor15:14). A föltámadásának bizonysága lenni az apostoli mivolt alapvető kitétele volt (Csel1:22). Az, hogy Isten feltámasztotta azt, Akit a zsidók megfeszítettek, Péter húsvéti imájának hangsúlyos központi igazsága volt (Csel2:24-36). Ugyanezt a tényt hangsúlyozták ismét az apostolok a Salamon csarnokában (Csel3:25), valamint a Szanhedrin előtt (Csel4:10, 5:39). Ezt az alapvető igazságot hirdették a pogányoknak is (Csel10:40, 13:34). Ennek felsőbbrendűsége az apostoli levelekben annyira közismert tény, hogy nem szükséges idéznünk.

János evangéliumának 20. fejezete azokat a megjelenéseket jegyzi fel, melyek során a Megváltó meglátogatott néhányat az Övéi közül a feltámadása után – azt mondom, „után”, mert magának a feltámadásnak senki nem volt szemtanúja. „Amint szem nem látta, mi volt a legmélységesebb a keresztben, úgy a halálból feltámadó Urat is csak Isten szemlélte. Ennek így kellett történnie. Elfedte Őt a sötétség, mikor átadta Magát értünk az engesztelés végett. Ember nem látta a végtelen munkát az Ő halálában, de ez mégsem csak az Isten megdicsőítése volt ily módon, hanem a bűneink igazságos módon történő eltávolítása is. Láttuk a világ, s különösen a zsidók cselekedetét az Ő keresztre feszítésében, nemesek és közemberek, vallásosak és világiak mind eljátszották a maguk szerepét, sőt még egy apostol is megtagadta Őt, a másik pedig elárulta a gyilkos papoknak és véneknek. De Jehova vetette Rá

minden bűnünket, Jehova sebezte Őt meg és tette a fájdalmak férfijává, Jehova tette meg a lelkét bűnáldozatnak, s mivel mindez *Isten felé* irányult, az *emberi* szem számára láthatatlan volt, és egyedül Isten tanúskodhatott az Általa megszerzett örök megváltásról, ami lehetővé tette az isteni szeret számára, hogy még az elveszett és istentelen világban is szabadon cselekedjen.

Ugyanez a helyzet Krisztus feltámadásával is. Az Atya dicsősége által támadt fel a halálból: Isten feltámasztotta Jézust, akit a zsidók meggyilkoltak és fára függesztettek. Letette életét, hogy aztán újra felvegye azt, három nap alatt felépítvén testének ama templomát, amit megsemmisítettek. Ha azonban senki nem láthatta a halálból való feltámadását, akkor ugyanúgy kellett bizonyítani az egész világnak azt, mint az Ő engesztelő halálát. Bizonyos, hogy aki elhallgatja az Ő feltámadását, meghamisítja győztes bizonyítékának és jellegének jó híreit, s veszélyezteti a hívő szabadságát és az új teremtésbe való bekerülését pontosan úgy, ahogyan a feltámadása tagadása valójában Isten tanúit vádolja hazugsággal és hiábavalóvá teszi a hitet." (Bible Treasury)

Krisztus feltámadását a Szentháromság három Személyének közös tevékenysége idézte elő. Pont amiképpen együttműködtek a megtestesülés során (Zsid10:5 az Atya, Fil2:7 a Fiú, és Lk1:35 a Lélek esetében), pont amiképpen mindegyikük aktív volt az engesztelésben (Ézs53:6, 10 az Atya, Ef5:2 a Fiú, és Zsid9:14 a Lélek esetében), úgy volt tevékeny a teljes Istenség a feltámadás reggelén. „Feltámasztatott Krisztus a halálból az Atyának dicsősége által" (Rm6:4). „Én leteszem az én életemet, hogy újra felvegyem azt" (Jn10:17). „De ha Annak a Lelke lakik bennetek, a ki feltámasztotta Jézust a halálból" (Rm8:11).

„A hétnek első napján" (Jn20:1). Istenek minden útja az Ő tökéletes bölcsességét fejezi ki, s minden, ami ezekről meg van írva a Szentírásban, a mi okulásunkat szolgálja. A legalkalmasabb dolog volt, hogy az Úr Jézus, mint az új teremtés *Feje*, a hét *első* napján támadjon fel – jelezvén, hogy az új kezdet életbe léptettetett. Az erkölcsi törvény minden követelményének eleget tettek, a ceremoniális törvény előképei mind beteljesedtek, a régi rendszer, mely a testi emberhez kapcsolódott, véget ért. Új és lelki korszak kezdődött. Erre a „hét első napjára" gondolt a prófétaság Lelke, mikor a zsoltárost az alábbi sorok megírására ihlette. „A kő a melyet az építők megvetettek, szegeletkővé lett! Az Úrtól lett ez, csodálatos ez a mi szemeink előtt! Ez a nap az, a melyet az Úr rendelt; örvendezzünk és vígadjunk ezen!" (Zsolt118:22-24) Ez az oka annak, amiért az Úr népének a vasárnapot a pihenés és az istentisztelet napjának kell tartania.[105] Az Ószövetség idején a szombat az Isten befejezett teremtéséről való megemlékezés napja (1Móz2:3, 2Móz20:11) volt, az Újszövetségben a szombat a Krisztus befejezett munkájáról való megemlékezés napja, amelyből kisarjad az új teremtés.

„A hétnek első napján pedig jó reggel, a mikor még sötétes vala, odaméne Mária Magdaléna a sírhoz" (Jn20:1). Márk elmondja nekünk, hogy Mária Magdalénát elkísérték Mária, Jakab anyja, és Salomé (Mk16:1-2), de János nem említi őket. Erre a negyedik evangéliumra jellemző, hogy *egyes* lelkeket ajánl a figyelmünkbe: Nikodémus egyedül Krisztussal, az asszony a kútnál, a vak koldus a 9. fejezetben jól ismert példái ennek. A másik, Jánosra jellemző dolog a szív *ragaszkodása*, mikor a lélek megelégítő Tárgyra talál: a két tanítvány, akik az Úrnál maradnak a legelső találkozásukat követően (Jn1:39), másokat is a Megváltóhoz visznek, hogy azok is sütkérezhessenek az Ő jelenlétében (1Jn41, 45), Péter szavai (Jn6:68), a nővérek kérése (Jn11:3) és Mária ragaszkodása (Jn12:3) ennek megannyi példája. *Ezért* szolgál olyan élénk például Mária Magdaléna. Akinek sok bűne bocsáttatott meg, jobban szeret (Lk7:47), és ennek az asszonynak bőséges oka volt szeretni a Megváltót, mert hét ördögöt űzött ki belőle (Lk8:2).

[105] Lásd a szerzőnek „A keresztyén szombat" című művét.

„Korán reggel” volt (Mk16:2), mikor Mária a sírhoz ment, ahogyan János is megemlíti, hogy „a mikor még sötétes vala”. S bár oka volt feltételezni, hogy az ott őrködő római katonákkal fog találkozni (Mt27:66), noha nagy földrengés volt (Mt28:2), noha féri tanítvány nem volt vele, s noha mindez az ünnep közepén volt, amikor a legvalószínűbb, hogy idegenek ezrei aludtak mindenféle apró fedelek alatt Jeruzsálem kőfalai mentén, a *szeretet* oda hajtotta Máriát, ahová a Megváltó testét helyezték. Eme rajongása mekkora szégyent hoz valamennyiünkre, akiknek talán nagyobb az intelligenciájuk a lelki dolgokat illetően, de akik sokkal kisebb szeretetet mutatunk Krisztus iránt! Kevesen kötődtek annyira a Megváltóhoz, mint ez az asszony. Kevesen kaptak oly sokat az Ő kegyelmes kezeiből, így a hálája nem ismert határokat. Mennyire megmagyarázza ez a közöttünk tapasztalható közömbösséget és félszívűséget! Ha csak kevéssé érezzük, mennyivel tartozunk Krisztusnak, kevés vonzalmat érzünk Iránta. Ahol a bűnösségünk, romlottságunk és méltatlanságunk nézeteit csak kevéssé fogadják el, ott csekély lesz a hála és a dicsőítés kifejeződése is. Csak akiknek a legvilágosabb látásuk van arról, mennyire méltók a pokol tüzére, akiknek a szíve a legjobban megindul azon a bámulatos kegyelmen, amely üszkökként kapta ki őket a tűzből, azok a legodaszántabbak Krisztus népe között. Imádkozzunk hát naponta, hogy Isten kegyeskedjen megadni nekünk bűnösségünk, és az Ő Fia mindent felülmúló érdemeinek mélyenszántóbb felfogását, hogy egyre növekvő buzgósággal és hűséggel szolgálhassuk és dicsőíthessük Őt.

„És látá, hogy elvétetett a kő a sírról” (Jn20:1). Máté elmondja nekünk, hogy „És ímé nagy földindulás lőn; mert az Úrnak angyala leszállván a mennyből, és oda menvén, elhengeríté a követ a sír szájáról, és reá üle arra.” (Mt28:2) Erről mondta Mr. John Gill: „Ezt a követ egy angyal vette el a sírról, mert noha Maga Krisztus is könnyedén elvehette volna, úgy volt helyes, hogy egy mennyei hírnök tegye ezt meg az isteni igazságosság parancsára, mely Őt ott foglyul ejtette.” A követ Lázár sírjáról emberi kezek gördítették félre (Jn11:41), Krisztus sírjáról viszont egy angyalé – *minden* dologban *Övé* az elsőség! Hiszem, hogy Isten fő célja az angyal elküldésével a kő elgördítésére az volt, hogy a hívők maguk is láthassák: a sír lakatlan. Az angyal leült a kőre, majd később a sírban is megjelent, ami azt mutatja, hogy Maga Isten avatkozott közbe. Valószínűleg Mária volt az első, aki észrevette, hogy a sírba vezető út nyitva áll.

„Futa azért és méne Simon Péterhez és ama másik tanítványhoz, a kit Jézus szeret vala, és monda nékik: Elvitték az Urat a sírból, és nem tudjuk, hová tették őt.” (Jn20:2) Semmi nehézséget nem okoz ennek a kijelentésnek az összeegyeztetése Máté feljegyzéseivel, ha a következő dolgokat észben tartjuk: Először, Mária vagy a többi asszony előtt haladt a sír felé vezető úton, vagy valami más módon volt élesebb a látása amazokénál. Mindenesetre úgy tűnik, ő vette észre először, hogy a követ elgördítették. Másodszor, akkora izgalomba jött ettől, hogy ahelyett, hogy útitársaival a sírhoz ment volna, azonnal elszaladt az apostolokat értesíteni – ezért nem látta meg az angyalt. Harmadszor, Mária sietős távozása után a kis csoport valószínűleg közeledett a sírhoz, de aligha tudták, mire véljék a dolgot, vagy mire számítsanak. Negyedszer, Mária valószínűleg a János lakóhelyéhez vezető hosszabb utat járta, mielőtt amazok elhagyták a sírt.

Különféle okokat soroltak fel arra, hogy Mária miért Pétert és Jánost kereste fel. Ők ketten látszólag közelebb álltak a Megváltóhoz, mint a többi apostol. Benne voltak a nagyon kegyelt háromban, akik szemtanúi lehettek az átváltozásnak, s akiket az Úr messzebbre vitt Magával a kertben is, mint a többieket (Mt26:37). Ők ketten közelebb voltak Hozzá a letartóztatása után is, követték Őt és beléptek a főpap palotájába is. Sőt, amint valaki mondta: „az apostolok közül egyedül János volt tanúja Péter sajnálatos bukásának, s látta, amint keservesen sír azután. Vajon nem értenénk meg, ha péntek éjjeltől szombat reggelig János szeretetteljesen testvére összetört szívének bekötözgetésével lett volna elfoglalva, s Urunk utolsó szavait mondogatta volna neki? Kételkedhetünk-e abban, hogy nem a Mesterükről folytatott beszélgetésbe merültek aznap reggel, mikor Mária Magdaléna hirtelen befutott a

csodálatos hírekkel?" Mária tehát azért kereste Péter és Jánost, mert tudta, hogy a tanítványok közül a legvalószínűbben *ők* reagálnak (ezen a korai órán) arra az izgatott érdeklődésre, ami betöltötte a lelkét. Valóban csodálatos látni, most ezt a két tanítványt együtt: „János jellemének szeretete és kedves természete a legáldottabb módon mutatkozik meg a Péter iránti ragaszkodásában, még miután amaz meg is tagadta Krisztust… János lehajol hozzá, s házába viszi, akárhol állt is az. Mikor Júdás bukott el, nem volt barátja, aki felemelte, és vigasztalta volna. Mikor Péter bukott el, volt aki 'testvérül született a nyomorúság idejére', aki nem vetette meg őt!" (Ryle püspök)

„És monda nékik: Elvitték az Urat a sírból, és nem tudjuk, hová tették őt." Mennyire megmutatja ez, hogy a *szeretetet* a *hitnek* kell szabályoznia! Máriának az Úr iránti szeretetében nem kételkedhetünk, s a legáldottabb dolog is volt, de hitét természetesen nem gyakorolta. Annak alapján ítélt, amit a szemivel látott. A követ elvették, s ő rögtön arra a következtetésre jutott, hogy valaki ott járt és „elvitte" az Úr testét. Az a gondolat, hogy Ő él, nyilván fel sem merült az elméjében. Azt feltételezte, hogy még mindig a halál hatalma alatt van Ő is. Saját, többször ismételt kijelentése, miszerint fel fog támadni a harmadik napon, nem volt rá hatással. Ó jaj, milyen keveset vesznek be Krisztus tanításából közülünk még a legjobbak is! Mennyit hagyunk abból veszendőbe menni! Micsoda furcsa keveredését látjuk itt a lelki megértésnek és a lelki tudatlanságnak! „Elvitték az Urat." Milyen gyakran látjuk ugyanezt a zűrzavart mind önmagunkban, mind másokban! Figyeljük meg Mária szavait: „és nem tudjuk, hová tették őt" – ez egyezik Máté beszámolójával, miszerint más asszonyok is elkísérték őt a sírhoz.

„Kiméne azért Péter és a másik tanítvány, és menének a sírhoz." (Jn20:3) A Mária által elmondottak úgy megdöbbentették őket, hogy a két tanítvány rögvest felugrott, és elindult meggyőződni arról, hogy a kő elvétele a sírról valójában mit is jelenthet. A legvalószínűbb, hogy először megkérdezték Máriát: Biztos, hogy elvitték a testet? Miután azonban csak annyit tudott nekik mondani, hogy a kő nincs többé a helyén, a legjobbnak látták, ha maguk mennek el és néznek mindennek utána. Szembeszökő módon látjuk itt Isten mindenek felett álló gondviselését. A mózesi törvénynek megfelelően az asszony nem tehetett bizonyságot (figyeljük meg, az 1Kor15 nem is említi őket!), s az igazságról legalább *két* férfinak kellett tanúskodnia. Itt a szükséges kettőt látjuk Péterben és Jánosban, mint az üres sír, és a Megváltó által hátrahagyott, összehajtogatott lepedők szemtanúiban!

„Együtt futnak vala pedig mindketten: de ama másik tanítvány hamar megelőzé Pétert, és előbb juta a sírhoz;" (Jn20:4) Futásuk annak a jele, hogy felzaklatottak voltak, és izgultak. „Joggal feltételezhetjük, hogy Mária hirtelen bejelentése teljességgel leuralta őket, így nem is tudták, mit gondoljanak. Ki tudná megmondani, mire nem gondoltak futás közben az Úrnak a feltámadásával kapcsolatos, gyakran ismételt jóslatait illetően? Lehet ez valóban igaz? Ez talán azt is bizonyítja, hogy mély szomorúságuk örömre fordul? Mindezek csak feltételezések, semmi kétség. Mégis, hatalmas mennyiségű gondolat képes keresztülfutni az elmén néhány perc alatt a nagy válsághelyzetekben." (Ryle püspök)

Ami pedig annak *fizikai* okát illeti annak, hogy János lehagyta Pétert, azzal kapcsolatosan nem lehetünk biztosak, de a népszerű elképzelés, miszerint János volt a fiatalabb, valószínűleg helyes, mert ő ezután még vagy hatvan évig élt. Ami a *lelki* okot illeti, úgy vélem, tévednek, akik rossz lelkiismeretet tulajdonítanak Péternek, ami miatt félt volna találkozni a Megváltóval. Ha ez lett volna a helyzet, aligha indult volna el a sír felé, még kevésbé futott volna egyáltalában! Az pedig, hogy azonnal belépett a sírba, szintén az ellenkezőjét látszik alátámasztani. Mégsem kételkedem abban, hogy *erkölcsi* jelentősége van ennek a részletnek, amit a Szentírás a mi okulásunkra jegyez fel. Péter közössége a Megváltóval ekkor még nem állt helyre. János volt a tizenegy közül az, aki a legszorosabb kapcsolatban állt az Úrral. Ez elégséges magyarázat ahhoz, hogy számot adhassunk róla: miért győzött a futásban a sírhoz vezető úton.

„És lehajolván, látá, hogy ott vannak a lepedők; mindazáltal nem megy vala be.” (Jn20:5) Itt megint a találgatásokra kell hagyatkoznunk. Az egyszerű tény van feljegyezve, de az nem hogy János *miért nem* lépett be. Egyesek azt mondják: nehogy ceremoniálisan beszennyeződjön, de ez túlságosan erőltetettnek látszik. Mások úgy vélik: a hely iránti tiszteletből, ahol a Megváltó feküdt, s ez hihetőbbnek tűnik, de nem támasztja alá a tény, hogy röviddel ezután mégiscsak belépett a sírba (Jn20:8). Számomra valószínűbbnek tűnik, hogy miután benézett és látta, hogy a sír üres, bevárta Pétert, és átengedte neki a kezdeményezést – a kettőjük közül János volt a fiatalabb, s ez volt a legkegyesebb dolog,amit tehetett. Bármi is volt hát az indítéka, itt megint csak Isten mindent irányító kezét láthatjuk – két tanúnak kell jelen lennie a sír állapotáról szóló bizonyságtételhez az igazság megerősítése végett!

„És lehajolván, látá, hogy ott vannak a lepedők.” Mi az erkölcsi jelentősége János eme cselekedetének? Bizonyosan ez: János soha nem láthatta volna meg a feltámadt Krisztust miközben „lehajolva” a sírban keresi! S hányan vannak manapság is, akik hasonlóképpen viselkednek, mint János! Meg akarnak arról győződni, hogy igazi keresztyének-e, vagy sem. S miféle módszert követnek? Hogyan vizsgálódnak? Önvizsgálattal, önelemzéssel, befelé nézéssel! A saját szívükben próbálják megtalálni azt, ami Isten iránti magabiztosságot ad nekik. De ez olyan, mintha a gyorsan száguldó hajót a saját rakterébe vetett horgonnyal próbálnák megállítani. A horgonyt a hajón *kívülre* kell vetni, hogy eltűnvén a hullámokban, átfúródjon az óceán fenekén levő iszapon és homokon, s magába a sziklába kapaszkodjon. A legbiztosabb módon úgy győződhetek meg arról, hogy hiszek-e vagy sem Krisztusban, ha nem kutatom önmagamban, hogy vajon van-e hitem, hanem *gyakorlom* a hitet, annak Céljára tekintvén – a hit a lélek szeme, a szem pedig nem önmagát nézi. Ha önmagamon belülre nézek, akkor valószínűleg csak azt fogom látni, amit János is látott – a *halál* jeleit! „Nézzünk a hit fejedelmére és bevégzőjére”, mondja az Íge.

„Megjöve azután Simon Péter is nyomban utána, és beméne a sírba” (Jn20:6). „Mennyire szemlélteti ez, hogy jelentős vérmérsékletbeli különbségek vannak a hívők között! Mindkettő a sírhoz futott. János, a kettőjük közül szelídebb, csendesebb, tartózkodóbb, mélyebben érző lehajolt, de nem ment tovább. Péter, a hevesebb és buzgóbb, impulzívabb, lelkesebb és serényebb, nem állhatta meg, hogy be ne menjen a sírba, és ne mindent a saját szemével nézzen meg. Biztos, hogy mindketten nagyon szerették az Urat. Ebben a kritikus pillanatban mindkettőjük szíve telve volt félelemmel és reménységgel, izgalommal és várakozással, s mindez összekeverve. Mégis mindkettő a rá jellemző módon cselekszik! Tanuljuk meg ebből, hogy engedjünk teret a hívők egyéni jellemeiben megmutatkozó széleskörű változatosságnak. Ha ezt tesszük, sok problémától mentesülünk életutunkon, s mentesülünk megannyi szeretetlen gondolattól. Ne ítélkezzünk elhamarkodottan a testvéreink felett, s ne alázzuk meg őket azért, mert nem látják, vagy érzik azokat a dolgokat, amelyeket mi látunk, vagy érzünk. Az Úr kertjének virágai nem mind egyforma színűek és illatúak, bár valamennyit egy Lélek plántálja. Krisztus királyságának alattvalói nem mind azonos kedélyűek, vagy vérmérsékletűek, bár mindannyian ugyanazt a Megváltót szeretik, s az életnek ugyanabba a könyvébe vannak beírva. Az egyházban vannak, akik Péterhez, és vannak, akik Jánoshoz hasonlítanak, de az egyház hely mindegyikük számára, s ad munkát mindegyiküknek. Szeressünk hát mindenkit, akik őszintén szeretik Krisztust, s köszönjük meg Istennek, hogy egyáltalában szeretik Őt.” (Ryle püspök)

„És beméne a sírba: és látá, hogy a lepedők ott vannak. És a keszkenő, a mely az ő fején volt, nem együtt van a lepedőkkel, hanem külön összegöngyölítve egy helyen.” (Jn20:6-7) A görögben az itt szereplő „látá” szó más, mint az előző versben szereplő „látá”: a Jánosra vonatkozó szó azt jelenti, vetett egy pillantást, míg a Péterre vonatkozó azt, hogy aprólékosan vizsgálódva szemlélődött. A Szentlélek célja ezzel a verssel nyilvánvaló: arról tájékoztat minket, hogy Péter az üres sírban a szándékos és nyugodt cselekedet legtisztább bizonyítékait találta. A félelemnek, vagy sietségnek semmi jele nem látszott. Ami ott történt, az „illendően

és ékes rendben” történt, nem tolvaj, s aligha barát által. „Ott nem Céljukra, hanem a halál hatalma felett aratott győzelmének jeleire néztek. Az érckapukat és a vaszárakat egymástól elvágva találták. A lepedők és a keszkenő, amit az Úr teste köré csavartak, mintha Ő a halál foglya lenne, a földön hevertek, mint a halált Legyőző keze által ejtett zsákmány. Az erős ember fegyverzete a saját házában vált látványossággá, hangosan kiabálva, hogy Ő, aki a halál halála és a pokol megsemmisülése, ott járt, és elvégezte dicsőséges munkáját.” (Mr. J. G. Bellett)

„Akkor aztán beméne a másik tanítvány is, a ki először jutott a sírhoz, és lát és hisz vala.” (Jn20:8) Hatalmas véleménykülönbségek alakultak ki ezt a verset illetően. *Mi* volt az amit János „látott és hitt”? Sokan azt mondják: János látta, hogy a sír üres, és elhitte, amit Mária mondott: „elvitték az Urat a sírból”. János azonban *már* benézett a sírba, és látta a lepedőket (Jn20:5), tehát amit itt a Jn20:8-ban látott, az valami nagyon más dolog. De mi más marad? Csakis az, hogy János most hitte: Krisztus feltámadt a halálból. De ah ez a vers erre utal, akkor miképpen magyarázhatjuk a következőt? „Mert nem tudják vala még az írást, hogy fel kell támadnia a halálból.” Vajon ez nem zárja ki azt a gondolatot, hogy János *ekkor már* hitte, hogy Krisztus él? Nem gondolom, ugyanis a Jn20:8 és 20:9 közötti ellentét nem a hitben és nem hitben rejlik, hanem az *alapokban*, amire a hit támaszkodik!

Hiszem, hogy a kulcs ehhez a vershez a „lát” szóban rejlik. A görögben ez a szó más, mint amit akár a Jn20:5, akár a 20:6 használ. Itt ugyanaz a szó szerepel, mint a Jn20:8-ban, aminek a jelentése „értelemmel észrevenni”. De *mi volt az*, amit most János látott? Az 5. versben, mikor vettet egy pillantást kívülről a sírba, „látá, hogy ott vannak a lepedők”, most azonban, miután belül volt, azt *is* látta, hogy „a keszkenő, a mely az ő fején volt, nem együtt van a lepedőkkel, hanem külön összegöngyölítve egy helyen” (Jn20:7). Erről írta a néhai Mr. Pierson: „Az ’összegöngyölítve’ nem adja vissza a szó igazi jelentését. Az eredeti szó azt jelenti: *feltekerve*, s arra utal, hogy ezek a vásznak az *eredeti körbetekert állapotukban* hevertek ott úgy, ahogyan szorosan az Úr teste köré csavarták azokat. A Jn19:40 feljegyzi, milyen szorosan tekerték be a testet ezekbe a lepedőkbe, s hogy ez mennyire szoros és erős volt arra abból is következtethetünk, hogy Lázár testét még azután is ki kellett oldozni, miután a csodálatos hatalom feltámasztotta halott testét és visszaadta őt az életnek (Jn11:44). Ez megmagyarázza a Jn20:8-at: ’és lát és hisz vala’. Az üres sír puszta tényében nem volt semmi, ami a csodálatos feltámadásba vetett hitre késztethette volna, mikor azonban a sír földjén látta János eredeti, körbetekert állapotukban a hosszú vászonlepedőket, melyeket oly szorosan az Úr teste és feje köré csavartak, tudta, hogy ezt semmi más, csak a csoda tette lehetővé.”

János „lát és hisz”, vagy felfog: ellenállhatatlan logikai következtetés volt ez az előtte heverő bizonyítékokból kiindulva. A test eltűnt a sírból, a vásznak visszamaradtak, s állapotuk azt jelezte, hogy Krisztus anélkül távozott belőlük, hogy azokat kitekerték volna. Ha *barátok* vitték volna el a testet, akkor vajon nem vitték volna el a tisztelt testet még takaró vásznakat is? Ha *ellenségek* vitték el a testet, miután először kitekerték ezt, vajon gondoskodtak volna arról, hogy úgy hagyják vissza a lepedőket és a keszkenőt, amiképpen János látta? Minden szándékosságra és célzatosságra mutatott, s az apostol egyetlen következtetésre juthatott: Krisztus feltámadt. Áldott Urunk úgy hagyta ott a sírvásznakat, ahogyan körülötte voltak. Isteni erejével egyszerűen feltámadt azokból. Hiszem, hogy ennek itt mélyebb jelentősége is van mit amit általában tulajdonítanak az asszonyokhoz szóló angyal szavainak: „Jertek, lássátok a helyet, a hol feküdt vala az Úr.” (Mt28:6) A *vásznak* maguk jelezték az Ő nyugvóhelyét valahogy úgy, ahogyan valaki az ágyban hagyja a teste – karjai, lábai, feje – alakját, miután felkelt abból. Itt van az első bizonyítéka annak, hogy a hatalmas Győztes feltámadt a halálos álomból.

A vászonlepedők hátrahagyásával egy ószövetségi előkép teljesedett be látványosan. József, bár nem a saját hibájából, börtönbe került – az elítéltetés helyére. Miközben a börtönben volt, gonosztevők közé számláltatott – ketten voltak, ahogyan Krisztust is a két

lator között feszítették keresztre. Az egyikük számára Ő az áldás eszközévé, a másik számára az ítélet kihirdetőjévé vált. Mindez annyira világos, hogy nincs szükség magyarázatra. József azonban nem maradt örökre a börtönben, ahogyan Krisztus sem a sírban. Mielőtt azonban elhagyta volna a fogva tartása helyét, „megborotválkozék, ruhát vált" (1Móz41:14). Így a Megváltó is hátrahagyta a halál öltözékeit, s halhatatlanságba és dicsőségbe öltözve jött elő. Ez volt a záloga annak, hogy Krisztus második eljövetelekor az Ő népe is levet mindent, ami a régi teremtéshez kapcsolódik – „Ki elváltoztatja a mi nyomorúságos testünket, hogy hasonló legyen az Ő dicsőséges testéhez" (Fil3:21).

„Mert nem tudják vala még az írást, hogy fel kell támadnia a halálból." (Jn20:9) Nagyon mélyenszántó és megalázó ez. Három évig hallotta ugyanis ez a két vezető apostol beszélni az Urat az Ő feltámadásáról, mégsem értették Őt meg. Újra és újra mondta nekik, hogy fel fog támadni a harmadik napon, de mégsem fogták fel soha szavainak jelentését. *Ellenségei* emlékeztek rá, mit mondott (lásd Mt27:63), de *barátai* elfelejtették! Micsoda szúrós feddés volt az angyaltól: „feltámadott, a mint megmondotta volt" (Mt28:6)! Majd megint: „Mit keresitek a holtak között az élőt? Nincs itt, hanem feltámadott: emlékezzetek rá, mint beszélt néktek, még mikor Galileában volt, mondván: Szükség az ember Fiának átadatni a bűnös emberek kezébe, és megfeszíttetni, és harmadnapon feltámadni." (Lk24:5-7)! Krisztus eme szavai azonban süket fülekbe jutottak. Sőt, az apostoloknak a kezdetektől fogva a kezükben voltak az ószövetségi írások, és az olyan igeszakaszoknak, mint a Zsolt16:9-11, stb. fel kellett volna készíteni őket az Ő feltámadására. De a rossz tanítás a gyermekkorban, a hagyományok ,melyeket fiatalon szívtak magukba (Jn12:34) elfogulttá tették őket, és hatástalanították Isten Ígéjét. János kijelentése ismét kiemeli az ő tanúkénti szavahihetőségét. „Ebből meglátszik, hogy nemcsak *őszinte* emberek voltak, akik nem csapnának be másokat, de *óvatosak* is, akik magukat sem hagyják becsapni." (Matthew Henry)

„Mert nem tudják vala még az írást, hogy fel kell támadnia a halálból." A Szentlélek itt az Isten Ígéjén alapuló hitet állítja szembe a pusztán a külső bizonyítékokból fakadó intellektuális meggyőződéssel. Sokat mondtak a keresztyén apologéták a „bizonyítékok" értékéről, de hatalmasan túlértékelték azokat. A teremtés bemutatja a Teremtőt, de kezének külső bizonyítékai nem indítják meg a szívet, és nem hozzák Vele közösségbe e lelket – ezt egyedül a Lélek által alkalmazott írott Ige teszi meg! „A tények nagyon érdekesek és valóban fontosak, s amint egy izraelita a vallása alapjaiként mutathat rájuk, Ábrám elhívására, a választott nép kiszabadulására Egyiptomból, s a vándorlására a sivatagon át Kánaán földjére, úgy mutathat a keresztyén Isten Fiának összehasonlíthatatlanul mélyenszántóbb és maradandóbb megtestesülésére, halálára, feltámadására és mennybemenetelére, valamint a Szentlélek ezt követő elküldésére a mennyből. A *hitnek* azonban *erkölcsi értékekre* van szüksége ahhoz, hogy foglalkozhasson a lelkiismerettel, megtisztíthassa a szívet, s ez nem pusztán a tények ésszerű alapokon történő tiszta és egyszerű elfogadása, hanem az Istennek az Ő Ígéjében bizonyságtételét üdvözlő szív. Ez próbálja meg a lelket minden másnál jobban, amint a lelki intelligencia a Krisztusban való felnövekedésben rejlik, az egyre jobb megértésében és élvezetében mindannak, amit Isten Ígéje kijelentett, s ami gyakorlatilag választja el a szentet az Ő és az Ő akarata számára az én és a világ megítélésében.

'Látni és hinni' tehát teljesen kívül áll azon, amit Isten tevékenysége ad nekünk, vagy aminek a hagyományos hit, vagy bizonyíték tartja most a keresztyénségben. Ez emberi dolog, s a lelkiismeretet tisztítatlanul, a szívet pedig közösség nélkül hagyja. Ez megtalálható abban, aki soha nem született újjá Istentől (Jn2:23-25), de a hívőben is, amiképpen itt is, s ha így van, akkor nem az, amit a Lélek elpecsétel, és semmiképpen sem szabadítja meg a hívőt a jelen világ dolgaitól. A hit, ahhoz, hogy legyen értéke és ereje, nem a látáson, vagy a következtetésen alapszik, hanem a Szentíráson. S mivel a tanítványok a legbizonytalanabb emlékezetet mutatták az Úr szavaival kapcsolatosan, amíg fel nem támadt a halálból (Jn2:22), ezért érzéketlenek voltak az írott Ige erejére és alkalmazására: azután azonban, hogy

mindketten hitre jutottak, tartós és növekvő mennyei áldások birtokába jutottak. Ez, ahogyan Péter is elmondja nekünk az első levelében (1Pt1:8), jellegzetesen a keresztyén hite, aki nem látta Krisztust, de szereti, s Akiben, noha most nem látja, kibeszélhetetlen és dicsőült örömmel örvendezik. A bizonyítékokon alapuló hit megerősíthet a deizmussal, panteizmussal, vagy ateizmussal szemben, de soha nem ad bűnbocsánatot, soha nem vezet senkit az 'Abba, Atyám' kiáltásra, és soha nem tölti be a szívet annak kegyelmével és dicsőségével, Aki Isten örök elégedettségének és örömének a tárgyát képezi." (Bible Treasury)

„Visszamenének azért a tanítványok az övéikhez." (Jn20:10) „Itt van az újabb és jelentős bizonyítéka (János hite) erőtlenségének. A tényt az elméjük számára vitathatatlan alapokon ismerték, de még nem fogták fel Isten szemszögéből úgy, ahogyan az Ő Ígéjében van kijelentve, ezért visszatértek érintetlen gondolattársításaikhoz." (Bible Treasury) Kétségtelenül ez az egyik oka annak, hogy a Szentlélek feljegyezte ezt a részletet, de nem gondolom, hogy ne kapcsolódna a Jn19:27-hez is: „És ettől az órától magához fogadá azt az a tanítvány." Vajon Péter és János ne siettek volna a Megváltó anyjához elmondani neki, hogy Ő feltámadt a halálból?!

Az alábbi kérdések a következő fejezetre való felkészülésben segítenek:

1. Milyen előkép látható a 11-23. versekben?
2. Miért nem ismerte meg Őt Mária a 15. versben?
3. Miért ismerte fel Őt a 16. versben?
4. Miért „ne illess engem"? (17. vers)
5. Miért utal itt a felemeltetésére? (17. vers)
6. Mit bizonyítanak a 19. vers utolsó szavai?
7. Miért találunk a 21. versben ismétlést a 19. versből?

68. fejezet: Krisztus megjelenik az Övéinek, Jn20:11-23

A jelen igeszakasz összefoglalása:

1. Mária a sírnál, 11-13. versek.
2. Krisztus kijelenti Magát Máriának, 14-16. versek.
3. Krisztus megbízza Máriát, 17-18. versek.
4. Az apostolok a felső szobában, 19. vers.
5. Krisztus kijelenti Magát az apostoloknak, 20. vers.
6. Krisztus megbízza az apostolokat, 21. vers.
7. Krisztus megáldja az apostolokat, 22-23. versek

Urunk győzött a sír felett, amint meg is mondta. Mielőtt a keresztre feszítés utáni harmadik napon felkelt a Nap ebben a világban, az igazság Fia már feltámadt, a Vőlegény kijött ágyasházából (Zsolt19:6). Akinek a kígyó a sarkát mardosta, a halálon keresztül megsemmisítette az, akinek hatalma volt a halál felett. Egyetlen földi szemtanú sem látta a test tényleges feltámadását, a felemelkedését és előjövetelét. Azt, hogy Ő *ténylegesen* feltámadt, bizonyították az elgördített kő, az üres sír, és hátrahagyott vászonlepedők állapota, s emellé társult az angyalok bizonyságtétele. Most azonban személyesen készült megjelenni az Övéinek, s a mód, ahogyan ezt megtette, nagyon látványos. „Noha szeretete ösztönzése azonnal az Övéi társaságához sürgette itt a Földön, akik még mindig a halál szomorúsága alatt álltak, de mégsem zúdítja rájuk dicsőséges újra-megjelenésének hirtelen meglepetését, hanem visszafogván Önmagát, fokozatosan mutatkozik meg előttük a szeretet legnagyobb bölcsességével. Elméik fokozatosan készülnek fel erre, mindegyiküké a vérmérsékletüknek és szükségüknek megfelelően.” (Stier)

Amennyire ismerjük, a Megváltó tizenegy alkalommal jelent meg a feltámadása és a mennybemenetele között. Először egyedül Mária Magdalénának (Jn20:14). Másodszor néhány, a sírtól visszatérő asszonynak (Mt28:9-10). Harmadszor Simon Péternek (Lk21:24). Negyedszer a két tanítványnak az emmausi úton (Lk24:13). Ötödször a tíz apostolnak a felső szobában(Jn20:19). Hatodszor a tizenegy apostolnak a felső szobában (Jn20:26-29). Hetedszer a Tibériás tavában halászó hét tanítványnak (Jn21). Nyolcadszor a tizenegy apostolnak, és a valószínűleg velük levő többi tanítványnak (Mt28:16). Kilencedszer a több, mint ötszáz atyafinak (1Kor15:7). Tizedszer Jakabnak (1Kor15:7). Tizenegyedszer a tizenegy apostolnak, és a valószínűleg velük levő többi tanítványnak az Olajfák hegyén a mennybemenetele során (Csel1). Tizenkettedik megjelenése a mennybemenetel után Istvánnak történt (Csel7). Tizenharmadszor Saulnak jelent meg a damaszkuszi úton (Csel7). Tizennegyedszer pedig Jánosnak Pathmósz szigetén (Jel1). S milyen mélyenszántó volt ez az utolsó! *Végső* megjelenése volt tehát a *tizennegyedik*! A tizennégy a hét és a kettő szorzatából adódik, hét pedig a *tökéletesség*, a kettő a *tanúk* száma. Így áll rendelkezésünkre az Ő tökéletes tanúbizonysága a sír feletti győzelméről!! Következő megjelenése a vérén megváltott szentjei előtt lesz, mikor isteni harsonával leszáll az égből, s elragad minket, hogy Vele legyünk mindörökké (1Thessz4:16). Ez lesz az Ő *tizenötödik* megjelenése. A tizenöt szorzószámai az öt és a három, három a *teljes megnyilatkozás*, míg öt a *kegyelem* száma. Így tehát mikor eljön értünk, az Ő kegyelme, az Ő csodálatos kegyelme teljesen meg fog mutatkozni!

A Jelen fejezetben a feltámadt Megváltó első és ötödik megjelenésével fogunk foglalkozni. S itt is van jelentősége a számoknak. Az egyes az *Isten* száma az Ő lényegi *egységében*. Ez az Ő abszolút szuverenitásáról beszél. Isten szuverenitás a legélénkebben *annak a választottnak a jellemében* emelkedik ki, aki abban a nagy megtiszteltetésben

részesült, hogy elsőként pillanthatta meg a győztes Megváltót. Nem a tizenegy, nem is János volt az, akinek Krisztus először mutatta meg Magát, hanem egy asszony, mégpedig az, akiből Ő Maga űzött ki hét démont – aki tehát teljes mértékben a Sátán rabszolgája volt. Neki jelentette ki Magát a *Fiúistenként* (lásd 17. vers). S kinek jelent meg ötödszörre? Anyjának? Nem. Arimátriai Józsefnek és Nikodémusnak? Nem. A *hitetlen apostoloknak*, akik üres mesének vélték az asszonyok beszámolóit, akik látták Őt. Ötödszörre azoknak jelent meg, akiknek a legkisebb okuk volt várni Őt, akiknek a leggyengébb volt a hite. Valóban csodálatos kegyelem volt ez!

„Mária pedig künn áll vala a sírnál sírva." (Jn20:11) Ez annak a folytatása, amiről az előző fejezetben olvastunk. a 20. fejezet elején ez áll: „A hétnek első napján pedig jó reggel, a mikor még sötétes vala, oda méne Mária Magdaléna a sírhoz, és látá, hogy elvétetett a kő a sírról. Futa azért és méne Simon Péterhez és ama másik tanítványhoz, a kit Jézus szeret vala, és monda nékik: Elvitték az Urat a sírból, és nem tudjuk, hová tették őt." Ezután a két apostol odaért a sírhoz, megvizsgálták a benne levő lepedőket, majd visszatértek otthonukban elmondani a Megváltó anyjának, hogy feltámadt a halálból. Időközben Mária, mit sem tudván erről, visszatért a sírhoz, magányosan és szomorúan. Fájdalma azonban hamarosan örömre fordult, nemsokára az, Akit a szívébe zárt, s Aki most minden gondolatát lefoglalta, megjelent neki. Látványosan szemlélteti ez a Péld8:17-et: „Én az engem szeretőket szeretem, és a kik engem szorgalmasan keresnek, megtalálnak." Mária, és más asszonyok voltak az elsők, akik felkeresték a sírt a feltámadás reggelén, s ők lettek az elsők, akiknek a halált feletti Győztes megmutatta Magát (Mt28:9). Ó jaj, de sokan vannak, akik életük utolsó órájáig félreteszik Krisztus keresését, aztán soha nem is találják meg Őt!

„Mária pedig künn áll vala a sírnál sírva." Itt a Szentlélek ismét megmutatja nekünk, hogy a *szeretetet* a *hitnek* kell szabályoznia. A Krisztus iránti szeretete miatt sírt: azért sírt, mert a sír üres volt, bár *pont* emiatt a tény miatt kellett volna örvendeznie. Ha az Úr teste még mindig ott lett volna, akkor valóban lett volna oka a sírásra, mert akkor az Ő ígérete meghiúsult volna, munkája a kereszten hiábavaló lenne, Mária pedig (és mindenki más) még a bűneikben lennének. A sírás kimutatta az ő szeretetét, de egyben a hitetlenségét is. „A szentek félelmei és szomorúságai milyen gyakran teljesen szükségtelenek! Mária sírva állt a sírnál, és úgy sírt, mintha semmi sem tudná őt megvigasztalni. Sírt, mikor az angyalok szóltak hozzá: 'Asszony mit sírsz?' Még mindig sírt, mikor az Úr szólt hozzá: 'Asszony, mit sírsz?' S panaszának terhe mindig ugyanaz volt: 'Mert elvitték az én Uramat, és nem tudom, hova tették őt.' Mégis, feltámadott Mestere egész idő alatt közel volt hozzá! Könnyei szükségtelenek voltak. Mint Hágárnak a pusztában (1Móz21:19), hozzá is közel volt a forrás, de nem volt szeme, amivel láthatta volna!

Melyik értelmes keresztyén nem veszi észre, hogy itt sok hívő tapasztalatának hűséges ábrázolásával van dolgunk? Milyen gyakran siránkozunk olyan dolgok hiánya felett, melyek a valóságban elérhető közelségben vannak hozzánk, sőt a kezünk ügyében! Annak kétharmada, amitől félünk, soha nem történik meg az életben, s kétharmad része kiontott könnyeinknek hiába megy veszendőbe. Imádkozzunk hát több hitért és türelemért, s adjunk több időt Isten céljai kibontakozásának: higgyük, hogy a dolgok gyakorta működnek együtt a mi békességünk és örömünk érdekében, mikor úgy látjuk, hogy csak keserűséget és fájdalmat tartalmaznak. Az öreg Jákób mondta egykor: 'mindez engem ér' (1Móz42:36), mégis tovább élt, hogy meglássa Józsefet ismét gazdagon és virágzón, s hála Istennek, hogy mindez megtörtént!" (Ryle püspök)

„A míg azonban siránkozék, behajol vala a sírba" (Jn20:11). Mindig is ez a szabadjára engedett fájdalom hatása. Mikor másokhoz hasonlóan szomorkodunk, akiknek nincs reménységük, mikor látásban járunk, és nem hitben, mikor a test mozgat, nem a lélek, előrehajlunk, és alantas dolgokkal foglaljuk el magunkat. A „hozzád emelem szemeimet, oh te egekben lakozó!" (Zsolt123:1) kell, hogy legyen a hívő viselkedése mindig is. Mária alkalmas

figyelmeztetés a számunkra. Oly napokban élünk, mikor az emberek szívei „elhalnak a félelem miatt és azoknak várása miatt, a mik e föld kerekségére következnek” (Lk21:26), s minél jobban a minket körülvevő gonoszsággal foglaljuk el magunkat, annál jobban el fog gyengülni a szívünk. Figyeljünk hát oda a Megváltó figyelmeztetésére: „Mikor pedig ezek kezdenek meglenni, nézzetek fel és emeljétek fel a ti fejeteket; mert elközelget a ti váltságtok” (Lk21:28). Ahelyett tehát, hogy Máriával együtt lefelé néznénk, mondjuk a zsoltárossal együtt: „Szemeimet a hegyekre emelem, onnan jön az én segítségem. Az én segítségem az Úrtól van, a ki teremtette az eget és földet.” (Zsolt121:1-2)

„És láta két angyalt fehér ruhában ülni, egyiket fejtől, másikat lábtól, a hol a Jézus teste feküdt vala.” (Jn20:12) Milyen hosszan tűrő a mi Istenünk! Milyen türelmesen foglalkozik a mi ostobaságunkkal! Mikor a szív valóban Krisztussal foglalkozik, legyen bár gyenge a hit és az értelem csekély, Isten velünk lesz. Itt volt két mennyei hírnök Mária megerősítése végett! *Jelenlétük* a sírban pozitív bizonyítéka volt: Isten nem engedte meg, hogy gonosz kezek kifosszák. Maga a *testtartásuk* is ugyanezt mutatta. *Számuk* jelezte a tanúbizonyság mivoltukat a magasságból, ha ugyan lettek volna halló fülei és látó szemei ennek a szomorkodó asszonynak.

„És láta két angyalt fehér ruhában ülni.” A sír nem volt annyira üres, mint amilyennek látszott. Lukács beszámol két angyal megjelenéséről a többi asszony előtt kevéssel korábban, s tanulságos megfigyelni az eltéréseket. „És lőn, hogy mikor ők e felett megdöbbenének, ímé két férfiú álla mellékök fényes öltözetben” (Lk24:4). Lukács „két férfiúnak” nevezi őket, vélhetően a megjelenésük alapján. János pontosabb: „két angyal”. Mikor a többi asszony meglátták az angyalokat, azok a síron kívül voltak, most, mikor Mária lehajolt és benézett, belül. A Lukács 24-ben az angyalok „megálltak”, itt pedig „ültek”. Az angyalok neveit a Szentírás sehol nem említi, de egyesek úgy vélték, Mihályról és Gábrielről van szó, tekintettel arra, hogy Urunk feltámadásának rendkívüli fontosság a *főangyalok* jelenlétét követeli meg. Valószínűleg ugyanez a kettő jelent meg a tanítványoknak Krisztus mennybemenetelekor is.

„És láta két angyalt fehér ruhában ülni, egyiket fejtől, másikat lábtól.” Ez az egyetlen hely a Szentírásban, amikor *ülni* látjuk az angyalokat. A tény, hogy azon a helyen *ültek*, „a hol a Jézus teste feküdt vala”, Isten bizonyságtétele volt arról a *nyugalomról*, ami az Úr Jézus elvégzett munkájából fakad, és amit az erősít meg. Látványos összhangban áll ennek a negyedik evangéliumnak a jellegével, hogy Jánosnak volt fenntartva ennek a csodálatos eseménynek a megemlítése. Ki kételkedhet benne, hogy a Szentlélek összekapcsoltatja velünk ezt az igeverset a 2Móz25:17-19-cel? „Csinálj fedelet is tiszta aranyból... Csinálj *két* Kérubot is aranyból, vert aranyból csináld azokat a fedélnek két végére. Az egyik Kérubot csináld az egyik végére innen, a másik Kérubot a másik végére onnan: a fedélből csináljátok ki a Kérubokat annak *két* végén.” Még figyelemre méltóbb az utolsó szó, amit Jehova mondott Mózesnek a fedélről: „Ott jelenek meg néked, és szólok hozzád a fedél tetejéről, a két Kérub közül, melyek a bizonyság ládája felett vannak” (2Móz25:22). Itt, János evangéliumában ismét megtanuljuk, hogy Krisztus az igazi *találkozóhely* Isten és az ember között!

Gyakran felteszik a kérdést, hogy Péter és János miért nem látták a két angyalt, mikor beléptek a sírba? Világosnak látszik, hogy ott voltak, bár láthatatlanul. A Zsolt91:11 fényében biztosak vagyunk abban, hogy ott voltak a sír körül az első pillanattól fogva, amikor a szent testet elhelyezték abban: „az ő angyalainak parancsolt felőled, hogy őrizzenek téged minden útadban” – ez az ígéret *Krisztusnak* adatott. A Szentírás általános tanításából megtudjuk, hogy Isten angyalai hol láthatók, hol láthatatlanok, megjelennek és eltűnnek azonnal, és természetfeletti módon, ahogyan Isten parancsolja nekik. A legvalószínűbb, hogy minden egyes hívőhöz közel vannak életének minden pillanatában (Zsid1:14), bár nem vagyunk tudatában a jelenlétüknek. S noha magasabb rendű lények, mint az emberek, mégsem szabad a legkisebb imádatban sem részesíteni őket, mert hozzánk hasonlóan ők is csak Isten *teremtményei*.

Az, hogy az angyalok „fehérben” voltak, a tisztaságot és a szennyeződéstől mentességet jelenti, ami a menny összes lakójára jellemző. Fehér volt az Úr öltözékének színe az átváltozás során, ez az a szín, amelyben az angyalok mindig is megjelentek, s ez lesz a mi ruhánk színe is a dicsőségben (Jel3:4). A néhai Andrews püspök alkalmas erkölcsi tanulságot vont le a sírban levő két angyal által elfoglalt helyzetből. „Megtudjuk, hogy az angyalok között nem folyt küzdelem a helyekért. Az, aki a lábnál ült, ugyanolyan elégedett volt a helyével mint az, aki, a fejnél. Példájukból nekünk is tanulnunk kell. Ha közülünk ketten lettek volna az angyalok helyett jelen, úgy mindketten a *fejnél* levő helyen lettek volna, és soha nem lett volna az egyikünk a *lábnál*! A mi esetünkben senki sem lenne a lábnál, mi valamennyien *fej-angyalok* akarnánk lenni!”

„És mondának azok néki: Asszony mit sírsz?” (Jn20:13) Nincs ok feltételezni, hogy az angyalok ne tudták volna Mária sírásának okát, ezért úgy vélem, szavaikat gyengéd kérdezősködésnek tekinthetjük, melynek célja elméjének felkavarása volt. *Miért* sírsz? Van jó okod a sírásra? Nézz bele a szívedbe! Vajon a tény, hogy Krisztus nincs itt, nem inkább az örömre ok? Meg kell jegyezni, hogy az angyalok pontosan ugyanazt a nyelvezetet használták, mint amit a Megváltó a Jn20:15-ben, jelezvén ezzel, hogy az ő szavaik mindig Isten parancsára hangzanak el. Figyeljük meg, hogy a tanítványoknak mondott szavaik Krisztus mennybemenetelekor szintén a „mit” (miért) szóval kezdődtek. Kétség sem férhet hozzá, hogy hitetlenségünk, félelmeink, sopánkodásunk, az engedelmesség és a buzgóság hiánya nálunk sok alapot szolgáltat a meglepődéshez ezeknek az el nem bukott lényeknek.

„Monda nékik: Mert elvitték az én Uramat, és nem tudom, hova tették őt.” (Jn20:13) Mielőtt az angyalok elmondhatták volna a vigasztaló „nincs itt, hanem feltámadt, amint megmondta” szavakat, Mária félbeszakítja a magyarázatot, és megmagyarázza, miért volt annyira szívszakadt állapotban: Mi mást tehetnék, mint sírok, mert Ő nincs itt, s én nem tudom, hová tették az Ő testét! Furcsa keveredése ez nála a hitnek és a hitetlenségnek, az értelemnek és a tudatlanságnak, a szeretetnek és a félelemnek. „Úrnak” tartja a názáreti Jézust, de mégis azt képzeli, hogy valakik elvitték! Valóban látványos, mennyire gyorsan és természetesen válaszolt az angyaloknak. Ahelyett, hogy bámulatba esett volna a jelenlétükön, úgy válaszolt nekik, mintha nem lennének embereknél többek. Annyira belemerült a saját fájdalmába, annyira elfoglalta a gondolatait Krisztus, hogy rá se nézett ezekre a mennyei látogatókra. Figyeljük meg itt a nyelvezetváltást: Péternek és Jánosnak helyesen mondta, hogy „elvitték az *Urat*”, de az angyaloknak azt mondja (ebben a pillanatban egyedül van) „elvitték az *én Uramat*”, kifejezvén ezzel szeretetének mélységeit. S mennyire áldott dolog, hogy minden hívő beszélhet Róla, mint „az én Uram”-ról. „Az Úr az én pásztorom” (Zsolt23:1). „Az én szerelmesem enyém, és én az övé” (Én2:16). „A ki szeretett engem és önmagát adta érettem” (Gal2:20), mondta Pál apostol.

„És mikor ezeket mondotta, hátra fordula” (Jn20:14). Nagyon, nagyon szembeszökő dolog ez. Krisztus oly sokat jelentett a számára, hogy hátat fordított az angyaloknak az Ő testének keresése közben! *Ő* volt az, Aki felé a szeretete irányult, ezért még ezek az angyalok sem váltottak ki vonzódást belőle! Mennyire mélyenszántó ez: ha Krisztus valóban elfoglalná szíveink trónját, a jelen világ szegényes dolgai nem vonzanának. Mivel azonban oly kevéssé merülünk el Benne, s ezért oly kevéssé ismerjük az Ő lélek-megelégítő tökéletességét, így az idő és az érzékek dolgait oly sokra értékeljük. Ó bárcsak képes lenne az író és az olvasó együtt mondani a zsoltárossal állandóan növekvő hévvel és valóságérzettel: „Kicsodám van az egekben? Náladnál egyébben nem gyönyörködöm e földön!” (Zsolt73:25)

„És mikor ezeket mondotta, hátra fordula, és látá Jézust ott állani” (Jn20:14). Máriának ez a nagy rajongása nem maradhatott jutalom nélkül: neki, aki ennyire mélyen szerette Őt, jelent meg először a Megváltó. „Azok, akik a legszorgalmasabban és a legkitartóbban szeretik Krisztust, azok kapják a legtöbb kiváltságot az Ő kezéből. Megható, és gondosan megjegyzendő tény, hogy Mária nem hagyta el a sírt, még mikor Péter is, János is

elmentek haza. Kegyelmes Mestere iránti szeretete nem hagyta, hogy elmenjen a helyről, ahol Ő feküdt. Hol volt Ő most, azt nem tudta, de a szeretettől indíttatva hosszasan időzött a sírnál. A szeretet tiszteletre sarkallta a hely iránt, ahol halandó szemek utoljára látták az Ő drága testét. S szeretete itt gazdag jutalmat nyert. *Ő* látta az angyalokat, akiket Péter és János nem vett észre. *Ő* hallotta őket beszélni. *Ő* volt az első, aki látta Urunkat, miután feltámadt a halálból, s *ő* hallotta először a hangját. Kételkedhet-e bárki abban, hogy ez a mi okulásunkra van megírva? Valahol csak az evangélium prédikáltatik ezen a világon, ez a kis esemény bizonyságot tesz arról, hogy akik tisztelik Krisztust, azokat Krisztus is tiszteli." (Ryle püspök) „És látá Jézust ott állani." Nagyon áldott dolog ez. *Miért* állt ott a Megváltó, a saját sírja mellett? Ó, vajon ez nem az *Ő* szívének válasza volt annak, aki szerette Őt? Azért volt ott, hogy találkozzon ezzel a súlyosan megsebzett lélekkel és megvigasztalja!

„És látá Jézust ott állani, és nem tudja vala, hogy Jézus az" (Jn20:14). Furcsa, mennyi igemagyarázó tévedett ennél a pontnál. A népszerű elképzelés szerint Mária azért nem ismerte fel Krisztust, mert a szemei fátyolosak voltak a könnyektől. De miképpen lehetséges, kérdezem, hogy mikor a sírba nézett, *látta* a két angyalt, valamint az általuk elfoglalt helyeket? Nem: hitem szerint sokkal több okunk van azt feltételezni, hogy a szemei természetfeletti módon voltak „visszatartva" az Emmausba tartó két tanítványéhoz hasonlóan, s ezért nem ismerte fel az előtte álló alakban az Urat. Feltámadott testének állapota nagyon más volt, mint a keresztre feszítés előtt. Sőt, „test szerint" (2Kor5:16) többé már nem lehetett megismerni, hanem csak mint az új teremtés Fejét. Mégis, amint mások rámutatnak, ez az esemény látványos jelképe volt sok keresztyén lelki megtapasztalásának. „Nem hagylak el és soha el nem távozom tőled" ígéri, mégis, milyen gyakran nem vagyunk tudatában annak, hogy Ő velünk van!

„Monda néki Jézus: Asszony, mit sírsz? kit keressz?" (Jn20:15) Ezek voltak az első szavai feltámadt Megváltónknak, s mennyire illenek Hozzá! Ő ezért jött, hogy bekötözze a megtört szívűt (Ézs61:1), s végül majd letöröl minden könnyet az Ő népe tagjainak arcáról (Ézs25:8, Jel21:4). Ez volt itt is a nyilvánvaló célja: felébreszteni Máriát szomorúságának eltompító hatásából. Első kérdése gyengéd feddés volt. Sopánkodás helyett vajon nem inkább örülnöd kellene? Második kérdése még mélyenszántóbb volt. *Ki az*, akit a halottak között keresel? Elfelejtetted, hogy a megfeszített az élet Ura, a feltámadás és az élet, Aki letette életét, hogy aztán majd ismét felvegye azt? Ragaszkodó és szeretetteljes volt Mária, de bárcsak ne felejtette volna el azokat a szavakat, melyeket oly gyakran hallott! „Kit keressz?" – valóban csak az *Ő* megtalálásával lehetett elállítani szomorúsága örökké áradó forrásának folyását.

„Az pedig azt gondolván, hogy a kertész az, monda néki: Uram, ha te vitted el őt, mondd meg nékem, hová tetted őt, és én elviszem őt." (Jn20:15) Figyeljük meg először is mesterkéletlen egyszerűségét. Háromszor mondta ki Mária az „őt" szót anélkül, hogy meghatározta, vagy említette volna a nevét. Annyira belemerült Krisztusba, hogy azt feltételezte, mindenki ismeri, *Akit* ő keres – mint ahogyan Szulamit kiáltja az őröknek: „Láttátok-é azt, a kit az én lelkem szeret?" (Én3:3). S figyeljük meg ezt is: „én elviszem őt". Ő mindenestől az övé volt: micsoda mélysége ez a szeretetnek! Micsoda tudata ez annak, hogy joga van Hozzá! De figyeljük meg azt is, mennyi tudatlanság lehet még az odaszánt hívőben is – azt hitte Róla, hogy Ő a kertész! De mégis, amiképpen mondta valaki: „Ragaszkodó Mária, nem tévedsz nagyot. Amiképpen az első Ádám dolga volt az Éden kertjének felöltöztetése, úgy dolga az utolsó Ádámnak egyháza kertjének ellátása. Ő ássa fel a földet, veti el benne a kegyelem magvait, és öntözi azt az Ő Ígéjének vizével." (Hall püspök)

„Monda néki Jézus: Mária!" (Jn20:16) Ez volt a feltámadt Krisztus második szólása ehhez a ragaszkodó lélekhez, s fontos megjegyezni, hogy ez volt a második. *Korábban* a nevén szólította, majd első ízben „asszonyként"! „Asszonynak" szólítván úgy szólt hozzá, mint Isten az Ő teremtményéhez, „Máriának" szólítván pedig úgy, mint a Megváltó az egyik

megváltottjához. Az előző megszólítás azt értette meg vele, hogy Ő messze felette áll minden emberi kapcsolatnak, az utóbbi megmutatta az Övéi iránt érzett szeretetét. „Név szerint ismerlek téged, és kedvet találtál szemeim előtt" (2Móz33:12) mondta Jehova a hegyen. S itt, a megtestesült Jehova is név szerint ismeri ezt az asszonyt, mert ő is „kedvet talált" a szemei előtt. Abban, hogy Krisztus név szerint szólítja meg Máriát, csodálatos szemléltetését látjuk az Ő saját szavainak: „a maga juhait nevökön szólítja" (Jn10:3). Ez volt *a megváltás pecsétje*: „És most, oh Jákób, így szól az Úr, a te Teremtőd, és a te alkotód, Izráel: Ne félj, mert *megváltottalak, neveden* hívtalak téged, *enyém vagy*!" (Ézs43:1)

„Az megfordulván, monda néki: Rabbóni! a mi azt teszi: Mester!" (Jn20:16) Ez azt mutatja, hogy Mária ekkor felismerte Őt. „A juhok követik őt, mert ismerik az ő hangját" (Jn10:4), s itt volt egy a juhok közül, aki válaszolt a jó Pásztor hívására. Csak egyetlen szót mondott: „Mária!" Ez azonban elég volt ahhoz, hogy a sírót dicsőítővé változtassa. Ez ismét megmutatja nekünk az Íge erejét! „Rabbóni", kiáltott, a lábaihoz esve – a héber kifejezés azt jelenti: „Mesterem!" Itt volt a ragaszkodásának, hűségének, kitartásának gazdag jutalma. Aki korábban a démonokat űzte ki belőle, most a szívéhez szólt. Most már tudta Mária, hogy a tízezer közül is a legkedvesebb győzött a sír felett: szomorúsága véget ért, örömének pohara túlcsordult. Van ebben a képben egy aprócska részlet, talán a legkedvesebb, amit rendszerint nem vesznek észre. Amint a nevén szólította Krisztus, „megfordulván" mondta Neki: „Rabbóni!" Az első szavai után azt feltételezte Róla, hogy ő a kertész, ezért *elfordult* Tőle, még mindig a sírra figyelve. Most azonban, hogy a nevén szólította, hátat fordít a sírnak, és a lábaihoz esik – csak mikor megismerjük Őt, akkor szabadulunk meg tapasztalati módon a halál hatalmából!

„Monda néki Jézus: Ne illess engem; mert nem mentem még fel az én Atyámhoz" (Jn20:17). Hisszük, hogy ezeknek a szavaknak *kettős* jelentősége és vonatkozása van. Először is, a „Ne illess engem" szavakat a *közvetlen* jelentésükben Maga Krisztus magyarázza meg világosan: „mert nem mentem még fel". Mária. Úgy vélem, a lábaihoz esett és átkarolni készült azokat, talán Szulamit szavaira emlékezve: „megtaláltam azt, a kit az én lelkem szeret. Megragadám őt, el sem bocsátám" (Én3:4). Az Úr azonban azonnal megállította őt: „Ne illess engem; mert nem mentem még fel". „Ezen a napon, a szombat utáni reggelen lengette meg a főpap az első zsenge kévéjét az Úr előtt, Ő, a halottak közül az elsőszülött pedig (1Kor15:23) ezt az előképet készült beteljesíteni azzal, hogy az Atya elé járul." (Companion Bible) Ez számomra kielégítően megadja az Úr Jézus Máriához intézett szavai elsődleges jelentésének kulcsát, mert Ő Aki oly féltékenyen őrizte az előképeket, biztos, hogy nem hagyta volna figyelmen kívül ezt a 3Móz23:10-11-ből. Mégsem hiszem, hogy ez kimeríti az Úr eme kijelentésének összes mondanivalóját. Ebben az evangéliumban mindenhol benne van az Úr kijelentéseinek ama teljessége, melyet még felfogni sem vagyunk képesek, s ezeknek a kijelentéseknek mindig van egy tágabb vonatkozása is ahhoz a közvetlen jelentéshez képest, ami azoknak szól, akikhez az Úr a szavait intézi. Itt is így van.

„Ne illess engem." Ezeket a szavakat nem találjuk meg a szinoptikusoknál, s ebben rejlik mélyebb jelentésük és tágabb vonatkozásuk. A Mt28:9-ben ezt olvassuk: „Mikor pedig mennek vala, hogy megmondják az ő tanítványainak, ímé szembe jöve ő velök Jézus, mondván: Legyetek üdvözölve! Azok pedig hozzá járulván, *megragadák az ő lábait*, és leborulának előtte." Mennyire éles itt az ellentét, de mégis milyen tökéletesen összhangban van mindegyik evangélium fő vonalával! Máté Dávid Fiaként mutatja be Krisztust, a zsidó kapcsolatokban. János azonban Isten Fiaként festi le Őt, az új teremtés fejeként, melynek tagjai „test szerint" nem ismerik (2Kor5:16). Így a Máriához intézett „ne illess engem" szavaival az Úr világosan utal rá, hogy egy keresztyén *lélekben* fogja Őt ismerni, Egyként az Atyával a magasságban, s ezért mondja, hogy „*mert* nem mentem még fel"! Ez volt az első utalás erre – bőségesen megerősítvén annak az új viszonynak a következményeivel, amibe Krisztus feltámadása vitt bele minket, miután Önmagához, mint Isten Fiához kapcsolt minket

az Atya házában! Mennyire jelentős, hogy ez volt harmadik szózata Máriához – a hármas szám a feltámadásról beszél!

„Hanem menj az én atyámfiaihoz és mondd nékik: Felmegyek az én Atyámhoz és a ti Atyátokhoz, és az én Istenemhez, és a ti Istenetekhez" (Jn20:17). Mária volt az első tanúja Krisztus feltámadásának. Ez egy rendkívüli gyakorlati fontosságú igazságot szemléltet. Egy nő – talán ragaszkodóbb, mint a tizenkettő közül bárki – kente meg Őt a temetésére (János 12), s most egy *nő* az első, akinek Krisztus kijelentette Magát feltámadott dicsőségében. Mennyire elmondja ez nekünk, hogy a *szív* vezeti az elmét Isten igazságának felfogása során! Az emberek gyorsabb felfogásúak voltak *intellektuálisan* az üres sír jelentését illetően, de Mária volt a ragaszkodóbb, és ezt Krisztus megjutalmazta. Mária szemlélteti azokat, akiknek a szíve keresi Krisztust, de akiknek az elméje félretájékozott. Mindig a szív az, amire Isten tekint. Tudhatunk sok igazságot intellektuálisan, de amíg a szívünk nem merül el Krisztusban, Ő nem jelenti ki Magát az ilyen embernek a szeretet és a közösség bensőségességében.

„Hanem menj az én atyámfiaihoz és mondd nékik: Felmegyek." Ez az első alkalom, mikor az Úr Jézus atyámfiainak (testvéreknek) nevezte a tanítványokat. Mennyire áldott dolog ez! A feltámadás alapján állunk *ebben* a kapcsolatban Krisztussal. „Ha a földbe esett gabonamag el nem hal, csak egymaga marad" (Jn12:24), most azonban kijött a sírból. Ő az „elsőszülött sok atyafi között" (Rm8:29). Régen a prófétaság Lelke ekképpen fejezte ki a Messiás nyelvezetét: „Hadd hirdessem nevedet *atyámfiainak*" (Zsolt22:23). Józsefhez hasonlóan, aki megszabadult a börtönből, s nagy méltóságra és tisztességre emelkedett (1Móz45:16), Krisztus „sem szégyenli őket atyjafiainak hívni" (Zsid2:11). Ennek áldott mivoltát a Jn20:17 záró szavai emelik ki: „az én Atyámhoz és a ti Atyátokhoz, és az én Istenemhez, és a ti Istenetekhez"

„Hanem menj az én atyámfiaihoz és mondd nékik: Felmegyek az én Atyámhoz *és* a ti Atyátokhoz, és az én Istenemhez, *és* a ti Istenetekhez." A hívők a bámulatos kegyelem által Vele egyforma helyzetbe kerülnek Isten az Atya előtt. Erre tekintettel mondta az Úr Máriának: „Ne illess engem" (a görögben: ne kapaszkodj belém) – el vagyunk Tőle választva minden földi kötődés vonatkozásában, helyette hit által, lélekben, a magasságban vagyunk Vele közösségben.

„Hanem menj az én atyámfiaihoz és mondd nékik: Felmegyek az én Atyámhoz és a ti Atyátokhoz, és az én Istenemhez, és a ti Istenetekhez." Az atyafiainak mondott eme üzenet szavai megérdemlik a legkomolyabb figyelmet. Nem azt parancsolta Máriának, hogy azt mondja: „én feltámadtam", hanem „felmegyek". Igaz, utóbbi szükségszerűen előfeltételezte a másikat, de világosan az értésükre adta: az Ő feltámadása csak egy lépés volt az Atyjához történő visszatérésben. A Megváltó szeretett tanítványai elméjébe akarta vésni a tényt: Ő nem azért hagyta el a sírt, hogy azután egyszerűen velük maradjon a Földön, hanem azért, hogy belépjen a mennybe, mint Képviselőjük és előfutáruk. Azt kimondván, hogy „felmegyek az én Atyámhoz és a ti Atyátokhoz, és az én Istenemhez, és a ti Istenetekhez", Ő valódi vigaszt nyújtó üzenetet közvetített. Ő a ti Atyátok és Istenetek ugyanúgy, ahogyan az enyém, s mindaz, ami Ő az én, a Fő számára, a ti, a tagok számára is ugyanaz. De figyeljük meg az Ő pontosságát. Nem mondta: „a *mi* Atyánk és *mi* Istenünk". Még mindig fenntartja elsőségét, egyediségét, mert Isten egyedi és kibeszélhetetlen módon az Ő Atyja és Istene. Végül figyeljük meg az ellentétet Mária itt kapott megbízatása és a többi asszonynak a Mt28:10-ben adott megbízatás között. Ott az volt a tanítványoknak szóló üzenet, hogy *Galileában* találkozzanak Vele, s ennek megfelelően cselekedtek is, itt nem nevez meg földi helyet, hanem egyszerűen csak annyit mond, hogy a mennybe megy, s ott majd lélekben találkozik velük az Atyánál.

„Elméne Mária Magdaléna, hirdetvén a tanítványoknak, hogy látta az Urat, és hogy ezeket mondotta néki." (Jn20:18). „Amint asszony közvetítette a halál első üzenetét, úgy asszony közvetítette a halálból való feltámadás első üzenetét is. S a hely is ideillő, mert

mindkét esemény kertben történt.” (Andrews püspök) Figyeljük meg: Mária azt mondta a tanítványoknak, hogy „látta az *Urat*”, nem egyszerűen „Jézust”! Márk feljegyzi szavainak közvetlen hatását: „Ez elmenvén, megjelenté azoknak, a kik vele valának és keseregnek és sírnak vala. Azok pedig mikor hallották, hogy él és ő látta vala, nem hivék.” (Mk16:10-11) Micsoda tragikus előrejelzése annak az általános fogadtatásnak, amivel a keresztyén evangélista találkozik majd! Milyen kevés embert talál majd, akik azonnal elfogadják az általa hozott örömhíreket! Gyakorta akikről a leginkább véli, hogy örülnek majd a jó híreknek, azok hitetlensége lesz a legkirívóbb.

„Mikor azért estve vala, azon a napon, a hétnek első napján, és mikor az ajtók zárva valának, a hol egybegyűltek vala a tanítványok, a zsidóktól való félelem miatt, eljöve Jézus és megálla a középen” (Jn20:19). Figyeljük meg először is: a Szentlélek nagyon kihangsúlyozza a tényt, hogy amit látunk az az *első napon történik*. Ezen az első keresztyén szombaton a tanítványok „a világtól elkülönülten” gyűltek össze, s ettől a ponttól kezdve az Újszövetség végéig a hét első napja ezzel a jellemzővel volt elpecsételve: a vasárnap, és nem a szombat lett kijelölve a munka utáni megpihenés és a világ dolgaitól való elkülönülés, valamint az Isten dolgaival való foglalkozás napjaként. Azután figyeljük meg, hogy a nem keresztyének a kezdetektől fogva kimutatták a szembenállásukat ezekkel a szent gyakorlatokkal, valamint az irántuk érzett gyűlöletüket. Figyeljük meg azt is, hogy az itt összegyűlteket az Íge „tanítványoknak”, és nem „apostoloknak” nevezi. Látványos megfigyelni, hogy ezután többé már soha nem nevezik őket apostoloknak János evangéliumában. Ennek okát nem túl nehéz megérteni: az „apostol” szó „elküldöttet” jelent, itt azonban, mikor a család kerül reflektorfénybe, *mindig* együtt látjuk őket Krisztussal!

„Mikor azért estve vala, azon a napon, a hétnek első napján, és mikor az ajtók zárva valának, a hol egybegyűltek vala a tanítványok, a zsidóktól való félelem miatt, eljöve Jézus és megálla a középen, és monda nékik: Békesség néktek!” (Jn20:19) Nagyon látványos dolog ez. János az egyetlen, aki megemlíti, hogy az ajtók zárva voltak (a görög szó azt jelenti: „bereteszelve”). De semmiféle zárt ajtó nem tarthatta vissza a halál feletti Győztest. Nem kellett neki kopogtatni a bebocsátás végett, s angyalra sem volt szüksége, hogy ajtót nyisson Neki, mint Péternek (Csel12:10). Azt sem tudjuk, milyen csoda történt a szó közönséges értelmében. Feltámadott testünk nem lesz alávetve a halandó test korlátainak: elvettetik erőtelenségben, feltámasztatik *erőben* (1Kor15:43).

A legáldottabb dolog Urunk a tíznek szóló üdvözlésén elmélkedni – Tamás nem volt jelen. Nagyon mélyenszántó, és megalázó volt az Úr kegyelmes üdvözlése. Péter megtagadta Őt, a többiek pedig elhagyták. Miképpen fog hát közeledni hozzájuk? Vajon magyarázatot követel majd a viselkedésükre? Vajon azt mondja majd nekik, hogy mindennek vége, többé semmi köze sincs az ilyen hűtlen követőkhöz? Nem igazán. Joggal mondhatta volna: „Szégyelljétek magatokat!” Ehelyett azonban azt mondja: „Békesség néktek!” Levesz majd a szívükről minden félelmet, amit hirtelen és be nem jelentett megjelenése kelthetett. Megnyugtat majd minden szorongó lelkiismeretet. Elvéve bűneiket, most elveszi a félelmeiket is. Ne féljetek: nem bíróként jöttem, hogy leszámoljak hitszegésetekkel, és hitetlenségetekkel, s nem is úgy jöttem, mint olyasvalaki, Akit megsértettetek, hogy hatalmas szemrehányásokat tegyek. Nem, a síromból valami nagyon mást hoztam magammal, mint szidalmakat: „Békesség néktek!” Ez volt a békesség Hercegének áldott köszöntése, és senki más, csak Ő képes békességet mondani bárkinek. A „békesség” volt az angyal örömének témája az Úr születésének éjszakáján, így a „békesség” volt az első szó, amit tanítványai fülébe mondott most, miután feltámadt a halálból. S ez lesz, mikor majd szemtől szembe találkozunk Vele – mi, minden nyomorúságos bukásunkkal, testületivel és egyénivel egyaránt, minden bűnünkkel, melyek mulasztásainkból fakadnak, vagy amelyeket elkövettünk. Mi, minden keserű ellentmondásunkkal, és szánalmas megosztottságunkkal. Nem a „szégyelld magad, szégyelld magad!”, hanem a „Békesség, békesség!” lesz az Ő köszöntése. S hogyan

tudjuk mindezt? Úgy hogy Ő „tegnap, ma és mindörökké ugyanaz”. A „tegnapi” tanítványaihoz szóló majdnem utolsó szavai ezek voltak: „Azért beszéltem ezeket néktek, hogy békességetek legyen én bennem.” (Jn16:33), így a „mai” tanítványaihoz szóló első szava is a *békesség* volt, és ez a záloga annak, hogy ez lesz az első hozzánk intézett szava is a nagy „örökké” kezdetén.

„És ezt mondván, megmutatá nékik a kezeit és az oldalát.” (Jn20:20) Ezt először is azért tette, hogy meggyőzze a ledöbbent tanítványokat: valóban a Megváltó állt előttük. Meghagyta nekik, hogy a saját szemeikkel győződjenek meg róla: van anyagi teste, így hát nem egy szellem jelent meg előttük. Ő valóban ugyanaz a Személy volt, Akit a keresztre feszítés előtt ismertek, aki most romolhatatlan emberi mivoltában feltámadt. Jelentős itt a kihagyás: Lukács elmondja nekünk, hogy ezt mondta: „Lássátok meg az én kezeimet és lábaimat, hogy én magam vagyok: tapogassatok meg engem, és lássatok” (Lk24:39). A leghelyesebb volt, hogy ezeket a szavakat a harmadik evangélium jegyezze fel, amely Emberfiaként festi Őt le, s a legalkalmasabb volt kihagyni ezt a részletet ebből az evangéliumból, mely az Ő isteni fenségéről és dicsőségéről beszél. Figyeljük meg: „megmutatá nékik a kezeit és az *oldalát*”, Lukács viszont ezt mondja: „Lássátok meg az én kezeimet és *lábaimat*”. Ez a különbség is jelentős. Itt, az Ő Ígéje Jánosnál előfeltételezi a „lábait”, mert azok a kezeivel együtt magukon viselték a szögek nyomait. Volt azonban egy speciális oka az „oldala” említésének, lásd Jn19:34: átdöfött oldalán keresztül nyílt meg az út a szívéhez, szeretet trónjához! Jánosnál Isten Fiaként látjuk Őt, az Isten pedig szeretet.

„És ezt mondván, megmutatá nékik a kezeit és az oldalát.” Az „ezt” jelzi, hogy szoros kapcsolat áll fenn Krisztus eme cselekedete, valamint az előző vers végén mondott szavai között. A jeleket a kezein és az oldalán nemcsak azért mutatta meg a tanítványoknak, hogy azonosítsa Magát, nemcsak győztes harcának trófeáiként, hanem alapvetően azért, hogy megtanítsa őket és minket: a békesség *alapja*, amit létrehozott, és amit ad, az ő halála a kereszten. Mikor azt mondta: „Békesség néktek!”, ezzel azt jelezte, hogy az ellenségesség eltöröltetett, Isten megbékült, a kibékülés foganatosíttatott. Keresztre feszítésének jeleire mutatva azt mutatta meg, hogy mi érte el mindezeket. Ezek a jelek még mindig rajta vannak szent testén – lásd Jel5:6. Ezeket a jeleket a mi nagy Főpapunk megmutatja Istennek, mikor közbenjár. Egy jövőbeli napon ezek látása vezeti majd megtérésre Izraelt – Zak12:10. Az ítélet napján pedig ezekkel szembesülnek majd ellenségei, és ezek fogják elítélni őket.

„Örvendezének azért a tanítványok, hogy látják vala az Urat.” (Jn20:20) Micsoda érzéseik támadhattak! Félelmük elillant, reményeik beteljesedtek, szíveik kielégültek. Most valóban beteljesítette az Úr az ígéretét: „Ti is azért most ugyan szomorúságban vagytok, de ismét meglátlak majd titeket, és örülni fog a ti szívetek”. Figyeljünk meg azonban itt egy fontos megkülönböztetést. Először Krisztus azt mondta: „*Békesség* néktek!... És *ezt* mondván, megmutatá nékik a kezeit és az oldalát.” Másodszor: „*Örvendezének* azért a tanítványok, hogy *látják* vala az Urat”. A *békesség* az Ő tökéletes munkáján keresztül jön, az öröm annak eredménye, hogy az Ő áldott *személyével* foglalkozunk. Sok keresztény feltételezi, hogy *képtelenek* örülni, amíg *a fájdalom körülményei* között vannak. Micsoda tévedés! Figyeljük meg: Krisztus itt *nem változtatta meg* a tanítványai körülményeit, ők még mindig „be voltak zárkózva a zsidóktól való félelem miatt”, de Magához vonzotta a szívüket, ezzel a körülményeik *fölé* emelte őket! Ugyanennek a példának a szemléltetését látjuk az 1Pt1-ben. Aztán olvasunk Isten szentjeiről, akik a megpróbáltatások hatalmas harcát vívták: üldöztettek, szétszórattak, hontalanokká váltak. De mi volt a helyzet a lelki állapotukkal? Ez: „A melyben örvendeztek, noha most kissé, ha meg kell lenni, szomorkodtok különféle kísértések között”. S miután említette a Megváltó személyét, azonnal hozzáteszi: „A kit, noha nem láttatok, szerettek; a kiben, noha most nem látjátok, de hisztek benne, kibeszélhetetlen és dicsőült örömmel örvendeztek” (8. vers). A körülményeik nem változtak, de a szíveik föléjük

emelkedtek. Ezt tehát az öröm nagy titka – elfoglalni magunkat Krisztussal és közösségben lenni Vele.

„Ismét monda azért nékik Jézus: Békesség néktek! A miként engem küldött vala az Atya, én is akképen küldelek titeket." (Jn20:21) Ez nem puszta ismétlés volt. Pont ahogyan az első „Békesség néktek!" köszöntést is magyarázza az Úr rögvest utána következő cselekedete, úgy ezt a második „Békesség"-et is magyarázzák az ezt követő szavak. Az első békesség a *lelkiismeretnek* szólt, a második a *szívnek*. Az elsőnek az Isten előtti *helyzetükhöz* volt köze, a másodiknak az *állapotukhoz* a világban. Az első „az Istennel való békesség" volt (Rm5:1), a második „az Isten békessége" (Fil4:7). Az első az engesztelés következménye, a második az, ami a közösségből fakad. Ezek a tanítványok a mennybe mentek Krisztussal, de egyelőre itt kellett maradniuk egy ellenséges világban, olyan világban, mely nem ad békességet. Ezért közli velük az Ő békességének titkát, ami nem volt más, mint az Atyával való közösség a világtól elkülönítve.

„A miként engem küldött vala az Atya, én is akképen küldelek titeket." Most azt teszi meg formálisan, amire az Atyának mondott csodálatos imájában tekintett: „A miképen te küldtél engem e világra, úgy küldtem én is őket e világra" (Jn17:18). Emlékezzünk rá, hogy ez közvetlen összefüggésben áll azzal, amit utána mondott: „De nemcsak ő érettök könyörgök, hanem azokért is, a kik az ő beszédökre hisznek majd én bennem" (Jn17:20). Az itt bejelentett küldetés nem korlátozódott arra a társaságra, amelyikhez szólt, hanem megszabta a küldetését az Ő *egész* népének abban a világban, amely elvetette Őt. S ez a csodálatos küldetés nem más, mint *képviselni* Urunkat itt lenn, ahogyan Ő képviselte az Atyát. Ez a mi gyakorlati szentségünk mércéje, nem kevesebb: „A ki azt mondja, hogy ő benne marad, annak úgy kell járnia, a mint ő járt" (1Jn2:6). De milyen kimondhatatlanul áldott dolog megfigyelni, hogy Urunk először azt mondta: „Békesség néktek", majd csak utána „én is akképpen küldelek titeket". Hajlandóak vagyunk állandóan úgy tekinteni a békességre, mint a szolgálat kiérdemelt jutalmára: micsoda paródia! s mennyire méltatlan! Az efféle „békesség" nem más, mint mulandó önelégültség, ami nem téveszt meg mást, csak az önmagát becsapó képmutatót. Az igazság az, hogy a békesség a *felkészülés* a szolgálatra: „az Úrnak öröme a ti erősségtek" (Neh8:10). A legjelentősebb a sorrend a Jn20:21-ben: Békesség… küldelek titeket". „A békesség *fiainak* nem szabad azt megtartaniuk maguknak: birtoklása egyben a békesség *hírnökeivé* is teszi őket." (Stier) Figyeljük meg, a Fiú a „küldő", az Atyával egyenlő rangú. „A miként engem küldött vala az Atya, én is akképen küldelek titeket." Krisztus azért küldetett, hogy a kegyelem üzenetével ennek a bűnös világnak kijelentse az Atyát, mi pedig azért küldetünk, hogy hasonló üzenettel kijelentsük a Fiút. Mégis figyeljük meg, mennyire gondosan óvta saját dicsőségét: a „küldeni" helyén két különböző szót használ. Krisztus Isten volt, mi emberek vagyunk: Ő engesztelést szerezni jött, nekünk az Ő engesztelését kell hirdetnünk. Ő tökéletesen elvégezte munkáját, mi nagyon tökéletlenül végezzük a magunkét.

„És mikor ezt mondta, rájuk lehelle, és monda nékik: Vegyetek Szent Lelket." (Jn20:22) Az első kulcs a „vegyetek Szent Lelket" kifejezéshez az „És ezt mondván… én is akképen küldelek titeket" kifejezésekben rejlik. Krisztus a Szentlélek által felkenve lépett a szolgálatába. *Ez* volt a végső hasonlóság, melyre az „ezt… akképen" mutat rá. A második kulcsot a „rájuk lehelle, és monda nékik: Vegyetek Szent Lelket" kifejezésben rejlik. Az itt szereplő görög szó sehol máshol nem használatos, csak Septaguintában, az 1Móz2:7-ben: „És formálta vala az Úr Isten az embert a földnek porából, és *lehellett* vala az ő orrába életnek lehelletét. Így lőn az ember élő lélekké." Itt az ember teremtése Isten eme cselekedetével fejeződött be. Így ki ne volna képes meglátni, hogy itt, a Jn20-ban, a Megváltó feltámadásának napján megkezdődött az új teremtés, mégpedig az új teremtés Fejével, az utolsó Ádámmal, Aki „megelevenítő szellemként" (1Kor15:45) tevékenykedett! A Szentlélek beplántálása a tanítványokba a feltámadás „első zsengéje" volt, valamint annak bizonyítéka, hogy a Lélek a Fiútól is származik, nemcsak az Atyától – csodálatos bemutatása a Megváltó

istenségének! Az 1Móz2:7-ben Jehova lehel Ádámba, a Jn20:22-ben a Megváltó „lehel” az apostolokra. Az Ezék37:9-ben a Lélek „lehel” Izraelre. Végül, komoly dolog mindezt szembeállítani az Ézs11:4-gyel: „ajkai lehével megöli a hitetlent”.

„Vegyetek Szent Lelket.” Kiegészítés volt ez a „menj az én atyámfiaihoz” parancshoz. Ők ezelőtt már megszülettek felülről, de amíg az örökös gyermek, semmiben sem különbözik a szolgától, jóllehet mindennek az ura. Most azonban elérkezett az Atya által kijelölt idő. Ő, Aki azokat jött megváltani, akik a törvény alatt voltak, hogy átvehessék a fiúvá fogadásukat, elvégezte, amit elvállalt. Többé nem szolgák voltak, hanem fiak, de mégis csak az örökbefogadás Lelke által tudatosodhatott ez bennük, és juthattak el ennek örömére. Ettől a pillanattól kezdve bennünk lakott a Lélek. Mi az apostolokban végbemenő oly látványos változásra úgy szoktunk tekinteni, mint ami Pünkösd napján ment végbe, de a nagy változás *ez előtt* következett be. Olvassuk el az egyes evangéliumok utolsó, valamint az Apostolok cselekedetei első fejezetét, s döntő bizonyítékokat találunk erre. Minden határozatlanságuk, hitetlenségük, félreértésük szertefoszlott. Mikor a felhő eltakarta a Megváltót előlük, ahelyett, hogy döbbenten szétszóródtak volna, „imádván őt, visszatérének nagy örömmel Jeruzsálembe” (Lk24:52) – ez volt a „Szent Lélek által való öröm” (Rm14:17). Sőt, „egy szívvel-lélekkel foglalatosak valának az imádkozásban és a könyörgésben” (Csel1:14) – ez volt „elhívásuknak egy reménysége” (Ef4:3). Péter világosan értette az ószövetségi próféciát (Csel1:20) – ez volt a Lélek általi elvezetés minden igazságra (Jn16:13). S ezek a dolgok *Pünkösd előtt* történtek. Ami Pünkösdkor történt, az nem volt más, mint a felruháztatás mennyei erővel, nem a Lélek eljövetele, hogy lakozást vegyen bennük!

„A kiknek bűneit megbocsátjátok, megbocsáttatnak azoknak; a kikéit megtartjátok, megtartatnak.” (Jn20:23) Ezzel a vitatott igeverssel kapcsolatosan nem tehetünk jobbat, mint idézzük a néhai Ryle püspök kiváló megjegyzéseit: „Ebben a versben Urunk folytatja és befejezi a szolgálói hivatalban levőknek adott megbízást, amit most, a halálból való feltámadása után ad az apostolainak. Nyilvános tanítói munkássága véget ért: ettől kezdve az apostoloknak kellett azt folytatni. Eme szavak jelentése hitem szerint ekképpen magyarázható: ’Rátok ruházom annak hiteles kijelentése és kihirdetése hatalmát, hogy kiknek vannak megbocsátva a bűneik, és kiknek nincsenek. Pontosan úgy ruházom rátok annak kihirdetése hivatalát, hogy kinek van megbocsátva és kinek nincs, ahogyan a zsidó főpap is kijelentette, hogy ki a tiszta, és aki a tisztátalan a lepra eseteiben. Hiszem, hogy semmi több, csak a *kijelentés hitelessége* származhat ezekből a szavakból, s teljességgel megtagadom és elvetem azt a furcsa nézetet, mely szerint az Úr az apostoloknak, vagy bárki másnak adta volna az *abszolút* megbocsátás, vagy meg nem bocsátás, bárki lelke feloldozásának, vagy fel nem oldozásának hatalmát.”

(a) A Szentírásban a bűnök megbocsátása mindig Isten speciális előjogaként szerepel. Ezt maguk a zsidók is elismerték, mikor ezt mondták: ’ki bocsáthatja meg a bűnöket, hanemha egyedül az Isten?’ (Mk2:9) Szörnyűséges azt feltételezni, hogy Urunk ezt eltörölni, vagy módosítani szándékozott ezt a nagy alapelvet, mikor elküldte tanítványait.

(b) Az Ószövetség nyelvezete határozottan megmutatja, hogy a prófétáknak akkor kellett megtenni bizonyos dolgokat, mikor *kihirdettetett* nekik, hogy tegyék meg. Így Jeremiás küldetése is ezekkel a szavakkal kezdődik: ’Lásd, én e mai napon népek fölé és országok fölé rendellek téged, hogy gyomlálj, irts, pusztíts, rombolj, építs és plántálj!’ (Jer1:10). Ez csak a gyomlálás is irtás, stb. *bejelentését* jelentheti. Így mondja Ezékiel is: ’mikor menék a várost elveszíteni’ (Ezék43:3)

(c) Egyetlen példa sincs sem az Apostolok cselekedeteiben, sem az apostoli levelekben, hogy egy apostol felvállalta volna valaki feloldozását, vagy bűneinek megbocsátását. Mikor Péter azt mondta Kornéliusznak, hogy ’bűneinek bocsánatját veszi az ő neve által mindenki, a ki hiszen ő benne’, illetve Pál a zsidóknak ’ez által hirdettetik néktek a bűnöknek bocsánata’ (Csel13:38), akkor Krisztusra, mind *egyedüli* Bűnbocsátóra mutattak.”

Kálvin is ezt mondja: „Mikor Krisztus megparancsolja az apostoloknak a bűnbocsánatot, nem adja át nekik azt, ami csakis az Övé. *Őrá* tartozik megbocsátani a bűnöket – csak azt parancsolja meg nekik, hogy az Ő nevében *hirdessék* a bűnbocsánatot."

Tegyük még ehhez hozzá a tényt, hogy Péter és János azért küldettek Samáriába, hogy a Fülöpön keresztül elvégzett munkát felügyeljék és hitelesítsék (Csel8:14); Péter ezt mondta Simon mágusnak: „*látom*, hogy te keserűséges méregben és álnokságnak kötelékében leledzel" (Csel8:23); Pál pedig ezt írta: „A kinek pedig megbocsáttok valamit, én is: mert ha én is megbocsátottam valamit, ha valakinek megbocsátottam, ti érettetek cselekedtem *Krisztus színe előtt*" (2Kor2:10). Mindezekből világos bizonyítékaink vannak az apostolok különleges tekintélyéről és hatalmáról.

De felmerült a kérdés: Vajon a Krisztus által az apostoloknak adott szolgálói hivatalt és megbízatást ők nem ruházták át másokra. Ismét Ryle püspököt idézzük: „Húzódozás nélkül mondom, hogy a legszigorúbb értelemben az apostoli megbízatás *nem* ruháztatott át, hanem csak rájuk és Szent Pálra korlátozódott. Felhívok bárkit annak tagadására, hogy az apostolok rendelkeztek olyan szolgálói tulajdonságokkal, melyek csakis rájuk voltak jellemzőek, és amelyeket nem adtak, nem is adhattak át másoknak. (1) Oly mértékben rendelkeztek az evangélium hibátlan, tévedhetetlen pontossággal történő prédikálásának ajándékával, ahogyan senki más utánuk. (2) Csodákkal erősítették meg a tanításaikat. (3) Rendelkeztek a lelkek megkülönböztetésének ajándékával. A legszigorúbb értelemben véve olyan, mint az apostoli utódlás, nem létezik."

Végezetül csodáljuk meg együtt azt a kedves előképet, amit ez az igeszakasz tartalmaz. Itt a *keresztyénség* lényegi jellemzőinek csodálatos képét látjuk: 1. Krisztust *új módon* ismerik, többé már nem „test szerint", hanem lélekben, a magasságban. „Ne illess engem; mert nem mentem még fel" (Jn20:17). 2. A hívők *új nevet* kaptak – „atyámfiai" (Jn20:17). 3. A hívők *új helyzetbe* kerültek – Krisztus helyzetébe az Atya előtt (Jn20:17). 4. A hívők *új helyet* foglalnak el – a világtól elkülönülten (Jn20:19). 5. A hívők *új áldást* kapnak – a megalkotott és beplántált „békességet" (Jn20:19, 21). 6. A hívők *új kiváltságot* kapnak – az Úr Jézus közöttük van (Jn20:19). 7. A hívők *új örömöt* bírnak – látják feltámadott Urukat (Jn20:20). 8. A hívők *új megbízatást* kapnak – úgy küldi őket a Fiú a világba, ahogyan Őt küldte az Atya (Jn21:21). 9. A hívők *új teremtés* – ezt a „lehelés" jelzi (Jn20:22). A hívőkben *új bennlakó* van – a Szentlélek (Jn20:22). Milyen isteni módon történt mindez „a hét első napján" – mindez jelzi *az új kezdetet*, azaz a judaizmust felváltó keresztyénséget!

Az alábbi kérdések segítenek a felkészülésben a János 20 záró szakaszára:

1. Mit tanít nekünk Tamás távolléte, 24. vers?
2. Mit bizonyítanak az ő a 25. versben olvasható szavai?
3. Mi a különbség a 26. vers, valamint a 19, 21. versek „békessége" között?
4. Miért oly nagy a hasonlóság a 19. és a 26. vers között?
5. Milyen gyakorlati leckét tanít a 28. vers?
6. Mi a 29. vers jelentése?

69. fejezet: Krisztus és Tamás, Jn20:24-31

A jelen igeszakasz összesítése:

1. Tamás távolléte, 24. vers.
2. Tamás kételkedése, 25. vers.
3. Krisztus megjelenik Tamásnak, 26-27. versek.
4. Tamás megvallása, 28. vers.
5. Krisztus utolsó boldogmondása, 29. vers.
6. Jézus jelei, 30. vers.
7. A jelen evangélium célja, 31. vers.

Előző fejezetünkben azzal foglalkoztunk, miképpen jelent meg az Úr az apostoloknak, ahogyan azok összegyűltek valami szobában, valószínűleg abban a „felső szobában" ahol az úrvacsora intézményét vezették be. Ennél az eseménynél azonban a tizenegy közül az egyik, Tamás, nem volt jelen. Konkrétan nem olvassuk, *miért* nem volt a testvéreivel, de abból, amit más igeversekből tudunk meg róla, a tíznek mondott szavaiból, mikor azok említették neki, hogy látták az Urat, valamint Krisztus saját, Tamásnak szóló szavaiból majdnem lehetetlen elkerülni a következtetést, hogy a *hitetlenség* volt az ok, amiért ekkor nem volt jelen. Ez az evangélium három különböző igeversben említi Tamást, s mindhárom alkalommal lehangoló beállítottságot tanúsított. Ő volt az ember, aki a dolgok sötét oldalát nézte: mind a jelenre, mind a jövőre csüggedten tekintett. Ennek ellenére nem volt híján sem a bátorságnak, sem a Megváltó iránti hűségnek és ragaszkodásnak.

Tamást először a 11. fejezetben látjuk. A 10. fejezet végén arról olvasunk, hogy Krisztus ellenségei „ismét meg akarák azért őt fogni; de kiméne az ő kezökből. És újra elméne túl a Jordánon." Miközben ott tartózkodott, Lázár testvérei elküldtek Hozzá, tudatván a testvérük betegségét. Miután két napig várt, a Megváltó ezt mondta tanítványainak: „Menjünk ismét Júdeába". A tanítványok azonnal emlékeztették rá, hogy nemrég pont ott próbálták megkövezni a zsidók, s megkérdezték: „újra oda mégy?" Eszmecseréjük végén ezt mondta: „Menjünk el". S aztán azt olvassuk: „Monda azért Tamás, a ki Kettősnek mondatik, az ő tanítványtársainak: Menjünk el mi is, hogy meghaljunk vele" (Jn11:16). Ezek a szavak nem kevés fényt vetnek annak jellemére, aki kimondta ezeket. Először is megmutatják, hogy Tamás morbid érzelmű ember volt – a *halál* lebegett a szeme előtt. Másodszor, energikus beállítottságú volt: „Menjünk el mi is". Harmadszor, szavai megmutatják a bátorságát – kész volt még *meghalni is* elmenni. Negyedszer, Krisztus iránti ragaszkodása is kiderül – „Menjünk el mi is, hogy meghaljunk vele".

Tamással ezt követően a 14. fejezetben találkozunk. Az Úr bejelentette az apostoloknak, hogy nemsokára elhagyja őket, s ahová megy, oda nem mehetnek Vele. Ennek következtében elteltek szomorúsággal. Fájdalmukra tekintettel mondta nekik az Úr: „ne nyugtalankodjék a ti szívetek", alátámasztván ezt azzal a vigasztaló biztosítással, hogy az Atya házába megy, ahol helyet készít nekik, majd eljön onnan, hogy Magához vegye őket, és ezzel fejezi be a szavait: „és hogy hová megyek én, tudjátok; az útat is tudjátok". Tamás válaszolt először, gyászos válasza így hangzott: „Uram, nem tudjuk hová mégy; mimódon tudhatjuk azért az útat?" (Jn14:5) Figyelmen kívül hagyva a Megváltó becses ígéreteit, az Ő eltávozásában Tamás csak a reménység kialvását látta. Itt tehát ismét lehangoló természetét, mellette elméjének kételkedő megfordulását látjuk. Ő nagyon emlékeztet minket Bunyan János „Félénkjére", „Bizalmatlanságára" és „Csüggetegére" *A zarándok útja* című művéből – a keresztyének nagy csoportjai, akik a kételkedésben Tamás követői.

Harmadszor és utoljára ebben az evangéliumban Tamás a 20. fejezetben kerül elénk. Itt az első dolog, amit olvasunk róla, hogy nem volt együtt a tanítványokkal, mikor az Úr megjelent nekik. Az előzőek fényében ezen aligha csodálkozhatunk. „Ha az Úr halálának puszta lehetségessége melankóliába taszíthatta ezt a szerető, de mélabús szívet, micsoda sötét kétségbeesés ragadhatta meg, mikor ez a halál ténylegesen bekövetkezett! S hogy mennyire beleégett halott Mesterének képe a lelkébe, azt láthatjuk azon, ahogyan elméje a szögek helynél és az oldalán levő sebnél időzik. Csakis ezek által, nem pedig alakjának jól ismert sajátosságai, vagy különlegességei által fogja felismerni és azonosítani az Urat. A szíve még mindig a kereszten függő élettelen testnél időzött, s nem volt képes elviselni Jézus barátainak látványát, vagy a reménységüket egymással megosztókkal beszélgetni. Ehelyett az egyedüllétbe és a hallgatásba temeti csalódottságát és vigasztalanságát. Így történt, hogy sok mélabús személyhez hasonlóan elmulasztotta meglátni azt, amit ténylegesen szétszórta volna kételyeit!” (Mr. Dods)

„Tamás pedig, egy a tizenkettő közül, a kit Kettősnek hívtak, nem vala ő velök, a mikor eljött vala Jézus.” (Jn20:24) A „pedig” szó baljóslatú, s azonnal jelzi azoknak a koholmányoknak az ostoba mivoltát, melyeket Tamás mentegetésére agyaltak ki. A tanítványok a hét ama első napján szokatlan körülmények között gyűltek össze. János legalábbis megelégedett azzal, hogy a Megváltó feltámadt, a többiek közül néhányan kételkedtek, mert nem hittek ama asszonyok beszámolójának, akik látták Őt aznap reggel. Kétségtelen, hogy az apostolok a bizonytalanság és a lelkesedés kevert érzéseivel gyűltek össze. Az pedig, hogy Tamás hiányzott, hitem szerint csakis a más igeversek által bemutatott mélabús és kételkedő hajlamának tudható be. Figyeljük meg, hogyan tette itt hozzá a Szentlélek: Tamás… akit Kettősnek hívtak”, ami nyilván összekötő láncszem – v. ö. Jn11:16. A feltámadás napján *ő* hitte a legkevésbé az asszonyok jó híreit, s elszigetelte magát a halál fájdalmában és a szándékos hitetlenségben – melynek szándékossága meglátszik a következő versben.

Tamás lelkiállapota egybevágott a távollétével azon az emlékezetes estén. Ellenállt a feltámadás áldottságának, ezért nem csatlakozott a testvéreihez, s nem osztozott a Mesterük közöttük történt megjelenése örömében. Szívében lassú volt a hitre, így egész héten a sötétségben és a fájdalomban maradt. Ebből megtanulhatunk egy fontos leckét: nagyon sokat vesztünk, ha nem ápoljuk a közösséget keresztyén testvéreinkkel. „El nem hagyván a magunk gyülekezetét, a miképen szokásuk némelyeknek” (Zsid10:25) a Szentírás Ígéje. Két figyelmeztetést is kapunk ennek elmulasztásáról Krisztus feltámadásával kapcsolatosan. A Lk24:13-ban ezt olvassuk: „És *ímé* azok közül ketten mennek vala ugyanazon a napon egy faluba, mely *Jeruzsálemtől* hatvan futamatnyira vala”: figyeljük meg a dőlt betűs szavakat. Ez a két tanítvány hátat fordított a testvéreiknek Jeruzsálemben. Nem csoda hát, hogy mikor Maga az Úr áll melléjük, „az ő szemeik visszatartóztatának, hogy őt meg ne ismerjék” (Lk24:16). De még nekik is kijelentette az Úr hosszan tűrő kegyelmét, megismertetvén Magát velük (31. vers). S mi volt ennek a rájuk gyakorolt hatása? Ez: „És felkelvén azon órában, visszatérének Jeruzsálembe, és egybegyűlve találák a tizenegyet” (33. vers)! Mikor a keresztyének Krisztussal vannak közösségben, vágynak az Ő népével való közösségre, és keresik azt, mikor viszont nincsenek az Úrral közösségben, akkor csekély, vagy egyáltalán semmi vágyat nem éreznek a hívőkkel való közösség iránt sem. Így volt ez Tamással is. Kívül a Krisztussal való közösségen a hitetlenség következtében, elhagyta a gyülekezetet is. S milyen sokat veszített! Isten áldását, Krisztus jelenlétét, a Szentlélek erejét, a szív örömét, és mindezek mellett egy egész hetet töltött a levertségben. Micsoda figyelmeztetés ez nekünk!

„Mondának azért néki a többi tanítványok: Láttuk az Urat.” (Jn20:25) Ez nagyon áldott a tíz nem volt érzéketlenül közönyös tévelygő testvérük jóléte iránt. Nem mondták: „Ó, nem kell semmit aggódni, *ő* a vesztes, ha a megfelelő helyen lett volna, ő is látta volna a Megváltót, hallotta volna ’Békesség néktek’ áldását és vette volna a Szentlelket. De nem volt

itt, és ezzel csak arra szolgált rá, hogy szenvedjen a hanyagságáért: hagyjuk őt egyedül." Ó, nem. Az önző világ reagálhat és cselekedhet így, de azok nem, akiket valóban Krisztus szeretete ösztönöz. Minél jobban szeretjük Őt, annál jobban szeretjük az Ő népét is. Ugyanígy volt itt is. Amint a tíz a feltámadt Megváltó látogatásának kegyében részesült, azonnal *megkeresték Tamást*, és közölték vele az örömhírt. Micsoda feddés ez közülünk némelyeknek! Ha jobban közösségben lennénk Krisztussal, több szívünk lenne szeszélyes és kóborló juhai számára is. Csak a „lelkiek" indulnak fel arra, hogy helyreállítsák azt, akit „előfogott valami bűn" (Gal6:1).

„Ő pedig monda nékik: Ha nem látom az ő kezein a szegek helyeit, és be nem bocsátom ujjaimat a szegek helyébe, és az én kezemet be nem bocsátom az ő oldalába, semmiképen el nem hiszem." (Jn20:25) Ez ugyanazt az alapelvet szemlélteti, amit a Jn20:18 oly szánalmasan példázott. Azok, akik ismerik Krisztust, bizonyságot tesznek majd másoknak Róla, de fel kell készülniük azok hitetlenségére, akikhez szólnak. A tíz beszélt Tamásnak, de ő nem hitt nekik. Ez azt is megmutatja, hogy még az emberek legjobbjai is alanyai a hitetlenségnek. Tamás tanúja volt Lázár feltámadásának, hallotta az Úr ígéretét, miszerint a harmadik napon fel fog támadni, de most mégsem hitte el, hogy feltámadt. Mennyire megerősíti ez a Zsid12:1-ben olvasható intést, ami arra buzdít, hogy tegyünk félre „minden akadályt (hitetlenséget) és a megkörnyékező bűnt"! Tamás elvetette, hogy tíz hiteles tanú bizonyságának hitelt adjon, akik a saját szemükkel látták Krisztust, olyan emberek tanúbizonyságát, akik az ő barátai és atyjafiai voltak, és semmi okuk nem volt arra, hogy becsapják őt. De makacsul kijelenti, hogy nem fog hinni, amíg saját maga is meg nem látja és nem érinti az Úr testét. Elő merészeli írni a feltételeket, amelyeknek teljesülnie kell ahhoz, hogy elfogadja az örömhírt. Tamás még mindig kételkedett. Talán kérdezte is a testvéreit: Miért nem maradt veletek Krisztus? Hol van Ő most? Miért nem mutatta meg Magát *nekem*? Arra utalt, bár nyíltan nem mondta ki, hogy talán érzékcsalódás áldozatai lettek. S vajon teljességgel feddhetetlenek voltak? Azt mondták Tamásnak: „láttuk az Urat", de nyilván nem mondtak el egyet sem azokból a kegyelmes és csodálatos szavakból, melyek az Ő ajkáról hangzottak el! Vajon nem lecke, figyelmeztetés ez a számunkra? Nem a *magunk megtapasztalásait,* hanem az *Ő szavait* kell hirdetnünk!

„Ha nem látom az ő kezein a szegek helyeit, és be nem bocsátom ujjaimat a szegek helyébe, és az én kezemet be nem bocsátom az ő oldalába, semmiképen el nem hiszem." Ez az egyetlen hely az Újszövetségben, ahol a „szögek", melyek a Megváltó kezét és lábát átfúrták, meg vannak említve. A rómaiak nem mindig használtak szögeket, mikor bűnözőket fesztettek keresztre. Néha erős kötelekkel kötötték az áldozat kezeit és lábait a kereszthez. A tény, hogy „szögeket" használtak a Megváltónál, valamint ezek konkrét említése Tamás által bizonyság a Zsolt22:17 tényleges és szó szerinti betejesedéséről: „átlyukasztották kezeimet és lábaimat".

„És nyolcz nap múlva ismét benn valának az ő tanítványai, Tamás is ő velök. Noha az ajtó zárva vala, beméne Jézus, és megálla a középen és monda: Békesség néktek!" (Jn20:26) A „nyolc nap múlva" a zsidó időszámítás szerint (amelyben a nap bármely részét egésznek számították) egy hét elmúlását jelzi. Ez tehát a második keresztyén szabbaton történt, hogy összegyűlt a tizenegy – ezúttal Tamás is jelen volt. Figyeljük meg: a Szentlélek megemlíti a tényt, hogy az ajtó ismét zárva volt, ezzel ismét kihangsúlyozza a feltámadt test természetfeletti jellegét. A szoros hasonlóság eközött az igevers, valamint a Jn20:19 között azt mutatja, hogy a Megváltó eme látogatása kifejezetten Tamás javára történt. De figyeljünk itt meg egy fontos kihagyást: semmit sem olvasunk „a zsidóktól való félelemről"! Az Ő „Békesség néktek!" megszólítása megnyugtatta szíveiket és elvette belőlük az emberektől való félelmet. Ez újabb bizonysága az Íge erejének.

„Tamás is ő velök. Noha az ajtó zárva vala, beméne Jézus, és megálla a középen és monda: Békesség néktek!" Csodálatos kegyelem volt ez. Amint említettük Krisztus eme

második megjelenése az apostolai előtt kifejezetten Tamás javára történt. A Megváltó ugyanazon a titokzatos módon lépett be a bezárt ajtón keresztül, és ugyanazzal a vigasztaló köszöntéssel érkezett. Sok mindent kell megtanulnunk ebből. Mennyire türelmes és kedves az Úr a *nehézkes* és *lassú* hívőkkel szemben! Ez itt fokozottan kiemelkedik. Krisztus nem közösítette ki hitetlen tanítványát, hanem ugyanazzal a „békességgel" köszöntötte, mint korábban a másik tízet. Ó, milyen kegyelmesen tűri népe önfejűségét és gyarlóságait! Nagyon ideillenek Ryle püspök intései: „Gondoskodjunk arról, hogy magukba szívjuk az Úr lelkületét, és másoljuk az Ő példáját. Soha ne írjunk le embereket alantasnak, mint kegyvesztetteket és istenteleneket csak azért, mert a hitük gyenge és a szeretetük hideg. Emlékezzünk Tamás esetére, legyünk nagyon irgalmasok és viseltessünk gyengéd könyörülettel irántuk. Urunknak nagyon sok gyenge gyermeke van a családjában, nagyon sok nehézkes tanulója iskolájában, nagyon sok újonc katonája a hadseregében, és nagyon sok sánta juha a nyájában. Ő mégis tűri valamennyit, és egyet sem vet el közülük. Boldog az a keresztyén, amelyik megtanult hasonlóképpen bánni a testvéreivel. Sokan vannak Isten családjában, Tamáshoz hasonlón nehézkesek és lassúak, de mindazonáltal Tamáshoz hasonlóan valódi és hűséges hívők."

„És monda: Békesség néktek!" Harmadszor halljuk ezeket a drága szavakat a Megváltó ajkán ebben a fejezetben, s minden egyes alkalommal *más és más célból* hangzottak el. Először (Jn20:19) *engesztelő munkájának dicsőséges következményeiről* beszéltek: békesség lett Istennel, és ez a békesség most megadatik mindenkinek, akiknek bűnei eltöröltettek. Másodszor (Jn20:21) ezzel *lát el a szolgálathoz*, a szót a legtágabb értelemben használva. Ez az, ami erőt ad utunkhoz, s csak amilyen mértékben uralkodik Isten békessége a szívünkben, olyan mértékben vagyunk képesek felülkerekedni utunk akadályain és a test ellenkezésén. A harmadik „békesség" azonban *helyreállítást jelent*. Ez a leglátványosabban a következő versben emelkedik ki: „Azután monda Tamásnak: Hozd ide a te ujjadat és nézd meg az én kezeimet" – vessük össze: „És ezt mondván ('Békesség néktek!, Jn20:19'), megmutatá nékik a kezeit és az oldalát." (Jn20:20)

„Azután monda Tamásnak: Hozd ide a te ujjadat és nézd meg az én kezeimet; és hozd ide a te kezedet, és bocsássad az én oldalamba: és ne légy hitetlen, hanem hívő." (Jn20:27) Urunk tehát azt tette meg Tamásnak, amit ő tett meg a tíznek – rámutatott arra, ami emlékeztet arra az alapra, amin a valódi „békesség" nyugszik. Az Úr visszament a kezdeti alapelvekhez ezzel a tévelygő tanítvánnyal. Tamásnak arra volt szüksége, hogy újra megerősítést kapjon a Megváltó átszegezett kezei és átdöfött oldala által tanított igazságokban, így pontosan azt kapta, ami ennek a kóbor léleknek a helyreállításához kellett. Micsoda lecke ez a számunkra is! Mikor eltévelyedtünk, mi az, ami visszafordított minket? Nem a prófécia bonyodalmasságával való elfoglaltság, vagy a tanítás nagyszerű pontjai (melyek a maguk helyén fontosak és értékesek) hanem az engesztelés igazságának nagy alapja. A Megváltó *sebeinek* látványa volt az, ami eloszlatta Tamás minden kételyét, legyőzte önös akaratát, s bámuló imádóként Krisztus lábaihoz vitte őt. Velünk is így van. Ha hidegen és világiasan nőttünk fel, s kívül vagyunk az Úr Jézussal való közösségen – Ő ugyanazzal a drága igazsággal térít vissza minket is Magához, ami először megnyerte a szívünket. Ez az, ami letör minket:

„S Téged ugyanannak találni,
Ez az, ami megaláz és szégyenbe borít."[106]

Vajon nem emiatt jelölte ki az Úr a kenyeret és a poharat az emlékezés ünnepére? Ezek az Ő megtört testének és kiontott vérének jelképei, melyek megindítják a szívet, megelevenítik a lelket, s újra felizzítják azt az örömöt, amit akkor ízleltünk, mikor először

[106] Az eredetiben verses formájú – *a ford.*

néztünk hittel az Ő kezeire és oldalára. Ezt tehát hitem szerint *a kapcsolat* jelentése a Jn20:27 és az azt közvetlenül megelőző versek között. Micsoda lecke ez a számunkra! A leghatékonyabb módja annak, ahogyan a visszacsúszókkal kell bánnunk, az ő gyengéd emlékeztetésük az Úr Jézus halálos szeretetére!

„Azután monda Tamásnak: Hozd ide a te ujjadat és nézd meg az én kezeimet; és hozd ide a te kezedet, és bocsássad az én oldalamba: és ne légy hitetlen, hanem hívő." Míg a jelen és a megelőző vers közötti kapcsolat kimondhatatlanul áldott, a tényleges tartalom mégis a legkomolyabb és mélyenszántóbb. A Megváltó által itt használt nyelvezet pozitív bizonyítékát adja annak, hogy hallotta Tamás a többi apostolnak mondott zsémbes és kételkedő szavait – v. ö. Jn20:25. Senki sem látta az Urat jelen lenni, mikor Tamás hangot adott a hitetlenségének. Senki sem jelentette ezeket a szavakat Krisztusnak. Ő mégis teljes mértékben ismerte valamennyit! Odafigyelt tanítványának kitörésére, s most ezt Tamás tudtára is adja. Csodálatos bizonyítéka volt ez az Ő mindentudásának! S mélyenszántó figyelmeztetés a számunkra! Aki a Golgota keresztjén meghalt, az a „testben megjelent" Isten volt, és Istenként Ő nemcsak látja minden egyes cselekedetünket, de hall minden, általunk kimondott szót is. Ó bárcsak még jobban tudatosodna bennünk, hogy az isteni szentség szeme minden órában rajtunk van, a mindenütt jelenlevő füle mindig nyitva áll minden előtt, amit mondunk, s Ő még mindig a hét gyertyatartó között áll! *Ennek* megértése jelenti „az istenfélelemben való" járást.

„Hozd ide a te kezedet, és bocsássad az én oldalamba." Micsoda komoly fényt vet ez arra, amit a Jn19:34-ben olvasunk! Jókora sebnek kellett lenni az Úr oldalán ahhoz, hogy azt mondja, bocsássa bele Tamás a kezét: micsoda sértéseket tűrt el a Megváltó a mi kedvünkért! Vajon ezek a sebek nem vetnek fényt az ő feltámadott testének jellegére? Vajon nem amellett érvelnek erősen, hogy a személyazonosságunk túléli a nagy átváltozást? Észben kell tartani, hogy a Föld porában alvók teste nem újrateremtődik, hanem feltámad! S bármilyen nagy és dicsőséges is lesz a változás a jelenlegi halandó testünkhöz viszonyítva, különböző igehelyekből mégis világos: személyazonosságunk oly mértékben megmaradt, hogy felismerésünk nemcsak lehetséges, de bizonyos is lesz.

„És ne légy hitetlen, hanem hívő." „Ez egyszerre feddés és buzdítás. Nem pusztán feddés Tamásnak a kételkedéséért ennek a konkrét esetnek a kapcsán, hanem sürgető buzdítás, hogy a jövőben hívőbb gondolkodásmóddal viseltessen a dolgok iránt. 'Rázd le ezt a kételkedő, kérdezősködő, mindenkit megkontrázó szokást. Add fel hitetlen beállítottságodat. Akarj jobban hinni és bízni.' Kétségtelen, hogy a mondat elsődleges célja Tamás helyesbítése és megbüntetése volt. Hiszem azonban, hogy Urunk Tamás egész jelleme helyesbítésének további célját is a szeme előtt tartotta, s figyelmét a visszatérő bűnére irányította. Milyen sokan vannak közöttünk is, akiknek magukra kell venniük Urunk eme szavait! Milyen hitetlenek vagyunk néha, s milyen lassúak a hitre!" (Ryle püspök)

„És felele Tamás és monda néki: Én Uram és én Istenem!" (Jn20:28) Mennyire áldott! A kételkedő egy pillanat alatt imádóvá vált. Pálhoz hasonlóan (Csel26:19) Tamás sem volt „engedetlen a mennyei látás iránt". Nem volt többé helye a kételkedésnek, s ok sem arra, hogy ujjait a „szögek helyébe", kezét „az Ő oldalába" bocsássa (Jn20:25). Krisztus nyelvezete a következő versben – „mivelhogy láttál engem, Tamás, hittél" – világossá teszi, hogy Tamás *nem cselekedett akképpen*, ahogyan dicsekedett. Nem volt a számára szükséges, hogy megérintse Krisztust: *intellektuális* kételyei szertefoszlottak, mert a *szíve* megelégedett! Tamás ekkor elhangzott szavai bizonyítják Krisztusba vetett hitét, valamint azt, hogy alávetette magát Neki és szerette Őt.

„És felele Tamás és monda néki: Én Uram és én Istenem!" Ez az egyetlen egy alkalom az evangéliumokban, mikor valaki „Istennek" szólítja Krisztust. S mi váltotta ki ezt az áldott bizonyságtételt? A szövegkörnyezet beszámol róla nekünk. A tény, hogy Krisztus pontosan ismerte a Tamás által mondott szavakat, meggyőzte őt arról: Immánuel áll előtte, s ebből

fakadt imádó hitvallása. S mikor majd találkozunk Vele a levegőben, s látjuk az átszegezett kezeiből és az oldalából sugárzó dicsőséget („Ragyogása, mint a napé, sugarak támadnak *az oldalából*”,[107] Hab3:4), mikor halljuk, amint mondja: „Békesség néktek!”, mikor rájövünk, hogy mindet tud rólunk, akkor mi is azt kiáltjuk majd: „Én Uram és én Istenem!”

Mily csodálatosak az isteni kegyelem útjai! A kételkedő Tamás volt az egyik, aki az ember ajkairól valaha is elhangzott legerősebb és legdöntőbb megvallást tette a Megváltó abszolút istenségéről. Pont ahogyan a szitkozódó lator lett az egyik, aki elismerte Úrnak Krisztust a kereszten, ahogyan a félénk József és Nikodémus voltak, azok, akik tiszteletet adtak a Megváltó holttestének, ahogyan az asszonyok voltak a legbátrabbak a sírnál, ahogyan a hűtlen Péter volt az, akinek Krisztus megparancsolta: „Legeltesd az én bárányaimat!”, ahogyan a korai egyház fő üldözője lett a pogányok apostola, úgy a kétkedő és materialista Tamás mondta ki: „Én Uram és én Istenem!” Ahol a bűn megsokasodik,, ott a kegyelem még inkább bővelkedik!

„És felele Tamás és monda néki: Én Uram és én Istenem!” Figyeljük meg a „monda néki” kifejezést. Ez nem pusztán felkiáltás volt. Tamás itt nem az Atyához, s nem az Atyáról, hanem a Fiúhoz és a Fiúról beszélt. A tény, hogy Tamás „Uramnak” mondta, bizonyítja, hogy ő is „vette a Szentlelket” (Jn20:22). Nagyon látványos ezt szembeállítani azzal, amiről a 1Kir18:39-ben olvasunk. Mikor Illés találkozott a Baál prófétáival a Kármel hegyén, s hitére és imájára válaszul Jehovának tetszett megnyilatkozni, és tüzet küldött a mennyből, mely megemésztette az áldozatot, és felnyalta a vizet, a nép így kiáltott: „Az Úr az Isten! az Úr az Isten!” Tamás azonban itt ennél sokkal többet tett: nemcsak elismerte, hogy a názáreti Jézus az Úr és az Isten, de meg is vallotta Őt „én Uramnak és én Istenemnek”. S milyen látványos megfigyelni, hogy *mindez* Tamás *harmadik* megjegyzéséhez, és a feltámadt Krisztus *harmadik* feltűnéséhez kapcsolódik ebben az evangéliumban – az Úr Jézus csak a halálból feltámadva válhatott Urunkká és Istenünkké!

„És felele Tamás és monda néki: Én Uram és én Istenem!” „Tamás eme nemes megvallása csak egyféleképpen értelmezhető: áldott bizonyságtétel volt ez Urunk isteni mivoltáról. Világos, tévedhetetlen kijelentése volt annak, hogy Tamás hitt Benne, mikor aznap meglátta, hitte, hogy nemcsak ember de Isten is. S mindenekelőtt ez egy olyan megvallás volt, amit Urunk elfogadott, és nem tiltott, olyan kijelentés, melyet egyetlen feddő szóval sem illetett. Mikor Kornéliusz Péter lábaihoz térdelt, és imádni akarta őt, az apostol azonnal elutasította ezt a megtiszteltetést: ’Kelj fel; én magam is ember vagyok’ (Csel10:26). Mikor Listra népe áldozatot készült bemutatni Pálnak és Barnabásnak, azok ’köntösüket megszaggatván, a sokaság közé futamodának, kiáltván és ezt mondván: Férfiak, miért mívelitek ezeket? Mi is hozzátok hasonló természetű emberek vagyunk’, (Csel14:15). (Mikor János leborult az angyal lábai elé, hogy imádja, azt is azt mondta neki: ’Meglásd, ne tedd’, Jel22:8-9”. Mikor azonban Tamás mondja Jézusnak, hogy ’Én uram és én Istenem!’, az nem vált ki egy szótagnyi feddést sem szent és igazságszerető Mesterünkből. Kételkedhetünk hát abban, hogy ezek a dolgok a mi okulásunkra írattak meg?

Rögzítsük szilárdan az elménkben, hogy Krisztus istensége a keresztyénség egyik hatalmas alapigazsága, inkább mindent kockáztassunk érte, semhogy megtagadjuk. Amíg az Úr Jézus nem az igazi Isten, azzal vége a közbenjárásának, engesztelésének, papságának, és egész megváltói munkájának. Ezek a tanítások haszontalan istenkáromlások, amíg Krisztus nem az Isten. Örökké áldjuk az Istent, hogy Urunk isteni mivoltát a Szentírás mindenütt tanítja, s olyan bizonyítékokon áll, amelyek soha meg nem cáfolhatók. S mindenekelőtt naponta bízzuk nem kételkedő bizonyossággal bűnös énünket Krisztusra, mint olyasvalakire, Aki tökéletes Isten és tökéletes ember. Ő ember, ezért gyarlóságaink megindítják Őt. Ő Isten, ’Ennekokáért ő mindenképen idvezítheti is azokat, a kik ő általa járulnak Istenhez’. Annak a

[107] A Károli-fordítás szerint: *Ragyogása, mint a napé, sugarak támadnak mellőle – a ford.*

keresztyénnek nincs oka a félelemre, aki hittel képes Jézusra tekinteni, s Tamással együtt képes mondani: 'Én Uram és én Istenem'." (Ryle püspök)

„Monda néki Jézus: Mivelhogy láttál engem, Tamás, hittél: boldogok, a kik nem látnak és hisznek." (Jn20:29) Krisztus elfogadta Tamás megvallását, de emlékeztette, hogy erre külső jelek indították őt, nevezetesen az Ő látványához fordulás. Micsoda figyelmeztetés ez a modern „jelekre" vágyódás ellen – a Sátán mostanában ezzel a tendenciával kereskedik mindenfelé. S mennyire elítéli azokat a materialistákat, akik azt mondják: nem fognak semmiben sem hinni, amit nem vizsgálhatnak meg a fizikai érzékszerveikkel! Tamás ragaszkodott a feltámadt Krisztus *meglátásához*, s az Úr kegyelmesen megadta neki, amit kért. Ennek eredményeképpen hitt. Az Úr azonban rámutatott a tanítványának, hogy nagyobb áldottság az osztályrésze annak, aki soha nem látta Őt testben, de mégis hitt – ez a kifejezés egyszerre tekintett vissza az ószövetségi szentekre, és tekintett előre miránk! Ez volt az Úr utolsó boldogmondása.

„Boldogok, a kik nem látnak és hisznek." Milyen drága Íge ez a szívünknek! Mi soha nem láttuk Őt testben. Ez tehát egy ígéret a számunkra. De megkérdezhető: miképpen tudhatjuk, hogy Ő, Akit elvetettek, most a dicsőségben van? A válasz: a saját szavaiból, mert Ő mondta, hogy ha elmegy oda, elküldi a Szentlelket az Övéihez. Így tehát minden örömünk Istenben, amivel csak rendelkezünk, minden vágyódásunk Krisztus után az Ő Lelke jelenlétének megnyilvánulása a lelkünkben, s drága bizonyságtétel arról a tényről, hogy Krisztus most a mennyekben van. A Lélek eme megnyilvánulása *idelenn* a bizonyítékai Krisztus *ottlétének*. Ezek az ellenpárjai a főpap köntösén levő „csengőknek", mikor az engesztelés napján bement a szentek Szentjébe (lásd 2Móz28:33-35). Mikor a nép kívül hallgatózott, *hallották* a képviselőjük láthatatlan mozdulatait belül. Így vagyunk mi is tudatában Főpapunk jelenlétéről a Szentélyben a „csengők" hangján keresztül – a Szentlélek által tett édes illatú bizonyságtételeken át. S *miért* nagyobb áldottság hirdettetett nekünk, mint azoknak, akik látták Krisztust azokban a napokban, mikor az emberek között lakozott? Azért, mert mi az Ő elvettetése napjaiban bírjuk Őt, s ezzel a hittel Ő nagyobb tiszteletben részesül! A Belé vetett *hitet*, a hitet, mely kizárólag az Ígén alapszik, mondja Krisztus „boldognak".

„Sok más jelt is mívelt ugyan Jézus az ő tanítványai előtt, a melyek nincsenek megírva ebben a könyvben" (Jn20:30). Ez, és a következő vers zárójelesek. Az egész 20. fejezet a feltámadott Krisztus Övéi előtti megjelenéseinek beszámolója, s ez folytatódik a 21. fejezetben is, amint a legelső verse mutatja. Úgy vélem, a „sok más jel" nem arra vonatkozik, amit az Úr egész nyilvános szolgálata alatt tett, hanem azokra a bizonyítékokra, amelyeket a feltámadott Krisztus adott apostolainak. Ezt erősítik meg a „sok más jelt is mívelt ugyan Jézus *az ő tanítványai előtt*" szavak, mivel a szolgálata során tett jeleket általában a tömegek előtt tette. Voltak *más* jelek, melyeket a Megváltó a tizenegynek mutatott, s amelyek bizonyították, hogy feltámadt a halálból, de a Szentlélek nem indította Jánost arra, hogy ezeket megírja. Néhányat ezek közül megemlítenek a szinoptikusok. Például, a megjelenését az Emmausba tartó két tanítvány előtt (Lk24:15), azt, hogy evett a tizenegy jelenlétében (Lk24:43), megnyitotta értelmüket, hogy értsék a Szentírást (Lk24:45), a megjelenését előttük Galileában (Mt28:16), kijelentését, miszerint minden hatalom Neki adatott mennyen és földön (Mt28:18), s hogy megbízta tanítványait: tegyenek tanítványokká minden népeket, megkeresztelvén őket a hármas Isten nevében (Mt28:19-20). További jeleket jegyez fel a Csel1, 1Kor15, stb. Mikor János azt mondja, hogy ezek a jelek nincsenek megírva *ebben* a könyvben (a negyedik evangéliumban), azzal arra utal, hogy néhány szerepel más könyvben, vagy könyvekben. Valaki erről az alábbi elmés megjegyzést tette: „Szent János nagylelkűen elfogadja más könyvek létezését az övé mellett, s cáfolja azt az elképzelést, miszerint az ő evangéliuma az egyetlen amit a keresztyéneknek olvasniuk kell. Boldog az a szerző, aki alázatosan mondhatja: 'Az én könyvem nem tartalmaz mindent a szóban forgó témáról. Vannak erről más könyvek is. Olvassátok azokat.'"

„Ezek pedig azért irattak meg, hogy higyjétek, hogy Jézus a Krisztus, az Istennek Fia, és hogy ezt hívén, életetek legyen az ő nevében.” (Jn20:31) Itt a Szentlélek azt mondja el, hogy Krisztus feltámadásának János által említett jelei miért kerültek feljegyzésre ebben az evangéliumban. Ezek nem pusztán azért szerepelnek, hogy történelmi információkat szolgáltassanak nekünk az Úr Jézusról, hanem hogy *higgyünk* Őbenne! Ezek azért írattak meg, hogy higgyünk Benne, mint „a Krisztusban”, a Messiásban, a Felkentben – Benne, Akire az ószövetségi próféták mutattak. Ezek azért írattak meg, hogy higgyünk Jézusban, mint „az Isten Fiában”, az Istenség második, megtestesült Személyében, abban, Akinek tökéletességei konkrétabban az Újszövetség lapjain tárulnak elénk. S azért írattak meg ezek, hogy „ezt hívén, életünk legyen az ő nevében”. Az Istennek az Ő Fiáról adott *írott* kijelentésébe vetett *hit* az, ami „életet” ad, s ebbe a szóba minden bele van foglalva: üdvösség, halhatatlanság, örök dicsőség. Kedves olvasó, „hiszel”? Nem Krisztus*ról*, hanem Krisztus*ban*. Elfogadtad Őt Uradnak és Megváltódnak? Ha igen, a menny áldása a tiéd. Ha nem, akkor most is „ítélet alatt” vagy, s ha megmaradsz bűnös hitetlenségedben, nem vár más rád, mint a „sötétség homálya örökre”.

A következő kérdések segítenek az olvasónak Jn21:1-14-re való felkészülésben:

1. Miért nem ismerték fel a tanítványok Krisztust? (4. vers)
2. Miért tette fel Krisztus az 5. versben olvasható kérdést?
3. Mit jelent Péter cselekedete? (7. vers)
4. Miért van megemlítve a parázs? (9. vers)
5. Miért nem szakadt el a háló? (11. vers)
6. Mi a 12-13. versek lelki jelentősége?

70. fejezet: Krisztus a Tibériás tengernél, Jn21:1-14

A jelen igeszakasz összesítése:

1. Krisztus harmadik megjelenése az apostolai előtt, 1, 14. versek.
2. Heten a tengeren, 2-3. versek.
3. Tompaságuk és ürességük, 4-5. versek.
4. A halak csodája, 6. vers.
5. János felismerése és Péter válasza, 7. vers
6. A hat tanítvány partraszállása, 8-9. versek.
7. Krisztus üdvözlése, 10-13. versek.

A jelen evangélium nyitó versei mintegy bevezető jellegűek, így a záró fejezet is egyfajta zárszó. Az előbbiben a Szentlélek azt mondta el, mi volt Krisztus, *mielőtt* kijött volna az Atyától, utóbbiban, titokzatos külső megjelenéssel azt mondja el, miképpen uralkodik Ő most a világ felett, *miután* visszatért Atyjához. „A bevezető Krisztus külső életét szándékozik bemutatni, amiképpen az megelőzte a világban való megjelenését, a zárszónak szemlátomást az a célja, hogy bemutassa az Ő lelki vezetését a világban, amiképpen az tovább éli az életét, miután már elhagyta azt." (Lange) Itt mindennek nagy jelentősége van. A tanítványok a tengeren, az Úr többé már nem lévén velük, a partról irányítja őket, megmutatván hatalmát, együttműködve velük látszólag magányos fáradozásukban, s kimutatván a szeretetét azzal, hogy élelmet biztosít a számukra. Ezután megbízást ad a „juhainak legeltetésére". Utolsó szavai az Ő újbóli eljövetelére vonatkoztak.

A 21. fejezet változatos részletei a legtanulságosabb és csodálatosan tökéletes leckét adják *a szolgálatról*. Az előző fejezetben láttuk, amint a Megváltó megerősíti apostolainak szívét a „Békesség" megszólítással, felruházván őket Szentlélekkel, s megbízván őket azzal, hogy hirdessék a bűnbocsánatot. Itt jelképes formában azt látjuk, hogy az apostolok aktív szolgálatba lépnek. A *sorrend* a legsokatmondóbb. Amit az Úr Jézustól kapunk, azt mások javára kell felhasználnunk. Ingyen kaptunk, most ingyen kell továbbadnunk. A kulcs a színtér gyakorlati jelentőségéhez a majdnem teljesen azonos körülményekben rejlik, mikor az apostolok megkapták első szolgálati elhívásukat – Lukács 5.

A fejezet egésze *hét* részre oszlik, ha a szolgálattal *kapcsolatos* tanítás szemszögéből vizsgáljuk. Először, látunk embereket, akik a test energiájából szolgálnak (Jn21:2-3). Péter azt mondja: „Elmegyek halászni". Ő nem kapott elhívást Istentől, hogy ezt tegye. Cselekedete az önös akaratot szemlélteti, és a másik hat válasza olyan embereké, akik emberi vezetés alatt tevékenykednek. Másodszor, látjuk az efféle erőfeszítések sivárságát (Jn21:3-5). Egész éjjel fáradoztak, de nem fogtak semmit, s mikor az Úr megkérdezte, van-e élelmük, azt kellett válaszolniuk, hogy nincs. Harmadszor, azután az Úr irányítja energiáikat, megmondván neki, merre munkálkodjanak (Jn21:6), s ennek eredményeképpen a háló megtelik halakkal. Negyedszer, tanulunk az Úr kegyelmes gondviseléséről a tanítványok számára (Jn21:12-13). Ötödször, megtanuljuk, hogy az egyetlen elfogadható indíték a szolgálatra a Krisztus iránti szeretet (Jn21:15-17). Hatodszor, az Úr közli, hogy *Ő* jelöli ki az idejét és módját azok halálának, akik az Ő szolgái közül meghalnak (Jn21:18-19). Hetedszer, az Úr azzal zárja, hogy hátrahagyja nekik az Ő visszatérésének kilátását: nem a halálra, hanem *Őrá* kell tekinteniük (Jn21:20-24).

A János 21-ben feljegyzett csoda egyedülálló: ez az egyetlen feljegyzett csoda, amit Krisztus a feltámadása után tett, s a legalkalmasabb módon az utolsónak mondja el ezt az evangélium. Látványosan hasonlóságának az első csodára, aminek néhány tanítvány a tanúi voltak (Lk5:1-11) az emlékezetükbe kellett idéznie a nagyon hasonló körülményeket, amikor

elhívást kaptak Krisztustól, hogy hagyjanak fel eredeti foglalkozásukkal, mint halászok, s legyenek az emberek halászai. Így vannak rávezetve, hogy a mostani „jelet" a múltbeli segítségével magyarázzák, s emberhalász mivoltuk *megújított elhívásaként*, továbbá annak újabb megerősítéseként értelmezzék, hogy a munkájuk nem hiábavaló az Úrban. Nagyon ideillő volt ez a Mesterük által tett utolsó csoda, mert olyan jelet adott nekik, mely folytonosan élénkíteni fogja őket Mesterük szolgálatára és szolgálatában. Azt hivatott ez megerősíteni, hogy amint támogatta erőfeszítéseiket, míg testben velük volt, úgy számíthatnak továbbra is az Ő vezetésére, erejére, és áldására, mikor már nincs jelen mellettük.

A Megváltó ezt az *utolsó* csodáját az elsőhöz *hasonlóan* Galileában tette (mikor borrá változtatta a vizet), s világosnak látszik, hogy a Szentlélek azt akarja: használjuk a hasonlóság és különbözőség törvényét ismételten. A „Companion Bible" szerzője felhívta a figyelmet egy sor látványos hasonlóságra a két csoda között: én csak néhányat említek,s meghagyom az érdeklődő olvasónak, hogy találja meg maga a többit. Mindkét csodánál látványos a háttér: az egyiknél Nátánáel megvallása (Jn1:49), a másiknál Tamásé (Jn20:28). Az első csoda „harmadnapon" történt (Jn2:1), az utolsó során „harmadszor" jelent meg Jézus az apostolainak (Jn21:14). Az első során nem volt „boruk" (Jn2:3), az utolsó során nem volt haluk (Jn21:3-5). Mindkét esetben parancsolt az Úr: „Töltsétek meg a vedreket" (Jn2:7), „Vessétek a hálót" (Jn21:6). Mindkét esetben Krisztus nagylelkű ellátást biztosított: a vödrök „színig teltek" (Jn2:7), a háló „*tele* volt nagy halakkal" (Jn21:11). Mindkét esetben szám is meg van említve: „hat kőveder" (Jn2:6), „százötvenhárom" hal (Jn21:11). Krisztus mindkét esetben kimutatta isteni mivoltát (Jn2:11, 21:12, 14). Milyen sokat veszítünk ha nem hasonlítjuk össze az Ígét az Ígével!

„Ezek után ismét megjelentette magát Jézus a tanítványoknak a Tibériás tengerénél; megjelentette pedig ekképen:" (Jn21:1) Az „ezek után" mindig külön szakaszt jelez János írásaiban. A Megváltó korábbi megjelenéseiről az apostolok akkori állapotával és szükségével kapcsolatosan volt szó, a hitüket megalapozandó, és a szíveiket megerősítendő. Itt azonban annak, amit az Úr tett és mondott, profetikus jelentősége van, előre jelezvén és előre lefestvén az Ő jövőbeli kapcsolatait velük.

„Megjelentette magát Jézus." Nem megmutatta Magát, hanem *kinyilatkoztatta* jelenlétét, hatalmáét és dicsőségét. A tanítványok nemcsak egyszerűen látták Őt, hanem *kijelentette* Magát nekik. „Teste a feltámadás után akaratának konkrét cselekedete folytán vált csak láthatóvá. Attól az időtől kezdve a tanítványok nem egyszerűen *látták* Jézust, mint annakelőtte, hanem Ő *jelent meg* nekik. Ettől kezdve nem test szerint kellett Őt felismerni, hanem lélek által, nem emberi érzékszervekkel, hanem isteni észleléssel: tanítványainak hitben kellett járni, nem látásban." (Chrysostom) Mikor azt olvassuk a Csel1:3-ban, hogy „negyven napon át megjelenvén nékik", ez nem azt jelenti, hogy az Úr testileg volt velük ebben az időszakban, s azt sem, hogy minden napon látták. Hol látható volt, hol láthatatlan, hol ebben, hol abban a formában jelent meg, ahogyan Neki tetszett.

„A Tibériás tengerénél." A János 6:1-ben ezt olvassuk: „Ezek után elméne Jézus a galileai tengeren, a Tiberiáson túl", utóbbi ugyanannak a római neve. A Mt28:10-ben látjuk, amint a feltámadt Megváltó ezt mondja az asszonyoknak a sírnál: „mondjátok meg az én atyámfiainak, hogy menjenek Galileába, és *ott* meglátnak engem". Ez tehát megmagyarázza a hét tanítvány jelenlétét itt, Galileában. Hol volt a másik négy, és miért nem értek ide, nem tudjuk. De világosnak látszik, hogy ennek a hétnek semmi dolga nem volt a tengernél, mert a Mt28:16 konkrétan mondja: „A tizenegy tanítvány pedig elméne Galileába, a *hegyre*, a hová Jézus *rendelte vala* őket". Nagyon úgy tűnik, mintha Péter lett volna nyughatatlan, s miközben várakoztak a többi apostol megérkezésére, azt mondta: „Elmegyek halászni" – véges-végig látjuk energikus természetét működés közben. Mások úgy vélték, azért mentek halászni, hogy élelemre tegyenek szert, s valószínűleg ez szolgáltatott erre pótlólagos indítékot – v. ö. Jn21:12.

„Együtt valának Simon Péter, és Tamás, a kit Kettősnek hívtak, és Nátánáel, a galileai Kánából való, és a Zebedeus fiai, és más kettő is az ő tanítványai közül.” (Jn21:2) Az, hogy Péter van megemlítve először, arra utal, hogy itt a *kegyelem* sorrendjében szerepelnek. Az, hogy Tamás a második a listán, ennek további megerősítése. Az ő kételyeinek eltörlése helyreállította a tizenegyet a hit egységében, és ismét felkészítette őket a kölcsönös közösségre. „„Együtt valának Simon Péter, és Tamás”, ami csodaszép ellentét a Jn20:24-gyel: „Tamás pedig… nem vala ő velök”. Tamás Péter után van megnevezve, mintha most szorosabban kötődött volna az apostolok összejöveteleihez eddig bármikor. „Jól van, a hanyagságunk miatti veszteségeink gondosabbá tesznek minket azután, hogy ne engedjük elillanni a lehetőségeket.” (Matthew Henry) „Nátánáelről” máshol csak a Jn1:45-51-ben olvasunk, valószínűleg ő a „Bertalan” a Mt10:3-ban. Ezután következnek „Zebedeus fiai”, kiemelvén *halászember mivoltukat*. Ez az egyetlen hely, ahol János nem utal önmagára úgy, mint „a tanítványra, akit Jézus szeretett”: ennek a kifejezésnek a hiánya teljes összhangban áll a ténnyel, hogy a szereplők a kegyelem sorrendjében kerülnek elénk. Azt, hogy ki a másik két tanítvány, nem tudjuk.

„Monda nékik Simon Péter: Elmegyek halászni. Mondának néki: Elmegyünk mi is te veled. Elmenének és azonnal a hajóba szállának; és azon az éjszakán nem fogtak semmit.” (Jn21:3) Az, hogy Pétert itt a kezdeményezést átvenni látjuk, teljes összhangban áll azzal, amit máshol olvasunk impulzív és lobbanékony természetéről. A legtöbb igemagyarázó úgy veszi, hogy a tanítványok ez alkalommal teljes joggal tették azt, amit cselekedtek. Az Úr azonban nem adott nekik más parancsot, mint azt, hogy *embereket* halásszanak. A tény pedig, hogy *éjszaka* volt, szintén azt mutatja: nem a világosság gyermekeiként jártak. S az Úr sem jelent meg nekik azon az éjszakán: önmagukra voltak hagyva! A további tény, miszerint „nem fogtak semmit” legalábbis figyelmeztető utalás arra, hogy az Úr szolgái nem számíthatnak az Ő áldására, mikor *ők* választják meg munkálkodásuk idejét és helyét, s mikor anélkül futnak, hogy elküldettek volna. Ezeknek a szeretett tanítványoknak a saját megtapasztalásukból kellett megtanulniuk, amiképpen nekünk is, valamennyiünknek, azt az igazságot, melyet az Úr közvetlenül a halála előtt hirdetett ki – „nálam nélkül semmit sem cselekedhettek” (Jn15:5) – nem keveset, hanem *semmit*! A további tény, miszerint „elmenének és azonnal a hajóba szállának”, amint Péter kimondta, hogy „elmegyek halászni” ahelyett, hogy először Istenre tekintettek volna vezetésért, vagy mérlegelték volna, amit Péter mondott, további bizonyítékot szolgáltat arra nézve, hogy az egész társaság testi energiával tevékenykedett – komoly figyelmeztetés Isten minden szolgájának, hogy várják meg az Úr utasításait ahelyett, hogy emberi vezetőtől vennék azokat!

„Mikor pedig immár reggeledék, megálla Jézus a parton; a tanítványok azonban nem ismerék meg, hogy Jézus van ott.” (Jn21:4) A „pedig” szó a Jn21:3-mal kapcsolatban mondottak további megerősítése. Az, hogy ezek a tanítványok nem ismerték fel az Urat, azt jelzi, hogy *lelki* képességeiket akkor nem gyakorolták. Nyilvánvalónak látszik, hogy nem is várták Őt. Milyen gyakran jön Ő hozzánk közel, s milyen gyakran nem tudunk erről! S milyen gyakran ennek az az oka, hogy testi energiával cselekszünk, s követjük az emberi vezetők példáját! A görögben a jelen igevers záró szavai megegyeznek a Jn20:14 végével: „[Mária] nem tudja vala, hogy Jézus az”. Ő belesüllyedt a fájdalomba, a halállal foglalta el magát, s nem ismerte fel a Megváltót. Ezek az emberek pedig visszatértek világi foglalkozásukhoz, s testi szükségleteikkel foglalván el magukat, nem ismerték fel Őt. Bizonyos, hogy ezek a dolgok a mi okulásunkra vannak megírva!

„Monda azért nékik Jézus: Fiaim! Van-é valami ennivalótok? Felelének néki: Nincsen!” (Jn21:5) Urunk megszólítási formája mélyenszántóan sokatmondó. Nem a Jn13:33-ban szereplő kedveskedő „Fiaim” kifejezést használta, hanem az általánosabb üdvözlési formát, melyet a széljegyzetek „Uraim”-nak is fordítanak. Nem a szeretet bensőségességének megfelelően beszélt, hanem távolságot tartva – további utalás a Lélek részéről, miképpen kell

értenünk a Jn21:2-3-at. De miért kérdezte, hogy „van-é valami ennivalótok?” Természetesen tudta, hogy nincs nekik, akkor hát mi volt a célja a kérdésének? Vajon nem a kudarcuk megvallását akarta kihúzni belőlük, mielőtt betöltötte szükségeiket? S vajon nem mindig így bánik az Övéivel? Mielőtt megadja a bőséges ellátást, először tudatára kell ébrednünk a saját ürességünknek. Lassúak, fájdalmasan lassúak vagyunk ennek a leckének a megtanulásában, s még lassabbak a mi *semmiségünk* elismerésében és a tehetetlenség helyének elfoglalásában a Mindenható előtt. A tanítványok a tengeren *minket* ábrázolnak itt, ebben a világban, a Megváltó a parton áll (ahová mennünk kell). Krisztus a mennyben van. Milyen áldott dolog látni Őt, amint velünk van elfoglalva idelenn, s *szól* hozzánk „a partról”! Nem a tanítványok szóltak az Úrhoz, hanem Ő beszélt hozzájuk!

„Ő pedig monda nékik: Vessétek a hálót a hajónak jobb oldala felől, és találtok.” (Jn21:6) Mennyire bizonyítja ez annak isteni mivoltát, Aki itt a tanítványokhoz szól! *Ő* tudta, hogy a hajó melyik oldalán kell kivetni a hálót. Sőt, vajon nem mutatta ez meg nekik és nekünk, hogy Ő a tenger felett is szuverén Úr? Ezek az emberek egész életükben halásztak, mégis egész éjszaka fáradoztak és semmit sem fogtak. Itt azonban az Úr mondta nekik, hogy csak egyszer vessék ki a hálót, s biztosította őket: lesz fogás. Vajon nem Ő vonta a halakat a hálójukba legyőzhetetlen hatalmával? S micsoda látványos ecsetvonás ez a keresztyén szolgálat képében! Mennyire elmondja ez a szolgálóknak, hogy a sikereik a szolgálatban nem az ő ékesszólásuknak, meggyőző erejüknek, vagy egyáltalában bármilyüknek köszönhető, hanem egyedül az Ő szuverén vonzerejének. A legáldottabb előképet adta itt a Megváltó az apostoloknak arról az isteni áldásáról, mely a Neki végzett munkájukra fog szállni. Teljes és látványos összhangban áll ez a ténnyel, hogy az Úr megparancsolta nekik: „Vessétek a hálót a hajónak jobb oldala felől” – v. ö. Mt25:34: „Akkor ezt mondja a király a *jobb* keze felől állóknak: Jertek, én Atyámnak áldottai, örököljétek ez országot, a mely számotokra készíttetett *a világ megalapítása óta*.”

„Oda veték azért, és kivonni már nem bírták azt a halaknak sokasága miatt.” (Jn21:6) Ez nagyon látványos. Az Úr vagy száz méterre volt tőlük (Jn21:8), mégis világosan hallották, amit mondott. Sőt, ami azt illeti, hogy ebben a pillanatban még nem ismerték fel, teljességgel idegen volt a számukra. Továbbá azzal szemben, hogy egész éjjel halásztak, nem fogtak semmit, és már bevonták a hálóikat a hajóba, haszontalannak ítélve a további erőfeszítéseket, most mégis azonnal kivetették. Milyen látványosan szemlélteti ez ismét az Íge erejét – Általa hallották meg az Ő hangját, vetették el minden aggályukat, és indult fel a szívük azonnali engedelmességre. Bizony, „Minden hatalom mennyen és földön” az Övé. A bőséges fogásból a tanítványok megtanulhatták, hogy „a ki megtartja azokat [az Ő parancsait], nagy jutalma van” (Zsolt19:12). S micsoda lecke ez mindazoknak, akik szolgálni szeretnének: az *Ő* dolga parancsokat adni, a *miénk* engedelmeskedni – morgolódás, kérdezősködés nélkül, azonnal.

„Szóla azért az a tanítvány, a kit Jézus szeret vala, Péternek: Az Úr van ott!” (Jn21:7) Ez tökéletesen egyezik azzal, amit máshol olvasunk Jánosról – az apostolok közül a legodaszántabbról, aki a legjobban bírta a lelki megkülönböztetés ajándékát. Ő volt az, aki a Mester kebelén nyugodott a vacsoránál, s akivel az Úr közölte az áruló személyazonosságának titkát (Jn19:26-27). Ő volt az első a tizenegy körül, aki észrevette, hogy az Úr feltámadt a halálból (Jn20:8). Milyen tökéletes harmóniában van a Szentírás! „A leggyöngédebb szeretet rendelkezett a szeretet alanya iránti első és legbiztosabb ösztönökkel.” (Stier) S micsoda lecke ez megint az Úr szolgáinak: mikor sikereket ad a munkálkodásukhoz, mikor az evangélium hálója embereket fog, ne felejtsük el, hogy „az Úr van ott!” Mennyire jobban kellene és kell is ezt az alapelvet alkalmazni! Mikor a természet szépségeit csodáljuk, mikor megfigyeljük törvényeinek rendszerességét, mikor határtalan kegyelmet és számtalan áldást kapunk nap mint nap, mondjuk: „Az Úr van ott!” S mikor terveink félresiklanak, mikor csalódás, megpróbáltatás, üldöztetés kerül az utunkba, mondjuk megint: „az Úr van ott!” Nem a vak véletlen irányítja életünket, hanem Ő, Aki meghalt értünk a kereszten.

„Simon Péter azért, a mikor hallja vala, hogy ott van az Úr, magára vevé az ingét (mert mezítelen vala), és beveté magát a tengerbe.” Ez teljes összhangban állt Péter jellemével: ha János volt az első, aki felismerte Krisztust, Péter volt az első, aki cselekedett! Nem hiszem, hogy pusztán az impulzivitás hajtotta őt – összeszedettsége, mellyel először magára vette az ingét, határozottan cáfol minden efféle felületes következtetést. Péter is ragaszkodott Krisztushoz, mégpedig mélyen, s a szeretet tette őt türelmetlenné, hogy odaérjen Hozzá. Péter cselekedete eszünkbe juttatja azt a viharos éjszakát mikor a Megváltó a hullámok hátán ment a hajó felé, melyben a tanítványok eveztek. Péter volt az, aki ezt mondta: „Uram, ha te vagy, parancsolj, hogy hozzád mehessek a vizeken” (Mt14:28), mert nem volt képes kivárni, hogy odaérjen, Akit szeretett. Csodálatos most meglátni, hogy semmiféle fenntartás sem volt Péter illetően. A Mt14 és Jn21 közötti időszakban hitvány módon megtagadta Mesterét, de ugyanebben az időszakban, majd a megtagadás után hallotta az Ő „békesség néktek” köszöntését, s ezt a megerősítő Ígét nyilvánvalóan elraktározta a szívében. Figyeljük meg, hogy Péter a halakkal teli hálót ugyanúgy Krisztusra hagyta, mint a samáriai asszony a vödrét. Felöltözése pedig a Megváltó iránti mély tiszteletét mutatja.

„A többi tanítványok pedig a hajón menének (mert nem messze valának a parttól, hanem mintegy kétszáz singnyire), és vonszszák vala a hálót a halakkal.” (Jn21:8) A szeretet nem egyformán cselekszik, hanem különféleképpen fejeződik ki a különféle vérmérsékleteken keresztül. János nem ugrott ki a hajóból, bár ugyanolyan ragaszkodó volt, mint Péter, s a másik öt sem tette ezt meg. A hat megmaradt a kis csónakban, vagy ladikban, mely rendszerint követte a nagy halászhajókat, hogy biztonsággal partra vonják a halakkal teli hálót. Ezzel szemléltették a tényt, hogy a hűséges evangélisták nem hagyják magukra azokat, akik az ő prédikálásuk során jutnak üdvösségre, hanem minden tőlük telhetőt megtesznek annak biztosítása végett, hogy biztonságban partot érjenek. A zárójeles megjegyzés e halfogás csodálatos jellegének kiemelése végett szerepel, s arra tanít minket, hogy a Krisztushoz megtérők időnként a *legvalószínűtlenebb* helyeken vannak – a hálót a parthoz közel vetették a vízbe!

„Mikor azért a partra szállának, látják, hogy parázs van ott, és azon felül hal és kenyér.” (Jn21:9) Ez a legáldottabb. Ismét szemlélteti azt a drága igazságot, hogy Jézus Krisztus „tegnap, ma és mindörökké ugyanaz”. Még feltámadott dicsőségében sem feledkezett meg fizikai szükségleteikről. Mindig gondos, mindig könyörületes az övéivel szemben, a Megváltó itt azt mutatta meg a tanítványainak, hogy a testükről ugyanúgy gondoskodik, mint a lelkükről: „Mert ő tudja a mi formáltatásunkat; megemlékezik róla, hogy por vagyunk.” (Zsolt103:14) Semmi kétségem sincs afelől, hogy ezt a ellátást egy csoda útján biztosította, a tűz, a rajta levő hal, és a kenyér annak teremtései voltak, Aki csak akar egy dolgot, és az már meg is van. Nagyon lényeges, hogy a táplálék, amit itt Krisztus a tanítványok számár biztosított, ugyanaz a fajta volt, mint amivel az éhes tömeget látta el közel ugyanehhez a tengerhez. A hal és a kenyér biztosan eszükbe juttatta az apostoloknak a korábbi csodát.

„Látják, hogy parázs van ott, és azon felül hal és kenyér.” Mi ennek a mélyebb jelentése? Először is beszél az Úr gondoskodásáról az Ő szolgáiról, s konkrét záloga annak, hogy minden szükségüket be fogja tölteni. Másodszor, az Úr ezzel követendő példát adott a számunkra: ha Isten Fia leereszkedett, hogy megossza asztalát az Ő gyermekeivel azok éjszakai fáradozását követően, akkor ne gondoljuk alantasnak a szerető gondoskodást, valahányszor csak lehetőségünk nyílik szolgáinak fizikai kényelmét szolgálni: még egy pohár víznek is, amit az Ő nevében adunk, meglesz a jutalma. Harmadszor, ez jelzi, hogy a másokért való munkálkodás közben a mi lelkünknek is szüksége van melegségre, és táplálékra – olyan lecke ez, melyhez Isten nagyon sok szolgája nem tartotta magát. Negyedszer, a tény, miszerint már volt hal a tűzön, *mielőtt* a tanítványok partra vonták volna a halakkal teli hálót, azt sugallja, hogy az Úr nincs a szolgái munkájára korlátozva, hanem

üdvözíthet, és üdvözít is lelkeket emberi közreműködés nélkül is – egy újabb dolog, amit a szívünkre kell vennünk ezekben a napokban, mikor az ember olyannyira felmagasztaltatik. Végül, Krisztusnak ez a kegyelmes gondoskodása vajon nem előképe annak a felüdülésnek, és megelégedésnek, ami a miénk lesz, mikor fáradozásunk e világ viharos tengerén véget ér, s biztonsággal elértük a mennyei partot?

„Monda nékik Jézus: Hozzatok a halakból, a melyeket most fogtatok." (Jn21:10) „Ebben az igeversben Urunk arra szólítja fel a tanítványait, hogy hozzanak bizonyítékot róla: mikor az Ő parancsára vetették ki a hálót, nem munkálkodtak hiába. Emlékeznünk kell rá, hogy ez volt a második dolog, amit ekkor mondott nekik. Az első volt a 'Vessétek a hálót a hajónak jobb oldala felől, és találtok', s a második a 'Hozzatok a halakból, a melyeket most fogtatok', erős hangsúllyal a 'most' szón. Hitem szerint Urunk célja az volt, hogy megmutassa a tanítványoknak: a siker titka az Ő parancsára történő munkálkodás, az Ő Ígéjének való fenntartás nélküli engedelmesség. Mintha ezt mondta volna: 'Vonjátok be a hálót, és nézd meg, mennyire hasznos azt cselekedni, amit én mondok nektek.' Most már nem akartak élelemért halászni, mert az biztosítva volt a számukra. A megtanulandó lecke Krisztus áldásának ereje és a munkálkodás Neki alávetve voltak, s amint bevonták a hálót, ezt meg is tanulták." (Ryle püspök) Ez is teljes összhangban áll azzal a ténnyel, hogy a jelen fejezet *gyakorlati* tanítása a *szolgálatra* vonatkozik.

„Hozzatok a halakból, a melyeket most fogtatok." Vajon nincs ebben *lelki* utalás is? A „halak" azokat a lelkeket jelképezik, akiknek összegyűjtését az Úr megengedi a szolgáinak. Mikor azt parancsolja nekik, hogy vigyék a halakat *Hozzá,* ezzel arra utal, hogy nemcsak a munkálkodásban lesz közösségük, de a munka gyümölcseinek élvezetében is! Ez emlékeztet a Jn4:36-ra: „És *a ki* arat, jutalmat nyer, és az örök életre gyümölcsöt gyűjt; hogy mind a vető, mind az arató *együtt örvendezzen*." Az Úr örömét leli abban, hogy megossza az örömét velünk. Nagyon szépen látjuk ezt a Lk15:6-ban is: „És haza menvén, egybehívja barátait és szomszédait, mondván nékik: Örvendezzetek *én velem*, mert megtaláltam az én juhomat, a mely elveszett vala." Milyen csodálatos a kegyelem, mely itt ezt mondja a tanítványoknak: „Hozzatok a halakból, a melyeket most fogtatok"!

„Felszálla Simon Péter, és kivoná a hálót a partra, a mely tele volt nagy halakkal, százötvenhárommal; és noha ennyi vala, nem szakadozik vala a háló." (Jn21:11) Péter vonta partra a hálót: milyen figyelemre méltó ez a Jn21:6-ban elhangzottak fényében: „kivonni már nem bírták azt a halaknak sokasága miatt"! Bizonyos, hogy ez újabb fontos leckére mutat rá a *szolgálattal* kapcsolatosan. Amit a hat ember nem volt képes saját erőből megtenni, azt most egyetlen ember tette meg, aki Krisztus lábaitól indult munkába! Péter gyengébb volt még az ökörnyálnál is, mikor messziről követte Urát, a jelenlétében azonban hét ember erejét kapta! Hasonló példát látunk a Bír6:14-ben: „És az Úr hozzá [Gedeonhoz] fordula, és monda: Menj el ezzel a te erőddel". Az erő helye még mindig a Megváltó lábainál van, s pontosan olyan arányban kapunk erőt, amennyire tudatos közösségben vagyunk Vele és az Ő kimeríthetetlen teljességéből merítünk. „Erőt ad a megfáradottnak, és az erőtlen erejét megsokasítja. Elfáradnak az ifjak és meglankadnak, megtántorodnak a legkülönbek is; de a kik az Úrban bíznak, erejök megújul, szárnyra kelnek, mint a saskeselyűk, futnak és nem lankadnak meg, járnak és nem fáradnak el!" (Ézs40:29-31) Mennyire szükséges valamennyiünk számára, hogy tartsuk magunkat az Ígéhez: „Várjad az Urat, légy erős; bátorodjék szíved és várjad az Urat." (Zsolt27:14) Milyen siralmas, mennyire megalázó, hogy olyan lassúak vagyunk a Benne található kifogyhatatlan erő felhasználásában, amit még a leggyengébb is meg fog találni, aki egyszerű hittel várja és szorgalmasan kéri Őt.

„Felszálla Simon Péter, és kivoná a hálót a partra, a mely tele volt nagy halakkal, százötvenhárommal; és noha ennyi vala, nem szakadozik vala a háló." Két részlet van itt, amelyen a leleményesség szabadon gyakorlatozhat: a halak száma és a háló el nem szakadása. Aligha kétséges, hogy Péternek eszébe jutott egy korábbi csodálatos halfogás, amikor is

elszakadt a háló (Lk5). Akkor a csodát követően az Úr ezt mondta Simonnak: „Ne félj; mostantól fogva *embereket* fogsz”. Ott tehát az *evangélista* munkájáról van szó, s ezért nincs számadat, mert ő ne tudja összeszámolni, mennyien üdvözültek az ő evangéliumi üzenetén keresztül. Ezt a második csodálatos halfogást követően az Úr ezt mondta Simonnak: „Legeltesd az én *juhaimat*!” Itt tehát a *pásztornak,* vagy *tanítónak* a munkájáról van szó, s ezért szerepel számadat, mert neki meg kell tudni állapítani, ki számít juhnak, és ki kecskének. Az előbbi esetben szakadozik a háló, mert jóllehet sokan vallják, hogy hisznek az evangéliumban, mégis kevesen teszik ezt a lelkük üdvösségére. Utóbbi esetben a háló nem szakadozik, mert a *választottak* közül senki (a hajó „jobb” oldalán) nem fog elveszni. Ami a halak számának lelki jelentését illeti, figyeljük meg, hogy nem lettek összeszámolva egészen a *legvégéig*, azaz a szám nem a Jn21:6-ban, hanem a 21:11-ben jelenik meg: addig nem, amíg a hálóban vannak, csak *miután* „partot” értek! Amíg nem jutunk el a mennybe, nem fogjuk ismerni Isten választottainak számát!

„Monda nékik Jézus: Jertek, ebédeljetek.” (Jn21:12) Milyen csodás bizonyítéka ez annak a ténynek, hogy Ő még mindig ugyanaz a szerető, kegyelmes, leereszkedő Valaki volt, mint megaláztatásának napjaiban! A tanítványokkal nem tartott távolságot. Magához hívta őket, s azzal az élelemmel kínálta, melyet saját könyörületéből biztosított a számukra. Így mondja ma is annak, aki válaszol az Ő kopogtatására: „Ímé az ajtó előtt állok és zörgetek; ha valaki meghallja az én szómat és megnyitja az ajtót, bemegyek ahhoz és vele vacsorálok, és ő én velem.” (Jel3:20) Itt halljuk utoljára az Ő áldott és ismerős „Jöjjetek” hívását. „Jöjjetek”, és nem „Menjetek”. Nem elküldte, hanem Magához hívta őket.

„A tanítványok közül pedig senki sem meri vala tőle megkérdezni: Ki vagy te? Mivelhogy tudják vala, hogy az Úr ő.” (Jn21:12) „Ezt a kijelentést semmiképpen sem szabad úgy értelmezni, mint amelyik bármiféle kételyt fejez ki, hanem ellenkezőleg, a teljes meggyőződést, hogy Maga Krisztus állt előttük. Mégis következtethetünk belőle arra a változásra, ami Rajta végbement, s a bámulatra, ami az Ő feltámadása után fogta el őket. Ő ugyanaz volt, de mégsem volt ugyanaz. Sok volt Benne az Ő korábbi megjelenéséből a kételkedést eleve meggátolandó, de sok változás is volt benne, ami megakadályozott mindenféle kíváncsiskodó és testi kérdezősködést. Csendben ültek le enni, csodálkozván Rajta, miközben jól ismerték a Vendéglátójukat.” (Mr. G. Brown) Az Iránta érzett tisztelet fogta vissza a kérdezősködésüket.

„Oda méne azért Jézus, és vevé a kenyeret és adá nékik, és hasonlóképen a halat is.” (Jn21:13) Mint a lakoma Vezetője, a család Feje, most szétosztotta jótéteményeit. Figyeljük meg azonban, hogy az Úr többé nem ad hálákat étkezés előtt a vendégeivel úgy, mint azt korábban tette (Jn6:11). Ott ő volt a tökéletes Ember, a szolgáló Szolga, s ezért adott hálát Istennek mindazokkal és mindazok előtt mindenért, amit Isten adott nekik. Itt azonban Ő Maga ad, mint Isten, s megköveteli, hogy mint Urat ismerjék Őt el. Ott az Ő emberi mivolta volt jobban előtérben, itt pedig az Ő isteni mivolta. Mégis, milyen kimondhatatlanul áldott dolog megfigyelni, hogy Ő, Aki „dicsőséggel és tisztességgel koronáztatott meg”, még mindig az ő Szolgálójuk volt, s gondoskodott róluk! Ez nemcsak annak a lelki közösségnek a jelképe volt, ami a mi kimondhatatlan előjogunk, hogy élvezzük Krisztussal már most és itt, hanem azoknak a jövőbeni kapcsolatoknak is a záloga, melyek majd létezni fognak. Egy eljövendő napon még „felövezvén magát, leülteti azokat, és előjövén, szolgál nékik” (Lk12:37). Majd még „ad nekünk enni az élet fájáról” (Jel2:7) és „az elrejtett mannából” (Jel2:17).

„Ezzel már harmadszor jelent meg Jézus az ő tanítványainak, minekutána feltámadt a halálból.” (Jn21:14) Ez nem azt jelenti, hogy az Úr mindössze háromszor jelent meg, hanem hogy ez volt a harmadik, amit János ihletetten feljegyzett: az általa említett másik kettő a huszadik fejezetben található. Emlékeznünk kell arra, hogy a Csel1 „negyven napja” során, mely a feltámadása és a mennybemenetele között telt el, Krisztus nem állandóan a

tanítványaival együtt élt úgy, mint annakelőtte, hanem csak időnként mutatta meg Magát nekik.

Nagyon érdekes összevetni a korábbi csodálatos halfogásnak a Lukács 5-ben feljegyzett történetét ezzel: egy sor hasonlóságot és ellentétet találunk. Mindkettő a Galileai tengernél történt, mindkettőt egész éjszakán át tartó hiábavaló fáradozás előzte meg, mindkettő Krisztus természetfeletti hatalmáról tett bizonyságot, és mindkettőt a Péternek adott megbízatás követte. Az előzőben azonban az Úr a hajóban volt, itt a parton, az előzőben szakadozott a háló, itt nem, az előző Krisztus nyilvános szolgálatának kezdetén történt, az utóbbi a feltámadása után, az előzőben Péter megbízatása „emberhalászatra" szólt, itt Krisztus „juhainak" legeltetésére, az előbbiben nem ismert a halak száma, az utóbbiban igen.

A következő kérdések felkészítik az olvasót az utolsó fejezetre:

1. Miért *azután* szólt Krisztus, hogy megebédeltek? (15. vers)
2. Miért kérdezte Krisztus Pétert? (15. vers)
3. Mi a különbség Péter három megbízatása között? (15, 16, 17. versek)
4. Mit jelent az, hogy megszomorodott? (17. vers)
5. Miért fordult meg Péter? (20. vers)
6. Mit kell megtanulnunk Krisztus feddéséből? (22. vers)
7. Mi a 25. vers jelentése?

71. fejezet: Krisztus és Péter, Jn21:15-25

Az utolsó fejezetünk összesítése:

1. A hármas kérdés, 15-17. versek.
2. A hármas válasz, 15-17. versek.
3. A hármas megbízatás, 15-17. versek.
4. Krisztus próféciája Péter haláláról, 18-19. versek.
5. Péter kérdése Jánosról, 20-21. versek.
6. Krisztus válasza, 22-23. versek.
7. János végső bizonyságtétele, 24-25. versek.

Ennek a tényleg csodálatos és nagyon áldott evangéliumnak az utolsó szakaszára nagyon nagy szüksége van ingatag és gyenge szíveinknek. A központi alakjai az Úr és Simon Péter, s ami itt előttünk van, az a folytatása annak, amit a 13. fejezetben láttunk, ahol az Úr megmosta a tanítványai lábait. Ott is Péter volt előtérben, s azért, mivel a tipikus hívő pozíciójában van. Így a bukása, annak oka, a helyreállítása, és az ahhoz használt eszközök a keresztyén megtapasztalásait, valamint azokat a jótéteményeket szemléltetik, melyeket az isteni kegyelem biztosított a számára. Mielőtt ebbe részletesen is belemennénk, tegyük hozzá, hogy amiképpen a János 21 első részében jelképesen az apostolok, mint emberhalászok elhívásának megerősítését látjuk, úgy ebben a második szakaszban azok egyikének a végső megerősítését szemlélhetjük, akikre a mennyország kulcsai bízattak.

Az első feljegyzett dolog Péter bukásával kapcsolatosan Urunk hozzá intézett szavai, még mielőtt megtörtént volna: „Simon! Simon! ímé a Sátán kikért titeket, hogy megrostáljon, mint a búzát; De én imádkoztam érted, hogy el ne fogyatkozzék a te hited: te azért idővel megtérvén, a te atyádfiait erősítsed.” (Lk22:31-32). Ez nagyon komoly és nagyon áldott. Komoly észrevenni, hogy az Úr nem azért imádkozott, hogy meggátolja Péter bukását. Apostola bukásának eltűrésével az Úr kegyelme a leglátványosabban ragyog fel, mert ez a bukás szükséges volt Péter szíve állapotának feltárása végett, hogy megláthassa az önelégültség méltatlanságát és büszke lelke megaláztassék. A Sátán „megrostálása” azonnal világossá vált az apostol válaszában: „Uram, te veled kész vagyok mind tömlöczre, mind halálra menni!” (Lk22:33) „Ez az állapot az, ami nemcsak kitesz valakit a bukásnak, de aminek maga a bukás az egyetlen orvossága. Meg kell tanulnunk, hogy csak mikor gyengék vagyunk, akkor vagyunk erősek, hogy Krisztus ereje a mi erőtlenségünkben tökéletes. Péter esete tipikus: ezért annyira értékes a számunkra.

Az efféle esetekben még Maga az Úr sem képes imádkozni (*morálisan* „nem képes”) azért, hogy Péter ne bukjon el, hanem csak azért, hogy ’térjen meg’ abból a veszélyes önelégültségből, és ébredjen tudatára annak, hogy egyetlen pillanatig sem bízhat meg önmagában. Itt a Sátán vereséget szenvedett, és kénytelen volt szolgálni annak a kegyelemnek a céljait, amit gyűlöl, és ellenez. Képes legyőzni ezt az önelégült Pétert, de csak odalökni képes őt enyhülésért mindenható Urához. Pontosan ahogyan ’a Sátán angyalának’ gyötrése Pál esetében (2Kor12:7) is csak azt idézi elő, hogy felettébb el ne bizakodjon, hogy elnyomja a büszkeséget, mely oly gyorsan képes feltámadni bennünk, s amit a harmadik égbe történt elragadtatás még fokozhat is. Pál esetében nem volt bukás, és minden a legnagyobb áldással zajlott le, de Péter esetében a Sátán azzal támadja a bukott tanítványt: bűne túl nagy ahhoz, hogy meg lehessen bocsátani – vagy legalábbis a helyreállításhoz arra a kiváló helyre, ahonnan kínszenvedés lesz visszaemlékezni, hogy elbukott. Hitre volt szüksége ezzel szembeszállni, s az Úr azért imádkozik akképpen, hogy a hite el ne fogyatkozzék.

Milyen gondosan erősíti meg Urunk a megalázott emberben az olyannyira gyakorlati önbizalmat! Ezt *idejekorán*, teljes mértékben ismerteti– az érte mondott imában, a helyreállítása során neki mondott buzdításban, miszerint 'atyjafiait fogja erősíteni' – mindez valódi balzsam lesz erre a megsebzett lélekre. De még ez sem volt elég könyörületes Urának. Feltámadásának első üzenetét speciálisan 'Péternek' címezte (Mk16:7), majd megjelent magának 'Kéfásnak' is, a tizenkettő előtt (1Kor15:5). Ezért nem vonul vissza akkor sem, mikor valamennyit együtt látja. Mikor a Tibériás tengerénél találjuk, könnyű megérteni, hogy mindez megtette a hatását. Miután hallja, hogy az Úr áll a parton, magára veszi az ingét és beleveti magát a tengerbe, türelmetlenül Urához igyekezve. Most azonban, de csak most áll készen arra az oly szükséges foglalkozásra a lelkiismeretével, mikor a szíve már tejesen bizonyos." (Numerical Bible)

Mikor a megváltó megmosta Péter lábát, ezt mondta: „A mit én cselekszem, te azt most nem érted, de ezután majd megérted." (Jn13:7) Ez a tisztítás, amint azt láttuk része volt a Krisztussal való „közösség" *karbantartásának* (Jn13:8). Ez beszél az Úrnak a beszennyeződött, és a Vele való közösségből kiesett lélek helyreállításában végzett kegyelmes munkájáról: a „víz" jelzi az Általa használt eszközt, azaz az Ígét. S abban az időben Péter még nem bukott el, ezért nem fogta fel a Megváltó (megelőlegezett) cselekedetének jelentőségét. Most azonban meg kell tanulnia a lelkiismeretében Krisztus szent követelményeit, és meg kell tapasztalnia az Ige tisztító erejét, valamint nagy Főpapunk helyreállító kegyelmét.

A Jn21:9-ből megtudjuk, hogy ez első dolog, amivel az apostol találkozott, mikor csatlakozott az Úrhoz a parton, a „parázs" volt. Ezt a kifejezést János evangéliumában csak a Jn18:18-ban találjuk meg.[108] Ott olvasunk a „tűzről" a főpap palotájában, s arról, hogy Péter is ott állt és „melegedett" Krisztus ellenségeivel együtt. *Ott* tagadta meg a Mesterét. Mennyire felzaklatja majd lelkiismeretét ez a „parázs" a Tibériás tengerének partján: csendes prédikátor, mindazonáltal nagy erejű! Krisztus nem mutatott rá, nem is mondott semmit róla, erre nem volt szükség. A következőkben arról olvasunk, amint a hét tanítvány kap az élelemből, amit a Megváltó biztosított, s ez megmutatja, hogy az Úr magatartása Péterrel szemben nem változott. Miután véget ért az étkezés, most odafordult Simonhoz, és megszólította. Emellett a „parázs" mellett történt tehát, hogy az Úr beszélgetésbe kezdett vele, melynek célja az volt, hogy elvezesse az apostolt önmaga *megítélésére*, mert a"tűz" mindig az ítéletről beszél.

„Mikor aztán megebédelének, monda Jézus Simon Péternek: Simon, Jónának fia: jobban szeretsz-é engem ezeknél?" (Jn21:15) Figyeljük meg nagyon, hogy az Úr nem feddéssel kezdte, még kevésbé az ítélet szavával, s nem is a „Miért tagadtál meg engem?", hanem „jobban szeretsz-é engem ezeknél?" kérdéssel. De azt is figyeljük meg, hogy az Úr nem „Péternek", hanem „Simonnak, Jóna fiának" szólítja őt. Ez sem jelentéktelen. „Simon" volt az eredeti neve, s ellentétben áll azzal az új névvel, amit az Úr adott neki: „Jézus pedig reá tekintvén, monda: Te Simon vagy, a Jóna fia; te Kéfásnak fogsz hivatni (a mi megmagyarázva: Kőszikla)." (Jn1:43) A mód, ahogyan most az Úr a tanítványát szólította, szándékosan kérdőjelezte meg a „Pétert". Figyeljük meg, miképpen mondja az Úr a Lk22:31-ben: „Simon! Simon! ímé a Sátán kikért titeket, hogy megrostáljon, mint a búzát". Krisztus itt a teljes *természeti emberként* megélt múltjára emlékezteti őt, de különösen arra, hogy a bukása a „Simonban" kezdődött, nem a „Péterben"! Csak egyetlen további alkalommal szólította őt az Úr „Simonnak, Jóna fiának", a Mt16:17-ben: „És felelvén Jézus, monda néki: Boldog vagy Simon, Jónának fia, mert nem test és vér jelentette ezt meg néked, hanem az én mennyei Atyám." S figyeljük meg, hogy az Úr gyorsan hozzáteszi: „De én is mondom néked, hogy te Péter vagy, és ezen a kőszikla építem fel az én anyaszentegyházamat, és a pokol kapui sem vesznek rajta diadalmat. És néked adom a mennyek országának kulcsait". Így tehát az Úr eme

[108] A Károli-fordításban ott a „tűz" szó szerepel – *a ford.*

első szavai a tanítványához azt a célt szolgálták, hogy érzékenyebbé tegyék a későbbi szörnyű megtagadására.

„Jobban szeretsz-é engem ezeknél?” Ez még mélyenszántóbb, mint a név, amelyen az Úr az apostolát szólította. Péter sebét nemcsak felszínesen gyógyítja, hanem tökéletes gyógyulást biztosít, ezért mondhatni, felnyitja az újra. A Megváltó nem engedi, hogy megfeledkezzen a bukásával kapcsolatos leckéjéről, sem azt, hogy a megbocsátás elfeledtesse vele a bűnét. Következésképpen most tapintatosan felidézi megtagadásának egész történetét, vagy inkább felrázó kérdésével a lelkiismeret elé viszi azt. Péter dicsekedett: „Ha mindnyájan megbotránkoznak is, de én nem”, ő nemcsak a saját hűségében bízott, de gratulált is magának, hogy a Krisztus iránti szeretete felülmúlta a többi apostolét. Ezért kérdezte most tőle az Úr: „jobban szeretsz-é engem ezeknél?”, azaz jobban szeretsz engem, mint ezek az apostolok?

„Monda néki: Igen, Uram; te tudod, hogy szeretlek téged!” (Jn21:15) Ezzel lehetőség adatott kegyelmesen Péternek, hogy visszavonja korábbi dicsekvését, amit ő örömmel ki is használt. Először is, őszinte és szívbéli megvallással kezdi: „*Te* tudod”. A szívek Kutatójára bízza ennek meghatározását. Nem hivatkozhatott a saját útjaira, mert azok rossz fényt vetettek a szeretetére. Többé már nem bízik a saját szívében, ezért folyamodik Magához Krisztushoz, hogy határozza meg Ő. De figyeljük meg, nem azt mondta, hogy „te tudod, hogy szeretlek-e téged”, hanem „te tudod, hogy szeretlek téged” – arra támaszkodott, hogy az Úr ismeri az ő szeretetét, itt tehát egyesült az alázat és a meggyőződés. „Mintha azt mondta volna: ’Te ismersz engem a kezdetektől fogva, mert Jóna fiaként Te vontál Magadhoz, te lobbantottad lángra a szeretetet a lelkemben, Te neveztél engem Péternek, Te gyógyítottál ki a vakságomból, Te imádkoztál a hitemért, és bocsátottál meg nekem azóta. Te néztél a szívembe a kegyelem szemeivel mind a halálod előtt, mind utána, ezért *Te* mindet tudsz! Amit a szeretetemmel kapcsolatosan érzek, az ez: messze nem szeretlek úgy, amint kellene, s amennyire méltó vagy rá, hogy szeressenek, de Te Uram tudod, hogy szörnyű hibám ellenére, dacára a jelenlegi gyengeségemnek és gyarlóságomnak én igenis szeretlek Téged.” (Stier)

„Monda néki: Legeltesd az én bárányaimat!” (Jn21:15) Micsoda csodálatos kegyelem volt ez! Az Úr nemcsak elfogadja Péter hivatkozását az Ő mindentudására, de áldott megbízatást is ad itt neki. Krisztus annyira elégedett volt Péter válaszával, hogy még csak meg sem erősítette a „Bizony tudom” szavakkal. Ehelyett ennek a szeretetnek a tiszteletével és megjutalmazásával válaszol. Krisztus elhagyni készült a világot, így most másokra bízza népe szolgálatát. „Legeltesd az én bárányaimat!” A váltás a halászatról a pásztorkodásra látványos, az egyik az evangélistát, a másik a pásztort és tanítót jelképezi. A sorrend a legtanulságosabb. Azoknak, akik üdvösségre jutottak, pásztorra van szükségük – gondoskodásra, táplálásra, védelemre. S Krisztus először nem a „juhokat”, hanem a „bárányokat” bízza Péterre – a nyáj gyenge és törékeny tagjait. Ezek azok, akik a leginkább számítanak ránk! S figyeljük meg, Krisztus a „bárányaimnak” nevezi őket, jelezvén tekintélyét a helyettes pásztorok kijelölésében.

„Monda néki ismét másodszor is: Simon, Jónának fia, szeretsz-é engem?” (Jn21:16) Az Úr most ejti az összehasonlító „ezeknél jobban”-t, és magára a szeretetre korlátozódik. Ezt a kérdést mindannyiunknak felteszi, akik valljuk, hogy hiszünk Őbenne. „A „szeretsz-é engem?” valójában nagyon mélyenszántó kérdés. Tudhatunk sokat, tehetünk sokat, beszélhetünk sokat, s mutogathatunk sokat a vallásunkban, de mégis lehetünk halottak Isten előtt a szeretet hiánya miatt, s végül kerülhetünk a pokolba. Vajon *szeretjük* Krisztust? Ez a nagy kérdés. Enélkül semmi élet sincs a mi keresztyénségünkben. Akkor nem vagyunk jobbak, mint holmi festett viaszfigurák: élet sincs ott, ahol nincs szeretet.” (Ryle püspök)

„Monda néki: Igen, Uram; te tudod, hogy én szeretlek téged.” Ebben az igeszakaszban két különböző görög szó szerepel, melyeket egyformán „szeretetnek” fordítanak az angolban (és a magyarban is – *a ford.*), s a legtanulságosabb végigkövetni az előfordulásukat. Az egyik sokkal erőteljesebb, mint a másik. A megkülönböztetés végett az egyiket fordíthatjuk

továbbra is „szeretetnek”, míg a másikat „gyengédségnek”, vagy „ragaszkodásnak”. Mikor az Úr azt kérdezte Pétertől, hogy „szeretsz-é engem?” mindkét alkalommal az erőteljesebb szót használta a Jn21:15-ben és 16-ban. Mikor azonban Péter válaszolt, annak valódi jelentése mindkét alkalommal ez volt: „Te tudod, hogy *ragaszkodom* Hozzád”. Oly messze áll most attól, hogy a szeretete felsőbbrendűségével dicsekedjen, hogy már azt sem ismeri el, hogy ez volna a legmélyebb fajta szeretet! S megint az isteni kegyelem által Péternek adott válasz: „Monda néki: Őrizd az én juhaimat!!” (Jn21:16) Az „őrizd” itt tágabb értelmű, mint amit az Úr a korábbi igeversben használt, s főleg a kormányzásra és fegyelmezésre utal. Figyeljük meg, az Úr „juhaimnak”, és nem „juhaidnak” nevezi őket – ez elébe megy a pápa állításainak és cáfolja azokat!

„Monda néki harmadszor is: Simon, Jónának fia, szeretsz-é engem?” (Jn21:17) Itt az Úr használja a gyengébb kifejezést: „Ragaszkodsz-e Hozzám?” A kegyelem *igazság által* uralkodik (Rm5:21). Péter *háromszor* tagadta meg a Mesterét, ezért az Úr háromszor teszi próbára a szeretetét. Ez az „igazságnak” megfelelően történt. De így próbára téve Pétert, az Úr egyúttal lehetőséget is adott neki, hogy háromszor *megvallja* Őt. Ez a „kegyelemnek” megfelelően történt. Első kérdésével az Úr Péter szeretetének *felsőbbrendűségét* tette próbára. Második kérdésével az Úr azt vizsgálta, van-e Péterben *bármiféle* szeretet. Itt, a harmadik kérdésével az Úr még a *ragaszkodását* is próbára teszi! A legmélyenszántóbb dolog volt ez, de elérte a kívánt hatást. Az Úr csak azért sebez meg, hogy gyógyíthasson.

„Megszomorodék Péter, hogy harmadszor is mondotta vala néki: Szeretsz-é engem?” (Jn21:17) Itt ismét az Íge erejét látjuk. Ez valóban a János 13 folytatása volt. Péter „megszomorodása” nem azt jelenti, hogy megsértődött az Úrra, mivel megismételte a kérdését, hanem azt jelzi, hogy mindez az elevenébe vágott, s mélyen elszomorodott, mikor felidézte háromszori megtagadását. Ez párhuzamos az ő „keserves sírásával” (Lk22:62). Ez a megszomorodás bizonyította tökéletes *bűnbánatát*. De ha szomorú volt a tanítvány számára ekképpen próbára tétetni, és megemlékezni fájdalmas bukásáról, mennyivel jobban fájt Magának a Mesternek az, amikor megtagadta?

„És monda néki: Uram, te mindent tudsz; te tudod, hogy én szeretlek téged.” (Jn21:17) Csodálatos dolog szemlélni itt az isteni kegyelem átalakító hatásait. Most már nem dicsekszik azzal, hogy a *szeretete* felette áll a többiének, sőt még azt sem ismeri el, hogy *bármiféle* szeretet volna benne, végül eljut oda, hogy még a ragaszkodását is vonakodik elismerni. Így tehát az Úr mindentudására bízza magát. „Uram”, mondja, „*Te* mindent tudsz”. Az *emberek* lehet, hogy semmi jelét sem láthatták a szeretetnek, vagy ragaszkodásnak, mikor megtagadtalak Téged, de *Te* képes vagy olvasni a szívemben. Ezért én a te mindent látó szemedhez folyamodok. Az, hogy Krisztus mindent tud, megvigasztalta ezt a tanítványt, s minket is meg kell vigasztalnia. Péter felfogta, hogy az Úr ugyanúgy ismerte a dolgok *mélységét,* mint a *felszínét*, ezért látta, mi van ennek a szegény szolgának a szívében, noha az ajkai vétkeztek is. Így tehát ismét elismerte a Megváltó abszolút istenségét. Ezzel egyben megfeddte azokat is ,akik mostanság beszélnek és énekelnek a Krisztus iránti *szeretetükről*! „Az ő ön-ítélete teljes. Az isteni szem által átvilágíttatván rájött, és elismeri, hogy ő sem jobb, hanem inkább rosszabb a többinél: úgy kiüresítette önmagát, hogy semmiféle szeretetet sem képes állítani önmagáról. A szükséges pontot elérte, az erős ember most gyengévé lett, s így alkalmas testvéreinek erősítésére, s ahogyan Péter lépésről lépésre halad lefelé a megaláztatás létráján, az Úr úgy követi lépésről lépésre annak a munkának a bizonyosságával, amire Péter kijelöltetett.” (Numerical Bible)

„Monda néki Jézus: Legeltesd az én juhaimat!” (Jn21:17) Vajon ez végül igazolja, vagy csak támogatja a pápa állításait? Nem igazán. „Az evangélisták elmondják, miféle módon állíttatott helyre Péter arra a rangra, ahonnan kibukott. Áruló megtagadása, ami korábban volt leírva, kétségtelenül méltatlanná tette az apostolságra, hiszen hogyan lehetne képes másokat tanítani a hitben, aki aljas módon fellázadt ellene? Apostollá tétetett, de miután

gyávaként cselekedett, meg lett fosztva az apostolság megtiszteltetésétől. Most tehát a tanítás szabadsága és tekintélye helyreállíttatott a számára, mert mindkettőt a saját hibájából veszítette el. Hitehagyásának szégyene nem állhat az útba: Krisztus kitörli azt, és teljes mértékben helyreállítja a tévelygőt. Erre a helyreállításra mind Péternek, mind a hallgatóinak szüksége volt: Péter számára azért, hogy bátrabban gyakorolhassa magát, megerősíttetvén abban az elhívásban, amivel Krisztus újfent felruházta. A hallgatóinak pedig azért, hogy a Péterhez tapadt folt ne lehessen alkalom az evangélium megvetésére." (Kálvin János) Hozzátehetjük ehhez a Krisztus és Péter között folyó mélyenszántó beszélgetéshez, ami a másik hat apostol jelenlétében zajlott: a bűne nyilvános volt, így a megtagadásának is annak kellett lennie! Figyeljük meg: a Csel20:28-ban minden gyülekezeti vén arra kap buzdítást, hogy őrizzék a nyájat!

„Monda néki Jézus: Legeltesd az én juhaimat!" Ha szeretsz engem, *itt* a módja a kifejezésének. Csak akik igazán szeretik Krisztust, azok alkalmasak a nyáj szolgálatára! A tevékenység annyira munkás, a megbecsülés gyakran oly kevés, a válasz gyakran oly lesújtó, a kritika oly durva, a Sátán támadásai oly hevesek, hogy csakis „Krisztus szeretete" – az Övé irántunk és a miénk Iránta – képes „rákényszeríteni" erre a munkára. A „béresek" nevelhetik a *kecskéket*, de csak azok képesek legeltetni Krisztus *juhait*, akik szeretik Őt. Erre a munkára hívja most el az Úr Pétert. Krisztus nemcsak a tanítvány *lelkét* (Zsolt23:3), hanem hivatalos *szolgálatát* is helyreállította: nem vette el más a püspökségét – vessük össze Júdással (Csel120)!

„Monda néki Jézus: Legeltesd az én juhaimat!" Csodálatos kegyelem volt ez. Péternek nemcsak ingyenesen megbocsáttatott, nemcsak az apostolsága is helyreállíttatott teljes mértékben, hanem az Úr még rá (de nemcsak rá) bízza azt is, ami a Számára a legdrágább – *a juhait*! Ezen a világon semmi sem áll közelebb Krisztushoz, mint azok, akikért a drága vérét ontotta, így nem is adhatott Péternek megindítóbb bizonyítékot a bizalmáról, mint azt, hogy az ő gondoskodására bízta csodálatos szeretetének legdrágább alanyait. Meg kell jegyezni, hogy az Úr itt ugyanazt a szót használja a „legeltetésre", mint a Jn21:15-ben. Bármi is legyen szükséges a kormányzás és a fegyelmezés útján (a „legeltetés" jelentése a Jn21:16-ban szerepel), mégis, az első (Jn21:15) és utolsó (Jn21:17) kötelessége a helyettes pásztoroknak a nyáj *legeltetése* – semmi más nem veheti át Krisztus népe lelki táplálásának helyét!

Látványos megfigyelni Péter helyreállításával kapcsolatosan, hogy ő háromszoros megbízást kapott, s ez pontosan megfelel az Úr háromszoros „Békesség néktek!" köszöntésének az előző fejezetben. A „legeltesd a bárányaimat" (Jn21:15) megfelel az első áldásmondásnak a Jn20:19-ben: az evangélium magyarázatára van szüksége a fiatal hívőnek, hogy megerősítse őt a megváltás alapvető igazságában. Az „őrizd", vagy „fegyelmezd" az én juhaimat (Jn21:16) megfelel a Jn20:21-ben szereplő második „Békesség néktek!" köszöntésnek, ami a szolgálatra és az haladásra vonatkozik. A „legeltesd a juhaimat" (Jn21:17) konkrétan Tamás javára hangzott el, s azok helyreállításához van köze, akik eltévelyedtek. Vessük ezt össze János apostol háromszoros írásbeli szolgálatával az „atyáknak, ifjaknak és fiacskáknak" (1Jn2:13).

„Bizony, bizony mondom néked, a mikor ifjabb valál, felövezéd magadat, és oda mégy vala, a hova akarád; mikor pedig megöregszel, kinyújtod a te kezedet és más övez fel téged, és oda visz, a hová nem akarod." (Jn21:18) Itt is Krisztus kegyelme ragyog fel a legáldottabb módon. Nem csak megbocsátott Péternek, helyreállította és megbízatást adott neki, de most visszavezeti ahhoz a heves kijelentéséhez, amit a testi energiáiból tett: „Uram, te veled kész vagyok mind tömlöczre, mind halálra menni!" (Lk22:33), s biztosítja őt arról, hogy a legnagyobb megtiszteltetésben lesz része. „Péter még mindig érezhette annak fájdalmát, hogy elmulasztotta megvallani Krisztust egy oly kritikus pillanatban. Jézus most arról biztosítja, hogy ha elmulasztotta azt megtenni a saját akaratából, majd meg fogja tenni

Isten akaratából: megadatik neki, hogy meghaljon az Úrért, amint korábban kijelentette, hogy készen áll rá a maga erejéből." (Mr. J. N. Darby)

„Bizony, bizony mondom néked, a mikor ifjabb valál, felövezéd magadat, és oda mégy vala, a hova akarád; mikor pedig megöregszel, kinyújtod a te kezedet és más övez fel téged, és oda visz, a hová nem akarod." (Jn21:18) A kapcsolat a jelen és a megelőző versek között az alábbi: az Úr itt arra figyelmezteti Pétert, hogy az ő Iránta érzett szeretete fájdalmas próbának néz elébe, hogy az a gondoskodás a juhairól végül majd a mártírhalált is magában foglalja – én legalábbis így értelmezem ezeket a szavait. Közvetlenebb kapcsolat található abban, amit Péter az imént mondott: „Uram, te *mindent* tudsz": Krisztus most annak bizonyítékát adta, hogy ez valóban így van, mert helyeslően, és aprólékos részletességgel beszél arról, ami ekkor még a jövő volt, s csak Isten ismerhette. A szeretett tanítvány ismét olyan helyzetbe kerül, hogy választania kell Krisztus megtagadása, vagy megvallása között. Jó megvallásának jutalmául, valamint bátorításként a jövőre nézve az Úr biztosítja Őt arról, hogy még a halálával is Őt fogja megvallani.

„Ezt pedig azért mondá, hogy jelentse, milyen halállal dicsőíti majd meg az Istent." (Jn21:19) János ezt a zárójeles megjegyzést abból a célból tette, hogy kulcsot adjon az Úrnak az előző versben olvasható szavaihoz. Mikor Krisztus azt mondta: „a mikor ifjabb valál, felövezéd magadat, és oda mégy vala, a hova akarád", ezzel jelezte, hogy ifjabb évei alatt Péter élvezte a természeti szabadságát. Mikor pedig azt mondta: „mikor pedig megöregszel, kinyújtod a te kezedet", ez azt jelentette, hogy Péter ezt másvalaki parancsára teszi. Mikor hozzátette: „és más övez fel téged", azzal arra utalt, hogy Péter fogolyként meg lesz kötözve – v. ö. Csel21:11, ahol Agabus vette Pál övét és összekötözte vele a kezeit és lábait, jelképezvén a tényt, hogy az apostol „átadatik a pogányok kezébe". Végső szavaival: „és oda visz, a hová nem akarod" azt Úr nem arra gondolt, hogy Péter ellenáll majd, vagy zúgolódik, (a „milyen halállal dicsőíti majd meg az Istent" ezt bizonyítja), hanem hogy a természettel ellentétben, a test számára kellemetlen módon fog meghalni. Péternek erőszakkal, keresztre feszítve kellett meghalnia. A „nem akarod" szavakkal az Úr azt is jelezte, hogy Ő nem várja el a népétől, hogy *élvezzék* a testi fájdalmakat, jóllehet zúgolódás nélkül kell tűrünk azokat. „A pápa azonban (akinek Péter hiába mondja, hogy Kövess engem, amint én Krisztust követem!) ennek a fordítottja: minél öregebb, annál önkényesebben övez fel és vezet másokat oda, ahová *ő* akarja." (Stier)

„Ezt pedig azért mondá, hogy jelentse, milyen halállal dicsőíti majd meg az Istent." Csak tevékenységgel, de főleg szenvedés által dicsőítik a szentek Istent. Figyeljük meg, mit mond az Úr Anániásnak Pállal kapcsolatosan: „én megmutatom néki, mennyit kell néki az én nevemért szenvedni (és nem 'cselekedni')" (Csel9:16)! Figyeljük meg, hogy amikor az apostol az ingadozó zsidókat erősíti meg, ahelyett, hogy a cselekedeteikre emlékeztetné őket, ezt mondja nekik: „Emlékezzetek pedig vissza a régebbi napokra, a melyekben, minekutána megvilágosíttattatok, sok *szenvedésteljes* küzdelmet állottatok ki" (Zsid10:32). De milyen édes vigasztalás azt felfogni, hogy jövőnket Krisztus eleve elrendezte – Ő, Aki túl bölcs ahhoz, hogy tévedjen, és túl szeretetteljes ahhoz, hogy kegyetlen legyen.

„Ezt pedig azért mondá, hogy jelentse, milyen halállal dicsőíti majd meg az Istent." Micsoda lecke ez a számunkra! Igaz, az Úr visszatérése az, és nem a halál, amire várnunk kell. Mindazonáltal, akik előttünk jártak, meghaltak, s ez velünk is megtörténhet, mielőtt a Megváltó visszajön. Emlékezzünk hát arra, hogy ha ez történik velünk, „dicsőíthetjük" az Urat a halálban is ugyanúgy, mint az életben. Lehetünk türelmes szenvedők ugyanúgy, mint aktív munkások. Sámsonhoz hasonlóan mi is tehetünk többet a halálunkban, mint az életünkben. A mártírok halála nagyobb hatással volt az emberekre, mint az életük, melyet leéltek. „Dicsőíthetjük Istent a halálban, állhatunk rá készen, mikor eljön… türelmesen tűrvén a fájdalmait… bizonyságot téve másoknak arról a vigasztalásról és támogatásról ,amit Krisztus kegyelmében találunk meg." (Ryle püspök) Áldott dolog, mikor a halandó ember

képes együtt mondani Dáviddal: „Még ha a halál árnyékának völgyében járok is, nem félek a gonosztól, mert te velem vagy.” (Zsolt23:4)

„És ezt mondván, szóla néki: Kövess engem!” (19. vers) Ez volt a kegyelem utolsó szava a bukott, de most helyreállított tanítványnak. Most, hogy Péter felfedezte a saját gyengeségét, most, hogy elítélte a gyökeret, amelyből hibája kisarjadt, most hogy teljesen helyreállíttatott a szívében, lelkiismeretében és megbízatásában, az Úr ezt mondja neki: „Kövess engem!” Ez volt az, amiről állította, hogy teszi (Jn18:15), mikor az Úr megmondta neki, hogy nem képes rá (Lk22:33-34). Most azonban Krisztus mondja: teheted, képes vagy rá, tenni fogod. Krisztust „követni” annyi, mint „megtagadni az ént”, és „felvenni a keresztet”. Más szavakkal annyi, mint „alkalmazkodni az Ő halálához”. Tenni ezt *lélekben,* Péter esetében testi megtapasztalásban is. Krisztus eme Ígéje még egy kapcsolatot biztosít a 13. fejezetben megírtakhoz. Ott a Megváltó azt mondta Péternek: „A hová én megyek, most én utánam nem jöhetsz; utóbb azonban utánam jössz.” (Jn13:36) Ez a folytatása: „Ez elhívás volt a számára az Úr követésére a halálon át az Atya házába. S eme szavak kimondásával az Úr feláll a helyről, ahol ettek, s Péter, aki ezt a parancsot kapta, szintén feláll, hogy kövesse Őt.” (Mr. Bellett) Az Úr nyilvánvalóan társította eme utolsó szavait a továbbhaladás jelképes mozdulatával annakelőtte.

„Péter pedig megfordulván, látja, hogy követi az a tanítvány, a kit szeret vala Jézus, a ki nyugodott is ama vacsora közben az ő kebelén és mondá: Uram! ki az, a ki elárul téged?” (Jn21:20) Micsoda ecsetvonás ez a képben, és mennyire életszerű! Milyen megalázó! Itt volt egy hívő, aki teljes mértékben helyreállíttatott a közösségre, itt, Krisztus jelenlétében, parancsot kapván az Ő követésére. Mégis azt látjuk, amint leveszi a szemét Krisztusról, és megfordul, hogy Jánosra nézzen! Ennek csak egyetlen magyarázata lehetséges – a *test* még mindig benne marad a hívőben, és *mindig* a lélek ellen tör! Noha teljesen helyreállíttatott, a régi Simon még mindig megmaradt. Krisztus azt mondta neki, hogy „kövesse”, nem azt, hogy körülnézzen. Stier úgy véli, hogy ez „oldalpillantás volt a másokkal való összehasonlítás végett”. Én azonban aligha gondolnám ennek, inkább a régi hajlam nyilvánult meg, hogy levegye a szemét Krisztusról. Péter eme testi megfordulásával gyönyörű ellentétben állt János lelki „követése”. Krisztus neki nem parancsolta meg, hogy ezt tegye, sőt soha nem is szólt hozzá közvetlenül, de a valódi szeretet midig az alanyára irányul, s itt a szeretet apostola nem tehetett mást, mint követte Krisztust. Áldott megfigyelni, miképpen utal rá a Szentlélek, nemcsak azzal, hogy „a tanítvány, a kit szeret vala Jézus”, de azzal is, hogy „a ki nyugodott is ama vacsora közben az ő kebelén”. A jelen evangélium elején (Jn1:18) *Krisztust* látjuk az Atya kebelén, itt a végén egy megváltott bűnösre történik utalás, aki a Megváltó kebelén nyugodott!

„Ezt látván Péter, monda Jézusnak: Uram, ez pedig mint lészen?” (Jn21:21) Ez is a Péterben levő testiségről tesz bizonyságot. Krisztus bejelentette, hogy mi vár rá, s most az apostol arra kíváncsi, hogy mi lesz János sorsa – akivel a legszorosabb barátságban állt, és akivel nagyon szoros kötelékek fűzték össze. Ugyanaz a kíváncsiság, amivel intett Jánosnak, hogy „tudakozza meg, ki az” aki elárulja Krisztust (Jn13:24), most arra indítja, hogy megkérdezze: „ez pedig miként lészen?” „Péter szemlátomást többet törődik másokkal, mint önmagával. Így vagyunk mi is hajlamosak más emberek dolgaival törődni, és a mi lelkünk ügyeit elhanyagolni – gyors látásúak vagyunk kívül, de homályos látásúak odahaza – megítélünk másokat, és jósolgatjuk, mit fognak cselekedni, mikor pedig éppen elég lenne számunkra a magunk dolga. Péter látszólag többet törődik az eseményekkel, mint a kötelességekkel.” (Matthew Henry)

„Monda néki Jézus: Ha akarom, hogy ő megmaradjon, a míg eljövök, mi közöd hozzá? Te kövess engem!” (Jn21:22) Az Úr megfeddi Péternek a Jánossal kapcsolatos kíváncsiságát, és kihangsúlyozza neki a saját kötelességét. Egy régi közmondás szerint a jótékonyság otthon kezdődik, s ebben nem kevés igazság van. Természetünknél fogva mi a

szélsőségek teremtményei vagyunk, s nehéz dolog egyensúlyt tartani. Egyik oldalon ott áll a szívtelen önzés, mely közönyössé tesz minket mások érdekei iránt,másik oldalon az önzetlenség fokozódik olyan szintre, hogy a saját lelkünk művelését hanyagoljuk el. Ne gyengüljünk meg jó cselekvésében mások számára, de halljuk meg Pál Timóteusnak mondott szavait is: „Gondot viselj magadról" (1Tim4:16). Sajnos nem kevesen vannak, akiknek okuk van mondani: „a szőlőknek őrizőjévé tettek engem, - a magam szőlőjét nem őriztem" (Én1:6). A Péterben levő hajlam helyesbítése végett mondta az Úr azt, amit mondott. Az ő dolga az volt, hogy ellássa a saját kötelességét, végigjárja a saját útját, s meghagyja mások jövőjét Isten kezében- v. ö. Lk13:23-24. Mi jó származott volna abból, ha Péter tudja, hogy János hosszú, vagy rövid életet fog élni, s erőszakos, vagy természetes halállal hal meg? – v. ö. Dán12:8-9. Figyelmeztetés ez a számunkra, hogy ne legyünk kíváncsiak Isten másokra vonatkozó rendeleteire – v. ö. 5Móz29:29. A „Kövess engem!" nekünk is szól: úgy kell követnünk Őt, mint népének Vezetőjét, nyájának Pásztorát, szentjeinek Példáját, mint mindenek Urát.

„Kiméne azért e beszéd az atyafiak közé, hogy az a tanítvány nem hal meg: pedig Jézus nem mondta néki, hogy nem hal meg; hanem: Ha akarom, hogy ez megmaradjon, a míg eljövök, mi közöd hozzá?" (Jn21:23) Micsoda világos bizonyítéka ez annak hogy az Úr eljövetele nem vonatkozik a népe elhunytára! Mily furcsa, hogy egyesek mégis ezt feltételezték! A halál a hívő eltávozása Krisztushoz, az Úr visszatérése pedig az Ő eljövetele, hogy velünk legyen. Mégis mennyire furcsa, hogy már a kezdetektől az Úr Jánossal kapcsolatos „a míg eljövök" szavait félreértették, és csűrték-csavarták. A másik dolog, amit Krisztus eme szavai világossá tettek, hogy az Ő visszatérése *küszöbön álló* esemény, ami bármikor *bekövetkezhet*, s amire állandóan várnunk kell. Figyeljük meg a „ha akarom" szavakat: fenséges kijelentése annak, hogy most Krisztus rendelkezik az emberek életéről. Nem azt mondta, hogy ha Isten akarja, vagy ha az Atya akarja, hanem ha én akarom. Figyeljük meg, miképpen figyelmeztet minket ez a vers arra, hogy ne kövessünk *emberi hagyományokat* még akkor sem, ha azok a „testvérektől" származnak: milyen áldott dolog, hogy a rendelkezésünkre áll Isten Ígéjének tévedhetetlen mércéje!

„Ha akarom, hogy ez megmaradjon, a míg eljövök." Mi volt Krisztus eme szavainak a mélyebb jelentése? Először is, vajon nem az egyház *képviselőit* kell látnunk Péterben és Jánosban a mostani korszak elején és végén? Péter, aki erőszakos halállal halt meg, az első századokra mutat, mikor a mártírság majdnem minden hívő magtapasztalásává vált. János, akinek megadatott a reménység, hogy élhet (de az ígéret, hogy fog is élni, nem) az Úr visszajöveteléig, az utolsó századra mutat, mikor az Úr visszatérésének igazsága oly széles körben vált ismertté az Ő népe között! Ez azonban nem minden. János *szolgálata* valójában mindvégig folytatódik, mert a Jelenésekben részletesen beszámol mindazokról a dolgokról, melyek bevezetik majd az Úr visszatérését a Földre, sőt, azokról is, amelyek az új éggel és az új Földdel kapcsolatosak!

A legáldottabb dolog megfigyelni, hogy ebben az evangéliumban nincs beszámoló az Úr mennybemeneteléről, s ez tökéletes összhangban áll a Lélek szándékával. Az Úr távozása a Földön hagyta a tanítványokat. A család azonban itt az, melyben – egyelőre lélekben, hamarosan testben is – *nem* lesznek különbségek. Az utolsó kép, amit a Megváltóról látunk János evangéliumában az, hogy együtt van a *fiakkal*! Így leszünk mi is „örökké együtt az Úrral".

„Ez az a tanítvány, a ki bizonyságot tesz ezekről, és a ki megírta ezeket, és tudjuk, hogy az ő bizonyságtétele igaz. De van sok egyéb is, a miket Jézus cselekedett vala, a melyek, ha egyenként megiratnának, azt vélem, hogy maga a világ sem foghatná be a könyveket, a melyeket írnának. Ámen." (Jn21:24-25) Ezek a versek megkívánnak némi magyarázatot. Az evangélium a szerző személyes pecsétjével és bizonyságával zárul. János, a neve említése nélkül síkra szál a feljegyzettek szavahihetősége mellett, majd hozzátesz egy túlzást (v. ö. Mt11:23, Zsid11:12 másoknál) annak a ténynek a kihangsúlyozása végett, hogy számára nem

lehetséges teljesen beszámolni annak a végtelen dicsőségéről, Aki evangéliumának központi alakja. A végső „ámen” – mely mindegyik evangélium végén megtalálható – a Szentlélek jóváhagyása.

„Az apostol azzal zárja evangéliumát, hogy ismét emlékeztet az emberi szavak elégtelenségére annak a dicsőségét elmondandó, Akiről beszélt. Ha megpróbálna mindent elmondani, az egész világ sem lenne képes befogadni a megírt könyveket. Ez inkább felemelhetetlen terhet jelentene, semmint világosabb megértést. Milyen hálásaknak kell lennünk a mértékletességéért, hogy összesűrítette mindazt, ami valóban áldás a számunkra ebben a korlátozott terjedelemben, de ami mégis bármekkora méretűre felnő, amit csak képesek vagyunk befogadni. A Bibliáink tehát egyformák, azokat bárki könnyen kezelheti. De mi van ha hevesen több tudásra vágyunk? Folytathatjuk korlátozás nélkül, amit csak kicsiny hitünk és szívünk befogadni képes. Isten indítsa a szívünket arra, hogy magunk próbáljuk meg a Szentírás tágulékony erejét, valamint azt, hogy vajon találunk-e benne bárhol határokat! Ahogyan a menny felfoghatatlan végtelensége is egyre nő, ahogyan a látás ereje növekszik, úgy fogunk majd rájönni, hogy előrehaladásunk közben csak a végtelenség gondolata jön ránk, de ez a végtelenség be van töltve egy végtelen Jelenléttel. Mindegyik levélben, mindegyik atomban, de mégis felülmúlva minden munkáját: ’egy Istenünk van, az Atya, a kitől van a mindenség, mi is ő benne; és egy Urunk, a Jézus Krisztus, a ki által van a mindenség, mi is ő általa’.” (Numerical Bible)

72. fejezet: Befejezés

Boldog feladatuk végére értünk, és a sajnálkozás valódi érzésével kezdtünk bele ennek a kiegészítésnek a megírásába. Mielőtt belekezdett volna ebbe a kommentárba a szerző tíz évet szentelt János evangéliuma speciális tanulmányozásának, háromszor végigprédikálva megannyi lelkipásztorkodás közben, s azóta is tanítja különböző bibliaiskolákban. Több, mint hat éven át dolgoztunk hónapról hónapra a fejezetek megírásában. Több, mint negyven kommentárt és magyarázatot olvastunk végig, a bennük szereplő magyarázatokat gondosan súlyoztuk, s megpróbáltuk kiegészíteni a saját kutatásainkkal, kiemelvén azokból azt, amit a leghasznosabbnak találtunk.

Napjaink sok munkája és elhívása között kegyelmes Urunk megengedte, hogy folytassuk és befejezzük János evangéliumának eme magyarázatát, s forró hálaadással kezdünk bele ebbe a záró fejezetbe. A tanítás, a segítség, és az áldás, amit személyesen kaptunk az egyes fejezetek elkészítése során, bőséges kárpótlás volt a ráfordított időért, imákért és munkáért. A Szentírás tévedhetetlenségébe és tökéletességébe vetett saját hitünk is megerősödött, s abbéli meggyőződésünk, hogy minden egyes verse a lelki gazdagság megannyi bányája, ismét és ismét megerősítést nyert. Annak teljes mértékben a tudatában vagyunk, hogy művünk nagyon távol áll a tökéletestől, de úgy, ahogyan van, letesszük az Úr elé, és alázattal kérjük: használja, vegye és áldja meg drága népe megannyi tagjának javára.

A munka elvégzésével kapcsolatos egyik célunk az volt, hogy másokat is az Íge személyes tanulmányozására serkentsünk. A Biblia nem csak egy áhítattal olvasandó könyv, hanem a lelki javak bányája, melyet ki kell aknázni (Péld2:1-5), s minél szorgalmasabban keressük rejtett kincseit, annál nagyobb lesz a jutalmunk. Isten nem díjazza a lustaságot. Az Ő elhívása így szól: „Igyekezzél, hogy Isten előtt becsületesen megállj, mint oly munkás, a ki szégyent nem vall, a ki helyesen hasogatja az igazságnak beszédét.” (2Tim2:15) Ó jaj! Népének legtöbb tagja soha nem tanulta, miképpen kell *igyekezni*. Ebben a munkában megpróbáltunk javasolni egy módszert, amit mi magunk nagyon hasznosnak találtunk – a *kérdező* módszert: kérdéseket feltenni a Bibliából, összesítőt készíteni minden egyes fejezethez a gondos tanulmányozásukat megelőzően.

A dolog, amelyben a Biblia oly sok olvasója a legnagyobb csődöt mondja, az *összpontosítás*. Az energiáik túlságosan szétszórtak. Tegyük fel, valaki örökölt ezer hektár szántóföldet, s nem volt képes munkásokat alkalmazni. Teljesen haszontalan lesz megpróbálnia az egész területen gazdálkodni, De ha elkerít mondjuk öt hektárt, és odaszánván magát erre a kis területre, intenzív gazdálkodást folytat azon, sokkal valószínűbben lesz sikeres. Ugyanez a helyzet a Bibliával is. Miközben minden keresztyénnek három-négy fejezetet kellene naponta elolvasnia, azaz egy év alatt a teljes Bibliát, lehetetlenség az egészet ténylegesen *áttanulmányozni* az emberi élet rövid időtartama alatt. A kiterjedt olvasás mellé kell ragasztani az alapos tanulmányozást is. Imádkozzunk vezetését a saját választásunkat illetően, majd összpontosítsunk egyetlen könyvre, vagy fejezetre. Ha a keresztyén olvasó tizenöt percet tölt naponta egy évig egyetlen fejezetnél – mondjuk a 2Móz12-nél, Mt13-nál, Jn17-nél, vagy Ef1-nél – meg lesz lepve az eredménytől. Az *összpontosítás* szükségességét és fontosságát, valamint annak felbecsülhetetlen gyümölcseit csak kevesen ismerik fel.

Ha hatvanhat, a Lélek által tanított bibliamagyarázó összpontosítana egy-egy bibliai könyvre, tízévnyi teljes körű tanulmányozást szentelve azoknak (már amennyiben az Úr nem jön vissza korábban), az emberiség végül mérhetetlenül meggazdagodna. Egyetlen ember sem képes a Szentírás *összes* könyvéről írni: ezért van az, hogy a tömörített bibliai kommentárok oly kiábrándítóak és haszontalanok. Ne legyünk túl becsvágyóak, kedves barátaim. Törekedjünk inkább a minőségre, mintsem a mennyiségre. Egy gondosan áttanulmányozott fejezett több haszonnal jár majd, mint száz elolvasott, de át nem tanulmányozott másik.

Azután a Bibliát tanulmányozók elbuknak a *kitartás* hiánya miatt is. Miután egy-két tanulmányozás után nem nyílik meg nekik a fejezet, elcsüggednek. Isten gyakran teszi próbára a buzgóságunkat. Nem a piszmogó, hanem a *szorgalmas* lélek kövéredik meg (Péld13:4). A „csillapodjál le az Úrban és várjad őt" (Zsolt37:7) ugyanúgy vonatkozik a bibliatanulmányozásra, mint az imádkozásra. A rendszeres, kitartó „ráragadás" (hogy Spurgeon kifejezését használjuk) az, ami számít. Figyeljük meg, hogy a jó talajú hallgatók azok, akik „gyümölcsöt teremnek *béketűréssel*" (Lk8:15). Ha először nem sikerül próbáld meg újra és újra.

Mikor Jehova élelmet adott Izrael népének a pusztában, Ő nem kész kenyerekkel látta el őket. Ő a mannát „apró gömbölyegek" formájában küldte el nekik (2Móz16:14). Sok idő és munka kellett a napi ellátmány összegyűjtéséhez. S az összegyűjtés után meg kellet őrölni, majd sütni. Ebben a cselekedetben egy példázat rejlett. Ez hozzánk is szól manapság. A legtöbben úgy tanulunk, hogy tanításra új tanítás, sorra új sor, „itt egy kicsi, ott egy kicsi" (Ézs28:10). Ne csüggedjünk el tehát, ha a Bibliával kapcsolatos munkálkodásunknak csekély az eredménye. Valójában a Szentírás imádságos tanulmányozásával töltött semmiféle idő sem megy veszendőbe. A betűinek megismerése kerül valamennyibe, de később (ha folyamatosan kitartunk mellette) , az megtermi gyümölcsét.

A keresztyének gyakran majdhogynem elcsüggednek, mikor Isten Lelke megengedi egy jól képzett igemagyarázónak, hogy ót és újat hozzon ki az Ő kincsei közül. Ezt mondják: „Én is sokszor elolvastam ezt az igeverset, de sohasem láttam ekkora szépségeket benne, mint amilyenekre ő mutatott rá, vagy olyan csodákat, melyeket ő hozott ki belőle." Ó, talán nem tudod, hogy az illető speciálisan tanulmányozta ezt az igeszakaszt, sokszor imádkozott felette, újra és újra megvizsgálta, de ő sem látott többet benne, mit te, amíg végül Isten meg nem jutalmazta a kitartását, s most úgy örvendezik, mint „aki nagy nyereséget talált" (Zsolt119:162).

Több is kell azonban, mint egyszerűen csak összpontosítás és kitartás. Leszűkíthetjük a figyelmünket, lehetünk nagyon szorgalmasak és türelmesek, de amíg a Szentlélek meg nem világosítja az értelmünket, az Íge csodái és szépségei rejtve maradnak előttünk. A Biblia nem annyira az értelemhez, mint inkább a szívhez szól. Az *ima* szükséges előfeltétel. Mielőtt kinyitnánk a Bibliánkat, ereszkedjünk térdre és alázatosan könyörögjünk Istennek, hogy Krisztus kedvéért „nyissa meg az mi szemeinket, hogy szemléljük a te törvényednek csodálatos voltát." (Zsolt119:18). A kegyelemnek a bölcs és büszke emberek elől elrejtett titkai a „csecsemőknek" jelentetnek ki, azaz az egyszerű, alázatos embereknek. Meg van írva: „Igazságban járatja az alázatosokat, és az ő útjára tanítja meg az alázatosokat." (Zsol25:9) Ne bízzunk a saját erőnkben, emlékezzünk rá: „Az ember semmit sem vehet, hanem ha a mennyből adatott néki." (Jn3:27) Isten azonban mindig is kész adni azoknak, akik *hittel* kérik.

Mikor kiválasztottuk a tanulmányozásra szánt fejezetet, először kérdezzük meg: mi van ebben *az én lelkem számára*? Miféle figyelmeztetések, bátorítások, buzdítások, miféle ígéretek? Vizsgáljuk meg mindenekelőtt *gyakorlati szempontból*, a saját szükségleteink figyelembe vételével. Kérjük Istent, tegye az igeszakaszt a lelkünkhöz szólóvá, s adjon hozzá halló füleket. Utána, szorosan kapcsolódva az előzőekhez, valójában Isten választ keresve az első kérdésre kérdezzük meg: mi van itt *Krisztusról*? Mit tudok ebből Róla megtanulni, milyen példát hagyott itt a számomra, mely tökéletességei vannak itt lefestve, milyen előképét vagyok itt képes felfedezni? Ebből haladjunk tovább az igeszakasz *evangéliumi* üzenetére. Kérdezzük meg: mit tanít nekem ez a szakasz a bűnről, az ember romlottságáról, Isten kegyelméről, az üdvösség útjáról, a megváltottak áldott mivoltáról? A Biblia minden fejezete végül a Golgotára vezet. Ezután elmélkedhetsz a *doktrínális* jelentőségén, a teológiai tanításán. Ehhez meg kell majd nézned a széljegyzeteket a párhuzamos igeversekből. Kérdezd meg: Milyen fontos igazságok vannak itt a megigazulásról, a megszentelődésről, a megbékélésről, a végig megmaradásról, a megdicsőülésről? Ehhez meg kell majd nézned a

tanulmányozott fejezet elhelyezkedését – kapcsolatát a megelőző és az utána következő fejezetekkel, valamint a jelentőségét az adott könyv egészére nézve.

Ezek csak tanácsok, de ha követed őket a bibliatanulmányozás többé nem fárasztó kötelesség lesz, hanem hasznos szórakozás. Ezekből a szempontokból kiindulva próbálta meg a szerző megvizsgálni János evangéliumának minden fejezetét, s ezek azok a módszerek, melyeket Isten irányítása alatt a legjobb eredményt adóknak talált. A tanulmányozás fentiekben felsorol általános alapelvei mellett megpróbáltunk bizonyos figyelmet szentelni azoknak a törvényeknek is, melyek a Szentírás értelmezését szabályozzák. Isten a rend Istene, és a teremtés Istene, valamint az írott kijelentés Istene egy és ugyanaz. Amiképpen felfedezhetjük „a természet törvényeit", úgy léteznek „a Biblia törvényei" is. Némelyikre ezek közül rámutattunk a magyarázat menetében: az először említett dolog törvénye, a fokozatos felfedés törvénye, az összehasonlítás és szembeállítás törvénye, a párhuzamosság törvénye, a számszerűség törvénye, stb.

A Biblia lelki számtanával kapcsolatosan mély hatást gyakorolt ránk az ismételten előforduló *hetes* szám János evangéliumában, s biztosan nem jelentéktelen dolog, hogy 21, vagyis 3x7 fejezet van benne. Igaz hogy a fejezetbeosztások emberi eredetűek, s az ember semmit sem csinál tökéletesen, de mégis hisszük, hogy ez Annak a gondviselése, Aki „minden nevén felül felmagasztalta az ő beszédét" (Zsolt138:2). Ő nemcsak a különböző könyvek kánonba kerülését felügyelte, de vezette, vagy legalábbis felügyelte a legtöbb fejezetbeosztását is. S arról teljesen meg vagyunk győződve, hogy az nyilvánvalóan így van az evangéliumok esetében is.

Máténak 28 fejezete van, 7x4. A négy a Föld száma, a hét a tökéletességé. Mennyire odaillő, hogy az evangélium, mely a legtöbbet foglalkozik Isten földi népével, így legyen felosztva, mert addig senki nem lát tökéletességet a Földön, amíg az Emberfia vissza nem tér, és fel nem állítja rajta a trónját. Márknak tizenhat, 2x8 fejezete van. A kettő a tanúk száma, a nyolc az új kezdeté. A legjobban illenek ide ezek a számok, mert a második evangéliumban van lefestve a hű és igaz Tanúbizonyság, Isten tökéletes Szolgája, amint lerakja az új teremtés alapjait. Lukácsnak 24, 6x4, vagy 2x12 fejezete van. Bárhogy is osztjuk fel a huszonnégyet, az eredmény látványos összhangban van a harmadik evangélium témájával. Lukácsnál Krisztus az Emberfiaként, az utolsó Ádámként jelenik meg. Így a 6x4 a *Földhöz* kötődő *emberről* beszél, a 2x122 pedig arról a *tökéletes kormányzatról*, amit a Földre vár „a második Ember" (1Kor15:47) visszatérésekor. Jánosnak 21, 7x3 fejezete van. Mennyire látványos! A *hét* a tökéletességről, a *három* az Istenségről beszél. Azaz ennek a negyedik evangéliumnak a fejezetszámai maguk is jelzik, hogy benne ki vannak jelentve *Isten tökéletességei*! Ezekkel foglalkoztunk fejezetről fejezetre haladva.

A Szentírásban a legapróbb részletekig mindennek nagy a jelentősége. Ez természetes, hiszen Isten a Szerzője. Ugyanaz az Isten, Aki annyi gondot fordított testünk minden egyes tagjának megformálására és összeillesztésére – például a szemére, vagy a kézére – nem fordított kevesebb gondot az Ígére, amely fennmarad örökké. A Bibliában Isten megírt *egy Önmagához méltó* könyvet. Ha ezt a tényt szilárdan észben tartjuk, az odaszánt tanulmányozó minden egyes fejezetben olyan mélységeket, csodákat és szépségeket talál, melyeket csak a Mindentudó képes megalkotni. De ne felejtsük el, hogy mindezt egyedül csak a Szentírás Ihletője képes megmagyarázni nekünk.

Az olvasónak, aki Isten irányításával segítséget és áldást kapott ebből a kommentárból, ezt mondanánk: tégy meg mindent, hogy ismerté tedd ezt a munkát mások számára is. Miért ne tanulhatnának belőle és örülhetnének neki még sokan mások? Ezek a könyvek kereskedelmi forgalomban nem jelennek meg. Az igény az effajta irodalom iránt tragikusan kicsi. Öt-tíz évet vesz igénybe, hogy a kiadó számára a puszta nyomtatás és kötés költségeit fedező mennyiséget eladjanak belőle. S a hirdetések sem segítenének sokat. A *személyes* szó az, ami számít, ha tudatosan, őszintén ajánlod ezt a kötetet szóban és írásban

keresztyén barátaidnak, a pásztorodnak, a vasárnapi iskolai tanítóknak, és más keresztyén munkásoknak. Emlékezz meg róla, mikor ajándékot adsz egy barátodnak. A másik jó módja mások érdeklődése felkeltésének, ha kölcsönadod a te példányodat, így másokban is kívánság ébredhet a megvásárlására.

S most, kedves olvasó, a jelen kommentár összeállítására fordított munkám lassan a végére ér, mint ahogyan a te elolvasására fordított munkád (legalábbis első ízben). Visszamarad azonban a *fejlődés* amit meg kell valósítani belőle, valamint a *számadás,* amit Istennek kell adni, mert Ő „visszahozza, a mi elmult" (Préd3:15). A korábbi meghallgatásával készülhetünk a későbbire. Nem pusztán vallásos szórakoztatás végett írtam, s bízom benne, hogy magasabbrendű indítékok is vezetettek a végigolvasására, mint pusztán néhány üres óra kitöltése. Amíg valamennyiünk szíve nem indul forróbb szeretetre, nagyobb ragaszkodásra és tisztább imádatra Iránta, Akinek sokszoros dicsősége beragyogja a Szentírás mindegyik oldalát, amíg annak eredményei, hogy János evangéliumát tanulmányozzuk, nem vezeti mind a szerzőt, mind az olvasót tisztább látásra és teljesebb szívű engedelmességre a testté lett Íge iránt, munkálkodásunk hiábavaló.